

دانشنامه افغان‌شناسی

د اطلاعات و کلتور وزارت

کتابه ۴۳

۱۳۵۶-۵۵

د افغانستان کالنی

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

ګڼه ۴۳

مسؤل مدیر: علی ذکی

کال ۵۵-۱۳۵۶

اعضای مسلکی :

غلام سخی «سپیلنی» نورا احمد «نور» محمد آصف «خرمی» ذبیح الله «ذبیح»

رهبر انقلاب و مؤسس جمهوریت نیاغلی محمد داؤد
رئیس جمهور افغانستان

فهرست

شماره :	مضمون	صفحه :
۱-	بیانیه ها ، پیامها ومصاحبه های ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور - بیانیه ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور بمناسبت چهارمین جشن فرخنده جمهوری .	الف
۲-	مسافرت های ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور به خارج و داخل کشور	۵۴
۳-	د افغانستان د جمهوری دولت لومړۍ لویه جرگه	۱۲۱
۴-	د افغانستان د جمهوری دولت لومړی اساسی قانون	۱۴۹
۵-	فعالیتها و اجراءات دولت جمهوری افغانستان :	
	- وزارت امور خارجه (کرونولوژی روابط خارجی افغانستان)	۱۹۱
	- وزارت داخله	۲۸۹
	- وزارت عدلیه	۳۰۳
	- وزارت مالیه	۳۳۰
	- وزارت تعلیمات عالی	۳۳۱
	- وزارت تعلیم و تربیه	۳۵۳
	- وزارت تجارت	۳۶۷
	- وزارت فواید عامه	۴۲۴
	- وزارت صحت عامه	۴۷۶
	- اطلاعاتو او کلتور وزارت	۴۹۲
	- وزارت مخابرات	۴۱۷
	- وزارت معادن و صنایع	۴۳۸
	- وزارت زراعت	۴۴۴
	- وزارت پلان	۴۴۷
	- وزارت آب و برق	۴۵۴
	- کابل ښاروالی	۴۶۵

شماره :	مضمون	صفحه :
	- جمعیت افغانی سره میاشت	۴۷۵
	- اداره مرکز احصایه	۴۹۰
	- ریاست انکشاف محل	۵۰۱
	- ریاست آمادگی ضد حوادث	۵۰۹
	- ریاست المپیک	۵۱۲
۶-	جغرافیای بشری افغانستان	۵۱۶
۷-	معرفی ولایات افغانستان	۵۴۷
۸-	کشور های جهان	۶۰۶
۹-	نظری به سیرقانون گزاری دوافغانستان	۷۳۸
۱۰-	تاریخ مختصر ادبیات افغانستان	۷۷۲
۱۱-	نگاهی به سی و یکمین جلسه مجمع عمومی ملل متحد	۸۲۴
۱۲-	حوادث سیاسی جهان	۸۹۹
۱۳-	کرونولوژی اخبار خارجی	۹۲۱
۱۴-	دداخلی خبرونوکرونولوژی	۹۶۱

عکس روی جلد: بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور حین تو شیخ اولین قانون اساسی

دولت جمهوری افغانستان .

سریزه

خوښ يم چې دجمهوری انقلاب دڅلورم تلین په ویاړدافغانستان کالني چې داطلاعاتو او کلتور دوزارت له خوا خپره شوی علاقه لرونکوته وړاندی کوو .

دجمهوری نظام په نیکمرغه دوره کسیدافغانستان کالني څلورمه مڼه دیوشمیر هغو بریالیتوبونو هینداره ده چې دیوه کال په اوږدوکی دافغانستان ددولت او نجیب اولس په برخه شوی دی .

دجمهوری دولت داساسی قانون دڅیرني، کتنی اوتصویب اودجمهوری دولت ددری کلنو اجراتو دکتني له پاره چې ۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ دانتقلاب داهدافو او دانتقلاب دلاړښود د «څلکوته خطاب» ویناپه رڼاکسیدافغانی ټولنی داکثریت په گټه سرته رسیدلی دجمهوری دولت دلوړني لویی جرگی جوړیدل اوبه بریالیتوب سره سرته رسیدل اوهسم دخلکو داکثریت دودی اویسرمتختیا له پاره دهیواد داووه کلن اقتصادی اواجتماعی پلان پیلیدل له هغوگامونو څخه دی چې دخلکوداقتصاد دراتلونکی پیاوړتیا له پاره پورته شوی اوددی لرغونی هیواد او دهغه دخلکودروښانه اونیکمرغه سبازیری راکوی .

پوهاند دکتورنویین

داطلاعاتو او کلتور وزیر

بیانیہ ما

پیام

و مصاحبہ نامی

نباغلی محمد داؤد رئیس جمہور

بیانیه بنیاد علی محمد داؤد رئیس جمهور بمناسبت

چهارمین جشن فرخنده جمهوری

هموطنان عزیز و گرامی!

امروز که چهارمین سالگرد انقلاب ملی و استقرار نظام جمهوری در کشور رادر پرتو مندرجات قانون اساسی دولت جمهوری در یک مرحله حساس و تاریخی تجلیل میکنیم صمیمی ترین تبریکات خود را بدین مناسبت ب همه شما خواهران و برادران هم وطنم میرسانم و سعادت و اعتلای وطن عزیز، سرفرازی و موفقیت روزافزون ملت نجیب افغانستان را از بارگاه خداوند بزرگ مسئلت مینمایم.

خسته گی ناپذیر و به انجام کار های زیادی نیاز دارند که نمیشود همه رادر يك وقت برآورده ساخت چه در اینجاسوال قدامت ها و ضرورت های اساسی يك جامعه بیشتر مطرح میشود پیشرفت و ارتقای يك کشور طوریکه بارها گفته ام از عهده عده معنودی برآورده نیست بلکه این امر ایجاب آنرا مینماید تا همه افراد کشور در هر جا و بهر سویه که قرار دارند در جهت ارتقاء و اعتلای کشور شان آنطوریکه لازم و شائسته يك فرد وطن دوست است مساعی همه جانبه بخرج دهند.

از بدو استقرار نظام جمهوری تا کنون گامهای مفید و اساسی در جهات مختلف حیات اقتصادی و اجتماعی جامعه افغانی برداشته شده و پروگرام های جامع و عام المنفعه در زمینه طرح گردیده است. روی این منظور دولت از آغاز سال گذشته تطبیق پلان هفت ساله انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور را به مرحله اجرا قرار داده که کار آن طبق پلان پیش میرود.

هدف و غایه يك انقلاب ملی و مترقی حرکت بسوی پیشرفت است. چنین حرکت نوآوری و تحولات عمیقی را ایجاب میکند که تحقق آن بذات خود کار بسیطی نیست که بتوان به سادگی و در مدت کوتاهی تمام ارمانهای ملی را برآورده ساخت.

از این که در ظرف این مدت یعنی از آغاز پلان تا کنون چه اجرایی بعمل آمده تفصیلات لازمه آن از طرف بنیاد علی وزیر پلان با اطلاع هموطنان رسانیده خواهد شد. تنها آنچه را میخواهم تذکر دهم این است که کار هاطبق پروگرام پیش بینی شده بصورت نورمال جریان دارد. هموطنان گرامی میدانند که کشور های در حال رشد در این جهان پر شور و خاصه درین موقعیکه بحران عمومی اقتصادی اکثر ممالک جهان را همشکلات بزرگی روبرو ساخته است. برای رفع عقب ماندگیهای شان به مساعی

هر حرکت ملی و مترقی که هدف آن تأمین مصالح ملی، عدالت اجتماعی و خدمت به اکثریت مردم میباشد فحراً با نارضایتی های گروه های مرتجع و افراطی برمیخورد زیرا چنین روشی را آنهامغایر آرزوهای شخصی و منافع مادی و سیاسی خود میدانند برای مقشوش ساختن اذهان عامه بمنظور متوقف ساختن نهضت های مترقی آن حاضر میشوند بهرگونه تبلیغات سوء، دسایس و توطئه ها و حتی به تخریب دست بزنند، و بدین وسیله جلوی این حرکت را بگیرند.

اما عناصری که منافع و خواسته های غرض آلود خویش را بر منافع و آسایش ملی ترجیح

وتکنیکی جمله کشور های دوست و موسسات
بین المللی اظهار نمایم .

اساس نامه حزب انقلاب ملی که قبلا از طرف
کمیسیون مشخص تهیه شده بود بعد از انفاذ
قانون اساسی بفرش تدقیق و تلفیق مواد آن
با مندرجات قانون اساسی بسک کمیسیون
منتخب دیگری سپرده شد که پس از تدقیق
اینک بمنظور انعکاس خواسته های اجتماعی
و تربیت سیاسی مردم کشور و به منظور بسط
و گسترش و تعمیم اصل های انقلاب ۲۶ سرطان
۵۲ مطابق بحکم ماده (۱۲۰) قانون اساسی
انفاذ آنرا اعلام مینمایم .

انکشاف کشور و اعمار یک افغانستان نوین
فقط در نتیجه فعالیت قدرت های اکثریت مردم
یعنی دهقانان، کارگران، جوانان و منورین
در چوکات یک جنبش وسیع تحت رهنمائی
یک حزب مترقی و ملی به وجهه بهتر میسر
شده میتواند .

طوریکه قبلا نیز اظهار نموده بودم بار دیگر
تکرار میکنم که انقلاب ملی بهمه نیرو های
وطن پرست و وظیفه میدهد که نیرو های خویش
را در خدمت و رهنمائی مردم خسود بمصرف
رسانند و با وحدت فکر و عمل در هر جا و هر
سویه ایکه قرار دارند یکسان وهم آهنگ در
راه پیشبرد اهداف انقلاب که جز اعتلای وطن
وسر بلندی ملت افغانستان چیز دیگری
نمیباشد از صمیم قلب بکوشند .

در خاتمه یک بار دیگر بهترین احساسات
و تمنیات نیک خود را بهمه خواهران و برادران
گرامی از صمیم قلب اظهار مینمایم و اعتلای
وطن عزیز و سعادت ملت نجب افغانستان را
از درگاه خداوند متعال تمنادارم .

زنده باد افغانستان
پاینده باد جمهوریت

میدهند ثمر اعمال شان در نتیجه ، جز ناکامی
چیز دیگری نخواهد بود .

تطبیق اهداف انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲
نه تنها مستلزم همکاری و از خود گذاری
مسئولین اداری کشور میباشد بلکه کلیسه
افراد این سرزمین در زمینه مکلفیت ها و واجیبه
در بر آورده شدن این مامول به عهده دارند
که نباید از هیچگونه مسامعی و فداکاری در
تحقق آن دریغ نمایند .

سیاست خارجی افغانستان که بر اصل های
عمده حفظ استقلال ، حاکمیت و منافع ملی،
عدم انسلاک و قضاوت آزاد در مسایل بین المللی،
دوستی و احترام متقابل با همه مردم و ملل
صلح دوست جهان و احترام به منشور ملل
متحده استوار است، در طول سالیکه گذشت
با جدیت کامل تعقیب گردیده است .

ایجاد یک فضای صلح، تفاهم و همکاری در
جهان خاصه بین کشورهای منطقه ما آرزومندی
افغانستان میباشد تا در چنین فضائی همه کشورها
بتوانند به مسامعی خویش در راه پیشرفت و
ترقی جوامع شان دوام دهند . در ظرف سال
تماسها، مسافرتها تبادل نظر بسویه های
مختلف با رهبران و زعمای کشورهای دوست
موجبات حسن تفاهم و انکشاف مزید روابط
دوستانه را بین افغانستان و کشور های
موصوف فراهم نمود .

انکشاف و قایع اخیر پاکستان یک مسئله
داخلی آن کشور میباشد، امیدوارم شرایط
و اوضاع طوری عیار گردد که روزی بتوانیم در فضای
دوستی و صمیمیت یگانه اختلاف سیاسی
خود را به منفعت مردمان ما و صلح منطقه بصورت
عادلانه و شرافت مندانه حل نمایم .

در این موقع لازم میدانم تشکرات مردم
و حکومت افغانستان را از کمک های اقتصادی

مصاحبه بناغلی رئیس دولت و صدراعظم با روزنامه نگار مصری

۱۴-اسد ۵۵

را روی دست گرفتند . همچنین پیروی از آئین مقدس اسلام نیزوجه مشترك دیگری بین انقلاب بپای ماست .

من بخود می بالم که هنگام عزیمت بمصر درباره انقلاب افغانستان به رهبری جناب شما مطالبی در اختیار هموطنانم میگذارم .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم در جواب فرمودند : از سخنان و احساسات دوستانه شما در باره مردم افغانستان و شخص خودم متشکرم . همانطوریکه تکتید واقعا ملتپای ما باهم برادراند . مردم افغانستان نسبت به مردم عرب و از جمله مردم مصر احساسات عمیق و بی شائبه بی دارند هرچند از نظر جغرافیایی سرزمین های ما ازهم خیلی دور اند اماوجه مشترك معنوی فراوانی بین ماوجود داردکه همه عامل اتحاد نظر و یگانگی مای باشد بنابراین بدون شك عربها دروطن ما بیگانه نیستند .

سپس بناغلی جمیل عارف با کلمات گرمی انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ را به بناغلی رئیس دولت و صدراعظم تبریک گفت و چنین سوالاتش را عنوان نمود :

سوال : پیام شما درباره انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ به مردم مصرچه می باشد؟

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم در آغاز خطاب به روز نامه نگار مصری فرمودند، بسیار خوشحالم که شما بهوطن ما تشریف آوردید و از نزدیک با مردم ما آشنا میشوید . و بناغلی جمیل عارف در پاسخ گفت ، که بدون شك و تردید در کشور شما احساس بیگانگی نمیکنم تصور می کنم دروطن خود هستم و با هموطنان خودم حرف میزنم .

من به بازدیدم ازافغانستان اهمیت بسیاری قایلیم چه ببحث يك زور نالست عسرب اطلاعاتم در باره سرزمین شما عمیقتر و افزو نتر میشود .

من بیست و يك سال پیش به همراهی جمال عبدالناصر فتید سی و شش ساعت از افغانستان دیدن کردم ازآن تاریخ تا حال چنان تحولات چشمگیر در کشور شما رونما شده که یقین دارم سیهای همه چیز رادگرگون کرده است بالمشاهده درك می کنم که بین انقلاب مصر و انقلاب افغانستان نقاط مشتركی وجود دارد هر دو به تجبیز يك اردوی قوی و آشنا به تکنای لوزی سلاح های جدید اقدام کردند و هر دو تطبیق اصلاحات ارضی، عملی کردن برخی ازتاسیسات غیر دولتی و تعقیب سیاست بیطرفی مثبت وفعال

جواب : چیزی راکه به ملت مصر می توانم بگویم اینست که همان ضرورتها و احتیاجی که چندین سال قبل وطن پرستان مصر را به انجام انقلاب مجبور کرد مارا نیز ناگزیر ساخت که انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ را در افغانستان عملی نمایم .

علت العلیل انقلاب ما ضرورت مبرم مردم ما به حرکت بود، به حرکتی که بتواند کشور ما را از بنیاد تغییر دهد. بنابراین مقصد انقلاب افغانستان انتقال قدرت از دستهای دیگر و تغییر نظامی به نظام دیگری نبود بلکه مقصد اصلی آن خدمت به اکثریت و طبقات محروم جامعه بود، بوده و میباشد .

یقیناً این ارزو فقط با حرکت اولی برآورده نمیشود ، باید مادر عمل برای آنچه تمنا داریم مجاهدت و وزیم ، بهمین اساس پروگرام های اساسی ما را هدف های ذیل تشکیل میداد .

استحکام نظام نوین، توجه به مسایل اقتصادی که زیر بنای هر حرکت ارتقایی است و داشتن یک ایدیا لوژی ملی مطابق به روحیه عنعنات و ضرورت های مردم ما . ما برای انجام این اهداف از آغاز انقلاب تا حال قدمهای برداشته ایم که نتایجش را آینده پاسخ خواهد داد .

ولی چیزی راکه با جرئت می توانم بگویم اینست که تنها راه موفقیت وحدت و ایمان کامل یک ملت برای رسیدن به سعادت است که آنهم بدون فداکاری و قبول زحمت و محرومیت میسر نمیشود .

سوال : من بتاريخ ۱۴ جولای به افغانستان آمدم و دیدم که شخصیت های چون (آدم مالک و اندرا گاندی) از افغانستان بازدید نمودند این دو کشور از قطب های مهم جهان سوم اند، آیا علت مسافرت آنها استحکام بیشتر جهان بیطرف نبود و آیا مذاکراتی که این دو زعمیم انجام دادند باین منظور نبود که به بیطرفی چهره عمیق تری بدهند ؟

جواب : معنی بیطرفی همواره یکیست ، نهیدانم نزد شما چهره عمیق بیطرفی چینی باشد اما بعقیده من به تعقیب کنفرانس بانوئنگ تعریف عدم انسلاک در کنفرانس بلگراد بکلی روشن است .

ما بامیرمن اندرا گاندی و بناغلی آدم مالک مذاکرات سودمندی انجام دادیم و خوشبختانه نظریات ما باهم شبیه بود و امید وارم که کشور های ما همیشه به پرنسپ های عدم انسلاک وفادار بمانند، آرزو دارم در کنفرانس کولمبو یکبار دیگر وحدت نظر و هدفهای ممالک غیرمنسلك روشن گردد .

سوال : تصور میکنم رومانی مایل است به کشور های غیر منسلك ببینوند در اعلامیه مشترک شما و اندرا گاندی بر روی حفظ اساسات و مبادی عدم انسلاک با فشاری صورت گرفته بود آیا معنی آن بر ضد کشور های چون رومانی است که میخواهند وارد نهضت عدم انسلاک گردند ، چه یکی از شرایط بیطرفی عدم شرکت در پیمان های نظامی است در صورتیکه رومانی عضو یکی از این پیمانها

است ؟

جواب : با حفظ احترام به دوستی تمام کشور های دوست باید دانست که تعریف عدم انسلاک بعد از کنفرانس بلگراد کاملاً واضح و روشن گردیده است .

سوال : مصر بحیث یک کشور اسلامی و بیطرف از مسافرت جناب بوتو به افغانستان خوشحال شد و این سفر را حادثه مهمی در جهان سوم شمرده ، ما از همان وقت احساس خوشی کردیم که مذاکراتی برای حل اختلافات دو کشور انجام شد، تبصره هایی موجود است که میگویند جناب شما بعد از برگشت از کولمبو به پاکستان میروید آیا با موجودیت حساسیت پرو بلمهای مردم پښتون و بلوچ مذاکرات شما در آینده چگونه خواهد بود ؟

جواب : در کنفرانس کولمبو در صورت فرصت شرکت خواهیم کرد البته دولت پاکستان از من دعوت بعمل آورده که بنان کشور مسافرت کنم و من این دعوت را پذیرفته ام و بعید نیست که هنگام برگشت از کولمبو اگر فضای مساعدی موجود بود به پاکستان مسافرت نمایم .

سوال : آیا احتمال پرواز طیارات بین افغانستان و پاکستان موجود است یاخیر؟
جواب : درین باره هنوز مذاکراتی صورت نگرفته است .

سپس بناغلی جمیل عارف گفت :
به اجازه شما سیاست را کنار میگذاریم و در باره علائق کلتوری افغانستان و مصر

صحبت میکنیم ، قرار است بمناسبت صدمین سال مسافرت سید جمالالدین افغانفیلسوف بزرگ جهان اسلام به مصر سیمینار بسیار بزرگ بین المللی در کشور ما تشکیل شود آیا امکان آن وجود دارد که احتفالات مشابهی در عین وقت و زمان در افغانستان نیز صورت بگیرد چه سید در افغانستان تولد شده و در همین جادفن گردیده است .

جواب :- شکی نیست که سید جمالالدین افغان یکی از فرزندان نام آور و بزرگ سر زمین ماست ما اقدام دولت مصر را درین باره ستایش میکنیم .

افغانستان همیشه از مقام ارجمند فرزندان و شخصیت های بزرگ خود تجلیل نموده و مینماید چنانچه افغانستان هیئتی را برای اشتراک در این سیمینار بمصر اعزام می کند .
سوال :- با اینکه موقف دو ستانسه افغانستان از ۱۹۴۸ تا حال نسبت به ملل عرب کاملاً روشن بوده است ولی باکمال احترام آرزو دارم نظر جناب شما را در باره حوادث شرق میانه عربی بدانم ؟

جواب: چیزی را که گفته می توانیم اینست که آرزو دارم تمام سو تفاهات و مناقشات فعلی بین ممالک عربی هرچه زودتر حل شود و جهان عرب بار دیگر متحد و متفق گردد من از جریا نات موجود در برخی از کشور های عربی بی نهایت متاثر و متاسف هستم و آرزو دارم که این حوادث بخیر ملت های عربی پایان یابد .

پیام بمناسبت صدمین سال ورود سیدجمال الدین افغانی به مصر

۳۰-۳۵

برای من وهموطنانم مایه امتنان زیاد است که دولت دوست و برادر مصر صدمین سال ورود مجاهد وفیلسوف بزرگ سیدجمال الدین افغانی را به آنکشور تجلیل می نمایند و بنیاد علایق برادرانه دولت را بیش از پیش استوار می سازد .

آزودارم خداوند «ج» چراغی را که آن مرد بزرگ برافروخته است همواره روشن و نورانی بدارد و عالم اسلام را برای انجام رسالتهای انسانی، اخلاقی واجتماعیش توفیق بیشتر عنایت کند .

اکنون که صدسال از آن فرصت تاریخی میگذرد یادنامه آن شخصیت بصیر دانشمند وخدمتگار عالم اسلام وبشریت خاطره روزهای رازنده میسازد که پیام ملت های ما برای بشریت پیامی مشترک بودوسیدجمال الدین

پیام بمناسبت روز جهانی سواد و روز ملی مطبوعات

۱۷ سنبله ۵۵

تعلیمات رسمی فعالیت های لازم جریان دارد

در ساحت تعلیمات خارج مدرسه پروگرام های

مربوط به تعمیم سواد از طریق اداره ملی

مبارزه بایسوادی طرح، تنظیم و تطبیق میگردد

که برای تقویه مهارت های مسلکی و فنی

کنله های مختلف نفوس در ساحت زراعت،

کوپراتیف، تعلیمات مدنی و تعلیمات نسوان

قدم های مثبتی برداشته خواهد شد.

در عین حال مطبوعات در جهت تنویر اذهان

عامه بانکار انداختن وسایل دست داشته

از طریق موسسات نشراتی، تبلیغاتی و معلوماتی

کوشان است که با آغاز پروژه تلویزیون

افغانستان ساحت همجو فعالیت ها توسعه بیشتر

یافته فرصت بهتری برای بخش پروگرام

های عام المنفعه تعلیمی و تریوی مساعد

می شود.

توقع اینست تا وزارت های اطلاعات و کلتور

و معارف بنابر وظایف مشابهی که به منظور

تعمیم و تنویر اذهان عامه و تربیه نسل جوان

دارند بر اساس پالیسی دولت جمهوری بسا

اشترک مساعی و کوششهای لازمه مو فقیست

های بیشتری را درین راه حاصل دارند.

هموطنان عزیز!

خرستند روز بین المللی سواد و روز ملی

مطبوعات در طلیعه چهارمین سال تاسیس نظام

جمهوری در کشور تجلیل می گردد.

نقش اساسی سواد و مطبوعات در تسامین

انگشاف و اعتلای کشورها نه تنها امروز

مشهود است، بلکه بایشرفت ساینس و

تکنالوژی با اهمیت خویش روز بروز میافزاید.

گسترش سواد بر شد مطبوعات و رشد

مطبوعات به تعمیم سواد نیاز مبرم دارد و هر دو

عنصر زمینه را برای افهام و تفهیم بین مردم

و توسعه معلومات جدید علمی مساعد میسازد

از همین لحاظ میتوان گفت سواد و مطبوعات

لازم و ملزوم یکدیگر بوده باهم ارتباط مستقیم

دارند.

بیسوادی از جمله موانع رشد اقتصادی و

اجتماعی کشور های روبانگشاف شناخته شده

و بنابراین مبارزه بان یک وجیه ملی و همگانی

تلفی می گردد.

بادرک همین ضرورت علاوه بر آنکه در چوکات

پیام به مناسبت عید سعید فطر

۱۰ قوسه ۵۵

به همفکری، همکاری و همنوایی تمام فرزندان خود سخت نیازمند است و از همه انتظار دارد که وحدت فکر و عمل را با صفای نیت خلوص عقیدت شعار خود قرار داده و به پیروی از اهداف نظام جمهوری برای خدمت به جامعه و تأمین سعادت وطن در مقابل دشمنان واقعی جامعه که عبارت از فتر و بیسوادی و بیماری و اندیشه های منفی است، مبارزه کنند و مطمئن باشند که در این مبارزه انشاء الله پیروز خواهند شد. در خاتمه يك بار دیگر این روزهای فرخنده را به هموطنان عزیز و برادران پشتونستانی و کافه مسلمانان جهان تهنیت گفته، سعادت افغانستان عزیز را در پرتو نظام جمهوری از درگاه خداوند بزرگ تمنا دارم .

هموطنان عزیز !
عید سعید فطر را که مظهر سرور باطنی و آرامش روحی هر فرد مسلمان در برابر توفیق ادای فریضه اسلامی است بشما و همه مسلمانان جهان تبریک میگویم .
اگر با نظر عمیق در آداب و مراسم دینی و عرفی عید دقیق شویم، به آسانی درک خواهیم کرد که مفهوم واقعی آن تحکیم اساسات وحدت جامعه و ایجاد رشته های استوار همفکری همکاری و همنوایی در میان افراد می باشد که برای تحقق بخشیدن آن با صفای نیت و خلوص عقیدت بسیاری از مشکلات اجتماعی را میتوان حل کرد و در زمینه خدمت به جامعه موفق گردید. کشور عزیز ما که در حال حاضر در صدد رفع پسمانیهای گذشته خویش می باشد ،

پیام به‌ناسهبت عید سعید اضحی

۷ قوس ۵۵

تمنای قلبی من اینست که هر فرد خداپرست
و وطن دوست قدسیت این وظایف را در همه
اوقات و تحت هرگونه شرایط همواره در نظر
داشته باشد .

توجه بحال بینوایانیکه فقر یا بیماری آنان
را به کمک و امداد هموطنان با استطاعت شان
نیازمند ساخته است بخصوص درین فصل
سرما نیز از جمله مکلفیت های انسانی همه
ماست و یقین است که هیچ فردی با احساس
در روزهای فرخنده عید، این مکلفیت انسانی
را از یاد نخواهد برد .

در خاتمه يك بار دیگر عید سعید اضحی
را به همه شما تبریک می‌گویم و شادمانی و
سعادت و موفقیت همه را از خدای بی نیازتما
دارم .

خواهران و برادران گرامی !

عید سعید اضحی را که یکی از مقدس ترین
خاطره های فداکاری در راه ایمان و عقیده راستین
است بشما هموطنان عزیز و برادران پشتون
و بلوچ و کافه مسلمانان جهان از صمیم قلب
تبریک می گویم .

درین موقعیکه این ایام فرخنده را تجلیل
میکنیم باید متوجه باشیم که احترام بی‌شائبه
به مقدسات اسلامی و شعایر ملی سعی و تلاش
مداوم برای تامین سعادت و اعتلای کشور ،
کار و کوشش همه جانبه برای رفع پسمانی‌ها
ایشان و از خودگذری خالصانه برای آسوده
حالی و رفاه هموطنان که از جمله ارمانهای
حقیقی انقلاب ملی ما میباشد در راس وظایف
اساسی ما قرار دارد .

پیام به ناسبت روز جهانی حقوق بشر

۱۹ قوس ۵۵

وآناتیکه درراه امحای هرزوع تبعیض وتامین احقاق حقوق حقه خویش درمبارزه‌اند اطمینان داریم که دیر یازود این مساعی شان بسا موفقیت می انجامد وراه برای يك جهان سالم وهصئون هموار می‌گردد .

آرزومندیم سازمان ملل متحد که خود را پشتیبان واقعی حقوق اساسی بشر وحافظ نوامیس وکرامت انسانی می داند ومیباشد بیش ازپیش درزمینه تدابیر عملی وهئوتسر اتخاذ نماید ودرراه تامین این مامول همکاری صادقانه همه‌کشور های عضو راکه شرط اساسی می باشد جدا جلب نماید درغیر آن دنیای ماغیر مصئون باقی خواهد ماند .

هنگامیکه سخن ازاین پرتسیپ های عالی جهت تحقق حقوق بشروامحای تبعیض نژادی وحقوق کتله های محروم میزنیم، نمیتوانیم تافقر، بیسوازی، بیماری، آلام ومصایبی راکه کتله های بشری به‌آن مواجه بوده و جهان رابه دسته داروانادار تقسیم مینمایند ویک نوع بیعلائتی وعدم توازن اقتصادی واجتماعی راامروزبه بارآورده نادیده بگیریم فلهمذاجدادله مداوم جهت ازبین بردن این مصایب وتامین عدالت واقعی درجهان ورسیدن باهداف عالی اعلامیه جهانی حقوق بشروصلح دایمی درراس وظایف سازمان ملل متحد

سرورم بنام مردم و حکومت افغانستان پشتیبانی کامل خودرا از اساسات اعلامیه جهانی حقوق بشر:دراین موقعی که کشور و سایر دول جهان بیست وهشتمین سالگرد آنرا تجلیل مینمایند یکباردیگر تأییدنماییم .

افغانستان بعیث يك عضو وفازر سازمان ملل متحد باعقیده راسخ به پرتسیپ های مندرجه منشور آن واعلامیه جهانی حقوق بشر همواره درامور وفعالیت هاییکه منظور آن تامین صلح جهانی و تحقق پرتسیپ های حقوق بشر می باشد سهم فعال داشته از حقوق مردمان، ازحق تعیین سرنوشت، ازبین برتن استعمار، خاتمه دادن به سلطه اجنبی رفع ایارتاید واشکال مختلف تبعیض نژادی طرفداری کامل نموده ومی نماید .

امروزکه درسراسر جهان سالگرد حقوق بشر تجلیل می‌گردد، ناگزیر افکار مابسوی آن‌کتله های بشری معطوف می‌گرددکه جهت نیل به حق تعیین سرنوشت واحقاق حقوق حقه شان درمبارزه ومجادله دایمی میباشند، مسئله‌انیل باین هدف مستلزم جستجوی طرق عملی می باشد تااین کتله های محروم درراه بدست آوردن حق مسلم شان معاونت وکمک اخلاقی گردند .

بایستتیبانی کامل ازجنبش های آزادی خواهی

بیانیه ها، پیام ها و مصاحبه های شباغلی محمد داؤد رئیس جمهور

قرار میگیرد و مسلم است که برای بدست آوردن چنین اهداف عالی همکاری صمیمانه و دسته جمعی همه کشور ها چه کوچک و چه بزرگ يك امر اخلاقی و لازمی میباشد .

تطبيق این پرنسیپ ها خصوصا پرنسیپ های اعلامیه جهانی حقوق بشر و موفقیت هایی که در این ساحه تحت سرپرستی آن سازمان تاحدی میسر گردیده، ابراز قدردانی کرده موفقیت بیشتر آن مؤسسه رادر پیشبرد و انجام این وظایف سترگ که به آن محول شده است تمنا مینمایم .

درخاتمه به نمایندگی از مردم و حکومت افغانستان از مساعی سازمان ملل متحد در راه

پیام بهمناسبت اشاعه متن اولین پلان هفت ساله اقتصادی دولت جمهوری افغانستان

۶ دلو ۱۳۰۰

از منابع طبیعی کشور درچوکات نخستین پلان پنجساله انکشاف اقتصادی واجتماعی تجسم نمود در پلانهای اول و دوم متکی برسیاست اقتصاد مختلط ورهنمایی شده بطرح زیربنا های رشد اقدام شد امامتاسفانه طی چندین سال متعاقب نسبت عدم استقرار نظام اداری واقتصادی کشور اهداف طویل المدت انکشاف همانطوریکه انتظار میرفت تعقیب وتطبیق نگردید .

موانع عمده درراه انکشاف عقب ماندگی موسسات اداری وتولیدی وبالاتر ازهمه عدم موجودیت يك تعهد اصولی وایدیالوژیک درامر انکشاف تلقی می گردد .

ستراتیژی انکشاف درپلان هفت ساله اقتصادی واجتماعی دولت جمهوری بادر نظر داشت موانع متذکره ومتکی برایدیالوژی ملی وامکانات منابع طبیعی طرح گردیده وترکیب آن مبین تعهد عمیق دولت جمهوری بسرای انکشاف وبهره برداری ازمنابع طبیعی وتجهبیز نیروی انسانی کشوراست .

اصل های طرح شده پلان هفت ساله متکی براهداف انقلاب ملی وواقعیت ساختمان جامعه افغانی درین مرحله تاریخی میباشد . مادرعصر تحولات عمیق تکنالوژی وعصر عدم تساوی فرصت ها وامکانات اقتصادی درساحه بین المللی زندگی داریم. حوادث

هوطنان گرامی !

موجب مسرت است که متن اولین پلان هفت ساله انکشاف اقتصادی واجتماعی دولت جمهوری افغانستان بههوطنان گرامی تقدیم می گردد وتعهد دولت درانجام این مامول برآورده می شود .

پلان هفت ساله دولت جمهوری متکی برخواستنه هاوتمنیات مردم مابوده وهدف آن استفاده اعظمی ازمنابع مالی وانسانی وسوق آنبابه قصد نیل به استقلال اقتصادی وتشکل يك جامعه مرفه ومترقی می باشد .

افغانستان ازنگاه سویه زندگی فی نفرو سایر خصوصیات درگروپ کشور های کمترین انکشاف یافته قرار دارد. درسرتاسر قرن زدهم موقعیکه يك عده کشور هاز تسایج انقلاب صنعتی بهره مند میگرددند ووطنپرستان کشور ما بالاستفاده ازتمام منابع ملی بانیروی استعمار درپیکاربودند تاهویت ملی وسیاسی خویش راحفظ وحراست نمایند .

بآرامش اوضاع قسمتی ازوقت گرانبهیه فرزندان کشور مصروف تنظیم امور اداری و ایجاد موسسات اجتماعی واقتصادی گردید . روی این ملاحظه کشور مادیرتر به امرطرح وتطبیق يك روش سیستماتیک رشدوانکشاف آغاز نمود .

روش منسجم انکشاف به مقصد بهره برداری

افغانستان و سهمگیری همه جانبه شان در اعمار ملی استوار است. تاریخ اجرای آرمانهای مترنگ رابعده دولت های ملی و مترقی نموده است آرمانهاییکه از اعماق اراده اکثریت ملت نشأت می کند.

امروز دولت جمهوری افغانستان به اتناسی از اهداف انقلاب درآستانه تطبیق اولین پلان هفت ساله انکشافی قرار دارد. تطبیق این پلان البته به منابع پولی و مالی دانش تخنیکی و تدارک کدرهای فنی نیاز دارد و اما عنصر مهتر و مهترین عامل در به ثمر رسانیدن اهداف پلان دیگر طرح های گوناگون بنیادی دولت همانا سهمگیری خستگی نا پذیر و صادقانه همه افراد ملت است و بس.

روحیه نظام ما بر اصل زحمتکشی، صداقت و راستی استوار است و امروز به سهمگیری کسانی نیازمند است که این روحیه رادرك کرده باشند و خود را مطابق به آن عیار سازند. هر دلی که برای سر بلندی میهن اش می تند و هر دماغی که درین راه می اندیشد این ضرورت رادرك کرده که تا وقتی عمل در تطبیق پلانهای بنیادی دولت که انعکاسی است از ارمانهای اکثریت مردم صادقانه سهم نگیرد آن پلانها مثر ثمری نخواهد گردید.

یقین کامل داریم که مردم وطن پرست این کشور بادرک عمیق و جایب ملی خویش بمنظور رفاه و سعادت نسلهای آینده همانطور یکه اصول ملی ایجاب میکند قربانی دهند و به یاری خداوند بزرگ راه رابطرف يك جامعه مرفه همواره سازند.

ناگوار و نوسانات شدید اقتصاد بین المللی و ادامه آن از امکانات انکشاف سریع کشور های کم رشد میگذرد و فاصله اقتصادی را وسیعتر میسازد که این عوامل در پیش بینی های این پلان بی تاثیر نخواهد بود.

روی این ملاحظه ایجاد و استقرار يك نظم جدید اقتصادی در ساحة بین المللی حتمی بوده و تحقق این امر به افغانستان و سایر کشورهای روباتنکشاف در کوتاه ساختن این فاصله مساعدت خواهد کرد. همچنان تنظیم روابط اقتصاد بین المللی روی اساسات عدالت و توزیع متساوی فرصت ها و امکانات اقتصادی موقع خواهد داد تا کشور های روباتنکشاف منابع خود را طور مؤثر جهت ارتقای سویه زندگی مردم کشور های خویش بکار برند.

طوریکه دیده میشود در پلان هفت ساله سهمگیری کشور های دوست و موسسات بین المللی در زمینه تمویل پلان قابل ملاحظه می باشد.

ما از تمام این مساعدت ها درین مرحله انکشاف به قدر دانی یاد آور می شویم و متوقع هستیم که با تطبیق این پلان و ادامه آن شرایطی ایجاد گردد که افغانستان بتواند بیشتر به منابع مالی و بشری خویش اتکاء نموده و آهنگ رشد اقتصادی را سریعتر سازد.

خواهران و برادران عزیز!

هر نظام اجتماعی از خود روحیه خاص دارد روحیه نظام ملی و مترقی ما بر اصالت مردم منگی بوده و پایه هایش بردوش توانای ملت

متن بیانه بنیاد علمی محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم بمناسبت افتتاح اولین لویه جرگه دولت جمهوری افغانستان

۱۰ دلو ۵۵

عبارت از داستان ارتقای بشر از یک مرحله به مرحله دیگر می باشد بنا بران طبیعت، نیرو، ظرفیت و استعداد بشر بحیث یک موجود تاریخی، با طرح های ثابت و ساکن سازگار نیست و بشر اصلاً تحول پسند و ارتقا پذیر است .

وقتی این پدیده مواجه به رکود و در نتیجه متوقف می گردد قهراً عکس العملی را بار می آورد که شدت انعکاس آن مربوط بدرجه فساد، فقر و بی عدالتی اجتماعی و اقتصادی جامعه وضع نابسامان مردم و بسا عوامل دیگر در کشور می باشد .

انقلاب عملیة تغییر، اصلاح و تحول در اوضاع اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه است، به نحویکه منافع اکثریت مردم رابنه شیوه های مثبت و مترقی آن مطابق به شرایط و قانون تکامل جامعه علماً و عملاً تامین نماید. ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ ، این تاریخ بزرگ و فراموش ناشدنی نقطه حرکت ملت ما به سوی پیروزی، نقطه درست و اصولی حرکت ما و تاریخ شکوهمند انقلاب ما بود .

انقلاب در هر جامعه ، مولود شرایط و عوامل ناهمگون و غیر عادلانه اجتماعی ، اقتصادی

دلوی اوتوانا خدای به نامه !
د افغانستان دملت محترمو نمایندگانو !
زمون دملت په عنعنو کښی دیمو کراسی ژوری دپښی لری اولکه چی تاسی ټولوتسه معلومه ده لویه جرگه زمونږ ددی ملیسی خصوصیت یوه څرگنده نمونه ده .

پدی مهم اوتاریخی وخت کښی چی تاسی محترم هیوادوال دملت په وکالت سسرره دافغانستان دجمهوری دوری دلپړنی جرگی دنمایندگانوپه حیث نوروخ پدی تالار کښی راټول شوی یاست اودهیواددنوی جمهوری نظام داساسی قانون په مسودی باندي دغور کولو وروسته تصمیم نیسی خپله وظیفه بولم چی دځان اوخپلو ملگرو اوهمکارانو له خوا کابل ته ستاسی تشریف راوړلوته دزړه له کومی ښه راغلاست ووايم اویدی مسوده باندي دپوره غورکولو دپاره دگران افغانستان په سرنوشت او راتلونکی نیکمرغی کښی به ښکاره اغیزه وکړی دخدای له درباره ستاسی دموقیت هیله کوم .

نمایندگان محترم !
ملت ما و جوامع در تلاش و جستجوی آرزوهای تازه و مقاصد نوهستند و تاریخ در حقیقت

وجود نیامد و از آنهم قسمت عمده آن همه ساله به عوض اینکه سرمایه گذاری گردد به راه های غیرمثمرحیف و میل گردید ، خلاصه اینکه طی آن چندسال نابسامانی ها و بی بندوباری های عام و تام از لحاظ اقتصاد ، در جامعه ماحکمفرما بود و این امر اقتصاد کشور رادر آستانه ورشکست قرار داد و موجب کندی کامل رشد اقتصادی و اجتماعی مملکت گردید .

از لحاظ اجتماعی، علاوه از فقر، بیسوادی، و بیماری که متأسفانه نصیب اکثر کشورهای در حال رشد می باشد، بیکاری و عطالت ناشی از عدم هم آهنگی درستگور های مختلف دولت، یأس و ناامیدی راپیش از پیش دودل و دماغ مردم، خاصه جوانان بشدت جاگزین ساخت، اندیشه ها، نظریات و افکار افراطی و تفریطی گورگورانه به نسل جوان استیلا یافت، تناقضات و تضاد هادر فکر و عمل ریشه دواند. قوه تقنینیه کشور، خصلت و ماهیت اصلی خود را از دست داده بود و به عوض دفاع از منافع و حقوق واقعی مردم و احترام به قانون، عده آنها خود قانون شکن گشته و به اعمال ضد مردمی آغشته و آلوده شدند و با متنبهای بیماکی از همه انواع فساد، بی نظمی ها و خلل گیری ها، یابشتیبانی نمودند و یاجشم پوشیدند . فتر، تنگدستی و فشار ، نصیب اکثریت محروم جامعه بود و مانند مال و متاع موروثی. همواره از اسلاف به اخلاف آنها منتقل میشد. برعکس دارایی، نفوذ، راحت و اسباب تنعم مادی نصیب عده محدودی بود که در واقعیت

سیاسی می باشد که استمرار دوام و بقای آن ملت را به ادبار، انحطاط و چنان خطرات جبران ناپذیری می کشاند که بی علاقه گمی عناصر ملی و وطن پرست رادر برابر آن میتوان گناه عظیم شمرد .

راجع به جامعه قبل از انقلاب ۲۶ سرطان دریانیه های سابق خود توضیحاتی به اطلاع عموم هموطنان عزیز رسانیده ام که دو باره توضیح مفصل آنرا تکرار میدانم و به خلاصه آن اکتفاء می کنم :

ارگان های دولت استفاده های ناجائز را مسابقه کنان از مال بیت المال وجیب مردم حق مسلم خود میدانستند ، استفاده از نفوذ و مقام رسمی شکل قانون را بخود اختیار نموده بود. پاکمی، تقوی و احساس وطن پرستی مورد استهزاء و تمسخر قرار می گرفت . اکثر مواد و احکام قانون اساسی نافذ وقت و دیگر قوانین متعلق به آن عملابه تعویق و الغا درآمده بود و اجراءات خودسرانه و بی باکانه زیر عنوان دیموکراسی قلابی صورت میگرفت که حقایق آن البته از خاطره های هموطنان فراموش نگردیده است .

از لحاظ اقتصادی، وضع کشور بحالست آشفته و رفت بار و قابل تأسف درآمده بود . رشد و توسعه اقتصادی که با تطبیق دو پلان پنجساله اول و دوم نسبتاً سروصورتی گرفته بود، به رکود و قهقرای مواجه شد و پلانگذاری کشور تابع انار شی و مربوط تصمیم آنی و عاجل قرار گرفت و در نتیجه این وضع، درعاید ملی کشور افزایش قابل ملاحظه

کشور به منفعت اکثریت مردم بهبود باید، که این عملیه به ذات خود، تغییر ذهنی افراد این کشور را از سوابق کهنه و فاسد گذشته ایجاب میکند و آنرا موافق با روحیه ملی اصول اخلاقی و انسانی یک جامعه مترقی، موافق با عصر و زمان حتمی و لازمی میسازد .

متکی بشرح مختصر فوق انقلاب ۲۶ سرطان یک ضرورت حیاتی و رسالت تاریخی و ملی بود، این انقلاب در واقعیت و حقیقت، دفاع از مصالح و منافع ملی و ترجمان راستین از افکار و نظریات مردم نجیب افغانستان بود . منظور نظر آن تنها تغییر رژیم به رژیم دیگر و یا انتقال قدرت از دست بدستی نبود بلکه پاسخ راستین به نیازهای مردم داخلی، خواسته های عصر و زمان ماست و از آغاز خود به اعاده حیثیت برای ملت و احیای مجدد نیروهای مردم که در اثر دسیسه های استعماری، مفسد و نارسایی های داخلی، درهم و برهم شده بود مساعی دامنه دار و همه جانبه خود را بر راه انداخت و از همان آغاز یک طرف پلان های بنیادی و اصلاحات اساسی را در زمینه اقتصاد و نیروی تولید سردست گرفت، و از جبهتی هم در هر بخش قوانین و ریفورم های را که محتوی و ماهیت آن بر اساس ایدئولوژی و هم آهنگ با شرایط عینی و ذهنی جامعه و متناسب با واقعیت های تاریخ است نافذ ساخت .

سوسیالیزمی را که ما بحیث روش اقتصادی بمنظور سازماندهی جامعه نوین افغانسی برگزیده ایم در حقیقت امر، راه توصل به

امر، می توانستند همه اجراءات و مقررات دولت را به سود دفاع از منافع شخصی خود چرخ دهند، و به اشکال مرئی و نامرئی در سایر تشکیلات دولت نفوذ خود را تقویه، بسط و توسعه بخشند .

قوه قضا، یعنی رکن مهم دیگر دولت، در تحت چنین شرایط و فضا، ممکن نبود تحت تاثیر قرار نگیرد و به راستی بتواند، طوریکه شاید و باید عدالت را به مفهوم حقیقی آن در کشور برقرار نگذارد .

شکاف عمیق در شیرازه وحدت ملی، تشتت و تلاش فکر و عمل، ایجاد و ایزاد تضاد ها و عقده ها، قانون شکنی و لگام گسیختگی، انارشی و فقدان نظم و دسپلین ملی جامعه ما را بدرجه علیل، مریض و ناتوان ساخته بود که به اندک ترین لامبالاتی و بی تفاوتی، دیگر قریب بود محکوم به سقوط و نیستی گردد .

چنین محیط تیره و تاریک و فضایی آشفته و رقت بار موجبات و علل عمده را فراهم نمود تا بمنظور دفاع از هستی و بقای جامعه و بمنظور نجات کشور از فساد و ادبار، بحکم ضمیرو ندای وجدان، عملی را انجام دهیم که غایه و هدف اصلی آن جز سعادت و اعتلای حقیقی وطن و خدمت به اکثریت مردم نجیب افغانستان چیز دیگر نباشد .

نتایج تلخ و ناگوار آن دوره، امروز نصیب ما گردید، و سالیانی بکار است تا این همه انارشی و تفرقه، فساد اجتماعی و اداری، رکود اقتصادی و بیعدالتی های اجتماعی یکی بعد دیگری اصلاح گردد، وضع اقتصادی و اجتماعی

آنچه می خواهیم بصورت مختصر تذکردهم. خطوط عمده ایست که بانجق اهداف پروگرام ومبهارهای سیاست اقتصادی درختم پلان هفت ساله چه تغییراتی در ساحات اقتصادی و اجتماعی کشور بمیان می آید .

رشد عواید داخلی ۱۴۴۶ فیصد. رشد مصارف سرمایه گذاری ۴۹۷ فیصد و رشد مصارف عادی به اندازه ۱۰۶ فیصد تخمین شده است که این امر منتج به تشکل بیشتر سرمایه جهت تمویل مصارف انکشافی می گردد .

ارزش صادرات به اندازه ۷۳۸ فیصد ، ازدیاد ارزش واردات در حدود ۵۵ فیصد پیشبینی شده است .

ارزش خالص تولیدات صنعتی از ۵۶ ره ملیارد افغانی به ۱۰۲۰ ملیا رد افغانی افزایش می یابد که یک رشد ۸۳۲۰ فیصد را احتوای کند .

ارزش تولیدات زراعتی از ۵۳۸ ملیارد افغانی به ۷۳۹ ملیارد افغانی یا ۳۷ فیصد افزایش خواهد یافت .

تولید مجموعی انرژی برق از ۷۰۰ ملیون کیلووات ساعت به ۱۶۰۰ ملیون کیلو وات ساعت بلندخواهدرفت یعنی ۱۲۸۶ فیصد .

وضع آبیاری زمین های فاقد آب کافی ساحه ۱۶۷۵۰۰۰ جریب زمین و زمینهای بانرکه جدیداً تحت آبیاری می آید عبارت از ۳۱۰۰۰۰ جریب خواهد بود .

طول مجموعی سرکهای موتررو از ۹۲۰۰ کیلومتر به ۱۱۰۰۶ کیلومتر یا ۱۹۶ فیصد

افزایش خواهد یافت .

طی پلان هفت ساله منجمله طول مجموع ۱۸۱۰ کیلومتر خط آهن ۱۱۸۶ کیلومتر آن تحت ساختمان گرفته میشود .

طول عوهی لین های چینل سیستم از ۲۷۰۰ کیلومتر به ۴۷۰۰ کیلومتر یعنی ۷۴۱ فیصد و تعداد تیلفون از ۲۱۰۰۰ پایه به ۴۰۰۰۰ پایه افزایش می یابد یعنی ۹۰۰۰ فیصد و سیستم میکروویف به ظرفیت ۳۰۰ کانال مخابره تیلفونی تلویزیونی تکمیل خواهدگردید .

تعداد مکاتب ابتدایی اساسی از ۱۳۴۵ باب به ۲۳۵۵ باب تعداد مکاتب مسلکی از ۲۹ باب به ۸۴ باب یعنی بالترتیب ۷۵ فیصد و ۱۲۸ فیصد افزوده خواهد شد .

فیصدی جذب شاگردان دارای سن شمول به مکتب از ۴۴ فیصد به بیش از ۷۰ فیصد بلند خواهدرفت و تعداد شاگردان دوره ابتدایی از ۷۹۰ هزار به ۱۳ میلیون نفر یا ۶۴۶ فیصد در اخیر پلان خواهد رسید .

تعداد بستر در شفاخانه های ملکی از ۵۲۰۰ بستری یعنی ۵۸ فیصد افزودخواهد گردید و در اخیر پلان در تعداد داکتر ۸۹ فیصد افزایش بعمل خواهد آمد .

در نتیجه این همه تحولات در ساحات اقتصادی واجتماعی اوسط رشد سالانه عاید غیرخالص ملی از ۲۴۶ فیصد به ۶۳ فیصد ارتقاء وهمچنان رشد وسطی سالانه عاید فی نفر در پلان هفت سالانه از ۰۱۰۰۱ فیصد به ۴ فیصد نسبت به هفت سال گذشته بلند

وقعت را ثابت می سازد، هر وقتیکه آرزوهای مشترک ملت و زعامت ملی افغانستان برای حفظ هویت ملی استقلال کشور ترقی و تعالی افغانستان متجلی بود. به همان درجه مسا بر مشکلات فایق میشدیم راه خود را برای رسیدن به هدف می یافتیم، اما تاریخ این راه نشان داده که بی تصمیمی و بی اتفاقی و پراکنندگی آرزوهای مارا گشته و ما را از راه ما برای نیل به هدف دور کرده و سیر پیشرفت ما را بعضا بطی و گاهی متوقف ساخته است. امروز نیز از همان لحظات تاریخ افغانستان است که ملت با یک مشکل بزرگ مواجه می باشد این مشکل عبارت است از مشکل پسماندگی.

در جهان امروز هیچ مشکل مشکلتتر از مشکل پسماندگی نیست.

نمایندگان محترم!

حقایق و واقعیت ها، هر قدر که تلخ و ناگوار هم باشد نمیتوان به بصورت آنها رانادیده گرفت و یا از آن انکار نمود. با قبول این حقیقت باید گامها ملتفت باشیم که یک ملت در حال رشد با هزاران مشکلات و پروبلیم های متعدد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی داخلی و خارجی با امکانات محدود دست داشته خود بدون حوصله و قبول محرومیت ها و زحمات دوامدار و خستگی ناپذیر اقلایک نسل، امید رسیدن به فردای بهتر خیلی مشکل به نظر می رسد آن هاییکه تنهابه سخنان و کلمات عیان خالی نخواهند خود و مردم خود را فریب دهند و ر

برده خواهند شد با تطبیق پروگرام های انکشافی و توسعه فعالیت های اقتصادی اجتماعی و داری در پلان هفت ساله برای ۲۰۸ هزار نفر بسوی عالی متوسط و کارگر ماهر زمینه استخدام فراهم خواهد شد.

باید دانست که تطبیق اهداف فوق و تامین انکشاف اقتصادی تنها و تنها وابسته به حجم سرمایه گذاری و منابع مالی نبوده ایجاب میکند همزمان قدم های استواری در راه ایجاد یک اداره سالم اقتصادی، طرح اساسات قانونی و تربیه کادرهای فنی برداشته شود.

برای آنکه عملیه پلانگذاری به صورت منسجم ادامه یابد دولت به طرح پلان های طویل المدت در بعضی سکتور های مهم اقدام خواهد کرد و واحد های پلانگذاری و تطبیق پلان را در تمام سطوح تقویه خواهد نمود. انکشاف سالم اقتصادی بدون تردید ایجاب میکند تا اصول اداری کشور با نیازمندی ها هم آهنگ گردد.

در پلان هفت ساله دولت جمهوری سعی خواهد نمود بعد از تشخیص پرابلم ها روش های اداری را مرحله بمرحله اصلاح و تشکیلات لازمه برای تطبیق ریفورم اداری ایجاد نماید. طی مدت هفت سال ممکن در بعضی از پیشبینی ها تغییراتی وارد گردد و نوسانات اقتصاد بین المللی مخصوصا اهداف پلان را متاثر سازد، بنابراین تغییراتی ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی در چوکات پلانهای سالانه رعایت می گردد. نظراندازی به تاریخ کشور خود مایسن

انقلاب ونظام جمهوري، ما مسافرت های رسمی ودوستانه در بسا کشورهای دوست صورت گرفت که نتایج بسیار مفیدو مؤثری از همه این مسافرت هاو تماسها حاصل شده ومنتج به تحکیم بیشتر روابط دوستانه و توسعه همکاری های اقتصادی و تخنیکي ما باکشور های مذکور گردیده است .

باتوضیح مختصر فوق میخواهم راجع به انکشاف روابط افغانستان با بعضی ازکشور های جهان و منطقه بصورت خاص تذکراتی بدهم .

روابط دوستانه جمهوریت افغانستان با کشور دوست و همسایه بزرگ ما اتحاد جماهیر شوروی، بصورت خلل ناپذیر ادامه دارد، این دوکشور بر اساس همزیستی مسالمت آمیز همسایگی نیک وعدم مداخله در امور داخلی یکدیگر، همکاریهای متمر و متقابل خودرایک باردیگر باامضای پروتوکول تمدید معاهده عدم تجاوز و متقابل تقویت مزید بخشیدهاند .

مناسبات جمهوریت افغانستان با کشور همسایه ما ایران، منکی برعلاق دیرین دوستی و برادری استوار می باشد یگا نه اختلاف تکنیکی سر موضوع آب دلتای هلمند که چندین سال تاحدی سبب سردی روابط دوستانه ما گردیده بون، باقراردادیکه پس از طی مراحل قانونی خودبه پیشنها د حکومت تصویب شورای ملی وتوشیح پادشاه وقت، بین مملکتین منعقد گردید باتبادله اسناد مصدقه آن دلیل دیگری بینکشور های ما

حقیقت در برابر تاریخ و مردم خود مرتکب گناه بزرگی شده خواهند بود .

انقلاب جمهوریت ما باید همچان ملت ما را برای جبران این مشکل برانگیزد.

ضرورت این مرحله تاریخ بما حکم میکند که باید همه افراد ملت ماکلیه اختلافات و منافع شخصی را از بین خود دور کنند و برادر وار جهت منفعت بزرگ ملی حرکت نمایند .

نمایندگان محترم ملت !
تهداب و اساس سیاست خارجی دولت جمهوریت افغانستان بر دواصل عمده و مهم ذیل استوار است :

اولا بر حفظ استقلال، منافع وحاکمیت ملی که بر اساس روحیه ناسیونالیزم وآزادمنشی مردم ما که مقدس ترین میراث پرافتخار و حماسه های درخشان خاطره های ملی ما میباشد، استوار است و خواهد بود .

ثانیا بر بنای بیطرفی مثبت و بر اساس عدم انسلاک قضاوت آزاد در مسایل بین المللی همزیستی مسالمت آمیز واحترام متقابل با همه مردم و ملل صلح دوست جهان واحترام به منشور ملل متحد .

در این آرزومندی، هیچگونه تبعیض، در مورد هیچکشور صلح دوست جهان چه خورد و چه بزرگ چه دور و چه نزدیک نزد ما وجود ندارد و این آرزومندی از تمنیات نیک و صلحجویانه مردم افغانستان و سرچشمه میگردد .

بمنظور تحقق بخشیدن این سیاست خارجی کشور را آغاز تاسیس رژیم نوین کشور بمنظور معرفی بهتر افغانستان وتوضیح اهداف

وجود ندارد که مانع گسترش و توسعه بیشتر روابط دوستانه ما گردد .

علايق ما با همسایه بزرگ ما جمهوریت مردم چین همیشه دوستانه بوده و این دوستی بر اصول همزیستی مسالمت آمیز و حسن همجواری استوار می باشد امیدوارم این علايق دوستانه که به منفعت ملت های ماست هر چه بیشتر گسترش و تقویت یابد .

راجع به مناسبات افغانستان با پاکستان باید گفت که، افغانستان بحیث يك کشور صلحدوست ، همواره طرفدار حل شرافتمندانه یگانه اختلاف سیاسی خود با پاکستان باساز مذاکرات مستقیم و مسالمت آمیز بوده است .

مسافرت شاعلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان به افغانستان و مسافرت اینجانب به پاکستان در سال جاری به طرفین موقع دادتاری موضوع اختلاف سیاسی که از سالیان دراز بین دو کشور موجود بوده و هست مذاکره و تبادل نظر بعمل آید .

در نتیجه این تماس های مستقیم و تبادل افکار که که در يك فضای صمیمیت و تفاهم صورت گرفت، فضایی پدید آمده که ما را امیدوار می سازد، که اختلاف سیاسی ما در آینده راه حل شرافتمندانه را بیابد و نتیجتاً دو کشور بتوانند مانند دوستان باهم زندگی کنند .

تاکنون قدم مثبتی که در نتیجه این تماس های مستقیم و مسافرت های زعمای هر دو کشور به ممالک یکدیگر شان برداشته شده تارسیدن یا ترسیدن يك حل نهائی و شرافتمندانه قضیه پشتونستان عبارت از موافقه

طرفین بر خودداری از تبلیغات مخاصمانه علیه یکدیگرشان می باشد، که این قدم بذات خود، نمایانگر آرزومندی جانبین برای رفع این اختلاف اصلی شمرده شده بتواند .

افغانستان همیشه بطور مداوم از احقاق حقوق حقه برادران پشتون و بلوچ خود پشتیبانی نموده و مینماید. نقطه اساسی که اختلاف سیاسی دو کشور را طی سالیان متمادی بوجود آورده تنها و تنها همین پروبلم بوده که امیدوارم جوانب فرط علاقه بتوانند روزی به حل شرافتمندانه این اختلاف سیاسی نایل گردند .

مناسبات دوستانه و عنعنوی افغانستان و هند، با رویکار آمدن رژیم جمهوری در کشور وارد مرحله جدیدی گردیده و زمینه همکاری های وسیع تری را بین دو کشور دوست و غیر منسلک منطقه فراهم کرده است .

امیدوارم با توسعه مزید روابط دوستی و همکاری بین کشورهای ما برای تامین صلح و ثبات در منطقه هفید و مؤثر باشد .

روابط افغانستان با ایالات متحده امریکا از شروع تاسیس خود، بسرینای دوستی و تفاهم برقرار بوده و از آغاز استقرار نظام جمهوری در کشور توسعه و تشدید مزید یافته است .

مسافرت های دوستانه رجال طرفین در کشور های همدیگر شان، موجبات دوستی و تفاهم بیشتر را بین کشور های ما به میان آورده است.

دو این موقع و جدانا خود را مکلف می دانم

ارشادات مقدس اسلامي دارد و تمهیل آنها را متضمن سعادت جامعه اسلامي ميداند مساعی صادقانه خود را در راه تامین نزدیکی و همبستگی بیشتر و همکاری های وسیع تر بین کشور های اسلامي ادامه داده است .

افغانستان همواره خواهان اعاده کامل حقوق مشروع مردم فلسطین بوده و به پشتیبانی همیشگی خود از مجادلات قهرمانانه ملت دلیر فلسطین ادامه میدهد و عقیده دارد تا زمانیکه اراضی اشغالی عربی از تسلط قوای اشغالگر اسرائیل تخلیه نگردد و حقوق عرب فلسطین برای تاسیس يك دولت فلسطین تحقق نیابد، معضله شرق میانه حل نگردیده و صلح عادلانه و دوامدار در این منطقه حساس و مهم جهانی تامین شده نمی تواند .

سیاست ماسیاست صلح و دوستی و احترام کامل به حقوق و منافع دیگران است در عین زمان باید بگویم که ملت افغانستان، تحت هیچگونه شرایطی به عدم مراعات منافع ملی خود و ازار نخواهد شد و بربرنسیپ های اساسی خود معامله و سازش نخواهد کرد .

وکلای محترم لویه جرگه !

با ختم گزارشات مختصر فوق از وضع سه و نیم سالیکه از انقلاب ملی و نظام فرخنده جمهوری ما گذشت، حال اجازه می خواهم بر سر موضوعیکه امروز به آن منظور در اینجا، یعنی مرکز کشور خویش دور هم گرد آمده ایم چند کلمه به عرض رسانم .

به تاسی از احساس مسؤولیت بزرگ در برابر مردم که اختیار خدمت گذاری آنها را

تا از طرف مردم و حکومت افغانستان و شخص خودم نسبت به کمکهای دوستانه اقتصادی و تخنیکي جمله کشور های دوست و سایر مؤسسات بین المللی که در پلان انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور ماسمم بارز و مؤثری گرفته اند از مصمیم قلب اظهار شکران و سپاس گذاری نمایم .

نمایندگان محترم ملت !

افغانستان از جمله کشور های غیر منسلک و منسوب به جهان سوم میباشد، جهانی که سالیان دراز تحت تاثیر استعمار و امپریالیزم جهانی صدمات و خسارات بزرگی را متحمل شده بود امروز از خواب غفلت بیدار شده است. احتیاج مبرم و حتمی این جهان بغرض تحول و انکشاف، آنها را به جنبش و حرکت جدید دینامیکی واداشته که در این عصر نمیتوان آنرا بی تاثیر و نادیده تلقی کرد و شکی نیست که این مرحله مهم تاریخ است. موفقیت این جنبش عظیم از همه بیشتر بسته به وحدت فکر و عمل کامل آنها خواهد بود باید شرایط عینی و ذهنی هر يك از این کشور ها دقیقاً تحلیل شود تا در روشنی آن به شکل يك جنبه واحد حرکت بسوی ارتقاء مؤثر و سریع گردد .

ارمان های جهان سوم بمنظور ترقی اجتماعی و ایجاد يك جامعه متوازن و مرفه متکی بر عدالت اجتماعی، از طریق ایثار و زحمات فراوان به نتیجه مطلوب خواهند رسید .

افغانستان بحیث يك کشور اسلامی و با اعتقاد خاصی که به ارزش های عالی و

به ناسی از این مفکوره بعد از تحقق ثبات انقلاب با توفیق خداوند و با همکاری کمیسیون هاییکه باین منظور تعیین شده بودند مسوده قانون اساسی جمهوریت افغانستان ترتیب واینک آنرا حسب وعده به حضور شما وکلای محترم لوی جرگه افغانستان تقدیم میکنم ، صرف آنچه رامن از اعضای محترم این مجلس بزرگ ملی آرزو و تمنا دارم این است که مسوده قانون اساسی به شیوه کاملادیموکراتیک و آزاد مورد غور و مباحثه قرار گیرد.

امیدوارم قانون اساسی دولت جمهوری بحیث مشعل فروزان انقلاب ۲۶ سرطمان، رهنما و دستور العمل شایسته ای برای دولت بشمار آید و در بر توهدایات آن ملت نجیب افغان بتواند شالوده یک افغانستان قوی و مستحکم مترقی و آبرومند را بشیان گذاری کند .

ملت غیور و باشهامت افغانستان ! دیگر فرصت آن نیست تا نیروهای ملی در برابر مصالح ملی و اهداف انقلاب شکل انزوا و بی تفاوتی را اختیار نمایند و به شکل عناصر پسیف و غیرفعال جامعه، بصورت اعضای طفیلی بحیث یک قشر مستهزل و فاقد رسالت باقی بمانند زیرا انقلاب ملی به همه نیروهای وطن پرست و وظیفه میهد تا اصول و اساسات انقلاب را از سطح به عو و از عمق به سطح تعمیم و گسترش دهند و در راه بسر رسانیدن اهداف انقلاب، نیروهای خویش را در خدمت

به عهده دارم، و فایده پر نیسیپ های انقلاب ما خود را مکلف میدانم تا واجیب خویش را به کمال امانتداری در حدود توانم در برابر ملت حق دار و نجیب افغانستان ایفاء نمایم.

با پیروی از همین احساس صادقانه و با در نظر داشت این واقعیت مسلم که در طول تاریخ معاصر وطن خود ما و بسا از کشورهای دیگر معانی آنچه تجارب تلسخ نشان داده و بر همگان آشکار است نه استبداد و مطلق العنانی و نه لجام گسیختگی و انارشسی هیچکدام نتوانسته و نمی تواند دردهای حقیقی یک ملت روبره انکشاف راه داد و سازد .

من معتقد هستم مردم افغانستان در وضع کنونی، هرچه بیشتر به همبستگی کامل وحدت فکر و عمل، کار و زحمت خستگی ناپذیر در محیط برابری و برادری و آمیخته با یک احساس قوی دسپیلن ملی ضرورت دارد .

لذا از تجارب گذشته باید آموخت و برای سعادت آینده وطن در جهت رشد طبیعی راهی را باید جستجو کرد که در شرایط فعلی و ملی خالی از افراط و تفریط و تقلید ناآگاهانه بوده برای انکشاف سریع و سالم کشور مفید و مؤثر واقع گردد .

طوریکه سالها قبل گفته بودم و ایسن عقیده خود را تکرار میکنم، هدف نهایی هر تحول جز قایم ساختن یک دیموکراسی واقعی و معقول که بنای آن بر تائین حقوق اکثریت مردم و اصل حاکمیت ملی استوار باشد چیزی دیگری بوده نمی تواند .

د افغانستان کالني

عدالت اجتماعي درکشور از حدوديک شمار
تجاوزنخواهد کرد .
ای ملتي که درستخت ترين پيکار های تاريخ
پرافتخار خود همت عالی وغرور ملی خود را از
دست نداديد، چرا امروز بخود احساس ضعف
وناتواني می نھائيد .

قباي زندگاني چاڪ تا كسى
چوموران زيستن درخاكتاكي
بيرواز آ و شاهيني بياموز
تلاش دانه در خاشاڪ تاكي
تل دی وی افغانستان
پاینده بان ملت
ژوندى دی وی جمهوريت

ورهنمايي مردم خود از شهر به شهر و از قريه
به قريه به مصرف رسانند و با وحدت فكر و عمل
در مزرعه و كارگاه در دفتر و پشت جيبه يكسان
و هماهنگ در راه پيشبرد انقلاب كه جز اعتلای
وطن و سر بلندی ملت افغانستان چيز ديگري
بوده نمی تواند از صميم قلب بگوشتند.

این رسالت تاريخي و انساني انقلاب عظيم
جمهوريت ماست و اين هم وجدان های خبير
و آگاه نيروهای ملی كه بايد با آن ليك بگویند.
اينها محض حماسه و مجرود شعار نيست،
واقعيت تاريخ است. رسالت است و بالاخره
آينده روشن و تابناك و راه نجات
است و بدون يك تمهيد انقلابي مجهز به
ايديالوژی و مترقي، تحقق بخشيدن هر نوع

دیناغلې جمهور رئیس وینا دوسله وال پوځ د سبا رګی د منلو په مناسبت

۱۳۵۵ر۱۲ر۲

په هغه ټولنه کې چې د حربیو هتسون د جمهوریت په تالارګی د جمهوري دولت دوسله وال پوځ د بیلا بیلو قطعاتو د منصب دارانو له خوا د (۱۳۵۵) کال د کب په دویمه نیټه د انقلاب د مشر ښاغلي محمد داود د افغانستان د لومړي جمهور رئیس په توګه د دوی د ټاکل کېدو له امله د مبارکيو دعرض کولو په مناسبت جوړه شوی وه جمهور رئیس ښاغلي محمد داود د منصبدارانو ته په خطاب کې وویل :

مونږ ټول باید هغو درندو وظيفو اوستر مسئولیتونو ته چې رایه غاړه دی پام وساتو او په دی وپوهیږو چې دغه وظیفی ډیری درندی اوستری دی نو همددا وجه ده چې په خدای (ج) باندی ایمان له وطن سره مینه اویه وظيفه کی صداقت کولی شی ټولی هغه هیلی ترسره کړی چې د افغانستان له نجیب ملت

ازوسله وال پوځ سره دهیوادآبادی او لوپه تیا په برخه کې شته .

له دی امله چې تاسی ګران ورونه د افغانستان دوسله وال پوځ د ټواو قطعانو په نمایندګی کابل ته راغلی یاست او اوی درستیښ ستاسی په نمایندګی د جمهوري ریاست په ډیره درنده وظيفه باندی زما د ټاکل کېدو له امله ماته مبارکي راګرځه تاسوته د زړه له کوهی ډیر زیان تشکرات څرګند وم او امید لرم تاسو هر یو خپلو هر وټو قطعاتو ته زه باندی هیلی او د زړه دکومی تشکرات ستاسو ټواو وروزی یعنی دهیواد عسکرو هر یوه وګړی ته ورسوی .

زه غواړم بیا هم هغه څه چې د انقلاب څخه مخکی دوری او وروسته له هغه اوزه مونږ د وطن دراتلونکی پس منظر په باب چې دلویسی جرګی ډیرانستلو په وخت کی می ویلی دی

د افغانستان کالني

تکرار کړم خو هغه څه چې نن یې غواړم تاسو
گرانو وروڼو ته یې ووايم دادی چې څنگه چې
د زیاتې مودی دپاره یعنی له دیرشو کالو
زیات د افغانستان په میړنی اوزره وراړدوکی
می د خدمت ویاړ درلود نو له دی امله زمونږ
تر مینځ پوره تفاهم شته زما سترویاړ دادی چې
د افغانستان داردو د یوه قوماندان په توگه
وم اویم زما د پاره د خوښی ځای دی چې دخپل
ژوندانه دیری ښی ورځی می چې دځوانی ورځی
وی په عسکری خدمت کښی تیری کړیدی
او دغه یاد کار ته تل په درنده سترگه گورم
اود تل دپاره به زما ویاړوی .
دخپل ځان او ټولو هغو کسانو دپاره چې وطن
او د افغانستان نجیب ملت ته د خدمت کولو

سپڅلی وظیفه په غاړه لری له لوی خدای (ج)
څخه توفیق غواړم چې په پوره ایمان او
ځنډانه منونکی عزم سره خپل وطن یوی هوسا
اوسرلوپی ټولنی ته داسی لوړ کړی چې نه
یوازی داوسنی نسل ویاړ وی بلکه دهیواد
دراتلونکو نسلونو دویاړ سبب هم وی .
لکه څنگه چې تر نن ورځی پوری دهیواد د دوسله وال
پوځ ستاسو منسوبینو وظیفه درنده او ستره
وهن هم دپیره درنده اومهه وظیفه ستاسو په
غاړه ده او په تاسو ده چې د افغانستان ملی
گټی شرافت اوملی نوامیس نه یوازی وساتی
بلکه هغه دهیواد د پرمختگ او هراړخیزی
پراختیا دپاره پیاوړی کړی او په دغه لاره کی
لا فعاله ونډه ولری .

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور از طرف
صاحبنصیان قوای مسلح استقبال میشوند .

بنایکی محمد داؤد رئیس جمهور ددوعوتی اشتراک نمودند که از طرف صاحب نهیانی قوای مسلح به افتخار نشان ترتیب شده بود.

د جمهور رئیس بنواغلی د محمد داؤد پیغام

د سید جمال الدین افغانی د سیمینار په سنا سبیت

۱۲۸۱ره هـ

د دغه زومبالی آزادي او دهغه آزادي دهغه له اعمالو او كردارونو څخه څرگندېږي . ده له وياړنه په ډك خپل ټول ژوندانه كي د حق او حقيقت څخه پرته هيڅ شې شي نه زړه ښه نه كړي ، دهغه رهنم ، او ميرانی ملا نه بيسواو زرو تپه كړه اونه جاه او مقام په همدغې آزادي او آزادي سره و چسه دنړۍ دسترو استعماري قدرتونو او دختيزي خاوري د ظالمو او مستبدو دستگاو وپسه وړاندي يې جگړه وكړه .

سید جمال الدین له یوی خواد مسلمانو ولسونو د زړو اونویومادی او معنوی فرهنگ او ارزښتونو په متن کی ورزول شو اوله بلې خوا یی لویدیزه نړۍ دهغی له ټولو خصلمتونو سره وپیژندله ، په یوه دغه شان حالت کی افغانی سید حتی د باختر خاورو په زړه کښی دخپل هیواد افغانستان دخلکو اونورو مسلمانو هیوادو دآزادی اونیکمرغی دپاره مبارزه وکړه په عین حال کښی دی هغه دختیز لمړی سړی و چه ختیزه خاوره او دهغی دخلکو د ژوندانه شرایط ، او پرتمنه سابقه یی اروپایی ولسونو ته وروپیژندله او د بشریت ، وجدان یی هغو ظلمونو ته متوجه کړچه استعمار په اسلامی هیوادو کی کول

دختیزی خاوری دستر ټولنیز شخصیت سید جمال الدین افغانی له مړینی څخه د اتیاکلونو د تریدو له امله دزیاتی خوښی خای دی دهغه ستره صلح دزیریدنی په هیواد کی دکورنیو او بهرنیو پوهانو په گډون علمی سیمینار جوړ ېږي

سید جمال الدین افغانی له هغو مبارزو او جگړه مارو مېړنو څخه دی چه دخپل ژوند محتوی یی دختیزی خاوری رنځورو او خپلو اولسونو ته په خدمت کولو کی لټاوه .

په هغه تکه توره زمانه کی چه مسلمان ولسونه له خپلی هستی او طاقت څخه غافل او دخپلو نیکونو له پرتمنی او ویاړ ونو څخه لری پاتی اود ژوندله شور څخه وتلسی د استعمار په منگولو کی ایسار وه سید جمال الدین افغانی په ایمان او هغه شور سره چی د تیرو بیړیو مسلمانان راپه زړه کوی راپورته شو اود ناپوهی ، نفاق ، له تیارو واله استبداد او استعمار سره یی مبارزه وکړه .

د دغه افغانی نابغه مبارزی او جگړی دهغو آزادی غوښتونکو او وطنپالو دپاره چه په بیلابیلو اسلامی هیوادو کښی یی داستعمار او ظلم په خلاف ، یا د مبارزی بیرغ اوچت کړ ، چیرښه سرمشق شو .

له امله ډيرزيات زورښه همداچې وچه سيد
افغانې عقیده در لوده مسلمانان د خپل
راتلونکې ژوند د چوپښت دپاره بايدخپل
تيروخت ښه وبولي پوهه زده کړي ، د زمانې
په غوښتنو و پوهيزې اوله استبداد ، او
استعمار سره ډغري ووهي .

د سيد جمال الدين افغانې ويني او کړنې
زمونږ په پيړۍ کې هم خپل انساني پيغام
ساتلي دي ، هغه پيغام چه په هغه کښې
انساندو ستي ، او دسترو انساني ټولنو
سره مينه ، ورور گلوي او برابر تبادلي
دپاره پرته ده .

اميدلرم افغانې څيړونکي او ميلمانه پوهان
چه په دغه علمي غونډه کې يې برخه اخيستي
ده د سيد جمال الدين افغانې دعقایدورايسو
اوژوندانه په شاوخواکې په خپلو ، څيړونکي
بريالي شي .

افغان سيد جمال الدين نفاق او د مسلمانانو
وروسته پاتې کيدو او دهغوي غفلت ، زښت
زيات زور او د مسلمانانو د بدبختي عوامل
دده په نظر د استعمار دسيسې ، د ختيږو
واکدارانو د ظلم کوونکو دستگاه و تصور
کارونه اوله هغه حکمت څخه د مسلمانانو
لري کيدل و چه په تير وختونو کښې
دهغوي د سرلوي او بري دساتي ضامن
بلل کيده .

افغان سيد جمال الدين د مسلمانانو
ولسونو د تير وختونو او هغو
پيړيو په يادونې سره چه مسلمانان دنړۍ
د تمدن او فرهنگ تر ټولو مخکې تلونکي
وو او په نولسمه پيړۍ کې د هغوي له
بدحالت سره دهغه وياړنمک حالت دپرتلي

له ښاغلي جمهور رئيس سره د فنلندي ژورناليسټي مرکه

۰۰۵۱۲۲۴

اوددغي خاوري دځمکي دتماميت دساتني دپاره
خدمت گول دی .

پوښتنه : زه په (۱۹۷۲) کي هم افغانستان
ته راغلي وم له هغه وخت څخه تراوسه پوري
زيات اوښتون وينم ځونه پوهيرم چي دغه
اوښتون يوازي ظاهري دی اوياپه رښتيا
ژوروالي اوحقيقت لري نوپه دغه باره کي
دښاغلي جمهوررئيس نظرڅه دی ؟

ځواب : که ووايم ډيرکارونه سرته رسيدلي
مبالغه ده اوکه چيري ووايم هيڅ کار ندي شوي
البته سمه نده هغه څه چه تراوسه پوري يي
عملا تحقق موندلي دي اوزموږ دوستان يي
ويني هغه پرمختگونه دي چي داوسنيوامکاناتو
په چوکاټکي شوي دي . په تيرودري نيمو
کلونوکي دکورني امنيت، اوښات تامين اقتصادي
اوتولنيز ريفورمونه اوله بهرنيو هيوادو سره
دافغانستان په اړيکوکي دنژدي والي پيدا
گيدل اودسيهي له هيسوادوسره د مناسبات
ښه والي زما دحکومت له اساسي اقداماتوڅخه
بلل کيږي زموږ داهدافونوله جملې څخه
اوس اوس دهيواد اقتصادي او ټولنيزي
پرمختيا ته تحقق ورگول دي او دا کار امکان
نلري مگر داچي په دغه لاره کي ددولت اقدامات
په معقوله توگه پلانيزه شي .

دجمهور رئيس ښاغلي محمد داود دهغي
مرکي متن چه په کابل کي ۱۳۰۵ کال
دکب په ۲۴ نيټه له فنلندي ژورناليسټي
ميرمن ايرماسوي نيو سره شوي ده .

لمړي ښاغلي جمهوررئيس وويل : د فنلند
نه تاسي لومړي ژورناليسټي ميرمنې سره
دکنټوله امله خوشحاله يم .

ميرمن سوي نيو، داچي ښاغلي جمهور
رئيس ماته وخت راکړ دمطبوعاتي مرکي دپاره
ددوي حضورته ورسيرم ډيره خوشحاله يم .
دوه کاله پخوا دښاغلي يوکوهاواپه نامه يوه بل
فنلندي ژورناليسټ هم له تاسو جناب سره
مرکه کړي وه اوله ماڅخه يي وغوښتل دهغه
تاوده سلامونه ستاسو خدمت ته ورسوم .

پوښتنه : هيله لرم دخپلي سوانح او
بيوگرافي په باب يوڅه مطالب وواياست ؟
ځواب : کوچني ماشوم وم، ځوان شوم
دسپاهي گري شغل مي وټاکه اومتصدار شوم
وروسته بيا وزيړاوپه پای کي مي دافغانستان
دصدراعظم په توگه دخپل هيواد دپاره خدمت
وکړ اودادي اوس چي په کوم کار بوخت يم،
البته تاسي يي په خپله وينئ څو وطن ته
دخدمت په ټوله موده کي زما يوازيني لارښوونکي
ديوه هيواد اودافغانستان خلکو ته خدمت گول

زمونږ زيات وخت دنوی اوه کلن پرمختيايي پلان په ترتيب اوتنوين تير شو . ترڅوچي دتطبيق دپاوه چمتوشو. ددغه پلان عملي كيدل ده ۱۳۰۵ كال له سر څخه پيل شويدي دغه پلان په خپله زمونږ په منابعواو دوستو هيوادوپه مرسته تمويليزي . البته دبلان پرمختگ ستونزي نلري زمونږ ستره ستونزه ددريمي نړۍ دزياترو هيوادو په شان دكونواونو افني اواداري پرسونل كهوالی دی چه بايد گراړكار وروزل شي اوپه خدمت وگمارل شي .

په نوي پلان كې بدغه برخه كې پوره پاملرنه شويده اواميدلرم دا داړتياوې پرسونل په راټولونكي وخت كې دهيوادله پرمختيا سره برابر او داړتياوېه نظر كې نيولو سره لاسته راشي .

پوښتنه : مهرباني وكړي د ۱۳۰۲ كال د انقلاب دليلونه بيان كړي څه عوامل اونقايص بدغه تاريخي قيام كې ستاسو انگيزه شول ؟
 ځواب : هغه علتونه چي زه يي انقلاب ته راوبللم پخوا دافغانستان دجمهوريت په لمړۍ اعلاميه اونورو ويناوو كې په تفصيل سره ويل شوي دي همدغه رازيوه مياشت مخكيني دافغانستان په لويه جرگه كې هم دچنگاښ د ۲۶ انقلاب دليلونه په ډاگه بيان شويدي تاسي كولي شي ددغو اعلاميو او ويناو متن ته په مراجعه كولو سره لازم معلومات تر لاسه كړي .

پوښتنه : هيله لرم له پاکستان سره دافغانستان دناسباتو په باب نظر څرگند

كړي ؟
 ځواب : له بهرنيو ژورناليستانوسره زما په تيرومرو كوكي بدغه باره كې دافغانستان دريځ پوره څرگند كړي شويدي .

سره ددی هم غواړم لنډه يادونه وكړم چي له پاکستان سره زمونږ يواځني پرابلم زمونږ دپښتنواو بلوڅو وروڼو دحقه حقوقو تايمين دي او همدغی مستلي چه تراوسه پوري نده حل شوي ددواړو هيوادو په روابطو باندی ناوړه اغيزه كړي ده .

مونږ له پاکستان سره يواځي يوسياسي اختلاف لرو اوزمونږ ترمنځ بل اختلاف نشته دكابل او اسلام آباد په كتونكي چي ددواړو هيوادوه مشرانو ترمنځ وشوي مونږ وكولي شول په ښه توگه يودبل په دريځونو باندی وپوهيرو ددواړه خواو خبري گپوري اودوستانه وي او اميدی يوه ورځ ددغی لاجي په شرافتمدانه حل باندی بريالی شو كه څه هم دحل دغه لاره تراوسه پوري لاس ته نده راغلي خو يوه ورځ همكڼه ده پدی بريالی شو چي خپله ستونزه ليزي كړو .

ځوايس اوس په پاکستان كې حالات داسي دي چي حقيقتانه پوهيرو ددواړو هيوادو په راتلونكو روابطو په څه اغيزه ولري .

پوښتنه : لكه څنگه چي ليدل كيږي په افغانستان كې زيات شمير هندوان ژوند كوي آيا ستاسي په هيواد كې دمذهبي اقليتونو دزړه ساتنه كيږي ؟

خواب : له نیکه مرغه دغه ساتنه داسلامی دیانت له منل شوی اصول څخه بلل کیری اوزه و د دین جزدی هندوان له پیرو پیرو راهیسی په افغانستان کی اوسیری اوزمونر د هیواد د تابعو له جملی څخه دی دغه راز په افغانستان کی سکهه خلک هم میشته دی د هیخ مذهبی اقلیت په وړاندی توپیر نشته زمونر په هیوادکی هر څوک چی د افغانستان تابعیت ولری زمونر په نزد افغان بلل کیری .

پوښتنه : د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون څه وخت نافذیږی ؟

خواب : نوی اساسی قانون همدا اوس نافذدی ځکه لومړی د افغانستان د لوی جرگی له خواتصویب شو او وروسته له هغه چی د هیواد جمهوریت و ټاکل شو جمهور رئیس توشیح کړی او دهغه انفاذ اعلام شویدی نو قانونی او اجرائی قدرت لری .

پوښتنه : په افغانستان کی راتلونکی انتخابات څه وخت کیری ؟

خواب : د اساسی قانون له مخی راتلونکی جمهور رئیس به له شپږو کلونو وروسته و ټاکل شی خودملی جرگی داستازو د ټاکلو د پاره انتخابات څه کم دری کاله وروسته کیری اوراتلونکی حکومت به د انتقالی دوری په اوږدو کی چی څه کم دری کاله به وی لازم قوانین برابر اوتر تطبیق لاندی ونیسی .

پوښتنه : جناب جمهور رئیس د فنلند ملت د پاره څه پیغام لری ؟

خواب : ډیر به خوشحاله شم چی د فنلند زهرو او میرنی ملت د پاره خپل تاوده سلامونه ورسوم که څه هم د جغرافیی له نظره زمونر هیوادونه یوله بل څخه لیری پراته دی خود فنلند تحولات او پرمختیایوی مو تل په دقت سسرره لیدلی دی مونږ ډیر ښه پوهیږو چی د فنلند میرنی او وطن پال ملت دخپلی خپلواکی اود ځمکی د تعامیت د ساتنی په لاره کښی زیاتی فداکاری کړی دی زه د زړه له کومی د فنلند د ملت د هوساینی اونیک مرغی ، اوترقی د پاره خپلی هیلی څرگندوم .

میرمن سوی نیودا چی ښاغلی جمهور رئیس له درندو مصروفیتونو سره سره اجازه راکړه دغه مرکه وشی د زړه له کومی مننه کوم .

ویناد نوی کال په مناسبت

۱۳۵۶ ار ۱۳

شول چه هر یوه په خپل ذات کی دقانون د حکومت په ټینګښت او دټولنیز عدالت په تامین کی مهمه اغیزه ولری. دغه راز داجتماعی ژوند په بیلا بیلو برخو کی یولې گټور پروژی بشپړی شوی او داستفادی وړ وگرځیدلی او هم د اقتصادی او ټولنیزی پرمختیا داوه کلن پلان د تطبیق کارچه په یقینی ډول دټولنیز پرمختګ له پاره ټینګ او دوامدار بنسټ دی پیل شو .

د تیر کال ډیره مهمه پېښه دجمهوری دولت د لومړی لویې جرګې جوړیدل ؤ چه په هغی کی د افغانستان میرنی ملت د افغانستان د جمهوری اساسی قانون په مسوده باندی دنظر او قضاوت د څرګندولو په غرض په پوره دیموکراتیکو او آزادو شرایطو کی خپل استازی وټاکل اوله غور او خبرو او په هغی کی دخیلو مندرجه موادو د تعدیل نه وروسته یی دغه مسوده چی دافغانستان ملی ، مترقی او تاریخی وثیقه ده تصویب کړه .

اوس چه دجمهوری دولت اساسی قانون نافذ او اعلام شویدی لوی او ستر خدای دی مونږ ټولو ته توفیق راپه برخه کړی او پدی ستره او تاریخی ازموینه کی مونږ په خپل حضور او د افغانستان دخلکو او تاریخ په وړاندی بریالی او کامیاب کړی .

دوطن دنیګمرغی ، اولوډتیا په امید .
ناسی ټولو وطنوالو خویندو او ورونو نه د زېږه لږمومی دنوی کال مبارکی وایم او هیله لرم چه نوی کال د نعمتونود زیاتوالی کال دنیګمرغی کال او د ورورولی او برابری کال او دافغانستان نجیب ملت ته د مهمو پرمختګونو کال وی .

پدغه ښه وخت کی چه مونږ دخلکو نیکنو په دود دنوروز نمانځه کوو لازمه بولم چه یوخل بیاتیر وخت ته وگورو او دخلکو گډوانه کړی و نتیجی وسنجوو .
زما په عقیده ۱۳۵۵ کال دافغانستان دخلکو د پاره ډیر حساس کال ؤ په دغه کال کښی لوی خدای دافغانستان ملت او دولت ته توفیق ورکړ چه دخل نوی ژوند لومړنی پړاو چه د امنیت او دجمهوری نظام ورځ په ورځ زیاتیدونکی ټینګښت ؤ په بری سره تیر کړی او یو ډیر نوی پړاو ته ورسپړی .

تیر کال چه دافغان نجیب ملت له برمه ډک تاریخ کی به بې له شکه په غټو تورو ولیکل شی زمونږ دخلکو او هیوادو ته له عظمت نه ډک او دوران جوړونکی کال ؤ پدغه کال کی په هغو یولې ډیر و مهمو او بنیادی گامونو سر بیره چه د اقتصادی ، ټولنیزی سیاسی او فرهنگی پرمختیا په لاره کښی واخستل شول یوشمیر ډیر مهم قوانین تدوین او نافذ

گرانو خویندو او وروڼو !

هغه کال چه په مخکي مودی ډیر گران
اوله نویو مسؤلیتونو څخه ډک کمال دی
داسی کال دی چه باید ستومانی هیره کړو
زمونږ پرو گرامونه پراخ دی مونږ له بل
هرڅه زیات د خپل ملی شخصیت بیا جوړولو
د هماغه جوهر جوړولو ته چه د نجات، یووالی
او پیاوړی تیا یوازنی عامل دی اړیو د دغه
مقصده لپاره مونږ د افغانستان ملت دملسی
او وگړنی انقلاب د تیوری تسوید او تدوین
ته ضرورت لرو او باید دغه کار ټولنی دتکامل
دقانون پر بنسټ زمونږ دخلکسو د ټولنیز
شعور ددرجی سره سم وشي مونږ باید
ټول یالږ ترلږه زیاتره خلک په عملی ډول
دخپل هیواد دودانی عملی ته ورسوو هغه
کال چه په مخکي مودی باید قدم په قدم
دخپلی ټولنی او ملت د طبیعت ډیر ژند لوله
لاری دافغانستان د انقلاب تیوری تشخیص
کړو او په تطبیق کی یی هڅه وکړو .

د دغو ټولو پېښو او مهمو وقایعو او پراخ
پروگرام په وړاندی زما هیله داده چه باید
د جمهوری نظام بنسټونه په رښتیا هم دقانون
له مخی ټینگ شی ځکه دیوانسانی نظم او یو
رښتینانی او واقعی دیه وگراسی د ټینگ بنسټ
له پاره دابنس ندی چه زه مونږ قوانین یوازې
دکاغذ پر مخ یاد مترقی او انسانی الفاظ لوله
مخوی بلکه باید دغه ترقی زمونږ په عمل
او کارکی څرگنده او ښکاره وی که چیری یوه
ضابطه یا قانونی حکم دخلکو په ژوندکی یوه
لاره خلاصه نکړی په واقعیت کی به دکاغذ په

مخ دگرښو څخه زیات څه نه وی .

گرانو وطنوالو !

یوه ملت هغه وخت کولی شی یو ټولنیز
انقلاب دتکامل پراوته ورسوی چه د هغه
زیات خلک په اساسی توگه د انقلاب حقیقی
هدفونو په باب خبراوپه هغه پوهیدای وی .
یدی پیری کی چه له بل هروخت نه زیات
د دیه وگراسی خبری کیری په هماغه اندازه
یی حقیقی او رښتینانی تعبیر ، تفسیر او تطبیق
څر پیر شویدی ځکه داسی نظام له دی به تیر
شوچه کین دی او که ښی لږ لیدل کیری چه
د دیه وگراسی دعوا ونکړی او ځان دیه وگرات
او مترقی ونه بولی له دی خبری څخه معلوم کیری
چی انسانی ټولنیز تیوری گانی دنورو ټولو
شیانو په شان ابدی او ثابتی نشی پاتی
کیدای اوزمانی له مخی دمحیطی پوهی سوبه
داید بالوژی طرز دټولنی لوړی گټی او ډیر
نور عوامل تعبیر او تفسیر کیری .

جمهوری دولت دهیواد دیکمرغی له پاره
ډیر نسبیب او ټاکلی لاری او چال چلند په توگه
د یو معقولی او رښتینانی دیه وگراسی
د ټینگولو څخه پرته بله لار نه وینی . ددغه
رازیو ټولنیز حالت اصلی بنسټ باید دخلکو
د حقوقو پوره تامین اود ملی حاکمیت اصل ته
احترام وبولو چه باید دغو دوو اصولونو ته په
ښکاره یا په پټه زیان ونه رسیری .

دودی په حال کی یوی ټولنی له پاره چه
په ډیره خواشیننی سره د ډیرو دلایلو له مخی
دته دمن له کاروان نه بیرته پاتی شوی او باید کیدل
په ډیره هڅه خپل دغه بیریته پاتی کیدل

زه له ټولو هیوادپالونه په ټینگه او دزپه له کومی غواړم چه په عملی او ورځنی ژوندانه کی د قوانینو د ترویج او تامین سمی لاری زده کړی او په صادقانه ډول هڅه وکړی چه د اساسی قانون اودهغه دنور وبشپړونکو قوانینو دمحتویانو له لاری دملی او مترقی ایدیلوژی داساساتو په لاره کی ددی خاوری دبی برخی اکثریت ډیره لږ او ډیره زیاته ستونزه حل کړی .

برسیره پردی پدی برخه کی زما خبری په خاص ډول د دولت او حکومت اراکینو ته هم متوجه دی .

دلوی له مراسمو نه وروسته دکابینی په اوپری غونډه کی په خپل منځ کی می په ډیر دوستانه او صمیمانه ډول هغه څه چی باید دیو مسؤل شخص په توگه او دهغی لوپی له مخی چی دافغانستان دملت د نمایندگانو په وړاندی می کړی او دهغی محتویات د جمهوری دولت د اساسی قانون او د هیواد دنورو قوانینو او مقرراتو ته پوره احترام او دچنگاښ د (۲۶) انقلاب دهدفونو احترام او پیروی ده چی دهغه اساسی اولنمی گریښی وخت په وخت څرگندی شوی دی او د ملی انقلاب دگوند اساساتو باندی دپابندی له مخی چی تفصیل بهی په راتلونکی وخت کی اعلام شی په یونوی دوره کی په کارباندی دپیل نه مخکی هر یوه ملگری ته می په ډیر رویمان اوڅرگند ډول توضیح کړیدی ماخپلو ملگروته وویل چی مونږ دخپلی ټولنی دعینی او ذهنی شرایطو سره سم دهیڅ مترقی

نلافی کړی دغه راز سپیڅلی هدف ته رسیدل ساده او آسان کارندی په هر صورت باید تصمیم ونیول شی چه په کار پیل وکړی و اودغه سخته لارپراوپه پراو ووهو .

په بشری ټولنوکی پرته له دی چه په کومه سویه دی او دکوم نظام لاندی ژوندکوی امکان نلری په ښکاره یا په پټه دیلا بیلو برگوتو تر مینځ توپیر اوتضادونه په طبیعی توگه موجود نه وی .

تراوسه پوری په عملی توگه هیڅ ډول ایدیلوژی په رښتیانی ډول او په حقیقی معنی ددغی ستونزی او تشی په لری کولو ندی بریالی شوی باید زیاته کړو چه په قبر آمیزه ډول د دغو تضاد ونو حل نه یوازی نشی کولی د دغی بشری ستونزی اساس لری کړی بلکه بر خلاف دیوی ټولنی ډیرگنو تر مینځ دکرکی ، بدبینی اونفاق حس زباتوی خپسه کول پیدا کوی او په نتیجه کی انسانی کرامت ته احترام په عملی ډول بی مفهومه کوی .

دیموکراسی په اساس کی آزادی، ورورولی او برابری ده خو په هیڅ ډول باید دیموکراسی ازارشی ،خپل سری خان خانی توپیر، درز اچول او ورانکاری تعبیر او تفسیر نکړواوله هغه نه دملی یووالی امنیت او گټوپه ضد ناجایزه گټه وانخستل شی له دیموکراسی نه مقصد دادی چه ملت دهغو قوانینو او اساساتو چه په خپله بی وضع کړی دخپل هیواد په سرنوشت کی د اختیار خاوند او هر وگړی بی له خان سره مسئول نیست احساس کړی .

او زموڼز دخلکو اکثریت ته خدمت دی-سه یو خاص شمیر ته .

ماهغه څه چی وبل می وویل ټول په دوستانه او وروړولی په فضاکي له ټولو همکارانو نه می بی استثنا هیله وکړه چی دوجدان لرونکو وروڼو او برابرو ملگرو په توگه په قلبی صمیمیت نه په ظاهری ډول یوله بل سره په لوی خدای باندی په ایمان، وطن او وطنوالو ته د خدمت لپاره او د هیواد د پیری ژرلو پتیا او پر مختگ په غرض په پوره تقوا او پاکي دزړه له کومی څه چی ،وپه وس کښی وی هڅه وکړو او دخپلوملی سپیڅلو وظیفو دسرته رسولو په لاره کی هیڅ ډول ستومانی په خان کی احساس نه کړو دخپل گران وطن افغانستان دسر لوړی او نیکمرغی په لاره کی ټول خپل خان لکه په یوه بیری کی دیوی سرښندونکی ډلی په شان داسی بیری چی زموڼز وطن دی وټولو دخپل هر ملگ-سری بد نامی او ناکامی دخپل هیواد بدنامی اویاتی کیدل وټولو دهغوی ښه نوم او برنا لیتوب خپل وټولو او د ورور ولی او گوند په همدی ستره روحیه په رښتیا هم دیوه رښتیانی متحد ټیم په توگه له خانه تیرویدو نکی او فداکار د لوی خدای په فضل پرمخ لاړشو .

ما ملگرو ته زیاته کړه بله مهمه وظیفه به داوی چی هغه تیاره پردی چی له کلونو کلونو راهیسی د دولت او ملت تر مینځ دفا-سدو ما وریښو او مرتجعو استفاده کونکو اوافراطی عناصر ولخوا پیدا شویدی یوپه بل پسې لری او د دغو دواړو ترمینځ مستقیم تماس

سلوک له منلو نه ډډه نه کوو خوهر ټولنیز انقلاب ته اقتصادی ، ټولنیز سیاسی او تخنیکي ټاکلی شرطونه لازم دی چی له هغو پرته هدف ته نشورسیدلی اوهم می زیاته کړیده چی باید زموڼز تحلیلونه زموڼز-د تاریخې مشخص حالت نه جلانه وی موڼز په پتوسترگو دهیڅ ډول لپاری او دود تقلید ونکړو .

د افغانستان جمهوري انقلاب په داسی اصواو ولاړ دی چی افغانستان دټولنی له تل او زموڼز دټولنی له تجریو څخه مینځ ته راغلی دی .

افغانستان داسی هیواد دی چی پخ-وانی اوستر تاریخ او خپل خاص دو دونه، فرهنگ او مشخصات لری. دی ټولو زموڼز دټولنی درښتیانیو او عینی شرایطو څخه سر چینه اخیستی ده ،ځکه یوملی جنبش ترهغه وخته پوری چی په خپله ددی خاوری د زامنو دافکارو او عقیدونه سرچینه وانخلسی ندی بریالی شوی اونه به شی لکه څنگ، چی موڼز او تاسو ټول پری پوهیږو د هیواد د تاریخ پانی ددی گواهی ور کوی. دخلکو اکثریت ته خدمت دافغانستان د انقلابی جمهوریت شعار دی اویه نظر او عمل کی دټولو تیوریو یووالی دافغانستان د خلکو اکثریت ته د خدمت لپاره دی .

هغه ټوک چی مونږ ته خاص اهمیت او ارزښت لری اوموڼز د انقلاب او دجمهوری نظام اصلی او اساسی هدف دی دخپلواکی او ملی حاکمیت ساتنه ، د نیکمرغی تامین

د افغانستان کالني

مسئوليت لرم پري به نردم چي عدالت د قدرت د خاوندانو دلوبو وسيله او ديوبل د زور زياتي پگړشي .

د افغانستان جمهوريت تر ټولو زيات د افغانستان د زيار كښو او محروم اكثريت جمهوريت دى تر هغه وخته پوري چي توپير نابرابري او تفاوتونه پوره له مينځه لاړنشي زه به هيڅ ډول زيارونه سپموم .

بايد مونږ د نوي كال راتگ يوازي د زمانې ساده بدلون او تحول ونه بولو زما په نظر نوروز دهغو سترو هيلودنوي كيدو او ميوي نيولو پراودي چي يوه ورځ زه مونږ د تاريخي ستونزو علاج وكړي او د افغانستان له ملت نه يوه سرلوپي نيكمرغي او د پرمختگ او ترقي په روز باندې يوه ملت جوړوي .

په پای كې دلوي خدای له دربار څخه د افغانستان د ملت او پښتنو او بلوڅسو نجيبو خلكو او داسلامي نړۍ د نورو ملتونو اونړيوالو دپاره دنيكمرغي ، سولې او ټولنيزي ترقي هيله كوم .

و من الله التوفيق

پيدا كړوچي خلك په رښتيا سره دولت اوكوند ته نژدې شي او پدغه ډول دخپل ملي يووالي په ټينگښت كې اساسي گام واخلي البته دا هغه وخت كيدى شي چي غروراوځان ځاني او دخلكو په مقابل كې شخصيات او كركچن حالت له ځان څخه لري كړو او تل اوله هره پلوه په عمل او كار كې ايمان لرونكي او بايقوا او وطن پال او رښتياني وطن دوستان انسانان واو سونه په ويناكې او په خپله دنورو لپاره مثال اونمونه شو .

دادى ديو افغان مسلمان او انقلابي ميره حقيقي صفت او داداسي لاره چي كولي شي مونږ دلوي خدای په مهرباني دمقصد پراوته چي دهيواد دلورتيا او خلكو ته خدمت نه پرته بل شي ندې ورسوي . له هغو ټولو كسانونه چي له ماسره همكاردى زما هيله او ارزو همداوه .

ما په خپل وارڅه چي ويلي دى په هغه ټينگ ولاړيم او دژوند تر وروستي ، گړۍ به د افغانستان د جمهوري اساسي اصولو پيروي وكړم او ترهغې ورځې پوري چي

د جمهور رئیس بناغلی محمد داؤد مطبوعاتی سرکه

۲۱ ر ۱۳۵۲

ذهنونودروښانتیا دپاره ښه پیل بلل کیږی .
وروسته بیا بناغلی محمد داؤد د هیواد
مطبوعاتوله نمایندگانو سره ، دکتی او مرکی
له امله د خوښی د څرگندولو په ترڅ کسی
وویل:

زه هم عقیده لرم چی مطبوعاتی مرکی دناوړو
تفاهمونو په لیری کولو او دعامة ذهنیست
په روښانتیا کی مهم رول لری نوله دی امله
خوشحال یم چی دهیواد اساسی قانون له
نافذیدو وروسته دهمدغه شان گڼسپ لاره
او اړیری امیددی په راتلونکی وخت کی هم
ددغه شان مرکو لری. دوام وکړی که چیږی
ملگری پوښتنه لری حاضریم ځواب ووايم.
وروسته بیا دباختر آژانس د ریاست
وکیل بناغلی غلام رسول یوسفی داسی
پوښتنه وکړه :

بناغلی جمهور رئیس دملی وثیقی دیوسلو
دیرشمی مادی له مخی د انتقال په دوره کی
د ملی انقلاب دگوند اساسنامه د هغه لومړی
گوند په توگه چی دافغانستان دخلکود ۱۳۵۲
کال دچنگاښ د ۲۶ ملی او مترقی انقلاب
بانی اوپیشاهنگندی د بناغلی جمهور رئیس
له خوانافذه ۱ و اعلامیری .

بناغلی جمهور رئیس به په دغه برخه
کښی چه دملی انقلاب گوند د اساسنا می

جمهور رئیس بناغلی محمد داؤد ۱۳۵۵
کال دوری په ۲۱ نیټه دمطبوعاتوله داخلی
نمایندگانوسره په یوه مرکه کی دعامة
ذهنیست په روښانه ولو او د ۱۳۵۲ کال
د چنگاښ د ۲۶ ملی او مترقی انقلاب
هدفونو په تحقق کی د ژور نالستانو دنقش
ټینگار وکړ .

بناغلی جمهور رئیس دغرمی د مخه په
لسو بجو د مطبوعاتو نمایندگان په داسی
حال کی چه داطلاعاتو او کلتور وزیرپوهاند
ډاکټر نوین حاضر و ، دمرکی دپاره دجمهوری
ریاست په مانی کی ومنل .

لومړی د اطلاعاتو او کلتور وزیر وویل:
دچیری خوښی ځای دی چی دجمهوریت مؤسس
دمطبوعاتو نمایندگان ومنل اووخت یی ورکړ
هغه پوښتی چی په عامه ذهنونو کی شته
مطرح کړی ، اویدی توگه دخلکو دافکارو په
روښانتیا کی خدمت وکړی شسی اولسه
دولت سره د خلکو په نزدی کولوکی اغیزمن
رول سرته ورسوی .

پدی کی شک نشته دغه مرکه چی دلومړی
جمهور رئیس په توگه دبناغلی محمد داؤد
له ټاکل کیدو اود هیواد د اساسی قانون
له نافذیدو وروسته په خپل ډول کی لومړی
مرکه ده، دعامة اطلاعاتو دوسایلو دلاری دعامة

د تدوین کار څومره پرمخ تللی اوڅه وخت به اعلام شی رڼا واچوی ؟

ښاغلی جمهور رئیس به ځواب کي وویل:

دملي انقلاب گوند د اساسنامې د تدوین کار له ډیرې مودې راهیسی سرته رسیدلی دی، طبعاً د اساسی قانون له نافذیدو پرته دیوه گوند جوړیدل ممکن ندی، نو لومړی لازمه و اساسی قانون منځ ته راشی او وروسته بیا د گوند اساسنامه اعلام شوی وای اوس دغه اساسنامه چمتو شوی چی له نوی کتنی او د اساسی قانون له مواد و سره دهغی د محتویاتو له تطبیق څخه به وروسته ډیرسر زراعلام شی .

هغه څه چی غواړم وی وایم دادی چی بدغو دریو کلونو او اتومیا شتوکی په تیره بیا په وروستی کال کی له لویې جرگی دمخه امکان شته ځینو کسانو دښه نیت او د افغانستان د انقلاب په مرام باندی دباور له مخی دجمهوری دولت دهدفونو دڅرگندولو په مقصدتشیب در لود چه یو مجاز کاروو خو یوشمیر اېرچونیستانو د گټی اخیستو په مقصد اویوشمیر وړانکارو دورانکاری په مقصد په گوند کی دنوم دښتولو او تعهدپانی په خپله شخصی غوښتنه و ویشلی چی په هیڅ توگه هغوی نه کوم هدایت نه و، ورکي شوی خو دگوند په باره کی زما عقیده داده چه هروطن پال توک او عنصر باید یوه هدف لفظاً تائید نکړی بلکی اساسی وظیفه داده چی د انقلاب

په اصول او خلکو ته په خدمت باندی دعقیدې او قوی باور له مخی دمه واری په غاړه واخلي. زموږ د هیواد په خاصو شرایط کی گوندی او سیاسی کار ایجابوی چه مونږ منځنی لاره دښوئیدو او کین اوښی له افراط څخه پرته غوره کړو چی زموږ له ملی او ټولنیزو دوو دونو او عنعناتو او دزمانی له شرایط سره سمه وی او دایوه مترقی لاره ده چی دافغانستان دپر مختگ دپاره له دغه سلوک څخه پرته بل سلوک وویم .

زموږ ملت له ټولو وروسته پاتی کیږدو سره طبیعی شعور لری چی خپل ملی شرافت او غرور یی تل ساتلی دی .

دزمانی پښواو ستونزو زموږ خلکو ته طبیعی شعور ورکړیدی چی په خپل خیر او شر ډیرښه پوهیدی شی او دتاریخ په اوږدو کی یی دپردیو دهر ډول تیری او د زمانی دستری امیرا توری په وپاندی په میرانه له خپل شرافت څخه دفاع کړیسه او تاریخ شاهد دی اچی مونږ هیڅکله د استعماری قدرتونو دلوېوشیان نه یوگړی ځیدلی .

دجمهوری دولت لومړی لویې جرگی چه زموږ د ټولو خلکو استازی پکی وه، نابغه کړه چی زموږ د ملت اکثریت دحق او باطل دپېژندنی او دملی مصلحت په کارکی طبیعی شعور لری او په حساسو وختونو کی دوطن په وپاندی خپل رسالت او دمه واری پېژنی.

سرشار روشنی داسی پوښتنه وکړه .
دملی انقلاب په گوند کې دبرخی اخیستو
شرایط څنگه دی ، آیا په لومړۍ گام کې به
کوم کسان په کومو شرایطو سره ډمنی ؟

ښاغلی جمهور رئیس وویل : د ملی
انقلاب په گوند کې د غړیتوب شرط د ۱۳۵۲
کال د چنگاښ ۲۶ انقلاب په اصول باندی
بشپړ ایمان او عقیده ده البته دغه گوندلـه
انقلاب څخه مخکې هم وه اود خپلو هدفونو
او مقصد دتطبيق دپاره یی زیارویست چـی
له نیکه مرغه اوس د اساسی قانون پـه
رڼاکې دگونداساسنامه طرحه اودهغه هدفونه په
ډاگه تعقیب او تطبیق کیری خوباید وویل
شی چی دملی انقلاب په گوند کسی به
دایرچونیسټانو او وړانگارو د پاره ځای نه
وی .

وروسته بیا دډاډیو افغانستان د ریاست
وکیل ښاغلی سید یعقوب وثیق پوښتنه
وکړه آیا دملی انقلاب گوند به دگوندی
دسپلین له نظره څه ډول وی ؟

ښاغلی جمهور رئیس په ځواب کې وویل:
په هر گوند کې د غړیتوب لـه وړنی شرط
د انضباط رعایت دی ، خوباید هیڅکله دگوندی
دسپلین منل د کور کورانه اطاعت منل ونه
بولو هغه گوند چی زه دهغه په باب خبری
کوم، دکاردینه والی لپاره ، په ځان انتقاد
اوپه اجتماعی معایبو باندی انتقادمراعات کړی
دغه گوند په هیڅکله د عقیدو د تقش د محکمې
په شان چی په منځنی پیر یوکی موجود وو

مونږ په جمهورۍ لویه جرگه کې ولیدل
دملت استازی د تحصیل له درجې څخه به یی
تیرشو په څومره زور نظر د ملی مسئلـو
په باب وغړیدل اودهغه کار د دی ښکارندوی
دی چی افغان ملت په رښتیا د ملی هدفونو
په باب ښه احساس او شعور لری.

ورپسې د جمهوریت د ورځپاڼی مرستیال
ښاغلی محمود فارانی خپله پوښتنه داسی
مطرح کړه :

ایا دملی انقلاب دگوند د اساسنامی په
تدوین کې ترټولو زیات په کومو معیارونو
اواساساتو باندی ټینگار کیری او دهغه په
چوکاټ کې زیات کوم هدفونه شته ؟

ښاغلی محمد داودپه ځواب کې وویل :
معیارونه روښانه دی هر سیاسی گوند باید
د ایثار اوله ځان څخه تریدو دروحی په
اساس د تاریخ دملی فرهنگ ، کلتور او
معتقداتو او وطن ته د خدمت په اساس عمل
وکړی اوله ځان غوښتنی څخه ډډه وکړی.
دملی انقلاب گوند د مرام اساسی ټکی
د افغانستان خلکوته د خطاب په وینا اونور
ویناوکی څرگند شوی دی.

البته دکل په توگه دملی انقلاب گوند
څخه مقصد دیوی فداکاری وطن پالی اووطن
دوستی کتلی منځ ته راتلل د ی چی دافغانی
ټولنی ډېر مختگ اوپرمختیا دپاره په پوره
صداقت او ایمانداری لهر ډول توپیر
اوځان غوښتنی پرته زیار ویاسی .

د ایس د نشراتی موسسی وکیل ښاغلی

په لاپنگتيا اوبياو پرتياکسي اغيزمن و اودی او دغه شان خبری اتری دهغو پيشويه وړاندی چی په نړۍ کی پيشيزی گټوری دی امید لرم د غه مسافرت د دواړو هیوادو د دوستی په زیاتی تقوی کی یوگټور او اغیزمن گام وی .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داود دمطوعاتو د نمایندگانو دپوښتنو له پای ته رسیدو وروسته وویل:

ورځپاڼه لیکونکی تل درندی وظیفی په غاږه لری ، دهغوی رسالت دادی چی دعامه ارتباط دوسایلو له لاری دخلکو او دولت ترمنځ لاپتنگی رابطی ټینگی کړی او خلک د هغو واقعیتونو په جریان کی پریږدی چی په محیط کی په هغو باندی پوهیدل او تفسیر ضروری دی.

خپل وطن ته می خدمت په اوږدو کلونو کی په خپلی تجربی کی پدی وبوهیدم چی دهیواد د ترقی اولوپتیا د پاره لازمه ده چی ټول ځوانان او دهیواد وگړی په خدای باندی په ایمان او خلکو ته په خدمت باندی په عقیدی سره تصمیم ونیسی چی هیوادپه خپله آباد کړی او هغه د ترقی په لویه لاره روان کړی ځکه یواځی ددی خاوری اولاد دی چی کولی شی په خپل ځان باندی د متکی نوی افغانستان دودانولو دپاره زیاروباسی . د مطوعاتو له اهل څخه زما هیله داده چی

عمل ونکړی او د دیمو کراتیک مرکزیت متابعت به پکی مراعات شی .

د هیواد د نشراتی موسسی وکیل ښاغلی محمد ولی زلمی خپل سوال داسی مطرح کړ :

دگوند له مرام نه تیری کول اودصلاحیت نه ناوړه استفاده به آبادیوی گوندی مرجع له خوا پوښتنه وشی ؟

ښاغلی جمهور رئیس و فرمایل :په له تردید نه دگوندی مرامونونه دتیری کولو پوښتنه به دگوندی مسؤلو اورگانو له خوا وشی خوکه دگوند غړی د دولت مامور هموی په هغه صورت کی به تری دولت هم پوښتنه وکړی .

د کابل تایمز د نشراتی موسسی وکیل ښاغلی نور محمد رحیمی پوښتنه وکړه :

ښاغلی جمهور رئیس شوروی اتحاد ته د سفر په درشل کی دی ایا غواړی د دغه سفر د هدف په باره کی رڼا واچوی ؟

ښاغلی محمد داود په ځواب کی وویل: هغه وخت چی د شوروی اتحاد عالی شورا درنيسه هیات صدر ښاغلی پود گورنسی افغانستان ته راغلی و ماته یی دغه شان بلنه راگرچی دزیاتی بوختیا له امله می ونشو کړای تردی دمخه زمونږ دوست هیسوان شوروی اتحاد ته سفر وکړم کوم تردید نشته چی د دواړو هیوادو د مشرانو ترمنځ دغه شان تماسونه زمونږ دوستانه مناسباتو

تل په آزادانه اوبی غرضه توگه دزپه له کومی پدغه شان وختونوکی هغه پوښتنی چی وی لری، مطرح کړی او دعامه اطلاعاتو دوسایلو دلاری زمونږ دخلکو ذهنیت روښانه کړی ستاسو لیکوالو او ورځپاڼه لیکونکو ستره وظیفه دا ده هغه وږمۍ او ناوږه تفاهمو نه چی په محیط کی پیدا شوی اوله یوی ښی څخه په بلی ښی ښودل کیري ، روښانه کړی او بالوسيله ټولنی ته دحقایقو د څرگند ولو اود هغوی د روښانولو، دپاره زیار وباسی .

دزور نالستانو اصلی وظیفه داده چی گډوډ ذهنونه روښانه کړی او ناوږه تفاهمونه لری کړی ، گام په گام دټولنی دترقی ، او سر لوړی دپاره زیار وباسی .

زما په عقیده دورځپاڼه لیکو نو کارله ټولو دزور نالستانو اصلی وظیفه داده چی گډوډ ذهنونه روښانه کړی او ناوږه تفاهمونه لری کړی ، گام په گام دټولنی دترقی ، او سر لوړی دپاره زیار وباسی .

زیات یوانسانی کاردی او تاسو باید دځاوری دسر لوړی او پر مختگ دپساره څپل استعدادونه په کار واچوی چی د ټولنی په مقابل کی خپله ټنده لکه چی لازمه سرته ورسوی هغه وخت هیڅ شک نشته چی دټولو رښتینو وطن پالونکو په همت به یوه ورځ خپل مقصد پراوته ورسیرو، بدهرغی ، فقر اوبی عدالتی لیری کړو .

له لوی خدای (ج) څخه تاسو ټولوتسه ستاسو په ټولودرندو وظیفوکی چی خلکوته خدمت دی ، دتوفیق او بری هیله کوم .

په پای کی د انیس د نشراتی موسسی وکیل ښاغلی سرشار روشنی دمطبوعاتسی همکارانو په نمایندگی خلکوته د خدمت او دعامه ذهنونو د روښانه کولو په لاره کښی د مطبوعاتی داهل همکاری څرگنده کړه .

دښاغلی جمهور رئیس وینا دیوسې

د سیمینار په مناسبت

۱۳۵۶۲۲۲

هغه وخت لیری کیدی شی چی دهغه وگړی په ډیره صمیمی فضاکی اوښه تفاهم او دعمل اونظر په یووالی سره دهغو دلیری کولو دپاره زیاروباسی اوبه خدای باندی په ایمان اوکلک عزم دخپل هیواددآبادی اوودانی په لاره کښی زیاته ونډه واخلي .

گرانو ورؤو دیومی دهرپخیزی پرمختیا په سیمینار کی چی تاسوپه هغه کی برخه دراوده دیومی دپرمختیا اوکرنی په لاره کی دهیواداقتصادی مسئلویه یوی برخی با ندی غوراوڅیړنه وشوه پداسی حال کښی چی مونږپه خپل چاپیر یال کی له بی شمیره مسئلواوستونزو سره مخامخ یوچی هغه یوازی دخولی په خبرونه حل کیری بلکه دهیواد دوگړوهرپخیز کم زیار غواپی .

دمسئلو دحل دپاره لازمه ده چی دستونزو دپېژندلوپه څنگ کی دهغو دحل لاری هم ولټولی اوڅرگندی شی اویدغه کارکی باید هیڅ ډول شخصیات او فردی غرضونه نهوی ځکه په هره برخه کی انتقاد آسانه کاردی خودستونزو دحل دپاره دمعقول نظرڅرگندول ډیر سخت کاردی . امیدلرم دهیواد ټول وگړی په ښه تفاهم سره دستونزودحل په برخه کی دهیڅ ډول ښه نظرڅرگندول ونه سپهوی .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد په هیواد کی دیومی دهرپخیزی پرمختیا په سیمینارکی له برخه والوکسانو سره دغږیدوپه ترڅ کی وویل :

پدی کی شک نشته چی زمونږ هیواد دنورو ودی په حال کی هیوادوپه شان له ډیرو ستونزوسره مخامخ دی چی هغه په لنډه موده کی نشی حل کیدی اوددی غوښتنه کوی چی دهیواد ټول وگړی دنظر او عمل په یووالی سره ددغو ستونزو دلیری کیدو دپاره پرله پسې مبارزه وگړی .

که څه هم دغه سیمیناره وده لنډه وه خو سیمینارددی لاری اواره کړه چی دهیواد دیومی دگروندگرو استازی د علاقمنډو موسسو له هاورینوسره راټول شی او دخپلو ستونزو دلیری کولو دپاره سره وغږیری اوخبری اتري وگړی .

امیددی په بیلابیلو برخو کی دستونزو دحل دپاره وخت په وخت دهیواد په هرگوت کی نور سیمینارونه جوړشی اوڅلک له نزدی څخه دچاروله مسئولو کسانو سره تماس ونیسی اودهغوی دستونزو په لیری کولو کښی زیار وباسی .

دودی په حال کی دیوی ټولنی ستونزی

اوردو تجربو مونزته رابنودلی دی چسی
نفاق اوبدیننی هیخکله کوم کاریرمخ ندی بیونی
لاندى نیولی اویدغه برخه کی به خپل زیار ته
دوام ورکړی .
بلکه بدبختی اومصیبتونه یی پیدا کړیدی اویه
موزده چی دخپلی اولنی دپرهختیا دپاره له
پخوانه زیات په خپلوایمانی او وجدانی
مسئولیتونو باندی خبرواوسودجمهوری بختور
نظام په رڼاکی دملی یووالی دساتنی او پینکتیا
په لاره کی عملا زیار وباسو .
جمهوری دولت دجوړیدو راهیسی دخپل
توان اووس په اندازه دیوه نوی او هوسا -
افغانستان دجوړولوپه لاره کی اقدامات ترلاس
لاندى نیولی اویدغه برخه کی به خپل زیار ته
دوام ورکړی .
امیددی دخدای په توفیق وگولی شو یوه
ورخ به خپل خان باندی دیوه متکی هیوادپه
توگه شو او تر وسه وسه پوری په داخل کی
خپلی اوتیاوی پوره کړی شو .
دهیواد پرمختگ اولوپتیا دوگروپه تیره
بیادخوان نسل هراپخیزه زیار غواپی چسی
هرخوک په خپل واردهیواد بنسټ په ایښودو
کی اساسی اوسمی تیری کیردی اوراتلونکی
نسل ته خدمت وکړی .

دیناغلې جمهور رئیس پیغام دینوونکی

دورځی په دینا سببت

۰۶۲۳۱

ټولو وگړو د سالمې پوهې او روزنې څخه په خبرتیا سره گټه اخیستی وی او دا هغه وظیفه ده چې د تاریخ په اوږدو کې د ښوونکي په غاړه ده او نن چې د بشريت نړۍ له راز، رازو او ډول، ډول سترو تحولاتو سره مخامخ شوې البته دغه کار د ښوونکي ډیره مهمه وظیفه بلنه کېږي .

نو کېدی شي، ښوونکي د یوې ټولنې راتلونکي تمدن او نیکمرغۍ بنسټ ایښودونکي وبلل شي او دغه شان شخصیت د نمانځل و او اودرناوې وړدی .

د پوهنې بنیادي ریفورم زموږ په هیواد کې دخلکو دمدای او معنوي اړتیا و په نظر کې نیواوسره دهغه بنسټ ایښودل شوی او پراو په پراو د تطبیق په حال کې دی، داستادانو

ښوونکو او ټولو هغو کسانو جدی همکاري چې له پوهې او فضیلت سره مینه لري او امیددی چې دهغه په پوره تطبیق سره پدی بریالی شو هغه نیکمرغۍ اوسو کالی چې زموږ د ټولنی هیله ده بیخي تاهین کړو د افغانستان جمهوریت له استادانو، ښوونکو او د پوهې او فرهنگ له ټولو خاوندانو څخه چې د علم او عرفان په پراختیا او خپرولو او د هیواد د ځوان نسل په روزنه کې یې خپلې وظیفې په ښه توگه سر ته رسولی . تشکر کوم او ټولونه یوځل بیا ددغی بختوړی ورځی مبارکی وایم .

دلوی اوتوانا خدای په نامه . گرانو استادانو او ښوونکو !

خوشحاله یم چې بیا هم د ښوونکي د بختوړی ورځی له امله دغه ورځ زموږ د حق پیژندونکي ټولنی له خوازهوږن په هیواد کې داستادانو او ښوونکو معنوي مقام نمانځل کېږي . زه د زړه له کومې ټولو استادانو، ښوونکو د پوهې او معرفت خاوندانو ته ددغی بختوړی ورځی مبارکی وروکوم . د ښوونکي نمانځنه او داستادانو او ښوونکو زیاراو خدمتونو ته په درنده سترگه کتل او مننه په حقیقت کې ښی د پوهې او معرفت نمانځنه ده چه په خپله زموږ یو دینی سنت اوزموږ د هلمې فرهنگ له هغو ارزښتونو څخه ده چی په پیړیو پیړیو کې له یوه نسل څخه بل نسل ته پاتې شوی اوزموږ د خاوری تاریخ د هغو صادق گواه دی .

د پوهې او فضیلت د مننی د همدغی روحیې له امله وچې زموږ د تیرو پوهانو او متفکرینو ارزښتناک خدمتونه د پوهې او روزنې او د یوه اصیل او انسانی تمدن د بنسټ ایښودو د پرمختگ په لاره کې د نړیوال تاریخ او کلتور ځلانده پاڼی گڼلې کېږي او څرگنده ده چې موږ نن د بل هروخت په پرتله ددغه شان روحی پیاوړتیا ته زیات ضرورت لرو . دا یو څرگند او داسی حقیقت دی چې انکار تری نشی کېدی چی د یوې ټولنی د ریښتیني نیکمرغۍ اوسو کالی تاهین هفت وخت تر سره کېدی شي چې دهغی

له ښاغلي جمهور رئيس سره سرکه

۱۳۰۶ر۲ر۳۱

په باب بايدوويل شي چي په حقيقت كي له هغه څخه هدف اومقصد دوخت او زمانسي ضرورتونو سره سم دهوسا ژوندانه يسوه پراونه رسيدل دي البته په هغه كي ددرج شويو ارزښتونو پوره تطبيق اوتحقق چي ددي هيواد وگړو داكثریت دهوساينسي او سوکالي متضمن دي د يولي نورو قوانينسو بشپړتيا هم غواږي . دقانسون او دهغه داساسانو دتطبيق څرنگوالي به دولت داداري دستگاه په ښواجرآتو او دافغانستان دولس دزړه له کومي همکاري پوري اډه ولري چي بايدهغه دخلکودگڼو اودهيواد دلورو ښيگڼو په لاره كي عملي کړي . دپرمختيايي اوه کلن پلان په باب بايدووايو دافغانستان ستونزو دټولو پرمختياهيوادوپه شان يوه اقتصادي ستونزه ده چي په ټولوټولنيزو مسئلوباندي اغيزه کوي نو داقتصادي پرمختيا موضوع زهون دپاره يوه حياتي موضوع ده دهرپرمختيايي هيوادپه شان دخپلوگاموچيو او وروسته پاتي کيدودليري کولو دپاره دخپل وس او توان په اندازه زيارباسو چي دپرمختيايي اوه کلن پلان په چوکاټ كي په بيلابيلو برخو كي يولي داسي پروزي چي داقتصادي ودی عمليه گړندي کوي اوله دغي لاري څخه دهيواد دخلکو د هوساينسي په لاره كي اغيزمن گام اخيستل کيدي شي تطبيق کړو .

دجمهور رئيس ښاغلي محمد داؤد دهغي مرکي متن چي په کابل كي دبزنس ټايمز د جريدی له مدير اودلندن دفايننشل ټايمز دورځپاڼي له استازي ښاغلي کيون رافيرتي سره يي گڼيله .

لومړی ښاغلي جمهور رئيس وويل : تاسو سره دکنتي له امله خوښ يم .

آباد افغانستان ته ستالومړي سفردي ؟

ښاغلي کيون رافيرتي وويل وياړم چي ماته له ښاغلي جمهور رئيس سره دکنتي وخت راکړشو اوله دي امله متشکريم چه تاسو جلالتماب زه دمرکي دپاره ومنلم اوباید ستاسي په خدمت كي عرض وکړم چي زه په ۱۹۶۶ کال كي هم دلنډي مودی د پاره افغانستان ته راغلي وم وروسته بيا ښاغلي کيون رافيرتي خپلي پوښتنی داسي طرحه کړي .

پوښتنه : ستاسي له خوادجمهوری نظام داغلان څخه څه ناڅه څلورکاله تيرشول ، تاسي په دغه موده كي دجمهوری د ولست داساسي قانون اودپرمختيايي اووه کلن پلان دلاری دافغانستان دخلکو دپاره دښه ژوندانه دپرمختيا چوکاټ طرحه کړيدي آيا تاسي جلالتماب به څرگنده کړي چي ستاسي دنظره به افغانستان په راتلونکي وخت كي څنگسه پرمختياوگړي ؟

ځواب : دجمهوری دولت اساسي قانون

پوښتنه : داقتصادي پرمختيادموضوع په ارتباط اوددغه كاربه نظر كې نيولوسره چسې له ټولو هغو اقداماتو سره سره چي تراوسه پوري تاسو داقتصادي ودې په لاره كې كړيدې

افغانستان اوس هم يوقير هيواددي ښاغلسي جمهوررئيس ويلي شي چي دخپل هيواد د پرمختيا په لاره كې كوم شي خپله ستره ستونزه بولي ياد چي د جلالتماب په نظر د افغاني ټولني د پرمختيا په كار كې به مثبت او منفي عوامل څه وي ؟

خواب : د افغاني ټولني داقتصادي پرمختيا په لاره كې مثبت عوامل په حقيقت كسې د افغانستان د حكومت اوولس ايمان او عقیده ده چي تركومي اندازي پوري كولي شي د وطن د آبادي په لاره كې د ښو خدمتونو مهدير شسې. د افغانستان په اقتصادي پرمختيا كې منفي عوامل البته اوسني مالي حالت درسي دلسي پرسونل د كار كمبود اودهغه جفر اياييسې موقعيت دي .

پوښتنه : آيا ښاغلي جمهوررئيس له هغو مرستو څخه چه شتمن هيوادونه يي له دغه هيواد سره كوي راضي دي اوياخوتصور كوي چه دغه هيوادونه ددي توان لري چي زياتي مرستي وكړي ؟

خواب : فكر كوم د افغانستان په څيسر هيوادونه داقتصادي ودې دپاره په كورنيو منابعو سر بيره بهرنيو مرستوته هم اړ دي چي وكولي شي له دغې لاري دخپل اقتصادي بنسټ آبادولو ته ورسيري . پدي كې شك

نشته شتمن هيوادونه كه چيري وغواړي كولي شي زياتي مرستي وكړي په هر حال تراوسه پوري له هغو مرستو څخه چه دوستو هيوادو كړي دي تشكر كوو .

پوښتنه : ښاغلي جمهوررئيس به البته د افغانستان داقتصادي پرمختيا په كار كې يسو موډل په نظر كې ولري ستاسي په نظر به دغه موډل تر ټولو زيات دلويديځي اروپا په خصوصيات باندې ولاړ وي اويادخيځي اروپا مقصد دادې چي ستاسي په عقیده كوم شيان په لويديځ كې او كوم شيان په ختيځه اروپا كې ښه اويخراب دي ؟

خواب : سخته به وي حساب وكړو چي كوم شيان په لويديځ كې او كوم شيان په ختيځ كې ښه اويخراب دي البته مونږ هر ښه شي كه دلويديځ وي او كه دختيځ كه چيري كپور او زمونږ له ملي ښيگڼوسره سم وي منو .

پوښتنه : آيا تاسي جلالتماب كوم خانگري خيز په كوم لويديځ شتمن هيواد كې خوبنوي اويكوم شسې يي نه غواړي مقصد دادې ځيني شكايات لري چي لويديځه ټولنه په كراي سره ډيره مخ په مادي كيلوروانه ده داسي چي ددغه كار به نتيجه كې په كورني ټولني سزو ارزښتونو او مذهب باندې سترغي پتيري دغه راز ځيني بياله دغه كار څخه شكاي دي چسې په ختيځه اروپا كې د مذهبي اعتقاد خپلانه شوي اوالعادمخ په زياتيدو دي ؟

خواب : كومړي بايد ووايم چي هم په لويديځ او هم په ختيځ كې شتمن هيوادونه

ترمنځ داپېکودغه ښه والی به څه ډول وده وکړی اولاتراوسه پوری څه اختلافونه شته ؟
 خواب : له پاکستان سره دافغانستان یوازی سیاسی اختلاف تل څرگنددی او هغه دپښتنو اوبلوڅو وروڼو درواحقونو پلوی او تائید دی مونږ له ښاغلی بوټوسره په کابل او اسلام آبادکی خبری وکړی او پدغه خبروکی زموږ دريځونه یوبل ته روښانه شويدي .
 زموږ خبری په دوستانه فضاکي وشوی که چیری ښه نیت موجودی او امیدلرم چی یوه ورځ به په عادلانه اوشرافتمدانه توگه له سوله ایزی لاری څخه دغی مسئلی حل ته ورسیږو .
 پوښتنه : دافغانستان او پاکستان ترمنځ دخبرو بل پرابه څه اوڅه وخت وی ؟

خواب : په غوڅه توگه به دراتلونکی خبرودوخت ټاکل اوڅرنگوالی سخت وی له بله مرغه په پاکستانکی اوس داسی پېښی پیداشوی چی حالت یی گپوږ کړیدی په هر حال اوس داپه پاکستان پوری اړه لری چی دراتلونکی پړاو دپاره څه ابتکار او حرکت پېښی چی دراتلونکو خبرولاره خلاصه شی . که نه پدغه برخه کی به خبری درگودپه حال کی پاتی شی .

پوښتنه : آیا تاسو پدغه برخه کی دپاکستان له خوا دڅه ډول اقدام هیله لری .
 خواب : مقصد روښانه دی مونږ په مخکښو خبروکی په خپلو دريځونو باندی پوهیدلی یووڅو پداسی شرایطو کی چی دپښتنو او بلوڅو گڼ شمیر مشران په جل کی پرانځزی

شته البته ستاسی دپوښتنی په برخه کی زموږ سلوک داقصادی مسئلویه باب یسوه منځنی لاره ده چی زموږ دټولنی له فرهنگ کلتور اوملی گټوسره سمون وڅوری .
 پوښتنه : په بهرنی نړی کی افغانستان کله ناکله دشوروی دیوق سپوږمې په توگه بلل کیری څو کله چی انسان کابل ته راځی دغه نظر سم نه برینی آیا ښاغلی جمهور رئیس سره ددی چی دناپییلنوب په سیاست باندی کلکه عقیده لری له دی څخه اندیښنه لرو چی کله ناکله پری شوروی ته دتقابل له امله انتقاد کیری ؟

خواب : پدی کی شک نشته چی دغه شمان انتقادونه به دخواشینې سبب وی البته هر هغه نظام چی په خپلو خلکو اوملی مسئلوباندی منکی وی کله ناکله دهغه په باب دغه شمان ناوړه تبلیغات کیری څوهغه څه چی غواړم وی وایم دادی چی افغانستان ولس تسل اوتر هرڅه دمخه افغان دی اوباولرم چی تل به همدغه شان وی زموږ پالیسی له ټولو هیوادو سره دوستی ده اودا ددی معنی نلری چی مونږ پدغه دوستی که په خپلو ملی گټو او شخصیت باندی سترگی پټوو .

پوښتنه : دافغانستان او پاکستان مناسبات دتیر وخت په پرتله اوس ښه دی دپاکستان صدراعظم ښاغلی ذوالفقار علی بوټو په کابل کی خبری وکړی او ښاغلی جمهور رئیس هم اسلام آباد ته سفرو کړ او خبری وشوی آیا جلالتماب جمهور رئیس ویلی شی چی دافغانستان او پاکستان

ځواب : له پاکستان سره زمونږ سياسي اختلاف يوازي د پښتنو اوبلوڅو مشرانو د بند اوياد هغوی د پريښودو موضوع نده بلکه دهغوی دغه حقوق تامين دي دموضوع سوابق له هر چاڅه تاسو انگليسانوته ښه معلوم دي. پوښتنه : آياد خان عبدالولي خان او نورو پښتنو اوبلوڅو مشرانو پريښودل کيدلای شي د تقاهم په لور يو گام وبلل شي ؟

ځواب : البته يوبنه گام بلل کيدی شي . پوښتنه : آياد پښتنو اوبلوڅو د بنديانو له پريښودلو پرته د دواړو مملکتونو تر مينځ ښه تقاهم مينځ ته راتلای شي ؟

ځواب : فکر کوم له دغه کارڅخه به پرته هر ډول ښه فوق العاده تقاهم ته رسيدل سخت وي .

پوښتنه : آيا ښاغلی جمهور رئيس وايي چې د افغانستان اوبلوڅو تر مينځ اړيکو دعادی کيدوله پاره شرايط د پښتونستان جوړيدل اود شمال لويديځې پولې دايلت اوبلوچستان دراتلونکی په باب دريفراندم تطبيق دی چې د دغو دوو ايالاتو خلک وايي له کوم هیواد سره يوځای کيږي ؟

ځواب : مونږ به ټاکلی شرايط پيشنهاد نکړو بلکه زمونږ پيشنهاد به داوی چې زمونږ پښتنو اوبلوڅو ورويو ته وخت په لاس ورکړی شي چې پخپله ووايي چې څه غواړی اوڅه هيله لری مونږ دهغوی دغو پښتنو ملاتړ کوواو غواړو چې هغوی په خپله دخپل سرنوشت په باره کې تصميم ونيسي .

راتلونکی خبری به څنگه ممکن وی او تر هغه وخت پوری چې په خپله له پښتنو اوبلوڅو سره مفاهمه ونشي څنگه امکان شته پدغه لاره کې عملی گام واخيستل شي .

پوښتنه : آياد پښتنو اوبلوڅو له مشرانو څخه ستاسو مقصدهغه مشران دی چې پدی وروستيو وختو کې له انتخاباتو وروسته توقيف شويدي اوياد هغه کسان دی چې پخوا جيل ته بيول شويدي ؟

ځواب : دهغو بندي کيدو موضوع چسې په دی وروستيو وختو کې شوی اوياد کيږی نوی موضوع ده البته زمونږ مقصد هغه مشران دی چې پخوا بندي شويدي اومونږ تل دهغوی د حقوقو ملاتړ کړيدی .

خبريال : د ملی عوامی منع شوی گوند دمشر عبدالولي خان په گبون ؟

ځواب : هو! خبريال که چيري له ښاغلی بوټوڅخه پدغه باره کې پوښتنه وشي وبه وايي چې خان عبدالولي خان دمحکمی د حکم وروسته بندي شوی دی .

ښاغلی جمهور رئيس : تاسی گولای شئ په خپله وپوهيږی چې دده په باره کسی دمحکمی حکم څه ډول شويدي .

پوښتنه : که چيري د پاکستان له خوا ښه نيت موجود وی اود پښتنو او بلوڅو بنديان شوی مشران پريښول شي آياد افغانستان او پاکستان تر مينځ به حالات عادی شي او په دغه صورت کې به کوم سياسي اختلاف په مينځ کې نه وي ؟

دسیند داو بو ده موضوع په ارتباط داورگای د پټلی دتوویل په برخه کی دخپلومالی ژمنوبه سرته رسولوکی پلمی کوی گواکی دهلمند سیند داو بو ده موضوع پدغه برخه کی ستونزی راپیدا کړی البته افغانستان دهلمند داو بو تړون ندی نقص کړی بلکه ویل کیری چی په ځینو پروژو کی له ایران سره سلا مشوره نده شوی دغه راز د ښاغلی جمهور رئیس ورور پدی وروستیو وختو کی ایران ته تللی دی او پدغه باره کی یی خبری کړی دی ښاغلی جمهور رئیس پدی باب اود خپل خاص استازی ښاغلی محمد نعیم دسفر د نتیجه په باب څه نظر څرگند وی ؟

خواب : دهلمند داو بو موضوع په تیر نظام کی فیصله شوی او پدغه باره کی تړون لاسلیک شویدی اوله دی امله ناوړه تفاهم په منځ کی ندی پاتی له افغانستان سره د ایران د اقتصادی مرستو د تړون په باب باید ووایم چی ایران پدغه باره کی مرستی منلی چی هیله لرم پرهغو باندی عمل وکړی .

د خاص استازی ښاغلی محمد نعیم سفر د دوستانه بلنی له امله شوی و چی له هغه څخه گټوری نتیجی لاس ته راغلی دی. اوس زه وین په وړاندی پدی باره کی کوم دلیل نشته چی ایران په خپلومالی مرستو کی پلمی کوی اود داو بو هیوادو گډه کیسیون به ډیر ژر خبری وکړی .

پوښتنه : آیا د ایران په مالی مرستو کی داورگای د پټلی جوړول هم شامل دی ؟
خواب: هود هغه پروتوکول په چوکاټ کی

خبريال وویل : ښاغلی جمهور رئیس پدغه باره کی فوق العاده څرگند دریځ وړاندی کړی دی .

ښاغلی جمهور رئیس وفرمایل: هو افغانستان له خپل روښانه دریځ څخه په پیروی تل د خپلو پښتنو او بلوڅو وروڼو د حقو ملاتړ کړی او کوی یی .

پوښتنه : آیا د پښتنو او بلوڅو ولسونو به دخپل سرنوشت د ټاکلو په باره کی خپل تصمیم په څه ډول ونیسی ؟

خواب : دخلکو د نظر یو معلومول آسان دی په هر شکل چی پخپله وغواړی کولی شسی پدغه باره کی خپلی غوښتنی څرگندی کړی پوښتنه : ښاغلی جمهور رئیس ایران یوال گاونډی دی چی له تاسی سره دوستی لری ایران له افغانستان سره داورگای د پټلی د جوړولو په باره کی مالی مرستی منلی دی آیا ښاغلی جمهور رئیس غواړی داورگای د پټلی د پروژی د بشپړیدو د پړاوو اود هغی دلگښت په باب څه وواپی ؟

خواب: پدی کی شک نشته چی له ایران سره زه وینز اړیکی دوستانه دی ایران زه وین په اوه کلن پلان کی دخپنوشاملو پروژو د تویل په باره کی ژبه گړیده چی داورگای د پټلی جوړیدل هم پدی جمله کی دی .

باید ووایم چی داورگای د پټلی پروژه تر سروی لاندی ده او ډیر ژر به دهغی نتیجی بشپړی او حکومت ته وسپارلی شی .
پوښتنه : اوریدل کیری چی ایران دهلمند

هائڤانستان گائى

چى دايران درمستو په باب دواپو خواؤ دهياتونو ترمنځ لاسليك شوى دى دايران له خواددغى پروژى دتخنيكى او اقتصادى نتيجوپه اساس دمالى آسانتياؤ دبرابرولوژبه په نظر كى نيول شويده .

پوښتنه : په تجويز شوى پلان كى داورگادى دپټلۍ جوړول دايران له پولسى څخه تر كابل پورى په نظر كى نيول شوى خو دحاجى گك كان دهغى له مسير څخه لمرى بروت دى آبادغه كارپه لوى لاس داسى شوى اوياداجى دحاجى گك كان هيرشويدي ؟
خواب: دحاجى گك كان هيرشوى نه دى بلكه

له هغه څخه دگټې اخستل دڅرنگوالى موضوع به ترڅيرنى لاندې ونيول شي كه چيرى غواږى پوره اوږيات معلومات پدغه باره كى دپلان له وزير څخه اخيستلى شي .

پوښتنه : ښاغلى جمهوررئيس اجازه غواږم چى ديوى شخصى پوښتنى خواب له تاسى څخه دغواږم تاسى تر ۱۹۶۳ كال پورى په خپل هيواد كى له حركت څخه دډك بسوه صدر اعظم په توگه خدمت كړى دى اوييادلسو كالوپاره په كور كى ناست واست وروسته مويه ۱۹۷۳ كال كى دچارواگى تر لاسه كړى دقدرت له مخى پدغودوو پړاونوكى ستاسى احساس څه دى ؟

خواب: دژوندانه تجربوهغه مهم ټكى چى ماته رازده كړى دادى چى اصلى قدرت په هره

ټولنه كى ملت دى اوهره هغه وسيله چى حاكميت ملت ته ورسوى مشروع او معقوله ده له دى امله زماپه نظر كښى دخلكو اكثر ت اودهغوى هيلى دى نه لږ كى او كم شمير .

پوښتنه : آيا ښاغلى جمهوررئيس له دى كار څخه خواشيني دى چى په لسوكالوكسى گوښه اوله قدرت څخه لرى و ؟

خواب : له صدارت څخه زماگوښه كيدل خلكوته دقدرت دوركولو د تكامل اودغى عمليې دچټكوالى لپاره وُ خولس كلنى تجربى ماته وښودل چى دغه كارپوه بى ځايه هيله وه له دى امله مې يوځل بيا دخلكو داكثريت په كټه دجمهورى نظام دټينگولو لپاره هڅه وكړه ؟

پوښتنه : ښاغلى جمهوررئيس دقدرت په ليردولو كى گټور اقدام ترسره كړى او دغه كار رښتيا نى بټه غوره گرځيده خوبوشمير په انديښنه كى دى كه چيرى تاسى جلالتماب نه ياست دغه عمليه به څرنگه بشپړه شي ؟
خواب : په هره شيبه كى ددى احتمالى تصور كيدلى شي چى انسان وى او كه نه وى اونشو كولاى چى د راتلونكو په باب اټكل وكړو په هر ډول پدى ايمان لرم چى يو ملت به په پاى كى خپله لار پيدا كړى او خپل مشران به بيا موى .

پوښتنه : آيا ښاغلى جمهوررئيس دخپل جمهورى رياست لپاره وخت ټاكللى دى او كوم بل څوك په راتلونكى وخت كى ددغى څوكى

لپاره په نظر کی لری ؟
پوښتنه : آبادجمهوری ریاست مرستیال
خواب : دغه موضوع دجمهوری دولت په
او یاد مرستیالانو ټاکل په نزدی راتلونکی وخت
اساسی قانون کی څرگنده شوی اوداچی په
کی په نظر کی دی ؟
راتلونکی وخت کی څو ک دجمهور رئیس په توگه
خواب : نشی کیدی چی ددغی موضوع په
ټاکل کیری په خلکو پوری اډه لری .
پوښتنه : په اساسی قانون کی دجمهور
رئیس دمرستیالانو دټاکلو له پاره څینی مواد
باره کی دقیقه څه ووایو خو په نزدی راتلونکی
وخت کی دمرستیال او یا مرستیالانو دټاکلو
احتمال شته . بشاغلی کیون رافیرتی دهرکی
په پای کی دبشاغلی جمهور رئیس په حضور د
شرفیابی له امله خوښی وکړه او وی ویل
لری ؟
له دی امله خوښیم چی بشاغلی جمهور رئیس
خواب : هویدو جمهور رئیس یواخی نشی
زما مفصلو پوښتنوته په سره سینه خواب ووایه
کولای ټول کارونه سرته ورسوی .
وله خوابونو څخه یی خوښ شوم .

د خپلواکۍ د ۵۹ کاليزې په مناسبت د ښاغلي جمهور رئيس وينا

۱۳۵۶ر۳۶

نمانځو چې زموږ دخلکو د هوساينې اوسواکي په لاره کې د ملي ارمانونو د ترسره کيدو د پاره د ښايدي تحولاتو په لاره کې مهم گامونه اخيستل شوي او اخيستل کيږي .

د جمهوري دولت اساسي قانون يوه بله پاڼه ده چې د افغانستان دولس دوياړنه دک تاريخ کې راوښتي ده او زموږ ټولنه د هيواد د خپلواکۍ او د تيرو لرغونو وياړونو سماتې او صيانت اوداميد بخښونکي راتلونکي په لور د حرکت د پاره چې دهغې اساسي هدف زموږ دخلکو اکثريت ته خدمت کول دي زياته مکلفه کوي .

پدې کې شک نشته چې داستعمار په خلاف په بيلابيلو دورو کې د افغانستان دخلکو مجاهدي او دوخت د پير ستر استعماري طاقت په خلاف د دوی ۱۲۹۸ ش کال راپورته کيدل اود هيواد د خپلواکۍ گټل د آسيا په وچه کې د آزادي غوښتنې د نهضتونو سر بزه شوه او د نورو وچو په زياترو هيوادو کې د آزادي غوښتنې د نهضتونو سبب شوه او هغه يې زپور او بياوړې کړل .

د دغې خاوري د مېړونوله مجاهدينو او د خپلواکۍ د عمرکي د فېرمانانو له مبارزو څخه هغه څه چې پيره زياته لارښوونه کوي او بيا بيا

کرانو خوښو او وروڼو !
تاسو درندو وطنوالو ته د زړه له کومې دگران وطن د خپلواکۍ د بېرته اخيستلو د نېمې پنځوسمې کاليزې مبارکې واپم او د دغې ستري تاريخي بخښونې ورځې له امله دهغو جنگيانو او سرښښونکو مېړونو پاک روح ته چې دگران هيواد د آزادي د بېرته اخيستو په ډگر کې يې مبارزه کړې ده او سربې وگرځېدې زيات درود او تحيات لېرم .

د دغې ورځې مننه او نمانځنه د افغانستان د فېرمان ولس د دفاع کاري او سرښښونې خاطره چې تل په خپل ځلانده تاريخ کې د پېرديو د تسلط په خلاف جنگيدلې راپه زړه کوي. البته هغه کسان چې د هيواد د آزادي د گټلو په لاره کې په پيرو سختو شېبو کې دخپلې خاوري او د وطن د ناموس څخه يې د دفاع د پاره د زپورو وطن پالو مېړونو په لارښودنه هيڅ ډول دفاع کاري او سرښښونده نده سپمولي زه ورسېر د لرغونې خاوري په تاريخ کې لوړاو ځلانده مقام لري اود افغانستان حق پېژندونکي خلک تل دهغوي مجاهدو ته په درنده سترگه گوري .

دگران هيواد د خپلواکۍ د بېرته اخيستو نېمې پنځوسمه کاليزه په داسې حال کې

تر منځ شته كمه كړي ، مون هم
نا چاره يو چي د ضرورت په حكم له
پخوانه زيات خپلوردنو ټولنيزو مسئوليتونو
ته پام وساتو د تمدن له قافلي سره لايوگام
شو او د هيواد دآبادي او دوخت او زما نې
دغوښتنو سره سم ديوه ښه ژوندانه په لاره
چټك روان شو، دغه كار به هغه وخت ترسره
شي چي ۱۳۵۲ كال دجنگاښ ۲۶ انقلاب
ټول هدفونه او اساسات په ډير غور سره يوپه
بل پسي دافغانستان د جمهوري دولت
دارگانو د ملي انقلاب دگوند دغړيو او وطن
پال ولس له خواتنبيق او دهغو ملاتړوشي .
دا هغه يوازي لاره ده چي گولي شي زمونږ
ملت دخپل مقصود سرمنزل ته ورسوي او
بايد دغه حقيقت سرسري اوبابيزه ونه بلل
شي .

په پای کی یوځل بیا گرانو وطنوالو ته ددغی
بختوری ورځی مبارکی وایم او داعلیحضرت
امان الله غازی اواعلیحضرت غازی محمد نادر
شاه شهید اودوطن دخپواکي دیرته اخیستو
دمرگی دنورو قهرمانانو اوسر بنسندونکو پاك
روح ته درود استوم اوله لوی خدای خڅه
دافغانستان دولس دنیکمرغی اوپر له پسي
سرلوی هیله كوم .

تل دی وی خپلواکی
تل دی وی جمهوریت

مودهغه یادونه کړی دادی چي دافغانستان
زپورولس دخپل تاریخ په ډيرو سختوشیبو
کی دتیری کوونکو اودوخت دپیرو سترو
استعماری قدرتونو په وپاندی دریدلی
مصیبتونه او قربانی یی زغملی دی خو هیڅکله
یی دافغان په توگه خپل ملی غرور اوکره وپه
اوازادمنشی له لاسه ندی ورکړی اوانشاء الله
چي ورپه یی نکرې .

دهيواد دملي قهرمانانو دځلاندو گارنامو
اومجاهدو یادونه ډیرپه ځای اوحتمی کار دی
خوپه مونږده چي یوازی په تیرو ویاپوونو
اكتفا ونکړو بلکه دهيواد د اساسی قانون
دارزښتونو په رڼاکی اودجمهوری نظام له
مترقی هدفونو سره سم دخپلواکي اودتیرو
ویاپوونو دساتی په لاره کی په لازم زیار
سریریه، دافغانستان دنوی ټولنی په ودانولو
اودهيواد په زیات پرمختگ اولوپتیا کی
دښوخدمتونو مصدر وگرځو چي حقیقتا مونږ
یوی مترقی هوسا او ډاډه راتلونکی ته
ورسوي .

گرانو وطنوالو!

مونږ اوس په داسی وخت کی ژوندکوو
چي دهغی شرایط له تیروخت سره ډیر
زیات توپیرلری پدی وخت کی چي ټول
پرمختیایی هیوادونه له زیاتو ستونزو سره
مخامخ دی اوغواپی ډیر ژر هغه تشه چي لدغه
پلسو د دوی او پر مخ تللو هیوا دو

د سړ د ورځی په نه ناسبت د نساغلی جهمور نیس پیغام

گرانو اودرنډو میندو !

په بیلابیلو ملی او بین المللی سویو د ډول ډول
مجادلو زمانه ده پدغو مجادلو کی بری دهغه چا په
برخه دی چی دشخصیت دنظر مزیا ته ورتیا او بیا ورتیا
ورپه برخه وی او وکولی شی په خانگړو او
ټولنیزو ملی او بین المللی سویو خپلی وظیفی په
شبه توگه سرته ورسوی اود خپل خان او خپلی
ټولنی او خپل ملت د سرلوپی سبب شی .

دمورد ډیر لوړ او غوره مقام په درناوی سره
د وطن ټولو مینسوته دمور دورځی مبارکی وایم .
دمورد مقام لمانځنه زمونږ یوغوره ملی دود دی
چی د اسلام د پاک دین په تعالیمو او زمونږ
د خلکو په خوزه کلن ځلانده فرهنگ بازمی
ولاړ دی .

له لوری اوبی وزلی سره مجادله او دیوه
آبرومنده ژوندانه د تامین دپاره زیار په تیریا
په پرمختیایی هیوادو کی نن دولسونو یوستر
شعار دی .

افغانو میندو د زمانی په اوږدو کی ددغی خاوری
له طبیعت څخه په الهام دانسانی، ټولنیزو،
اوملی لوړو وهیلو په پیروی اود عصر دغو بنسټو
اودورځی درنښتیا نو ایجاباتو له مخی دخپلی

دغه راز په ټولوبشری ټولنو کی د بشخو
د حقوقو تامین ددغو مجادلو یوه برخه بلله کیږی
چی له نیکه مرغه افغانستان دیوه اسلامی
هیواد په توگه پدغه لاره کی تر ټولو دمخه دی .
پرهغو اقداماتو چه پدغه برخه کی عملی شوی
اوپه هغو پرله پسو مجاهدو سریره چسی
دعمومی اقتصاد دښه والی په لاره کی کیږی
د افغانستان د جمهوریت په اساسی قانون کی
د برابر و حقوقو تامین او په هغه مدنی قانون کی

ډیری ستړی وظیفی یعنی د وطن د زمانو دروزنی
په سرته رسولو کی د زړه له گومی او بریالی
توگه خپل تاریخی اوارز بنسټانک رول پرمخ
بیولی . سریره پردی دکورنی د چارو په
سمبالتیا، دکور په اقتصاد کی اودهیواد په
تولیدی چارو اوملی اقتصاد کی په مستقیمی
اوغیر مستقیمی ونډی اخیستو کی ددغی خاوری
دمیندو رول تل زیات دی .

دغه زمانه چی اوس مونږ پکی ژوندو کوو

بیانیه ها، پیام ها و مصاحبه های رئیس دولت و صد را عظم

چی تیرکال نافندشو دبنغو دحقوقو تضمین، ده چی میندی ترټولوزیات کولی شی ددغی هغه اساسی گامونه دی چی دبنغینه برگنی وظیفی په سرته رسولوکی دخپل خان او د دبشری کرامت دساتنی اوددغی خاوری دمیندو خپلی ټولنی اوخلکو دلوپرتیا اوسرلوپری وسیمله ددرناوی په لاره کی اخیستل شویدی کولی وگرځی اودخپل هیواد اوخلکو پخوانی ویاپوڼه شی دغه قانونی تضمینات دهغووظیفوپه سرته رسولوکی چی ورپه غاږه دی دبنغوپه بری اورول کی ارزښتناکه اغیزه ولری .

دجمهوری نظام دارزښتونوپه رڼاکی چی زمونږ دټولوخلکو دملی اوعمومی گټومتضمن او دزمانی د غوښتنو سره سم دی دافغانستان دنوی ټولنی په جوړولوکی دگرانومیندو او بنسغونوپه اخیستل له دغووظیفو څخه یوه

دټولودرندو میندودورځ په ورځ زیاتیدونکی نیکمرغی په هیله، دوطن پالو، وظیفه ییزندونکو اوفداکارومیندو دبری دپاره چی خپل ژوند دخپلوزامنو دخدمت اودخپل وطن دسرلوپری اولوپتیا دپاره وقفوی خپلی ډیری بسی هیلی څرگندوم .

سفارت بنیادغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدر اعظم به سر یلانکا

بنیادغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدر اعظم کردند .
برای اشتراك در کنفرانس سران دول و
حکومات کشور های غیر منسلک در کولمبو
مرکز سریلانکا قبل از ظهر ۲۴ - اسده ۱۳۵۵
عازم آنکشور گردیدند .
زعیم ملی ما در حالیکه موتر حامل شان
را یگدسته موتر سایکل سواران بدرقه
مینمود در حوالی ساعت هشت و نیم صبح
وارد میدان هوایی گردیده و متعاقباً بانبیادغلی
محمد نعیم ، دوکتور محمد حسن شرق معاون
اول صدارت عظمی ، بنیادغلی سید عبد الاله
معاون دوم و وزیر مالیه ، اعضای کابینه و
کمیته مرکزی ، جنرال های اردوی جمهوری
و رؤسای کور دیپلوماتیک مقیم کابل که
برای وداع در میدان هوایی بین المللی کابل
حضور بهم رسا نیده بودند ، خدا حافظی

سپس بنیادغلی رئیس دولت و صدر اعظم
در حالیکه موزیک سرود ملی جمهوری را
مینواخت مراتب سلام و احترام گارد تشریفاتی
را قبول و آنرا معاینه کردند .
رهبان انقلاب بعداً بداخل طیاره تشریف
برده و تانزدیک طیاره بنیادغلی محمد نعیم ،
معاونین صدارت عظمی ، وزیر دخله ، لوی
درستیز ، رئیس عمومی هوانوردی ملکی
و توریزم ، روسای دفتر جمهوری و دفتر
وزیر امور خارجه و کابل بناووال ، بنیادغلی
رئیس دولت و صدر اعظم را همراهی
نمودند .
اعضای هیات افغانی که بریاست بنیادغلی
محمد داؤد رئیس دولت و صدر اعظم در
کنفرانس سران دول و حکومت کشور های
غیر منسلک اشتراك نمودند عبارتند از:

رئیس دولت و صدراعظم، بشا غلی محمد داؤد هنگام عزیمت جانب گولمبو بسا دکتور حسن شرق معاون اول

صدارت عظمی در میدان بین المللی کابل خدای حافظی می نماید. ۱۳۵۵ ر ۲۴

بشاغلی محمد خان جلال وزیر تجارت ، همراه بودند .
 بشاغلی وحید عبد الله معین وزارت امور خارجه ، بشاغلی عبد الرحمن پژوگ سفیر کبیر جمهوریت افغانستان در دهلی جدید بشاغلی حمید الله طرزی معین وزارت تجارت بشاغلی وفی الله سمیعی معین دوم وزارت معارف ، بشاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی ، دکتور عبدالفرید شمیم مترجم روابط اقتصادی ، بشاغلی احمد ضیاعیوسف معاون شعبه کنفرانس های مدیریت ملل متحد بشاغلی عبد الاحد ناصر ضیائی معاون دفتر مخصوص وزیر امور خارجه ، بشاغلی محمد یحیی معاون مدیریت ملل متحد ، بشاغلی محمد انور نورو معاون تشریفات و بشاغلی همایون انور عضو ریاست تشریفات وزارت امور خارجه .
 همچنان دگر من احمدشاه جگر عنایت الله او برید من عبد المجید باوران بشاغلی رئیس دولت و صدراعظم در این مسافرت با ایشان

همچنان یک هیات مطبوعاتی مشتمل بر خبر نگاران فوتو راپور تران و فلمبر داران وزارت اطلاعات و کلتور ، بشاغلی رئیس دولت و صدراعظم را در مسافرت به گولمبو همراهی نمودند .
 بشاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم همراهی شان در راه عزیمت جانب گولمبو ، اورسحوالی ساعت ده و نیم صبح ۴ اسد بروقت اتفاقا نستان به دهلی جدید هوصلت کرده بعد از توقف یک ساعته در میدان هوایی آن شهر بمنظور شرکت در کنفرانس طهران دول و حکومت کشور های غیر منسلک در گولمبو مرکز جمهورییت سزیلانکا سازمان آن کشور گردیدند .
 بشاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی مصاحبه در میدان هوایی دهلی جدید به خبرنگاران گفتند : یگانه هوافتیت کنفرانس سران کشورهای غیر منسلک در گولمبو هو وجودیت

يك روحیه اتحاد و همبستگی بین این کشور ها خواهد بود و این کنفرانس وقتی موفق خواهد بود که این روحیه موجود باشد. مؤسس جمهوریت در پاسخ سوالی راجع به توسعه عضویت در نهضت عدم انسلاک گفتند :

جمهوریت افغانستان طور واضح و کاملاً روشن، پیوسته اساسات عدم انسلاک را محترم شمرده و همواره از آن پیروی خواهد کرد، ماعلیه هر گونه تضعیف اصول عدم انسلاک میباشیم اگر مابه نحوی از انجا این اصول را تضعیف بخشیم و آنرا نادیده بگیریم فلسفه اساسی عدم انسلاک نیز بذات خود ضعیف شده ما دارای عقیده عدم انسلاک، آنطوریکه هست نخواهیم بود .

بنا علی رئیس دولت و صد را عظیم افزودند: نهضت عدم انسلاک وقتی بهترین مفهوم را دارد که از اساسات آن پیروی و مطابق به آنها عمل شود و افغانستان همواره طور محکم بر اساسات این نهضت، استوار است .

بنا علی محمد داؤد در مورد روابط افغانستان و هند گفتند : افغانستان و هند همواره دوست صمیمی بودند و دوست باقی خواهند ماند .

مؤسس جمهوریت ضمن پرسشی به سفر اخیر میرمن اندرا گاندی صد را عظیم هند به افغانستان گفتند : سفر ایشان این اطمینان را تقویت نمود که روابط افغانستان و هند

بر اساسات محکم دوستی استوار است . بنا علی رئیس دولت و صد را عظیم در پاسخ سوالی راجع به سفر به هند گفتند ایشان خود را در هند بیگانه احساس نموده و در موقع مناسب به هند سفر خواهند کرد .

عزیمت از هند جانب کولمبو :

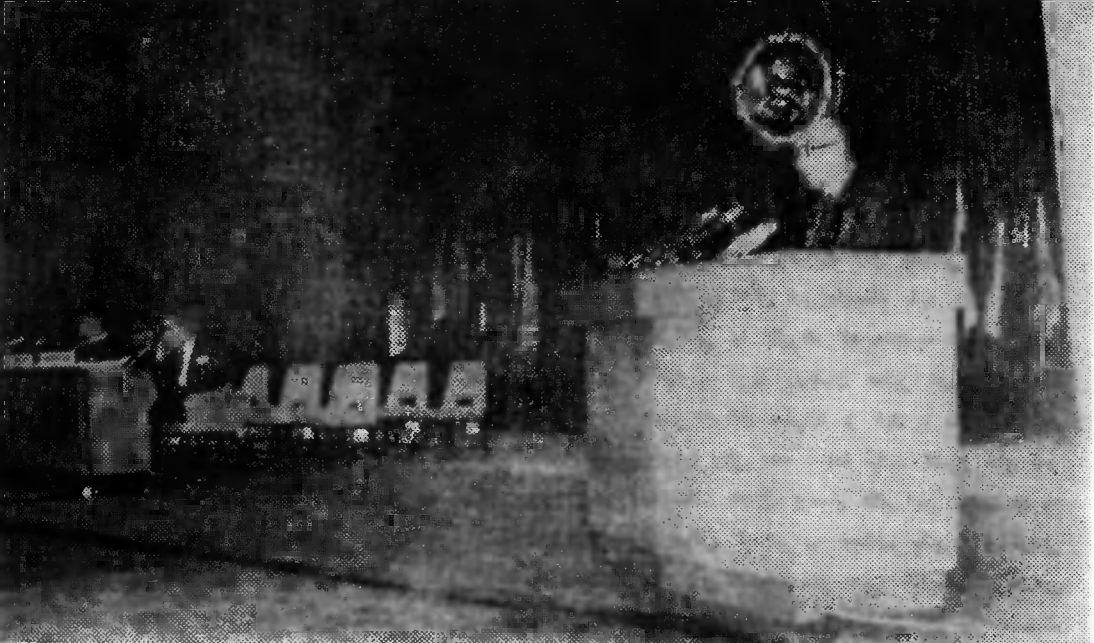
طیاره حامل بنا علی رئیس دولت و صد را عظیم ساعت سه و نیم بعد از ظهر ۲۴ - اسد بوقت افغانستان به میدان هوایی کولمبو فرود آمد .

از رهبر انقلاب در نزدیک طیاره بنا علی ویلیام گویالاوا رئیس جمهور سریلانکا و زرای معارف ، آبیاری ، مواصلات ، مخبران رئیس تشریفات و دیگر اعضای حکومتی آن کشور استقبال نمودند .

مؤسس جمهوریت مابعد از مصافحه هیات معیتی شانرا به رئیس جمهور سریلانکا معرفی کردند .

متعاقباً بنا علی محمد داؤد رئیس دولت و صد را عظیم با اتفاق بنا علی گویالا و رئیس جمهور سریلانکا مراتب سلام گارد تشریفاتی را قبول و آنرا معاینه کردند درین وقت موزیک سرود ملی افغانستان و سریلانکا را نواخت .

بنا علی محمد داؤد بعد از صرف قهوه با رئیس جمهور سریلانکا عازم اقامتگاه شان شدند.

جناب بنیاد علی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم هنگام پیرادبیانیه در کنفرانس سران دول
 و حکومت کشورهای غیر منسلک منعقدۀ کولمبو.

بنیاد علی محمد داؤد هنگام مواصلت به
 کولمبو به خیر نگاران گفتند: موجودیت
 همکاری در کنفرانس سران برای موجودیت آن
 لازمی میباشد -

همچنان بنیاد علی محمد داؤد رئیس دولت
 و صدراعظم تاریخ ۲۵ - اسد ۱۳۵۰ جلوسه
 اول کنفرانس سران دول و حکومت کشورهای
 غیر منسلک بیانیه سازا ایراد فرمودند.

بیانیه بنیاد علی محمد داؤد رئیس
 دولت و صدراعظم در کنفرانس کولمبو

جناب رئیس !
 خیلی مسرورم که در پنجمین کنفرانس
 کشورهای غیر منسلک اشتراک میکنم - موجب
 مسرت مزید است که این کنفرانس بار
 نخست در آسیا و یکی از کشورهای زیبای
 آن (سریلانکا) انعقاد می یابد -
 تجارب وسیع جلا لتمام شما در رساجه

پیش از همه چیز میخواهم بگویم ، که
 افغانستان صمیمانه آرزو دارد در پایان کار
 اجتماع کرله و در تاریخ جهان ، بنام اجتماع
 یک جبهتی و وحدت و تساند ثبت گردد -
 ازینرو همکاری کامل هیات افغانستان را با
 وفد های کشور های این کنفرانس به همه
 سویه ها با روحیه ملهم از اساسات عدم

لېدا باید اصالت این جنبش حفظ شود و کشور های غیر منسلک باید جلو هرگونه حرکتی را بگیرند که منجر به ضعف این نهضت گردد درجهان متغیر امروز نهضت عدم انسلک میتواند و باید با شرایط جدید خود را وفق دهد . اما نباید کشور های غیر منسلک اهداف و معیار های این نهضت را فراموش گرداند - انعطاف پذیری و آزادی انفرادی کشور های عضو نباید بآن حدی جلو رود که مفهوم عدم انسلک را بیسک مفکوره بیشکل مدل سازد ، چوکات معین معیار های عدم انسلک سالتها قبل در بلگراد پیریزی شده وهنوز این معیارها با وجود تغییراتیکه در چهره سیاسی جهان پدید آمده تازه است و هنوز لازمی میباشد .

به کشور های غیر منسلک مربوط است که تاجه اندازه متوجه نگهداری این معیار ها میگردند .

جنبش عدم انسلک نباید رسالت خود را انجام یافته تلقی کند، این رسالت هنوز در حال آغاز میباشد و تنها پیروی از یک سیاست واقعی عدم انسلک ، که بتواند نقش خود را در تحقق حفظ صلح وامنیت جهان ایفا کند میتواند آنرا موفقانه به پایان رساند .

وقتی در باره پرنسیپهای اساسی عدم انسلک وتمسک به آن فکر میکنیم تنها اتحاد نظر بر گزینش یای عدم انسلک نظامی برای دفاع از انسلک کفایت نمی کند در موافقه های کشور های غیر منسلک میان خود شان در نظر گرفتن منافع عمومی اهمیت دارد ونیز

انسلک که به آن همیشه و عمیقاً وابسته بوده و خواهیم بود ابلاغ میدارم .

چناب رئیس :

هز جریان جنگ عمومی اول علی الرغم فشارهای مختلف، افغانستان توانست بان نیروی اراده مردم خود بیطرفی خویشرا حفظ نماید و این بیطرفی در جنگ عمومی دوم نیز محفوظ ماند . ازینرو عدم انسلک در نزد ما نه تنها یک سیاست قابل تغییر نبوده بلکه یک عقیده لایتغیر هم هست .

این بار اول است که من شخصا بعد از کنفرانس بلگراد در کنفرانس سران کشور های غیر منسلک اشتراک میکنم شمار روز افزون کشور های غیر منسلک و رول عمده ایکه از آن تاریخ باینسو برای حفظ صلح وامن جهانی بازی کرده اند برای من موجب رضای خاص است .

این اجتماع ما رابه یاد نخستین اجتماع سران کشور های غیر منسلک که پانزده سال قبل در بلگراد برگزار شده بود میاندازد . در آن اجتماع کشور های غیر منسلک این ضرورت را احساس نمودند که برای نجات بشریت از تباهی ، باید بین دو بلاک راه آشتی وسازش جستجو گردد این آرزو- مندی ها و این احساس ضرورت بود که ما را برای نخستین بار در بلگراد دور هم جمع نمود و از آن وقت است که نه تنها نهضت عدم انسلک بحیث یک گروپ عرض وجود نمود بلکه بصفت یک نیروی معنوی بمنظور حفظ صلح و سلم گیتی پدید آمد .

سراسر جهان غیر منکشف را فرا گرفته است بر اختلافات سیاسی که اکثر آن زاده استعمار قدیم است اختلافات ناشی از استعمار جدید درین قاره ها افزوده شده است .

همچنان کشور های جهان سوم به تسلیحات خویش ادامه میدهند . اما در اکثر احوال این امر از یکطرف در اثر فضای عدم اعتماد و ناشی از تشنجات ، رقابتها و منازعات آیدیا نوزیکی بین آنها و از طرف دیگر در نتیجه مسابقه تسلیحاتی که بین قوای بزرگ بصورت لاینقطع دوام دارد برایشان تعمیل شده است .

جناب رئیس :

درین اواخر از دیتانت می شنویم ناگزیر میگویم خوب است اما نمیتوان از حقیقتی به تجاهل گذشت که دیتانت که محصول احترام اساس زیست باهمی باشد با دیتانت ناشی از خوف فرق دارد . آنچه بیشتر اهمیت دارد اینست که دیتانت باید جهان شمول باشد . آنچه مهمترین عامل صلح و امن جهانی شده می تواند زیست باهمی جهانی است که از روحیه همکاری صمیمی برای بهبود متوازن نفوس انسانی در همه نقاط جهان به نفع صلح و امن دایمی دنیاسر چشمه گرفته باشد .

بزرگترین خطر های که دنیا را تهدید میکند هنوز از میان نرفته ، وسعی در راه رفع گردن آن هر روز بطی ترمی گردد ، اوضاع شرق میانه و پالیسی های نژاد پرستی در افریقا مثال بر جسته این حقیقت است ،

اگر کشور های منکشف بایکی یا بعضی از کشور های غیر منسلک از راهی پیشرو بیایند که در مقابل عدم انسلاک روحیه تبعیض داشته باشد تسلیم شدن گروه های منسلک به آن باید منافی پرنسیپ عدم انسلاک شناخته شود .

جناب رئیس :

این کنفرانس در تحت شرایط و حالاتی منعقد گردیده که تغییرات مهمی در اوضاع جهان رو داده و جهان در آستانه تغییرات بیشتری قرار دارد ، اما رول آینده ایگهی باید این کشور ها بازی کنند باید بیشتر از همه چیز تذکر داده شود ، در حالیکه استعمار کلاسیک هنوز بطور کامل فنا نشده است ریشه استعمار نوین قویتر میگردد اراده استعمار بانواع بیشتر در همه قاره هاییکه مستعمره بودند مسلط است - عدم توازن اقتصادی و اجتماعی بر مردم و ملل بصورت روز افزون تعمیل میگردد اینهمه منافی صلح و امن جهانی است .

آزادیهای سیاسی که در آسیا ، افریقا ، و امریکای لاتین بدست آمده است محکوم بیعدالتی و عدم مساوات اقتصادی است جنگ با این بی عدالتی اکثرا به مراتب سخت تر از جنگ در مقابل استعمار کلاسیک است .

یگانه امیدیکه کم و بیش میتوان پرورد ایجاد روحیه و وحدت همبستگی و همکاری است اما موانعی که در راه ایجاد روحیه وحدت همبستگی و همکاری موجود است

دیپلو ماسی است ، اما در همه موارد قابل قبول نیست . چگونه میتوان با تجاوز والحق خاک يك کشور نژاد پرستی ، صهیونیت ، فاشیزم و هر سیاست دیگری که مخالف حقوق انفرادی و مجموعی مردم و ملل باشد ساختن کرد .

درینجا میخواهم یکبار دیگر پشتیبانی کامل افغانستان را از حرکت آزاد یخواهی مردم فلسطین ، استرداد حقوق غضب شده ی این مردم و اعاده حاکمیت عربی بر بیت المقدس و ضرورت مطلق تخلیه کامل قوای اسرائیل از سر زمین های اشغال شده عربی اظهار نمایم .

همچنان پشتیبانی کامل خویشرا از استقلال نامیبیا ، اعحای ابار تاید و حکومت اقلیت و غیر قانونی در رودیشیا ابراز میکنم .

متأسفانه هنوز موفق نشده ایم به کسانیکه شاید نه می خواهند بفهمند ، بفهمانیم که گروه کشورهای غیر منسلک يك گروه کشور های هم عقیده و همفکر است ، و به هیچ صورت باید يك بلاک تصور نشود و نیز اجازه داده نشود که بنوعی از انواع شکل يك بلاک را بخود بگیرد لازم است درین کنفرانس نه تنها در ابلاغیه مشترک آن بلکه در یک ابلاغیه خاصی اعلام گردد که کشور های غیر منسلک خواهان دوستی با شرق و غرب اند .

جناب رئیس :

وسایل بسیار قوی تبلیغات ، از هانعامه

سیاست توسعه جویانه اسرائیل و دوام اشغال خاکهای عرب و نشناختن حقوق مشروع فلسطینی ها روش اپارتاید در افریقای جنوبی و حکومت جابرا نه اقلیت در رودیشیا و غضب حقوق مردم نامیبیا نه تنها دوام کرده بلکه فعالیت خطرناکی برای ایجاد يك محور افریقای جنوبی و رودیشیا با اسرائیل جریان دارد. نزد افغانستان موضوع شرق میانه و اوضاع افریقا نه تنها مسئله عرب و اسرائیل و مساله سیاه و سپید نیست بلکه وضع بسیار خطرناک برای صلح جهانی میباشد این کنفرانس در تحت شرایط و اوضاع کنونی جهان باید بر این موضوعات بیشتر از پیش غور کند و يك سیاست مجموعی روشن را در زمینه تثبیت نماید .

جناب رئیس :

افغانستان بیشتر از همه چیز بحیث يك عقیده سیاسی آرزو مند حل قضایا و معضلات از طریق مسالمت آمیز می باشد .

سیاست افغانستان بر اساس روش عدم انسلاک بر پایه دوستی با همه کشور های صلح دوست جهان استوار است حرکت عدم انسلاک در نزد ما استغنی از مسایل جهانی نه بلکه يك سیاست فعال و مثبت است . این سیاست آشتی با تجاوز ، الحاق و اشغال سر زمین ها ، پامال نمودن حقوق و آزادی های بشری و مخالفت با حق تعیین سر نوشت و حاکمیت ملی رابه هیچ صورت و در هیچ نقطه دنیا قبول کرده نمیتواند .

ساختن و گذشتن از اصول پسندیده

بزرگ ما اتکا بخود است رسیدن باین هدف به طور انفرادی کافی نبوده و باید سه آن شکل عمومی تری داده شود .

ما بانظام جدید اقتصادی جهان بشرطی موافقه نموده ایم ، که اساس آن حاکمیت با مساوات میان دول و ملل بدون در نظر گرفتن فرق سیستم های اقتصادی واجتماعی شان بوده ویمدالتی های موجوده رامیان کشور های غیر منکشف و منکشف بردارد .
طوریکه گفته ایم راه عملی بر آوردن این مأمول اول يك جیتی و همکاری میان کشور های غیر منسلك و توسیع این همکاری به دنیای سوم وبعد ازآن مفاهمه با کشور های منکشف است .

درکنفرانس لیماگفته شد، که منظور عبارت از انکشاف سریع همکاری اقتصادی، مالی ، علمی، تخنیکی وفرهنگی نزدیک بین کشور های غیرمنسلك وکشور های درراه انکشاف ازطریق میکانیزم مشخص که به منظور قیام همکاری واقعی بین ایشان ایجاد گردد میباشد.

امامشکلات اقتصادی خاصه درساحه تجارت در میان کشور های غیرمنسلك شاهد پیشرفت عملی درتطبيق این کلمات بسیار عالی نمی باشد، این کنفرانس وهرکنفرانس دیگر باید درقدم اول آجندای خود را ارزیابی وتطبيق موافقات گذشته راجا دهد .

درمفاهمه اقتصادی جهانی یگانه عامهسل مؤثر حرکت عدم انسلاک است زیرا تنها کشور های غیرمنسلك می تواندباشرق وغرب هر دو همکاری نمایند وایشان را برای تأمین

را در بعضی قاره ها منشوش ساخته وافکار عمومی آنجا را علیه کشور های غیر منسلك و بطور عمومی علیه جهان سوم بر انگیزخته است ، باید افکار عامه را طوری بیدارکنیم که حکومت هارا مجبور سازد تا پالیسی های خودرا به نفع ممالک در حال انکشاف تغییر دهند و مردمان این قاره ها مصیبت های عظیم سیاسی اقتصادی واجتماعی آسیا، افریقا و امریکای لاتین را درک نموده ، با آنها همدردی پیدا کنند .

باید بطور روشن توضیح گردد که ماآرزومند تصادم نیستیم و نباید بر ما تحمیل گردد . باید آگاه باشیم که در تهدید هابیکه به آن مواجه میشویم ، غرض تحریک کردن موجود است این تحریک را نباید اجازه داد ازجانب دیگرافغانستان سیاسی ساختن همه موضوعات را برای جهان سوم مفید و نافع نمی داند، این ملاحظه بیشتر متوجه ساحه اقتصادی است وبه روابط ما بادنیای انکشاف یافته اشاره میکند .

تأسیس نظام نوین اقتصادی جهانی حتمی است ومشکلات ما درین راه باید از راه مفاهمه حل گردد ، تا نتیجه عملی داده بتوانند . پیش از آنکه این نظام به طور جهانی قایم گردد و دو دنیای دیگر با دنیای سوم به موافقه برسند و طوریکه منافع همگانی دران مضمهر باشد ، لازمی است که گروه کشور های غیر منسلك آن را میان خود بنیا نگذارند و مدار همکاری دنیای سوم بسازند ، در حالیکه یکی از اهداف

منافع بشری دعوت کند .

دوچیز بنابر اهمیتی که دارند باید مورد ملاحظه جدی باشد اول اینکه پالیسی های خودرا از ساحه احساسات به ساحه حقیقت پسندی انتقال بدهیم و دوم آنکه آنچه محض مقالات روی کاغذ باشد، نه درروابط بیسن خودمانونه درروابط ماباکشور های دیگر جهان فایده عملی داشته می تواند، شاید عدم موفقیت کامل مادردهه انکشاف تاحد زیادی به عدم توجه یا توجه کمتر باین دواصل مهم بوده باشد .

این کنفرانس نمی تواند این حقیقت را از نظر دور کند که فاصله که روز افزون است تنها میان کشور های رو به انکشاف و کشور های منکشف وجود ندارد . کشور های روبره انکشاف باوقت وجدیت در باره این فاصله میان خودشان فکر کنند، اگرما نتوانیم نظام جدیدی در میان خوداحداث کنیم که ازتوسیع فاصله بین خود ماجلوگیری کند، چگونه می توانیم فاصله مجموعی خودرا باکشورهای منکشف ازین ببریم ویآن را توقع داشته باشیم .

افغانستان نه تنها درساحه بین المللی جلوگیری اززیان شدن این فاصله را لازم میداند بلکه درساحه ملی وانفرادی هرکشور آزاداری اهمیت پنداشته رکن عمده انکشاف ملی میدانند، که آنها به همکاری بین المللی منوط است .

کنفرانس باید به مطالعه واززیابی روابط طولیل المدت بین کشور های درراه انکشاف

وکشور های انکشاف یافته اهمیت خاص قابل گردد، این دودسته کشور ها بایدیکجا نوعیت روابط مذکور راتعمین کرده در عملی ساختن آن بایکدیگر همکاری نمایند .

جناب رئیس !

آگاه هستیم که قوه هایی درجهان هستند که آرزوهای بخش بزرگ بشریت را بامنافع خویش موافق نمی دانند، ولذا سعی میکنند دروحدت مار خنه کنند .

این خطرست که همهکشورهای غیرمنکشف به آن معرض می باشند، یگانه وسیله دفع خطری که ماراتهدید میکند این است که اراده سیاسی محکم داشته باشیم تا هبستگی خویش رامحافظت کنیم وباین ترتیب درمقابل یکی ازخطرناک ترین سلاح استعمار جدید مقاومت نمائیم .

جناب رئیس !

درخاتمه می خواهم توجه کنفرانس را به يك موضوع که برای کشور های محاط به خشکه اهمیت حیاتی دارد جلب نمائیم. این کشور هایبا به حکم طبیعت ویا در نتیجه استعمار ازفوااید راه به ابعاد آزاد محروم هستند. استعمار به تنهادرزمان سلطه خودمانع انکشاف آنها گردیده است بلکه بعدازانحلال استعمار درموقیتهی گذشته شده اند که مانع انکشاف آنها بوده وانگر به آن توجه مبدول نکردد بعیث يك مانع باقی خواهد ماند، کشورهای محاط به خشکه گاهی معرض به فشار های اقتصادی می گردند که حتی به محاصره اقتصادی نیز می انجامد .

توجه باین امر نمیتوان کامل خواند .
میخواهم بااستفاده از موقع تشکرات خود
حکومت خود را به جناب بومدین رئیس دولت
الجزایر و رئیس کنفرانس چهارم سران کشور
های غیرمنسلک به مناسبت مساعی شان که
در دوره سه سال ریاست خود برای تقویت
نهضت عدم انسلک مبذول داشته اند، اظهار
گرم .

موفقت شمارا میخواهم

هادر سیریلانکا

در کنفرانس سران دول و حکومت کشور
های غیر منسلک مورد بحث قرار گرفت
و همچنان مو موضوعات مورد علاقه دو کشور
مبادله افکار کردند .

همچنان بنما علی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم در ضیافتی اشتراک نمودند که
از طرف حکومت سیریلانکا با افتخار بوسیله

دولت رئیس اوصدراعظم بنما علی محمد داؤد کله چه به کولمبو کبئی دسریلانکا چه بوزیر رئیس بزه خبری کوی .

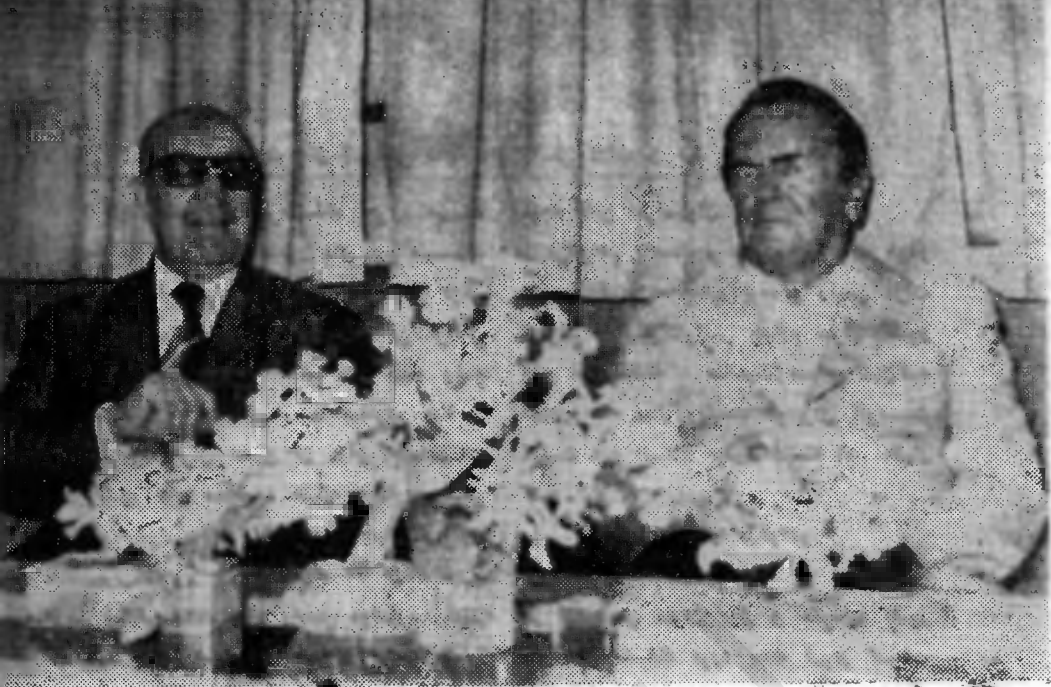
باید کشورهای غیرمنسلک بحری تمهید
نمایند که از موقف کشور های غیر منسلک
در این کنفرانس و کنفرانس بین المللی دیگر
جانبداری کنند . منتظر هستیم که این کنفرانس
درین باره به جلسه آینده ملل متحد و همه
اجتماعات بین المللی رسماً سفارش های
اکید نموده برای تطبیق آن در آن اجتماعات
باکشور های محاط به خشکه همکاری وسیعی
تمام مبذول دارند، نظام جدید جهانی را بدون
بازدید ها و ملاقات

بنما علی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
شب ۲۵ - اسد ۱۳۵۵ بنما علی طه محی الدین
معروف معاون رئیس جمهور عراق را در
اقا متگاه شان در هتل انتر کانتی نتسال

کولمبو پذیرفتند . ۷۷,۰۰۰

طی این ملاقات بنما علی محمد داؤد با معاون
رئیس جمهور عراق در مورد موضوعاتی که
دولت رئیس اوصدراعظم بنما علی محمد داؤد کله

دودات رئیس اوصدراعظم بناغلی محمد داؤد کله چه به کولمبو کنسی دیوگوسلاویا له جمهور

۲۷ رده ۰۰۰۰۰۰

رئیس بناغلی تیتو سره خبری کوی

حکومات کشور های غیر منسلک بشمول
موضوعات مورد علاقه دو کشور تبادل نظر
کردند .

دولت و حکومت کشور های غیر منسلک در
کنفرانس سران کشورهای مذکور
کولمبو داده شد .

همچنان بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم شب ۲۷ - اسد ۱۳۰۰ با بناغلی
ابو سادات محمد صایم رئیس جمهور بنگله
دیش در هتل انترکانتی نئال آن شهر
ملاقات نموده و در مورد مسایل مربوط به
کنفرانس سران کشورهای غیر منسلک و
سایر موضوعات مورد علاقه مذاکره کردند.
همینطور بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم در ضیافتی اشتراک کردند که از
طرف مارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا
به افتخار رؤسای دول و باحکومات کشورهای
غیر منسلک در کنفرانس پنجم کشور های
غیر منسلک در کولمبو و ترتیب داده شده بود .

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
ساعت یک ونیم بعد از ظهر ۲۶ - اسد
۱۳۰۰ وقت محلی سریلانکا در ضیافتی
اشتراک نمودند که از طرف میرمن اندرا گاندی
صدراعظم هند با افتخار روسای دول و باحکومات
کشورهای غیر منسلک در هتل (لانکاوی) -
روی کولمبو ترتیب داده بود .

همچنان بناغلی محمد داؤد رئیس
دولت و صدراعظم با مارشال تیتو رئیس
جمهور یوگوسلاویا در کولمبو ملاقات
نمودند .
بناغلی رئیس دولت و صدراعظم ضمن
این ملاقات با مارشال تیتو روی مسایل
مربوط به پنجمین کنفرانس سران دول و یا

۲۶ ره ۱۳۵۶
 به پنجمه جرگه کښې چې د افغانستان د دولت رئیس او صدراعظم ښاغلی محمد داؤد او کولمبو د کښې د لاپیلو هیوادونو د مشرانو

کوریا و رئیس هیات آن کشور در کنفرانس سران کشور های غیر منسلک در کولمبو را پذیرفتند و با وی مذاکراتی انجام دادند. در این ملاقات زعمای دو کشور بر مسایل مربوطه به نیت عدم انسلاک و بعضی موضوعات وارد علاقه دیگر نیز بحث کردند. همچنان ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم نماینده خاص اعلیحضرت ملک خالد پادشاه عربستان سعودی و رئیس هیات آن کشور در کنفرانس سران و یا حکومت کشورهای غیر منسلک را در اقامتگاه شان در کولمبو پذیرفته و در مورد مسایل مربوطه به گفتگو و موضوعات وارد علاقه دو کشور مذاکره کردند.

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم صبح ۲۸- اسد ۱۳۵۶ با ښاغلی مختار الدادا رئیس جمهور موریتانیا، در اقامتگاه شان د رهوتل سیلون اترو کانتی نتال ملاقات و با وی درباره جنبه های مختلف کنفرانس سران کشور های غیر منسلک در کولمبو و سایر مسایل وارد علاقه مذاکره کردند. ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم همچنان وزیر امور خارجین کویت په رهوتل اقامتگاه شان پذیرفته و با وی در مورد موضوعات جلسه سران کشور های غیر منسلک و سایر موضوعات وارد علاقه دو کشور مذاکره کردند. ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ۲۸- اسد ۱۳۵۶ ښاغلی ملک لوینگت په جل صدراعظم جمهوریت دیموکراتیک

سما فرت بنا غلی رئیس دولت و صدراعظم به پاکستان

گفتند ، که موضوع بحث جستجوی راه حل
شرا فتمندانه برای یگانه اختلاف سیاسی
مابا پاکستان است .

رهبان انقلاب در جواب سوالی راجع به
نتایج مذاکرات شان در پاکستان گفتند: قبل
از وقت است تا در مورد چیزی گفته شود
معینا چنانکه قبلا گفتم فضای بهتری برای
بهبود روابط بوجود آمده است .

بنا غلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم عصر ۲۹ - اسد بعد از ختم
کنفرانس سران کشور های غیر منسلک
برای یک مسافرت رسمی وارد اسلام آباد
شده و از طرف زعمای پاکستان با گرمی
استقبال شدند .

طیاره حامل مؤسس جمهوریت بناغلی
محمد داؤد در حالیکه توسط یکدسته از
طیاران جت پاکستانی بدرقه میشد ساعت
پنج عصر بوقت محلی به میدان هوایی اسلام
آباد مواصلت کرد .

هنگامیکه بناغلی رئیس دولت و صدراعظم
از طیاره فرود آمدند بناغلی فضل الهی
چو دری رئیس جمهور ، بناغلی ذوالفقار علی بوتو
صدراعظم ، وزیر دولت ، رئیس لوی درستیژ-
های مشترک ، دو کتور محمد رحیم شیرزوی
شار ژدافیر سفارت کبرای دولت جمهوری

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
بعد از اشتراک در کنفرانس سران دولویا
حکومات کشور های غیر منسلک منعقد کولمبو
بتاریخ ۲۹ - اسد ۱۳۵۵ بنا بدعوت بناغلی
فضل الهی چو دری رئیس جمهور و بناغلی
ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان برای
یک مسافرت رسمی از کولمبو عازم پاکستان
گردیدند .

در میدان هوایی کولمبو بناغلی ویلیم
گوپالا رئیس جمهور ، وزیر کشتی رانی
و توریزم و عده دیگر از شخصیت های دولتی
سریلانکا و سفیر کبیر پاکستان در آن کشور
با بناغلی رئیس دولت و صدراعظم وداع
کردند .

قبل از عزیمت بناغلی محمد داؤد رئیس
دولت و صدراعظم از کولمبو به پاکستان
طی مصاحبه با نماینده روزنامه مساوات
چاپ گراچی گفتند :

در پرتو مذاکرات کابل که اخیرا بین
ایشان و بناغلی بوتو صدراعظم پاکستان
صورت گرفت امید واری برای بهبود روابط
بین دو کشور ایجاد شده است .

مؤسس جمهوریت ما در جواب این سوال
که هنگام سفرشان به پاکستان روی چه
موضوعات با بناغلی بوتو بحث خواهند کرد ،

من جمهوریت بناغلی محمد داؤدو بناغلی فضل الہی چو دری رئیس جمهور و بناغلی بو تو صدر اعظم پاکستان
 بنگا میکہ مراتب احترام تشریفاتی را در میدان هوایی اسلام آباد قبول می نمایند

اتفاق بناغلی فضل الہی چو سردری جانب
 صفوف مستقبلین رفتہ و دوین موقع یکدستہ
 از اطفال بہ نمایندگی شہریان اسلام آباد
 بناغلی رئیس دولت و صدر اعظم دستہ
 ہای گل تاہدہ کردند رئیس دولت
 بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدر اعظم
 یاروسای مجلسین نمایندگازہ و سنا و اعضای
 کابینہ ماہورین عالی رتبہ عسکری و ملکی
 رؤسای کور دیپلو ماتیک مقیم اسلام آباد
 و اعضای سفارت گیری دولت جمہوری
 افغانستان در پاکستان مضافہ نمودند
 بعد از مراسم میدان هوایی بناغلی
 رئیس دولت و صدر اعظم و بناغلی
 فضل الہی چو دری بہ سواری موٹر در حالیکہ
 از طرف یکدستہ موٹر سائیکل سواران بدرقہ
 میشدند و ہسپارہ اقامتگاہ شان گردیدند
 در مسیر رام ہزا ران نفر از اہالی با

افغانستان در اسلام آباد و بناغلی علی لارند
 سفیر کبیر پاکستان مقیم کابل در نزدیک
 طیارہ از مؤسسہ جمہوریت و ہیئات
 ہما ہانش پذیرایی نمودند
 سپس بناغلی رئیس دولت و صدر اعظم
 ذوات معتشان را بہ رئیس جمہور پاکستان
 و بناغلی رئیس جمہور پاکستان ہماہان
 خود را بہ بناغلی رئیس دولت و صدر اعظم
 معرفی نمودند
 درین وقت بیست و یک فیر توپ برسم
 احترام شلیک گردید
 بعداً ، زعمای ہردو کشور پس از آنکہ
 موزیک سرود ملی جمہوریت افغانستان و
 سرود ملی پاکستان را نواخت مراتب سلام
 و احترام گارد تشریفاتی را قبول و آنرا
 معاینہ کردند
 متعاقباً رہبر ملی ما بناغلی محمد داؤد

ابراز احساسات وگفت زونډیا از ښاغلی
 رئیس دولت و صدراعظم با گرمی
 زاید الوصفی استقبال کردند .

میدان هوایی اسلام آباد با بیرق های
 ملی دو کشور و فوتو های رهبر انقلاب
 مزین گردیده و شعار های خوش آمدید
 و ښه راغلاست جلب نظر مینمود .

رهبر انقلاب ښاغلی محمد داؤد و هیات
 همراهان شان شام ۲۹- اسد در ضیافتی
 شرکت نمودند که از طرف ښاغلی ذوالفقار
 علی بوتو صدراعظم پاکستان به افتخار
 شان ترتیب شده بود .

دربین مسافرت ښاغلی وحید عبد الله
 معین وزارت امور خارجه ، ښاغلی عبدالصمد
 غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت خارجه و
 یکمده دیگر ازمأمورین عالی رتبه آن وزارت
 با ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم همراه
 بودند .

همچنان یک هیات مطبوعاتی دوسافرت به
 پاکستان ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
 را همراهی نمودند .

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
 و ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم
 پاکستان ساعت ده و چهل و پنج دقیقه قبل
 از ظهر ۳۰- اسد ۱۳۵۵ بوقت محلی مذاکرات
 شان را در عمارت صدارت آنکشور آغاز
 کردند .

همچنان ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
 و همرا هانشان از یک نمایش کلتوری نیز

دربین کردند .
 این نمایش که تا ساعت ۱۲ شب دوام
 نمود شامل پارچه های مختلف موسیقی بود
 که توسط خوانندگان و نوازندگان مشهور
 پاکستان اجرا گردید .

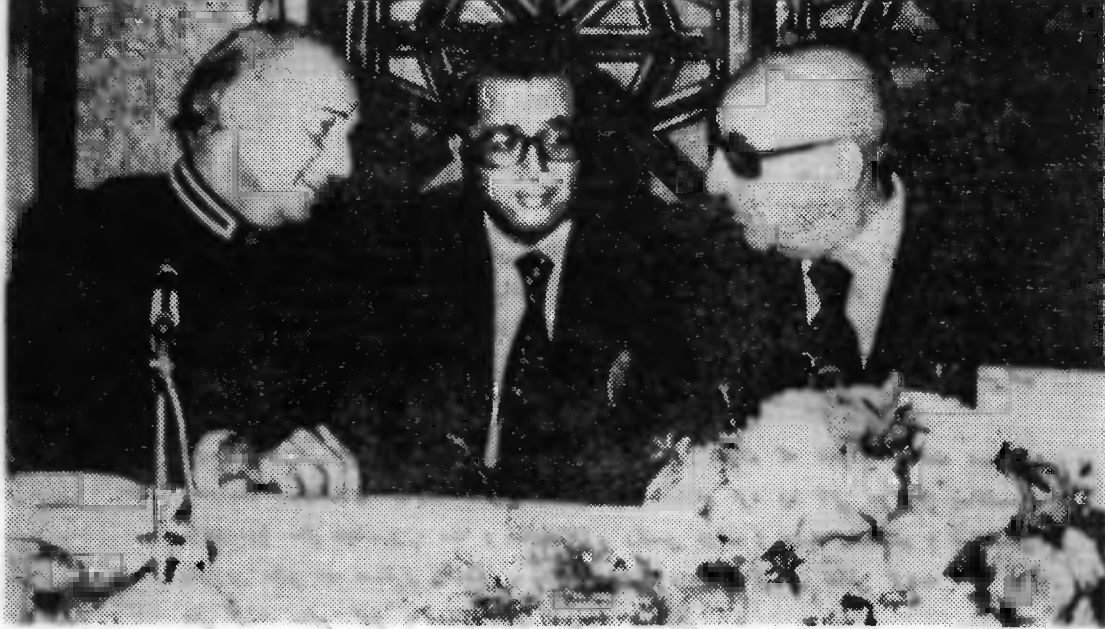
ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
 ساعت ۱۵:۳۸ دقیقه ۲۹ اسد ۱۳۵۵ بوقت
 محلی با ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم
 و ساعت ۳۰:۳۸ دقیقه با ښاغلی
 فضل الهی چو دری رئیس جمهور پاکستان
 ملاقات تعارفی بعمل آوردند .

همچنان ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
 و همرا هانشان در ضیافتی اشتراک نمودند
 که بافتخار شان از طرف بوتو صدراعظم
 پاکستان در مهما نخانه دولتی ترتیب گردیده
 بود .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم ساعت
 ۹ بوقت محلی در حالیکه ښاغلی فضل الهی
 چو دری و ښاغلی ذوالفقار علی بوتو با ایشان
 همراه بودند وارد مهما نخانه دولتی شده و از
 طرف مدعوین استقبال گردیدند .

دربین دعوت رؤسای مجلسین نمایندگان
 و سنا، وزرای کابینه و وزرای دولت
 سارژدافیر سفارت کبرای افغانستان مقیم
 اسلام آباد مأمورین عالی رتبه و یکمده دیگر
 از شخصیت های دولتی ، سفیر کبیر پاکستان
 مقیم کابل و شیخ السفراء اشتراک نموده
 بودند .

دور اول مذاکرات ښاغلی محمد داؤد

پناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم هنگام صحبت با پناغلی بوتو در دعوتیکه به افتخار صمدراعظم پاکستان از طرف ایشان ترتیب یافته بود.

۱۳۵۵

رئیس دولت و صدراعظم پناغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان بعد از ظهر ۳۰ اسد در عمارت صیدارت پاکستان طرأین مذاکرات که در یک فضای دوستانه خاتمه یافت. بعد از ظهر ۳۰ اسد ۱۳۵۵ آغاز یافت و دو نیم ساعت را در بر گرفت راجع به مسایل مورد علاقه بحث و مذاکره بعمل آمد. در مذاکرات از طرف افغانستان پناغلی وحید عبد الله معین وزارت خارجه پناغلی عبد المصمد غوث مدیر عمومی سیاسی آن وزارت و دوکتور محمد رحیم شمس زوی سارژد فیر سفارت کبرای افغانستان پناغلی اسلام آباد، پناغلی محمد گل جهان نگی ری مدیر شعبه اول سیاسی و پناغلی عبدالاحد ناصر ضیائی معاون دفتر وزیر امور خارجه و ز جانب پاکستان پناغلی عزیز احمد وزیر دولت برای امور خارجه و دفاع، پناغلی

آغا شاهی سکرتری دپو وزارت خارجه پاکستان پناغلی علی ارشد سکریر کبیر پاکستان در کابل پناغلی شهنواز ایشنل سکر تری در وزارت خارجه و پناغلی فاروق هدیر عمومی در آن وزارت نیز حصه داشتند. پناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم از میسرات همراهان شان ساعت شش عصر ۳۰ اسد ۱۳۵۵ به وقت محلی در دعوتی اشتراکی نمودند که از طرف پناغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان در سالون وزارت خارجه آن کشور ترتیب شده بود.

در این دعوت که تسامت عفتیت دو نیم نفوس پناغلی رئیس دولت و صدراعظم رؤسای کورج پیلو ماتیک مقیم اسلام آباد را پذیرفته و با آنها مصافحه نمودند. پناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ساعت ۹ ۳۰ اسد ۱۳۵۵

دو کتور محمد رحيم شير زوی شاور دافير
افغانستان در اسلام آباد ، رؤسای گور
ديپلوماتيک مقيم اسلام آباد و هيات همراهان
بناغلی رئیس دولت و صد راعظم شرکت
داشتند .

درين دعوت که تاحوالی ساعت یازده
شب دوام کرد بيا ناتی نیز بين بناغلی
رئيس دولت و صد راعظم و بناغلی
صد راعظم پاکستان تعاطی گردید .

به وقت محلی به افتخار بناغلی ذوالفقار
علی بوتو صدراعظم پاکستان ضیافتی در
هوتل انتر گانتي نتال اسلام آباد ترتیب
داده بودند .

درين ضیافت بناغلی فضل الهی چودری
رئيس جمهور ، بناغلی ذوالفقارعلی بوتو
صدراعظم ، اعضای کابینه فدرال وزیرای
دولت ، رؤسای مجلسین ، سنا و نمایندگان
مأمورین عالی رتبه عسکری و ملکی ، بناغلی
علی ارشد سفیر کبیر پاکستان مقيم کابل،

بیانیه بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم در ضیافتی که به افتخار بناغلی بوتو ترتیب یافته بود

جناب رئیس جمهور !
جناب صد راعظم !
جلالتمایان ، میرمنها و بناغلو !
از اینکه امروز به اثر دعوت جناب
صد راعظم پاکستان بناغلی بوتو به پاکستان
دوست و برادر آمده ام تشکرات قلبی ام را
ابراز میکنم ، مذاکرات ماباهمان روحیه
مذکرات کابل با همان حسن نیتی که
خو شبختانه دربین ما بوجود آمده و انشاءالله
موجود است با همان اساس امروز مذاکرات
خود را در پاکستان ادامه میدهم .
امیدواریم که بالاخره حسن نیت طرفین
روزی بتواند مشکل سیاسی ما را حل
کند و روزی به حیث برادران بسیار نزدیک
وصمیمی باهم زندگی کنیم .
برادران پاکستانی ! من بشما اطمینان
داده میتوانم که امروز ماباکمال حسن نیت
وصمیمیت دروطن شما آمده ایم آنچه
مربوط بهما باشد حتی الامکان گشودش
خواهیم کرد که این مشکل خود را رفع
نمائیم . خداوند به همه توفیق عنایت کند
تادریں راه موفق شویم .
خواهش میکنم جام های خود را به صحت
جناب رئیس جمهور و صحت جناب صدراعظم
و به سلامتی و سعادت ملت برادر پاکستان
بلند نمائید .

متن بیانیه بناغلی بوتو صدراعظم پاکستان

بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم
بناغلی فضل الهی چودری رئیس جمهور
بناغلو رؤسای گوردیپلوماتیک و رفقا !
افتخار داریم که امشب بناغلی محمد داود
رئيس دولت و صدراعظم افغانستان را با
هيات همراهان شان در اینجا بمنظور ادامه

باید باهم مواجه باشیم ما باید همدیگر را ملاقات نمائیم در حقیقت موقعیت جغرافیایی ما را در تعاس روزمره قرار داده ست . تمام این اجبارت ما را به يك كوشش جدی دعوت میکند تا هر دو طرف روابط را بین خود انکشاف دهیم .

میخواهم یکبار دیگر تکرار کنم لطفا صدق ما را قبول نمائید و لطفا در کوششی که می نمائیم عقیده داشته باشید تا یکجا باشما یک راه حل برسیم، زیرا وقتیکه اختلاف یا اختلافات هرچه آنرا می نامید حل شد، آنگاه میدانیم که تعداد زیادی روزنه هادر بهبود مناسبات باز خواهد شد، که مردم افغانستان و پاکستان هر دو از آن بهره خواهد برد .

از مشاهدات محدودی که در اثر مسافرت خویش بکابل ، مسافرت شما در پاکستان بعمل آورده ام دریافتیم که يك آرزو با حرارت نزد مردم هر دو کشور برای نیل دريك حل و فصل موجود است و بالاتر از این رضائیت و اعتماد نخواهد بود که می بینیم همچو يك عامل مهم و قاطع وجود دارد .

در اخیر بنا علی رئیس دولت ، پذیرایی که از شما در پاکستان بعمل آوردیم قلبی و بدون انگیزه است این پذیرایی از احترام عالی است که برای کشور شما، مردم شما و برای شخص شما موجود است .

حال از رفقا خواهش میکنم تا جام های خود را برای صحت و خوشی پرریز بدنست داؤد، سعادت مردم افغانستان و دوستی بین دو کشور های ما بلند نمایند .

مذاکراتی که دوماه قبل در کابل آغاز نموده بودیم می بینیم .

مذاکرات مذکور طوری که بنا علی رئیس دولت و صد را عظم فرمودند با حسن نیت کامل طرفین آغاز شد، ما خواهیم کوشید تا نه تنها این حسن نیت را حفظ کنیم بلکه آنرا انکشاف نیز دهیم تا دريك مرحله و یا مراحل دیگر در حل این مسائل خود لویا مسأله هر چه آنرا تعبیر مینمایید ، موفق گردیم .

اما در عین حال بنا علی رئیس دولت به شما اطمینان میدهم که روابط افغانستان و پاکستان در طول تاریخ چنین ماهیتی داشته است .

صرف نظر از اینکه تا چه حد دريك وقت معینه اختلافات متذکره متشنج بوده است صرف نظر از اینکه اختلافات دريك مرحله حساس ممکن چقدر عمیق گردد .

صرف نظر از اینکه اختلافات تا چه اندازه آزرده گی بین هم ایجاد کند و صرف نظر از اینکه تا چه حد ما در برابر همدیگر خوش باشیم با تمام این امر می توان گفت که در بین افغانستان و پاکستان دشمنی نبوده است. کشور های مختلف روش های مختلف خود را اتخاذ می نمایند، کشور های همجوار هم روشهای مختلف را شیوه قرار میدهند، مگر کشور های همجوار با وجودیکه روش مختلف در پیش میگیرند بعضا در طول تاریخ آنها مقابل همدیگر قرار میگیرند ولی نمیتوانند از یکدیگر دوری گزینند ، حتی اگر آنها را رو شهای مختلف را نیز پیروی کنند . ما

بازديد ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم از لاهور

ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم شمه بود .
ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم ابعادز
هراسم ميدن هوايي به سواري هوتر در
حاليكه يكدسته از موتر سايكل سواران موتر
حامل شان را بدرقه مي نمودند غازم مهمان
خانه دولتي لاهور شدند .

دريڼ سفر علاوه بر هيات همراهان
ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم ښاغلي
ذوالفقار علي بوتو صدراعظم پاكستان ،
ښاغلي عزيز احمد وزير دولت برآي امور
خارجه و دفاع ، ښاغلي آغا شاهي سكرتر
در وزارت خارجه ، ښاغلي شهناز اښتيل
سكرتري در وزارت خارجه ، ښاغلي علي
ارشاد سفير كبير پاكستان مقيم كابل و
دوكتور محمد رحيم شيرزوي شارسدافير
سفارت كبراي افغانستان در اسلام آباد
ا ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم همراه
بودند .

ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم ساعت
دوازده و يانزده دقيقه ظهر به وقت محلي
از مسجد باد شاهي و قلعه تاريخي لاهور
ريدن نموده ودر كتب مخصوص اين بناها
امضا كردند .

در ښووق ښاغلي معراج خالد وزير
مهماندار در كابينه فدرال پاكستان و يكدمه
ماهورين عالي رتبه دولتي انگشور با ښاغلي
رئيس دولت و صدراعظم همراه بودند .

ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم
در حاليكه ښاغلي ذوالفقار علي بوتو
صدراعظم پاكستان با ايشان همراه اښود
ساعت ۱۱ قبل ظهر ۳۱ اسد اښوقت محلي
براي مشاهده آثار تاريخي لاهور توسط
طياره وارد آن شهر شدند .

ښاغلي رئيس دولت و صدراعظم و هيات
مهمان شان هنگام مواصلت په ميدان
هوايي لاهور از طرف ښاغلي محمد عباس
عباسي گورنر، ښاغلي نواب صادق حسين
قريشي صدراعظم ايالتي ، وزير ايالت
پنجاب، ماهورين عالي رتبه ايالتي و اهالي
انجا با گرمي استقبال شدند .

ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم
پس از آنكه با مستقبلين مضافه نمودند
يك دسته از اطفال به نمايندگي از شهربان
لاهور دسته هاي گل به مؤسس جمهوريت
تقديم نموده و هورد نوازش ښاغلي رئيس
دولت و صدراعظم قرار گرفتند .

دريڼ موقع اهالي لاهور با پاشيدن گل
و شمار هاي خوش آمديد باهتر از در آوردن
بیر قهاي جمهوريت افغانستان اښراز
احساسات ميگردند .

ميدان هوايي لاهور با بیر قهاي ملي
افغانستان و پاكستان و فوتو هاي بزرگ
رهبر انقلاب ښاغلي محمد داؤد و همچنان
رئيس جمهور و صدراعظم پاكستان مزين

بازدید بناغلی رئیس دولت و صدراعظم

از باغ شالیمار لاهور

شهر لاهور موقعیت داشته اینه مناسبیت تشریف آوری مؤسس جمهوریت با بیسرق های ملی هر دو کشور مزین و چراغان شده بود .

همچنان بناغلی صادق حسین قریشی صدراعظم ایالتی پنجاب ضمن بیانیه تشریف آوری بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم و همراهان نشان را خوش آمدید گفته اظهار داشت. شهریان لاهور از صمیم قلب ورود جلالتمآب شما را باین شهرگرامی میدارند .

وی افزود جای افتخار است که جلالتمآب شما به لاهور تشریف آورده و اکنون از باغ شالیمار که قدامت تاریخی دارد دیدن می نمائید .

سپس بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم خطاب به اجتماع بغیر مردم که برای استقبال از ایشان قبلا در مواضع مختلف این باغ مجرد آمده بودند فرمودند .

رهبر انقلاب بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در حالیکه بناغلی ذوالفقارعلی بوتو صدراعظم پاکستان با ایشان همراه بود عصر روز ۳۱ - اسد از باغ تاریخی شالیمار دیدن کردند .

مؤسس جمهوریت درمداخل باغ از طرف بناغلی نواب صادق حسین قریشی وزیر اعلا ایالت پنجاب و یکعه از مامورین عالی رتبه انجا استقبال شدند .

هنگامیکه بناغلی رئیس دولت و صدراعظم به محل مخصوص قرار گرفتند شهریان لاهور با کف زدنهای مهتد و نعره های زنده باده محمد داؤد و خوش آمدید از ایشان پذیرایی نموده و ابراز احساسات نمودند. همچنان دسته های اطفال ورود بناغلی رئیس دولت و صدراعظم را در باغ شالیمار با پاشیدن دسته های گل خیره قدم گفتند .

باغ شالیمار که بناغلی رئیس دولت و صدراعظم از آن بازدید نمودند در حومه

خطابیه بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم به شهریان لاهور

راه مردم پاکستان که همیشه ایشانرا برادر دانسته و میدانند . برای سعادت هر فرد شما قرقی کشور شما و آرامش مادی و معنوی شما اظهار نمائیم . آری ، مردم افغانستان و مردم پاکستان

خواهران و برادران پاکستانی اسلام علیکم! پیش از همه چیز از اینکه موقع یافته ام بانما از نزدیک صحبت کنم مسرت صمیمانه و قلبی خود را اظهار میدارم زیرا ایمن فرصتی است که میتوانم آرزو مندی مردم افغانستان

بهم برادر هستند این برادری تنها برادری دنیایی از نقطه نظر قرابت و برحسب ایجاب زندگانی عصر و زمان نیست بلکه پایه آن بر معنویت و علاقه به دوستی و برادری استوار است که از دستور اخوت اسلامی و ارشادات دین مبین اسلام سرچشمه میگیرد این حس برادری را نباید زاده احساسات تصور نمود بلکه باید آنرا میان مردم دو کشور مانند افغانستان و پاکستان چنان یک امر طبیعی دانست که هر احساس مخالف آنرا میتوان غیر طبیعی شمرد .

من درین موقع بطور خاص نمیخواهم باشما در باره روابط میان حکومت افغانستان و حکومت پاکستان صحبت کنم ، من نمیخواهم تذکر بدهم که روابط ما چگونه بوده و یادر حال موجوده به چه منوال است اما میخواهم در باره اینکه روابط ما باید چگونه باشد تذکر مختصر بدهم .

طوریکه گفتم مردم افغانستان شمارا برادر میدانند و یقین دارم که شما نیز ایشانرا برادر میدانید .

به نمایندگی از ایشان می توانم علاوه کنم که مردم افغانستان این حس برادری را قدر میکنند و به آن احترام میگذارند .

تا جائیکه به حکومت افغانستان مربوط است و امروز من مسئول آن هستم به شما اطمینان میدهم که به پیروی از اساسات حقیقت پسندی که آن نیاز ایجابات حیاتی سرچشمه نگرفته ، بلکه از ارشادات دین

مقدس اسلام شمرده میشود بهتر ساختن روابط را وظیفه خود میدانم زیرا بهتر ساختن روابط وظیفه نخستین هر حکومت و اشخاص مسئول آن میباشد آرزومندی قلبی حکومت افغانستان و شخص من همین است که اختلاف سیاسی مافرح گردد و روابط ما برادرانه و دوستانه و بطور جاودان برپایه حسن نیت استوار گردیده و استوار بماند .

یکبار دیگر به حکم حقیقت پسندی میگویم که اختلاف در امور حیاتی و دنیوی طوریکه میان دو برادر یعنی بسویه انفرادی ممکن است میان دو کشور نیز امکان دارد. از ظهور این گونه اختلاف نمیتوان جلوگیری کرد، زیرا وراى سعی بشری است. اما سعی برای رفع کردن آن فرض نخستین و وظیفه اولین همگان میباشد اینرا برای تان میگویم که طوریکه برای ماودنیا معلوم است متاسفانه میان حکومت افغانستان و حکومت پاکستان يك اختلاف سیاسی موجود است من عقیده دارم که ما میتوانستیم این اختلاف را رفع سازیم و حتی اکنون بعد از سپری شدن سالیان متمادی اگر خدا خواسته باشد خود خواسته باشیم رفع آن ناممکن نیست اکنون حکومت افغانستان و حکومت پاکستان وسایل رفع این اختلاف را در دست دارند .

خواهران و برادران عزیز پاکستانی ! میدانم که میخواهید جواب حقیقی این سوال را که آیا راه و وسیله رفع اختلاف چیست بدانید من امروز در مقابل مردم افغانستان

بعیث يك خد متگار مسؤل شان و هم بعیث يك برادر خیر خواه مردم پاکستان خود را موظف میدانم كه به صراحت كامل و صدق تمام به این سوال جواب بگویم . اجازه بدهید كه پیش از دادن این جواب از جلالتماب صدراعظم پاکستان اظهار امتنان نمایم كه این فرصت نيك را بمن بخشیده اند .

جواب این سوال آنست ، طوریکه گفتیم با داشتن وسایل برای رفع این اختلاف كه حل نگردیدن آن نه برای افغانستان ونه برای پاکستان گدام فایده ای دارد بلکه برای هردو مملكت و حتی تمام منطقه ایكه در آن زندگی میکنیم مضر است مطالبی را اظهار كنم .

اول : چشم حقیقت پسندی را بسروى دنیا كشودن و با مشاهده حقایق حال مردمان خود نفع و ضرر شانرا تمیز نمودن .

دوم : حسن نیت، آنگونه حسن نیت كه مرام آن بطور حقیقی و هدف آن بطور قطع مطابق باچنان تدبیر و عمل باشد كه نه تنها اختلاف را از میان بردارد ، بلکه هماهنگی و رویه حقیقی برادرانه را بار آورد .

این تنها از ایجابات بهتر ساختن حالت مردمان مانست ، بلکه از مهمترین ضروریات و نیازمندی های ماست . آیا كسی پیدا خواهد شدكه اگر دوست و خیر خواه ما باشد گفته بتواند كه این چنین نیست ، آیا خداوند بزرگ به انسان این نعمت را ارزانی نفرموده است كه تمیز خیر و شر كند، شر را

دفع كند و خیر را جلب نماید .

آیا حسن نیت وظیفه انسانی و از ارشادات دینی مانست . من با صدق تمام بشما میگویم كه این حسن نیت در نزد ما موجود است و باز هم تكرر میکنم كه یگانه منظور حسن نیت باید عمل باشد، نیت افغانستان آنست كه روابط بسیار دوستانه و برادرانه با پاکستان داشته باشیم .

ما برای عملی كردن اینگونه حسن نیت و بر آوردن اینگونه آرزو مندی راهی دیگری بجز مفاهمه و مذاكره جدی و مستقیم از طریق مسالمت سراخ نداریم .

ما آرزو داریم كه دست پاکستان را گرفته و این راه را باهم در روشنائی صمیمیت طی نمایم ، من یقین و عقیده دارم كه درین راه توفیق خداوندی با ما همراه خواهد بود.

من بعیث شخص مسؤل افغانستان در اولین موقع این دست را بدست گرفته و درین راه قدم خواهیم برداشت .

خواهران و برادران عزیز ! به همین اساس بود و قتیكه در نزد ما معسوس گردید كه حسن نیتی موجود است جلالتماب پوتسو صدراعظم پاکستان را برای مذاكرات دوستانه دعوت نمودیم و با صمیمیت و جدیت كامل از ایشان استقبال کردیم و بعد از آن وقتیکه مرا دعوت فرمودند به اولین فرصت ایسن دعوت دوستانه را پذیرفتم .

من عقیده دارم كه در فضای حسن نیت باهم صمیمانه دست داده و در راهیکه خیر

و سعادت ماست قدم برداریم .
خوهران و برادران عزیز !
من امیدوارم که این راه را، هر قدر سخت هم باشد میتوانیم به لطف خدا و به پای همت و شجاعت اخلاقی و دانش سیاسی و در پرتو حقیقت پسندی طی نمائیم . همه مشکلات را نمیتوان در یک یا چند مذاکره حل نمود، اما هر مذاکره اگر با حسن نیست و جدیت باشد میتوان توقع داشت که ما را یک قدم به هدف ما نزدیکتر بسازد . من به شما اطمینان میدهم که این موقع را از لحاظ خاطره مهمان نوازی کریمانه شما و بیشتر از لحاظ آنچه به صمیمیت کامل بشما گفته ام هرگز فراموش نخواهم کرد .

تشکرات صمیمی مرا به مناسبت این موقع قبول فرمائید .
به امید دوستی ملت های افغانستان و صدراعظم بوتو نیز امتنان من و رفقای مرا از مهمان نوازی ای که از ایشان دیده ایم قبول نمایند .
میخواهم با استفاده از فرصت مراتب تاثرات عمیق خود را یک بار دیگر نسبت به وقایع اخیر سیلاب ها و تلفات ناشی از آن اظهار نمایم .
به امید دوستی ملت های افغانستان و پاکستان .

دعوت از طرف گورنر پنجاب به افتخار بنا علی محمد داود رئیس

دولت و صدراعظم

دوام کرد بنا علی گورنر پنجاب گفت : مسرورم از اینکه بنا علی رئیس دولت و صدراعظم افغانستان موقع یافتند تا از شهر تاریخی لاهور دیدن نمایند .
وی از مدعوین خواست تا جامهای خود را به صحت و سلامتی بنا علی رئیس دولت و صدراعظم افغانستان ، سعادت ملت افغان و دوستی بین افغانستان و پاکستان بردارند .
متعاقباً بنا علی رئیس دولت و صدراعظم فرمودند : مسرورم از اینکه موقع میسر شد تا خود را در لاهور بین دوستان پاکستانی طی این ضیافت که تا حوالی ساعت ۱۲ می یابم

بنا علی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم و همراها نشان ساعت ۸ و ۱۵ دقیقه ۳۱ اسد ۱۳۵۵ بوقت محلی در دعوتی اشتراک کردند که از طرف بنا علی محمد عباسی گورنر پنجاب به افتخار شان در گورنر هوس ترتیب شده بود .
در این دعوت بنا علی ذولفقار علی بوتو و صدراعظم پاکستان بنا علی صادق حسین قریشی صدراعظم ایالتی عدّه از وزرای کابینه فدرال و گابینه ایالتی بنا علی عزیز احمد وزیر دولت در امور خارجه و دفاع شرکت داشتند .
طی این ضیافت که تا حوالی ساعت ۱۲ می یابم

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صد را عظم گفتند: يك بار دیگر از مهمان نوازی گرمیکه ازمن و همراهانم در لاهور بعمل آمد تشکر مینمایم . بناغلی رئیس دولت او صد را عظم از مدعوین خواهش نمودند تا جامهای خود را به

صحت بناغلی صد را عظم و گورنر پنجاب و سعادت ملت پاکستان بلند نمایند . بناغلی رئیس دولت و صد را عظم در حالیکه بناغلی بوتو صد را عظم پاکستان با ایشان همراه بود از يك نهمایش کلتوری دیدن کردند .

مذاکرات بین هیأت های افغانستان و پاکستان

مذاکرات بین هیأت های افغانستان و پاکستان بتاريخ ۳۱ - اسد ۱۳۵۵ در عمارت گورنر هاوس لاهور صورت گرفت . ریاست هیأت افغانی را درین مذاکرات بناغلی و حید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ریاست هیأت پاکستان را بناغلی عزیز احمد وزیر دولت برای امور خارجه و دفاع آنکشور بعهده داشتند . همچنان درین مذاکرات از طرف افغانستان بناغلی عبد الصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه ، دوکتور محمد رحیم شیرزوی شارژدافیر سفارت کبرای افغانی در اسلام آباد ، بناغلی محمد گل جهانگیری مدیر شعبه اول سیاسی ، بناغلی عبد الاحد ناصر ضیائی معاون دفتر وزیر امور خارجه و از جانب پاکستان بناغلی آغا شاهی سکرتر در وزارت خارجه ، بناغلی شبنواز ادشنل سکر تری در وزارت خارجه ، بناغلی علی ارشد سفیر کبیر پاکستان در کابل ، بناغلی فاروق مدیر عمومی در وزارت خارجه و بناغلی کرامت الله غوری مدیر شعبه افغانستان دران وزارت اشتراک داشتند .

بازدید بناغلی محمد داود رئیس دولت و صد را عظم از هری

مؤسس جمهوریت و همراهانشان صبح اول سنبله ۱۳۵۵ بعد از اقامت يك روزه در لاهور از انجا عازم مری گردیدند . در میدان هوایی لاهور در حالیکه بناغلی بوتو صد را عظم پاکستان حاضر بود بناغلی محمد عباس عباسی والی ، بناغلی صادق حسین قریشی صد را عظم ایالتی پنجاب وزرا و مامورین عالیترتبه ایالتی برای وداع بناغلی رئیس دولت و صد را عظم حاضر شده بودند . قبل از عزیمت بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صد را عظم جانب مری البسوم عکس های رنگه مناظر مسافرت شان در لاهور توسط صد را عظم ایالت پنجاب به رهبر

از ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
هنگام مواصلت دران ناحیه از ایشان استقبال
گرم بعمل آمد .

شاگردان مکاتب در حالیکه بیسرق های
ملی افغانستان و پاکستان را باخود داشتند
و همچنان جمعیت غفیری از اهالی در جاده
های خط السیر موتر حامل ښاغلی رئیس
دولت و صدراعظم صف بسته و باسراز
احساسات می کردند .

همچنان شعار های خوش آمدید بمناسبت
تشریف اوری ښاغلی رئیس دولت و
صدراعظم در هر قسمت جلب نظر میکرد .

انقلاب تقدیم شد. در مسافرت ښاغلی رئیس
دولت و صدراعظم به مری علاوه از صدراعظم
پاکستان ښاغلی عزیز احمد وزیر دولت برای
امور خارجه و دفاع ښاغلی علی ارشد سفیر
کبیر پاکستان در کابل دو کتور محمد رحیم
شیر زوی شارژ دافیر سفارت کبیرای
افغانستان در اسلام آباد نیز با مؤسس
جمهوریت همراه بودند .

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم و هیات همراهان شان در حالیکه
ښاغلی ذولفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان
با ایشان همراه بود وارد ناحیه مری گردیدند.

مذاکرات بین هیات های افغانستان و پاکستان در مهله نهمه هری

جهانگیری مدیر شعبه اول سیاسی وزارت
امور خارجه ، دو کتور محمد رحیم شیرزوی
شارژ دافیر سفارت کبیرای افغانی در اسلام
آباد و ښاغلی عبد الاحد ناصر ضیائی معاون
دفتر وزیر امور خارجه و از طرف پاکستان
ښاغلی آغاشاهی سکرتر دروزارت خارجه ، ښاغلی
شهنواز ایشنل سکرتری در وزارت خارجه ،
ښاغلی فاروق مدیر عمومی در وزارت خارجه
و ښاغلی علی ارشد سفیر کبیر پاکستان در
کابل درین مذاکرات حصه داشتند .

مذاکرات بین هیات های افغانستان و
پاکستان بعد از ظهر اول سنبله ۱۳۵۵ در
مهمانخانه دولتی در مری صورت گرفت .
مذاکرات که در یک فضای دوستانه دو -
ونیم ساعت را در بر گرفت ریاست هیات
افغانی را ښاغلی وحید عبد الله معین وزارت
امور خارجه و ریاست هیات پاکستانی را
ښاغلی عزیز احمد وزیر دولت برای امور
خارجه و دفاع پاکستان بعهده داشتند .
از جانب افغانستان ښاغلی عبد الصمد
غوٹ مدیر عمومی سیاسی ، ښاغلی محمد گل

ضيافت به افتخار بنما اعلیٰ رئیس دولت و صدراعظم از طرف

بناغلی بوتو در مهمانخانه نسه دولتی مری

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ساعت هشت و نیم شام بوقت معلی در ضیافتی اشتراک کردند که از طرف بناغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان بافتخار شان در مهمانخانه دولتی مری ترتیب شده بود .

درین دعوت بناغلی وحیدعبدالله معین وزارت امور خارجه ، بناغلی عبد الصمدغوث مدیرعمومی سیاسی آن وزارت ، دوکتور محمد رحیم شیرزوی شارژ دافیر سفارت کبرای افغانی در اسلام آباد، و سایر اعضای هیات معیتی مؤسس جمهوریت و همچنان بناغلی معراج خالد وزیر مها ندار، بناغلی عزیز احمد وزیر دولت برای امور خارجه و دفاع ، بناغلی اغا شاهی سکرتری دروزارت خارجه پاکستان و بناغلی علی ارشد سفیر کبیر پاکستان در کابل اشتراک داشتند .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم در ختم ضیافت از یک نمایش کلتوری که در مها نخانه دولتی مری اجراءشد نیز دیدن نمودند .

همچنان رهبر انقلاب بناغلی محمد داؤد عصر اول سنبله مناظر نزدیک به اقامتگاه شانرا واقع در دامنه يك تپه مشاهده کردند .

مؤسس جمهوریت مسافه تقریباً دو ونیم کیلومتر راپیاده از اقامتگاه و مراجعت طی نهوده و در هر قسمت باستقبال گرم اهالی انجا اعم از مرد و زن و اطفال مواجه گردیده با آنها مصافحه و احوالپرسی کردند .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم اطفال را که احساسات شانرا نسبت به تشریف فرمایی بناغلی رئیس دولت و صدراعظم به مری تبارز میدادند مورد الطاف و نوازش شان قرار دادند .

همچنان در هر قسمت اهالی اعم از زن و مرد و اطفال با بناغلی رئیس دولت و صدراعظم عکس های یادگاری نیز می گرفتند .

گوشه ای از مذاکرات هیات های افغانستان و پاکستان در مری - ۱۳۰۶ ر ۳۰

مذاکرات هیات های افغانستان و پاکستان در مری

شهبناز ادشنل سکر تری بناعلی قاروق
 ممبر عمومی وزارت خارجه پاکستان و
 بناعلی علی ایشانه سفیر کبیر پاکستان
 کابل از جانب پاکستان در این مذاکرات
 شرکت داشتند.

هچنان بناعلی محمد داؤد رئیس دولت
 و صدراعظم و هیات همراهان شان در حالیکه
 بناعلی ذوالفقار علی بووا صدراعظم پاکستان
 با ایشان همراه بودی ساعت چهار ونیم بعد
 از ظهر بوقت محلی توسط هلیکوپتر از مری
 به میدان هوایی اسلام آباد مواصلت نموده
 و در انجا از طرف بناعلی فضل البهی چودری
 رئیس جمهور پاکستان استقبال گردیدند.

مناقشه نظریه انقلاب در حالیکه بناعلی
 فضل البهی چودری رئیس جمهور و بناعلی
 ذوالفقار علی بووا صدراعظم پاکستان بسیار
 ایشان همراه بودند جانب کارد تشریفات

این هیات های افغانستان و پاکستان
 بتاريخ دوم سنبله مذاکراتی در مری صورت
 گرفت . ریاست هیات افغانی را درین مذاکرات

که درین قضای دو سناندا انجام یافت و
 دو نیم ساعت در مری گرفت، بناعلی وحید
 عبد الله معین وزارت خارجه و ریاست هیات
 پاکستانی را بناعلی عزیز احمد وزیر دولت
 برای امور خارجه و دفاع بعهده داشتند.

بناعلی عبد الصمد غوث، مدیر عمومی
 سیاسی، بناعلی محمد گل چیرا نگیری مدیر
 شعبه اول سیاسی وزارت امور خارجه ،
 دوکتور محمد رحیم شیرزوی شارژ دافتر
 لغات کبرای افغانی در اسلام آباد و بناعلی
 بلال احمد فاضل ضلعی معاون دفتر مخبر و
 وزیر خارجه از جانب افغانستان و بناعلی
 اغا شاهی سکرتر در وزارت خارجه بناعلی

مسافرت های بنا علی محمد داؤد رئیس دولت و صد را عظم

کبرای افغانی در اسلام آباد و هیئت نظارت
از مردم حاضر بودند .

مؤسس جمهوریت بنیاد افغانی
ذواتیکه در میانه هوایی حاضر بودند
حافظی نموده و بعد از آن به هیئت نظارت
بروند .

بنیاد افغانی لعل الهی چو در دریا
دولت را علی بوتو بنیاد افغانی
صدراعظم و با نزدیک طیاره سرشناس گردید
و با ایشان خدا حافظی کردند .

درین موقع البوم مناظر مسافرت بناغلی
رئیس دولت و صدراعظم توسط بناغلی
ذولفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان به
ایشان تقدیم گردید .

طیاره حامل بناغلی رئیس دولت و
صدراعظم و همراهان شان در حوالی ساعت
پنج بوقت محلی از میدان هوایی اسلام
آباد در حالیکه یکدسته از طیارات جیت
پاکستانی آنها بترقه می نمود ، جانب وطن
پرواز کرد و بعد از سی و پنج دقیقه به میدان
هوایی بین المللی کابل فرود آمد .

رفته و پس از آنکه موزیک سرود ملی
افغانستان و سرود ملی پاکستان را نواخت
مراتب سلام و احترام گارد تشریفاتی را
قبول و آنها معاینه کردند .
درین موقع بیست و یک فیر توپ برسم
احترام شلیک شد .

هنگامیکه مؤسس جمهوریت جانب طیاره
حامل تشریف می بردند یکده از افسران
دسته های گل راه بناغلی رئیس دولت و
صدراعظم تقدیم کردند .

در میدان هوایی اسلام آباد که با بیرق
های افغانستان و پاکستان مزین بود ، برای
و داع با بناغلی رئیس دولت و صدراعظم
روسای مجلسین نمایندگان و سنا بناغلی
مهرج خالوزیر مهماندار ، بناغلی عزیز احمد
وزیر دولت برای امور خارجه و دفاع ، بناغلی
اغا شاهی سکرتر در وزارت امور خارجه
اعضای کابینه ، اعضای پارلمان ، رؤسای کور-
دیپلوماتیک مقیم اسلام آباد ، بناغلی علی
ارشد سفیر کبیر پاکستان در کابل دوکتور
محمد رحیم شیرزوی شارژ دافیر سفارت

مؤسس جمهوریت پس از مسافرت رسمی به پاکستان واشتزاز ک در

کنفرانس کو لمبو بوطن مراجعت کردند .

طیاره حامل بناغلی رئیس دولت و صدراعظم
و هیئت معیتی شان در حوالی ساعت ۳۰ ربه
عصر دوم سنبله ۱۳۵۵ به میدان هوایی
بین المللی کابل فرود آمد .
در نزدیک طیاره بناغلی محمد نصیم دوکتور

مؤسس جمهوریت بناغلی محمد داؤد بعد
از انجام مسافرت رسمی به پاکستان واشتزاز
در کنفرانس سران دول ویا حکومتات کشور
های غیرمنسلك منعقد کوله و مرکز سیریلانکا
بتاریخ دوم سنبله بهوطن مراجعت کردند .

مؤسس جمهوریت هنگام مواصلت از کولہ بو پاکستان بمیدان هوایی بین المللی کابل

لا طرف بناغلی محمدنیم و معاونین و سادات عظمی استقبال شدت

محمد حسن شرق معاون اول سدارت عظمی و سکا داعظم رئیس از آنکه موزیک ضرود بناغلی سید عبد الاله معاون دوم سدارت ملی جمهوری را نواخت مراتب سلام و احترام و وزیر مالیه، بناغلی عبد القدیر وزیر کار و ترس بیانی را قبول و اثر معاینه داخله، اوی در شیز دگر جنرال غلام حیدر رسول بناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جنوری، بناغلی سلطان محمود سخاوی رئیس باسایر اعضای کابینه، اعضای کمیته مرکزی، جنرال های اردوی جمهوری، مامورین عالی رتبه ملک و روسای کور دیپلو ماتیک که برای سفارت کبرای پاکستان در کابل رهبر انقلاب در کابل رهبر انقلاب

و احوال بررسی کردند

مخبره تیلگرام عنوانی و نمای پاکستان

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و سدارعظم هنگام مراجعت بوطن طی تیلگرام هائیکه از طیاره حامل شلن عنوانی بناغلی فضل الهی چودری رئیس جمهور و بناغلی ذوالفقار علی بوتو صدر اعظم پاکستان به اسلام آباد مخبره گردید از پذیرایی های گرم و مهمان نوازی اند

اعلامیه مشترک افغانستان و پاکستان

این اعلامیه در ختم مسافرت رسمی بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم به پاکستان به تاریخ ۲ سبته ۱۳۵۵ در کابل و اسلام آباد نشر شده است .

بنا بد عوت بناغلی فضل الهی چکنووری رئیس جمهور و بناغلی ذوالفقار علی بوتمنو صدراعظم پاکستان بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم جمهوریت افغانستان از تاریخ ۲۹- اسد تا دوم سبته ۱۳۵۵ از پاکستان بازدید چار روزه رسمی بعمل آوردند .

ایشان به هر جایکه تشریف بردند از طرف مردم پاکستان مورد پذیرایی بسیار گرم قرار گرفتند .

مذاکرات بین دو زعیم و هیات های شان در اسلام آباد ، لاهور و مری در یک فضای صراحت و تفاهم صورت گرفت مذاکرات قسمتی از گفتگو های دوا مداری را تشکیل میداد که قبلا در کابل آغاز شده و دو زعیم در نظر دارند توسط آن راه حل شرافتمندانه برای اختلاف سیاسی و سایر اختلافات خویش بیابند .

طی این مذاکرات هیات های افغانی بناغلی وحید عبدالله معین سیاسی، بناغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه افغانستان ، دو کتور محمد رحیم شیر زوی شارژ دافیرافغانستان در اسلام آباد، بناغلی

محمد گل جها نگیری مدیر شعبه اول سیاسی و بناغلی عید الاحد ناصر ضیائی معاون دفتر وزیر امور خارجه افغانستان و هیات پاکستان

شامل بناغلی عزیز احمد وزیر دولت برای امور دفاع خارجه ، بناغلی آغا شاهي سكرتري در وزارت امور خارجه ، بناغلی شهنواز ادشتل سكرتري در وزارت امور خارجه پاکستان ، بناغلی علی ارشد سفير كبير پاکستان در افغانستان و بناغلی کاروق مدیر عمومی در وزارت امور خارجه پاکستان بود .

هر دو طرف بر روابط دو جانبه خود مباحثات صمیمانه بعمل آوردند .

ایشان اعلامیه مشترک خود را که در ختم مسافرت بناغلی ذوالفقار علی بوتمنو صدراعظم پاکستان به تاریخ ۲۱ جوزای ۱۳۵۵ در کابل صادر شده بود، یکبار دیگر تأیید نموده و فیصله کردند تا مباحثات خود را مطابق به روحیه کابل به منظور رسیدن بیک فصل و فصل نهایي ادا نه بدهند .

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم افغانستان ، از بناغلی فضل الهی چووری رئیس جمهور و بناغلی ذوالفقار علی بوتمنو صدراعظم پاکستان دعوت دو ستانه بعمل آوردند تا در آینده نزدیک از افغانستان بازدید رسمی نمایند این دعوتها تا مسرت پذیرفته شد .

مزار شریف ته د ښاغلي جمهور رئیس مسافرت

د کب ۲۹-۱۳۵۰

چی دیوی ډلی موټر سایکل سپروله خوا بدرگه کیده زمونږ په زرگونو هیوادوالو د بلخ ولایت خلکو، ښځو، نارینه و او ښوونځیو زده کوونکو د زیاتو احساساتو په څرگندولو، چکچکو ۱ و ژوندی دیوی د جمهوریت مؤسس، تل دیوی افغانستان او همیشه دی وی جمهوریت نظام په شمارونو او دگلو په شیندلو د انقلاب دمشر هرکلی وکړ .

ښاغلی محمد داؤد له هرکلی کوونکو سره له روغې څخه و روسته په موټر کښی ددوی استوگنځی ته لاړ .

زمونږ د ملی مشر ښاغلی محمد داؤد سره د بلخ ولایت ته بدغه سفر کی د دولت وزیر ډاکتر عبدالمجید، د اطلاعات او کلتور وزیر پوهاند ډاکتر نوین ، د کانو او صنایعو وزیر انجنیر عبدالنواب آصفی ، او د تجارت وزیر ښاغلی محمد خان جلال ملگری وو .

د انقلاب مشر ښاغلی محمد داؤد په داسی حال کی چی له ده سره په سفر کی ملگری وزیران او دغه راز د بلخ والی او دغه ولایت د عسکری قوماندانان له دوی سره ملگری وو دسپار د اتوب جوپه ښاو خواگی د حضرت علی کرم الله وجهه مبارکی روضی ته تشریف

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد د حضرت علی کرم الله وجهه د روضی زیارت او د شاه ولایت مآب د روضی د مبارکی جنبی د پورته کولو په لرغونو مراسمو کی د برخس احستوبه مقصد د ۱۳۵۰ کال د کب په ۲۹ نیټه مازدیگر د باختر په الوتکه کښی د بلخ ولایت مرکز، مزار شریف ته ورسید .

د مزار شریف په هوایی ډگر کی والی ښاغلی محمد عالم نوابی، د بلخ ولایت عسکری قوماندان برید جنرال فرح الدین ، د دایرو رئیسانو ، سیمه ایز و مامورینو او د هغه ولایت مفورو د انقلاب دمشر هرکلی وکړ .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد هغه وخت چه الوتکی څخه را کوز شو یوی ډلی ماشومانو د مزار شریف د ښاریانو په نمایندگی د انقلاب مشر ته د گلوگیډی وړاندی کړی .

بیا وروسته د جمهوریت مؤسس په داسی حال کی چی د بلخ والی او د هغه ولایت عسکری قوماندان ورسره ملگری وود تشریفاتی قطعی سلام لېوال او هغه یی معاینه کړه .

د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد د سپرلی د موټر د تیریدو په وخت کی په داسی حال کی

راوو. اودخلکو چکچکو، شعارونو او وطن بالنی پاکي روضی په واپ او خط السیرکی تیریده په احساساتو سره یی دیرزیات تودهرکلی د مزار شریف بناریانو اود هیواد دنورو ولایاتوپه وشو، کله چی د جمهور رئیس بناغلی محمد داؤد زرگونو خلکو په شعارونو اود گلانو په شیندلو سره د سپرلی موټر داستوگنخی اود شاه ولایت ماب احساسات څرگند کړل .

د حضرت شاه ولایت ماب مبارکه جنه پور ته گرای اشوه

۱۳۰۶ ر ۱۳۰۶
د حضرت شاه ولایت ماب د پاکي روضی مبارکه خیریدو اود توب له د زوستره بوخای زمونږ د وطن والوپه زرگونو تنو د ځینو اسلامی هیوادو د زیارت کوونکو او ځن شمیر بهرنیو سیلانیانو دا احساساتو په څرگندیدو خوښی او اوږدو چکچکو سره په خاص درنښت پورته گرای شوه. اوله هغی سره جوخت د مزار - شریف د گل سرخ لرغونی میله پیل شوه .

د شاه ولایت ماب د مبار کی جنه پورته کیدو په مناسبت د نسا غلی جمهور رئیس وینا

گرانو خویندو او وروڼو د مزار شریف گرانو بناریانو! له لوی خدای (ج) څخه شکر کوم چی نن یی ماته وخت راکړ چی له څو کالو وروسته دغه تاریخی ښار ته راشم اوله ناسی سره وگورم ستاسوله فوق العاده تودو اوله مهربانی د کو احساساتو او مننی څخه د زړه له کومی دخپل خان او هغو ملگرو له خوا گوردانی وایم چی له ماسره ملگری دی .
زما د باره بله خوښی داده چی نن په دغه سپیڅلی ځای کی چی دا سلام دستیر خلیفه آرامگاه ده دنوی کال ذییل کیدو په مراسمو کی چی د افغانستان د ملت یو لرغونی دود دی برخه واخلم او د زړه له کومی خپلو گرانو خویندو او وروڼو ته څو کلمی څرگندی کړم .
په دريو گلونو او اتومياشتو کی یعنی د ۱۳۰۲ کال د چنگاښ د شپږ و یستمی نیټی د انقلاب د لومړی ورځی څخه دوری تر لومړی د هدفونو د مینځ ته راتلو د علت په باب او دغه باره کی چی زمونږ راتلونکی به څه زی

تل مرسته او پایداری وغوای لوی له هغه لوی خدای څخه چې خپل بنده ته بی امر کړیدی ته باید حرکت وکړی چې له ماڅخه برکت وویښی. که څه هم حقیقت ویل ډیر تر څه دی خو شریف انسانان او ملتونه تل هغه کسان دی

چې به خپل نواقصو، خطاگانو، وروسته پاتې کیدو او کور د یو باندی اعتراف وکړی. هغه کسان چې په حقایقو او واقعیتونو باندی اعتراف نه کوی په حقیقت کې خپل ځان غولوی نه دنیا

مونږ باید اعتراف وکړو چې له بده مرغه د افغانستان نجیب ملت چې د بدبختیو یوه او بده دوره یی تیره کړیده او په تیره بیا دامپریالیزم او استعمار دوری د دغه هیواد په بدن درانده داغونه پریښی دی. چې دنړۍ له نورو ملتونو څخه د کلونو او کلونو وروسته پاتې کیدو سبب شوی دی، لکن د افغانستان ملت تل یو ویان ډرلوده او دغه افتخاری داو او وی به چې هر ډول قربانی او ټولې بدبختی ومنی خو هیڅ وخت خپل ملی شرافت، ملی خپلواکی او ملی کرامت له لاسه ورنگړی .

گرانو د وستانو ادتاریخ دغه دوری دغه لوی ژوری تل د ملتونو په ژوندانه کې شته او تل به وی خود ملتونو قوی ایمان او سوږ همت کولی شی دغه وروسته پاتې کیدل تلافی کړی .

د گران افغانستان د پرمختگ ، نیکمرغی او لوړتیا دپاره یواځی د قوی ایمان ډرلودل د ریښتینانی فکر او عمل یووالی او د زړه د کومی هیله په کارده .

او هم مونږ د خلکو د پاره او د افغانستان د ملت دپاره به مونږ هیلی غوی له هغه پيسل څخه وخت په وخت د گرانو وطنوالو په خدمت کې مطالب څرکند کړی او هیڅ شی مو پت ندی بریښی .

تل می د زړه له کومی او په څرگنده لېچه د افغانستان نجیب خلک د خپل ځان د افغانستان د دولت او حکومت او خپلو لوملگرو په ښو هیلو او ارزوگانو باندی خبر کړیدی .

زما درندو خویندو او وروڼو ان غواړم نوی کال پدی ورځ ستاسی قیمتداره وخت چې د حضرت علی کرم الله وجهه د سپیڅلی روضی د زیارت او مبارگی جنبی د پورته کیدو د پاره پدی ځای کې راټول شوی یاست د خپلو خبرو په تکرار سره تیر کړم ، یواځی دومره غواړم ووايم باید وپوهیږو چې د افغانستان ملت په خپله له زیان نه ډک تاریخی اوستر اولرغونی دو دونه لری .

همدغه ځای چې نن مونږ اتاسی پکی راټول شوی یوودی ملت د لرغونی تاریخ ډیر ښه اوستره نمونه ده . یعنی زوږ باختر هغه باختر چې په هغه باندی بی ام البلاد نوم ایښی دی .

د ادبیا چې مونږ اتاسی په گڼی ژوند کووو د خوب او خیال د نیانده داسی د نیانده چې مونږ هر څه په تصوراتو او خوب او خیال کې یی وینودهر مسلمان او هر ایمان لرونکی انسان وظیفه ده چې تل د خپل لوی خدای په حضور کې دعا وکړی او دهغه له دربار څخه

گرانو: دوستانو! نن په سحر او جادو باندې د باور وخت ندی چه گمان وشي ټول شيان په يو وار سره بدليږي او کولی شو ټولې وچې او شاپې دښتې په يوې تازه کې سره په کښت زار بدل کړو حقيقت دادی چي نن ټولو دمغه زمونږ ملت يووالی او قوی ايمان ته اړدی . خکه ددی خاوری دښمنانو په پيړيو پيړيو زياروويستلی دی دفاق تخم وشيندی، ناوړه تفاهونه پيدا کړي چي په خپله تری گټه واخلي او دافغانستان نجيب ملت لسه زرگونو ستونزو سره مخامخ کړي او زمونږ دننيو وروسته پاتي کيدو سبب شي .

ښه به داوی چي يوځل خپل تاريخ ووينو اوداپکي ولټوو چي کومه ورځ زمونږ د بدبختي ورځ وه او کومه ورځ هغه ورځ وه چي مونږ يو حرکت او عمل ترسره کړيده چه زمونږ دنن ورځي اوراتلونکي نسلونو دويار سبب دی .

گرانو خوښنداو وروڼواکه چيري خپل تاريخ ته ښه څيړشو وينو هر وخت چي دافغانستان ملت په رښتيايي يووالي سره يو عمل سرته رسولی دی هغه وخت زمونږ د هيواد د تاريخ ډيره ځلانده دوره ده زمونږ ملت په يووالي او قوی ايمان اويوه ملی حرکت سره ددی چي توان يی نه درلود وکولی شول دوخت دامپراطوري ډيرستر قدرت په وړاندې ودریږي .

ډيرو گرانو دوستانو! مونږ بايد دخپلو وروسته پاتي کيدو او بدبختيو دلري کولو دپاره د وخت اوزماني له غوښتنو سره سم خپل ځان عيار کړو يوه ټولنه نشي کولی دنړيوال حرکت دتک لوري په خلاف يوه جلالاره ووهي اوبيا د دنيا د طبيعي حرکت او جريان خنډشي نو يوملت هغه وخت کولی شي خپل وروسته پاتي کيدل تلافی کړي چي دزماني له جريان سره جوخت تمام واخلي اوداسي لياقت وگټي چي ديو و شريف او آبرومند ملت په توگه دنړۍ دولسو ترمينځ شرافتمندانه ژوند وکړي .

يوځل بيا د ه زار دښاريانو اود ټولو هغو خوښندو اوروڼوله فوق العاده احساساتو څخه چي نن د هيواد له هر گونې څخه داسلام د سترخليفه دسيپيڅلي روضي دزيارت دپاره دی ځای ته راغلي دی دزړه له کومې تشکر کوم اودوطن ديوه خدمتگار په توگه ديوې سپر کلني دوری دپاره زما په ټاکلومي دافغانستان دنجيب ملت قدرداني اوباورڅخه ستاسي هريو وگړي ته دزړه له کومې خپل تشکرات څرگندوم دهغه لوی خدای له درباره څخه چي زه اوتاسي يی پيدا کړي يواو په پای کې به ونيسئ کسري اوداسلام دستر خليفه دروح په برکت توفيق غواړو چي په پوره صداقت اوايمان په ټول بشري قدرت اوتوان سره دگران افغانستان دسرلوړي ، نيگمړغي او پرمختگ په لاره کې خدمت وکړای شم .

جوزجان ته د ښاغلي جمهوررئيس مسافرت

رسولو دپاره له پخواخه زيات تشويق كړل او مهرباني يې پري وكړه .
ښاغلي جمهوررئيس اوددوى ملگرووروسته بياپه هيلكويتر كښى دقشقرى ساحى ته تشريف يوو او پدغه ځاى كښى دتيلو لومړى اودوم هم نمبر ځاگانى وليدلى .
كله چى دانقلاب مشر په قشقرى كښى دتيلو دبره كارى دساحى بيابيلى برخى ليدلى د مربوطو موظفينو له خوا تو ضيحات وركول كيدل .

ښاغلي جمهوررئيس دغرمى وچوۍ دقشقرى دساحى دپروزي له كاريگرو سره چه دلومړى اودوهم لمبر څاه دبره كارى اوپلټنى په كار كمارل شوى وخوړه .

جمهور رئيس ښاغلي محمدداؤد تر غرمى وروسته په دووبجو دشبرغان له ښاريانوسره ددغه ښارپه ورزشى سټديوم كښى وكتل .
زمونږملى مشروروسته له هغه چه جمهورى ملي سرود خپوشو دشبرغان ښاريانو ته په خطاب كښى وفرمايل :

گرانوخويندو اوورونو !

ترټولو ښځه تاسى ته دنوى كال مباركى وايم
اوله لوى خداى څخه زمونږدوطن دنيكمرغى
اودگران افغانستان لوړتيا اوسرلوپى دپاره
دښوگلونو هيله كوم .

گرانو دوستانو ستاسو له تودواودوستانه

ښاغلي جمهور رئيس او ددوى ملگرو
دحضرت على كرم الله وجهه د مباركى جنبى
دپورته كيدوپه مراسمو كى له برخى اخيستو
ددغه نوميالى روح ته له دعا كولو وروسته
دخلكودتودواوله شور او زوږنه چكو احساساتو
تر مينځ دجوزجان دولايت دنفت اوكازد تاسيساتو
دكتنى دپاره په هليكوپتر كى دجوزجان ولايت
ته تشريف يووړ .

دجمهوريت دمؤسس اودوى دملگرو د سپرلى
هليكوپترونه دسپاردلسو بجو اولسو دقيتو
په شاوخوا كى دخواجه گوگردك ساحى ته نژدى
ځمكى ته راكوزشول اوكله چى زمونږملى مشر
له هليكوپتر څخه راښكته شو دجوزجان والى
ښاغلي محمدگل نجيب له خوا يې هركللى وشو .
وروسته بيا ښاغلي جمهور رئيس او ددوى
ملگروپه خواجه گوگردك كښى دگاز دچاپولو
بيابيلى برخى په داسى حال كښى دافغانى
ماهرانو او مربوطو موظفينو له خوا تو ضيحات
وراندى كيدل وليدلى .

ښاغلي محمد داؤد ددغو سيمو دكتنى په
پاى كښى په داسى حال كښى چه دخواجه
گوگردك دچان خانى له هربو كاركوونكو سره
روغبرگوه پدغه برخه كښى كورنيو او بهرنيو
كاركوونكو ته دخپل رضایت مراتب څرگند
كړل او هموى دورسپارل شويو وظيفودسرته

له لوی خدای څخه هیله کوم چه دافغانستان ملت ته توفیق ورپه برخه کړی چه دخپل وطن دلویتیا اوسرلوپوی دپاره دزړه دکومی دهیڅ ډول دخان خانی اوشخصی اغراضو پرتسه خدمت وکړی اووطن دمقصدمنزل تمورسوی. پدی پیری کښی دیوه ملت دپاره ژوندله کاراوزیار څخه پرته امکان نلری اوکه چیری بیا هم ژوندی پاتی کیدل ممکن وی نوله مصیبتونو اوبدبختیو څخه به یوډک ژوندوی. زماگرانو خویندو اوورونو! په مونږ او تاسی ده چه ټول یوبل ته سره لاس ورکړو اویوهوټی اویولاس په پوره ایمان اویووالی سره دخپل وطن دخدمت دپاره د لوی خدای به توکل پرلامخ لاپشو. خدای دی دغه ملت لکه څنگه چه دتاریخ په ټولو دوروکښی بی تل له ویاړنه ډک ژوندراوده تل سرلوپوی اونیک نامه وگری .

دجمهوریت مؤسس د شبرغان دښار اوسیدونکو داحساساتو څپو کی په داسی حال کی چه په اوردو چکچکو دکلازویه شیندلو اوزوندی دی وی داتقلاب مشر اوسر لوپوی دی وی افغانستان جمهوریت په شعارونو سره بدرگه کیده دشبرغان له ورژشی لوبغالی څخه ووت . کله چه دجمهوریت مؤسس دستدایوم څخه دهلیکوپتر لورته تشریف یووې دسیمی دخلکوله ځوابی تودهرکلی وشو اوله هریوه سره یمی روغېر اودحوال پوښتنه وکړه . ښاغلی جمهور رئیس اوددوی ملگری تر غرمی وروسته دخلورو بجوبه شاوخواکښی

احساساتو اولهغه تاوده هرکلی څخه چخپل یوه خدمت گارته ایل یاست دزړه له کومسی خوښ اوخوشحاله یم لوی خدای دی تاسو او مونږ ټولوته توفیق راپه برخه کړی چه دخپل وطن دنیکمرغی او لوپتیا دپاره چه زه مونږ او ستاسو دټولوگوردی په صداقت اوایمانداری ټینگ عزم اوبوره یوالی سره کاروکړو، زیار وگالو نوکوشش وکړوچه یوه ورځ خپل وطن لاآبادلاسمسور اولاپرمختللی ووینو .

داچی نن زما دپاره لږوخت پیداشو چه له تاسو دوستانو سره وگورم ، زما دپاره دپیری خوښی اوخوشحالی ځای دی زه تاسوته وعده درکوم چه په یومساعد وخت کښی بیا هم له تاسو سره اوږده کتنه اولیدنه وکړم . ستاسی ددولت هدف اودحکومت اودهغوکسانو هدف چه ننی مسئولیت په غاړه اخیستی دی دافغانستان دخلکو اکثریت ته خدمت دی .

باورلوریء ترکومه ځایه پوری چه زمونږ پهوس اوقدرت پوری وی خپل وطن اووطنوالو ته موخدمت گول نه دی سپمولی اونه به یی وسپه وو لاکن باید تاسی ته ووایم که چیری یوملت وغواپی پرمخ لاپشی او خپل ځان پرمختلی نړی سره جوخت کاندی باید ایثار اوله خان څخه تیریدل ومنی اوکه نه امکان نشته نورخلک زه مونږ وطن چه زه مونږ اوستاسو کپگوردی آباد کړی .

دوطن آبادول په خدای بانسی ایمان، لور همت اودملت دهر وکړی زه ستیری کیدونکی زیارغواپی .

و غراوه او د جمهوريت مؤسس د تشریفاتې قطعې
د سلام او احترام مراتب ومنل او هغه بې معاینه
کړل .

هغه وخت چه زهونړملی مشر د بلخ د عسکری
قواؤد سینما تالار ته ورسیدل ټول منصبداران
او قوماندانان ودریدل دا احساساتوپه څرگندولو
چکچکو او زیاتې خوشحالی سره یې ددوی
هرکلی وکړ. وروسته بیا د بلخ د عسکری قواؤ
قوماندان برید جنرال فرح الدین دانقلاب
دمشرورتگ ته ښه راغلاست ووايه .

دانقلاب مشر. وروسته بیا د عسکری قواوو،
د سینما په تالارکې، له منصبدارانو سره د کتنې
په ترڅکې هغوی ته په خطابکې وویل :
ډیروگرانو وروڼو !

د افغانستان دمېرني اردو باشرفو منصبدارانو
او قوماندانانو !

نن ستاسې له لیدواوله تاسوگرانو وروڼو
سره د کتنې له امله ډیر زیات خوښی او
خوشحاله یم .

گرانو منصبدارانو! تاسې په حقیقتکې ددغې
خاوری د خپلواکي، شرافت، همت اونا موس
ساتوونکی یاست .

لوی خدای ته شکرکوم چه د افغانستان
قهرمان اردو، حقیقتادپوه ښادی او مترقی
تحول دمینځ ته راوستو دپاره رادمخه شوی
اودغه ویاږ د افغانستان اردوته وریه برخه دی.
گرانو وروڼو! باورکرم چه د افغانستان داردو
دغه خدوتونه به هېڅ وخت د هیوادپه تاریخ
کې هرته شی او افغان ملت به هېڅ وخت خپل

مزار شریف ته ستانه شول او هغه ستره وژلو
به یې ولیدله چه د بلخ، مزار شریف، دولت آباد
چاربولک، چمتال او شولگری د پیهونو ترمینځ
د شادبانو دښته کښی وشوه . کله چه
ښاغلی جمهور رئیس دوزلوبی دنداری دپاره
د شادبانو دښتی ته تشریف یووړ زهونړ په
زرگونو تنو وطنوالوچه دگل سرخ په میلهکې
دبرخی اخیستو دپاره مزار شریف ته تللی وو
ددوی ډیر زیات تودهرکلی وکړ .

ښاغلی محمد داؤد اوددوی ملگرو بیگاشپه
په مزار شریفکې اقامت درلود .

د جمهوریت مؤسس ښاغلی محمد داؤد اوددیگر
په پینځه نیمو بجو د حضرت علی کرم الله وجهه
مزار ته تشریف یووړ او د هغه حضرت روح ته یې
درود ولیره او دعایی وکړه .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد او ورسره ملگرو
یې د ماښام په شپږ نیمو بجو دسری او حرارتی
برښناد فابریکو بیلایلی برخی وکتلی .
پدغه وخت کښی اړوندو ماهرانو دانقلاب
دمشر حضور ته لازم توضیحات عرض کول .

ښاغلی محمد داؤد په هغه میلمستیا کي
برخه اخیستی وه چه د بلخ د والی له خوا
ددوی په ویاږ شوی وه .

د جمهوریت هوسس تر غرمې دمخه د بلخ
دولایت د عسکری قواوو له منصبدارانو سره
وغریب اودغه راز ددغه ولایت دجن او پرس
اونساجی فابریکی یې ولیدلی .

کله چه زهونړملی مشر ښاغلی محمد داؤد
د بلخ دولایت عسکری قواوو د گسار نیزیون
دروازی ته ورسید هوزیک جمهوري ملی سرود

کړوڅکه دافغانی نوی ټولنی بیاودانول د هیواد د ټولو وگړو عسکری وی اوکه ملکی، پرله پسې زیارته اړدی، البته دوطن په آبادی کی دهر وگړی ونډه کوچنی وی که لوی، په خپله اهمیت لری، او باید په درنده سترگه ورته وکتل شی. دیوی ټولنی پرمختیا او پرمختگ په تیره بیا د انقلاب د هدفونو اوملی ارمانونو پوره کیدو دپاره یوازی کوچنی گامونه نه بس کیسری بلکه پرله پسې هلی ځلی کولی شی او تر مقصدته ورسوی .

گرانو وروڼو! که رښتیا غواپی چه زمونږ هیواد آباد شی او په رښتیا زمونږ اردو یو عصری اوسمهال اردووی تاسی ته باید ووايم چه تر ټولو دمخه دملی انقلاب په هدفونو باندی پوهیدل ضروری دی او پس له هغی کولی شو دلوی خدای (ج) په توفیق دخپلو سپیڅلو او ملی هدفونو په سرته رسیدو یوپه بل پسې بریالی شو.

پوره ایمان لرم چه افغان میرنی اردو تل په ورسپارل شویو چاروکی مخکی دی اووی به او امید لرم چه بیا هم فداکار اردو دوطن د پرمختگ اولوړتیا د هغه د زیاتو ترقیو دپاره نه یوازی ددغی خاوری ساتنه اویالنه خپله وظیفه وبولی بلکه باید دصادقو فداکارو اویمان لرونکو زامنو په توگه د هیواد په ریفورم او آبادی کی زیات کوشښی وگړو .

گرانو وروڼو ! لکه څنگه چی می ویلی دی له ډیرو کولونو راهیسی د هیواد له اردو سره مینه لرم، زما دپاره ډیر ښه ویاړ ددی چه دیوی

دغه شان یوقهرمان اوزپه وراوردو دخپل احترام له نظر څخه لیری نه کړی .

تل دگران هیواد په میرنی اوزپور اردو باندی باور لرم اود هغه احترام اومینی ته می په زپه کی ځای ورکړی دی .

لوی خدای دی مونږ اوتاسو ټولو او ټولو هغو کسانو ته چه نن دخپل هیواد دوظیفو دسرته رسولو مسئول یوتوفیق را کړی چه حقیقتا هغه احترام اوباوړ چه دافغانستان نجیب ملت زمونږ په غاړه اچولی، هغه په سمه اوفوق العاده توگه په ایمان اوامانت داری. سره سرته ورسو او وکولی شو یوه ورځ خپل دغه وطن هغه وطن چه نن له بل هروخت نه زیات د هیواد د ټولو وگړو نه ستړی کیدونکی زیار او کوشښی ته اړ دی دترقی او پرمختیا په لویه لار روان کړو چه البته دغه کار له ایثار او ځان څخه تیریدو پرته نشی کیدی .

له نیکه مرغه اوس په خپل مخکی داسی خوانان وینم چی ټول په لوړ زده کړو او ښو علمی پانگو سمبال دی .

پدی کی شک نشته تاسی اوس په هغه پړاو کی یاست چه ښه اوبدسره پیژندلی شی او خپل هیواد له نوری نړی سره ډیر ښه پرتله کولی شی، اوتاسی باید خپلو مسئولیتونو ته له څنگه چه ښایي له پخوانه زیات پام وساتی .

گرانو وروڼو! لکه چه بیا بیا می ویلی دی، یو ځل بیا غواپم پدغه ټکی ټینگار وکړم چه د هیواد د گټو ډیو او وروسته بانی کیدو لری کیدو دپاره باید کارته ملاوتی وواوخت له لاسه ورته

سربازو د یوه قوماندان په توګه د افغانستان په اردو کې می خدمت کړی او تر پایه پوری به دغه ویاړ ته په درنده سترګه ګورم .

د افغانستان د نجیب قهرمان او فداکار اردو افراده هغه ثانوی څخه چه د انقلاب غزاو د جمهوري نوی رژیم اعلام یی واورید، دهیواد په هره سیمه اوهره وظیفه کې چه وو پسه پوره ایمان او صداقت سره د جمهوري نظام په ټینګتیا او ټینګښت کې یی زیار وویست .

یوشمیر غیرملی عناصر وپه دسیسو سره غوښتل چی د افغانستان دملی انقلاب او رژیم په ضد عمل وکړی خو بیا هم د افغانستان فداکاران د یوه جدیت او بیداری سره د هغوی منفی حرکات شننه شول او د هغوی دسیسی کشفی شوی .

وروسته له هغه زموږ ملی مشر په داسی حال کې چه د بلخ والی ښاغلی محمد عالم نوابی د هوایی او هوایی مدافع لوی قوماندان ډګر جنرال محمد موسی، د بلخ د ولایت د عسکری قواؤ قوماندان برید جنرال فرح الدین له دوی سره ملګری وو، د بلخ د عسکری قوماندانی بیلابیلی برخی ولیدلی .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد ترغرمی دمخه د لسو بجو په شاوخوا کې داسی حال کې

چی دکانواو صنایعو وزیر ا نجیب عبدالنواب آصفی له دوی سره و د بلخ د جن او پرس د تصدی دریاست هر بوط د نباتی غوړیو فابریکه ولیدله، د فابریکی دروازی ته د انقلاب دمشر درسیدویه وخت کښی کارگرانو ژوندی دی ویملی مشر، تل دی وی جمهوریت، په شعارونو او چکچکو او د گلانو په شیندلو سره دملی مشر ډیر زیات تودهر کلی وکړ .

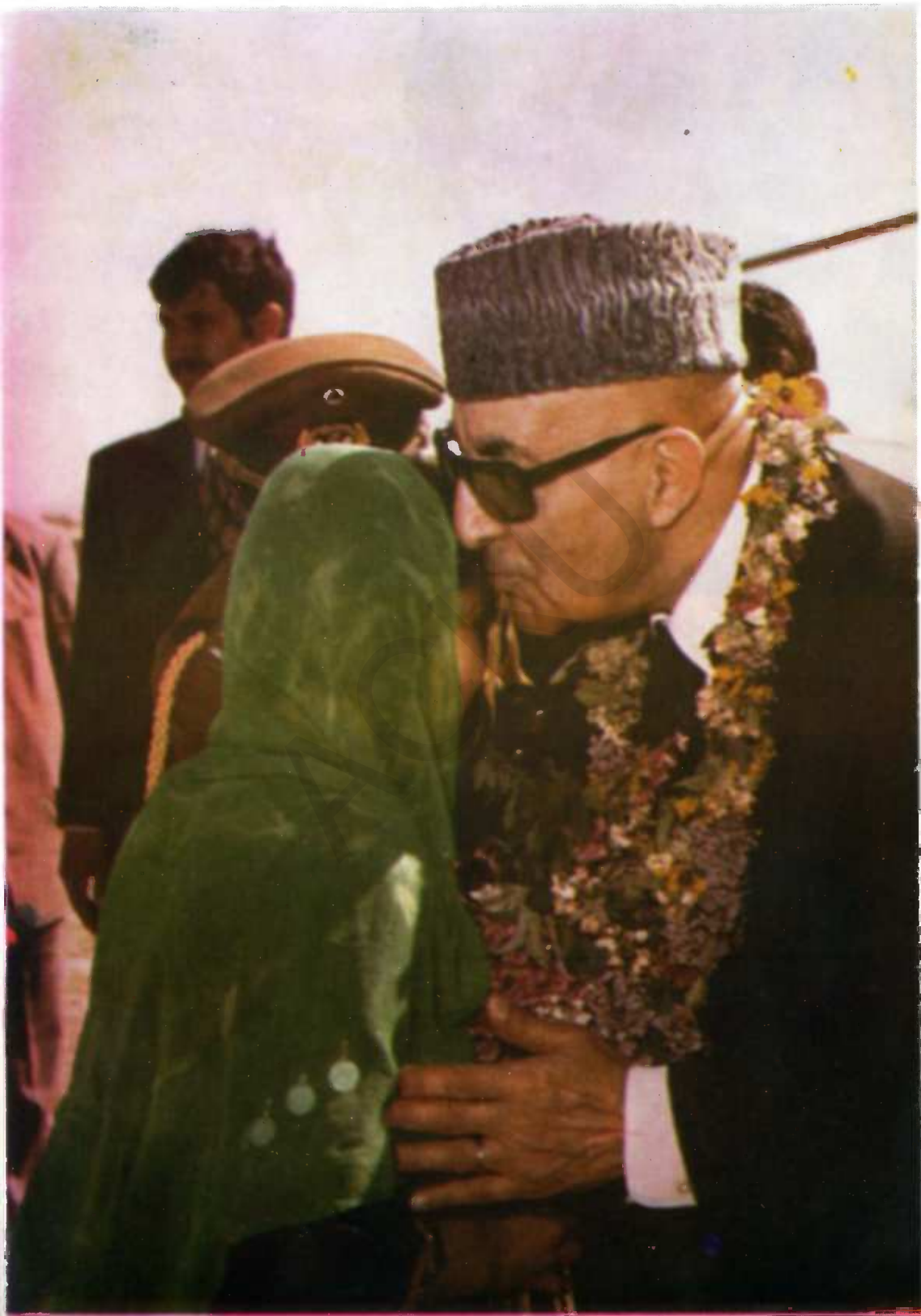
ښاغلی جمهور رئیس په هریوه کار یگر باندي مهربانی وکړه او د هغوی احوال یی ویپوښت کله چه ښاغلی جمهور رئیس د بلخ د نباتی غوړیو فابریکه ولیدله د جن او پرس د تصدی درئیس او هر بوطو موظفینو له خواتوضیحات ورکول کیدل .

وروسته بیا د جمهوریت مؤسس د بلخ د نساجی د فابریکی پراختیایی او تولیدی دستګاوی ولیدلی . د بلخ د نساجی فابریکی کارگرانو او منسوبینو دملی مشر درانګ په وخت کې په خوښی او خوشحالی او اوږدو چکچکو سره ددوی، هر کلی وکړاو فابریکی ته یی ددوی ورتګ ته ښه راغلی وویاست، ښاغلی جمهور رئیس ددغی فابریکی بیلابیلی برخی په خاصه مینه ولیدلی او د فابریکی درئیس او موظفینو توضیحات یی واورید .

تصاویری از خاطره های مسافرت

سبا علی محمد اودرئیس جمہور

بہ ولایات بلخ و جوزجان

د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد مسافر تونه

ښاغلی محمد داؤد اوددوی ملکرو په مزار شریف کښی دغرمی دپوچۍ له خوړلو وروسته دماسپینین په دریو بجو کله چه ددوی دسپرلی موټر دکابل لورته درانگ په مقصد د مزار شریف د هوایی ډگر په لاره روان و دلاری په سربیی دجن اوپرس فابریکه هم ولیدله. فابریکی ته دانقلاب دشر، درسیدوپه وخت کی کارگرانو زموږ دملی مشر ډیر زیات تود هرکلی وکړ .

ښاغلی جمهور رئیس دکارگرانو له تود او وطن پالنۍ له تودوا حساساتو څخه دزړه له کومی تشکر وکړ اود هغوی دوظیفوپه پرمختگ کی یی د هغوی دزیات بری هیله وکړه .

پدغه وخت کی دجن اوپرس دفابریکی یوه کاریگر ښاغلی وفانجفی هغه یوه ټوټه شعر چه دافغانستان دجمهوری انقلاب، په باره کښی یی ویلی و ولوست چه دهر کلسی وړ وگرزید .

کله چه ښاغلی جمهور رئیس اوددوی په سفر کښی ورسره وزیران د مزار شریف له

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد او ددوی ملگری دحضرت شاه ولایتآب حضرت علی کرم الله وجهه دپاکی روضی د مبارکی جنزی دپورته کیدوپه عنعنوی مراسمو کی له برخۍ اخیستلو دبلخ اوجوزجان دولایاتو دځینو پروژو دگتنی وروسته مازدیگر دپنځو بجوپه شاوخوا کی په الوتکه کی له مزار شریف نه کابل ته راستانه شول .

دکابل په بین المللی هوایی ډگر کی ښاغلی محمد نعیم، دکابینی غړیو، سترو عسکری اوملکی ماورینو زموږ دملی مشر هرکلی وکړ .

شوروی اتحاد ته د ښاغلي جمهور رئيس مسافرت

۱۳۵۶، ۱۲۳

دواړو دوسلو وال پوځ، لوی درستيز، جنرالانو او منصبدارانو، سترو او ملکی مامورينو او پسه کابل کې د شوروی اتحاد د لوی سفارت لسه شمارو د اير سره چې زهونز له ملی مشر سره دمخه ښي د پاره ورغلی وو خدای په ا مانې وگره.

وروسته بيا ښاغلي جمهور رئيس پس له هغه چې هوزيک ملی سرود وغږوه د جمهوري تشریفاتو د گارد د احترام هراتب و منلی او هغه یې معاینه کړه .

جمهور رئيس ښاغلي محمد داود د شوروی سوسیالستی جمهور د اتحاد د عالی شورا درئیس هیات او حکومت په بلنه د یوه رسمې او دوستانه سفر د پاره د ۱۳۵۶ کال دوری په ۲۳ د (۱۹۷۷) کال د اپریل په ۱۲ نیټه تر غرمې دمخه د آریانا افغان هوايي شرکت په الوتکه کې مسکو ته روان شو.

د جمهوریت هوسس ښاغلي محمد داؤد دنه بجو او پنځه څلوېښتو دقیقو په شاوخوا کې د کابل بین المللی هوايي ډگر ته ورسید. لوله ښاغلي محمد نهم، دکابینې له غړيو، د جمهوري

جمهور رئيس ښاغلي محمد داؤد کله چې د جمهوري تشریفاتو گارد احترام منی

ورپسی شمساعلی محمد داؤد د اوتونکی لورته لار اوتراوتونکی پوری شمساعلی محمد نسه فر. دملی دفاع وزیر ډگر جنرال غلام حیدر رسولی، دهایی وزیر شمساعلی سید عبدالله دولت وزیر ډاکتر عبداله جید، دکسونو چارو وزیر شمساعلی عبدالقدیر، کابل ښاروال ډاکتر غلام سختی نورزاد، دجمهوری دفتر رئیس شمساعلی محمد اکبر اوبه کابل کی د شوروی اتحاد دلولی سفارت شارژ ډاگیر زهونر نسه ملی مشر سره ملگری وو اوددوی دپاره یسی دښه سفر هیله وکړه.

دجمهور رئیس شمساعلی محمد داؤد اوله هغوی سره دملگری هیات دسپوکی اوتونکته تر غرمی دهخه په نسو بچو دکابل له بین المللی هوایی ډگر څخه دسکو په لور والوتله.

پدغه سفر کی له جمهور رئیس شمساعلی محمد داؤد سره دغه کسان ملگری وو.

د تجارت وزیر شمساعلی محمد خان جلالر دیلان وزیر شمساعلی علی احمد خرم، د اوبو اوبریښما وزیر انجنیر جمعه محمد محمدی دپه رنیو چارو دوزارت مرستیال شمساعلی وحید عبدالله، سیاسی نوی مدیر شمساعلی عبد الصمد غوث، دپه رنیو چارو دوزارت دتشریفاتو رئیس شمساعلی میر شمس الدین دپه رنیو چارو د وزیر د دفتراره ډاکتر محبوب رفیق، پوځی مشاور برید جنرال بابو جان دپه رنیو چارو دوزارت د اقتصادی اپیکودلولی مدیر بیت وکیل ډاکتر عبدالفرید رشید، دپه رنیو چارو دوزارت د دره می سیاسی خانگی مدیر ډاکتر محمد رفیق شهریز، یاوران ډگر رسن مرتضی قل او لومړی بریدمن عبداله جید او دپه رنیو چارو دوزارت یوشمیر نور ټاورین. دغه راز دباختراؤانس د ریاست دوکیل

جمهور رئیس شمساعلی محمد داؤد دتاشکند هوایی ډگرته درسمیلو په وخت کېمی دشوروی ازبکستان دعالی شورا رئیس هیات دصدرله خوا تود هرکلی وویل شو.

د افغانستان کالنی

په دولس نېمېوېچو دمسکو په لور نېټېدل
سفرته دوام ورکړ .

جېمېور رئیس ښاغلی محمد داؤد ته
مسکو ته درسیدو په وخت کې د شـو روى
سوسېالیستی جهاېرو داتحاد دشرانو له
خواتود هرکلی وویل شو. دجېمېور رئیس
ښاغلی محمد داؤد اوله دوی سره دملگری
هیات دسپرلی الوتکه د افغانستان په وخت
دخلورنیهوېچو په شواخواکی دونوکوا هوایی
ډگرته ورسید .

کله چې د جېمېوریت موسس ښاغلی
محمد داؤد له الوتکی څخه ښکته شول .
د شوروی سو سېالیستی جهاېرو اتحاد
دعالی شورا رئیس هیات صدر ښاغلی
نیکولای پود گورنی ، صدراعظم ښاغلی
الکسی کاسکین، دېرنيو چارو وزیر ښاغلی
اندری گرومیکو دوزیرانو دشورا نورو غړیو
او دهغه هیواد ځینو نورو سترو شخصیتونو
اودغه رازبه مسکو کې د افغانستان دجېمېوری
دوات لوی سفیر ډاکتر علی احمد اوپه کابل

ښاغلی غلام رسول یوسفی په مشرۍ دڅېر
بالانو، فوتوراپور ترانو ، او فلم اخیستلو
دپوښت په کېون یو مطبوعاتی هیات شوروی
اتحادته په سفرکی زهونې له ملی مشر
سره ملگری وؤ .

د جېمېور رئیس ښاغلی محمد داؤد اوله
دوی سره یملگری هیات دسپرلی الوتکه
دافغانستان په وخت ترغرمی مخکی دیوولس
نېمېوېچو په شواخواکی دلنوی هودی دتیم
کیدو زیاره په تاشکندگی راگوزه شوه .

د تاشکند په هوایی ډگرکی ښاغلی جېمېور
رئیس ته دشوروی ازبکستان دعالی شورا
درئیس هیات صدر ښاغلی نظر متجانوف
د صدراعظم ښاغلی خدی بردی یوف دېرنيو
چارو دوزیر ښاغلی تورسونوف او ددغه
جېمېوریت دیوشمیر نورو شخصیتونو اوپه
تاشکند کې داوسیدونکو افغانانو له خواتود
هرکلی وویل شو .

زهونې ملی مشر په تاشکند کې د غرمی
دوچې له خوړلو وروسته دافغانستان په وخت

جېمېور رئیس ښاغلی محمد داؤد دشوروی اتحاد دعالی شورا درئیس هیات صدر نیکولای
پودگورنی دونوکوا په هوایی ډگر کې دهرکلی کوونکـوا احساسانو ته خواب وایی .

د جمهور رئیس نیا غلی محمد داؤد مسا فر تو نه

کی شوروی اتحاد لوی سفیر نیاغلی پگرته ورغلی و دتودوا حساساتوپه خرگندویدو الکساندر میخائیلو ویچ یوزانوف د نیاغلی جمهور رئیس هرکلی وگر اومسکوته یسی د دوی دورنگ له امله نینه راغلی ووايه .

ورو سته نیا جمهور رئیس نیاغلی محمد داؤد له دوی سره ملگری هیات دشوروی اتحاد د عالی شورا درئیس هیات صدر ته ورو پیزانده اویس له هغه یی د نیا غلی بودگورنی په ملگریا پداسی حال کی چی موزیک د افغانستان د جمهوریت ملی سرود او دشوروی اتحاد ملی سرود وغسراوه ن اشرفاتی گارد د احترام مراتب وهنل او هغه یی معاینه کړی .

وروسته بیا جمهور رئیس نیاغلی محمد داؤد له نورو هرکلی کوونکو ، د افغانی سفارت له غړیو او په مسکوکی د اوسیدونکو افغانی محصلینو سره روغبړ وکړ او د مسکو د نباریانو د یوی ټولنی له خوایی چی زدغی ستر نبار د اوسیدونکو په نمایندگی دونوکوا هوایی جمهور رئیس نیاغلی محمد داؤد مسکوته درسیدلو په وخت کی په هوایی چکر کی دشوروی اتحاد د مشرانو له خواتود هرکلی وویل شو .

چارو دوزارت دسياسي خانگي رنښ ښاغلي ویکتورمين په کابل کې د شوروي اتحاد لوی سفیر اودهغه هیواد یوشمیر نورو ستسرو شخصیتونو برخه اخیستی وه .
دغه خبری په یوه دوستانه او صمیمانه فضا کې وشوی .

د مسکو تلوویزیون او ورځپاڼو دجمهوریت د موسس ښاغلي محمد داؤد عکسونه څپاره کړی او د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د ښو مناسباتو او علاقو په باب د مضمونونو د څپرو لویه ترڅ کې یی شوروي اتحاد ته د جمهوریت د موسس دور تک هرکلی کړیدی .

جمهور رئیس ښاغلي محمد داؤد دوری په ۲۴ ترغرمی دمخه د شوروي سوسیالستی جمهوریت داتحاد دولت د بنسټ ایښودنکي ولادیمیر ایلیچ لینن په ابدی اودغه راز دکریمین دمانې ددیوال په څنگ کې دورک نومی سپاهی په ابدی باندی دگلانو گڼوی کښودی .

د گلانو د ایښودو په وخت کې دجمهور رئیس ښاغلي محمد داؤد په ملگرو سرر بیره په مسکو کې افغانی لوی سفیر اودسفارت ځینی غړی د شوروي اتحاد دعالی شورا د رئیس هیات دصدر مرستیال ښاغلي پاول گلشس ویلی د بهرنیوچارو دوزارت مرستیال ښاغلي گوزنیتسوف او دهغه هیواد دځینی نورستر دولتی شخصیتونه له دوی سره ملگری وو .

واپتونو کې تیر یوه په هره برخه کې دمسکو ښاریانو د واپتونو په دواړو غاړو کې په چټکيو سره شوروي اتحاد ته دافغانستان دجمهوریت د موسس ورتگ ښه راغلي ووايه .

جمهور رئیس ښاغلي امحمد داؤد دافغانستان په وخت د ۱۳۵۶ کال دوری په ۲۳ د(۱۹۷۷) کال داپریل په ۱۲ نیټه مازدیگر په شپرو نیمو بجو د شوروي سوسیالستی جمهوریت د اتحاد له مشرانو سره دخپلو خبرو لومړی پړاؤ پیل کړ .

پدغه خبرو کې له افغانی لوری د تجارت وزیر ښاغلي محمد خان جلار ، دیلان وزیر ښاغلي علی احمد خرم، او دابواو برنښنا وزیر انجنیر محمدی ، دبهرنیو چارو دوزارت مرستیال ښاغلي وحید عبدالله، په مسکو کې دافغانستان لوی سفیر ډاکتر علی احمد، سیاسي لوی مدیر ښاغلي عبدالصمد غوث دبهرنیوچارو دوزارت د اقتصادي لوی مدیر وکیل ډاکتر عبدالفرید رشید ، د سیاسي دریمې خانگي مدیر ډاکتر محمد رفیق شمیریز اودبهرنیو چارو دوزارت دخصوصی دفتر مرستیال ښاغلي عبدالاحد ناصر ضیایی برخه درلوده .

دغه راز له شوروي لوری څخه پدغو خبرو کې دکمونست گوند دمرکزی جرگه غړی عمومی منشی ښاغلي لیونید بریزنیف ، د شوروي اتحاد دعالی شورا د رئیس هیات صدر ښاغلي نیکولای بود گورنی ، صدراعظم ښاغلي الکسی کاسگین ، دبهرنیو چارو وزیر ښاغلي اندری گرومیکو ، د اقتصادي روابطو دجرگه غړی رئیس ښاغلي سکاچکوف د بهرنیو

د اقتصادي لوی مدیریت وکیل ډاکتر عبدالغفرید رسید، د سیاسي دریمې خانګې مدیر ډاکتر محمد رفیق شمیریز او د بهرنیو چارو وزیر دمخصوصی دفتر مرستیال ښاغلی عبدالاحد ناصر ضیایي برخه درلوده دغه راز د شوروی اتحاد له خوا د شوروی اتحاد د کمونست ګوند د مرکزي جرګه ګرې عمومي منشي ښاغلی لئونید بریژنف، د عالی شورا درئیس هیات صدر ښاغلی نیکولای پود ګور نسی، صدراعظم ښاغلي الکسی کاسګین، د بهرنیو چارو وزیر ښاغلی اندری ګرومیګو، د وزیرانو د شورا اقتصادي اړیکو د جرګه ګرې رئیس ښاغلی سکاجکوف د هغه هیواد د بهرنیو چارو په وزارت کې د سیاسي خانګې رئیس ښاغلی ویکتور مینن بوشمیرنوروف د ولتي شخصیتونو او په کابل کې د شوروی اتحاد لوی سفير ښاغلی یوزانوف پدغو خبروګو برخه اخیستی

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد د افغانستان په وخت دورې په ۲۴ له غرمې وروسته په د ولسي نيموېچو د سوساليستي جمهوريت د اتحاد له مشرانو سره د ګرمې پدغو په ماني کې دوه هم پراو خبرې وکړې پدغو خبروګو چې په دوستانه او صمیمانه فضايي وشو او دوه ساعته رواني وی د افغانستان او شوروی اتحاد د دوه اړخیزو روابطو او همکاریو او د دواړو هیوادو د علاقې وړمسالو په باب خبرې اترې وشو.

د افغانستان له پلوه پدغو خبروګو د تجارت وزیر ښاغلی محمد خان جلال، د پلان وزیر ښاغلی علی احمد خرم، داووبو او بریښنا وزیر انجنیر محمدی، د بهرنیو چارو د وزارت مرستیال ښاغلی وحید عبدالله، په مسکو کې د افغانستان د جمهوري دولت لوی سفير ډاکتر علی احمد سياسي لوی مدیر ښاغلي عبدالصمد غوث

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد او د افغاني هیات غړي له شوروی مشرانو سره د ګرمې پدغو خبروګو په ماني کې د خبرواترو په وخت کې.

د جمهوريت مؤسس ښاغلي محمد داؤد د افغانستان په وخت مازديگر په پنځو بجو په مسکوکي دسياسي نښاند گيو مشران د شوروي اتحاد د بهرنیو چارو د وزارت د هرگليو په ماڼۍ کې حضورته وکمل. پدغه وخت کې د شوروي اتحاد د بهرنیو چارو د وزارت د تشریفاتو رئیس، په مسکوکي اوسیدونکی، لوی سفيران ښاغلي محمد داؤد ته ورزیږندل دغه راز جمهور رئیس ښاغلي محمد داؤد د افغانستان په وخت بیگا په اوو بجو د مسکوبه ښار کې د شوروي اتحاد د اقتصادي او زراعتي پرمختگو او نندار تون ولید او په مخصوص کتاب کښی لا سلیک وگي . کله چه ښاغلي محمد داؤد دکاز میکسي خبرنو دیل څخه چه تراوسه پوری په هغه هیواد کې شوی دقضايتي بیر یو نندارتون او په ویاړ شوی وه.

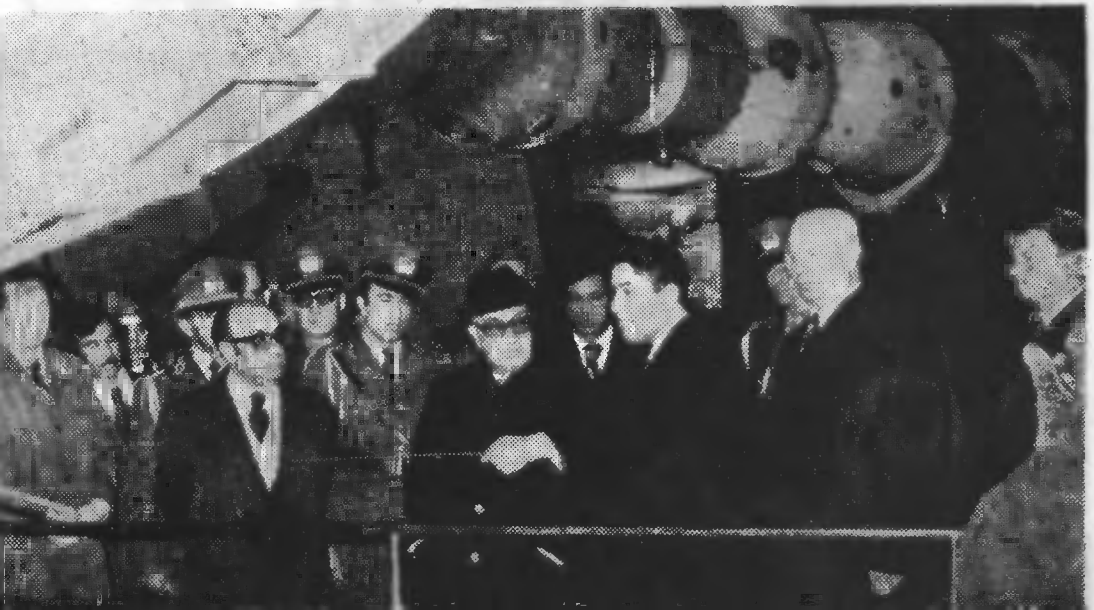
دغه راز دکرنی او باغوالی د تولیداتو نندارتون وکوت د نندارتون د رئیس ښاغلي میخایلوف لخوا توضیحات ور کول کیدل .

ښاغلي جمهور رئیس د دغه نندار تون دگنویه پای کې په گردی سینما کې دهغه فلم ننداره وکړه چه د مسکو د ښار د اقتصادي او ټولنیزو پرمختگونو او پرمختیاو ښکارندوی دی .

د جمهوریت د مؤسس سره د نندار تون دکنتی په وخت کې د دوی دملگرو هیات هم حاضر وو .

جمهور رئیس ښاغلي محمد داؤد ددوی په ۲۴ شپه په هغه میلمستیا کښی برخه واخیسته چی د شوروي سوسیا لستی جهاپرو د اتحاد دعالی شورا د رئیس هیات او حکومت له خوا دکریملین ماڼۍ په سترتالار کې ددوی په ویاړ شوی وه.

جمهور رئیس ښاغلي محمد داؤد کله چی په مسکوکي دکیهانی اوفضایی چارو د پرمختگونو د نندارتون د لیدلو په وخت کې دنوموړی نندارتون د رئیس له خوا توضیحات ورکول کیری .

پدغی میلمستیا کښی د نساغلی جمهور رئیس ملگرو د شوروی اتحاد د کمونست گوند، دمركزی جرگه گي، عمومی متشی نساغلی لیونیډ پریژنف، د عالی شورا د رئیس هیات صدر نساغلی نیکولای پود گورنسی صدراعظم نساغلی الکسی کا سیگین، دبهرنیو چارو وزیر نساغلی اندری گرومیکو او یوشمیر نورو سترو شخصیتونو او په مسکو او کابل کی د افغانستان او شوروی اتحاد لویو سفیرانو برخه اخیستی وه .

پدغی میلمستیایکی د جمهور رئیس نساغلی محمد داؤد او د شوروی اتحاد دعالی شورا درئیس هیات د صدر نیکولای پود گورنلیخوا ویناوی وشوی .

د نساغلی جمهور رئیس د وینا متن

هرځل چی ستاسی ستر هیوادته راځم دهغو پرمختگونو او بریوله امله چی د ژوندانه په بیلوبیلو برخو کښی شوروی خلکو ته ورپه برخه شوی ستاسی افغانی دوستان خوشحالیږی .

یوډل هیوادونه د دواړو دولتونو د مشرانو سفرونه، تماسونه، خبری اودهغوی تر مینځ مخامخ خبری اتري چی تل د دوستی د زده د کومی تفاهم او متقابل درناوی په فضا کی کیری دیوی داسی عتعی بیه غوره کری چی په هغی کی د افغانستان او شوروی اتحاد د دو گاونډیو د بڼه گاونډیو بڼه ځل نه میندونکی اساسات پکښی شته .

د دواړو هیوادو د مشرانو دغه شخصیتو تماسونه او مخامخ خبری نه یووی د دواړو دوستو دولتونو تر مینځ د بڼی دوستی د پیاوړتیا او تفاهم په تامین کی اغیزه لری بلکه د دواړو گاونډیو هیوادو تر مینځ د زیاتو همکاریو د پاره د نیولاروپه اوارولو کی هم د برابریتناکه روی لوبولی دی . د افغانستان د جمهوروی دولتین او

په هغه میلمستیایکښی د جمهور رئیس نساغلی محمد داؤد د وینا متن چی د شوروی سوسیالیستی جماهیر د اتحاد دعالی شورا درئیس هیات او حکومت له خوا دیوی په ویاډ ۱۳۵۶ کال دوری په (۲۴) شپه شوی وه .

د شوروی سوسیالیستی جماهیرو د اتحاد گرانو مشرانو !

پوره خوښ یم چی د شوروی سوسیالیستی جماهیرو د اتحاد دعالی شورا درئیس هیات او حکومت په دوستانه بڼه د خاد پاره دغه بختور وخت پیدا شو چی یوځل بیاستاسی ستر او ښکلی هیوادته راشم اودهغه له درندو مشرانو سره شخصی او دوستانه تماسو نه لیری اود علاقی وړ مسئلوه پاره کی وغزیریم .

خوشحاله یم چی پدی ټولنه کی یوځل بیا وخت پیدا کوم چی د شوروی سوسیالیستی جمهوریتونو د اتحاد د دولتی مقاماتو او خلگ د تودهر کلیو له امله د خپل ځان اود خپلو ملگرو د زده له کومی خوښی څرگنده کړم .

د شوروي سوسيالستي جمهوريتونو د اتحاد، دوستانه او دښه گاونډيتوب اړيکي چي د دوستي اوښه گاونډيتوب د صراحت او صميميت اود بي شائبه او گټورو همکاريو په ټينگو او ارزښتناکو بنيادونو باندې ولاړدي خپله پرمختيايي او ارتقايي لاره يې د دواړو هيوادو د خلکو د هيلو او گټو سره سمه وهلي ده .

د دواړو هيوادو دغه دوستانه اړيکي زمونږ په سيمه کېنې د سولې او امنيت د تضمين يو مهم عامل بلل کيږي . له دې امله چي په افغانستان کېنې د جمهوري نظام له جوړيدو وروسته د شوروي اتحاد د عاليقدرو مشرانو په دوستانه بلنه راته مناسب وخت پيداشو د ۱۳۵۳ کال په غبرگولي کي مې د شوروي سوسيالستي جمهوريتونو د اتحاد ، دوست هيوادته سفرو کي د هغه ښه خاطر ه تل راسره ملگري ده .

د افغانستان جمهوريت ته د ۱۳۵۴ کال د ليندۍ په مياشت کېنې د شوروي سوسيالستي جمهوريت د اتحاد د عالي شورا د رئيسه هيات د صدر بشانلي پوځورني دوستانه سفر او په کابل کېنې دنور ولسو کسلونو د پاره د دواړو هيوادو د ۱۹۳۰ کال د بيطرفي وټيري نه کولو د تړون د اوږدېدو د پروکول لاس ليک دواړو دولتونو د مناسباتو په ټينگتيا او پراختيا کسې يو بل ارزښتناک پړاودي .

اميدلرم چي د شوروي اتحاد دوست هيوادته به همداغه دوستانه سفر هغه په زړه پوري او اغيزه مني همکاري چي له نيکه مرغه په

رضانيت بخښوونکي اندازه د دواړو دولتونو تر مينځ شته لايسي پراخه کاندې د دوستانه جلاکتما بانو ، گرانو حاضرينو او لکه څنگه چي پوهيږي د افغانستان جمهوري دولت دخپلو بهرنيو او بين المللي اړيکو په ساحه کي په صداقت سره دناپيلتوب فعالې او مثبتې بيطرفي د سياست پيروي کوي زمونږ د دغه سياست ستر او اساسي هدف تر ټولو زيات د افغانستان دخپلواکي د حاکميت او ملي تماميت ساتنه اود خلکو د هوسايني او نيکه مرغي تامين دي .

همدا وجه ده چي د جمهوري دولت دناپيلتوب سياست د سوله غوښتنې په روغه جوړه کي د گټوروند د مقابل احترام اود نورو په گورنيو چارو کي د لاس نه وهلو په سياسي ډول ټولپلنو او يوځي تړونونو کي د برخي نه اخيستوله هر ډول استعمار او استعمار سره د مخالفت د ملگرو ملتونو منشور او اساساتو ته د احترام په ټينگو بنيادونو باندې ولاړدي .

افغانستان عقیده لری چي د دوستي، سولې او همکاري دغه سياست د بين المللي کړکيچونو دکموالي او اړي کيلواو د نړۍ دولسونو تر مينځ دښه تفاهم او زياتو همکاريو د امان په لاره کي اغيزه من رول لري اود نړيوال سولې او سلامتيا په تضمين کېنې فعاله رول لوبوي .

د ناپيلو هيوادو دولتونو او حکو متونو د مشرانو جرگي چي په تيراوړي کي به کولمبو کي وشوه اود هغې نتيجي د نړۍ د سوله دوستو هيوادوله خواتايد او هرکلي يې وشويو ځل

کړی . پدی ځای کې غواړم ووايم چې د دیتانت عملیه باید په سیاسي ساحې پورې محدوده پاتې نشي بلکه لازمه ده چې په پوځي او اقتصادي برخه کې هم د هغې عملیې اغیزی څرگندی شي . داندېشنې اوویری څخه لری او د پرهختیایې لری سره پریوی مثبتې همکاري باندې ولاړی دیوی همیشنی سولی رېښتینی عوامل مینځ ته راوړی چې بهدی ډول دیتانت له تعصبونو اوننگ نظریوڅخه لری دیوی دواهداری سولی رېښتینی ضامن شي . نشی ستونزی چې زه ونړنړی . په تیره بیادغیر عادلانه اوسنی اقتصادي نظام دشته والی له امله له هغوسره هڅامخ ده له مینځه یوسی .

دلته به بی ځایه نهوی زیاته کړم چې دیوی نوی عادلانه اقتصادي نظام مینځ ته راوړل او په عملی ډول دهغه تطبیق به نه یوازې د نړیوالی سولی ساتونکی شي بلکه د ژوند دیوه ښه چاپیریال اوهیوادو ترمینځ بڼه همکاري د مینځ ته راتلوله پاره هم د نړیوال تفاهم لاره اواره کړی .

د افغانستان حکومت دغی موضوع ته خاص اهمیت ورکوی چې دهغه په وسیله د شتمنو هیوادو اونیستمنو هیوادو ترمینځ اوسنی زیاته تشه له مینځه لاړه شي او په لری کې د کړکېچ دغه دایمی عنصر له مینځه لاړشي .

افغانستان د تسلیحاتی او پوځی مسابوقلک مخالف دی ځکه دغه ترمیدآمیزه مسابقی نه یوازې دهیوادو ترمینځ د باور د نشتوالی دروحي د پېښگڼت سبب کېږی او عملی ښاهو

بیادسولی اوبین المللی عدالت په ټینگیایې دیوه سالم قدرت په توگه د ناپیلتوب د نهضت ارزښت څرگند کړی .

افغانستان د هغی زیاتی مینی له امله چې له خپلی خپلواکي اوملی شته والی سره بی لری دنړی دولسونو او خلکو د آزاد سر نوشت د ټاکلو او آزادی د حق کلک ملاتړ کړی او دهغو خپلواکي غوښتونکو نهضتونو ملاتړ کوی چې د خپلی خپلواکي اوملی حاکمیت د تامين دپاره مبارزه کوی او د پردیو د هر ډول استعمار ، استعمار او تسلط غوښتني په وړاندې خپل پراخه پسی مخالفت ته دوام ورکوی .

افغانستان د فلسطین مسئله د منځنی ختیځ دلانجی اصلی عامل بولی اودنړی پدغه مهله اوحساسه سیمه کې د پایداری سولی د پېښیدو په مقصد غواړی چې د اسرائیلو تیری کوونکی اواشغالگرتونه ډیر ژر له نیول شویو عربی خاوروڅخه وځی اودیوه خپلواک فلسطینی دولت د جوړیدو په گڼون د فلسطین د عربی ولس حقه حقوق رېښتانی بڼه غوره کړی او په ژنیو کې د منځنی ختیځ د سولی په راتلونکسی جرگه کې کې د فلسطین ولس داستازبو د آزاد گڼون لاره اواره شي .

د افغانستان جمهوري دولت د دیتانت د عملی د پېښگڼت او پراختیا ښه هرکلی کوی او هیله لری چې د سولی او همکاري دغه عملیه په ټولو وچواودنړی ډولو هیوادو ترمینځ دهغوی د ملی گټواو حقه هیلوپه نظر کېښی نیولو سره دیوی نړیوالی پدیدی په توگه د تطبیق لاره پیدا

دنړۍ له ټولوسوله دوستو هیوادونو سره دوستانه اړیکې لری او همیشه د هغو زیاتې پراختیا په لټه کی دی . مونږ دخپلی سیمې له یوه هیواد پاکستان سره، دیوازیني سیاسي اختلاف دشته والی له امله چی داستعمار د شومی دوری محصول دی تراوسه پوری ونشو کړای دپورتنی اختلاف له مخی دوستانه عادی مناسبات ولرو .

افغانستان دیوه سوله دوست هیواد په توگه همیشه له پاکستان سره دمخامخ اوسوله ایزو خبرو په اساس دخپل یوازیني سیاسي اختلاف دشرافتمندانه حل طرفداردی . که وگړای شوهغه فضاحی ددواپوهیونو دشرانو ترمینخ د لیدوگتنو له امله مینخ ته راغلی وه وساتوکولی شو هیله ولروچی دغه سیاسی اختلاف به په راتلونکی وخت کی داورواو شرافتمندانه لاره پیدا کړی نو په نتیجه کبسی افغانستان اویا پاکستان وگړای شی ددواپو هیوادو دهیلو اودخلکو دگټو سره سم به خپلومینځوگبسی دوستانه اړیکې ټینگی کړی .

جلالتما بانو ، گرانوحاضرینو !
افغانستان هیله لری داسیا اوفریقاه ستر وچواله لاتینی امریکا څخه دتل له بساره دپردیو داستعمار اوسلطي آثاروړک شی اوهغو خلکوته چی داوردوکلونو په موده کبسی دخپلواکی له نعمت څخه بی برخي دی ددی امکان پیداشی چی خپل سرنوشت په خپله وټاکي اودسولی ، خپلواکی اوعدالت په چاپیریال کبسی دخپلواقتصادی اوتولنیزو نیمگړتیاو په

اوانسانی قوتونو زیاته برخه د هیوادو داقصادی پرمختیا اوتولنیزی هوساینی په عملیه کی له ونوی اخیستوڅخه لری ساتی بلکه دنړیوالی سولی او امنیت په مقابل کی دایمی تهدیدم مینخ ته راوړی . مونږ هیله لروچی دشوروی اتحاد اومریکا دمتحدویالاتو ترمینخ دوه اړخیزه خبری په نړیوالو ټولنو کبسی خواپخیزتماس اوخبری د تسلیحاتی مسابقاتو دله مینځه وپلواوپه نتیجه کی به نړۍ کبسی دامنیت دټینگبنت په لارکی مثبتی او عملی نتیجی منخ ته راوړی .

افغانستان دملگرو ملتو دسازمان د یسوه وفاق غړی په توگه هیله لری چی دغه ستره نړیواله موسسه زیات ټینگبنت اوگهورتوب پیداکړی اوپه ټولو رڅوکی اودنړۍ دټولو هیوادوله خوادغی دمنشور عالی بنسټونه دغه رازددغی نړیوالی موسسی تصمیمونه اوپریکړه تطبیق شی .

دافغانستان جمهوری دولت عقیده لری چی دنړیوالو لانجو دحل دپره بڼه لار، مخامخ خبری اودنورو سوله ایزووسایلو څخه کار اخیستل دی . افغانستان داغواپی چی دآسیایی هیوادو اودسیمی ددواتونو ترمینخ لانجی اړ اختلافونه که داستعمار دژاړه میراث نه پاتی شوی وی اوکه دنورو عواملو له مخی مینخ ته راغلی وی باید دمخامخ خبرواویا دنوروسوله ایزووسایلو په وسیله دعلاقه لرونکو اړخونو په دوه اړخیزبڼه نظراوتفاهم سره حل اوفصل شی .

خوښ یم له دی امله چی ووايم افغانستان

بڼه لاره اواره کړیده .
د افغانستان جمهوري دولت د جمهوري سوري
دولت د لومړي لويي جرگي په جوړولو سره
چي په هغی کی د افغانستان دنوی رژیم
اساسی قانون تصویب شواو ددغه مترقی
قانون په نافذیدوسره چي دهیواددخلکو دهر
اڅیزو حقوقو ضامن او د اقتصادي ټولنيزي او
سیاسي چټکي پرمختیا تائید وونکی دی په
خپل ملی ژوندکی نوی اوږیر پیر مختللسی
پرونه ورسید .

د افغانستان د جمهوري نوی اومتري ټولنی
ودانول د افغانستان د حکومت او خلکو دهر
اڅیزواوخلکو زیارونو اوکوښښونو متضمن
دی . پدی لاره کی به د دوستو دولتونو او
هیوادودوستانه اوخالص همکاری او مرستی
گټوره اغیزه ولری .

د افغانستان حکومت اوخلک د هغو مرستواو
هکاریوڅخه چي په افغانستان کی د جمهوري
رژیم دجوړیدوله سره اوله هغهڅخه دمخه
د دوست هیواد شوروی جمهوریتونو داتحاده
خوادپرمختیا اواقصادی لوړتیاپه برخه په تیره
بیادافغانستان د جمهوري دولت د لومړي اووه
کلن پلان په برخه کی شوی دزپه له کومی مننه
کوی .

گرانو دوستانو اوگرانو میلمنو !
یوځل بیاغواډم دشوروی اتحاد دشرانو ،
حکومت اوخلکوددوستانه میلمه پالنی اوله پشی
ډک هرکلیوله امله خپل دزپه له کومی خوښی
خرگنده گرم اوله خپلوهخترمو دوستانو څخه

لری کولولاس پوری کړی . افغانستان دنامییا
دخلکو دسرنوشت دټاکلو اوخپلواکي دحق
ننگه کوی او هیله لری چي دنامییا هیواد
دافریقایی خپلواکو هیوادو په لیکه کی خپل
خای ونیسی .

د افغانستان جمهوري دولت د نژادی اوپیر
اوپارتایدله سیاستونو سره تل ترله خپل
سخت مخالفت ته دوام ورکوی او هغه ظالمانه
اودبشری کرامت خلاف سلوگونه غندی چي
درویشیا اوجنوبی افریقادلرو سپین پوستو
نژاد پالوونکو له خواد هغوخواورو دتوریوستو
اونورو بومی اواصلی کتلوپه ستر اکثریت
باندی تحمیل کیری اوانظار لری ژر تر ژره
دغه دتوپیر غوښتنی سیاستونه چي دبشری
وجدان اودټولواخلاقی منشورونو خلاف دی
پای ته ورسول شی .

د افغانستان خلک په کلکه زیاربابی چي
دخپل ملی ژوند له بیلابیلو برڅوڅخه دوروسته
پاتی کیدو ناوړه آثارله هینڅه یوسی اوپیر
هغو ستونزو باندی بریالی شی چي دبهرنیو
اوگورنیو نامساعد زغوملو له امله په ډیرو
کلونو کښی پری تحمیل شویدی اودافغانی نوی
اومتري ټولنی ودانول چي ددوی د هوساینی
اونیکه رغی ضمانت کوی په بیره بشپړکړی .

په افغانستان کښی د جمهوري دزدی او
مترقی رژیم جوړولوچي اصلی هدف یسی
د افغانستان خلکو په تیره بیاد هیواد اکثریت
وپی وژلوته خدمت دی د افغانستان ملت
دژوند دهر اڅیزو برخوددی اوپرمختیاله پاره

هیله کوم چی خپل جامونه له ماسره بوخای پورته کړی دشوروی اتحاد دعالیقندرو او ښاغلو مشرانو دمرکزی کمیټی دعووی منشی لیونید بریونف دعالی شورا درئیس هیات صدر نیکولای بودگورنی او صدراعظم الکسی کاسیگین په روغتیا او بری دشوروی اتحاد ددوست ولس په زیاتی نیکمرغی او بریالیټوبونو دافغانستان اوشوروی اتحاد ترمینخ دورخ په ورخ زیاتیدونکی گټوری دوستی او همکاری په پراختیا او پیاوړتیا دنړی په سوله او نیکمرغی

دښاغلی بودگورنی دویتا متن

په هغه میلمستیا کینی دشوروی اتحاد دعالی شورارئیس هیات صدر ښاغلی نیکولای بودگورنی دویتا متن چه د ۱۳۵۶ کال دوری په (۲۴) شپه په مسکو کینی دافغانستان دجمهوررئیس ښاغلی محمد داؤد په ویاړ شوی وه .

لدی امله خوشحاله یم چه دشوروی اتحاد دمشرتابه په نمایندگی اودخپل خان له خوا دافغانستان دجمهوررئیس ښاغلی محمد داؤد اوددوی ملگرو دزپه له کومی هرکلی دکرم .

تاسو ښاغلی جمهوررئیس زمونږ په هیواد کی دیوه داسی ستر شخصیت په توگه پیژندل شوی یاست چه دشوروی اتحاد او افغانستان ترمینخ دوستی دپرهختیا په لاره کی ستره برخه لری .

طبیعی ده چه ددغه دلیل له مخی په شوروی اتحاد کی دیوه درانده میلمه په توگه ستاسی هرکلی کیری په تیروخت کی زمونږ کتنسی اوخبری په نه بدلیدونکی ډول دښه نیت په یوه فضاکی شویدی اوددواړو گاونډو هیوادو دخلکو ترمینخ په متقابلو اوښه تفاهم کی یی شوی دی .

مرسته کړیده اودشوروی اتحاد اوافغانستان ترمینخ ددوستانه اړیکو پرمختیایی تحریک کړیده دزپه په زیات رضایت سره ویلسی شو هغه خبری هم چه نن پیل شوی دهمدغوبنو عنعنو په روحی سره تعقیب کیری .

له تاسو سره زمونږ له کتنوڅخه چه د ۱۹۷۴ کال دجون په میاشت کی په مسکو کی اود ۱۹۷۵ کال په دسامبر کینی په کابل کی وشوی زیاته موده نده تیره سره ددی هم پدغه موده کی زمونږ ددواړو هیوادو په ژوندانه او بین المللی چارو کی مهمی پینسی لیدل شویدی دشوروی اتحاد خلکو ته دشوروی اتحاد دکمونست گوند دمرکزی جرگه کی د پنځه ویشتم کانگرس دتاریخی فیصلو دتطبیق اودهغو وظیفو داجراء په لاره کی چه ددغه کانگرس له خوندانه - تولیداتو دپراخی پرهختیا دهغو دښی اغیزی اود تولیداتو دښه کیفیت په اساس دخلکو د هوساینی دسطحی دلوریدو دپاره ټاکل شوی ستر بریالیټو بونه ورته برخه شوری دی په دوست افغانستان کینی مهمی پرمختیاوی شوی دی .

ووايوچه د دوستي هغه تړون چه د افغانستان خلکوله روسی سره لاسلیک کړی لومسری تړون دی .

په ۱۹۲۱ کال کی د دوستی لاسلیک شوی تړون اودغه راز د ۱۹۳۱ کال د بیطرفی او د متقابله نه تیری مربوط تړون اود هغه داوږدینو مربوط شوروی تړون اود هغه داوږدید مربوط پروتوکول چه مونږ اوبناغلی جمهور رئیس یونیم کال پخوا په کابل کښی لاسلیک کړ د شوروی اتحاد او افغانستان د دوستانه اړیکو دپاره ټینگ بنیاد ایښی دی اود دواړو هیوادو دخلکوله گټواو دسولی او امنیت له گټوسره سم دی .

په افغانستان کی د جمهوریت په اعلام سره د شوروی اتحاد او افغانستان اړیکي نوی پراوته ورسیدی اوتل بی خپل پرمختگ ته دوام ورکړی دی .

هغه موافقی چه زمونږ دمخکنیو کتنو په جریان کښی شویدی په بریالی توگه د عملی کیدو په حال کی دی اود خپل مینخی اقتصادی اوتجارتی همکاریو په باب نوی مهمی موافقی لاسلیک شویدی .

دهیاتونو منظم لیرل رالیرل روان دی او کلتوری اړیکي د پرمختیا په حال کی دی . زهونږ اوسنی خبری تاثیریدی چه په سیاسی اقتصادی، کلتوری برخو کی او په نورو برخو کی زمونږ د همکاریو د زیاتی پرمختیا وښه والی او په نوی ټینگ ماهیت سره د دغو همکاریو دپه کارلویدو دپاره وختونه شته .

ستری غونډی لویی جرگسی روان کال د فیروزی په میاشت کی د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون تصویب کړیدی د هیواد د اقتصادی او ټولنیزی پرمختیا داوه کلن پلان پر اساس د مترقی ، ملی اقتصاد دمیخ ته راتلو او د افغانستان دخلکو د مادی او کلتوری سطحی ښه والی دپاره اقدامات شویدی .

مونږ دخپلو تجربو له مخی د پربنه پوهیږو چه د ټولنیزی او اقتصادی اوښتون د پلان اجرا د ټولومادی منابعو سمبالښت اود ټولو خلکو کلک زیار غواړی دایوه سخته خونجیبه وظیفه ده اومونږ د افغانستان د جمهوریت دپاره پدغه لاره کښی د زړه داخلاصه ستر بری غسواړو د شوروی اتحاد خلک په روان کال کښی دکتوبر دستر سوسیالیستی انقلاب شپيتمه کالیزه نمانخی او په دوو کلونو کی به د افغانستان خلک دخپلی خپلواکی د بیرته اخیستو شپيتمه کالیزه ونمانخی په هغو کلونو کی چه د شوروی اتحاد د هیواد دمیخ ته راتلو اود ملی آزادی د پاره د افغانستان د مبارزو شاهد ؤ د شوروی اتحاد او افغانستان تر میخ دروغی جوړی او دښه گاونډی توب د اړیکو دپاره ټینگ بنسټ کښودل شو .

په خولسيزوکی دغو اساساتو په پرله بسی توگه د همکاری او دوستی په روحی سره خانگړی پرمختیا وکړه .

لیکن لیکلی دی چه د افغانستان هیواد هغه لومړی هیوادو چه په مسکو کی مونږ د هغه داستازو بوږ پرښه هرکلی وکړ او خوشحاله یو

چی د دیتانت دلاری په تعقیبولوسره به وکړای شونوی زیات پرمختگونه وکړو اودنړیوالی سولی اوهمکاری دولسونودآزادی او خپلواکی له پاره به په شریفانه کوشش کی نوی بریالیتوبونه وگټو . پرته له شکه دلانجسو دکمښت تک لوری دټولو هیوادو دولسونسو دژوندانه له گټوسره سمون خوری اودکړکیچ دکمښت پرپالیسی باندی هیڅ ډول انتقاد اودهغی دهدفونو اوغایبی دله مینځه وړلو له پاره هیڅ ډول کوشش دغه ښکاره حقیقت تراغیزی لاندی نشی راوستلی .

لکه چی دشوروی اتحاد دکمونست گوند عمومی منشی لئونیدبریزنف ویلی دیتانست له ټولوزیات اوله ټولونه مخکی پرسری جگړی باندی وروستی بری اودهیوادو ترمینځ ټینگو عادی اړیکوته دهغه لیردول دی .

کمښت دخبروپرمیزبه سوله ایزووسایلسو سره داخلافونو اولانجو دحل له پاره چمتوالی دی نه دزورتهدید اویاوسلی ته دلاس اچولو له لاری .

دیتانت په حقیقت کی ددوه اړخیزباور لرل اودیوبل دقانونی گټودپیژندلو نسوان دی . دسولی له پاره دتضمینونو دتامین کار طبعاً دینه اړدی چی لانجی یوازی په یوه وچه کی کمی نشی بلکه ددیتانت لمن دځمکی دکری ټولووچوته خوره شی ترخوله دی امله داسیا په گډون دټولی نړی ولسونه وکولی شی چی دهغه له گټوڅخه فایده واخلي .

په ټوله نړی کی په بری سره دسولی

دنړی دسولی اوامنیت دپاره په مجادله کی دشوروی اتحاد اوافغانستان داړیکو پیاوړتیا زیات اهمیت لری .

ددایمی سولی دداعیی دبری دپاره زیار او هلی ځلی دشوروی اتحاد اودسوسیالیستی ټولنی دنورو هیوادو دبهرنی سیاست مهم هدف دی . ددغه سلوک دپرله پسی تطبیق له امله اودهغه گټویارپه نتیجه کی چه ټولوسوله غوښتونکو هیوادوویستلی دی په خووروستیو کلونوکی داټومی جگړی دخطرپه کموالی کی پوزیات پرمختگ شویدی .

دخوبنی ځای دی چه دهغو هیوادو ترمینځ چی بیلابیل ټولنیزسیستمونه لری په روغه جوړه کی دکاژوند مینځ ته راتگ، په بین المللی ژوندانه کی دیوه نورم حیثیت غوره کړیدی اودیتانت په اوسنی پیری باندی مسلط تمایل گرځیدلی دی .

ددایمی سولی اوبین المللی امنیت لاره طبعاً یوه آسانه لاره نده بدغه لاره کی هرگام اوهربری دنړی دسیاسی فضا دښه والسی دمخالفینوپه لوجوازه مقاومت باندی دبری په کارکی له بریالیتوب څخه زیربیری .

مخالفو عناصرو وسله پرځمکه باندی نده ایښی اودهیوادو ترمینځ اړیکوکی دتضمینونواو بی باوری څخه ډډه کوی دهغوی دغه چال چلند دسری جگړی په وختونوکی روزل شویدی خولکه چه په افغانستان کی وایی غرچه هرڅومره لوړم وی هغه ته دختلولو پاره لاره شته . ښاغلی رئیس جمهور! مونږکلکه عقیده لرو

اوامنیت دپينگښت دمستلي حل يوزيانه اندازه
پر داسي اوڅ ولاړدی چي په هغه کي داسيا
حالات پرمخ ځي .

مونږ غواړو داسيايي هيوادو تر مينځ سوله
او همکاري ټينگه شي چي دهغوگانو کونښن داسيا
په وجه کي امنيت ټينگ کړي .

داسيا په بيلابيلو برخو کښي ستراو گټور
بدلونونه د مينځ ته راتلو په حال کي دي
دويستام، لاس او کمبود ياولسونو د خپلو

آزادي او خپلواکي د گټلوي په مقصد د اميراليزم
په خلاف په خپله مجادله کي تاريخي برياليتوبونه
تر لاسه کړيدي. دغه کار د همکاري پرمخ د چکړي

ډيري خطرناکي برخي له مينځه وړي او دا يي
ثابته کړه چي زموږ په وخت کي پرولسونو
باندی د پردو د اداري او خارجي تسلط د تخمیل

له پاره هر ډول زيار په اجتناب ناپذير ډول
په ناکامي محکوم دی .

مونږ حتی په څرگند ډول ورځ په ورځ ډير
وينوچي داسيا د جنوب د هيوادو ډاډيکو دعادي
کيلو تمايل شته .

هند او پاکستان په اړيکو کي ډير کارونه
شورې افغانستان او پاکستان سوله ايزو غورځ
له لاري په خپل اړيکو کي مستونزو ډلري کولون
په ټکي سترگه پورته کړيدي .

دغه غورځونو اندامونو هر کلي گورو
غونډلي ټکي سترگي وړيدي چي د سوري
چکړي بلوايان په اسيا کي د امنيت د برابري

په طاقونو د مطبقه نظام په مقصد هر ډول
زحمت پسي چي داسيايي هيوادو تر مينځ همکاري

وساتي .

دوگړو تر مينځ د بي باوري تخم کړي چي
هيوادو نه يو د بل پر خلاف راپورته کړي او

ددوي تر مينځ لانجی ولمسوي د پوځي پاليسي
غوښتنو نكي قدر تونه په ډولو ټپلواو هغو جنگي

اډولاس پوري کوي چي په خپله يي په آسيایي
جوړي کړيدي په منځني ختيځ کي د اميرالستي
ارتجاع زيار هم روان دی .

د سوله غوښتونکو هيوادو داراي وزير
قدرت بايد دغه دسيسې يي اغيزه کړي
د افغانستان جمهوريت اغيزه چي داسيا په زړه

کي پورته دي او داسيا د چي دستونو په آزارولو
کي دهغه ښه ونډه ډيره مهمه ده .

شوروي اتحاد او افغانستان په آسيا وپه نوره
نړۍ کي درواڼو حالاتو په هر يو ډول پروسلماسي
مسئلو کي گټور ديوالی لري . زموږ هيوادونو

د نړيوالو سلماسي مسئلو څخه ډيو زيان
شمير په اوارولو کي گټوره همکاري کړيده
مونږ باور لرو چي زموږ همکاري به د بين المللي

سولي او امنيت له پاره لاپسي پراخه شي .
اودغه همکاري به د شوروي اتحاد او افغانستان
د حقونو تر مينځ دوستي او مقابلې باور لاپسي

زيات او ټينگ کړي . له حاضر شو څخه هبل
کوم خپل جام د افغانستان د جمهوريت درئيس
نساغلي محمد داؤد اوافغاني مطبوعه اسلامي

شوروي اتحاد او د افغانستان جمهوريت
د حقونو تر مينځ دوستي او همکاري ډيره پسي
پرمختيا او پينگښت اودغه راتلونکي په سوله
له نسره پوځي پورته کړي .

ښاغلی محمد داؤد دوری پښه
 ۳۵ تر غرمې دهغه پداسې حال کښې چې
 د شوروي سوسياليستي د اتحاد د عالي
 شورا د رئيسه هيات د صدر مرستيال له دوی
 سره ملگري ؤ دمسکوپه ښارکښې دزيرل
 موټر جوړولو فابريکه وليدله .
 کله چې ښاغلي جمهور رئيس د فابريکې
 دروازي ته ورسيد د دغې فابريکې د رئيس
 ښاغلي پولا گوف او يو شمير نورو کارکوونکو
 له خوا يې تود هرکلی وشو .
 مخکې تردې چه زمونږ ملي مشران د دغې
 فابريکې خانگي وويني د فابريکې رئيس
 د دغې فابريکې دکار دڅرنگوالي او توليداتو په
 باب توضيحات عرض کړل .
 وروسته بيا ښاغلي محمد جاؤن د دغې
 فابريکې بيلابيلې خانگي په تفصيل سمجه
 وليدلي .
 کله چې ښاغلي محمد داؤد د فابريکې

خانگي ليدنې کار کولوونکو او کارکوونکو
 چکچکو او د جمهوريت موسس ته دکلانو
 دگيديو په ورکولو سره ددوی هرکلی وکړ .
 ښاغلي جمهور رئيس د خپلې کتنې په
 پای کښې د فابريکې د توليداتو د پرمختگ
 له امله دخپلې خوښې مراتب څرگند کړل .
 فابريکې په کتنه کې له ښاغلي جمهور رئيس
 سره دتجارت او اوبو او برښنا وزيران
 د بهرنيو چارو وزارت د شريفاتي رئيس
 د افغانستان او شوروي اتحاد د لوی سفيران
 او يو شمير نور افغاني او شوروي مقامات
 ملگري وو .
 جمهور رئيس ښاغلي محمد داؤد دمسکوپه
 په وخت د وري چه ۳۵ تر غرمې وروسته په
 يوه بچه د شوروي سوسياليستي جمهوريت
 اتحاد د مشرانو په وياړ دمسکوپه دولتي
 ميلمستون دهر کليو پان تالار کې غږ امني
 ميلمستيا کړي وه چې په هغې کې د شوروي

جمهور رئيس ښاغلي محمد داؤد په هغه ميلمستيا کې د
 په دولتي ميلمستون کې شوی وه .

د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد مسافر تونه

مواظفه د مجلی وخت په دولس نیمو بجو د افغانستان له خواد پلان وزیر ښاغلی علی احمد خرم او د شوروی اتحاد دپلوه له بهرنیو هیوادو سره د شوروی اتحاد د وزیرانو د شورا د اقتصادی روابطو د جرگه گي رئیس سکاچکوف په دولتي مېلمستون کی لاسلیک کړه. دغه مېلمستون د شوروی اتحاد د وزیرانو د شورا د وزارت د چارو وزیر ښاغلی محمد خان جلالزاد او ابو او برینا وزیر انجنیر محمدیه د بهرنیو چارو د وزارت مرستیال ښاغلی وحید عبدالله د بهرنیو چارو وزارت سیاسی لوی مدیر ښاغلی عبد الصمد غوث او دغه راز د شوروی اتحاد د وزیرانو د شورا د چارو وزیر ښاغلی اندری کرومیکو او د شوروی اتحاد د دولتي کسانو په مسکو کی لوی سفیر ډاکتر علی احمد او په کابل کی د شوروی اتحاد لوی سفیر ښاغلی یوزاؤف هم برخه در لوده.

اتحاد د عالی شورا په رئیس هیات محمد ښاغلی نیکولای بود کورنی، صدراعظم ښاغلی الکسی کاسکین، د بهرنیو چارو وزیر ښاغلی اندری کرومیکو له بهرنیو هیوادو سره د وزیرانو د شورا د اقتصادی روابطو د دولتي جرگه گي رئیس ښاغلی سکاچکوف او د شوروی سوسیالیستی جهایزو اتحاد د یوشیر اورو سترو کسانو ۱ و شخصیتونو له ښاغلی جمهور رئیس سوه ملگری هیات په مسکو او کابل کی د افغانستان او شوروی اتحاد لویو سفیرانو او د افغانی لوی سفارت یوشیر غړیو برخه اخیستی وه. د افغانستان د جمهوري دولت او د شوروی اتحاد ترمنځ د اقتصادی همکاری موافقه په اساسی حال کی چی جمهور رئیس ښاغلی احمد داؤد او شوروی اتحاد د عالی شورا د رئیس هیات صدر ښاغلی نیکولای بود کورنی حاضر د ۱۳۰۶ کال دوری په (۲۰) نیټه په مسکو کی لاسی لیک شوه.

جمهور رئیس د مسکویه هوایی ډگر کی کابل ته درواندوڅخه د هغه له ښاغلی بود کورنی سره لیدل کیری.

ښاغلی محمد داؤد د اوورسره هیات یی د افغانستان په وخت دوری په ۲۶ نیټه له غرمی مخکی په یو ولس نیووجو د هیواد په نیت له مسکوڅخه را روان شو. دشوروی اتحاد دعالی شورا د رئیس هیات صدر ښاغلی بود گورنی ، صدراعظم ښاغلی الکسی کاسکین ، دعالی شورا د رئیس هیات د صدر مرستیال ښاغلی کلیش ویلی ، د صدراعظم مرستیال ښاغلی ار څیپوف د بېرانیو اچارو وزیر ښاغلی اندری کرومیکو او د شوروی اتحاد یوشمیر نور مشران او عسکری او ملکی ستر شخصیتو نه اویه مسکو او کابل کسی د افغانستان د جمهوریت او شوروی اتحاد لوی سفیران د افغانی سفارت غړی اود مسکو یوزیات شمیر ښاریان د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد سره د مخه ښی له پاره دونوگوا هوایی ډگرته ورغلی ؤ .

ښاغلی محمد داؤد د مسکو هوایی ډگرته درسیږو په وخت کی د ښاغلی بود گورنی په ملگریا وروسته له هغی چی .وزیرسک د افغانستان د جمهوریت ملی سرود او د شوروی اتحاد ملی سرود وغزاهه د تشریفاتی گارد د احترام مراتب و منل ا هغه یسی وکوت .

د روسنه د جمهوریت موسس د شوروی اتحاد له شخصیتونو ، په مسکو کی د افغانی لوی سفارت له غړیو سره چی هغه ښاریانوه هوایی ډگرته حاضر شوی ؤ خدای په اعالی وگره .

ښاغلی محمد داؤد د مسکو او کابل کسی د افغانستان د جمهوریت او شوروی اتحاد لوی سفیران د افغانی سفارت غړی اود مسکو یوزیات شمیر ښاریان د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد سره د مخه ښی له پاره دونوگوا هوایی ډگرته ورغلی ؤ .

ښاغلی محمد داؤد د مسکو هوایی ډگرته درسیږو په وخت کی د ښاغلی بود گورنی په ملگریا وروسته له هغی چی .وزیرسک د افغانستان د جمهوریت ملی سرود او د شوروی اتحاد ملی سرود وغزاهه د تشریفاتی گارد د احترام مراتب و منل ا هغه یسی وکوت .

د روسنه د جمهوریت موسس د شوروی اتحاد له شخصیتونو ، په مسکو کی د افغانی لوی سفارت له غړیو سره چی هغه ښاریانوه هوایی ډگرته حاضر شوی ؤ خدای په اعالی وگره .

ښاغلی محمد داؤد د مسکو او کابل کسی د افغانستان د جمهوریت او شوروی اتحاد لوی سفیران د افغانی سفارت غړی اود مسکو یوزیات شمیر ښاریان د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد سره د مخه ښی له پاره دونوگوا هوایی ډگرته ورغلی ؤ .

ښاغلی کاسکین او ښاغلی کرومیکو زموږ دملی مشر سره د الوتکی تر اژدی پوری ملگری ؤ او دده له پاره یی د باعایت سفر هیله وگره .

پدی وخت کی ښاغلی محمد داؤد دشوروی اتحاد د حکومت اوخلکو دنیسی میلمه پالنسی څخه مننه وگر اووی ویل :

خوښیریم داچی وخت پیدا شو یوخل بیا دوست هیواد شوروی اتحاد ته سفر وگریم او دواړو هیوادو د علاقی وډ مسئلو په باب دشوروی اتحاد له مشرانو سره ووینیم اوخبری ورسره وگریم .

په مقابل کی ښاغلی بود گورنی وویل : هغه خبری چی د ښاغلی جمهور رئیس سره ونوی ډیری په زږ پوری اوبی له شکه دواړو هیوادو ترمنځ دلرغونی دوستی په پره مخنیا کی یو بل گام مخیل کینی .

ستاسو جلالتماب سفر د دواړو هیوادو دخلکو لپاره ډیر زیات گټور دی . ښاغلی جمهور رئیس دسلامتیا او د دوست هیواد افغانستان دخلکو د هوساینی هیله گوم .

ښاغلی محمد داؤد د سپرلی موټر د دوی له اسسټنټی څخه دونوگواتر هوایی وگر پوری د دوی چی موټر سایکل سپرو لغوا بدرته شو .

دواړو هیوادو مشرانو د سپرلی د موټر د لیریدو لاره او هوایی وگر د دواړو هیوادو په مشریتونو ښکلنی گری شوی وو . کله چی د ښاغلی جمهور رئیس د سپرلی الوتکی دشوروی اتحاد له فضا څخه ولیدنه

د افغانستان او شوروی اتحاد گډه اعلامیه

د هغې گډې اعلامیې متن چی په شوروی اتحاد کی دافغانستان دجمهوری دولت دجمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد رسمی اودوستانه سفر په پای کی ۱۳۵۶ کال دوری په شپږ ویشتمه نیټه دجمعی په ورځ ۱۹۷۷ کال داپریل په پنځلسمه نیټه په کابل او مسکو کی خپره شوه .

دشوروی سوسیالیستی جمهوریت داتحاد دعالی شورا درئیس هیات اودشوروی اتحاد دحکومت په بلنه دافغانستان دجمهوری دولت دجمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد ۱۳۵۶ کال دوری له درویشتمی نیټی نه تر شپږ ویشتمی پوری شوروی اتحاد ته رسمی او دوستانه سفرو کی .

بدغه سفر کی دافغانستان له خوا دجمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد، دتجارت وزیر ښاغلی محمد خان جلالر، دیلان وزیر ښاغلی علی احمد خرم، داوواو برښنا وزیر ښاغلی جمعه محمد محمندی دپه نیوچارو دوزارت مرستیال ښاغلی وحید عبدالله او په شوروی اتحاد کی دافغانستان دجمهوریت لوی سفیر ښاغلی علی احمد اودشوروی له پلوه دشوروی اتحاد دکمونسټ گوند دمرکزی جرگه کی عمومی منشی ښاغلی شونډ بریزوف، دشوروی اتحاد دکمونسټ

گوند دمرکزی جرگه کی دسیاسی دفتر غړی اودشوروی سوسیالیستی جمهوریت داتحاد عالی شورا درئیس هیات صدر ښاغلی نیکولای بودگورنی، دشوروی اتحاد د کمونسټ گوند دمرکزی جرگه کی دسیاسی دفتر غړی او دشوروی سوسیالیستی جمهوریت داتحاد وزیرانو دشورا رئیس ښاغلی الکسی کراسیگین، دشوروی اتحاد دکمونسټ گوند دمرکزی جرگه کی دسیاسی دفتر غړی او دشوروی سوسیالیستی جمهوریت داتحاد دپه چارو وزیر ښاغلی اندری گرومیکو ، د اقتصادی همکاریو دپاره دولتی جرگه کی رئیس ښاغلی سیون اسکاکوف او په افغانستان کی دشوروی سوسیالیستی جمهوریت داتحاد لوی سفیر ښاغلی الکساندر یوزانوف خبری وگری .

دخبرواترو په وخت کی چی دوستی ، باور اوښه تفاهم په فضاکی وشوی دپه مختیایي مسائلو اوددوه اړخیزو روابطو دلاتینکتیا په باب زور غوروشو اوددواړو هیوادو دعلاقی وړ بین المللی مهمو موضوع گانو په باره کی مفصلی خبری اتری وشوی . دافغانستان دملی خپلواکی دپیرته اخیستلو داته پنځوسم کال اوداکتوبر دسوسیالیستی ستر انقلاب دشیتمی کالیزی په دوشل کی ددواړو خواو مشرانو په ابتکار دمتقابلته په رسمیت پیژندلی او د

د جمهور رئیس بنسأ غلبي محمد داؤد مسا فر تو نه

د جمهور رئیس بنسأ غلبي محمد داؤد لخواه د شوروی اتحاد د مشرانو په نامه د دوستی بیلگرام مسکو ته مغاېره شوی او په هغه کې په مسکو کې دخپلی استوگنی په وخت کې د شوروی اتحاد د حکومت او خلکو د بنسأ مېلمه پالنې او تود هرکلی څخه مننه څرگنده شویده جمهور رئیس بنسأ غلبي محمد داؤد اودهغو ملگری هیات د شوروی سوېیالستی جمهوریتونو اتحاد ته ددري ورځنی رسمي اود وېبانه سفر له پای ته رسولو وروسته دوری په ۲۶ نېټه هازدیگر کابل ته راغی .

زهون ملی مشر بنسأ غلبي محمد داؤد د سپرلي الوتکه تر غرمې وروسته په څلورو بجو د کابل بین المللی هوايي ډگر ته رارسیدله او هغه وخت چې د جمهوریت موسس له الوتکی څخه راګوز شو بنسأ غلبي محمد نعیم، د ملی دفاع وزیر ډگر جنرال غلام حیدر رسولی جمهور رئیس بنسأ غلبي محمد داؤد کابل ته رارسیدلو په وخت کې جمهوري تشریفاتې ګارډ معاينه کوي

افغانستان اوشوروی دولت ترمینځ د دوستی درواغو د ټینګیدو تاریخی اهمیت دخپل هیواد دخپلواکی په خاطر افغانستان دولس دمبارزو مشرانو اولادیمیرالیچ لینین یادونه وکړه . دواړو خواو څرګنده کړه چی ۱۹۲۱ کال

د دوستی تړون دواړو هیوادو ترمینځ ۱۹۲۱ کال د بیطرفی اومتقابله نه تیری تړون نن هم دافغانستان اوشوروی اتحاد داپکو بنسټ بلل کیږی اودغه رازپه پوره ډاډ سره دافغانستان دجمهوریت اوشوروی اتحاد په ګټو خدمت کوی .

دافغانستان دجمهوری دولت جمهور رئیس اوشوروی مشرانو دوستانه اډیکسواو د افغانستان اوشوروی اتحاد تر مینځ د برابرو حقوقو حاکمیت اورخپلواکی حق ته دمتقابله احترام اویودبل په کورنیو چاروکی دلاس نه وهلوپه بنیاددښه گاونډی توب د برابلی پرمختیاله امله خپل زیات رضایت څرګندکړ .

افغانستان اوشوروی اتحاد کلک عزم لری چی په راتلونکی وخت کی هم دواړو خواو ترمینځ د دوستی اډیکي همکاري اوبښه گاونډیتوب له پخوانه زیات ټینګ کړی اودغه کار دافغانستان اوشوروی اتحاد دخلکوله ګټو سره پوره سمون خوری .

دبین المللی سولسی اومانیت دټینګښت دپاره خدمت کوی . دواړو خواوهغه سلا مشوری چی دواړوهیوادو ترمینځ دافغانستان اوشوروی اتحاد دخپل مینځی مسالو اوبین المللی مسالو په باب کیږی ډیری ګټوری بللی او

عقیده یی څرګنده کړه دغه سلامشوری چی عنعنوی بڼه یی غوره کړی باید په راتلونکی وخت کی هم دوام وکړی . دواړو خواو درضایت په څرګندولو سره وویل :

چی ددواړو هیوادو تر مینځ اقتصادی همکاري چی د برابرو حقوقو له مخی اومتقابله ګټه وده اوپراختیامومی له پخوانه زیات داوړدی مودی بڼه غوره کوی . دغه کار پدغه برخه کی د اقتصادی علاقو دزیاتی پرمختیاو د عملی مسئلو دحل دپاره هم شرایط برابروی .

ددواړو خواوپه عقیده د اقتصادی همکاريو دپاره دافغانستان اوشوروی اتحاد دگسای جرګه کی دکارپیل پدغه لاره کی مهم گام بلل کیږی .

په اقتصادی برخه کی دواړوهیوادو ترمینځ د علاقو دلاپنګتیا دپاره دهیلی په پیسزوی دواړوخواو ۱۳۵۶ کال دوری په پنځه ویشتمه نیټه دافغانستان دجمهوری دولت دحکومت اوشوروی سوسیالیستی جمهوریت د اقتصاد دحکومت ترمینځ په مسکو کسی د اقتصادی همکاري په باب یوه موافقه لاسلیک کړه .

دواړو خواو دافغانستان دجمهوری دولت او د شوروی سوسیالیستی جمهوریت د اتحاد ترمینځ د تجارتی اډیکو پرمختیایی ۱۹۷۶ کال دجون په میاشت کی ۱۹۷۶-۱۹۸۰ کلپو نو دپاره دشیانو دراگری وکړی دموافقی له مخی مینځ ته راخی بریلی بللی اوواړی یی

نيول چي دملگرو ملتو دموستي له منشور سره سم دبين المللي اپيکودنه بدلونکي قانون په نامه له زورڅخه داستفادي په برخه کي له زوراوياگواښ څخه دکار داخيستوڅخه دچوهکولو داصل له تثبيت سره مرسته کوي ضروري دي پدي مناسبت په بين المللي اپيکوکي دزورڅخه دکارنه اخیستو دنړيوال تړون دپرزورلاسلک کيدو اهميت څرگندکړي شواودنظر اتفاق وښودل شو چي دغه شان تړون په نړيوالحوالاتو باندی په زړه پوري اغيزه لري اودټولو هيوادوله پاره به دامنيست دزيات تايمين سبب شي .

دواړو خواو عقيده لري چي ددغه تړون مسوده چي اوس اوس دملگرو ملتو دموستي ترغوراوخيږني لاندی ده دنړۍ دټولو ذيعلاقه هيوادو ترمينځ موافقي ته درسيدو دپاره ډير ښه بنسټ بلل کيږي .

دواړوخواو دبين المللي او سنيو روابطو دډيري مهمي مسالي يعني دتسليحاتي مسابغو دبنديدو دمسالي پوره اوعمومي بي وسلې کولو ته درسيدواو دجگړي له خطرڅخه دبشریت دزغورني اوترټولو دمخه له اټومي جگړي څخه دزغورني دمسالي د حل اوفصل له پاره دلاغي زمينو تدبيرونو دنيول کيدوپه باب خپل نظرڅرگند کړي .

داټومي وسلې دنه خپريدو دتړون دټولو مقرراتو اوله دغه تړون سره دټولو هيوادوديو ځای کيدوداټومي وسلې دټولو زمونينو دمنع کيدو دبين المللي تړون دلاسلک اود کيمياوي

څرگند کړچي دشيانو متقابله سپارني اندازه به زياته اوداقلامو فبرست به پراخه شي .
دواړو خواودغه رازپه فرهنگي او صحي برخوکي دهمکاري مثبتو پرمختيا ياده کړي ددغو همکاريو دپراختيا دپاره بي خپل عزم اعلام کړي .

دواړوخواو بيائينگار وکړچي دوي دخپل مينځني علايقو سويه چي په بيلابيلو برخوکي حاصله شوي ده ددواړو هيسوادو خلکسو نارزښتناکي پانگي اودهغو دولتونو تر مينځ چي بيلابيل ټولنيژ نظامونه لري، په روغه جوړه کي دکاږژوند ستر ښکارندوي بولي .

دواړو خواو دبين المللي روانو مهمو مسالو په باب دخبرو په وخت په مسکوکي د۱۳۵۴ کال دغبرگولي داتلسمي نيتي دافغانستان او شوروي اتحادپه گډه ويناو په کابل کسي د۱۳۵۴ کال دليندي د(۱۹) نيتي دافغانستان اوشوروي اتحادپه گډه اعلاميه کسي اصلي مندرجاته تائيد اودهغو ټينگار وکړ .

دواړو خواوهغه مثبتې پرمختياوي چي په اروپايي دامنيست اوهمکاري دعمومي جرگي له جوړيدووروسته په بين المللي حالاتو کسي مينځ ته راغلي څرگندي کړي اوپه بين المللي اپيکوکي دويو داوامداري عملي او نه اوښتونکي عملي په توگه دديتانت دبدليدو دضرورت اوډنړۍ ټولو سنيوټه ددغي عمليي دلتمسي دزسيديوپه باب دخپلي کلکي عقيدې يادونه وکړه .
دواړوخواوپه عقيده دهغواضافي تدبيرونو

له پاره د فلسطین دخلکسو د حق په کېون د فلسطین د عربو خلکو درواحقوقو تأمین دی. دواړه خواوی د فلسطین د آزادی د موسسی په کېون د ټولو علاقه لرونکو اړخونو په کېون د منځنی ختیځ په باب د ژوندجرگی د سملاسی بیاجوړیدو ملاتړ کوی. داسیادوچی په مسالو باندی دغوراوخیږنی په ترڅ کی یوځل بیایی ددغی وچی د ټولو هیوادوپه گېزبار سره داسیا دسولی او ثبات د ټینګښت دپاره خپله زیاتره علاقه څرگنده کړه او دافغانستان او شوروی اتحادپه گېوستونو کی یی پدغی مسالسی پوری مربوط مندرجات تأیید اودهغو ټینګار وکړ.

دافغانستان جمهوریت اوشوروی اتحاد د هنددنیمی وچی دهیوادوترمیځ دښه گاونډیتوب درواپلو او همکاريو دټینګیدو طرفداردی او عقیده لری چی دا اختلاف وپهغه مسالی چه په دغه سیمه کی شته بایددخبرودلاری اودبهرنیو قواودهیڅ ډول لاس وهنی پرته حل وفضل شی.

دواړوخواوی امیدڅرگندوی چی دافغانستان اوپاکستان ترمیځ سیاسی اختلاف دروغی جوړی اودخبرو دلاری حل کیدای شی اوهغه تماسونه چی دواړو هیوادو دشرانو ترمیځ پیل شوی، له دغه کارسره به مرسته وکړی. دواړوخواو دناییتوب د نهضت داستعمار ضد اوامپریالیستی ضد خصوصیت په دښته توگه خپری اودغه نهضت یی په بین المللی سیاست کی دمهم عامل په توگه بللی ټاټوبی

وسلی دمنع کیدو اوله مینځه وړلودمقابلی ژور اجراه پورتنیومقصدونو سره به سمون ولری په اوسنیوشرايطو کېنی دټلیزه له مینځه وړلو ډول ډول نویووسلواو سیستهونو برابرولو اوتولیدمنع کیدو دموافقی دلاسلک ضرورت ډیرمهم اړخ لری. ددی ټکی په نظرکی نیولوسره چی په اروپا کی دامنیت اوهمکاری مسالی بریالی حل او فصل نه یوازی داروپادپاره بلکی دټولسی نړی دپاره ستر اهمیت لری.

دواړو خواو پدغه باره کی داروپا ددعموسی جرگی دوروستی سند دلاسلکوکونکو هیوادو له خوادیوه تړون دلاس لیک کیدو دمفکوری ملاتړوکړچی هیڅ یولوهمری هیواد دی دبل هیواد په خلاف له ازومی وسلی څخه کار وانه اخلی.

دافغانستان جمهوری دولت او شوروی اتحاد ډبی وسلی کولو دپاره دملگرو ملتسو دمووسسی ددعموی ټولنی دخانگیری غونډی دجوړیدو په گټه نظرڅرگندکړدغه شان غونډه ډبی وسلی کولو د نړیوالی جرگی دجوړیدو په لاره کی دمهم گام په توگه بولی.

دواړوخواوپه منځنی ختیڅ کی دلانجو ددوام له امله خپله ژورماندښته څرگنده کړه دوی یوشان عقیده لری چی په منځنی ختیڅ کی دعادلانه اودوامداری سولی ټینګیدل له ټولو هغوعربی ځمکو څخه چی په ۱۹۶۷ کال کی نیول شوی ډیرژراوپه بشپړه توگه داسرائیلی پوځ وتل غواړی اودیوه ملی دولت دجوړیدو

دمنشور ژورتطبيق په اساس ددغی موسسی داغیزمنتوب دسوی دلوپربوبه مقصد خپلی همکاری ته دوام ورکړی .

دواپوخواو دچاځرگند کسچي دشوروی سوسیالستی جهامیرو اتحادتهبه دافغانستان دجمهوری دولت دجمهور رئیس سفر او هغه خبری جسی ددواپوخواو تر مینخ وشوی دافغانستان دجمهوری دولت اودشوروی اتحاد تر مینخ دوستی ددعلاقواودهر اچیزی همکاری دلاپراختیا دپیاوړتیا په کال کی نوی او مهم مهم وبلل شی .

دافغانستان دجمهور رئیس بناغلی محمد داؤد دشوروی اتحاد دکمونست گوند د مرکزی جرگه کی عمومی منشی بناغلی لئونید بریزنف دشوروی سوسیالیستی جهامیرو داتحاد دعالی شورا درئیس هیات صدر بناغلی نیکولای پودگورنی اودشوروی سوسیالیستی جهامیرو داتحاد دوزیرانو دشورا رئیس بناغلی الکسی کاسیگین ته بلنه ورکړه چی افغانستان ته رسمی اوددوستانه سفروکړی چی په تشکر سره ومنل شوه .

څرگند کړچی ناپیلی هیوادونه په راتلونکی وخت کی هم دبین المللی سولی او امنیت دقوی دپاره داستعمار اوامپریالیزم دتیری سیاست په خلاف دخلکواوولسونو په عمومی مجادله کی زیاته ونډه سرته رسولی شی . دافغانستان جمهوریت او شوروی اتحاد داستعمار دله مینخه وپلواودهغه دوروستیو بقایاودله مینخه وپلواودنژادی توپیردلری کولو دعملی چکتیا غواړی دوی دخپلی آزادی او خپلواکی دپاره دزمبابوی او نامیبیا دخلکو دعادلانه مبارزوله امله خپل ملاتړ څرگندوی .

دواپو خواو داپارتاید سیاست چی دجنوبی افریقا دنژادپال رژیم له خواتقمییری سخت غندلی اودجنوبی افریقا دخلکو دهغو حقوقو دترلاسه کیدوله پاره چی انکارتی نشی کیدای ددغه خای دخلکوداکثریت دمبارزو له امله بی خپل ملاتړ څرگند کړی .

دواپو خواو هغه اهمیت چی ددوی هیوادونه بی دبین المللی سولی اوامنیته په ټینگیای کی دملگرو ملتو دموسسی درول له پاره ورکوی څرگند کړاوی ویل :

دی ته چمتودی دملگرو ملتو دموسسی

د افغانستان او شوروي اتحاد د اقتصادي همکاري د موافقي مېتن

په هغه کله اعلاميه کي چه د شوروي سوسيالستي جمهوريت او اتحاد دوست هيواد ته جمهور رئيس ښاغلي محمد داود لاسمي سپر څخه وروسته خبره شوه په هغه کي د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د اقتصادي همکاري د يوې موافقي د لاس ليک يادونه هم شوي وه دادي د دغې موافقي بشپړ متن چه د افغانستان د پلان وزير ښاغلي علي احمد خرم او شوروي اتحاد د پلوه د شوروي اتحاد د اقتصادي همکاريو د پاره د دولتي جرگه کي رئيس ښاغلي سکاچکوف د ۱۳۵۶ کال د وري په ۲۵ نېټه د مسکوپه ښار کي لاس ليک کړه پدي ډول وړاندي کيري :
د افغانستان د جمهوري دولت د حکومت او شوروي سوسيالستي جمهوريتونو د اتحاد

د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د اقتصادي همکاري موافقيت نامه په داسي حال کي چي جمهور رئيس ښاغلي محمد داود او شوروي اتحاد د عالي شورا درئيسه هيات صدر ښاغلي نیکولای بودگورني حاضر دي د پلان وزير ښاغلي علي احمد خرم او ښاغلي سکاچکوف له خوا لاسليک کړي .

هيوادو دروانو قوانينو په اساس د موافقو او تړونونو د لاسليک په برخه کې مرسته وکړي.
 څلور مه ماده :-

د دوی اړخيزی اقتصادی، تخنیکي او تجارتي همکاري د عملی اجرا په مسئلو باندی د اقتصادی همکاري په باب د افغانستان او شوروی اتحاد د حکومتونو ترمنځ د اېم-سی جرگه کې کی غور او خبری کبړی .
 او مربوط پیشنهادونه به د دواړو هیوادو د حکو متونو د څېړنی د پاره وړانده شی .

پنځمه ماده :-

دغه موافقه په هر ځل د پنځو راتلو نځو وړده اود دولسو کلونو دپاره اعتبار لری .
 دغه موافقه په هر ځل د پنځو راتلونکې کلونو دپاره به په اتوماتیک ډول اوږده شی پدی شرط چه د موافقی د اعتبار او د مربوطی هودی د تېریدو څخه یو کال مخکی له دواړو خواوه څخه هیڅ یوبل دمه وړلوری دهغی د اعتبار د فسخی په نسبت د خپل تمایل په باب د لیک په وسیله خبر نکړی .

دغه موافقه د مسکو په ښارکی د ۱۳۵۶ کال دوری په ۲۵ نیټه چه د ۱۹۷۷ عیسوی کال د اپریل خواړلسمه نیټه کبړی په دوو اصلی نسخوکی هر یوه په دری او روسی ژبو چه دواړه متنونه یو برابر اعتبار لری لاسلیک شویده .

علی احمد خرم د افغانستان د جمهور ی دولت د حکومت له خوا .
 سکا چکوف د شوروی سو سیالستکی جماعرو د اتحاد د حکومت له خوا .

له مخی وپتیبله د لاندنیو مراتبو په باره کسی دغه موافقه لاس لیک کړی .
 لومړی ماده :-

دواړه دمه واری خواوی په بیلا بیلو اقتصادی او تخنیکي برخوکی د دوه اړخیزو او دواړدی هودی د ډول په مخی د اقتصادی تخنیکي او تجارتي دزیاتی همکاري د پراختیا اولاینکمنت په مقصد خپله هیله څرگندوی .
 دویمه ماده :-

د دواړو هیوادو ترمنځ اقتصادی او تخنیکي همکاري به په لاندی برخوکی د دواړو خواؤ موافقی وړپه مشخصو پروژو پوری د مربوطو موافقو او تړونونو له مخی انکشاف او پراختیا وکړی لکه د گاز، تیلو، پتروشیمی د صنایعو پراختیا او کیمیا وی صنایع کرنه او اوبه لگول اونوری اقتصادی روغتیایی او د بیطاروی څانگی د تیلو گاز اونورو وچوگانی موادو د میند لویه مقصد د جیولوجی د پلټنو د کارانو اجرا کول او دهغو صنعتی ویستل .

د زریښا د انرژي پروژه چه د ډول او د تاسیساتو ساختمان د ترانسپورت او مخابراتو پراختیا حرفه وی ښوونه او تخنیکي پرسونل د ژوندانه د ماحول او چاپیریال اونوروساتنه .
 درېمه ماده :-

دواړه دمه واری خواوی په ټولو مسایلو سره د افغانستان د جمهوروی دولت او شوروی اتحاد د دیملاقه موسسو ترمنځ د اقتصادی تجارتي تخنیکي اړیکو په برخوکی د همکاري د پراختیا وړپه دغی موافقی او دواړو

البوم خاطرات

اولین لویہ جرگہ

دولت جمہوری افغانستان

د افغانستان د جمهوري دولت
لومړی لويي جرگه

د افغانستان د جمهوري دولت لومړی لویه جرگه

علی فیض او میر حبیب سہیلی د لویې جرگې له غړو څخه د منشیانو په توگه پېشنهاد کړل، چې د رایو اخیستوبه نتیجه کی ، د رایو په اکثریت ښاغلی محمد علی فیض او میر حبیب سہیلی د غونډې د منشیانو په توگه وټاکل شول. د جمهوري دولت د لومړۍ لویې جرگې غونډې چې د لویې جرگې درنيس ښاغلی واصفي په مشرۍ د معمول سره سم هره ورځ د سهار له خوا شروع او تر ماژدیگره یې دوام درلود، په ډیره دیموکراتیکه او آزاده فضا کی دملی وثیقی په موادو باندی یې غوراو خبری کولی . د جمهوري دولت د لومړی لویې جرگۍ د غونډې گذارشات په لاندی ډول وړاندی کیری .

د سلواغی ۱۰۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت د لومړۍ لویې جرگې په ماسپینینۍ غونډه کی چه د لویې جرگې درنيس ښاغلی عزیزالله واصفي په مشرۍ وشوه، د سترملی غونډې د غونډو د طرز العمل په باب خبری وشوی .
پدغه غونډه کی چی د ماژدیگر تر پنځه نیو بجو پوری روانه وه د لویې جرگې د غونډو د طرز العمل مسوده چه په دیارلسو مادو کښی تدوین شوی ؤ د لویې جرگې داستازو او غړیو

د افغانستان د جمهوري دولت لومړۍ لویه جرگه، لومړی د قرآن عظیم الشان د څو مبارکو آیتونو په لوستل کیدو او دملی سرود له خپریدو، وروسته زموږ دملی مشر د دولت درنيس او صدراعظم ښاغلی محمد داؤد په وینا د ۱۳۵۵ کال د سلواغی د میاشتی په لسمه نیټه د کابل په انصاری واټن کی د لویې جرگې په تالار کی پرانستله شوه .

«محترم لوستونکی به دملی لار ښود هغه ویناچی د لویې جرگې د پرانستلو په مناسبت یی کړی دملی مشر د ویناگانو په برخه کی ولولی .»

د دولت ښاغلی رئیس او صدراعظم دخپلی وینا په پای کی ، استاد عبدالکریم (حقانی) د لویې جرگې درنيس ټاکلویه مقصد د غونډې د موقت رئیس په توگه معرفی کړ .

استاد حقانی د لویې جرگې دریاست دخوکی د مؤقتی نیواوڼه وروسته په آزاده او دیموکراتیکه فضا کی د لویې جرگې درنيس ټاکلو لپاره رایې گیری وکړه، چه درایی له اخیستلو وروسته ښاغلی عزیزالله واصفي د رایو په اکثریت د لویې جرگې د غړو څخه درنيس په توگه وټاکل شو او دریاست خوکی یی و نیوله .
وروسته بیان ښاغلی واصفي ، ښاغلی محمد

داوردو خبرو اترو وروسته دځینو تعدیلاتو سره تصویب شوه .

دسلواغی ۱۲ره ۵۵ :

دجمهوری دولت داساسی قانون دمسودی دلوپې، فصل، لسمادی په لویه جرگه کې دملت استازویه دوه ورځنیو خبرواترو کې دځینو سهونو سره تصویب شوی .

دلویی جرگی راتلونکی عادی غونډه دستر ملی غونډی دطرزالعمل دلسمی مادی سره سم هره ورځ دسپارله نهو بجو څخه دغرمی تر دوولسو بجو پوری اوله دوه بجو څخه دهازدیگر ترڅلورو نهو بجو پوری جوړیږی .

دسلواغی ۱۱ره ۵۵ :

دلویی جرگی دسپارپه غونډه کې دلسمی وثیقی دمسودی دلوپې، فصل په اوومې، اتمې اونهمې مادی باندی دملت داستازو اودلویی جرگی دغړیو له خواوردی خبری اتری وشوی اودځینو سهونو سره تصویب شوی .

دجمهوری دولت په لوپې، لویه جرگه کې دملت استازو په خپلو غونډوکسی دهیواد داساسی قانون دمسودی په لوپې، فصل څخه شپږمادی درایو په اکثریت تصویب کړی .

دغه راز ترغرمی وروسته غونډه کې ددغی مسودی په لسمی او یوولسمی مادی باندی خبری وشوی . چه په نتیجه کې دلسمی مادی متن تعدیل اودنوی متن په تنظیم سره درایو په اکثریت تصویب او یوولسمه ماده چه دغونډی دطرزالعمل سره سم یی زیاتی خبری غوښتی دسپاورځی غونډی ته پال شوه .

دسپار په غونډه کې داساسی قانون دمسودی دهوادو په مندرجه فهرست باندی اوردی خبری وشوی اوله ځینو تعدیلاتو وروسته تصویب شو .

دلویی جرگی غونډی په ډیره دیموکراتیکه او آزاده فضاکې وشوی اواستازو خپلی نظریی په غورسره څرگندی کړی .

دلویی جرگی ترغرمی دهغه او وروسته غونډوکسی دمندرجه هوادو فهرست او دمسودی له لوپې فصل څخه شپږ تصویب شوی مادی دلویی جرگی دمنشیانو له خوا ولوستل شوی اوله دغومادو څخه په هر یوی باندی په آزاده اودیموکراتیکه توگه بحث او خبری وشوی .

دغونډوپه جریان کې دکابینی او داساسی قانون په مسوده باندی دغوراوڅیړنی دجرگه کې یوشمیر غړیو دهر بوطو موادو ده موضوعاتو په باره کښی د استازو پوښتنوته توضیحات ورکړل .

دلویی جرگی دوشمیر استازو په پیشنهاد درایو په اکثریت فیصله وشوه چی داساسی قانون په مسوده باندی دغوراو څیړنسی دجرگه کې، له خوا دی دهیواد داساسی قانون دپاره یوه مقدمه جوړه شی اودلویی جرگی دوروستی تصویب دپاره دی دارالانشاء ته

دسلواغی ۱۳ره ۵۵ :

دجمهوری دولت داساسی قانون دمسودی ددوهم فصل شلمه ماده دلویی جرگی دغړیو

دلويي جرگي غړي يوداساسي قانون دمسودي دبوديرشمي مادي نه تردري خلويشتمې مادي پوري دهغه په بيلوييلو اړخونو باندې دخبرو وروسته درايو په مطلق اكثريت دغه مادي له ځينوسمونو سره تصويب كړي .

دغونډو په جريان كې داساسي قانون بيه مسوده باندې دغوراوځيرني دجرگه كې غړيو په لازموبرخوكي دلويي جرگي دغړيو بوبنښتونه توضيحات ورکړل .

دسلواغي ۱۷هـ ۵هـ :

دجمهوري دولت داساسي قانون دمسودي يوويشت نوري مادي دخلورپنځوسمي مادي په پای كښي ديوه پراگراف او په پنځم فصل كې ديوي جلامادي په زياتوالي له ځينو سمونو سره دلويي جرگي په غونډو كسي تاييد او تصويب شوي .

ترغرمي مخكې اووروسته غونډوكي دهيواد دملې وثيقي دخلورم اوپنځم فصل له څلور څلو بېشتمې مادي څخه ترڅلورنيسپتمې مادي پوري دلويي جرگي دغړيو له خوا مفصل خبري وشوي اوله ځينو سمونوسره دغه مادي تصويب شوي .

داساسي قانون دمسودي پرمادو باندې دزيات غورپه مقصد دجمهوري دولت دلويي جرگي غړيودرايوپه اتفاق فيصله وكړه چي دمجلس سهارني غونډي دي چه دطرزالعمل سره سم دسپارپه نهوبجوپيل كيري دسلواغي په اتلسمه په اتوبجوچړي شي .

لويي جرگي ترغرمي دمخه اووروسته غونډو كې دلويي جرگي غړيوداساسي قانون دمسودي

دمفصلو خبرواو بحثونو نه وروسته ددغه فصل په ديارلسمه ماده كې دمنځم اودرايو په اكثريت تصويب شوه .

لويي جرگي دورځي له غرمي نه په مخكې اووروسته غونډوكي دملې وثيقي ددوهم او دريم فصل له يولسمي نه ترڅلورويشتمې مادي پوري خبري اترې وشوي اودغه مواد دخينوسمونو سره دلويي جرگي دغړيو له خوا تاييد او تصويب شول .

دسلواغي ۱۴هـ ۵هـ :

دافغانستان دجمهوري دولت داساسي قانون دمسودي ددريم اوڅلورم فصل پرشپږو مادو باندې دلويي جرگي دورځي ترغرمي دمخه غونډه كې خبري وشوي اودځينوسمونووروسته درايوپه اكثريت تصويب شوي .

تراوسه پوري چه دلويي جرگي غونډه يې خپل پنځمې ورځي ته ورسيدې ، دجمهوري دولت داساسي قانون مسودي ټولي دپرش مادي دلويي جرگي دغړيو له خوا تاييدي او تصويب شويدي .

دسلواغي ۱۵هـ ۵هـ :

دافغانستان دجمهوري دولت لويي جرگي دهيواد داساسي قانون دمسودي دخلورم فصل په ديارلسومادو باندې چه دخلكو دحقوقو او وجبويو په باره كښي دي غوروكړي . دجمهوري دولت لويي جرگي غړيودورځي ترغرمي دمخه او وروسته غونډه كې دهرې مادي په باره كسي چه دمنشيانو له خوا دغوراوځيرني دپاره لوستل كيدي په پوره آزاده او ديموكراتيكه فضاكي خپلي نظريې او عقيدې څرگندي كړي .

دهری یوی هغی مادی په باب چه غورپری وشوخیل نظریات اوپیشنهاد ونه په ډیره آزاده اودیموکراتیکه فضاکی څرگند کړل .
 ترغرمی دمخهغونډی په جریان کی دجمهوری دولت دلومړی،لویبی جرمی دپرانستلوپه مراسمو کی دجمهوریت دهؤسس پناغلی محمد داؤد دوینامتن چه دعامه اطلاعاتو دخپرونو په لړ کی په مصوره توگه داطلاعات اوکلتوردوزارت له خواچاپ شویدی دلویبی جرمی په غړیو او حاضرینوباندی وویشل شو .

دسلواغی ۱۸رهه :

دهیواد داساسی قانون دمسودی پنځه اتیا مادی دجمهوری دولت دلویبی جرمی له خوا تصویب شویدی . دملی وثیقی د مسودی دشپږم فصل او اووم فصل یوویشت مسادی چه دلویبی جرمی دمنشیانوله خواغونډی ته ولوستل شوی په پوره دیموکراتیکه فضاکی له اوږدوخپرو وروسته له ځینو سمونو سره تصویب شوی .

په غونډو کښی داساسی قانون په مسودی باندی دغوراوخیړنی دجرگه گي، یوشمیر غړیو دخپرو وپموادو په ارتباط په لازموبرخو رڼا واجوله اوغونډی ته یی توضیحات ورکړل .
 دسلواغی ۱۹رهه :

دجمهوری دولت لویبی جرمی دهیوادداساسی قانون دمسودی له اووم -اتم-اونهم فصل- څخه پنځلس مادی داتم فصل په یونوی یمه ماده کی دیوه پاراگراف په زیاتولو او ځینو نورسمونو سره درا یوپه اکثریت تصویب کړی .

دلویبی جرمی ترغرمی دمخه اووروسته غونډو کښی داساسی قانون دمسودی له شپږاتیا یمی مادی نه ترسلمی مادی پوری په وار سره دلویبی جرمی دمنشیانو له خواولوستل شوی . چه له اوږدو خپرواتراو پدغه برخه کښی دغونډی دغړیو دپیشنهادو اونظریوله وړاندی کیدووروسته چه په آزاده اودیموکراتیکه فضا کښی وشول دغه مادی تصویب شوی .

ترغرمی دمخه غونډه کښی داساسی قانون په مسوده باندی دغوراوخیړنی دجرگه گي، ځینوغړیوپه مربوطو برخوکی دلویبی جرمی دیوشمیرغړیو پوښتنوته توضیحات ورکړل . دجمهوری دولت دلویبی جرمی غونډی دملی وثیقی سل مادی دلویبی جرمی دغړیوله خواپه آزاده فضاکښی له ځینو سمونو سره تایید اوتصویب شوی . دلویبی جرمی دخپرو دجریان داوږدودپاره یو شمیر داخلی او بهرنی رابلل شوی کسان هم ورغلی وو .
 دسلواغی ۲۰رهه :

دجمهوری دولت دلویبی جرمی غړیوپه خپلو غونډوکی دملی وثیقی دمسودی په شپږو نورو مادوباندی غوراوخیړنه وکړه اودیو سلویوی او یوسلو دوه می مادی دمتن په بیاتنظیمولو او ځینو نورو سمونو سره یی دغه مادی تایید اوتصویب کړی .

ترغرمی دمخه اووروسته غونډوکی داساسی قانون دمسودی دنهم فصل له یوسلو یوی مادی څخه تر یوسلو شپږمی مادی پوری دغونډی دمنشیانو له خوا ولوستل شوی او په هری یوی مادی باندی په آزاده او پوره

د افغانستان د جمهوري دولت لومړۍ لويه جرگه

د يوه وګړتيا ټيکه توګه اوږدې خبرې اترې وشوې. د هيواد د ملي وثيقي يوسلو شمير مادي دلويي جرګې په غونډو کې له ځينو سمونو، زياتوالي او کموالي سره تصويب شوي. د غونډو د جرياز داوړيدو د پاره هم يوشمير داخلي کسان ورغلي وو.

د سلواغې ۲۰ ۵۵ :

د دولت رئيس او صدراعظم ښاغلي محمد داؤد د جمهوري دولت لومړۍ لويي جرګې د غونډې جريان چه په زړه پوري آزاده او ديموکراتيکه فضا کې وشوه وليد او واوريد.

کله چه د جمهوريت هؤسس ښاغلي محمد داؤد

دلويي جرګې تالار ته ورسيد دلويي جرګې غړي او حاضرين ودريدل په اوږدو چکچکو او تودواو له خوښي او خوشحالي ډکو احساساتو په څرګندولو سره يې دا انقلاب د مشر هرکلي وکړ.

تر غړي دمخه په غونډه کې د هيواد د اساسي قانون په مسوده باندې د غوراو څيړني د جرګه کې په پيشنهاد د قضا په نهم فصل کې دوه اوي مادي شامل کړي شوي چه د منشيانو له خوا د لوستل کيدو او اوږدو خبرو اترو وروسته دلويي جرګې غړيو تائيد کړي.

په غونډه کې د ملي وثيقي نوري څوارلس مادي د قضا په نهم فصل کېښي د دوو نور مادي په زياتوالي له ځينو سمونو سره درابو په اکثریت تصويب شوي.

د معمول سره سم يوشمير داخلي او خارجي کسان دلويي جرګې تالار ته ورغلي او د غونډې جريان يې واوريد.

دغه راز د اساسي قانون په مسودې باندې د غور او څيړني د جرګې غړيو مطرحه موادو په باب دلويي جرګې د غړيو پوښتنو ته ځواب ووايه او په بيلابيلو برخو باندې يې رڼا او چوله. غونډې تر غړي وروسته تر دولس نيمو بجو پوري دوام وکړ.

زهوزر ملي مشر ښاغلي محمد داؤد سپار له نيمو بجو او څلويښتو دقيقو څخه تر پايه پوري د غونډو جريان وليد او واوريد او کله چه د تالار څخه ووت په خوښي او خوشحالي او اوږدو چکچکو شعارونو سره بدرگه شو.

د سلواغې ۲۳ ۵۵ :

د جمهوري دولت لويي جرګې په خپلو غونډو کې د هيوادو د ملي وثيقي د مسودې د انتقالی احکامو او عمومي احکامو له فصلونو څخه لس مادي تصويب کړي.

د جمهوري دولت دلويي جرګې غړيو تر غړي دمخه غونډې په پيل کې دهند د فقيد جمهور له زلمه يوه دقيقه سکوت وکړ.

دلويي جرګې تر غړي دمخه او وروسته د غونډو کې چي څرګندي وشوي د اساسي قانون د مسودې له وروستيو فصلونو څخه لس مادي د مجلس د منشيانو له خوا لوستل شوي چي په ديموکراتيکه فضا کې له اوږدو خبرو اترو وروسته دغه مادي له ځينو سمونو سره تصويب شوي.

دغه راز په غونډو کې يوه نوي ماده او يوه سرريزه چي د مجلس د تصويب له مخي د اساسي قانون په مسوده باندې د غوراو څيړني د جرګه کې

دمسودی، وروستی تصویب دجمهوری دولت دلوبی جرگی دغړیو داحساساتو په څرگندیدو او اوږدوچکچکوسره بدرگه شو .

دمعمول سره سم یوشمیر داخلی اوخارجی کسان هم دغونډو دجریان داوریډو دپاره ورغلی و .

دسلواغی ۲۵-۵۵

دافغانستان دجمهوریت مؤسس بنا غلی محمد داؤد دراږو په اتفاق دملت د استازو له خوا دافغانستان دلومړی جمهور رئیس په توگه وټاکل شو .

لکه چه دسلواغی د۲۴ نیټی په دوهمه غونډه کښی فیصله شوی وه د افغانستان دجمهوری دولت لویی جرگی ترغرمی دمخه په لسو بجو دښاغلی عزیزالله واصفی په مشری دافغانستان دلومړی جمهور رئیس دټاگلو په مقصد غونډه وکړه .

ښاغلی واصفی دغونډی په پیل کی دملی ستری غونډی غړیو ته بلنه ورکړه چی پخپله اوباخپل کاندید د مجلس غړی وی او که له مجلس څخه بهر دجمهوری ریاست دمقام دنیولو دپاره معرفی کړی .

پداسی حال کښی دلوبی جرگی زیاتروغړیو دوینا کولو هیله درلوده له هغوی څخه څو تنوله احساساتو اودوطن دوستی څخه ډکی ویناوی وکړی اوټولو غړیو په یوه غږدغونډی له رئیس څخه وغوښتل دانقلاب له مشرڅخه هیله وکړی چی په خپله دهیواد دلومسری جمهور رئیس په توگه خپل ځان کاندید کړی اوبیاهم دغه سترملی مسئولیت په غاږه

له خوا برابره شوی پدغه برخه کی له خبرواو دلوبی جرگی دغړیو له خوا دنظر له څرگندیدو وروسته دراږو په اکثریت تائید شوه .

دسلواغی ۲۴-۵۵

دهیواد داساسی قانون مسوده دکل په توگه دراږو په اتفاق تصویب شوه - دافغانستان دجمهوری دولت داساسی قانون مسوده دپنځونویومادویو سریزی په زیاتوالی اوپه ځینو نورو موادو کی له یوڅه سمونوسره دجمهوری دولت دلومړی لویی جرگی له خوا تصویب شوه .

دجمهوری دولت دلومړی لویی جرگی وروسته له هغه چه دسلواغی په لسمه نیټه دجمهوریت دموسس ښاغلی محمد داود په وینا پرانستل شوه په څلیرویشته غونډه وکی چه په پنځلسو ورځو کی وشوی دلوبی جرگی غړیو دهیواد په ملی وثیقه کی په مندرج شویو موادو بانندی په آزاده دیموکراتیکه فضاکی اوپه دقیقه توگه او دهمکاری په روحی سره غور وکړ او له اوږدو خبرو اترو وروسته یی هغه تصویب کړل .

ترغرمی دمخه اووروسته غونډوکی چه د معمول سره سم دلوبی جرگی درئیس ښاغلی عزیزالله واصفی په مشری څرگندی وشوی دهیواد داساسی قانون مسوده دنویو مادوپه زیاتوالی چه یوه سریزه فهرست اودیارلس فصلونه پکی شامل دی دکل په توگه مجلس ته ولوستل شو او دراږو په اتفاق یوځل بیا تائید اوتصویب شو .

پدغه وخت کی دهیواد داساسی قانون

واخلي .

دلويي جرگي رئيس دغونډې دغړيو ديبسا
ټينگار له امله له بشاغلي محمد داؤن څخه هيله
وگره چې دافغانستان دملت داستازو دغۍ
غوښتنې ته خواب ورکړي .

**د انقلاب هېشر بېا غلي محمهداؤد
د ملت استازو ته په خطاب کي وويل:**

دلويي جرگي دجناب رئيس په اجازه ځما
ډيرودرندو اوگرانو خوښندو اوورويو ستاسي
دزړه له کومي احساساتو او قدر پيژندنې څخه
ډيرزيات خوښ يم اوخپل دزړه له کومۍ
تشکرات تاسي ته وړاندې کوم .

هيله لرم ددغې لويې جرگي ديوه غسړي
په توگه په خپل وارخپل نظريه خوښکيوکي
ستاسي په خدمت کي څرگندکړم . باور لرم
په يادبه مووي چې ماپه لومړۍ جمهورۍ
اعلاميه کي داسي ويلي و دخپل وطن په خدمت
کي ديبلايلو مسئوليتونو د هودي په اوږدو
کښي ديوه داسي هدف په لټه کښي وم چې
دافغانستان دخلکوپه تيره بېادهيواد دهجروهو
طبقو اوځوان نسل دپاره دماډي او معنوي
روژني اوودي يومثبت اورښتياڼي چاپيريال
پيداشي اوپه هغه کي دوطن ټول وگړي لسه
توپيراوامتيازه څخه پرته دخپل وطن دآبادي
اولوپتيا په لارکي برخه واخلي اودمسئوليت
احساس وکړي .

داهغه خبره وه چې ما دافغانستان دجمهوريت
په لومړۍ اعلاميه کي گرانو وطنوالوته کړي
وه . ان يوځل بيا تاسي ته عرض کوم چې په
خپلي همڼي خبري باندي ايمان لرم او هغه

مي دزړه له کومي کړيده .

هغه ملي حرکت چې وشوددي دپاره نهؤ
چي زه نن يوه څوکي اوبايومقام ولرم .
ډيروگرانو وطنوالو! خپل وطن ته دخدمت
کولو دهودي په اوږدوکښي ځمادپاره لټول
امکانات ميسروؤ او دخپلو اجراتو په لاره کښي
مي هيڅ ځنډنه ليده زماحقيقي هيله هغه ټکيؤ
چي دجمهوريت په لومړنۍ اعلاميه کي مۍ
څرگند کړيؤ اونن مي هغه ستاسي په خدمت
کښي عرض کړم .

ددريو کلو اواتومياشتو په موده کي چي
دجمهوري نظام له دورې څخه تيريزي ځماد
ملي وظيفي دلومړي پړاو يوه برخه ځما په
عقيده اجراشوئيده خوبايد له ياده ونه باسو
چي ملي وظيفه دومره مېجه اوستره ده چي
ددې هيواد له افرادوڅخه هيڅ يووگړي حق
نلري ووايي چي خپله ملي وظيفه مې ترسره
کړيده . ملي وظيفه له دغو ټولوڅيزونونه پوره
ستراودرنده ده چي نن مونږسره رسولې ده
اوبايي په راتلونکي وخت کي سرته رسوو .
دغه وطن زهونړوطن دي ، دغه خاوره زهونړ
خاوره ده . دغه وطن پرمونږباندي حق لري
اودوطن دهر وگړي اوبچي ملي وظيفه ده چي
دهغه دنیکه رغې ، دهغه دلورپتياوسر لوړي
دپاره هر هغه څه چي په وس يې پوره وي .
دخدمت کولو په لاره کښي ونه سپموي .

دافغانستان دجمهوريت لومړي پړاو تر نن
پوري دوام وگرهغه څه چه مي وکړي شول
اوبامي ونشوگړي ښه وه اوکه خراب دا البته
دملت او دافغانستان د تاريخ قضاوت ته پريښدم .

ستاسي درندو وکيلانو له احساساتو او
 قدرداني څخه خوښ يم زه خپل وطن ته
 خدمت کولو په لاره کي حاضر يم ستاسو
 محترمو وکيلانو غوښتنه ومنم خو زياتوم
 چي دغه ملي درنده وظيفه به ترهغه وخته
 پوري په غاږه واخلم چي روحاوجسما، دهغي
 دسرتو رسولوس ولرم او ترهغه وخته پوري
 چي وپوهيرم دافغانستان ملت دخپلي تگلاري،
 دولت دتک لاري اودهغه څه چي په خپله بي
 تصويب کړي، پيروي کوي او ترهغه وخته
 پوري چي دافغانستان دنجييو خلکو همکاري
 ميسره وي دوروستي توان اوقدرت سره به
 ددغي ملي وظيفي له سرتو رسولو څخه غاږه
 ونه غروم خوگله چي وپوهيرم چي جسما او
 فکرا ددغي سرتي ملي وظيفي دسرتو رسولو
 توان نلرم نوخپل معذرت به دافغانستان ملت
 ته وړاندې کړم .
 لهلوي خدای (ج) څخه دخپل ځان او ټولو
 هغو کسانو دپاره چي دافغانستان دسرلوپي
 په لاره کښي خدمت کولو هيله لري دپوره بري
 هيله کوم .
 پدغه وخت کي ټولو حاضرينو جمهوريت
 د هوسس له دغه مثبت ځواب څخه احساساتو
 په څرگندولو چکچکو اوشعارونو سره دخپلي
 پرله پسي خوشحالي مراتب څرگند کړل
 اودگلانو په شيندلو سره يي ددوي هرکلي
 وکړ .
 بياوروسته زلمت يوشمير استازو يوددغي
 برمه ډکي غونډي او جمهوري نيکمرغه نظام

اوس دافغانستان جمهوري نظام نسوي
 پراويل کيري هغه پراوجي په رښتيا ډير
 جدي پرله پسي اونه ستري کيدونکي زيار
 غواړي .
 زه ستاسي دوروريه توگه ستاسي د يوه
 خيرغوښتونکي په توگه اودخپل وطن د يوه
 خيرغوښتونکي په توگه فکرکوم او مشوره
 ورکوم چه ددغه سخت پراو دپاره نور هغه
 کسان که چيري په خپل ځان کي خپل وطن ته
 خدمت کولو په لاره کي زيات وس او طاقت
 وويني دافغانستان جمهوري درياست دپاره
 خپل ځان گانديد کړي .
 هر هغه څوک چه ددغه مقام په سر کسي
 ځای ونيسي او ترهغي ورځي پوري چه داساسي
 قانون پيرواود افغانستان د ملي انقلاب
 دهدفونو پيرووي باوردي ولري چه د يوه
 سرښندونکي په توگه ددغه وطن د يوه
 فداکاروگري په توگه اوپه پوره وياړ سره
 له هغه سره مرسته کوم .
 داوه ځما عقیده چه داويي جرگي د يوه
 غړي په توگه مي څرگنده کړه هر څنگه چه
 دافغانستان ملت تصميم ولري که څه هم
 ځمادخان اوبچيانو په قرباني تمام شي په
 باور سره وپوهيري چه ددغه پيروي به وکړم .
 ښاغلي محمد داؤد دافغانستان د لومړي
 جمهوري رئيس په توگه دخپلي گانديدی دمنلو په
 باب دملت داستازو د بيا يوا اوله احساساتو
 څخه ډکي غوښتنې په اثر دځواب په ترڅ
 کښي وويل :

محمد داؤد دروغتيا او بړي هيله وگره اوله دى امله چي دملت داستازيو دغوښتنى له مخي يي بيا هم دافغانستان دنجيب ملت داحساساتو اودنجيب هيواد مشر توب په غاړه اخيستى دى مننه اوخوښى څرگنده كړه .

دافغانستان منتخب جمهور رئيس ښاغلى محمد داؤد په پاى كښي ووييل : تاسى دافغانستان نجيب ملت داحساساتو او قدراني څخه خوښى اومننه كوم اووعده دركوم هغه څه چي زما په قدرت اوتوان كى وى خپل هيواد او هيوادوالوته يي دخدمت په لار كى ونه سپوم .

وروسته بيا دافغانستان منتخب جمهور رئيس ښاغلى محمد داؤد له خوښى او خوشحالى څخه دكوم احساساتو په مينځ كى دلويى جرگى له تالارڅخه ووت اوترغوى مخكسى غونډه د(۱۲) بجوپه شاوخوا كى پاى ته ورسيده . دلويى جرگى دغونډى دجريان داويدو او كتلو لپاره چي په هغى كښي دجمهورى دولت لومړى جمهور رئيس وټاكل شو د ښاغلى منتخب جمهور رئيس ماندينى محترمى ميرمن زينب داؤد دکابينى دځينو غړيو ميرمنى، ځينى عالي رتبه مامورين اوپه كابل كى اوسيدونكو كورديپلوماتيك رئيسان ورغلى ؤ .

همدارنگه يوزيات شمير كورنيو او بهرنيو څيريانو د غونډى جر يان چي له راډيو او افغانستان څخه په مستقيم ټوكه خپور شوو واوريد اوويي كاته .

هغه وخت چي د انقلاب لارښود دافغانستان

په ارتباط چي د انقلاب دلارښودپه مشر تابه دافغانستان دلرغونى هيواد په برخه شوى ويناوى اوشعرونه يي ولوستل وروسته بيا دلويى جرگى رئيس غونډى ته دهيواد دلومړى جمهور رئيس په توگه دښاغلى محمد داؤد دټاكلوپه باب چي دده كانديديدل دلويى ملي جرگى له خوا پرله پسى وغوښتل شول دراىو دڅرگندولو بلنه وركړه . دپرله پسى هلپلو، خوښى اوچكچكو اودزونى دى وى محمد داؤد تل دى دى جمهوريت شعارونه په منځ كى دلويى جرگى غږ يودرايوپه اتفاق دشپږكلونو له پاره د انقلاب مشر دهيواد دلومړى جمهور رئيس په توگه وټاكه .

هغه وخت چي دلويى جرگى رئيس دراىو په اتفاق دافغانستان دجمهورى دولت دلومړى جمهور رئيس په توگه دښاغلى محمد داؤد ټاكل كيدل اعلان كړل يوځل بيا دلويى جرگى غړى او حاضرين ودريدل اوپدغه برخه كى يي خپل زيات احساسات اوخوښى څرگنده اودهيواد دلومړى جمهور رئيس په توگه يي دده دټاكل كيدو هركلى وكړ .

دغه راز دملت استازواو دلويى جرگى غړيو دلوى خداى (ج)څخه دخلكوپه لارښوونه اودهيوادپه زيات پر مخنگ كى دښاغلى محمد داؤد دزياتو برياليتوبو غوښتمنه وكړه . دلويى جرگى رئيس ښاغلى عزيز الله واصفى هم دجمهورى دولت دلويى جرگى په هايندگى دسترى ملي وظيفى اود جمهورى انقلاب دهدفونوپه پرمخ بيولو كى دملى مشر ښاغلى

لارښود ښاغلی محمد داؤد ټاکل اعلام کړل، خلکو په چکچکو اوډوندي دی وی محمد داؤد تل دی وی جمهوریت او کور دی وی د افغانستان بیرغ په شعارونو سره دهغی هرکلی وکړ او هیواد دغه رښتین بچسی دټاکلو مبارکی یی یوبل ته په خوښی سره ورکولی.

د سلواغی ۲۶رهه

د افغانستان د جمهوریت دو است د لومړی جرگی اعلامیه

زمونږ د ملت نمایندگانو چه په لومړنی لویه جرگه کی د دولت د ریاست مقام په فرمان د ۱۳۵۵ هجری لمریز کال د سلواغی د لسمی نیټی څخه تر ۲۶ نیټی پوری د افغانستان په مرکز د کابل ښار کی د افغانستان د جمهوریت دولت د اساسی قانون پرمسوده باندی د غور اود هغی په برخه کی د تصمیم نیولو د پاره راغونډ شوی وو د دولت درئیس اوصدراعظم ښاغلی محمد داؤد هغه افتتاحیه وینا واوریده چه په هغه کی د ۱۳۵۲ کال د جنګاښ د ۲۶ نیټی د انقلاب علتونه اود جمهوریت د دروګالو او اوومیاښتو دوری عمده اجرات او په کورنیو چارو پوری مربوط مسایل او د افغانستان اقتصادی سیاست او خارجی سیاست او د هیواد دراتلونکی اقتصادی او اجتماعی پرمختیایی پلان د اساسی کړښو راتلونکی ښه پکیښی څرګنده شوی وه .

څرنگه چه دغه پالیسی په بشپړه توګه د افغانستان د ملت له هیلو سره سمه ده نو هغه

د جمهوریت دولت د لومړی لوی جرگی د غړیو د پرله پسې هغی غوښتنی له مخسی چی د افغانستان ملت مشرتوب دی بیا هم په غاړه واخلی د ملت استازونه ځواب ورکاوه . زیات شمیر وطن پرستو اوجمهوری غوښتونکو خلکو د لوی جرگی د تالار څنګ ته ټولنه کړی وه او په چکچکو اوډوندي دی وی محمد داؤد تل دی وی جمهوریت په شعارونو سره خپل احساسات څرګندول اود ملی مشر د انتخاب او څرګندونو په نسبت یی زیاته خوښی او خوشحالی څرګندوله .

د افغانستان لومړی منتخب جمهور رئیس هغه وخت چی د لوی جرگی له تالار څخه ووت د زرګونو خلکو په منځ کی چی د لوی جرگی دودانی تر شایي ټولنه کړی وه ، په چکچکو شعارونو او احساساتو په څرګندولو سره بدرګه شو .

د هیواد ولایاتو چی زهون وطن پرستو او جمهوریت غوښتونکو خلکو د افغانستان د لومړی جمهور رئیس په توګه د ښاغلی محمد داؤد انتخاب چی د لوی جرگی له خوا غوره کړی شوی په خوشحالی سره هرکلی کړیدی . په زرګونو خلکوګه ښخی وی او که نران، ځوانان و او که زاړه د غرمی د هغه د لوی جرگی جریان چی دراچویدو څپوله لاری خپور شوی لوی سپیکرونو اوراچوگانو په څنګ کی په ډیره مینه سره واوریده .

وروسته له هغه چی لوی جرگی د جمهوریت رئیس په توګه درایو په اتفاق زمونږ د ملی

خوا درايو په اتفاق دافغانستان د لومړي جمهور رئيس په توگه ټاکل شوي و د لومړي دمراسمو له سرته رسيدو وروسته دلويې جرگې پنگيدل اعلام کړل .

کله چې دهيواد دنوميالي بچي ښاغلي محمد داؤد د سپرلي موټر د چنگاښ د (۲۶) نيټې په واپ او انصاري واپ کې تيريدو دکابل د ښار او شاوخوا په زرگونو تنو چې دواټونو په غاړو کې ددغي تاريخي ورځي دنمانځلو دپاره راټول شوي وو او په زرگونو عکسونه او شعارونه ورسره ووژوندي دي وي دافغانستان گران بچي ښاغلي محمد داؤد تل دي وي جمهوريت په شعارونو چکچکو او دهغوي په موټر باندې دگلانو په شيندلو سره دجمهوريت دموسس ټير تودهرکلي چې زمونږ دوطن پالو او جمهوري غوښتونکو خلکو ميمزه ده وشو .

ښاغلي محمد داؤد ترغرمي دمخه دلس نيمو بجو په شاوخوا کې دلويې دمراسمو دسرته رسولو دپاره دلويې جرگې تالار ته تشریف راوړ او کله چې دتالار په دروازه کې وليدل شو دملې سترې غونډې غړي ودريدل اوله چکچکو اوله خوښۍ او خوشحالي څخه ډگوا حساساتو دڅرگنديدو سره مخامخ شو .

وروسته له هغه چې زمونږ ملي دمسردلويې جرگې تالار ته تشریف راوړ دلويې جرگې رئيس ښاغلي عزيز الله واصفي غونډه دلوي خدای په نامه پرانستله دلويې جرگې رئيس دلويې جرگې دغوټو وهغو تصويونو په باره کې چې دنمايندگانو له خوا دهغوي په شپږ ويشتو

تاييدو او ولاټر يي کوو .
دپښتونستان دموضوع په ارتباط له پاکستان سره دافغانستان دنمايندو په هکله داسي څرگندونه کووچه : افغانستان ديوه سوله خوښونکي هيواد په توگه تل زيار ايستلی دی چه له پاکستان سره خپل سياسي اختلاف په شرافتمندانه ډول حل کړي . څرنگه چه ددواړو خواو مشرانو تر مينځ دصميميت او تفاهم په فضا کېښي دافکارو تبادلې او مخامخ کتنې شويدي او ديوازيني سياسي اختلاف دلري کيدو دهيلې ښکارندوي گڼل کيږي مونږ دهغو تودو هرکلي کوو .

مونږ دټولو ذيعلاقه خواو تر مينځ ددغسي کتنو او افکارو د تبادلې ادامه گټوره او اغيزه ناکه گڼو ددوستي او شرافتمندانه حل ته درسيدو تر وخته مونږ دافغانستان دملت نمايندگان دحکومت دتک لاري په ناييد يوځل بيا په دې برخه کې په مداوم اوسوله ايز ډول دپښتنو او بلوڅو وروڼو دحقه حقوقو داحقاق ملاتړ کړي اوکويي هيله لروچه دغه سياسي اختلاف ددوي دخلکو او مشرانو دغوښتنو سره سم حل شي .

ښاغلي جمهور رئيس دلومړي مراسم په ځای کړل

دانقلاب مشر ښاغلي محمد داؤد دافغانستان دجمهوري دولت دلومړي جمهور رئيس په توگه دجمهوري دولت دلومړي لويې جرگې دغړيو په وړاندې دلويې مراسم په ځای کړل .
دجمهوريت مؤسس چې دملت داستازو له

گټواوډ ۱۳۵۲ کال د چنگاښ د شپږويشتم انقلاب هډونو اوډ افغانستان د جمهوریت دفاع ته وقف کړم» .

وروسته له هغه چې ښاغلی محمد داؤد د افغانستان د لومړي جمهورر رئیس په توگه د لویې مراسم په ځای کړل بیا هم د ملت دنماینندگانو حاضرینو د تودواووزون څخه ډکو احساساتو په څرگندیدو او اوږدو چکچکو سره بدرگه شو .

د افغانستان لومړی جمهورر رئیس ښاغلی محمد داؤد دیوی وینا په ترڅ کې وویل:

د افغانستان د نجیب ملت ښاغلو استازو ! زما اوډولو هغو کسانو دپاره چې له خپل وطن سره مینه او علاقه لری دخوښی او امیدواری ځای دی چې د ملت تاسی استازی د افغانستان د جمهورر دولت په لومړی لویه جرگه کې د افغانستان د اساسی قانون په مسودی او پخپلو مهو ملی مسئلو باندی دغور د پاره خاصی علاقی او دلچسپی سره په یوه آزاده او په زړه پوری فضاکی اوډورور گلوی او برابری په احساس برخه واخسته او نن موخپل وروستی تصمیم د افغانستان خلکو ته ابلاغ کړ .

داچې د ملت تاسو نمایندگانو نن زه دخپل وطن دیوه خدمتگاریه توگه د افغانستان د لومړی جمهورر رئیس په توگه وټاکلم زما د پاره ویاړنه ده اوډزه له کوهی ستاسی ددغه ښه باورله امله خوښی څرگندوم .

غونډوکی شوی او په هغوکی دیوی سر-زی په زیاتوالی فهرست او یوسلو شپن دیرس مادوکی د جمهورر دولت د اساسی قانون د مسودی تصویب او دغه راز د دولت د اساسی کړنو او پالیسی په باب یوه اعلامیه او د اساسی قانون د نافذیدو د مصوبی په نامه یوه فقره چې د افغانستان لومړی جمهورر رئیس دغه قانون لاسلیک کوی او د هغه نافذیدل اعلاموی شامل دی رڼا او چوله اوسریزه او اعلامیه یی ولوستله او پس له هغی یی ښاغلی محمد داؤد ته بلنه ورکړه چې د جمهورر دولت د لومړی لویی جرگی د غړیو په وړاندی د لومړی مراسم په ځای کړل .

وروسته ښاغلی محمد داؤد د لویی جرگی دریاست د میز تر شا پداسی حال کې چې یوه اړخ ته یی د لویی جرگی رئیس ښاغلی واصفی او بل اړخ ته یی هدلیه وزیر ډاکتر عبدالمجید ولاړو کښیناست او دکلام الله مجید په وړاندی د افغانستان د جمهورر دولت د لومړی جمهورر رئیس په توگه د لومړی مراسم داسی په ځای کړل .

«د افغانستان د ملت تاسو نمایندگانو په وړاندی زه محمد داؤد د لوی خدای په نامه سوگند یادوم چې د اسلام د سپیڅلی دین د اساساتو ملاتړ وکړم .

د افغانستان اساسی قانون او نور قوانینو ته په درنه سترگه وگورم او دهغوی پیروی وکړم . د ملی خپلواکی او د ساحی د تمامیت ساتنه وکړم او خپل ټول طاقت دخلکو له حقوقو او

گرانو خویندو او وروڼو او وطنوالو !

په همدې ساعت که ددغه ستر مسئولیت دروندوالی چه زه یې احساسوم امکان شته چی ستاسی هیڅ یووگړی نه یوازی داچه هغه درک نه کړی بلکه دهغه تصورهم ونشی کړی .

مامورینو څخه چی په صداقت اوایمان داری سره یې پدغو دریوکلونو او اوومیاشتو کی خپلی وظیفی سرته رسولی دی تشکر وکړم. اودهغو کسانو روح ته درود استوم چی پدغه تاریخی شپه یې وطن ته دخدمت په لاره کی خپل سرونه بښدلی دی. دغونډی په پای کی دجمهوری ملی سرودترانه خپره شوه او دجمهوریت مؤسس دلویی جرگی دغړیو او حاضرینو دزیاتو احساساتو ترمینځ دلویسی جرگی دغونډو له تالارڅخه ووت .

ددغه ستر اورراندنه مسئولیت د سرتسه رسولو دپاره زمانتکاء به په ستر اوتواناخدای دافغانستان دټول نجیب ملت په مرسته او ملاتړ زما دگرانو ملگرو په صادقانه او دزړه له کومی اودافغانستان ددولت دټولو کار کوونکو اوموظفینو په همکاري په هره سوبه اوپه هر مقام په هرځای کی چی دی اوپه پای کی زمونږ دملی انقلاب دقاقتونو اوزمونږ دټولو صدیقواووطن پالوزمانوپه لداکاری سرښندنه اوله ځان څخه تیریدو باندی وی .

په دی مراسمو کی ښاغلی جمهور رئیس ماندینی محترمی میرمن زینب داؤد ، ښاغلی محمدنعم له خپلی محترمی ماندینی سره دکابینی دځینو غړیوماندینو اوپه کابل کی داوسیدونکو کوردیپلوماټیکو رئیسانو هم برخه اخیستی وه .

زما دپاره به حقیقی خوښی اوویاوپه هغه وخت وی چه خپل وطن اوخلکوته په صداقت سره دخدمت ددوری دشپروکلونو له تیریدو وروسته بیا هم پدغه شان ټولنه کسی اود افغانستان دملت داستازوپه وړاندی په بریالی اوشرافت مندانه توگه دغه امانت چی ماته راسپارل شوی خپل خلف ته وسپارم .

دغه راز په دی ټولنه کی دبرخی اخیستو دپاره یوشمیر ستر عسکری او ملکی مامورین هم رابلل شوی ؤ .

پدغه وخت کی خپله وجدانی وظیفه بولم چی دانقلاب له ټولوملگروڅخه چه د۱۳۰۷ کال دجنگاښ په شپږویشتمه شپه یې له ماسره برخه اخیستی وه دافغانستان له زړه ور او لداکار اردو دمركزی کمیټی له غړیو او دحکومت له غړیواوپه پای کی له ټولو هغو

دکابل ښار اودهغه دشاوخواپه زرگونوخلکو چی دبزرگانو، منورینو، کارگرانو، ځوانانوپه گډون بشخی وی اوکه نارینه وروسته له هغه چی دجمهوریت مؤسس ښاغلی محمد داؤد دافغانستان دلومړۍ جمهور رئیس په توگه دلویی جرگی په تالارکی دلویو مراسم په ځای کړل په انصاری واټکی ستر مارش پیل کړ اوپداسی حال کی چی دانقلاب دمشر ښاغلی محمدداؤد عکسونه اوجهوری شعارونه ورسره ووپه ډیری زیاتی خوښی اوخوشحالی سره

د ملت داستازو او د جمهوري دولت د لويي جرگي د غړيو له زياتي خوښي او خوشحالي سره يوځای چې جريان يې دراجيوله خوا خپريده په چکچکو شمارونو اولي اټن سره ددغه کارهگرلي وگر

دهيواد د ولاياتو په مرکزونو ، لويو ولسواليو او ولسواليو او په نورو ګونونو کي پدغه مناسبت سترې ټولني وشوي پداسي حال کي چې واليانو د جمهوري وسله وال پوځ قوماندانانو ، مامورينو ، دپوهني زده کوونکو او په زرگونو ټولنځلوکيوه دغو ټولنو کي برخه درلوده دښارونو په واکونو او دخپلو ولسواليو په مرکزونو اوسپه وگي مارش وگر او يوځل بيا يې د لومړي جمهوري رئيس په توگه دهيواد د انقلاب دمشر او صديق زوي ښاغلي محمد داؤد د ټاکل کېدو په مناسبت خپل وطن پال او جمهوري غوښتونکي احساسات څرگند کړل .

په دغو ټولنو کي به هر ګون کي جمهوري انقلاب دصفت په برخه کي په سلگونو شمارونه ليدل کېدل . يوشمير متورينو ، ځوانانو او بزگرانو او کارگرانو د وينا وپه ترڅ کي د لويي جرگي له خوا دهيواد د ملي وثيقي د تصويب اودغه راز د افغانستان د جمهوري رئيس په توگه زموږ د ملي مشر د ټاکل کېدو په مناسبت خپل پاک او بي الابسه احساسات وښودل اوله لوي خدای څخه يې د افغانستان د جمهوري رئيس ښاغلي محمد داؤد په مشرۍ د گران هيواد د ترقي اولو ټياو د ملت د هوسايني اوسوگالي هيله وگر *

په عمومي واکونو کي وگر خپل او دافغان ملت دغه تاريخي او دويازنه ډکه ورځ يسي و نمانځله .

ددغه ستر ملي مارش په مخکي د جمهوري ګار د تشرېفاتو قطعي په انصاري واک کي پداسي حال کي چې د افغانستان د جمهوريت دوسله وال پوځ علم مبارک ورسره و له موزيک سره يوځای د مارش ملگرتيا کوله پدغه ستره ټولنه کي زيات شمير ځوانانو نجونو وگه هلکان ملي جامي اغوستي وې په ملي اټنونو اولي موسيقي سره يې ددغې بختوري ورځي له امله خپله خوښي او خوشحالي څرگندوله همدارنگه خلکو دهيواد د ولاياتو په مرکزونو ولسواليو اوسپه وگي ټولني کړي و او په خاص مينه يې دخپل ستر مشر د لويي مراسمو جريان چې د افغانستان د ملت له خوا دهيواد د لومړي جمهوري رئيس په توگه ټاکل شويدي او د لويي جرگي په وړاندي په ځای شول واوريد . پدغو ټولنو کي زموږ د ملي مشر په وړاندي د ملت داستازو اولويي جرگي د غړيو د زوږ څخه ډکوا حساساتو سره يوځای چه د لويي جرگي له تالار څخه مستقيما په ټول هيواد کي دراجيولو افغانستان له خوا خپريدل په اوږدو چکچکو اولي اټنونو او مخلي سازونو او سندروسره ددغې پر نمني ورځي هرکلي وگر . زموږ په زرگونو وطنوالو ښځي وې که نارينه زاړه وو که ځوانان وروسته له هغه چې يې دراجيولو افغانستان څخه يې د لومړي جمهوري رئيس په توگه د ملي مشر د ټاکلو کېدو زېري واوريد

د افغانستان د جمهوري دولت په لومړي لويه جرگه كې د ملت استازي

دغه لاندې كسان د جمهوري دولت په لومړي لويه جرگه كې د ټول ټول د خلكو د استازويه توگه ټاكل شويدي .

د ارزگان ولايت :

د تيرين كوت له ښار څخه ښاغلي
عبدمحمد د محمد ايوب زوی .

د دايکندي له ولسوالي څخه ښاغلي
محمد قاسم د محمد جان زوی .

د شېرستان له ولسوالي څخه ښاغلي
سهراب علي د قمبر علي زوی .

د گزابل له ولسوالي څخه ښاغلي
حاجي محمد حنيف د محمد شريف زوی .

د اجرستان له ولسوالي څخه ښاغلي
لاهور د اشرف خان زوی .

د چوري له ولسوالي څخه ښاغلي
حاجي نظر محمد د پور محمد زوی .

د كچران له ولسوالي څخه ښاغلي
غلام حيدر د محمد كريم زوی .

د دهر اوډله ولسوالي څخه ښاغلي
حاجي عبدالقيوم د حاجي عبدالرحمن زوی .

د خاص ارزگان له ولسوالي څخه ښاغلي
حاجي عبدالرحمن د عبدالله زوی .

د باميانو ولايت :

د باميانو مركز څخه ښاغلي
عبدالصمد زوی .

د پنجاب له ولسوالي څخه ښاغلي
محمد يوسف د احمد علي زوی .

د ورت له ولسوالي څخه ښاغلي

شيخ محسن د عبدالحسين زوی .

د يكاو لنگ له ولسوالي څخه ښاغلي
سيد حبيب الله د سيد محمد محسن زوی .

د سيغان او كهر دله ولسوالي څخه
ښاغلي سيد شاه د سيد دم شاه زوی .

د بادغيس ولايت :

د كادي نوټو مركز څخه ښاغلي
محمد ابوبكر د ذال بيگ زوی .

د قادس له ولسوالي څخه ښاغلي
محمد ظاهر د جمع خان زوی .

د چوئند له ولسوالي څخه ښاغلي
محمد آلف د حاجي محمد رحيم زوی .

د غورماچ له ولسوالي څخه ښاغلي
باز محمد د بلال زوی .

د ورغاب له ولسوالي څخه ښاغلي
غلام جيلاني د حاجي محمد امين زوی .

د بدخشان ولايت :

د فيض آباد له مركز څخه ښاغلي
حاجي عبدالحفيظ د عبدالمعز زوی .

د درواز له ولسوالي څخه ښاغلي
سيد محمد اكبر د سيد محمود زوی .

د جرم له ولسوالي څخه ښاغلي
عبد الواسع د مولوي خاكسار زوی .

د اشكاشم له ولسوالي څخه ښاغلي
ميرزا محمد د محمد نسيم زوی .

د افغانستان کالنه

- رکشم له ولسوالي څخه ښاغلی
برکات احمد تاج محمد زوی .
- دواخان له ولسوالي څخه ښاغلی
خواجهم بردي د حاجي آدینه بيگ زوی .
- د بغلان ولايت :**
- د بغلان له ښارڅخه ښاغلی محمد سالم
د عبدالدين زوی .
- د پلخمری له ولسوالي څخه ښاغلی
سلطان احمد رؤفي د عبدالرؤف زوی .
- د دوشی له ولسوالي څخه ښاغلی
حاجي خيرالدين د غلام رسول زوی .
- د اندراب له ولسوالي څخه ښاغلی
عیدی محمد خورسند د آدینه زوی .
- د خوشت او فرنگ له ولسوالي څخه
ښاغلی عبدالغفار بای د محمد رستم زوی .
- د نهرين له ولسوالي څخه ښاغلی
حاجي محمد شريف د محمد اکرم زوی .
- د بلخ ولايت :**
- د مزار شريف له ښارڅخه ښاغلی
غلام محمد اورې د حاجي امرالله زوی .
- د مزار شريف له ښار څخه ښاغلی
حاجي فيض الله د حبيب الله زوی .
- د دولت آباد له ولسوالي څخه ښاغلی
حاجي فيض الله د چاري زوی .
- د چمنال له ولسوالي څخه ښاغلی
امير محمد د محمد د خان زوی .
- د چاربولک له ولسوالي څخه ښاغلی
عبدالرحيم د عبدالکريم زوی .
- د شولگري له ولسوالي څخه ښاغلی
مواوي ابو القاسم د عبدالمجيد زوی .
- نور محمد د جمعه خان زوی .
- د بلخ له ولسوالي څخه ښاغلی
جلاد خان د نياز محمد زوی .
- د نهر شاهي له ولسوالي څخه ښاغلی
سميد او د سيد اقبال زوی .
- د شور تپي له ولسوالي څخه ښاغلی
مولوي رحمن بردي د حاجي محمد عمر زوی .
- د پروان ولايت :**
- د پروان له مرکز څخه ښاغلی ميرغوث الدين
دمير نظام الدين زوی .
- د غور بند له ولسوالي څخه ښاغلی
سيد محمد اصغر د مير علي گوهر زوی .
- د پنجشیر له ولسوالي څخه ښاغلی
عبدالقيوم عطائي د عطاء محمد خان زوی .
- د جبل السراج له ولسوالي څخه
ښاغلی ياره محمد د مير محمد خان زوی .
- د بگرام له ولسوالي څخه ښاغلی
حاجي عبدالرحمن د محمد ناز زوی .
- د سرخ پارسا له ولسوالي څخه ښاغلی
فراورز د محمد اکبر زوی .
- د کاپيسا دلويي ولسوالي له مرکز څخه
ښاغلی محمد آصف د محمد صديق زوی .
- د تگاب له ولسوالي څخه ښاغلی
سعد الله د محمد قاسم زوی .
- د کوهستان له ولسوالي څخه ښاغلی
عبدالواحد د عبدالقادر زوی .
- د نجراب له ولسوالي څخه ښاغلی
مواوي ابو القاسم د عبدالمجيد زوی .

د افغانستان د جمهوري دولت لومړۍ لويه جرگه

- د پکتيا ولايت :**
- د گردېز له ښارڅخه ښاغلي حاجي فيض محمد
 دجلادخان زوی .
 د گردېز له ښارڅخه ښاغلي گل احمد
 د حاجي نيك محمد زوی .
 د سيدكرم له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالغني پير دوست زوی .
 د زرمت له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمدانور دمحمد اکبر زوی .
 د څمکنيو له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي سلطان محمد د حاجي گل زوی .
 د داڅيو له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد عمر د گلجان زوی .
 د جاني خيلوله ولسوالي څخه ښاغلي
 ملاخواجه دشير محمد خان زوی .
 د وزی څدرانو له ولسوالي څخه ښاغلي
 ميراجان د غلام محمد زوی .
 د خوست د لويي ولسوالي له مرکزڅخه
 ښاغلي وريښمين پادشاه گل زوی
 د ميدان څاڅپوله ولسوالي څخه ښاغلي
 برکت الله د حاجي رحيم الله زوی
 د هوسې خيلو له ولسوالي څخه ښاغلي
 موسی جان د ساحې زوی .
 د تېيو خوست له ولسوالي څخه ښاغلي
 ميرزاشازار د سلېمي زوی .
 د اړگون د لويي ولسوالي له مرکزڅخه
 ښاغلي شير محمد دعيسی خان زوی .
 د سپيری څدران له ولسوالي څخه
 ښاغلي قطب خان دميروخان زوی .
- د کوملي له ولسوالي څخه ښاغلي**
- نعمت خان دشيرخان زوی .
د تخار ولايت :
 د نالقانوله مرکزڅخه ښاغلي عبدالمبين
 د عبدالکريم زوی .
 د رستاق له ولسوالي څخه ښاغلي
 کریم الله د حبيب الله زوی .
 د دينکي قلعه له ولسوالي څخه ښاغلي
 نائب جمعه خان دمحمد شفيق زوی .
 د اشکمش له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد سرور دمحمد حسن زوی
 د فرخار له ولسوالي څخه ښاغلي
 مولوي عبدالواحد دعاشور محمد زوی
 د چاه آب له ولسوالي څخه ښاغلي
 مير غلام حيدر دمير حبيب الله زوی .
 د خواجه غار له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالرشيد د حاجي خدايقل زوی .
د جوزجان ولايت :
 دشبرغان له ښار څخه ښاغلي ايکم بردی
 دمحمد قل زوی .
 د سنگچارک له ولسوالي څخه ښاغلي
 وصال الدين دمحمد اقبال زوی .
 د سرپل له ولسوالي څخه ښاغلي
 سيد محمد د غلام رسول زوی .
 د آقچي له ولسوالي څخه ښاغلي
 صحبت د جمعه گلدي زوی .
 د قرقيس له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي خضر محمد دمخم زوی .
 د منگجک له ولسوالي څخه ښاغلي

رحمن نظردحاجي ملانوبت زوی .

د زابل ولايت :

دکلات له ښارڅخه ښاغلي عبدالقادر

دغلام حسن زوی

دارغنداو له ولسوالي څخه ښاغلي

عبدالجليل دينک محمد زوی

د شينکي له ولسوالي څخه ښاغلي

حاجي کمال د عبدالغني زوی .

دجلدک له ولسوالي څخه ښاغلي

حاجي دليردحاجي عبدالواحد زوی .

ددايه چروبان له ولسوالي څخه ښاغلي

منگل خان دحاجي ارسلاح زوی .

دکوچيانو استازي ښاغلي محمدايوب

دصاحب جان خان زوی .

دشاجوي له ولسوالي څخه ښاغلي

محمدکريم رحاجي محمدخان زوی .

د سمنگانو ولايت :

دايبکو له مرکزڅخه ښاغلي غلام

مديق دحاجي سورگل زوی .

ددره صوف له ولسوالي څخه ښاغلي

جهانگير دجهانمير زوی .

دخلم له ولسوالي څخه محترمه نجيمه

دمحمد سهيل لور .

داوبی دواپ له ولسوالي څخه ښاغلي

حاجي نورمحمد درحمت باي زوی

د غزني ولايت :

دغزني له ښارڅخه ښاغلي حاجي

حبيب الله دشيراحمد زوی

دغزني له ښارڅخه ښاغلي عبدالله

شميمي دجمعه گل زوی .

داندپوله ولسوالي څخه ښاغلي

سيدجعفر دسيد جيلاني زوی .

دناهوره ولسوالي څخه ښاغلي

غلام علي عبيد دجمعه خان زوی .

د چغتو له ولسوالي څخه ښاغلي

شجاع محمد دحاجي سلطان محمدزوی .

دقره باغ له ولسوالي څخه ښاغلي

اخترمحمد دشيرجان زوی .

دجاغوري له ولسوالي څخه ښاغلي

غلام علي دحبيب علي زوی .

دکټوازدلويي ولسوالي له مرکز څخه

ښاغلي نيازمحمد دگل محمدزوی .

دوازي خواله ولسوالي څخه ښاغلي

محمدخان دختک زوی .

دشرني له ولسوالي څخه ښاغلي

محمد رفيق دحاجي نظرمحمد زوی

دکټواز دمرکز دکوچيانو استازي

ښاغلي حاجي محمدسرور دميرگل زوی .

دمرکز دکوچيانو استازي ښاغلي

بخت پور دشيرعلي زوی .

دمقرله ولسوالي څخه فضل احمد

دحاجي حبيب الله زوی .

دناوی له ولسوالي څخه ښاغلي

عبدالسلام دحبيب الله زوی .

دمالستان له ولسوالي څخه ښاغلي

محمدجعفر دمحمد باقرزوی .

د غور ولايت :

دچغچران له مرکزڅخه ښاغلي خليم

د افغانستان د جمهوري دولت لومړۍ لويه جرگه

د فراه ولايت :

- نور احمد دخليفه علي شاه زوی .
 د لعل اوسرچنگل له ولسوالي څخه
 ښاغلي محمد امين بيگ د غلام حيدر بيگ زوی .
 د تولک له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي عبدالستار دوست محمد زوی .
 دشهرک له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي سيد انور د سيد تاج محمد زوی .
 د تيوري له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد حسين رحاجي محمد ابراهيم زوی
 د پسا بندله ولسوالي څخه ښاغلي
 امرالدين دشادي خان زوی
د فارياب ولايت :

- دميمنى له مرکز څخه ښاغلي محمد عمر
 دمحمد علي زوی .
 د اندخوی له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالرسول دنادر نياز زوی .
 د پښتون کوټ له ولسوالي څخه
 ښاغلي غلام سخي لارمل .
د کابل ولايت :

- د کابل له ښار څخه محترمه کبرا
 دبسم الله خان لور .
 د کابل له ښار څخه پوهاند دوکتور
 عبدالفتاح همراه دگل عليخان زوی .
 د کابل له ښار څخه ښاغلي محمد شريف
 رحاجي غلام رضازوی .
 دمير بيجه کوټ له ولسوالي څخه
 پوهنوال حبيب الرحمن هاله د عبدالمحمد زوی .
 د چهاردهي له ولسوالي څخه ښاغلي
 غلام نبی باهر د غلام قادر زوی .
 د پلجراغ له ولسوالي څخه ښاغلي
 کشمير رحاجي عبدالله زوی .
 دشيرين تکاب له ولسوالي څخه
 ښاغلي محمد عظيم د آدم خان زوی .
 د قيصار له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالقادر د سيد مراد زوی .
 د دولت آباد له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي جمعه ايشان د قربان سعيد زوی .
 د درزآب له ولسوالي څخه ښاغلي
 نصرالله د بهرام زوی .

- دشاوليکوټ له ولسوالي څخه ښاغلي
 لعل محمد دوست محمد زوی .
- دشورابک له ولسوالي څخه ښاغلي
 نظر محمد رسيد محمد زوی .
- دمعروف له ولسوالي څخه ښاغلي
 غلام علي د عبد السلام زوی .
- دشيتکي له ولسوالي څخه ښاغلي
 غلام رسول د غلام محمد زوی .
- دارغنداو له ولسوالي څخه ښاغلي
 حيات الله دمحمد رفيق زوی .
- دکنډز ولايت :**
- دکنډزله ښارڅخه محترمه عزيزه
 دمحمدا مان اور .
- دکنډزله ښارڅخه ښاغلي محمدانور
 رسولي د عبد الرسول زوی .
- دامام صاحب له ولسوالي څخه
 ښاغلي عبد الحکيم دمحمک تاش زوی .
- دخان آباد له ولسوالي څخه ښاغلي
 نعمت الله دخان ملازوی .
- ددشت ارچي له ولسوالي څخه
 ښاغلي مولوي قلندر دمحمد حسين زوی .
- دکلای زال له ولسوالي څخه ښاغلي
 صفر محمد دنظر محمد زوی .
- دچاردری له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد گلاب درحمت گل زوی .
- دلغمان ولايت :**
- دمهترلام له ښارڅخه ډاکتر جانان
 د تاج محمد زوی .
- دنورستان له ولسوالي څخه ښاغلي
 ديغمان له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد علي فيض رمضان زوی .
- ديگراميو له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمدانور د حاجي سيد احمد زوی .
- دسروبي له ولسوالي څخه ښاغلي
 عصمت الله دمحمد شريف زوی .
- دده سيزله ولسوالي څخه پوهاند
 مير شرف الدين انصاري دمير فيض الدين زوی .
- دشکردری له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالله نيك دامرالله زوی .
- دقره باغ له ولسوالي څخه ښاغلي
 محمد داود ددل محمد زوی .
- دکندهار ولايت :**
- دکندهار له ښار څخه ښاغلي
 محمد داود دمحمد عثمان زوی .
- دکندهار له ښار څخه ښاغلي خير محمد
 دمحمد اعظم زوی .
- دډنډوله ولسوالي څخه ښاغلي عبدالله
 د حاجي خير محمد زوی .
- دسپين بولدک له ولسوالي څخه ښاغلي
 حاجي عبدالکريم د حاجي داروخان زوی .
- دارغستان له ولسوالي څخه ښاغلي
 امان الله د دلبرخان زوی .
- دڅاک ريز له ولسوالي څخه ښاغلي محمد عثمان
 دنيا محمد زوی .
- د پنجواني له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالحليم دشير محمد زوی .
- دميونډ له ولسوالي څخه ښاغلي
 عبدالوهاب د عبدالله زوی .

د افغانستان د جمهوریت دولت لومړۍ لویه جرگه

- عبدالقدیر دمحمد دین زوی .
- دعلیشینګ له ولسوالۍ څخه بنا غلی
- حاجی عبدالرزاق دحاجی محمدافضل زوی .
- دقرغیوله ولسوالۍ څخه ښاغلسی
- سیدعباس دسیدغلام حسین زوی .
- دعلینګار له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- ملک عبدالحی دملاکل تور زوی .
- دلوگر ولایت :**
- دپل علم له ښارڅخه ښاغلسی
- محمدآصف دمحمد سرورزوی .
- دمحمدآغی له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- حاجی کریمداد دعبداالرحمن زوی .
- دبرکی برک له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- سیداحمد دسیدګلاب زوی .
- دازرو له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- شاه محمود دمحمدعلی زوی .
- دکوچیانو استازی ښاغلی ملک نور
- احمد دمحمدجان زوی .
- دننګرهار ولایت :**
- دکوچیانو استازی حاجی محمددین
- دباغوان زوی .
- دجلال آبادله ښارڅخه ښاغلسی
- جان محمد دجهانگیر زوی .
- دجلال آبادله ښارڅخه داکتـــر
- تارا سنگ دپیارام سنگ زوی .
- دکونې د لویی ولسوالۍ له مرکز څخه
- ښاغلی محمدهاشم زمانې دمیرزمان خان زوی .
- دشوکی له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- محمدظاهر وطنیار دعبداالحکیم خان زوی .
- دکامدیش له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- عبدالجبار دحاجی عبدالله زوی .
- دبرکونې له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- عبدالله غمخور دحاجی عبدالودود زوی .
- دسرکونې له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- نورستان خان دعبداالستار خان زوی .
- دخاص کونې له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- محمدجان دمیرزامحمدحلیم زوی .
- دپیچ له ولسوالۍ څخه ښاغلی حاجی
- محمدصدیق دمحمد موسی زوی .
- دشینوارو د لویی ولسوالۍ له مرکز
- څخه ښاغلی سید بهرام شاه دسیدمحمدشاه زوی .
- دده بالا (مسکه مینه) ښاغلی مامور
- سردار دڅاڅی زوی .
- دآچین له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- گل محمد دمحمد عمرزوی .
- دنازیانوله ولسوالۍ څخه ښاغلی
- فولادزمت خان زوی .
- دمهمنددری له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- حاجی سردارمحمد داصغر زوی .
- دگوشتی له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- سیدکریم خان دسیداکبرخان زوی .
- دګامسی له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- ملک شیریندل دکندل زوی .
- دکوزکونې له ولسوالۍ څخه ښاغلی
- محمدان دشیره محمد زوی .
- دروډانوله ولسوالۍ څخه ښاغلی حاجی
- مطع الله دحاجی محمد سعیدزوی .
- دسره روډله ولسوالۍ څخه ښاغلی

د افغا نستان کالني

- عبدالله دشير احمد زوی .
 دخو گياڼو له ولسوالي څخه ښاغلی
 جرنيل والاڅن دمحمدجان زوی .
 دحصارک له ولسوالي څخه ښاغلی
 عبدالوهاب داحمدخان زوی .
- دنيهروز ولايت :**
 دزرنج له مرکز څخه ښاغلی فيض محمد
 دمحمد علم زوی .
 دچاربرجان له ولسوالي څخه ښاغلی
 محمدجان داحمدجان زوی .
 دچخانصور له ولسوالي څخه ښاغلی
 محمدشريف دسخي ملاحسن زوی .
 دکنگ له ولسوالي څخه ښاغلی
 محمدحسين دجمعه خان زوی .
- دوردگو ولايت :**
 له ميډنيار څخه ښاغلی حيات الله
 د عبدالقادر زوی .
 دپهسود دلومړي برخي له ولسوالي
 څخه ښاغلی محمداسحق دغلام حسين زوی .
 دپهسود دمركز له ولسوالي څخه
 ښاغلی محمدناصر دمحمد حسن زوی .
 دسيدآباد له ولسوالي څخه ښاغلی حاجي
 سلطان محمدرفضل محمد زوی .
 دچک وردک له ولسوالي څخه ښاغلی
 محمدمحسن دمحمدظاهر زوی .
- دهلمند ولايت :**
 دبست له ښار څخه ښاغلی سلطان
 سکندر دعيسي خان زوی .
 دنهرسراج له ولسوالي څخه ښاغلی حاجي
- پيرمحمد دعبدهجيب زوی .
 دنوزاد له ولسوالي څخه ښاغلی
 آقا محمد دوست محمد زوی .
 دموسي کلاله ولسوالي څخه ښاغلی حاجي
 فيض الله دوست محمد زوی .
 دگرمسير له ولسوالي ښاغلی حاجسي
 محمدنعيم دمحمدکريم زوی .
 دنادعلي له ولسوالي څخه ښاغلی حاجي
 خدايدار دخران زوی .
 دباغران له ولسوالي څخه ښاغلی
 غلام سرور د عبدالله زوی .
 دبارکزيو د نياوي له ولسوالي څخه
 ښاغلی حاجي ظريف د حاجي نيك محمد زوی .
 دديشوله ولسوالي څخه ښاغلی حاجي
 محمدزمان د حاجي محمدکريم زوی .
- دهرات ولايت :**
 دهرات له ښار څخه محترمه سه نجيبه
 د عبدالرحيم لور .
 دهرات له ښار څخه ښاغلی علي آقا
 د عبدالحسين زوی .
 دغوريانو له ولسوالي څخه ښاغلی قاري
 محمدابوبکر دمحمد سرور زوی .
 دانجيل له ولسوالي څخه ښاغلی
 غلام رسول حقيقي د عبدالحميد زوی .
 داوبی له ولسوالي څخه ښاغلی
 اخترمحمد دمحمد ابراهيم زوی .
 دننده جان له ولسوالي څخه ښاغلی
 محمدامين شکیباد احمدقلي زوی .

د افغانستان د جمهوري دولت لومړي لويه جرگي

- دادرسکن له ولسوالي څخه ښاغلي عبدالکريم تمناخداد زوی .
 عبدالباقي بهواز د محمد سرور زوی .
 دکشک له ولسوالي څخه ښاغلي عبدالرحيم زنجور د ملا عبدالرحمن زوی .
 دکرخ له ولسوالي څخه ښاغلي دگنډی له ولسوالي څخه ښاغلي امين الله دسيده محمد زوی .
 دپښتون زرغون له ولسوالي څخه صالح محمد د محمد سرور زوی .
 د ښاغلي عبدالهادي فايق دنور محمد زوی .
 دگلران له ولسوالي څخه ښاغلي د کپسان له ولسوالي څخه ښاغلي حاجي اعظم دسيده محمد زوی .

د افغانستان د جمهوري دو لست د لويي جرگي انتصابي غړي.

- د دولت درئيس او صدراعظم ښاغلي محمد داود
 دفرمان په صادریدلو سره یوسلو دیرش تنه
 د افغانستان د جمهوري دولت د لومړني لويي
 جرگي د انتصابي غړيو په توگه وټاکل شول .
 د حکومت د پخواني ابلاغيي په اساس د يو
 سلو دیرشو تنو له جملې څخه د جمهوري اردو
 پښخلسي تنه صاحب منصبان او نور د بزگرو،
 کارگرو، منورينو او ځوانانو له جملې څخه
 د لويي جرگي د انتصابي غړيو په توگه وټاکل
 شويدي چه نومونه يي په لاندې ډول وړاندې
 کيږي .
 د جمهوري اردو د منصبدارانو نومونه چي
 د جمهوري دولت د لومړني لويي جرگي د انتصابي
 غړيو په توگه وټاکل شويدي .
 دگر جنرال عبدالعزيز د عظيم الدين زوی .
 دگر جنرال محمد موسی خان د حاجي
 خيرالدين خان زوی .
 تورن جنرال عبدالله روکي د محمد سلیمان
 خان زوی .
 تورن جنرال عبدالغني د عبدالواحد زوی .
 برید جنرال محمد طاهر د عبدالغفار خان زوی .
 برید جنرال بابو جان د عبدالواحد زوی .
 برید جنرال غلام دستگیر د حاجي قلندر زوی .
 برید جنرال نور محمد د خیر محمد زوی .
 دگروال نیک محمد عزيزي د عزيز محمد زوی .
 دگروال دوکتور سورگل دریدی گل زوی .
 دگروال محمد نسیم د محمد اسلم زوی .
 دگروال غلام صديق دطره باز زوی .
 دگرم مرتضی قل دروزی قل زوی .
 دگرم سيد سکندر شاه د سيد نذرالدين زوی .
 دگرم عبدالستار د محمد يوسف زوی .
 دغغو کسانو نومونه چي د بزگرانو کارگرو
 منورينو او ځوانانو څخه د جمهوري دولت په
 لومړي لويه جرگه کي د انتصابي غړيو په توگه
 وټاکل شويدي .
 ښاغلي محمد يعقوب د محمد امير زوی بزگر .

د افغا نستان کالنې

- ښاغلی زمرې دولت محمدزوی بزگر .
 ښاغلی آدم خان دگل علم زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالغفور دمحمدجان زوی بزگر .
 ښاغلی فتح الله دخان محمدزوی بزگر .
 ښاغلی میراسلم دپارمحمد زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالصمد دعبالصمدزوی بزگر .
 ښاغلی ملاجان دمحمدجان زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالمجید دشیرمحمدزوی بزگر .
 ښاغلی عبد الواسع دمیرعلم زوی بزگر .
 ښاغلی محمدظاهر دخان شیرین زوی بزگر .
 ښاغلی علیچان دمیراجان زوی بزگر .
 ښاغلی غلام رسول دمحمداعظم زوی بزگر .
 ښاغلی حضرت محمد دگل محمدزوی بزگر .
 ښاغلی نواب دزندی زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالجبار دعبالفارزوی بزگر .
 ښاغلی صوفی رمضان دمیرزاغلی زوی بزگر .
 ښاغلی محمدعظیم دمحمدحسین زوی بزگر .
 ښاغلی امیر الله دعزیزالله زوی بزگر .
 ښاغلی رجب علی دیوسف علی زوی بزگر .
 ښاغلی غلام رؤف دغلام رسول زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالباقي دجان دل زوی بزگر .
 ښاغلی خواجه فیض محمد دخواجه جلال
 زوی بزگر .
 ښاغلی عبدالصمد دشاه محمدزوی کارگر .
 ښاغلی عبدالوهاب دعبالاحدزوی کارگر .
 ښاغلی عبدالرؤف دعبالفورزوی کارگر .
 ښاغلی عبدالله دمحمدصديق زوی کارگر .
 ښاغلی شیرمحمد دسیدمحمدزوی کارگر .
 ښاغلی فیض الله دمحمدجان زوی کارگر .
- ښاغلی غلام حیدر دعبالرحیم زوی کارگر .
 ښاغلی محمدعیسی دمحمدیاسین زوی کارگر .
 ښاغلی محمدسروردغلام جان زوی کارگر .
 ښاغلی اسدالله دغلام غوث زوی کارگر .
 ښاغلی بازمحمد دسلطان محمدزوی کارگر .
 ښاغلی محمداسحق دمحمد اسماعیل زوی
 کارگر .
 ښاغلی محمدظاهر دعبالرزاق زوی کارگر .
 ښاغلی عبدالقدیر دعبالقیوم زوی کارگر .
 ښاغلی غلام رباني دمیرافغان زوی کارگر .
 ښاغلی شاه دل دمسافرصادق زوی کارگر .
 ښاغلی محمدابراهیم دشهنواز زوی کارگر .
 ښاغلی محمدسلیمان دخدای دادزوی کارگر .
 ښاغلی محمدقسیم دعبالغنی زوی کارگر .
 ښاغلی نیازمحمد دپارمحمد زوی کارگر .
 ښاغلی شجاع الدین دامیرالدین زوی کارگر .
 ښاغلی عجبگل دمحمدرسول زوی کارگر .
 ښاغلی محمدامان دمحمدحسین زوی کارگر .
 ښاغلی باشی زرین دپښتون زوی کارگر .
 ښاغلی محمدعلی دسیدمحمدزوی کارگر .
 ښاغلی محسن دعبالرزاق زوی کارگر .
 محترمه خالده دمحمدزمان لور دادبیاتسو
 دخانگی لیسانسه .
 محترمه حمیرادغلام غوث لوردادبیاتودخانگی
 لیسانسه .
 محترمه ثریاخادم دقیام الدین لوردطب په
 خانگه کی ډاکتره .
 محترمه ذکیه دمحمدرسول لور دساینس په
 خانگه کتبی لیسانسه .
 محترمه زینب دمحمدامین لور بکلوریا .

د افغانستان د جمهوري دولت لومړي لويه جرگه

- محترمه محبوبه دنورمحمد لور دحقوقو او سياسي علومو په څانگه کې مافوق ليسانس .
- محترمه خديجه عبدالحق لور مافوق بکلوريا .
- محترمه عزيزه د عبدالعزیز لور د حقوقو په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی عبدالکریم حقاني د عبدالله زوی .
- ښاغلی محمد کبير د دد خان زوی د پيلوم انجنير .
- ښاغلی محمد امين قربت د عبدالغياث زوی .
- ښاغلی عبدالله واحدی د عبدالسلام زوی د طب ډاکتر .
- ښاغلی محمد بشير د دوست محمد زوی د پيلوم انجنير .
- ښاغلی محمد يونس د محمد عيسي زوی د اقتصاد په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی مير عبدالصمد د سپيد علي زوی د تخنيک په څانگه ماسټر .
- ښاغلی عبدالعلي مېر زاد د مېر علي زوی د طب ډاکتر .
- ښاغلی مير حسين سادات د شير محمد زوی د پيلوم انجنير .
- ښاغلی جلال نوراني د محمد سالم زوی د حقوقو او سياسي علومو ليسانس .
- ښاغلی محمد ظاهر سيفی د محمد حسن زوی د حقوقو او سياسي علومو په څانگه کې ډاکتر .
- ښاغلی عزيز احمد د فضل احمد زوی انجنير .
- ښاغلی روشن دل د احمد شاه زوی .
- ښاغلی محمد ياسين عظيم د محمد عظيم زوی د ښوونې او روزنې په څانگه کې دکتور .
- ښاغلی سيد کریم حاي ز د ملتان زوی د ښوونې او روزنې په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی مير محمد يوسف د مير محمد عيسي زوی مافوق بکلوريا .
- ښاغلی خان آقا خاشع د محمد اسلم زوی د طب ډاکتر .
- ښاغلی مولوی عبدالمجيد د مدرسې استاد .
- ښاغلی محمد لطيف وهاب زاده د محمد اسحاق زوی د حقوقو او سياسي علومو په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی غلام شاه سرشار د روښني د پايه خان زوی بکلوريا .
- ښاغلی محمد افضل د عبدالکریم زوی د سوسيولوژي په څانگه کې ماسټر .
- ښاغلی قيام الدين راعي د محمد اسماعيل زوی د ادبياتو په څانگه کې دکتور .
- ښاغلی عبدالاحد د غلام محمد زوی انجنير .
- ښاغلی غلام حضرت د وجيه زوی د ليسانس معادل .
- ښاغلی محمد حسن فروتن د شربت زوی د فارمسي په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی محراب الدين د مقل زوی د اقتصاد ډاکتر .
- ښاغلی محمد بهين همراز د محمد مقيم زوی د غاښونو ډاکتر .
- ښاغلی محمد اقبال د غلام صديق زوی د حقوقو او سياسي علومو په څانگه کې ليسانس .
- ښاغلی عبدالغفار متوکل د محمد رستم زوی د طب ډاکتر .

- ښاغلی عبدالله نقشبندي د غلام نقشبندي زوی
 د اقتصاد د پلان جوړولو په څانگه کې ډاکتر .
- ښاغلی حميدالله د عبدالله زوی ليسانسه .
- ښاغلی محمد طاهر د قدامت محمد زوی انجنير .
- ښاغلی محمد صديق زوی د محمد حسين زوی
 دروان شناسی په څانگه کې ماسټر .
- ښاغلی مېر حبيب سېبلی د محمد ايوب زوی
 د ساينس په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی محمد سعيد د محمد يوسف زوی
 د حقوقو او سياسي علومو په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی شيو مرن د طب ډاکتر .
- ښاغلی عبدالحيب حميدی د عبدالحميد زوی
 ليسانسه .
- ښاغلی محمد حسن نيردسخی داد زوی
 د ژورناليزم ليسانسه .
- ښاغلی محمد ظفر د سردار محمد زوی انجنير .
- ښاغلی محمد قاسم يار د محمد اسمعيل زوی
 د ژورناليزم په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی عبدالنواب د شمس الدين زوی
 ليسانسه .
- ښاغلی فتح محمد د غلام حسن زوی متقاعد
 جنرال .
- ښاغلی امين الله درحمت الله زوی ديپلوم
 انجنير .
- ښاغلی سيد رسول فکور د سيد حسين زوی
 ليسانسه .
- ښاغلی عنايت شريف د محمد شريف زوی
 د اقتصاد ليسانسه .
- ښاغلی سيد يوسف واعظی د سيد اسماعيل
 زوی د حقوقو او سياسي علومو ليسانسه .
- ښاغلی عماد الدين غيائي د جمال الدين زوی
 د نباتاتو د ساتنې په څانگه کې ډاکتر .
- ښاغلی سيد عمر ضياء د مير ضياء الدين زوی
 د بريښنا د انجنيری په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی عين الدين د ضياء الدين زوی انجنير .
- ښاغلی عطاء محمد د محمد عمر زوی د حقوقو او
 سياسي علومو په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی غلام نبی د غلام جيلانی زوی د ښوونې
 اوزونې په څانگه کې ليسانسه .
- ښاغلی لعل محمد د محمد ايوب زوی د اقتصاد
 ليسانسه .
- ښاغلی مير علي احمد هاشمی د مير محمد حسن
 زوی د طب ډاکتر .
- ښاغلی عبدالستار د محمد افضل زوی ليسانسه .
- ښاغلی وحيد احمد د علي احمد زوی د تخنيک
 په څانگه کې ماسټر .
- ښاغلی سرور غنچه د حاجی توره زوی د کرنې
 او مالدارۍ په څانگه کې ماسټر .
- ښاغلی محمد کبير د محمد يونس زوی د اقتصاد
 ډاکتر .

اعضای کمیته تسوید اولین قانون اساسی

دولت جمهوری افغانستان

- دوکتور محمد حسن شرق معاون اول
صدارت عظمی .
- دوکتور سید عبدالاله معاون دوم صدارت
عظمی .
- دوکتور عبدالقدیر وزیر داخله .
زاهد ار .
- دوکتور عبدالمجید وزیر عدلیه .
دوکتور عبدالغوث الدین فایق وزیر فواید عامه .
- دوکتور عبدالقادر وزیر معادن و
صنایع .
- دوکتور عبدالغفور وزیر تجارت .
دوکتور عبداللہ عمر وزیر صحت عامه .
- دوکتور عبدالکریم عطائی وزیر مخابرات .
دوکتور عبدالقیوم وزیر معارف .
- دوکتور عبدالرحیم نویسن وزیر
اطلاعات و کلتور .
- دوکتور عزیزالله واصفی وزیر زراعت .
دوکتور فیض محمد وزیر سرحدات .
- دوکتور محمد اکبر عمیری .
دوکتور محمد احمدی وزیر آب و برق .
- دوکتور وحید عبداللہ معین وزارت خارجه .
دوکتور علی احمد خرم وزیر پلان .
- دوکتور غلام حیدر رسولی لوی درستیز .
دوکتور محمد سرور قوماندان قوای چهار
زاهد ار .
- دوکتور مولا داد .
دوکتور محمد یوسف .
- دوکتور خلیل الله .
دوکتور عبدالصیر رئیس عالی تمیز .
- دوکتور غلام علی کریمی .
دوکتور عنایت الله ابلاغ .
- دوکتور سعید افغانی .
دوکتور عبدالهادی هدایت .
- دوکتور محمد آصف سپیل .
دوکتور وفی الله سمعی .
- دوکتور غلام صدیق محبی .
دوکتور جنرال شاه پور .
- دوکتور جنرال محمد یحیی نوروژ .
دوکتور محمد اکبر عمیری .

د افغانستان کالني

- ښاغلي محمد اسماعيل قاسميار .
پوهنجل عاليه حفيظ .
دكتور ضامن علي .
ښاغلي يار محمد دليلى .
دكتور سيدمخدوم رهين .
دكتور محمد بشير وهايزاده .
پوهنجل فاطمه كفيى .
پوهنجل محمد اعظم وهايزاده .
ښاغلي سيد ناصر .

د افغانستان د جمهوري دولت
لومړي اساسي قانون

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور موقع توشیح نخستین قانون اساسی دولت جمهوری

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور بارئیس و اعضای کمیسیون غور و مذاقہ بر مسودہ قانون اساسی دولت جمهوری دینہ می شوند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دلوی خدای په نامه اودافغانستان دنجیوخلکو نیکمرغی په هیله زه محمد داؤد اودافغانستان لومړنی جمهور رئیس دهنسی وظیفی په اساس چه جمهوری دولت د لومړنی لویی جرگی نمایندگانو د (۱۳۰۰) هجری لمریزکال دسلواغی دمیاشتی دپنځه ویشتمی نیټی دصوبی به استناد درایو په اتفاق مانه راسپارلی ده نن دپنجشنبی په ورځ د ۱۳۰۰ هجری لمریزکال دگب دمیاشتی په پنځمه نیټه دافغانستان په مرکز کابل گڼی داساسی قانون توشیح کوم اوانفاذی اعلاموم .

دافغانستان جمهوری دولت لومړنی جمهور رئیس محمد داؤد . (۱۳۰۰ کال دگب پنځمه)

سرېزه

له هغه ځایه چه ملتونه او ټولنی دتاریخ په اوږدو گڼی تل دتعول اوتکامل په حال کښی دی اوله هغه ځایه چه دا واقعیت زمونږ په تاریخی ژوندکی دیوملت اودبشری ټولنی دیوچر په حیث ښکاره شویدی له دی کبله : دیوداسی پښن ژوند دتامینولو دپاره چه عدالت او کفایت په متینو بنسټونو ولاړوی اونیگمرغی اوهوساینی اواطمینان څخه ډک وی .

د ۱۳۰۲ کال دجنگانی دشپږویشتمی نیټی دملی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، اوفرهنگی سپیڅلوارمانونو دتامینولو دپاره .

دملی یووالی دورځ په ورځ زیاتیدونکی ټینگت اویاوپتیا تضامن او ټیناند او د اجتماعی عدالت دتامینولو اوزمونږ په ټولنه باندی دحاکومعینی اوذهنی شرايطو ملی فرهنگ اوتاریخی واقعیتونو سره سم په مترقی اومشته توگه دتضادونو دمحو کولو دپاره زمونږ دهیواد دخلکو پرتمینی ماضی اوبریال تاریخ ته دژورزی درناوی اودهیواد دخپلواکی اوملی هویت دساتنی په لاره گڼی ددوی پرله پسې مبارزی اوددوی د تاریخی وضع کړه .

اوانسانی رسالت دبرخای کولو دپاره . په لوی خدای (جل جلاله) باندی دایمان درلودلو اوداسلام دسیخلی دین داساسونو په پیروی .

اوپه پای کښی ددی ټولو هدفونو اومقصدونو دتحقق دپاره .

زمونږ دافغانستان خلکو دعصی دغوښتنو او شرايطو په درک کولو سره تصمیم نیولی دی چه خپل ملی ژوند دآزادی، ترقی، حق، عدالت اوسولی پربنسټ دوزور کسوی او سمسوی داصولو سره سم اودژوند فلسفه اودهیواد دنن اوسیاورخی دنسلونو سرنوشت دافغانستان د ۱۳۰۲ کال دجنگانی دشپږویشتمی نیټی دملی اومترقی انقلاب داساسی اواقصادی هدفونو پربنا ټینگ کړو .

ددی حقایقو په درک کولو سره مودغه ملی وثیقه جمهوری دولت داساسی قانون په حیث دافغانستان دنجیو خلکو دمادی اومعنوی نیکمرغی، هوساینی او پرمختگ دپاره دخپل ځان اوراتلونکو نسلونو دلارښودنی د پاره وضع کړه .

فهرست

اساسی هد افو نه	لومړی فصل
اقتصادي بنسټو نه	دوهم فصل
دولت	درېم فصل
د خلکو حقو نه او وچيبي	څلورم فصل
ملی جرگه	پنځم فصل
لویه جرگه	شپږم فصل
جمهور رئیس	اوم فصل
حکومت	اتم فصل
قضاء	نهم فصل
اضطرار	لسم فصل
تعديل	يو لسم فصل
انتقالی حکمو نه	دولسم فصل
عمومي احکام	ديار لسم فصل

لمړې فصل

اساسی هدفونه

لمړې ماده ۱:

د خپلواکي، ملي حاکمیت او د خاوري د تمامیت
څخه دفاع کول .

دوهمه ماده

د قدرت اجرا کول د خلکو له خواچه اکثریتي
بزرگان، کارگران، متورین او خوانان دی .

درېمه ماده

د فکر او عمل ترمنځ د یووالي ټینګښت د خلکو
د پوره ونډې اخیستلو په تکل د هیواد د مادی
او معنوي جوړښت او پراختیا دپاره .

څلورمه ماده

د یوې داسې دیموکراسي تامین چی په
اجتماعي عدالت او د خلکو په گډوډاډه وی .

پنځمه ماده

د آزادي او انساني کرامت درناوی او د هر
رنګه کر او او توپیر د منځه وړل .

شپږمه ماده

د جمهوري نظام ورځ په ورځ زیاتیدونکی
ټینګښت او بیا او پرتوب .

اوومه ماده

د افغانستان د خلکو د اکثریت په گټه ددی
اساسی قانون د رازښتونو او بنسټونو سره سم
د ژور وینیدای او پرله پسې اقتصادي او اجتماعي
اوبستونو منځ ته راوستل .

اتمه ماده

د هر ډول استثمار له منځه وړل .

نهمه ماده

د کار د حق تضمینول .

لسمه ماده .

د خلکو د خدمت دپاره په اجباري توگه
د لمړنیو بنسټونو تامین او تمعیم او د علمي او فني
کادرونو دروزنی او بشپړتیا په منظور وړیا ډول
د ثانوي، عمومي، مسلکي او عالی زده کړو پراختیا
او پرمختیا .

یوو لسمه ماده

د عامي روغتیا دښه والی او ساتنی دپاره
د وقایوي او معالجوی طب پراختیا .

دوو لسمه ماده

د ملګرو ملتونو د منشور د اساسونو او د بشر
د حقوقو د جهانی اعلامیې درناوی او د عادلانه
سولې ملاتړ په نتیجه کښی د یوې هوسا او
پرمخ تللی ټولنی جوړول چه د ورورۍ،
سهمی، مرستی او د انساني کرامت د ساتنی
په بنسټ ولاړه وی .

دوهم فصل : -

اقتصادی بنسټونه

د یار لسمه ماده

منابع لکه کانونه، څټکلونه او انرژی لوی
صنایع، مخابرات دهوايي او ځمکنی ترانسپورت
مهم تاسیسات ، بندرونه، بیمی، بانکونه ،
د خوراکي موادو د برابرولو مهم تاسیسات
لرغونی او تاریخي آثار د قانون د حکمونو سره سم
د ملت شتمنی ده او اداره یی په دولت پوری
اړه لری .

څوار لسمه ماده

د زراعتی ملکیت لویه اندازه د ځمکو او اصلاحاتو

پوری اړه لری . دافغانستان ملت ټول هغه
افراددی چه دقانون له حکمونوسره سم
دافغانستان ددولت تابعیت لری .
دافغانستان دملت دافرادو په هریو فرد
باندی دافغان دکلمی اطلاق کیری .
دوه ویشتنه ماده

دافغانستان دین داسلام مقدس دین دی .
دملت هغه کسان چه مسلمانان نه دی په
هغوحدودونو کبسی دننه چه دآدابو اوعیامی
هوساینی په هکله یی قوانین ټاکلی آزاددی
چه خپل مذهبی مراسم په خای کړی .
در ویشتنه ماده

دافغانستان دژبوله جملی خغه پښتو او
دری رسمی ژبی دی .
خلبر ویشتنه ماده

دافغانستان دبیرغ رنگ تور، سور، ا و
زرغون دی چه دارنگونه په افقی ډول په ټاکل
شوواندازوله پورته مخ په ښکته واقع دی او
دکبسی خواپه پاسنی برخه کبسی یی ددولت
ملی نشان لکیدلی دی دبیرغ اوملی نشان
تعریف اواندازه دقانون له خواښودل کیری .
پنځه ویشتنه ماده

دافغانستان دجمهوری دولت وسله والی
قواوی چه دملی انقلاب هدفونوته وفاداری
اوپه خپلوملی عنعناتو ټینگی ولاړی دی دخلکو
دخدمت له پاره دحکومت داوامروتابع دی .

دافغانستان دقلمرونه دفاع دوسله والو
قواوپه غاړه ده اودوسله والوقواوو دعالی
شوری دلاری په ملی فعالیتونو کبسی برخه
اخلی .

دقانون له پلوه تثبیت اوټاکل کیری .
پنځلسمه ماده

خانگری ملکیتونه او تشبثات داستثمار
دمنځه وړلو داصل په ملاتردقانون په وسیله
تنظیمیری .
شپاړسمه ماده

حکومت دلگڼت او پیدایښت تعاونسی
شرکتونه اوکوپراتیفونه دخلکو په گډون او
دخلکو داکثریت په گټه دقانون دحکمونو
سره سم تشویقوی . ملاتړی کوی اولارښوونه
ورته کوی .
اوولسمه ماده

دمنځنیو، وپرواولاسی صنایعو په ساحه کی
خانگری تشبثونه اوپانگی اچسول دقانون
دحکمونو سره سم تشویق کیری ملاتړیسی
کیری اولارښوونه ورته کیری .
اتلسمه ماده

دهیوادسوداگری دلارښودل شوی سوداگری
په اساس چه دخلکوداکثریت په گټو ولاړه ده
دقانون دحکمونو سره سم تنظیمیری .
نولسمه ماده

مالیه داجتماعی عدالت په بنسټ دقانون
دحکمونو سره سمه اخیستل کیری .

دریم فصل :

دولت

شلهمه ماده

دافغانستان یوجمهوری دیموکراتیک، خپلواک،
یوهوئی اونه بیلیدونکی دولت دی .
یو ویشتنه ماده

ملی حاکمیت په افغانستان کبسی په خلکو

شمير ويستمه ماده

د افغانستان اداره د قانون د حکمونو سره سم مرکزيت په اصل ولايه ده .

د افغانستان مرکز د کابل ښاردی .

څلورم فصل :

د خلکو حقونه او وچيبي .

او ويستمه ماده

د افغانستان ټول خلک ښځی وی که نر بی له تبعيض او امتياز د قانون په وړاندی يوشان حقونه او وچيبي لری .

اته ويستمه ماده

آزادی د انسان طبيعی حق دی پرته له هغو حالاتوچه دنورو آزادی، شرافت یا عمومی ښيگر وامنيت اولی مصلحتونو ته ډکه یا زیان ورسوی، دا حق د قانون له خوا ښودل کيږی .

نهمه ويستمه ماده

هر افغان چه د عمراتلس کاله بی پوره کړی وی د قانون د حکمونو سره سم درای ورکولو حق لری .

دیر شمه ماده

د ذمی برانت اصلی حالت دی. ترخوبوری چه تورن دواکمنی محکمې له خوا په قطعی حکم سره په جزامحکوم نشی بیگناه گڼل کيږی .

هیڅ عمل بی د قانون له حکمه جرم نه گڼل کيږی . هیچاته جزانشی ورکول کیدی مگر دواکمنی محکمې د حکمه سره سم . هیچاته جزانشی ورکول کیدی مگر د یوداسی قانون د حکمه سره سم چه د دغه تهمتی کار له کولو نه پومی نافذسوی وی .

هیڅوک تعقیب کیدی، نیول کیدی یا توقیف کیدی نه شی مگر د قانون د حکمونو سره سم .

یو دیر شمه ماده

جرم د هر چاخیل ځانی شی دی .

د تورن تعقیبول، نیول توقیفول او سزا ورکول

بل هیچاته نه ورغځيږی .

کړول اوله انسانی کرامت نه مخالفه سزا

ټاکل ناروادی .

هرڅوک حق لری چه دهغه تور د لری گولو په

غرض چه د قانون له مخه پری لگول شوی وی

د ځان د دفاع دپاره وکیل ونیسی .

دوه دیر شمه ماده

د چاپوره وپی کیدل د پوروپی د آزادی

د سلبيدویا کمدوسبب کیدای نه شی .

دپورویستلو لاری چاری د قانون له خوا

ښودلی کيږی .

دری دیر شمه ماده

هر افغان حق لری چه دخپل هیواد سیمي

هرځای ته ولاړشی او هلته استوگنه غوره

کړی پرته له هغوځایو څخه چه قانون منع

کړی وی .

همدارنگه هر افغان حق لری چه د قانون

د حکمونو سره سم د افغانستان نه د بانسدي

سفر وکړی او بیرته افغانستان ته راشی .

څلور دیر شمه ماده

هیڅ افغان په افغانستان کی دننه اوباد

د افغانستان نه دباندی په شپړلو محکومیدلی

نه شی .

هیڅوک په یوه ځای کی له میشته کیدلو

اویا له هغه ځای نه بل ځای ته دلیر دیدلو څخه

اوه ډیر شمه ماده

دهرجا دمخبري آزادي او پښوالي په ليك سره وي که په تيلفون که په تيلگراف او بابه گوډه بله وسيله دبلوسې نه په امن دي .

دولت دچاد مخبري د پلټني حق نلري مگر دقانون دحکمونو سره سم په سملاسي حالا تو گڼي چه قانون بنو دلي دي مسئول هاور بي لډي چه لوه پري له محکمي څخه اجازه مواخلي په خپل مسئوليت سره کولي شي چه مخبري وپلټي . دغه هاور پري مکلف دي چه دپلټني څخه وروسته په هغه هوده گڼي چه قانون نبودلي ديد محکمي حکم تر لاسه کړي .

انه ډیر شمه ماده

د فکر او بيان آزادي د بلوسې نه په امن ده .

هر افغان حق لري چه د قانون دحکمونو سره سم په وينا ليکنه ، تصوير او بډاسي نورو وسيلو سره خپل فکر څرگند کړي . دچاپخانو د تاسيس او د مطبو عاتو د خپرولو اجازه او امتياز د قانون دحکمونو سره سم يواځي د افغا نستان اتيا عوتنه ور کول کيږي .

داويو چاپخانو ، دراديو او تلويژيون . دعاو خپرونکو کارخيو تاسيس او چلول يواځي په دولت پوري اړه لري .

نهمه ډیر شمه ماده

د افغا نستان اتباع حق لري چه دروا او سوله ناگو مقصد ونود پوره کولو دپاره دقانون د حکمونو سره سم بي وسلې ټولنه و کاندې .

منع کيدای نه شي مگر پداسي حالاتو کښي چه دقانون دامنيت او عامه گټو دتامين په منظور اجازه ورکړي وي .

هيڅ افغان ديوجرم په تور بهرني دولت ته سپارل کيدای نشي .

پنځه ډیر شمه ماده

دهرچاکور دبلوسې نه په امن دي هيڅوک حتی دولت هم داوسيدونکي داچازي ياديوې واگمني محکمي له حکمه پرته اوبې دهغو حالاتو اولاروچاروچه په قانون کي څرگندي نبودل شويدي دچاکورته ننوتلي او هغه لټولي نشي .

دمشهور جرم په وخت کښي مسئول هاور ديوچاکورته بي دهغه داچازي يا دمحکمي دمخکښي اجازي څخه په خپل مسئوليت ننوتلي شي او هغه لټولي شي . خو دغه هاور پري مکلف دي چه دنتولو اولټوانونه وروسته دقانون دخوابه نبودل شوي هودي کي دننه دمحکمي حکم تر لاسه کړي .

شپږ ډیر شمه ماده

ملکيت دبلوسې نه په امن دي دهيچا ملکيت دقانون دحکم اوديوې واگمني محکمي دفيصلي نه پرته مصادره کيدلای نه شي .

دخصوصي ملکيت استعمالک يوازي دعمومي نښيگرو دپاره دعادتو عوض په بدل کښي دقانون دحکمونو سره سم جواز لري .

هيڅوک دملکيت له لاسي ته راوپلواوتصرف څخه منع کيدای نشي مگر دقانون په پولوکي . دملکيت داستعمال لاري چاري دعاو نښيگرو دپاره دقانون دپلوه تنظيم او نبودل کيږي .

ځلو پښتېمه ماده

د افغانستان د خلکو د سياسي روزنې او اجتماعي غوښتنو د څرگندولو په منظور تر هغه وخته چه دا آرزو تر سره کېږي او طبيعي و دې ته رسيږي په هيواد کې د ملي انقلاب د گوټد په لارښودنه کوم چه د افغانستان د خلکو د (۱۳۰۲) کال د چنگاښ د شپږويشتمې نېټې د مترقي اوولسي انقلاب بنسټ ايښودونکي او مخکښي گوندې يوځای يوگونديز سيستم ټينگ وي .

يو ځلو پښتېمه ماده .
 کار د عرفان چه د کولووس يې ولری حق، شرف او دعاېی فرض دی .
 د کار د تنظيم دپاره چه کوم قوانين جوړېږي دهغو لوی هدف يوی داسې مرحلې ته رسيدل دی چه په هغې کې د ټولو زيارکښانو گروندگرو، کارېگرو او اوصافو حقونه او نښکړی وساتلی شي د کار مناسب حالات راپيداشي او د کارېگرو او کار فرمايانو تر مېنځ روابط په عادلانه او پرمخ تللی ډول تنظيم شي .
 د کسب او کار غوره کول په هغو شرايطو کې دننه چه قانون ټاکلی دی آزاد دی .
 دوه ځلو پښتېمه ماده

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او د قانون د حکمونو سره سم د دولت د خدمت دپاره منل کېږي .

دری ځلو پښتېمه ماده

بيکار که د دولت لپاره هم وی ناروای .
 ديکار بند د هغو قوانينو د عملی کولو په لاره کېښي چه د عمومي نښکړو په نيت د يوځایي

کار د سمبنت دپاره جوړېږي کوم ځان په راپورته

کوي .

څلور ځلو پښتېمه ماده

عرفان مکلف دی چه دولتي ته مالیه او محصول ورکړي .
 هيڅ راز مالیه او محصول يې د قانون له حکمه نشي ترل کېدی .
 د مالېی او محصول اندازی او دهغو ورکولو لاری چاری يې د اجتماعي عدالت سره سم د قانون له خواښودلی کېږي د احکم په خارجي اشخاصو باندې هم چلېږي .
 پنځه ځلو پښتېمه ماده

دهيواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو سپېڅلی وظيفه ده .
 د افغانستان ټول اتباع د قانون د حکمونو سره سم د عسکری خدمت په کولو مکلف دی .
 شپږ ځلو پښتېمه ماده

د اساسی قانون په حکمونو سره سم چلیدل د جمهوري نظام اود ۱۳۰۲ کال د چنگاښ د ۲۶ نېټې د انقلاب د هغونو سره وفاداری د جمهور د رئيس درناوی کول، قوانينونه غاړه ايښودل، عمومي نظم او امن ته پاملرنه د هيواد د نښکړو ساتل او په ملي ژوند کېښي گډون کول د افغانستان د ټولو خلکو وظيفه ده .
 اووه ځلو پښتېمه ماده

هيڅوک نه شي کولی چه ددی اساسی قانون د مندرجه حقونو او آزاديو څخه په استفادی سره ملي خپلواکي د خاورې تهاميت، ملی وحدت او هغه غوښتنونه چه د خلکو د اکثریت په نښکړو ولاړی وی او ياد ۱۳۰۲ کال د چنگاښ

د ۲۶ نيتي د انقلاب نور وده فونوته ډکه اوزيان ورسوی .

پنځم فصل :
د ملي جرگه

انه څلور پښتنه ماده

ملي جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې څرگندويه ده او د ټول ملت څخه نمايندگي کوي .

نېه څلور پښتنه ماده

د ملي جرگې غړي چه پنځوس په سلو کې يې کروندگر او کارپنګر تشکيلوي د کوند له پلوه پيشنهاد او د آزادو عامو ټوټو اوسماسمو انتخاباتو د لاری د قانون د حکمونو سره سم د يوې څلورکلنې مودې دپاره دخلکو له خوا غوره کېږي .

د دې مقصد دپاره افغانستان په انتخابي وټوونو ويشل کېږي .
د وټوونو شمير او سيمه د قانون له مخه ټاکل کېږي .

پنځو سيمه ماده

د ملي جرگې دوکيلانو دغوره کېدو لاری چا دې شرطونه او ددوی د وظيفې د قانون د حکمونو سره سم تنظيمېږي .

د يووکيل دانتخاب په قانوني والي باندې دا اعتراض او دده د غړيتوب د نيتي کوم کتنه د ملي جرگې د داخلي وظيفو د اصولو سره سم تراجرالاندې نيولې کېږي .

يو پنځو سيمه ماده

دوکيل څخه دوکالت دامتياز سلبيول د ملي جرگې د غړو ددرې برخو څخه د دوو برخو په

موافقي سره کېدی شي .

دوه پنځو سيمه ماده

دانتخاب کوونکو شرطونه دانتخاباتو په قانون کې بشول کېږي .

هغه څوک چه د ملي جرگې د غړيتوب دپاره غوره کېږي په کاردی چه دانتخاب کوونکو په شرطونو سر بيره دغه صفتونه هم ولري .

۱- بايد د ملي جرگې په غړيتوب باندې دغوره کېدونه لمری يې لږ تر لږه لس کاله پخوا د افغانستان د دولت تابعيت حاصل کړی وي .

۲- د محکمې له خوا د سياسي حقونو څخه په محرومي محکوم شوی نه وي .

۳- دانتخاب په وخت کې يې د خپل عمر پنځه ويشتم کال پوره کړی وي .

درې پنځو سيمه ماده

د ملي جرگې هر يو غړی حق لری چه د جرگې دننه دهغه موضوع په باب چه خبری پری روانی وي خپله نظريه د داخلي وظيفو په اصولو برابر څرگنده کړي .

څلور پنځو سيمه ماده

د ملي جرگې هيڅ يو غړی د هغې نظريسي له کبله چه دخپلي وظيفي د پرځای کولو په وخت کې يې بنکاره کوي د عدلی تعقيب لاندې نه راځي .

که چيري د ملي جرگې په يو غړی باندې تور پوری شي نومسئول مامور ددغې پيښي خبرملي جرگې ته ورکوي او پس له هغه چه د جرگې غړی په اکثريت سره اجازه ورکاندې تورن د عدلی تعقيب لاندې راځي د جرگند جرم په باب مسئول مامور کولی شي

جرگی فیصله دحاضر و غرو درایو په اکثریت کیری .

اوه پنځو سمه ماده

ملی جرگه په هرکال کښی څلور میاشتسی پرله پسې عادی غونډه چه د لښدی په اوله نیټه پیل کیری دایروی .

انه پنځو سمه ماده

ملی جرگه د تقنینی دوری په اول وخت کښی دخپلو غړوله منځه یوکس د مشر په توگه غوره کوی .

جرگه دخپلو غړوله منځه دوه تنه د لومړی نایب اودوهم نایب په حیث اودیوه تنه نور دمنشی اودمنشی د نایب په حیث دکلنی غونډی په اول سرگی دیوکال دپاره غوره کوی .

دغه پورتنی کسان دجرگی اداری هیات تشکیلوی اوبه اعظمی ډول دغونډی دپیل کیدو نه وروسته دپنځلس ورځوپه موده کی غوره کیری .

نهمه پنځو سمه ماده

ملی جرگه د بحث لاندی موضوعاتو باندی دکره اوپراخی کتنی دپاره د داخلی وظیفو داصولو دکمونو سره سمی جرگه کی جوړوی .

شپیتمه ماده

ملی جرگه دخپلوا داخلی وظایفو اصولو جوړوی .

یو شپیتمه ماده

دملی جرگی دغړودپاره دقانون دحکم سره سم مناسب معاش ټاکل کیری .

دوه شپیتمه ماده

ملی جرگه دافغانستان دحیاتی چارودسمون

چه تودن بی دجرگی داجازی نه دعدلی تعقیب لاندی راوپی اوپی نیسی .

که چیری عدلی تعقیب دقانون له مخسی دتوقیف غوښتنه کوله نومسئول مامور مکلف دی چه سملاسی جرگی ته خبرورکری .

که چیری تورپه داسی وخت کښی پیښی شوی وی چه جرگه تعطیل وی نودتوقیف خبردجرگی اداری هیات ته ورکول کیری .

اداری هیات مکلف دی چه ملی جرگه دراتلونکی اجلاس په لمړی غونډه کی دموضوع څخه خبره کړی .

پنځه پنځو سمه ماده

حکومت کولی شی چه دملی جرگی په غونډو کی گډون وکړی . ملی جرگه کولی شی چه دحکومت غړی خپلی غونډی ته وغواړی اودهغوی نه څرگند تیا وغواړی .

په غونډو کی به دملی جرگی مباحثی ښکاره وی مگر کله چه جمهور رئیس دغونډی پتوالی اعلام کړی همدارنگه کله چه دملی جرگی مشراویادحکومت هرغړی اوبالز تر لره دملی جرگی لس تنه غړی داغوښتنه وکړی چه جرگه دی پټه وشی اوجرگه دا غوښتنه ومني .

هیڅوک په سرزوری سره دملی جرگی دپره ځای ته ننوتلای نشی اوکه څوک ددی حکم نه مخالفت وکړی دقانون دکمونوله منځه به سزاورکول کیری .

شپین پنځو سمه ماده

بی له هغوحالاتو چه حکم بی پدی اساسی قانون کښی په صراحت ښودل شوی دی دملی

د ۵ .
لویه جرگه ددی لاندی کسانوڅخه جوړه ده:
دملی جرگی غړی .
دگونه دهرگزى شورى غړی .
دحکومت اوسله والوقواوو دعالی شورى
غړی .

دستری محکمی غړی .
دهرولایت دپنځونوڅخه تر اتونو پوری
نمایندگان .
دیرش تنه غړی چه دفرمان په وسیله
دجمهور رئیس له خوااکل کیږی .
شمیر شپیتمه ماده :

لویه جرگه ددی اساسی قانون دحکمونو
سره سم پد جمهورى فرمان دایریری .
جمهوررئیس دلویى جرگی رئیس دی .
دجمهور رئیس دهرینی یااستغفى په صورت
کى لویه جرگه دهرینی یااستغفا دورغسى
له تاریخ نږدې شلو ورځوکی دننه دجمهورى
ریاست دمقام له خواا بریری .

اوه شپیتمه ماده

لویه جرگه دلاندی مقصونو اوحالاتودپاره
دجمهور رئیس اویادلویى جرگی دنائب رئیس
په مشری دایریری .
۱- داساسی قانون تعدیل .

۲- دجمهور رئیس انتخابول اویا دهغه
داستغفى منل .

۳- دجنگ اوډوبند داعلان تصویبول .
۴- ددلی هری مهمی بییمی په مقصد چه
دلویى جرگی دتصویب غوښتنه وکړی .

دپاره ددی اساسی قانون په حکمونو برابر
دقوانینو په هغومسودو باندی چه دحکومت
اویاقضائیه قوی له خواورته پیشنهادهشویوی
وروسته دمطالعی اوغورنه لازم تصمیم نیسی .
په بودجی باندی تصمیم نیول دبین الدول
معاهدو تصدیقول خارج ته دافغانستان
دجمهورى دولت دوسله والوقواؤ دپولگولیرل
دملی جرگی په والکى دی .

دملی جرگی دتعطیل یاانحلال په وخت
کښی حکومت کولی شی دعاجلو چارودسمون
دپاره تقنینی فرمانونه تسوید اوترتیب کړی،
دفرمانونه دجمهور رئیس ښکلو او اعلامولو
څخه وروسته نافذکړل کیږی . دغه فرمانونه
دملی جرگی دلومړنی غونډی له نیټی نه تر
دیرشو ورځو پوری ملی جرگی ته دتصمیم
نیولودپاره وړاندی کیږی .

دری شپیتمه ماده

قانون هغی مصوبی ته وایی چه ملی جرگی
ملی اوجمهور رئیس ښکلی وی .

څلور شپیتمه ماده

هیڅ قانون نشی کولی چه داسلامدسپینځلی
دین اساسونو، جمهورى نظام اونورو هغو
ارزښتونو څخه مناقض وی چه پدی اساسی
قانون کښی راغلی دی .

شپږم فصل :

لویه جرگه

پنځه شپیتمه ماده

په افغانستان کښی لویه جرگه دافغانستان
دځلکو دستر قدرت، واك اوارادى ښکارندویه

اته شپيته ماده

په داسی حال کښی چه لویه جرگه دایره دهغی دغړوپه هکله ددی اساسی قانون دڅلورپنځوسمی هادی حکم عملی کیری .
نمبه شپيته ماده

دلویی جرگی مباحثی به ښکاره وی مگر کله چه دحکومت ددووبرخونه زیات غړی یادکوند مرکزی شوری اویا دجرگی دیرش تته غړی وغواپی چه غونډه دی پته وی اولویه جرگه داغونسته ومنی .

اویا ومه ماده

لویه جرگه دیرنستلو وروسته په نوه پری غونډه کی دخپلو غړوله میخه یوتن درنيس د نائب په توگه اودوه تته دمنشیانویه توگه دخپلو غړودراپوه اکثریت سره غوره کوی .

یو اویا ومه ماده

پرته له هغوحالاتوڅخه چه احکام یی پدی اساسی قانون کی په څرگندېدل راغلی دی دلویی جرگی تصهیم دهغی دحاضر وغړو پسه اکثریت سره نیول کیری .

دوه اویا ومه ماده

ددی اساسی قانون دحکمونو سره سم ددلویی جرگی تک لاره دقانون له خواښودل بیړی .

دری اویا ومه ماده

لویه جرگه هغه واکونه لری چه پدی اساسی قانون کی ټاکل شویدی .

څلور اویا ومه ماده

دملی جرگی دپنځیویوه حالت کی دهغی غړی دلویی جرگی دغړوپه توگه خپل حیثیت

دنوی ملی جرگی تردایریدوپوری ساتی .
په داسی حالت کی چه دلویی جرگی غونډی روانوی دهغی ټول غړی پرته لدی چه مقام رتبه، اووظیفه یی په نظر کی ونیول شی مساوی حقونه لری .

اووم فصل :

جمهور رئیس

پنځه اویا ومه ماده

جمهور رئیس دافغانستان ددولت مشر دی اوداجرائیه قوی اوگوند وظیفی ددی اساسی قانون اورگوند داساسنامی له حکمونو سره سم په مستقیمه توگه په غاډه لری اودمربوطو اورگانونو دلاری یی اداره اولارښودنه کوی .

شپن اویا ومه ماده

جمهور رئیس لومړی دگوند له خانومول کیری اودیوی شپن کلمنی هودی له پاره دلوی جرگی له خوادهغی دغړودداریو برخو څخه ددووبرخو دراپوه اکثریت انتخابیری .

اوه اویا ومه ماده

جمهور رئیس باید دافغانستان داتباعو څخه وی مسلمان وی ارهغه او همسریسی دافغانی هوراو افغان پلاره زیریدلی وی او د مدنی اوسیماسی حقونو څخه څه من اوعمریی دخلوبیشتوگالوڅخه کم نه وی .

اته اویا ومه ماده

دجمهور رئیس صلاحیتونه اووظیفی دادی:

- ۱- دافغانستان دوسله والو قواؤ لویسه مشری .
- ۲- ددوی جرگی په سلامدننگ او اورښند

مامورينو ټاکل متقاعد کول، همزولو او دهغوی داستعفی منل .

۱۴- په بهرنيو ملکونو کې د افغانستان د سياسي نښانده گيو، مشرانو او په بين المللي موسسه کې د افغانستان د دايمي نمايندگانو ټاکل او د بهرنيو ملکونو د سياسي نمايندگانو باورليک منل .

۱۵- د قوانينو او تقنيني فرمانونو بشکل د اودهغو د جاري کولو اعلام او د بين الدول معاهدو بشکل او د قانون د حکمونو سره سم د بين الدول معاهدو د تړون د پاره د اعتبارليک ورکول .

نه اويا مه ماده

جمهور رئيس کولای شي چه په مهموملي مسایلو کې د افغانستان د خلکو عمومي رايو ته مراجعه وکړي .

اتيا مه ماده

جمهور رئيس په وظيفي د بوختيدوونه د مخه د لوی جرگي په وړاندي داسي لويه په ځای کوي .

سناسي د افغانستان د ملت د نمايندگانو په وړاندي زه د لوی خدای په نامه لويه کوم چه د اسلام د سپيڅلي دين د اساسونو ملاتړ به کوم دی اساسي قانون او د افغانستان نور قوانينو ته به په درنه سترگه گورم او دهغوی ته به غاړه بدم د ملي خپلواکي او د سيمی د تماميت خارنه به کوم او خپل ټول قوت او طاقت به د افغانستان د خلکو د حقونو او بشپړو د ۱۳۵۲ کال د جنګاښ ۲۶ نېټي د انقلاب د هدفونو او جمهوريت د ملاتړ په لار کې وقفوم .

جمهور رئيس کولای شي چه د سملاسي او څرگند خطريه حالت کې چې خپلواکي او د خاورې تماميت تهديد کړی او يا په نورو سملاسي حالاتو کې استثنایي تصميم ونيسي او لويه جرگه د ايره کړي .

۳- د اضطرار حالات اعلامول او ختمول .
۴- د لوی جرگي د ايرول او پرانستل .
۵- د ملي جرگي د عادي غونډې پرانيستل او دهغی د فوق العاده غونډې د ايسرول او پرانيستل .

۶- د ملي جرگي د ټنگول او د نورو انتخاباتو د فرمان ايستل نوی انتخابات د ملي جرگي د ټنگولو د نېټي نه په دريو مياشتو کې دننه سرته رسيري .

۷- د ملي يووالي ټينګښت او د افغانستان د خلکو د بشپړو ملاتړ .

۸- د نوي اساسي قانون د حکمونو سره سم د هیوان د کورني او بهرني سياست لار بشودنه او يوشان کول .

۹- د جزاکمول او بښل .
۱۰- د قانون د حکمونو سره سم د افغانستان ورکول .

۱۱- د گوند د غړو د مخه د جمهوري رياست د مرستيال يا مرستيالانو او د گوند د غړو او له گونده بهرکسانو د مخه د وزيرانو ټاکل، همزولو او دهغوی داستعفی منل .

۱۲- د سترې محکمې د غړو د قضایي القضات ټاکل .

۱۳- د قانون د حکمونو سره سم د قاضيانو، دولته والو قواؤ د متصديرانو او عاليرتبه

یو اتیا ومه ماده

وگړی د جمهوري ریاست وظیفه په موقتی-
چول دملی جرگی رئیس ته سپارله کیری پدی
حالت کښی دملی جرگی رئیس په انتخاباتو
کی دجمهوری ریاست دنومولی په توگه ټاکل
کیدي نشی .

پرته له هغو حالاتوچه ددی اساسی قانون
په شپږدیرشمه ماده کښی څرگندشویدی جمهور
رئیس دخپلی وظیفی چلولو په موده کښی
ددولت سره دهیڅ رازگپي وپی معامله نشی
کولی .

دوه اتیا ومه ماده

پدغه موده کی چه دملی جرگی رئیس
دجمهوری ریاست وظیفه په موقتی چولوی
دا اساسی قانون تعدیلیدی نه شی .

جمهور رئیس دناروغی اودسفرپه وخت کی
دجمهوری ریاست مرستیال اویامرستیالانوته
وظیفه ورکوی چه دهغو لارښودنو سره سم
چه دوی ته یی صادرگری دده په عوض کار
وکانندی .

دری اتیا ومه ماده

نوی جمهور رئیس دجمهوری ریاست
دکرسې دتشیدنی له ورخی څخه په دیرشو
ورخوکی دننه دقانون دحکم و اوسره سم
انتخابیری .

جمهور رئیس معاش او لگښت د قانون
خوا ټاکل کیری .

څلور اتیا ومه ماده

دهغو عاجلو اوملی مهمو پیشو درابرسیره
کیدوپه حالت کی چه موقتی جمهور رئیس
دی ته اړگری چه ددی اساسی قانون (۷۸)
ماده کی دراغلو صلاحیتونو څخه کار واخلي
موقتی جمهور رئیس کولای شی چه ددغی
مادی دحکمونو په رعایت دحکومت اودگونډ
دمرگزی شوری دغړودموافقی سره سم ددی
اساسی قانون داته اویاومی مادی دمندرجه
صلاحیتونوڅخه استفاده وگری .

دجمهور رئیس دانتخابولو دپاره دجمهور
ریاست دوری دپای ته رسیدو نه پنځمه
خلویښت ورخی وړاندی باید ددی اساسی
قانون اودگونډ داساسنامی دحکمونوسره سم
لازم چلند وگری شی .

پنځه اتیا ومه ماده

په جمهور رئیس باندی دملی خیانت تور
دملی جرگی ددریو برخو څخه ددورخو غړو
درايو په اکثریت لگول کیدی شی داغوبښتنه
دگونډ دمرگزی شوری ددریو برخو څخه ددو
برخو غړو درايسو داکثریت دمنلو وروسته
لوی جرگی ته وړاندی گیری .
پدی حالت کی جمهوررئیس مکلف دی چه
لویه جرگه دایره گری .

که چیری جمهوررئیس داستعفا تکل وگری
لویه جرگه دایروی اوخپل استعفا لیک مستقیماً
هغی ته وړاندی کوی . په داسی حالت کی
چه لویه جرگه داستعفاء قبوله گری دتوی
جمهوررئیس انتخاب ددی اساسی قانون د شپږ
ایاومی مادی سره سم صورت نیسی .

شپږ اتیا ومه ماده

که چیری جمهور رئیس مړشی اویااستعفاء

رئيس په وړاندې داسې لوبه کوي .
د لوی خدای (ج) په نامه لوبه کوم چه
د افغانستان اساسی قانون او نور قوانینو ته
به په درنه سترگه گورم او هغوی ته به غاږه
پدم او خپل ټول قوت او طاقت به د ملیسی
بسیکرو او حقوقو د ملاتړ په لار کې وقفوم او د
۱۳۵۲ کال د جنګاښ د شپږویشمی نیټه سی
د انقلاب د هدفونو او د افغانستان د جمهوریت
ساتنه به کوم .

یو نویمه ماده

- حکومت د لاندې واکونه او وظیفې لری .
- ۱- د قانون د حکمونو او دگونو د اساسونو
سره سم د هیواد د کورنی او بهرنی سیاست
په ځای کول .
 - ۲- د مربوطه وزارتونو د دائرواوپه هغوی
پورې د متعلقو موسسو د چارو اداره او څارنه
اود هغوی د اجرااتو یوشانته کول .
 - ۳- په اجرائیوی او ادارې چارو کې د قوانینو
اود جمهوري فرمانونو سره سم تصمیم نیول
اود هغو عملی کیدو څارنه .
 - ۴- د قوانینو د مسودو جوړول او د مقرراتو
وضع کول .
 - ۵- د دولت د بودجې د سمبست او جوړښت
اود اقتصادي ملی او پولی سیستم د ټینګښت
دپاره د لارو چارو د پیل کول .
 - ۶- د دولت د پرمختیایي پلانونو طرح او د
هغوی د عملی کیدو او اجرااتو دپاره د لارو چارو
سنجول .
 - ۷- د بهرنیو او کورنیو پورو او د راکړې
وړکړې په هکله د مفاهمه او خبری .

د ملی جرګی رئیس د لویې جرګی د غونډې
مشری کوي. کله چه لوبه جرګه لگول شوی
تور د وړاندې شوو د لایلو سره سره د درېو برخو
څخه د خپلو دوو برخو غړو درایو په اکثریت
تصویب کړی د جمهور رئیس لاس د ګاره
ایستل کیری .

د محکمې جوړښت اود محاکمې لاری چاری
په بیل ټول د خاص قانون له پلوه ښودل
کیری .

پدې حالت کې د جمهوري ریاست چاری
په موقتی توګه د ملی جرګی رئیس ته سپارلی
کیری . موقت جمهور رئیس ددی اساسی
قانون د شپږ ایتیاومی مادی د حکمونو تابع دی

اتم فصل : -

حکومت .

اته ایتیا و مه ماده

حکومت د دولت ستراداری او اجرائیسیوی
اورگان دی چه د جمهوري ریاست د مرستیال
یامرستیالانو او وزیرانو څخه جوړوی او د
جمهور رئیس تر مشری لاندې خپله وظیفه
سره تره رسوی .

نه ایتیا و مه ماده

د جمهوري ریاست مرستیال یا مرستیالان
او وزیران باید د افغانستان له اتباعو څخه
وی هغوی اوهمسرانی یی د افغانی مور او
افغان پلاره زیریدنی وی ټول مدنی اوسپاسی
حقونه یی په ځای وی .

نوی یمه ماده

د جمهوري ریاست مرستیال یا مرستیالان
او وزیران په وظیفو د وختیدونه مخکی د جمهور

تور دملی جرگی دغو ددری می برخی په غوښتنه کیدی شی .

ملی جرگه دغوښتنه دخپلو دوو برخو غړو درایو په اکثریت تصویبوی .

تورن غړی دملی جرگی دپریکړی وروسته سملاسی دخپلی وظیفی څخه لری کیری .

دتورن غړی محاکمه دیوی خاصی محکمی په وړاندی دایریری .

دمحکمی چوپښت اودکار لاری جاری یی اوهمدارنگه دحکومت دتورنو غړو سزاگانی

په خانگړی ډول دیوخاص قانون له پلسوه څرگند یری .

نهم فصل :

قضاء .

شپږ نوی یمه ماده

قضایه قوه ددولت یورکن دی چه دیوی

ستری محکمی اونورو محکمو څخه چوپیری

چه شمیری په قانون کی ښودل کیری .

ددی قوانینولوی هدف دقضایی موافقو

یووالی دمحاكمو دتشکیلاتو واك اود محاکمی

دنگ لاری تنظیمول دی .

اوه نوی یمه ماده

دقضاء واك اواختیار دټولو هغو دعوو غوراو

پریکړی ته غځیری چه په هغیرکی حقیقی یا

حکمی اشخاص که څه هم دولت وی دمدعی

یامدعی علیه حیثیت لری اودقضاء په وړاندی

دقانون دحکمونو سره سم دایریری شی .

اته نوی یمه ماده

پرته دجنگ له حالته بل هیڅ یو حالت

نشی کولی چه یوه قضیه یا یوه ساحه ددولت

۸- ددعومی نظم اوامن دساتلو دپاره

دلاروچارو سنچول

۹- دهرډول اداری فساد دمنځه وړولوپاره

دقانون دحکمونو سره سم لازم اواغیزه ناکه

تدبیرونه غوره کول

۱۰- دبهرنیو هیوادواو موسسو سره د

قانون دحکمونوسره سم دقراردادونو تړون .

۱۱- دټولو هغووظیفو په ځای کړه چه دی

اساسی قانون اوزوقوانینو دحکومت ته سپارلی

وی .

دوه نوی یمه ماده

حکومت دخپلو وظیفودسمون دپاره دقانون

پربنیاد مقررات چوپوی .

دامقررات باید چه دهیڅ قانون دعبارت

اوروح سره تناقض ونه لری .

دری نوی یمه ماده

دهغو حالاتوبرته چه ددی اساسی قانون

په شپږ دیرشمه ماده کی څرگند شویسادی

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او

وزیران دوظیفوداجراکولوپه وخت کی دگټی

وتی هیڅ ډول معامله ددولت سره نشی

کولی .

څلور نوی یمه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان

اوزیران دخپلو اجرااتو له بابته جمهور

رئیس دگوند مرکزی شوری اوملی جرگی

ته مسئول دی .

پنځه نوی یمه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالانو

اودحکومت دهریوغړی په هکله دگناه تړلو

که چيري په قاضي باندې دجرم کولو تور ولگول شي ستره محکمه دقانون دحکمونو سره سم دده په حال غورکوي اود تورندد دفاع داوردوخڅه وروسته که ستره محکمه په قاضي باندې لگول شوي توروارد وگټي دتورن قاضي دغزل پيشنهاد جمهور رئيس ته وپاړاندې کوي هرکله چه دجمهور رئيس له خوا دغه غوښتنه ومنل شي قاضي د وظيفي څخه معزوليزي اودقانون دحکمونو سره سم په سزاسپيري .

يو سلو دويمه ماده

دقاضيانو ترفيح، بدلول، تقاعد، استعفاء او دهغوي مؤاخذه دقانون دحکمونو سره سم دستري محکمي له پلوه سرته رسپيري .

يو سلو دريمه ماده

دقاضيانو دپاره دقانون له پلوه مناسب معاش ټاکل کيږي .

يو سلو څلورمه ماده

پرته له هغو حالاتو چه ددي اساسي قانون په شپږديرشمه ماده کښي څرگند شوي دي دستري محکمي غړي اوقاضي القضاة دخپلو وظيفو چلولو په وده کښي دگټي وتي هيڅ ډول معامله ددولت سره نشي کولي .

يو سلو پنځمه ماده

دافغانستان په محکمو کښي محاکمه په ښکاره ډول کيږي اودقانون دحکمونو سره سم هرڅوک دورتلو حق لري .

دمحکمو دټولو قطعي پريکړو عملي کول واجب دي خودچا دمړک دحکم په حالت کښي داخرني محکمي دپريکړي د عملي کولو دپاره

دقضايي قوي دواک اواختيار له دايري څخه په هغه ډول چه پدي فصل کښي يي پريدونه ښودل شويدي وباسي اوبل مقام ته يسي وسپاري .

دا محکم د عسکري محکمو دچوپړيدو مخه نه نيسي خودا محکمي به يوازي دهغو جرمونو په ساحه کښي وي چه دافغانستان دوسله والو قواو پوري اړه لري .

دعسکري محکمو تشکيل واک اواختيار په قانون کښي ښودل کيږي .
نه نوي يمه ماده

محکمي چه په کومو پيښو باندې غور کوي په هغوي کښي ددي اساسي قانون اوددولت دنوروقوانينو حکمونو پرځای کوي .

که دغورلاندې پيښو څخه ديوې پيښي په باب په اساسي قانون اوددولت په قوانينو کښي کوم حکم نه وي نو محکمي داسلامي شريعت دحقيقي مذهب دکلي اساسونوله مخه په هغه چوکاټ کښي دننه چه دي اساسي قانون ښودلي دي پدي حالاتو کښي يوداسي حکم راباسي چه ددوي په نظر کښي څومره چه ممکنه وي عدالت ترټولو په ښه توگه ترسره کړي .

سله ماده

قاضيان دقاضي القضاة په غوښتنه دجمهور رئيس په مننه ټاکل کيږي .

يو سلو يومه ماده

دقاضيانو غزل دقاضي دجرم دکولو په حالت کښي دستري محکمي په غوښتنه اود جمهور رئيس په مننه صورت نيسي .

جمهور رئیس دستری محکمی دغړوله جملی
 څخه یوغړی چه عمر بی له څلویښتو کالو
 څخه کم نه وی دقاضی القضاة په توگه ټاکی.
 جمهور رئیس کولای شی چه د ستیری
 محکمی په غړواو دقاضی القضاة په مقررۍ
 باندی دټاکنی له وخته هر پنځه کاله وروسته
 نوی کتنه وگری .

ددی حکم اوددی اساسی قانون د (۱۱۱)
 مادی دحکم څخه پرته په بل هیڅ ډول دستری
 محکمی غړی اوقاضی القضاة دخپلو وظیفو
 څخه لری کیدلی نشی .

یو سلو اتمه ماده

دستر محکمی غړی اوقاضی القضاة په
 وظیفو د وختیدو څخه مخکی دجمهور رئیس په
 وپاندی داسی لږه په ځای کوی .

د لوی څڼای (جل جلاله) په نامه لږه کوم
 چه دقضاوظیفه په پوره امانت او شرافت
 سره په ځای کوم حق اوعدالت به داسلام
 دسپڅلی دین داساساتو داساسی قانون د
 نورو حکمونو ارزښتونو و د افغانستان
 دجمهوری دولت دقوانینو په نظر کینی زولو
 سره سم تامینوم او په جیلو ټولو اجرااتو کینی
 به څڼای (جل جلاله) حاضر گڼم اودعدالت
 په گټه به دهیود اودخلکو دحقونو ساتنه
 کوم

یو سلو نهمه ماده

د هغه حالت نه پرته چه ددی اساسی قانون
 په یوسلو یوولسمه ماده کینی ښودل شویدی
 دستری محکمی غړی اوقاضی القضاة په قانونی
 ډول دخدمت ددوری له ختمیدونه وروسته دپاتی

دجمهور رئیس ښکلل شرط دی .
 محکمه کولی شی چه په هغه کونینو حالاتو
 کینی چه قانون څرگندگری دی پټه غونډه
 وگری ولی دحکم اورول به هر وروښکاره وی.
 محکمی مکلفی دی چه دورگری حکم سره
 یوځای په خپلو پریکړو کینی دحکم سببونه
 څرگند گری .

یو سلو شپږمه ماده

دجرمونو کشف دپولیسوله خوا او دجرمونو
 تحقیق تعقیب اود دعوی سورول دقانون دحکمونو
 سره سم دخارنوال له خوا چه ددولت په
 اجرائیه قوی پوری تړلی دی کیری .

دهغو جرمونو کشف اوتحقیق چه دافغانستان
 په وسله والو قواوو پوری اړه لری دخاص
 قانون له خواتنظیمیری .

یو سلو اوومه ماده

ستره محکمه (۹) غړی لری چه دجمهور
 رئیس له خواتاکل کیری .
 دستری محکمی غړی باید داندی صفتونه
 ولری .

۱- د عمر پنځه دیرش کاله یی پوره
 کړی وی .

۲- دټاکل کیدو دنیټی څخه مخکی یی باید
 لرتلر له لس کاله پخوا دافغانستان ددولت
 تابعیت حاصل کړی وی .

۳- دمحکمی له خوادسیاسی حقونو څخه
 په محرومی محکوم شوی نه وی .

۴- دحقوقو په علم ، ملی هدفونو اود
 افغانستان په حقوقی نظام باندی په پوره
 اندازه پوه وی .

د جزایي محکمی د تګ لاری سره سم نورون محاکمه کوی او که چیری په تورن باندی جرم ثابت شی نودی دوظیفی نه معزولیری اوسزا ورکوی .

یو سلو دوو لسمه ماده

ستره محکمه ددی اساسی قانون او نورو قوانینو دحکونو سره سم دمحکو اجرات تشکیلات اوددولت قضایی جاری سموی .

پرته له هغو مواردو څخه چه پدی اساسی قانون کینی څرګندشوی دی دستری محکمی اداری اوقضایی صلاحیتونه دقانون له پلوه بشودل کیری .

ستره محکمه دمحکو داداری چارو دسمون دپاره ضروری لاری جاری برابروی .

دقضایی قوی بودجه دقاضی القضا له خوا دحکومت په سلاچویری اوددولت دبودجی دیوی برخی په څیر دحکومت له خوا ملی جرمی ته وړاندی کیری .

دقضاء دبودجی دلوګولوواک دستری محکمی په لاس کینی دی .

ستره محکمه کولی شی دقضایی چارو د سمون په برخه کینی دقوانینو مسودی جوړی اوددی اساسی قانون ددوه ویشتمی مادی دحکم سره سم بی ملی جرمی ته وړاندی کړی .

یو سلو دیار لسمه ماده

دقضایی قوی دمامورینو او پولسو اداری کارکوونکو په هکله ددولت دمامورینو او پولواداری کارکوونکو دقوانینو حکونه نافذدی خوددوی ټاکل، ترغیب، استعفاء منل، مواخذنه او هغوی ته تقاعد ورکول دقانون سره سم دستیری

عمر ټوله هوده دخدمت دوری له ټولو مالی بشپړونه کته اخلی .

دخدمت دوری له ختمیدونه وروسته دستری محکمی غړی اوقضایی القضا دملی جرمی اوحکومت لږیتوب اوددولت مهوریت تشمی کولای .

یو سلو لسمه ماده

دستری محکمی هرغړی اوقضایی القضا کولی شی دقانون دحکونو سره سم دخپلی وظیفی څخه استعفاء وکړی . دستری محکمی دغړواوقضایی القضا استعفاء دجمهور رئیس دمنی له نیټی وروسته نافذیری .

دستری محکمی غړی اوقضایی القضا دهغومالی بشپړو څخه چه په یوسلو نهمه ماده کینی راغلی دی استعفاء تشمی کولای .

ټول هغه قیودچه دیوسلو نهمی مادی په آخری فقری تشمی راغلی دی په دستری محکمی اوقضایی القضا باندی تطبیقیری .

یو سلو یوو لسمه ماده

که چیری دملی جرمی دریمه برخه غړی دوظیفی له اجرائه دراپورته شوی جرم په توردقاضی القضا یادستری محکمی دیوه یاخوتوغړو دمحکمی غوښتنه وکړی او ملی جرمی له دریوبرخو څخه ددوو برخو غسړو دراپورته اکثریت داغوښتنه ومنی نو دتورن لاس دکاره ایستل کیری .

ملی جرمه دغړوله منځه یوغړی ددعوی دسورولو اوداتوغړو څخه جوړه یوه دلگسی دمحکمی چلو دپاره ټاکي .

دادلگی دملی جرمی درتیی په مشری

محکمی له پلوه سرته رسیری .

لسم فصل :

اضطرار .

یو سلو څلوار لسمه ماده

که چیری دجنگ، دجنگ دخطر دالی کولی یابل دغسی حالت له کبله چه هیواد دخطر سره مخامخ کړی اودخپلواکی امنیت اومذی ژوند ساتنه په هغه لارچه دی اساسی قانون ښودلی ده نامهکنه شی نودجمهور رئیس له خوا داضطرار حالت اعلامیری .

که داضطرارحالت دخلورو میاشتونه زیات دوام وکړی نودهغی داوږدوالی دپاره دملی جرگی مننه شرط ده .

یو سلو پنځه لسمه ماده

داضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه دملی جرگی ټول یاځینی واکونه دحکومت په لاس کښی ورکړی .

یو سلو شپاړسمه ماده

داضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه ددی اساسی قانون داته نوی یمی مادی دحکم په نظر کښی نیولوسره دقضاء ځینی واکونه عسکری محاکموته په لاس کښی ورکړی .

یو سلو اوو لسمه ماده

داضطرار په حالت کښی حکومت کولی شی چه دستری محکمی په موافقی داساسی قانون دلاندنیو حکمونو چلند دجمهوری فرمانونو له مخی وخنډوی اویا پیری بندیزونه ولگوی .

- ۱- ددیرشمی مادی دپنځمی فقری حکم .
- ۲- دپنځه دیرشمی مادی دلومړی فقری حکم .

۳- دشپږدیرشمی مادی ددویمی اوڅلورمی

فقری حکم .

۴- داوه دیرشمی مادی ددوهمی فقری حکم .

۵- دنهه دیرشمی مادی حکم .

یو سلو اتلسمه ماده

داضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی دافغانستان مرکز دکابل دښارنه بل ځای ته ولیږدوی .

یو سلو نو لسمه ماده

که چیری دملی جرگی دغړو دوکالت دوره داضطرار دحالت په موده کښی سرته ورسیری جمهور رئیس کولی شی چه نوی انتخابات وخنډوی اودملی جرگی دغړو دوکالت دوره داضطرار دحالت ترپایه پوری اوږده کاندی .

نوی انتخابات داضطرار دحالت په ختم پسې سهلاسی اجرا کیری .

یو سلو شلمه ماده

داضطرار په حالت کښی اساسی قانون نه تعدیلیری .

یوو لسم فصل :

تعدیل یل .

یو سلو یو ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون دحکمونو سره سم داسلام داساسونو دپړوی اصل او جمهوری نظام تعدیل کیدلی نه شی .

داساسی قانون نوری برخی دتجربواو د عصر دایجاباتو په اساسی دحکومت یادگونند دمرکزی شوری یادملی جرگی ددویمی برخی غړویه پیشنهاد ددی فصل دحکمونوسره سم تعدیل کیدای شی .

يو سلو دوه ويشتمه ماده

د تعديل پريشنهاد لويه جرگه غور كوي او كه چيري دلويي جرگي دغو اگريست د تعديل ضرورت ومني اودخپلو غړوله منځه يوه دلگي د تعديل دطرحي دتبارولو د پاره ټاكي .

دادلگي دحكومت اوستري محكمي په سلا د تعديل طرحه جوړوي او لويي جرگي ته يي وړاندي كوي .

كه چيري لويه جرگه دغو په اگريست د تعديل طرحه ومني نو د جمهوررئيس دښكلل او اعلامولو وروسته نافذه گڼل كيري .

دوو لسم فصل :

انتقالي حكومه

يو سلو در ويشتمه ماده

ددی اساسی قانون دناذر سره سم جمهور رئیس دحكومت دپنكولو فرمان صادروي اونوي حكومت دجمهوری دولت ددی اساسی قانون دروحيی سره سم تشكيلوي .

يو سلو څلير ويشتمه ماده

ددی اساسی قانون دحكومنو سره سم ملی جرگه د ۱۳۵۸ هجری لمریز کال د کیندی د میاشتې په لومړۍ ورځ د جمهور رئیس له خوا پراستله كيري .

ددی اساسی قانون دناذاود ملی جرگی د پراستلو تر مینځ موده دانتقال دوره گڼل كيري .

دانتقال په دوره كښي د ملی جرگی واك

اختيار په حكومت پوري اړه نیسي .

يو سلو پنځه ويشتمه ماده .

كه چيري دانتقالي دوری په هوه كښي يوداسی حالت رابرسیره شي چه ددی اساسی قانون د ۶۷ مادي دحكومنو سره سم دلويي جرگی د ايريدل وغواپی جمهور رئیس دلويي جرگی د د ايريدو اعلامیه صادروي .

پدی حالانوكښي جمهور رئیس دلويي جرگی د د ايريدو تر وخته پوری دلويي جرگی د ټولو واكونو څخه استفاده كوي . جمهور رئیس دلويي جرگی د پراستلو وروسته بي له څنډه هغه اجراآت چه ددی هادی دحكم سره سم بي په ځای كړي وي دلويي جرگی په استحضار رسوي اولويه جرگه دهغي په هكله تصمیم نیسي .

كه دنوموړو حالاتو درايد اگيدو په وخت كښي لادكونه مرکزی شوری يادوسله والو قواؤ عالی شوری ياستره محكمه ددی اساسی قانون دحكومنو سره سم نهوی جوړی شوی لويه جرگه دهغوی دجوړيدو پرته په عنعنوی ډول دائريزي .

يو سلو شپږ ويشتمه ماده

ددی اساسی قانون دپوسلواووهی مادي دحكم سره سم ستره محكمه د ۱۳۵۷ هجری كال دچنگاښ د میاشتې په لومړۍ ورځ د جمهور رئیس له خوا اعلامیزي .

ددی اساسی قانون دنافذ كيدو او دستری محكمي دجوړيدو تر منځ هوه كښي جمهور رئیس صلاحیت لری چه دستری محكمي دوظیفو اجراء دتامین دپاره لازم تدبيرونه غوره كړي .

عالی شورادجمهور رئیس له خوا تاسیس
اواعلامیری .

یو اسلو دوه ډیر شمه ماده

دانتقال په دوره کښی جمهور رئیس واک
لری چه دده دوفات په حالت کښی دجمهوری
ریاست دوظایفو دپه ځای کولو دپاره دجمهوری
ریاست یوه موقته شوری دفرمان په وسیله
په نظر کښی ونیسی .

دجمهوری ریاست موقته شوری مکلفه
ده چه دوفات دنیټی څخه دلسو ورځوپه موده
کښی دنوی جمهوررئیس د انتخابولو د پاره
لویه جرگه په عنعنوی توگه دایره کړی .

ډیار لسم فصل : -

عمومی حکمو نه .

یو اسلو درې ډیر شمه ماده

دجمهوری نظام لومړنی لویه جرگه به
چه د۱۳۵۵ هجری لمریز کال دسلواغ-سی
دپاشتی په لسمه نیټه دکابل په ښار کی
چه دافغانستان مرکز دی دایریری دافغانستان
دجمهوری دولت لومړنی جمهور رئیس به د
خپلو غړو ددوولتو دراوپه اکثریت سره د
یوی شپږکلنی مودی دپاره انتخابوی .

یو اسلو څلور ډیر شمه ماده

دوسله والوقواؤ صاحب منصبان، پولیس
اودبهرنیو چارو دوزارت مامورین خپله او
همسران یی باید دافغانی موراو افغان پلاره

یو اسلو اووه ویشتمه ماده .

هغه تقنینی فرمانونه چه دانتقال په دوره
کښی نافذشوی وی دملی جرگی دپرانستلو
وروسته دهغی په لومړنی اجلاس کښی
ددیرشو ورځوپه موده کښی دننه ملی جرگی
ته دتصمیم نیولو دپاره وړاندی کیری .

یو اسلو اته ویشتمه ماده .

په انتقالی دوره کښی حکومت موظف دی چه:
دملی جرگی دانتخاباتو مطبوعاتو، اجتماعاتو
اوددولت داساسی تشکلاتو تقنینی فرمانونه
چوپړاو دجمهور رئیس په ښکلو یی ورسوی .

یو اسلو نهمه ویشتمه ماده .

په انتقالی دوره کښی حکومت داجرائنو
دیوشانته والی اوددولت دکرنالرو دعملی کیدو
اوتطبیق په منظوری ددی اساسی قانون
دحکمونو سره سم لازمی لاری چاری غوره
کوی .

یو اسلو ډیر شمه ماده

په انتقالی دوره کښی ددی اساسی قانون
دڅلویښتمی مادی دحکمه سره سم دملی
انقلاب دگوند اساسنامه چه افغانستان دخلکو
۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نیټی دمترقی او
ولسی انقلاب بنسټ ایښو دوتکی او مخکنی
گونددی د لومړنی گوند په توگه دجمهوررئیس
له خوانافذ اواعلامیری .

یو اسلو یو ډیر شمه ماده

په انتقالی دوره کښی دوسله والو قواؤ

- زیریدلی وی .
- یو سلو پنځه دیر شمه ماده .**
- ددی اساسی قانون د تقسیم واکاره مرجع
ستره محکمه ده .
- یو سلو شپږ دیر شمه ماده .**
- ددی اساسی قانون د نافذ کیدوسره سم
پخوانی اساسی قانون او د ۱۳۵۲ هجری لمريز
کال د زمري د میاشتی د څلورمې نیټې لسمې .
- کټه دوهمه کټه او دریمه کټه جمهوري فرمانونه
لغو کتل کيږي .
- د ټولو هغو قوانینو احکام چه ددی اساسی
قانون د نافذ کیدونه مخکښی صادر شوی دی پدی
شرط نافذ کتل کيږي . چه ددی اساسی
قانون د حکمونو او ارزښتونو سره تښا قس
ونلری .

بسم الله الرحمن الرحيم

قانون اساسی دولت جمهوری افغانستان

توشیح رئیس جمهور افغانستان :

بنام خداوند بزرگ و به آرزوی سعادت مردم نجیب افغانستان من محمد داؤد اولین رئیس جمهور افغانستان به تاسی از وظیفه ای که نمایندگان نخستین لویه جرگه دولت جمهوری به استنک مصوبه تاریخی ۲۵ دلو ۱۳۰۰ هجری شمسی به اتفاق آرا بمن سپرده است این قانون اساسی را الیوم پنجشنبه (۵) حوت ۱۳۰۰ هجری شمسی در کابل مرکز افغانستان توشیح و نفاذ آنرا اعلام می نمایم

محمد داؤد اولین رئیس جمهور دولت جمهوری افغانستان . ۵ حوت ۱۳۰۰

دیباچه

از آنجائیکه ملل و جوامع پیوسته در مسیر تاریخ در حال تحول و تکامل می باشند و از آنجائیکه این واقعیت در زندگی تاریخی مابحث يك ملت و جزء جامعه بشری یدیدار گشته، بناً جهت تأمین يك زندگی آبرومند، استوار بر پایه های متین عدالت و کفایت و میوه از سعادت، رفاه و اطمینان، جهت تأمین ارمانهای مقدس ملی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۰۲ جهت تقویه و استحکام روز افزون وحدت ملی، تضامن و تساند، تأمین عدالت اجتماعی، امحای تضاد هابه شیوه مثبت و مبتنی مطابق به واقعتهای تاریخ، فرهنگ ملی و شرایط عینی و ذهنی حاکم بر جامعه ما، منظور احترام عمیق به تاریخ باشکوه و گذشته پر عظمت مردم کشور ما، و مبارزات مستدام شان در راه حفظ هویت ملی و استقلال کشور و ایقای

رسالت تاریخی و انسانی آنها، با ایمان به خداوند بزرگ (جل جلاله) و پیروی از اساسات دین مقدس اسلام، و بالاخره جهت تحقق این همه مقاصد و غایه ها، ما مردم افغانستان با درک شرایط و ایجابات عصر تصمیم گرفته ایم تا زندگی ملی خود را بر اساس آزادی، ترقی، حق، عدالت و صلح روی اصول برادری و برابری استقرار بخشیم، و فلسفه حیات و سرنوشت نسل های امروز و فردای کشور را مطابق به اهداف اساسی و اقتصادی انقلاب ملی و مترقی ۲۶ سرطان ۱۳۰۲ افغانستان بنیان گذاری نماییم

بادرک این حقایق، این وثیقه ملی را بحیث قانون اساسی دولت جمهوری جهت تأمین سعادت، رفاه و ارتقای مادی و معنوی مردم نجیب افغانستان برای خود و رهنمائی نسل های آینده وضع نمودیم .

فهرست

هدف های اساسی .	فصل اول
اساسات اقتصادی .	فصل دوم
دولت .	فصل سوم
حقوق و وجایب مردم	فصل چهارم
ملی جرگه	فصل پنجم
لویه جرگه	فصل ششم
رئیس جمهور	فصل هفتم
حکومت	فصل هشتم
قضاء	فصل نهم
امپراتر	فصل دهم
تعدیل	فصل یازدهم
احکام انتقالی	فصل دوازدهم
احکام عمومی	فصل سیزدهم

فصل اول :

هدف های اساسی

ماده اول

دفاع از استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی .

ماده دوم

اجرای قدرت توسط مردم که اکثریت آنرا دهقانان، کارگران، منورین و جوانان تشکیل میدهند .

ماده سوم

تحکیم اتحاد فکر و عمل بمنظور سهیم گرفتن کامل مردم برای ساختمان و انکشاف مادی و معنوی کشور .

ماده چهارم

تأمین دیه و کراسی متکی بر عدالت اجتماعی و منافع مردم .

ماده پنجم

احترام به آزادی و کرامت انسانی و از بین بردن هرگونه تعذیب و تبعیض .

ماده ششم :

استقرار و استحکام روز افزون نظام جمهوری .

ماده هفتم

ایجاد تحولات دوامدار، عمیق و بنسبادی اقتصادی و اجتماعی متکی بر اساسات و ارزش های مندرج این قانون اساسی بمنظور تأمین منافع اکثریت مردم افغانستان .

ماده هشتم

از بین بردن استثمار بهر نوع و شکلی که باشد .

ماده نهم

تضمین حق کار .

ماده دهم

تأمین و تعمیم تعلیمات ابتدایی، اجباری، توسعه و رشد تعلیمات ثانوی عمومی، مسلکی و عالی به صورت مجانی بمنظور پرورش و اکمال کارهای علمی و فنی جهت خدمت به مردم .

ماده یازدهم

بسط و توسعه طب و قایوی و معالجوی به منظور حفظ و بهبود صحت عامه .

ماده دوازدهم

احترام به اسائنات منشور ملل متحد ، اعلامیه جهانی حقوق بشر، و پشتیبانی از صلح عادلانه .

رهنمایت تشکیل يك جامعه مرفه و مترقی بر اساس برادری، برابری تعاون و خطرات انسانی .

فصل دوم

اساسات اقتصادی :

ماده سیزدهم

منابع اوقیبل معادن، جنگلات و انرژی، صنایع بزرگ، مخابرات، تاسیسات مهم ترانسپورت هوایی، وزمینی بنادر، بانک ها، بیمه ها، تاسیسات مهم، تهیه ارزاق، آثار باستانی و تاریخی، مطابق به احکام قانون جزء دارایی ملت و اداره آن متعلق به دولت است.

ماده چهاردهم

حد نهایی ملکیت زراعتی توسط قانونگذار اصلاحات ارضی تعیین و تثبیت میگردد .

ماده پانزدهم

ملکیت و تشبثات خصوصی منگی به اصل
عدم استثمار توسط قانون تنظیم میشود .

ماده شانزدهم

کوپراتیف ها و شرکت های تعاونی تولید
و مصرف با اشتراک مردم بمنظور تامین منافع
اکثریت مردم مطابق باحکام قانون از طرف
حکومت تشویق ، حمایه رهنمایی میشود .

ماده هجدهم

سرمایه گذاری ها و تشبثات خصوصی در
ساحه صنایع متوسط ، کوچک و دستی مطابق
به احکام قانون تشویق ، حمایه و رهنمایی
میشود .

ماده هجدهم

تجارت کشور به اساس تجارت رهبری شده
بروی منافع اکثریت مردم مطابق به احکام
قانون تنظیم میشود .

ماده نوزدهم

مالیات بر اساس عدالت اجتماعی مطابق به
احکام قانون اخذ میگردد .

فصل سوم

دولت

ماده بیستم

افغانستان دولت جمهوری دیموکراتیک ،
مستقل واحد و غیر قابل تجزیه می باشد .

ماده بیست و یکم

حاکمیت ملی در افغانستان بمردم تعلق
دارد .

ملت افغانستان عبارتست از تمام افرادیکه
تابعیت دولت افغانستان را مطابق به احکام

قانون دارا باشند .

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمه افغان
اطلاق میشود .

ماده بیست و دوم

دین افغانستان دین مقدس اسلام است .
آن افراد ملت که پیرو دین اسلام نیستند ،
در اجرای مراسم مذهبی خود در داخل حدودیکه
قوانین مربوط به آداب و آسایش عامه تعیین
میکند آزاد می باشند .

ماده بیست و سوم

از جمله زبان های افغانستان پشتو و دری
زبان های رسمی می باشد .

ماده بیست و چهارم

بیرق افغانستان دارای رنگهای سیاه ، سرخ ،
وسبزی می باشد که بصورت افقی به اندازه های
معین از بالا به پایین واقع شده و در قسمت
چپ بالائی آن نشان ملی دولت نصب میباشد .
تعریف و اندازه بیرق و نشان ملی توسط قانون
تنظیم می گردد .

ماده بیست و پنجم

قوای مسلح دولت جمهوری افغانستان که
به هدف های انقلاب ملی و فادار و به عنعنات
ملی خود پایند می باشد در خدمت مردم تحت
اوامر حکومت قرار دارد .

قوای مسلح دفاع قلمرو افغانستان را به
عهده داشته از طریق شورای عالی قوای مسلح
در فعالیت های ملی سهم میگیرد .
ماده بیست و ششم .

اداره افغانستان بر اصل مرکزیت مطابق
به احکام قانون استوار است . مرکز افغانستان

شهرکابل می باشد .

فصل چهارم :

حقوق وواجب مردم :

ماده بیست و هفتم

تمام مردم افغانستان اعم از زن و مرد بدون تمیض امتیاز در برابر قانون، حقوق وواجب مساوی دارند .

ماده بیست و هشتم

آزادی حق طبیعی انسان است مگر اینکه به آزادی و شرافت دیگران یا به منفعت و امنیت عامه و مصالح ملی صدمه یا لطمه وارد کند . این حق توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده بیست و نهم

هرافغان که سن هزده سالگی را تکمیل کند مطابق به احکام قانون حق رای دادن را دارد .

ماده سیام

برانت ذمه حالت اصلی است . متهم تا وقتیکه به حکم قطعی محکمه باصلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد بی گناه شناسخته میشود . هیچ عملی را نمیتوان جرم شمرد، مگر بموجب قانون، هیچکس را نمی توان مجازات نمود مگر بر طبق حکم محکمه باصلاحیت . هیچکس را نمی توان مجازات نمود مگر مطابق به احکام قانونیکه قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام، نافذ گردیده باشد .

هیچکس را نمیتوان تعقیب گرفتار یا توقیف نمود، مگر مطابق با احکام قانون .

ماده سی و یکم

جرم يك امر شخصی است تعقیب

گرفتاری، یا توقیف متهم و تطبیق جزا بر او به شخصی دیگری سرایت نمیکند . تعذیب و تعیین جزائیکه مخالف کرامت انسانی باشد جواز ندارد .

هر شخص حق دارد برای دفع اتهامیکه قانوناعلیه او وارد گردیده وکیل مدافع تعیین کند .

ماده سی و دوم

مدیون بودن شخص در برابر شخص دیگر موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی شده نمی تواند .

طرز و وسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می گردد .

ماده سی و سوم

هرافغان حق دارد در هر نقطه از ساحت کشور خود سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطیکه قانون ممنوع قرار داده است . همچنین هرافغان حق دارد مطابق به احکام قانون بخارج سفر نماید و بوطن عودت کند .

ماده سی و چهارم

هیچ افغان به تبعید داخل و یا خارج افغانستان محکوم شده نمیتواند .

هیچ شخص به منع اقامت در محل معین یا انتقال از آن محکوم شده نمی تواند، مگر در حالاتیکه قانون به منظور تأمین امنیت و مانع عامه اجازه داده باشد .

هیچ افغان بعلت اتهام جرم به دولت خارجی سیرده نمیشود .

ماده سی و پنجم

مسکن شخص از تعرض مصون است .

تفتیش درخلال مدتیکه قانون تعیین میکنسه حکم محکمه را حاصل نماید .

ماده سمی و هشتم

آزادی فکر و بیان از تعرض مصنون است . هرافغان حق دارد فکر خود را بوسیله گفتار، نوشته تصویر یا مثال آن مطابق به احکام قانون اظهار کند . اجازه و امتیاز تاسیس مطابع و نشر مطبوعات تنها به اتباع افغانستان مطابق با حکام قانون داده میشود .

تاسیس مطابع بزرگ و تاسیس و تدویر دستگاه عامه فرستنده رادیو و تلویزیون مختص ب دولت است .

ماده سمی و نهم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز و صلح آمیز بدون حمل سلاح مطابق با حکام قانون اجتماع نمایند .

ماده چهلیم

برای انعکاس خواسته های اجتماعسی تربیت سیاسی مردم افغانستان تازمانیکه این آرزو برآورده گردد و به رشد طبیعی خود برسد سیستم یک حزبی درکشور برهیری حزب انقلاب ملی که بانی و پیشاهنگ انقلاب مردمی و مترقی ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۵ مردم افغانستان است برقرار خواهد بود .

ماده چهل و یکم

کارحق، شرف و فریضه هرافغانیست که قدرت اجرای آنرا داشته باشد . هدف عمده قوانینیکه برای تنظیم کار وضع می گردد رسیدن به مرحله ایست که در آن حقوق و منافع تمام زحمت گشان ، دهقانان ، کارگران

هیچ شخص بشمول دولت نمی تواند بدون اجازه ساکن، یا حکم محکمه باصلاحیت و بغیر ازحالات و طرزیکه درقانون تصریح شده به مسکن کسی داخل شود، یا آنرا تفتیش کند . درموردجرم مشهوردهماه ورمسئول میتواندمسکن شخص بدون اجازه ویا اجازه قبلی محکمه به مسئولیت خود داخل شود ویا آنرا تفتیش کند. مامور مکلف است بعدازداخل شدن یا اجرای تفتیش درخلال مدتیکه قانون تعیین می کند حکم محکمه را حاصل نماید .

ماده سمی و ششم

ملکیت از تعرض مصنون است . ملکیت هیچ شخص بدون حکم قانون و فیصله محکمه باصلاحیت مصادره نمی شود استتلاک ملکیت خصوصی تنها به مقصد تأمین منافع عامه در بدل تعویض عادلانه بموجب قانون مجاز میباشد . هیچ شخص ازکسب ملکیت و تصرف در آن منع نمیشود مگر در حدود قانون .

طرزاستعمال ملکیت بمنظور تأمین منافع عامه توسط قانون تنظیم و رهنمایی میشود .

ماده سمی و هفتم

آزادی و حریمت مخابرات اشخاص چه بصورت مکتوب و چه بوسیله تلیفون و تلیگراف ویا وسایل دیگر باشد از تعرض مصنون است. دولت حق تفتیش مخابرات اشخاص را ندارد مگر بموجب حکم قانون .

درحالات عاجل که درقانون تعریف میگردد مامورمسئول می تواند بدون اجازه قبلی محکمه به مسئولیت خودبه تفتیش مخابرات اقدام کند. مامور مکلف است بعداز اجرای

واصناف حمایت شود، شرایط مساعد کار فراهم گردد، روابط بین کارگر و کارفرما به صورت عادلانه و مترقی تنظیم گردد. انتخاب شغل و حرفه در داخل شرایطی که قانون تعیین مینماید آزاد میباشد.

ماده چهل و دوم

اتباع افغانستان به اساس اهلیت و بموجب احکام قانون به خدمت دولت پذیرفته میشوند.

ماده چهل و سوم

تحمیل کار اجباری اگرچه برای دولت باشد جواز ندارد.

تحریم کار اجباری مانع تطبیق قوانینی نمیشود که بمنظور تنظیم فعالیت دسته جمعی برای تأمین منافع عامه وضع می‌گردد.

ماده چهل و چهارم

هرفانان مکلف است بدولت مالیه و محصول تادیه کنند. هیچ محصول و مالیه بدون حکم قانون وضع نمیشود.

اندازه مالیه و محصول و طرز تادیه آن با رعایت عدالت اجتماعی توسط قانون تعیین میگردد. این حکم در مورد اشخاص خارجی نیز تطبیق می‌شود.

ماده چهل و پنجم

دفاع از وطن و وظیفه مقدس تمام اتباع افغانستان است.

کافه اتباع افغانستان به اجرای خدمت زیربیرق مطابق احکام قانون مکلف میباشند.

ماده چهل و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، وفاداری به

اهداف انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ و نظام جمهوری، احترام به رئیس جمهور، اطاعت به قوانین، رعایت نظم و امن عامه، صیانت منافع وطن و اشتراک در حیات ملی و وظیفه تمام مردم افغانستان است.

ماده چهل و هفتم

هیچکس نمی‌تواند با استفاده از حقوق و آزادی‌های مندرج این قانون اساسی به استقلال ملی، تمامیت ارضی، وحدت ملی و به خواسته‌های منافع اکثریت مردم و بابه هدف انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ صدمه وارد کند.

فصل پنجم

ملی جرگه

ماده چهل و هشتم

ملی جرگه افغانستان مظہر اراده مردم آنست و از قاطبه ملت نمایندگی میکند.

ماده چهل و نهم

اعضای ملی جرگه که پنجاه فیصد آنرا دهقانان و کارگران تشکیل میدهد از جانب حزب پیشنهاد و از طریق انتخابات آزاد عمومی، سری و مستقیم مطابق احکام قانون برای مدت چهارسال از طرف مردم انتخاب میشوند.

باین منظور افغانستان به حوزه‌های انتخاباتی تقسیم می‌گردد.

تعداد و وساحت حوزه‌ها توسط قانون تعیین میشود.

ماده پنجاهم

طرز شرایط انتخاب و کلاهی ملی جرگه و وظایف شان مطابق احکام قانون تنظیم

میگرد .
 طرز تدقیق و تایق و رسیدگی به اعتراض
 بر قانونی بودن انتخاب یک وکیل مطابق به
 اصول و ظایف داخلی ملی جرگه صورت
 میگیرد .

ماده پنجاه و یکم

سلب امتیاز و کالت از وکیل تنها به موافقه
 دولتت اعضای ملی جرگه صورت میگیرد .
ماده پنجاه و دوم

شرایط انتخاب کنندگان در قانون انتخابات
 تعیین میگردد. شخصیکه به عضویت ملی
 جرگه انتخاب میشود باید علاوه بر تکمیل
 شرایط انتخاب کنندگان واجد اوصاف آتی
 باشد :

۱- اقلا ده سال قبل از تاریخ انتخاب
 تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد.
 ۲- از طرف محکمه به حرمان از حقوق
 سیاسی محکوم نشده باشد .

۳- سن بیست و پنج سالگی را در موقع
 انتخاب تکمیل کرده باشد .

ماده پنجاه و سوم

هر عضو ملی جرگه حق دارد در داخل جرگه
 در موضوع مورد مباحثه نظریه خود را مطابق
 به اصول و ظایف داخلی اظهار نماید .

ماده پنجاه و چهارم

هیچ عضو ملی جرگه بعلت رای یا نظریه ایکه
 هنگام اجرای وظیفه ابراز میدارد مورد تعقیب
 عدلی قرار نمیگیرد .

هرگاه یک عضو ملی جرگه بجرمی متهم
 شود مأمور مسئول از موضوع به ملی جرگه

اطلاع میدهد و بعد از آنکه جرگه مذکور
 به اکثریت آراء اجازه بدهد متهم
 تحت تعقیب عدلی قرار میگیرد .
 در موارد جرم مشهور مأمور مسئول میتواند
 متهم را بدون اجازه جرگه تحت تعقیب عدلی
 قرار دهد و گرفتار نماید هرگاه تعقیب عدلی
 قانوناً توقیف را ایجاب کند مأمور مسئول مکلف
 است موضوع را بلا فاصله به جرگه و
 در هنگام تعطیل به اطلاع هیات اداری جرگه
 برساند هیات اداری مکلف است موضوع را
 با اطلاع اولین جلسه ملی جرگه که بعد از
 تعطیل صورت میگیرد، برساند .

ماده پنجاه و پنجم

حکومت می تواند در جلسات ملی جرگه
 اشتراک ورزد. جرگه می تواند حضور اعضای
 حکومت را در جلسه مطالبه و از آنها استیضاح
 نماید .

مباحثات جلسات ملی جرگه علنی میباشد
 مگر اینکه رئیس جمهور سری بودن جلسه را
 اعلام بنماید . همچنان رئیس ملی جرگه
 هر عضو حکومت و با اقلا ده نفر از اعضای ملی
 جرگه می تواند سری بودن آنرا درخواست
 نمایند و جرگه این درخواست را بپذیرد .
 هیچکس نمیتواند عتفاء به مقر ملی جرگه
 داخل شود مگر بخلفین مطابق با حکام قانون
 مجازات میشوند

ماده پنجاه و ششم

جزء در مواردیکه حکم آن صریحاً در این
 قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم ملی جرگه
 با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ میگردد.

ماده پنجاه و هفتم

ملی جرگه در هر سال يك اجلاس عادی برای مدت چهارماه مسلسل که به تاریخ اول قوس آغاز میشود دایر میکند .

ماده پنجاه و هشتم

ملی جرگه در آغاز دورهٔ تقنینیه از بیس اعضاى خود يکنفر رابحیث رئیس انتخاب میکند .

جرگه از بین اعضاى خود دونفر را بحیث نایب اول ودوم رئیس ودونفر دیگر رابحیث منشی ونایب منشی درآغاز اجلاس سالانه برای مدت يك سال انتخاب میکند .

اشخاص فوق هیات اداری ملی جرگه را تشکیل میدهند ودردرطرف مدت اعظمی پانزده روزآغاز اجلاس باید انتخاب گردند .

ماده پنجاه و نهم

ملی جرگه برای مطالعه دقیق ومفصل موضوعات موردبحث برطبق احکام اصول وظایف داخلی انجمن هاتعیین میکند .

ماده شصتم

ملی جرگه اصول وظایف داخلی خودرا وضع مینماید .

ماده شصت و یکم

برای اعضاى ملی جرگه معاش مناسب مطابق باحکام قانون تعیین میگردد .

ماده شصت ودوم

ملی جرگه برای تنظیم امورحیاتی افغانستان مطابق باحکام این قانون اساسی بر مسوده قوانینی که ازطرف حکومت قوه قضائیه پیشنهاد میگردد بعداز مطالعه وغورتصمیم لازمه اتخاذ

مینماید .

اتخاذ تصمیم برپودجه تصدیق معاهدات بین الدول فرستادن قطعات قوای مسلح دولت جمهوری افغانستان به خارج ازصلاحیت های ملی جرگه میباشد .

در هنگام تعطیل یا انحلال ملی جرگه حکومت میتواند برای تنظیم امورعاجل فرامین تقنینی تسوید وترتیب کند این فرامین بعداز توشیح واعلام رئیس جمهور نافذ میگردد . این فرامین تقنینی جهت اتخاذ تصمیم به ملی جرگه در خلال مدت تسی روزاتاریخ انعقاد اولیس جلسه آن ارائه میشود .

ماده شصت وسوم

قانون عبارتست از مصوبه ملی جرگه که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد .

ماده شصت وچارم

هیچ قانون نمی تواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام نظام جمهوری ودیگرازش های مندرج این قانون اساسی باشد .

فصل ششم :

لویه جرگه

ماده شصت و پنجم

درافغانستان لویه جرگه عالیترین مظهر قدرت وارادهٔ مردم آنست .

لویه جرگه مرکب است از: اعضاى ملی جرگه ، اعضاى شورای مرکزی حزب، اعضاى حکومت وشورایعالی قوای مسلح ، اعضاى ستره محکمه .

پنج الی هشت نفر نماینده از هر ولایت سی نفر اعضاء که بوسیله فرمان از طرف

رئیس جمهور تعیین میشود .

ماده شصت و ششم

لویه جرگه مطابق باحکام این قانون اساسی توسط فرمان رئیس جمهور دایر میشود .
رئیس جمهور رئیس لویه جرگه میباشد .
در صورت وفات یا استعفای رئیس جمهور در خلال مدت بیست روز از تاریخ وفات یا استعفاء لویه جرگه از طرف مقام ریاست جمهوری دایر میگردد .

ماده شصت و هفتم

لویه جرگه در حالات آتی تحت ریاست رئیس جمهور و یا نایب رئیس لویه جرگه دایر می گردد .

۱- تعدیل قانون اساسی .

۲- انتخاب و قبول استعفای رئیس جمهور .

۳- تصویب اعلان حرب و متارکه .

۴- هرواقعه مهمی که تصویب لویه جرگه را اجاب کند .

ماده شصت و هشتم

در هنگام دایر بودن لویه جرگه حکم ماده پنجاه و چارم این قانون اساسی دو مسورد اعضاء آن تطبیق میگردد .

ماده شصت و نهم

مباحثات لویه جرگه علنی می باشد مگر اینکه پیش از توثیق اعضای حکومت و یا شورای مرکز حزب ویاسی نقر از اعضاء سری بودن آنرا درخواست نمایند و لویه جرگه این درخواست را بپذیرد .

ماده هفتادم

لویه جرگه بعد از افتتاح دوازدهمین جلسه خود

نایب رئیس و دو نفر منشی را از بین اعضایی خود به اکثریت آراء اعضاء انتخاب میکند .

ماده هفتاد و یکم

جز در مواردیکه احکام آن صریحا در این قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم لویه جرگه به اکثریت آراء اعضاء حاضر اتخاذ میگردد .

ماده هفتاد و دوم

بر رعایت احکام این قانون اساسی طرز العمل لویه جرگه توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده هفتاد و سوم

لویه جرگه دارای صلاحیت هایی میباشد که در این قانون اساسی تعیین گردیده است .

ماده هفتاد و چهارم

در حالات انحلال ملی جرگه اعضای آن حیثیت خود را به صفت اعضای لویه جرگه نادر شدن ملی جرگه جدید حفظ می کنند، در حالات دایر بودن اجلاس لویه جرگه همه اعضای آن بدون در نظر داشت مقام، رتبه و وظیفه حق مساوی دارند .

فصل هفتم :

رئیس جمهور

ماده هفتاد و پنجم

رئیس جمهور در اس دولت افغانستان قرار داشته ، وظایف قوه اجرائیه و حزبی را که مطابق باحکام این قانون اساسی و اساسنامه حزب مستقما بعهده دارد توسط اورگانهای مربوط اداره ورهنمایی میکند .

ماده هفتاد و ششم

رئیس جمهور پس از تلامزد شدن از طرف حزب از طریق لویه جرگه با اکثریت دو نلث

- آراء اعضاء برای مدت شش سال انتخاب میگردد .
- ماده هفتاد و هفتم**
رئیس جمهور باید تبعه افغانستان و مسلمان بوده، خود و همسر وی از والدین افغان متولد ، از حقوق مدنی و سیاسی برخوردار و سن وی از چهل سال کم نباشد .
- ماده هفتاد و هشتم**
رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف آتی میباشد :
- ۱- قیادت اعلی قوای مسلح کشور.
 - ۲- با مشوره لویه جرگه اعلان حرب و متارکه .
 - در صورت خطر فوری و آشکاری که استقلال و تمامیت ارضی را تهدید کند و یا در حالات عاجل دیگر، رئیس جمهور میتواند تصمیمات استثنایی اتخاذ نماید و لویه جرگه را دایر کند.
 - ۳- اعلان حالت اضطرار و خاتمه دادن به آن.
 - ۴- دایر کردن و افتتاح لویه جرگه .
 - ۵- افتتاح اجلاس عادی ملی جرگه و دایر نمودن و افتتاح اجلاس فوق العاده آن .
 - ۶- منحل ساختن ملی جرگه و اصدار فرمان انتخابات مجدد در خلال مدت سه ماه از تاریخ انحلال ملی جرگه صورت میگیرد .
 - ۷- تحکیم وحدت ملی و پشتیبانی از منافع مردم افغانستان .
 - ۸- رهبری و هماهنگ ساختن سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق با احکام این قانون اساسی .
 - ۹- تخفیف و عفو مجازات .
- ۱۰- اعطای نشان مطابق با احکام قانون .
- ۱۱- تعیین معاون یا معاونین ریاست جمهوری ز جمله اعضاء حزب و همچنان تعیین وزراء از داخل و خارج حزب، عزل و قبضول استعفای آنها .
- ۱۲- تعیین اعضاء ستره محکمه و قاضی القضاة .
- ۱۳- تعیین . تقاعد . قبول استعفاء و عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح و مامورین عالیرتبه مطابق با احکام قانون .
- ۱۴- تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی، تعیین نمایندگان دایمی افغانستان نزد وسسات بین المللی و قبول اعتمادنامه های نمایندگان سیاسی خارجی .
- ۱۵- توشیح قوانین و فرامین تقنینی و اعلام انفاذ آنها اعطای اعتبارنامه بفرض عقد معاهدات بین الدول مطابق با احکام قانون و توشیح معاهدات بین الدول .
- ماده هفتاد و نهم**
رئیس جمهور میتواند در موضوعات مهم ملی به آراء عمومی مردم افغانستان مراجعه نماید .
- ماده هشتادم**
رئیس جمهور قبل از اشغال وظیفه در محضر اعضاء لویه جرگه حلف آتی را بجای آورد: بحضور شمانمایندگان ملت افغانستان من ... بنام خداوند بزرگ سوگند یاد میکنم که اساسات دین مقدس اسلام را حمایت کنم ، قانون اساسی و دیگر قوانین افغانستان را

محترم شہزاد و از انہا پیروی کتم. از استقلال ملی و تمامیت ساحہ حراست و تمام نیروی خود را وقف دفاع از حقوق و منافع مردم و اهداف انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۰۲ و جمہوریست افغانستان نمایم .

مادہ ہشتماد ویکم

بہ استثنای حالاتیکہ در مادہ سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردیدہ رئیس جمہور در مدت تصدی وظیفہ هیچ معاملہ انتفاعی را بدولت انجام نمیدہد .

مادہ ہشتماد ودوم

رئیس جمہور در حالت مریضی و یا سفر معاون یا معاونین ریاست جمہوری را موظف میسازد تا طبق ضوابطیکہ صادر میکند عوض و یکار نماید .

مادہ ہشتماد وسوم

معاش و مصارف رئیس جمہور توسط قانون تعیین میگردد .

مادہ ہشتماد وچہارم

برای انتخاب رئیس جمہور باید چہل و پنج روز قبل از ختم دورہ ریاست جمہوری مطابق بہ احکام این قانون اساسی و اساسنامہ حزب اقدامات لازمہ بعمل آید .

مادہ ہشتماد وپنجم

سرگاہ رئیس جمہور ارادہ استعفاء بنماید لویہ جرگہ را دایر و استعفا نامہ خود را مستقیماً بہ لویہ جرگہ تقدیم میدارد . در صورتیکہ لویہ جرگہ این استعفاء را قبول نماید انتخاب رئیس جمہور جدید طبق مادہ ہشتاد و ششم این قانون اساسی صورت

می گیرد .

مادہ ہشتماد و ششم

سرگاہ رئیس جمہور وفات نماید یا استعفاء دہد وظیفہ ریاست جمہوری موقتاً بر رئیس ملی جرگہ سپردہ میشود. در این حالت رئیس ملی جرگہ بحیث نامزد ریاست جمہوری در انتخابات تعیین شدہ نمی تواند .

در زمان تصدی رئیس ملی جرگہ بحیث رئیس جمہور موقت ، این قانون اساسی تعدیل شدہ نمی تواند .

رئیس جمہور جدید باید در ظرف سی روز بعد از تاریخ خالی شدن کرسی ریاست جمہوری مطابق بہ احکام این قانون اساسی انتخاب گردد. در صورت بروز حالات عاجل و مہم ملی ایکہ رئیس جمہور موقت را بہ اعمال صلاحیت های مندرجہ مادہ ہفتاد و ہشتم این قانون اساسی مجبور سازد .

رئیس جمہور موقت میتواند با موافقہ اعضای حکومت و شورای مرکزی حزب بسا رعایت احکام مندرجہ این مادہ از صلاحیت های مذکورہ مادہ ہفتاد و ہشتم این قانون اساسی استفادہ نماید .

مادہ ہشتماد و ہفتم

اتہام بہ جرم خیانت ملی علیہ رئیس جمہور از طرف دولت اعضای ملی جرگہ تقاضا شدہ می تواند. این تقاضا بعد از موافقہ دولت آراء اعضای شورای مرکزی حزب بہ لویہ جرگہ ارائه میشود . در این حالت رئیس جمہور مکلف است لویہ جرگہ را دایر نماید .

که قانون اساسی و دیگر قوانین افغانستان را محترم شمارم و از آن پیروی کنم و تمام نیروی خود را وقف دفاع از حقوق و منافع ملی نهوده از اهداف انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ و جمهوریت افغانستان حمایت نمایم .

ماده نود و یکم

حکومت دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد :

- ۱- تطبیق سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق به احکام قانون و اساسات حزب .
- ۲- اداره . انسجام و مراقبت امور وزارت ها و سایر دوایر و مؤسسات عامه .
- ۳- صدور تصامیم اجرایی و واداری طبق قوانین و فرامین صادره و نظارت بر تطبیق آنها .
- ۴- تسویب قوانین و وضع مقررات .
- ۵- ترتیب و تنظیم بودجه دولت و اتخاذ تدابیر برای استحکام وضع اقتصادی و سیستم پولی و مالی .
- ۶- طرح پلانیهای انکشافی دولت و اتخاذ تدابیر برای تطبیق و اجرای آن .
- ۷- مفاهه و مذاکره راجع به گرفتن و دادن قروض داخلی و خارجی .
- ۸- اتخاذ تدابیر برای تامین نظم و امن عامه .
- ۹- اتخاذ تدابیر و مؤثر جهت از بین بردن هر نوع فساد اناری مطابق به احکام قانون .
- ۱۰- عقد قرارداد ها با ممالک و موسسات خارجی مطابق به احکام قانون .
- ۱۱- اجرای سایر وظایفیکه این قانون اساسی و قوانین به حکومت سپرده باشد .

رئیس ملی جرگه از جلسات لویه جرگه ریاست مینماید .

هرگاه لویه جرگه اتهام منسوبه را بادلایل ارائه شده آن به اکثریت دوثلث آراء اعضای خود تصویب نماید رئیس جمهور از وظیفه سبکدوش می گردد .

ترکیب محکمه و طرز العمل محکمه طسور جداگانه توسط قانون خاص تنظیم میشود .

در این حالت وظیفه ریاست جمهوری هوقتا به رئیس ملی جرگه سپرده میشود .
رئیس جمهور مؤقت تابع احکام مندرج ماده هشتادوششم این قانون اساسی میباشد .

فصل هشتم :

حکومت :

ماده هشتاد و هشتم

حکومت اورگان عالی اجرایی و واداری دولت و متشکل از معاون یا معاونین ریاست جمهوری و وزراء میباشد که تحت رهبری رئیس جمهور ایفای وظیفه مینماید .

ماده هشتاد و نهم

معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء باید تبعه افغانستان بوده خود و همسران شان ازوالدین افغان متولد و واجد تمام حقوق مدنی و سیاسی باشند .

ماده نودم

معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء قبل از اشتغال وظیفه حلف آتی را بحضور رئیس جمهور بجای آورند :
بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد میکنم

ماده نود و دووم

حکومت برای تنظیم امور براساس قوانین، مقررات وضع میکند .
این مقررات مناقض نص یا روح قانون بوده نمیتواند .

ماده نود و سوم

به استثنای حالاتیکه درماده سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردیده معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء در مسدت تصدی و طیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام داده نمی توانند .

ماده نود و چهارم

معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء در برابر رئیس جمهور، شورای مرکزی حزب و ملی جرگه در قسمت اجراءات خود مسئول میباشدند .

ماده نود و پنجم

اتهام جرم علیه معاون یا معاونین رئیس جمهور یا هر یکی از وزراء از طرف يك تلسٹ اعضای ملی جرگه تقاضا شده میتواند .
این تقاضا صرف به اکثریت دولت آراء اعضای ملی جرگه تصویب میگردد .
پس از تصویب از وظیفه منصل میشود .
محاکمه متهم در محضر محکمه خاص دایر میشود .

ترکیب محکمه، و طرز العمل محاکمه آن و همچنان مجازات طور جداگانه توسط قانون خاص تنظیم میگردد .

فصل نهم :

قضاء :

ماده نود و ششم

قوه قضائیه يك رکن دولت و مرکب است از ستاره محکمه و محاکم دیگریکه تعداد آن توسط قانون تعیین میگردد .

هدف عمده این قوانین توحید مرافق قضایی و تنظیم تشکیلات صلاحیت محاکم و طرز العمل محاکمه می باشد .

ماده نود و هفتم

صلاحیت قضاء شامل رسیدگی به تمام دعاوی ایست که در آن اشخاص حقیقی یا حکمی بشمول دولت بصفت مدعی یا مدعی علیه قرار گرفته و به پیشگاه آن مطابق به احکام قانون اقامه شود .

ماده نود و هشتم

در هیچ حالت به استثنای حرب نمی توان قضیه یا ساحه را از دایره صلاحیت قوه قضائیه دولت به نحویکه در این فصل تجدید شده خارج ساخت و به مقام دیگری تفویض نمود .
این حکم مانع تشکیل محاکم عسکری نمیگردد ولی ساحه این نوع محاکم به جرایم مربوطه به قوای مسلح افغانستان منحصر میباشد .

تشکیل و صلاحیت محاکم عسکری توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده نود و نهم

محاکم در قضایای مورد رسیدگی خود احکام این قانون اساسی و قوانین دولت را تطبیق میکند .

این قانون اساسی تصریح گردیده اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة در مدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی رابادولت انجام داده نمی توانند .

ماده یکصد و پنجم

در محاکم افغانستان محاکمه بصورت علنی اجرا میشوند، و هر کس حق حضور در آن مطابق با احکام قانون دارد .

فیصله های قطعی محاکم واجب التعمیل است ، مگر در حالت حکم به مرگ شخص که تعمیم حکم محکمه نهایی مشروط به توشیح رئیس جمهور میباشد .

محکمه میتواند در حالت استثنایی که در قانون تصریح گردیده باشد، جلسات سری را دایر کند، ولی اعلام حکم باید بپهر حال علناً صورت بگیرد .

محاکم مکلف اند اسباب حکمی را که صادر میکنند در فیصله خود ذکر نمایند .

ماده یکصد و ششم

کشف جرایم از طرف پولیس، تحقیق ، تعقیب و اقامه دعوی آن از طرف خازنوال که جزء قوه اجرائیه هستند مطابق به احکام قانون صورت میگیرد .

کشف و تحقیق جرایم مربوط به قسوی مسلح افغانستان توسط قانون خاص تنظیم می گردد .

ماده یکصد و هفتم

ستره محکمه مرکب است از (۹) عضو که از طرف رئیس جمهور تعیین میشوند . عضو ستره محکمه باید دارای اوصاف

هرگاه برای قضیه ای از قضایای مورد رسیدگی در قانون اساسی وقوانین دولت حکمی موجود نباشد محاکم به پیروی از اساسات کلی فقه حنفی شریعت اسلام در داخل حدودیکه این قانون اساسی وضع نموده در چنین احوال حکمی صادر میکنند که در نظرشان عدالت رابه بهترین صورت ممکن تأمین نماید .

ماده صدم

قضات به پیشنهاد قاضی القضاة ومنظوری رئیس جمهور تعیین میگردند .

ماده یکصد و یکم

عزل قضات بانرا ارتکاب جرم به پیشنهاد ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صورت میگیرد. هرگاه قاضی به ارتکاب جرمی متهم شود ستره محکمه مطابق به احکام قانون بحالت قاضی رسیدگی نموده پس از استماع دفاع او در صورتیکه ستره محکمه اتهام را وارد بداند پیشنهاد عزلش رابه رئیس جمهور تقدیم ویامنظوری آن از طرف رئیس جمهور قاضی ازوظیفه عزل ومطابق به احکام قانون مجازات میشود .

ماده یکصد و دوم

تبدیلی، ترفیح ، تقاعد ، استعفاء مواخذه قضات توسط ستره محکمه مطابق با احکام قانون صورت می گیرد .

ماده یکصد و سوم

برای قضات معاش مناسب توسط قانون تعیین میگردد .

ماده یکصد و چهارم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی و ششم

ذيل باشد :

راحضر دانسته حقوق مردم ووطن رابه نفع

عدالت حمايت نمايم .»

ماده يكصدونهم

به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی اعضای ستره محکمه وقاضی- القضاة بعد از ختم قانونی دوره خدمت برای بقیه مدت حیات از تمام امتیازات مالی دوره خدمت شان مستفید میشوند .

اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة ت نمی توانند بعد از ختم دوره خدمت عضو حکومت، عضوهلی جرگه، و مامور دولت باشند .

ماده يكصد و دهم

هر عضو ستره محکمه وقاضی القضاة میتواند طبق احکام قانون استعفاء بدهد، استعفای اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة از تاریخ منظوری آن از طرف رئیس جمهور نافذ میگردد قاضی القضاة و عضو مستعفی از امتیازات مالی مندرج ماده يكصدونهم این قانون اساسی مستفید شده نمی تواند .

قیود متذکره فتره اخیر ماده يكصدونهم بالای عضو مستعفی وقاضی القضاة قابل تطبیق می باشد .

ماده يكصد و یازدهم

هرگاه يك ثلث اعضای ملی جرگه محاکمه قاضی القضاة يك یا چند عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام بجرم ناشی از اجرای وظیفه تقاضا نمایند ملی جرگه این تقاضا را به اکثریت دوثلث اعضاء تصویب کند، متهم از وظیفه سبکدوش میشود .

ملی جرگه از بین اعضاء یکنفر را جهت

۱- سن سی و پنج سالگی را تکمیل نموده

باشد .

۲- افلاده سال قبل از تاریخ تعیین تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد .

۳- از طرف محکمه بجرمان از حقوق سیاسی محکوم نشده باشد .

۴- از اهداف ملی، علم حقوق ونظام حقوقی افغانستان آگاهی کافی داشته باشد .

رئیس جمهور یکنفر از جمله اعضای ستره محکمه راکه سن او از چهل سال کمتر نباشد به حیث قاضی القضاة تعیین مینماید. رئیس جمهور می تواند بر تعیین اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة بعد از مرور هر پنج سال از تاریخ تعیین شان به وظایف مذکور تجدید نظر بنماید .

بارعایت این حکم اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة بهیچ وسیله دیگر به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی از وظایف شان بر طرف نمیشوند .

ماده يكصد و هشتم

اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة قبل از اشغال وظیفه حلف آتی را بحضور رئیس جمهور بجا می آورند :

«بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد میکنم که وظیفه قضا را با کمال امانت و شرافت اجراء نموده حق وعدالت را بارعایت اساسات دین مقدس اسلام وسایر احکام و ارزش های قانون اساسی وقوانین دولت جمهوری افغانستان تأمین نمایم ودر همه اجراءات خود، خداوند(ج)

صورت میگیرد .

فصل دهم :

اضطرار :

ماده یکصد و چهاردهم

هرگاه حرب، خطر حرب، اغتشاش یا حالت
ممانلیکه کشور را با خطر مواجه سازد حفظ استقلال
وحیات ملی یا امنیت را برهم زندبه نحویکه
تأمین آن از مجرائیکه در این قانون اساسی
تعیین شده ناممکن گردد، حالت اضطرار از
طرف رئیس جمهور اعلان میشود .

هرگاه حالت اضطرار بیش از چهارماه
دوام نماید برای تمدید آن موافقت ملی جرگه
شرط است .

ماده یکصد و پانزدهم

در حالت اضطرار رئیس جمهور می تواند
تمام یا بعضی صلاحیت های ملی جرگه را به
حکومت انتقال دهد .

ماده یکصد و شانزدهم

در حالت اضطرار رئیس جمهور می تواند
بارعایت حکم مندرج ماده نود و هشتم این قانون
اساسی قسمتی از صلاحیت قضا را به محاکم
عسکری انتقال دهد .

ماده یکصد و هفدهم

در حالت اضطرار حکومت می تواند با موافقه
ستره محکمه احکام ذیل این قانون اساسی
را توسط فرامین جمهوری معطل بسازد، و یا
بر آن قیودی وضع نماید :

- ۱- حکم فقره پنجم ماده سی ام .
- ۲- حکم فقره اول ماده سی و پنجم .
- ۳- حکم فقرات سوم و چهارم ماده سی و ششم .

اقامه دعوا و هیاتی را مرکب از هشت نفر برای
اجرای محاکمه تعیین میکند . این هیات تحت
ریاست رئیس ملی جرگه متهم را مطابق به
طرز العمل محکمه جزایی محاکمه مینماید
و در صورتیکه جرم متهم ثابت شود او را از
وظیفه عزل و بجزا محکوم میسازد .

ماده یکصد و دوازدهم

ستره محکمه تشکیلات و اجراءات محاکم
و امور قضایی دولت را مطابق به احکام این
قانون اساسی و قوانین تنظیم مینماید . جز در
مواردیکه درین قانون اساسی تصریح گردیده
صلاحیت های قضایی و اداری ستره محکمه
توسط قانون تنظیم میشود .

ستره محکمه تدابیر لازم را جهت نظم امور
اداری محاکم اتخاذ میکند .

بودجه قوه قضائیه از طرف قاضی القضاة
به مشوره حکومت ترتیب گردیده بحیث
یک جزء بودجه دولت توسط حکومت به ملی
جرگه تقدیم میشود . تطبیق بودجه قضا از
صلاحیت ستره محکمه میباشد .

ستره محکمه میتواند در ساحت تنظیم امور
قضایی قوانین را تسوید و آنرا مطابق بحکم
مندرج ماده شصت و دو این قانون اساسی
به ملی جرگه پیشنهاد نماید .

ماده یکصد و سیزدهم

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوه
قضائیه احکام قوانین مربوط به مامورین و
سایر کارکنان اداری دولت نافذ می باشد،
ولی تعیین، ترفیع، قبول استعفاء، و اخذ
و تقاعد شان توسط ستره محکمه بر وفق قانون

۴- حکم فقره دوم ماده سی وهتم .

۵- حکم ماده سی ونهم .

ماده یکصد و هژدهم

درحالت اضطرار رئیس جمهور میتواند مرکز افغانستان را بمحل دیگری غیر از شهر کابل انتقال دهد .

ماده یکصد و نوزدهم

هرگاه دوره وکالت اعضای ملی جرگه درائتای حالت اضطرار ختم نشود، رئیس جمهور می تواند اجرای انتخابات جدید را ملتوی بسازد و دوره وکالت ملی جرگه را تا ختم حالت اضطرار تمدید دهد .

بعد از ختم دوره اضطرار بلافاصله انتخابات اجرا میگردد .

ماده یکصد و بیستم

درحالت اضطرار قانون اساسی تعدیل نمیشود .

فصل یازدهم :

تعداد یسل :

ماده یکصد و بیست و یکم

اصل پیروی از اساسات اسلام و نظام جمهوری مطابق به احکام این قانون اساسی تعدیل نمیشود .

تعدیل دیگر محتویات قانون اساسی نظربه تجارب و ایجابات عصر به پیشنهاد حکومت و یاشورای مرکزی حزب و یایک ثلث اعضای ملی جرگه مطابق به احکام این فصل صورت

میگیرد .

ماده یکصد و بیست و دوم

پیشنهاد تعدیل رالویه جرگه غور نموده، در صورتیکه اکثریت اعضای آن ضرورت تعدیل را تصویب کند هیاتی رازبین اعضاء جهت تهیه طرح تعدیل تعیین مینماید . این هیات طرح تعدیل رابه مشوره حکومت و ستره محکمه تهیه نموده به لویه جرگه تقدیم میکند .

هرگاه لویه جرگه به اکثریت اعضاء طرح تعدیل را تصویب کند بعد از توشیح واعلام رئیس جمهور نافذ می گردد .

فصل دوازدهم:

احکام انتقالی

ماده یکصد و بیست و سوم

با نفاذ این قانون اساسی رئیس جمهور فرمان انحلال حکومت راصادر میکند و حکومت جدید را بر طبق روحیه این قانون اساسی دولت جمهوری تشکیل مینماید .

ماده یکصد و بیست و چهارم

رئیس جمهور مطابق به احکام این قانون اساسی ملی جرگه را بتاريخ اول قوس سال ۱۳۵۸ هجری شمسی دایر مینماید .

مدت بین انفاذ این قانون اساسی و افتتاح ملی جرگه دوره انتقال شمرده میشود. در دوره انتقال صلاحیت های ملی جرگه به حکومت تعلق می گیرد .

ماده یکصد و بیست و پنجم

هرگاه در دوره انتقال حالتی از حالات ظهور نماید که مطابق حکم ماده (۶۷) این قانون

اساسی وجود لویه جرگه را ایجاد کند رئیس جمهور اعلامیه‌ای مبنی بر دایر شدن لویه جرگه را صادر میکند .

ماده یکصد و بیست و هشتم

در چنین حالات تا زمان دایر شدن لویه جرگه رئیس جمهور تمام صلاحیت های لویه جرگه را دارا می باشد. رئیس جمهور بلافاصله بعد از افتتاح لویه جرگه اجرائی را که مطابق به حکم این ماده بعمل آورده به استحضار لویه جرگه میرساند، و لویه جرگه در مورد آن تصمیم اتخاذ میکند .

ماده یکصد و بیست و نهم

در دوره انتقال. حکومت تدابیر لازم را جهت هم آهنگ ساختن اجراءات، تطبیق عملی نمودن پروگرامهای دولت بر طبق احکام این قانون اساسی اتخاذ مینماید .

ماده یکصد و سی ام

در دوره انتقال مطابق به حکم ماده چهل و یکم این قانون اساسی اساسنامه حزب انقلاب ملی بحیث اولین حزب که بانی و پیش آهنگ انقلاب ملی و مرفقی ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ مردم افغانستان است از طرف رئیس جمهور نافذ و اعلام می گردد .

ماده یکصد و سی و یکم

در دوره انتقال رئیس جمهور شورای عالی قوای مسلح را تاسیس و اعلام مینماید .

ماده یکصد و سی و دوم

در دوره انتقال ، رئیس جمهور صلاحیت

هرگاه در موقع ظهوریکی از حالات مذکور هنوز شورای مرکزی حزب و یا شورای عالی قوای مسلح و یا ستاره محکمه مطابق با حکام این قانون اساسی تشکیل نشده باشد، لویه جرگه بدون موجودیت آن به شکل عنعنوی دایر می گردد .

ماده یکصد و بیست و نهم

رئیس جمهور مطابق بحکم مندرج ماده یکصد و هفتم این قانون اساسی تشکیل ستاره محکمه را بتاريخ اول سرطان ۱۳۵۷ هجری شمسی اعلام مینماید .

رئیس جمهور از تاریخ انفاذ این قانون اساسی الی زمان تشکیل ستاره محکمه به منظور تأمین اجرای وظایف آن تدابیر لازم را اتخاذ مینماید .

ماده یکصد و بیست و هفتم

فرامین تقنینی ایکه در دوره انتقال نافذ می گردد بعد از دایر شدن ملی جرگه در اولین

دارد تابه منظور اجرای وظایف مقام ریاست

جمهوری درحالت وفات وی شورای مؤقت

ریاست جمهوری را با اساس فرمانیکه در مورد

صادر مینماید، پیش بینی کند .

شورای مؤقت ریاست جمهوری مکلف است

که در ظرف ده روز از تاریخ وفات، لویه جرگه

را برای انتخاب رئیس جمهور جدید به شکل

عمنوی دایر نماید .

فصل سیزدهم :

احکام عمومی :

ماده یکصد و سی و سوم .

نخستین لویه جرگه ایکه در نظام جمهوری

به تاریخ دهم دلو ۱۳۵۵ هجری شمسی در

کابل مرکز افغانستان دایر میشود اولی—

رئیس جمهور دولت جمهوری افغانستان رابه

اکثریت دوثلث آراء اعضاء برای مدت شش

سال انتخاب مینماید .

ماده یکصد و سی و چهارم

صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و

مامورین وزارت امور خارجه باید خود وهمسر

شان ازوالدین افغان متولد باشند .

ماده یکصد و سی و پنجم

مرجع باصلاحیت تفسیر این قانون اساسی

ستره محکمه میباشد .

ماده یکصد و سی و ششم

بانفاذ این قانون اساسی قانون اساسی

سابق و فرامین جمهوری شماره اول، دوم، و

سوم مورخ چارم اسد سال ۱۳۵۲ ملفسی

شناخته میشود .

احکام قوانینیکه قبل از انفاذ این قانون

اساسی صادر گردیده به شرطی نافذشمرده

میشودکه مناقض احکام و ارزشهای این قانون

اساسی نباشد .

د افغانستان د جمهوري دولت
د کابینې غړي

دنیوونی اوروزنی وزیر پوهاند دکتور محمداپراهم مجید سراج کله چه دنیوونکی دورخی په مناسبت خپله پرايستونکی وينا دکابل ننداری په تالارکي آرووی .

بناغلی عبدالمجید رئیس پلان وزارت زراعت و بناغلی تیتوف مستشار اقتصادی سفارت کبرای اتحاد شوروی هنگام امضاء قرارداد خریداری وسامان آلات دستگاه جدید پروسیس زیتون .
 ۵۶۳۲۱

بناغلی حفیظ الله رئیس پلان وزارت معادن و صنایع و بناغلی بورس تیتوف مستشار اقتصادی سفارت کبرای اتحاد شوروی هنگام امضاء قرارداد و مطالعه تخنیک و اقتصادی فابریکه ذوب مس .
 ۵۶ ۳۲۴

فعالیت ها و اجراات دولت جمهوری افغانستان

۲۶ سرطان - ۵۶ - ۱۳۵۵

د افغانستان د جمهوري دولت
د کابيني غړي

بناغلی سید عبدالاله
وزیر مالیه

ڈکٹر جنرال غلام حیدر رسولی
وزیر دفاع ملی

پوهاند وفی اللہ سمعی
وزیر عدلیہ

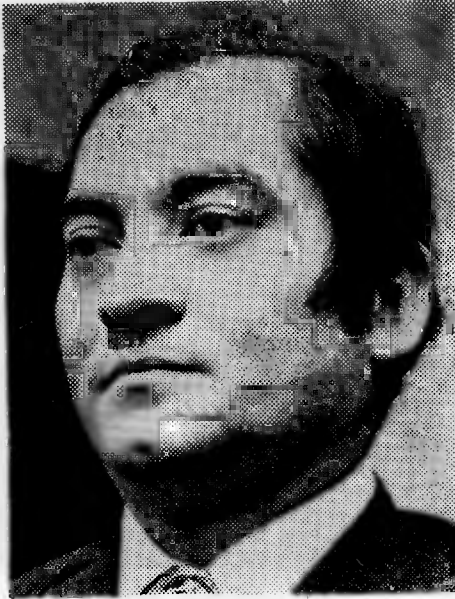
دکتور عبدالمجید
وزیر دولت

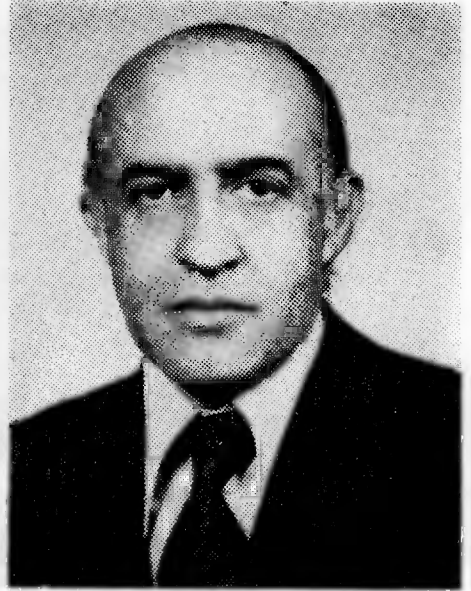
پوهاند دكتور غلام صديق مجبى
وزير تعليمات على

نيساغلى عبدالقدير
وزير داخله

نيساغلى محمد خان جلالر
وزير تجارت

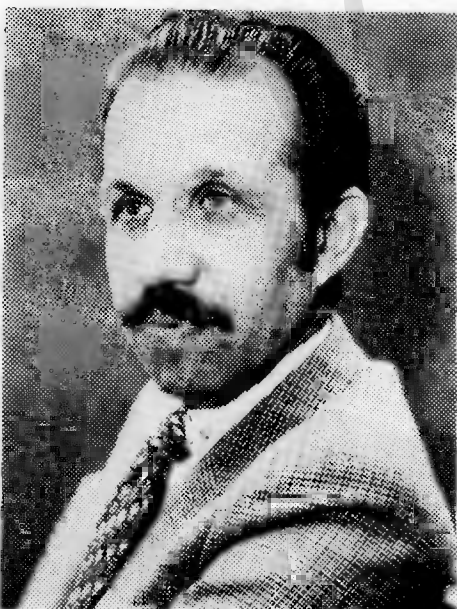
پوهاند دكتور محمد ابراهيم مجيد سراج
وزير تعليم و تربيه

انجنيير عبدالتواب آصفى
وزير معادن وصنایح

بساغلى عزىزالله واصفى
وزير زراعت

بوهانند دكتور عبدالرحيم نوبين
وزير اطلاعات وكتنور

بساغلى غوث الدين فايق
وزير فوايد عامه

انجنير عبدالکريم عطايى
وزير مخابرات

يناعلى على احمد خرم
وزير پلان

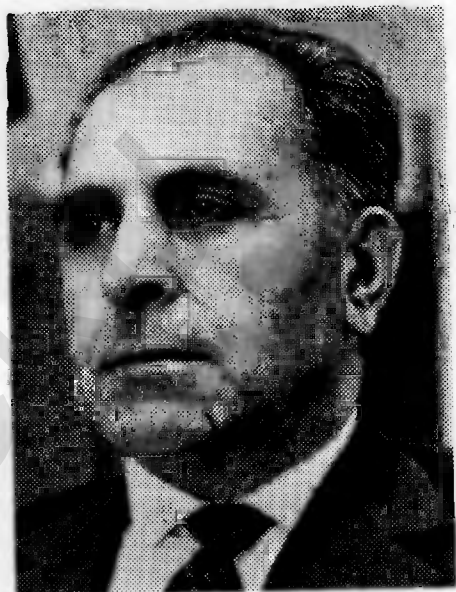
انجنير جمعه محمد محمدى
وزير آب و برق

يوهانك دكتور عبدالله عمر
وزير صحت عامه

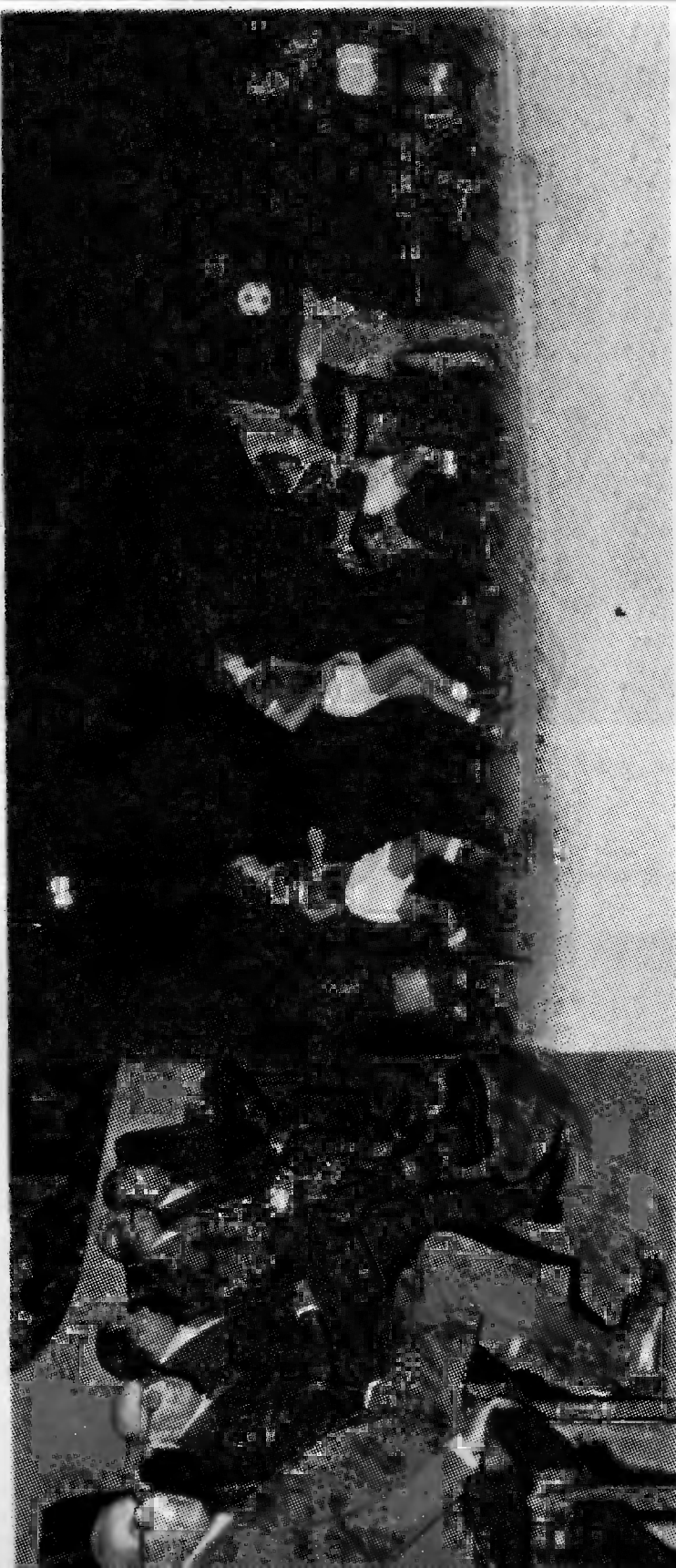
نساغلی وحید عبدالله
معاون وزارت امور خارجه

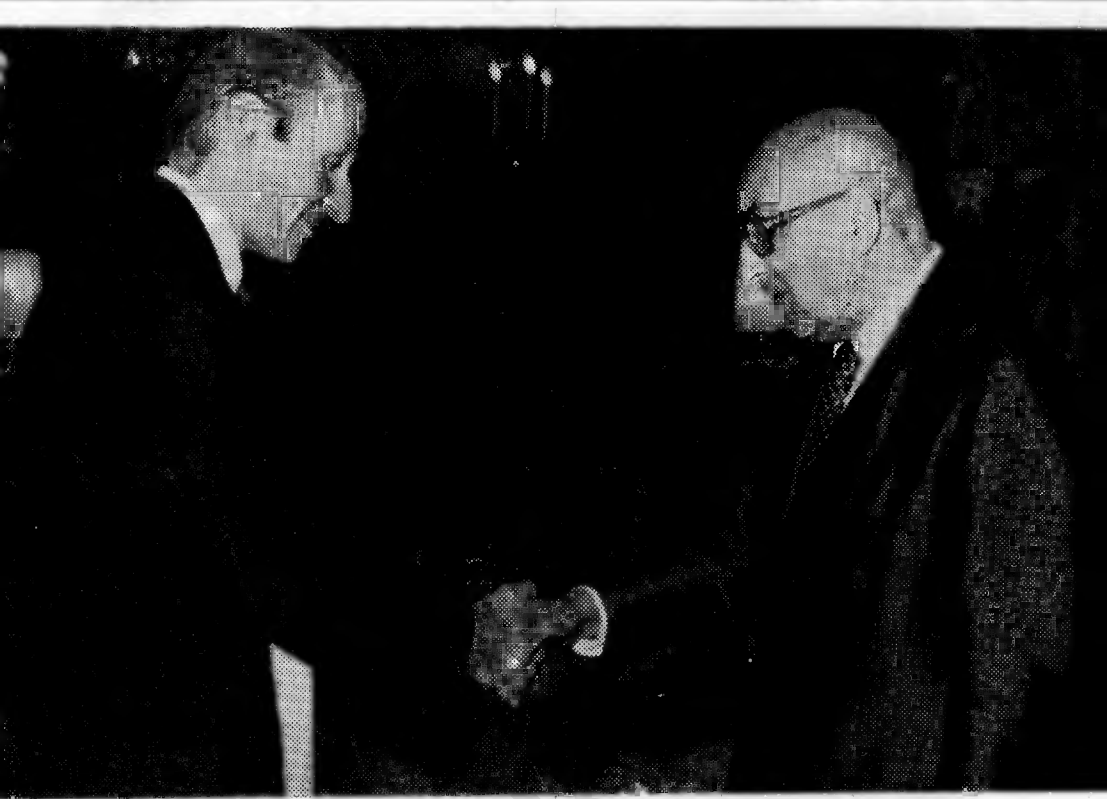
پوهانند عبدالقيوم
وزير امور سرحدات

مصون خیر و نه

ACKU

عکس کتبی ښاغلی محمدنعیم
د انقلاب مشر د دولت رئیس او صدراعظم ښاغلی مهرداداد په غازي لوبغالي کتبي دفترال د لویي ننداری کوی په
اود کابینې ځینې غړی هم لیدل کیږی .

د دولت رئیس اوصدراعظم ښاغلی محمد داؤد کله چه په افغانستان کېښی بی داتریش ناستوگن لوی سفیر دباور لیک وپانډی کولو دپارم دجمهوری ریاست په ماڼی کېښی منلی دی .

٤٧ره

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم هـنگاه یکه دوکتور هـنری کیسنجر وزیر امور خارجه امریکا رادر قصر ریاست جمهوری پذیرفته و باوی ملاقات منمایند .

١٧ره

دولت‌شاعلی رئیس اوصدراعظم کله چه دجمهوری ارگ به مانی‌گنسی دسعودی عربستان دنوی لوی سفیر باورلیک منی.
۵۵۶۲۰

شاعلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم بهدازادای نمازعیدسعید فطرحین خروج از
مسجد ارگ جمهوری
۵۵۷۲

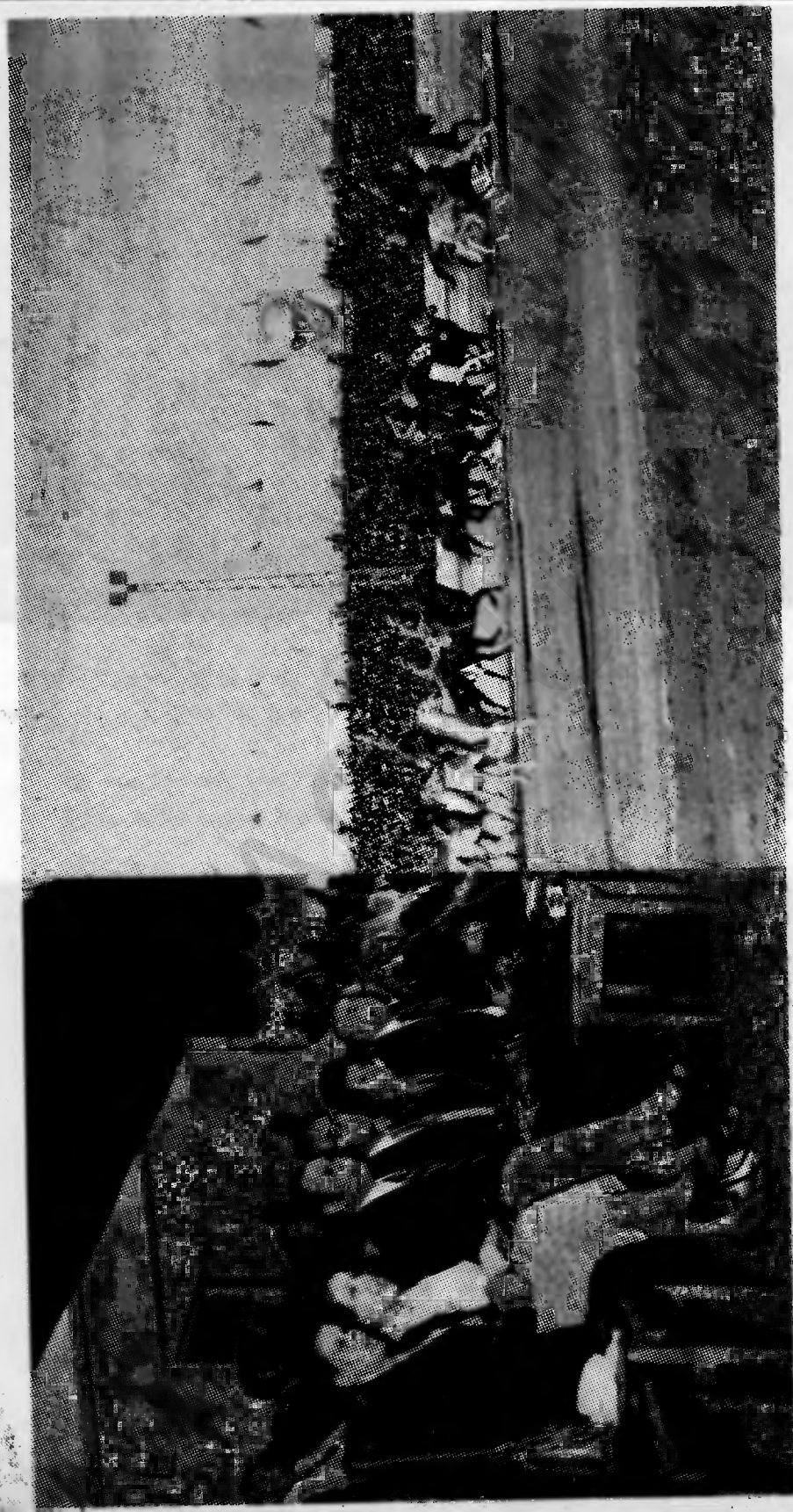
د دولت رئیس او صدراعظم ښاغلی محمد داؤدکله چه د تایلند د ناستوگن لوی سفیر باور لیک منی .

۱۷۷۰هـ

د دولت رئیس او صدراعظم ښاغلی محمد داؤدکله چه د بلخ ولایت د بزکشی د ټیم مشرتبه ورزشی بیرغ اوداتلوالی
سترجام ورکوی .

۱۲۸۰هـ

بیاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم هنگامیکه مسابقات زکشی را تماشا می نمایند .

د دولت رئیس اوسدراعظم بناغلی محمد داؤد کله چه د مصر د عربی جمهوریت نوی لوی سفیر بناغلی
عبدالمبدي نی د باور لیک دوپاندي کولوپاره د جمهوری ریاست په مانی کی ومانه .
۰۰۹۰۱۷

د دولت بناغلی رئیس اوسدراعظم کله چه په افغانستان کی د هنگری ناستوگن لوی سفیر بی
د باور لیک دوپاندي کولو د باره منلی دی .
۰۰۹۰۲۲

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بعد از ادای نماز عید سعید اضحی حین خروج از مسجد ارگ جمهوری دیده میشود .
 ۵۵۹۱۷

دولت رئیس او صدراعظم بناغلی محمد داؤد به داسی حال کبئی چه بناغلی مرامیس بی دگتنی لپاره دجمهوری است به مانی کبئی منلی دی.
 ۵۵۹۱۷

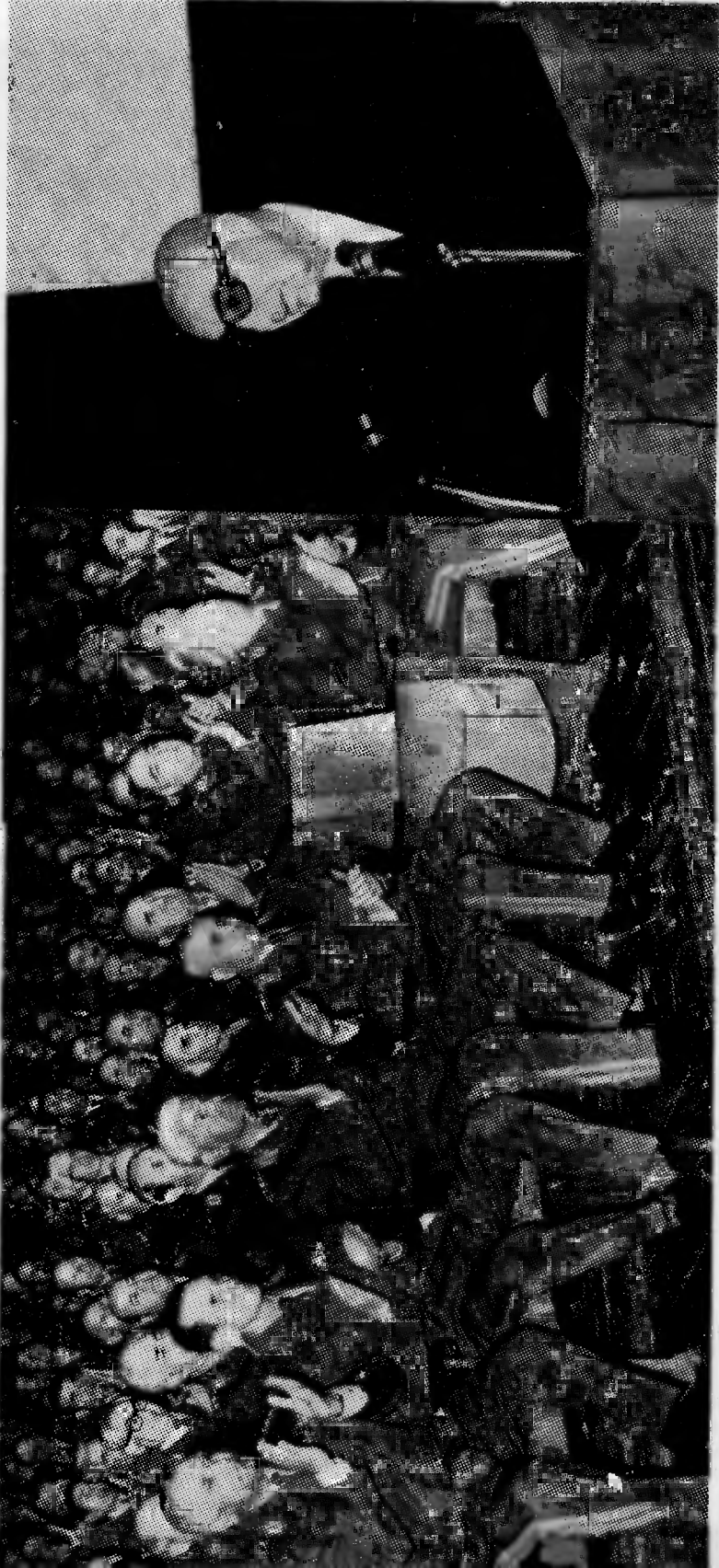

ښاغلی محمد داؤد جمهور رئیس په هغه میلمستیایکې چې په انترګانتي ننتال هویل کې دلوبی جرګې دغړیوپه ویاړ شوی وه دیوشمیر راپل شوی کسانوسره لیدل کېږی .
 ۱۱۲۶ره

ښاغلی محمد داؤد کله چې دجمهوری دولت دوسله وال پوځ د منصبدارانو دنوی نظام مؤسس اوجههور رئیس ښاغلی محمد داؤد کله چې دجمهوری دولت دوسله وال پوځ د منصبدارانو لخوا استقبالیږی.
 ۵۵۱۲۲ه

جمهور رئیس بناغلی محمد داؤدکله چه د ویتنام دسوسیاالیستی جمهوریت دپه رنیو چارو دوزارت معین اود حکومت
خاص استازی بناغلی فان هی بن سره خبری کوی. ۵۵۱۲ر۴

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور هنگامیکه اعتمادنامه بناغلی منظور مرشد سفیر کبیر جمهوریت بنگله دیش رادر
قصر ریاست جمهوری می پذیرند. ۵۵۱۲ر۸

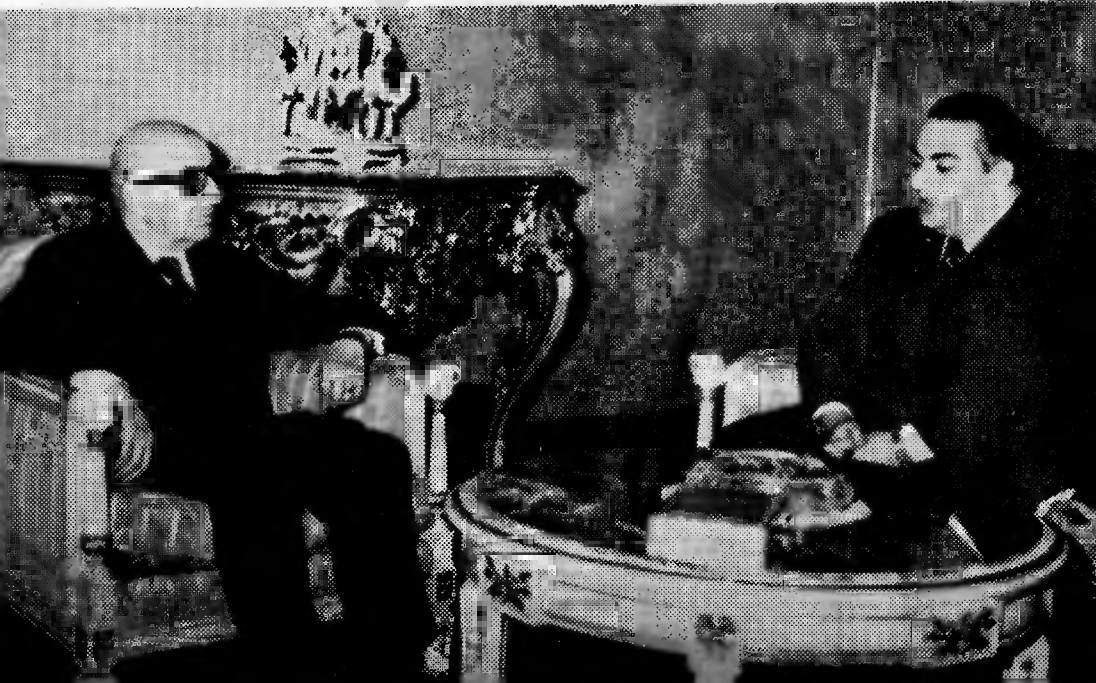

جمهوری ریاست به مانی کی منی .
 ۵۵۱۲۱۶

جمهوری ریاست به مانی کی منی .
 ۵۵۱۲۱۶

جمهوری ریاست به مانی کی منی .
 ۵۵۱۲۱۶

جمهوری ریاست به مانی کی منی .
 ۵۵۱۲۱۶

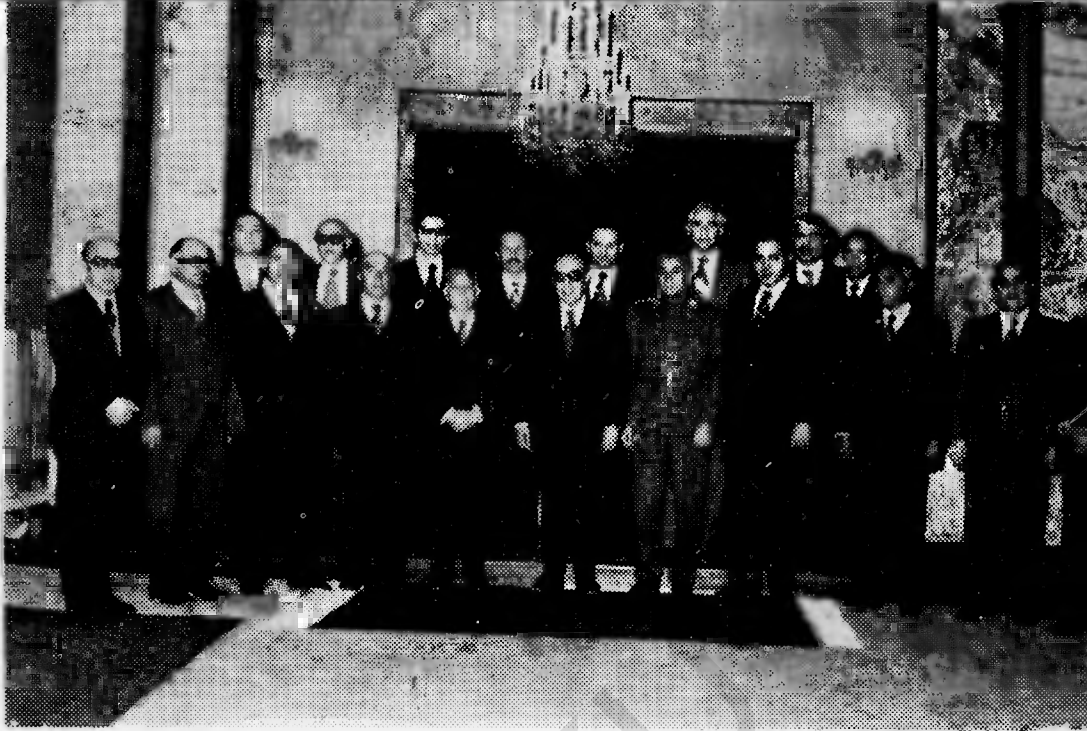

به افغانستان کښی د ډنمارک ناستوگنی لوی سفیر ښاغلی ترولس مونکسگار د مونگ د جمهوری ریاست
به ماڼی کښی جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد ته خپل باور لیک وړاندی کوی.
۰۰۱۲۲۱

یکی از اطفال به نمایندگی شهریان مزار شریف ، موسس جمهوریت رابه ولایت بلخ خیر مقدم میگوید.
اول حمل ۰۶

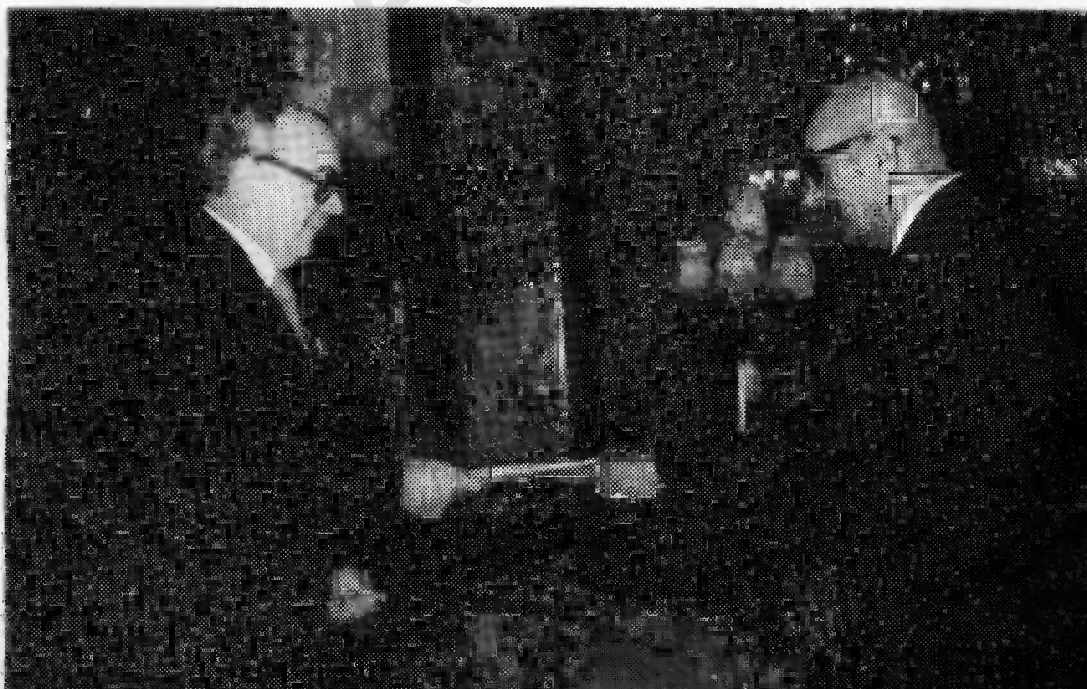
د نوي کابينې غړي د جمهور رئيس ښاغلي محمد داود په حضور کې د لوړې د ډرامو د پوهنځي کولو نه وروسته د جمهوري رياست په ماغې کېښي .

۱۳۵۵ ر ۱۲ ۲۸

ښاغلي محمد داود رئيس جمهور هنگامېکه اعتماد نامه سفیر کبیر غیر مقيم يونان در افغانستان راقبول

۱۳۵۶-۱-۱۴

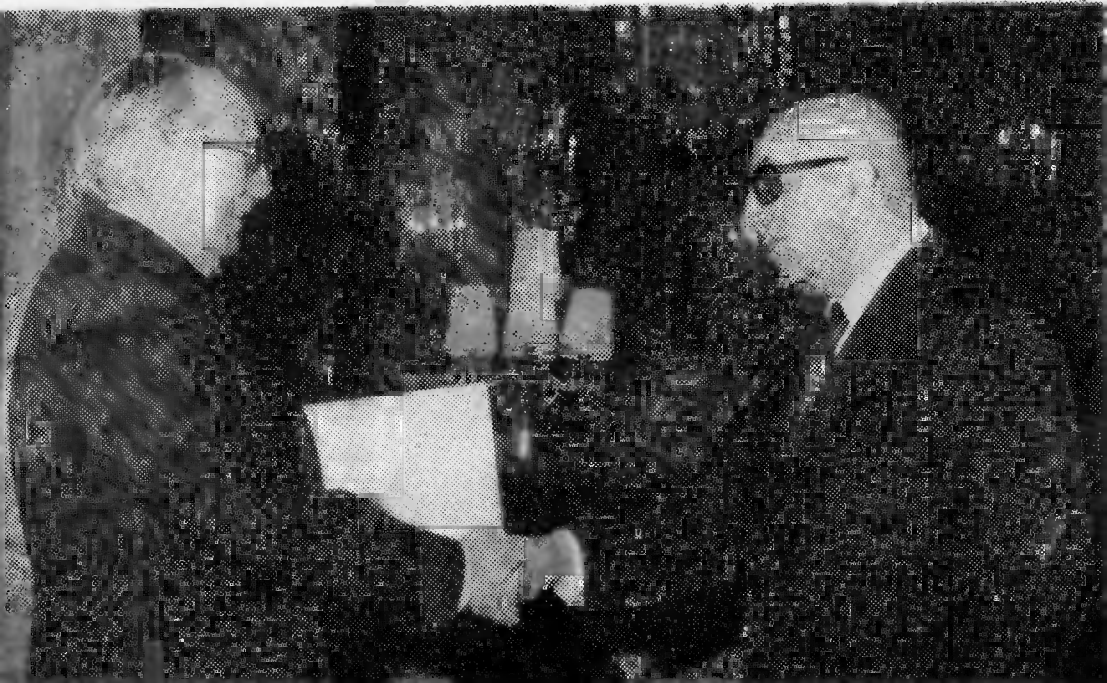
ی نه اینه -

• بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور هنگام مصاحبه با نمایندگان مطبوعات کشور در قصر ریاست جمهوری
۱۳۵۶-۱-۲۱

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور موقعیکه سفیر کبیر غیر مقیم کیو بارا در افغانستان برای تقدیم ا عتماد نامه اش پذیرفتند-
۱۳۵۶-۲-۱۳

شاهلی محمد داؤد ر ئیس جمهور هنگامیکه سفیر کبیر جمهوریت دیه و کراتیک کوریا ر ابرای تقدیم
 اعتماد نامه اش در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند. ۱۸-۲-۱۳۵۶

شاهلی محمد داؤد ر ئیس جمهور موقعیکه شاملان سیمینار انکشاف همه جانبه یخته راد در قصر ریاست جمهوری
 پذیرفته و با ایشان صحبت مینمایند. ۲۲-۲-۱۳۵۶

ښاغلی محمدنعیم نماینده خاص ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهورهنگام مواصلت په میدان هوایی بین المللی کابل از تهران با ډاکتر جنرال غلام حیدر رسولی وزیر دفاع ملی مصافحه می نمایند.

۱۳۵۶-۲-۱۸

ښاغلی محمدنعیم دالمان داتحادی جمهوریت دپخوانی صدراعظم پروفیسر لودویک ایرهارد دمړینی له امله د همدزی ښوخواخوښی مراتب په هغه مخصوص کتاب کی لاسلیک کوی چی په همدی مناسبت په نوموړی سفارت کی پرانستل شوی ؤ .

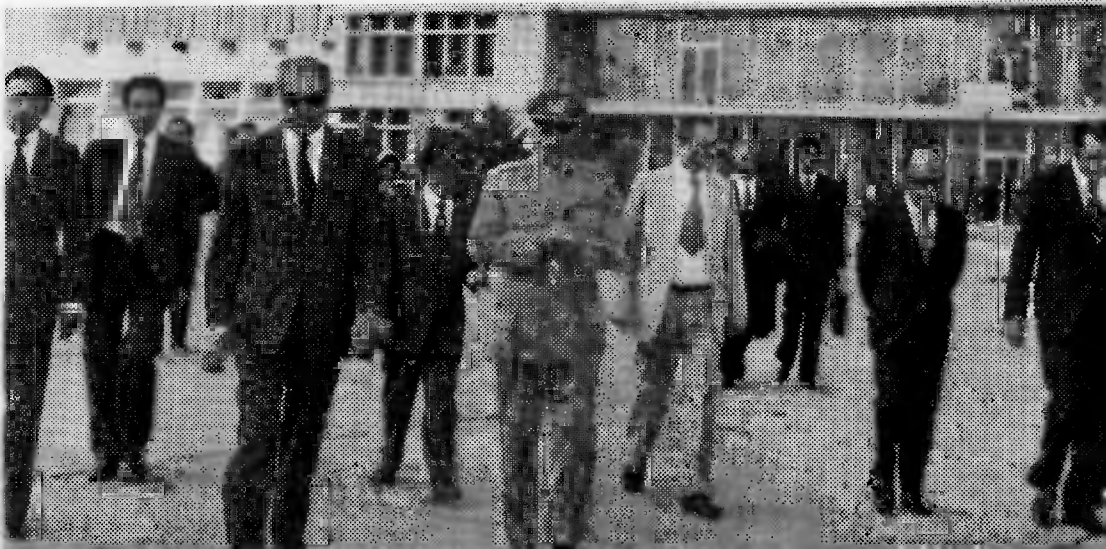
۱۳۵۶-۲-۲۱

جمهور رئیس بناغلی محمد داؤد کله چه دهیواد دیوشمیر استادانو او بنسوتکو داستازوسره دجهپوری ریاست دمانی. په بن کی خبری کوی .
 ۰۶۲۳۱

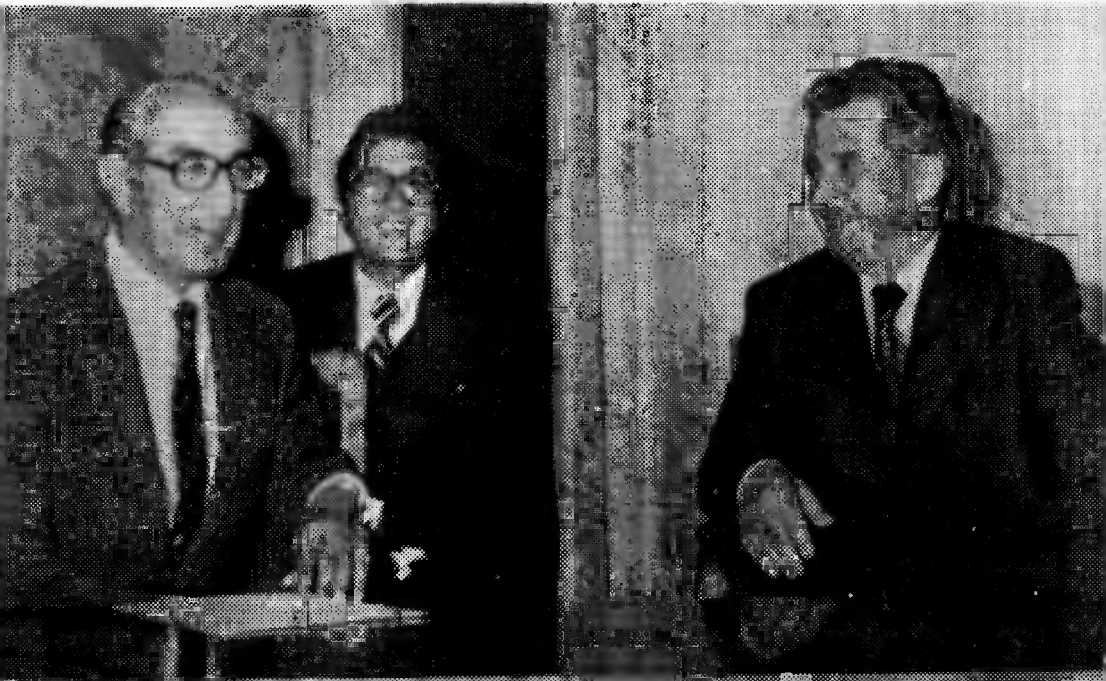
بناغلی محمدنیم د جمهور رئیس بناغلی محمد داؤد خاص استازی روانی تهروانیدو په وختکی د کابل په بین المللی هوايي ډگرکی
 ۰۶۳۳۷

بناغلی محمدنعیم نماینده خاص بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور هنگام ملاقات با اعلیحضرت شاهنشاه ایران .
 ۵۶۲ر۲۱

بناغلی محمدنعیم نماینده خاص بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور و هنگام مذاکره با بناغلی نیکولای چایسکو رئیس جمهور جمهورییت سوسیالیستی رومانیادربخارست .
 ۵۶۳ر۱۳

دولت درئيس اوصدراعظم بناغلي محمد داؤد خاص استازى بناغلي محمدنعيم هندته دتگ نه مخکينى دکابل په بين المللى هوايي ډگر کښى .
 ۰۵۱۱۲۳زه

بناغلي محمدنعيم نماينده خاص بناغلي محمد داؤد رئيس جمهور دولت جمهورى افغانستان هنگام باز گشت از ملي جديد به ميدان هوايي بين المللى کابل .
 ۰۵۱۱۲۵هه

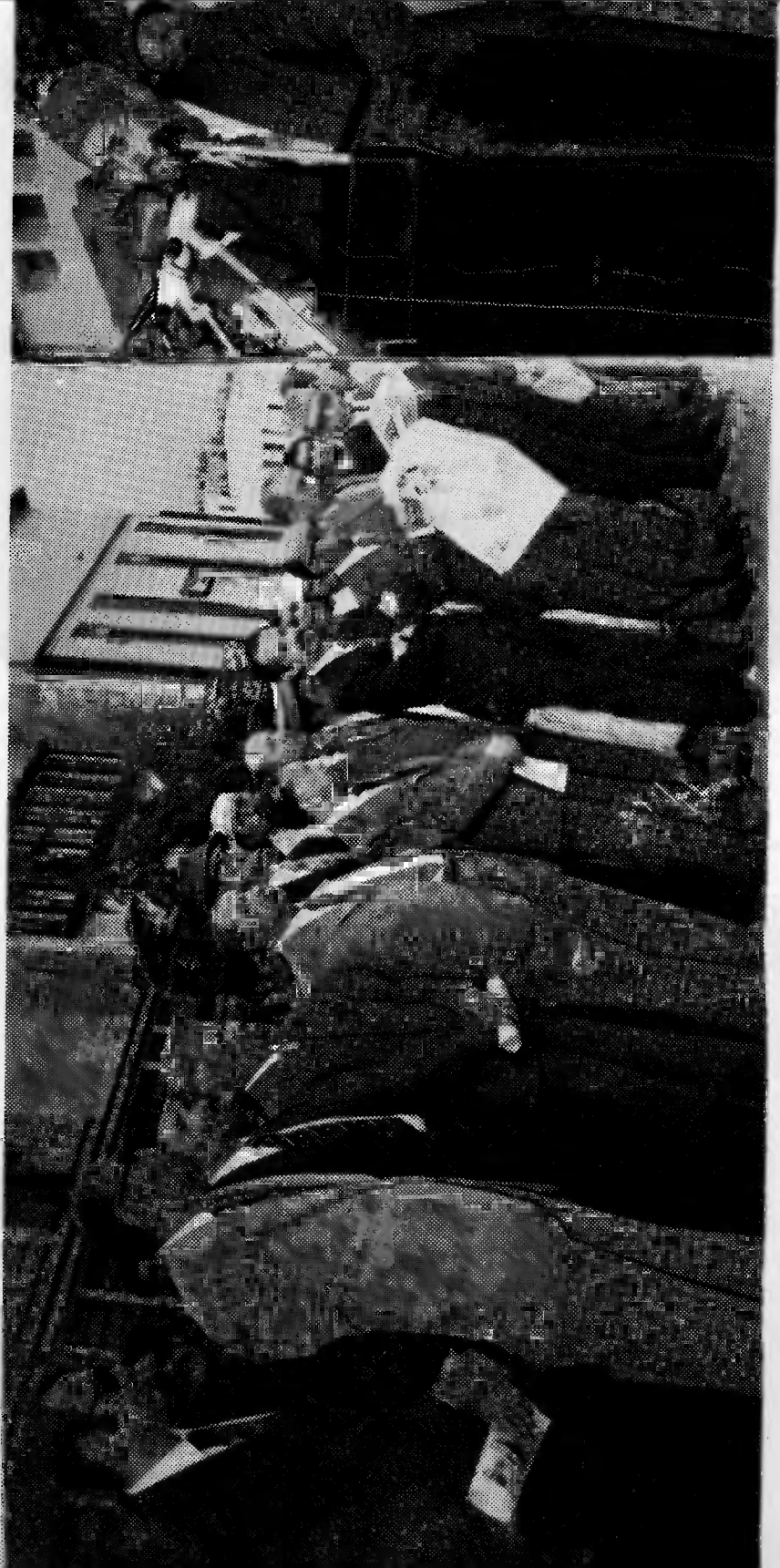

شاعلی محمد نعیم دایران په لوی سفارت کینی په هغی میلستیا کینی گاون وگرچه دهغه هیواد د لوی سفیر
له خوا د ایران د اوسنی دولت د پنځوسمی کالیزی د تاسیس په مناسبت شوی وه . ۱۳۰۴ره ۵۵

شاعلی محمد نعیم هنگام ملاقات یادو کتورهنری کیسنجر وزیر امور خارجه امریکادر وزارت امور خارجه .
۱۳۰۷ره ۵۵

۱۳۵۵ز ۹

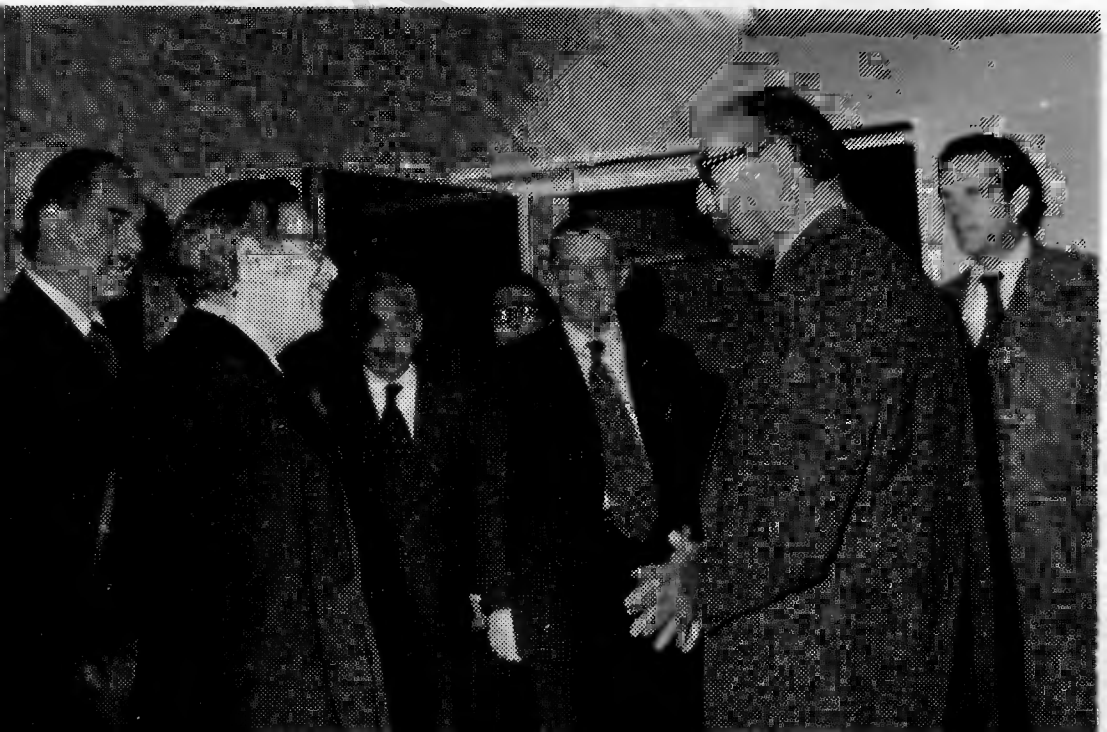
نیماغلی غلام سخی نور زادگان بشاروال هنگام ایرادیاتیه اشن بهماست روز ملی پشتونستان *

نباغلی محمد نعیم هنگامیکه سالگره انقلاب اکتوبر را به سفیر کبیر اتحاد شوروی مقیم کابل تبریک میگویند
۲۳ ارد ۵۸

انقلاب اکتوبر را به سفیر کبیر اتحاد شوروی مقیم کابل تبریک میگویند

نباغلی محمد نعیم هنگام ملاقات با هیات نمایندگان کانگرس ایالات متحده آمریکا در وزارت امور خارجه
۲۳ عقرب ۵۵

بناغلی محمد نعیم و الاحضرت شهزاده فلیب دوک آف ادنبره هنگام صحبت در رژیافتیکه به افتخار شان در نفلو ترتیب شده بود. ۱۲/۶/۵۶

دوکتور محمدحسن شرق معاون اول صدارت عظمی موقییکه دومین جام جمهوری را به رئیس تیم پهلوانان ایرانی اهدا می نمایند .

دعظمیٰ صدقات لہری مرستیال ڈاکٹر محمد حسن شرق کلمہ چہ دچین د ولسی جمہوریت پہ لوی
سفارت کی دفیقید ماوتسی تونگ دہرینی بہ مناسبت بہ برانستقل شوی کتاب کنسی خیل تاثرات لیکتی.
۰۰۰۶۲۰

دعظمیٰ صدقات لہری مرستیال ڈاکٹر محمد حسن شرق کلمہ چہ دپتی بہ پریکولو سرہ د نرسنگ تریوی مرکز
پرائیزی .
۰۰۰۸۳

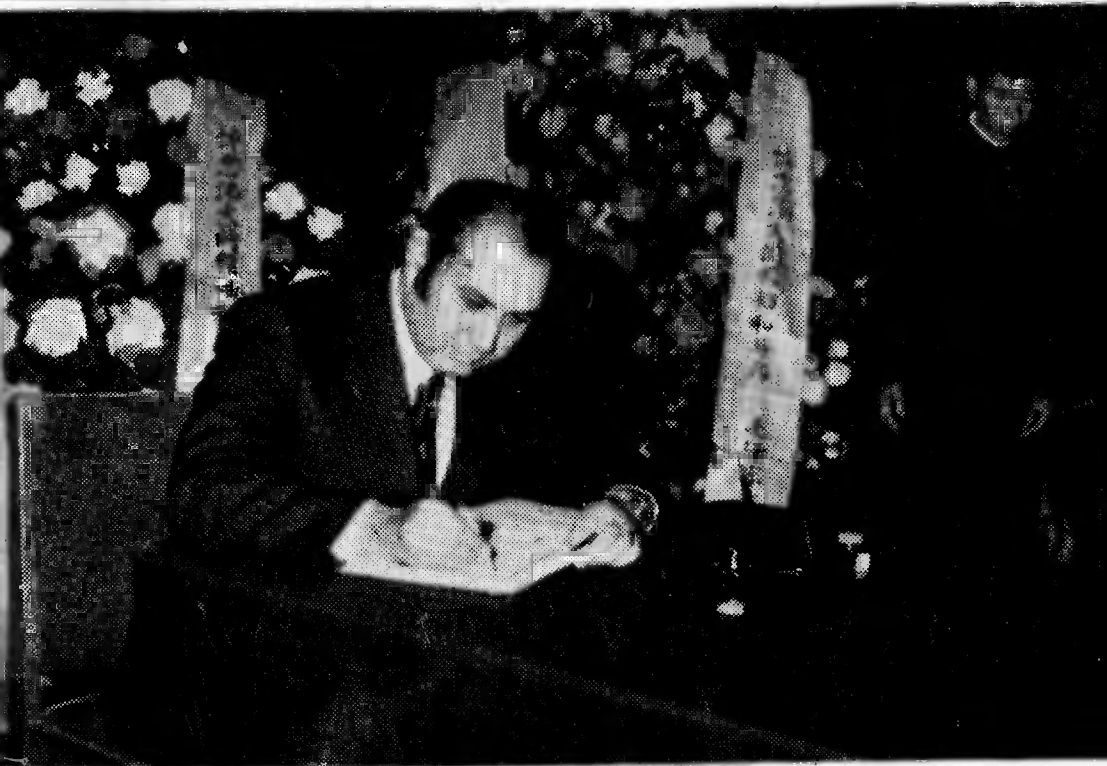

نظمی صدارت لمہی مرستیال دکتور محمد حسن شرق کله چه دوز لوبی دتیمونودرئیسانو اوهرستیالانو خخه یوه
 تہدالمپیک دملی جرگی لغوا تیار شوی سوغات ورکوی . ۱۳۸۱ره ۵۵

دکتور محمد حسن شرق معاون اول صدارت عظمی مراتب تسلیمت خویشرا به مناسبت وفات رئیس جمهور
 هند در کتابیکه در سفارت کبرای آنکشور باز شده است درج و اهداء مینماید . ۲۴ دلو ۵۵

بناغلی سید عبدالاله معاون دوم صدارت عظمی و وزیر مالیه هنگامیکه تاثرات خویشرا بمناسبت مرگ
ماؤتسی تونگ در کتاب مخصوص در سفارت کبرای جمهوریّت مردم چین می نویسد . ۱۳۲۱ر ۵۵

بناغلی سید عبدالاله معاون دوم صدارت عظمی و وزیر مالیه هنگام افتتاح پروژه توسعوی فابریکه نساجی بگرامی .
۱۸ میزان ۵۵

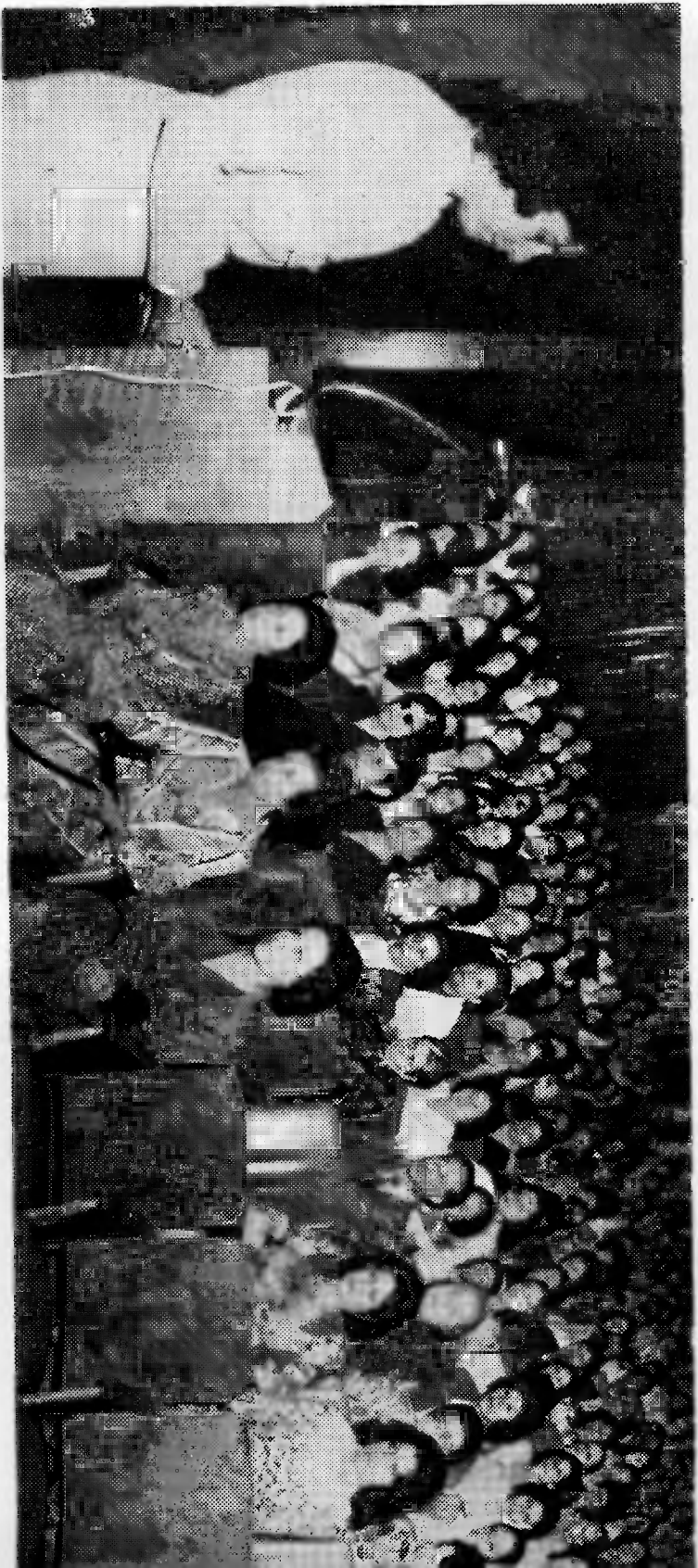

لی سید عبداللہ معاون دوم صدارت عظمیٰ و وزیر مالیه هنگامیکہ با قطع نوار مرحلہ اول پروژہ آب و برق پروان
افتتاح مینماید .

مہموری ددولت دلوہمیری. لوی جرمی غری پہ جلال آباد کبھی دہی دہیکانیزہ فارم دکتلو پہ وخت کی .
۱۳۵۵ ار ۱۱۱۷

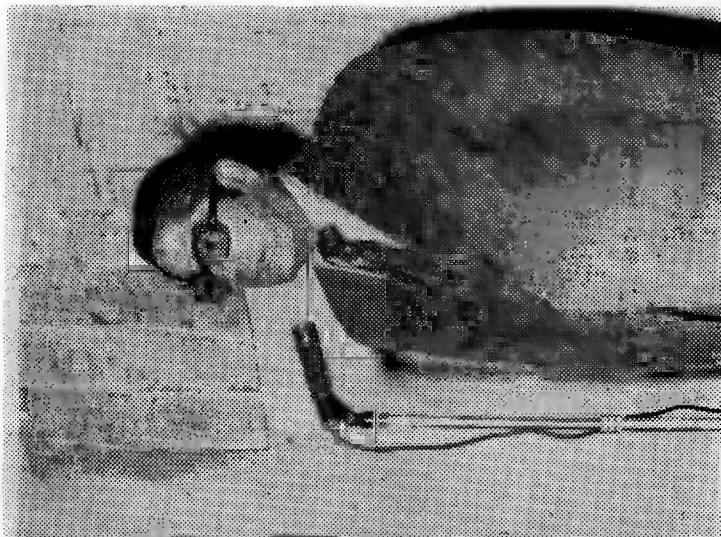
۱۳۰۶ ر ۲۳

گروهی از برگزارکنندگان محفل دهرمنه-و لنگه به فنا سبت سا لگه نهفت نوزادان افغان در تالار نمایشات عرفانی دهرمنه-و لنگه

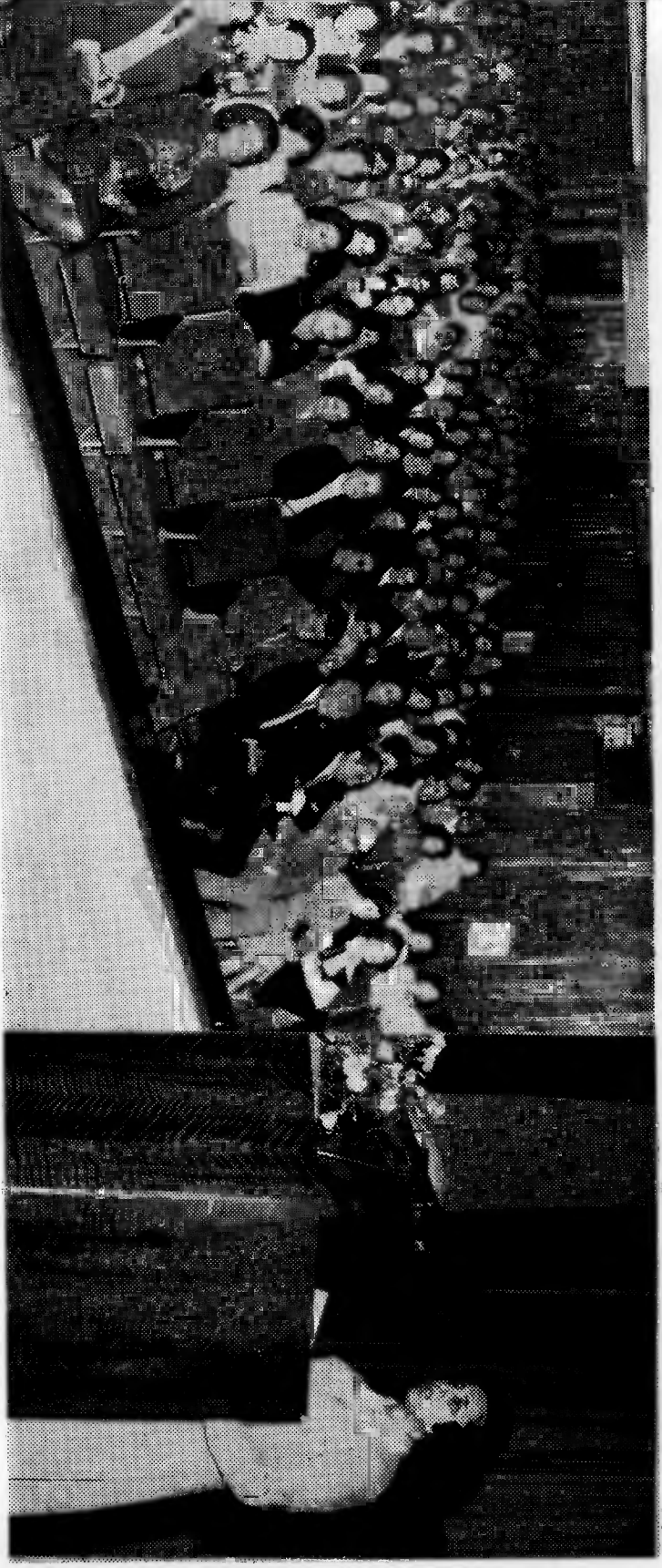

دېرھنې وزير بوهاند عبدالقويوم کوښو د تعليماتو او دجاني سواد د فعاليتونو د طرحې په سمپار کښي چه د پلخوږي د ساجي به ساون کښي د اير شوي ژدو پياپه حال کښي .
۱۰/۷/۱۰

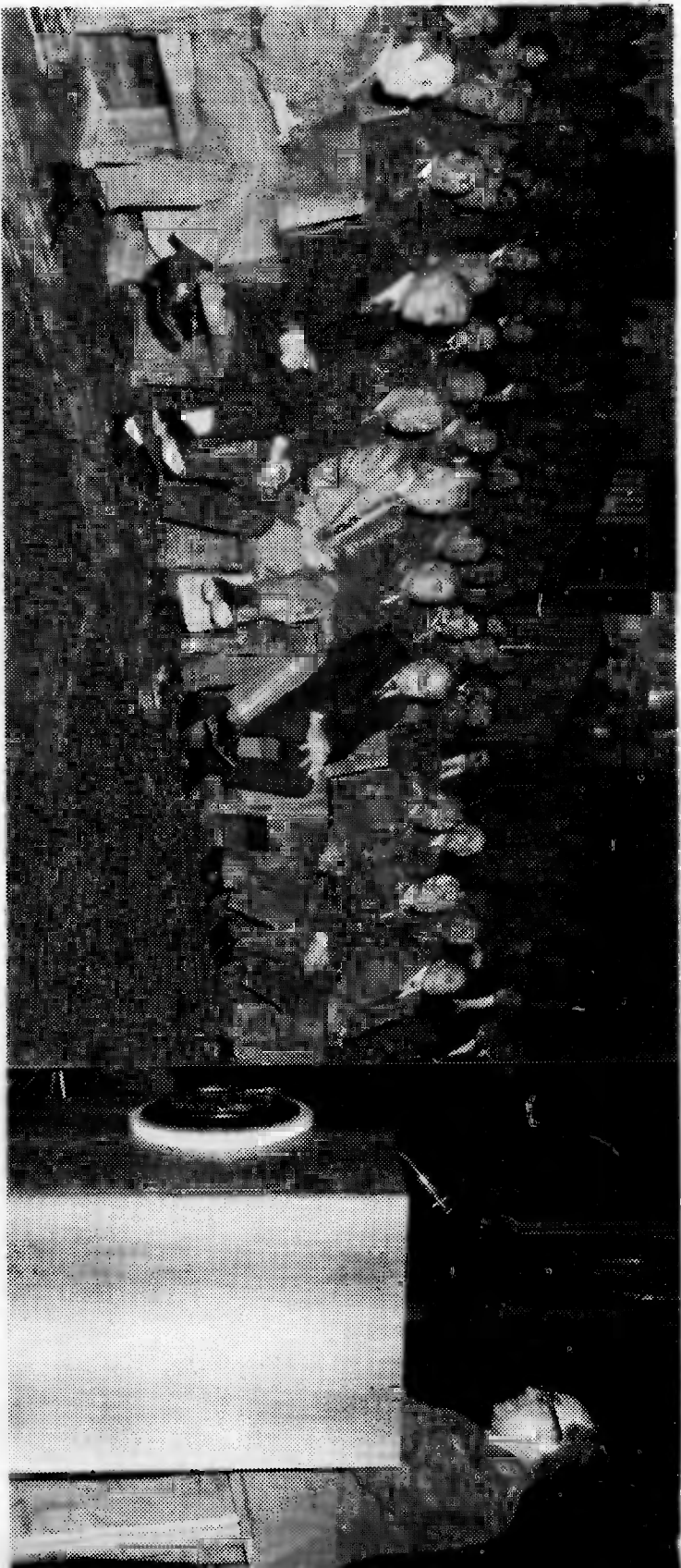

رئیسہ میرمنو توکنہ ہنگام انبراد بیانہ در مراسم افتتاح دومین سمینار تربیت نوجوان افغانستان در سالان مونسسه

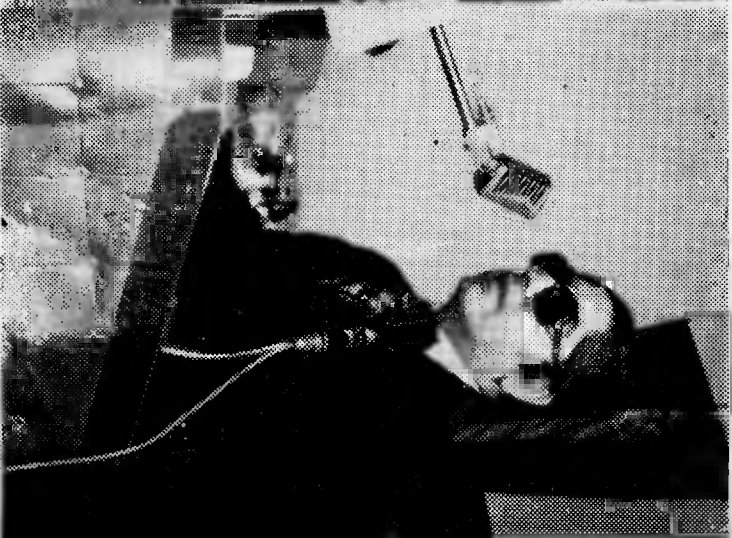
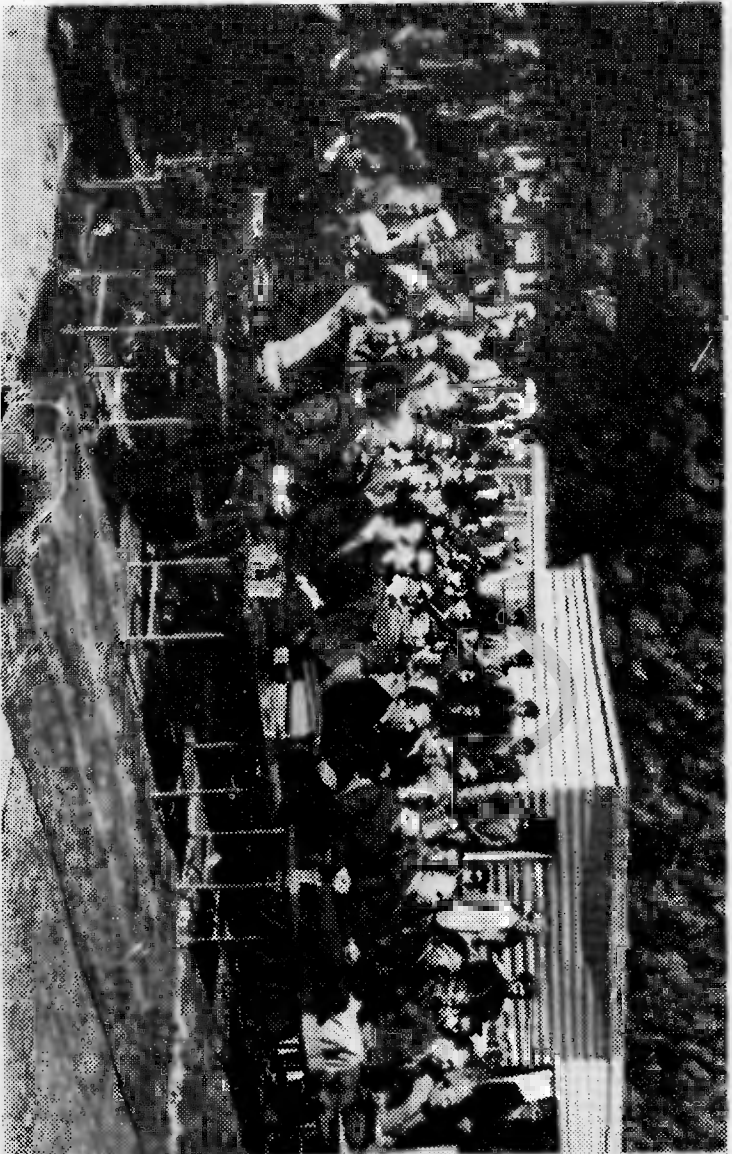
عديله وزير دكتور عبدالمجيد گله چه دستار اوقصابي خير نو دكورس نهی دوری دبرانسنلو بهغونیه كنی ویشاگوی .

دختران پوهنتون قوماندان نسورن چترال شاهپور کله چود دغه پوهنتون مجبوریت په تالار کښی دسری میاشتی د مخصوصی هغی د زبانی کښی به غونډه
کښی وینا کوی .

۰۰۶۷۶۳۱

۶۰۸۲۰

انجمن عبدالواپ آصفی وزیر معادن و صنایع متکام سخنرانی در مراسم تہا بخداری قاپر بگہ نساجی نئی ہرات.

کتابخانه ملی افغانستان - کابل

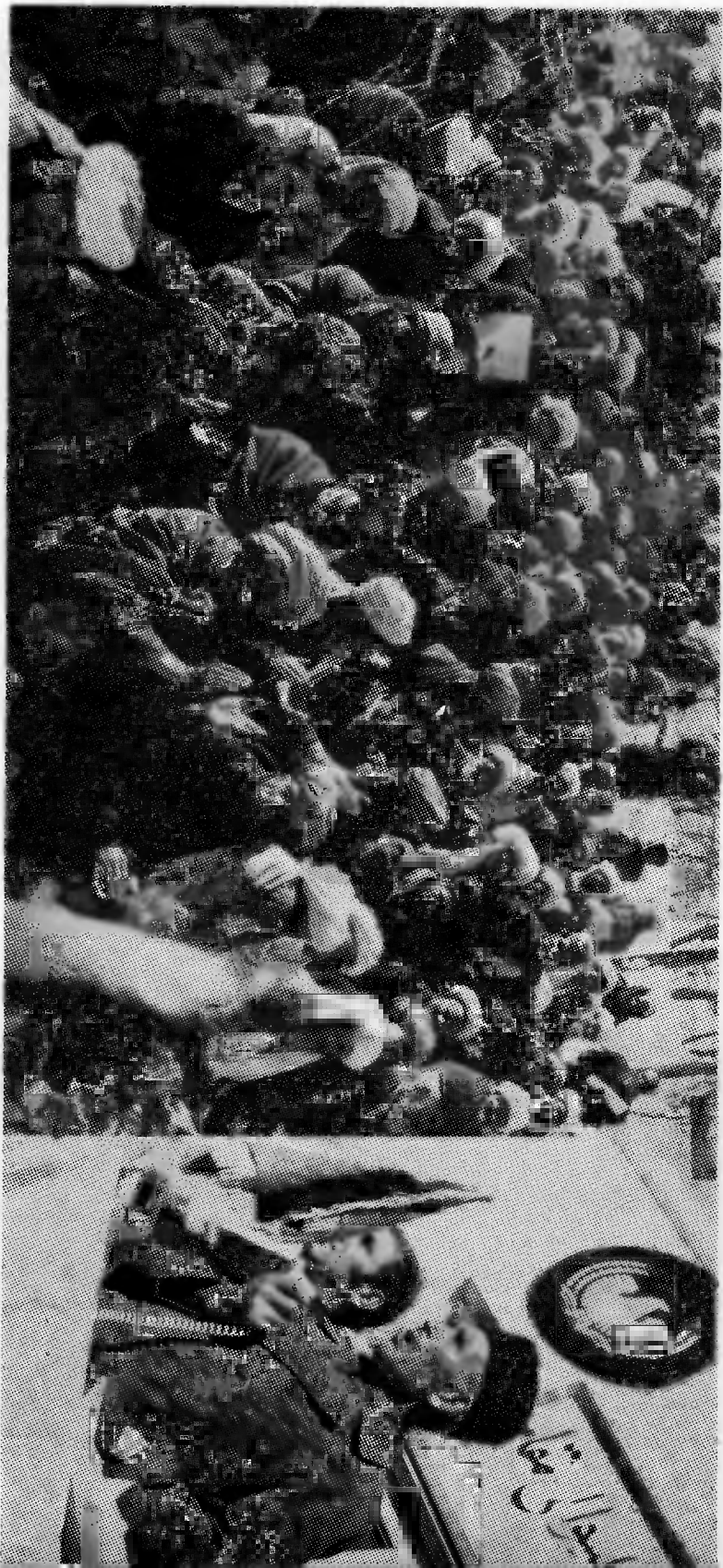
پوهاند دوکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور هنگامیکه از نهائشماه کتبخانه اسلامی منتشره ایتالیا در سفارت کبرای کشور دین میکند .

دائریکا متحده ایالاتو دولتی جرگی خلور کمیته هیات نوبت ملی و حیدر امانت سره دبانندیو چارو په وزارت کن خپری

۱۳۵۵هـ ۸۲۲۶

• وی •

۰۰۰۰۰۰۰۰

بختن از اهالی شکرده هنگام ابرار بیانیه در مراسم انتخابات وکیل آن ولسوالی در کوچه جرگه .

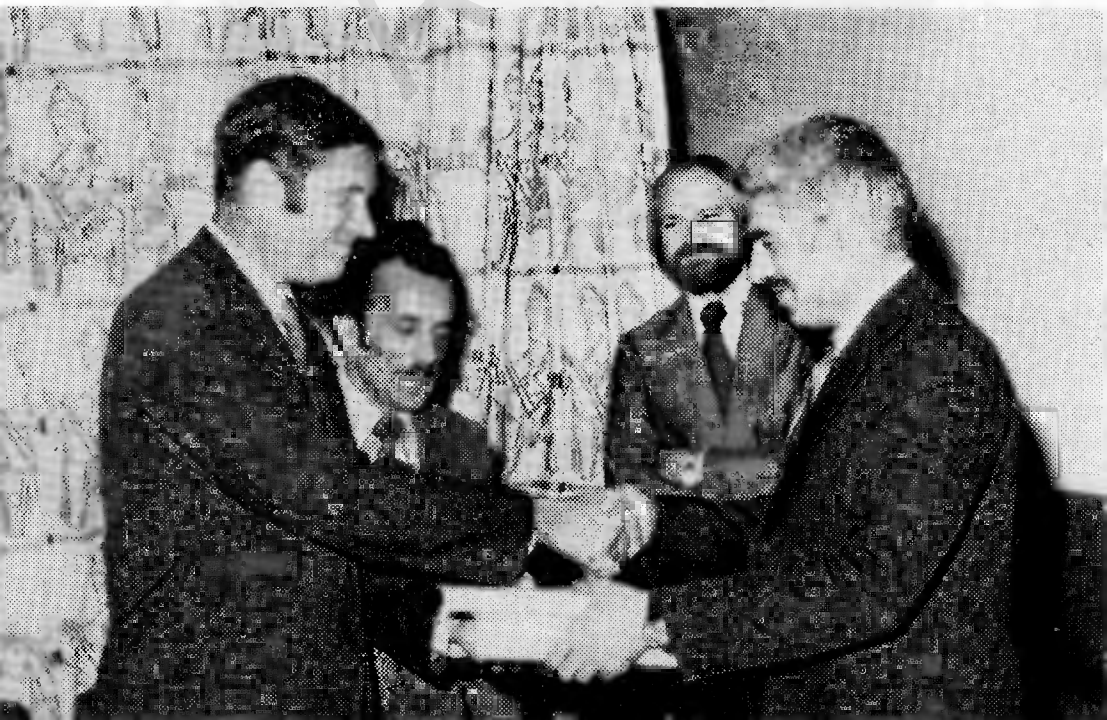

نیاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه هنگام ایرادبایانه درمعتقل تجلیل روز میلادباسمات حضرتعادی بشریت محمد مصطفی (ص) در قصر
دلکشا ارگن جمهوری .

دیرلاند وزیر بشاغلی علی احمد خرم هغه وخت چه دلوئی جرگی استازو تسهد پراختیایی فنالیتو لویه نندارتون کینم
 دجه بندی دولت دپراختیایی پلان لوزر په باب توضیحات ورکوی .
 ۱۳۵۵ ار ۱۱ ۲۶

په کابل کښی د امریکا نوی سمبیر بشاغلی تیدودور ایلیوت په دانسی حال کښی چه د کابل د پوهنتون رئیس پوهاند
 دکاکتر غلام صدیق هجپی ته کتابونه ورکوی .
 ۱۳۵۵ ار ۱۲ ۱۶

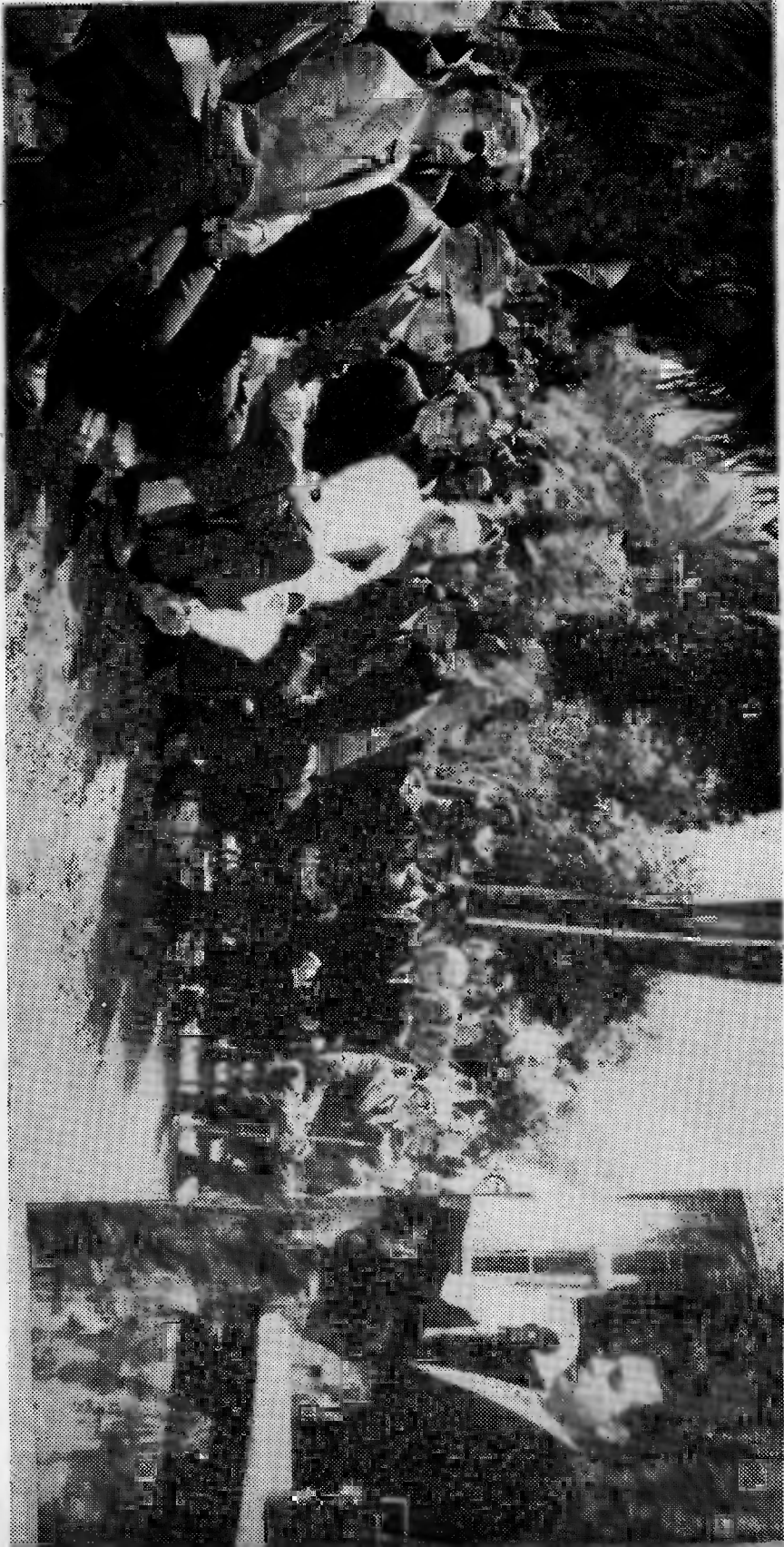
علامه سيد جمال الدين افغانی دندانځنی په څوونډه کې یې برخه واوړېسه چې د پلېسټیکي گرون زکړچه د اطلاعات
 د کمټور د وزارت لخوا دعوی په وینا په اوسني کالغښتنه کې د وټال کې ترتیب شوی و.

۵۵۱۲۱۸

په ښار د ښوونکو او افغانی د وټالو په سید پرېکړه باندې د تلویکې د پېښوگر نه وروسته د سید جمال الدين افغانی
 اچ ته دعکړی

۱۳۰۰د۱۲۱۸

اعضای سیمینار علمی بین المللی علامه سید جمال الدین افغانی در هاتل انتر کانٹیننٹال

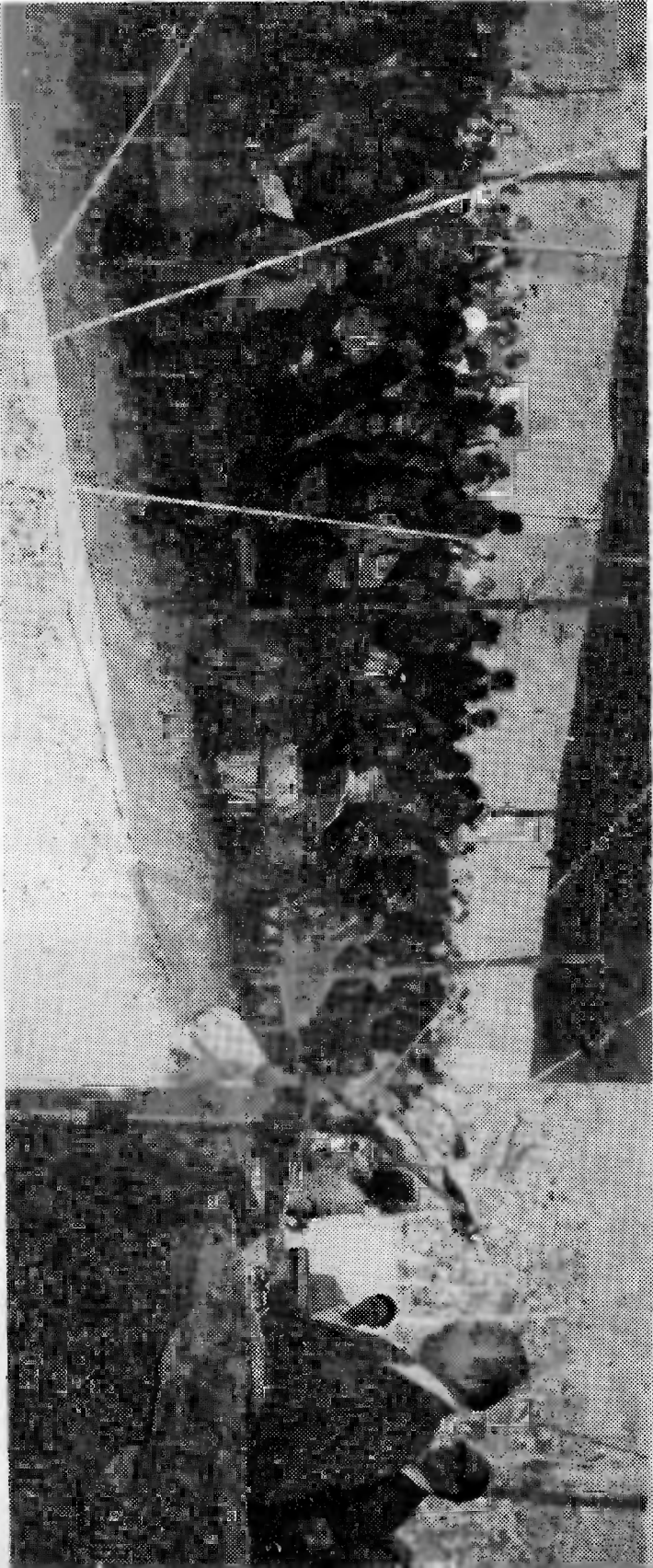
۰۰۱۲۲۴

دېورنيو چارو دوزارت معين ښاغلي وحيد عبدالله دپوهنتون په کتابتون کې د علامه سید جمال الدین افغانی د تالار پرانستلو په وخت کې نښي .

۰۰۱۲۲۵

د کونړ د پسر اسمو کې زینت کونې - د کونړ د پسر اسمو کې زینت کونې - د کونړ د پسر اسمو کې زینت کونې

دعای روغتیا وزیر پوهاند ډاکټر عبدالله عمر کله چه افغانستان کې د کورنۍ دین المللی کمیسیون د کار په غونډه کې وینا کوي .

پروہاند دوگتور عبدالله عمر وزیر صحت عامہ درحقیقہ کہ بنیاسیتاعلام اعلیٰ کابل چیچک درکشور در مرکز صحت عامہ ترتیب شدہ بسود بیانہ میہست .

د:و. اوږښنا دواخله دېبلان رئيس انجنير احمد فريد اسحق اوداسيايي بانک واکمن استازی ښاغلي و یمن
 دپرون دلاسلیک کولو په حال کې یې

۱۳۰۵-۵-۱۳

پوهاند دکتور عظیم معین وزارت صحت عامه ونماینده موسسه حمایت اطفال انگلستان هسگام امضای
 موافقتنامه

۱۳۰۵-۵-۲۴

۱۳۵۵-۸-۹

دجر فندوق دپروزی دتپرون دلاسلېك كولو دمراسمو يوڅنگه .

دكرنی دوزارت معین اودشورو ی اتحاد دلوۍ سفارت اقتصادي مستشار كله چه په كندهار كېښی دحيواني ناروغیو
دتشخيص دلابراتوار دسمبالوودتپرون اسناد يوبل تهوركوی.

۱۳۵۵ - ۸ - ۱۹

امضای قرارداد دو میلیون دلار کربید چکوسلواکیا برای پروژه معدن ذغال سنگ سبزلک هرات.
۱۳۵۵/۸-۲۳

داوید اوبرشنا دوزارت دیپلان رئیس او دهند دواپکوس کمپنی رئیس قرارداد دلاسلیمک گولوپه وقت کمی.
۱۳۵۵-۸-۲۶

رئيس ميخائيلكي وزارت فوايدعا مهوسه ششار تجارتي چكوسلواكيا هنگام امضای قرار داد ماشين آلات سر ك
مادن ذغال دره صوف .

۱۳۵۵-۹-۲

دبلخ دولایت دجن اوپرس رئیس اودوستوك انتورك نه اینده شوروی اتحاد ته دنه زره قنه پنی دصادروا
دپروتوكول دلاسلېك په وخت كېمی .

۱۳۵۵-۹-۱۷

گوشه ای از مارش عظیم مردم که به مناسبت انتخاب شماغلی محمد داؤد بجیت اولین رئیس جمهور دولت
جمهوری افغانستان برگزار نمودند .

۵۵۱۱۲۶

منظره از انتخاب وکلای لویه جرگه .

عده از شهریان کابل پس از مارش که بعمل آوردند در یکی از جاده های شهر در حال شعار دیده میشوند.

۵۵-۱۰۳۵

۵۵-۱۰۳۵

گوشه دیگری از مارش شهریان کابل در یکی از جاده های شهر .

اهالی کابل در حالیکه فوتوی های زعیم ملی وشعارهائی را بدست دارند با تاراش از یک جاده شهر میگذرند .
۱۳۵۵ ار ۱۲۳

گوشه از اجتماع اهالی دهسبز ولایت کابل به مناسبت انتخاب نماینده شان در لویه جرگه .
۲۵ جلی ۵۵

گوشه دیگری از مارش شهریان کابل در یکی از جاده های شهر . ۲۵ جدی ۵۵

گوشه از اجتماع اهالی ده سبزولایت کابل به مناسبت انتخاب نماینده شان در لویه جرگه . ۲۵ و ۱۰ ۵۵

دراچيو افغانستان ډرئيس و کيسل او دجاپان دکاستو کوشو کمپنی عمومی هنجری کله چه دتلویزیون دپروژی د
برابرو کو او خدمتو نودلگښت تړون لاسلیک کوی.

۱۳۰۰-۹-۲۴

رئيس خانه سازی و معیسا ون مستشاریت اقتصادی سفارت کبرای شوروی هنگا هم امضای قرار داد مربوط
به ترتیب اسناد تخنیکي تعديل و اصلاح فابریکه خانه سازی درکابل.

۱۳۰۰-۱۰-۱۲

دکانو اوصناعو دوزارت د کانو د جیالوجی دسروی رئیس اوشورو ی اتحاد د لوی سفارت د اقتصاد ی
مستشاریت مرستیال د پرونونود تکمیلی لاسلیک په وخت کېښی.

۱۳۰۵ ر ۱۱ر۲

آمریکه نساجی بگرامی و سر متخصص چینایی آن موسسه هنگام امضاء اسناد تخنیکي پروژه توسعه سوی

۱۳۰۵-۱۱-۷

فابریکه وملحقات آن

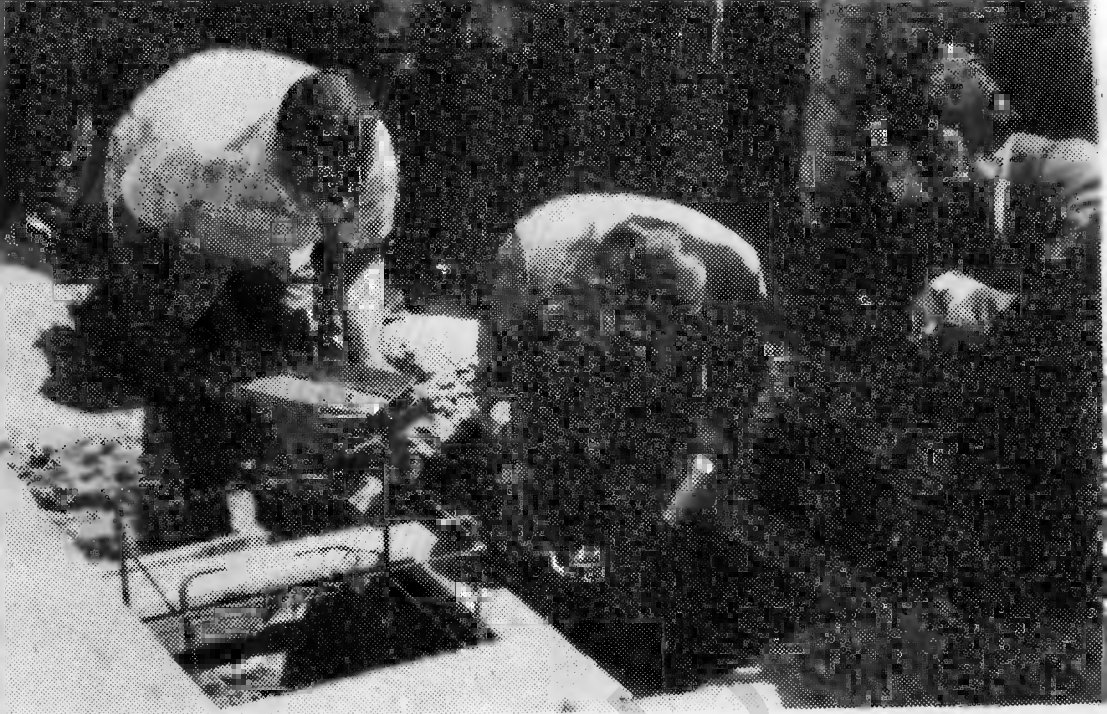

دتیلو موسی دیلان در یاست کفیل اودشوروی لوی سفارت داقصدی مستشاریت مرستیال کله
 چه دگازی جنریتور ونود پرزود برارولو ترون لاسلیک کوی. ۱۳۵۵-۱۲-۹

بنیاعلی علی احمد خرم وزیریلان و بنیاعلی الکساندر فرا رئیس هیات عالی اقتصادی یوگوسلاویا هکام
 امضای پروتوکول تا سیس کمپنی مشترک همکاری های اقتصادی تخنیک و عملی بین دو کشور.
 ۱۳۵۶-۱-۶

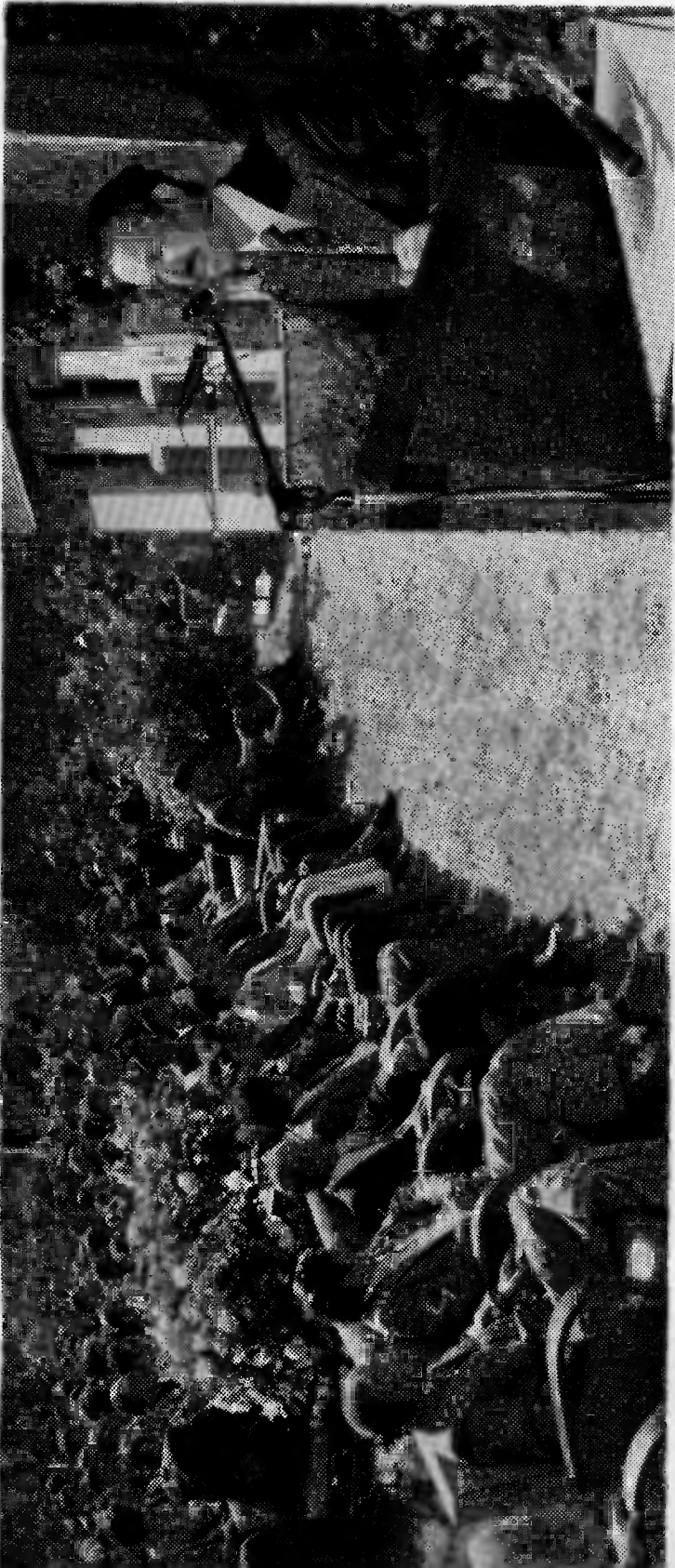
دکانو او صنایعو وزیر انجنیر عبدالقیاب آصفی په ګرځک کې د پوهنې د حلایې او انځور کولو د فابریکې د تاسیس او د بنسټ ډبرې د کېښودلو په حال کې.

۱۳۰۶-۱-۳۱

د تجارت د وزارت د صادراتو د پراختیا رئیس د هالنډ د ډقنسل سره د ګډپرانسپورټی سهامی شرکت د تړون د لاسلیک په وخت کې.

۱۳۰۶-۱-۲۲

پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور هنگام ایراد بیانیہ در مراسم میلہ عشقوی گل نارنج در شہر جلال آباد

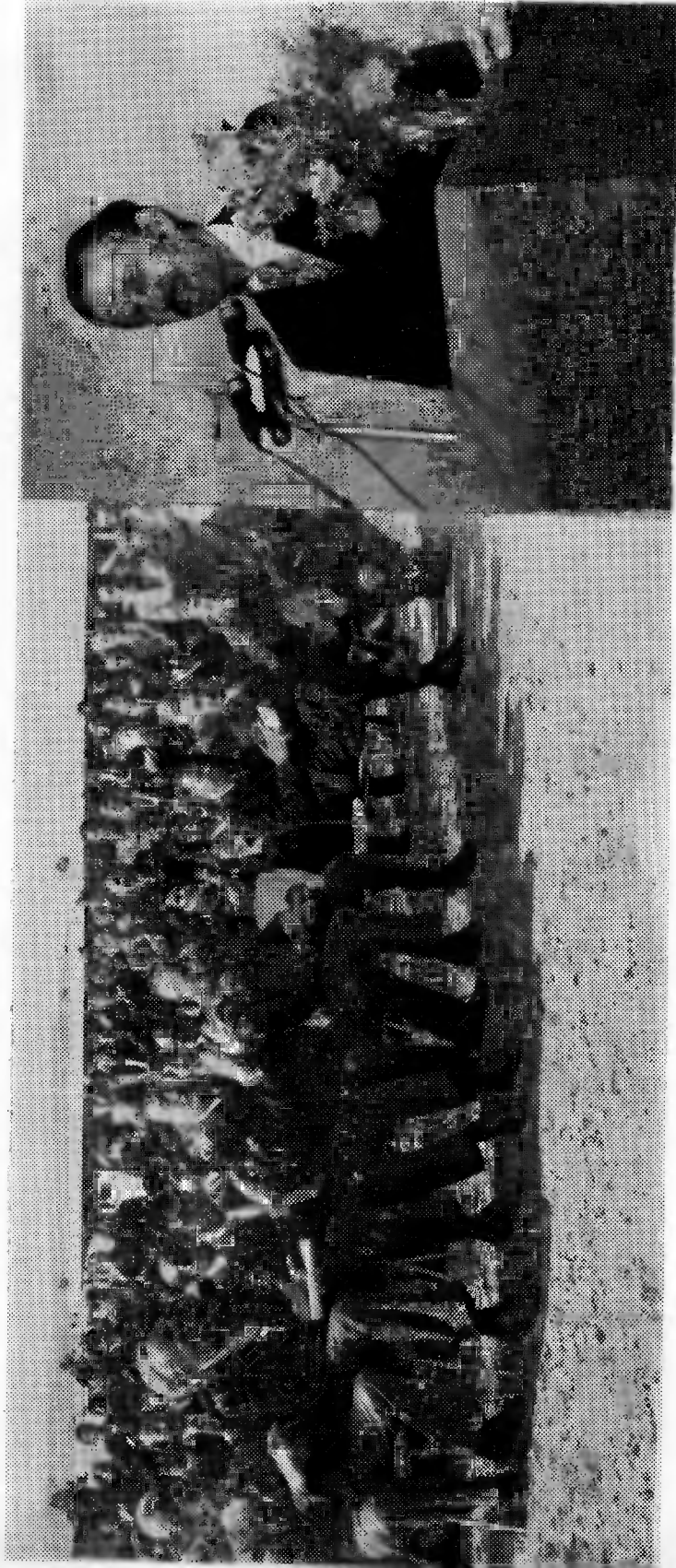
۱۳۵۶/۱۹

انجنیر عبدالنواب آصفی وزیر معادن و صنایع هنگام مذاکرہ با اہلیان اقتصادی جمہوریت فدرال یوگوسلاویا
۱۳۵۶ ر ۱۴

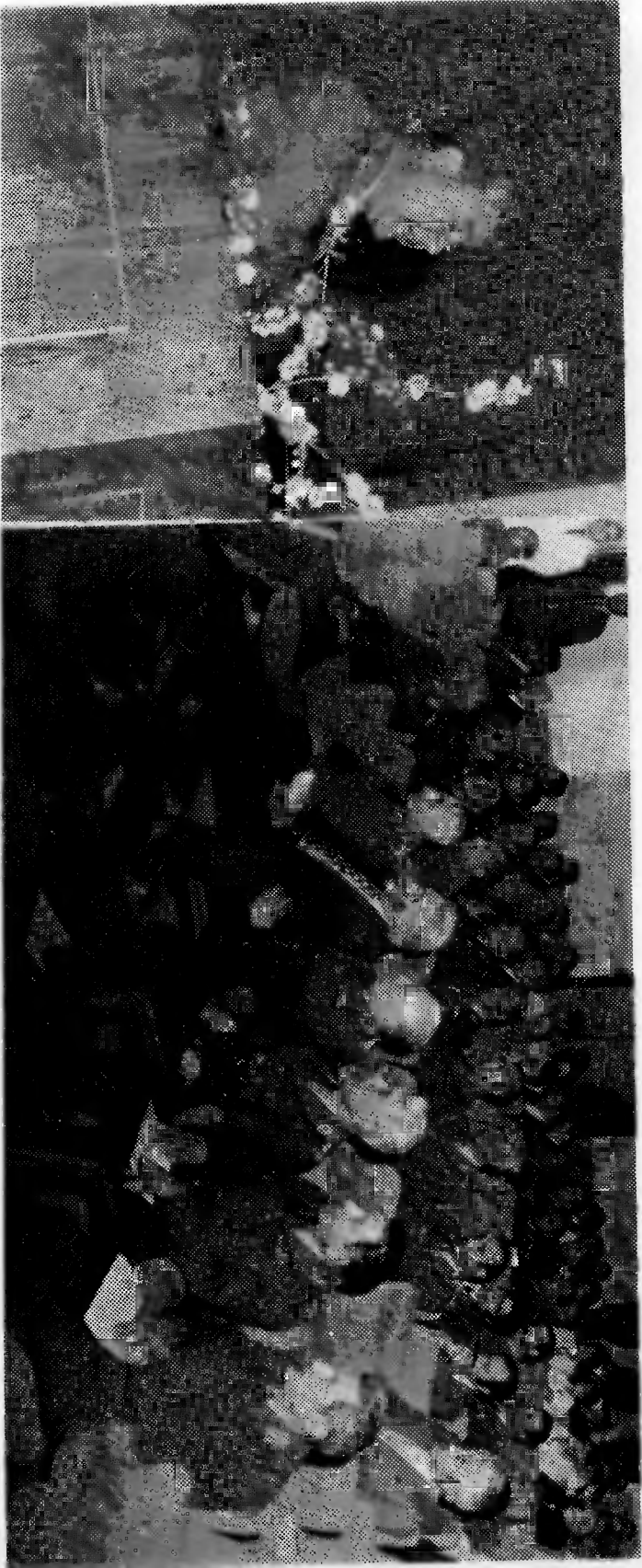
شاغلی وحید عبداللہ معاون وزارت امور خارجہ منگامیکہ بانباغلی مورارجی دیسای صدراعظم ہند صحبت میکند۔

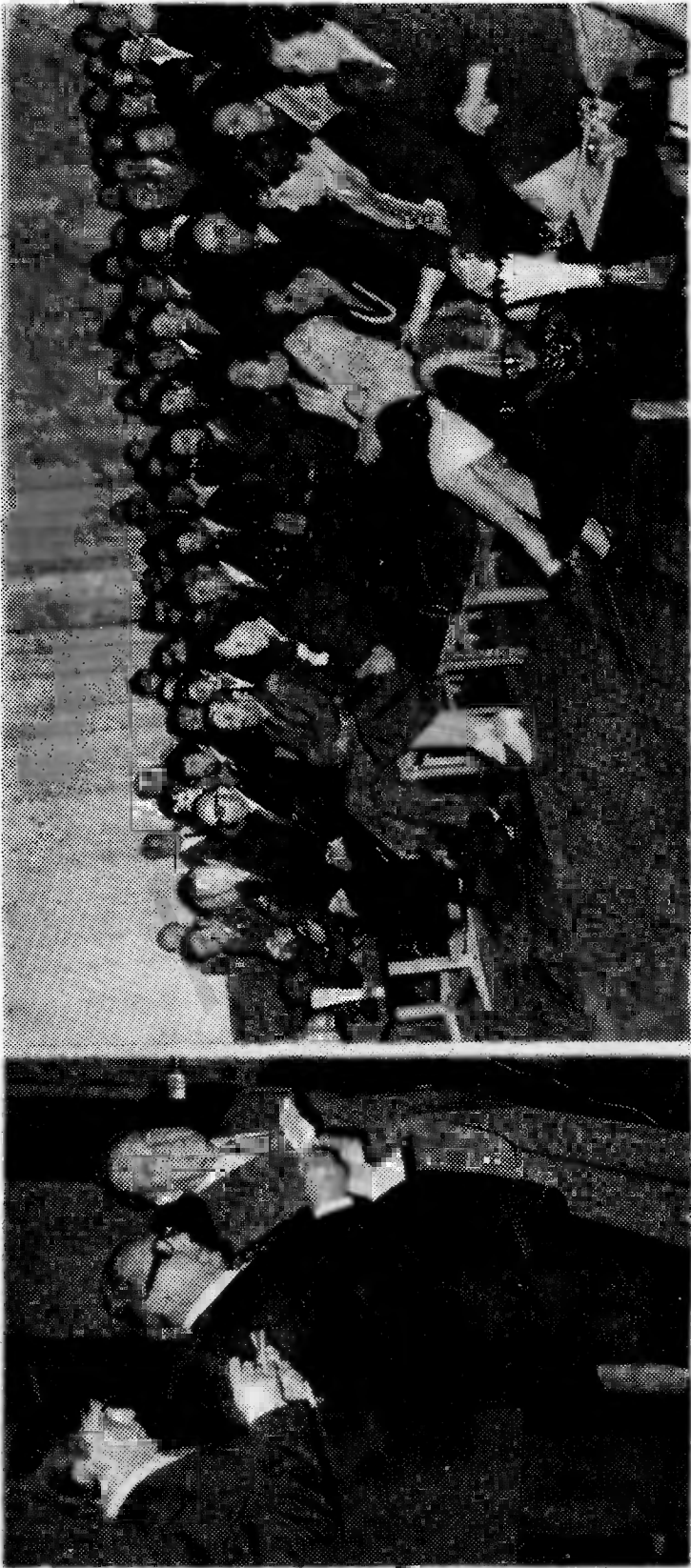
۱۳۰۶/۱۹

پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور هنگام ایراد بیانه در مراسم تہدای گذاری عمارت تلویزیون

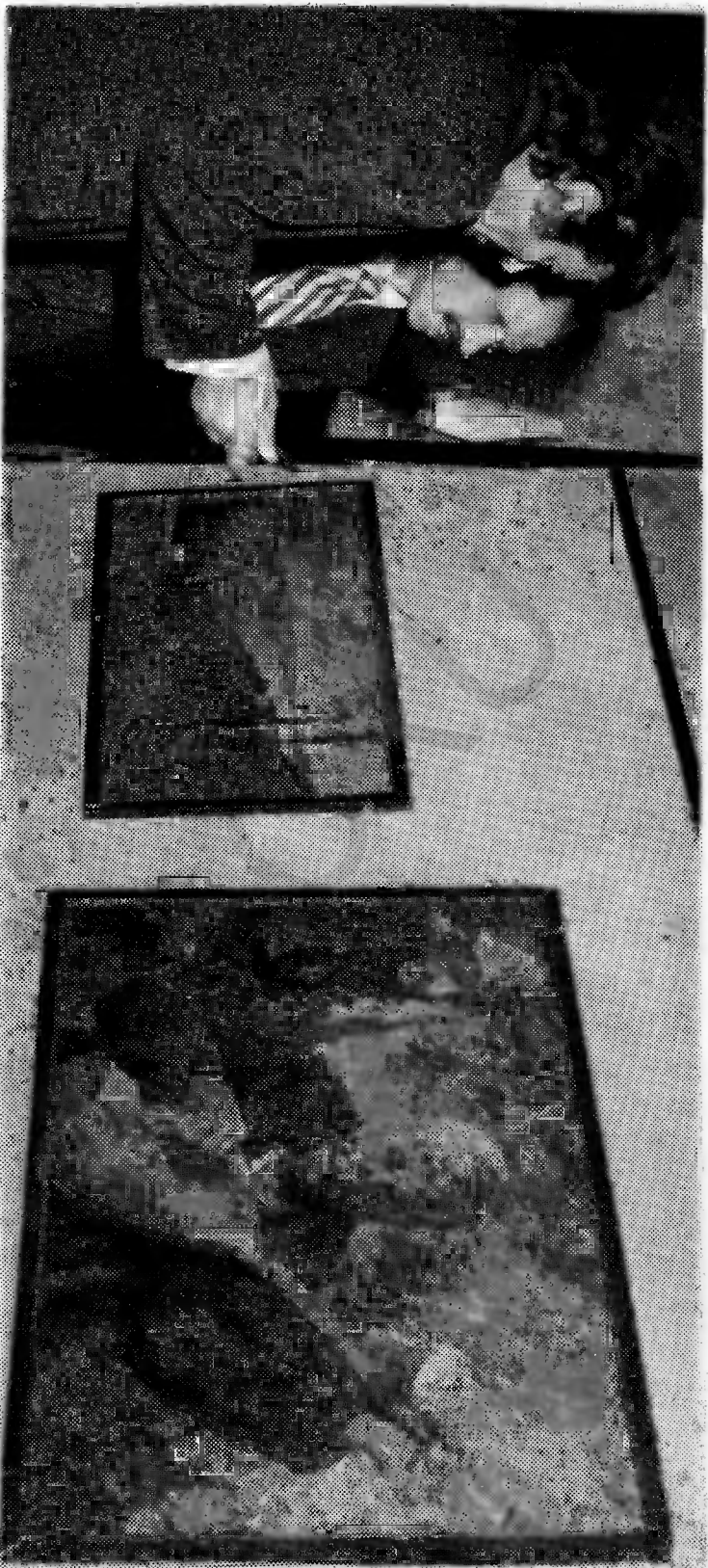
۱۳۵۶/۱/۱۸

گوشه ای از مراسم تجلیل روز صحت جهانی. درآکادمی ملی قوای مسلح

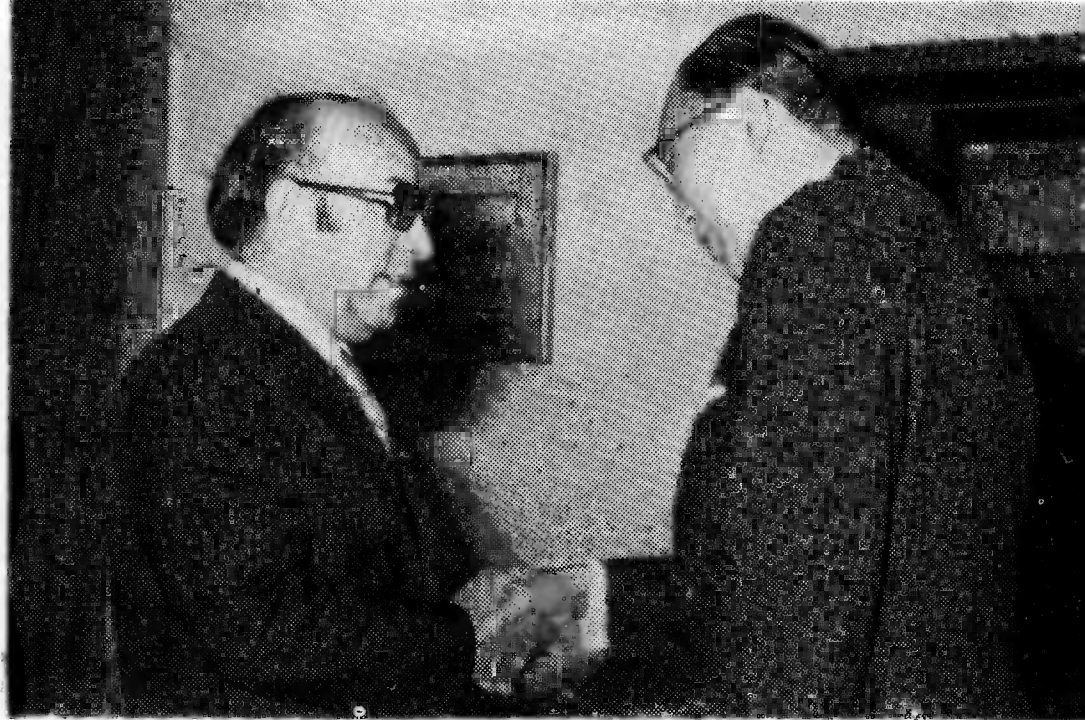
دیسر جلو نووچارو وزیر اودافغان او شوروی دوستی دژونی رئیس یوهاند عبدالقیوم دشوروی اتحاد په لوی سفارت کی دولادیمیر ایلیچ کین دژیز یدنی دیو سلو اوومی کالیژی دنهافغنی په غونډه کی دوینا کولو په حال کسی

۱۳۵۶-۱-۳۱

۱۳۵۶-۳۱-۶

پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور هنگام مشاهده آثار رسا می حضرتی در کابل نننداری

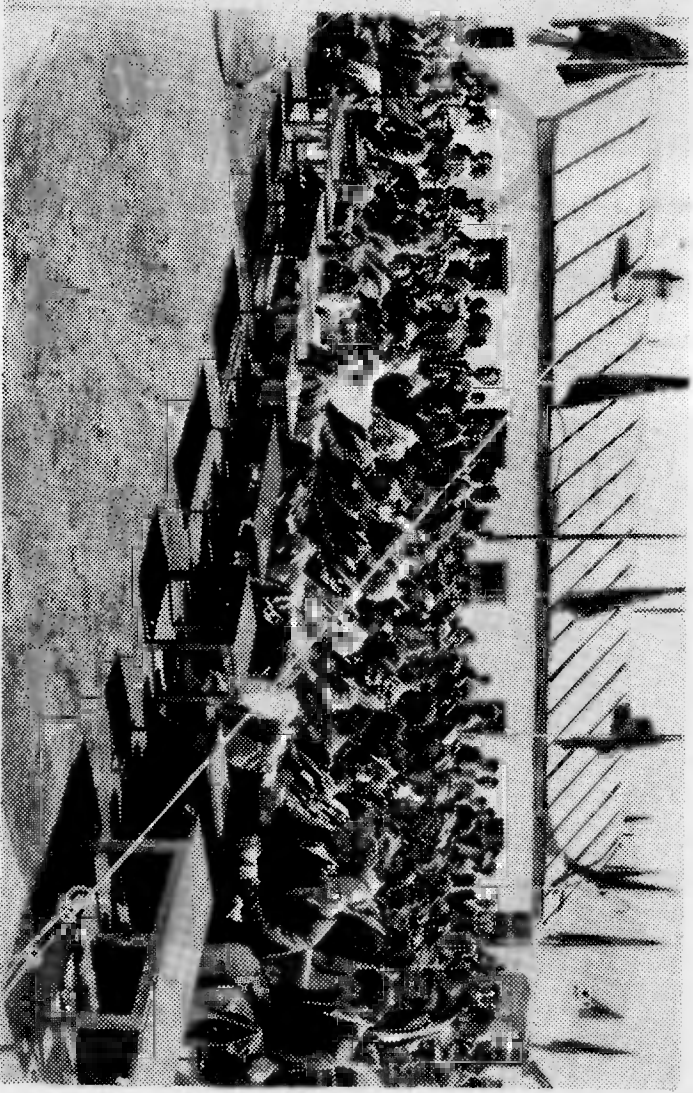
دباندنیو چارو دوزارت مر ستیال کله چه دچاپان لوی سفیر ته دهنه هیواد دامپراتور اعلیحضرت هیرو هیتو
 دزیریدنی دزمانغنی مبارکی وایی.

۱۳۵۶-۲-۱۵

رئیس انکشاف مالداري هرات ونماینده چیز هو م استرالیایی هنگام امضای قرار داد منجمنت مر حله دوم
 انکشاف مالداري ولایات غور ، بادغیس و فراه

۱۳۵۶-۲-۶

دكتور غلام سخي نوزداد بناروال اابل هنگام ايراد پيانيه درمطابقه بهناسيت روز کاروکارگر ترتيب يافته بود .

۱۳۵۶-۳-۱۱

د کازو اوصنايعو وزير انجنير عبدالقواب آصفی کله چه دپومي دهر ا پر خیزی پرمختيا په سيمه يناړکسی

۱۳۰۶-۲-۲۱

دپای ته رسيدويه غونډه کی برخه لری -

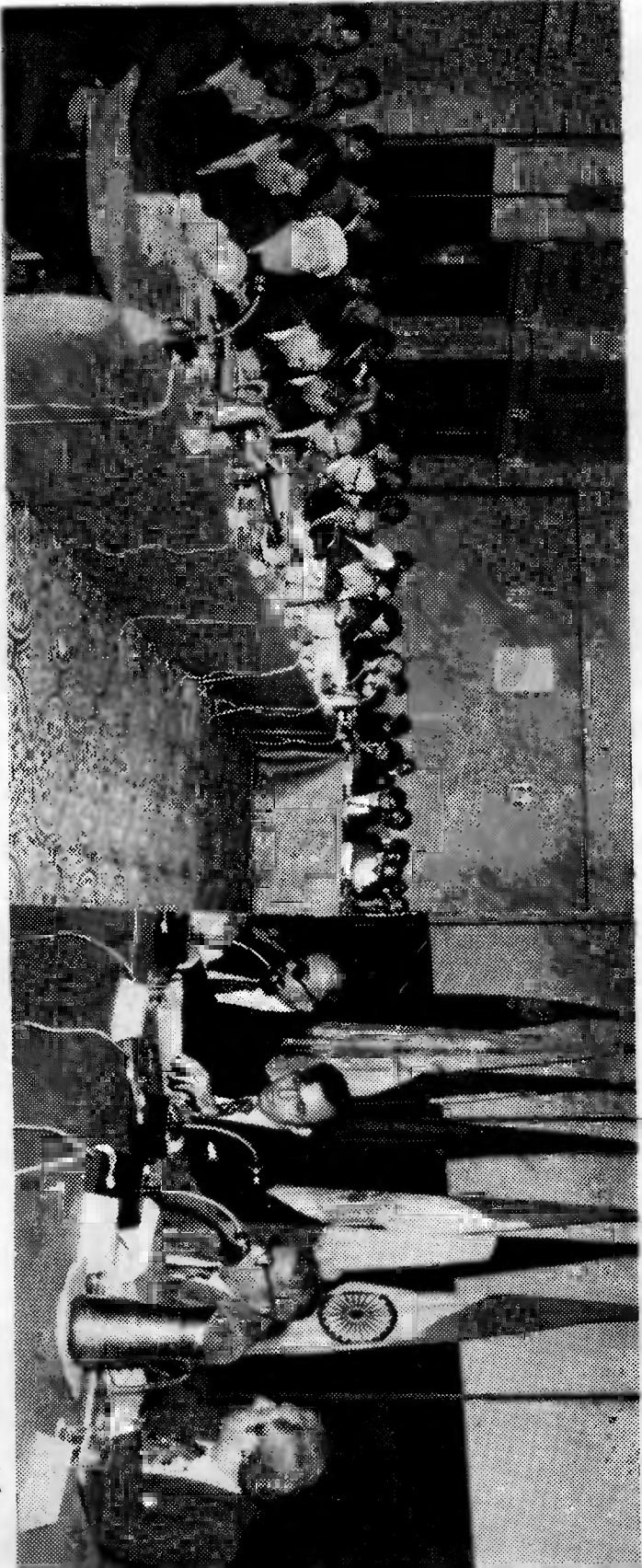
ښاغلی خر م وزير پلان و دکټور هافمن سفر کبير جمهوريت اتحادی الهان اسناد موافقتنامه قر ضه ۲۰

۱۳۰۶-۲-۲۹

۲ ملیون مارک رابعد: زانضاء ه اړدله مينمايند.

گروهی از استادان و اعضای هیئت مدیره دانشگاه صنعتی امیرکبیر در حوالی اتاقی در تهران .

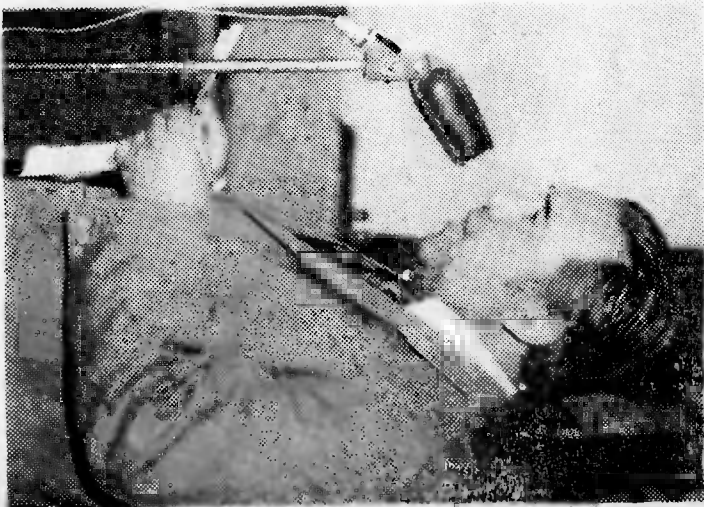
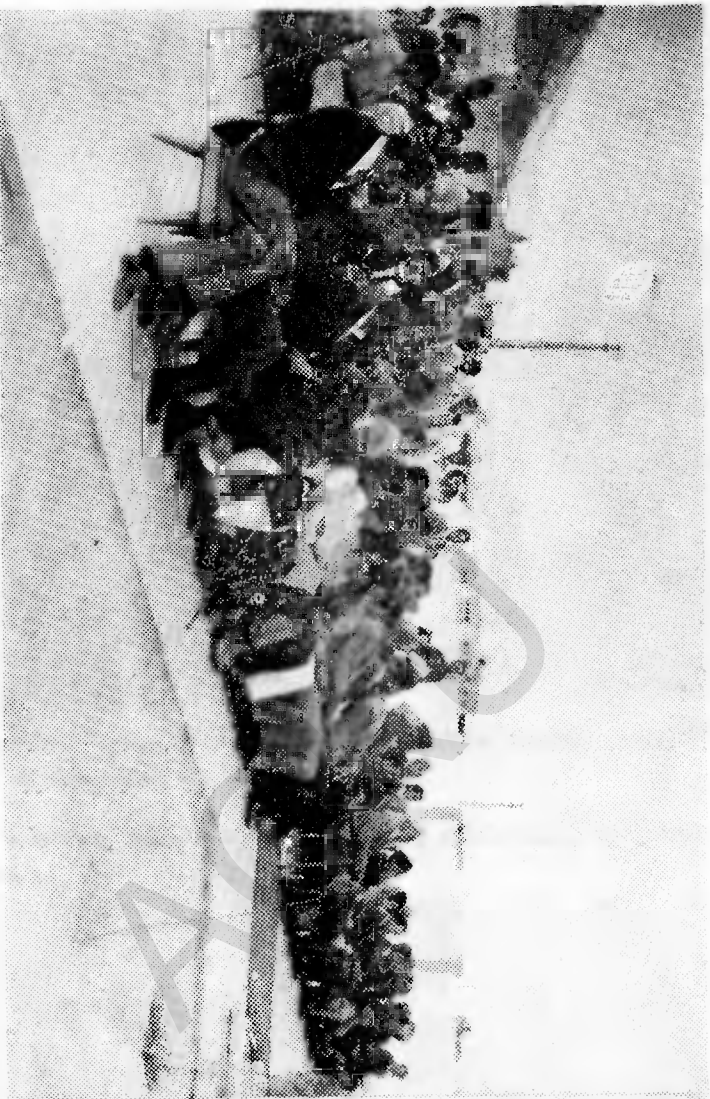

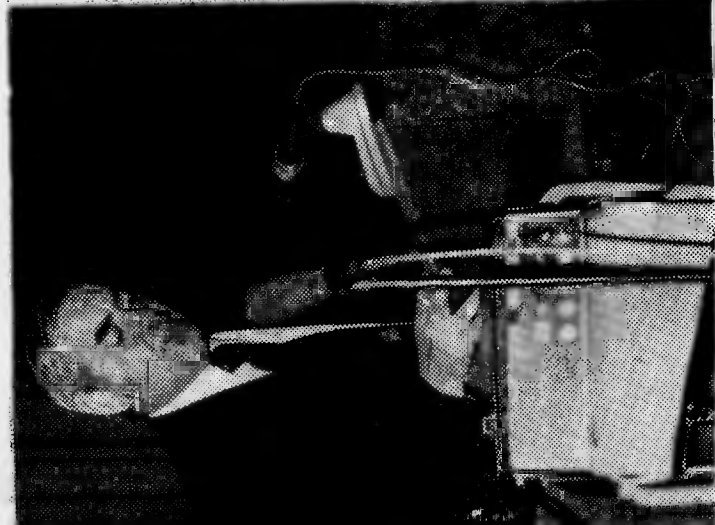
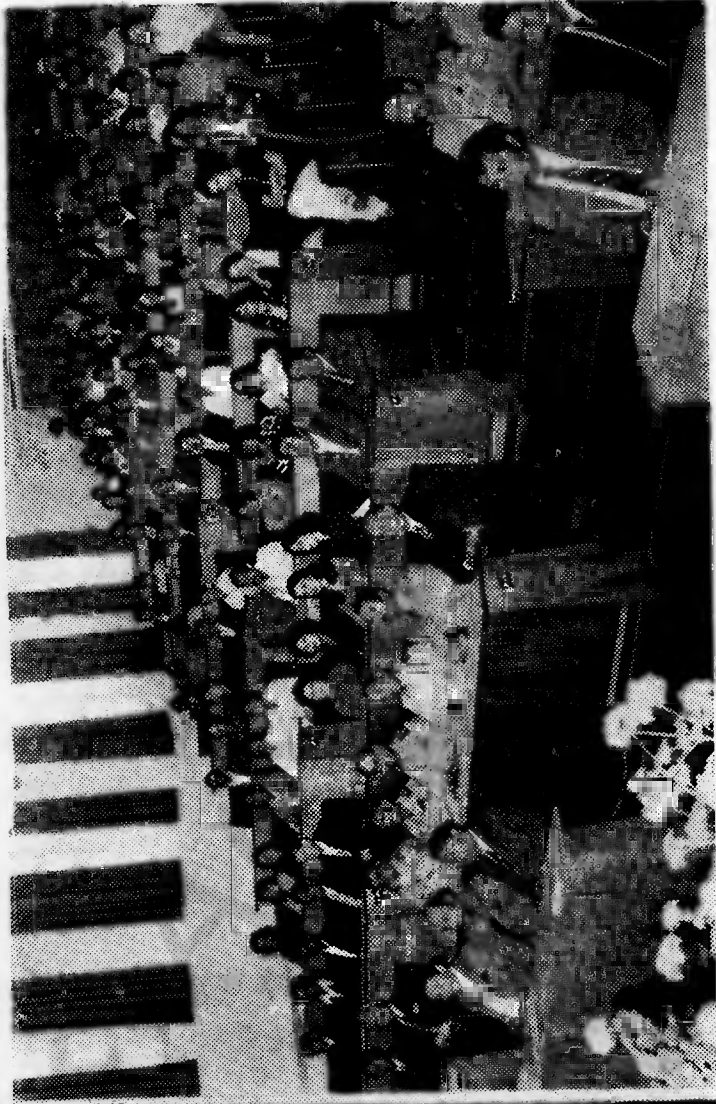
دکانو اوسنايعو وزير ۱ نجير عبدالنواب آصفی دهغه وزارت دکنفرانس په تالار کښی دهيواددپومي
 ۱۳۰۶-۲-۱۷
 دکنکشاف دسيمینار دپرانستلو په حال کښی .

په اعلی محمد آصف رئیس ارزاق و احتیاجات عامه و مستشار اقتصادی وزارت کپرای اتحاد شوروی هنگام
 ۵۶۲۱۸
 انضای موافقت نامه .

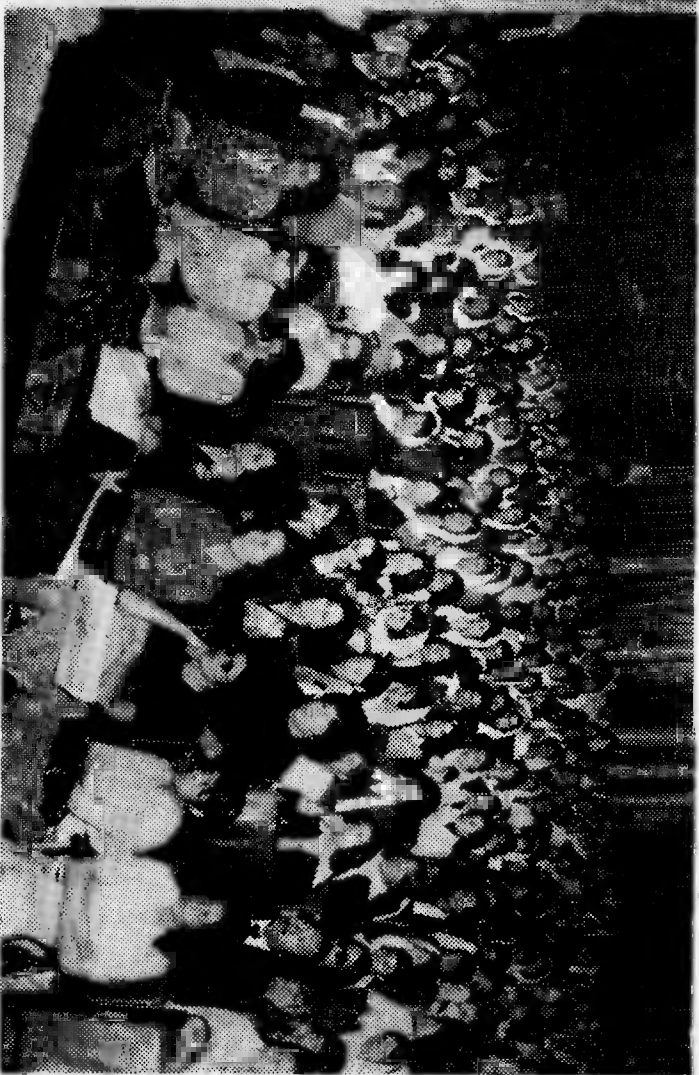
دنبوونی اوروزنی دوزارت تکریماتو دریاست هرستمال ، د خیرخانې مینې دینوونقې دیرانستلو په تریخ کی دوزینابیه حال کی .
۱۳۷۲ره

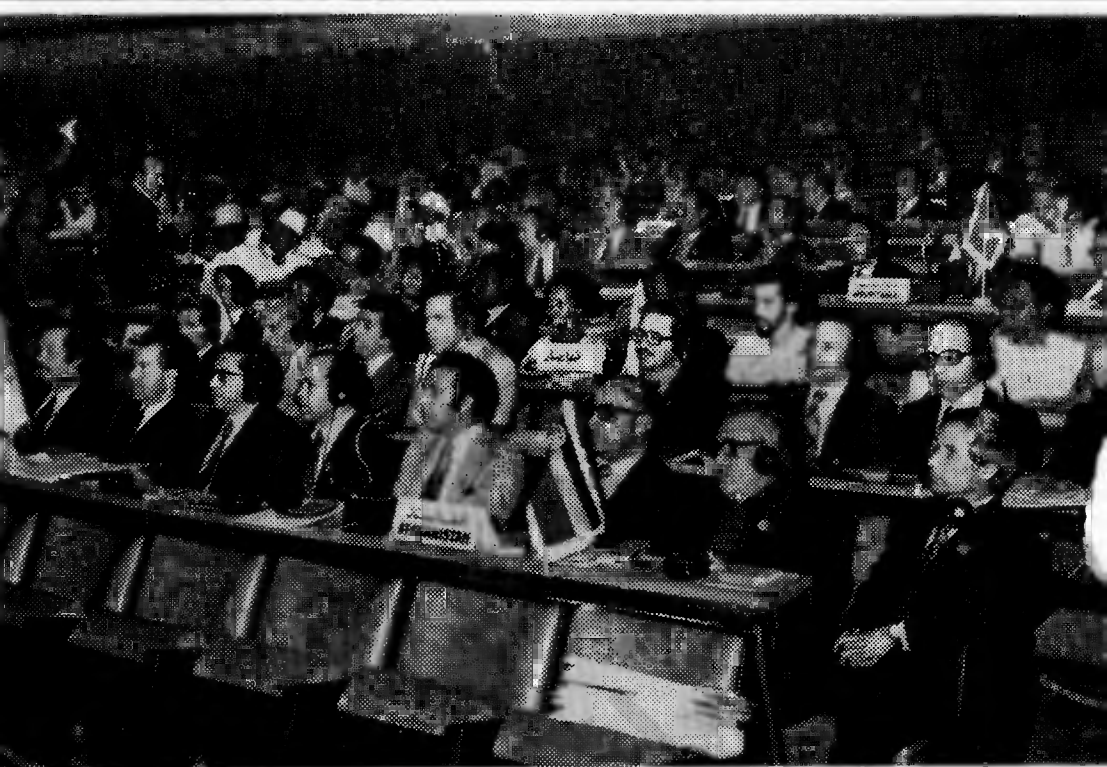
دکتور وهابزاده رئیس امور صحی وزارت صحت عامه هنگام ایراد بیانیہ در محفل تجلیل روز جهانی سر میانش.

۱۳۵۱-۳-۱۸

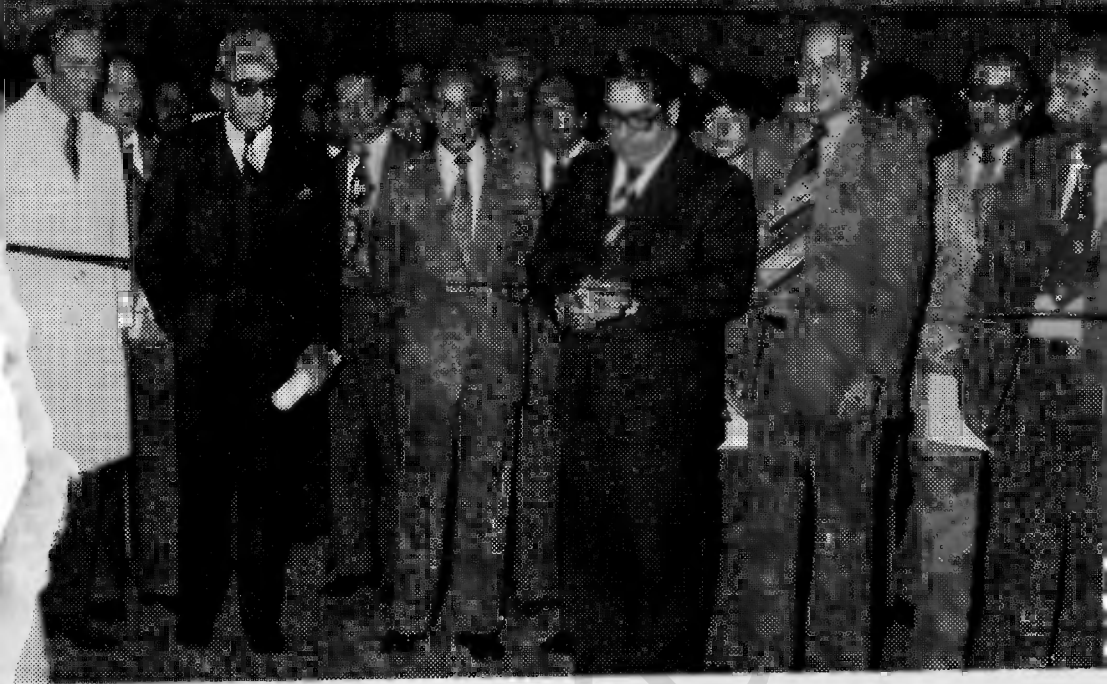
منظره ای از تجلیل روز جهانی سرمه‌بازان از طرف میرفتو بولته.

افغانی هیات دښاغلی وحیدعبدالله دبیرنېو چارو دوزارت دمرستیال تر مشرتابه لاندی په
طرابلس کښی داسلامی هیوادو دبیرنېو چارو دوزیرانو په اتمه غونډه کښی . ۵۶۳۲

دښاغلی خالق یار معین وزارت مالیه حین صحبت درسیمینار اداره مالی ۵۶۳۱

انجنیر عبدالنواب آصفی وزیر معادن و صنایع موقع افتتاح پروژه توسعوی فابریکه نساجی
کلبهار .

پوهاند وفی الله سمعی وزیر عدلیه هنگام توزیع تصدیقنامه به یکتن از قضات آنوزارت
که پروگرام لیگل تریننگ را تعقیب نموده است.

۵۶۳۸

انجینیر عبدالقواب آصفی وزیر معادن و صنایع هنگام صحبت باشاملین کمیته عالی
 نورم وستندرد ۵۶۳۱۵

گوشه ای ازاسامبله عمومی مؤسسه صحتی جهانی درصاف اول ازطرف راست نفر دوم
 پوهاند عبدالله عمر وزیر صحت عامه دیده میشود . ۵۶۳۱۰

مخترمه ميرمن زينب داؤد خانم بساغلی رئيس جمهورهنگام صحبت بامادران ممتازسال.

۰۶۳۲۴

بساغلی عزيزالله واصفی وزير زراعت و ديگر مندوعين هنگام مشاهده نمايشگاه عكاسي بلغاريا درسالون بساروالي كابل .

۰۶۳۱۵

دعای روغنیہ وزیر پوهاند اکر عبد اللہ عمر دعای روغنیہ په مؤسسہ کی دتغذی سیمینار دپروانستلو په وخت کی .

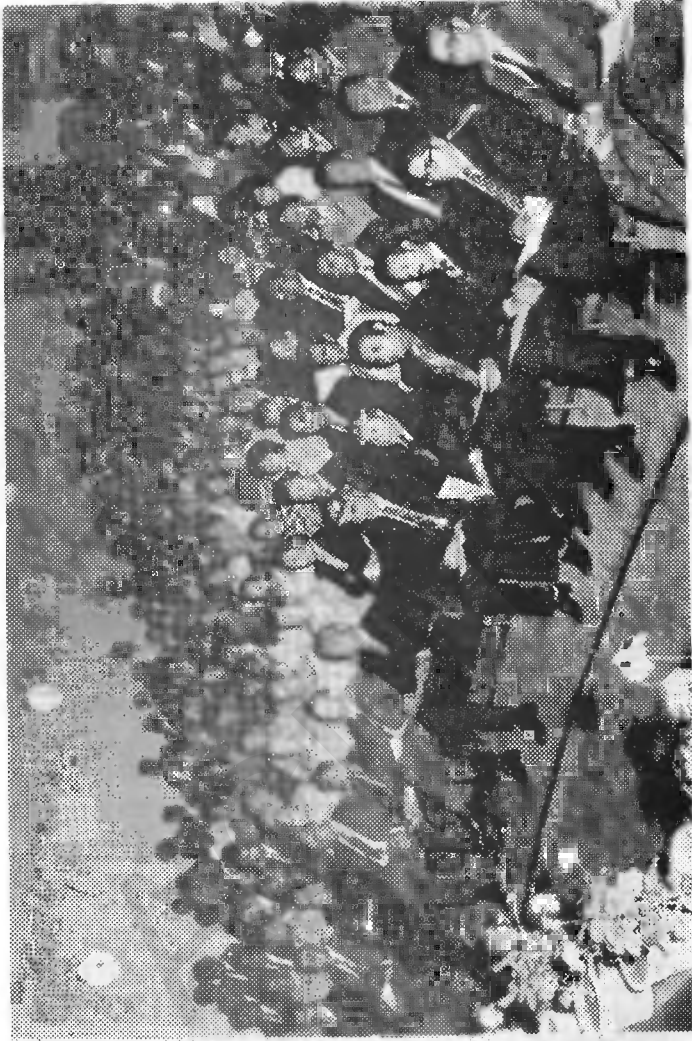

۱۳۶۵هـ

بنامگی غلام تقی‌بند دستی مین وزارت هاکله‌مکام ایرادینجه‌دوره‌مصل افتتاح سیمینار بیمارالهای مرکز وولسوالشیهای ولایات

۱۳۳۹هـ

دنیوونئی اوروزئی وزیر پوهاند دکنور محمدابراهیم مجید سراج کله چه دنیوونکی دورخی په مناسبت خپله پرایستوونکی وینا دکابل ننداری په تالارکی آورو۱ .

بناغلی عبدالهجید رئیس پلان وزارت زراعت و بناغلی تیتوف مستشار اقتصادی سفارت کبرای اتحاد شوروی هنگام امضاء قرارداد خریداری وسامان آلات دستگاه جدید پروسی زیتون .
 ۵۶۳۲۱

بناغلی حفیظ الله رئیس پلان وزارت معادن و صنایع و بناغلی بورس تیتوف مستشار اقتصادی سفارت کبرای اتحاد شوروی هنگام امضاء قرارداد و مطالعه تخنیک و اقتصادی فابریکه ذوب مس .
 ۵۶ ۳۲۴

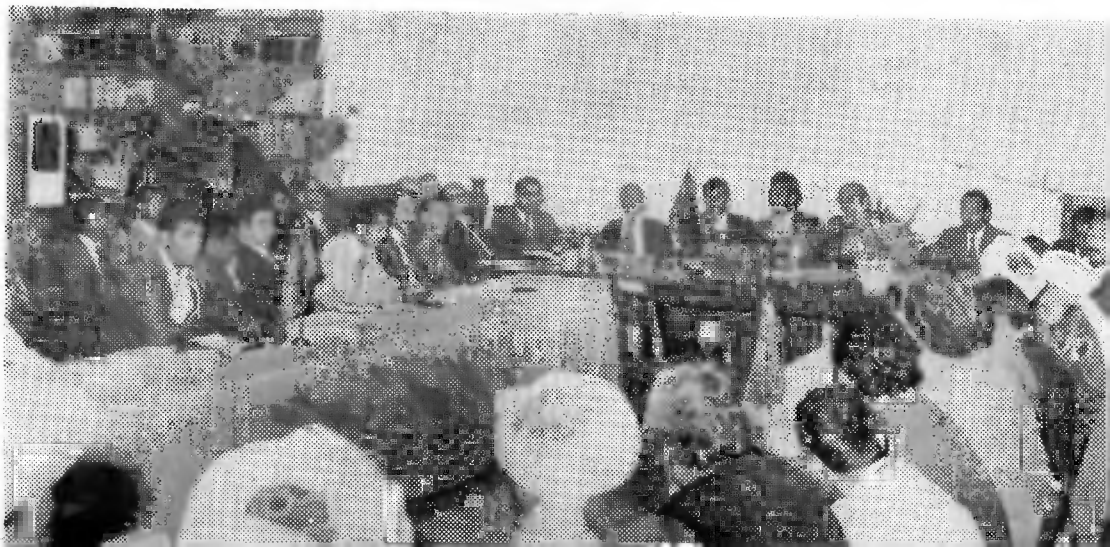

دہاندنیو چارو دوزارت مر ستیال بناغلی وحید عبدالله کلہجی پہ کابل کی دچکوسلوواکیا دسوسیا لیستی
جمہوریت لوی سفیرتہ دہفہ هیوادملی ورخی دنہانخلو پہمناسبت مبار کی وایسی

۱۳۵۶-۲-۱۹

کلہجی دگرنی وزیر بناغلی عزیزالله واصفی اودکانو اوصنایمووزیر انجنیرءبدالنواب آصفی دیومی دہرا پخیزی
راہتیا دسیمینار پہ غونپہ گمی گاون کپی و

۱۳۵۶-۲-۱۹

دکانو اوصنايعو دوزارت دجياالوچي ارسروي رئيس واکتر نوراحمد عظيمي اوبه کابل کي دشوروي اتحاد دلو ي
 سفارت اقتصادي مستشار بشاغلي تيتوف دکاني موادو دشپير لابراتوار دوداني دپروزي جو پولو دتړون
 دلاس ليک کولو په حال کي .
 ۱۳۰۶-۲-۲۱

دمالداري دپراختيا سهمي شرکت رئيس انجنير عبدالحييب سراج اودرومانيا داتو داچياز کهيني استازي
 ددوه خلويښت موټرونو دپيرو دلو دتړون دلاسلک کولوبه وخت کي .
 ۱۳۰۶-۲-۲۱

فعالیت ها و اجراات دولت جمهوری افغانستان

۲۶ سرطان - ۵۶ - ۱۳۵۵

وزارت امور خارجه

گرو نولوژی روا بطخارجی افغانستان

۲۶ سرطان ۵۵

متن بیانیه ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
بهمناسبت سومین جشن جمهوری :
درمورد سیاست خارجی افغانستان اظهار
داشتند :

بنای سیاست خارجی جمهوریت افغانستان
بر اساس عدم انسلک و قضاوت آزاد در مسایل
بین المللی همزیستی مسالمت آمیز و دوستی
و احترام متقابله عدم مداخله در امور داخلی
و همکاری متمر و بیشاپیه با همه کشور هری
صلح دوست جهان استوار است .
تعقیب چنین سیاست که موافق با عنعنات
و منافع ملی ما است با واقعیت های عصر هماهنگ
و عنصر امتیاز دهنده آن صراحت و صمیمیت
آشکار آنست که استقلال و اراده ملی مردم
افغانستان را تمثیل مینماید .
این سیاست در طول سالی که گذشت صادفانه
و جدی تعقیب گردید .

در ساحه روابط دو جانبه موقع تماس های
شخصی با زعمای یکمده کشور های دوست
میسر گردید که پیش از پیش در توسعه و تقویه
این مناسبات موثر افتاد که یقیناً به نفع مردمان
کشور های ما و منفعت صلح و رفاه منطقه و جهان
خواهد بود .

ښاغلی نیکولای پودگورنی صدر هیات
رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی

در ماه قوس سال گذشته به افغانستان مسافرت
رسمی و دوستانه ای بعمل آوردند و طی این
مسافرت پروتوکول تمدید معاهده مودت و عدم
تجاوز متقابله بین دو کشور امضاء شد .

امیدوارم این مسافرت و مذاکراتیکه طی آن
تبادل نظر مفید و مثمیری صورت گرفت و تمدید
معاهده متذکره در تحکیم مزید روابط دوستی
و حسن همجواری و همکاری های بی شاپیه بین
دو کشور و تقویت صلح و امنیت در منطقه و در
جهان بسیار مفید و موثر باشد .

چنانکه هموطنان ما مطلع اند یک و نیم ماه
قبل ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم
پاکستان بنا بدعوت اینجانب به افغانستان
مسافرت نمود. درین جای شک نیست که بین
افغانستان و پاکستان از سالیان درازیک اختلاف
سیاسی موجود بود و وجود است و طبعاً این
اختلاف به یکبارگی در چند مذاکره محدود رفع
شده نمی تواند. اما طی مسافرت ښاغلی
صدراعظم پاکستان فضائیکه بدید آمده و در
نتیجه مذاکرات دوستانه ای که بین دو جانب
در یک فضای صمیمیت و تفاهم صورت گرفته
ما را امیدوار میسازد که اختلاف سیاسی ما در
مذاکرات آینده یک راه حل شرافتمندانه را
بیابد و کشورهای ما مانند دوستان با هم زندگی
کنند .

میرمن اندراگانندی صدراعظم هند در اواسط

افغانستان کانی

مهم وسایر شخصیت های برجسته ممالک متذکره بعمل آوردند که امیدوارم در تقویه و تشنید بیشتر روابط طرفین مفید و مؤثر واقع گردد. افغانستان از جمله کشور های غیر منسلک و منسوب به جهان سوم می باشد چنانکه سالیان دراز تحت تأثیر استعمار و امپریالیزم جهانی صدمات و خسارات بزرگی را متحمل شده بود امروز از خواب غفلت بیدار شده است احتیاج مبرم و حتمی این جهان به غرض تحول و انکشاف آنها را به جنبش و حرکت و دیدی واداشته که در این عصر نمیتوان آنرا بی تأثیر و نادیده تلقی کردوشکی نیست که این مرحله مهم تاریخ است .

آرمانهای جهان سوم بمنظور ترقی اجتماعی و ایجاد یک جامعه متوازن و مرفه و منکی بر عدالت اجتماعی از طریق ایثار و زحمات فراوان بسه نتیجه مطلوب خواهد رسید .

باید شرایط عینی و ذهنی هر یک از این کشور هادقیقاً تحلیل شود تا در روشنی آن حرکت بسوی ارتقاء مؤثر و سریع گردد .

۳۰ سرطان ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی بلژیک عنوانی اعلیحضرت بودوان اول پادشاه آنکشور به بروسل مخابره شده است .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم اگریمان دکتور خوزه لوبیز سانچیز که بحیث سفیر کبیر غیرمقیم کیوبا در افغانستان

این ماه از افغانستان بازدید رسمی و دوستانه ای بعمل آوردند .

مذاکرات و تبادل افکار سودمند و دوستانه مابہ تعقیب مذاکراتیکه هنگام مسافرت در دهلی جدید صورت گرفته بودیقیناً در تحکیم و توسعه مزید روابط دوستی و همکاری بین دوکشور دوست و حفظ ثبات و صلح در منطقه و جهان مفید واقع خواهد شد .

همچنین در طول سالیکه گذشت وزراء و عده ای از نمایندگان خاص و مامورین عالی رتبه کشور های دوست با افغانستان مسافرت های دوستانه و رسمی بعمل آورده و با رجال افغانی مذاکرات و تبادل افکار مفیدی انجام داد که در امر تقویه و تشنید مناسبات مابہ آنکشورها ممد و مؤثر واقع گردید . به همین صورت عده از رجال مهم و مامورین عالیرتبه افغانی به اثر دعوت رسمی بعضی از ممالک دوست به آنکشور ها مسافرت نمودند و مذاکرات سودمند و دوستانه انجام دادند که برای تشنید روابط طرفین مؤثر واقع گردید .

هیئت های افغانستان در جلسات و نشست اختصاصی ملل متحد و سازمانهای مربوط به آن جلسات بین المللی دیگری که افغانستان به آنهاغلاقه دارد نیز سهم فعال گرفته اند که جریان هر یک در موقعش نشر شده است .

در این اواخر نماینده خاص اینجانب بناغلی محمدنعیم باثردعوت رسمی حکومت امریکا و فراتسه مسافرتی به کشورهای مذکور انجام داد و طی آن مذاکرات مفید و سودمندی با رجال

وزارت امور خارجه

از طرف حکومت آن کشور مطالبه شده بود صادر گردیده است .

* بناغلی تران وان تن مدیر عمومی ارتباط امورخارجی جامعه اقتصادی اروپا در راس يك هیات بنابعدعوت وزارت تجارت وارد کابل شده و درمیدان هوایی از طرف نمایندگان آن وزارت استقبال گردید .

هیات مذکور طی اقامت خویش در افغانستان پیرامون ترجیحات گمرکی بازار مشترک برای دوروزسیمیینار در کابل دایر نمود .

مقصد از سیمیینار مذکور استفاده از ترجیحات گمرکی بازار مشترک اروپا برای اموال صادراتی کشور های روه انکشاف و محیاط به خشکه می باشد .

هیات جامعه اقتصادی اروپا بعد از ختسم سیمیینار با مقامات مربوط وزارت تجارت راجع به امکانات همکاری اقتصادی و تجارتی مذاکراتی انجام خواهد دار .

۱- اسد ۵۵

۵- اسد ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره انقلاب جمهوری عربی مصر عنوانی بناغلی انورالسادات رئیس جمهور آنکشور به قاهره مخابره گردیده است .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلگرام تهنیات و تبریکات صمیمانه خویش حکومت و مردم افغانستان را به بناغلی انورالسادات حکومت و مردم کشور دوست

دکتور کریستوف کورنارو سفیر کبیر غیرمقیم اتریش در افغانستان اعتمادنامه اش را به بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم مطابق مراسم معمول در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود .

در این موقع بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و بناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهوری نیز حاضر بودند .

۹- اسد ۵۵

بين دوکشور تاسيس نمايند .

* ښاغلی سلطان محمود غازي رئيس عمومي هوانوردی ملکی و توريزم و رئيس انجمن دوستی افغانستان و جمهوریت مردم چین دلی تیلگرامی که عنوانی رئيس انجمن دوستی افغانستان و چین به پیکنگ مخابره نموده است مراتب همدردی و تسلیت اعضای انجمن را نسبت وقوع زلزله اخیر در آن کشور و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از آن ابراز داشته است .

۱۱- اسد ۵۵

جمعیت افغانی سره میاشت مراتب همدردی خویش رابه مناسبت وقوع زلزله اخیر جمهوریت مردم چین و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از آن طی تیلگرامی عنوانی صلیب احمر آنکشور به پیکنگ مخابره کرده است * دکتور احمد محمد علی رئیس بانک انکشاف اسلامی که در راس یک هیات آن بانک برای مذاکره پیرامون موضوعات طرف علاقه با مقامات افغانی بکابل آمده بود از کابل عزیمت کرد .

در میدان هوایی بین المللی کابل نمایندگان وزارت های امور خارجه و مالی و بعضی از اعضای سفارت کبرای عربستان سعودی مقیم کابل با هیات بانک انکشاف اسلامی وداع کردند .

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تسلیت و همدردی عنوانی ښاغلی هواکوفنگک صدراعظم جمهوریت مردم چین نسبت وقوع زلزله های اخیر در آنکشور و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از آن به پیکنگ مخابره شده است .

* دکتور احمد محمد علی رئیس بانک انکشاف اسلامی در راس یک هیات وارد کابل شد و در میدان هوایی بین المللی کابل از طرف نمایندگان وزارت های امور خارجه و مالی و شارژ دافیس سفارت کبرای عربستان سعودی مقیم کابل استقبال گردید .

رئیس بانک انکشاف اسلامی طی اقامت در افغانستان پیرامون موضوعات طرف علاقه با مقامات افغانی مذاکره خواهد کرد .

۱۰- اسد ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت روز ملی سویس عنوانی ښاغلی رودلف گنایکی رئیس کنفدراسیون آنکشور به برن مخابره گردیده است .

* بمنظور انکشاف بیشتر روابط حسنه بین جمهوریت افغانستان و جمهوریت اسلامی موریتانیا حکومت دوکشور تصمیم گرفته اند که از تاریخ ۹- اسد مطابق ۳۱ جولای ۷۶ روابط سیاسی بسویه سفارت کبرای غیر مقیم

۱۲- اسد ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام همدردی و تسلیت به
مناسبت هلاک شدن بناغلی راکوتوما لاصدراعظم
جمهوریت دیموکراتیک ملغاسی و یک عده
دیگر از اراکین حکومتی آنکشور در حادثه
سقوط هلیکوپتر عنوانی بناغلی دی. دی. ای
رادسراکار رئیس دولت آنکشور به تاناتاریف
مخابره گردیده است .

۱۳- اسد ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام همدردی و تسلیت به
مناسبت سیلاب های اخیر در پنجاب و بعضی
حصص دیگر پاکستان و تلفات جانی و خسارات
مالی ناشی از آن عنوانی بناغلی فضل الہی
چو دری رئیس جمهور و بناغلی ذوالفقار علی بوتو
صدراعظم آنکشور به اسلام آباد مخابره شده
است .

همچنان جمعیت افغانی سره میاشت طی
تیلگرامی مراتب همدردی و تسلیت خویش را
باین مناسبت عنوانی هلال احمر پاکستان
ابراز نموده است .

۱۴- اسد ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام همدردی و تسلیت بمناسبت
سرازیر شدن سیلاب در بعضی مناطق هند و
تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از آن عنوانی
بناغلی فخرالدین علی احمد رئیس جمهور
میرمن اندراگانندی صدراعظم آنکشور به دهلی
جدید مخابره گردیده است .

* جمعیت افغانی سره میاشت طی تیلگرامی
عنوانی صلیب احمر ایالات متحده امریکا
مراتب همدردی و تسلیت خود را نسبت به
طفیان دریای کلورادوی شمالی و سرازیر شدن
سیلاب و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی
از آن به واشنگتن مخابره کرده است .

اداره اطلاعات و ارتباط عامه جمعیت افغانی
سره میاشت گفت: همچنان مراتب همدردی
جمعیت افغانی بمناسبت بارانهای متواتر در
دهلی و سرازیر شدن سیلاب ناشی از آن که
خسارات جانی و مالی را بار آورده است عنوانی
صلیب احمر هند به دهلی جدید مخابره شده
است .

۱۷- اسد ۵۵

رہبر انقلاب بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم دکتور ہتری کیستجر وزیر امور
خارجہ ایالات متحده امریکا را برای ملاقات
در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .
رہبر انقلاب با دکتور کیسنجر روی مسایل
جهانی مورد علاقه دوکشور به شمول انگشاف

* جمعیت افغانی سره میاشت مراتب
همدردی و تسلیت خویش را بمناسبت وقوع
زلزله های اخیر در جنوب ایران و تلفات جانی
و خسارات مالی ناشی از آن طی تیلگرامی
عنوانی جمعیت شیروخورشید سرخ ایران به
تهران مخابره کرده است .

د افغانستان کابل

در حالیکه دکتور هنری کیسنجر و ښاغلی وحید عبدالله حضور داشتند بین دو کشور عقد گردید .

موافقت نامه را از جانب افغانی ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان و از جانب امریکا ښاغلی ایلویوت سفیر کبیر آنگشور در کابل امضاء کردند .

دکتور هنری کیسنجر وزیر خارجه ایالات متحده امریکا بعد از انجام مسافرت رسمی به افغانستان از کابل عازم پاکستان گردید .

دکتور کیسنجر میرمن کیسنجر و بعضی از مامورین وزارت خارجه ایالات متحده امریکا بنابند عوت حکومت افغانستان ظهر همان روز وارد کابل گردیده و در میدان هوایی بین المللی کابل از طرف ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه استقبال شدند .

همچنان ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی، ښاغلی میر شمس الدین رئیس تشریفات و بعضی از مامورین وزارت امور خارجه سفیر کبیر و بعضی از اعضای سفارت کبرای امریکا، آمر و منسوبین اداره انکشاف بین المللی امریکا در افغانستان برای استقبال از دکتور کیسنجر و همراهانش حاضر بودند .

هنگام عزیمت وزیر امور خارجه ایالات متحده امریکا از کابل نیز ذوات متذکره با دکتور کیسنجر و همراهانش وداع کردند .

قبل از عزیمت الیوم مناظر مسافرت رسمی دکتور کیسنجر که از طرف ریاست آژانس

اوضاع در منطقه روابط و همکاری های افغانستان و امریکا مذاکره نمودند .

متعاقب این ملاقات دکتور هنری کیسنجر طعام چاشت را با ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم در قصر گلخانه ارگ جمهوری صرف کرد .

هنگام ملاقات و صرف طعام ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی آن وزارت بعضی از همراهان دکتور کیسنجر و ښاغلی تیو دور ایلویوت جو نیر سفیر کبیر ایالات متحده امریکا مقیم کابل نیز حاضر بودند .

دکتور هنری کیسنجر با ښاغلی محمد نعیم در وزارت امور خارجه ملاقات تعارفی نمود . سپس وزیر خارجه ایالات متحده امریکا بایک هیأت افغانی راجع به همکاری های موجوده در ساحات مختلف بین افغانستان و ایالات متحده امریکا و طرق توسعه مزید آن مذاکره کرد .

در مذاکرات از جانب افغانستان پوهانید عبدالقیوم وزیر معارف ، ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان ، انجنیر عبدالنواب آصفی وزیر معادن و صنایع ، پوهاند دکتور عبدالله عمر وزیر صحیه ، ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و بعضی دیگر از مامورین آن وزارت و از جانب ایالات متحده امریکا ښاغلی تیو دور ایلویوت سفیر کبیر آنگشور مقیم کابل و بعضی از همراهان دکتور کیسنجر اشتراک داشتند .

موافقت نامه خریداری یک مقدار روغن نباتی از ایالات متحده امریکا تحت شرایط مساعد

مسافرت نموده بود از یکتعداد موسسات کلتوری و فرهنگی جمهوریت اتحادی آلمان نیز دیدن کرده است .

عمده ازاراکین وزارت اطلاعات و کلتور و سفیر کبیر جمهوریت اتحادی آلمان مقیم کابل هنگام مواصلت در میدان هوائی بین المللی کابل از پوهاند دکتور نوین استقبال نمودند . وزیر اطلاعات از بهمان نوازی گرمیکه هنگام اقامت در جمهوریت اتحادی آلمان از وی بعمل آمده ابراز تشکر کرد .

۱۸- اسد ۵۵

بیاذیه مشترک افغانستان و ایالات متحده امریکا: نظریدعوت حکومت افغانستان دکتور هنری کیسنجر وزیر امور خارجه ایالات متحده امریکا بتاريخ ۱۷ اسد ۱۳۵۵-۸ گسست ۱۹۷۶ بسه افغانستان مسافرت رسمی بعمل آورد بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم دکتور- کیسنجر را پذیرفته باوی مذاکره نمودند .

طی این مذاکرات که در يك فضای گرم و دوستانه که ممیزه روابط افغانستان و امریکا میباشد صورت گرفت طرفین راجع به مسایل عمده بین المللی مورد علاقه دو کشور خاصنا انکشافات اوضاع شرق میانه و جنوب اسیا همچنان راجع به روابط و همکاری های دو جانبه در ساحات مختلف تبادل افکار مفید و دوستانه بعمل آوردند .

طرفین اهمیت توسعه و تحکیم دوستی و همکاری بین کشورها را در حفظ و استحکام صلح منطوقی و جهاتی يك بار دیگر تأیید کرده اظهار

باختر تهیه شده بود توسط معین وزارت امور خارجه به مشارالیه اهدا گردید .

میرمن کیسنجر ظهر همان روز نان چاشت رادرباغ تپه پغمان صرف نمود .

هنگام صرف طعام خانم همسای بعضی از اعضای کابینه، رئیس میرمنوتولنه و بعضی از میرمن های منور کابل خانم سفیر کبیر ایالات متحده امریکا و بعضی از اعضای آن سفارت در کابل با میرمن کیسنجر شرکت داشتند .

میرمن کیسنجر بعد از ظهر از بعضی قسمت های شهر کابل نیز دیدن نمود .

دکتور هنری کیسنجر، خانم و همراهانش پیش از آنکه از کابل عزیمت نمایند به سفارت کبرای امریکارفته و با اعضای سفارت و امریکایی های مقیم کابل ملاقات نمودند .

* پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور از جمهوریت اتحادی آلمان به کابل مراجعت کرد .

* پوهاند دکتور نوین طی اقامت خویش در آنکشور با بناغلی ایگن باروزیر همکاری های اقتصادی بناغلی کارل مارش وزیر دولت دروزارت امور خارجه و دیگر شخصیت های اطلاعاتی و کلتوری جمهوریت اتحادی آلمان راجع به توسعه و همکاری های اطلاعاتی و کلتوری بین دو کشور مذاکرات سودمندی انجام داده است .

وزیر اطلاعات و کلتور که بنا بدعوت حکومت جمهوریت اتحادی آلمان به آنکشور

عقیده نمودند که باید اختلافات کشورها با وسایل مسالمت آمیز و از طریق مذاکرات جامع و واقعیتناهنه حل گردد . وزیر امور خارجه ایالات متحده حمایت کامل امریکا را از ابتکار و اقدامات اخیریکسه مناسبات بین کشور های منطقه را بهر بود بخشیده اظهار نمود . حکومت افغانستان تصریح کرد که سیاست

عنعنوی افغانستان متکی بر بیطرفی مثبت، عدم انسلاک دوستی و همکاری با تمام کشور های صلح دوست، استقلال ملی افغانستان تضمین میکند . ایالات متحده امریکا تفاهم خود را با این موقف افغانستان اظهار کرد .

جانبین ازمشابهت نظریات و قصد رهبران و مردمان افغانستان و امریکا در مورد استقلال و تمامیت ملی یادآوری کردند . بعد از ظهر ۱۷- اسد ۱۳۵۵ وزیر خارجه ایالات متحده امریکا بانباغلی محمد نسیم ملاقات تعارفی نمود .

بعلازین ملاقات بناغلی کیسنجر وزیر امور خارجه ایالات متحده امریکا با هیأت افغانی راجع به همکاری و روابط دو جانبه افغانستان و امریکا مذاکرات بعمل آورد، از جانب افغانی درین مذاکرات ذوات آئی شرکت داشتند :

بناغلی علی احمد خرم وزیر بلان ، پوهاند عبدالقیوم وزیر معارف، انجنیر عبدالنواب آصفی وزیر معادن و صنایع، پوهاند دکتور عبدالله عمر وزیر صحیه ، بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و بناغلی عبدالصمد غوث مدیر

عمومی سیاسی وزارت خارجه و از جانب امریکا علاوه بر دکتور کیسنجر بناغلی تنوور ایلینو سفیر کبیر امریکا در کابل ، بناغلی الفردترین معاون وزارت خارجه برای شرق نزدیک و جنوب آسیا، بناغلی وینست براون آمراداره انکشاف بین المللی امریکا در افغانستان و بناغلی پیترا دمن عضو شورای امنیت ملی امریکا اشتراک داشتند .

در اول این مذاکرات بناغلی کیسنجر دلچسپی امریکاراجعت سهمگیری نزدیک در انکشافات اقتصادی واجتماعی افغانستان یکبار دیگر تاکید نمود و از پروگرام های موجوده در وادی هلمند، انکشاف دهات، امور مربوط به معارف و صحت دردهات تذکار بعمل آورد. جانب افغانی از سهمگیری آنکشور در ساحات اقتصادی ، تخنیکی و تعلیمی که از طریق همکاری های دو جانبه بعمل آمده ومی آید اظهار مسرت نمود .

طرفین آرزومندی خود را جهت توسعه مزید همکاری موجوده مخصوصا در ساحات تخنیکی و اقتصادی اظهار داشتند .

دکتور کیسنجر در مراسم امضای موافقتنامه بین افغانستان و ایالات متحده امریکا جهت فروش روغن نباتی به افغانستان با شرایط سهل حضور بهرسانید این موافقتنامه از طرف افغانستان توسط بناغلی علی احمد خرم وزیر بلان و از طرف امریکا توسط بناغلی تنوور ایلینو جوئیر سفیر کبیر ایالات متحده امریکا به امضاء رسید .

وزارت امور خارجه

۱۸-اسد ۵۵

خارجه و رئیس هیأت افغانی در کنفرانس وزرای
خارجه کشور های غیر منسلک وارد کولمبو
گردیده و در میدان هوایی بین المللی آن شهر
از طرف وزیر معارف سریلانکا وعده از اراکین
وزارت خارج آنکشور پذیرایی گردید .

بناغلی وحید عبدالله و همسرا هانش در
جلسات کنفرانس وزرای خارج کشور های
غیر منسلک که تا بیست و سوم ماه اسد در
کولمبو دوام میکند اشترک مینمایند .

۲۲- اسد ۵۵

بناغلی کی کی هوادار رئیس عامل موسسه
انکشاف زراعتی جاپان و رئیس هیأت مدیره
آن موسسه که چندی قبل در اسس یک هیأت
متخصصین جاپانی به کابل آمده بود عازم
کشورش گردید .

بناغلی فضل الرحیم معین وزارت زراعت
و بناغلی جی جی یاماداسفیر کبیر جاپان مقیم
کابل برای وراغ با هیأت جاپانی در میدان
هوایی کابل حاضر بودند .

بناغلی هوادا و همسرا هانش طی اقامت
در افغانستان از یکمده پروژة های زراعتی
دیدن نموده و با مقامات مربوط افغانی پیراهون
موضوعات طرف علاقه مذاکراتی انجام داده
است .

۲۳- اسد ۵۵

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
در کنفرانس پنجم سران دول و حکومت کشور
های غیر منسلک که از تاریخ ۲۵ تا ۲۸ اسد
امسال در کولمبو مرکز سریلانکا دایر خواهد

بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور
خارجه و رئیس هیأت افغانی در کنفرانس وزرای
خارجه کشور های غیر منسلک که از تاریخ
۱۸ تا ۲۳ اسد در کولمبو مرکز سریلانکا دایر
گردید عازم آنکشور شد .

سایر اعضای هیأت افغانی در کنفرانس وزرای
خارجه کشورهای غیر منسلک قبلا عزم کولمبو
شده اند .

بناغلی وحید عبدالله در راه عزیمت به
سریلانکا به دهلی جدید مواصلت نموده و در
میدان هوایی آن شهر از طرف شارژدافیسر
اعضای سفارت کبرای دولت جمهوری افغانستان
در دهلی جدید معین وزارت امور خارجه ، معاون
تشریفات و آمر شعبه افغانستان در وزارت
خارجه هند استقبال گردید .

بناغلی وحید عبدالله و همسرا هانش در دعوتی
اشترک نمودند که از طرف بناغلی چاوان وزیر
امور خارجه هند با افتخار شان ترتیب شده بود .

درین ضیافت عده از ماهورین عالیرتبه وزارت
خارجه هند، همسرا هان بناغلی وحید عبدالله
شارژدافیر بعضی از اعضای سفارت کبرای
افغانی در دهلی جدید اشترک داشتند .

بناغلی وحید عبدالله و بناغلی چاوان روی
موضوعات مورد علاقه دو کشور مذاکراتی نیز
انجام دادند .

بناغلی وحید عبدالله معین وزارت خارج
در راه عزیمت به سریلانکا عازم بمبئی شد .
بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور

د افغانستان گانې

* نماينده افغانستان در کميسيون سياسي کنفرانس وزارت خارجہ کشور های غير منسلک در سريلانکا به حيث راپورتر کميسيون مذکور انتخاب گرديده است .
همچنان نماينده افغانسي در کميسيون اقتصادي کنفرانس متذکره بحيث عضو کمیته تسويد آن کميسيون تعيين شده است .

۲۵- اسد ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم برای اشتراك در کنفرانس سران دول و حكومات کشور های غير منسلک که قرار است در کولمبو مرکز سريلانکا دایر گسردد عازم آنکشور گزیدند .

چينیکه طیاره حامل ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم به میدان هوایی کولمبو فرود آمد . از رهبر انقلاب در نزدیک طیاره ښاغلی ویلیم گویالاوا رئیس جمهور سريلانکا ، وزیر معارف ، آبیاری ، مواصلات ، مخابرات رئیس تشریفات و دیگر اعضای حکومتی آن کشور استقبال نمودند .

مؤسس جمهوریت مابعد از مضافحه هیات معینتی شانرا به رئیس جمهور سريلانکا معرفی کردند .

متعاقباً ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم باتفاق ښاغلی گویالاوا رئیس جمهور سريلانکا مراتب سلام گارد تشریفاتنی راقبول و آنرا معاینه کردند . درین وقت موزیک سرود ملی افغانستان و سريلانکا رانواخت .

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم

شد اشتراك نمایند .
ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بنا بدعوت ښاغلی فضل الهی چودری رئیس جمهور و ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان به تاریخ ۲۹ اسد سال ۵۵ برای سه روزه پاکستان مسافرت رسمی بعمل خواهند آورد .

۲۴- اسد ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم برای اشتراك در کنفرانس سران دول و حكومات کشور های غير منسلک که قرار است در کولمبو مرکز سريلانکا دایر گسردد عازم آنکشور گزیدند .

زعیم ملی مادرحالیکه موتر حامل شان را یکدسته موتر سایکل سواران بدرقه مینمود وارد میدان هوایی گرديده و متعاقباً ښاغلی محمد نعیم ، دکتور محمد حسن شرق معاون اول صدارت عظمی ، ښاغلی سید عبدالالا معاون دوم صدارت وزیر مالیه ، اعضای کابینه و کمیته مرکزی ، جنرال های آردوی جمهوری و رؤسای کوردیپلوماتیک مقیم کابل که برای وداع در میدان هوایی بین المللی کابل حضور بهم رسانیده بودند خدا حافظی کردند .

* ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ښاغلی سنگبه سفیر کبیر جمهوریت هندرا برای ملاقات تودیمی در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .

دوره ماوریت ښاغلی سنگبه در افغانستان اخیراً پایان یافته است .

ما دارای عقیده عدم انسلاک آنطوریکه هست
نخواهیم بود .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم افزودند :
نهیست عدم انسلاک وقتی بهترین مفهوم را
دارد که از اساسات آن پیروی و مطابق به آنها عمل
شود و افغانستان همواره طور محکم بر اساسات
این نهیست استوار است .

بناغلی محمد داؤد در مورد روابط افغانستان
و هند گفتند: افغانستان و هند همواره دوست
صمیمی بودند و دوست باقی خواهند ماند .

مؤسس جمهوریت ضمن پرسش به سفر
اخیر میرمن اندرا گاندی صدراعظم هند بجه
افغانستان گفتند سفر ایشان این امکان را
تقویت نمود که روابط افغانستان و هند برسر
اساسات محکم دوستی استوار است .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم در پاسخ
سوالی راجع به سفر هند گفتند: ایشان خود را
در هند بیگانه احساس ننموده و در موقع مناسب
به هند سفر خواهند کرد .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره
استقلال اندونیزیا عنوانی جنرال سوهارتو
رئیس جمهور آنکشور را به جاگسارتا مخایره
گردیده است .

* یک هیأت افغانی بریاست بنا غلی
عبدلغنی کریمی مامور عالیرتبه وزارت امور
خارجہ عازم اتحاد شوروی شد .

هیأت افغانی طی اقامت در آن کشور بایک
هیأت شوروی مشترکا شواحل دریا هئای

بعد از صرف قهوه باریس جمهور سریلانکا
عازم اقامتگاه شان شدند .

بناغلی محمد داؤد هنگام مواصلت به کولمبو
به خبرنگاران گفتند: موجودیت همکساری در
کنفرانس سران برای موافقت آن لازمی
میشود .

بناغلی صدراعظم و همراهانشان در راه
عزیمت جانب کولمبو به دهلی جدید مواصلت
کرده بعد از توقف یک ساعته در میدان هوایی
آن شهر بمظور شرکت در کنفرانس سران
دول و حکومت کشورهای غیرمنسلک در کولمبو
مرکز جمهوریت سریلانکا عازم آنکشور گردیدند.
بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی مصاحبه
در میدان هوایی دهلی جدید به خبرنگاران
گفتند :

یگانه موفقیت کنفرانس سران کشور های
غیرمنسلک در کولمبو موجودیت یک روحیه
اتحاد و همبستگی بین این کشورها خواهد بود
و این کنفرانس وقتی موفق خواهد بود که این
روحیه موجود باشد .

مؤسس جمهوریت در پاسخ سوالی راجع
به توسعه عضویت در نهیست عدم انسلاک گفتند:
جمهوریت افغانستان طور واضح و روشن
پیوسته اساسات عدم انسلاک را متحرک شمرده
همواره از آن پیروی خواهد کرد ماعلیه
هرگونه تضعیف اصول عدم انسلاک میباشیم،
اگر بایه نحوی از این اصول را تضعیف
بخشیم و از نظر نادیده بگیریم فلسفه اساسی
عدم انسلاک نیز بابت خود تضعیف شده و

ملاقات بامارشال تیتوری مسایل مربوط به پنجمین کنفرانس سران دول و یا حکومت کشور های غیر منسلک بشمول موضوعات مورد علاقه دو کشور تبادل نظر کردند .

* دکتور هوشنگ نهاوندی رئیس پوهنتون تهران بنا بدعوت پوهنتون کابل برای مشاهده موسسات عالی تعلیمی و فرهنگی کشور وارد کابل گردید .

پوهاند دکتور غلام صدیق محبسی رئیس پوهنتون کابل، بعضی از اراکین پوهنتون و سفیر کبیر ایران مقیم کابل از دکتور نهاوندی و همراه نشی استقبال نمودند .

* دکتور محمدرحیم شیرزوی شارژدافیر سفارت کبرای افغانستان در اسلام آباد چک حاوی مبلغ پنجاه هزار دالر را از طرف حکومت افغانستان بمنظور کمک به آسیب رسیدگان سیلاب های اخیر پاکستان طی ملاقات به ښاغلی عزیزاحمد وزیر دولت برای امور خارجه و دفاع پاکستان تسلیم نمود .

ښاغلی عزیزاحمد مقابلتاً مراتب سیاسگزاری خود و حکومت پاکستان را از همدردی حکومت افغانستان به شارژدافیر سفارت افغانستان اظهار کرد .

۲۸- اسد ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بانباغلی ابوسادات محمد صایم رئیس جمهور بنگله دیش در هتل انترکانتی ننتال کولمبو ملاقات نموده و درورد مسایل مربوط به کنفرانس سران کشور های غیر منسلک و

سرحدی بین افغانستان و اتحاد شوروی را معاینه و موضوع تحکیم آنها را مطالعه خواهند کرد .

۲۶- اسد ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ښاغلی طه محی الدین معروف معاون رئیس جمهور عراق را در اقامتگاه شان در هتل انترکانتی ننتال کولمبو پذیرفتند .

طی این ملاقات ښاغلی محمد داؤد بامعاون رئیس جمهور عراق در مورد موضوعاتی که در کنفرانس سران دول و حکومت کشور های غیر منسلک مورد بحث قرار میگردد و همچنان موضوعات مورد علاقه دو کشور تبادل افکار کردند .

* ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در ضیافتی اشتراک نمودند که از طرف حکومت سریلانکا بافتخار رؤسای دول و حکومت کشور های غیر منسلک در پنجمین کنفرانس سران کشورهای مذکور در کولمبو داده شده بود .

* ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در ضیافتی اشتراک نمودند که از طرف میرمن اندرا گاندی صدراعظم هند بافتخار روسای دول یا حکومت کشور های غیر منسلک در هتل سریلانکا اوبسی روی کولمبو ترتیب داده بود .

* ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بامارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا در کولمبو ملاقات نمودند .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم ضمن این

وزارت امور خارجه

معین دوم وزارت معارف نیز حاضر بودند .

* * *

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت

وصدراعظم اگریمان بناغلی عبدالقادرالشاوی

بحیث سفیر کیبر جمهوریت عراق در

افغانستان که از جانب حکومت آنکشور مطالبه

شده بود صادر شده است . همچنان از طرف

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم

اگریمان بناغلی ویلس موتکس گاردونزنگ که

بحیث سفیر کیبر غیر مقیم کشور دنمارک

بافغانستان از طرف حکومت آنکشور مطالبه

شده بود صادر شده است .

* نماینده افغانستان در کمیته سیاسی

وزرای خارجه کشور های غیرمنسلک متین

شناخت حق دسترسی کشور های محاط به

خشکه راه بحر اوازبحر به کمیته مذکور تقدیم

کرد .

این متین از طرف یکمده کشور های محاط به

خشکه دیگر بشمول نیبال و زمبیا پشتیبانی

شد .

انتظار میرود که متین پیشنهاد افغانستان

بعداز بحث در کمیته مذکور به جلسه کابله

وزرای خارجه کشور های غیر منسلک در

کولمبو برای تصویب نهائی ارائه شود .

۳۰-اسد ۵۵

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم

بناغلی پاك سونگ چل صدراعظم جمهوریت

دیموکراتیک کوریا و رئیس هیات آن کشور در

کنفرانس سران کشور های غیر منسلک در

سایر موضوعات موردعلاقه مذاکره کردند .

بناغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی

وزارت امور خارجه نیز حاضر بود .

* بناغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم

در ضیافتی اشتراك کردند که از طرف مارشال

تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا به افتخسار

رؤسای دول ویا حکومت در کنفرانس پنجم

کشور های غیرمنسلک در کولمبو ترتیب داده

شده بود .

* بناغلی رئیس دولت وصدراعظم بانباغلی

مختار اولدادا رئیس جمهور موریتانیا در اقامتگاه

شان در هتل انتر کانتی نتتال ملاقات و باوی

درباره جنبه های مختلف کنفرانس فعلی سران

کشور های غیرمنسلک در کولمبو و سایر مسایل

مورد علاقه مذاکره کردند .

طی این ملاقات بناغلی وحید عبدالله معین

وزارت امور خارجه ، بناغلی وفی الله سمیمی

معین دوم وزارت معارف و بناغلی عبدالصمد

غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه

نیز حاضر بودند .

بناغلی رئیس دولت وصدراعظم همچنان

وزیر امور خارجه کویت رادر هتل اقامتگاه

شان پذیرفته و باوی در مورد موضوعات جلسه

سران کشور های غیرمنسلک و سایر موضوعات

موردعلاقه دو کشور مذاکره کردند .

درین ملاقات بناغلی وحید عبدالله معین

وزارت امور خارجه و بناغلی وفی الله سمیمی

صدر اعظم پاکستان به اسلام آباد مخابره گرديد
از پذيرايي هاي گرم و مهمان نوازي هاي
صميمانه كه هنگام بازديد شان از پاکستان از
ايشان و همراهان شان بعمل آمده تشكرات
وامتنان قلبي خويش را به زعمای حكومت و مردم
پاكستان اظهار فرموده اند .

۷ سنبله ●●

ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدر اعظم
دعوت ښاغلي محمد انور السادات رئيس جمهور
جمهوريت عربي مصر را برآي مسافرت رسمي
و دوستانه به آنگسور پذيرفتند .

ښاغلي رئيس جمهور مصر طی ملاقاتي كه
با پوهاند دكتور نوين وزير اطلاعات و كلتور
هنگام اقامتش در آن كشور با ايشان بعمل
آورد دعوتنامه رابه وی سپرده بود تا به ښاغلي
رئيس دولت و صدر اعظم تقديم نمايد .

پوهاند دكتور نوين حين مواصلت از قاهره
بكايل حضور ښاغلي رئيس دولت و صدر اعظم
رفته دعوتنامه ښاغلي انور السادات را به
ايشان تقديم كرد .

ښاغلي رئيس دولت و صدر اعظم اين دعوت
را با مسرت پذيرفته و در فرصت مناسبی به
جمهوريت عربي مصر مسافرت خواهند نمود .
* سه مليون و هشتصد هزار كلكلدار پاكستاني
را اداره انكشاف بين المللي امريكا به مقصد
انتقال كود به افغانستان كمك بلا عوض نموده
است .

موافقتنامه مربوط باين كمك را ښاغلي
محمد اسلم هلاي رئيس شركت كود كيمياوي

كولمبو را پذيرفته و با وی مذاكراتي انجام دادند .
درين ملاقات زعمای دو كشور بر مسأيل
مربوط به نهيئت عدم انسلارك و بعضی
موضوعات مورد علاقه ديگر نيز بحث كردند .
هنگام اين ملاقات ښاغلي عبدالصمد غوث
مدیر عمومی سياسي وزارت خارجه نيز حاضر
بود .

* ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدر اعظم
بعداز ظهر ۲۸- اسد نماينده خاص اعليحضرت
ملك خالد پادشاه عربستان سعودی و رئيس
هيأت آنگسور را در كنفرانس سران و يا حكومات
كشور های غير منسلك در اقامتگاه شان در
كولمبو پذيرفته و در مورد مسأيل مربوط به
كنفرانس و موضوعات مورد علاقه دو كشور
مذاكره كردند .

جلسه وزرای خارجه كشور های آسيای
در كنفرانس كولمبو موضوع انتخاب اعضای
سياسی كمیته انسجام كشور های غير منسلك
را مطالعه كرد .

چون برای حوزه جنوب آسيا، افغانستان
و بنگله ديش نامزد عضویت بودند، بعد از بحث
لازمه در موضوع جلسه وزرای خارجه كشور
های آسيای بنگله ديش را بحيث عضو مرحله
دوم کمیته انسجام انتخاب نمود .

۳ سنبله ●●

ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدر اعظم
هنگام مراجعت بوطن طی تيلگرام هائيكه
از پياره حامل شان عنواني ښاغلي فضل الهی
چودری رئيس جمهور و ښاغلي ذوالفقار علي بو تو

وزارت امور خارجه

مجلس شورای عالی دولت و رئیس اداره انکشاف
کشور از سادات کابل امضاء نمودند.
مذکره دوا یتقال بیست و شش هزار
مردم را میسر فاسدیت که از قرضه
متخذه امریکا قبل خریداری شده از بندر کراچی
تاچمن و پشاور صرف خواهد شد.

۹ سنبله ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تلگرام تبریکه بناسبت روز ملی
مالیزیا عنوانی اعلیحضرت توانکویحیی پترا
ابن المرحوم سلطان ابراهیم پادشاه آنکشور
به کوالالمپور مخابره شده است.
همچنان بناغلی رئیس دولت و صدراعظم
روزملی مالیزیا رابه بناغلی داتوک سین بی
اون صدراعظم آنکشور تبریک گفته اند.

۹ سنبله ۵۵

روزملی پشتونستان در کابل و مراکز ولایات
کشور طی مراسم خاصی تجلیل گردید.
مراسم روز پشتونستان در کابل با قرائت
آیاتی از قرآن عظیم الشان در پشتونستان
میدان آغاز شده متعاقبا دکتور غلام سخی نورزاد
کابل بناوال بیانیه پیرامون این روز تاریخی
برادران پشتونستانی ما ایراد کرده گفت:

تبریکه عنوانی ښاغلی تون دکنانګ رئیس
جمهور وښاغلی فسام وان دکنانګ رئیس
آنگشور په هاتوی مخاږه گرډیده است.

اسناد مربوط به موافقتنامه مصیاف
اجدات يك فابریکه نساجی به ظرفیت تولیدی
در حدود بیست میلیون متر پارچه در سال توام
با رستگاه های تاپه کاری و رنگ آمیزی و یک
فابریکه تولید کاغذ به ظرفیت روزانه هشت
تن کاغذ در چوکات کریدت جمهوریت مردم چین
در کابل امضاء شد.

اسناد مربوط باین موافقتنامه را از طرف
دولت جمهوری افغانستان ښاغلی علی احمد
خرم وزیر پلان و از جانب جمهوریت مردم چین
ښاغلی کان یه تلوسفیر کبیر آنگشور مقیم
کابل در عمارت وزارت پلان امضاء و تعاطی
نموده.

۱۴ سنبله ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت

د مراسم پښتونستان میدان فوتو هیای
مؤسس جمهوریت ښاغلی محمد داؤد رئیس
دولت و صدراعظم و شفقارهای مربوط باین روز
تاریخی توسط یکمده ارتش پښتونستان هیای مقیم
کابل حمل دیشد.

۱۰ سنبله ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی
لیبیاعنوانی ښاغلی معمر القذافی رئیس شورای
انقلابی آنگشور به طرابلس مخاږه گرډیده

۱۳ سنبله ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره
استقلال دولت قطر عنوانی والا حضرت خلیفه بن
حماد الثاني امیر قطر به الدو هامخاږه شده است
همچنان از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس
دولت و صدراعظم به مناسبت روز ملی
جمهوریت سوسیالیستی ویتنام تیلگرام های

وزیران آن کشور به صوفیه مخابره گردیده است .

۲۰ سنبله ۵۵

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم به مناسبت درگذشت بناغلی ماوتسی تونگ زعیم حزبی جمهوریت مردم چین مراتب تأثر و تاسف عمیق شانرا طی تیلگرامی عنوانی هواکوفنگ صدراعظم حکومت مردم جمهوریت چین ابراز داشته اند .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلگرام که به پیکنگ مخابره شده است علاوه کرده اند که رهبر فقید جمهوریت مردم چین بناغلی ماوتسی تونگ نه تنها یکی از بزرگترین شخصیت های بین المللی و یکی از سیاستمداران بزرگ آسیا بود بلکه نقش فعال و مثبت این زعیم از تاسیس نظام جدید و بسازی جمهوریت مردم چین همواره در تاریخ آن کشور حفظ بوده نزد مردم آن گرامی و قابل قدر خواهد بود .

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ضمناً از خاطرات ملاقات و شناسائی شان بناغلی ماوتسی تونگ فقید در دوران مسافرت به آن کشور نیز در این تیلگرام متذکر شده اند .

همچنان بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی تیلگرام دیگری مراتب تأثرات شانرا به مناسبت درگذشت بناغلی ماوتسی تونگ زعیم حزبی جمهوریت مردم چین به هموطن چنانکه عطف تمام عنوانی تونگ ابراز داشته اند .

و صدراعظم تیلگرام تبریکیه به مناسبت تقرر بناغلی ریووندبار بحیث صدراعظم فرانسه عنوانی موصوف به پاریس مخابره شده است .

* بناغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان درواشنگتن برای اجرای پاره امور وارد کابل گردید .

* بناغلی زلمی محمودغازی سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در تهران برای اجرای پاره امور وارد کابل شد .

۱۶ سنبله ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکیه بمناسبت روز ملی برازیل عنوانی بناغلی ارنستو گویزیل رئیس جمهور جمهوریت فدراتیف برازیل به ریودوژنیرو مخابره شده است .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکیه بمناسبت روز ملی جمهوریت دیموکراتیک مردم کوریا عنوانی بناغلی گیم ایل سونگ رئیس جمهور آن کشور به پیونگ یانگ مخابره گردیده است .

همچنان از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام های تبریکیه به مناسبت روز ملی جمهوریت بلغاریا عنوانی بناغلی تیودور ژیکوف رئیس شورای دولت و بناغلی ستانکو نودوروف رئیس ششورای

د افغانستان کالني

و تسليميت خوږېسرا نسبت به درگذشت ښاغلي ماوتسي تونگ رهبر فقيد جمهوريت مسردم چين درکتوبي که باين مناسبت درآن سفارت باز شده است درج و امضاء نمودند . همچنان دکتور محمد حسن شرف معاون اول صدارت عظمي ، بعضي از اعضاء کابينه ، لري درستيز وعده از ماورين عالي رتبه دولتي و کورديلو ماتيك مقيم کابل مراتب تسليميت شاترا باين مناسبت در کتاب مذكور درج و امضاء کردند .

* پروتوکول پروگرام همکارتي فرهنگي ، تعليمي و علمي بين دولت جمهورتي افغانستان و جمهوريت سوسپالستي چکوسلواکيه در کابل عقده گرديد . اسناد مربوط به اين پروتوکول را از جانب افغانستان پوهاند دکتور توين وزير اطلاعات و کلتور و از طرف چکوسلواکيا ښاغلي زيات کارميلتا سفير کبير آنکشور مقيم کابل در وزارت امور خارجة امضاء و تقاطي نمودند .

رهبر فقيد جمهوريت مردم چين پرقهاي دولتي افغانستان بروزهاي ۲۰ و ۲۱ سنبله نيمه افرشته بود .

ښاغلي الشيخ عبدالله حبابي سفير کبير عربستان سعودي در کابل اعتمادنامه اش را به ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم مطابق مراسم معمول در قصر رياست جمهورتي تقديم نمود . درين موقع ښاغلي وحيد عبدالله معين وزارت امور خارجه و ښاغلي محمد کبير رئيس دفتر جمهورتي نيز حاضر بودند .

* از طرف ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و صدراعظم اگريمان ښاغلي محمد نواد که بحيت سفير کبير جمهوريت عربي مسردر افغانستان از طرف حکومت آن کشور مطالبه شده بود صادر گرديده است .

* ښاغلي محمد نعيم به سفارت کبراي جمهوريت مردم چين رفت . مراتب همدردي

بموجب این پرو توكسول افغانستان و چكوسلواكيا در ساحات كلتوري و فرهنگي در سال ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ همكاري خواهد داشت هنگام امضای پروتوكول بعضی از اراكيسن وزارت های اطلاعات و كلتور و خارجه نیز حاضر بودند .

* بناغلی زلمي محمودغازی سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در تهران که برای اجرای پاره امور بکابل آمده بود عازم ماموریتش گردید.

* هیأت تجارتي هند که بمنظور ارزیابی معاملات تجارتي با اساس موافقت نامه تجارت و تادیبات سال ۵۴ بین افغانستان و هند وارد کابل شده بود عازم کشورش شد .

در مذاکراتیکه بین هیأت های تجارتي افغانی و هندی در کابل صورت گرفت موافقه بعمل آمد تارواپط تجارتي بین دو کشور نسبت به سالهای گذشته توسعه و گسترش بیشتر یابد .

طی این مذاکرات طرفین موافقه کردند تا حجم تجارت بین افغانستان و هند با مقایسه

سالهای ۱۳۵۳ - ۱۳۵۴ هژده فیصد افزایش یابد و تعداد موسسات تجارتي افغانسی مساویته با تعداد موسسات تجارتي هند در امور تجارتي دو کشور فعالیت نمایند .

علاوآ در این مذاکرات موافقه گردید تسهیلات مزید در امور بانکی مملکتین فراهم گردد تا این تسهیلات توسعه تجارت را بین طرفین سرعت بخشد . ریاست هیأت افغانی زادر این مذاکرات

بناغلی غلام حسین بیات رئیس تجارت خارجی وزارت تجارت و از طرف هند بناغلی و رماجاینت سکرتر دروزارت تجارت هند بعهده داشتند . * قرار داد خریداری سی وسه هزارتن شکر بسرائی ضرورت کشور ر با کمپنی ویست زوکر جمهوری اتحدای آلمان امضاء گردید .

قرارداد رازجانب افغانستان رئیس انحصار دولتی و ازجانب کمپنی مذکور نماینده آن کمپنی در کابل امضاء نمودند . شکر خریداری شده در اواسط سال ۱۹۷۷ در بندر کراچی تسلیم داده و متدرجاً وارد کشور می گردد .

۲۱ سنبله ۵۵

بناغلی محمد راؤدر رئیس دولت و صدراعظم بناغلی احمد محمد اوزید سفیر کبیر جمهوری عربی مصر را برای ملاقات تودیمی در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند . دوره ماموریت اوزید در افغانستان به پایان رسیده است .

۲۲ سنبله ۵۵

قرارداد مربوط به تهیه نقشه های جیالوجی و مواد معدنه افغانستان به مقیاس يك بر پنجصد هزار بین وزارت معادن و صنایع و موسسه تخنواکسیورت اتحاد شوروی عقد شد . قرارداد را از طرف وزارت معادن و صنایع انجینیر زمان رئیس پستان آن وزارت و بناغلی رئیس تیتوف اتشه اقتصادی سفارت کبرای شوروی در کابل امضاء نمودند .

۲۹ سنبله ۵۵

از طرف ښاغلى محمد داؤد رئيس دولت و
صدراعظم تيلگرام تيريكه بمناسبت انتخاب
مجدد ښاغلى محمد اوزر السادات بحيث رئيس
جمهور جمهوريت عربى مصر عنوانى ښاغلى
موصوف به قاهره مخاېره گړدیده است

* قرارداد احداث فابريکه سمنت کندهار
بين وزارت معادن و صنايع و شرکت امریکا
فولرفيش باخ و اومان انترنشنل درکابل عقد
گړدیده .

این فابريکه در نواحى مرکز ولايت کندهار
بظرفيت توليدى روزانه يکپزارو ششصد تن
سمنت باصرف پنجاه و پنج مليون ډالردرهدت
سى ماه که کارسروى آن سه ماه رادر بر
ميگيرد اعمار ميشود .

اعمار این فابريکه مطابق به مشى دولت
جمهورى و بر طبق پلان هفت ساله دولت، قدم
عمده ديگرىست که در راه انکشاف اقتصادى
کشور برداشته ميشود .

فابريکه چه در زمان اعمار و چه در زمان توليد
فرصت کار را بر اى يکعمده زياده مردم کشور ميسر
خواهد ساخت .

مصارف پروژه فابريکه سمنت کندهار از قرضه
حکومت ايران تمويل ميگردد .

هنگام امضای قرارداد انجنير عبدالنواب
آصفى وزير معادن و صنايع و ښاغلى تيودورت
ايليون سفير کبير ايالات متحده امریکا مقيم

يك منبع وزارت معادن و صنايع گفت به
موجب این قرارداد نقشه هاى جيا لوجى و مواد
مفيده با تشریحات لازمه آن به السنه هاى
مختلف در اتحاد شوروى تهيه و چاپ خواهه شد
این نقشه ها که در ظرف دو سال تهيه و به
دسترس وزارت معادن و صنايع قرار داده
خواهد شد برای پيشبرد امور سروى ساير
معادن کشور و استفاده در امور تدريسى نقش
ارزنده خواهد داشت .

* هیأت افغانى بعد از اشتراك در جلسات
کمیسیون هاى ملي يونسکو کشور هاى
آسيای منعقدہ دهلى جديدہ بکابل مراجعت
کرد .

در کنفرانس که بتاريخ ۱۶ سنبله داير شده
بود موضوعات مربوط به فعاليت هاى کمیسیون
هاى ملي يونسکو و ساير موضوعات يونسکو
مورد مطالعه قرار گرفته و همچنان جهت آمادگى
قبلى برای کنفرانس عمومى يونسکو که قرار است
در ماه عقرب سال ۵۵ در ناپروبی داير گردد
مذاکره و مطالعاتى صورت گرفت .

رياست هیأت افغانى رادر این کنفرانس
پوهاند عبدالعظيم ضيايى عضو پوهنتون کابل
بعېده داشت .

* از طرف ښاغلى محمد داؤد رئيس دولت و
صدراعظم تيلگرام تيريكه به مناسبت روزملى
ايالات متحده مکسيکو عنوانى ښاغلى لويى
ايچى ويريان رئيس جمهور آنکشور به مکسيکو
سپتى مخاېره گړدیده است .

وزارت امور خارجه

بسمارك و افغانستان را براي ملاقات خودي مي

در قضايت رياست جمهوري ميچيندين

دوره ماموريت نياغلي ولس واليت سفير
كبير غير مقيم كشورشان در افغانستان به بايان
رسيده است .

* درسي ويگمين دوره اجلاسيه مجمع عمومي
موسسه ملل متحد كه در نيويارك افتتاح گرديد .
حيات افغاني رياست نياغلي وحيد عبدالله
معين وزارت امور خارجه اشتراك مينمايد .

* قرارداد سروى جيولوجيكي بلاك فراه در
غرب افغانستان بين دافغانستان دنيلوملسي
موسسه وكمپني تراى سنترول انگلستان در
وزارت معادن وصنابع عقد شد .

بموجب قرارداد كمپني تراى سنترول ساحه
سى وسه هزار كيلو متر را در دو قسمت طى
چارماه بمقصد تفحص نفت وگاز در بلاك فراه
سروى ومطالعه نموده و راپور كار خويش را
بديسترس افغانستان دنيلوملسي مونسسه قرار
ميدهد .

كلبل نغيز حاضر بود

تراداد را انجمن محمد هاشم شوقي رئيس

صنابع وانجنير عبدالله علومى مدير عمومى

مقولات وزارت معادن وصنابع واز جانب

شركت مذكور نياغلي گل كسانمياي رئيس

كمپني فيش بلخ نياغلي روزبان آمر كميني

تعميراتى اوغان و نياغلي كرسكار ديورآور كمپني

فروشات فول كارپوشى اعضاء گردند

* نياغلي سلطان محمد محمود غازى رئيس عمومى

هوانوردى ملكى وتوريزم بنا بدعوت كمينه

توريزم جمهوريت مردم بلغاريا براى بازديد

از موسسات توريزم ومناطق توريستيك آنكشور

عازم صوفيه گرديد .

بعضى از اراكين رياست عمومى هواوردى

وتوريزم ملكى وسفير كبير بلغاريا مقيم كابل

در ميدان هوايي بين المللى كابل با نياغلي

سلطان محمود غازى وداع كردند

استبلا هه

نياغلي محمد داود رئيس دولت وصدراعظم

نياغلي اول برنازاد اولسن سفير كبير غير مقيم

د افغانستان گالنې

خارجه بنابعدوت حكومت اتحاد شوروي برای يك مسافرت رسمي ودوستانه وارد مسكو گرديد .

ښاغلي كوزيروف معين وزارت خارجه اتحاد شوروي وبعضی دیگر از اراکين انوزارت ښاغلي نور احمد اعتمادي سفير کبير واعضای سفارت کبرای دولت جمهوري افغانستان در مسكو از ښاغلي وحيد عبدالله درميدان هوایي مسكو استقبال کردند .

ښاغلي وحيدعبدالله معينوزارت امور خارجې بانښاغلي واسيلي واسيلو ويچ كوزنتسيف معاون اول وزارت خارجې اتحاد شوروي كه فعلا درغياب وزير خارجې آنكشور كفالت مينمايد روی موضوعات مورد علاقه و مسایل بين المللي درفضای دوستانه مذاكره بعمل آورد.

* ښاغلي وحيدعبدالله معين وزارت امورخارجې بعد از انجام مسافرت رسمي و دوستانه به اتحاد شوروي برای اشتراك در جلسات جاری مجمع عمومي موسسه ملل متحد از مسكو عازم نيويارك گرديد .

در ميدان هوایي بين المللي مسكو معين وزارت امور خارجې اتحاد شوروي وبعضی دیگر از اراکين آن وزارت سفير کبير واعضای سفارت کبرای افغانی ښاغلي وحيدعبدالله وداغ نومړند .

ښاغلي وحيدعبدالله معين وزارت امورخارجې هنگام اقامت در مسكو بانښاغلي نظر ماتا جونوف معاون صدر هیأت رئيسه شوراي عالی

قرارداد را از طرف دافغانستان دتيلو ملی موسسه دکتور محمد رجب حيدري نماينده آن موسسه وازجانب کمپنی ترای سنترول ښاغلي ديويدملز امرتفحص پترول شسرق آسيا در آستراليا امضاء نمودند .

هنگام امضای قرارداد بعضی از رؤسای وزارت معادن و صنايع و مستشار اقتصادي سفارت کبرای انگلستان در کابل حاضرند .
بودند .

اول میژان ●●

از طرف ښاغلي محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی عربستان سعودی عنوانی اعلی حضرت خالد بن عبدالعزیز پادشاه آنکشور به ریاض مخابره گسردیده است .

* از طرف ښاغلي محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت احراز کرسی ریاست جمهوری لبنان توسط ښاغلي الیاس سرکیس رئیس جمهور جدید آنکشور عنوانی ښاغلي موصوف به بیروت مخابره شده است .

* از طرف ښاغلي محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تعزیت بمناسبت درگذشت مارشال چوی ینگ کی معاون رئیس جمهور و رئیس اسامیلی شورای عالی مردم جمهوریت دیموکراتیک کوریاعنوانی ښاغلي کیم ال سونگ رئیس جمهور آنکشور به پیونگ یانگ مخابره شده است .
* ښاغلي وحيدعبدالله معين وزارت امور

۸ میزان ۵۵

ازطرف ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت وصدراعظم به مناسبت بيست و هفتمين سالگرد تاسيس جمهوريت مردم چين تيلگرام تبريکيه عنواني ښاغلي هواکوفنگ معاون اول رئيس کميته مرکزي حزب کمونيست جمهوريت مردم چين وصدراعظم آن کشور به پيکنگ مخابره گرديده است .

ښاغلي رئيس دولت وصدراعظم طی این تيلگرام ازطرف خود، حکومت و مردم افغانستان برای توسعه و استحکام مزيد علايق دوستي ميان مردمان دوکشور و ترقی و رفاه مزيد مردم دوست چين اظهار آرزومندی نموده اند .

* داکتر شعیب آمر خدمات صحی حوزہ مدیترانه شرقی موسسه صحی جهان برای اشتراک در مراسم افتتاح ورکشاپ صحت خانوادہ وارد کابل شد .

در میدان هوایی بین المللی کابل ښاغلي روف روشن رئيس ارتباط خارجه وزارت صحت عامه ازوی استقبال کرد .

یک منبع وزارت صحت عامه گفت : داکتر شعیب در مدت اقامتش در کابل با مقامات مربوط وزارت صحت عامه پیرامون پروگرام های موسسه صحی جهان نیز مذاکراتی انجام داده و از بعضی پروژه های صحت عامه دیدن کرد . ورکشاپ صحت خانوادہ در شهر کندز دایر گرديده .

جمهوريت سو سيا ليستي ازبکستان اتحاد شوروی در قصر کر یملین ملاقات نموده وروی موضوع ذات البینی مورد علاقه مذاکره نموده است .

همچنان معین وزارت امور خارجه با ښاغلي واسیلی واسیلویچ کوزنیتسوف معاون اول وزارت امور خارجه اتحاد شوروی پیرامون یک سلسله موضوعات مورد علاقه و مسایل بین المللی مذاکره کرده است .

هنگام این ملاقات ها ښاغلي نور احمد اعتمادی سفیر کبیر افغانی در مسکو نیز اشتراک داشت .

۵ میزان ۵۵

ازطرف ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت وصدراعظم تيلگرام تبريکيه به مناسبت عيد سعيد فطر عنواني روسای دول و حکومت کشور های اسلامی مخابره گرديده است .

همچنان تيلگرام های تبريکيه با این مناسبت ازطرف سران دول وصدراعظمان کشور های اسلامی عنواني ښاغلي رئيس دولت وصدراعظم مواصلت کرده است .

* مشران پشتون و بلوچ طی پیام هایی عید سعید فطر را به ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت وصدراعظم، حکومت و کافه ملت افغانستان تبریک گفته و تعالی کشور و آسایش مزيد مردم افغانستان را تحت رهنمایی های مؤسس جمهوريت ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت وصدراعظم آرزو نموده اند .

۱۰ میزان ۵۵

از طرف ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت
و صدراعظم تيلگرام تبريکيه بمناسبت روزملې
جمهوريت قبرس عنواني سراسقف ميکاريوس
رئيس جمهور آنگشور به نيکوسيا مخابره
گرديده است .

* ښاغلي علي احمد خرم وزير پلان بنا بدعت
مقامات مربوط اتحاد شوروي در راس يک
هيات عازم مسکو گرديد .

وزير پلان طی اقامت در آنگشور پيراهون
قراردادهی مربوط به آئنده پروژه های
انکشافی شامل پلان هفت ساله کشور که
تمويل آن به همکاري اتحاد شوروي صورت
ميگيرد با مقامات مربوط اتحاد شوروي مذاکراتي
انجام داد .

عده ازارا کين وزارت پلان، سفیر کبير و بعضی
اذاعضای سفارت کبرای شوروي مقیم کابل
در میدان هوایی بين المللی با هیأت افغانی
وداع کردند .

* اگر يمان ښاغلي نور احمد اعتمادي که بحیث
سفیر کبير دولت جمهوري افغانستان در
پاکستان از حکومت آنگشور مطالبه شده بود
اخیرا مواصلت کرده است .

۱۱ میزان ۵۵

از طرف ښاغلي محمد داؤد رئيس دولت و
صدراعظم تيلگرام تبريکيه بمناسبت روزملې
جمهوريت کوريا عنواني ښاغلي بارا چونک هي
رئيس جمهور آنگشور به سيول مخابره گرديده
است .

۱۲ میزان ۵۵

ښاغلي عبدالحميد عضو هيات افغانی
درسی ويگمين اجلاس مجمع عمومی ملل متحد
به اتفاق آراء بحیث راپورتر کمیته چارم آن
مجمع انتخاب گرديده است .

۱۳ میزان ۵۵

متن بيانيه ښاغلي وحيد عبدالله معين وزارت
امور خارجه و رئيس هيات افغانی درسی ويگمين
اجلاس عمومی موسسه ملل متحد :

ښاغلي رئيس !

موجب مسرت هيات جمهوري افغانستان
است که تبريکات صميمي و تمنيات نيک خود را
به مناسبت انتخاب جلالتماب شما به کيرسي
رياست سي ويگمين اسامبلي عمومی ملل
متحد ابراز دارم، واقعا جای مسرت است که
از تجارب وسيع و استعداد عالی و رهنمائي
خرمندانانه تان در پيشبرد جلسات اسامبلي
استفاده مينمائيم يقين دارم اين جلسات به
بهترين وجهه پيش برده خواهد شد .

ښاغلي رئيس !

ميخواهم با استفاده از فرصت به نمايندگی
از هیأت افغانی قدر دانی بی شائبه خویش را
به سلف شما جلالتماب صدراعظم و وزیر
اور خارجه لوکسمبورگ که بوجه نهایت
شایسته جلسات اسامبلي گذشته مارا رهنمائي
نموده اند اظهار نمايم .

همچنان می خواهم نامراتب قدر دانی ما را
به ښاغلي سرمنشی موسسه ملل متحد به
نسبت مساعي دوامدار شان در تطبيق اصول

نباغلی رئیس !

تضار هاييکه امروز درجهان ماديده ميشود کاملامخالف آن توقعاتي است که ما انتظارداشتيم وقتي براوضاع رقت باردرافريقاي جنوب و جنوب غربي نظرمياندازيم وميبينيم که يکدسته اقليت تبعيض طلب وبدون کدام حق مخالف تمام اساسات قبول شده احترام به حقوق فردي وسياسي مردمانیکه ازهيچکدام ماقطعا متفاوت نبوده ونيست بنام هاي تبعيض و سياست اپرتايد از تمام اين حقوق محروم نگهداشته ميشوند.آزهم درکدام عصر، عصريکه ذهنيته هاي انساني احترام به کرامت بشري وحقوق فردي را يکي ازواجيب اولي و اساسي خودمي داند وقتي که بدین اوضاع تأسف انگيز مينگریم آن صحنه هاي قسرون وسطائبي واستعمار آن طبقاتي که خودرا ممتاز ومتمايز ازديگران ميشمارند جلونظر مامجسم ميگردد وياس ونااميدي رادربرابر ماقرار ميدهد که اين جامعه ازکشورها تا هنوز قادر نگرديده اند که دست اين اقليت هاي تبعيض طلب را کاملا کوتاه نمايند. به همه حال امیدواريم که هرچه زودترباين وضع پا ياني باشد وآن مردمانیکه تحت سلطه بيگانه پسر ميبرند به آرزو هاو حقوق حقه خویش نایل گردند .

ازجانب ديگر بحران اوضاع اقتصادي جهان امروز مارابه تشويش وانديشه ميانه ازد که اگر يک راه حل معقول يعني بوجود آوردن يك نظام جديد اقتصادي به ميان نيابد اين چلنج هاوتضاد هابين کشور هاي داراوانادار دنياي

ورسيدن باهداف منشور ملل متحدوزحمات خستگي نا پذير شان براي جلب توجه اعضاي اين موسسه به پروبلمهاي مهمي که بشريت به آن مواجه اند تقدیم دارم .

هيأت من مانند هميش بايشان ازپشتيباني مداوم خویش بمنظور ايفاي وظايف مهمي که براي تامين صلح وسلامت بين المللي بايشان تفويض گردیده اطمینان داده آرزوي موفقيت شانرا مينمايد .

نباغلی رئیس !

اگر از يک طرف صحبت از صلح جهاني وتحرک آن ميکنيم ومساعي کساني را که براي حفظ وتقويه آن سعی ميورزند تمجيد مينمايم از جانب ديگر ملا حظه مسي نما ئيم که دنياي ما با چلنج هاي خطيري مواجه مي باشد . دکمال تأسف بايد اظهار نمايم که نمايندگان محترم تمام کشورهای عضواين سازمان که درزيير اين سقف هر سال گسرد هم جمع ميشوند تا امکانات تامين اين ايدآل هاي عالي را که از بدو تاسيس اين سازمان جهاني و پس از يك سلسله تجربه هاي دشوار وتلخ جنگ جهاني اول وبالخصوص جنگ دوم حاصل گردیده بود جستجو کنيم تا کتون به آن توفيق نيافته ايم پس بياييد منحيث اعضاي اين جامعه جهاني به اتفاق هم وبدون تبعيض وارزيابي دقيق عوامل وعناصری را که اين چلنج ها خلقي نموده ازبين برداشته ودنياي خودرا مصئون و بزي از آنها گردانيم. اين ایده سترگ اين سازمان جهاني وهريك از اعضاي آن مي باشد.

د افغانستان مالي

باکشور پاکستان طوریکه سال گذشته وسال های ماقبل درین مجمع عالی ذکر گردیده است افغانستان یک اختلاف قدیم سیاسی داشته و دارد. مسبروم به اطلاع میرسانم که در روابط ما با پاکستان تغییر مثبتی رونما گردیده است و مذاکرات بین زعمای دوکشور در زمینه آغاز یافت، آرزو مندیم که این تماس ها و مذاکراتیکه در آینده بین دوزعیم صورت میگیرد منتج به دریافت یک راه حل شرافتمندانه برای این اختلاف گردد .

من از شنیدن مطالبی که بناغلی عزیز احمد وزیر دولت برای دفاع و امور خارجه پاکستان در اینجا در مورد روابط بین دوکشور اظهار نموده تشویق شدم. میخوام با استفاده از این فرصت اظهار آرزومندی نمایم که یگانه پروبلم سیاسی که بین ما وجود دارد یک راه حل شرافتمندانه بخود بیاید .
نمایندگان محترم !

یگانه طریقی که همه مامیتوانیم اختلاف خود را بکلی حل نمایم مذاکرات مسالمت آمیز می باشد من باین موسسه جهانی اطمینان میدهم که مادر انتظار یک راه حل شرافتمندانه برای یگانه اختلاف سیاسی بین افغانستان و پاکستان که عتکی برواقعیت و از راه مسالمت آمیز باشد میباشیم .
بناغلی رئیس !

با اطمینان مشاهده میکنیم که از کنفرانس تاریخی سران در الجزیره تاکنون موفقیت های چشمگیر نهضت های آزادی، نیروی دینی

ما را بین دودسته متخاصم قرار خواهد داد که در ذات خود بزرگترین خطر برای صلح و سلامت آینده جهان خواهد بود .

بناغلی رئیس !

با این تذکر مختصر درباره عمومیات، میخوام حال نظر هیأت خود را در مورد موضوعی که شامل آجندای امسال ما میباشد اظهار نمایم .
بناغلی رئیس !

برای افغانستان همیشه موجب اطمینان است هنگامیکه یک مبارزه ملی برای استقلال منجر به بوجود آمدن یک دولت آزاد میگردد جای خوشی است که هیأت افغانستان شمول جمهوریت مستقل سیشل را بحیث عضو جدید این سازمان جهانی خیر مقدم گفته و منتظر ادامه همکاری ایشان میباشد با علاقه خاص انکشاف جدید را در مورد حل عادلانه و نهائی پروبلم های افریقای جنوبی تعقیب مینمایم، کشور من همیشه اهمیت زیادی برای حل این پروبلم ها قایل بوده است. بحیث حامی وفادار بر نسیب های آزادی، نشنلزم و احترام حقوق ملل ، افغانستان آرزو مند است که این مجاهدات مردم افریقای جنوبی را که از ظلم طبقات عمناز رنج دیده اند، به اهداف ملی شان برساند .

بناغلی رئیس !

جمهوریت افغانستان با پیروی از سیاست خارجی خویش که بر اصول های عدم انسلاک استوار است توانسته است تا مداخلات بسیار صمیمی را با تمام ممالک صلح دوست جهان منجمله کشور های منطقه خود برقرار نماید.

وزارت امور خارجه

مشروع فلسطين اعاده نگرود .

مخصوصاً حق بازگشت شان بوطن مطابق
بفصله نامه های ملل متحد وهمچنان حق
تعیین سرذوشت شان بشمول حق تشکیل
یک دولت آبادتأمین نشود صلح دوامدار وعادلانه
درشرقمیانہ بوجود آمده نخواهد توانست .
دراینمورد هیأت من جداً از توصیه های کمیته
حقوق مردم فلسطین که متأسفانه شورای امنیت
نتوانست آنرا بتصویب برساند حمایت مینماید .
بناغلی رئیس !

هیأت افغانی ازوضع رقت بازرنج های
بشری درلبنان وخسارات مادی وارده به آن
کشور عمیقاً نگران بوده از تمام جوانب مربوط
درخواست مینماید تا هرچه زودتر اختلافات
خود را به صورت مسالمت آمیز حل کنند و
شرایط صلح دایمی را با احترام به تمامیت
ارضی حاکمیت ملی وعدم انسلاک این کشور
احیاء نمایند .

بناغلی رئیس !

درهورد موضوع قبرس افغانستان از اصل
تمامیت ارضی حاکمیت ملی وعدم انسلاک این
کشور حمایت نموده و پرنسب های مندرجه
فصله نامه شماره (۹۳۱۲) مجمع عمومی
بسیست ونهم ملل متحد رادزهورد حل معضله
قبرس عامل اساسی مینماید . ما معتقدیم که
مذاکرات بین هر دوکنده باشندگان قبرس در
تحت نظارت سرمنشی ملل متحد باعث بوجود
آمدن یک موافقه قابل قبول و نیل بیک راه
حل دوامدار وعادلانه خواهد گردید تا هر دو

برای مبارزات استقلال طلبی وعدالت خواهی
درافریقا ودیگر حصص جهان بخشیده است .
افغانستان به صورت مداوم ازاحای کامل
سلطه خارجی استعمار ، اپارتاید و تبعیض نژادی
حمایت نموده است . هیأت من جداً حقوق
انتقال ناپذیر مردم نامیبیا را برای حق خودارادیت
واستقلال تأیید مینماید .

بناغلی رئیس !

ما همچون ازادعاهای مشروع وحقوق ثابت
مردم زمبابوی برای حق خودارادیت استقلال
که بالای حکومت اکثریت استوار باشد حمایت
میکیم ما زهجادله مشروع نهضت های آزادی
طلبی (افریقای جنوبی) به منظور احای
اپارتاید و نیل به حق انتقال ناپذیر خودارادیت
پشتیبانی مینماییم .

بناغلی رئیس !

اوضاع موجوده درشرقمیانہ بحیث مجور
اختلاف تاکنون باقی میباشد که خطر بزرگی
رابرای صلح وامنیت جهانی بار می آورد این
حالت بظاہر اسرار و پیروی اسرائیل از سیاست
تجاوزکارانه توسعه جویانه واشغال گرازه و
انکار آشکار از حقوق ملی مردم فلسطین که
ازطرف ملل متحد بر رسمیت شناخته شده است
سرپیچی این کشور از پرنسب های منشور
ملل متحد وفصله نامه ها واعلامیه های جهانی
حقوق بشر می باشد .

طوریکه حکومت افغانستان مکرراً اظهار
نموده است قضیه فلسطین هسته معضله
شرقمیانہ را تشکیل میدهد ، تازه نیکه تمام حقوق

همکاري برای بهبود متوازن نفوس انساني در همه مناطق جهان به نفع صلح و امن دايمي دنيا سرچشمه گرفته باشد.»

ښاغلی رئیس !

د زور د مسایل مربوط به خلع سلاح هیات افغاني سیاست خود را مبنی بر تامین خلع سلاح عام و تام مخصوصا در ساحه تسلیحات ذروی مکرراً تأیید مینماید .

با این منظور ما با سرعت فرصت از انعقاد يك کنفرانس خلع سلاح جهاني ویا تدویر مجمع عمومي خاص ملل متحد در زمینه پشتیبانی مینمائیم، در وضع بحران اقتصادی موجوده با وجود آمدن يك موافقتنامه بین المللی جهت کاهش مصارف گزاف تسلیحاتی يك منبع مهم مالی را برای انکشاف اقتصادی و اجتماعی جامعه بشری مخصوصا ممالک در حال انکشاف و کمترین انکشاف یافته مینخواهد ساخت .

همچنان ما کاملاً از دوام مذاکراتی که در داخل ملل متحد به منظور خاتمه بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی منع تولید سلاح تخریب دسته جمعی سلاح کیمیای و آزمایش ذروی به مقاصد نظامی و انکشاف قدرت ذروی و استفاده از آن به مقاصد صلح آمیز برای پیشرفت تمام ملل مخصوصاً ممالک روبا انکشاف آغاز گردیده پشتیبانی مینماییم .

ښاغلی رئیس !

هیات افغاني از اعلامیه ای که بحر هند زا به حيث يك منطقه صلح اعلام مینماید حمایت نموده و تطبیق محتویات آن را از طرف تمام دول

کنله بتواند با هم در صلح و هم آهنگی بسر برند .

ښاغلی رئیس !

اظهارات متعددی در باره دینتانت صورت گرفته و همه ما اتفاق نظر داریم که بسا امکانات جهت بسط و توسعه دینتانت به همه اکناف جهان موجود است به همه حساب بایست بین دینتانت ناشی از خوف و هراس و دینتانت متکی بر پرئسیب زیست با همی تمیز کرد. زیرا اولی محکوم به فنا و آخری ماهیت دايمي داشته و زمینه مستحکم را برای صلح و سلامت جهان مهیا میسازد. این اعتقاد همه روزه قویتر شده میرود که بدون تطبیق فعلاً نه و صلح جوانه پرئسیب های زیست با همی و روحیه همکاری بیشان به وجود آمدن دینتانت يك امر ناممکن و سرنوشت بشر مجهول خواهد بود .

ښاغلی رئیس ! اجازه بدهید تا در این مورد از متن بیانیه ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم افغانستان که اخیراً در کنفرانس کشور های غیر منسلک در کولمبو ایراد فرموده اند اقتباس نمایم .

«در این اواخر از دینتانت میشویم تا گزیر میگویم خوب است اما نمیتوان از حقیقتی به تجاهل گذشت که دینتانت که محصول احترام اساس زیست با همی باشد با دینتانت ناشی از خوف فرق دارد. آنچه بیشتر اهمیت دارد اینست که دینتانت باید جهان شمول باشد. آنچه مهمترین عامل صلح و امن جهانی شده میتواند زیست با همی جهانی است که از روحیه

خواهان است بدون شبیه تطبیق این اعلامیه به صلح بین المللی و امنیت منطقه کمک خواهد کرد .

باین منظور وبه تمقیب فیصله نامه های کنفرانس سران کشور های غیر منسلک هیأت افغانی ازمفکوره مشوره های لازم جهت انعقاد يك کنفرانس با اشتراك تمام کشور ها درباره بچهند به منظور اتخاذ تصامیم جهت تلبیق اعلامیه مذکور پشتیبانی مینماید .

پناغلی رئیس !

بیشتر محسوس میگردد که يك ارتباط غیر قابل انکار بین انکشاف اقتصادی و حفظ صلح وامن جهانی وجود دارد مبرهن است که مجادله جهت بدست آوردن استقلال سیاسی و حاکمیت و مساوات بامجادله به منظور نیل به استقلال اقتصادی ازهم جدا شده نمیتواند .

فیصله نامه های تاریخی مجامع عمومی خاص ششم و هفتم ملل متحد در مورد پرنسیب های اساسی حاکمیت دول بالای منابع طبیعی شان تعیین قیمت عادلانه برای مواد اولیه و خام ریفورم سیستم پولی جهانی توجه به موضوع قروض مخصوصا برای ممالک در حال انکشاف و کمترین انکشاف یافته مژده دهنده آغاز یک سیستم عمومی جدید و نظام نوین اقتصادی می باشد .

باوصف این وقایع مهم و پیشرفت چشمگیر در بعضی ساحات انظر از زیایی عمومی پیشرفت های محدودی تاکنون صورت گرفته است .

پناغلی رئیس !

مشکل مشخص موقعیت نامساعد جغرافیائی کشور های محاط به خشکه توأم با پروبلم های انکشاف و موانع دیگر که محدودیت های طبیعی را در انکشاف اقتصادی این کشور ها بوجو آورده است مخصوصا عدم دسترسی آزاده بحروا زبحر آنقدر واضح است که ایجاب تکرار و تفصیلات مزید را نمینماید حل اساسی ترانزیت آزاد که برای انکشاف اقتصادی واجتماعی ممالک محاط به خشکه اهمیت حیاتی دارد در مجامع مختلف بین المللی و اخیرا در پنجمین کنفرانس سران دول و سیا حکومت کشورهای غیر منسلک مجدداً تأیید گردیده است، با در نظر داشت ارتباط مستقیم حق دسترسی آزاده بحروا زبحر و انکشاف اقتصادی هیأت افغانی جداً آرزومند است که جامعه بین المللی تصامیم عملی در مورد تطبیق این حق اتخاذ نماید .

مجمع خاص ششم، مجمع عمومی در پروگرام عمل خود پروبلم های مختلف ممالک روبه انکشاف و محاط به خشکه را تشخیص نموده و تصامیمی را که جهت جبران مصارف اضافی حمل و نقل و ترانزیت توسط تاسیس یک صندوق مخصوص اتخاذ گردد تأیید نموده است . در جریان مجمع خاص هفتم و مجمع عمومی سی ام بامشکلات زیاد و به ابتکار هیأت افغانستان توسط فیصله نامه شماره (۳۵۰۴) صندوق مخصوص جهت جبران مصارف اضافی ممالک محاط به خشکه که در ساحه حمل و نقل

وترا نيزت تاسيس گرديد .

به تاسي ازاين فيصله ومحتويات اعلاميه مانيلوا انکتادچارم بايست درزمينه اقدامات لازمه جهت فعال شدن صندوق مذکور هرچه زودتر اتخاذ گردد .

هيأت افغاني ازتصميم خاصي که به نفع ممالک کمترین انکشاف یافته ومحاط به خشکه درحال انکشاف که بااحتياجات عاجل ومشکلات عظيم اقتصادي مواجه اند واين وضع يک فشارآلي مهمي رابالاي آنهاوارد ميسازد وبه صورت مستقيم وغيرمستقيم تاثيرمنفي بالاي انکشاف آنها دارد، حمايت کامل مينمايد . اميدواريم اين مجمع عمومي به صورت جدی سعی ورزد تاتمام توصيه نامه وفیصله نامه هادرزمينه بشمول فيصله نامه که از طرف پنجمين کنفرانس سران کشور های بيطرف درين موردبه تصويب رسیده عملي گردد .

شباغلي رئيس !

نظام پولی جهانی بيک تجديد نظروريفورم بنيادی احتياج مبرم دارد تا نقش حق برداشت مخصوص رادرذخاير بين المللی زيادتر گردانیده ومساوات رادر بين ممالک انکشاف یافته ودرحال انکشاف درمورد اتخاذ تصاميم تايمين نمايد .

علاوتابايبست صندوق وجهی بين المللی عمليات خودرا تنها به مسايل پولی محدود نساخته وحمايت بيلانس تاريات وامدادجهت انکشاف ممالک درحال رشدو کمترین انکشاف یافته رانيزيکی ازوظايف خود بشمارد .

شباغلي رئيس !

درمورد انتقال تکنولوژی هيأت مسن از پيشنهادات فيصله نامه های مندرجه اعلاميه مانيلوا حمايت کامل نموده وآرزومنديم تا تصاميم لازم از طرف ارگان های ملل متحد مخصوصا کنفرانس ملل متحديرای تجارت وانکشف و موسسه انکشاف صناعتي ملل متحد بمنظور دست يابی ممالک درحال رشد و کمترین انکشاف یافته به تکنالوجی جديده بااساس يک قيمت مناسب باقدرت مالی واهداف اقتصادي شان اتخاذ گردد .

شباغلي رئيس !

تنهاچند هفته محدودسپری ميگردد که اکثریت مادرکشور زيبابی شماجبهت برسی مسايل عاجل اجتماعي واقتصادی وسياسی جهان دور هم جمع گرديده بوديم .

فيصله هاييکه درساخه اقتصادي درکنفرانس سران کولمبو اتخاذ گرديد زمينه مستحکم رابراي همکاري بين المللی استوار ساخته راه های حل مشخص رابراي پروبلم ها ارائه ميدارد . ماخيلي هاآرزومنديم که اين تصاميم ازحمايت اين مجمع بزرگ برخوردارگردد .

شباغلي رئيس !

ماچلنج هاوسرنوشت مشترک رادرپيشرو داريم بياييم به عزم راسخ راه های حل رابراي اختلافاتي که به آموواجه هستيم وطريق تايمين صلح وپيشرفت که جهان مشکل ديده مابه آن احتياج مبرم دارد جستجو نماييم عدم مساوات باکشورهای داراوتوسط برقرار نمودن يک

وزارت امور خارجه

نظام واقعی و جدید اقتصادی محور نمائیم .
و بامساعی خستگی ناپذیر برای ازبین بردن
بقایای استعمار و جهت تأمین حقوق بشر و
حق تعیین سرنوشت برای همه مردمان جهان
مبارزه نمائیم .

بیانید باهم یکجادرصلح وهم آهنگی بسر
بریم و برای نیل به اهدافی که برای سرنوشت
مشترک خود داریم به فیصله های خویش
مطابق به پرنسبب های مندرجه منشور ملل
متحد جنبه عملی واقعی و حقیقی دهیم تا بدین
وسیله بتوانیم فضای صلح را به منظور پیشرفت
و انکشاف جهان که به دشواری های گوناگون
مبتلامی باشد مهیا سازیم .

۱۴ میزان ۵۵

از طرف بناغلی محمد راؤد رئیس دولت ر
صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت سالگره
پیروزی ششم اکتوبر جمهوریت عربی مصر
عنوانی بناغلی محمد انور السادات رئیس جمهور
آنکشور به قاهره مخابره شده است .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این
تیلگرام تمنیات نیک خود و مردم افغانستان را
برای مساعی شجیعانه کشور دوست جمهوریت
عربی مصر و سایر کشور های برادر عرب
جهت پیروزی نهائی اظهار نموده ، و فقیتهای
مزید ملت دوست و برادر مصر را در راه تحقق
آمال ملی شان و همچنان تحکیم و توسعه مزید
روابط دوستی بین دو کشور را آرزو نموده اند .

۱۵ میزان ۵۵

از طرف بناغلی محمد راؤد رئیس دولت و

صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت روز ملی
جمهوریت دیموکراتیک آلمان عنوانی بناغلی
ویلی شتوف رئیس شورای دولتی و بناغلی
هورست سوندرمن رئیس شورای وزیران آن
کشور به برلین مخابره گردیده است .

* بناغلی ایوان لوازمین پارلمانی در
وزارت امور خارجه و کشورهای مشترک المنافع
برتانیه وارد کابل شمس و در
هتل انترکانتی نتال از طرف بناغلی محمد
انور روز معاون ریاست تشریفات وزارت
امور خارجه پذیرائی گردید متعاقباً بناغلی
عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت
امور خارجه با وی ملاقات تعارفی بعمل آورد .

۱۸ میزان ۵۵

از طرف بناغلی محمد راؤد رئیس دولت و
صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت تقرر
بناغلی آوری یورن فالدین بحیث صدراعظم
سویدن عنوانی صدراعظم و صوف به استکپلم
مخابره گردیده است .

* بناغلی سوچاتی چوتها سمیت سفیر کبیر
غیرمقیم تایلند در افغانستان اعتماد نامه اش
را به بناغلی محمد راؤد رئیس دولت و صدراعظم
مطابق مراسم معمول د. قصر ریاست جمهوری
تقدیم نمود .

* بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور
خارجه با دکتر کورت والدهایم سر منشی
موسسه ملل متحد در نیویورک ملاقات نمود .

د افغانستان ځمکنی

پدیرفتند .
درین موقع ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر
جمهوری ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی
سیاسی وزارت امور خارجه و سفیر کبیر برتانیا
مقیم کابل حاضر بودند .

ښاغلی ایوان لوارد ښاغلی محمد نعیم
دروزارت امور خارجه ملاقات تعارفی بعمل آورد .
هنگام این ملاقات سفیر کبیر برتانیا نیز
حاضر بود .

۲۰ میزان ۵۵

ښاغلی وحید عبداللہ معین وزارت امور خارجه
ورئیس هیأت افغانی درسی ویکمین اجلاس
مجمع عمومی ملل متحد پس از سہمگیری در
جلسات آن مجمع از نیویارک بکابل مراجعت
کرد .

ښاغلی وحید عبداللہ قبل از عزیمت حائب
کابل باوزرای خارجه ترکیه، چکوسلواکیا ،
مغستان و هم چنان ښاغلی فاروق قدوسی
رئیس اداره سیاسی موسسه آزادی فلسطین
در نیویارک ملاقات نموده است .

۲۲ میزان ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی
جمهوریت دیمو کراتیک مردم یمن عنوانی
ښاغلی سالم رباعی علی رئیس جمهور آنکشور
به عدن مخابره گردیده است .

* هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی
به عنوان قدر دانی از خدات ښاغلی نور احمد
اعتمادی سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان

همچنان ښاغلی معین وزارت امور خارجه
باوزرای خارجه ایران، پاکستان، کویت، هند
ورئیس هیأت بنگله دیش که جهت سہمگیری
دراجلاس جاری مجمع عمومی ملل متحد به
نیویارک آمده اند، ملاقات های جداگانه بعمل
آورده است .

* ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان از اتحاد
شوروی بکابل مراجعت کرد .

وزیر پلان در راس یک هیأت بدعوت مقامات
اتحاد شوروی برای مذاکره پیرامون قرار داد
های یکمده پروژه های انکشافی شامل پلان
هفت ساله کشور که تمویل آنها به همکاری
اتحاد شوروی در نظر است به آنکشور رفته
بود .

ښاغلی خرم هنگام مراجعت به خبر تکار
باختر در میدان هوایی بین المللی کابل نتایج
مذاکراتش را با مقامات مربوط شوروی مشبث
ومفید خوانده و نیز از مهمان توازی مقامات
متذکره نسبت به هیأت افغانی اظهار قدر دانی
کرد .

بعضی از اراکین وزارت پلان برخی از اعضای
سفارت کبرای اتحاد شوروی مقیم کابل از
ښاغلی خرم و اعضای هیأت افغانی در میدان
هوایی استقبال کردند .

۱۹ میزان ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
ښاغلی ایوان لوارد معین پارلمانی در وزارت
امور خارجه و کشورهای مشترک المنافع برتانیا
را برای ملاقات در قصر ریاست جمهور ری

وزارت امور خارجه

درمسکو، درراه تحكيم روابط دوستانه بين دو كشور مډال دوستي ملل را به وي اهدا نموده است .

دوره ماهوريت ښاغلي اعتمادی بحیث سفير کبير افغانستان درمسکو خاتمه یافته است

* هیأت اتحادشوروی بریاست ښاغلی سفير کبير زايکين جهت اشتراك دور سوم مذاكرات باهیأت افغانی راجع به تحكيم سواحل درياهای سرحدی بين افغانستان و اتحادشوروی وارد کابل گردید .

درمیدان هوائی بين المللی ښاغلی عبدالغنی کریمی مامور عالیرتبه وزارت امور خارجه و رئیس هیأت افغانی و سفير کبير اتحادشوروی در کابل از هیأت استقبال نمودند .

هیأت های هر دو کشور قسمتی از سواحل درياهای سرحدی بين افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی را مشترکاً معاینه و در مورد تحكيم جلوگیری از تخریبات ناشی از آبخیزی درياهای مذکور مذاكراتی انجام دهند .

* ښاغلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت جهت سهمگیری در سیمینار اول شانزدهمین اجلاس بورد تجارت و انكشاف (انكناد) عازم ژنیو گردید .

ریاست هیأت افغانی رادر بورد متذکره محمد اکرم سفير کبير افغانی درپاریس بمهمه دارد .

افغانستان اخیراً عضویت بورد تجارت و انكشاف کنفرانس ملل متحد برای تجارت

و انكشاف را حاصل نموده است .

* ښاغلی اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی دعوتی به افتخار ښاغلی نورا حمد اعتمادی سفير کبير جمهوریت افغانستان که دوره ماهوریتش در آنکشور خاتمه یافته است ترتیب داده بود .

وی ضمن این ضیافت از روابط دوستانه و همسایگی نیکی که خوشبختانه بين افغانستان و اتحادشوروی موجود است تذکر داد .

* اعضای کمیسیون فرعی مخدرات ملل متحد برای شرق میانه و نزدیک بعد از جلسه خویش در پاکستان وارد افغانستان شدند .

کمیسیون مذکور که مرکب از نمایندگان کشورهای افغانستان، ایران، ترکیه، پاکستان و سویدن و نماینده منشی عمومی ملل متحد، مشاهدین شعرات مربوط آن موسسه، انترپول و شورای همکاری گمرک ها میباشد طی جلسات خود در کابل راپور فعالیت های مقامات مربوط افغانی را در ساحت کنترل قاچاق مخدرات که با مساعدت صندوق کنترل مخدیره موسسه ملل متحد صورت میگيرد مطالعه و سفارشاتی در زمینه توسعه امداد های مالی و تخنیکي آن موسسه درین ساحت به کمیسیون بين المللی مخدرات ملل متحد خواهد نمود .

کمیسیون فرعی مخدرات ملل متحد برای شرق میانه و نزدیک در جلسه ترتیبی خویش ښاغلی محمد یحیی معروفی معاون مدیریت ملل متحد و روابط بين المللی وزارت امور

د افغانستان کالنی

باین مناسبت به نامبرده ابلاغ گردیده است .
علاو تاطی این تیلگرام بناغلی وحید عبدالله
اعتقاد راسخ حکومت و مردم افغانستان را به
اساسات و ارزش های منشور ملل متحد یکبار
دیگر تانید و اظهار آرزومندی نموده است
که مساعی موسسه ملل متحد جهت نیل به
اهداف عالی آن موسسه همواره قرین موثقت
باشد .

کمیسسیون عمومی یونسکو که قرار است در
نایروبی دایر شود عازم کینیا گردید .
* پوهاند عبدالقیوم وزیر معارف در اس
هیأت افغانی برای اشتراك در نهمین جلسات
کمیسسیون عمومی یونسکو که قرار است از
نایروبی دایر شود عازم کینیا گردید .

کنفرانس عمومی یونسکو که در هر دوسال
دایر میگردد امسال برای اولین بار در یک کشور
افریقایی منعقد میشود . در جمله هیأت افغانی
در کنفرانس عمومی یونسکو دکتر محمد اکرم
سفیر کبیر افغانی در پاریس و نماینده دائمی
افغانستان در یونسکو . پوهاند دکتور عبدالعظیم
ضیایی استاد پوهنتون کابل ، بناغلی رئیس
محمد خیز زاده رئیس کلتور و هنر وزارت
اطلاعات و کلتور ، بناغلی عبدالاحمد صدیقی
سکرتر کمیسسیون ملی یونسکو افغانستان و
محترمه حمیرا معاونه مدیریت عمومی یونسکو
وزارت معارف عضویت دارند .

* یک هیأت اقتصادی امارات متحده عرب
برای مذاکره پیرا دون پروژه جدیدشکر بلان
که تمویل آن قسم از همکاری اقتصادی اوطبی

خارجه راجحیت معاون رئیس کمیسون انتخاب
نمود .

ریاست این کمیسون رازماننده ترکیه
بهمده دارد .
قرار است کمیسون فرعی بعد از ختم
مشاهدات خویش در افغانستان جلسات مشابه
در ایران و ترکیه نیز دایر کند .

۲۹ میزان ۵۵

اگریمان دوکتور علی احمد که بحیث سفیر
کبیر دولت جمهوری افغانستان در مسکو از
حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
مطالبه شده بود اخیرا موصلت کرده است .
همچنان اگریمان بناغلی عبدالرحمن پژواک
سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در لندن
از حکومت انگلستان مطالبه شده بود اخیرا
موصلت کرده است .

* بناغلی نور احمد اعتمادی سفیر کبیر
منتخب دولت جمهوری افغانستان در اسلام آباد
از مسکو بکابل موصلت نمود .

همچنان دکتور عبدالواحد کریم سفیر کبیر دولت
جمهوری افغانستان در قاهره که برای اجرای
پاره اور بکابل آمده بود عازم ماهوریتش شد .

* به مناسبت سی و یکمین سالگرد تاسیس
موسسه ملل متحد از طرف بناغلی وحید عبدالله
معین وزارت امور خارجه تیلگرامی عنوانی
دکتور کورت والدهایم سرمنشی ملل متحد به
نیویارک معابره وطنی آن مراتب تبریک و تمهیت
بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم

در نظر است وارد کابل شد .

۵ عقرب ۵۵

موافقتنامه قرضه ۱۴ ملیون دالر بانك
انكشاف آسيائي باشرایط مساعد جهت تمویل
مصارف احداث پروژه تولید تخم بذری كه
مذاكرات آن قبلا در كابل انجام یافته بسود
از طرف هیات مدیره بانك انكشاف آسيائي
اخيرا تصویب گردید .

يك منبع وزارت پلان گفت باساس پروژه
متذكره سالانه به اندازه بیست هزار تن تخم
اصلاح شده گندم وشش هزار تن تخم اصلاح
شده پخته تولید به زارعان كشور توزیع
می گردد .

۸ عقرب ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره
اعلام جمهوریت ترکیه عنوانی بناغلی فخره
كورونك رئیس جمهور آنكشور به انفسره
مخابره شده است .

همچنان از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب
بناغلی هواكوفنگ صدراعظم جمهوریت مردم
چین بحیث رئیس کمیته مرکزی حزب کمونست
جمهوریت مردم چین و رئیس کمیسیون نظامی
کمیته مرکزی حزب کمونست آن كشور عنوانی
بناغلی موصوف به پیکنگ مخابره گردیده
است .

بناغلی محمد داؤد طی این تیلگرام تمنیات
نیک خود، مردم و حکومت افغانستان را برای
صحت و موفقیت بناغلی هواكوفنگ و همچنان
پیشرفت و رفاه مزید مردم چین ابراز نموده اند

در میدان هوایی بین المللی کابل نمایندند
وزارت پلان از هیات مذکور استقبال کرد .

۴ عقرب ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره
تولد اعلیحضرت محمد رضا پهلوی شاهنشاه
ایران عنوانی اعلیحضرت موصوف به تهران
مخابره شده است .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این
تیلگرام برای صحت و سلامت آن اعلیحضرت
ورفاه و ترقی روز افزون ملت برادر و دوست
ایران اظهار آرزومندی نموده اند .

همچنان از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت
و صدراعظم بمناسبت روز ملی اتریش تیلگرام
تبریکه عنوانی بناغلی رودولف کریشلسکر
رئیس جمهور آنكشور به ویانا مخابره گردیده
است .

* بناغلی سلطان محمود غازی رئیس عمومی
هوانوردی ملکی و توریزم و رئیس انجمن
دوستی جمهوریت افغانستان و جمهوریت مردم
چین در راس يك هیات آن انجمن بنا بدعوت
انجمن دوستی جمهوریت مردم چین و افغانستان
عازم پیکنگ گردید .

در میدان هوایی بین المللی کابل بعضی از
اراکین ریاست عمومی هوانوردی ملکی و توریزم
و بناغلی کانیه ناوسفیر کبیر جمهوریت مردم
چین مقیم کابل با هیات افغانی وداع نمودند .

۸ عفر ۵۵

* موافقت نامه توأمیت پوهنتون کابل
 باپوهنتون های بن، بوخوم وکولن جمهوریت
 اتحاری آلمان اخیرا بامضاء رسید .
 موافقت نامه رادکتور غلام فاروق سفیر کبیر
 دولت جمهوری افغانستان در بن بامقامات
 مربوط پوهنتون های متذکره امضاء نموده
 است .

* هیأت اتحادشوری بریاست ښاغلی سمیر
 کبیر زایکین که جیت سهمگیری در دور سوم
 مذاکرات هیأت های دوکشور روی موضوع
 تحکیم سواحل دریا های سرحدی بین افغانستان
 واتحاد شوروی وارد کابل شده بود عازم
 کشورش گردیده .

* بافتخار ښاغلی سلطان محمودغازی رئیس
 عمومی عوانوردی ملکی و توریزم و رئیس انجمن
 دوستی افغانستان و جمهوریت مردم چین و
 هیأت انجمن دعوتی از طرف رئیس انجمن دوستی
 جمهوریت مردم چین با کشورهای خارجی در
 پیکنگ ترتیب شده بود .

دزین ضیافت معاون وزارت امور خارجه
 سفیر کبیر و ماورین عالیرتبه جمهوریت مردم
 چین و شارژ د فیر سفارت کبرای افغانستان
 در پیکنگ اشتراک داشتند .

۱۳ عفر ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت
 و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت انتخاب
 ښاغلی کراتر جونینر به حیث رئیس
 جمهور منتخب ایالات متحده امریکا عنوانی
 ښاغلی موصوف په جورجیا مخا بره گردیده
 است .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی ایسن
 تیلگرام تمنیات نیک خود را برای صحبیت و
 موفقیت ښاغلی کراتر و همچنین تحکیم مزید
 عمیق دوستانه بین افغانستان و ایالات متحده
 امریکا و رفاه بیشتر مردم دوست امریکا اظهار
 داشته اند .

* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت
 و صدراعظم اگر یمن ښاغلی چو دری منظور
 مرشد که بحیث سفیر کبیر جمهوریت مردم
 ښنگله دیش در کابل از جانب حکومت آنکشور
 مطالبه شده بود صادر گردیده است .

* بمقصد سهمگیری در پروژه تلو یزیون
 افغانستان حکومت جاپان نصد و پنجاه ملیون
 ین به افغانستان کمان بلاعوض مینماید .

موافقتنامه را از طرف دولت جمهوریت
 افغانستان ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان
 و از جانب کشور جاپان ښاغلی جین جی یامادا
 سفیر کبیر آنکشور مقیم کابل امضاء نمودند .

هنگام امضای موافقتنامه نمایندگان وزارت
امور خارجه و اطلاعات و کلتور برخی از اراکین
وزارت بلان و بعضی از اعضای سفارت کبرای
جاپان حاضر بودند .

۱۴ عقرب ۵۵

پیشنهاد هیأت افغانی برحق مسلم
کشورهای محاط به خشکه در مورد دسترس
آزاده بحر و از بحر شامل دریای خلیج فارس
برود تجارت انکشاف ملل متحد بکنام منعقد
ژنیو گردیده و از انکتابد خواهش بعمل آمد
تادرتکمیل این حق مسلم مربوط به کشورهای
محاط به خشکه اقدامات مقتضی و مناسب
سورت بگیرد .

هنگام امضای موافقتنامه نمایندگان وزارت
امور خارجه و اطلاعات و کلتور برخی از اراکین
وزارت بلان و بعضی از اعضای سفارت کبرای
جاپان حاضر بودند .

۱۴ عقرب ۵۵

پیشنهاد هیأت افغانی برحق مسلم
کشورهای محاط به خشکه در مورد دسترس
آزاده بحر و از بحر شامل دریای خلیج فارس
برود تجارت انکشاف ملل متحد بکنام منعقد
ژنیو گردیده و از انکتابد خواهش بعمل آمد
تادرتکمیل این حق مسلم مربوط به کشورهای
محاط به خشکه اقدامات مقتضی و مناسب
سورت بگیرد .

پیشنهاد هیأت افغانی برحق مسلم
کشورهای محاط به خشکه در مورد دسترس
آزاده بحر و از بحر شامل دریای خلیج فارس
برود تجارت انکشاف ملل متحد بکنام منعقد
ژنیو گردیده و از انکتابد خواهش بعمل آمد
تادرتکمیل این حق مسلم مربوط به کشورهای
محاط به خشکه اقدامات مقتضی و مناسب
سورت بگیرد .

شایعاً مطالب و اشتغال محمدالله طرزی معین
وزارت تجارت هنگامی مواصلت چه کار
اجتماع متذکره بخبرنگار باخترا او از داشت
شلتزدهمین جلسه پورود تجارت و انکشاف
به اشتراک نمایندگان بیش از یکصد و دو کشور
که بتاريخ ۲۳ میزان در ژنیو دایر گردیده بود
اخیراً خاتمه یافته و در آن موضوعات مهم
تجارتی و اقتصادی مطرح گردیده است .
شایعاً معین وزارت تجارت گفت: در جمله

شایعاً مطالب و اشتغال محمدالله طرزی معین
وزارت تجارت هنگامی مواصلت چه کار
اجتماع متذکره بخبرنگار باخترا او از داشت
شلتزدهمین جلسه پورود تجارت و انکشاف
به اشتراک نمایندگان بیش از یکصد و دو کشور
که بتاريخ ۲۳ میزان در ژنیو دایر گردیده بود
اخیراً خاتمه یافته و در آن موضوعات مهم
تجارتی و اقتصادی مطرح گردیده است .
شایعاً معین وزارت تجارت گفت: در جمله

مطروف گردید .

معین وزارت تجارت اضافه کرد که در جلسه مورد تجارت و انکشاف تصمیم اتخاذ گردید که کتابچه کمیته جداگانه موافقت خود که فیصله نامه ها و تجاویز کنفرانس گروه هفتاد و هفت مینوی بر همکاری میان کشور های روه انکشاف منعمده مکسیکو و همچنان فیصله نامه و تدابیر کنفرانس انکناو چهارم دنایروبی راباد نظر داشت تضایب و فیصله های جلسیه خاص هفتم موسسه ملل متحد تعقیب و بررسی نماید .

بناغلی طرزی گفت که نظر به پیشنهادات هیأت افغانی جلسه تصویب نمود تا در اجتماع آینده بورد تجارت و انکشاف که در آینده قریب بسویه وزرا دایر خواهد شد موضوع کشورهای کمتر انکشاف یافته بشمول کشور های محاط به خشکه و سایر ممالک دارای شرایط نامساعد اقتصادی بطور جداگانه در آجندای کنفرانس مذکور شامل ساخته شود . وی علاوه نمود در مورد پروگرام منضمه برای امتعه فیصله بعمل آمدنایک کمیته بین الحکومتی باصلاحیت برای رسیدگی و تممیل اهداف فیصله های شماره ۹۳ کنفرانس نایروبی تشکیل شود تا موضوعات عمده در ساحه پالیسی احتوای امتعه را دنبال نماید .

بناغلی طرزی گفت موضوعات دیگر ایسن جلسه را منابع مالی و بودجه انکناو کشتی رانی و ترانسپورت انتقال منابع حقیقی و تزئید سیمیه آن برای کشور های روه انکشاف مخصوصا کشورهای کمتر انکشاف یافته بمنظور بهبود

انتقال مکانیزم و پاملشتری تشکیل میدهد که در زمینه اطرف بورد تجارت و انکشاف تجاری و تصمیم لازم اتخاذ گردید .

* سی ومین سالگرم تاسیس یونسکو در کشور نجلیل گردید .

در محفلیکه باین مناسبت در ادیو ریسم یوهنتون کابل برگزار شد بعد از تلاوت چند آیت از قرآن عظیم الشان و بخش سرود ملی بنیائیه پوهاند عبدالقیوم وزیر معارف و رئیس کمیسون ملی یونسکوی افغانستان توسط پوهاند وفی الله سمیعی معین دوم وزارت معارف قرائت گردید .

وزیر معارف در بنیائیه اش از خدمات نهایت سودمند و ارزشناک یونسکو در راه تممیم و دوام صلح و احترام کرامت انسانی یاد آوری نموده و گفته است که جای افتخار است که سی ومین سالگرم موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد (یونسکو) در کشور عزیز ما تجلیل میگردد . وزیر معارف متذکر شده است که افغانستان هم مانند سایر کشورهای صلح دوست که در انکشاف امور اجتماعی عرفانی و اقتصادی کشور توجه خاصی داشته و دارد عضویت این موسسه جهانی را حاصل و از کمک های آن در ساحات مختلف ثقافتی استفاده نموده است . * موافقه تجارتی در مورد انکشاف و توسعه تجارت بین دولت جمهوری افغانستان و جمهوریت عراق در کابل عقد شد .

جانبه کی مابین به نفع مردمان هر دو کشور
 و در راه استحکام علائق دوستانه همدوم بین
 افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
 و تقویت صلح و آرامش مردمان سرسلسر گیتی
 بیش از پیش مفید موثر واقع گردد .

۱۰ یشاغلی بهدالرحمن یژواک سفیر کبیر
 دولت جمهوری افغانستان در دهلی جدید که
 دوره ماموریتش در هندی خا تمه پافته
 است . یشاغلی فخرالدین علی احمد رئیس
 جمهور و میرمن اندوکاندی صدراعظم آنکشور
 ملاقات های بودیمی بعمل آورد .

یشاغلی چوان وزیر امور خارجه هند دعوت
 نیهای بافتخاری یشاغلی یژواک درهوتیله آشه که
 ترتیب داده بود .

۱۱ سفارت کبری اتحاد شوروی مقیم کابل
 یبچاه ونهمین سالگرد انقلاب اکتوبر آنکشور
 را ضمن ضیافتی تجلیل نمود .

بموجب این موافقه که به تاسی از موافقتنامه
 تجارتی منعقد سال ۱۹۷۲ بین دو کشور در
 نتیجه مذاکرات بین هیأت های تجارتی و
 ترانزیتی افغانستان و عراق عقده شد .
 تسهیلات لازم جهت توسعه و انکشاف تجارت
 جانبین بعمل می آید .

۱۶ عقرب ۵۵

از طرف یشاغلی یشاغلی محمد داؤد رئیس
 دولت و صدراعظم به مناسبت یبچاه ونهمین
 سالگرد انقلاب کبیر اکتوبر تلگرام تبریکیه
 عنوانی یشاغلی لیونید بریژنینه هفتمی
 حزب کمونسیت ، یشاغلی نیکولای بودکوری
 صدراعظم هیأت رئیس شورای عالی و یشاغلی
 الکسی کاسیگین رئیس شورای وزیران اتحاد
 شوروی سوسیالیستی به مسکو مخابره گردیده
 است .

یشاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این
 تلگرام تبریکات خود مردم و حکومت افغانستان
 را به مردم دوست لاتحاد جماهیر شوروی
 ابراز داشته و اظهار آرزومندی نموده اند که
 روابط نیک حسن تفاهم و همکاری های همه

د افغانستان کالسی

مجاهد بزرگه پښتون قبل از طهر روز ۲۱ عقرب
از مینول ټی روفاشته ټننه وپس از یادای
جنازه در شهسای صالحین مکتبانه به حساب
سپرده شد .

* مذاکرات هیأت افغانی با مقامات بانک
جهانی درباره تادیه شش ملیون دالر عرضه
از طرف بانک مذکور برای پروژه های تکمیل
زراعت افغانستان درواشنگتن انجام یافت .

موافقتنامه مربوط به این قرضه بعد از طی
مراتب به اعضاء خواهد رسید. ریاست هیأت
افغانی را درین مذاکرات ښاغلی عبدالله
ملکیار سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان
در ایالات متحده امریکا بعهده داشت .

* دوکتور علی احمد سفیر کبیر منتخب
دولت جمهوری افغانستان در مسکو از جاپان
بکابل مواصلت نمود .

۲۴ عقرب ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم
ښاغلی لیسترولف رئیس واعضای هیأت
مجلس نمایندگان ایالات متحده امریکا را برای
ملاقات در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .

در این موقع ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت
اهور خارجه، ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر
جمهوری و ښاغلی رابرت کن شارژدافیر سفارت
کبرای امریکا مقیم کابل نیز حضور داشتند.

در این ضیافت ښاغلی محمد نعیم ، دکتور
محمد حسن شرف معاون اول وزارت تعلیم ،
ښاغلی سید عبدالله معاون دوم حدرات وزیر
عالمه ، بعضی از اعضای کابینه، دگر جنرال
علامه حیدر رسولی لوی درستیز، برخی از
مأمورین عالیرتبه عسکری و ملکی ، رئیس و
اعضای انجمن دوستی افغانستان و اتحاد
شوروی، کوردریلو و نیک مقیم کابل ناخدا
های شاهنامه عوت ښاغلی الکساندر میخائیلویچ
پوزانوف سفیر کبیر اتحاد شوروی مقیم کابل
و خانمش اشتراک ورزیده بودند .

* سفیر کبیر ښاغلی شلدن وانس آمرکینه
اجرائیه کنترل و مخدرات امریکا با ښاغلی
وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه ملاقات
نمود .
طی این ملاقات پیرامون اقدامات و فعالیت
های بین المللی در ساحه کنترل مواد مخدره
مذاکره و تبادل افکار بعمل آمد .

۲۰ عقرب ۵۵

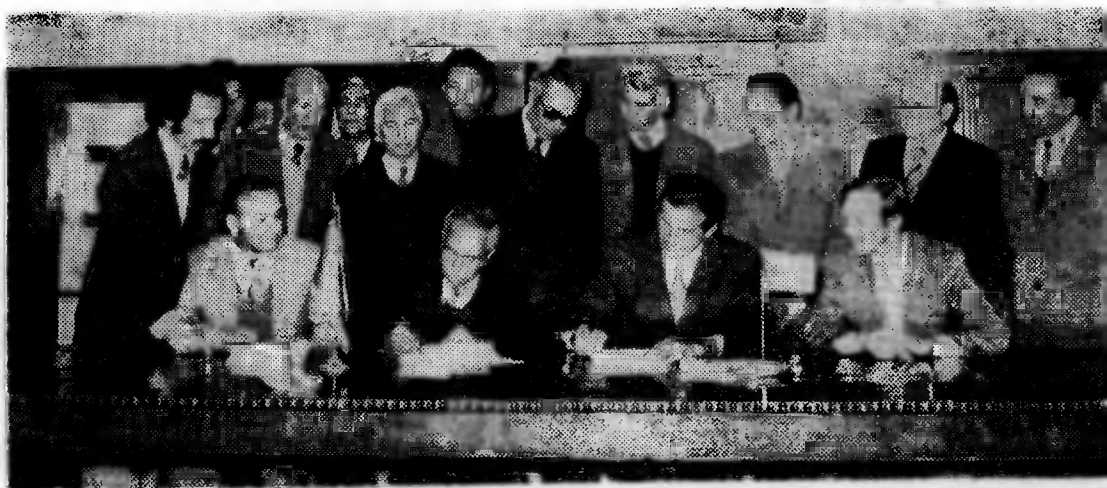
اگریمان ښاغلی حمیدالله عنایت سراج که
بعیث سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان
در دهلی جدید از حکومت هند مطالبه شده بود
اخیرا مواصلت کرده است .

* باناسف اطلاع گرفته ایم که ښاغلی
خان محمد ایوب خان اچکزی بگتن از مهاجدهین
بزرگ پښتون در اثر مرضی طولانی که عاید
حالش بود روز ۲۰ عقرب بعمر شصت و چار
سالگی در شفابخانه چشم از جهان پوشید .
جنازه مرحوم خان محمد ایوب خان اچکزی

وزارت امور خارجه

خبر وزیر پلان، ملاقات نمود.
یک منبع وزارت پلان گفت که طی این ملاقات درباره کمکهای کانادا در تبدیل پروژه ساختمان مطبخ معارف تهیه کاغذ و در ضرورت برای وزارت معارف و همچنان مطالعه تخنیکی و اقتصادی وادی دریای کسابل و پروژه کانالیزاسیون شهر کابل و یکنه تعداد پروژههای اکتشافی دیگر شامل پلان هفت ساله کشور بواکوه و سایر افکار بعمل آمد.
هیأت کانادایی در نتیجه مذاکرات آی.آ.دی.سی حکومت خویش را برای کمک در پروژه های مورد نظر افغانستان ابراز داشت.
قرارداد خبر دیگر نساغلی حسین داودی سفیر کبیر ایران، مقیم کابل نیز با وزیر پلان ملاقات نموده و در مورد تسریع قرارداد های احداث پروژه هاییکه به همکاری اقتصادی ایران صورت میگردد مذاکره کرد.
* حکومت چکوسلواکی بمقتصد تهیه ماشین آلات جهت استفاده از معدن زغال سنگ سیزک هرات اضافه ایزد و ملیون دالر افغانستان عرضه میدهد.
قرارداد مربوط به این همکاری را در حالیکه انجنیر عبدالصمد صلاح معین سرپرست و

هیأت مجلس نمایندگان امریکای جنوبی نساغلی ناسفر رئیس کمیته پلاننگ مجلس مذکور برای یک مسافرت دوستانه به کابل آمده است.
هیأت مذکور بانساغلی محمد نعیم در عجلت وزارت امور خارجه ملاقات بعمل آورده هنگام این ملاقات شازرد افیر سفارت کبرای امریکا نیز حاضر بود.
۲۰ عقرب ۵۵ هجری قمری
اعلیحضرت بزرگ زبیر بیکرام شاه دیوان پادشاه نیپال هنگامیکه طیاره حامل شان فضای افغانستان را عبور می کرد پیام دوستانه ای عنوانی نساغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم مخابره نموده و تمیبات نیک خویش را برای رفاه و سعادت مردم افغانستان ابراز نمودند.
مقابله نساغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم طی تلگرام جوابیه از پیام اعلیحضرت موصوف تشکر نموده آرزومندی شانرا برای ترقی و تعالی مردم نیپال ابراز فرمودند.
* هیأت کانادایی ریاست نساغلی ون آپه آمراداره کمکهای آنکشور بانساغلی علی احمد

د افغانستان کالنسی

ملل متحد گفت هدف از وجود آمدن این موسسه پیشرفت انکشاف مزید صنایع در کشور های صنعتی و ممالک روبانکشاف بوده چنانچه این موسسه از بدو تاسیس تا کنون به مقصد انکشاف ورشد صنایع در کشور هیای جهان خدمات مفید و ارزشمندی انجام داده است .

وی گفت افغانستان نیز بحیث یک عضو وفادار موسسه ملل متحد مناعی دو جانبه موسسه انکشاف صنایع را در پیشبرد و انکشاف صنایع در افغانستان وسایر ممالک عضوبه نظرفدر نگریده وهم از تجارب نظریات و کمکیای تخنیکی وقتی این موسسه مستفید گردیده است .

* یک هیأت متخصصین اتحاد جما هیر شوروی بریاست ښاغلی ملوک معین وزارت جیالوجی آنکشور وارد کابل شد ودر میدان هوایی بین المللی از طرف انجنیر عبدالصمد صلاح معین سرپرست و بعضی دیگر از اراکین وزارت معادن و صنایع و برخی از اعضای سفارت کبرای شوروی مقیم کابل استقبال گردید .

هیأت متخصصین شوروی طی اقامت در افغانستان راجع به همکاری کشورش در پروژه های استخراج معادن که پروژه معده در مس عینک نیز در آن شامل است بامقامات مربوط افغانی مذاکراتی انجام خواهد داد .

۱ فورس ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت

بعضی ازاراکین وزارت معادن و صنایع ښاغلی زینک کارمیلنا سفیر کبیر چکوسلواکیا و برخی از اعضای آن سفارت مقیم کابل حاضر بودند. داکتور میراکبر رئیس استخراج معادن از طرف افغانستان و از جانب چکوسلواکیا ښاغلی سووود مستشار تجارتي سفارت کبرای آن کشور در کابل امضاء و تپوړه کردند .

* ښاغلی لیسترولف عضو مجلس نمایندگان ایالات متحده امریکا و رئیس کمیته پلاننگ روابط خارجی آن مجلس که در راس یک هیأت برای بازدید دوستانه به کابل آمده بود کابل زابقصد قاهره ترک گفت . در میدان هوایی بین المللی کابل نماینده وزارت امور خارجه و شارژدافیر سفارت کبرای امریکا با هیأت وداع کردند .

۲۶ عقرب ۵۵

ښاغلی نور احمد اعتمادی سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در اسلام آباد اعتماد نامه اش زامطابق مراسم معمول به ښاغلی فضل الهی چودری رئیس جمهور پاکستان تقدیم نمود . * دهمین سالگرد تاسیس موسسه انکشاف صنایع موسسه ملل متحد (یونیدو) در کابل تجلیل گردید .

در محفلی که باین مناسبت در سالون کنفرانسهای وزارت معادن و صنایع برگزار شد ښاغلی حفیظ الله رئیس پلان آن وزارت در طرف خدمات موسسه ملل متحد و شتمات اختصاصی آن روشنی انداخته و ضمن شرح تاریخچه موسسه انکشاف صنایع در چوکات

وزارت امور خارجه

در میدان هوایی بین المللی کابل نیاغلی
محمدانور نوروز معاون ریاست تشریفات
وزارت امور خارجه از وی استقبال کرد

* موافقتنامه فرهنگی و علمی بین دولت
جمهوری افغانستان و جمهوری سوسیالیستی

رومانیا در کابل عقد گردید

اسناد این موافقتنامه را پوهاند دکتر یونین
وزیر اطلاعات و کلتور و نیاغلی الکساندر بووایا

سفیر کبیر غیرمقیم رومانی در افغانستان در
وزارت امور خارجه امضاء و مبادله نمودند

بعد از امضای موافقت نامه پوهاند دکتر نور

نویس و نیاغلی الکساندر بووایای بانیه های

از روابط حسنه دو کشور تذکر داده و تشنهید

مزید آنرا آرزو نمودند

هنگام امضای موافقتنامه عمده ازاراکین وزارت

اطلاعات و کلتور وزارت امور خارجه و بعضی

از اعضای سفارت کبرای رومانی حاضر بودند

و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی
لبنان عنوانی نیاغلی الیاس سرکیس رئیس
جمهور آنکشور به بیروت مخابره گسردیده

است
۲ قوس

اعلیحضرت پیرنادر پیر بیکرا شاه دیوا
پادشاه نیپال هنگامیکه طیاره حامل شان در

راه بازگشت از اتحاد شوروی به کتندو، مضای
افغانستان را عبور می کرد پیام لاوستانه عنوانی

نیاغلی محمدانور رئیس دولت و صدراعظم
مخابره نموده که از طرف نیاغلی رئیس دولت

و صدراعظم طی تیلگرام جوابیه به کتندو از
وصول پیام موصوف اظهار تشکر شده است

۴ قوس

نیاغلی محمد فواد عبدالملکی سفیر کبیر
منتخب جمهوریت عربی مصر در کابل برای

انفصال مایوریتش وارد کابل تید

٤ قوس ٥٥

اساس آن توسط سيمينار بين المللی پښتو که به همکارۍ یونسکو در کابل انعقاد مییابد گذاشته شده بود به کنفرانس عمومی یونسکو در نایروبی ارائه کرده است .

در مصوبه که درین مورد بعمل آمد یونسکو موظف گردیده است تا در تقویه هرچه بیشتر مرکز بین المللی مزبور بذل مساعی نموده و در چوکات بودجه علمی خود امداد های علمی و مالی نماید .

* هیأت افغانستان مسوده مصوبه را در مورد تطبیق پروژه ابدات و حفظ آثار باستانی هرات بحیث مرکز اسلامی در چوکات پروگرام های دوسه سال آینده یونسکو پیشنهاد کرد که بدون مراجعه به رای گیری باتفاق آراء به تصویب رسید .

علاوآ پیشنهاد دیگر حکومت افغانستان در مورد اعمار يك هوزیم بسویه عالی در کابل مورد تصویب اکثریت قرار گرفت .

بموجب این مصوبه موسسه یونسکو در تطبیق يك طرح بین المللی برای سمپگری ممالک حفریات کننده در اعمار هوزیم متذکره بذل مساعی خواهند کرد .

تطبیق تصاویر مذکور از جهت تقویه لسان ملی پښتو و حفظ آثار و ابدات تاریخی افغانی به مساعدت یونسکو حایز اهمیت خاص است . * موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری افغانستان و جمهوری کوبا در کابل عقده گردید .

اسناد مربوط به این موافقتنامه را از جانب

يك هیأت تجارتي چكو سلواکیا برای مذاکره درباره پروتوکول تجارتي و تبادل اموال قیمت هابین دو کشور برای سال ١٩٧٧ وارد کابل شد .

قرار است مذاکرات هیأت چکوسلواکیا هیأت افغانی در وزارت تجارت آغاز شود . در میدان هوایی بین المللی کابل رئیس انکشاف صادرات وزارت تجارت و سفیر کبیر چکوسلواکیا در کابل از هیأت استقبال کردند . ریاست این هیأت را بناغلی کادیرا بک رئیس تجارت خارجی آنکشور بعهده دارد .

٦ قوس ٥٥

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام همدردی به مناسبت حدود زلزله اخیر در ترکیه و تلفات جانی و خسارات مالی زیاد ناشی از آن عنوانی بناغلی فخری کوروتک رئیس جمهور آنکشور به انقره مخابره شده است .

طی این تیلگرام بناغلی رئیس دولت و صدراعظم مراتب همدردی و تسلیت خویشی حکومت و مردم افغانستان را به رئیس جمهور حکومت و برادران ترکی بدنسبت این حادثه ابراز نموده اند .

* پیشنهاد افغانستان در مورد تقویت مرکز بین المللی تنبغات پښتودر افغانستان در چوکات بودجه علمی یونسکو به تصویب رسید .

هیأت افغانی اخیراً پیشنهاد تقویت مرکز بین المللی تنبغات پښتودر افغانستان را که

وزارت امور خارجه

افغانستان پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور و از طرف جمهوریت کوریا بناغلی میونگ چون چوی سفیر کبیر آنکشور مقیم کابل دروزارت امور خارجه امضا و تعاطی نمودند.

بناغلی یارملوک معین وزارت جیا لوجی اتحاد شوروی بابناغلی سید عبدالاله معاون دهم صدارت عظمی وزیر مالیه ملاقات نمود. طی این ملاقات در حالیکه بناغلی الکساندر میخائیلوویچ یوزانوف سفیر کبیر اتحاد شوروی مقیم کابل و مستشار اقتصادی آنکشور نیز حاضر بود را جمیع به پروژه استخراج بهره برداری و تاسیسات ذوب مس معدن عینک و تکمده پروژه های دیگر جیا لوجی و استخراج معادن در افغانستان که در چوکات همکاری تخنیکي و اقتصادی اتحاد شوروی تحت اولین پلان هفت ساله اکتشافی کشور دژ نظر داشتند مقرر بعمل آمده است.

معین وزارت جیا لوجی اتحاد شوروی در اس وقت شیات متخصصین آنکشور به منظور مذاکره با مقامات افغانستانی در زمینه بهره برداری از معادن سرپرژه های جیا لوجی اختیار بکابل آمده است.

انجنیر یازوسلاویا کوبنس معین وزارت تجارت خارجی چکوسلواکیا وارد کابل شد. در میدان هوایی بین المللی کابل بناغلی حسین الله طرزی معین وزارت تجارت و سفیر کبیر آنکشور در کابل از وی استقبال کردند.

قرار است بناغلی یاکوبنس در مذاکرات تجاری که بین جمهوریت افغانستان و چکوسلواکیا خلاصه در کابل جریات دارد شرکت کند.

بناغلی یاکوبنس بعد از ختم مذاکرات تجاری پروتوکول مربوط را نیز با مقامات افغانی امضاء خواهد کرد.

۸ قوس ۵۵

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم نیلگرام تفریکیه به مناسبت روز ملی جمهوریت فدرالیستی جمهوری آلمانی یوگوسلاویا عزرائی ملاقات بر روز تیتو رئیس جمهور آنکشور به بلگراد مخابره گردیده است.

قرایه دار مطالعات تخنیکي و اقتصادی و ترخیص نموده بر پروژه تخنیکي بمنظور احداث

د افغانستان کالسی

وصدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت روز ملی اتحادیه امارات عربی عنوانی بنا غلسی زیدبن سلطان رئیس اتحادیه مذکوربه ابوطبی مخابره گردیده است .

* ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت اشغال کرسی مقام ریاست جمهوری مکزیکو توسط دکتور خوزی لوبیز پره تیلو عنوانی رئیس جمهور مذکوربه شهر مکزیکو مخابره گردیده است

ښاغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان درواشنگتن که درعیسن زمان سفیر کبیر غیرمقیم افغانی در مکزیکو میباشد، بحیث نماینده حکومت جمهوریت افغانستان درمراسمی که به مناسبت اشغال کرسی ریاست جمهوری مکزیکو توسط دکتور پره تیلو برگزار میشود اشتراک مینماید .

* رؤسای دول وصدراعظمان ممالک اسلامی طی پیام ها پی که عنوانی ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بکابل مخابره کرده اند عید سعید اضحی ربه ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم تهنیت گفته اند .

همچنان ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت وصدراعظم پیام های تبریکه بمناسبت عید سعید اضحی عنوانی رؤسای دول و صدراعظمان کشورهای اسلامی مخابره گردیده است .

* تمام مختراق پشتون وبلوچ طی پیام های عید سعید اضحی ربه ښاغلی محمد داؤد

بندذخیره دستگاه برق آبی چشمه شفا بالای دریای بلخ به قیمت سه ملیون وششصد و بیست ویکهزار وهشتصد و پنجاه و سه روپل باین مقامات مربوطه افغانی وشوروی درکابل عقد شد .

قرار دادرانجنیر احمد فرید اسحق رئیس پلان وزارت آب وبرق وښاغلی بریس تیتوف مستشار اقتصادی سفارت کبرای اتحادشوروی امضاء نموده .

باحداث بندذخیره چشمه شفا بالای دریای بلخ وتنظیم جریان آب دریای مذکور زمینہ آبیاری بهتر ساحه ای درحدود هفتاد و شش هزار هکتار زمین موجوده مربوط شبکه های هژده نهرکه فعلا قسمت های پایین آب آن به قلت آب مواجه می باشندمیسر می گردد . علاوه برآبیاری اراضی متذکره در پروژه مذکور امکان تولید انرژی برق نیزدر نظرگرفته شده است .

قرار است مطالعات تخنیکی واقتصادی وترتیب پروژه تخنیکی بند ذخیره دستگاه برق چشمه شفا ازطرف متخصصین شوروی باسهمگیری فعال انجنیران افغانی در ظرف دو سال وهفت ماه تکمیل وراپودان بدسترس مقامات افغانی گذاشته شود .

مصارف استواری این پروژه که شامل انضمام متخصصین ، سامان وآلات وترتیب راپورت تخنیکی می باشد ازگردید اتحادشوروی تمویل می گردد .

* ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت

وزارت امور خارجه

بموجب این قرارداد سپین زرشركت ۱ ز فروش پخته متذكره سیزده ملیون و ششصد هزار دالر بدست می آورد .

يك منبع سپین زرشركت گفت هشت هزار تن پخته مخلوج درطرف پنج ونیم ماه آینده بطرف اتحادشوروی درشیرخان ندرتحویل داده میشود .

۱۵ قوس ۵۵

ازطرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روزملی فنلندعنوانی بناغلی اورهوکی کونین رئیس جمهور آنگشور به هلسنکی مخابره گردیده است .

* ازطرف بناغلی وحیدعبدالله معین وزارت امورخارجه تیلگرام تبریکه بمناسبت تقرر بناغلی هوانگ هواچیت وزیر امور خارجه جدید جمهوریت مردم چین عنوانی بناغلی موصوف به پیکنگ مخابره گردیده است .

۲۰ قوس ۵۵

ازطرف بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم پیام تبریکه بمناسبت بیست و هشتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر عنوانی دوكتوركورت والداهایم سرمنشی عمومی موسسه ملل متحدبه نیویارک مخابره گردیده است .

درپیام بناغلی رئیس دولت و صدراعظم یکباردیگر اعتقاد راسخ مردم و حکومت افغانستان به اساسات حقوق بشر تأیید گردیده و تذکار بعمل آمده است که تحقیق

رئیس دولت و صدراعظم ، حکومت و کافه ملت افغانستان تهنیت گفته ترقی و تعالی کشور ورفاه مزید مردم افغانستان را تحت رهنمایی های مؤسس جمهوریت بناغلی محمد داؤدآرزو نموده اند .

* موافقتنامه های تجارتي و تادیات برای پنج سال و پروتوكول تبادل اموال برای سال های ۱۹۷۶ و ۱۹۷۷ بین افغانستان و چکوسلواکیا در وزارت تجارت عقد شد . موافقتنامه های متذكره رادرحالیکه بناغلی محمدخان جلالی وزیر تجارت و بناغلی زینک کارمیلیتا سفیرکبیر چکوسلواکیا در کابل حاضر بودند بناغلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت وانجنیر یارو سلویا کوتس معین وزارت تجارت خارجی چکوسلواکیا امضاء نمودند .

يك منبع وزارت تجارت گفت قرار است برای سالهای ۱۹۷۶ و ۱۹۷۷ بین دوکشور جمعاً بیست و هفت ملیون دالر اجناس تجارتي مشترک کا مبادله شود که بمقایسه پروتوكول تبادل اموال سال گذشته یازده ونیم فیصد زیاد می باشد . هنگام امضاء موافقتنامه بعضی ازاراکین وزارت تجارت نمایندگان وزارت امور خارجه و دافغانستان بانك و بعضی از اعضای سفارت کبرای چکوسلواکیا درکابل نیزحاضر بودند .

* قرار داد فروش هشت هزارتن پخته مخلوج بین سپین زرشركت و نمایندگی تجارتي وستوگ انتورگک درکابل عقدگردید .

د افغانستان کالنسی

* ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم ښاغلی مرامیش منشی اجر ائیه کمیسیون اقتصادي واجتماعي موسسه ملل متحد برای آسیا و حوزة پسیفیک راجهت ملاقات در قصر ریاست جمهوری پدیو رفتند .

درین موقع ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی آن وزارت نیز حاضر بودند .
* هیأت افغانی بر ریاست ښاغلی عبدالغنی

کریمی مامور عالی رتبه وزارت امور خارجه جهت سپهگیری در مذاکرات کمیسیون مشترک امور سرحدی بین افغانستان و اتحاد شوروی عازم ترکمنستان گردید .

چهارمین دور مذاکرات کمیسیون مشترک دو کشور در شهر عشق آباد آغاز میشود .
قرار است هیأت های دو کشور سواحل بعضی دریا های سرحدی را مشترکاً معاینه و در موضوعات تخنیکي مربوط به تحکیم سواحل دریا های مزبور مطالعات و تبادل افکار بعمل آورند .

* دوکتور ژوزف میکوسفیر کبیر منتخب غیر مقیم جمهوریت مردم هنگری در افغانستان برای تقدیم اعتمادنامه اش وارد کابل گردید .
ښاغلی محمد انور نوروز معاون ریاست تشریفات وزارت امور خارجه در میدان هوایی بین المللی از ښاغلی میکوسفیر استقبال نمود .

چنین اصول یگانه ضامن احترام به حقوق اساسی بشرکه شرط اصلی تامین صلح و امنیت جهانی بشمار میرود میباشد .

همچنان در این پیام ضمن قدردانی از مساعی ملل متحد برای تامین حقوق بشر خواستار برای دفاع از آزادی های اساسی مردم و امحای تبعیض نژادی سلطه اجنبی و اپارتاید اظهار امیدواری گردیده است تا درین راه تدابیر بیشتر جهت تامین حقوق خود از ادیت مردمان محروم از استقلال و حقوق اساسی شان اتخاذ گردد .

* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب ښاغلی کورت فورلگر ب حیث رئیس کنفدراسیون سویس عنوانی ښاغلی موصوف به سرن مخابره گردیده است .

* از طرف ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب مجدد دکتور کورت والدهایم ب حیث منشی عمومی موسسه ملل متحد عنوانی ښاغلی موصوف به نیویارک مخابره گردیده است .

* ښاغلی محمد فواد عبدالمبدي سفیر کبیر جمهوریت عربی مصر در کابل اعتماد نامه اش رامطابق مراسم معمول به ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود .

ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهوری فیض حاضر بودند .

وزارت امور خارجه

* ښاغلی پال لوشونچي رئيس شورای دولتی جمهوریت مردم هنگری هنگا میکه طیاره حامل شان در راه مراجعت به کشورش فضای افغانستان راعبور میگرد پیام دوستانه عنوانی ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم مخابره نمود .

متقابلا ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی تیلگرام جوابیه که به بوداپست مخابره شد از پیام دوستانه ای رئیس شورای دولتی جمهوریت مردم هنگری ابرازتشکر نموده اند .

۲۵ قوس ۵۵

ښاغلی حمیدالله عنایت سراج سفیر کبیر منتخب دولت جمهوری افغانستان در دهلی جدید ازلندن وارد کابل شد .
* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی بحرین عنوانی والا حضرت عیسی بن سلمان الخایفه امیر دولت بحرین به منامه مخابره گردیده است .

* دوکتور ژوزف میکوسفیر کبیر غیرمقیم جمهوریت مردم هنگری در افغانستان بسا دوکتور محمد حسن شرق معاون اول صدارت عظمی در عمارت صدارت ملاقات تعارفی بعمل آوردند .

همچنان دوکتور ژوزف میکوسفیر کبیر غیرمقیم جمهوریت مردم هنگری در افغانستان

* ښاغلی مرامیس منشی اجرائیه کمیسیون منطقی اقتصادی واجتماعی موسسه ملل متحد برای آسیا و حوزہ پاسیفیک از کابل عازم تهران شد .

ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه در میدان هوایی بین المللی کابل باوی وداع کرد .

* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب مجدد ښاغلی زاید بن سلطان النهمین بحیث رئیس اتحادیه امارات عربی عنوانی ښاغلی موصوف به ابوظبی مخابره گردیده است .

۲۱ قوس ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب ښاغلی هواری بومیدین بحیث رئیس جمهوریت دیموکراتیک مردم الجزایر عنوانی ښاغلی موصوف به الجزایر مخابره گردیده است .

۲۳ قوس ۵۵

دکتور ژوزف میکو سفیر کبیر غیرمقیم جمهوریت مردم هنگری در افغانستان اعتماد نامه خود را مطابق مراسم معمول به ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود .

ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهوریت نیز حاضر بودند .

د افغانستان کالنی

باپوهاند دکتور نوین وزیراطلاعات وکلنتور ملاقات نمود .
جمهوریت اتحادی آلمان عنوانی صدراعظم موصوف به بین مخابره گردیده است .

۲۹ قوس ۵۵

پوهاند دوکتور عبدالله عمر وزیر صحت عامه که درراس یک هیات مصروف بازدید از عراق میباشد ازطرف ښاغلی احمد حسن البکر رئیس جمهور عراق پذیرفته شد. ضمن این ملاقات پوهاند عمر تمنیات نیک ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم را به رئیس جمهور عراق رسانید .

وزیر صحت عامه ضیافتی به افتخار وزیر صحت عراق ترتیب داده بود که درآن استادخلیل الله خلیلی سفیر کبیر افغانی درینداد بعضی از مامورین عالی رتبه وزارت های خارجه و صحت عراق اشتراک نموده بودند .

اول جدی ۵۵

دوکتور علی احمد سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان درمسکو مطابق مراسم معمول اعتماد نامه خویش را به ښاغلی نیکولای پود گورنی صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در قصر کرملین تقدیم نمود .

* هیات افغانی پس از اشتراک در چهارمین دور مذاکرات کمیسیون مشترک امور سرحدی بین افغانستان و اتحاد شوروی منعقد عشق آباد مرکز جمهوریت ترکستان به کابسل مراجعت کرد . هیات افغانی که ریاست آنرا

طی این ملاقات راجع به تطبیق مسواد پروتوکول همکاری کلتوری و فرهنگی بین جمهوریت افغانستان و جمهوریت مردم هنگری مذاکره و تبادل افکار بعمل آمد .

طبق یک خبر دیگر دوکتور ژوزف میکویا ښاغلی علی احمد خرم وزیر پلان ملاقات نموده و طی آن راجع به امکانات همکاری کشورش در بعضی پروژه های انکشافی افغانستان مذاکره و تبادل افکار نمود .

۲۶ قوس ۵۵

میرمن ماریا مارینو معین وزارت کلتور کشور کوستاریکا برای یک بازدید غیر رسمی از افغانستان به کابل وارد شد . در میدان هوایی کابل نماینده وزارت اطلاعات و کلتور از موصوفه استقبال نمود .

۲۸ قوس ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت هفتاد مین سالگرد تولد ښاغلی لیونید بریژننوف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونسٹ اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی عنوانی ښاغلی موصوف به مسکو مخابره گردیده است .

* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت تقرر مجدد ښاغلی هلموت شمیت بحیث صدراعظم

ښاغلي عبدالغني کريمي مامور عاليرتبه وزارت امور خارجه بعمېده داشت طي اقامت در عشق آباد روي موضوعات تخنيکي مربوط به تحکيم سواحل درياهاي سرحدی بين دوکشور بسا هيات شوروی مذاکره وتبادل افکار نموده و بعضی قسمت های اين دريا ها رامعاينه نمودند .

دوم جدی ۵۵

به مناسبت دو صدمين سال استقلال ايالات متحده امریکا ښاغلي عبدالله ملکيار سفیر کبير دولت جمهوري افغانستان در واشنگتن تحفه مردم وحکومت افغانستان را که عبارت از سمبول مجسمه آزادی امریکا بصورت موزائيک ميباشد طي مراسم در قصر سفيد به ښاغلي نلسن راکنفلر معاون رئيس جمهور امریکا درغياپ ښاغلي فورده اهدا نمود .

معاون رئيس جمهور امریکا متقابلا از دريافت اين تحفه اظهار قدردانی نموده و به نمايتدگی از رئيس جمهور مراتب امتنان و سپاسگذاری مردم وحکومت امریکا را به مردم افغانستان و ښاغلي محمد داود رئيس دولت و صدراعظم ابراز نمود .

دوم جدی ۵۵

ښاغلي عبدالرحمن پژواک سفیر کبير منتخب دولت جمهوري افغانستان در لندن برای اشغال ماموريتش اعازم انگلستان گرديد .

۵۵ جدی ۵۵

از طرف ښاغلي محمد داود رئيس دولت و

صدراعظم نلگرام تبريکيه به مناسبت تقرر ښاغلي تاکیوفوکودا بحيت صدراعظم جديد جاپان عنوانی ښاغلي موصوف به توکیو و مخابره گرديده است .

۷ جدی ۵۵

نخستين لويه جرگه دولت جمهوري افغانستان بروز ۱۰ دلو دایر ميگردد .

مطابق به ارزش های اصیل انقلاب ۲۶

سرطان ۱۳۵۲ که منکي بر قدرت ملی ومردمی افغانستان ميباشد . رئيس دولت جمهوري با درک مسئوليت های خود مبنی بر ايفای وعده که بتاريخ ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ به مملت نجيب افغانستان داده بودتصميم گرفت اولين لويه جرگه دولت جمهوري را در کابل دایر نمايد . دولت جمهوري منکي به ارزش های انقلابی ومترقی خود با در نظر داشت شرایط عینی تکاملی جامعه افغانی که جدا به اصالت مردم منکي بوده و به استناد این فلسفه انقلابی واصیل ملی که مملت را سر چشمه همه قدرت هاو منبع حاکمیت ملی ميداند تشکیل لويه جرگه را يک اصل مسلم دانسته و به وسيله این فرمان جمهوري انعقاد لويه جرگه را بتاريخ ده لوی ۱۳۵۵ اعلام ميدارد .

خواهران و برادران عزيز !

مطابق عرف جامعه مالويه جرگه هادړ افغانستان در مواقع حساس ومهم تشکیل گرديده وموضوعات حياتی ملی رامورد غور ومداقه قراردادده اند ولي لويه جرگه آینده افغانستان خاصيت ممتاز ديگري رانيز داراست

وزارت امور خارجه

بود از طرف مجمع عمومی سی و یکم ملل متحد به تصویب رسید .

این صندوق برای جبران مصارف اضافی ترانسپورت کشورهای محاط به خشکسکه تاسیس گردیده است. همچنان فیصله نامه دیگر افغانستان و بعضی کشورهای دیگر در مورد تدابیر خاص به نفع کشور های محاط به خشکسکه و فیصله نامه پیشنهادی افغانستان و یکمده کشور های دیگر در مورد حق دسترسی آزاد کشورهای محاط به خشکسکه به بحرالبحر که طی آن از کشورهای عضو تقاضا شده این حق را محترم بشمارند در جلسه کامله مجمع عمومی ملل متحد مورد تصویب قرار گرفت .

طبق یک خبر دیگر فیصله نامه افغانستان در مورد سهمیه کشورهای کمترین انکشاف یافته در بودجه عادی ملل متحد از طرف جلسه عمومی به تصویب رسید . بموجب این فیصله نامه در سهمیه کشورهای کمترین انکشاف یافته سراز سال آینده از سیالی پنجاه فیصد تنقیص بعمل خواهد آمد .

۹ جنی ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت سالگرم تولد اعلی حضرت بیراندرا بیر بیکر امشاه دیوا پادشاه نیپال به اعلی حضرت موصوف به کتمندو مخابره گردیده است .

۱۲ جنی ۵۵

از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت و

وآن اینکه : این اولین لویه جرگه ایست که بعد از الغای نظام شاهی تشکیل میشود. لذا علاوه بر آنکه مسوده قانون اساسی دولت جمهوری به غرض غور و تصویب به پیشگاه مجلس کبیر ملی ارائه خواهد گردید یا لیبی و اجراءات عمده دولت جمهوری نیز در آن جرگه ملی گذارش خواهد یافت .

باتوجه به نکات فوق آرزو مند ملت نجیب افغان مطابق به تعاملی که ترکیب و طرز العمل آن به حکومت هدایت داده میشود در انتخاب نمایندگان خود اقدام خواهد کرد باتوجه به این امانت بزرگ ملی از خدای توانا نیاز مندیم تا ملت نجیب افغان رادر انتخاب نمایندگان شان که حیات مستقل و آبرو مند افغانستان با طرز اجرای آنها بیوند ناگستنی دارد موفق و کامران گرداند

۸ جنی ۵۵

ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان هنگامیکه طیاره حاملش در راه مراجعت به پاکستان فضای افغانستان را عبور میکرد پیام دوستانه عنوانی ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم مخابره نموده است .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم متقابلا طر تلمگرامی از پیام دوستانه ښاغلی صدراعظم پاکستان ابراز تشکر نموده اند .

* فیصله نامه مربوط به تثبیت اساسنامه صندوق کشورهای محاط به خشکسکه که از طرف افغانستان و چند کشور دیگر پیشنهاد گردیده

صدر اعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت سالگره استقلال جمهوریت د یموکراتیک سودان عنوانی ښاغلی جعفر النمیری رئیس جمهور آنکشور به خرطوم مخابره شده است .

* از طرف ښاغلی رئیس دولت و صدر اعظم اگریمان ښاغلی شلندرا کمار سنگ که به حیث سفیر کبیر جدید هند در کابل از جانب حکومت آنکشور مطالبه گردیده بود صادر شده است .

* از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت سالگره استقلال جمهوریت سوسیالستی برما عنوانی جنرال نیوین رئیس جمهور آنکشور به رنگون مخابره گردیده است .

۱۶ جلدی ۵۵

ښاغلی محمد نعیم برای انجام معاینات طبی و تداوی عازم اتحاد شوروی گردیدند .

برای وداع با ښاغلی محمد نعیم دکتور محمد حسن شرق معاون اول صدارت ښاغلی سید عبدالاله معاون دوم صدارت و وزیر مالیه اعضای کابینه، لوی درستیز و شارژدافیر سفارت کبرای اتحاد شوروی مقیم کابل در میدان هوایی بین المللی کابل حاضر بودند .

۱۷ جلدی ۵۵

ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی

۱۳ جلدی ۵۵

انجنیر عبدالنواب اصغی وزیر معادن و صنایع در راس هیأت برای اشتراک در کنفرانس میز مدوروزای صنایع کشورهای روبا انکشاف عازم دهلی جدید گردید .

درین کنفرانس که از طرف حکومت هند به همکاری موسسه انکشاف صنایع ملل متحد در دهلی دایر میگردد وزرای صنایع بیست و دو کشور روبا انکشاف اشتراک نموده و موضوع عمده اجندای آنرا همکاری های اقتصادی و

وزارت امور خارجه

سیاسی وزارت امور خارجه برای اشتراك در كنفراانس فوق العاده راجع به تدوین كنوانسیون پناهگزینی عازم ژنیو گردید .

*بشاغلی فضل الحق خالقیار معین وزارت مالیه ذر ناس يك هیات عازم ویا نا شد .

۱۹ حمل ۵۵

حکومت ایالات متحده امریکا بیست میلیون دالر برای پروژه حفر زابر و ازبین بردن شوره اراضی وادی هیر مند طی سه سال آینده به افغانستان کمک بلاعوض میدهد .

۱۸ جدی ۵۵

این مطلب رابشاغلی تتود و رالیوت جونیر سفیر کبیر ایالات متحده امریکا مقیم کابل ضمن ملاقاتی رابشاغلی علی احمد خرم وزیر پلان اظهار داشت . طبق اظهار يك منبع وزارت پلان باکمال پروژه حفر زابر و ازبین بردن شوره اراضی وادی هلمند که از کمک بلاعوض ایالات متحده امریکا روی دست گرفته میشود دوهزار و پنصده و هشتاد فامیل از اراضی صالح الزراعه مستفید خواهند شد .

از جمله کمک متذکره نه ونیم میلیون دالر آن در سال ۱۳۵۶ با افغانستان تادیه خواهد شد .

۲۰ جدی ۵۵

موافقت نامه فرهنگی بین افغانستان و

سیاسی وزارت امور خارجه برای اشتراك در كنفراانس فوق العاده راجع به تدوین كنوانسیون پناهگزینی عازم ژنیو گردید .

*بشاغلی فضل الحق خالقیار معین وزارت مالیه ذر ناس يك هیات عازم ویا نا شد .

هیات افغانی طی اقامت در ویانا موافقتنامه مربوط به سه میلیون و هفتصد و پنجاه هزار دالر کمک صندوق همکاری اوپك را برای افغانستان با مقامات صندوق مذکور امضای نمایسد .

يك هیات میرمن های افغانی برای اشتراك در كنفراانس زن از نگاه قانون که بتاريخ ۱۹ جدی در دهلی جدید دایر میگردد عازم هند شدند .

هیات افغانی درین كنفراانس پیرامون تدابیر موثریکه برای سبم گیری همه جانبه زن در حیات اقتصادی واجتماعی کشور از طرف دولت جمهوری اتخاذ شده تشریحات خواهد داد .

اعضای هیات عبارت از محترمه کبرانیسه دمیرنو تولنه، محترمه حمیرا حمیدی مدیره و محترمه مصومه عصمتی معلمه لیسه ملالی و

جمهوريت ديموکراتيک مردم کوريا در کابل عقيد گويد .
 سنلده مربوط به اين مولفنتنامه به از جانب افغانستان بناغلی فيض محمد خير زاده رئيس کلتورو وزارت اطلاعات و کلتور و از جانب جمهوريت ديموکراتيک مردم کوريا بناغلی جونگ سوونگ ليول چهارم وزير سياست کاري آنکشور مقيم کابل در وزارت امور خارجه امضا و تعاطي کردند .
 ۲۹ - جدي ۵۵

بهران ام از تپه سلمان دو جرم لين تيلفون چينل سيستم وزارت شريف و حيرتاه بين هم پند کان وزارت مخابرات و مستشاريت اقتصادي سفارت کيري اتحاد شوروي در کابل عقد گريد .
 بموجب اين قرارداد جانب شوروي سامان دو جره لين تيلفون چينل سيستم راه فاصله
 ۲۴ -

هشتاد کيلو متر به قيمت مجموعی هفتاد و يك هزار و نيمصده رويبل که از قرضه اتحاد شوروي تمويل می شود تهیه مينمايد .
 محترمه کيرا رئيسه دميرمنو تولنه بس از اشتراك در جلسات زناز نگاه قانون معتقد دهلې بوطن باز گشت .
 وي در اين جلسات که ۱۹ جدي افتتاح شد موقف زناز در کشور تشریح کرده و پروگرامهای دولت جمهوري ز برای ارتقای موقف زن مسويه ملي بين الصلتي توضیح داده است .
 ساير اعضاي هيأت افغاني در جلسات فرعی کنفرانس که در دهلې جريان دارد اشتراك ميگيرند .
 ۲۲ جدي ۵۵
 حکومت انگلستان شش ميليون پوند استرلنگ به افغانستان کمک بلاعوض ميدهد بناغلی رای کروي سفيز کبير آنکشور مقيم

وزارت امور خارجه

د افغانستان موردي غور فرار كړفته و تسانيد خواهد شه . همچنان پيشنهاد ديكر هيات افغاني درمورد تهيه پرسونل صنعتي وتبادل معلومات تكنالوژي بين كشيور هاي در حال رشد از طرف كنفرانس تائيد وتصويب شه.

۲۵ جدي ۵۵

ښاغلي فضل الحق خالقيار معين وزارت ماليه پس از امضای موافقتنامه قرضه سه ميليون وهفتصدو پنجاه هزار دالري صندوق مخصوص اوپك با مقامات صندوق مذكور در ويانا بكابل مراجعت كرد .

ښاغلي خالقيار گفت اين قرضه بدون ريج بوده ميعاد پرداخت آن بشمول پنج سال معافيت ۲۵ سال ميباشد .

معين وزارت ماليه توضيح كرد كه از اين قرضه مواد طرف ضرورت استهلاكی خريداري شده راز ماحصل فروش آن در تمويل مصارف محلي پروژه هاي انكشافی كشيور استفاده خواهد شه .

۲۷ جدي ۵۵

ښاغلي زلمي محمود غازي سفير كبيير دولت جمهوري افغانستان در تهران براي اجرائي پاره امور وارد كابل گرديد .

* قرار داد فروش سه هزار وينجاه بن بخته مخلوج بين سپين زر شركت ونمايندگي تجارتي چكوسلواكيا به امضا رسيد . همچنان اين قرار داد سپين زر شركت از فروش بخته مذكور پنج مليون دودصد وهفتادوشش هزار

كابل بانباغلي علي احمد خرم وزير پسلان ملاقات نموده وطلي آن راجع به متن موافقتنامه مربوط به اين كمك كشيور مشاكره وتبادل افكار نمود .

در چوكات شش ميليون پوندي استرلينگ مساعدت بلاعوض انگلستان در احداث يك دستگاه جديدي روغن نباتي در هلمندوپك دستگاه درهرات بعد از آنكه مطالعات اقتصادي اين دستگاه هاتكميل شه استفاده خواهد شه .

همچنان مصارف مطالعات اقتصادي وتكنيكي بمقصد ذخاير غله وماركيتينگ تامين خدمات در ساحه منجمنت تعليم وترقيه در بعضي از پروژه هاي انكشافی كشيور از اين كمك در نظري ميباشد .

۲۳ جدي ۵۵

ښاغلي حميدالله عنايت سراج سفير كبيير منتخب دولت جمهوري افغانستان در دهلي جديد براي اشغال ماموريتش عزائم هند گرديد .

* انجنير عبدالنواب اصفي وزير معادن صنايع پس از اشتراك در كنفرانس ميزمدور وزراي صنايع كشيورهاي رويه انكشاف منعقدده دهلي جديد به كابل مراجعت كرد .

وزير معادن وصنايع حين مراجعت بكشيور گفت هيات افغاني در اين كنفرانس سهيم فعال گرفته وپيشنهاد افغانستان در مورد تاسيس يك مركز امداد تكنالوژي از طرف موسسه انكشاف صنايع ملل متحد «يونيدو»

افغانستان رابه ښاغلی جیمی کارتر رئیس جمهور جدید امریکا اظهار و توفیق وی رادر رهبری ملت امریکا درجهت صلح و پیشرفت آرزو نموده اند .

همچنان ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلیگرام آرزومندی شانرا برای انکشاف و توسعه بیشتر علایق دوستی و همکاری مشربین دوکشور و به نفع ملل افغانستان و ایالات متحده امریکا ابراز و تمنیات نیکشانرا برای صحت و سلامت ښاغلی جیمی کارتر و رفاه و سعادت مزید مردم دوست امریکا اظهار فرمودند .

* از طرف ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه تیلیگرام تبریکه به مناسبت تفریر ښاغلی سایروس واتس به حیث وزیر امور خارجه جدید ایالات متحده امریکا عنوانی ښاغلی مصوف به واشنگتن مخابره گردیده است .

* قرار داد سامان الات مواد تجهیزات ماشینری ساختمانی ساحه مسکونی متخصصین

و پنجاه دالر بدست می آورد .
* از طرف ښاغلی محمد کاؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلیگرام تعزیت بمناسبت درگذشت ښاغلی جمال بی دیدی رئیس شورای اجرائیه فدرال جمهوریت سوسیالستی فسترال یوگوسلاوی و خاندنن در حادثه سقوط طیاره عنوانی ښاغلی جوزف پروتیتور رئیس جمهور آتکشور به بلگراد مخابره گردیده است .
ښاغلی بر رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلیگرام مراتب همدردی و تسلیت عمیق خود را نسبت باین حادثه به رئیس جمهور یوگوسلاوه یا ابراز نموده اند .

* از طرف ښاغلی محمد کاؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلیگرام تبریکه به مناسبت حلیف وفاداری و اشغال کرسی ریاست جمهوری ایالات متحده امریکابه ښاغلی جیمی کارتر عنوانی ښاغلی مصوف به واشنگتن مخابره گردیده است .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم در این تیلیگرام تبریکات پر حرارت خود حکومت و مردم

وزارت امور خارجه

وکارگران پروژه استخراج و انتقال گاز و تصفیه خانه های آن به ارزش بیش از یکمیلیون هفت صد و هفتاد و هشت دلار بین افغانستان دتیلو ملی موسسه وزارت معادن و صنایع و مستشاریت اقتصادی سفارت کبرای شوروی عقد شد.

۲۶ دلو ۵۵

قرار داد توريد دستگاه برق حرارتي کابل به ارزش اضافه از بيست و هفت مليون فرانك سويسي بين وزارت آب و برق و کمپني آب و برق سويسي عقد کردید.

یک منبع وزارت آب و برق ضمن ابراه این مطلب گفت بادر نظر داشت احتياج روزافزون برق در شهر کابل و توسعه شبکه های برق برای تدویر مؤسسات صنعتي و همچنان جلوگیری از قلت برق در مواقع خشکسالی تجویز به عمل آمد تا به همکاری بانک جهانی دستگاه برق حرارتي از نوع توربین گاز در

کابل نصب و بکار انداخته شود.

دستگاه برق حرارتي مورد نظر متشکل از دو توربین گاز هر یک به ظرفیت بیشتر از بیست و یک هزار کیلووات است که مواد محرکه آنها نفت داخلی تشکیل میدهد.

بیش از هشتصد فیصه مصارف این دستگاه که قول است تا اواخر سال ۱۳۵۶ در کابل نصب گردد از طرف بانک جهانی و همکاری آن در توسعه انکشافی دولت تامین میگردد.

قرار داد های ارزش بیش از یکمیلیون دلار و یک هزار تن بخواه نلتر به ارزش ۵۰ میلیون دلار از سمت هزار دالر اختیار این سپین زر شرکت رادو کمپنی خارجی در گذر عقد شد. قرار داد سازمان الات تجهیزات و مواد طرف ضرورت برمه کاری امور تفحصاتی نفت و گاز حوزه شمال به ارزش مجموعی نه میلیون

وسه صد هزار روبل بین دافغانستان دتیلوملی موسسه وزارت معادن و صنایع و موسسه نختواکسپورت اتحاد شوروی در کابل عقد گردید .

۶ دلو ۵۵

به موجب این قرارداد موسسه نختواکسپورت شوروی بیش از سیزده هزار تن سامان الات و مواد مورد ضرورت تفحصاتی نفت و گاز و امور برمه کاری حوزه شمال را تهیه و تادو سال آینده به دافغانستان دتیلو موسسه تسلیم میدهند .

قیمت سامان الات و تجهیزات متذکره در چوکات کریدت اتحاد شوروی تمویل میگردد . * ښاغلی حمیدالله عنایت سراج سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در دهلی جدید مطابق مراسم معمول اعتماد نامه اش رایبه ښاغلی فخرالدین احمد رئیس جمهور هند تقدیم نمود .

* تکمیلی قرار داد تمدید معیاد خدمت متخصصین و تکمیلی دو قرار داد دیگر مبنی بر خریداری سامان الات تفحصی و اکتشافی معادن جامد به ارزش چارملیون و هفتاد و شش هزار روبل از طرفه اتحاد شوروی بین وزارت معادن و صنایع و مستشاریت اقتصادی سفارت کبرای آنکشور اخیرا در کابل عقد شد .

۵ دلو ۵۵

قانون مدنی کشور در شماره نزد هم مورخه یانزدهم جدی ۱۳۵۵ جریده رسمی نشر شد. این قانون که مشتمل بر چارجلدو

از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام های به مناسبت سالگرد جمهوریت هند عنوانی ښاغلی فخرالدین علی احمد رئیس جمهور و میرمن اندیرا کانسدی صدراعظم آنکشور به دهلی جدید مخابره شده است .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلگرام هاتبریکات صمیمانه خود حکومت و مردم جمهوریت افغانستان را به زعمای حکومت و مردم هند ابراز نموده و بهترین تمنیات ښانرا برای رفاه و سعادت مردم دوست هند ابراز کرده اند .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم اظهار آرزومندی نموده اند که علایق حسنه موجود بین دوکشور در آینده بیش از پیش توسعه و استحکام یابد .

* از طرف ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تبریکه به مناسبت روز ملی استرالیا عنوانی ښاغلی سر جان کار گورنر جنرال آنکشور به کانبرا مخابره گردیده است .

* ښاغلی محمد نعیم در مسکو با ښاغلی لیویند بریژنف سر منشی حزب کمونسنت اتحاد شوروی ملاقات دوستانه بعمل آورد.

ښاغلی محمدنعم چندی قبل برای انجام معاینات طبی و تداوی به آنکشور رفته بودند. * ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه و رئیس هیات افغانی در کنفرانس فوق العاده میثاق پناه کزینی از ژینوبه کابل مراجعت کرد .

۱۸ دلو ۵۵

رهر انقلاب ښاغلی محمد داؤد با ایراد خطابه شان اولین لویه جرگه دولت جمهوری افغانستان را بنام خداوند بزرگ و توانادر تالار لویه جرگه واقع انصاری وات افتتاح فرمودند :

دلوی اوتوانا خدای په نامه

د افغانستان د ملت محترمو نمایندگانو !

تهنډاب و اساس سیاست خارجی دولت جمهوری افغانستان بر دو اصل عمده و مهم ذیل استوار است :

اولا بر حفظ استقلال ، منافع و حاکمیت ملی که بر اساس روحیه ناسیونالیزم و آزادمنشی مردم ماکه مقدس ترین میراث پر افتخار و حماسه های درخشان خاطره های ملی مامیباشد استوار است و خواهد بود .

ثانیا بر بنای بیطرفی مثبت و بر اساس عدم انسلاک قضاوت آزاد در مسایل بین المللی همزیستی مسالمت آمیز و احترام متقابل با همه مردم ملل صلح دوست جهان و احترام به منشور ملل متحد .

در این آرزومندی هیچگونه تبعیض در مورد

* قرار داد توریید توربین چهارم دستگاہ حرارتی مزار شریف بین وزارت معادن و صنایع و مستشاریت اقتصادی سفارتکبرای شوروی در کابل عقد گردید .

یک منبع وزارت معادن و صنایع گفت که قیمت مجموعی پروژه سازی وسامان والات توربین چهارم برق حرارتی مزار شریف که به دو میلیون هشتصد هزار روبل بالغ میشود از کرایت اتحاد شوروی تمویل میگردد .

۷ دلو ۵۵

ښاغلی محمد نعیم از اتحاد شوروی به وطن مراجعت کردند .

دوکتور محمد حسن شرف معاون اول صدارت عظمی ښاغلی عبدالاله معاون دوم صدارت عظمی وزیر مالیه اعضای کابینه لوی درستیز عده از مامورین عالیرتبه عسکری و ملکی و شارهژدافیسر سفارت کبرای اتحاد شوروی مقیم کابل در میدان هوایی از ښاغلی محمد نعیم استقبال نمودند .

ښاغلی محمد نعیم حین مواصلت به میدان هوایی بین المللی کابل به نمایندۀ باختر اظهار داشتند که هنگام افامت شان در مسکو با ښاغلی لیونید بریژنیف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونسنت اتحاد شوروی در قصر کریملین ملاقات دوستانه نمودند .

طی این ملاقات که در فضای حسن تفاهم صورت گرفت طرفین راجع به موضوعات مورد علاقه دوکشور مذاکرات و تبادل افکار سودمند بعمل آوردند .

وزارت امور خارجه

سال تاحدی سبب سردی روابط دوستانه ما گردیده بود با قراردادی که پس از طی مراحل قانونی خودبه پیشنهاد حکومت تصویب شورای ملی و توشیح پادشاه وقت بین مملکتین منعقد گردید با تبادل اسناد مصدق آن دلیل دیگری بین کشور های ما وجود ندارد که مانع گسترش و توسعه بیشتر روابط دوستانه ما گردد .

علايق ما با همسايه بزرگ ديگر ما جمهوريت مردم چين هميشه دوستانه بوده و اين دوستي بر اصول همزيستي مسالمت آميز و حسن همجواري استوار ميشود و ما در اين علايق دوستانه که به منفعت ملت های ماست هر چه بیشتر گسترش و تقويت يابد .

راجع به مناسبات افغانستان با پاکستان بايد گفت که افغانستان به حيت يك کشور صلح دوست همواره طرفدار حل شرافتمندانه يگانه اختلاف سياسي خود با پاکستان باساست مذاکرات مستقيم و مسالمت آميز بوده است. مسافرت شاعلي ذوالفقار علي بوتو صدر اعظم پاکستان به افغانستان و مسافرت اينجانپه پاکستان در سال جاری به طرفين موقع داد تا روی موضوع اختلاف سياسي که از ساليان دواز بين دو کشور موجود بوده هست مذاکره و تبادل نظر بعمل آيد .

در نتیجه این تماسهای مستقيم و تبادل افکار که در يك فضای صميميت و تفاهم صورت گرفت قضائی پديد آمده که ما را امیدوار مي سازد که اختلاف سياسي ما در آینده راه حل شرافتمندانه را يابد و نتيجتا دو کشور بتواند مانند دوستان با هم زندگی کنند .

هيچ کشور صلح دوست جهان چه خورد و چه بزرگ چه دور و چه نزديك ما وجود ندارد و اين آرزومندی از تمنيات نيك و صلح جويانه مردم افغانستان الهام و سر چشمه ميگيرد. بمنظور تحقق بخشيدن اين سياست خارجي کشور از آغاز تاسيس رژيم نوين کشور به منظور معرفي بهتر افغانستان و توضيح اهداف انقلاب و نظام جمهوري ما مسافرتهاي رسمي و دوستانه در ساکشور های دوست صورت گرفت که نتايج بسيار مفيد و مؤثري از همه اين مسافرتها و تماسها حاصل شده و منتج به تحکيم بیشتر روابط دوستانه و توسعه همکاريهای اقتصادي و تخنيکی ما با کشور های مذکور گردیده است .

با توضيح مختصر فوق ميخواهم راجع به انکشاف روابط افغانستان با بعضی از کشور های جهان و منطقه به صورت خاص تذکراتی بدهم. روابط دوستانه جمهوريت افغانستان با کشور دوست و همسايه بزرگ ما اتحاد جماهير شوروي بصورت خلل ناپذير ادامه دارد اين دو کشور بر اساس همزيستي مسالمت آميز همسايگی نيك و عدم مداخله در امور داخلی يکديگر همکاري های مشر و متقابل خود را يکبار ديگر با اعضای پروتوکول تمديد معاهده عدم تجاوز متقابل تقويت مزيد بخشیده اند .

مناسبات جمهوريت افغانستان با کشور همسايه ما ايران متکی بر علايق ديوين دوستي و برادری استوار ميشود يگانه اختلاف تکنيکی سر موضوع آب دلنای هلمند که چندين

است . مسافرت های دوستانه رجال طرفین در کشور های همدیگر شان موجبات دوستی و تفاهم بیشتر را بین کشورهای ما به میان آورده است .

در این موقع وجدانا خود را مکلف میدانم تا از طرف مردم و حکومت افغانستان و شخص خود نسبت بکمکهای دوستانه اقتصادی و تخنیکی جمله کشور های دوست و سایر موسسات بین المللی که در پلان انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور ما سهم بارز و موثری گرفته اند از صمیم قلب اظهارشکران و سپاس گذاری نمایم .

نمایندگان محترم ملت !

افغانستان از جمله کشورهای غیر منسلک و منسوب به جهان سوم میباشد. جهانی که سالیان دراز تحت تاثیر استعمار و امپریالیزم جهانی صدمات و خسارات بزرگی را متحمل شده بود امروز از خواب غفلت بیدار شده است. احتیاج مبرم و حتمی این جهان به غرض تحول و انکشاف آنها را به جنبش و حرکت جدید دینامیکی واداشته که در این عصر نمیتوان آنرا بی تاثیر و نادیده تلقی کرد و شکی نیست که این مرحله مهم تاریخ است. موفقیت این جنبش عظیم از همه بیشتر بسته به وحدت فکر و عمل کامل آنها خواهد بود باید شرایط عینی و ذهنی هر یک از این کشور ها دقیقاً تحلیل شود تا در روشنی آن به شکل

تاکنون قدم مثبتی که در نتیجه این تماسها ی مستقیم مسافرتها ی زعمای هر دو کشور به ممالک یکدیگر شان برداشته شده تارسیدن یا تارسیدن بیک حل نهائی و شرافتمندانه قضیه پښتونستان عبارت از موافقه طرفین بر خورد داری از تبلیغات مخاصمانه علیه یک دیگر شان میباشد، که این قدم بذات خود، نمایانگر آرزومندی جانبین برای رفع این اختلاف اصلی شمرده شده میتواند .

افغانستان همیشه و بطور مداوم از احقاق حقوق حقه برادران پشتون و بلوچ خود پشیمانی نموده و مینماید. نقطه اساسی که اختلاف سیاسی دو کشور را طی سالیان متمادی بوجود آورده تنها تنها همین پروبلم بوده که امید واریم جوانب ذیعلاقه بتوانند روزی به حل شرافتمندانه این اختلاف سیاسی نایسل گردند .

مناسبات دوستانه و عنعنوی افغانستان و هند بارویکار آمدن رژیم جمهوری در کشور و از در مرحله جدیدی گردیده و زمینه همکاری های وسیعتری را بین دو کشور دوست و غیر منسلک منطقه فراهم کرده است .

امیدواریم با توسعه مزید روابط دوستی و همکاری بین کشور های ما برای تامین صلح و ثبات در منطقه مفید و مؤثر با شد روابط افغانستان با ایالات متحده امریکا از شروع تاسیس خود بر بنای دوستی و حسن تفاهم برقرار بوده و از آغاز استقرار نظام جمهوری در کشور توسعه و تشدید مزید یافته

وزارت امور خارجه

خود و ادار نخواهد شد و برپرنسپ های اساسی خود معامله وسازش نخواهد کرد.

۱۷ دلو ۵۵

بنیاعلی چودری منظور مرشد سفیر کبیر منتخب جمهوریت مردم بنگله دیش در افغانستان برای اشغال ماموریتش وارد کابل شد .

درمیدان هوایی کابل بنیاعلی محمد انور نوزو معاون ریاست تشریفات وزارت امور خارجه از بنیاعلی مرشد استقبال نمود .

* جمعیت افغانی سره میاشت مراتب همدردی و تسلیت خویش را نسبت برودت و سزای شدید و بی سابقه هوادار اکثر مناطق ایالات متحده امریکه و نذات جانی و مالی ناشی از آن طی تلگرامی عنوانی صلیب احمر آن کشور به واشنگتن مخابره نموده است .

* از طرف بنیاعلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تلگرام تبریکه به مناسبت انتخاب مجدد بنیاعلی محمد جعفر النمیری بحیث رئیس جمهور جمهوریت دیموکراتیک سودان عنوانی بنیاعلی موصوف به خرطوم مخابره گسردیده است .

* از طرف بنیاعلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تلگرامهای تعزیت و همدردی بمناسبت وفات مرحوم فخرالدین علی احمد رئیس جمهور هند عنوانی بنیاعلی بی. دی. جانی وکیل ریاست جمهوری و میرمن اندرا گاندی صدراعظم هند به دهلی جدید مخابره گردیده است .

یک جنبه واحد حرکت به سوی ارتقا مؤثر و سریع گردد.

ارمانهای جهان سوم به منظور ترقی اجتماعی و ایجاد یک جامعه متوازن و مرفه متکی بر عدالت اجتماعی از طریق ایشار و زحمات فراوان به نتیجه مطلوب خواهد رسید .

افغانستان به حیث یک کشور اسلامی با اعتقاد خاصی که به ارزشهای عالی و ارشادات مقدس اسلامی دارد و عمیل آنرا متضمن سعادت جامعه اسلامی میدانند مساعی صادقانه خود را در راه تأمین نزدیکی و همبستگی بیشتر و همکاری های وسیع ترین کشور های اسلامی ادامه داده است .

افغانستان همواره خواهان اعاده کامل حقوق مشروع مردم فلسطین بوده و به پشتیبانی همیشگی خود از مجادلات قهرمانانه ملت دلیر فلسطین ادامه میدهد و عقیده دارد تا زمانیکه اراضی اشغالی عربی از تسلط قوای اشغالگر اسرائیل تخلیه نگردد و حقوق عرب فلسطین برای تاسیس یک دولت فلسطین تحقق نیابد معضله شرق میانه حل نگردیده و صلح عادلانه و دوامدار در این منطقه حساس و مهم جهانی تأمین شده نمی تواند .

سیاست ما سیاست صلح و دوستی و احترام کامل به حقوق و منافع دیگران است در عین زمان باید بگویم که ملت افغانستان تحت هیچگونه شرایطی به عدم مراعات منافع ملی

د افغانستان کلتور

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلگرام هماراتب تسلیت وهمدردی عمیق خود، مردم وحکومت افغانستان رابه مناسبت وفات رئیس جمهور هندبه حکومت ومردم کشور دوست هند ابراز نموده اند .

* ښاغلی محمدنعیم نماینده خاص ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم بامیرمن اندراگاندی صدراعظم هند در منزل شخصی شان در دهلی جدید ملاقات نموده پیا م ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم و مراتب تعزیت و تسلیت ایشان مردم وحکومت افغانستان را نسبت وفات مرحوم فخر الدین علی احمد رئیس جمهور هندبه مشارالیهبا رساندند .

درین موقع ښاغلی عنایت سراج سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان د دهلی جدید ښاغلی عبد الصمد غوث مدیر عمومی سیاسی و ښاغلی میر شمس الدین رئیس تشریفات وزارت امور خارجه نیز حاضر بودند .

* ښاغلی محمدنعیم نماینده خاص ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در ادای نماز جنازه ومراسم تدفین مرحوم فخرالدین علی احمد رئیس جمهور متوفای هنداشتراک نمودند .

همراهان ښاغلی محمد نعیم سفیر کبیر و اعضای سفارت کبرای دولت جمهور ری افغانستان د دهلی جدید نیز درین مراسم حضور داشتند .

* ښاغلی محمدنعیم نماینده خاص ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم طی این تیلگرام هماراتب تسلیت وهمدردی عمیق خود، مردم وحکومت افغانستان رابه مناسبت وفات رئیس جمهور هندبه حکومت ومردم کشور دوست هند ابراز نموده اند .

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم در یمن تیلگرام هابه خاطره مسافرت رسمی شمان درحوت سال ۱۳۵۳ بهکشور هند وملاقات بامرحوم فخرالدین علی احمد اشاره نموده از مساعی رئیس جمهور هند در امر صلح بین المللی وانکشاف مزیدروابط بین کشور های افغانستان وهند یادآور شده ومرگک وی رابک ضایعه بزرگ خوانده اند .

۲۰ دلو ۵۵

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم طی تیلگرام جداگانه ای که عنوانی میرمن عابده احمد خانم رئیس جمهور فقید هندبه دهلی جدید مخابره شده است همدردی و تسلیت شانرا باین مناسبت ابراز کرده اند .

بیرق های دولتی افغانستان به مناسبت وفات رئیس جمهور هند بهروز های ۲۲-۲۳ و ۲۴ دلو نیمه افراشته میباشد .

* از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم تیلگرام تعزیت و تسلیت بمناسبت وفات علیاحضرت عالیه ملکه اردن در حادثه سقوط هیلیکوپتر عنوانی اعلیحضرت ملک حسین پادشاه آنگشور به عمان مخابره گسردیده * ښاغلی محمد نعیم بحیث نماینده خاص

وزارت امور خارجه

بي‌دی جاتی وکیل ریاست جمهوری هند برای ملاقات با رؤسای هیات های کشور های متحابه که در مراسم تدفین مرحوم فخر الدین علی احمد رئیس جمهور فقید هند به دهلی جدید آمده اند ترتیب داده شده بود.

همراهان بنی‌اغلی محمد نعیم، سفیر کبیر و مستشار سفارت کبرای افغانی در دهلی جدید نیز بانمایندگی خاص بنی‌اغلی رئیس‌دولت و صدراعظم در این محفل اشتراک ورزیده بودند.

* بنی‌اغلی محمد نعیم نماینده خاص بنی‌اغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم در ادای نماز جنازه و مراسم تدفین مرحوم فخرالدین علی احمد رئیس جمهور متوفای هند اشتراک نمودند.

همراهان بنی‌اغلی محمد نعیم، سفیر کبیر و اعضای سفارت کبرای دولت جمهوری افغانستان در دهلی جدید نیز درین مراسم حضور داشتند.

۲۷ دلو ۵۵

تمام مشران پښتون و بلوچ انتخاب بنی‌اغلی محمد داود رابحیث اولین رئیس جمهور دولت جمهوری افغانستان از طرف لویه جرگه دولت جمهوری طی پیام‌های تبریک گفته، ترقی و تعالی کشور و رفاه مزید مردم افغانستان را تحت رهنمایی های موسس جمهوریت بنی‌اغلی محمد داود آرزو نمودند.

* بنی‌اغلی محمد نعیم نماینده خاص بنی‌اغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم در محفلی اشتراک کردند که از طرف بنی‌اغلی

در محفلی اشتراک کردند که از طرف بنی‌اغلی بی‌دی جاتی وکیل ریاست جمهوری هند برای ملاقات با رؤسای هیاتهای کشور های متحابه که در مراسم تدفین مرحوم فخرالدین علی احمد رئیس جمهور فقید هند به دهلی جدید آمده . ترتیب داده شده بود .

همراهان بنی‌اغلی محمد نعیم - سفیر کبیر و مستشار سفارت کبرای افغانی در دهلی جدید نیز بانمایندگی خاص بنی‌اغلی رئیس دولت و صدراعظم در این محفل اشتراک ورزیده بودند .

* دوکتور محمد حسن شرق معاون اول صدارت عظمی ، بنی‌اغلی سید عبدالاله معاون دوم صدارت و وزیر مالیه، عدهای از اعضای کابینه، لوی درستیز و جمعی از مأمورین عالی‌رتبه عسکری و ملکی به سفارت کبرای هند رفته مراتب همدردی و تسلیت شانرا نسبت وفات مرحوم فخر الدین علی احمد رئیس جمهور فقید هند در آن سفارت به این مناسبت باز شده است درج و امضاء کردند

همچنان سفراء و اعضای کور دیپلماتیک مقیم کابل بالترتیب به سفارت کبرای هند آمده و در کتاب مذکور همدردی شانرا درج و امضاء نمودند .

* بنی‌اغلی محمد نعیم نماینده خاص بنی‌اغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم در محفلی اشتراک کردند که از طرف بنی‌اغلی

د افغانستان کالنی

جمهوری افغانستان ساعت سه و نیم ازدهلی جدید بکابل مراجعت کردند .

دکتور محمد حسن شریع معاون اول وزارت عظمیٰ، ښاغلی سید عبدالاله معاون دوم وزارت عظمیٰ، بعضی از اعضای کابینه، لوی درستییز رئیس دفتر جمهوری، رئیس عمو مسی هوا نوردی ملکی و توریزم کابل ښاروال مستوفی و وکیل ولایت کابل و ښارو دایر ښارونگری هندی در کابل از ښاغلی محمدتعمیم در میدان هوایی کابل استقبال نمودند .

۳۰ دلو ۵۵

ښاغلی لیونید بریژنف منشی عمومی حزب کمونیست، ښاغلی نیکولای پودگورتی صدر هیات رئیس شورای عالی و ښاغلی الکسی کاسیگین صدراعظم اتحاد شوروی در پیام شان عنوانی ښاغلی محمد داود رئیس جمهور افغانستان گفته اند که : « بریکات صمیمانه خود رابه جلالتماب شما اظهار نموده و برای مساعی شما درین مقام عالی به نفع مردم دوست افغانستان توفیق ارزو میکنیم». زعمای اتحاد شوروی در پیام شان افزوده اند «ما با نظر شما در بیانیه ای که در لویه جرگه راجع به خلیل نایدیر بودن روابط دوستی افغانستان و اتحاد شوروی ایسرازی نموده اید شریک بوده اطمینان داریم که این روابط دوستی و همکاری همه جانبه و نفع بخش به نفع مردمان ما و تقویه صلح و امنیت بین المللی تحکیم و انکشاف مزید خواهد یافت»

مناسبت انتخاب ښاغلی محمد داود بحیث اولین رئیس جمهور افغانستان پیام های تبریکه از طرف بعضی از رؤسای دول و صدراعظمان کشور های متحابه عنوانی شان تاکنون بکابل مواصلت کرده است . * ښاغلی جیمی کارتر رئیس جمهور امریکا طی پیام خود عنوانی ښاغلی محمد داود رئیس جمهور افغانستان نگاهشته اند .

«میخواهم تبریکات خود را بمناسبت انتخاب شما بحیث رئیس جمهور افغانستان تقدیم نموده و بهترین ارزو های مردم امریکا رابه مناسبت تصویب قانون اساسی جدید افغانستان ابراز نمایم» ښاغلی کارتر در پیام خود افزوده اند «مستاقانه ارزو مندیم که سالیهای

وزارت امور خارجه

* اعلیحضرت محمدرضاشاه پهلوی شاهنشاه ایران در پیام خود اظهار کرده اند: برای من موجب کمال خوشی وقتی است که بمناسبت انتخاب جلالتماب شهابه مقام اعلای ریاست جمهوری افغانستان صمیمانه ترین تبریکات خود را ابراز دارم .

«از خداوند متعال برای آن برادر گرامی سعادت و توفیق روز افزون در رهبری ملت برادر وهمکیش افغانستان بسوی رفاه و ترقی بیش از پیش مسئلت می نمایم و یقین دارم روابط مودت وهمکاری ثمر بخش فیما بین دو کشور همچنان در سالیان آینده به نفع دولت ما توسعه و تحکیم خواهد یافت .

همچنان بناغلی امیر عباس هویدا صدراعظم ایران طی پیامی مراتب تبریکات و تمنیات صمیمانه خود را بحضور بناغلی محمد داود رئیس جمهور تقدیم کرده اند .

* پیام های تبریکه به این مناسبت از طرف بناغلی فضل الهی چودری رئیس جمهور و بناغلی ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پاکستان نیز مواصلت کرده است .

بناغلی ذوالفقار علی بوتو در پیام خود بعد از تقدیم تبریکات صمیمانه اظهار داشته اند که :

«قیام دیموکراسی و آغاز عصر جدید اصلاحات انقلابی وساختمان مجدد افغانستان اقدام مهمی است که توسط آن شما، رفاه نسل های امروز و فردای ملت نجیب افغانستان را تامین کرده اید و این امر برای شما در تاریخ

افغانستان مقام شامخی خواهد داد اما از این اقداماتیکه برای مردمان مافروست های بزرگتر مساعی مشترک را در راه رسیدن با اهداف مشترک و تقویت صلح واستقرار در منطقه میسر میسازد بسیار خرسندیم .

بناغلی بی دی جاتی وکیل ریاست جمهوری هند در پیام خود گفته اند که: به جلالتماب شما آرزو مندیهای صمیمانه خود را جهت ترقیات و رفاه دوامدار مردم دوست افغانستان وهم چنان صحت و سعادت شخصی شما ابراز میدارم .

«من یقین دارم که علائق دیرینه دوستی و همکاری بین کشور های مانحت زعامت مدبرانه شما بیش از پیش تقویت خواهد یافت» .

* بناغلی تودور ژیفکوف رئیس شورای دولتی جمهوریت مردم بلغاریا در پیام خود ضمن اظهار تبریکات و تمنیات صمیمانه گفته اند :

«اطمینان واثق دارم که روابط دوستی و همکاری موجوده بین افغانستان و بلغاریا به نفع مردمان دو کشور و صلح و تفاهم وهمکاری بین المللی انکشاف و تحکیم دواهدار خواهد یافت» .

* بناغلی پارک چونگ هی رئیس جمهور جمهوریت کوریا در پیام خود اظهار داشته اند :

«به شما و مردم شما تبریکات قلبی و بهترین تمنیات مردم جمهوریت کوریا را بمناسبت

د افغا نستان کالنۍ

بـحـیث اولین رئیس جمہور افغا نستان اـرـاز
نموده است .

* کنفرانس جهانی اتحادیہ بین المللی
مخبرانی استفادہ از اقامار مصنوعی یکمدار
دوبیم و ہشت کانال را بمقصد نشرات
پروگرام های تلویزیونی از طریق اقامار
مصنوعی برای افغا نستان تعیین و تثبیت کردہ
است .

انجنیر خالقداد کامران امر تخنیکي راډیو
افغانستان پس از اشتراك د رکنفرا نس
جهانی اتحادیہ بین المللی مخبراتی کہ از
بیست جدی تالیست وچارم دلو در ژنیسو
برگزار شدہ بود حین مواصلت بہ کابل ضمن
توضیح این مطلب گفت درین کنفرانس کہ
نمایندگان یکصد و چارده کشور اشتراک ورزیدہ بود
در بارہ تثبیت موقعیت مداربیم ها و کانال
ها بامشخصات تخنیکي برای کشور های عضو
از طریق یک پلان عمومی و منسجم غور و
مباحثہ بعمل آمدو برای هر یک از کشور های
عضو حق استفادہ از طریق اقامار مصنوعی بہ
مقصد نشرات تلویزیون د زمدار و کانال
های معین تثبیت گردید .

اول حوت ۰۰

بہ سلسلہ پیام های تبریکہ از طرف سران
دول و حکومت کشورهای متحابہ بہ مناسبت
انتخاب بناغلی محمد داود بحیث رئیس
جمہور افغانستان پیام های اتی عنوانی شان
بکابل مواصلت نموده است .
بناغلی انور السادات رئیس جمہور مصر

انتخاب شما بحیث اولین رئیس جمہور
جمہوریت افغانستان تقدیم میدارم و صمیمانہ
آرزومندم کہ در دورہ زعامت شما مسردم
افغانستان بہ ترقیات ورفاہ دوام دار دست
یابند .

بناغلی هواگو فننگ رئیس حزب کمونسٹ
و صدراعظم جمہوریت مردم چین طی پیامی
عنوانی بناغلی محمد داود رئیس جمہور اظہار
نمودہ است کہ می خواہم از جانب حکومت و
مردم جمہوریت مردم چین و از طرف خودم
تبریکات گرم و تمنیات نیک خویش را بہ
جلالتماہ شما بہ مناسبت انتخاب شما
بحیث اولین رئیس جمہور افغانستان تقدیم
نمایم .

ارزو مندم کہ روابط و ہمکاری دو ستانہ
بین مردمان افغانستان و چین درآیندہ د حکمتر
و وسیع تر گردد .

ہمچنان بناغلی فخری کورو ترک رئیس
جمہور ترکیہ طی پیامش عنوانی بناغلی
محمد داود اظہار داشته است کہ کمال
مسرت دارم بہ مناسبت انتخاب جلالتماہ
شما بہ مقام عالی ریاست جمہوری افغانستان
تبریکات قلبی و بہترین تمنیات خویش را
برای سعادت و موفقیت های مزید شما در
خدمت مردم کشور برادر ما افغانستان اراز
نمایم .

* بناغلی سلیمان دیمیریل صدراعظم
ترکیہ نیز طی پیامی تبریکات و تمنیات نیک
خود را بہ مناسبت انتخاب بناغلی محمد داود

وزارت امور خارجه

طی پیام خود ضمن ابراز تبریکات قلبی از طرف خود و مردم و حکومت مصر اظهارداشته اند که :

«تبریکات و تمنیات صمیمانه خود را به مناسبت انتخاب شما باین عهده عالی تقدیم نموده خواهم نمودم احساسات قلبی و احترامات مرا بپذیرید.»

«بناغلی یوم جاگین تسنبال صدر هیات رئیسه شورای عالی مغلستان در پیام خود عنوانی بناغلی محمد داود رئیس جمهور ضمن اظهار تبریکات و تمنیات نیک نگاشته اند :

«اطمینان دارم که روابط دوستانه بین کشور های مابه نفع مردمان افغانستان و مغلستان و تحکیم صلح و امنیت و نکشاف مزید خواهد یافت.»

میرمن اندراگاندی صدراعظم هند در پیام خود اظهار کرده اند که :

«انتخاب شمارا از طرف لویه جرگه بحیث رئیس جمهور افغانستان تبریک میگویم و اطمینان کامل دارم که تحت زعامت شما مردم افغانستان به ترقیات و رفاه مزید نایل گردیده و علائق نزدیک دوستی و همکاری بین کشورهای ما پیش از پیش تحکیم خواهد یافت.»

* اعلیحضرت خوان کار لوس پسادشاه اسپانیه طی پیامی انتخاب بناغلی محمد داود را بحیث رئیس جمهور افغانستان تبریک گفته تمنیات نیک خویشرا برای صحت و سعادت ایشان و پیشرفت های مزید ملت افغانستان

طی پیام خود ضمن ابراز تبریکات قلبی از طرف خود و مردم و حکومت مصر اظهارداشته اند که :

«از خداوند متعال استدعا می نمایم به شما صحت و سعادت نصیب کرده و هادی مساعی شما در راه خدمت به ملت مسلمان افغانستان باشد و مردم کشور برادر مسافغانستان تحت زعامت مدبرانه شما به ترقیات و رفاه مزید نایل آیند.»

* بناغلی معمر القذافی رئیس شورای انقلابی لیبیا در پیام خود عنوانی بناغلی محمد داود رئیس جمهور افغانستان گفتند اند.

«مسرت دارم به جلا لتماپ شما بهترین تبریکات و ارزو مندی های صمیمانه خود را به مناسبت انتخاب شما بحیث رئیس جمهور افغانستان ابراز نموده از بارگشاه خداوند توانا التجا دارم ملت دوست افغانستان تحت رهنمایی های مدبرانه شما به پیشرفتها و سعادت مزید نایل شده و روابط دو جانبه کشور های ما پیش از پیش توسعه یابد»

— مارشال جوزف بروز تیتو رئیس جمهور یوگوسلاوی طی پیام اظهار داشته اند که :

«بمناسبت انتخاب شما بحیث رئیس جمهور افغانستان تبریکات قلبی و بهترین تمنیات خویش را برای کامیابی شما در اجرای این مسئولیت بزرگ برای سعادت و رفاه مزید ملت دوست افغانستان ابراز مینمایم. بناغلی والری ژیسکار دستن رئیس

صحت وسعادت ايشان ورفاه وپيشرفت های
مزيدمردم افغانستان ابراز آرزومندی کرده اند.

۳ حوت ۵۵

ښاغلی احمد حسن البکر رئیس جمهور
عراق طی پیامی عنوانی ښاغلی محمد داود
رئیس جمهور اظهار داشته است که مسرت
دارم تبریکات صمیمانه خویشرا بمناسبت
انتخاب شما بچیت رئیس جمهور افغانستان
تقدیم نموده آرزو های نیک خودرا برای
صحت و سلامت شما وموفقیت های مزید
مردم افغانستان ابراز دارم .

* ښاغلی کان په تاو سفیرکبير جمهوریت
مردم چین درکابل و وکیل شیخ السفرا نه
نمایندهگی ازکور دیپلو ماتیک طی پیامی به
حضور ښاغلی محمد داود رئیس جمهور
انتخاب ایشانرا بچیت اولین رئیس جمهور
افغانستان به گرمی تبریک گفته اظهارداشته
است که طی سه سال وچند ماه اخیرجمهوریت
افغانستان تحت رهنمایی های مدبرانه ښاغلی
محمد داود سیاست خارجی متکی بر صلح
بیطرفی عدم انسلک حفظ استقلال ملی و
توسعه روابط دوستی را باهمه کشور های
صلح دوست جهان تعقیب نموده و در داخل
کشور نیز باپیروی از سیاست انکشاف
اقتصاد ملی و اصلاحات عمده موفقیت های
چشمگیری بدست آورده است .

ښاغلی کان په تاو درین پیام تمنیات نیک
کور دیپلو ماتیک کابل را برای ترقیات و
موفقیت های مزید جمهوریت افغانستان تحت

اظهار کرده اند .

* ښاغلی سی اوساگوررام گولام صدراعظم
موریشس درپیامی عنوانی ښاغلی محمد داؤد
انتخاب ایشان را بچیت رئیس جمهور
افغانستان تبریک گفته اظهار اطمینان کرده اند
که : تحت زعامت مدبرانه ایشان ملت
افغانستان موقع خواهد یافت آمال ملی خویش
رایش ازپیش تحقق بخشیده وروابط دوستی
بین افغانستان وموریشس مستحکمتر گردد .

* ښاغلی ابوسادات محمد صا یم رئیس
جمهور بنگله دیش طی پیامی انتخاب ښاغلی
محمد داؤد رابچیت رئیس جمهور افغانستان
تبریک گفته اظهار داشته اند اطمینان دارم که
دوستی وهمکاری موجوده بین دوکشوردراینده
مستحکمتر خواهد گردید وآرزومندم که ملت
دوست افغانستان به ترقیات ورفاه مزیدناپیل
آید .

* ښاغلی رودولف کرشلیگر رئیس جمهور
اتریش درپیام خودتبریکات صمیمانه خودرا به
مناسبت انتخاب ښاغلی محمد داؤد بچیت
رئیس جمهور افغانستان ابراز داشته تمنیات
نیک خویش را برای صحت وسعادت ایشان
وتوفیقات مزید درعهده عالی شان اظهار
کرده اند .

* ښاغلی حبیب بورقیه رئیس جمهور
تونس طی پیامی عنوانی ښاغلی محمد داؤد
رئیس جمهور تبریکات گرم خودمردم وحکومت
تونس را به مناسبت انتخاب ایشان بچیت
رئیس جمهور افغانستان اظهار نموده و برای

وزارت امور خارجه

رهنمایی های خرد منداغه بناغلی محمد داود ویتنام حاضر بودند .

ابراز کرده است .

بناغلی فان هی بین طی اقامت در کابل روی موضوعات ذی‌علاقه با مقامات افغانی مـذاکره و تبادل افکار خواهد کرد .

* بناغلی فرانسیس بلانشار مدیر عمومی دفتر بین المللی کارطی پیامی انتخاب بناغلی محمد داود را بحیث اولین رئیس جمهور افغانستان تبریک گفته اظهار ارزو مندی نموده است که روابط و همکاری های حسنه بوجوده بین افغانستان و موسسه مذکور دوام کرده باحکومت افغانستان درراه بهبود مزید شرایط کار مردم افغانستان همکاری نماید .

بناغلی ادوارد ساوما مدیر عمومی موسسه خوراکه وزراعت جهان طی پیام خود عنوانی بناغلی محمد داود انتخاب ایشان را بحیث اولین رئیس جمهور افغانستان تبریک گفته با اظهار تمنیات نیک برای صحت و سعادت ایشان و مردم افغانستان امدارگی خود و موسسه خوراکه و زراعت ملل متحد راجهت همکاری و مساعدت به افغانستان ابراز کرده است .

* بناغلی فان هی بین معین وزارت امور خارجه و نماینده خاص حکومت جمهوریست سو سیالیستی ویتنام به سلسله مسافرت به یکده از کشورها وارد کابل گردیده و از طرف بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه استقبال شد .

همچنان مدیر شعبه اول سیاسی و معاون ریاست تشریفات امور خارجه برای استقبال از هیات

- * ښاغلی عبدالرحمن (خین) مدیر اجرائیه موسسه ملل متحد برای انکشاف صنعتی در پیامی عنوانی ښاغلی محمد داود رئیس جمهور تبریكات بسیارگرم خود و یونیدورا تقدیم نموده برای ایشان توقعات مزید در خدمت مردم افغانستان در این عهده مهتم ارزو کرده است .
- * ښاغلی صدرالدین آغاخان کمشنر علی ملل متحد برای پناهگزیندان طی پیامی انتخاب ښاغلی محمد داود را بحیث رئیس جمهور افغانستان به گرمی تبریک گفته تمنیات نیک خویش را تقدیم کرده است .
- * ښاغلی هدی نویراصدراعظم تونس نیز پیامی حاوی تبریکات و تمنیات نیک ارسال کرده است .
- * ښاغلی اریش خونیکر رئیس شورای دولتی جمهوریت دیمو کراتیک آلمان طسی پیامی بحضور ښاغلی محمد داود اظهارداشته اند که میخواهم به نمایندگی از شورای دولتی و مردم جمهوریت دیمو کراتیک آلمان بهترین تبریکات خود را به مناسبت انتخاب شما بحیث اولین رئیس جمهور افغانستان از طرف لویه جرگه ابراز نموده و تمنیات صمیمانه خویش را برای توفیق مزید درین عهده عالی به نفع مردم افغانستان بیان کنم .
- * ښاغلی پال لوشوونچې رئیس شورای ریاست جمهوری جمهوریت مردم مجارستان در پیامی عنوانی ښاغلی محمد داود انتخاب ایشان را بحیث رئیس جمهور افغانستان تبریک گفته
- آرزومندی خود را برای موفقیت های مزید شان در جهت پیشرفت افغانستان اظهار کرده اند .
- * اعلیحضرت صباح السالم الصباح امیر کویت طی پیامی بحضور ښاغلی محمد داود رئیس جمهور اظهار داشته اند که میخواهم به نمایندگی از مردم کویت و از طرف خسودم گرمترین تبریکات را بمناسبت انتخاب شما بحیث رئیس جمهور افغانستان با تمنیات نیک ما برای صحت و سعادت شما و ترقیات مداوم مردم کشور برادر ما افغانستان ابراز نمایم .
- * والا حضرت جابر الاحمد الصباح فایب امیر و ولیعهد کویت تبریکات صمیمانه و ارزو مندی های نیک خویش را باین مناسبت بحضور ښاغلی محمد داود رئیس جمهور افغانستان تقدیم کرده اند .
- * علیاحضرت الیزابت دوم ملکه انگلستان طی پیامی عنوانی ښاغلی محمد داود رئیس جمهور انتخاب ایشان را از طرف خود حکومت انگلستان و به نمایندگی از جامعه اقتصادي اروپا تبریک گفته ارزو مندی های نیک شان را برای سعادت و صحت ښاغلی رئیس جمهور و ترقی و رفاه مزید مردم افغانستان ابراز کرده اند .
- * ښاغلی کیم ال سونگ رئیس جمهور ریت دیمو کراتیک مردم کوریا در پیامی که باین مناسبت بحضور ښاغلی محمد داود ارسال کرده اند بعد از تقدیم تبریکات گرم

وزارت امور خارجه

بمناسبت انتخاب ایشان بحیث رئیس جمهور افغانستان تمیيات نيك خویش را برای تحکیم و توسعه مزید روابط دو کشور و انکشاف مستقل افغانستان تحت رهنمایی های مدیرانۀ بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور ابراز داشته اند .

* از طرف بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه تیلگرام تعزیت و همدردی بمناسبت درگذشت بناغلی انتونی کراسلند وزیر امور خارجه انگلستان عنوانی بناغلی دیوید اوون وزیر دولت برای امور خارجه انگلستان به لندن مخابره گردیده است .

• حوت ••

بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور بناغلی فانهی ین معین وزارت امور خارجه و نماینده خاص حکومت جمهوریت سوسیالیستی ویتنام را در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .

طی این ملاقات بناغلی فان هی ین تبریکات گرم و صمیمانه بناغلی تون داک تانگ رئیس جمهور و بناغلی فام وان دونگ

صدراعظم جمهوریت سو سیالستی ویتنام را به مناسبت انتخاب بناغلی محمد داود بحیث رئیس جمهور افغانستان بحضور شان تقدیم

نموده و ارزو مندی صمیمانه رئیس جمهور و صدراعظم کشورش را برای صحت و سلامت بناغلی رئیس جمهور و رفاه و ترقی

مزید مرد افغانستان تحت رهنمایی های مدیرانۀ شان اظهار کرد .

متعاقبا نماینده خاص حکومت جمهوریت ویتنام پیام خاصی بناغلی فان دونگ: ابه

بناغلی محمد داود تقدیم نمود .
درین موقع بناغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه بناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهوری و بناغلی عبد الصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه نیز حاضر بودند .

* بناغلی گوستاف هوساک رئیس جمهور جمهوریت سو سیالستی چکو سلواکیا طی پیامی عنوانی بناغلی محمد داؤد انتخاب ایشان را بحیث رئیس جمهور افغانستان صمیمانه تهنیت گفته علاوه کرده است . اطمینان دارم روابط دوستی و همکاری های بین دو کشور به نفع مردمان آن انکشاف و توسعه مزید خواهد یافت .

بناغلی هوساک برای صحت و سعادت بناغلی محمد داود و ترقیات مزید و درحشان افغانستان برای رفاه مردم کشور ما اظهار ارزو مندی کرده است .

* بناغلی جیوانی لیوتی رئیس جمهور ایتالیا طی پیامی عنوانی بناغلی محمد داود انتخاب ایشان را بحیث رئیس جمهور افغانستان تبریک گفته و ارزو های نیک خود و مردم ایتالیا را برای صحت و موفقیت های مزید بناغلی محمد داود در تامین رفاه مردم افغانستان ابراز کرده است .

* بناغلی نیکولای چا یسکوف رئیس جمهوریت سوسیالیستی رومانیانیز طی تلگرامی انتخاب بناغلی محمد داود را بحیث رئیس جمهور افغانستان به ایشان تبریک گفته و

اظهار امید کرده است که روابط دوستی بین افغانستان و رومانیا به نفع مردمان دوکشور صلح و همکاری بین المللی بیش از پیش توسعه یابد .

* والا حضرت فهدين عبدالعزیز و کیل سلطنت و ولیعهد عربستان سعودی طی پیامی بحضور بناغلی محمد داود رئیس جمهور اظهار داشته اند که تبریکات گرم اعلیحضرت پادشاه و مردم عربستان سعودی و شخص خود را به مناسبت اعتماد یک ملت برادر افغانستان به انتخاب برادر عزیز بحیث رئیس جمهور افغانستان نشان داده اند به شما ابراز کرده از درگاه خداوند متعال برای شما صحت و سعادت و توفیقات بیش از پیش در راه تامین مزید کرامت و رفاه مردم برادر ما افغانستان استدعا مینمایم .

* بناغلی هنر یک پابلونسکی رئیس شورای دولتی جمهوریت مردم پولینسک در پیامیکه عنوانی بناغلی محمد داود ارسال کرده اند تبریکات صمیمانه شورای دولتی مردم پولند و شخص خود را به مناسبت انتخاب ایشان بحیث رئیس جمهور افغانستان اظهار کرده و تمنیات نیک خویش را برای موفقیت های مزید شان به نفع مردم افغانستان ابراز نموده اند .

* از طرف بناغلی وحید عبدالله معین وزارت خارجه تیلیگرام تبریکه به مناسبت تقرر بناغلی دیوید اوون بحیث وزیر خارجه انگلستان عنوانی بناغلی موصوف به لندن

مخایره شده است .

* بناغلی عبدالقیوم منصور مدیر شعبه سوم سیاسی آوزارت بحیث مستشار و وزیر مختار سفار تکیرای افغانستان در اسلام آباد مقرر گردیده .

* بناغلی والش شیل رئیس جمهوریت فدرالی آلمان طی پیامی عنوانی بناغلی محمد داود تبریکات خود و مردم جمهوریت فدرالی آلمان را به مناسبت انتخاب ایشان بحیث رئیس جمهور افغانستان تقدیم نموده و تمنیات نیک خویش را برای موفقیت های مزید شان به نفع مردم افغانستان ابراز کرده اند .

رئیس جمهوریت فدرالی آلمان همچنان طی پیامش اظهار ارزو مندی کرده است تا روابط دوستی عنعنوی بین دوکشور توسعه مزید یابد .

* بناغلی جعفر النیری رئیس جمهوریت دیموکراتیک سودان طی پیامی بحضور بناغلی محمد داود رئیس جمهور گرمترین تبریکات مردم سودان حکومت و شخص خود را به مناسبت انتخاب ایشان بحیث اولین رئیس جمهور افغانستان تقدیم نموده برای موفقیت های مزید بناغلی محمد داود در راه رفاه و سعادت روز افزون مردم افغانستان اظهار ارزو مندی کرده اند .

* اعلیحضرت بیراندا بیر بیکرام شاه پادشاه نیپال نیز طی پیامی بحضور بناغلی محمد داود از طرف خود حکومت و مردم نیپال

وزارت امور خارجه

همچنان قرار داد تمديد گاز متخصصين شوروى در ترتيب پروژه سازى ساحه رهايش شبرغان براى يک هزار فاميل عقد شد .

قرار دادهارا کفيل رياست پلان دتيلسو ملى موسسه و معاون مستشاريت اقتصادى سفارت کبراي شوروى در وزارت معادن و صنايع امضا کردند .

* بناغلى فان هى اين معين وزارت امور خارجه و نماينده خاص حکومت جمهوريت سوسيالستى ويتنام با بناغلى وحيد عبدالله معين وزارت امور خارجه ملاقات نموده و راجع به موضوعات مورد علاقه مذاکره و تبادل افکار بعمل آورد .

هنگام ملاقات و مذاکرات بناغلى عبدالصمد غوث مدير عمومى سياسى و بعضى ديگر از اراکين وزارت امور خارجه و برخى از همراهان بناغلى فان هى اين نيز حضور داشتند . نماينده خاص جمهوريت سوسيالستى ويتنام و همراهانش در دعوت چاشتسى اشتراك نمودند که از طرف معين وزارت امور خارجه بافتخار آنها در آن وزارت ترتيب شده بود .

بناغلى فان هى اين معين وزارت امور خارجه و نماينده خاص حکومت جمهوريت سوسيالستى ويتنام که در راس هيأتى به کابل آمده بود عازم کشورش گرديد .

گرديد .
در ميدان هوايى بين المللى کابل بناغلى وحيد عبدالله معين وزارت امور خارجه با بناغلى فان هى اين وداع نمود .

انتخاب ايشانرا بحيث رئيس جمهور افغانستان به گرمى تهنيت گفته ارزو نموده اند نسا روابط دوستى بين افغانستان و نيپال استحکام بيشتر يابد .

۹ حوت ۵۵

بناغلى چودرى منظور مرشد سفير کبير جمهوريت بنگله ديش در کابل اعتمادنامه خود را بحضور بناغلى محمد داؤد رئيس جمهور در قصر رياست جمهورى تقديم نمود .

بناغلى وحيد عبدالله معين وزارت امور خارجه و بناغلى محمد اکبر رئيس دفتر جمهورى نيز حاضر بودند .

* جمعيت افغانى سره مياشت طى تيلگرامى که عنوانى صليب احمر اتحاد شوروى به مسکو مخابره نموده است مراتب تسذبت و همدردى خويش را نسبت حادثه حريق هونل رسيه در مسکو و تلفات جاني و خسارات مالى ناشى از آن ابراز داشته است .

* قرارداد تميه چهل ونه قلم پرزه جتريتر هاى گازى معدن خواجه گو گردک آمريت استخراج انتقال گاز حوزه شمال دتيلو ملى

موسسه به ارزش يکصد و نژده هزار دالر بين آن موسسه و مستشاريت اقتصادى سفارت کبراي اتحاد شوروى در کابل عقد گرديد .

به موجب اين قرار داد پرزه جات متذکره جهت بهره بردارى پايپ لايسن ها و مرکز تانسيدات گاز در بندر حيرتان بطرف افغانى تحويل داده مى شود .

د افغانستان کالني

دوم پاد شاه المغرب بهر باط مخابره شـده است .

* ښاغلي حميدالله طـرزي معين وزارت تجارت كه در راس يك هـيأت لـر افضاي پروتوكول تجارتي به بنـگله ديشـرفته بود بوطن مراجعت كـرد .

پرو توكول تجارتي سالهاي ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ را از طرف افغانستان ښاغلي حميد الله طـرزي معين وزارت تجارت و از طرف بنـگله ديشـ ښاغلي مطيع الرحمن معين وزارت تجارت آن كـشور امضاء نموده اند .

بموجباً يـن پرو توكول حجم تجارتي بين افغانستان و بنـگله ديشـ در سالهاي ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ بصورت دو طرفه پنج مليون دالر در نظر گرفته شده است .

* از طرف ښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور تلگرام تبريکه بمناسبت روز ملي گاناعنواني جنرال اکنانيوس ايم پونگ رئيس دولت آنکشور به اکره مخابره گرديده است .

۱۵ حوت ۵۵

اعليحضرت هيروهيتو امپراتور جاپان طی پيامي عنواني ښاغلي محمد داؤد انتخاب ايشانرا بحيث رئيس جمهور افغانستان صميمانه تبريک گفته وتمنيات نيك خودرا لري صحت وسعادت ښاغلي محمد داؤد ورفاه مردم افغانستان اظهار کرده اند .

همچنان ښاغلي تاكيو فوکودا صدراعظم جاپان طی تيلگرامي بحضور ښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور تبريکات صميمانه خود را به

همچنان مدير شعبه اول سياسي و معاون رياست تشریفات وزارت امور خارجه لري وداع باهيت ویتنام در ميدان هوایی کابل حاضر بودند .

* ښاغلي حميدالله طـرزي معين وزارت تجارت در راس هـيأتي لري مذاکره با مقامات مربوط بنـگله ديشـ راجع به انکشاف تجارت بين جمهوريت افغانستان و آنکشور عازم دا که شد .

يك منبع وزارت تجارت گفت : در سال ۱۹۷۴ موافقت نامه تجارتي بين د و کشور با مضا رسیده بود که به اساس آن جانبين در باره عقد پروتوكول های تبادل اموال با مقامات مربوط آنکشور مذاکره ومفاهمه خواهند کرد .

* از طرف ښاغلي محمد داود رئيس جمهور بمناسبت روز ملي کويت تلگرام تبريکه عنواني اعليحضرت صباح السالم الصباح امير کويت به کويت مخابره شده است .

* ښاغلي شلندرا کمار سنگهه سفير کبير منتخب جمهوريت هند در افغانستان لري اشغال ماموريتش وارد کابل شد و در ميدان هوایی بين المللي از طرف ښاغلي محمد انور نورو معاون رياست تشریفات وزارت امور خارجه استقبال گرديد .

۱۴ حوت ۵۵

از طرف ښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور بمناسبت روز ملي المغرب تلگرام تبريکه عنواني اعليحضرت ملک حسن

ریاست نشرات وزارت اطلاعات و کلتور و بعضی دیگر ازاراکین آن وزارت، سفیر کبیر و بعضی اعضای سفارت کبرای جمهوریست عربی مصر استقبال گردید .

* استاد عبدالحمید العلوجی رئیس تحریر مجله المورد در وزارت اطلاعات عراق برای اشتراک درین احتفال وارد کابل شده و در میدان هوایی ازطرف وکیل ریاست نشرات وزارت اطلاعات و کلتور استقبال گردید .

۱۷ حوت ۵۵

بناغلی شلندر اکامار سنگه سفیر کبیر جدید جمهوریست هند در افغانستان اعتمادنامه اش را به بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور مطابق مراسم معمول در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود .

در این موقع بناغلی وحید عبداللهمعین وزارت امور خارجه و بناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهوری نیز حاضر بودند .

* هیأت دانشمندان جمهوریست ترکیه مشتمل بر پروفیسر عبدالقادر قره خان، پروفیسر نظیف خواجه و پروفیسر ناطیف شاهین اوغلو برای شرکت در مجلس بزرگداشت هشتادمین سال وفات فیلسوف نامور کشور علامه سید جمال الدین افغان وارد کابل شد .

* هیأت دانشمندان پاکستانی مشتمل بر دکتور حسام الدین رشیدی، دکتور وزیر الحسن و دکتور ضیاء الله برای شرکت در مجلس بزرگداشت هشتادمین سال وفات علامه سید جمال الدین افغانی وارد کابل شد و از

مناسبت انتخاب ایشان بحیث رئیس جمهور افغانستان تهنیت گفته اظهار اطمینان کرده است که روابط دوستانه و همکاری های موجود بین دو کشور تقویه و انکشاف مزید خواهد یافت .

* بناغلی زایدین سلطان النبیان رئیس اتحادیه امارات عربی طی تیلگرامی عنوانی بناغلی محمد داؤد تبریکات گرم و صمیمانه خویش را بمناسبت انتخاب ایشان به حیث رئیس جمهور افغانستان ابراز نموده موفقیت مستدام و سعادت بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور را در راه رفاه مردم برادر افغانستان و ترقی کشور آرزو برده است .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام همدردی بمناسبت زلزله اخیر در رومانی و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از آن عنوانی بناغلی نیکولای چایسسکورئیس جمهور جمهوریست سوسیالیستی رومانی به بخارست مخابره شده است .

* بناغلی توفیق عویضه رئیس مجلس اعلاى شئون اسلامی جمهوریست عربی مصر برای اشتراک در مجلس بزرگداشت هشتادمین سال وفات علامه سید جمال الدین افغانی بحیث نماینده خاض بناغلی انور السادات رئیس جمهوریست عربی مصر وارد کابل گردیده و در میدان هوایی بین المللی از طرف بناغلی وحید عبداللهمعین وزارت امور خارجه ، بناغلی وقی الله سمیع معین دوم وزارت معارف، دکتور محمد اکرم عثمان و کیلی

عراق طی پیام شان بمناسبت این مجلس باعظمت علمی و یاد بود از خاطرات مجاهد بزرگ افغانی علامه سید جمال الدین اظهار داشته اند :

بنام خداوند بخشاینده مهربان !
پس از حمد و ثنای خداوند توانا و درود و تحیات بر پیشوای انبیا و پیامبران بنام ملت عراق و رهبران نیکوکار آن - بایسن مجلس باعظمت که بدین مناسبت مبارک برپا گردیده سلام و تحیات می فرستم .

از مساعی جمیله شما بخاطر یاد بود آن دشمن سرسخت استبداد و استعمارویکی از بزرگترین رهبران تفکر اسلامی و شجاعترین داعیان اصلاح و تجدد و آزادی و عدالت اجتماعی یعنی سید جمال الدین افغانی اظهار شکران و سپاس مینمایم .

استقبال و تجلیل گرم و پر حرارت باین مناسبت تاریخی ، تعبیر راستین و صادقسی از اعتراف به عملی نیکو شمرده میشود که افغانستان دوست به جهان اسلام و سر زمین عرب، روزی تابعه شرق مصلح زندگی را تقدم داشت ، هدیه گرانبها برای ملل اسلامی و ملت عرب تا عقل مارابه زندگانی آزاد و شریفانه رهنمونی بنماید به چنان حیاتی که استعمار در اواخر قرن نوزده از مردمان شرق پنهان داشته بود .

و چیه ما مسلمانان و عرب است نادریں فرصتی که در استائنه قرن بیست و یکم قرار داریم بر میار های عزم و تصمیم سید جمال

طرف نمایندگان وزارت اطلاعات و کلتور استقبال گردید .

۱۸ خوت ۵۵

پیام بنیای غلی محمد انور السادات رئیس جمهور جمهوریت عربی مصر توسط استاد توفیق عویضه نماینده خاص شان و همچنان پیام بناغلی احمد حسن البکر رئیس جمهور عراق توسط استاد ناصر عبد القادر الحدیثی سفیر کبیر عراق مقیم کابل قرائت گردید .

بناغلی انور السادات رئیس جمهور مصر در پیام شان بمناسبت مجلس بزرگداشت حضرت سید افغانی گفته اند .
برادران و خواهران :

السلام علیکم و رحمت الله وبرکاته :

با اغتنام این مناسبت خجسته که شما یاد بود مصلح پیشقدم بزرگ سید جمال الدین افغانی را تجلیل میکنید به برادرم بنیای غلی محمد داؤد رئیس جمهور جمهوریت افغانستان و بمن درین مقام که قدردانی خود و قدر دانی را از آثار سید جمال الدین افغانی اعلام میدارم تحیات و ارزوی نیک خویش را برای اعتلا و ترقی روز افزون و سرفرازی و شکوفانی بحضور بناغلی محترم برادرم رئیس جمهور و ملت دوست افغان بسار دیگر تکرار میکنم .

و السلام علیکم و رحمت الله وبرکاته .
بناغلی احمد حسن البکر رئیس جمهور

وزارت امور خارجه

جاويدان پیروزی و موفقیت ارزو میبریم.
و اسلام علیکم و رحمت الله و برکاته.
بعد از قرائت پیامهای مؤسس جمهوریت بنیادغلی
محمد داود و بنیادغلو روسای جمهور جمهوریت
عربی مصر و جمهوری عراق بنیادغلی و حیدر
عبدالله معین وزارت امور خارجه بیانیه ایراد
کرد.

همچنان پیو همانند و کشور
غلام صدیق محبی رئیس پوهنتون کابل و
خیرتوال محمد صدیق زوهی رئیس پشتمو
تولنه اونیز دوکتور کندهو نماینده یونسکو
بیانیه های د ر اطراف زندگانی آلسارو
تفکر این شخصیت بصیر و نامی کشور ایراد
کردند.

سپس بنیادغلی عبدالوهاب طرزی دانشمند
افغانی به نمایندگی از دانشمندان کشمیر
بیانیه ای ایراد نمودو طی آن اظهار داشت
برگزاری مجلس بزرگداشت علامه سید
جمال الدین افغانی که باتجویسز و اراده
فرزند گرامی وطن ونخستین رئیس جمهور
بنیادغلی محمد داؤد در کابل صورت میگیرد
نشانه از علاقه مندی و افتخاری است که
ملت افغانستان در باره این فرزند برومند
وطن خدمتگار جهان اسلام ، خدمتگار جهان
شرق و خدمتگار بشریت بدل میپوراند.
همچنان بنیادغلی توفیق عویضه رئیس

الدین افغانی علیه سلطه جویی مبارزه نمائیم
و چون پایداری و ثبات سید افغانی پیکار
خودرا در مقابل صهیونیست ، نژاد پرستی
ادامه دهیم و به دانش و عقل به قوتی همانند
نیروی سید افغانی منمک گردیم .
او رهنمای نیکویی بود مرکسانیرا که دلسی
داشتند و نمونه مثال و اعجاب انگیز بود
برای انانیکه از عقل و خرد بهره مند بودند...
و این امریست که هیچ مسلمان و هیچ
عربی از آن انکار نمی تواند .

ملت عراق بمناسبت این مجلس بزرگداشت
مردی سترک چون سید جمال الدین افغانی
در این احتفال پر شکوه با سایر اشتراک
کنندگان شرکت میجوید .

ملت عراق پیش از این ، روزیکه در
سال ۱۸۹۱ سید بحیث مهمان گرانسی در
خانقین و بغداد و کاظمیه و بصره وارد شد
در زندگی از وی تجلیل بعمل آورد و همچنان
در سال ۱۹۴۴ هنگامیکه تابوت سید از موصل
و بغداد و بصره بسوی کابل انتقال می
یافت از آن استقبال شاندار نمود و مخصوصا
در این روز باتجدید تذکار از آن دو احتفال
عهد پیشین بملت افغان ارزوی پیشرفت و
ترقی مینماییم که سید جمال الدین راه جهان
هدیه آورد و برای آن برادر خویش رئیس
جمهور محمد داود صحت و طول عمر در خدمت
افغانستان تمنای می کنم .
و به شما اجتماع کنبه گمان محترم در این
مجلس بزرگ ، درقبال یادبود آن مصلح

د افغانستان کالنی

ملی و رئیس جمهور افغانستان بنیادلی محمد داود و ملت برادر افغان تقدیم کرد و پیشرفت و ترقی روز افزون افغانستان را از خداوند توانا آرزو نمود .

بنیادلی محمد داود رئیس جمهور بنیادلی توفیق عویضه نماینده خاص بنیادلی محمد انور السادات رئیس جمهور جمهوری عربی مصر و رئیس مجلس اعلا شتون اسلامی آن کشور را برای ملاقات در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .

بنیادلی عویضه طی این ملاقات پیام دوستانه بنیادلی سادات را بحضور بنیادلی محمد داود تقدیم نمود .

در این موقع بنیادلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه ، بنیادلی وفی الله سمیعی معین دوم وزارت معارف و بنیادلی محمد فواد عبد المبدی سفیر کبیر جمهوری عربی مصر مقیم کابل حاضر بودند .

بنیادلی عویضه رئیس مجلس اعلا شتون اسلامی جمهوری عربی مصر و نماینده خاص بنیادلی انور السادات برای اشتراک در مجلس بزرگداشت هشتاد مین سال وفات فیلسوف نامدار کشور علامه سید جمال الدین افغانی بکابل آمده است .

متن بیانیه بنیادلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه در محل افتتاح بزرگداشت علامه سید جمال الدین افغانی :

مجلس اعلا شتون اسلامی مصر به نمایندگی از دانشمندان مهمان د ریپابلیه خود راجع به مبارزات سید جمال الدین افغانی در شرق گفت ، بدون شک جمال الدین افغانی مردی بود که علیه استعمار و سلطه جویی بهر وسیله ممکن مبارزه میکرد .

وی با تکویش از رژیم استبدادی عقیده داشت که باید مردم از طریق شورا با امور کشور خود دست یابند .

جمال الدین افغانی در هند مردم آن سرزمین را علیه استعمار آن وقت برانگیخت . سید جمال الدین افغانی مردم مصر را برای ایجاد حکومت ملی تشویق کرد .

در پایان بیانات خویش بنیادلی عویضه گفت مردمان شرق مدیون چنین مردمی میباشند که بحیث پیشوای نهضت و انقلاب تمدن شرق و اسلام ملل اسلامی را به اتحاد و همبستگی دعوت نمود .

استاد عویضه گفت همانطور یکه جهان عرب و اسلام به شخصیت این مبارز راه حق و عدالت افتخار مینماید بدون شک افغانستان برادر بنام این فرزنده بزرگو و مصلح برجسته خود که در همین سرزمین چشم بدنیادلی کشوده و در همین جابرویش یافته و منسوب به افغانستان است میاهات نماید .

بنیادلی عویضه د رختم بیانات خویشش مراتب قدردانی خویش را بحضور رهبر

دانشمندان محترم

حضار گرامی

خانم ها، آقایان !

برای وزارت اطلاعات و کلتور مایه کمال شایمانی است که در دوره فرخنده جمهوریت با دایر کردن سیمینار علمی از مقام شامخ مصلح بزرگ اجتماعی و شخصیت عالیقدر سیاسی مشرق زمین علامه سید جمال الدین افغانی تجلیل بعمل می آورد .

مردان بزرگ همانطور یکه در چارچوب حدود جغرافیایی نمی گنجد پای بنده سده ها و قرن هائیز نیستند. عقاید و آراء آنان سرزمین های فراخ و قرون متوالی را طی میکند و پیام آنان در پیچ و خم زمانه ها همچنان به گوش نسل ها طنین می افکند .

سید جمال الدین افغانی ازین گونه مردان است . وی سراسر زندگی پر افتخار خویش را وقف خدمت به اهل مشرق زمین و مسلمانان کرد ، وقف خدمت به انبوه عظیم توده های انسانی که در فضای غبار آلود سیاسی و اجتماعی قرن نزد هم دست و پا بسته در زنجیر استبداد و استعمار بسر می بردند .

سید جمال الدین افغانی با درایت کامل خویش در یافت که چه د ردهای ملل مسلمان رازنجور و درمانده ساخته است . غفلت و جهل و دور شدن از حکمت دینی و ایمانی اینها از عوامل عمده انحطاط اجتماعی و عقلی مسلمانان بودند

استعمار نیز از غفلت و جهل و نفاق مسلمانان بکام خویش سود میبرد . قرن نهم تاریکترین دوره حیات عقلی و اجتماعی مسلمانان و اهل مشرق زمین بود .

سید جمال الدین افغانی از دیدن شرایط نا بهنجار و خفت آور زندگی مسلمانان بشدت رنج میبرد . او در جستجوی راهی بود که مسلمانان را به عظمت دیرین آنان برساند شکوه فرهنگی و اجتماعی مسلمانان در قرن های پیش زاده عواملی بود که سید جمال الدین افغانی در پی احیای آنها شد . همچنان با ایجابات قرن نهم که دگر گونی های علمی و تکنالوژی آینده حیرت انگیزی را برای اروپا نوید می داد مسلمانان شوکت پیشین خود را باز یابند . نبرد با استبداد و استعمار و راهایی بخشیدن مسلمانان از جهل و نفاق و استعمار آنان از دسیسه های دستگاه های ستمگر استبداد و استعمار نخستین مراحل بود که می بایست مسلمانان به پای ایمان و همت طی کنند .

سید جمال الدین افغانی مبارزات خود را منحصر به زاد گاهش افغانستان نکرده در پی آن شد تا رسالت مقدس استقلال طلبی و آزاد یخواهی خود را عالم شمول بسازد ، سید افغانی برای تامین این مامل به هند ایران ، مصر ، ترکیه ، و روسیه سفر کرد و زو غ اصلاحی و نهضت آزاد یخواهی خود را محدود و مربوط به ملت مردم و قوم

وزارت امور خارجه

در مردم بر انگیخت کرامت نفس ، عزت مناعت ، شجاعت و بزرگ منشی را در دل و دماغ آنها جاگزین ساخت ، دل ها را در راه بدست آوردن حریت و آزادی به تپش در آورد و تخم نهضت های ملی را در کشورهای مختلف شرقی بذر نمود و کارنامه های تاریخی و انسانی را انجام داد که زعمای جنبشهای سیاسی مانند جوزج واشنگتن گاریسالدی و امثال شان در غرب ایفا کرده اند .

تجلیل و بزرگداشت از مقام اجتماعی و علمی سید جمال الدین افغانی بهنا سبت هرور هشتاد سال از وفات آن شخصیت نامور ادای دینی است در برابر خدمات آن معلم بزرگ که حق فراوان بگردن همه ملل اسلامی و مشرق زمین دارد .

با اظهار صمیمانه ترین خیر مقدم به دانشمندان محترمی که رنج سفر را بر خود هموار نموده از کشور های دور و نزدیک به مملکت ما تشریف آورده اند امید وازم مجلس علمی که به اشتراک دانشمندان داخلی و خارجی دایز میشود در کار تحقیق بر افکار و عقاید و آثار سید این فرزند نابغه و نامور افغانی توفیق یابند .

* بناغلی ژان پول شغنی دانشمند فرانسوی برای اشتراک در مجلس بزرگداشت هشتاد مین سال وفات علامه سید جمال الدین افغانی وارد کابل شد .

دزمیدان هوایی بین المللی کابل نماینده

خاص نگردانید ، بهر کشور شاگردان ممتاز دانشمند مبارزه وطن پرور و قهرمان رمانند سعد زغلول و شیخ محمد عبده مصری و عبد القادر مغربی تربیت نمود که تاریخ نام نامی شانرا به کمال افتخار در سینه خسود حفظ و ثبت نموده است .

این فرزند نامی افغانستان نخستین زعم آزادی و اولین علمبردار نهضت های آزادی بخش و جنبش های رهایی بخش ملی از یوغ استعمار و استعمار در قرن نژده بود .

سید جمال الدین افغانی حکیم ، فیلسوف زعم سیاستی و مصلح دینی بود . از لحاظ دینی اصلاح و تجدیدی را پدید آورد بدین معنی که بر ملل اسلامی نمره زد تا به حیثیت و کتبه اسلام پی برند و بسوده از روی مبادی صحیح ووالای این دین بردارند و چهره آنانک این آئین حق و منشور عدالت ، مساوات حریت و کرامت را از غبار و گرد اوهام و خرافاتی که موجب عقب ماندگی مسلمانان شده است بیرون آرند .

از لحاظ فکر و اندیشه وظیفه را انجام داد که فلاسفه و مفکرین چون ژان ژاک روسو و مونتسکیو و غیره در اروپا ایفا نمودند باین معنی که ذهن مردم را تنویر و افکار جامعه اسلامی را به جستجو و کاوش حقایق متوجه ساخت و عقل و اندیشه را از قید جمود و رکود و تقلید کور گوزانه و ناآگاهانه بیگانگان آزاد گردانید .

از لحاظ سیاسی روح همست و مبارزه را

وزارت امور خارجه

وزارت اطلاعات و کلتور ازوی استقبال کرد .
* پروفیسر دور یانکوف و پروفیسر غفار اوف دانشمندان اتحاد شوروی برای اشتراک در مجلس بزرگداشت علامه سید جمال الدین افغانی وارد کابل شدند .

در میدان هوایی کابل خیرنوال محمد صدیق روهی رئیس پشتو توله و نماینده وزارت اطلاعات و کلتور از آنها استقبال کردند .

۱۹ حوت ۵۵

ښاغلی حنفی بن یحیی و ښاغلی احمد امانی دانشمندان الجزایر نیز برای اشتراک درین مجلس وارد کابل شده و از طرف نماینده وزارت اطلاعات و کلتور استقبال شدند .

بافتخار ښاغلی توفیق عویضه رئیس مجلس اعلاى شئون اسلامى جمهوریت عربى مصر و نماینده خاص ښاغلی محمد اذور - السادات رئیس جمهور آنکشور ضیافتی از طرف ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه در تالار آن وزارت ترتیب شده بود .

در این ضیافت بعضی از ماورین عالی رتبه وزارت های معارف و اطلاعات و کلتور و برخی از اراکین وزارت امور خارجه سفیر کبیر جمهوریت عربی مصر و همراهان ښاغلی عویضه اشتراک داشتند .

۲۲ حوت ۵۵

* ښاغلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت برای اشتراک در جلسه خاصی که به

اساس یکی از تصامیم کنفرانس چهارم تجارت و انکشاف ملل متحد جهت بحث بر پروبلم های امداد به کشور های کمتریس انکشاف یافته در ژنیو دایر میگردد عازم ژنیو شد .

ښاغلی طرزی همچنان دریک جلسه دیگر یکه جهت تاسیس یک صندوق مشترک به منظور استقرار قیم مواد خام صادراتی کشور های روه انکشاف که آنهم در ژنیو دایر میشود بحيث نماینده افغانی سهم خواهد گرفت .

* ښاغلی توفیق عویضه رئیس مجلس اعلاى شئون اسلامى جمهوریت عربى مصر که برای اشتراک در مجلس بزرگداشت هشتاد وین سال وفات علامه سید جمال الدین افغانی بحیث نماینده خاص ښاغلی محمد انور السادات رئیس جمهور جمهوریت عربى مصر بکابل آمده بود عازم کشورش گردید .

در میدان هوایی بین المللی کابل ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه ښاغلی وفی الله سمعی معین دوم وزارت معارف ښاغلی میر شمس الدین رئیس تشریفات وزارت امور خارجه و سفیر کبیر جمهوریت عربی مصر مقیم کابل برای وداع با ښاغلی عویضه حاضر بودند .

ښاغلی ترولسن مو نکسگارد مونک سفیر کبیر غیر مقیم کشور دنمارک در افغانستان

اعتقاد نامه اش را مطابق مراسم معمول بحضور ښاغلی محمد داود رئیس جمهور در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود .
 درین موقع ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه و ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمهور حاضر بودند . .
 * دوکتور یاسین العربی دانشمند جمهوریت عربی لیبیا ، پرو فیسور علی الشابی دانشمند جمهوریت تونس برای اشتراک در مجلس بزرگداشت علامه سیدجمال الدین افغانی وارد کابل شده و در میدان هوایی بین المللی از طرف نماینده وزارت اطلاعات و کلتور استقبال گردیدند .
۲۳ هوت ۵۵
 در جلسه بعد از ظهر سیمینار علمی بین المللی بزرگداشت علامه سید جمال الدین افغانی متون تلگرامهای واصله از طرف ښاغلی دبور سکرتر جنرال کنفد را سیون بانکها بیهه ها و موسسات عالی جمهوریت عربی مصر پروفیسر اکرم زعیتسر پرو فیسور پوهنتون عمان و علما و دانشمندان امارات متحده عرب توسط منشی مجلس قرائت گردید .
 طی این تلگرامها موفقیت این مجلس علمی بزرگ در زمینه بررسی آثار سید افغانی ارزو شده است .
 * والا حضرت شهزاده فلیپ دیوک افا دنبره همسر علیا حضرت الیزابت دوم ملکه انگلستان در ماه حمل ۱۳۵۶ به افغانستان

مسافرت می نماید .
 * شاملین سیمینار علامه سیدجمال الدین افغانی با ښاغلی وحید عبدالله معین وزارت امور خارجه در انوزارت ملاقات نمودند .
 طی این ملاقات دانشمندانیکه از کشورهای دوست در سیمینار اشتراک کرده بودند مراتب سپاسگذاری عمیق خود را از پذیرائی های گرم و ترتیبات عالی سیمینار اظهار نموده و از مهمان نوازی های حکومت افغانستان در طول اقامت ایشان در کشور ما و همچنان همکاری صمیمانه مقامات و شخصیتهای افغانی در تدویر سیمینار مراتب امتنان خود را به ښاغلی معین وزارت امور خارجه ابراز داشته خواهش نمودند تا مراتب سپاسگذاری و امتنان شان را بحضور ښاغلی محمد داود رئیس جمهور تقدیم نماید .
 هیات دانشمندان جمهوریت ترکیه و همچنان دانشمندان الجزایری بعد از اشتراک در مجلس بزرگداشت هشتاد مین سال وفات علامه سید جمال الدین افغانی از کابل عازم کشور های شان گردیدند .
 در میدان هوایی بین المللی نمایندگان وزارت اطلاعات و کلتور با هیات های مذکور وداع نمودند .
 * به سلسله ورود پناه گزینان بلوچ به افغانستان چهل هفت نفر بلوچ دیگر شامل مرد وزن در اثر ظلم و تعدی حکومت پاکستان بخاک افغانستان پناه آورده اند .

۲۳ هوت ۵۵

جمعیت افغانی سره میاشت برای اعاشه و ایاتنه این گروه جدید پناه‌گزیان بلوچ نیز ترتیبات لازم اتخاذ نموده است .

۲۶ حوت ۵۵

موافقتنامه کلتوری بین دولت جمهوری افغانستان و جمهوری ترکیه برای سالهای ۷۶ و ۱۹۷۷ دراتقره انعقاد یافت .

قرار داد از جانب افغانستان جنرال محمد سعید سفیر کبیر افغانی در انقره و از جانب ترکیه نیاغلی و هاب‌عشیرا غلومدیر عمومی کلتوری وزارت خارجه آنکشور امضا نمودند

۲۸ حوت ۵۵

نیاغلی و فی‌الله سمیعی معین دوم وزارت معارف و رئیس هیات افغانی در کنفرانس سیرت النبی (ص) منعقدۀ پاکستان بعد از اشتراک در جلسات کنفرانس مذکور وارد کابل گردید .

نیاغلی سمیعی طی مصاحبه ای با نماینده دباختر آژانس در مورد این راپورتهای مطبوعاتی و رادیویی پاکستان که نیاغلی بتو صدراعظم پاکستان طی ضیافتی به افتخار اشتراک کنندگان کنفرانس گفته بود که پاکستان با افغانستان خصومتی نداشته بلکه افغانستان با پاکستان خصومت دارد در حالیکه پاکستان برای افغانستان تسهیلات ترانزیتی زیادی فراهم نموده است. گفت متاسفانه صدراعظم پاکستان چنین اظهاراتی به عمل آورد اما تعجب میکند که مطبوعات و رادیوی پاکستان از نشر اظهارات رئیس هیات

افغانی که در همان مجلس و در محضر همه شرکت‌کنندگان کنفرانس بعد از ختم بیانات صدراعظم پاکستان بعمل آورد خودداری کرده اند .

نیاغلی سمیعی تصریح کرد که رئیس هیات افغانی بلافاصله بعد از ختم نطق صدراعظم پاکستان چنین جواب داد :

تأسف میکنم که مجبور شده ام بیانات نیاغلی محترم صدراعظم پاکستان رادرمورد افغانستان کاملاً تردید نموده بی‌اساس بدانم افغانستان به شهادت تاریخ یک کشور صلح دوست بوده و همواره به اصول همزیستی مسالمت آمیز و رفع اختلافات از طریق مذاکره پابندی و احترام کامل نشان داده است .

چنانچه در مورد حل یگانه اختلاف سیاسی بین افغانستان و پاکستان نیز همیشه اظهار نظر و آمادگی نموده است که این اختلاف از طریق مذاکره و دور اندیشی و با افق نظر وسیع حل گردد که متاسفانه حکومت پاکستان باین موقف و نظر افغانستان هیچوقت جواب مثبت نه داده است :

نیاغلی محترم صدراعظم پاکستان شما قبلاً در بیانیه خود در کانگرس اظهار داشتید که کانگرس سیرت النبی بمنظور هیچگونه بهره برداری سیاسی منعقد نشده است. چه بجا و موزون می بود اگر شخصی خود شما این گفتار تا آنرا عمل می فرمودید و از هرگونه اظهارات سیاسی خود داری می گردید و یسنا افلا مطابق به روحیه اخوت و محبت اسلامی

وزیر شتون دولت کویت با صراحت لهجه
مورد انتقاد و تردید قرارگرفت ، اظهارات
ښاغلی رفاعی باکفزون های طولانی ازطرف
سایر علمای اسلام بدرقه گردید .
ښاغلی سمیعی گفت که ښاغلی بوتو در
جواب رئیس هیات افغانی و تبصره وزیر
شتون دولت کویت لاجواب ماند .

۲۸ هوت ۵۵

ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور
تیلگرام تعزیت و همدردی بمناسبت قتل
کمال جنیلاط رهبر سوسیالیست های لبنان
عنوانی ښاغلی الیاس سرکیس رئیس جمهور
آنکشور به بیروت مخابره شده است .

ښاغلی محمد داؤد در پیام شان اظهار
داشته اند که امید دارند حادثه قتل زعییم
فقیه موجب تجدید مفاصمات و وخامت اوضاع
درلبنان نگرود .

* هیات دانشمندان اتحاد شوروی و همچنان
دانشمند فرانسه بعد از اشتراک در مجلس
بزرگداشت علامه سیدجمال الدین افغانسی
توسط طیاره از کابل عازم کشور هایشان
گردیدند .

در میدان هوایی بین المللی نمایندگان
وزارت اطلاعات و کلتور بادانشمندان مذکور
وداع نمودند .

* هیات دانشمندان پاکستانی که برای
اشتراک درمجلس بزرگداشت مرور هشتادسال
ازوفات حضرت سید افغانی بکابل آمده بودند
ازطریق زمین عازم کشورخویش گردیدند .

اظهار میفرمودید که میخواهیدیکانه اختلاف
سیاسی بین افغانستان و پاکستان از طریق
واقع بینی و دور اندیشی و توسط مذاکرات
دوستانه و بردرانه حل گردد. بعقیده مندرین
موقعیکه علمای بزرگ جهان اسلام جهت
بزرگداشت سیرت حضرت محمد (ص) اینجا
گرد آمده اندلازم نبود روی چنین مسایلی
سیاسی و آنهم بمنظور بهره برداری سیاسی
صحبت میشد و من به پاس احترام این
کانگرس نمیخواهم بیشترراجع باین موضوع
صحبت کنم و ښاغلی صدراعظم ازین مهمان
نوازی شمتاشکر میکنم .

ښاغلی سمیعی افزود که جواب رئیس
هیات افغانی به اظهارات صدراعظم پاکستان
باکف زدنهای حمند همه علمای حاضر درمجلس
استقبال شده و رؤسای هیات های مختلف
از موقف هیات افغانی تمجید نموده بهره
برداری سیاسی را از کانگرس که بمنظور
بزرگداشت و تجلیل سیرت حضرت سرور
کائنات محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم
انعقاد شده بود تقبیح و نکوهش کردند.

ښاغلی معین دوم وزارت معارف درجواب
این سوال نماینده باختر که قرارمسموع یک
قسمت از بیانات ښاغلی بوتو راجع بسه
اسلام مورد انتقاد قرارگرفت گفت ښاغلی
صدراعظم پاکستان درنطق خود به نکاتی
مربوط به دین مبین اسلام تماس گرفت و در
تفصیلات خود دچار اشتباهات عمیق شد که
در همان مجلس ازطرف یوسف هاشم الرفاعی

وزارت امور خارجه

های حلول سال نورا به‌شاعلی محمد داود رئیس جمهور، حکومت و کافه ملت افغانستان تبریک گفته ترقی و تعالی کشور و رفاه مزید مردم افغانستان را تحت رهنمائی های موسس جمهوریت شاعلی محمد داود ارزو نموده اند .

* از طرف شاعلی محمد داود رئیس جمهور به مناسبت روزبین المللی امحای تبعیض نژادی پیام عنوانی دکتور کورت‌والد هایم منشی عمومی موسسه ملل متحد به نیویارک مخابره گردیده است .

شاعلی رئیس جمهور طی این پیام پشتیبانی کامل جمهوریت افغانستان را از اصول واهداف عالی منشور ملل متحد و مندرجات فیصله نامه های آن موسسه مبتنی بر ازبین بردن استعمار و تسلط بیگانه و امحای هر نوع تبعیض بشمول تبعیض نژادی تأیید کرده اند .

۳ حمل ۵۶

شاعلی محمد داود رئیس جمهور بنسباً بدعوت هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سو سیالستی و حکومت اتحاد شوروی در اواخر ماه حمل از آنکشور بازدید رسمی و دوستانه بعمل خواهند آورد .

* از طرف شاعلی محمد داود رئیس جمهور به مناسبت روز ملی پاکستان پیام تبریکه عنوانی شاعلی فضل الهی جودری رئیس

نمایندگان وزارت اطلاعات و کلتور هنگام حرکت هیات متذکره از کابل با آنها خداحافظی کردند .

* بنا غلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت و نماینده افغانی در کنفرانس تاسیس صندوق مشترك منعقد ز نیویارک کنفرانس تقاضا نمود تا مشكلاتی را که ممالک کمتر انکشاف یافته محاط به خشکه در سهمگیری پرداخت به صندوق مشترك مواجه خواهند شد بصورت مشخص و کنگوریک بخاطر داشته باشد .

نماینده افغانی به کنفرانس پیشنهاد کرد تا تصمیم گرفته شود که چنین ممالک از پرداخت سهم به صندوق مشترك معاف گردیده و این معافی به هیچصورت حصه استفاد ممالک کمتر انکشاف یافته را از صندوق مشترك متأثر نسازد موضوع تحت غور کنفرانس قرار دارد .

۲ حمل ۵۶

پیام های تبریکه عنوانی شاعلی محمد داود رئیس جمهور به مناسبت حلول سال نو ۱۳۵۶ هجری شمسی از طرف روسای دول و حکومت کشور های متحابه به کابل مواصلت کرده است .

* شاعلی محمد داود رئیس جمهور طی تیلگرام هائی که به تهران مخابره گردیده است حلول سال نورا به اعلیحضرت محمد رضا پهلوی شاهنشاه ایران و شاعلی امیر عباس هویدا صدراعظم آنکشور تهنیت گفته اند .

* تمام مشران پشتون و بلوچ طی پیام

د افغا نسان کالني

جمهور آښکور به اسلام آباد صادر شده است .

* ښاغلي نیکولای پودگورني صدر هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیرشوروی سو سیالستی در راه عزیمت به تانزانیا هنگامیکه طیاره شان فضای افغانستان را عبور میکرد پیام دوستانه عنوانی ښاغلي محمد داود رئیس جمهور مخابره نموده اند .

ښاغلي پودگورني طی این پیام صحت و موفقیت ښاغلي رئیس جمهور را آرزو نموده اظهار اطمینان کرده است که روابط دوستانه بین دو کشور به نفع مردمان شوروی و افغانستان و به نفع تحکیم صلح در آسیا و سراسر جهان ا تکشاف متداوم یابد .

مقابلتا ښاغلي محمد داود رئیس جمهور طی تلگرام جوابیه از پیام دوستانه ښاغلي پودگورني ابراز تشکر نموده آرزو مندی شانرا برای انکشاف مزید روابط حسنه بین افغانستان و اتحاد شوروی و به نفع مردمان دو کشور و همچنان صحت و سلامت هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی اظهار کرده اند .

* يك هیات تجارتي اتحاد شوروی تحت ریاست ښاغلي ولادیمیر گو توزوف معاون

ریاست تجارت آسیادروزارت تجارت خارجی آښکور برای مذاکرات تجارتي بین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی وارد کابل شد . در میدان هوایی بین المللی کابل از هیات

تجارتی شوروی ښاغلي غلا حسین رئیس تجارت خارجی وزارت تجارت و بعضی از اراکین آن وزارت استقبال نمودند .

۴ حمل ۵۶

يك هیات عالیترتبه اقتصادی جمهوریت فدرالی سو سیالستی یوگو سلاویا تحت ریاست دوکتور ا لکساندر فرا عضو شورای اجرائیه فدرال آښکور وارد کابل شد .

در میدان هوایی بین المللی کابل ښاغلي علی احمد خرم وزیر پلان رئیس تعاون اقتصادی و تخنیکي آتوزارت ، معاون مدیریت روابط اقتصادی و نماینده ریاست تشریفات وزارت امور خارجه و همچنان سفیر کبیر یوگو سلاویا در افغانستان از هیات استقبال نمودند .

هیات اقتصادی یوگوسلاویا لمسی اقامت در کابل راجع به موضوعات موجود به همکاری اقتصادی و تخنیکي بین جمهوریت افغانستان و یوگو سلاویا با مقامات ذیعلقه افغانستان مذاکراتی انجام خواهد داد .

هیات به ساعت پنج بعد از ظهر در حالیکه سفیر کبیر یوگو سلاویا مقیم کابل نیز حاضر بود با ښاغلي علی احمد خرم وزیر پلان ملاقات نموده و راجع به موضوعات طرف علاقه مذاکره کرد ..

دوکتور الکساندر فرا رئیس و اعضای هیات عالیترتبه اقتصادی جمهوریت فدرالی سو سیالستی یوگو سلاویا با ښاغلي وحید عبدالله معادن وارت امور خارجه در آن

وزارت ملاقات نموده و روی موضوعات مورد
علاقه دوکشور مذاکره کرد درین موقع سفیر
کبیر یوگو سلاویا مقیم کابل نیز حاضر بود.
* بناغلی فضل الحق خالقیارمیین وزارت
مالیه در راس هیاتی جهت اشتراک در اولین
جلسات سالانه بودگورنر های بانک اسلامی
درمکه معظمه عازم عربستان سعودی شد .

۷ حمل ۵۶

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس
جمهور تلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی
جمهوریت مردم بنگله دیش عنوانی بناغلی
ابو سادات محمد صایم رئیس جمهور آنکشور
به داکه مخابره گردیده است .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور
تلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب بناغلی
مور ارجی دیسایبی بحیث صدراعظم جدید
هند عنوانی بناغلی موصوف بدلهلی جدید
مخابره گردیده است .

بناغلی رئیس جمهور طی این تلگرام ابراز
ارزو مندی نموده اند تا روابط عنعنوی و
دوستانه ای که خوشبختانه ایزسالیان متمادی
بین افغانستان و هند موجود است در آینده
انکشاف مزید یابد .

* از طرف بناغلی محمد داود رئیس جمهور
تلگرام همدردی بمناسبت زلزله اخیر در جنوب
شرق ایران و تلفات جانی و خسارات مالی
ناشی از آن عنوانی اعلیحضرت محمد رضا
پهلوی شاهنشاه ایران به تهران مخابره
گردیده است .

* از طرف بناغلی محمد داود رئیس جمهور
اگریمان بناغلی کین ریوگون که بحیث سفیر
کبیر جمهوریت دیمو کراتیک مردم کوریا
در افغانستان از جانب حکومت آنکشور مطالعه
شده بود صادر گردیده است .

جمعیت افغانی سره میاشت طی تلگرام
مراتب تسلیت و همدردی خویش را بمناسبت
زلزله های اخیر در مناطق جنوب شرق ایران
که باعث تلفات جانی و خسارات مالی زیادی
گردیده است عنوانی جمعیت شیر و خورشید
سرخ آنکشور به تهران مخابره نموده
است .

* اگریمان دوکتور علی احمد سفیر کبیر
دولت جمهوری افغانستان درمسکو که درعین
زمان بحیث سفیر کبیر غیر مقیم افغانی در
اولان باتور از حکومت مغلستان مطالبه شده
بود اخیرا مواصلت کرده است .

* پروتوکول تاسیس یک کمیته مشترک
بمقصد توسعه همکاری اقتصادی تخنیک و
علمی بین حکومت جمهوری افغانستان و
حکومت فدرالی سو سیالستی یوگو سلاویا
در کابل عقد گردید .

پروتوکول را بناغلی علی احمد خرم وزیر
پلان و الکساندر فرا عضو شورای اجرائیوی
فدرالی یوگوسلاویا در وزارت پلان به
نمایندهای از حکومت خویش امضا و مبادله
نمودند .

همچنان به اساس یادداشت تفاهمی که
همزمان با پروتوکول متذکره به امضا رسید

حکومت یوګو سلاویا ساختمان فابریکه ادویه سازی شامل پلان هفت ساله انکشافی کشور رابعه‌گرفته و همچنان مطالعه اقتصادي و تخنیکي انکشاف مالداري کندهار بشمول علفچر و اعمار مسلخ آن، ساختمان شش فابریکه خدمت‌سازی تعمیراتی در مرکز و یکمه ولایات و ساختمان دستګه‌های کوچک برق آبی را انجام خواهد داد .

باساس نتایج این مطالعات حکومت یوګوسلاویا در تمویل ساختمان پروژه‌های مذکور کمک مالی و تخنیکي خواهد کرد و نیز در مورد تهیه بورس‌های تحصیلی واعزام متخصصین در ساحات مورد نیاز به افغانستان کمک بلاعوض مینماید .

به اساس یاد داشت متذکره در مورد توسعه تجارت و عقد موافقتنامه ترانزیتی بین هردو کشور نیز موافقه بعمل آمده‌است .
* از طرف ښاغلي وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه تیلگرام تبریکه بمناسبت تقرر ښاغلي اتل بهاری واج پایي بحیث وزیر خارجه هند عنوانی ښاغلي موصوف بهدلی جدید مخابره گردیده است .

همچنان از طرف آن جمعیت نلگرام تسلیت و همدردی به مناسبت سقوط طیاره شرکت کی ال ام هالندی که در اثر آن تلفات جانی بیار آمده است عنوانی صلیب احمد هالند به هاګ مخابره گردیده .
* از طرف ښاغلي محمد داود رئیس جمهور تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب مجدد ښاغلي ذوالفقار علی بوتو بحیث صدراعظم پاکستان عنوانی ښاغلي موصوف به اسلام اباد مخابره شده است .

۱۱ حمل ۵۵

پوهاند وفي الله سمیعی وزیر عدلیه در راس هیاتی برای اشتراك در جلسات کانګرس تعلیمات عالی اسلامی عازم عربستان سعودی گردید .
سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در جده نیز عضویت هیات افغانی را درین جلسات عهده دارد .

والا حضرت شهزاده فلیپ د وک افاید نیره همسر علیاحضرت ملکه انگلستان برای یک باز دید از افغانستان وارد کابل گردید .
در میدان هوایی بین‌المللی کابل دو کشور عبد المجید وزیر دولت، ښاغلي وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه، ښاغلي میسر

وزارت امور خارجه و سفير كبير انگلستان
مقيم كابل نيز اشتراك داشتند .
والا حضرت شهزاده فليپ همسر ملكه
انگلستان باوزراي پلان زراعت و تجارت
ساعت پنج عصر در اقامتگاه شان ملاقات
نموده و با آنها پيرامون موضوعات طرفعلاقه
صحبت كردند .

* والا حضرت شهزاده فليپ دو ك اف ايدنبره
همسر عليا حضرت ملكه انگلستان درضيافتي
اشترك كردند كه از طرف سفير كبير انگلستان
مقيم كابل در سفارت آنكشور ترتيب شده
بود .

درين دعوت بناغلي محمدنعيم بعضي از
اعضاي كابينه برخي از زمامورين عالي رتبه
وعده از كور ديپلو ماتيك مقيم كابل شركت
ورزيده بودند .

* والا حضرت شهزاده فليپ دو ك اف ايدنبره
همسر عليا حضرت ملكه انگلستان كسه
براي يك بازديد از افغانستان بكابل آمده
بودعازم دوبي گرديد .

۰۰كتور عبد المجيد وزير دولت بناغلي
وحيد عبدالله معاون وزارت امور خارجه
بناغلي مير شمس الدين رئيس تشریفات
بعضي از اعضاي رياست تشریفات وزارت
امور خارجه و بناغلي راي كروك سفير كبير
انگلستان مقيم كابل در ميدان هوايي بين المللي
با والا حضرت موصوف وداع نمودند .

قبل از عزيمت اليوم مناظر مسافرت
والا حضرت شهزاده فليپ كه از طرف

شمس الدين رئيس و بعضي از اعضاي
رياست تشریفات آن وزارت بناغلي راي كروك
سفير كبير و اعضاي سفار تكبراي انگلستان
مقيم كابل از والا حضرت موصوف استقبال
نمودند .

۱۲ حمل ۵۶

بناغلي محمد داود رئيس جمهور و والا حضرت
شهزاده فليپ دو ك اف ايدنبره همسر عليا
حضرت ملكه انگلستان را براي ملاقات و
صرف طعام شب در قصر رياست جمهوري
پذيرفتند .

در صرف طعام شب والا حضرت موصوف
با موسس جمهوريت ، بناغلي محمد نعيم
بعضي از اعضاي كابينه سفير كبير انگلستان
مقيم كابل اشتراك داشتند .

والا حضرت شهزاده فليپ بناغلي كايمو
تنفورد عضو هيات مديره صندوق وجهي
جهاني حمايه حيوانات وحشي و همچنان
بناغلي بار توويك امر اداره پروگرام انكشافی
ملل متحد در افغانستان رادر اقامتگاه شان
پذيرفته با آنها ملاقات و مذاكره نمودند .

والا حضرت شهزاده فليپ دو ك اف ايدنبره
همسر عليا حضرت ملكه انگلستان درضيافت
نهاری اشتراك نمودند كه از طرف بناغلي
محمد نعيم به افتخار شان در نغلو ترتيب
شده بود .

در اين دعوت بعضي از اعضاي كابينه
رئيس دفتر جمهوري و برخي از اراكيسن

د افغانستان کالنی

مخصوص خزان جمع شده واز آن درتمویل يك عده پروگرام ها، بمنظور حمايه حیوانات وحشی و حفظ منابع طبیعی کشور استفاده میشود .

* حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی نه میدیون روبل بمقصد تاسیس يك شفاخانه د. و صد بستر با پولی کلینیک آن و تاسیس کلینیک بیمه صحی مامورین دولتی برای پذیرائی ششصد نفر در شهر کابل و همچنان يك بانک خون به ظرفیت چار الی شش هزار لتر فی سال به افغانستان قرضه میدهد .

موافقتنامه مربوط با این قرضه بین دولت جمهوری افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در کابل عقد گردید .
موافقتنامه را در حالیکه پوهاند دوکتور عبدالله عمر وزیر صحت عامه و یناغللی الکساندر میخائیلوویچ پوزانوف سفیر کبیر اتحاد شوروی در کابل حاضر بودند رئیس ارتباط خارجه وزارت صحت عامه و مستشار اقتصاد دی سفار تکبرای شوروی امضا نمودند .

۱۴ حمل ۵۶

اگریمان دوکتور علی احمد سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در مسکو که در عین زمان بحیث سفیر کبیر غیر مقیم افغانی در بخارست از حکومت جمهوری سوسیالیستی

ریاست آژانس باختر ترتیب شده بود توسط یناغللی غلام رسول یوسفی وکیل ریاست آژانس باختر به ایشان اهدا گردید .

* موافقتنامه ضرب مسکوکات به نفع حیوانات وحشی افغانستان ساعت چهار و نیم بعد از ظهر با اتحادیه بین المللی طبیعت و منابع طبیعی که يك جمعیت خیریه بین المللی میباشد در کابل با امضا رسید .
این موافقتنامه زابه نمایندگی از دولت جمهوری افغانستان دو کتور عبدالمجید وزیر دولت و از طرف اتحادیه مذکور والا حضرت شهبزاده قلیپ دوک ایدنبره رئیس افتخاری آن اتحادیه امضاء نمودند .

باساس این موافقتنامه که برای مدت پنجسال اعتبار دارد یکتعداد مسکوکات طلائی و نقره‌ئی به مصرف اتحادیه مذکور ضرب زده میشود .
روی این مسکوکات با سمبول جمهوریت افغانستان مزین بوده و برای عقب مسکوکات تصویر سه حیوانی وحشی افغانستان از قبیل آهوی مارکو پولو، پلنگ برفی و کلنگ سفید انتخاب شده است .

از مدرك ضرب مسکوکات متذکره که در داخل و خارج کشور قابل چلند میباشد اتحادیه بین المللی طبیعت و منابع طبیعی برای افغانستان حق الامتیاز میدهد .

افغانستان در طول مدت این موافقتنامه تخمین سی ملیون افغانی حق الامتیاز حاصل میکند و سهمیه هر ساله آن در یک حساب

رومانیامطالبه شده بود مواصلت کرده است .
 آن تمنیات نیک خود حکومت و مردم شوروی
 را برای صحت و سلامت رئیس جمهور
 ترقی و تعالی مردم افغانستان و تشنید
 مزید روابط دوستانه بین دو کشور ابراز
 نموده اند .
 متعاقباً ښاغلی محمد داود رئیس جمهور

طی تیلگرام جوابیه عنوانی ښاغلی پودگورنی
 از پیام دوستانه شان اظهار تشکر نموده
 تمنیات نیک شانرا برای صحت و سلامت
 زعمای اتحاد شوروی ، سعادت و رفاه مردم
 آنکشور و استحکام مزید دوستی و همکاری
 بین دو کشور ابراز نموده اند .

* ښاغلی پنا گيو تيس اسکالیریس
 سفیر کبیر غیر مقیم یونان در افغانستان
 اعتماد نامه اش را به ښاغلی محمد داود
 رئیس جمهور مطابق مراسم معمول در قصر
 ریاست جمهوری تقدیم نمود .

ښاغلی وحید عبدالله معاون وزارت امور
 خارجه و ښاغلی محمد اکبر رئیس دفتر
 جمهوری نیز حاضر بودند .

۱۶ حمل ۵۶

جمعیت افغانی سره میاشت مراتب تسلیت
 و همدردی خود را نسبت طوفان بحری در بنگله
 دیش و تلفات جانی و خسارات مالی ناشی از
 آن طی تیلگرامی عنوانی صلیت احمر آنکشور
 به داکه مخابره نموده است .

۱۷ حمل ۵۶

پوهاند وفی الله سمیعی وزیر عدلیه طی

* ښاغلی فضل الحق خالقیار معین وزارت
 مالیه پس از اشتراك در اولین جلسات
 بودگورنی های بانک اسلامی منعقد مکه
 معظمه از عربستان سعودی بکابل مراجعت
 کرد .

ښاغلی خالقیار که در راس هیات افغانی
 درین جلسات اشتراك داشت هنگام مواصلت
 بکابل گفت هیات افغانی در این کنفرانس
 توضیحاتی در مورد فعالیت های اقتصادی ارائه
 نموده و کمک بانک اسلامی را در تمویل یک
 سلسله پروژه های انکشافی دولت جمهوری
 افغانستان جلب نموده است .

در جلسات بانک اسلامی که در مکه معظمه
 دایر شد هیات های سی و د و کشور عضو
 بانک شرکت داشت .

۱۵ حمل ۵۶

از طرف ښاغلی محمد داود رئیس جمهور
 تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی جمهوری
 مردم هنگری عنوانی ښاغلی پال لو شنجی
 رئیس شورای جمهوری آنکشور به بودا
 پست مخابره شده است .

* ښاغلی نیکولای پودگورنی صدر هیات
 رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی
 سو سیالستی در راه بازگشت از مسافرت
 رسمی شان بیکمه از کشورهای آفریقایی
 موقعی که طیاره حامل شان فضای افغانستان
 را عبور میکرد پیام دوستانه ای عنوانی ښاغلی

ښاغلی حمید الله عنایت سراج سفیر کبیر و اعضای سفارت کبرای دولت جمهوري افغانستان در دهلی جدید از هیات افغانی استقبال نمودند .

* پوهاند وفی الله سمیعی وزیر عدلیه که در راس هیات افغانی جهت اشتراک در کانگرس تعلیمات عالی اسلامی منعقدہ مکہ معظمه به عربستان سعودی رفته بود بوطن مراجعت کرد .

وزیر عدلیه هنگام مواضلت به کابل گفت که پیام رهبر ملی ما ښاغلی محمد داود حاوی آرزو مندی شان در ساحه تعلیمات عالی اسلامی توسط وی در یکی از جلسات این کانگرس قرائت گردید که مورد استقبال گرم و قدر دانی شامان کانگرس قرار گرفت . پوهاند سمیعی علاوه کرد که در جلسات متذکره موضوعات مهم و عمده تعلیم و تربیه در کشور های اسلامی مورد مطالعه قرار گرفت و عمده ترین مباحث آنرا اصول تدریس کمبود معلم ، بهتر ساختن کتب و ایجاد انسجام و هماهنگی تدریس در کشورهای اسلامی تشکیل میداد .

وی گفت هیات افغانی در جلسات این کانگرس سیستم تعلیم و تربیه را در کشور بشمول تعلیمات اسلامی تشریح نمود که مورد دلچسپی قرار گرفت .

۲۰ جمل ۰۶

ښاغلی وحید عبد الله معاون وزارت امور خارجه بعد از اشتراک در جلسه کمیته انسجام

ملاقات با والا حضرت شهزاده فهد بن عبدالعزیز ولیعهد و معاون صدراعظم عربستان سعودی پیام دوستانه ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور رابه والا حضرت موصوف تفویض نموده و همچنان ضمن این ملاقات در مورد موضوعات طرف علاقه باوی تبادل افکار بعمل آورد . درین موقع سفیر کبیر دولت جمهوري افغانستان درجه نیز حاضر بود . وزیر عدلیه در راس هیات افغانی در جلسات کانگرس عالی اسلامی منعقدہ مکہ معظمه اشتراک ورزیده است .

* ښاغلی وحید عبد الله معاون وزارت امور خارجه برای اشتراک در جلسه کمیته انسجام کشور های غیر منسلک بسوی وزارت خارجه در دهلی جدید دایر میگرد غلام هند شد . ښاغلی وحید عبد الله در جلسه کمیته انسجام کشور های غیر منسلک ریاست هیات افغانی را بعهده دارد .

بعضی از اراکین وزارت امور خارجه و شازر دافیر سفارت کبرای هند مقیم کابل در میدان هوایی بین المللی کابل برای وداع یا معاون وزارت امور خارجه حاضر بودند . قرار یک خیر دیگر ښاغلی وحید عبد الله معاون وزارت امور خارجه و هیات معینی اش بدلهی جدید مواضلت کردند .

در میدان هوایی پالم ښاغلی واج پای وزیر امور خارجه ښاغلی سسونا رئیس تشریفات و دوکتور سنگ آهتر شعبه افغانستان در وزارت امور خارجه هند

وزارت امور خارجه

باساس مصوبه نودوسه کنفرانس نایروبی صورت گرفت .

* هیأت تجارتي اتحاد شوروی پس از مذاکره با هیأت افغانی پیرامون تثبیت مقادیر اموال قابل مبادله در سال ۱۹۷۷ بین جمهوری افغانستان و اتحاد شوروی عازم کشور شن شد .

قرار است موافقه نهایی در زمینه و امضای پروتوکول مربوط توسط رؤسای هیأت های افغانی و شوروی بعداً در کابل صورت گیرد .

رئیس تجارت خارجی و بعضی دیگر از اراکین وزارت تجارت هنگام عزیمت هیأت تجارتی شوروی در میدان هوایی بین المللی کابل با هیأت وداع کردند .

* مذاکرات بین هیأت های تجارتی جمهوری افغانستان و جمهوری چین در وزارت تجارت آغاز گردید .

درین مذاکرات ریاست هیأت افغانی را یناغلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت و ریاست هیأت جمهوری مردم چین را ینانلی جای شوفان معین وزارت تجارت خارجی آنکشور بعهده دارند .

یناغلی جای شوفان رئیس و اعضای هیأت جمهوری مردم چین در حالیکه یناغلی کانیه تاو سفیر کبیر آنکشور مقیم کابل نیز حاضر بود با یناغلی محمدخان جلالوزیر تجارت ملاقات تعارفی بعمل آورد .

هیأت تجارتي جهت مذاکره و عقد موافقتنامه تجارتي و تادیات و پروتوکول تبادل اسوا

کشور های غیر منسلک که به سویه و زرا تی خارجه در دهلی جدید د ایر شده بود بکابل مراجعت کرد .

یناغلی وحید عبدالله ریاست هیأت افغانی را در جلسه کمیته انسجام کشور های غیر منسلک بعهده داشت .

یناغلی وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه بوقت محلی با یناغلی مورا رجسی دیسای صد راعظم هند در دهلی جدید ملاقات نمود .

ضمن این ملاقات راجع به موضوعات مورد علاقه دو کشور بشمول اوضاع بین المللی مذاکره بعمل آمد .

درین مذاکرات که در فضای بسیار دوستانه و صمیمانه صورت گرفت یناغلی حمید الله عنایت سراج سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در دهلی جدید نیز حاضر بود .

* یناغلی الکساندر میخائیلوویچ پوزا-نوف سفیر کبیر اتحاد شوروی در کابل برای اشتراک در مراسم پذیرائی یناغلی محمد داود رئیس جمهور عازم مسکو شد .

* هیأت افغانی بر ریاست یناغلی حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت بعد از اشتراک در جلسات صندوق عامه منعقد ژنیو بکابل مراجعت کرد .

یناغلی طرزی حین مواصلت به کابل گفت حقی از تدویر این جلسات استعرا ر نیز بود خام و تولیدات اولیه بهبود

و جمهوریت مردم چین بران سله ۱۹۷۷ و
نتیجه مذاکرات بین هیات های و و کشور عقد
گردید .

موافقتنامه و پروتوکول تبادل اموال و
طرف دولت جمهوری افغانستان بنام غلی
حمیدالله طرزی معین وزارت تجارت و
جانب جمهوری مردم چین بنام چای شوفان

معین وزارت تجارت خارجی آن کشور و وزارت
تجارت افغانستان نمودند .
هنگام امضاء موافقتنامه و پروتوکول سفیدگونی

اعضای هیات های طرفین بقضی ان اراکیس
وزارت تجارت و نمایندگان وزارت امور خارجه
و افغانستان بانک و بنام علی کاک میا خواستگار

کبیر جمهوری مردم چین مقیم کابل حاضر
بودند .
یک منبع وزارت تجارت گفت تبادل اموال

موافقتنامه تجارتی و اداریات تجارت بین دولت
جمهوری افغانستان و جمهوری مردم چین
کمرانی السابق رفو شکله جاتوس رفو کیلیونکنی

صورت تصویب گیردی و سله ۱۹۷۷
سوله اولد ایتمه رسمیان ۱۹۷۷
سوله اولد ایتمه رسمیان ۱۹۷۷

بین جمهوری افغانستان و جمهوری مردم
چین برای سال ۱۹۷۷ وارد کابل شد
درمیدان هوایی بین المللی کابل معین

و بعضی از اراکین وزارت تجارت و سفیر کبیر
جمهوریت مردم چین در کابل از هیات استقبالی
نمودند .

جمعیت افغانی سردمیاشتم طی تیلگرامی که
عنوانی جمعیت شکر و خورشید سوخته ایبراق
به تهران صحابرد نمود است مراتب همدرستی

و تسلیت خویش را نسبت زلزله اخیر زخم
نواحی اصفهان و تلفات جانی و مالیات رحطلی
ناستی ازان ابراز داشته است .

۲۴ جول ۱۹۷۷
درجلسه اداره انسجام کشور های غیر منسلک
که در دهلی جدید ختمه هیات نظریه دعوت
حکومت افغانستان به فیصله نهند که جلس

آینده ادار انسجام کشور های غیر منسلک
در ایستان سالی آینده در کابل دجر کرد
و موافقتنامه تجارتی و اداریات و پروتوکول

تبادل اموال بین دولت جمهوری افغانستان
و جمهوری مردم چین
سوله اولد ایتمه رسمیان ۱۹۷۷

۲۹ حمل ۵۶

بناغلی عبدالصمد غوث مدیر عمو می سیاسی وزارت امور خارجه بحیث رئیس هیأت افغانی جهت اشتراك درسی وسومین جلسات سالانه کمیسیون اقتصادی واجتماعی موسسه ملل متحد برای جنوب شرق آسیا و بحر الکاھل اعزام تایلند گردید .

۳۱ حمل ۵۶

اگریمان بناغلی عبدالله ملکیار که بحیث سفیر کبیر جمهوریت افغانستان در تهران از حکومت ایران مطالبه شده بود واصلت کرده است .

همچان اگریمان پوهاند دکتور محمد یاسین عظیم که بحیث سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در بیکننگ از حکومت جمهوریت مردم چین مطالبه گردیده بود واصلت کرده است .

* اگریمان دوکتور عبدالواحد کریم که بحیث سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در واشنگتن از حکومت ایالات متحده امریکا مطالبه شده بود واصلت کرده است .

* جمعیت افغانی سره میاشت تیلگرام تسلیمت اوهمدردی به مناسبت خسرات وارده ناشی از لغزش زمین در پنجاه کیلومتری شرق بلگراد عنوایی صلیت احمد یوگوسلاویا مخاېره نموده است .

اداره اطلاعات وارتباط عامه جمعیت افغانی سره میاشت گفت در اثر لغزش زمین تقریباً هفتاد و پنج منزل ویران گردیده که دو صد فامیل رابی خازغان ساخته است .

همچنان در پروتوکول تبادل اموال بترای سال ۱۹۷۷ اقلام صادراتی افغانی به جمهوریت مردم چین کشمش، پخته، پشم، کنجد و زغر، پوست های بزی و گوسفندی، لاجورد، میوه خشک و نباتات طبی در نظر گرفته شده که معادل مبلغ صادرات اقلام متذکره اشیا و اقلام مورد ضرورت از جمهوریت مردم چین بجه افغانستان وارد می گردد .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام تبریکه به مناسبت روز ملی دنمارک عنوایی علیاحضرت مارگریت دوم ملکه آنکشور به کوپن هاگن مخاېره شده است .

۲۵ حمل ۵۶

هیأت تجارتی جمهوریت مردم چین بریاست بناغلی چای شو فان معین وزارت تجارت خارجی آنکشور که بمقصد مذاکره روی موضوعات تجارتی و عقد موافقتنامه تجارتی و پروتوکول تبادل اموال بمقامات مربوطه افغانی بکابل آمده بود اعزام کنسورش شد .

در میدان هوایی بین المللی کابل بناغلی حمیدالله طرزی معین و بعضی از اراکین وزارت تجارت و بناغلی کان یه تاوسفیر کبیر جمهوریت مردم چین در کابل با هیأت وداع کردند .

۲۸ حمل ۵۶

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام تبریکه بمناسبت روز ملی سوریه عنوایی بناغلی حافظ الاسد رئیس جمهور جمهوریت عربی سوریه به دمشق مخاېره شده است .

۱ نور ۵۶

جغرافالنمیری بحیث رئیس جمهورسودان عنوانی
ښاغلی موصوف به خرطوم مخابره گردیده
است .

ښاغلی رئیس جمهورطی این تیلگرام آرزوهای
نیک شانرا برای موفقیت ښاغلی نمیری و
پیشرفت مزید کشور برادر سودان ابراز
نموده اند .

۴ نور ۵۶

ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور
تیلگرام تبریکه بمناسبت روزملی پرتگال
عنوانی جنرال انتونیو رامالخوایانس رئیس
جمهور پرتگال به لژبن مخابره شده است .
* ښاغلی گریلومعاون اداره امداد لیگ
صلیب احمر بین المللی وارد کابل گردیده
ودرمیدان هوایی ازطرف نمایندگان جمعیت
افغانی سره میاشت استقبال گردید .

ښاغلی کریلو طی یک هفته اقامت درکابل
نحوامداد لیگ صلیب احمر بین المللی رادر
ساحات صحیحی خدمات اجتماعی واطلاعات
با افغانی سره میاشت مطالعه مینماید .

* ښاغلی عبدالعزیز فروغ معین وزارت
پلان وعضو هیأت افغانی بعداز مذاکره
بامقامات بانک جهانی درمورد پروژه سوم
بانک زراعتی ازواشنگتن بکابل مراجعت کرد .
وی گفت جهت تطبیق اهداف پروژه سوم بانک
زراعتی حکومت کاناداپنج ملیون دالر وبانک
جهانی دوازه ملیون دالرتحت شرایط سهل
بافغانستان مساعدت مینماید .

ښاغلی عبدالصمد غوث مدیرعمومی سیاسی
وزارت امورخارجه و رئیس هیأت افغانی در
جلسات سالانه سی وسوم اسنکاپ، کمیسیون
اقتصادی واجتماعی موسسه ملل متحد برای
جنوب شرق آسیا وبحرالکاهل به اتفاق آراء
بحیث یکی ازمعاونین جلسات مذکور انتخاب
گردید .

کمیسیون اقتصادی واجتماعی موسسه ملل
متحد برای جنوب شرق آسیا وبحر الکاهل
جلسات خودرا درشهر بانکاک آغاز نموده و
قرار است تادهم نورادامه یابد .

* اگریمان دکتور محمدحسن شرق که به
حیث سفیرکبیر دولت جمهوری افغانستان در
توکیو ازحکومت جاپان مطالبه شده بسود
مواصلت کرده است .

همچنان اگریمان دکتوره محمدرحیم شیرزوی
که بحیث سفیرکبیر جمهوریت افغانستان در
پراگ از حکومت جمهوریت سوسیالیستی
چکوسلواکیا مطالبه شده بود مواصلت نموده
است .

* دکتور خوزه لوییز سانچیز سفیر کبیر
منتخب غیرمقیم کیوبا در افغانستان برای
تقدیم اعتمادنامه اش وارد کابل شد .
درمیدان بین المللی کابل ښاغلی محمدانورنوروز
معاون ریاست تشریفات وزارت امور خارجه
ازوی استقبال نمود .

* ازطرف ښاغلی محمدداؤد رئیس جمهور
تیلگرام تبریکه بمناسبت انتخاب مجددښاغلی

وزارت داخله

وزارت داخله رکنی از ارکان قوهٔ اجرائیه دولت جمهوری میباشد وظایف و مکلفیت های وسیع را بعهده دارد وظیفه اساسی و اصلی آنرا تأمین امن و نظم عامه (امنیت قابل اعتبار) تشکیل میدهد. از آنجائیکه انسانها مخلوق اجتماعی بوده بخاطر دوام و قوام در محیط اجتماعی از هرچه اولتر و بیشتر نیازمند امن و نظم عامه میباشد زیرا هدف از تشکیل اجتماعات سیاسی نیز درک همین ضرورت بوده و در ساحت تأمین امن و نظم اجتماعی است که آزادی های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و بالاخره کرامت انسانی تمامیت جسمانی و مالی کتله های انسانی حفظ گردیده و در چنین یک محیط مثبت و سالم اجتماعی است که زمینة هابرای رشد افکار سیاسی و اجتماعی و تأمین سعادت فردی و اجتماعی خانواده های بشری فراهم میگردد. وزارت داخله بادرک این وظیفه حساس در پیلهوی یک سلسله وظایف فرعی دیگر با ارتباط امور سایر وزارتات خائنها که بموجب بعضی قوانین و مقررات بعهده آن تحمیل گردیده است. حداعلی مساعی خود را در جهت برآورده شدن این نیازمندی ملی و اجتماعی بخرچ داده و از طرفی هم به پیروی از ارشاد رهبر خردمند انقلاب و مؤسس جمهوریت بناغلی محترم محمد داؤد رئیس جمهور که در بیانیه خطاب بمردم

فرموده اند: «دولت جمهوری دستگاه اداری دولت را از لحاظ پرسونل، شیوه های کار، سادگی و سرعت عمل در سیستم اداره تصفیه و اصلاح خواهد کرد و آنرا سرازنو تشکیل و تکامل خواهد داد» لذا بخاطر تحقق بخشیدن این ارزو و بمنظور ایجاد یک اداره سالم که در شرایط کنونی بروفق ارزشهای نظام ملی و مترقی جمهوری جوابگوی خواسته های مردم مانده بتواند نیز از زت و تلاش پیگیر دریغ نکرده چنانچه روی این منظور طی سالیکه در عقب گذاشتیم یک سلسله سیمینار های مفید و ارزنده ای از اجتماع بعضی والین قوماندانان و لایات و لسوالان و قوماندانان و لسوالی ها، مدیران اداری، احصائیه و بنازوالی های ولایات یکی به تعقیب دیگری دایر نمود و طی این سیمینار ها که هدف از اصلاح نواقص اداری و دریافت طرق حل مشکلات ناشی از سیستم های کهنه اداری بوده مباحثات لازم و تعاطی نظرات پیشنهادات و تبادل افکار بین مضمولین خود این سیمینار ها و مقامات وزارت داخله صورت گرفت. که حاصل آن بدون تردید در جهت اصلاح امور دستگاه اداری دولت خاصنا در چوکات وزارت داخله نقش مؤثر و ارزنده داشته که نمیتوان آنرا نادیده گرفت.

رياست تدقيق و پلان :

رياست تدقيق و پلان درتشكيل وزارت داخله اداره است که مرام ازتشكيل آن تدقيق و مطالعه کليه مسایل مربوط به فعاليت های وزارت داخله طرح پيشنهادات مشخص برای بهبود اين فعاليت ها تقديم آن بمقام وزارت و تنظيم پلانهای انکشافی مربوط وزارت داخله میباشد .

فعاليت های که در ارتباط اهداف فوق الذکر در ظرف سال ۱۳۵۵ ازطرف اين رياست صورت گرفته است عبارتند از:

- ۱- زانچائیکه تدوير سيمينار های اداري درحل مسایل و پرابلم های اداري نقش موثر و ارزنده دارد زیرا درخلال اين گونه سيمينار ها به شاملين آن زمينه مساعد میگردد تا مشکلات محسوس شده که در بعضی موارد کندی ورکوداداره را سبب گرديده و يا عيگرود مطرح نموده و ضمن تعاطی نظرات پيشنها دات و تبادل افکارطرق حل مشکلات را جستجو و بدریافت آن نایل آیند و این خود يگانه طرفی است که اداره و پرسونل آنرا درجهت انجام وظایف محوله که مرام از خدمت اکثریت مردم است بيش ازپيش فعال و بانجام آن قادر میسازد روی این منظور رياست تدقيق و پلان در اثر تجویز و تصميم مقام وزارت بتاريخ ۲۰-۹-۱۳۵۵ سيمينار ولسوالان را در مرکز علمی اکادمی پوليس دایر نمود . درین سيمينار که

به تعداد یکصدوپنجاه و هشت نفر ولسوالان از بیست و شش ولايات کشور اشتراک نمود . بودند مدت پنج روز ادامه یافت اجندای آنرا ارزیابی- تشبیت سويه ولسوالان درجهت مطالعه مشکلات شان در ارتباط بوظیفه وزارت تشکیل میداد .

برای تشبیت سويه ولسوالان چهار صد سوال در ساحات مختلف که قسمت بیشتر آن در ارتباط بوظیفه وزارت داخله تعلق می گرفت ترتیب و تنظیم گردید . جوابا تيکيه در زمينه سوالات از آنها اخذگردید بحيث ریکارد سويه در رياست تدقيق و پلان باقی ماند. همچنان سوالات و جوابات تشبیت سويه که از طرف رياست تدقيق و پلان ترتیب و تنظیم شده بود بداخل مجلد درپایان سيمينار برای هریک آنها توزیع گردید.

سيمينار ولسوالان که مدت پنج روز از ساعت هشت الی ساعت دو شب دوام یافت پیراهون کليه موضوعات و پرو بلمها يکيه ولسوالان در مناطق بان مواجه میباشد بحث و مذاکره صورت گرفت در این سيمينار مطالب و نکات مفید و ارزنده از طرف آمرین و روسای دواير و قضاة فوقتاء توضیح گردید.

درختم سيمينار ولسوالان یکبار ديگر امادگی خویش را درزمينه به نمر رسانيدن اهداف انقلاب ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ مطابق به اندیشه های رهبر انقلاب ابرازداشته و درطی يك تعهد نامه امادگی خویش را در راه

- تبرقی و اعتلای کشور تحت زعامت افغان نستان
 ابراز داشتند.
- ۲- همز مان باسیمینار منعقدہ ولسوا لان
 سیمینار دیگر در مرکز وزارت باشتراکیک
 تعداد والیان، قوماندانان امنیت، مدیران اداری
 و اخصائیه راجع به مشکلات و پروبلمهای
 اداره در ارتباط بوظایف مشخصه شان دایر
 گردید که نتایج ارزیابی و مطالعات-شاملان
 سیمینار پیرامون موضوعات مربوط بخود
 شان تفویض و سپرده شد. که مطابق آن عمل
 نمایند.
- ۳- متعاقباً سیمینار بنار والان شامل
 ۸۵ نفر در مرکز وزارت دایر گردید در سیمینار
 بعدغور و خوض پیرامون موضوعات دیگر
 ترتیب و تنظیم بودجه هاروی یک معیار تصاهیم
 ذیل اتخاذ گردید.
- طرح مسله دفاتر و فورمه های مطبوع
 برای عموم بنار والیها مطابق نمونه وستندرد
 دفاتر بناروالی کابل بعدا شروع طبع و توزیع
 این دفاتر بعموم بناروالی ها.
- طرح و تدوین نورم عمومی بناروالی ها
 بردیف های نه گانه بادر نظر داشت عواید
 ثابت هر بنار والی بغرض تثبیت و توحید
 تشکیل منظم درساحه بنار والیها و خدمات
 شهری آن.
- اخذ تصمیم مستقیم بایک تعداد بناروالیها
 در قسمت جلب کمک های مواد غذایی
 موسسه ملل متحد درجهت ساختمان های
 عام المنفعه احداث پل و پلیچک هاوغیره.
- و پلان تدریس میگردد.
- طرح و تدوین اساسنامه (دبناروالیو
 ساختمانی دستگاه که اخیرا به تصویب
 مجلس عالی وزراء و منظوری بناعلی رئیس
 دولت جمهوری نیز رسیده .
 سایر امور عبارت است از:
- خریداری هشتادعزاده وسایط تخنیکوی
 ماشین آلات از ممالک خارجی از بودجه
 انکشافی بناروالی ها بغرض انجام خدمات
 شهری درساحه بناروالیها
- ترتیب تنظیم و تدقیق بودجه سال ۱۳۵۶
 بنار والیها .
- ترتیب و تنظیم لایحه وظایف بناروالیها
 در پایان سیمینار نتایج و ارزیابی آن بسه
 بناروالیها ابلاغ شد تا مطابق آن عمل نمایند
- اخذ تماس های رسمی باوزارت خانه های
 فوائد عامه و آب و برق در جهت ترتیب تهیه
 نقشه ها و پلانهای شهری شبکه های آب و
 برق بناروا لیها .
- اشتراک مساعی در کمیته نرخ گذاری
 بنار والی کابل و کمیته توحید انسجام انکشاف
 دهات .
- استفاده از بورس های تعلیمی معرفی یک
 تعداد از مامورین در رشته های اداره حکومت
 محلی ثبت احوال نفوس بدول متحابه .
- تدویر کورس لسان انگلیسی بغرض
 تقویه لسان انگلیسی پرسونل وزارت داخله
 که از طرف بعضی ازاعضای ریاست تدقیق
 و پلان تدریس میگردد .

- بفرض تجبیز هرچه بیشتر کتابخانه سه وزارت داخله و مساعد گردانیدن زمینه مطالعه و تقویه معلومات علمی پرسونل وزارت داخله و سایر مراجعین کتابخانه تهیه ۶۹۵ جلد کتب علمی از موسسات فرهنگی داخلی و خارجی.
- تهیه و تنظیم مسوده لایحه وظایف والی ها ، مدیران اداری و احصائیه تهیه و تنظیم مسوده لایحه وظایف ولسوال ها علاقدار ها و سایر کارکنان مربوط شامل مامور، سرکاتب اجیران مستخدمین و غیره .
- طرح نمونه های پرسش نامه ها و تممیم و ترسیل آن به تماما ادارات محلی ولایات بمنظور استحصال راپور اجراء سالانسه ادارات مذکور بفرض ارزیابی و نشر آن در سالنامه جمهوریت .
- تدقیق واریه مشوره های قانونی بسر یکتعداد از موضوعات حقوقی مامورین شامل ترفیع تقاعد و غیره از طرف برخی از اعضای ریاست تدقیق و پلان .
- تعیین و تثبیت مرکز اداری ولایت بامیان باتفاق نمایندگان وزارت های فوائد عامه اطلاعات و کلتور ، داخله ، ریاست شهر سازی ، گر خندوی ، کارتوگرافی و قوماندانی عمومی امنیه .
- مطالعه و ابراز نظر پیرامون بودجه سال ۱۳۵۶ شق ملکی وزارت داخله .
- واریسی به عرایض یکتعداد اهالی به ارتباط موضوعات ا لحاق و انفکاک بعضی قراء از یک واحد محلی فرعی به واحد محلی
- فرعی دیگر .
- تدویر کنفرانسهای هفته وار بفرض تنویر اذهان و ارتقای سوبه مامورین وزارت داخله اعم از پولیس و شق ملکی و بمنظور ارائه پیشنها دات و انتقادات سالم درجهت اصلاح ورفوم های بنیادی ارتباط امور اداری و امنی وزارت داخله .
- ریاست اداری :**
- استخدام و تقرر و تبدیل يك تعداد مامورین در ساحه مرکز وزارت و ادارات محلی ولایات بادر نظر داشت سابقه خدمت لیاقت اهلیت و مطابق به ضرورت و نیاز مندی های اداره و اداره شونندگان .
- تنظیم دفاتر سوانحات مامورین به سیستم کارتو تیک.
- ترتیب و تنظیم دفاتر جدید مامورین و معامله احوال ذاتیه ومدنی آنها به تفریق دوایر مرکزی وزارت و ادارات محلی ولایت و ایزاد تشکیل بنام آمریت بنار والیها که امور مربوط به آن ازین طریق انجام میشود .
- ترتیب کارت خلصس سوانح مامورین دوایر مرکزی وزارت و ادارات محلی ولایات بشکل البوم ومختصر غرض مطالعه مقسام وزارت بمنظور درک و شناخت انی ومستقیم.
- درجه تحصیل ،رتبه ، سابقه کار وموقعیت فعلی پرسونل شق ملکی وزارت داخله .
- تصفیه و تفکیک دفاتر سوانحات مامورین برحال و متقاعدین به تفریق هر سال وانتقال دفاتر سوانح مامورین متقاعدین و غیره دفاتر

تحت دوران قانونی گذاشته شده که در نتیجه اجراءات کارکنان این اداره پول مذکور توسط مرجع مربوط تحت تحصیل قرار داده شده و بخزانه دولت تحویل گردیده .

۳- عرایض یکتعداد از اهالی بسوخیل ، بسو زائی و داودی راجع بسو زمین های مخروبه آنها مربوط ولسوالی شنکی ولایت زابل در تضمین بانک زراعتی بابت قیمت دوازده پایه واتریمپ که به عنوانین مختلف جعل شده بود دوسیه مذکور تحت دوران گرفته شده صورت فیصله رادبر گرفته است .

۴- واریسی به عرایض اهالی بوزه لنگر، صفرک، دیزک، مربوط ولسوالی بالا بلسوک ولسوالی ولایت فراه و تثبیت هفتاد هزار و سیصد و پانزده جریب و چهارده بسوه و پانزده بسواسه زمین ملکیت دولت وارسال دوسیه بوزارت مالیه غرض اجراءات قانونی .

۵- بررسی دوسیه های تفتیش امور بناروالی جلال آباد شامل موضوعات اختلاس سو استفاده از قدرت، جعل، تزویر، تخلفات اداری کارکنان مربوط تحت تحقیق و بررسی قرارداد شده و بدوران قانونی گذاشته شده است.

۶- موضوعات اختلاس گندم گدام ولسوالی رونی دوآب ولایت سمنگان به اتهام مامورین عالی رتبه آنولایت که دوسیه مراحل قانونی خودراطی نموده .

۷- موضوع سرقه یکی از آثار باستانی ولسوالی قادس ولایت بادغیس به اتهام

سنوات ماضیه به آرشیف وزارت .
تدقیق ترتیب و تنظیم دفاتر سوانح مامورین دوائر مرکزی و ادارات محلی شق ملکی وزارت از نگاه معامله موضوعات مکافات مجازات، ترفیعات، تبدلات آنها .

در سالهای گذشته تعامل این بود که قرطاسیه مطبوع و غیر مطبوع از بازار و موسسات تهیه و خریداری میگردد . تهیه و خریداری آن باوضع مالی وزارت چندان موافق نبود تخصیصی موجود تکافوی این ضرورت را کرده نمیتوانست در سال ۱۳۵۵ ریاست اداری تصمیم اتخاذ نمود که قسمت بیشتر قرطاسیه مطبوع و غیر مطبوع را توسط شعبه کسنتنر در مرکز وزارت تهیه نماید و تا آخرین قدمه هایعی علاقهداری ها قرطاسیه مطبوع و غیر مطبوع وسایر ضروریات دفتر را برای سال ۱۳۵۶ بمراجع مربوط آن ارسال نماید و چنانچه وزارت باین کار موافق گردید و به کلیه ولایات و شعب مربوط آن مقدار سهمیه شانرا ارسال نمود .

ریاست تفتیش :

در ظرف سال ۱۳۵۵ ریاست تفتیش به تحقیق موارد ذیل اقدام ورزیده است:

۱- تفتیش اصلاحی امور اداری ولسوالی ها و علاقه داری های مربوطات ولایات کابل ، پروان، میدان .

۲- واریسی دوسیه های اختلاس پروژه آبیاری پروان حاوی (۷۰۰۰۰۰) افغانی ، (۶۲۸۰۰۰) ، (۴۳۰۰۰۰) ، (۲۰۰۰۰۰) افغانی که مجموعاً ۱۹۵۸۰۰ افغانی میشود .

دواړو ملکی و قوماندانی عمومی امنیه از امور اداري امنی ولایت پکتیا، ننگرهار، وردک و بعضی ولایات دیگر بازدید نموده اند نتیجه این بازدید و واریسی طی راپور جداگانه ترتیب و مراجع مربوط هدايات قانونی صادر گردیده.

ریاست ثبت احوال نفوس :

بامیان آمدن رژیم خجسته جمهوریت تحولات و جنبش های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی که مشمر سعی همگانی است رویدست گرفته شده ریاست ثبت احوال نفوس امکاناتی که دردسترس دارد بادر نظر گرفتن نابسامانی های گذشته زاد معقول و مناسب زا که بایجاب عصر و احتیاجات روزافزون ملی مطابقت داشته باشد دست به يك سلسله فعالیت های مفید و مشمر در قسمت اصلاح ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی زده است یکی از اقدامات خیلی مهم وزیربنائی این فعالیت ها توزیع تذکره جمهوریت و ثبت احوال نفوس به شکل جدید آن در تمام ولایات کشور عزیز میباشد .

مطالعه امور ثبت احوال نفوس و توزیع تذکره جمهوریت نظر به ملحوظات مشخص منجیت اولین پروژه تطبیقی در زمان پیروزی انقلاب جمهوریت آغاز و در ولایاتیکه یک قسمت توزیع تذکره صورت گرفته بود توزیع تذکره تکمیل گردید و اهداف عمده ابتکارات نوآرین و فعالیت های که در طول سال ۱۳۵۵ صورت گرفته صرف نکات مهم آن بصورت نهایت مختصر تذکار میگردد :

مأمورین عالی رتبه آنولایت تحت بررسی گرفته شد این هیئت علاوه بر این موضوع به تعداد ۵۲ جلد دوسیه از امور آنولایت ترتیب و دوسیه غرض طی مراتب اصولی و مرجعش گسیل شد .

۸- اختلافات ۴۰۰ خانوار ناقلین محلی در منطقه مشمسور به بو که که مردم ولسوالی بلخ ، ولایت بلخ و اهالی محلی آنجا که مناقشات آنها از عرصه پانزده سال باینطرف موجود هیئت متعدد برای رفع این مشاجرات موظف بوده تا اینکه هیئت اعزامی سال ۱۳۵۵ به موضوع خاتمه و دوسیه و مرجع گسیل شد .

۹- موضوع لت و کوب و قتل یک نفر مسکونه علاقداری چغتوی ولایت وردک مورد بررسی قرار گرفته و دوسیه آن تکمیل و مرجع قانونی سپرده شد .

همچنان ریاست تفتیش هیات های رابه منظور واریسی قسمتی از شکایات وارد اشخاص و قسمت از اموال و دارایی ولایت غزنی ، ننگرهار، تخار، بامیان، توطیف نموده بود که هیئت نتیجه بررسی خویش رادر موضوع حاضر نموده و این دوسیه هابدوران قانونی گذاشته شده است .

ریاست تفتیش بر علاوه وظیفه یومی به پاره از موضوعات اطلاعاتی دیگر نیز پرداخته و آنها را تحت مطالعه و بررسی قرار داده . کذا بمنظور اصلاح و واریسی بهتر امور، شخص وزیر داخله بمعیت یکتعداد از رؤسای

- ۱- ازاینکه تاکنون سرشماری عمومی نفوس در افغانستان تطبیق نگردیده میتوان ارقام ثبت احوال نفوس را بصفت یک مآخذ دیموگرافی در شرایط کنونی مورد استفاده قرار داد .
- ۲- توزیع تذکره جمهو ریت باستثنای بعضی مناطق خاص برای نفوس مسکونه در تمام ولایات افغانستان تکمیل گردید .
- ۳- تدویر سمینار یک ماهه برای مدیران و آمران ثبت احوال نفوس مرکز ولایات غرض ایجاد هم آهنگی در کار و رفع مشکلات، دریافت راه حل پرابلم های که از نقطه نظر فنی و اداری به آن مواجه بودند و همچنان طرق بهبود ثبت احوال نفوس در شرایط حال و آینده مورد مطالعه قرارداد شده است.
- ۴- تطبیق مطالعه مقدماتی احصائیه حیاتی درولسوالی سروبی، ولسوالی بغمان، علاقهداری استالف و نواحی ۸۵۴ کابل صورت گرفت . منظور از مطالعه مقدماتی سنجش نمونهی این بوده که ثبت تولدات ووفیات بصورت امتحانی تطبیق شود تا ازیکطرف دیده شود که مقررات و قواعد مجوزه بادر نظر داشت شرایط عینی و ذهنی جامعه تاچه اندازه قابل تطبیق بوده و ازطرف دیگر خلاء هاویانواقص که در تطبیق این عملیه به نظر میرسد رفع آنها در آینده در نظر گرفته و تجاربی که از آن حاصل میگردد بصورت تدریجی آنها رفع نموده سیستم احصائیه حیاتی ملی و مترقی را در تمام ولایات کشور ایجاد، بسط و گسترش داد زیرا احصائیه حیاتی (ثبت وراپوردهی تولدات
- ووفیات و ازدواجها) یکی از موضوعات مهم اساسی کشور در مورد معلوم نمودن رشد نفوس، پیش بینی های نفوس و همچنان میزان ووفیات و تولدات قابل ملاحظه میباشد از لحاظ مرگ و میراطفال وکلانسالان وارتباط آن با فعالیتهای اقتصادی ، اجتماعی و کلتوری .
- ۵- تاسیس کورسهای مقدماتی احصائیه غرض ارتقاء سواد و مامورین ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی از جمله فعالیت های این ادارات که به تعداد ۸۰ مامور تحت نظر متخصصین داخلی و خارجی تدریس گردیده اند و قصد از تدویر کورسهای مذکور آموزش و آشنایی مامورین مربوط به ارزش و اهمیت واقعی احصائیه، روش و میتود های احصائیهی ازایه ارقام و اصلاحات احصائیهی بصورت تخصصی به تطبیق پروگرامهای توسعهی که غرض بهبود ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی طرح میگردد .
- ۶- سنجش بیش ازیک ملیون و پنجاه هزار کارت ثبت سجل غرض تطبیق پروگرام تحلیل و تجزیه و نتیجه گیری معلومات احصائیهی .
- ۷- طرح پلان و پروگرام غرض تطبیق مطالعه مقدماتی نمونهی برای ده هزار فامیل ولایات کابل، وردک، بدخشان ، سمنگان ، جوزجان، باغیان، به تفکیک شهری و دهاتی از نگاه جنسیت، سن، حالت مدنی (نجرد، ناهل، بیوه و طریق) دین، سواد، درجه تحصیل محل تولد، اسان خارجی، لسان مادری که

احوال نفوس مرکز ولایات شعبات ثبت احوال نفوس فقه وسایل ولوازم ضروریه نظریه ایجابات وقت بوده و غرض انتظام وانسجام بهترکار ریاست ثبت احوال نفوس بادر نظر داشت امکانات مالی وسایل ولوازم ضروریه رابدمتسر شعبات مربوط گذاشته وهم امکانات آنرا مطالعه نموده تا در آینده شعبات احصائیوی ازوسایل فنی احصائیوی برخوردار گردد .

۱۱- جلب همکاری ومساعدت های مالی وتخنیکی ملل متحد غرض بهبود امور ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی

اداره پروگرام انکشافی ملل متحد در پروژه ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی بالغ بر ۱۲۳۷۰۰ دالر امریکایی مساعدت نمودکه

مشتمل ازتمویل وسایط حمل ونقل ماشین های حساب، فوتوکاپی، ماشین های گسستنر میزتریس رسامی، اعزام متخصصین ، ثبت احوال نفوس وبعضا سامان ولوازم ضروریه دیگر می باشد .

۱۲- تسوید وتبیه دوبروژه دیگر غرض جلب کمک های مالی وتخنیکی ملل متحد درکشوربه منظور احیای احصائیه حیاتی صورت گرفته که البته متن مواد مندرجه ورد تأیید متخصصین ملل متحد نیز قرار گرفته امیداست باقبولی این دوبروژه و مساعدت های مالی وتخنیکی ملل متحد بهبود دروضع اموراحصائیه حیاتی کشور رونما گردد .

کودبندی آن درریاست ثبت احوال نفوس وجریان بعدی آن توسط موسسات مربوط صورت گرفته است مقصداز مطالعه مقدماتی نمونوی ده هزارفامیل این است تا فیهیده شده بتوانندکه ناچه اندازه این مفکوره در مورد عملیات فورمه های ثبت سجل متیاقی که درحین توزیع تذکره خانه پری گردیده قابل ارزش میباشد .

۸- تسوید پروژه قانون جدید ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی که زمینه امکانات انکشاف وفعالیت های بعدی رادر ساحات مختلف درکشور مساعدت میسازد تحت غور ومطالعه قرار گرفته که بعداز تصویب ومنظوری مقام ذیصلاح درساحه تطبیق قرار داده میشود .

طرح وتطبیق پلان مقدماتی توزیع تذکره کوچیها :

۹- درتاریخ اداره ثبت احوال نفوس و احصائیه حیاتی درکشور تطبیق پروگرام توزیع تذکره برای کوچی های سابقه بوده وبرای اینکه يك قسمت از نفوس غیرمسکون کشوراز ثبت باقی نمانده باشد ونظر بضرورت های مبرم حیاتی وتوسعه حیات اجتماعی ، اقتصادی، کلتوری دولت جمهوری ریاست ثبت احوال نفوس پلان توزیع تذکره کوچیها راطرح وتنظیم نموده واخیرا د ولایات لوگر وغزنی به توزیع تذکره کوچی های کشور آغاز نمودکه خوشمختانه توزیع تذکره برای کوچیها درین مناطق موفقانه پیش میرود .

۱۰- تهیه لوازم ووسایل برای شعبات

قوماندانی عمومی امنیه :

قوماندانی عمومی امنیه وشعب مربوط آن در روشنایی ارزشهای نظام ملی ومترقیسی جمهوری وبناسی از قوانین ولوایح وظایف مربوط فعالیت های ذیل را انجام داده است :

الف - در ساحه مدیریت عمومی حرکات : مدیریت عمومی حرکات درچوکات قوماندانی عمومی امنیه منحیت یک ارگان علمی وفرهنگی مطابق به احکام قانون ومقررات وتعلیماتنامه باحفظ ارتباط با سایر دوائر دولتی که مکلفیت های مماثل دارند وظایف خود را انجام میدهد. همچنان به معاونت اهل خبره وهمکاری پولیس ورزیده وهجرب ووسایل علمی وعملی برای کلیه ساحات مربوط پولیس لوائیح وتعلیماتنامه ها واساساتی را بمین می آورد تا اجرات را متحد لشکل ساخته جلو هر گونه خودسری واعمال مغایر قوانین کشور را بگیرد .

فعالیتهای شعبات مربوط این مدیریت قرار ذیل است :

۱- درآمریت تشکیلات : تدقیق ، مطالعه واززیابی بشکل قوای امنی بصورت همهجانبه صورت گرفته .

۲- درآمریت تعلیم وتربیه بمنظور سویه علمی پولیس به تدویر کورسهای اطفسانیه، مخابره، محاسبوی، نشان انگشت و تدویر کورسهای دکترین دراکادمی پولیس، تدویر سیمینارهای قوماندانان ولسوالی هاوعلاقاداری هابغرض اززیابی مشکلات امنی ، منطقیوی

وجستجوی طرق حل آن طی دودوره معرفی ۳۰ نفرطلاب بکلیوریا پاس به پوهنخی لوژستیک ، تسوید وطی مراحل تعلیماتنامه صفحه اول ساتونکی صورت گرفته است .

۳- دراکادمی پولیس، تسوید ونشررساله جرائیمیکه باعث تشویش اذهان عامه میگردد وارسال آن به تمام قدمه های پولیس ، تسوید وتوزیع فورمه های تحقیق جنائی، جمع آوری مضامین مسلکی مجله پولیس و نشراین مجله بوقت معینه وتوزیع آن مطابق پلان به تمام قدمه هاوتبادله آن با سایر نشرات ثقافتی مرکز .

۴- درآمریت نشرات : باوجود محدودیت قدرت وسایل طباعتی توانسته است برعلاوه طبع فورمه های لوژستیکی واوراق مطبوع مورد ضرورت مرکزولایات به طبع تعلیماتنامه های لوژستیک، جنائی، تفتیش وسایط نقلیه رساله امنیتی وطبع بیست هزار جلد بیانیه خطاب بمردم بهلسان دری و پشتو اقدام ورزیده است .

۵- درآمریت عمومی جنائی : برای کشف واقعات وتوضیح جرایمیکه توسط فاعلیین متکرر وحرفوی صورت میگردد ، ترتیب وانفاذ تعلیماتنامه اطلاعات جنائی، تدویر کورسهای اطلاعات جنائی ونشان انگشت ابراز نظر تخنیکی وعلمی درهورد ۳۶ دوسیه هسای وصله بارتباط خط شناسی ابرازنظرعلمی در مورد ۱۱۸ دوسیه راجع به موضوعات کیمیاوی ارسال عکس های محل واقعه سامان وآلات

خصوصاً پولیس تشریفاتو از نگاه البسه، تجهیزات و قیافه تجدید و اصلاح گردیده است. ۲- اور خدمات صحیحی که یکی از عوامل مهم فعالیت میباشند و مجادله بر علیه هرگونه امراض بصورت وقایوی و معالجوی اقدام بعمل آمده است.

۴- عمرانان و تاسیسات پولیس از قبیل ماموریت های پولیس، محابس، دیوو ها وغیره تاسیسات لوژستیکي که به اساس قدرت مالی و بودجه ایزکشافی اقدام واعمار گردیده است عبارت است از:

الف- محبس عمومی:

ازاینکه ارتکاب جرایم و تجاوزات خلاف قانون انسانها باوجود تحدیدات قانونی و تبلیغات احکام دینی و اخلاقی جلوگیری نشده ونمیشود و ازجانب دیگر انسانیکه مرتکب جرم میشود طبق احکام قانون مجازات و احیاناً حبس میشود ازاینکه این چنین اشخاص از یکطرف طبق احکام قانون مجازات و ازجانب دیگر کرامت انسانی شان حفظ و برای اصلاح اخلاق و روحیه شان اقدام مفید بعمل آمده باشد درمحابس دستگاه های صنعتی و فعالیت های حرفوی بکار انداخته شده همچنان محیط محبس بیک محیط سالم تبدیل شود ایجاب مینموده که دراعمار و اصلاح محابس اقدام بعمل آید ازآن جمله درمحبس عمومی بلاک ۲-۳ بحال سه منزله ازخشت کاری خلاص شده دروازه و کلکین فلزی دو بلاک فوق الذکر پنجاه فیصده نصب شده و متباقی درحال اكمال

عکاسی به آمریت های جنائی ولایات کشور اخذ ۳۱۵ نشان انگشت ده گانه متممین ترتیب و تصنیف آن مطابق فورمول های وضع شده صورت گرفته و درجهت مبارزه و جلوگیری از رشوت ۳۴ نفر مامورین ملکی و صاحب منصبان پولیس بالفعل گرفتار گردیده اند که دوسمه تحقیق شان غرض طی مراحل قانونی بهراجع مربوط محول گردیده است.

۶- درمدیریت مبارزه با قاچاق و مواد مخدره آمریت عمومی جنائی:

به تعداد ۹۰ قلم انواع مواد مخدره ۹۷۷۲ مترتکه ۴۸۸۳ و اروز ۸۹۲ توپ تکه های مختلف النوع ۸ قلم انواع مواد ارتزاقی، ۲ سلاح ناریه، ۲ قلم مفروشات، ۴ قلم ادویه جات ۴ قلم مسکوکات، ۸ قلم اسعار، ۳ قلم اجحور قیمتی، ۱۳ قلم سامان و لوازم پلاستیکی، ۶۸ قلم سامان و لوازم متفرقه و بنجارگی دستگیر گردیده است.

۷- درآمریت عمومی لوژستیک:

دراین آمریت که اكمال و اداره امور عالی و تخنیکي قوای پولیس تدویر میگردد بازتباط و ظایف مشخصه آن فعالیت های ذیل صورت گرفته:

۱- یک قسمت زیاد قوای پولیس سرحدی مطابق پرنسبب های اعاشه، اعاشه گردیده است.

۲- در اصلاح قیافه و البسه پولیس که ازنگاه موزال تاثیر زیاد دارد سعی بعمل آمده تا یونیفورم پولیس تعدیل و اصلاح گردیده

وزارت داخله

است .

به ۳۴۹۸ نفر رسیده .

ه - نشر و جیزه هالوایح، سوالها از طریق نشرات درجراید و رادیو .

۹- دراکادمی پولیس :

دراکادمی پولیس بر علاوه فعالیت های تعمیراتی و لوژستیکی در حصه تعلیم و تربیه پرسونل قوای پولیس اقدامات آتی صورت گرفته :

۱- تدویر دوره کورس سرساتنمن مطابق قانون استخدام ترفیع و تقاعد که در سال ۱۳۵۵ به تعداد ۱۷ نفر سرساتنمن در شق امنی تحت تربیه شده و بعد از اخذ امتحان نهائی به کدر قوماندانی عمومی امنیه شامل کار شدند .

۲- تدویر کورسهای مسلکی برای داکتران موظف قوماندانی عمومی که البته درین کورس ۱۲ نفر داکتر شامل و بعد از گذشتادن دوره چهارونیم ماهه کورس و موفقیت در آن مطابق نص قانون بحیث همردیف از امتیازات پولیس مستفید میشوند .

۳- با پیروی از متون قانون استخدام پولیس و اکمال قوای پولیس در سال جاری اکادمی پولیس به تعداد ۹۲ نفر بکلوریا پاس های لیسه های مختلف و ۱۷۳ نفر طلاب متوسطه پاس را با اساس کانکور عمومی شامل صنوف ساتنمن نموده و بعد سیری نمودن یکسال دوره تحصیلی منجمله ۹۳ نفر طلاب بکلوریا پاس ۸۶ نفر کامیاب و از ۱۷۳ نفر طلاب متوسط پاس ۱۶۰ نفر آن کامیاب و به صنف دریم ساتنمن شامل

ب- یک آشپزخانه مکمل دارای خرچ خانه و دیپو در اکادمی پولیس تکمیل شده است و تعمیر ماهوریت پولیس شهر نوبحال دومنزله تکمیل و طرف استفاده قرار گرفته ، همچنان کارت تعمیرات دومنزله ماهوریت های پولیس اکبر خان مینه ، ماهوریت پولیس کتدز قوماندانی امنیه غورات و تعمیر دو ماهوریت امنی در ولسوالی های مینه، هرات، آغاز و پنجاه فیصد کار آن اکمال شده است .

۸- در آمریت عمومی ترافیک :

از اینکه در سال ۱۳۵۵ نظریه سال ۱۳۵۴ به تعداد ۴۹۹۵ عرادجات ازدیاد بعمل آمده که این افزودی روی جریان ترافیک تاثیر مهمی داشته ، لذا بغرض جلوگیری از بروز حادثات در پهلوهای جزایر ترافیکی با عمارت سیسات در قسمت های سره عیاشت ، میرویس میدان، کارته ماهورین، دهمزنگ و خیرخانه مینه اقدام وهم راه های رفت و آمد مجزاء و در بعضی قسمت هارتگهای فورسفورسی نصب گردیده تا در اثنا شب راننده هامتوجه شده باشند و بدینوسیله از بروز واقعات ترافیکی جلوگیری بعمل آید .

ج- برای اینکه مشمولین ترافیک بتوانند مطابق به قوانین و مقررات سیر و حرکت خود هارا تنظیم نمایند لوایح و جیزه های ترافیکی در مناطق مختلف نصب گردیده است .

د - در سال ۱۳۵۵ مشمولین کورس لایسنس بین المللی ۲۶۴۲ نفر بوده و از لایسنس عادی

قوای پولیس گردیده اند .

۴- مشمولین دوره چهارم کورس سرساتمندی را تعداد ۵۴ نفر لمری ساتنمان تشکیل میدهد.

۵- مشمولین دوره چهارم کورس عالی پولیس را تعداد ۴۱ نفر تشکیل میدهد .

۶- تهیه پروگرام تدریسی برای کورسهای سال ۱۳۵۶ صاحب منصبان و ساتنمان رویدست است .

۷- تقویة کتابخانه اکادمی پولیس با کتب مختلف علمی و مسلکی .

۸- طبع یکتعداد مفردات درسی کورسهای مسلکی توسط شعبه طباعتی .

۹- حصه گرفتن تیم های سپورتی اکادمی پولیس در مسابقات مجوزه المپیک کسابل منجمله تیم فوتبال، والیبال ، تیم پهلوانی و پینک پانک .

ب- اجراءات و فعالیتهای ولایات و شعبه مربوط آن :

الف- بارتباط و وظایف اصلی ادارات محلی و فرعی ولایات :

۱- درساحه امور امنی ، در طرف سال ۱۳۵۵ درساحه مرکز، ولایات، لوی ولسوالیها و علاقداریها پرسونل مربوط وزارت داخله به کشف و تحقیق تعداد ۱۰۷۷۳ واقعات جزائی موفق و منجمله بتعداد ۵۲۹۱ دوسیه های نسبتی متمهمین قضایای جزائی راهز طریق خارنوالی های مربوط غرض تعقیب عدلی به محاکم مربوط احواله، چنانچه در برابر تعداد ۴۷۸۰ فقره ازواقعات جزائی فیصله های

محاکم را استحصال نموده است ارزیابی ارقام

فوق نمایانگر این حقیقت است که در اثر مساعی خستگی ناپذیر پرسونل امنیتی وزارت

داخله از یکطرف گراف واقعات جرمی در سرتاسر مملکت نظربه مقایسه سال ۱۳۵۴

که سرجمع آن ۱۷۱۶۱ بود قوس نزولی خود را با تخیص ۶۳۸۸ واقعه پیسوده است .

ازجانبی هم از نگاه سرعت عمل تحقیق ۵۲۹۱ فقرات جزائی نظربسال ۱۳۵۴ زودتر تکمیل

و بدوران قانونی انداخته شده است نتیجه حاصله این مساعی یقینا در تامین امنیت قابل

اعتبار و بالاخره در تممیم و تحقق بخشیدن عدالت اجتماعی که ضرورت مبرم و اولیسه

هموطنان ماراتشکیل میدهد اثر مثبت وارزنده دارد .

۲- درساحه امور ثبت احوال نفوس و توزیع تذکره جمهوریت :

یکی از وظایف اصلی دیگر پرسونل وزارت داخله را که ثبت احوال نفوس مملکت و توزیع

تذکره جمهوریت در سرتاسر مملکت تشکیل میدهد قسمت اعظم این وظیفه در سال ۱۳۵۵

درساحه مرکز و ولایات کشور انجام گردیده که تفصیل مزید آن در همین راپور در بخش

الف- تحت عنوان اجراءات ریاست ثبت احوال نفوس وزارت داخله گنجانیده شده است .

ب: بارتباط و وظایف فرعی ادارات محلی و فرعی ولایات :

درساحه تحصیل باقیات دولتی:

۱- تحصیل باقیات دولتی با ساس

وزارت داخله

اصولنامه مربوط آن یکی از وظایف فرعی پرسونل وزارت داخله رادر ساحه ولایات لوی ولسوالیها، ولسوالیها و علافداریها شمکیل میدهد و ماحصل آن در تنظیم بودجه مالی سالانه دولت نقش موثری داشته روی این منظور پرسونل وزارت داخله در ظرف سال ۱۳۵۵ به تحصیل ۸۷۷۸۷۹۲۸۷ باقیات نقدی و ۲۸۵ ۴۲۹۹ تن جنسی موفق گردیده که به مقایسه سال ۱۳۵۴ در تحصیل باقیات نقدی دولتی ۵۰۸۷۳۱۹۷۱ افغانسی و در جنسی ۴۲۷۵۶۰۶ تن تزئید بعمل آمده است .

۳- درساحه امور انکشافی از قبیل عرفانی، عمرانی، مواصلاتی و مخابراتی و زراعتی :

پرسونل وزارت داخله به ارتباط وظایف فرعی درساحات فوق در ۲۶ ولایست کشور حسب تشریح ذیل سهمگیری های دادی و همکاری های معنوی مردم را بصورت داوطلبانه جلب نموده است .

الف- در قسمت عمرانات و امدادهای عرفانی:

- ۱- امداد ۱۰۴ جریب زمین جهست تعمیر مکتب .
- ۲- اعمار ۱۰۰ باب مکتاب .
- ۳- تادیه مبلغ ۱۳۸۳۴۴۵ افغانی پول نقد جهت مصارف ترمیم .
- ۴- تادیه مبلغ ۴۶۱۴۰۲۲ افغانی جهت تهیه لوازم و اثاثیه مکتاب .
- ۵- امداد ۴۲ پایه میز و چوکی مکتاب .

۲- درساحه امور حقوقی بین اشخاص :

امور حقوقی از قبیل تحصیل حقوق دانتین و واریسی از امور دعاوی املاکی، میراث، ازدواج و غیره از ناحیه جلب و احضار طرفین دعوی و ارجاع آن بمحاکم عدلی باسناد تعلیماتدمه ها و لویایج مربوط که در جمله وظایف فرعی پرسونل وزارت داخله قرار گرفته است رسیدگی باین امور بذات خود از ناحیه رفع اختلافات و کشیدگی های ذات البینی اشخاص که در صورت عدم واریسی بعضاً منجر به تصادفات و واقعات جزائی بین طرفین دعوی میگردد بصورت غیر مستقیم در تامین امنیت، آسایش و آرامش مردم منطقه نقش بارزی دارد روی این هدف پرسونل وزارت داخله درساحه ولایات

د افغا نستان کالنې

- ٦- امداد ١٤ نخته فرشې مکاتب .
- ب- در قسمت عمران مساجد :
- ١- عمران پنج باب مساجد .
- ج- در قسمت مواصلاتی :
- ١- احداث ١٠٣ کیلومتر سرکهای فرعی .
- ٢- ترمیم ٤٦٩ کیلومتر سرک اصلی و فرعی .
- ٣- اعمار ١١ پایه پل های عامه
- ٤- ترمیم ١٤ پایه پل و بلجک های عامه .
- د- در ساحه مخابراتی :
- ١- امداد ٢٣٠٦ پایه های تلفون .
- ه - در ساحه زراعتی :
- ١- اعمار ٧ انبار زراعتی .
- ٢- غر س ٥٧٠٩١ اصله نهالهای مشمر
و غیر مشمر .

وزارت عدلیه

امور عدلی و اجراء عادلانه در تحقیق و تعقیب قضا یا که ارتباط ناگسستنی باقضا دارد از اساسات عالی انسانی و اهداف دیموکراسی در یک مملکت محسوب میگردد. بهر بیمانه ای که خارنوال و یاقاضی رسالت تاریخی خود را در اجرای فیصله سالم قضایا و رسیدگی عادلانه در مورد دوسیه های متهمین بصورت کامل و درست مدنظر بگیرد بهمان اندازه احقاق حق بمیان آمده، شکایت رفع و خاصتا اهداف انقلاب جمهوری عملی میگردد. با رعایت اساسات فوق سعی بعمل آمده وزارت عدلیه در اجرا آت ۱۳۵۵ ادارات خویش مجا هداتی را از لحاظ نظم امور خارنوالی ها، حل و فصل دوسیه های نسبتی اشخاص و ماهورین، تدقیق و تهیه قوانین و مقررات توسعه دار التادیب های اصلاحی تهیه پرسونل جهت تحقیق قضایا که تحقیق قضایا بموجب ماده ۱۰۶ قانون اساسی به خارنوال سپرده شده و یک سلسله امور اداری انکشافی و اجرائیوی دیگر بعمل آورد. که اینک بصورت جداگانه ذیلا توضیح میگردد :

اداره عالی خارنوالی (اداره های مدعی- العموم) از جمله بزرگترین دستگاه های عدلی است که به منظور تامین عدالت اجتماعی، به تحقیق و تعقیب مجرمین پرداخته علیه متهمین در محاکم افتاه دعوی می کند و به این ترتیب

عامل موثری در تقلیل جرم و مجرم در مملکت میگردد .

بصورت فشرده وظایف اداره عالی خارنوالی در چهار مواد ذیل خلاصه میشود :

الف- تحقیق جرائم، تفتیش و مراقبت اجرا آت خارنوال ها .

ب- تعقیب عدلی قضایای جرمی در محاکم.

ج- تطبیق فیصله های قطعی محاکم .

د- نظارت مداوم از محابس و دارالتادیب ها .

اورگانهای اداره عالی خارنوالی با مدنظر گرفتن وظایف فوق به منظور توحید و انسجام بهتر امور به لوی خارنوال ارتباط نزدیک دارد که میتوان امور مربوط به هراورگان را در نکات آتی خلاصه کرد :

۱- لوی خار نوال :

لوی خارنوال بحیث وزیر عدلیه و عمده دار ریاست شوریه عالی قضا به صفت بزرگترین خارنوال و ماهور ضبط قضائی مملکت در تطبیق پالیسی عدلی دولت جمهوری سهم داشته و با نظارت و رهنمائی اداره عالی خارنوالی و دیگر ماهورین ضبط قضائسی در مرکز و ولایات کشور در تطبیق قانون مراقبت می نماید. لوی خارنوال در باره تعقیب عدلی قضا پای عمده شخصا تصمیم میگیرد. مگر در شرایط عادی این مراقبت مستقیما توسط مرستیال لوی خارنوال یا نائب لوی

- خارنوال و ديگر مامورين ضبط قضايي وينا باستيدان لوي خارنوال عملي ميگرد. براي رسيدگي به عرايض و شکايات مراجعين مخصوصا کسانې که شکايت شان مربوط به ادارات فضا و خارنوالې هاباشد شخصاً لوي خارنوال تحت پروگرام و تقسيم اوقسات مشخص وارسى مي کند. تا از بيرو کراسى ادارى جلو گيرى بعمل آيد.
- ۲- مرستيال لوي خارنوال :**
- مرستيال لوي خارنوال در نظارت عمومي اداره عالي خارنوالې در مرکز وچه در ولايات و همچنان در تطبيق پروگرام هاي عدلي بالوي خارنوال همکاري مي نمايد. مرستيال به استيدان لوي خار نوال در تنظيم روابط اداره عالي خارنوالې باديگر ارگا نهاي دريسود حکومت مجاهدت دارد وهم به مقصد رهنموني اداره عالي خارنوالې و نمايندگي هاي آن در ولايات تصاميم اتخاذ مي کند.
- ۳- نيابت تعقيب قضائي :**
- وظيفه عمده نيابت تعقيب امور قضائي اتخاذ تصميم بر لزوم و عدم لزوم تعقيب عدلي قضاياء افا مه دعوي جزائي در محاکم ابتدائيه مامورين اختصاصى گدام ها و حسابى ارائه اعتراض و اقامه دعوى و استيناف خواهى برحکم ديوان امنيت عامه و محاکم ولايات در موضوعات جزائي و تميز خواهى برقيصده هاي استيناف مي باشد. در سال ۱۳۵۵ مجموع دوسيه هايي که از خارنوالې هاي مربوط قضائي تحت اجرا قرار گرفته حسب
- آني است :
- الف - خار نوالې ابتدائيه ما مورين :
دوسيه هاي وارده و قايع جرمي ۷۸۲ جلد
اجراء شده ۷۷۱ جلد
ب- خار نوالې استيناف مرکز :
دوسيه هاي وارده قضاياي جزائي ۵۸۷۸ جلد
اجراء شده ۵۶۷۰ جلد
ج- خار نوالې تميز :
دوسيه هاي وارده قضاياي جزائي ۱۲۴۱۳ جلد
اجراء شده ۸۸۳۵ جلد
د- خار نوالې اختصاصى گدام ها:
دوسيه هاي وارده ۱۹۴ جلد
اجراء شده ۵۵ جلد
غرض تکميل فرستاده شده ۱۰۳ جلد
غرض استيناف خواهى فرستاده شده ۳۶ قطعه
ه- خار نوالې حسابى :
دوسيه هاي وارده ۵۹۷ جلد .
مستردى غرض اكمال ۴۷۲ جلد .
غرض استيناف خواهى فرستاده شده ۳۶ جلد
- ۴- نيابت تدقيق وعرايض :**
- وظيفه اساسى اين نيابت رسيدگي به شکاياتي است که از اجرا آت مامورين ضبط قضائي نشئت مي نمايد . اين وظيفه بذات خود اهميت زياد داشته و ارتباط مستقيم با اساسات عدلي دارد. مطالعه و جستجوى

ثبت واقعات ولایتی ۴۳۰۶ واقعه .
مکاتیب صادره در مورد تطبیق فیصله های
محاکم ۹۶۲۵ قطعه .

تمهیه فوریه شخصیت خارنوالان ۹۵۰ قطعه .
دوسیه قناعت در فیصله های محاکم ۲۶۰۰ جلد .
تعقیب قضایای قاچاقی مواد مخدره و ترافیکی
۸۲ قضیه .

۲ - مدیریت عمومی تفتیش :

تدقیق دوسیه های وزارت خانه ها توسط
نمایندگان تفتیش ۲۲۷ - فقره جزائی .
تحقیق و تفتیش در داخل اداره ۲۷ فقره

۶ - نیابت محکمه عالی قضات :

وظیفه اساسی این نیابت تدقیق دوسیه
های نسبتی قضات و منسو بین محاکم است
بعد از واریسی به آن ها نظریات خود را بر
تعقیب عدلی و یا عدم آن به لوی خارنوال
و یا مرستیال لوی خارنوال ارائه می نماید .
اقدام دنیوی علیه قضات متهم در محکمه عالی
قضات و مراقبت تطبیق فیصله های صادره آن
محکمه که شکل قطعیت را بخود بگیرد از وظایف
عمده این نیابت محسوب میگردد . از جمله
۲۱ جلد دوسیه جزائی ۱۴ جلد آن بعد
اقامه دعوی به محکمه عسالی
قضات ارجاع شده که هفت جلد آن به فیصله
رسیده و بقیه آن تحت اجرا است

۷ - نیابت تعقیب جرائم پولیس :

تدقیق بر دوسیه های مربوط پولیس
وصاحب منصبان آن اخذ تصمیم بر لزوم و یا
عدم لزوم عدلی دوسیه های مذکور حصول

طریق بهتر جهت رشد و تنظیم امور خارنوالی
روشنی های موثر در تعقیب عدلی جرائم و
رهنمایی در ساحه تطبیق احکام قوانین و وظیفه
این نیابت است . موافقه و تمهید توقیفی
بیش از ششماه متممین اجرا آت راجع به
تعلیق ماهورین منتم و اخذ منظور ی رهائی
مشروطه محکومین از طریق این نیابت صورت
میگیرد .

نیابت تدقیق و عریاض علاوه بر وظایف
بالا اجرا آت آنی را در مورد دوسیه های
تدقیقی بعمل آورده :

دوسیه های وارداتی ولایات جهت تدقیق
۲۶۹۲ جلد .

تدقیق و اجرای لازم بعمل آمده ۲۱۲۷ جلد
حفظ و عدم لزوم دوران دوسیه ۵۶۶ جلد
عریاض اجرا شده ۲۳۵۶ قطعه .

۵ - نیابت تحقیق و مراقبت :

وظیفه این نیابت نظارت بر سیر اجراء
وسرعت و صحت عمل ادارات خارنوالی و
شعبات مربوط وزارت عدلیه است اخذ تصمیم
نهایی راجع به دوسیه های غیر قابل دوران
و قناعت شده بر فیصله های محاکم ، بدست
آوردن راپور واقعات جرمی و جزائی و اطمینان
از تطبیق فیصله های قطعی محاکم از زمره
مکلفیت های این اداره میباشد . نیابت تحقیق
و مراقبت اجرا آت آنی را توسط دو اداره
مربوط خود که مدیریت عمومی مراقبت و
تفتیش میباشد بعمل آورده :

۱ - مدیریت عمومی مراقبت :

که ماده ۱۰۶ آن علاوه بر تعقیب قضا یسا تحقیق وقائع را نیز به خارتوال سپرده وزارت عدلیه مکلف شد ، تادر کذیه ولسوالی های مملکت خارتوالی های ابتدائیه راناسیس وفعال بسازد علاوه بغرض سهولت در کار

و پیشرفت عملیات سالم تحقیقاتی قضا یای جرمی به صورت عموم در تشکیل ادارات خارتوالی ها تجدید نظر بعمل آمده مطابق احتیاج و ضرورت منطقه گروپ های خارتوالی تحقیقاتی علاوه بر اعضای مسلکی که وظیفه تعقیب عدلی جرائم را در محاکم دارند ، تعیین گردیده ، همچنان به تشکیل خارتوال های استیناف مطابق تشکیل حوضه های استینافی اقدام شده که بزودی شعبات مذکور فعال میگردد .

ریاست امور تقنین :

اداره امور تقنین که اجرای وظایف اورا قانون فتوی تقنین تنظیم می نماید . یک سنسله فعالیت های جدی را در ساحه تبویه و تسوید قوانین مقررات ، اساسنامه های ادارات دولت ، تهیه مسوده های حقوقی و قانونی به ادرا ت مذکور اعزام نماینده ها و مشاورین حقوقی در جلسات و کمیته های موظف وزارت ها بعمل آورده است .

مهمترین قسمت کار این اداره را تهیه واکمال تسوید و نشر قانون جزاء و قانون مدنی احتوا می کند که در سال ۱۳۵۵ بعد از عطا لعه و تصویب مجلس عالی وزراء و منظور حضور بناغلی رئیس جمهور در مملکت

استیذان محاکمه واقامه دعوی در پیشگاه محکمه ابتدائیه پولیس و محکمه نهائی آن وبلا خره حصول اطمینان در تطبیق فیصله های قطعی و نهائی محاکم پولیس از وظایف این نیات محسوب میشود .

اجرا آت نیات تعقیب جرایم پولیس حسب آتی است :

الف - خارتوالی ابتدا ئیه پولیس :

تعداد وارده دو سیه های جرمی ۸۲۲ جلد .

به محکمه احاله گردیده ۶۳۳ جلد .

دوسیه های فیصله شده ۳۰۱ جلد

قرار قضائی صادر شده ۲۵۸ جلد .

تحت اجراء ۱۸۹ جلد .

تمیز خواهی بعمل آمده ۱۲۵ جلد .

ب- خارتوالی نهائی پولیس :

دوسیه های وارده ۱۲۲ جلد .

به محکمه فرستاده شده ۱۲۲ جلد .

فیصله شده ۱۲۱ جلد .

تشکیل اداره خارتوالی در ولایات :

در حالیکه هر ولایت دارای یک اداره خارتوالی بوده و این خارتوالی متشکل از خارتوال مسا عدین و پرسونل اداری میباشد در بعضی ولسوالی ها نیز اداره خارتوالی ابتدائیه با تشکیل محدودی موجود است .

بعضی از ولسوالی ها نسبت عدم وجودیت بوجه کافی و پرسونل ماهر فاقد خارتوالی بودند . در اخیر سال ۱۳۵۵ مخصوصا بعد از انفاذ اولین قانون اساسی دولت جمهوری

به شکل و نظر حقوقی بعمل آمده ۲۰۰۰
تعدیل قانون اجرا آت جزائی و قانون
خارنوالی که بااهداف وهدایات احکام قانون
اساسی دولت جمهوری تطابق نماید ، تحت
مطالعه کمیسیون حقوقی ریاست تقنین است
وهم ارزیابی سائر قوانین نافذه در سایه
احکام وروشنی قانونی اساسی دولت جمهوری
تحت تدقیق وکار اعضای حقوقی این ریاست
می باشد .

ریاست قضایای حکومت :

ریاست قضایای حکومت که بااساس قانون
شماره (۱) ۲۸ قوس ۴۳ در چوکات وزارت
عدلیه تاسیس شده ، بحیث مدعی العموم
حقوقی دولت علیه اشخاص که در برابر
ادارات و تصدی های دولت اقامه دعوی می -
نمایند ، در محاکم مربوط دفاع می نماید .

در جریان سال ۱۳۵۵ جمعا در ریاست
قضایا ۱۷۰ دوسیه شامل موضوعات املاکی
حقوقی ، تجارتي مواصلت نموده که منجمله
دوسیه های واصله به تعداد ۳۸ جلد آن تحت
بررسی محاکم ثلاثه بوده ومتباقی ۹۸ جلد آن
در خارج محاکم غرض فراهم آوری اسناد و
دلایل مبنی بر تثبیت حقوق دولت قرارداشته
وهم به تعداد ۳۴ جلد دوسیه از فیصله محاکم
ثلاثه کاملا به نفع دولت خاتمه یافته که
مدعا بهای ذیل به نفع دولت به مراجع مربوط
تسلیم داده شده است :

زمین ۱۵۰۶۴۱۲۸ر۱۳۵ - اصله
درخت .

نافذ گردید . قانون جزاء در ۵۲۳ ماده و
قانون مدنی در چهار جلد که مشتمل بر
۲۴۱۶ ماده است یکی ازکارهای ارزنده
است که میتوان آنرا از فعالیت های حقوقی
وقانونی وزارت عدلیه دانست . انفاذ قانون
جزا وقانون مدنی دریک مملکت نه تنها در
ساحه حقوق اشخاص نارسائی ها وخالیگاه
را ازبین برد ، بلکه مکلفیت های قضات و
محاکم را درساحه يك قضاوت سالم وعادله
نیز تعیین نمود . در سال ۱۳۵۵ ریاست
تقنین مو فق شد يك سلسله قوانین ،
مقررات و اسانامه های دیگری را نیز
تدقیق وتبیه نماید ، که قسمتی از آن به
تصویب مجلس عالی وزرا ومنظوری حضور
پنابعلی رئیس جمهور، نافذ ودرجریده رسمی
نشر گردید ، که اینک توضیح میگردد :

قانون دستگاه بی سیم .

اسانامه انستیتوت ملی مجادله ملاریا .

قانون موسسات ساختمانی خصوصی .

اسانامه حجاری اوترکافی موسسه .

اسانامه دبلخ داوبدلو موسسه .

اسانامه بیمه صحی مامورین .

قانون مالیه مترقی .

اسانامه ابن سینا درملخی موسسه .

مقررات تنظیم امور اسکان وباشندگان .

اسانامه کلوپ اطلاعات و کلتور .

تعداد مشوره های حقوقی که ریاست تقنین

به ادارات دولتی صادر نموده ۳۷۰۰ و

هم مکاتب صادره آن که صدور اکثر مکاتبات

شهری، ضعف انطباق فامیل های نو وارد به محیط شهری ومشکلات اقتصادی ایشان ن جرایم اطفال وخرد سالان متناسباً بیشتر گردید که در نتیجه یک مشکل بزرگ برای پولیس، خانونالی ومحاکم بار آورده است . بناً جهت اصلاح پسران ودختران منحرف و اینکه آنها به حیث اعضای مفید جامعه تر بیه شوند موسسه دارالتأدیپ بمیان آمد .

یکی از شرایط مسؤلیت اشخاص سس قانونی است . اطفالیکه سن شان کمتر از عفت سال باشند عموماً فاقد قدرت شعور و تمیز بوده از مجازات قانوناً معاف میباشند . اطفالیکه سن شان از هفت سال بالاتر و الی ۱۳ سال عمر داشته باشند قانوناً در ساحه تعقیب خاص قرار نمی گیرند آنهایکه از ۱۳ سال الی ۱۸ سال عمر دارند اعمال جرمی شان قابل اندیشه واهمیت است . بناء برای آنکه جلو جرمی همچو خرد سالان منحرف گرفته شود وبه منظور اینکه ایشان به شکل مجرمین خطرناک ظهور ننمایند ، تدابیر خاص ومجازات خفیف در قانون برای آنها پیشبینی گردیده است ، روی این اساس خرد سالان منحرف در اداره خاص تحت پروگرام های مشخص گرفته شده وبه اصلاح وتربیت شان اقدام میشود که ازمره ادارات مذکور یکی دارالتأدیپ است ، ریاست دارالتأدیپ سر پرستی ، مراقبت وحمايت شخصیت این اشخاص را بر عهده داشته وبه رفع روانی شان پرداخته .افکار

زمین یک فرد آب و اراضی و یک اداره زمین وقفی .

زمین سه قطعه مازاد و ۴ دربنده حویلی .
۴۳ فلبه زمین و ۲ حجر آسیاب .
زمین ۴۰ من تخم ریز و ۱۹ در بنده دوکان
زمین ۶ فذات و ۳۱ . ۸۹۲۵۰۹۸- افغانسی نقد .

وهم یکنعداد دوسیه های حقوقی وتجارتی که به حساب ۱۲ فیصد وغیره اندازه حقیقی مبلغ آن تشبیت شده نمیتواند .

وهمچنین به تعداد ۲۲۹ دوسیه های املاکی در ولایات تحت دوران بوده که هنوز فیصله محاکم نسبت عدم تکمیل مراحل مقدماتی آن اخذ نشده است ، که جمعا شامل ۱۱-۸-۶۷۰۳ جریب زمین بوده واز آن جمله ۹-۲۰۶۳۹۱۴۰ جریب آن به نفع دولت فیصله ومتباقی آن بزودی بعد از طی مراحل قانونی فیصله میگردد .

ریاست دارالتأدیپ :

مهمترین مرکز اصلاحی خرد سالان منحرف که در سال ۱۳۴۹ از طرف وزارت عدلیه تاسیس شده ، اداره دارالتأدیپ است ، این موسسه در آغاز تاسیس مختص به پسران مجرم بود . امادرعصرفرخنده جمهوری بمنظور تحکیم عدالت اجتماعی واحیای حقوق اناث دارالتأدیپ دختران نیز در چوکات ریاست دارالتأدیپ تاسیس گردیده .

در سالهای اخیر نسبت کثرت نفوس و توسعه شهر ها ، جهش نفوس در مراکز

وزارت عدلیه

جرمی شان رفع شده باشد و اگر نه والدین شان سپرده شوند وقتاً فوقتاً از رویه و اخلاق آنها با اعضای فامیل شان توسط همکاران خدمات اجتماعی موسسه ویا از خود والدین شان راپور اخذ میگردد .

برای اطفال منذکره علاوه از دوسیمه جرمی آنها که از طرف پولیس خارنوال و محکمه ترتیب میگردد دوسیمه جداگانه از طرف این اداره به کمک پرسونلی که متشکّل از متخصصین مربوط است ترتیب گردیده و همکاران این اداره فامیل اطفال مجرم را ملاقات نموده معلومات های مفید درباره انگیزه جرمی ، عوامل اقتصادی ، محیطی کشیدگی های فامیلی از دید تولدات بدست می آورند که همه این معلومات به دوسیمه مندرجه آنها درج میگردد .

اطفال و نوجوانان که جهت اصلاح و تربیه از طریق شعبات جنائی به امتیازان ریاست محکمه اختصاصی اطفال به این موسسه اعزام میگردند بجرام سرت کسه بری ، جرائم اخلاقی ، جرح و ندرتا به جرم قتل متهم می باشند .

احصائیه ذیل تعداد اطفال منحرف را که در سال ۱۳۵۵ غرض اصلاح به این موسسه ترستاده شده اند و پس از اطمینان اصلاحی مرخص شده اند نشان میدهد :

اطفال و نوجوانان مجرم ۱۱۳ نفر .

بعد اصلاح ، رهاشد ۷۸ نفر .

مجرمین تکراری دربین اطفال فوق ۵۲ نفر

واحساسات اطفال و نوجوانان مجرم و منحرف رابه جانبی سوق دهد که رهبر و حامی شان در امور حیاتی آینده آنها گردد . ریاست دارالتادیب پروگرام های خاص اصلاحی دارد که این پروگرام هابه اثر همکاری های مستقیم وزارت های تعلیم و تربیه ، صحت عامه ، داخله و ریاست دمیره نو قولنه تعمیم میگردد .

ریاست دارالتادیب نه تنها اطفال و نوجوانان مجرم را تربیه و نظارت می نماید بلکه آنها را علاوه بر تدریس سواد نظر به علاقه خود شان به آموختن بعضی حرفه های آموزشی از قبیل خیاطی ، نجاری ، بوت دوزی کسه دستگاه حرفه های مذکور در داخل موسسه تهیه گردیده تحت نظر استادان ورزیده تشویق و سوق میدهد . بعد از آنکه اطفال به رشته های فوق دسترسی پیدا کردند و فرار نظریه و ملاحظه هیئت تربیتی اصلاح احوال نمودند راپور اصلاحی آنها به محکمه اختصاصی اطفال که دوسیمه جرمی آنها از طرف شعبات جنائی غرض انفصال و اصدار حکم ارسال میگردد . رجعت داده میشود تا با نظر داشت راپور اصلاحی این موسسه محکمه در قسمت رهائی اطفال مذکور تصمیم اتخاذ نماید .

اطفال مذکور بعد از رهائی به بعضی فابریکات خصوصی مثل بوت آهو ، بوت عقاب نجاری جهان و فابریکه افغان موبل دهر فسی میگردند . ریاست دارالتادیب نظارت و تماس خود را با اطفال رهاشده تا زمانی ادامه میدهد که ایشان بتوانند بخود متکی شده آسار

د افغانستان کانسې

حقوق نسبت به سال ۱۳۵۴ پنج فیصد تزئید بعمل آمده است و مجموع عوائد فیصدي حقوق در سال ۵۵ بالغ بر ۴۵۰۰۰۰۰۰ - افغانی میشود .

مجموع دوسیه های حقوقی و مکاتیب مربوط به آن که تحت اجرا آمده حسب آتی است:

- ۱ - دوسیه های حقوقی ۲۱۲۲ جلد .
- ۲ - مکاتیب اجرا شده ۲۷۳۱ قطعه .
- ۳ - عرائض به مراجع محول شده ۲۰۵۱ قطعه .

مدیریت ارتباط خارجه :

وزارت عدلیه که احتیاج بیشتر به پرسونل علمی و حقوقی دارد توانست ۶ نفر از مامورین خود را جهت تحصیل در رشته های حقوقی ویا برای تزئید معلومات تحت سکالرشپ ها و بورسهای ممالک متحابه به خارج اعزام دارد .

علاوتا به تعداد ۹ نفر مامورین در رشته های فوق کانید شده که اعزام آنها درآینده قریب صورت می گیرد

ریاست عالی اوقاف :

الف - فعالیت او قاف در داخل مملکت :

۱- گذاشتن صنایق اعانه در مسزارات مرکز که عواید آن بالغ بر ۲۳۷۲۱۳ - افغانی میشود و این پول قبلا از طرف اشخاص حیف و میل میشد .

در سال ۵۵ که به اثر اقدام نیک دولت جمهوری در پهلوی دارالتادیب ذکور دارالتادیب اناث نیز در چوکات این موسسه تاسیس گردید ، یک تعداد دختران راکه به اثر عوامل مختلف مجرم بار آمده اند تربیه و نظارت نموده است چه قبلا همچو دختران در محاپس عمومی اناث شامل میشدند که شمولیت و مجالست دختران خورد سال بازان مجرم تاأثیر منفی شدید در اخلاق و مفکوره های آنها بمیان می آورد . لذا پس از تاسیس دارا لتادیب اناث چهل دختر از محاپس نسوان ولایت کابل و شعبات جنائی نرئس تربیه به این موسسه اعزام و از جمله ۱۷ نفر آن بعد اصلاح احوال ، رها گردیده اند این دختران مرتکب جرائم اخلاقی ، اختلاف ، سرقه و ندرتا قتل می باشند .

برای اصلاح احوال شاملین دارالتادیب اناث پروگرام های مشخص و وسیع روی دست است که وقتا فوقتا عملی میگردد . ریاست دارالتادیب پروگرام تاسیس چهار دارالتادیب ذکور و اناث را در مناطق پرنفوس مملکت در پلان هفت ساله انکشافی کشور پیش نهاد نموده که با تطبیق آن جلو انحرافات اطفال و نو جوانان گرفته شده تعداد اطفال مجرم کاسته خواهد شد .

مدیریت عمومی حقوق :

اداره عمومی حقوق وزارت عدلیه موفق به حل و فصل یک سلسله عرائض رادعیای حقوقی گردید که در نتیجه در عواید فیصدي

وزارت عدلیه

- ۲ - اعمار دکاکین در مزارات که عواید کرایه آن بالغ به ۱۴۲۶۱- افغانی است
- ۳ - ترمیم بعضی مزارات متبرکه که توسط اداره اوقاف و بابه اثر تشویق این اداره توسط اشخاص خیر خواه .
- ب- تنظیم امور حج و فراهم نمودن تسهیلات در سفر حج برای حجاج :**
- ترتیب پاسپورت های حجاج و اخذ ویره در سفارت خانه های مربوط تنظیم کار وان های حجاج ، تنویر و تفهیم حجاج به ادای مناسک حج ، اعزام هیئت های اداری و صحنی باکار و انبهای فضائی از زمینی حجاج و استر داد پول و احوال متروک حاجی متوفی که در راه زیارت فوت می نماید.
- در سال ۱۳۵۵ به تعداد ۲۰۰۰ نفر حاجی از راه خشکه و ۳۰۰۰ نفر از طریق فضا غرض ادای مناسک حج به عربستان سعودی اعزام شده ، که از این مدرک مبلغ ۱۰۸۴۶۸۲۰ افغانی به بودجه اداره عالی اوقاف کمک گردیده است .
- ج- تثبیت و کشف جایزادهای وقفی و عواید از آن :**
- اول - جایزاده های ثابت که تحت تصرف اوقاف آمده :**
- ۱ - زمین زراعتی ۱۹۵۰۲ جریب .
- ۲ - اشجار مشروغ و غیر مشروغ ۴۰۵۰۱ - اصله .
- ۳ - اطاق نشیمن ۴۷ باب .
- ۴ - دکان ۱۲۹ باب .
- ۵ - غرفه ۲ باب .
- ۶ - آسیاب ۴ حجر .
- ۷ - سرای ۱ باب .
- ۸ - قنات ۱ و نیم حوض دهنه ، عواید سالانه بالغ بر ۳۲۵۰۶۱ - افغانی میشود .
- دوم - جایزاده های وقفی در خارج مملکت:**
- ۱ - رباط نادر شاهی واقع مکه معظمه .
- ۲ - حصول اسناد ملکیت رباط احمدشاهی در مکه معظمه و موافقه مقامات ذیصلاح سعودی در مورد ملکیت رباط مذکور به اوقاف افغانستان .
- ۳ - تثبیت ملکیت ایلمراد پای و افعی شهر مکه معظمه .
- فعالیت اوقاف در سفر حجاج به خارج مملکت .**
- ۱ - واری حجاج افغانی در طول راه خشکه الی عربستان سعودی .
- ۲ - رهنمونی حجاج در میدان جده .
- ۳ - مراقبت احوال حجاج در مکه معظمه .
- ۴ - تدای حجاج مریض توسط هیئت های صحنی افغانی .
- ۵ - گرفتن منازل کرائی برای حجاج افغانی در مکه معظمه و مدینه منوره قبل از فرارسیدن حج .
- ۶ - تنظیم رباط نادر شاهی در مکه معظمه
- فعالیت های تبلیغی اوقاف :**
- به منظور حفظ و انکشاف شعائر و سنن اسلامی مطابق روحیه اسما سننا مه این اداره اوقاف چه از طریق نشر مجله اوقاف ، رساله

د افغانستان کالنی

های مربوط به فرائض واجابت وسنن دینی مخصوصاً در مناسک حج وچه از راه تبلیغ مبلغین اداره اقداماتی را انجام داده است. تاسیس کتابخانه وجمع آوری یت سنسده کتب نیز از اقدامات موثر این اداره است.

اهمیت حفظ اموال وجایداد های وقفی :

جایداد های وقفی قبل از تاسیس اداره عالی اوقاف در ساحه های شهری از طرف بنامزوالیهای اداره میشد ودر محلات ونسوالان اداره می نمود. چون بنامزوالان و نسوالان اشخاص مسلکی نبودند، اکثر جایداد ها یا خلاف احکام شرعی بفروش میرسید ویا توسط اشخاص دعوا جلاب با تقدیم دعاری های قانونی بدون ارائه سند شرعی ملکیت های وقفی از دست میرفت. چون موسسات وادارات اوقاف موسسات خیریه وعام المنعمه بوده جایداد های وقفی جواز ندارد وهم جایداد وقفی به میراث برده نمیشود. لذا اداره عالی اوقاف در راه بدست آوردن جایداد های وقفی از آغاز تاسیس تاکنون مساعی زیاد بخرچ داده است. اگر حکم ماده ۱۲۴ اساسنامه باین اداره سپرده شود. ادیداسیت برحسب هدایات سود مند رهبر انقلاب و موسس جمهوریت که خواهان ترقی وتعالی مملکت میباشند، درین ساحه نیز به پیشرفت های نائل آئیم.

اداره عالی قضا

است ۱۸ تصویب .
ریاست تدقیق ومطالعات :
اجراآت ریاست تدقیق ومطالعات راسخات
ذیل تشکیل میدهد :

در ساحة تدقیق دوسیه های محاکماتی و تادیبی :

منظور از تدقیق درین ساحة عمل متمم تفتیش شامل غور وکنترول کلی اوراق و نتایج نظریات تفتیش قضائی جهت تثبیت مسئولیت یا برانته تفتیش شدگان ، کذا تفکیک مسئولیت انضباطی ، تادیبی از مسئولیت محاکماتی مشمولین دوسیه وهمچنان تردید دوسیه به منظور تکمیل خلاهای تحقیق و عند الزوم تکمیل . خلاهای تفتیش بر طبق احکام قوانین میباشد .

ریاست تدقیق ومطالعات در قسمت ۷۱ دوسیه قضات و مامورین مربوط رسیدگی تدقیقی بعمل آورده وبازعایت اهداف فوق نتایج تکمیلیه را به مرجع مربوط تسلیم داده است .

در ساحة رسیدگی بامتهنادات ورهنمائی محاکم :

درین قسمت مشکلاتیکه محاکم در برابر قانون واجراآت شان دارند ، مورد رسیدگی قرار گرفته ونظریات مشورتی ابراز میگردد . این نظریات الزام آور نبوده ، محاکم در صورتیکه آنها قانونی ومعقول بدانند میتوانند آن را به منصفه تطبیق قرار دهند .

آمریت عمومی اداری قضاء این اجراآت را تحت رهبری شورایعالی قضاء از طریق ادارات ذیل انجام داده است :

ریاست دارالانشاء شورایعالی قضاء :
شورایعالی قضاء باستناد حکم مندرج فقره ماده ۲۲ قانون صلاحیت وتشکیلات قضائی برمو ضوعات تبدیلی محکمه در فقرات جزائی ومدنی غور وطنی صدور تصاویر در مورد فضاییای مورد بحث به مراجع مربوط هدایت صادر نموده که مجموعاً ۱۷۷ تصویب را احتوا مینماید .

مشوره های قانونی که در برابر امتهنادات محاکم بعمل آمده منجمده هشت موضوع آن ایجاب تصمیم را مینمود ، متخداً ازین طریق به محاکم ومراجع مربوط اطلاع گردیده جمعا به ۲۲ تصویب بالغ میگردد .

موضوعاتیکه از حیث تنازع صلاحیت محلی وموضوعی مورد غور قرار گرفته وبعد از تعیین محاکم ذی صلاح غرض اجراء به محاکم احاله گردیده محتوی ۱۵ تصویب .

صدور حکم تادیبی استینافی مطابق ماده ۵۰ قانون تنظیم امور وکلای مدافع عامه وکیل مدافع ، يك تصویب .

تعدیل ماده ۱۰ مقررات مربوط به سنائر محررین ، يك تصویب .

موضوعات اداری ، متفرقه وفضلاً یا یکسه طی صدور تصویب شورای عالی قضا به کمیته های معینه غرض ابراز نظر تفویض گردیده

صورت گرفته . هکذا غرضی توسعه معلومات
سناژ یران کنفرانسی های مبنی بر موضوعات طب
عدلی ، قاچاق کریمنال تخنیک ، روانشناسی
ترافیک جاده ، پولیس جنائی ، تشریح
وظایف خارنوالیها ، وظایف وکلای مدافع
تجارت بین المللی ، توضیح سیمینار های
منعقدہ ممالک متحابه ، راجع به جلوگیری از
جرائم ، تدابیر وقایوی ، معالجوی و تربیوی
مجرمین ، تعلیق مجازات وغیره توسط استادان
پوهنتون ، منسویسن وزارت های داخله
عدلیه ، تجارت ، ریاست ترافیک کابل و یکتن
از وکلای مدافع وطن بر گزار شد ، که مطالب
آن در ساحه انکشاف ذهنی و حقوقی سناژ یران
اثر ارزنده را بجا گذاشته و در روشنی
موضوع عاتیکه جنبه تدریسی و معلومات اناقی
را احتوا میکند ، سناژ یران حینیکه وظایف
اساسی را احراز میدارند از نگاه کسب
معلومات علمی و عملی به سمت قضات ورزیده
بتوانند در تعمیم عدالت سعی واهتمام زايد
الوصفی را بخرچ دهند .

روی همرفته دوره سناژ قضات جوان در
عصر فرخنده جمهوری هم دیف ممالک مترقی
وانکشاف یافته بوده و همسان بان دیرتربیه
و پرورش نسل جوان که سکان عدالت قضائی
را بدست میگیرند ، از هر گونه سعی و
کوشش مضایقه نشده و لزوماً از اصول قبول
شده جهانی که با شرایط عینی و ذهنی حاکم
بر جامعه ما ساز گاری دارد در راه تربیه
پرسونل قضائی و اداری پیروی شده و به

در جریان سال ۱۳۵۵ به تعداد ۶۳ نفره
استهداء از ریاست های محاکم و سایر
ادارات مربوط موصلت کرده که جواب و
نظریات مشورتی ابراز گردیده است

تنظیم فعالیت های سناژ عملی و نظری قضات :

این اداره به تربیه پرسونل قضائی و
اداری کادر قضاء و محررین پر داختمطابق
به نیاز مندی های متحول دستگاه قضاء از
طریق طرح پروگرام های عملی و علمی قضات
و مامورینی را که درسلك قضاء وساحه اداره
منسلك میشوند ، بمنظور آمادگی قبلی بایفای
وظایفیکه بعد از اختتام دوره معینه ، به آنها
تعمیل میگردد وظایف آتی را اجراء نموده
است :

تربیه ۲۹ نفر قضای و ۱۵ نفر محرر در
طرف یکسال مطابق به شرایط شمولی در کار
قضاء و محرری تادرجه لیسانس از پونجی
های حقوق و شرعیات و فارغان مدارس رسمی
دینی کشور .

شاهلین مرکز سناژ به ناسی مصوب با ت
کمیته نصاب تعلیمی موضوعاً تیرا که
محتوای مطالب فقهی و قانونی بوده و محمل
تطبیقی آن در محاکم بیشتر محسوس است ،
توسط اسنا دانیکه وظایف اصلی آن ها را
قضا تشکیل داده و از نگاه تجارب صاحب فهم
و خبرت میباشد ، تدریس و یا توضیح و تحلیل
و از زیبایی موضوعات در انکشاف ذهنیت و
ملکه قضائی ، سناژ یران مساعدت میزیدی

طور مستندام کوشان است تا به اسلوب و شیوه های مطلوب که موافق با شرایط عصر و زمان بوده جوانان را تربیه نماید .

امور پلان واحصا نیه :

خلاصه اجرا آت درین ساحه قرار آتسی است :

جمع آوری معلومات کامل ومنظم در باره کیفیت و کمیت کار و فعالیت های محاکم در ظرف ماه و سال .

اطلاع از چگونگی جریان کار محاکم وطرق جستجوی راه های مناسب متکی به ارزش های ملی و بنیادی کشور در اجرا آت قضائی و اداری .

کنترول اجرا آت محاکم به غرض باز یابی علل و موجبات تعویق والتوای قضایا یا .
گردآوری معلومات در باره تعداد متهمین تحت توقیف و مجوسین که انتظار حکم محکمه را دارند ، به منظور واریسی بهتر باحوال مجوسین از طریق تعیین سر نوشت قضائی شان .

جمع آوری معلومات درباره عواید قطعی محاکم و فراهم ساختن زمینه برای پلان گذاری های علمی و رو یکار آوردن اصلاحات در تنظیم پیشبرد امور محاکم .

توحید راپور های ماهوار قضائی کشور .
توحید راپور های ماهوار جرگه های صلحیه و راپور های ماهوار آمریت های ثبت اسناد و وثایق تمام کشور .

جمع آوری معلومات و مدارک برای طرح و

تنظیم راپور های قضائی (رویه قضائی) :

اداره راپور های قضائی که طرح آن در سال ۱۳۵۴ ریخته شده بود در سال ۱۳۵۵

در چوکات ریاست تدقیق و مطالعات قضائی عملا فعال و بکار انداخته شد ، که در نتیجه اولین رساله راپور های قضائی به غرض تقویه و انکشاف حقوقی کشور و به منظور توسعه معلومات و تنظیم رویه قضائی از طریق فعالیت اداره مذکور به تقریب سومین سالگرد استقرار رژیم جمهوری طبع گردیده است .

این رساله حاوی یکمده فیصله های قطعی محاکم بوده هر قضیه آن بادر نظر داشت معیار های معینه ایکه متن آن در سالنامه ۱۳۵۴ - ۱۳۵۵ به نشر رسیده انتخاب ویا تنظیم رهنما ئیهای موضوعی به تخنیک خاص حقوقی تهیه و ترتیب گردیده است .

تاسیس و فعال ساختن اداره راپور های قضائی در چوکات ریاست تدقیق و مطالعات یک قدم جدید و موثر در راه انکشاف حقوقی کشور و تنظیم رویه های قضائی بوده ، این اداره برای پیشبرد اهداف آتی اجرا آت خود را ادامه میدهد :

تنظیم لایحه نشر راپور های قضائی که مسوده آن ترتیب یافته و برای طی مراحل قانونی در جریان است .

کار تدوین جلد دوم و سوم راپور های

قضائی در مرحله اختتام است .
جمع آوری مواد تقنینی ، انسجام ، تمهیه
اندکس و دایجست (فهرست های موضوعی و
تاریخوار) و ارائه آن به کتابخانه قضاء جهت
استفاده متتبعین حقوق به منظور اكمال تاریخ
حقوق کشور مطالعه وغور بر پروژه تاسیس
یک مطبعه کوچک اقتصادی برای رفع نیازمندی
های عاجل اداره قضاء و مرکز ستاژ و مطالعات
قضائی .

روابط فرهنگی و کلتوری :

غرض توسعه معلومات علمی و عملی
پرسونل قضائی و اداری در چوکات ریاست
تدقیق و مطالعات به تعداد ۱۳ نفر مامورین به
خارج اعزام گردیده و در نظر است ۲۱ نفر
دیگر نیز بفرض تحصیلات عالی و مشا هداتی
بخارج اعزام گردند . ضمنا باید متذ کرشد
که ۱۴ نفر بعد از ختم تحصیل دوباره به
وطن مراجعت نموده اند .

فعالیت های نشراتی :

فعالیت نشراتی اداره عالی قضاء با در
نظر گرفتن پرسونل موجود احتمالات
اداره قضاء را مرفوع نکرده ، لذا برای اینکه
فعالیت های مذکور به نحو مطلوب توسعه
پیدا کند ، در تشکیل اداره نشرات تجدید
نظر بعمل آمده تا در آتیه بتواند بانجام آنچه
مطلوب است بیش از پیش موفق گردد .
مجله قضاء مجله اختصاصی و مسلکی بوده
و مطالب سودمند قضائی و حقوقی را برای
خوانندگان بالخاص قضات ، خاتونالها ،

استادان و محصلین و سایر علاقمندان حقوق
به نشر میرساند .

کتابخانه :

کتابخانه قضاء که مجهز با کتب و رسایل
علمی بوده و فعلا کتب علمی در رشته حقوق
بزبان های پشتو ، انگلیسی ، عربی و آلمانی
بوفرت در کتابخانه مذکور موجود بوده و برای
مطالعه و انکشاف معلومات اراکین قضائی و
اداری قضاء آماده خدمت است .

اجمال اجرا آت اداره کتابخانه برای تنظیم
بهتر کتابخانه و جهت نیل باهدافی که در نظر
است ذیلا گزارش داده میشود :

- توزیع کتب فقهی و حقوقی برای استفاده
ورفع ضرورت روزانه قضات و ما مورین
مرکزی در داخل اوقات رسمی .
- تنظیم طبقه بندی ۳۲۸ جلد کتاب به
لسانهای خارجی که از طرف موسسات فرهنگی
و یا اشخاص به کتابخانه اداره عالی قضاء
اهداء گردیده ، به کتاب اساس کتابخانه با
تثبیت مشخصات و نوعیت هر کتاب به ترتیب
نمرات مسلسل .

- توزیع کتب و مجلات روزنامه ها و راهنمایی
مراجعین کتابخانه همه روزه در داخل اوقات
رسمی در اطاق مطالعه .

- توزیع کارت های حق العضویت به
اشخا صیکه حایز شرایط ماده (۱) مقررات
استفاده از کتابخانه قضاء میباشد برای ۲۵
نفر .

- ترتیب و تنظیم کار تهای ۲۹۸ جلد کتاب

وزارت عدلیه

- به‌لسان دری که به کتابخانه قضاة اهداء و یا تهیه گردیده است .
- ۲۱ - ترتیب لست ۳۰۰ جلد کتاب فنی و حقوقی به لسان عربی که از طرف موسسات فرهنگی طور امداد بکتابخانه قضا خربداری میشود .
- ۲۲ - ترتیب ، تنظیم و تهیه روز نامه ها ، جراید ، مجلات کشور و کلکسیون مکمل جریده رسمی و مجله قضاة برای استفاده کنندگان .
- ۲۳ - توزیع ۱۹۷ جلد کتاب به اشخاصیکه حق‌العضویت کتاب خانه را دارند . در پیاد معینه خارج از کتاب خانه .
- ریاست تفتیش قضائی در امور مربوط به تنظیم تفتیش و تحقیق جرایم و تخلفات قضات:**
- منظور از تفتیش درین راپور عبارات از مشاهده ، بررسی و تحقیق اجرا آت قضائسی و اداری محاکم افغانستان است ، که اجرائت خود را به صورت‌عادی و اقتضائی طئی باجبات قانونی انجام میدهد .
- باین منظور ریاست تفتیش به فعالیت‌های خویش ادامه داده و خلاصه اجرا آت آن قرار ذیل است :
- ۲۴ - ترتیب و تکمیل دوسیه های قضات و مامورین اداری مربوطه به قضاة در امور تفتیش و تحقیق مفتشین قضائی ۶۵ فقره .
- دوسیه های که درین سال طی دوران بوده و فیصله محکمه عالی قضات را در بر گرفته ۲۱ فقره .
- دوسیه های مامورین اداری مربوط به قضاة
- که طی دوران بوده و فیصله راجع به آن صادر شده ، ۲۱ فقره .
- دوسیه های قضات و مامورین اداری قضاة که خارج از ریاست تفتیش تکمیل و نحریت بر رسی قانونی درین اداره قرار داده شده ، ۱۴ دوسیه .
- دوسیه های قضات و مامورین اداری قضاة که تحت دوران قرار داشته و هنوز مراحل آن تکمیل نگردیده ۲۸ فقره .
- و تأیق مشیوهی و جعلی که تحت تعقیب و تحقیق ریاست تفتیش قرار دارد ۳۶ وثیقه
- موضوعات مربوط به جعلیت و مشیوهیت و تأیق که بعد از طی دوران اصلی خا تم پذیرفته ، ۱۱ وثیقه .
- تطبیق احکام نهائی در مورد دوسیه های قضات و مامورین اداری قضاة که محکوم به کسر معاش و جریمه نقدی گردیده اند و انتقال غواید این ناحیه به بودجه دولت ۵۹ فقره .
- دوسیه های قضات و مامورین اداری قضاة که بعد از طی دوران اصولی غرض حفظ بینه مدیریت آرشیف قضاة ارسال شده ۷۳ فقره .
- فقرات قضات و مامورین اداری که بعد از طی دوران قانونی غرض تطبیق حکم تحت تعقیب میباشد ۲۹ فقره .
- فقرات قضات و مامورین اداری مربوط بقضاة که غرض فیصله به مراجع مربوط ارسال ولی تا حال فیصله در آن باز صادر نشده .

ریاست و تائیق و ثبت اسناد :

آکاهی کامل از وضع ویرسونل قضائی کشور در برابر مراجعین واصحاب دعوی است زیرا آنگونه تخلفاتی که از طرف کاربندان قضائی و ادارات نشأت کند .

با تقدیم ورقه عرض واصلاح از طریق دوایر مربوط ریاست مذکور مورد بازرسی قرار گرفته علل اهمال و تخلف جستجو میگردد در برخی حالات محاکم و دوایر مربوط رهنمونی و در بعضی موارد به موضوع خاتمه داده به عرایض وشکایات حسب مقررات رسیدگی میگردد .

بدر نظر داشت مراتب فوق ولینته ادارات مربوط ریاست تحریرات و مراقبت امور آتسی تشکیل می دهد :

الف - فعالیت اداره عارضین مشتمل بر اصغاء و رسیدگی آنگونه عرایضی است که ناشی از دعاوی جزائی ، حقوقی ، عادی حقوق تجارت ، حقوق فامیلی ، حقوق میراثی وغیره دعاوی ای که در پیشگاه محاکم اقامه شده بتوانند ، میباشد .

ب - مدیریت مراقبت وظیفه دارد که تمامی اطلاعات و راپور های اصله را ضبط و بعد از علم آوری دقیق احوال مظنون را با محیط ما حول آن مورد مطالعه قرار داد ، راپور ها را با اساس مشاهدات عینی موظفین مربوط تحکیم تائید و یا تردید نماید . البته قسمتی ازین اجرا آت درج دوسیمه مراقبتی مهابور گردیده در تعین سر نوشت آن رول ارزنده را بازی میکند .

تنظیم امور و تائیق و ثبت اسناد به اساس یک ریفورم خاص در سیستم و تائیق و ثبت اسناد بنحوی صورت گرفت کسه علاوه از تشکیلات قبلی اداره مذکور تاسیس و تعال ساختن ادارات و تائیق و لسوا لیبهای شکر دره کوهستان ، بلخمری و اند خوی به عرض پیشبرد امور و رفع سرگردانی های مردم در نظر گرفته شده و فعالیت آن ادامه دارد . اجرا ات عمده این ریاست بنکات آتسی خلاصه میشود :

مطالعه استهدا ات راجع به محصول و مصارف و اجرا ات مربوط بامور توثیق و ارائه جواب به مراجع مربوط .

اخذ و مطالعه راپورهای سالتتمام و تائیق عموم محاکم و ادارات مربوط به آن . رسیدگی به عرایض عاید به ثبت و ثبتته ازدواج ، طلاق و دیگر اسناد مربوط به اشخاص حقیقی و حکمی مطابق احکام قانون و مقررات موضوعه دولت .

مطالعه مقدماتی و تعقیب پروژه اعمار تحویل خانه های مجهز و مدرن در ولایات ، ولوی و لسوالی ها برای حفظ اسناد و همچنان ایجاد تحویلخانه مرکزی اسناد که یک کاپی اسناد در آن حفظ گردد ، بخاطر توسعه وانکشاف امور و تائیق و ثبت اسناد .

ریاست تحریرات و مراقبت قضاء :

هدف اساسی تشکیل این ریاست داشتن

خلاصه اجرا آت ریاست تحریرات و مراقبت راپورهای مصرف از ریاست های محاکم و قرار آتی است :

- ۱ - رسیدگی به عرایض ددهزار موضوع .
 - ۲ - رسیدگی به موضوعات مرافقتی ۴۰۵۴ موضوع .
 - ۳ - رسیدگی به امور متفرقه ۲۸۸۱ فقره
 - ۴ - رسیدگی بامور تحریر ۴۹۶ فقره .
- ریاست اداری قضاء :

اداره عالی قضاء از طریق ریاست اداری خویش امور ذیل را انجام نموده است :

تطبیق بودجه عادی وانکشافی سال ۱۳۵۵

ترتیب بودجه عادی وانکشافی سال ۱۳۵۶

بر طبق نیاز مندی واقعی و در نظر داشت صرفه جونی تعیین کمیته بمنظور اتخاذ تدابیر جهت تطبیق پلان ۷ ساله امور قضاء با اساس راپور و نظریات ریاست تدقیق و مطالعات و ارسال آن بوزارت های پلان و مالییه ، اخذ

تعمیرات باقیمانده رهایش ردفاثر محاکم .

و همچنین امور ترفیع و تقاعد . رسیدگی ۴

عرایض قضات و امورین قضاء راجع به تبدیلی شان و ترتیب دفاتر اندراج طبق میتود های جدید برای عموم مستخدمین اداره عالی نضا

و تجدید بیش از ۴۰۰ فورمه ثبت داری قضات و امورین . از جمله کار ها نیست که توسط ریاست ذاتیه قضاء در ظرف سالیکه گذشت انجام شده است .

وزارت مالیه

از آغاز دوره نظام خجسته جمهوری ، مطابق به مشی دولت انقلابی ریفرم ها و اصلاحاتی در همه ساحه های زندگی در کشور آغاز شد که موازی باین ریفرم ها و اصلاحات اساسی وزارت مالیه افغانستان نیز مطابق به پرنسپ های علمی و عملی و به منظور انجام بهتر و موثرتر امور اقتصادی و مالی مصمم شد اقتصاد کشور را سر از نو عاملانه و کام یگام و مطابق به مقتضیات عصر و زمان طرح ریزی کند و استحکام بخشد .

زری این اساس وزارت مالیه دولت جمهوری بطرح و تنظیم امور پولی تنمیه منابع مالی اصلاح طرز تحصیل عواید و خدمات بانکی پرداخت تا در تسریع رشد اقتصادی کشور بیروز مندانه پیش برود . و توجه بعمل آید تا عوامل و فکتور های لازم و موثر بلان های اقتصادی بوسیله تشویق سر های گذاری های خصوصی ، جلب پس انداز ها و تقویت اندازه سیاست بانکی تنظیم بهتر عرضه پولی موفقتانه عملی گردد . بانحصیل واستفاده معقول عواید و کنترول در مصارف دولتی بهبود وضع بودجه عمومی ، بیلانس تادیات تعادلی و جوه مصارف عادی و بینا نسمان پروژه های انکشافی مجدانه تلاش شد و این تلاش پیوستگی دارد تا بخواست خداوند پلان هفت ساله کشور ما آنطور یکه آرزوست به

ثمر برسند .

باتذکر مطالب فوق اینک اجراءات وزارت مالیه افغانستان که متکی بیک اقتصاد مترقی و رهبری شده است طور نهایت اختصار تقدیم می گردد .

عواید دولت :

رجحان مالیات . مستقیم بر غیر مستقیم :
با توجه بار شادات قیمتدار رهبر ملی ، بنام غلی محمد داود رئیس جمهور که فرموده اند :

«دولت جمهوری افغانستان سیمیستم مالیاتی کشور را بر اساس رجحان دادن مالیات مستقیم بر غیر مستقیم اصلاح خواهد کرد . » میزان عواید حاصله دولت از مدرک مالیات مستقیم قوس صعودی را تعقیب نموده است . چنانچه رشد مالیات مستقیم در سال ۱۳۵۴ بمقا یسه سال ۱۳۵۱ یعنی قبل از استقرار نظام خجسته جمهوری به ۱۹۳٫۵۴ فیصد ارتقا یافته است . در حالیکه رشد مالیات غیر مستقیم ۱۱۴٫۵۷ فیصد میباشد . همچنان سهم مالیات مستقیم در مجموع عواید دولت از منابع داخلی که قبل از انقلاب جمهوری یعنی سال ۱۳۵۱ نه فیصد بود در سال ۱۳۵۵ به ۱۲٫۱۸ فیصد ارتقا یافت .

در تحصیل مالیات مستقیم سال ۱۳۵۵ نظر به سال ۵۴ در حدود ۳۷٫۷۷ فیصد افزایش

حکم ماده ۲۹ ، تعلیما تنامه قانون مالیه مشرفی اراضی ترتیب وبعد از منظوری مقام صلاحیت دار به منصفه تطبیق قرار داده شد .

وهم چنان به منظور فراهم نمودن تسهیلات برای مودیان از یک طرف و تحفظ حقوق عامه از جانب دیگر هدیایات لازمه در جریان سال بمراجعه مربوطه صادر گردیده است

در اثر بررسی درست امور حسابی تجزیه و بیبلاانس های موسسات و کمپنی ها توسط هیات های بررسی در طول سال ۱۳۵۵ در ۷۱ میلیون افغانی حقوق مثبت دولت بیرون نویس و قسما تحویل خزانه دولت شده است.

در روشنی اهداف نیک دولت جمهوری و به مقصد رفع مشکلات مردم از ناحیه تأدیات باقیات و همچنان ایجاد مؤثریت در اجراءات و ابتدایات تحصیلی در مورد تصفیه باقیات گذشته مقررات تصفیه باقیات ادارات دولتی

از طرف وزارت مالیه پیشنهاد و بعد از تصویب مجلس عالی وزراء و منظوری بناغلی محمد داود رئیس جمهور نافذ گردید . بموجب این مقررات که در ۸۳ ماده تدوین گردیده از تحصیل باقیات سنوات گذشته که بیش از یک میلیون نفر در سراسر کشور از سر گردانی رهایی میابند صرف نظر بعمل آمد .

در سال ۱۳۵۵ به منظور ازدیاد عواید کمرکی و تشویق و توسعه تجارت تعدیل کود های محصولی ۶۲ قلم اموال وارداتی با اساس پیشنهاد وزارت مالیه و منظوری مقام صلاحیت دار منظور گردیده است .

بعمل آمد در حالیکه در مالیات غیر مستقیم سال ۵۵ به مقایسه سال ۵۴ صرف در حدود ۱۱٫۶۴ فیصد تزئید رونما گردیده است .

باید گفت که چگونگی تحول در مورد تزئید و تفاصص عواید منابع متنوع مالیات مستقیم و غیر مستقیم همواره تحت نظارت و مراقبت جدی بوده تا آنکه سر جمع عواید دولت در یرنو سیستم اصلاح شده مالیاتی و بادر نظر داشت تحفظ حقوق عامه ، کسر بودجه را از بین برده تعادل و توازن بودجی را مستقر بخشیده است . روی همین اساس بوده که عواید منابع عادی در سال ۱۳۵۵ در حدود ۷۲٫۴ فیصد در مجموع پیشبینی بودجه بیشتر تحصیل شده است .

و چون مصارف بودجی از عواید حاصله تأمین گردید لهذا از قرضه داخلی استغنا بعمل نیامد .

در مورد رفع تنقیصات منابع عواید در جریان سال جدو جهد بعمل آمد که با نتیجه در تحصیل عواید منابع عادی از باب ۱۰۰ الی ۸۰۰ به مقایسه سال ۵۴ در حدود ۱۳٫۹۸ فیصد زدر مجموع عواید بشمول قروض و کدک های استقلاکی ۱۴٫۹۱ فیصد تزئید بعمل آمده است .

حساب قطعیه عواید سال ۱۳۵۴ تقریباً در ماه قبل از موعد آن در سال ۵۵ تکمیل گردید . قانون مالیه مترقی اراضی در سال ۱۳۵۵ به معرض تطبیق و اجراء قرار داده شد و هم به غرض تطبیق درست مواد قانون نظر به

د افغانستان کالني

مبلغ مجموعی ۴۰۴۱۹۲۲۲۳ - افغانسي
از طريق رياست تصفيه های واحد تصفيه و
قطع گرديده و مبلغ ۲۴۶۲۲۴۸۹
افغانني تحصيل شده است . همچنان در سال
۱۳۵۵ به قيمت مجموعی مبلغ ۳۲۱۹۷۹۰۳۶
افغانني اوراق بهادار از طريق مديريت
صنوك رياست خزاين طبع وازان جمله به
قيمت مجموعی ۱۹۶۹۳۱۶۴۵
افغانني برماج مربوطه توزيع گرديده است
بودجه سال ۱۳۵۶ دولت جمهوری بسر
جمع مبلغ ۳۲ ميليارد و ۷۳۲ مليون و ۴۸۰
هزارو ۲۰۰ - افغانني منظور شد :

از آنجا که دولت جمهوری افغانستان با
درك واقعيتهای عيني جامعه پيوسته در تلاش
ايجاد تحولات مثبت و بنيادی در ساحات مختلف
اقتصادي اجتماعي سياسي و کلتوري از طريق
پلان و پروگرام های عام المنفعه ميباشد .
بنابرين بودجه دولت بادر نظر داشت اين
اهداف و توجه باين امر که چگونگی بودجه
در تغييرات زیر بنائی ارتباط ناگستنی دارد
ترتيب شده است . توجه به تناسب و توازن
عواید و مصارف رفع حوايج مبرم با استفاده
از منابع مالی دست داشته و جستجوی امکانات
توسعه مدارك عايداتي و گما شتن عوايد در
ساحات توليدي مشعر و مفيد اجزای يك بودجه
مطلوب و متوازن را تشكيل داده که از يك
پاليسي مثبت مالی نمايندگی ميکند .
بتاسی از اين امر بودجه سال ۱۳۵۶ کنترول
معادل عوايد دولت بوده و دران بمقايسه سال

مقدار ۷۲۷۰ کيلوگرام تریاک قاجاقي
طبق موازين کنوا نسيون بين المللی بورد
مواد مخدره قرار داد فروشی آن با کمپنی -
مالنگرات امریکائی که بلند ترين آفر زاده
بودند عقد و به ارسال آن اقدام شد که نسبت
به سال ۱۳۵۴ - ۱۳۳ دالر در هر پيوسد
مورفين تزئيد بعمل آمده است .

در سال ۱۳۵۵ ترانسپورت بين المللی
زميني کار نيه تر (تی . آی . آر) شروع
به فعاليت نموده و سيميناری در گمرک کابل -
وزارت تجارت در موضوع تير دایر و از طرف
متخصصين مربوطه به منظور رهنمائی مامورين
موظف توضيحات لازم داده شد . همچنان
پاليسي های جديد مالی که به منظور بلند
رفتن سطح استخدام افزايش در عوايد و تنظيم
بهر امور گمرکی در سال ۱۳۵۴ برای سال
۱۳۵۵ مد نظر گرفته شده بود تطبيق گرديده .

تحقيق بعضی مسایل توسط هيأت حسابات
معينه در گمرکات محصولي ، سرحدات ،
وارسی برخی موضوعات از طريق هيأت های
مراقبت سيار در گمرک کابل ، ميدان هوائی
شعبات پوست پارسل ، و ديگر گمرکات ،
حل و فصل متنازع فیه بين گمرکات وارد -
کنندگان و یا صادر کنندگان اموال توسط
بورد گمرکی صورت گرفت .

روی همرفته در سال ۱۳۵۵ به مقايسه
سال ۱۳۵۴ در عوايد گمرکات باندازه ۸۹-۵
فيصد تزئيد رخ داده است .
در سال ۱۳۵۵ به تعداد ۳۳۸ حساب به

وزارت مالیه

۱۳۵۵ - ۲۹٫۹۰ فیصد افزایش بعمل آمده است که به مقایسه سطح مصارف سال قبل از انقلاب به اندازه ۲۲۹٫۲ فیصد رشد نموده

است و این بودجه طوری ترتیب شده تا از یکطرف توسعه و رشد اقتصادی را تا مین نموده و از طرف دیگر زمینه استخدام بیشتر را میسر سازد .

بودجه عادی سال ۱۳۵۶ - ۱۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون افغانی بوده و شامل دو قسمت میباشد .

قسمت اول شامل مصارف بودجه عادی دوایر دولتی است که به شش میلیارد و ۹۸۳ میلیون افغانی بالغ میگردد که این رقم نسبت به سال گذشته آن ۱۳٫۱۵ فیصد بیشتر است .

قسمت دوم بودجه عادی عبارت از مساعدت بمؤسسات، مامورین و اجیران دولت است که به پنج میلیارد و ۵۱۷ میلیون افغانی میرسد که این رقم نیز با مقایسه سال ۱۳۵۵ - ۱۰٫۳۶ فیصد زیاد تر میباشد .

در بودجه عادی دولت علاوه از آنکه برای سال ۱۳۵۶ تخصیص ۲۵۰ میلیون افغانی بابت تفاوت قیمت غله کوبون مامورین و اجیران دولت مد نظر گرفته شده همچنان مبلغ ۳۰۰ میلیون افغانی بخزینه تقاعد در نظر گرفته شده است .

که درین مبلغ افزودی معاشات متقاعدین که مانند سایر مامورین و اجیران دولت مستحق افزودی معاشات از آغاز سال ۱۳۵۵ میباشد شامل است .

همچنان مبلغ ۹۰۰ میلیون افغانی ضرزی را

که دولت بمقصد استقرار قیمت مواد نفتی و شکر متقبل گردیده شامل بودجه عادی در قسمت مساعدت بمؤسسات میباشد .

بودجه انکشافی در سال ۱۳۵۶ بالغ بر ۲۰

میلیارد و ۲۳۲ میلیون و ۴۸۰ هزار و ۲۰۰ افغانی مد نظر گرفته شده که باین اساس حجم سرمایه گذاری یکساله دولت جمهوری به اندازه حجم سرمایه گذاری هائیکه در پنج

سال پلان سوم مد نظر گرفته شده بود میباشد بودجه انکشافی که برای سرمایه گذاری در

دومین سال پلان هفت ساله انکشافی کشور منظور شده است بمقایسه بودجه انکشافی

سال ۱۳۵۵ - ۴۴٫۲۳ فیصد بیشتر است . رشد بودجه انکشافی سال ۱۳۵۶ کشور

به مقایسه بودجه انکشافی سال ۱۳۵۱ در حدود ۳۵۳٫۹ فیصد است . سهم بودجه

انکشافی دولت که در سال ۱۳۵۱ - ۴۳٫۹ فیصد بود در سال ۱۳۵۶ به ۶۱٫۸۲ فیصد

ارتقا یافت .

در بودجه انکشافی سال ۱۳۵۶ سکتور

زراعت و آبیاری ۲۵ فیصد سکتور معادن و صنایع

و انرژی ۴۶ فیصد ، سکتور خدمات اجتماعی

۱۵ فیصد و سکتور حمل و نقل و مواصلات

۱۳ فیصد را احتوا میکند .

منجمله مصارف دولت جمهوری در سال

۱۳۵۶ - ۲۱٫۳۳ فیصد آنرا بودجه عادی

دوایر دولتی - ۱۶٫۸۵ فیصد آنرا امداد به

مؤسسات دولتی و سببندی مواد نفتی و شکر

و ۶۱٫۸۲ فیصد آنرا بودجه انکشافی کشور

د افغانستان کابلي

تشکيل ميدهد .

ماقبل در حدود ۳۲ فیصد بیشتر است . همچنان در سال ۱۳۵۵ به تعداد ۲۶ نفر مامورین غرض استفاده از بورس های تحصیلی و تربیت بخارج معرفی شده اند .

بر علاوه در جریان سال ۱۳۵۵ به تعداد ۱۳۷ نفر لیسانس و بکلوریا پاس طور رسمی و به تعداد ۵۴۶ نفر فارغان صنف ۱۲ به صفت اجیر در اداره اصلاحات ارضی مقرر و استخدام شده اند .

در طول سال ۱۳۵۵ غرض رفع مشکلات و معضله دواير و رهنمائی مامورین مربوطه اقدامات موثر بعمل آمد و به تعداد ۳۱ قطعاً متحد المال حاوی مقررات حسابی بشمار واحد های مرکزی و ولایاتی و کنترو لرها صادر گردیده است .

همچنان به منظور رهنمائی بیشتر مامورین محاسبه نقدی و جنسی سیمیناری که دران روسای اداری مدیران عمومی اداری ادارات دولتی اشتراک نموده بودند دایر گردید .

به منظور تعمیم و تطبیق کاملتر سیستم حسابداری به عموم سازمانها و تصدیقهای دولتی رهنمائی و آشنا ساختن پرسونل حسابی به اصول مسلکی و معاملات حسابی و فراهم آوری تسهیلات ممکن در جریان امور که همه در تحقق بخشیدن اهداف پلان های انکشافی دولت جمهوری نقشی بس ارزنده را خایزند میباشد . وزارت مالیه تربیه پرسونل حسابی ارگانها و تصدیقهای دولتی را سر آغاز پروگرام های موثر خویش قرار داده و در

وزارت مالیه سعی نموده تا با مطالعات همه جانبه اصلاحات و کاهش لازم را در میزان بودجه مصرفی وزارت خانهها شار والیها و موسسات که دولت دران اشتراک دارند وارد نماید .

تخصیص بودجه ۲۴۵ پروژه انکشافی کشور در سال ۱۳۵۵ بعد از تطابق یافتن بودجه پروگرام شده مصرفی بامعیار کار انجام شده آن صادر گردیده . جهت تامین وجوه برای مصارف فوق العاده و غیر منتظره در طول سال ۱۳۵۵ به اندازه ۲۶۶۵ ملیون افغانی از بودجه احتیاطی دولت غرض استفاده مصارف انکشافی و عادی اختصاص و به مصرف رسیده است .

به منظور آشنائی کامل واحد ها به سیستم بودجه سازی و ترتیب بودجه ، مامورین بودجه وزارت مالیه موظف گردیدند تا شخصا در عملیه بودجه سازی واحد ها سهم بگیرند . همچنان سیمینار بودجوی غرض حل معضله کلیه واحد ها به اشتراک مامورین شان در مرکز وزارت دایر گردید .

استخدام مامورین و تربیه پرسونل :

در مورد استخدام و جذب يك تعداد مامورین بسویه های لیسانس و بکلور یا و آنها نیکه بعد از طی خدمت عسکری مراجعه کرده اند و یا آنها نیکه موافقه حاصل نموده اند توجه بعمل آمد . چنانچه در سال ۱۳۵۵ به تعداد ۵۴۰ نفر از طریق اداره مامورین وزارت مالیه استخدام شده اند که این رقم نسبت به سال

اشتراک و جریان تد ریس را با دلچسپی وعلاقتمندی تعقیب نموده و تا کنون به تعداد ۲۷۵ نفر از اشتراک کنندگان این کورس ها به حصول تصدیقنامه های که از طرف مقام وزارت منظور گردیده نائل شده اند .

وزارت مالیه در نظر دارد زمینه گسترش همچو پروگرام ها را به پیمانانه وسیعتر مساعد ساختن از انعقاد سخنارهای متداول وموثر امکانات رعایت کامل پرنسیپ های سرعت عمل را در انجام وظایف فراهم نماید .

همچنان به منظور تنظیم بهتر امور حسابداری تصدی های و آشنائی بیشتر مامورین حسابداری آن به سیستم حسابداری یک کورس چهارماهه به همکاری بانک انکشاف صنایع در مرکز آن بانک دایر گردید .

این کورس که از طرف متخصصین بانک انکشاف صنایع تدریس میشد خاتمه یافته است .

اصلاحات ارضی :

وزارت مالیه دولت جمهوری به منظور تامین عدالت اجتماعی و بهبود اوضاع اقتصادی جامعه در چوکات سیاست های اصلاحی خویش قانون اصلاحات ارضی قانون مالیه مترقی اراضی وقانون تصفیه وثبت اراضی را نافذ وبعد از طی مراحل قانونی در معرض تطبیق قرار داد . بانفاذ این قوانین وباساس داد ۲۳ قانون اصلاحات ارضی اولین شورای عالی اصلاحات ارضی تحت ریاست شما ثنی محمد داود رئیس جمهور بتاريخ ۱۶ سرج

پهلوی رهنمائی های حسابداری ونظارت بر امر مصارف دولت به تدویر یک سلسله کورس های تشدید و قصر المدت حسابداری اقدام وبادعوت از پرسونل حسابداری وزارت خانهها وتصدیهای دولتی وهمچنان کدر کنترول حسابداری وزارت مالیه به تطبیق اولین پروگرام تدریسی که برای هفت دوره در نظر گرفته شده آغاز نموده است . پروگرام درسی کورس حسابداری توسط کدر تدریسی وزارت مالیه ترتیب و توسط متخصصین داخلی وخارجی تدریس میشود .

درین کورس ها علاوه بر تدریس محاسبه نقدی وجنسی به تفسیر نکات مبهم طرز العمل اداره وتنظیم تحویلخانه ها نیز روشنی افکنده شده وبه منظور امکان ایجاد یک سیستم متجانس حسابداری وتطبیق متحد الشکل آن در تمام ادارات دولتی مواد تعلیماتنامه هاهم علماً وعملا با اشتراک کنندگان تقسیم و تدریس

میکرد . پروگرام تدریسی به ترتیبی عبار گردیده است که هر یک از مشمولین کورس هابه آزادی کامل پروبلم های حسابداری را که در جریان عمل به آن مواجه هستند مطرح وبه کمک هیات تدریسی وسایر اشتراک کنندگان طرق وامکانات حل آنها را جستجو بدارند .

در پنج دوره انجام یافته کورسهای فوق المنکر که از اول قوس سال ۱۳۵۵ آغاز یافته است اکثریت پرسونل کنترولی بو وزارت مالیه پرسونل محاسبه ، دفتر داری وخدمات وزارت خانه هامستوفیت ها وتصدیهای دولتی بالترتیب

د افغانستان کالسی

احکام قانون ملکیت دولت شناخته شده .
امور تصفیه و ارزیابی موافق پرو حیه قانون
در حوزه های ولایت کابل هنوز هم ادا نه
دارد .

باید متذکر شد که در ظرف سال ۱۳۵۵
۲۹۷ جلد دوسیه مربوط باملاک دولتی و سه
تعداد ۲۲۹ جلد دوسیه مربوط به قضا یای
بین دولت و مردم که سالهای متعادی لاینحل
مانده بود بعد ازغور و بر رسی بود املاکي
و کمیسیون املاکي غرض تطبیق اجرا آت نپائی
بمراجعه مربوطه ارسال شده است .

در ظرف سال ۱۳۵۵ به تعداد ۲۶-۱۳
۷۸۸۴۶ جریب زمین آبی ۷۰۰-۶۶۲۱ جریب
زمین للمی و ۱۸-۱۴-۴۶۹ جریب زمین خرابه
ولا مزروع توسط مساحین مربوطه مساحت
گردیده است . همچنان اراضی که در تحت
ساحه پروژه های آب و برق و دیگر پروژه های
عمرانی و زراعتی ولایات از قبیل پسروده
شاروالی کابل ، بند سرده ، کندز ، خان آباد
کورگان ، بغلان ، پروژه کانال پروان ، ولایت
فراه ، لوگر قرار داشت تحت عمل تصفیه قرار
گرفته مجموعا ۱۴۰۱۳-۱۰۸۱۰ جریب زمین
را احتوا میکند که از آنجمله در حدود
۱۰۴۴۱-۷۷۰ جریب زمین مازاد قابل استرداد
بدولت تثبیت گردیده است .

تحوالات و نوآوریها درجهت تسریع و تنظیم بهرتر تصدیق :

بتاسی ازاهداف وپالیسی دولت جمهوری
بمنظور تحفظ دارایی های عامه وموثریست

اسد سال ۱۳۵۵ دایر گردید . درین جلسه
پیرامون مقررات لوابیح و پرو گرام عملیا تی
اصلا حات ارضی بحث ومذاکره صورت گرفته
وتصامیم لازم اتخاذ شد. همان بود که مرحله
اول پلان عملیاتی تصفیه وثبت املاک باتوزیع
اظهار نامه بتاریخ ۲۳ برج اسد سال ۱۳۵۵
در حوزه ولسوالی ده سبز عملا آغاز ومتعاقبا
در حوزه های دیگر ولایت کابل فعالیت ان
توسعه پیدا کرد همچنین در ۱۶ ولایت دیگر
کشور نیز بتوزیع اظهار نامه مالیه مترقی
اقدام بعمل آمد وبعد از تکمیل پلان عملیاتی
مالیه مترقی تثبیت وتحصیل گردید . درطی
این مدت فورمه های اظهار نامه املا کی
که توزیع وتکمیل شده عبارت از ۴۰۰۴۳۰
نسخه . فورمه های اظهار نامه که بدفاتر
اساس مالیه مترقی ثبت و معامله شسده
۲۰۸۸۶۸ نسخه .

فورمه های اظهار نامه املاکی که بدفاتر
عمومی توحید ، ثبت ومعامله شده عبارت از
۱۲۰۷۲۷۹ نسخه میباشد .

ضمنا مبلغ ۱۴۰ ملیون افغانی از مسدرد
مالیه مترقی اراضی در ۱۶ ولایت در ظرف
دوماه اخیر سال تحصیل شده است .

در مرحله دوم پلان عملیاتی در چند ماه
اخیر بالای ۱۸۱۸۳ جریب زمین در ولسوالی
های پغمان ، شکردره ، دهسبز ، میربچه کوت
تکمیل ودر نتیجه باندازه ۲۱۲۲ جریب زمین
بروی اسناد قانونی ملکیت اشخاص تثبیت
و در حدود ۱۶۰۶۰ جریب زمین مطابق سه

وزارت مالیه

سرمایه‌گذاریهای دولت یکسلسله تحولات و نوآوریها درجهت تسریع و تنظیم بهتر امور تصدیها مانند سال ماقبل بوجود آورده شده است. اصلاحات و تعدیلات مقتضی در طرز اداره کار و فعالیت آنها با رعایت پرنسیپ های موثریت و مشمریت اقتصادی بعمل آمده که در اثر ترتیب و تدوین قانون جدید جوانب حقوقی و اساسی تصدیها روشن تر و بارز تر گردیده است.

روی این اصلاحات و نوآوریها بوده که در سال ۵۵ در تحصیل عواید تصدیهای دولتی بمقایسه سال ۵۴ در حدود ۱۴۲ فیصد تزئید بعمل آمد عواید مابه الاشتراك دولت در سال ۵۵ بمقایسه سال ماقبل آن ۸۲ فیصد بیشتر بوده است.

در سال ۵۵ بتعداد ۴۵ جلد بیلاس تصدیهای دولتی یعنی ۴۵ فیصد بیشتر از سال ۵۴ از طرف اداره مربوطه ریاست تصدیهای وزارت مالیه تحلیل و ارزیابی گردیده و هم تحلیل و ارزیابی پلان کار و پروگرام کار سالانه ۳۳ تصدی دولتی بعد از طی مراحل قانونی بریاست تصدیها مواصلت نموده و لایحه وظایف کنترلر ها بمنظور رفع مشکلات آنها و رؤسای نظار تصدیها تنظیم و تعدیل شد.

غرض فعال نگهداشتن عراجات تصدی ملی بس که بمنظور خدمت به موطنان عزیز تاسیس گردیده در سال ۵۵ بتعداد ۱۸۳ نفر مامور و ۶۹۱ نفر در ریور نگران و میخانیک مقرر و

استخدام شده اند.

بتعداد ۲۳۸ عراده بس و مینی بس بمنظور خدمت ب مردم بکار انداخته شده همچنان غرض رفع مشکلات مامورین وزارت خانه ها و موسسات بتعداد ۳۶ عراده بس جهت حمل و نقل مامورین شان اختصاص داده شده است.

اقدامات برای نصب پایه های تمدید لین و تحویلگیری ۴۳ عراده بس برقی از کمپنی چکوسلواکیا ادامه دارد و احتمال می رود که کار تمدید لین و نصب پایه هادر جریان سال ۵۶ آغاز شود.

بمنظور تشویق و مساعدت زارعان و استقرار قیم غله در سال ۵۵ در حدود ۸۰ هزار تن گندم و سه هزار تن جو ب قیمت مجموعی ۶۰۰ ملیون افغانی خریداری و ذخیره گردیده است.

در تولیدات آرد آسیابهای سیلو در سال ۵۵ بمقایسه سال ۵۴ در حدود ده هزار تن تزئید بعمل آمده است.

قرارداد توريد ۴ هزار تن روغن سائیبین امریکایی قبلا عقد گردیده.

کو پراتیف مامورین و اجیران دولت بنابر اهداف نیک دولت جمهوری بمنظور مساعدت مالی برای مامورین و اجیران و استقرار قیم بازار تاسیس و بکار آغاز کرد.

در طرف سال ۵۵ علاوه بر تدویر و تاسیس مغازه های کوپراتیفی در مرکز، مدیریتهای و مغازه های کوپراتیفی در تمام ولایات کشور تاسیس و افتتاح گردید.

با تاسیس فروشگاه بزرگ میرویس میدان

کانکریټ ریزی صحن بیست وهفت نمایندگی فروش مواد نفتی با شرکت نمایندگی هیواد قرارداد و کارآن در سال ۱۳۵۵ آغاز گردید . برای فراهم ساختن تسهیلات کامل و همه جانبه مردم، کار ساختمانی یکعهه از نمایندگی ها در خلال سال تکمیل و همچنان دفن و نصب تانک و پمپ نمایندگی بهارک بدخشان و تانک دوراهی آقچه، شبرغان در همین سال تکمیل و فعالیت آغاز نموده است. دو باب هنر فلزی دردوراهی پغمان که امور ساختمانی آن از قبیل تهسداپ گذاری کانکریټی و غیره بپایه اکمال رسیده نیز نصب شده است .

باطرح تطبیق مواد تعلیماتنامه جدید تقاعد اجرای حقوق متقاعدین بصورت سریع تر و سهلتر عملی شد. برای تنظیم امور حسابی و تادیه حقوق متقاعدین و تسریع مسراحل اجراییوی معاشات شان از کمیوتر استفاده بعمل آمده که در طرف کمتر از پنچ دقیقه معاش هر یک از متقاعدین اجراء گردیده میتواند .

امور ساختمانی عمارت جدید پامیر که نخستین تعمیر ۱۴ طبقه و مرتفع ترین ساختمان در کشور است پیشرفت قابل ملاحظه نموده است و تا اواسط ۱۳۵۶ امور ساختمانی آن به پایه اکمال خواهد رسید. این تعمیر که شامل فروشگاه ها، سوپر مارکیست ها، سینما، رستوران و یکعهه دفاتر تجارتی می باشد با تمام وسایل عصری از قبیل مرکز گرمی، لفت دستگاہ تهویه مجهز خواهد بود. بمنظور وضع مالی خزینه تقاعد در بانک انکشاف

سهولت در امر توزیع مواد برای کوپونداران وارد گردید . همچنان در سال ۵۵ مغازه های توزیع از ۱۳ مغازه به ۲۴ مغازه ارتقا داده شد. - حجم خریداری ریاست کوپراتیف نظر بسرمايه دورانی آن ۱۶۲ فیصد در سال ۵۵ بوده و این رقم نشان میدهد که سرمايه ابتدایی مذکور ۱۶۲ مراتب بدوران تجارتی و معاملاتی انداخته شده است .

در جریان سال ۱۳۵۵ به منظور توزیع مواد مورد ضرورت برای کوپونداران مقدار ۶۵ تن چای سیاه و سبز، ۹۱۰۰ تن روغن نباتی ۸۰۰۰۰ جوره جراب، ۹۶۹۵۵ تن شیر بودری پنج ملیون کلهج صابون حمام و دوهزار تن صابون کالاشوئی، ۱۶۰۳۰۰۰ متر تکه ، دو ملیون پاکت تیغ ریش و غیره از منابع داخلی و خارجی تهیه و خریداری شده است

موادیکه از طریق ریاست ارزاق و احتیاجات عامه در سال ۱۳۵۴ تهیه شده و به اداره کوپراتیف داده شده بود در تمام ولایات به شمول مرکز کابل از قبیل چای سیاه و سبز ۱۵ تن ، صابون بمقدار ۹۸۴ تن، آرد در حدود ۳۵۲۲۲۵۹۶ تن، گوگرد ۱۰۰۰۰ صندوق برای کوپونداران توزیع گردیده .

توسعه ذخایر به فورمول های عصری و وسعت گداه هابه معیار های بین المللی باتنظیم اطفائیه ثابت در هر بخش با امکانات مالی و مطابق با تقسیم کار نظر به پلان انکشافی از طریق ریاست انحصارات دولتی رویدست گرفته شده که از آن جمله تعمیرات جدید و

موسسه سپین زر، جن وپرس بلخ، بست و شرکت صنعتی پخته هرات داده شده که نسبت بسال ۱۳۵۴-۸۰٪ فیصد بیشتر است. درختم برج حوت سال ۵۵ به مقایسه ختم حوت سال ۵۴ ذخایر اسعاری قابل تسعیر یا اسعارقوی ۵۳۸۸ فیصد واسعار

ضعیف ۱۴۱ فیصد تزئید رارائه میدارد . مجموع ذخایر اسعاری دافغانستان بانک بشمول سایر بانکها درسال ۱۳۵۵ تزئید ۴۰۲۲٪ فیصد رانشان میدهد که این تزئید از مدرک بلند رفتن قیمت کشمش ، تزئید در ماحصل صادرات پخته قره قل و همچنین خریداری اسعار از بازار آزاد بمنظور حمایه صادرات و جلوگیری از صعود مزید ارزش افغانی بوجود آمده است.

درسال ۱۳۵۵ بمقایسه سال ۵۴ دارایی حسابات امانت انفرادی ۱۵٪ فیصد بیشتر میباشد دادوستد خزانه درسال ۱۳۵۵-۶۹ فیصد بیشتر بود که این تزئید از فعالیت بانکی نمایندگی میکند. دافغانستان بانک جمعا بتعداد ۶۲۲ لیتراف کریدت وارداتی در حوزه های چکوسلوواکیا وشوروی وبه تعداد ۵۹ عدد لیتراف کریدت صادراتی در حوزه های متذکره افتتاح نموده است و همچنان بتعداد ۵۳۶ عدد لیتراف کریدت در حوزه آزاد افتتاح نموده است .

وهکذا به تعداد ۱۱،۷۸۶،۲۲۲ قطعه نوت مندرس زا که جمعا مبلغ ۴۳۹،۶۲۵،۶۴۵ افغانی میشود حریق نموده بالمقابل ۸۱۹۵۰ میلیون قطعه نوت جدید جمهوری رامورد چلند قرار

صادرات شرکت بیمه افغان سرمایه گذاری بعمل آمد و همچنان وجه حساب امانات مفادی در دافغانستان بانک نیز بیش از صد فیصد یعنی از ۱۱۸ میلیون سرمایه به ۲۶۸ میلیون افغانی ارتقا یافته است .

امور پول و بانکداری :

به پیروی از ارشادات رهبرانقلاب وموسس نظام نوین که فرموده اند: «دولت جمهوری حسابات امانات و پس انداز هارادر بانک هاتضمین وتشویق میکند» درسال ۱۳۵۵ به مقایسه سال ۱۳۵۴ درحجم دارایی حسابات پس انداز باندازه ۴۳۲۰ فیصد و دارایی حسابات امانات میعاد ۱۸۲۲ فیصد تزئید بعمل آمده . همچنان دارائی حسابات جاری دولت، تصدیهها ، خارجی ها، موسسات ، اشخاص داخلی و حسابات امانت بالترتیب ۸۸ر۵ - ۲۴ر۸۶ - ۲۲ر۷ - ۹۱ر۱۳ - ۹۱ر۱۶ - ۱۹۱ر۳ و ۵۲ر۴۳ فیصد افزایش یافته است .

مجموع دارایی حسابات جاری فوق درختم سال ۱۳۵۵ بمقایسه ختم سال ۱۳۵۴-۲۳۷۶ فیصد ارتقا یافته است .

درسال ۱۳۵۵ جمعا به تعداد ۳۷۱ عدد حساب جاری افتتاح شده که مجموع حسابات جاری تاختم سال ۱۳۵۵ بالغ به ۵۲۱۱ عدد حساب میگردد که البته افزایش حسابات مذکور به سیالیت بانک افزوده است .

مجموع قروض توزیع شده تاختم سال ۱۳۵۵ مبلغ ۲۵۶۴۸۲ میلیون افغانی بوده که مبلغ ۲۱۵۸ میلیون افغانی برای شرکت های پخته

داده است .

مقررہ جديد استخدام بانکها بعد از منظوري
بناغلي رئيس جمهور تافذ واز تاريخ اول
قوس ۱۳۵۵ مورد تطبيق قرار گرفت .

بقاسي از احكام مواد مقررہ استخدام د ر
بانكها لايحه تنظيم اسعار و اساسنامه هاي
بانك ملي ، پشتني تجارتي بانك ، بانك
انكشاف زراعتي و بانك انكشاف صادراتسي
بعد از طی مراتب اصولي نافذ گرديده است .

شورای عالی د افغانستان بانك به غرض
تسهيلات و تشويق مزیديس انداز ها و حسابات
مיעادي اشخاص و موسسات خصوصي در جلسه
۲۷ ثور ۱۳۵۶ فيصله نمود تا تكت پولی
سالانه حسابات پس انداز از ۸ فيصد به ۹
فيصد و تكت پولی حسابات ميعادي اشخاص
و موسسات خصوصي شش ماهه از چهار فيصد
به ۹ فيصد و حسابات ميعادي يكساله از ۷ فيصد
به ده فيصد سالانه ارتقاء داده شود همچنان
به منظور تشويق مزید دارندگان حسابات
پس انداز علاوه از جوايز نقدي جوايز متنوع

ديگر نيز در نظر گرفته شده است .

قرار توضيحات فوق اختصاري از صورت
اجراآت وزارت ماليه طی سال ۱۳۵۵ مطابق
باروجه پاليسي هاي مالي خط مشي دولت
جمهوري که يقين است در راه توسعه و انكشاف
امور اجتماعي و اقتصادي کشور ممد و مفيد
واقع گرديده گزارش يافت .

وزارت ماليه بياري خداوند بزرگ و تحت
قيادت رهبر ملي بناغلي محمد داؤد اولين
رئيس جمهور منتخب افغانستان حتى المقدور
سعي خواهد نمود تا در آينده نيز با طرح و تطبيق
اساسات معقول و مفيد مالي اصلاحات قابل
توجهي را در راه رشد انكشاف و منابع مالي،
اقتصادي و اجتماعي موازي وهم آهنگ با پلان
هاي انكشافي دولت جمهوري د ر چوكات
امكانات بميان آورد و مطابق اهداف عالي
دولت جمهوري جهت ارتقاي سطح زندگي
اکثریت مردم کشور و تأمين عدالت اجتماعي
در معرض تطبيق بگذارند .

وزارت تعلیمات عالی

بعد از انفاذ اولین قانون اساسی دولت جمهوری افغانستان وزارت جدیدی در تشکیل حکومت بنام وزارت تعلیمات عالی بعد از منظوری بنیادگی رئیس جمهور بمیان آمد که تشکیلات آن منظور شده و فعالیت آغاز نموده است. با اساس این تشکیلات پوهنتون های کابل و ننگرهار با تمام ملحقات آن مربوط وزارت تعلیمات عالی گردیده و همچنین توپام، مؤسسات عالی تربیه معلم، انستیتوت اداره صنعت، انستیتوت تعلیمات عالی زراعتی، انستیتوت عالی محاسبه و ریاست تربیه معلم که قبلاً بوزارت تعلیم و تربیه تعلق داشت با تمام پرسونل و تجهیزات و تعمیرات مربوطه آن بوزارت تعلیمات عالی پیوست گردیده.

بنار پور پوهنتون های افغانستان و مؤسسات تعلیمات عالی را که ریاست پوهنتون جهت نشر در سالنامه افغانستان ارسال داشته اند تحت عنوان وزارت تعلیمات عالی تقدیم می داریم.

ریاست پوهنتون کابل

همچنانچه نظر بر سببگیری و باشیوه های اکادمیک و علمی توانائی آنها بیاید تا جرخهای اقتصادی کشور را با نیروی جوانان همین خاک بچرخش در آورد، با نظر داشت مأمول فوق پوهنتون کابل به فعالیتهای اصلاحی و سازنده جهت اصلاح وضع اکادمیک پوهنخی های خود دست زده که خلاصه آن تقدیم میگردد:

پوهنخی طب کابل:

سازمان و وسایل لابراتوارهای پوهنخی به کمک موسسات بین المللی و همچنان از بودجه دولت بنوع بهتر تکمیل گردیده است همچنان دیپارتمنتهای متعدد این پوهنخی هر یک در پهلوئی فعالیتهای تدریسی و عملی و ادایر نمودن کنفرانسهای علمی بانجام دادن خدمات صحی خود در تطبیق و بسیر رسانیدن پلان هفت ساله دولت جمهوری که بدون شك متضمن رفاه و آرامی مردم ما خواهد بود سهم بیشتر و موثرتر گرفته و پروژه های بزرگ زراعتی صنعتی و ساختمانی را از استخدام کارشناسان خارجی بی نیاز سازند و جامعه ما بدرستی

ترکیبی مهارت پیداکنده. همچنان یکسلسله تحقیقات بالای بعضی نباتات طبی کشور شروع شده و کتاب درسی فارمکو لوژی سریری تالیف و چاپ شد.

دیپارتمنت بیوشیمی :

د ر پهلوی پیشی بسر د امور تدریسی و کارهای عملی برای محصلان پوهنځی طب فارمسی و وترنری ۸۰۶۲ تجزیه لابراتوار شامل معاینات خون، ادرار، عصاره معده و نخاع شوکی مریضان و محصلان اجرا شده است.

دیپارتمنت طب عدلی :

بر علاوه تدریس و کار عملی ۲۶۳ واقعه جنائی ۹۸۰ واقعه **تولیدگی** ۲۰۴۰ ضرب و جرح ۲۷۵ واقعه تعیین سن ۱۲۵ واقعه جرایم جنسی و ۱۹۵ واقعه متفرقه که از طرف شعب پولیس ارسال گردیده است معاینه و نظر لازم ابراز گردیده است.

دیپارتمنت فیزیولوژی :

این دیپارتمنت د ر پهلوی تدریس و تطبیقات عملی ساحات مختلف فزیو لوژی برای محصلان پوهنځی ۳۱ معاینه میتا بولیزم بازال ۱۳ معاینه الکترو کارد یو گرام مریضان را اجرا نموده است.

دیپارتمنت طب ولایوی :

این دیپارتمنت در پهلوی پیشبرد امور تدریسی و فعالیت های عملی به ارائه یسک سلسله خدمات صحی مهم موفق شده است که خلاصه آن بشرح ذیل است .
۱- اجرای معاینات فزیکي ، سریری و

قابل توجه برای مردم کشور موفق شده اند فعالیت های تدریسی و عملی و معاینات لابراتواری که در دیپارتمنت های پره کلینیک پوهنځی صورت گرفته بشرح ذیل میباشد :

دیپارتمنت باکتریولوژی :

بر علاوه تدریس و کار عملی برای محصلان، ۱۸۱۲ معاینه مواد مخصوص توپر کلوز ۱۴۰۳ معاینه مواد امراض مختلف و ۲۲۰ معاینه سیرو لوژی مریضان را انجام داده است .

دیپارتمنت پتالوژی :

د ر پهلوی تدریس و کار عملی برای صنوف چهار گانه پوهنځی ۷۴۶ معاینه و تشخیص واقعات رسیده شفاخانه های کشور انجام داده و همچنان دو جلد کتاب درسی پتالوژی تالیف و چاپ شده است .

دیپارتمنت اناتومی :

این دیپارتمنت در قسمت فراهم ساختن بهتر تدریس و تطبیقات عملی برای محصلان پوهنځی ، مکتب نرسنگ ولیسه مسلکی موسسه نرسوان در ساحه تهیه مواد درسی بالخصوص سلاید ها که در جریان تدریس برای محصلان نشان داده میشود سهم بس فعالی گرفته است .

دیپارتمنت فارمکولوژی :

بر علاوه تدریس و تکمیل موفقانه پروگرام های فارمکولوژی برای صنوف سوم و چهارم پوهنځی برای اولین بار در تاریخچه پوهنځی طب و مکتب نرسنگ تدریس کورس نسخه نویسی برای محصلان صنف پنجم آغاز گردیده است . بدینوسیله دکتوران جوان به نوشتن نسخه های

لابرا توارى مـ حصولان پو هنتون .

۲- معاينه و تداوى ۲۹۶۷ مريض و ويزيت ۳۱۰ فاميل تطبيق واکسين چيچک و (بسى، سى، جى) بالای ۱۲۸۷ تن پانسمان ۲۳۸ مريض و ارائه معلومات و اخذ تدابير وقاىوى براى يکتملاد زياد فاميلها توسط مرکز تربوى کاريزمير صورت گرفته است .

پوهنځى حقوق و علوم سياسى :

اين پوهنځى فعاليتهاى ذيل را انجام داده است .

۱- در سيستم تدريسى و اخذ امتحانات پوهنځى تحولات جديد و اساسى پديدآمده بدین معنی که سيستم تدريسى سلتمام به سيستم سمستر تبديسل شده و همچنان امتحانات صنفى بين سمستر در ساحه تطبيق قرار گرفت. جهت تنظيم بهتر امور امتحانات و رسيدگى به مشکلات و شکايات نيكه از طرف استادان و محصلان عرض وجود ميكند كميتۀ (نظارت امتحانات) تشكيل گرديد تا پروبلمها و شکايات مربوطه را ارزيايى نموده و به حل آنها بير دازد .

۲- جهت بكار گماشتن بيشتر محصلان به تحقيق علمى، تدوير سمينار ها و كنفرانس ها در پروگرام تدريسى پوهنځى شامل ساخته شده كه طبق آن محصلان مجبور به تبیه و ايراد سمینارها و کنفرانسها در مضامين مربوطه نميگردند . درين سمینار ها مسايل علمى بادر نظر داشت شرايط و ضروريات کشور مطرح بحث قرار گرفته و پيشنهادهاتى در زمينه

ابراز ميگردد . همچنان باساس تدوير سمینار پروفييسوران خارجى يك پروفييسور فرانسوى و يك پروفييسور امريكايى بهيئت پروفييسوران مئمان بکشور آمد و و سمینار هاى در مورد مسايل حقوقى و قضائى براى محصلان پوهنځى هاى حقوق و شرعيات و منسويين وزارت عدليه و اداره عالی قضااد اير نمودند .

۳- جهت عيار ساختن پروگرام تدريسى پوهنځى با اهداف و نیازمندیهای دولت جمهوری ، دو مضمون جديد بنام (تاریخ انکشاف موسسات عامه) (متودولوژي) درصماپ تعليمى پوهنځى گنجائده شده و تدریس آن آغاز گرديد. اداره پوهنځى در صدد آنست تا هرچه بيشتر موضوعات مربوط افغانستان را شامل پروگرامهاى تدريسى خود بنمايد .

۴- به منظور آشنا ساختن بهتر و بيشتر محصلان با مسايل مهم مملکتى و مجلسى پوهنځى ، پروگرامى رطرح نموده كه طبق آن سعی ميشود محصلان از طريق مشاهد و همكارى نزديك با دواير مختلف موسسات عامه به مسايل و پروبلمهاى مختلف کشور عملا آشنائى پيدا کرده و نتيجه مطالعات شانرا به صورت پيشنهادهات اصلاحى در محضر محصلان تقديم دارند. بـرعلاوه دونهظر است از ادارات دولتى ذيعلاقه دعوت بعمل ايد ، تا نظريات شانرا جهت بهتر ساختن وضع تدريسى پوهنځى و تدوير سمینار ها به پوهنځى ارسال دارند .

محصلان کتابچه های تعليمی که آينه نمايي فعاليتهاي درسي شاگردان و ريکاردموفقيتها و عدم موفقيت آنان است تنظيم و مسورد استفاده قرار گرفت .

— موافقتنامه همکاري و تواميت پوهنځي علوم باپوهنځي بن جمهوريت اتحادي آلمان که ميعاد آن در سال ۱۹۷۴ منقضی شده بود بعد از مطالعه همه چاڼبه بااثر ايضاً سپلتر و بهتر سر از نو تجديد گرديد. مطابق ايسن موافقتنامه يك سلسله تحقيقات علمي که هدف آن تحقيق در مورد مسایل مربوطه افغانستان است پيشبيني شده و در نظر است يکنعداد کادر علمي و فني پوهنځي جهت تحصيلات عالی به آلمان اعزام شده و پروفيسوران مهمان بين مملکتين تبادلہ شود.

— امور ساختماني دستگاه گاما تراپي کوبالت شصت که از طريق سازمان بين المللي انرژي اټومي توسط حکومت مجارستان کمک شده بود، شصت فيصد پيشرفته امور مربوط به انرژي اټومي سر از نو تنظيم و يك استاد ديپار تمنت فزيک در راس آن گماشته شد و همچنان جهت تاسيس مرکز تحقيقات فزيک هستوي و بکار انداختن مرکز مذکور يک متخصص فزيک هستوي از طريق موسسه انرژي اټومي بين المللي وارد کشور شده و شروع بکار نمود . جهت اعمار تعميراتيوت کيميا نيز اقدامات لازم صورت گرفته و طبق پلان در نظر است کار اعمار آن بزودي آغاز شود .

۵- به سلسله نشر کتب درسي و ممد درسي کتاب (مبادي حقوق اسلام) چاپ ومورد استفاده قرار گرفته ، نشر يه فوق العاده اي بمناسبت تجليل سالروز ملل متحد چاپ و سلسله چاپ ونشر مجله حقوق ادامه پيدا نمود .

۶- در سال تعليمی ۱۳۵۵ تعداد محصلان پوهنځي درسمستر اول ۴۵۷ تن و درسمستر دوم ۲۸۱ تن بودند .

تعداد فارغان پوهنځي که در ختم دوره چهار ساله به جامعه تقديم گرديد مشتمل بر ۹۳ محصل و ۷ محصله بودند.

پوهنځي علوم :

پوهنځي علوم در چوکات پيشبرد اهداف اصلي اش که تربيه معلمين و متخصصين صناعتي است تلاش نموده تا مطابق ايجابات عصر و زمان در فراهم ساختن زمينه بهتر تحصيل گامهاي موثري بردارد با پيروي از اصل فوق در طی يکسال گذشته اقدامات عمده ذيل صورت گرفته است :

— در قسمت بهتر شدن کيفيت تدريسي و فراهم آوري تسهيلات لازم برای رهنمائي استادان و محصلان پوهنځي مورد تجديد نظر قرار گرفت که با اساس آن محصلان مکلف اند در طول دوره تحصيل کريد تهاي خود را در مضامين اساسي ، اصلي ، مسلکي و فرعي اخذ کنند . بر علاوه پرو گرامهاي درسي بشکل لکچر، نوت طبع و بدسترس محصلان گذاشته شد و برای کنترول و ارزيايي بهتر و بيشتري

وزارت تعلیمات عالی

- درساحه نشرات پوهنخی نیز تحولات مثبتی رخ داده که از آن جمله نشر تمام نوتهای درسی استادان، نشر مسلسل مجله سه ماهه ساینس را میتوان نام برد. همچنان چاپ کتاب درسی تحت عنوان (معادلات خطی و ضریب ثابت) تالیف دوتن از استادان پوهنخی جهت طبع به مطبعه معارف ارسال گردیده که عمقرب از طبع خارج و مورد استفاده قرار خواهد گرفت .
- امور مربوط به باغ وحش نیز بصورت بهتر تنظیم گردید و در عایدات آن نسبت سالهای قبل افزایش قابل ملاحظه رونمسا شده است . چنانچه عواید آن در ۹ ماه اول سال ۱۳۵۵ نسبت به ۹ ماه اول سال ۱۳۵۴ مبلغ ۴۰۲۲۷۸ افغانی افزایش یافته است .
- پوهنخی ادبیات و علوم بشری :**
- پوهنخی ادبیات و علوم بشری با در نظر داشت پلان اکا دمیک پوهنتون که آوردن تحولات اساسی و عمیق رادر پروگرامهای علمی ایجاد میکند جهت تنظیم بهتر امور تدریسی به اقدامات ذیل دست زده است .
- جهت تنظیم پروگرام ماستری در شعبات دری و پشتو که پلان تاسیس آن در ابتدای سال ۱۳۵۵ طرح و مورد قبول مقامات ذیصلاح قرار گرفت اقدامات اساسی صورت گرفت که فشرده آن بشرح ذیل است :
- لاچحه شمول پروگرام متذکره بعد از مطالعات همه جانبه تنظیم و ترتیب گردیده و بعد از طی مراحل قانونی از شروع سال
- ۱۳۵۶ مورد تطبیق قرار گرفت . کتب لازم برای مضامین پروگرام ماستری در هر دو رشته در کتابخانه پوهنتون جمع آوری شده و استا دانیکه تدریس مضامین آنرا بعمله خواهند گرفت نیز تعیین و آماده شده اند .
- تدریس مضامین این پروگرام در هر دو رشته آغاز شده و فعلا در هر یک از شعب مذکور ده نفر حق شمولیت دارند .
- تطبیق سیستم سمستر و کرایدت که از آغاز سال ۱۳۵۵ شروع شده بود در طول سال تعقیب شده و جهت فراهم آوری تسهیلات لازم در مورد تطبیق موفقیت آمیز این سیستم دروس صنوف اول تمام شعبات پوهنخی بصورت اختصاصی تنظیم گردید .
- سلسله نشر مجلات ادب و ویرمه ادامه یافته و همچنان یکتعداد کتب درسی استادان در رشته های مختلف چون تاریخ، جغرافیه ادبیات پشتو و دری و فلسفه چاپ و یکتعداد نشرات مفید دیگر بمناسبت تجلیل دانشمندان بزرگ کشور به پیروی از پالیسی کلتوری دولت جمهوری طبع و نشر شد .
- در سال ۱۳۵۵ از شعبات مختلف پوهنخی ۳۱۷ تن فارغ التحصیل و بجامهه تقدیم گردیده است .
- پوهنخی شریعت :**
- این پوهنخی در پهلوی وظایف عسادی و روزمره خود یک سلسله اقدامات عمدئی را درجهت بهتر شدن کیفیت تدریسی که هدف آن تربیه سالم و مطلوب جوانان کشور

است بعمل آورده که مطالب مهم آن بشرح ذیل
است .

مطابق لایحه جدید امتحانات پوهنتون که
تطبيق سیستم سمستر را در تمام پوهنځی
ها تثبیت نمود سیستم تدریسی پوهنځی
باساس سمستر تنظیم گردید که محصلان
بایستی در سمستر علاوه از امتحان نهائی
سمستر امتحانات زاکه واجد بیست و پنج
فیصد مجموع نمرات یک ضمیمون است
سپری نمایند همچنان در طول این مدت استادان
و منسوبین پوهنځی در زمینه رفع مشکلات
درسی محصلان از راه اعطای مشوره حسای
لازم و دایر نمودن سمینارها و کنفرانسهای
علمی سهم فعال گرفتند که نتایج خوبی از
آن بدست آمده است .

یکی از اقدامات نهایت مهم دیگر آنست
که پوهنځی شرعیات غرض تحقق کامل
اهداف تعلیمی و تربیتی خود تصمیم گرفت تا
با مقامات قضائی وزارت عدلیه تماس گرفته
و زمینه مشاهدات عملی و تعقیب جریان محاکم
را در محاکم مربوطه ولایت کابل بسرای
محصلان صنوف سوم و چهارم شعبه فقه و
قانون مساعد گرداند .

این تصمیم پوهنځی که بانظر موافق مقامات
قضائی مواجه شد فرصت آنرا میسر ساخت
تا محصلان در هفته دو روز پروگرام متذکره
را تعقیب نموده و به اندوخته های علمی خود
ببفزاید بادر نظر داشت نتایج مثبتی که ازین
پروگرام بدست آمده پوهنځی مصمم است که

آنها در آینده نیز تعقیب نماید .
اقدام عمده دیگر عبارت از چاپ و نشر

کتاب درسی (تحوالفقه العربیه) است که
اثر مذکور بحیث یک کتاب درسی خیلسی
جامع در پوهنځی شرعیات و تمام مدارس
دینی کشور توزیع و مورد استفاده قرار
گرفت . کتاب دیگر در همین رشته و همچنان
یکتعداد آثار دیگر از طرف سایر استادان
در هنځی تهیه گردید .

پوهنځی انجنیری :

پوهنځی انجنیری پوهنتون کابل که وظیفه
بسیار مهم تربیه انجنیران ، متخصصین و کادر
فنی را برای پیشبرد و بکار انداختن پلانهای
انکشافی دولت جمهوری بعهده دارد سعی بعمل
آورده تا پروگرامهای تدریسی و عملی خود را
جهت بر آورده شدن بهتر اهداف فوق طوری
عبار سازد که با تقدیم انجنیران و متخصصین
لائق کشور را از استخدام متخصصین خارجی
بزودی ممکنه بی نیاز سازد جهت بر آورده
شدن مامول فوق یک سلسله اقدامات وسیعی
صورت گرفته که نکات عمده آن حسب ذیل
است .

شعبه معلمین تخنیکي :

که در سال ۱۳۵۳ از پوهنځی تعلیم و
تربیه به پوهنځی انجنیری انتقال داده شده و
بحیث یک دبیر تمنت جداگانه شروع به
فعالیت نمود در سال ۱۳۵۵ برای اولین بار
هجده فارغ التحصیل به جامعه تقدیم نمود .
فارغان این شعبه بحیث معلم مکاتب تخنیکي

وزارت تعلیمات عالی

متحدہ امریکا بکابل آمدہ و سمینار خیلی سہود مند و دلچسپی در مورد زلزلہ و تاثیر آن بالای عمارات برای منسوجین پوهنخی وسایر علاقمندان دایر نمود .

باساس مو فتنامہ نیکہ بین پوهنخی انجنیری و نمایندہ سروی جیا لوجی و زلزلہ ایالات متحدہ امریکا بعمل آمد جانب امریکائی تعہد نمودہ تادر راہ توسعہ و نجیبین بیشتر دستگاہ زلزلہ سنج، با پوهنخی همکاری نمودہ و سامان و آلات لازم را در اختیار پوهنخی بگذارد . باساس این موافقتنامہ دوتن از متخصصین امریکائی بکابل آمدہ اند کہ کار توسعہ عمارت و نصب آلات دستگاہ تحت نظرشان آغاز گردیدہ است .

۴- کار تعمیر الحاقیہ پوهنخی انجنیری کہ در سالہای قبل شروع و اما پیشرفت آن نظر بہ مشکلات مالی معطل مانده بود دوبارہ آغاز و توقع می رود کہ کار آن در سال جاری تکمیل گردیدہ و مورد استفادہ قرار گیرد .

۵- یکی از اقدامات خیلی عمدہ نیکہ در راہ تربیہ بیشتر انجنیران ورزیدہ مورد ضرورت پلانہای انکشافی دولت از شروع سال تعلیمی ۱۳۵۶ شروع شدہ همانا جذب و تربیہ یکتعداد خیلی زیاد فارغان لیسہ ہا در پوهنخی است .

نظریہ ہدایت مقامات صالحہ پوهنخی انجنیری در سال تعلیمی ۱۳۵۶ انکشاف بیشتر نمودہ و در حدود ۱۰۶۶ محصل جدید الشمول شامل پوهنخی گردیدند . این انکشاف

شامل وظیفہ شدند . فعلا این شعبہ ۷۸ محصل دارد کہ وظیفہ تدریس آنان بعهدہ دہ استاد داخلی و یک استاد خارجی است . ۲- از تاریخ ۱۰- الی ۱۴ میزان ۱۳۵۵

سمینار تعلیمات عالی انجنیری در افغانستان از طرف این پوهنخی در پوهنتون کابل دایر گردید کہ در آن استادان پوهنخی های انجنیری و پولی تخنیک و نمایندگان وزارت تہسای مخابرات ، فواید عامہ ، زراعت و سایر علاقمندان آن حصہ گرفتند . منظور از دایر نمودن این سمینار آن بود تا نمایندگان دوایر یکہ بہ استفادہ فارغان ہر دو پوهنخی اقدام میکنند احتیاجات خود را از نگاه تعلیمات

عالی انجنیری در میان بگذارند تا باساس آن پروگرام های پوهنخی متذکرہ عیار گردد طی این سمینار نمایندگان وزارتہای فوق نظریات خود را از طریق ایراد کنفرانسہای پوهنتون ارائه نمودند . و ضمنا استادان پوهنخی های انجنیری و پولی تخنیک پیرامون پروگرامہای اکادمیک خویش بہ نمایندگان متذکرہ معلومات مفصل دادند در نتیجہ پیشنہا دات مفیدی کہ انعکاس دہندہ . احتیاجات و ضروریات وزارتخانہ ہا بود بہ سمینار تقدیم و مورد بحث و مذاکرہ اعضای سمینار قرار گرفت . پیشنہادات بصورت کل بہ کمیٹہ تعلیمات عالی انجنیری تقدیم خواہد شد .

۳- بنا بہ دعوت پوهنخی ، دکتور مک گوایر استاد پوهنتون ماسا چوست ایالات

که طبعاً تعداد محصلان پوهنځي را چندین بار افزایش میدهد مستلزم طرح يك پرو گرام خیلی دقیق بود. پلان مربوط که حاوی مصارف ضروریات اکا دمیک پرسونل و سامان ولوازم بود از طرف حکومت قبول و وجوه لازم جهت تمویل آن بدسترسس یو هنتون کابل گذاشته شده و توقع میروود که با تطبیق مو فقیست آمیزان پوهنځي انجنیری در طرف پنج سال آینده یکتعداد زیاد انجنیران را جامعه تقدیم کند *

پوهنځي زراعت :

این پوهنځي در یکسال گذشته جهت بهتر شدن پرو گرامهای اکا دمیک و توسعه فعالیتهای عملی در پهلووی دروس نظری به يك سلسله اقدامات مفیدی دست زده است که خلاصه آن بدین منوال است *

الف - درامور تدریسی :

اول - کتاب های درسی پوهنځي که مورد استفاده استادان و محصلان قرار دارد بصورت کارت کتابک تکمیل شده که تعداد آن بسه هشت هزار جلد میرسد *

دوم - نشرات و آثار مختلف استسا دان پوهنځي که از طریق اداره نشرات پوهنځي طبع شده و یا آماده طبع میباشد قرار ذیل اند *

- ۱- دخواوو پیژند نه *
- ۲- تاثیر وایتو وکس بالای گندم *
- ۳- تاثیر کود کیمیاوی بالای گندم *
- ۴- تاثیر عمق کشت در جوانه زدن (۹)

نوع سای بین *

- ۵- تاثیر چهار درجه مختلف حرارت جوانه زدن ده نوع تجارتي سای بین *
- ۶- مقایسه حاصل کفیدگی میوه و انواع مختلف بادنجان رومی *

- ۷- تاثیر مقادیر کود بالای حاصل پیاز
 - ۸- ادامه نشر مجله سه ماهه علم اوفن
- بب فعالیتهای فارم تحقیقاتی پوهنځي :**
- استنا دان دیپار تمشهای پوهنځي يك سلسله تحقیقاتی را پیرامون مو ضوعات مختلف زراعتی درین فارم انجام داده اند که مطالب عمده آن قرار ذیل است *

دیپار تمنت خاکشنا سی :

تحقیق راجع به مقادیر مختلف کود کیمیاوی فاسفورس نایترو جن در کچالو پیاز و جواری که کود پوتاشیم تنها در تجزیه کچالو استعمال شده است *

دیپار تمنت غله جات :

- ۱- تجارب نسلگیری و اصلاح گندم *
- ۲- مقایسه نوع وراثتیهای داخلی و خارجی مصور در افغا نستان *
- ۳- توافق ورا ئیتهای خارجی و داخلی سای بین در افغا نستان *
- ۴- مقایسه حاصلات انواع مختلف جواری شیرین از نوع جواری (گلدان بتان) جهت بوجود آوردن تخم جدید جواری برای سال ۱۳۵۶

دیپار تمنت هارتي کلچروسبزیجات :

- ۱- مقایسه حاصلات انواع مختلف میوه

جات خارجی . و عمده در فعالیتهای اکا دمیک خود دست

۲- تاثیر اگزین ها بالای ریشه کردن قلمه زده است .

های مختلف انار .

به منظور آنکه پوهنخی توانسته باشد

حتی المقدور خود را بانیاز مندیهای کشور

مطابقت داده و پرو گرامهای اکا دمیک خود

رامتکی به آن عیار سازد در سال ۱۳۵۵ کمیته

های متعدد استا دان پوهنخی را دایر وطی

آن موضوع پرو گرام طویل المدت درسی

رابا در نظر داشت ایجابات علمی و امکانات

عملی مورد غور و بررسی قرار داده و در زمینه

پیشنها دانی را ترتیب نمودند که باساس

آن پوهنخی اقتصاد، شش رشته مستقل

تحصیلی را برای محصلان خود تشییست و

و تصویب نمود که باساس آن هر محصل

بعد از ختم سال دوم بیکی ارزشته های مورد

علاقه تجارت ، پول و بانگداری پلان گذاری

اقتصادی ، منجمنت صنعتی ، امور مالی و

احصائیه ثبت نام و آنرا در دو سال اخیر

دوره تحصیل تعقیب خواهد نمود . تطبیق

سیستم جدید رشته بندی در پهلوی

سیستم سابقه در سال ۱۳۵۵ آغاز گردید که

که مطابق آن در سال ۱۳۵۶ رشته های مستقل

برای سال سوم تحصیل محصلان دایر شده

و اولین دسته فارغان رشته های مذکور در

سال ۱۳۵۷ به جامعه تقدیم خواهد شد .

همچنان نسبت ضرورت شدید به احصائیه

دائما و عقد موافقتنامه بین پوهنخی اقتصاد و

اداره مرکز احصائیه دیپارتمنت احصائیه

که در سال ۱۳۵۵ به اداره احصائیه مرکزی

۳- کشت انواع جدید تخم سبز یجات

از قبیل فاصولیا ، کدو ، بادنجان رومسی ،

بادنجان سیاه ، مرچ سرخ ، انواع ملی سر

خک ، کرم ، بادرنگ ، خربوزه ، تریبوز و

توافق آنها در محیط کابل .

دیپار تمنت علوم حیوانی :

مطالعه مقایسوی منابع پروتین برای فریه

ساختن دونوع گوسفند وطنی و همچنان

مطالعه نوعیت و کمیت گوشت گوسفند های

نوع مذکور .

دیپار تمنت انجیری زراعتی :

تاثیر مقدار آب و کود نایتروجن دار بالای

جواری وطنی (لوگر) در محیط کابل بر علاوه

تحقیقات فوق الذکر که توسط استادان

پوهنخی بعمل آمده محصلان صنوف سوم و

چهارم نیز در تطبیقات علمی و ریسرچ بالای

انواع مختلف حیوانات و میوه جات در پلانهای

تجربوی قازم سهم گرفته اند که بدینوسیله

معلومات نظری خود را در ساحه عملی مورد

تطبیق قرار داده اند که از این پروگرام نتایج

فوق العاده سودمندی بدست آمده و محصلان

رابا تجارب عملی که بعد از فراغت از پوهنخی

به آن نیازمنداند مجیز گردانیده است .

پوهنخی اقتصاد :

این پوهنخی در یکسال گذشته به اقدامات

و فعالیتهای ذیل جهت آوردن تحولات اساسی

معرفي خواهد نمود .

قرار داد تواميت پوهنځي اقتصاد باپوهنتون هاي كلن ، بن و بوخوم جمهوريت اتحادي آلمان كه در سال ۱۳۵۶ به اداره احصائيه مركزي مذاكرات مفصل و همه چسا نيه براي پانزده سال آينده عقد گرديد . و در سال ۱۳۵۵ كه آغاز تطبيق اين قرار داد بود سه پرو فسور الماني بكارل مسافرت نموده و كنفرانسهائي در مورد مسايل مختلف اقتصادي دري براي استادان و محصلان پوهنځي ايزاد نمودند همچنان پوهنځي اقتصاد براي مطالعات و تحقيقات تازه علمي عازم جمهوريت اتحادي المان گرديده اند .

به موجب اين موافقتنامه براي اولين بار پروژه هاي تحقيقاتي مستقل و خاص براي افغانستان از طرف استادان پوهنځي اقتصادو استادان آلماني مشتركاً مورد تحقيق قرار گرفته و موضوعات مهم اقتصادي بار تباط سياست انكشاف دولت جمهوري مسورد ارزيايي قرار خواهد گرفت . در سال ۱۳۵۵ دو پروژه مهم تحقيقاتي (نسبت تبادل تجارتي) و (تحليل وضع تعرفه گمركي بار تباط سياست اقتصادي افغان نستان) در نظر گرفته شده و همچنان پروژه هاي تحقيقاتي سال ۱۳۵۶ تحت عناوين (اهميت بانك و سيستم پولي در انكشاف اقتصادي افغانستان) (تشكيلات اموزجسائي در تصدي هاي صنعتي افغانستان) (سرمايه گذاري هاي سرمايه بر، و كرابر در افغانستان) و (اهميت وامكان انكشاف

سيستم مناقلات در افغان نستان) تثبيت و مطرح بحث قرار گرفته است .

با در نظر داشت سيستم جديد درسي ، محصلان پوهنځي ، به منظور شنا سائي بيشتر با موسسات و شعبات دولتي و نزديك ساختن علم و عمل از بعضي موسسات ديدين نموده و همچنان رخصتي هاي تابستاني و زمستاني خود را در شعبات مختلفه دولتي به منظور ستاز سپري نمودند چنانچه به تعداد ۱۷۰ نفر از محصلان پوهنځي از فاريكات مختلفه شهر كابل از نزديك ديدين نموده و با شعبات توليدي و اداري و غيره آن عملا خود را آشنا نمودند .

همين طور در رخصتي تابستاني به تعداد ۲۵ نفر محصلان رشته پول و بانكداري در بانك هاي د افغانستان بانك ، پشتي تجارتي بانك ، بانك انكشاف زراعتي ، بانك انكشاف صنعتي) بصورت عملي يك ماه كار نموده و مملومات لازمه را در ساحه عمل كسب نمودند در رخصتي زمستاني محصلان رشته احصائيه به منظور ستاز در شعبات مختلفه احصائيه مركزي مصروف كار هاي عملي و تحقيقات عملي بودند . فعاليت پوهنځي در سال ۱۳۵۵ در قسمت امور طباعتي گسترش يافته و تعداد زيادي كتب كه در سالهاي گذشته نسبت معاذيري به چاپ نرسيده بودند تكميل و چاپ شدند در ضمن تعداد ۱۲ جلد كتاب از طرف كميته تاليف و ترجمه پوهنځي

وزارت تعلیمات عالی

بیشتر سازد همچنان کار اعمار لیلیه ها مطابق پلان پیشبینی شده ادامه داشته و امور ساختمانی آن بیش از نود فیصد بیشتر رفته است .

مدیریت نشرات پوهنځی توسط و سابل مربوط در حدود ۴۷۱۵۱۵ ورق نوتهای درسی و سایر اوراق مطبوع مورد ضرورت شعبات پوهنځی را چاپ و بدسترس شان گذاشته است .

دیار تمتت های مختلف شفا خانه پوهنځی در یکسال گذشته به تداوی یکنمعداد زیاد مریضان پرداخته اند که خلاصه فعالیتهای آنان همراه با فعالیت لابراتوار های پوهنځی بشرح ذیل است :

الف - فعالیت پولی کلینیک و شفا خانه های مربوط آنها :

۱- درپولی کلینیک داخله ۳۵۸۱ مریض معاینه و از جمله ۶۲۴ نفر شامل بستر و تداوی شده اند .

۲- در پولی کلینیک جراحی ۷۵۷۱ مریض معاینه و از جمله ۱۲۱۱ نفر شامل بستر و تداوی شده اند .

۳- درپولی کلینیک گوش و گلو ۳۴۲۷ مریض معاینه و از جمله ۲۱۳ مریض شامل بستر و تداوی شده اند .

۴- در پولی کلینیک الحبال ۵۵۳۷ مریض معاینه و از جمله ۴۴۴ مریض شامل بستر و تداوی شده اند .

۵- در پولی کلینیک ولادی نسائی ۸۰۰

تصویب گردید تادر سال ۱۳۵۵ مطابق به اصول کتابداری بهتر تنظیم گردید و بادیافت کتب بیشتر از طریق توامیت با پوهنتون های آلمانی و پوهنتون توران بر ذخیره علمی پوهنځی افزوده گردید که فعلا کتا بخانه پوهنځی دارای اضافه از هشت هزار جلد کتاب بلسانهای دری ، پشتو آلمانی ، انگلیسی و فرانسوی در علوم اقتصاد میباشد . درین سال آرشیف اقتصادی افغانستان در چوکات کتابخانه پوهنځی تاسیس گردید که این آرشیف یک ذخیره غنی معلومات در مورد تحقیقات اقتصادی افغانستان بشمار میرود و پوهنځی در تلاش است که این آرشیف را مکمل تر سازد .

پوهنځی طب ننگر هار :

این پوهنځی بادر نظر داشت ضروریات کشور به دکوران جوان سعی بعمل آورده است تا شرایط و تسمیلات بهتری را جهت بهتر شدن وضع تدریس برای استادان و محصلان بوجود آورده و همچنان خدمات صحی مورد ضرورت را برای مردمان ولایت ننگرهار و ولایات همجوار آن در حدود توان مالی و فنی، خود انجام دهد .

یکی از پروژه های عمده این پوهنځی افتتاح شفاخانه صد بستر جراحی بود که با بکار افتیدن آن برای پوهنځی ممکن شد تا زمینه بهتر و پیشتر، طبابت عملی را برای محصلان فراهم ساخته و همچنان ظرفیست خدمات صحی خود را برای مردمان منطقه

و تفحص معادن، و نفت و گاز، استخراج معادن، تکنالوژی کیمیاوی، سرک سازی ساختمانی صنعتی و مدنی، ساختمانی نهایی هایدرو تخنیکي، و جیولوجی و تفحص معادن مفیده جامد مییاشد که از پنجمین روزه این موسسه ۱۹۳ انجنیر در رشته های مختلف فارغ التحصیل و بجامه تقدیم شدند این پوهنځی برای نخستین بار با ابتکار تازه ئی نخستین کنفرانس علمی محصلان پولی تخنیک را برگزار کرد و باین صورت محصلان توانستند پیرامون موضوعات دلچسپ علمی اندوخته های علمی شانرا در محضر کثیر استادان، محصلان و دانشمندان بیان نمایند. همچنان به سلسله بسر گذاری کنفرانسهای تیزسهای علمی استادان که همه ساله در پولی تخنیک دایر میگردد امسال نیز از تاریخ ۱۱ الی ۱۶ حمل کنفرانسهای متذکره دایر گردید و استادان فرآورده های تحقیقات علمی خود را در معرض نقد و بررسی علمی بمقابل گروه کثیر از دانشمندان و ساینس و تکنالوژی قرار دادند.

در کتابخانه انستیتوت پولی تخنیک در حال حاضر پیش از ۶۵ هزار جلد کتب برشته های مختلف موجود است که در جمله آنها دو صد عناوین معادل ۳۸۱۷۰ جلد کتاب به زبانهای دری، پشتو و روسی که توسط استادان این پوهنځی تالیف و یا ترجمه و توسط نشرات پوهنځی چاپ شده و همچنان

مریض- معاینه و از جمله ۱۷۷ شا مسل بستر و تداوی شده اند.

۶- درپولی کلینیک چشم ۲۰۷۶ مریض معاینه و از جمله ۱۰۳ شا مسل بستر و تداوی شده اند.

۷- در پولی کلینیک عقلی عصبی ۱۱۲ مریض معاینه و از جمله ۹۷ شامل و تداوی شده اند.

۸- درپولی کلینیک مستورات ۴۵۰ مریض معاینه و از جمله ۳۰۲ شا مسل بستر و تداوی شده اند.

۹- در پولی کلینیک سازی ۳۸۰ مریض معاینه و از جمله ۲۶۰ شا مسل بستر و تداوی شده اند.

ب فعالیت لایرا توار ها :

۱- در لایرا توار هستو لوژی ۵۰۷۶ معاینه انجام شده است.

۲- در لایرا توار پراژینو لوژی ۲۶۲۳ معاینه انجام شده است.

۳- در لایرا توار یورو لوژی ۳۷۵۹ معاینه انجام شده است.

۴- در لایرا توار باکتر یولوژی ۱۸۲ معاینه انجام شده است.

۵- در لایرا توار بانک خون ۲۰۵ معاینه گروپ خون انجام داده شده است.

انستیتوت پولی تخنیک :

انستیتوت پولی تخنیک که در سال ۱۳۴۶ ب جذب ۲۵۶ محصل جدید الشمول آغاز بکار کرد در حال حاضر دارای رشته های جیولوجی و

بیشی از ۲۶۸۳۰ جلد کتب که هدیه ممالک دوست است شامل میباشد .

آمریت نشرات پولی تخنیک علی البرغم مشکلات زیاد قادر شده است که ریکارد بیسابقه‌ئی در انجام کار های خود قایم نموده و به ابتکارات سود مندی در زمینه بسط و توسعه امور نشراتی انجام دهد. بدین معنی که در تمام سال ۱۳۵۳ تنها بیست و پنج نوع کتاب و در تمام سال ۵۴ تنها ۲۶ نوع کتاب چاپ رسیده بود. در حالیکه از سال ۱۳۵۵

باینطرف پنجاه و چهار نوع کتاب با تیراژ بیش از ۸۷۷۵ جلد طبع شده است که این تعداد بر علاوه چاپ کارتها جداول و یکپزار و پنجصد جلد کتب های لسان روسی حربی بیونخی و غیره نیاز مندیهای اداره تدریسی میباشد که مجموعه آنها به بیش از پنجاه هزار میرسد .

برعلاوه فعالیتهای فوق که در زمینه طبع کتب درسی و سایر اوراق مطبوع بعمل آمده است در ساحه نشر مجله پولی تخنیک و تبادل نشرات پولی تخنیک با سایر ارگانهای نشراتی نیز تحول بیسابقه‌ئی بعمل آمده است .

ریاست پولی تخنیک بر علاوه تربیه کادر های فنی و انجیران به وزارتخانه ها و دیگر موسسات دولتی کمکهای شایانی نموده که از آنجمله تجزیه و تحلیل علمی انواع روغنها ، امتحان مقاومت خاک ، امتحان مقاومت مواد ساختمانی ، تهیه و ترتیب نقشه های

تعمیراتی و ساختمانی و هاید رو تخنیکسی نقشه های توپو گرافی و جیو لوجیکسی ، انفجارات بزرگ معادن و سرکها . تعیین موقعیت تعمیرات و مشوره های علمی وفنی در رشته های مختلف علمی مورد نیاز وزارتخانه ها و موسسات دولتی رامیتوان نام برد. درین موسسه علمی کشور در حال حاضر ۱۵۰۲ پسر و دختر مصروف تحصیل اند که از آن جمله ۴۹۸ تن آنرا جدیدالشمول تشکیل میدهد .

پوهنخی فارسی :

این پوهنخی بحیث يك موسسه تربیه پرسونل فنی مورد ضرورت در ساحه فارمسی میباشد به منظور عیار ساختن پرو گرام های تعلیمی بانیا از مندیهای کشور ، کمیته هایی را تعیین نمود تا پرو گرامهای اکا دمیک آنرا بادر نظر داشت نیاز مندیهای فوق و ستندرد تعلیمی سایر ممالک ترتیب نماید. در نتیجه مطالعات و پیشنها ذات این کمیته يك سلسله تحولات مثبت و اساسی در نصاب درسی و فعالیتهای تدریسی پوهنخی بعمل آمده ، نتایج مثبت از آنها بدست آمده است

باساس پروگرام همکاری فرهنگسی و علمی با دولت هند از شروع سال تعلیمی ۱۳۵۵ پنج تن از استادان هندی بکابل آمده و در پوهنخی بتدریس آغاز نموده و همچنان بهمکاری استادان پوهنخی در تدویر سمینار ها و کنفرانسها و تنظیم پرو گرام تعلیمی حصه گرفتند .

پوهنځي و ترنری :

سلايد ها و غيره اقدامات لازم و اساسی صورت گرفته است .

موسسات صحی پوهنتون :

ریاست موسسات صحی پوهنتون که یکی از مراکز عمده علمی صحی بوده و از رهگذر خدمت عامه د و وظیفه مهم را بعهده د ارد:

۱- از نگاه تدریس عملی همکار با پوهنځي های طب و فارمسی بوده و زمینه تدریس عملی را برای محصلان و استادان طب در کلینیک ها و پولي کلینیک های خود و همچنان زمینه کار عملی را برای محصلان و استادان دواسازی ، لابراتوار های تابلت سازی و م حلول سازی خود فراهمینماید .
۲- از نگاه ارائه خدمات صحی و خدمات مهم طبی که عبارت از معالجه و تداوی مریضان است با تمام قوا وسایل دست داشته سعی بعمل میآورد. شفاخانه های موسسات صحی فعال دارای هشتصد و بیست بستر است که به سرو یسپهی مختلف تقسیم شده است، بر علاوه نمود و هفت دوکتور ۳۱۶ نرس لابرات و تکنشین ۵۸۴ مامور و چهار صد و چهل و شش مستخدم در مروطات آن موسسه مصروف فعالیت میباشد .

اساس پلان انکشافی دولت جمهوری اعمار یک تعمیر جدید عصری و مجهز برای مریضان عقلی و عصبی در نظر گرفته شده که امور دیزان نقشه آن تکمیل و مراحل قانونی خودرطای و کار ساختمان آن آغاز گردیده است. همچنان امور ساختمانی سرویس عاجل

پوهنځي و ترنری با داشتن سه صنف درسی از تمام امکانات دست داشته جهت تربیه متخصصین در رشته و ترنری استغاره نموده که خلاصه فعالیت های آن حسب ذیل است :

۱- تجهیز لابراتوار هستولوژی که در آن به تعداد کافی میکروسکوب وسایل لابرا نواری تهیه و مورد استفاده محصلان فرار گرفته است .

۲- تجهیز واکمال لابراتوار اناتومی که در آن وسایل و سکسیون و وول های لازم برای تطبیقات محصلان تهیه شده است .

۳- لابرا نوار احضارات (پری اپریشن روم) برای پرو فیسوران اناتومی هستو لوزی جهت تهیه سلايد و مواد لازمه برای تطبیقات محصلان تهیه و تجهیز گردیده است .

۴- بر اساس جلب همکاری پروژه اداره پروگرام انکشافی ملل متحد با پوهنځي یک نفر پرو فیسور اناتومی هستو لوزی و یک پرو فیسور پنا لوزی بکابل مواصلت و در قسمت تدریس مضامین متذکره همکاری خود را با پوهنځي شروع نموده است .

۵- کتا بخانه پوهنځي به نحو بهتر تنظیم و تجهیز شده و مورد استفاده استادان و محصلان قرار گرفت و همچنان در مورد تهیه وسایل چاپ ، آلات سمعی و بصیری جهت چاپ نوت های درسی و نما یش

وزارت تعلیمات عالی

قرار گرفته اند. همچنان ۱۸۴۵ اکسریز و ۲۳۳۷ معاینه لابراتواری صورت گرفته است.

مدیریت عمومی فنی در طول مدت فوق فعالیت‌های ذیل را انجام داده است :

۱- لابرا توار جالینوس : درین لابراتوار که ادویه جات از قبیل پوسیون ها، سیروپها پیلولها، پومادها، شربت‌ها و غیره مستحضرات جالینوسی تهیه میگردد این لابراتوار ۵۴ نوع ادویه را به مقدار مجموعی ۷۰۶۹۲۳۰ سی سی گرام و پاکت تهیه و بد سترس شفاخانه های کشور گذاشته است.

۲- مرکز تهیه محلولات زرقیه که سیروم و محلولات زرقی مختلف را تهیه می کنند نوع سیروم و محلول زرقی را مجموعاً بمقدار مجموعی ۸۳۰۷۱۵ سی سی تهیه نموده است. شعبه بانک خون ۲۰۰۹۰۰ سی سی خونرا اخذ و همین مقدار را بدسترس استفاده مریضان گذاشته و سرویس صحتی محصلان برای ۱۶۵۶۰ محصل ادویه لازم را طبقتی توصیه دکتوران معالج تادیه نموده است.

قسمت دوم: ادارات مرکزی پوهنتون :

آمریت مرکز تحقیقات علمی :

این اداره بر علاوه پیشبرد فعالیت‌های عادی روزمره فعالیت های ذیل را انجام داده است :

۱- تکمیل خلاصه های تحقیقات علمی از تاسیس مرکز تحقیقات علمی تا سال ۵۵ بزبانهای دری و انگلیسی و سپردن آن به

میرنو روغتون هفتاد فیصد و کار دستگاه مرکز گرمی و برق سرویس اطفال میرنو روغتون نود فیصد پیشرفته است. موسسات صحتی پوهنتون کابل از طریق سر طبابت‌های نادر شاه روغتون میرنو روغتون و مرکزی کتنخی خدمات وسیع طبی را برای هموطنان انجام داده که احصائیه های ذیل ، صورت این فعالیت‌های را نشان میدهد :

اول سدر سر طبابت نادر شاه روغتون که دارای ۵۶۴ بستر و شامل شعبات جراحی داخله جلدی سناتوریم ، عقلسی و عصبی رادیولوژی و لابراتوار ها میباشد ۱۱۹۲۹ نفر شامل بستر شده ۲۹۲۳۴ واقعات عا جیل ترافیکی و غیر ترافیکی مورد تداوی ۲۵۱۴ تن تحت عمل جراحی قرار گرفته اند ۶۴۹۶ رادیو گرافی ۷۴۷۶ پانسمان ۵۱۵۶۸ معاینه لابرا توازی صورت گرفته است .

دوم سدر سر طبابت میرنو روغتون که دارای ۱۵۸ بستر بوده و شامل سرویس‌های نسائی ولادی، چشم، مردانه و زنانه گوش و کلون مردانه و زنانه، جلدی اطفال، امراض ساری و اکسریز میباشد. ۹۸۶۵ مریض شامل بستر شده از جمله ۷۱۰۳ پانسمان اجرا شده و ۱۷۹۶ رادیو گرافی ۱۱۹۷۳ معاینه لابرا توازی صورت گرفته است.

سوم سدر کلینیک‌های مرکزی کتنخی از طرف صبح و عصر ۲۱۰۷۹۶ مریض معاینه گردیده که از آنجمله ۳۳۱۹۶ تن آن در شفا خانه های مربوط بستر و تحت تداون

شعبه ریفرنس یا منابع و ماخذ :

درین شعبه کتب عمومی از قبیل دایرةالمعارف ها فرهنگ ها، اطلس ها، تذکره ها، ریوان های شعرا بیلوگرافی ها و اندکس ها جمع شده که دریکسال گذشته ۵۶۰۰۰ نفر از کتب مذکور استناده نموده اند .

شعبه توزیع :

این شعبه با داشتن بیش از هشتاد هزار جلد کتب به السنه داخلی و خارجی در خدمت محصلان ، استادان و محققین بوده و ۱۵۹۰۲ جلد کتاب در رشته علوم طبیعی و ۱۱۲۸۹ جلد کتاب در ساحه علوم اجتماعی به مراجعین توزیع نموده است .

شعبه کتابک :

این شعبه ۲۱۰۷ عنوان کتاب، اثر علمی و مونوگراف را برای استفاده آماده ساخته که از آنجمله ۱۲۲۴ عنوان به السنه داخلی و نهصد و چهل و شش عنوان به زبانهای خارجی میباشد . همچنان یکصد و پنجاه و چهار جلد مونوگراف به السنه خارجی و ۷۹۲ جلد به السنه داخلی کتابک شده است .

شعبه مجلات :

این شعبه، مجلات و روزنامه ها و نشریات داخلی و خارجی را تهیه و کلکسیون آنها را آماده میسازد ۲۸۰ نوع روزنامه داخلی و خارجی به صورت مکمل باین شعبه رسیده که مجموعاً ۷۵۰۰ نفر از آنها استفاده نموده اند .

شعبه تهیه و تدارک :

این شعبه مطابق به اهداف کتابخانه

نشر در دو جلد و جمع آوری یک سلسله نشرات بمرکز تحقیقات علمی و ترتیب آنها.

۲- طرح پلان و پروگرام سیمینار های تربیتی راجع به تحقیق و احصائیه سازمانی و پوهنتونی .

۳- فراهم آوری زمینه تحقیقات علمی برای بعضی استنادان به کمک موسسات عمویل کننده تحقیق .

۴- تهیه و ترتیب مجدد اساسنامه مرکز تحقیقات علمی و لایحه محققان خارجی در افغانستان که جهت طی مراتب بمقام پوهنتون سپرده شد .

۵- همکاری با محققان خارجی در انجام دادن کار های تحقیقاتی در ساحه و بعد از مراجعت از ساحه و در نتیجه تربیه قسمی از اعضای مرکز در کار ساحه .

۶- روی دست گرفتن اقدامات لازم در تهیه پیشنهات ذات برای پروژه های تحقیقی و امکانات انکشاف بیشتر مرکز تحقیقاتی علمی .

آمریت عمومی کتابخانه :

شعبات مختلف کتابخانه به فعالیتهای ذیل دست زده اند :

شعبه افغانستان شناسی :

درین شعبه که ذخیره آنرا کتب و آثار مربوطه افغانستان تشکیل میدهد ۳۱۹۲ جلد کتاب و اثر علمی مورد استفاده قرار گرفته که نسبت به مال گذشته یک افزایش ۵۵ فیصد را نشان میدهد .

وزارت تعلیمات عالی

کتابخانه دانشگاه تهران، کتابخانه ملی جمهوری مردم چین، هندوستان و فرانسه سیستم تبادل و همکاری برقرار نموده است.

مدیریت عمومی تعلیم و تربیه :

مدیریت عمومی تعلیم و تربیه که شامل مدیریتهای معلمین، محصلان، پروگرامها و امتحانات و ارزیابی است باین فعالیتها دست زده است.

۱- مدیریت معلمین :

مدیریت معلمین که مسئول اجرای امور مربوط ترفیعات علمی استادان، تقرر و انفکاک استادان، ترتیب و تنظیم امور مربوطه به مجلس روسا و کمیته های مربوط آن میباشد مراحل ترفیع علمی پانزده پوهانده ۸۰، پوهنوال ۳۱۵ پوهندوی سی پو هنمل ۱۹۶ پوهنیار و همچنان ثبت رتبه علمی یسک پوهانده، دو پوهنوال شش پو هندوی، یازده پو هنمل و بیست و هنیار را از طریق کمیته ترفیعات علمی و مجلس روسا تکمیل نموده که کارتهای ترفیع شان در ماه حسوت ۱۳۵۵ توزیع گردیده. همچنان مراحل تقرر پنجاه و سه عضو جدید علمی را بکدر پوهنتون و انفکاک شانزده تن را از کدر پوهنتون تکمیل و سه پوهنخی ها اطلاع داده است.

۱۹۲ موضوع متفرقه از قبیل مشکلات

استادان و محصلان و پیشنها ذات پوهنخی ها و ادارات پوهنتون از طریق این مدیریت به مجلس روسا و کمیته های مربوط آن ارجاع

پوهنتون کتب، مجلات، روزنامهها و مواد سمعی و بصری را برای کتابخانه مطابق نیاز مندی پوهنتون تهیه مینماید. دربر آوردن این مامل یک کمیته با صلاحیت متشکل از اعضای علمی پوهنتون و کتابخانه موظف است تا با اشتراک هم تصامیم لازم اتخاذ نمایند. ۳۲۷۰ جلد کتب و اثر علمی از طریق تحفه، تبادل و خریداری توسط این شعبه به مجموعه کتب کتابخانه افزوده شده است. شعبه سمعی و بصری که با انواع وسایل سمعی و بصری از قبیل میکرو فلم، فلم سلاید ها، پروجکتور، مایکرو فلم ریدر و زوار های ثبت شده مجهز می باشد مانند کتب جزء وسایل درسی پوهنخی ها میباشد که مورد استفاده استادان و محصلان قرار میگیرد.

بر علاوه فعالیتهای فوق به سلسله مبدا دلات و پروگرامهای فرهنگی بین افغانستان و کشورهای دوست نمایشگاه کتب چاپی ایران و جمهوری دیموکراتیک آلمان و نمایشگاه آثار آرت گرافیک ایتالیا در پنجاه سال اخیر از طرف کتابخانه پوهنتون دایر گردیده است.

کتابخانه پوهنتون به تهیه و نشر انویس بلیوگرافی (کتاب شناسی توصیفی) در مورد زندگی و آثار سید جمال الدین افغانی موفق شده و همچنان با اکثر کتابخانه های بزرگ و معتبر جهان مثل کتابخانه کانگرس امریکا و کتابخانه لیننگراد، کتابخانه ملی قاهره،

است . در قسمت معرفي محصلان بادر نظر داشت نمرات کانکور شان به پوهنځي هاي پوهنتون و ساير موسسات تعليمات عالي پرداخته و امتحان اختصاصي پوهنځي زراعت را از فارغان ليسانس هاي زراعتي و امتحان اختصاصي انجنيري را از فارغان ليسانس هاي تخنيكي اخذ و نتايج آنرا اعلان نموده است . مراحل ثبت نام و تکميل نمودن شرايط شمول امتحان شمول را براي بيش از يانزده هزار فارغان ليسانس هاي کشور که در امتحان شمول پوهنتون براي سال تعليمي ۱۳۵۶ اشتراک نمودند تکميل نموده و نتايج امتحانات را اعلان نمود .

مدیریت عمومی نشرات :

مدیریت عمومی نشرات که متشکل از مدیریت های طباعتي ، سمعي و بصري و اطلاعات و ارتباط عامه می باشد مصدر فعاليتهاي ذيل گردیده است :

اول فعاليتهاي مدیریت طاعتي :

الف: شعبه حروفی این مدیریت فعاليتهاي

ذيل را انجام داده است :

طبع کتب و مجلات :

۱- مجله روز مادر ۵۰۰ جلد .

۲- مجله فوق العاده جشن جمهوريت

۵۰۰ جلد .

۳- مجله شماره دوم و سوم حقوق ۶۰۰

جلد .

۴- رهنمای امتحانات کانکور به لسانهای

دري و پشتو ۳۰۰۰ جلد .

و فيصله مربوط به مراجع ذيعلاقه اطلاع داده شده و ضمناً مراحل قانوني لايحه تحصيلات دوره ماستري در رشته های زبان و ادب دری و پشتو تکميل گردیده است .

مدیریت پروگرامها :

این مدیریت در قسمت ترتیب و جمع آوری تقسیم اوقات پوهنځي ها با تفصيل مضامين ، ساعات درسي ، نمر اطاق و اسم استاد اقدام نموده و آنرا بشکل رهنمای کوچک طبع و بد سترين شمول ذيعلاقه گذاشته با اساسي فيصله مجلس رو سانی پوهنتون این مدیریت موظف گردیده تاجهت ارزیابی مواد درسي و نصاب تعليمي پوهنځي تمام مواد درسي را جمع آوری نموده و جهت ارزیابی به کمیته های موظف بسپارد . ارزیابی مضامين سمستر رو يدست گرفته شده و عنقریب نتایج آن به پوهنتون سپرده خواهد شد . این ارزیابی موقع آنرا میسر خواهد ساخت که پروگرامهای درسي پوهنتون مطابق ایجابات عصر و زمان و آخرین انکشافات علوم اصلاح و عیار شود .

تدوین و نشر کتابک پوهنتون برای سال

۱۳۵۶ بلسان های انگلیسی و دری بسه

همکاری کمیته موظف رو يدست گرفته شده

و جمع آوری مواد لازم که شامل کتابک مذکور

خواهد بود ادامه دارد .

مدیریت امتحانات و ارزیابی :

این مدیریت که مسئول تنظیم و ترتیب

امور مربوط به امتحانات شمول پوهنتون

وزارت تعلیمات عالی

- ۵- نشریه مخصوص روز یونسکو ۵۰۰ جلد .
 ۶- نشریه مخصوص روز ملل متحد ۵۰۰ جلد .
- مدیریت سمعی و بصری :**
- ۷- کتاب اساسات حقوق اسلام ۵۰۰ جلد .
 ۸- کتاب فورمکولوژی سریری ۵۰۰ جلد .
 ۹- کتاب کبیدی جراحی ۵۰۰ جلد .
 ۱۰- کتاب تاریخ ادبیات ۵۰۰ .
 همچنان ۱۷ قلم کارت ، قرطاسیه ، دیپلوم و نسخه مجموعاً به تعداد ۸۰۰۰۰ نسخه طبع و بدسترس شعبات مربوط گذاشته شده است .
- بده شعبه گسترش :**
- این شعبه ۲۰ نوع کتب و نونهای درسی پوهنچی ها و کتب تصاویر ادارات پوهنتون و مجله پالندوی را مجموعاً به تعداد (۹۰۰۰) جلد و همچنان ۳۷۰۶۷۲ دانه فورمه قرطاسیه نسخه ، کوپون ، کارت دعوت و هویت و نکت را چاپ و بدسترس پوهنچی ها و ادارات مربوط گذاشته است .
- ج- شعبه افسیت مدیریت طباعتی: هجده نوع قرطاسیه ، لیل دیپلوم و کارت‌های ترانسپورت و ثبت ملکیت را مجموعاً به تعداد (۷۹۴۲۰۰) دانه طبع و بدسترس شعبات مربوط قرار داده است .
- د- شعبه صحافی :**
- یکتعداد زیاد کتب ، مجلات و نونهای درسی را صحافی کشور .
- نموده و همچنان به تعداد (۲۰۰۰) دانه پاکت مورد ضرورت ادارات مختلف را تهیه نموده است .
- ۱- تجلیل روز های ملی و بین المللی یازده محفل .
 ۲- کنفرانسها ده یازده محفل .
 ۳- نمایش فیلم های درسی یا زده نمایش .
 ۴- درام و نمایشها من کوتاه پنج نمایش .
 ۵- کنسرت چهارده نمایش .
 ۶- فیلم های تفریحی د و نمایش .
 ۷- سلاید پنج نمایش .
 ۸- سمینار علمی یک محفل .
 ۹- محفل شعر و داستان دو محفل .
- مدیریت اطلاعات و ارتباط عامه :-**
- ۱- ترتیب طرز العمل نشراتی پوهنتون توسط کمیته نشراتی که جهت تکمیل مراتب قانونی به مقامات صالحه تقدیم شده .
 ۲- نشر مجله فوق العاده به مناسبت تجلیل و بزرگداشت روز مادر .
 ۳- نشر مجله فوق العاده بمناسبت جشن سومین سالگرد انقلاب جمهوری .
 ۴- ترتیب و تنظیم غرفه پوهنتون در نندارتون سومین جشن جمهوری .
 ۵- تهیه راپور فعالیت های انکشافی و عمرانی پوهنتون و نشر آنها در مطبوعات کشور .

تمام محصلان افغاني که بعد از ختم تحصيل بوطن عودت نموده اند که این اسناد شامل ۳۷ ديپلوم دکتورا ۱۳۴ ديپلوم ماستري و يامعادل آن ۱۱۰ ديپلوم فوق ليسانس ۵۴ ديپلوم ليسانس ۲۶ ديپلوم تخنيک ۶۷ ديپلوم بکلوريا ۱۲۰ سند کار و ستاژ عملي و ۵۴۳ سند متفرقه ميباشد .

۵- ا جرای امور مربوط به ۷۵ محصل خارجی که در پوهنتون کابل مصروف تحصيل اند و همچنان ا اتخاذ اقدامات لازم در مورد ۳۵ محقق ممالک دوست که بمنظور تحقیقات علمي به پوهنتون آمده اند و فراهم ساختن زمینه مساعد تحقیقات برای شان .

۶- اتخاذ اقدامات لازم در مورد پروگرامهای فرهنگی بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان، اتحاد شوروی هند، پولیند، بنگله دیش، مصر، ترکیه، چکوسلواکیه، هنگری بلغاریا، کوریا، رومانی، یوگوسلاویا و یک عده ممالک دیگر .

مدیریت عمومی پلان واحصائیه :

مدیریت احصائیه که یک شعبه جدید تشکیل یوده متکفل جمع آوری، ترتیب و انسجام احصائیه های مربوط پوهنتون است در جمع آوری احصائیه های محصلان بتفریق ذکور، اناث، کامیابان، ناکامان و مشروطان محصلان لیلیه ونهاری و محصلان خارجیسی پرداخته و آنها را بعد از انسجام بدسترس دواير ذبعلاقه گذاشته است .

مدیریت پلان : این مدیریت که وظیفه

۶- ارزیابی و سنجش صفحات قا نون (۱۱) جلد کتب و اثر علمی و مجلات فوق العاده روز یونسکو و ملل متحد .

۷- شعبه عکاسی این اداره به تعداد صدها قطعه عکس از مجافل، سمینار ها، کانسر تها، فعالینهای تدریسی عمرانیهنری پوهنتون تهیه نموده وجبت چاپ به مطبوعات کشور ارسال گردیده است .

همچنان تمام عکسها نیکه در تزئین وتریب غرفه پوهنتون د راندار تون سومین جشن جمهوریت مورد استفاده قرارگرفت توسط این شعبه تهیه گردیده است .

مدیریت عمومی روابط فرهنگی :

۱- تنظیم امور مربوط به پروگرامهای فرهنگی و علمی بین افغانستان و ممالک دوست توزیع و د زخواست بورسها و مساعدت های مورد نیاز پوهنتون از مؤسسات خارجی از طریق مقامات مربوط .

۲- تکمیل امور مربوط به کاندیدو اعزام (۱۲۷۰) کاندید دواير دولتی با استفاده از بورسهای دول دوست و توزیع ۱۱۴ بورس که مقید به پروژه نمیباشند، از طریق کمیته توزیع بورسها و اخذ تصمیم در مورد تمدید بورس و یا حل سایر مشکلات ۶۳ محصل مصروف تحصيل در خارج .

۳- تکمیل مراحل اعزام (۱۱۰) محصل و ۱۲ مامور دولت که بمصرف شخصی جهت تحصیلات عالی بخارج اعزام شدند .

۴- ارزیابی و تثبیت درجه اسناد علمی

۵۲ منزل شخصی را که در قسمت جنوب غربی ساحه پوهنتون موقعیت دارند مطابق هدایت حکومت و ماستر پلان پوهنتون تکمیل نموده است که مرانب نهائی آن عنقریب تکمیل خواهد شد.

مدیریت عمومی تفتیش :

- ۱- تحقیق و بررسی موضوعات مختلف مربوط شعبات مختلف پوهنتون.
- ۲- اكمال نواقص و تعقيب مجدد دوشيه هائیکه از سالهای گذشته لاینجمل مانده است که از آن جمله چهار دوسيه مراحل قانونی خود را طی و حفظ شده است.
- ۳- واری و کنترول از امور مربوط به روغتون های موسسات صحی که راپور مربوط وقتاً فوقتاً بمقام ریاست پوهنتون تفویض گردیده است.

مدیریت عمومی کلوب :

مدیریت کفیتریا بر علاوه تنظیم بهتر امور مربوط توزیع برای محصلان نهسازی و استفاده کامل از عمارت جدید کفیتریا و رفیق شده است تا برای ۲۵۲۳۰ تن محصل نهسازی غذائیه نماینده عاید آن مجموعاً ۱۰۰۶۲۰۴ افغانی به واردات دولت تحویل شده است. مدیریت خدمات در یکسال گذشته برای یکمزار و پنجمصد تن دعوت درجه اول در داخل پوهنتون و هواتدها برای بیش از یک هزار و دوصد تن دعوت عصریه درجه دوم و برای بیش از ده هزار تن دعوت درجه سوم لایحه دعوتها ترتیب داده است.

مطالعه پروژه های ا انکشافی پوهنتون، ترتیب بودجه، انکشافی و تدارک منابع برای تمویل آنها، تنظیم، نظارت و اداره امور پلاننگذاری پوهنتون و همچنان وظیفه سکرتریت کمیته های پلان و مراقبت امور اکادمیک پوهنتون و کمیته انسجام را بعد از در اجرای تخصیصات مربوط به پروژه های انکشافی و تهیه راپور پیشرفت کار پروژه های مذکور سهم فعال گرفته است. در سال جاری کار اكمال ۸ پروژه انتقالی ادامه پیدا نموده و همچنان اقدامات جهت شروع ۱۰ پروژه جدید که در چوکات پلان هفت ساله دولت جمهوری مدنظر گرفته شده است ادامه داشته و عنقریب شروع خواهد شد.

مدیریت عمومی حفظ و مراقبت :

۱- مدیریت تخنیکي: این مدیریت بر علاوه فعالیتهای روز مره که طرآن به ترمیم و واری سیستم آبرسانی، مرکز گرمی، تیلفون و برق عمارات پوهنتون پرداخته است به دو فعالیت عمده دیگر که به سابقه است دست زده است اول آنکه ماشین بخار لیلیه پوهنتون را که مطابق نظر یک عمده متخصصین خارجی باید به تعویض میشد با مصرف خیلی کم توسط میخانیک های خود ترمیم نموده و تمام دستگاه های مرکز گرمی پوهنتون توسط پرسونل فنی آن برای اولین بار پاک کاری گردید.

۲- مدیریت املاک: بر علاوه واری از تمام املاک غیر منقول پوهنتون استملاک

مدیریت عمومی اداری :

و ۱۲۰ محصل لیلیه مکتب نرسنگ مردانه
راکه مجموعاً ۵۲۸۰ محصل و محصله میشود.
انجام داده و بر علاوه در مورد تهیه و تجهیز
یک سالون مطالعه که ظرفیت بیش از پنجاه
صدمتن را دارد در لیلیه جدید الشمولان واقع
کارته سه اقدامات مقتضی را بعمل آورده است.
همچنان در امور مراقبت و کنترل جدی
مواد غذایی از نگاه صحی بودن و طرز توزیع
آنها اقدامات لازم و مفیدی بعمل آمده است
و تجهیزات و وسایل لیلیه ها مطابق تعداد
محصلان خریداری و مورد استفاده قرار
گرفته است .

این مدیریت که متشکل از مدیر تهای
مامورین ، بودجه ، تصفیه ، فرما پیشنات
ترانسپورت ، دیپو ها و اوراق است در پیش
برد و بهتر شدن امور اداری پوهنتون سعی
بعمل آورده و آنها را به نحو بهتر تنظیم
نموده است .

مدیریت عمومی لیلیه :

مدیریت عمومی لیلیه اعاشه و ابا تا ۴۱۰۶۶ محصل
لیلیه مرکز ، لیلیه نسوان و لیلیه جدید
الشمولان ، یک هزار محصل لیلیه پولی تخنیک

وزارت تعلیم و تربیه

از مرام مثبت و مترقی انقلاب و با در نظر داشت وضع موجوده معارف و آئینده آن لازم دانست تاریخ فورم بنیادی را در سیستم معارف کشور معرفی نماید. ریفورم بنیادی معارف مطابق به روحیه انقلاب دولت جمهوری بوده تعدیلاتیکه در سیستم معارف با اساس احکام ریفورم بنیادی بوجود آمده است همه آن واقعی و جنبه علمی و عملی روشن داشته و با لتدریج روی دست گرفته شده است و در نواقص وضع موجوده معارف موفقانه در معرض تطبیق قرار دارد .

ریفورم بنیادی معارف مسئولیت های موسسات عرفانی و تربیوی را از نقطه نظر کمیّت و کیفیت سنگین تر ساخته و به منسوبیین معارف مکلفیتهای بزرگی را مواجهه نموده تا پلان آئینده معارف را مطابق به اهداف و پالیسی ریفورم بنیادی معارف دولت جمهوری عیار و متوازن سازد .

تحول و انقلاب مثبت در معارف يك کشور اساس و شرط اول تغییر و تحول را در سایر فعالیت های مملکت تشکیل می کند. زیرا تعلیم و تربیه نه تنها بحیث يك هدف بذات خود بلکه بحیث يك وسیله انکشاف اقتصادی و اجتماعی شناخته میشود .

ریفورم بنیادی و تحول اساسی در سیستم معارف افغانستان مطابق به شرایط عینی و ذهنی افراد افغانستان بوده و متضمن برآورده ساختن آرزو های نیک و دیرینه ملت نجیب

انکشاف اقتصادی و اجتماعی يك مملکت با تعلیم و تربیه افراد آن ارتباط بسیار نزدیک و اصولی دارد هر قدر ساحه تعلیم و تربیه گسترش یابد و کیفیت آن خوبتر شود بهمان اندازه در افزایش تولید موثریت بیشتر دارد .

با انکشاف نیروی بشری تعمیم معارف و سواد فضای سالم و وزیر بنای مستحکم جهت فعالیت های اقتصادی و اجتماعی بوجود می آید .

بوجود آمدن يك معارف عصری و مترقی که ضروریات عصر و خواسته های اجتماعی امروزی را جواب گفته بتواند یکی از اهداف عالی دولت جمهوری ما است. اجتماع امروزی میخواهد معارفی داشته باشند که وسیله تنویر اذهان اطفال، تقویه و پرورش بنیه دماغی، جسمی جوانان بوده و از هر نگاه در ساختمان يك اجتماع سالم و وطن دوست، مقیده به احکام اسلامی و قوانین مدنی کشور بوده .

به عنعنات، ارزش های تاریخی وطن عقیده داشته و دارای سجاایای عالی باشد و به پرابلم های فقر ناداری، بیکاری و اندیشه های جوانان در خصوص آئینده شان خاتمه بخشند .

سیستمی که متضمن وحدت فکر و عمل و وحدت ملی باشد .

برای برآورده ساختن اهداف مندرکده دولت جمهوری به فحوای کلمه انقلاب و به پیروی

افغان و به نفع مردم افغانستان است .
 نکات عمده پالیسي معارف گسه اساسي
 اجراءات سالانه وزارت تعليم و تربيه را تشكيل
 ميدهد قرار ذيل خلاصه ميشود .
 ۱- بمنظور نامين بهتر سواد دايمي و همچنان
 براي آماده ساختن فارغان دوره ابتدائي از
 نگاه قدرت جسماني براي تعقيب تعليمات
 ثانوي و يافتن كورسهاي حرفوي و يا
 انتخاب كردن شغل آزاد دوره ابتدائي از شش
 سال به هشت سال ارتقا مييابد .
 ۲ تعليمات ثانوي چهار ساله بوده و در
 ختم دوره ابتدائي، شاگردان ابتدائي موفق به
 اساس كانكور و نظريه ضرورت به ليسه ها
 شامل ميشوند و يك تعداد ديگر به مكاتب
 مسلكي مطابق پلان سوق داده ميشوند .
 ۳ بعد از دوره ثانوي عمومي و گذشتانندن
 امتحان كانكور پوهنتون يكتعداد از شاگردان
 كامياب بفرض تحصيلات عالي شامل پوهنتون
 و تعداد ديگر آن در مؤسسات عالي تربيه
 معلم جذب ميگردند، همچنان فارغان مكاتب
 مسلكي بعد از فراغت و گذشتانندن كانكور
 اختصاصي، يك تعداد شامل پوهنځي هاي
 مسلكي شده و متباقي داخل كار ميشوند .
 فعاليت ها و اجراءات وزارت تعليم
 و تربيه در پرتوري فورم معارف بحيث سند رهنماي
 شاخص هاي مهم مسير اجراءات
 را روشن ساخته كه بالنتيجه قدمهاي متعدد
 و موثري در تطبيقي ريفورم برداشته شده كه
 ذيل بطور خلاصه تقديم ميشود :

درسال ۱۳۵۵ به ساحه تعليمات ابتدائي
 تاسيسات جديد مكاتب مطابق به روييه
 ريفورم معارف نبود، در عرض به تعداد
 ۱۸۵ مكاتب دهاتي به ابتدائي هشت صنفی و ۱۴۷۲
 ابتدائي شش صنفی به هشت صنفی ارتقا
 نمود و تعداد شاگردان دوره ابتدائي از
 ۷۲۰۰۰۰- نفر درسال ۵۴ به ۸۰۷۹۰۰ در
 سال ۱۳۵۵ افزايش يافت يعني در تعداد
 شاگردان ۱۲۲ فيصد افزايش بعمل آمد .
 بمنظور آشنائي شاگردان صنوف اول
 پروگرام آشنائي به مكاتب، در دو هفته اول
 سال تعليمي در تمام مكاتب ابتدائي تطبيق شده
 است، كتب جديد در صنوف دوم مكاتب ابتدائي
 و دهاتي تطبيق و تقسيم اوقات جديده از
 صنف اول الي صنف سوم عملي شده است،
 تدريس مضمون انگليسي در صنوف
 ششم مكاتب ابتدائي طبق هدايت ريفورم
 بنيادي معارف تطبيق شده است، علاوه تا توزيع
 و تطبيق كتب جديد ساينس در صنوف
 چهارم مكاتب ابتدائي عملي گرديده است .
 بمنظور بهبود تدريس و معرفي كتب
 جديد براي بيش از ۵۱۶۶۲ نفر معلم ، سر
 معلم و مفتش مكاتب ابتدائي و در ولايات
 کشور سيمينار هاي تعليمي و تربوي دابر
 گرديده است و هم چنان تدابير لازمه جهت
 دائر نمودن سيمينار هاي تربوي و تعليمي
 به همين منظور در يك تعداد ولايات ديگر کشور
 نیز در نظر گرفته شده است .
 فعاليت مؤسسه سمعي و بصري دوام داشته

وزارت تعلیم و تربیه

ویک اندازه زیاد مواد ممد درسی از قبیل چارت ها، نقشه ها، کتاب های ساینس و ریاضی و تهیه توزیع تخته حروف نویسی و ارسال فلم های تعلیمی به مکاتب و غیره موسسات عرفانی و ترمیم آلات سمعی و بصری عملی شده است، مطابق متن ریفورم معارف دوره ثانوی به عرض دوره سه سال ۴ سال در نظر گرفته شد که سال اول آن بنام دوره آمادگی بوده و از صنوف دهم به رسته های ساینس و اجتماعیات تقسیم گردیده و با تفکیک شعبات مذکور پروگرام درسی آن طبق ضروریات عصر و زمان و انکشاف سیانس و تکنالوژی عیار شد.

جهت ارتقاء کیفیت دوره ثانوی مطابق به روحیه ریفورم لایحه جدید امتحانات طرح و امتحانات مذکور معیاری گردید و هم در روشنی اهداف تعلیم و تربیه پروگرام های ماورای درسی بمیان آمده توسط معلمان و اعضای اداری در معرض تطبیق قرار گرفت.

برای بهبود و ارتقا سویه تعلیمی مامورین دشیمی لیسسه ها توسعه داده شده که در ولایات: هرات، کند هار، غزنی، هلمند، بلخ و ننگرهار جدیداً تاسیس و افتتاح گردید.

بالاخره برای اینکه متعلمین در ایام رخصتی ها از وقت استفاده نموده باشند کتب درسی در روزهای اول رخصتی به او شان توزیع شد.

در ساحه تعلیمات مسلکی به تعداد ۳۴۱۱ نفر از فارغان صنوف هشتم بمکاتب

مسلکی شامل شده اند که این رقم بسه مقایسه سال گذشته ۳۰ فیصد بیشتر است.

برای آن عده متعلمین که در کانکور صنوف هشت موفق نشده اند ۱۲ کورس حرفوی با استفاده از شاپها، لابراتوار ها پرسونل مسلکی در مرکز دایر گردید و همچنان پروگرام ۱۴ نوع کورس مختلف برای تمام ولایات کشور از قبیل نجاری و لدنگ کاری ترمیم آلات رادیو، حلبی سازی، نل دوانی، ترمیم موتر، سیرامیک قالین بافی، تایپستی، بوت دوزی، خیاطی، فتوگرافی و کمک اولیه بهمکاری متخصصین در حرفن ترتیب و طبع شده است که با اساس آن مد پیریت های معارف در حدود امکانات اجرا آت نموده اند.

جهت تدریس بهتر و تطبیق پروگرامهای لیسسه زراعت برای فارغان پوهنخی زراعت کورس مسلکی تعلیم و تربیه دایر گردید که فارغان مذکور از آن استفاده عملی نموده اند.

انستیتوت های محاسبه و تعلیمات زراعتی در سال ۱۳۵۵ تاسیس و دایر گردید. در سال ۱۳۵۵ بتعداد ۱۳۱۸ نفر از صنوف ۱۴-۱۵ موسسات تربیه معلم فارغ التحصیل گردیده است که از جمله ۲۷۶ نفر آنراانات تشکیل میدهد.

پروگرام تربیه معلمان کودگستان بسه سویه صنف ۱۳ و ۱۴ که یک دوره مکمل پروگرام را تشکیل میدهد در سال ۱۳۵۵ در اکادمی تربیه معلم دایر و تعداد ۷۵ نفر از فارغان صنوف ۱۲ لیسسه هادران مشغول

لیسه های مرکز در اکادمی تربیه معلم ضمن کورس در امور کتابخانه بیشتر تربیه شدند . مطابق به پروگرام مطروحه وزارت تعلیم و تربیه فعالیت های اداری و تدریسی ولایات کشور مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت و هم برای پیشبرد و ارتقا سوبه مسلکی مفتشین سیمینارهای مسلکی دایر گردید و کتب در زمینه تهیه و بدسترس علاقه مندان قرار داده شد .

از طرف دیگر برای تنظیم امور تفتیش لایحه جدیدی طبق روحیه نظام جمهوری طرح و مورد تطبیق قرار داده شد . مطابق به روحیه ریفرم معارف فارغان صنوف نسیم و هشتم مکاتب به لیلیه های مرکز ولایات طبق ضرورت مکاتب مسلکی و ثانوی تقسیم گردید .

در جوار فعالیت های درسی ، فعالیت های مدد درسی و تربیت بدنی طبق روحیه نظام جمهوری که اهمیت بسزایی را دارا می باشد توسعه داده شد .

برای اینکه در تمام مکاتب ولایات کشور پروگرام های تربیت بدنی تطبیق گسردد، دستگاه های جمنازیم، استدیوم ها، حوضهای آب بازی و میدان های سپورت تحت ساختمان گرفته شده که اکثر آنها تکمیل و قابل استفاده می باشد و برای تشویق بیشتر شاگردان ورزش های نمایشی مورد تطبیق قرار داده شده و در حدود ۴۰۰ نفر ورزش گسار در کلب های ورزشی تحت تربیه گرفته شد و

تحصیل گردیدند . یکنمعداد از استنادان لیسانس مؤسسات عالی تربیه معلم مرکز ولایات در کورس های مافوق لیسانس اکادمی تربیه معلم تحت نظر استنادان داخلی و خارجی مشغول تحصیل میباشند .

یکنمعداد کتب و نوتیا طبق مقررات جدید تربیه معلم مکاتب ابتدائی در اکادمی چاپ و بدسترس استنادان گذاشته شده است . پروگرام کود کستان از طرف استنادان و مشاورین یونسکو ترتیب و تهیه گردیده است و هم یکنمعداد معلمان بر حال کود کستانها از طریق کورسهای داخل خدمت تحت تربیه گرفته شدند .

مفردات پروگرامهای تربیه معلم مکاتب ثانوی از صنف ۱۳ الی ۱۶ ترتیب گردید . در سال ۵۵ مدیریت جدیدی بنام پروگرامها جهت ارزیابی پروگرام های تعلیمی تربیه معلم تاسیس گردید . صنف ۱۶ در ۲۰ حمل ۱۳۵۵ در موسسه تربیه معلم رویشان دایر و اولین دسته فارغان آن بسوبه لیسانس در جدی ۱۳۵۵ بجامعه تقدیم گردید و دار الحفاظ ها از هفت صنفی به هشت صنفی ارتقا یافت .

پروگرام تعلیمات رادیوئی باشکال مباحثه بروزهای یکشنبه و چهارشنبه به زبانهای پښتو و دری اصول جدید تدریس روانشناسی و غیره رایختن مینماید .

کتابداران مؤسسات عالی تربیه معلم و

وزارت تعلیم و تربیه

تعلیم و تربیه است مطابق روحیه ریفسورم
طبع ۷۷ نوع کتب درسی مورد نیاز راکه
تیراژ عمومی آن ۳۰۰۳۰۰۰ جلد میشود روی

دست گرفت که رقم مذکور نظریه ظرفیت
تولیدی د و برابر است و ۱۸ نوع آن به
تیراژ ۹۱۵۰۰۰۰ ازطبع برآمده و تحت صحافت
قرار دارد و ۱۱ نوع به تیراژ ۳۳۱۰۰۰
تحت طبع می باشد .

و ۳۳ نوع آن به تیراژ ۸۵۹۰۰۰ در شعبات
تحت دوران است . بر علاوه در همین مدت
فرمایشات متفرقه از قبیل مجله، پامفلیت ها
لیبل ها، جنتری، جداول و مراسلات به
تیراژ ۲۷۲۹۴۶۶ نسخه و همچنان کارت
و فورمه های تجارתי به تیراژ ۷۲۳۰۲۰ به
چاپ رسانیده است .

وزارت تعلیم و تربیه پلان مبارزه بایسوادری را
طرح و مطابق به روحیه نظام فرخنده جمهوری
در سال ۵۵ ذیلا مورد تطبیق قرار داد :

الف : سواد حیاتی: پروگرام حیاتی ،
کوپراتیف های زراعت ولایات لوگر، کندهار
ننگرهار، بغلان و کوهدامن ترتیب و تنظیم
گردید .

ب: پروگرام تعلیمات زراعت : موازی با
پروگرام سواد حیاتی در کوپراتیف کوهدامن
بغلان، لوگر، پکتیا، ننگرهار و کندهار آغاز
گردیده و در ۲۰۵ کورس تطبیق شده است .

ج: پروگرام تعلیمات نسوان: این پروگرام
نیز در ساحه بغلان و کوهدا من آغاز شده

هم برای بیشتر از ۵۰۰۰ ورزش کساران
سامان ولوازم یونیفورم جدید سپورتنی تهیه
گردید .

از طرف دیگر برای ارتقاء سویه معلمین
تربیت بدنی انستیتوت تربیت بدنی تاسیس
و ۴۰ نفر فارغ التحصیل صنوف ۱۳ به
مکاتب مربوط معرفی شد .

در ظرف سال ۵۵ مجموعا ۳۴ جلد کتاب
به لسان (پښتو و دری) بحیث لسان اول و
دوم ۱۶ عنوان کتاب ساینس ۱۲ نوع کتاب
ریاضی ۸ نوع کتاب اجتماعات ۸ نوع کتاب
کارهای عملی تربیت بدنی ۴ نوع کتب
علوم دینی از صنف اول الی هشتم تهیه
شده که قسمتی از آن تحت تجربه و قسمتی
تحت چاپ میباشد و بر علاوه کتب فسوق
یکتعداد کتب رهنمای معلم و ممد درسی نیز
بچاپ رسیده است .

و ر کتساب های تربیتی به اشتراک
معاون تدریسی ۲۰۸ - نظارتچی ۳۳ آمر
ساینس ۱۵۲۱ سر معلم در ۹ حوزه برای
معرفی مواد جدید درسی دایر شده که از آن
۷۹۸۵ معلم ۳۸۱۳۱۰ شاگردان در ۲۶۱۰ مکتب
استفاده کرده اند و ۵۵ نوع
کتاب تجدید نظر شده و به تعداد ۱۱۱ جلد
مجله عرفان به تیراژ ۲۵۰۰ نسخه بو لسن
جغرافیائی بر علاوه مجلات فوق العاده تهیه،
چاپ و توزیع شده است .

مطبعه تعلیم و تربیه که یکی از مؤسسات پر
ارزش و با اهمیت تهیه وسایل تعلیمی وزارت

وچديت درو طبقه مكافات داده شد .
مطابق به احكام ريفورم و كمك هساي
مؤسسات غذايي جهان ومصرف دولتست در
سال ۵۴ - ۱۳۵۵ كار ساختمان ۱۷۲ تعمير
مكاتب ۸ صنفی ۶۱۵ محل رهايش معلمين
مسافر با ملحقات آن دريك عده ولايات آغاز
كرد كه كار قسمت ازین تعميرات تكميل وعده
ديگر تحت كار ميباشد .

از كمك اضلاع متحده امريكا در حدود
۳۰ باب تعمير تكميل گرديده و ۷۵ ديگر آن
تحت كار مي باشد وهم چنان ۱۲۸ باب تعمير
جديد از بودجه دولت اعمار شده است .

صندوق معلم در چوكات تشكيل وزارت
تعليم وتربيه غرض كمك براي معلمان
بي بضاعت كشور عزيز تاسيس و در سال
۱۳۵۵ براي تنظيم امور و كمك بيشتر لايحه
شرائط استفاده از وجوه معلم ۱۰ ماده و چهارده
فقره ترتيب گرديده .

در طول سال به تعداد ۱۰۸۰ معلم مركز
ازوجه صندوق معلم مستفيد شده اند، تاديه
قرضه د رولايات كشور و پوهنتون از سلسله
مديريت هاي تعليم وتربيه و رياست پوهنتون
جداگانه اجراءات صورت مي گيرد

مطابق ريفورم در قسمت انكشاف پشتو
نيز گامهاي علمي و مثبت برداشته شده
و پښتو تولنه علاوه بر تدريس و تدوير
كورسها به طبع و نشر مجله كابل و جريده
زيري مبادرت ورزيد و آثاريكه تاليف گرديده
وبدسترس عامه گذاشته شده قرار آتسي

وطي سه سال اخير تعداد كورسهاي آن ازدياد
يافته و به ۵۲ باب مي رسد كه براي تقويه
كورسها ۳۰ نوع كتب درسي ۲۵ رساله
تربوي تاليف و چاپ گرديده است .

پلان خاړندوی وبادر نظر داشت تحولات بنيسادي
جمهوری وبادر نظر داشت تحولات بنيسادي
تعليم وتربيه ذيلامورد تطبيق قرار داده شد .

داير شدن ۹ كورس مقدماتي مريسون
دختران و پسران و سرچوقه ها و زمسرك
و پالندوی ها و ۴ كورس اساسي مريسون
و پالندی هاي خاړندوی و هم چنان سيمينار
منطقوی آمران خاړندوی در مركز و ولايات
جهت رفع مشكلات محيطی شان داير شد ،

غرض ارتباط خاړندوی درسال ۱۳۵۵ هيات
۶ نفری خاړندوی در فستيوال جوانان منعقد
اتحاد شوروی اشتراك نموده و همچنان
دونفر اعضای خاړندوی در كنفرانس بين المللی
خاړندوی در تهران نیز اشتراك كردند .

وزارت تعليم وتربيه جهت بهبود وضع اداری
معارف و پيشبر دامور تعليم و تربيه طلاب
وضروريات مبرم منطقوی ۶۵۲۵ نفر معلمين را
به ولايات و مراجع مربوط تبديل نمود .

از پوهنځي هاي علوم ، ادبيات و شرعيات
جمعاً ۲۲۳ نفر معلم بمركز و ولايات مقرر
شده اند و از مؤسسات تربيه معلم اضافه
از ۷۹۴ نفر جديداً استخدام گرديده و هم
مطابق به انكشاف معارف ۳۱۰۰ مامورين جديد
استخدام و ۵۵ نفر مامورين منفك گرديده
وبه ۱۶۴ نفر مامورين نیز نظر به فعاليت

وزارت تعلیم و تربیه

تربیه خدمت می نماید دارای شعبات فنی اکسریز، لابراتوار، شعبه دندان، داخله گوش و گلو جراحی بانسمان و غیره میباشد. علاوه بر مرآت، تکڑ، هار، هلمند و کندهار مراکز صحتی موجود است جهت طب و قایه طلاب تعلیم و تربیه تعداد ۶۷۸۱ نفر واکسین چیچک و تعداد ۶۵۰۰۳ نفر واکسین محرقه شده اند.

ریاست امور صحتی تعلیم و تربیه علاوه از مرکز صحتی کارته ۴ و پارک زرنگار جهت آسانی تداوی طلاب حوضه های صحتی درلیسه زرغونه، ملالی، رابعه بلخی لیسه آریانا، لیسه خوشحال خان، لیسه رحمن بابا دار المعلمین عالی کابل، مدرسه ابوحنیفه دارا می باشد. فعالیت های مراکز صحتی مربوطه از اول حمل سال ۱۳۵۵ تا اخیر قوس ۱۳۵۵ قرار ذیل میباشد:

به صورت عمومی در سرویس داخله گوش و گلو، جراحی، چشم، دندان بانسمان اکسریز لابراتوار مجموعاً به تعداد ۱۲۹۶۲۳ نفر معاینه و تداوی نموده اند و مریضان داخل پست ۴۴۹ نفر رخصت شده اند.

همچنان یکنه تعداد پرسونل به قسم تیم سیار بولایات ننگرهار و سمت مغرب جدید فرستاده شده است.

تعداد ۱۲۸ نفر به شفاخانه های خارج از مرکز صحتی تعلیم و تربیه جهت تداوی معرفی گردیده اند.

است: قاموس انگریزی به پشتو، روسی به پشتو، پشتوژی لوی قاموس، دژب پوهنی لوی قاموس، لرغونی پشتو قاموس، دینستو دری جیبی قاموس، و ترجمه و تالیف یکمده کتب دیگر.

در سال ۱۳۵۵ ریاست پشتو بولنه به چاپ آثار جدید ذیل اقدام کرده است:

- ۱- فولکلوری گیدی
- ۲- درویشان یاد
- ۳- د پشتو فونیک المعبا
- ۴- روینانی رساله
- ۵- عروق الوثقی
- ۶- د رحمن بابا دیوان
- ۷- پشتو خپرتی
- ۸- پښتانه شعرا څلورم ټوک
- ۹- د قلندرا پربدی دیوان
- ۱۰- د پرو فیسور درون د انتخاباتو مجموعه

- ۱۱- دینستون خوادشعر هارو بهار
 - ۱۲- پښتو بانگه دوم ټوک
 - ۱۳- لغت پوهنه
 - ۱۴- دزیری کال گنه
 - ۱۵- دسید جمال الدین دسیمینار دیاره
- دکابل مجلی فوق العاده رساله ۱۵۰ د سید جمال الدین سیمینار دزیری فوق العاده گنه.
- ریاست امور صحتی تعلیم و تربیه که از نگاه طب معالجی و وقایوی برای تعلیم و

میرمنو ټولنه

بمنفعه زنان در چوکات دمیر منو ټولنه واقع شونډ .

کمیته مشورتی :

اعضای این کمیته رازناني تشکیل میدهند که بحیث پیشرو جامعه و از سابقه داران نهضت زن بوده در موسسات فرهنگی و اجتماعی دارای تجارب کار بوده باشند وقتا فوقتا تشکیل جلسه داده و در مسایل عمومی مربوط بزنان به میرمنو ټولنه مشوره های مفید ارائه نمایند .

کمیته حقوقی :

دمیر منو ټولنه بحیث یک سازمان رسمی در تساوی حقوق زنان افغان طبق ارزشهای دین مقدس اسلام و اساسات جامعه افغانی و پروگرامهای حقوقی نظام مترقی جمهوریت افغانستان مسئولیت مهم دارد. بناء برای تحقق بخشیدن این حقوق بزنان مخصوصا در ساجه خانواده مطابق مشی خود دمیرمنو ټولنه کمیته حقوقی را بشمول اعضای آن که مشتمل از زنان حقوقدان و کسانی که در مسلك قضا و قانون رسمیت دارند تشکیل نمود .

کمیته تئوری :

دمیر منو ټولنه برای تئوریک کله هسای زنان کشور پروگرامهای تبلیغی و مجازوی را عیار ساخته است که از طریق نشرات و تبلیغات و همچنان از طریق مستقیم و گروهی بوسیله زنان روشنفکر مجادله های

رفوم و تثبیت شخصیت حقوقی دمیرمنو ټولنه:

بر مبنای بیانیه ۲۶ سرطان رهبر انقلاب و به اساس پروگرامهای همه جانبه دولت جمهوری در قبال جامعه زنان افغانستان و تأیید عدالت انسانی موافق به ارزشهای ملی و نیازمندی های اجتماعی بین زن و مرد و سهیم ساختن بیشتر زنان بکارها با هدف خدمت به اکثریت زنان و رهنمائی آنها در انجام پروگرامهای اصلاحی دولت جمهوری برای ایفای و جایب ملی و ارتقای مقام زن در سطح بین المللی دمیرمنو ټولنه بحیث یک تصدی غیر انتفاعی از تاریخ جوزای سال ۱۳۵۴ بحیث سازمان زنان افغانستان شناخته شد و متصدی تشکیل اجمن ها و کمیته ها گردید، توأمیت آن با موسسات ملی و بین-المللی رسما استحکام داده شد، و با احراز این موفقیت مطابق مشی خود به تاسیس کمیته ها پرداخت .

کمیته مشورتی . کمیته حقوقی، کمیته تئوری، کمیته خیریه و کمیته هنری .

اعضای کمیته های فوق عبارتند: از زنان روشنفکر که دارای تحصیلات عالی کافی بوده و در رشته های اختصاصی تجارب کار و سابقه خدمت داشته باشند و با رضائیت کامل در مسایل مربوط علاقه گرفته مصدر کار های داوطلبانه و ممد فعالیتهای مثبت

اهمیت کود کستان ها و شیر خوار گاهها را برای رشد سالم اطفال تأیید نموده است، بناء میرمنو تولنه در سال ۱۳۵۵ مجدوعاً در مرکز یازده کودکستان را در فعالیتهای اساسی و علمی آن متوجه ساخته است که تعداد اطفال در این کود کستان ها در حدود ۲۲۹۶ طفل بوده و در دو کودکستان مذكور اطفال از صبح الی عصر نگهداری میشود. در ولایات تعداد کود کستان ها در سال ۱۳۵۵ به چهارده میرسید که بیشتر از یک هزار طفل در آن هاتحت تربیه گرفته شده است.

تعداد مجموعی معلمان د زکود کستان ها و شیر خوار گاهها در حدود دو صد نفر میرسد که اکثر ا دارای تحصیلات عالی و تجارب رشته کود کستان بوده و یا کورسهای داخل خدمت را تعقیب مینمایند.

فعالیتها در ظرف سال :

- تجلیل روز طفل با پرو گرامهای خاص در سر تاسر کشور یعنی در مرکز و ولایات توزیع یکتعداد سامان بازی بافتخار روز طفل ب اطفال معیوب و مریض شفاخانه ها و کودکستانها.

- تهیه واکسن های مختلف غرض تطبیق بالای اطفال کودکستانها .

- توزیع یکمقدار شیر و بوره ماهسوار برای اطفال محبس انائیه .

- شمولیت تقریبی اطفال محبس انائیه در کودکستان حمید طور مجانی .

- دایر نمودن سیمینار برای معلمات کودکستانهای ولایات از تاریخ ۸-السی ۱۵

اجتماعی و ملی بر ضد بیسوادی ، خرافات رسومات بيمورد صورت میگيرد .

ممد این پروگرام های تنویری و اصلاحی کمیته فوق الذکر تشکیل و برای انجام این مرامها فعالیت مینماید .

کمیته خیریه :

د میرمنو تولنه به اساس پروگرامهای خدمات اجتماعی و بشری خود برای خانواده های مستحق و مستمند يك سلسله كمكهای بشری و خیریه را انجام میدهد که از طریق صندوق تعاونی طفل و مادر و شعبات خدمات اجتماعی د میرمنو تولنه صورت میگيرد. کمیته خیریه د میرمنو تولنه از طریق جمع آوری اعانه ها و امداد های نقدی و جنسی مساعد شعبات تعاونی د میرمنو تولنه فعالیت میکند.

کمیته هنری :

چون برای حفظ کلتور و ثقافت هنری و احیای صنایع باستانی دستی زنان افغان و همچنان ترویج صنایع محلی در بین زنان و دختران ولایات با اصلاح دیزاین ها د میرمنو تولنه مسئولیت د ارد .

بناء کمیته هنری به اساس آن برای تحقیق این غنای کلتوری و ثقافتی زنان و تربیه ذوق هنر مندان در چوکات ایسن موسسه تشکیل شده است .

در ساحه تربیه اطفال :

فعالیتهای حدیریت عمو می کودکستان ها چون زن نقشش بخصوص بعنوان مادر بودن در قبال تربیه اولاد خود دارد و دولت جمهوری

اعانه های فردی و موسسات مصدر انجام خیر و تعاون به مستمندان میشود .

فعالیت‌های راکه در طول سال ۱۳۵۵ این مدیریت انجام داده است :
۱- درساحه فرهنگی :

رفورم لیسه مسلکی دهمینو قولنه مطابق رفورم بنیادی معارف برای اصلاح مفردات و پروگرامهای لیسه مسلکی دهمینو قولنه که هدف این لیسه میسر ساختن زمینیه تحصیلات عالی برای زنان و دخترانی است که نظریه ازدواج و یامعاذیر دیگر از ادامه تحصیل درلیسه هاباز مانده اند رفورم جدید در این لیسه تحت تطبیق قرار گرفت. چنانچه رفورمی در نحوه مفردات پروگرامهای آن برای اینکه این لیسه نقش سازنده در فبال تربیه مادران و زنان افغان دارد بادر نظر داشت مسایل تدبیر منزل، سپانس، اجتماعیات آورده شد و رشته بندی نظریه معیار ها و استعداد های شاگردان صورت گرفت و نظریه مراجع و تکثر شاگردان به این لیسه تشکیل صنوف جدید در چوکات این لیسه صورت گرفت در سال ۱۳۵۵ یکنمعداد بیشتر زنان و دختران تحصیل یافته در رشته های مورد نظر مخصوصا برای تدریس ساینس اجتماعیات و السنه خارجی بحیث معلم برای این لیسه استخدام شد .

در تجبیز لابرا توارها و گنجائیدن حرفه های مختلف در چوکات این لیسه اقدام شده و در ظرف سال بتعداد شش صد نفر

میزان ۱۳۵۵ و اشتراك شانزده نفر معلمه از هشت ولایت .

معرفی زودویك نفر از دختران ولایات و مرکز تحت شرایط کورسهای داخل خدمت در اکادمی تربیه معلم در رشته کود کستان ها و شمول بیست و یک نفر از دختران ولایات درلییه پوهنتون بدین منظور .
افتتاح کورس بالت تحت نظر متخصصین داخلی و خارجی .

جریان کورسهای آموزشی روانشناسی برای معلمات کود کستان ها و معلمات کود کستان های هشت لیسه مرکز شمیر کابل از تاریخ ۲۲ عقرب الی ۲۴ قوس که در ختم کورس تصدیق نامه های کورس برایشان توزیع گردیده است .

وضع مقرره استخدام معلمین کود کستانها بعد از امتحان کانکور و تربیه بسویه اکادمیک در رشته مذکور .

فعالیت های مدیریت عمومی خدمات اجتماعی و مسلکی :

این مدیریت از یکطرف به تربیه پرسونل مسلکی در شته خدمات اجتماعی و کود کستان ها از طریق لیسه مسلکی خود پرداخته در فن آرا یشگری ، خیاطی ، تانیستی و حرفه های دیگر یکنمعداد زنان و دختران را نظر به علایق و استعداد شان تربیه مینماید. از جانبی درساحه خدمات بشری و اجتماعی به رفع پرو بلمهای اقتصادی ، اجتماعی و فامیلی خانواده های مستحق پرداخته و با جمع آوری

فیرمنو ټولنه

- ۷- مراقبت های تربیوی از اطفال ۱۳۱ نفر .
۸- مراقبت درمجنس انائیه ولایت کابل دارالتادیب دخترانه و پسرانه هفته دومرتبه .
۹- تعداد مشوره های فاملی جهت حل پرو بلمهای ۶۰۰ فامیل .

۱۰- تعداد اطفالیکه واکسن شده اند ۱۵۴ طفل.

۱۱- کمکهای متفرقه که از طریق شعبه خدمات اجتماعی به مستحقین توزیع شده است ۶۰۰ نفر .

فعالیت های مدیریت عمومی نشرات و

تبلیغات :

مدیریت عمومی نشرات و تبلیغات دمیرمنو ټولنه که تنویر و رهنمائی طبقه زنان افغان رابعدهه دارد پرو گرامهای تبلیغی ایمن موسسه را بصورت مجادله ئی تطبیق مینماید.

که این پروگرامها ضمن نمایش فلم های تربیوی ، تبلیغی و نمایش درام هاو انترکت ها، دایر نمودن کنفرانسها و نشرات مجله ماهوار میرمن صورت گرفته است .

در ساحه تبلیغات :

- درطول سال ۱۳۵۵ هفت کنفرانس در موضوعات حقوقی ، اجتماعی و تنویری و روز های خاصی .

- یازده کنفرانس تنویری درباغ شهرآرا برای اجتماعات زنان ترتیب شده است .
- دومین سیمینار درموضوع (درک رسالت

ازکورسهای مسلکی این لیسه فارغ شدند. تعدادشاگردان این لیسه در طرف سال ۱۵۵۰ نفر بودند . که در امتحان نهایی به چانسی اول به تعداد ۱۲۰ نفر فارغ وبه پوهنتون جهت اخذ امتحان کانکور معرفی شدند .

۲- درساحه خدمات اجتماعی :

تعداد مدد گاران در سال ۱۳۵۵ به ۲۴ نفر میرسد. نواحی وموسسات که مددگاران درآن مصروف خدمت بوده اند :

- ناحیه ها : ۹ و ۱۰ منطقه بناروالی
- فابریکه ها : نساجی کابل ، سیلسوی مرکز و شرکت صادرات میوه .

- شفا خانه ها : موسسه صحت طفل کلینیک مرکز حمایه طفل و مادر و لیسه مسلکی د میرمنو ټولنه .

فعالیت ها :

۱- ویزیت از فامیلیهای مستحق ۱۱۷۵ بار .

۲- ویزیت های عاجل ۷۶ بار .

۳- معرفی به شفاخانه ها ۷۱۵۵ مریض .

۴- تعداد اطفال و مادران مریضیکه به شفاخانه توسط مددگاران برده شده اند ۸۹ نفر.

۵- تعداد مادرانیکه به انجمن رهنمایی خانواده برده شده اند ۲۷۴ نفر .

۶- تعداد ادویه توزیع شده از کمک های سره ماشت برای مادران و اطفال صندوق تعاونی طفل و مادر مجنسی انائیه ونواحی شهرکابل ۵۲۶ قلم ادویه .

در ساحه نشرات :

تيراز مجله ميرمن ازماه حمل الی قوس ۱۳۵۵ به (۱۵۱۴۰) شماره رسیده است .
بتعدادسه هزارجلد پامفليت های مختلف بزبان دری و پشتو نشر و توزیع شده .
بتعداد يك هزار وهفتصد شماره های فوق العاده ميرمن در روز مادر وروز طفل طبع وتوزیع شده .
دونوع پوستر بروز مادر و روز طفل نشره شده .

فعاليت های مدیریت عمومی تحريات و روابط فرهنگی :

از شروع سال ۱۳۵۵ به این طرف ازطریق مدیریت روابط فرهنگی چهار نفر از مامورین این ریاست بااستفاده ازبورس های تحصیلی حکومت اتحاد جماهیر شوروی در رشته های مختلف طب، تعلیم وتربیه روانشنا سسی عمومی وروانشناسی اطفال عازم اتحادشوروی گردیده اند .

هم چنان از شروع سال ۱۳۵۵ به این طرف یکتعداد سیمینار های که در کشورهای دوست دایر گردید اعضاى این ریاست به ترتیب ذیل اشتراك ورزیده اند :

۱ - نماینده دمیرمنو قولنه در سیمینار تربیوی خدمات اجتماعی که از طرف اداره انکشافی ملل متحد از تاریخ ۲۰ جولای الی ۲۸ آگست ۱۹۷۶ در بنکاک دایر گردید، بود اشتراك نموده است .

۲ - نماینده دمیرمنو قولنه در سیمیناریکه

تاریخی زنان افغان) در تطبیق پروگرامهای بنیادی دولت جمهوری افغانستان به تاریخ ۱۸ میزان ۵۵ در تالار کنفرانس هایدمیرمنو قولنه دایر شدکه در آن نمایندگان بیست و شش ولایت افغانستان اشتراك نموده .
نمایندگان باصلاحیت وزارت های ذیعلقه و موسسات سپهگیری استادان پوهنتون کابل، نمایندگان ادار معالی قضا و ریاست تفتیش وزارت عدلیه در تحقق اهداف عالی سیمینار مفید و موثر بوده . در نتیجه قطع نامه‌ئی صادر و مسئولیت جامعه زنان افغان و موسسات مربوط در فعال ساختن مزید زنان بلندبردن سطح دانش وفرهنگ رهنمائی آنها در مسایل عمومی و ملی یکبار دیگر تائید گردید .

که باطرح یلانهای قصیرالمدت وطویل‌المدت درساحات مختلف مفردات آن درساحه تطبیق قرار داده خواهد شد .

در ساحه نمایشات عرفانی :

از برج حمل الی قوس ۱۳۵۵ بتعداد (۲۵) برنامه فلم عایداتی اروپایی، امریکایی ایرانی، درتالارزینب ننداری نمایش داده شد وهکذا بتعداد (۳۶) برنامه فلم تربیوی مخصوص اطفال وسه برنامه فلم تبلیغاتی نمایش یافته است .

سه کنسرت به اشتراك هنر منندان محبوب رادیو افغانهستان اجرا شده .
دواقتراک ازطرف ممثلین افغان ننداری وشاگردان لیسه مسلکی اجراء شده است .

طفل اعمار میگردد .

درسال جاری بنابر مشکلا تیکه در قسمت خریداری زمین ها بنابر نبودن نقشه های شهری و جای مناسب بسرای اعمار کوردکستان ها موجود بود تنها اکتفا بسه خریداری زمین های مورد نظر در شهر آابل وولایت هرات و ننگرهار شده البته نقشه های زمین های متذکره هم درحال تکمیل است درابتدای سال ۱۳۵۶ شروع به اعمار نموده وبعد از تکمیل پول تجهیزات آنها هم از تخصیص بودجه انکشافی پر داخته میشود .

۳ - پروژه دیگری که این ریاست سرای سال جاری از تخصیص بودجه انکشافی آترانکمیل و خریداری میدارد عبارت از پروژه سمعی و بصری است در مورد خریداری آن تا اندازه اقدامات صورت گرفته و اقدامات بعدی در مورد جریان دارد .

فعالیت های مدیریت عمومی صنعتی :

مدیریت عمومی صنعتی دمیرمنو تولنه از یکطرف روی هدف احیا . انکشاف و ترویج صنایع سوزن دوزی های ملی و محلی کشور فعالیت مینماید و از جانبی برای جذب زنانی که در رشته های صنایع سوزن دوزی استعداد و مهارت دارند تمشیت کرده و بابکار انداختن آنها بتقویه بنیه اقتصادی شان میسر دارد . فعالیت این شعبه در سال (۱۳۵۵) از این قرار است :

مطلوبیت بیشتر آن از لحاظ اداری برای طفل و کوردکستان ولایات به ظرفیت (۲۵۰) و طفل اعمار کوردکستان مرکز به گنجایش (۳۰۰)

درساحه رول زنان در انکشاف دهات از تاریخ ۱۰ جنوری الی ۱۱ فبروری ۱۹۷۷ در انگلستان دایر گردیده اشتراک نموده است .

۳ - نمایندگان دمیرمنو تولنه جهت بازدید از موسسات زنانه ترکیه در رشته های صنایع دستی و پلاننگ و اداره بتاريخ ۱۶ جنوری ۱۹۷۷ برای مدت یکماه عازم ترکیه گردیدند .

۴ - اشتراک نماینده باصلاحیت دمیرمنو تولنه در کنفرانس منظقوی شورای بین المللی زنان که از تاریخ ۹ الی ۱۳ جنوری در دهلی جدید منعقد گردیده بود .

۵ - اشتراک نماینده دمیرمنو تولنه در ساحه اداره عامه آمرین راجع به پراپد های زنان در سال ۱۹۷۷ از تاریخ ۱۰ فبروری الی ۱۲ مارچ در کشور جاپان .

پلان انکشافی ۱۳۵۵ :

پلان هفت ساله انکشافی دمیرمنو تولنه برای اولین بار در چوکات پلانهای انکشافی دولت جمهوری به مقصد فعالیت بیشتر و موثر تر انکشاف نهضت زنان و تربیه سالم اطفال کشور قبول گردید .

پلان انکشافی دمیرمنو تولنه را درسال ۱۳۵۵ خریداری زمین در مرکز ولایات جهت اعمار کوردکستان ها و یک نمایندگی با تجهیزات آن تشکیل داده همچنان خریداری وسایل پروژه سمعی و بصری شامل پروگرام سال جاری میباشد .

کوردکستان مرکز به گنجایش (۳۰۰) و طفل و کوردکستان ولایات به ظرفیت (۲۵۰)

ذ افغان نستان کالنی

- مطلوبیت بیشتر از لحاظ ترویج صنعت
برای طرح پلان های آینده انکشاف صنعت .
ترتیب آرشیف دوخت های کسه در
دمیرنو قولنه احیا و ترویج شده است .
- ۱- افتتاح نمایندگی نیمروزیا تا سیس
شعبات خیاطی ، حرفه دست دوزی و کودکشان
۲ - تاسیس کورس سواد آموزی مجلس
انائیه کندهار و فعال ساختن شعبه تدبیر
منزل .
۳ - تاسیس شیر خوار گاه ، آرایشگاه
و کتا بخانه بنما یندگی ولایت هیلمند .
۴ - تاسیس شعبه تدبیر منزل ، کتابخانه
و شعبه خدمات اجتماعی در نمایندگی ولایت
بلخ .
۵ - تاسیس شعبه تدبیر منزل ، خدمات
اجتماعی و کتابخانه در نمایندگی ولایت
پروان و نمایندگی ولایت کندز .
۶- تاسیس شعبات تدبیر منزل و کتابخانه
در نمایندگی ولایت بغلان .
۷ - تاسیس شعبه تدبیر منزل و کتابخانه
۸ - تاسیس شعبه تدبیر منزل ، حرفه
خیاطی ، حرفه شال دوزی و کتابخانه در
نمایندگی ولایت ننگرهار .
۹ - افتتاح نمایندگی ولایت سمنگان بسا
تاسیس شعبات خیاطی ، کودکشان و کورس
سواد آموزی .
- تعمیرات مفید در شعبه قراردادی جهت
بلند بردن عایدات و بکار انداختن مزیدزنان
بکار های اقتصادی .
تهیه یک سیت مبل کلاسیک که به
سبک گوپلن سوزن دوزی شده بود در حرفه
صنایع جشن فرخنده جمهوریت سال ۱۳۵۵ .
تولید (۱۱۳) قلم اموال سوزن دوزی
بادیزاین های جدید مختلف که قسمت زیاد
آن فروشی رسیده .
- تولید (۷۴) قلم لباس های طفلانه و
(۲۹) قلم بافت دست .
- تهیه (۱۳۷) قلم لباس که در سالون
دوخت تولید شده .
تهیه (۹۴۲۶) دست لباس قرار دادی که
در شعبه مذکور تهیه شده است .
- فعالیت های مدیریت عمومی در قلمرو**
نمایندگیهای دمیرنو قولنه :
در کلیه نمایندگیها ، فعالیتهای تربیوی
سوادآموزی تنویری، صنعتی و حرفه های محلی
صورت میگردد و کودکشانهای ولایات در رشد سالم

وزارت تجارت

باجیمان آمدن جمهوریت بحیث یک پدیده مترقی در کشور قدمهای در راه منافع و رفع نیاز مندیها و عقب ماندگیهای کشور اعم از سیاسی، اقتصادی و اجتماعی گذاشته شده. وزارت تجارت مطابق اهداف مترقی دولت جمهوری و برای تحقق بخشیدن این آرمان های ملی، یک سلسله فعالیت های عملی را درساحه توسعه و انکشاف تجارت برداشته و بناسی ازخط مشی دولت جمهوری پروگرام انکشاف تجارت را مطابق سیاست اقتصادی دولت، و اصلاحاتی که در نظر است به مرحله تطبیق قرار داده است. شرایط اقتصادی کنونی افغانستان به حیث یک کشور درحال رشد، ایجاب میدارد تا با فعالیت های سالم درین ساحه وضع تجارت ماشکله بهتری بخود گرفته، و نیاز مندی های کشور، تحت این پروگرام هابر آورده شده و مرام مادر ساحه انکشاف تجارت حاصل گردد. اینک باتذکر تاریخچه مختصر، فشرده ای از فعالیتهای مربوطه اینوزارت در سال ۱۳۵۵ ذیلاتوضیح میگردد:

تاریخچه وزارت تجارت:

وزارت تجارت قبل از سال ۱۳۰۱ درجمله دیگر وزارت بخانه ها تشکیل گردیده و شقوق عمده آنرا انکشاف اقتصادی و تجارتنی مثل تجارت، زراعت، فلاحت، صنایع مواصلات، گمرکات و غیره در بر میگرفت

تشکیل از سال ۱۳۱۹ تا سال ۱۳۳۸:

وزارت اقتصاد ملی باسالی سالهای قبل متشکل از شقوق تجارت، صنایع و گمرکات و امور اداری بوده و درسال ۱۳۱۶ نظریه انکشاف امور اقتصادی مدیریت هایعمومی بریاست ها ارتقا نموده، و بعضی شعبات جدید مثل مدیریت صنایع دستی، مدیریت

هاربیمه در تشکیل گرفته شد و باقی تشکیلات وزارت در طرف ۹ سال مطابق تشکیل سالهای ۱۳۱۹ تا ۱۳۳۸ در محل تطبیق بوده است در سال ۱۳۴۱ الی ۱۳۴۳ امور محاکم و حکمیت های تجارتي بوزارت عدلیه تفویض گردیده و بالمقابل رسیدگی از امور ریاست بندر والی در سال ۱۳۴۵ ریاست عمومی ترا نسپورت در سال ۱۳۴۶ بوزارت تجارت سپرده شد .

اینک میپردازیم بشرح مختصری از فعالیت های این وزارت که در سال ۱۳۵۵ د رژیمه های مختلف بمنظور پیشبرد امور تجارت و هم آهنکی باسکتور های دیگر اقتصادی کشور اعمار گردیده است .

وزارت تجارت دارای ریاست های تجارت خارجی، انکشاف صادرات، تجارت داخلی، ریاست بین المللی ترانزیت و ترا نسپورت و ریاست اداری بوده، و همچنین تصدیهای ذیل نیز مربوط آن میباشد .

۱- بندر تورغندی، شیر خان بندر و بندر حیرتان .

۳- ریاست تصدی چوب و یکتعداد موسسات دیگر از قبیل اتحادیه صادر کنندگان قالین انستیتوت قره قل ریاست انکشاف صادرات کشمش، حوسسه صادرات پشم گندهار، بانک انکشاف صادرات، و پروژه انکشافی سبز بیجات و میوه جات، ریاست افسوت، ریاست ترانسپورت عمومی، ریاست انکشاف صنایع دستی، ریاست عمومی اتاق های

صنایع ماشینی، مدیریت ترا نسپورت، و تهیه مصالحه در راست صنایع و مدیریت های مستقل و تعرفه، تدوین قوانین، مدیریت بازاری های داخلی، مدیریت احصائیه تجارت داخلی و خارجی، مدیریت تدقیق و مطالعات در ریاست تجارتي در نظر گرفته شد و در سال ۱۳۱۷ در ریاست تجارتي، مدیریت صادرات و واردات و در ریاست تفتیش بمنظور مراقبت و رسیدگی در کلیه امور اقتصادی تجارتي، صناعی، اداری و غیره وزارت اقتصاد و امور مربوطه به آن مدیریت عمومی تفتیش دوایر رسمی و مدیریت عمومی تفتیش موسسات و مدیریت تفتیش منظور گردیده بود و در سال ۱۳۲۸ عین تشکیل در وزارت اقتصاد ملی موجود بوده، علاوه دفتر تجارت آتسه تجارتي در هند و بعدا وکالت التجاری افغانی در پشاور افتتاح گردید .

تشکیل وزارت تجارت از ۱۳۲۹ تا ۱۳۴۷:

در اواخر سال ۱۳۲۸ و اوایل ۱۳۲۹ در تشکیل وزارت تجارت تغییر و تحول بعضی ازین ریاست هادر تشکیل وزارت با تغییر نام و مطالعات مزید در طرز کار و وظایف بوجود آمده و برخی از تشکیلات بنسبیر اقتضای وضع تجارتي ازین رفته وظایف آنها بدیگر شعبات محول شده است مثلا ریاست مارکیتنگ در سال ۱۳۴۱ بر ریاست احصائیه و پسلان تعدیل گردیده و همچنان ریاست کمسیون نرخها در سال ۱۳۴۳ ازین رفته وظایف آن به شعبات دیگر وزارت سپرده شده و شعبه بنام موسسات و سرمایه گذاری و شعبه شرکت

وزارت تجارت

آغاز گردیده و در سال ۱۳۵۵ مجموعاً مقدار ۹۳ تن غوزه ابریشم به ارزشی مجموعاً ۹۰۲۱۰۰۰ دالر توسط شرکتهای افغانی به رهنمائی وزارت تجارت صادر گردید .

سلسله بازاریابی حاصلات میوه تازه :

۲- مساعی وزارت تجارت در مورد توسعه صادرات میوه تازه افغانی از قبیل انگسور خر بوزه وسایر میوه جات تازه که عملاً آغاز گردیده از طریق آتشه تجارتی افغانی مقیم کویت ادامه دارد .

۳- نظریه فعالیت که در مورد بازاریابی محصولات حیوانی از قبیل پوست باب ، بسا کمپنی های مختلف تماس بعمل آمده بر علاوه انکشاف مارکیت های عنعنوی برای اولین بار قرارداد صدور مقدار ۵۰۰۰۰ جلد پوست قره قل درجه سوم بین کمپنی کوریایی و یکی از صادر کنندگان افغانی امضاء گردید .

۴- یکمقدار سمپل های ساخته شده از سنگک لاجورد قیلا بیک کمپنی (یو، جی، ام) امریکائی ارسال گردیده و تماس های لازمه با کمپنی مذکور ادامه دارد تا بازار مستقری برای فروش این امتهه زی قیمت افغانسی میسر گردد .

۵- موافقه به صدور مقدار ۱۰۰۰۰۰ کیلو گرام پوست گاوی بین یکی از صادر کنندگان افغانی و کمپنی کوریایی از طریق این وزارت صورت گرفته است

۶- جهت بازار یابی صنایع دستی و معدنی قیلا هیات به همکاری مرکز تجارت بین المللی عازم کشورهای ایالات متحده امریکه ، انگلستان

تجارت ، که بازر مساعی این وزارت و منظوری مقامات صالحه بامر صه فعالیت گذاشته اند و توسط این وزارت رهنمائی و هدایت میشوند .

در ساحات انکشاف صادرات :

بمنظور ارتقای سطح زندگی و عواید دهاقین مالداران و مؤلدین کشور عزیز از طریق انکشاف تولیدات و توسعه فرما یشات صنایع دستی ، محصولات حیوانی، محصولات زراعتی و هكذا بمنظور بازار یابی اقلام صادراتی کشور و پیدایش مارکیت های جدید و توسعه مارکیت های عنعنوی این وزارت منحیت وظیفه خود بیک سلسله فعالیت های که تأثیر مثبت و مستقیم بالای انکشاف اقتصادی تجارتی کشور دارد، اقدام وسیعی نموده است . تا بنفع سکتور های منتخبه فوق یک سلسله خدماتی را انجام دهد . که خلاصه آن تحت عناوین ذیل تقدیم میگردد :

۱- مارکیتنگ اقلام صادراتی .

۲- مساعی در راه بهتر ساختن جنسیت اموال صادراتی .

۳- تدوین نمایشگاه در کشور و اشتراک در نمایشگاه های بین المللی .

۴- ارتباط با سایر موسسات بین المللی .

۵- تربیه پرسونل و ریسرچ امسوال صادراتی .

الف - بازار یابی اقلام صادراتی :

۱- باساست تماس های که قیلا در مورد بازاریابی غوزه ابریشم از طرف این وزارت صورت گرفته بود صادرات غوزه ابریشم عملاً

بخود خواهد گرفت، وهكذا در قسمت فروش عسل در ایران و کویت که با چندین کمپنی ایرانی و کویتی تماس گرفته شد قرار داد صدور یکصد و چهل تن عسل افغانی با یکی از خریداران ایرانی عقد گردیده .

۱۲ - به سلسله مکاتبه و مذاکراتی که با مقامات پاکستانی صورت گرفت قرار داد مقدار ۲۰ هزار تن کود کیمیاوی یوریا به قیمت فی تن مبلغ ۱۲۷ هزار دلار امریکائی رسانیده پشاور بین این وزارت و نماینده وزارت زراعت پاکستان در کابل بامضا رسید که صادرات آن آغاز گردیده است .

۱۳ - در مورد صدور سنگهای تولیدی کشور خصوصا حجاری و نجاری مواد کانکریتی پلیچرخی و فابریکه حجاری و نجاری هلند بایک کمپنی کویتی، یک سلسله اقدامات مقتضی صورت گرفته است که امید میسرود نتیجه مفیدی از آن بدست آید .

ب:- بهتر ساختن جنسیت اقلام صادراتی:

۱ - با اساس مشی دولت جمهوری که جهت انکشاف اقتصادی یک سلسله اجراء و پروگرامهای جدید انکشافی در سکتورهای مختلف رویدست گرفته شده، یکی هم تشکیل و تاسیس انکشاف صادرات کشمیش بود . که برای انسجام بخشیدن و بهبود وضع صادرات و اصلاح جنسیت کشمیش افغانستان از نگاه جنسیت مورد معاینه و آزمایش قرار داده و بعد از تثبیت نهائی جنسیت، آنرا صادر نماید. وزارت تجارت موضوع فوق را از طریق وزارت جلیله پلان با منابع

فرانسه، آلمان و سویس گردیده بود که نتایج مثبت از آن بدست آمده .

۷ - جهت انکشاف و توسعه صادرات قرهقل که یکی از اقلام مهم صادراتی کشور است اجرائی صورت گرفته و بتعداد ۱۱۸۰۰۰ جلد پوست قرهقل جهت سپهگیری در لیبام لینگراد ارسال و بفروش رسیده است .

۸ - قبلا ریاست انکشاف صادرات جهت بازار یابی پوست پیکل ، سفید آبی ، بزی و گوسفندی با کمپنی های ایتالوی بتماس بود و بعد از مذاکرات قرار داد صدور جمعا مقدار ۵۰۰۰۰ هزار درجه مبادل ۶۰۰۰۰ پوست سفید آبی بزی بادو شرکت صادراتی بامضا رسیده است .

۹ - بازار یابی انواع پشم شسته حیوانی با کمپنی های انگلیسی ، چایان، ایرانی آغاز گردیده و اقدامات لازمه وزارت در مورد دوام دارد .

۱۰ - قبل برین هیاتی مرکب از متخصصین مرکز تجارت بین المللی و نماینده این وزارت جهت مطالعه و امکانات بازار یابی آب میوه پروسس شده خصوصا انگور و آناز به ممالک عربی و حوزه خلیج و ممالک اروپائی سفر نموده اند که راپور متذکره تحت مطالعه بوده و امکانات عملی آن تاثیر بارزی رادر صادرات کشور بار می آورد تجسس میگردد .

۱۱ - به سلسله بازار یابی در ممالک شرق میانه اخیرا آرد رهائی از کمپنی کویتی در مورد خریداری سنگ مرمر و تراسو افغانی مواصلت نموده است که عنقریب جنبه عملی

خودبفخ اقتصادکشور بوده بناء به وزارت تجارت درراه بدست آوردن آن از طریق وزارت جلیله پلان و اداره (یو، ان، دی، پی) لازمه نموده است، شمول افغانستان به عضویت موافقتنامه بانک قبل با اطلاع مرکز موصوف رسانیده شده است وهم لست اقلام صادراتی را که افغانستان از ممالک شامل موافقتنامه در مقابل آن ترجیحات گمرکی مطالبه میدارد بکشورهای هندوستان، سریلانکا، کوریا، بنگله دیش، لاوس ارسال نموده است.

۲- تاسیس بانک انکشاف صادرات بمنظور مساعدت مؤلدين و صادر کنندگان کشور و انکشاف در متاع اقلام صادراتی در سال ۱۳۵۵ تاسیس و بانک مذکور مطابق بخط مفسی دولت جمهوری و پروگرام انکشاف تجارت باساس منظوری مقامات صالحه پسر مایه ابتدائی مبلغ یکمده ملیون افغانی تاسیس گردیده است در حدود امکانات مالی خود، کریدت های قابل ملاحظه به انواع مختلف صادراتی داده است. قرار است با استفاده از مساعدت های مالی کشور های دوست وضع مالی موسسه تقویه یافته، قادر باعطای کریدت های مزید گردد.

۳- وزارت تجارت تاسیس یک شرکت ترانسپورتی بین المللی را مطالعه نموده با چهارده کمپنی خارجی در زمینه تماس حاصل گردیده و با کمپنی هالیندی که شرایسنت مساعدی را ارائه وبه سرمایه ۶۰ ملیون افغانی یک شرکت مشترک ترانسپورتی بین

کمک دهنده خارجی مطرح ساخته و لابر اتوار مجبزی رادرین زمینه بغرض استفاده موسسه مزبور گذاشته است.

۲- در این اواخر یک مقدار زیاد رنگ خام، نخ، پنبه و غیره که دریافت قالین بکار میرفت وبا استعمال این مواد، به شهرت قالین صدمه وارد میگردد، این وزارت هیات باصلا حبتی را مشتمل از نمایندگان وزارت تجارت و اتحادیه قالین تعیین نمود تا بمناطق مؤلده قالین رفته و برای جلوگیری از استعمال این مواد داخل اقدامات جدی گردند.

ج- سایر فعالیتها باموسسه بین المللی :
ج- از آنجا نیکه بازار مشترک اروپای غربی در تجارت خارجی ما از لحاظ صادرات و واردات دارای اهمیت بوده و از سال های زیادی با باینطرف ممالک روبا انکشاف بمنظور استفاده اقتصادی از این بازار ما مرآوده هائی با بازار مشترک اروپا قایم نموده و بامضای موافقتنامه هاپر داخه اند، وزارت تجارت نیز بمنظور جستجوی طرق استفاده از امکانات مساعدت های مالی تخنیکسی و تجارتی بازار مذکور یک سلسله فعالیتهای را بتاسی از احکام مقامات صالحه از طریق وزارت امور خارجه با بازار مذکور قایم نموده و در خواست افغانستان جهت عقد موافقتنامه ویک سلسله کمک های تخنیکسی از بازار مشترک به افغانستان صورت خواهد گرفت.

۱- وزارت تجارت موضوع استفاده از کمک های شعبات ملل متحد را که هر کدام بنوبه

از انواع پوستهای قره قل، بوت، میوه جات خشک، صنایع دستی، حکاکی، حجاری، پلاستیکی، اشیای فلزی و صنایع روزن دوزی و غیره راه معروض نمایش گذاشت که تقریباً ۸۰ فیصد اموال مذکور بفروختن رسیده. و در حدود ۱۴ آفر، از کمپنی عمان مختلفه ایرانی در زمینه حاصل گردید. بد نمایشگاه لندن:

افغانستان در نمایشگاه مذکوره که بیشتر جنبه آموزشی داشت اشتراک نمود. اقلام صادراتی کشور را بمعروض نمایش گذاشته بود.

ج- نمایشگاه بین المللی جده :

این نمایشگاه از تاریخ ۱۵ لی ۲۹ مارچ ۱۹۷۷ در جده برگزار گردید که افغانستان نیز در آن اشتراک ورزیده و اقلام ذیل در آن به منصبه نمایش قرار داشتند.

قالین در حدود چهارده هزار متر مربع مصنوعات چکاکی، پوست باب، بشمول قره قل، دست دوزی، و دیگر صنایع دستی، اموال مذکور مورد دلچسپی فوق العاده قرار گرفت و در حدود ۳۶ میلیون افغانی از مدرک ما حاصل فروشی اموال عرضه شده بدست آمد.

د- ستاره رشد موسسات تجارتي :

درین مدت بمنظور تاسیس و طی مراحل حرکت ها و موسسات و تصدیها در جهت رشد اقتصادی کشور، وزارت تجارت کوشیده است تا منافع ملی را حمایت و پالیسی های مفید دولت جمهوری رادرجهت سرمایه گذاری

المللی را تاسیس نمود و شرکت عملا داخل فعالیت گزیده و از لحاظ ترا سپور کسی بتوسعه تجارت کشور تاثیر قابل ملاحظه ای ترا بار می آورد.

پروژه سبزیجات و میوه جات :

افغانستان يك مملکت زراعتی بوده و تقریباً ۸۰ فیصد مردم کشور در سبزیجات مشغول میباشد بنا تزئید صادرات اقلام زراعتی خصوصاً میوه جات و سبزیجات در بلند رفتن سطح زندگی طبقه زارع و کسب عواید بیشتر اسعار مملکت تاثیر مستقیم و بارز دارد. جهت بهبود تزئید صادرات اقلام مذکوره پروژه انکشاف صادرات میوه و سبزیجات در چوکات پلان هفت ساله کشور گنجانیده شده و با اساس موافقه که بعمل آمده مصارف مطالعات تخنیکي پروژه مذکور از طرف اداره انکشافی ملل متحد تمویل گردیده. چنانچه در اوایل سال جاری هیات بانک جهانی بکابل وارد و در طول اقامت خویشی مطالعات لازم را پیرامون پروژه مذکوره تحت نظر این وزارت در کابل و بعضی ولایات کشور انجام داد و پروژه میوه و سبزیجات عملا به فعالیت خود آغاز نموده است.

اشتراک در نمایشگاه ها :

الف : نمایشگاه تهران :

افغانستان در چهارمین نمایشگاه تهران از تاریخ ۲۸ میزان ۱ لی ۱۲ عقرب اشتراک نموده و بکنتمداد اقلام صادراتی کشور مرکب

وزارت تجارت

های ضروری و حیاتی کشور مطبق سازد. چنانچه بر علاوه طی مراحل حقوقی پیروژه های سرمایه گذاری که با اساس قانون سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی از طریق وزارت پلان از طرف کمیته های سرمایه گذاری منظور میگردد، تاسیس و تشکیل شرکتهای ذیل از ابتدای برج حمل ۱۳۵۵ الی ۱۹ حوت ۱۳۵۵ از طریق مدیریت و موسسات تجاری این وزارت صورت گرفته است.

در ظرف سال ۱۹۷۶ در حدود ۹۵ میلیون دالر از افغانستان به اتحاد شوروی صادرات صورت گرفته است.

دو عشراریه هشت میلیارد متر مکعب گاز طبیعی در حدود چهل و پنج میلیون دالر ۱۴ هزار تن پخته در حدود ۱۶ میلیون دالسر ۲۰ هزارتن کشمش در حدود هشت میلیون دالر همچنان اضافه تر از پنج عشراریه پنج هزارتن پشم در حدود نو میلیون دالسر ۱۳ هزار تن حبوبات روغنی در حدود ۴ میلیون دالر ، شش عشراریه چهار هزارتن بادام و چهار مفر در حدود چهار عشراریه پنج میلیون دالر ۳۰ هزارتن کود کیمیاوی در حدود ۳ میلیون دالر چهار عشراریه شش هزار تن زیتون و ستروس در حدود پنج اعشاریه یک میلیون دالر .

تجارت در ساحه با تری :

وزارت تجارت موافقتنامه های تجارتی و پرو توکول تبادل اموال را که بین افغانستان

- ۱- مراحل تاسیس شرکتهای لمتد بسر مایه ۶۲۱۱۰۰۰۰ افغانی طی گردید .
- ۲- مراحل تاسیس شمش شرکت سهامی سرمایه مبلغ ۵۳۹۲۴۱۰۰ افغانی طی گردید.
- ۳- مراحل تاسیس هفت شرکت سهامی بسر مایه مبلغ ۸۲۱۳۸۰۲۴ افغانی تحت دوران است .

در ساحه تجارت خارجی :

وزارت تجارت منظور تنظیم بهتر امور تجارت بین افغانستان و شوروی بتاریخ ۲۰ مارچ ۱۹۷۴ موادرت و به عقد موافقتنامه تجارتی و تادیات دیگری نمود، که این موافقتنامه جاه نشین موافقتنامه مورخه ۱۷ جولای ۱۹۵۰ بین مملکتین گردید و با اساس این موافقتنامه تجارت درین دو کشور بسر اساس قیم بازار بین المللی استوار گردید. علاوه جهت تنظیم بیشتر امور تجارت بین طرفین بتاریخ ۱۸ جون ۱۹۷۶ موافقتنامه طویل المدت تبادل اموال برای سالهای

د افغان نښمان کالنی

بفتح اکثریت و بادرك و تشخيص اینکسه ارقام توريدی بائیسست تامین کننده نیازمندی اکثریت جامعه باشد بنا در اثر فعالیت وجدیت شعب مربوطه این وزارت بملاحظه پروفورمه های واصله یکتعداد اموالیکه از لحاظ

احتیاج عامه حایز اهمیت نبوده و باعث فرار اسعار از کشور میگردد توريد آن ممنوع قرار داده شده و نیز جهت تنظیم رهنمائی بهتر تجارت و واردات و صادرات و استفاده اعظمی را عرضه اموال صادراتی افغانی در بازارهای که قیمت مساعد و بلندتری دارد و همچنان واردات اموال از بازارهای ممالک بین المللی قیمت مساعد و ارزان عرضه میشود اقدامات لازمه بعمل آمده است . ا زینکه بسط و توسعه تجارت در اقتصاد کشور نقش بسارز دارد و یکی از اهداف مهم دولت میباشد برای نیل به این هدف داشتن معلومات لازمه از مراجع داخلی و خارجی بصورت مرتب و منظم حتمی پنداشته میشود تا با اساسی این معلومات حین قرار ددهای فروش امتعه صادراتی و یا خریداری اموال وارداتی حداعظمی منافع دولت تامین گردد .

بناء وزارت تجارت در مورد ارقام عمده صادراتی ممالک و همچنین در مورد ارقام عمده وارداتی نرخ های بین المللی را بدست آورده نوسانات آنرا مرتباً تعقیب نموده و با اساس نتایج حاصله در وقت عقد قرارداد های صادراتی و وارداتی ، معلومات ، نظریات

و یکعده عمالک سو سیالستی بر قرار است مراقبت و واریسی نموده، تجار و موسسات را بمنظور عقد قرار داد، نمایندگی های تجارتی ممالک حوزه بارتر معرفی و بمراجع مربوطه جهت اجراءات بعدی ا رسال میدارد .

در سال ۱۳۵۵ تجارت بین افغانستان و کشور های چین، چکو سلواکیا، پولیند، هنگری، رومانی و بلغاریا با اساس موافقه ایکه قبلاً بین طرفین عقد گردیده استوار بوده تنهاری موافقتنامه تجارتی تادیات و پروتوکول تبادلۀ اموال بین هیات افغانی و چکی بحث و مذاکره صورت گرفت بالاخره با تعدیل بعضی مواد موافقتنامه بتاريخ ۸ قسوس ۱۳۵۵ بین افغانستان و چکو سلواکیا باضا رسیده .

حجم صادرات و واردات بین افغانستان و ممالکی که فوقاً از آن تذکر بعمل آمده با اساس ثبت قرارداد و پروفورمه از اول حمل الی اخیر دلو ۱۳۵۵ بترتیب ذیل است :

مملکت	صادرات	واردات
چین	۳۴۱۹۹۰۰	یوند ۱۰۵۹۲۸۷ پوند.
چکوسلواکیا	۳۰۶۹۲۹۲	دالر .
پولیند	۴۲۰۲۳	دالر .
هنگری	۸۳۴۴۳	دالر .
بلغاریا	۲۶۲۵۰	دالر. ۱۲۱۹۸۴۷ - دالر.
رومانیا	۳۷۷۳۲۲	دالر .
یوگو سلاویا	۲۷۵۰۰	دالر .
بمنظور تنظیم و توسعه سکنتور تجارت		

وزارت تجارت

مشوره و رهنمائي لازمه را بمراجعه ذيعلاقسه ارائه مي‌دارد .

انكشاف صادرات

شامل مواد نفت، شکر، کود، زغال، غله، میوه، تازه، کنجاره، سمن، اموال انكشاف زدهت، معارف وغيره می باشد .

هکذا در سال مذکور علاوه از دو صد هفتاد و نه نفر از انبیه محبوسین، مجلوبین، طلاب عسکری و مرخصین نین از مرکز بولایات و ازولایات بمركز انتقال گردیده است .

مجموع انتقالات که بوسیله ریاست ترانسپورت عمومی از مرکز بولایت وممالک همجوار و ازولایات بمركز و به ممالک همجوار صورت گرفته به بیش از یک میلیون و دو صد هزار تن میرسد البته این انتقالات

وزارت فواید عامه

مختصر تاریخچه تشکیل آن :

وزارت فواید عامه که در عمران و آبادی مملکت سهم بزرگ داشته و وظیفه اصلی آن از بسد و تشکیل عبارت از احداث شاهراه ها، تعمیرات بزرگ دولتی و سایر آبادیها و ترتیب نقشه های اساسی و پروژه سازی آنها میباشد و البته در ازمئه قدیم، این آبادیها به اشکال غیر منسجم و طرق مختلفه نظریه ایجابات زمان و مکان با اندازه ضرورت صورت میگرفت از جمله راه در افغانستان تاریخ خیدسی در خشان داشته که بطور مثال میتوان از راه ابریشم نامبرد .

اما زمانیکه موثر بحیث بزرگترین وسیله نقلیه مورد استفاده قرار گرفت دیگر راههای کاروانی اهمیت خود را از دست داده و اجتماعات بشری مجبور به احداث خطوط ترانسپورتی (سړکها) و بالاخره شاهراه ها گردید .

زمانیکه نخستین بار موتر وارد افغانستان گردید در همان زمان غندی بنام غند سهرهین هاو یاغند طریق تشکیل شد که وظیفه اصلی آن عبارت از ساختن سړک بود در سال ۱۲۹۹ برای بهبود وضع ترانسپورت زمینی افغانستان ناگزیر شد برای نخستین بار در تشکیلات اداری شعبه رابنهام اداره نشأت بجود آورد .

تعمیرات نیز در افغانستان قدامت داشته و از آبادیهای بزرگ و پاستانی افغانستان میتوان از عمرانات شهر های پاستا نسی مانند شهر های بلخ، هرات و غزنی نام برده تعمیرات به سیستم عصری در عهد سلطنت امیر عبدالرحمن خان آغاز شد .

و از آن زمان تا سال ۱۳۱۲ یعنی آغاز تاسیس وزارت فواید عامه میتوان از تعمیرات ذیل یعنی کوئی باغ بالا که فعلا رستوران باغ بالا میباشد، ارگ جمهوری و بعد از سال ۱۲۷۳ تا سال ۱۳۱۲ تعمیرات آتسی اعمار شده است .

فصرزین العماره ، سراج العماره در ولایت ننگرهار ، قلعه السراج در ولایت لغمان ارگ جبل السراج و بعد به ساختمان عمارت دارالامان و غیره نایل آمده است .

وزارت فواید عامه در ماه جوزای سال ۱۳۱۲ تاسیس شدو در آن زمان بصورت عموم عبارت از دوایر ذیل بود .

مدیریت عمومی فابریکات، مدیریت برق، مدیریت عمومی تعمیرات، مدیریت عموم معابر و غیره بود. در سال ۱۳۱۳ مدیریت های معابر ولایات و مدیریت های معابر در حکومت اشلی تاسیس گردید. در سال ۱۳۱۸ موسسات صنعتی از وزارت فواید عامه جدا گردیده و شعب ذیل در تشکیل آن افزود.

وزارت فواید عامه

و مدیریت عمومی میخانیکي ریاست ارتقا یافت . در سال ۱۳۴۸ امور حفظ و مراقبت سرکها شکل جدی را بخود گرفته و اداره حفظ و مراقبت سرکها در چوکات تشکیل ریاست سرکها عرض اندام نمود .

در سال ۱۳۵۲ بعد از آغاز انقلاب جمهوریت امور وزارت فواید عامه شکل خیلی هاجدی را بخود گرفته و غرض آرامی و رفاه مردم کشور عزیز از هیچگونه زحمت و عرقریزی و ابتکار رات در ساحة کار و عمل و همچنان در ساحة تطبیق پلان های انکشافی، بهتر ساختن جریان کار و منسجم نمودن طرز اداره کار، دریغ ننموده، چنانچه بطور مثال میتوان تغییرات عمده را بصورت فشرده ذیلا تذکار نمود . در سال ۱۳۵۲ ریاست آبرسانی و کانالیزاسیون به شکل يك اداره جداگانه در چوکات تشکیل وزارت فواید عامه در آمده در سال ۱۳۵۳ بصورت تصدی غیر انتفاعی ریاست عمومی ارتقا نموده در سال مذکور ریاست شهر سازی و مسکن بصورت واحد جداگانه عرض اندام نموده و تمام امور شهر سازی را در مراکز ولایات و لولسوالی ها انجام خاصن داده است. در سال ۱۳۵۴ اساسنامه دستگاه ساختمانی بنای ترتیب و تدوین و بحیث يك موسسه اصولی و قانونی تیارز نموده و همچنان با اساس تصویب مقامات ذیصلاح آبریت تدویر و مراقبت نادر شاه مینه بحیث يك تصدی جداگانه مطالعه و اساسنامه آن در حال ترتیب و

شد، که عبارت بودند از مدیریت عمومی نقشش، مدیریت عمومی کنترل، مدیریت مامورین، مدیریت تهیه مصالح، مدیریت عمومی پیمایش، مدیریت تعلیمات و نشرات و مدیریت حمل و نقل .

در سال ۱۳۱۹ لایحه جدید وظایف وزارت فواید عامه ترتیب و وظایف اصلی وزارت فواید عامه در آن زمان چنین خلاصه شده میتواند :

وظیفه اصلی وزارت فواید عامه عبارت از احداث بندها، سرکها، تعمیرات و سایر آبادیهای خورد و بزرگ میباشد .

در سال ۱۳۲۱ در چوکات وزارت فواید عامه مدیریت میخانیکي عرض اندام نموده در سال ۱۳۲۹ شعب وزارت فواید عامه به شعب اداری و فنی تفریق گردید و مدیریت معاینه بریاست معاینه ارتقا یافت و در سال ۱۳۳۰ مدیریت عمومی تعمیرات بریاست ارتقا و در سال ۱۳۳۱ ریاست معاینه به اسم ریاست سرکها تبدیل گردید. در سال ۱۳۳۲ مدیریت عمومی بند و نهر بریاست ارتقا یافت و قوماندانی عمومی قوایکار در اواخر سال ۱۳۳۴ در تشکیل وزارت اروا شد عامه بوجود آمد .

سال ۱۳۳۵ آغاز پلان پنج ساله اول کشور که تمام امور وزارت فواید تحت يك پلان منظم انجام یافت و روی همین ملحوظ لایحه طاقوت کار بوجود آمد. در سال ۱۳۴۰ ریاست اداری وزارت فواید عامه بوجود آمده

تدوين ميباشد .

باذکر مختصری از تاريخچه بوجود آمدن
اين وزارت بايد متذکر شده که :

وزارت فوائد عامه بصورت عموم در حال
حاضر متکفل امور ساختمان شاهراه ها و

سرکهای عمومی پلهاي خورد و بزرگ و حفظ
مراقبت آن و همچنان طرح و ديزاينين

تعميرات دولتي و ساختمان اکثر تعميرات می
باشد ، در ساحه احداث شبکه های آبرسانی

طرح و تطبيق پلانهای شهری ، نیز نقش
بازری داشته و از طرف دیگر ، اعماره يکرو-

ريون ها را ، بصورت بلاک هانيز بهمهسده
دارد. وزارت فوائد عامه در ساحه طرح و

تطبيق لايحه ساختمانی و خدمات مشورتي
ساختمانی و تطبيق آنها در ولايات کشور نيز

فعاليت داشته و برای انجام خدمات بخاويکی
پروژه ها و غيره امور عادی مربوطه توسط

شاپ های مربوطه خویش امور ترميماتیسی
وسایل و وسائط ساختمانی را نيز تحت اجرا

قرار داده است که فشرده فعاليتهاي فرق-
الذکر ذیلا تشریح میشود :

اول : در ساحه سرگمازی :

فعاليتهاي وزارت فوائد عامه در ساحه
سرگمازی و حفظ مراقبت آن در سال ۱۳۵۵

به ترتيب ذیل خلاصه میشود :

۱- ساختمان و اسفالت شاهراه کابل -

گرديز :

پوش طبقه فوقانی سرک ۳۸ کیلومتر .

رويه کاری ۲۳۰۵ کیلومتر .

ساختمان پلچکها ۴ عدد .

ساختمان پایه های پل ۴ عدد .

ساختمان گادر های پل ۳۱۲ متر

۲- ساختمان و اسفالت سرک گردبیز

خواست :

ساختمان بدنه خاکی سرک ۲۱ کیلومتر

ساختمان پوشش جفلی ۳۴ کیلو متر

ساختمان طبقه تحتانی اسفلت ۳ کیلومتر .

ساختمان طبقه فوقانی اسفلت ۳ کیلومتر .

ساختمان پلچکها ۴۲ عدد

ساختمان معبرهای کانکريتی ۷۰۰ متر

ساختمان پایه های پل ۹ عدد

ساختمان وایه های پل ۲۰ متر

۳- ساختمان سرک دل آرام، زرنج :

ساختمان بدنه خاکی سرک ۳۰ کیلومتر

ساختمان پوشش جفلی ۵۶ کیلو متر

ساختمان معبرهای جفلی ۳۶ متر

ساختمان پلچکها ۲۱ عدد

۴- ساختمان سرک جلال آباد، اسعد آباد :

ساختمان بدنه خاکی سرک ۴ کیلو متر

ساختمان پلچکهای سنگی ۵۲ عدد .

ساختمان معبر های کانکر يتی ۴۸ متر

ساختمان پایه های پل ۴ عدد .

۵- ساختمان سرک گردن دیوار پنجاب:

ساختمان بدنه خاکی سرک ۴ کیلو متر

- ساختمان پوشش جغلی ۷۵ کیلو متر
ساختمان پلیچکها ۱۸ عدد
- ۶- ساختمان سرک عبدالله برج بگرام:
ساختمان بدنه خاکی سرک ۱۱ کیلومتر
ساختمان پلیچکها ۵۷ عدد
ساختمان پایه های پل ۲ عدد
- ۷- ساختمان گذر های پل ۷ متر طول
ساختمان پلیچکها:
الف- پل سرکانی :
ساختمان پایه های پل ۳ عدد
ب- پل گند لیوک :
ساختمان پایه های پل ۲ عدد
ساختمان وایه های پل ۲۰ متر
ج- پل قلعه شاده :
ساختمان پایه های پل ۱ عدد
ساختمان گذر های آن ۱۵ متر طول
- ۸- قیر ریزی و ساختمان سرک گندز -
کشم :
خامه کاری ۲۳۲ هزار متر مکعب
ساختمان پلیچکها ۲۳ عدد
ساختمان پل های خرد ۳۲ عدد
منتاز گذر های پل بنگی ۲۰۵ متر
ساختمان پایه های پل ۱۸ عدد
ساختمان تهدا بهای باقیما نده پایه های
پل ۴ عدد
ترمیم پل ۱ پایه
ساختمان معبرها ۲۰۰۰ متر
جغل اندازی از جغل دریائی ۱۲ کیلو متر
جغل اندازی طبقه فوقانی از جغل ماشینی
- ۲۴ کلو متر .
قیر ریزی طبقه اول ۲۴ کیلو متر
قیر ریزی طبقه دوم ۲۴ کیلومتر .
نصب علائم ترافیکی ۱۱ کیلومتر .
پیشرفت ساختمان پالیگون در شهر نائان
۳۰ فیصد .
- ۹ - ساختمان وقیر ریزی شاهراه سبرغان
دولت آباد ومیمه :
- خامه کاری ۶۶۱ هزار متر مکعب .
ساختمان پلیچکها ۳۶ عدد .
ساختمان معبر های کانگریتی ۱ عدد .
جغل اندازی ۴۲ کیلو متر .
پیشرفت ساختمان تعمیر در دولت آباد
۷۵ فیصد .
- ۱۰ - ساختمان سرک ایبک ، دره صوف :
خامه کاری ۷۸۹۰۰ متر مکعب .
جغل اندازی ۳۰۵۰۰ متر مکعب .
گریدرکاری ویرس کاری ۲۹۵۰۰ مترمربع .
سرنگک پرانی ۷۳۷ متر مکعب .
- ۱۱- ساختمان سرک هرات، قلعه نو :
ساختمان بدنه خاکی ۲۰ کیلو متر .
جغل اندازی ۱۲۰۰۰ متر مکعب .
هموار کاری ۱۰۰۰۰۰ متر مربع .
ساختمان پلیچکها ۲۰ عدد .
- ۱۲ - پروژه ساختمان بعضی از کالوریهای
سرک سالنگ و اصلاح سرک آن :
- الف - در قسمت ساختمان کالوریها :
خامه کاری ۹۳۴۰ متر مکعب .
ساختمان پایه های کانگریسی ۱۸۹۱ متر مکعب .

- سنگ کاری خشکه ۱۷۲۰ متر مکعب .
 سنگ کاری با مخلوط سمنت ۵۵۵۰ متر مکعب .
 ساختمان تخته های کانکریتی ۱۰۹۰ متر مکعب .
 منازار گادر ها ۸۵۶ متر مکعب .
 ب - در قسمت اصلاح گولائی های سرک :
 خامه کاری ۵۱۰ متر مکعب .
 ج - در قسمت ساختمان دیوار ضد برف کوچ :
 خامه کاری ۴۰۲۰ متر مکعب .
 سنگ کاری ۲۸۰ متر مکعب .
 سنگ کاری با مخلوط سمنت ۱۳۱۰ متر مکعب .
 د - در قسمت بهتر ساختن ساحه دید سرک مذکور :
 خامه کاری ۹۹۸۰ متر مکعب .
 هموار کاری ۱۰۰۰۰۰ متر مربع .
 ه - در قسمت اصلاح قیر ریزی سرک جبل السراج ، گلپهار :
 هموار کاری ۳۰۰۰۰ متر مربع .
 قیر ریزی و کانکریت ریزی ۴۲۰۰۰۰ متر مربع .
 ساختمان پلچك ۱ عدد .
 ۱۳ - پروژه حفظ مراقبت سرکها :
 پروژه مذکور که متکفل حفظ و مراقبت شاهراه و سرکهای حوزه شرقی ، جنوبی و غربی کشور است در سال ۱۳۵۵ در ساحه کار خود مطابق پلان و پروگرام مطروحه مصروف حفظ و مراقبت یومی و عادی (۹۵۷) کیلو متر سرک های اسفلت شده و (۲۸۹۸) کیلو متر سرک های خامه بود . و بر علاوه آن در ساحه اصلاحات و جفل اندازی سرکهای حوزه های مختلفه اجراءات ذیل صورت گرفته :
- ۱ - اصلاح و جفل اندازی سرک بی بی مهر و ۱۰ کیلو متر .
 ۲ - اصلاح و جفل اندازی سرک کاربزمیر غازه ۷ کیلو متر .
 ۳ - اصلاح و جفل اندازی سرک شکر دره ۴ - اصلاح و جفل اندازی سرک غزنی و شرن ۲۲ کیلو متر .
 ۵ - اصلاح و جفل اندازی سرک جغتو ۲۳ کیلو متر .
 ۶ - اصلاح و جفل اندازی سرک خشک بند و سرخکان ۱۷۵ کیلو متر .
 ۷ - اصلاح و جفل اندازی سرک جاریکار و گلپهار ۲۰ کیلومتر .
 ۸ - اصلاح و جفل اندازی سرک آغا سرای پروان ۵ کیلو متر .
 ۹ - اصلاح و جفل اندازی سرک بولشین پروان ۸۴ کیلو متر .
 ۱۰ - اصلاح و جفل اندازی سرک خوست و موسی خیل منگل ۲۹ کیلو متر .
 ۱۱ - اصلاح و جفل اندازی سرک گردیز سیدکرم و میرزک ۵۵ کیلومتر .
 ۱۲ - اصلاح و جفل اندازی سرک گردیز زرمت ۲۷ کیلو متر .
 ۱۳ - اصلاح و جفل اندازی سرک دوراهی

- بند امیر و یکاوانگت ۳۸ کیلو متر .
- ۱۴ - اصلاح وجفل اندازی سرک گلران
هرات ۵۵ کیلو متر .
- ۱۵ - اصلاح و جفل اندازی سرک
سفید کوه هرات ۳۰ کیلو متر .
- ۱۶ - اصلاح وجفل اندازی سرک کاهه .
گوشته، لعل پور ۲۵ کیلومتر
- ۱۷ - اصلاح و جفل اندازی سرک متاک ،
غوربند ۲۴ کیلو متر .
- ۱۸ - اصلاح و جفل اندازی سرک سرچشمه
گردن دیوار ۱۱ کیلو متر .
- ۱۹ - اصلاح و جفل اندازی خاکریز ،
قندهار ۲۳ کیلو متر .
- ۲۰ - اصلاح وجفل اندازی سرک چغچران ،
منارجام ۴۵ کیلومتر .
- ۲۱ - اصلاح و جفل اندازی سرک موسی
قلعه ، بغران ۲۵ .
- ۲۲ - اصلاح وجفل اندازی سرک ناخونی
قندهار ۱۲۰ کیلو متر .
- ۲۳ - اصلاح وجفل اندازی سرک خنجان ،
اندراک ۹ کیلو متر .
- ۲۴ - اصلاح وجفل اندازی سرک سمنگان
و دره صوف ۴۵ کیلو متر .
- ۲۵ - اصلاح وجفل اندازی سرک سرهانی
و ده بالا ۱۷ کیلو متر .
- ۲۶ - اصلاح وجفل اندازی سرک شمرن و
زرغون شهر ۵۱ کیلو متر .
- ۲۷ - اصلاح وجفل اندازی سرک چارباغ
و درونته ۱۸ کیلو متر .
- ۲۷ - اصلاح وجفل اندازی قیصر ریزی
مجدد سرک در مسیر درونته . تورخم وغرنی
۱۴۰۴ کیلو متر .
- ۱۴ - سرک بخجال ، دیشو :
چون در قسمت ساختمان سرک مذکور که
قبلاً فر گیری بین المللی صورت گرفته بود
باز طرف بانک انکشاف آسیائی قیمت های
کمپنی های آفر دهنده زیاد وانمود شده بود
وباساس پیشنهاد وزارت فواید عامه و فیصله
مجلس عالی وزراء در سال ۱۳۵۵ داوطلبی
مجدد ساختمانی سرک مذکور رویدست گرفته
شده که تا اخیر سال ۱۳۵۵ بکدام نتیجه
نهایی نرسیده است .
- ۱۵ - پروژه سرک دیشوالی . سرحد ایران :
سرروی پروژه سازی سرک مذکور قبلاً تکمیل
شده و برای آغاز امور ساختمانی پروژه مذکور
توبیه وسایط ساختمانی یک سلسله اقدامات
صورت گرفته که نتیجه نهائی آن تا اخیر سال
۱۳۵۵ معلوم نشده است .
- ۱۶ - سرروی و پروژه سازی خط آهن :
پروژه خط آهن افغانستان که شامل خط
اصلی کابل پل علم ، غزنی . کلات ، قندهار
لشکر گاه . فراه ، هرات ، اسلام قلعه و دو
خط آهن بین وارت فواید عامه و کمپنی سو-
تراکر بوده طول مجموعی آن ۱۸۲۴ کیلومتر
را احتوا میکند قرارداد مطالعات و پروژه سازی
خط آهن بین وزارت فواید عامه و کمپنی سو-
فرانسیل فرانسوی که بتاریخ ۱۲ سرطان سال
۱۳۵۴ عقد گردیده و مطالعات مذکور شامل

دومرحله میباشد :

پل ولایت هرات :

ورکشاپهای مذکور که بطور مقد ما تسی در ماه جوزای سال ۱۳۵۵ شروع بفعالیت نمودند است والی اخیر سال ۱۳۵۵ اجرا آت آن در ساحه ترمیمات جاربه ، خفیفه و ثقیله بصورت عمومی قرار ذیل میباشد :

الف - مطالعات مقدماتی و اقتصادی در مدت چهار ماه .

ب - مطالعات انجنیری و تفصیلی در مدت چهار ده ماه .

مرحله اول مطالعات پروژه در اواخر سال ۱۳۵۴ تکمیل گردیده وبعد از تکمیل مرحله اول مطالعات مرحله دوم شروع و آن هم تا اواسط سال ۱۳۵۶ تکمیل خواهد شد .

۱۷ - مطالعات اقتصادی سرک متک ، غوربند ، بامیان ، بند امیر و گندهار ، ترین کوت :

الف - مطالعات سرک متک ، غور بند ، بامیان و بند امیر :

مطالعات اقتصادی سرک مذکور بطول ۲۳۶ کیلومتر قبلا اكمال شده است .

ب - مطالعات اقتصادی سرک کت، گندهار ترین کوت :

در اثر مطالعات سرک مذکور بطول ۱۶۶ کیلومتر میباشد .

ساختمان آن اقتصادی نبوده و عوض آن چنین تجویز شده که سرک های چاریکسار گلپهار، سروبی، و متک، گلپهار سروبی که طول مجموعی آنها بطور تخمین ۱۲۵۷۸ کیلو متر میباشد شامل پروگرام گردیده و مذاکرات و مطالعات اقتصادی انجنیری و تفصیلی آن هم اکنون با کمپنی موتر کلوبیس سویسی جریان دارد .

۱۸ - احیاء مجدد ورکشاپهای پشتون

- ۱ - ترمیم عراده جات موتوری ۶۱ عراده
- ۲ - ترمیم اسکرپیر ۸ عراده
- ۳ - ترمیم گریدر ۱۶ عراده
- ۴ - ترمیم لودر ۷ عراده
- ۵ - ترمیم کرین ۵ عراده
- ۶ - ترمیم شاول ۳ عراده
- ۷ - ترمیم واتر پمپ ۳ عراده
- ۸ - ترمیم کرنشافت ۱۳ عراده
- ۹ - ترمیم کمپریسور ۱ پایه
- ۱۰ - ترمیم جنراتور ۱ پایه

دوم : در ساحه مطالعه سروی و نقشه کشی تعمیرات -

ریاست تعمیرات وزارت فوائد عامه در ساحه امور پلانسازی (مطالعه سروی و نقشه کشی ترتیب مشخصات و برا ورد ، ترتیب اسناد ساختمانی ، ترتیب اسناد داو طلبی ، مراقبت ، کنترول و تطبیق نقشه ها و مشخصات در جریان کار و در امور تسلیم گیری پروژه های تعمیراتی از نقطه نظر تخنیکی و ارائه نظریات و مشوره های فنی و تخنیکی و رسیدگی بتمام اموریکه از نقطه نظر فنی به مسایل و پلانهای تعمیراتی دولت ارتباط میگیرد فعالیت داشته و فشرده فعالیتهای مذکور ذیلا

به صورت خلاصه ارائه میگردد :

۱ - درساحه پلان سازی (امور بطائمه سروری و نقشه کشی) -

در قسمت امور پلان سازی پروژه های تعمیراتی دواير . تصديبا وموسسات دولتي وپروژه های تعمیراتی عام المنفعه كه شامل سروری مطالعه وطرح ديزاين پلانهای عمومي ساحه پلان ونقشه های مفكوری وتفصيلی مهندسی . نقشه های انجنیری وساختما نی ونقشه های سیستم برق وتویر ونقشه های سیستم آبرسانی وبدرفت ، نقشه های نموده وعند الايجاب نقشه های سیستم مركز گرمی بوده مطابق پروگرام ها ونياز مندی مراجع دولتی پس از انجام مطالعات دقیق تحليل و ارزیابی جنبه های تخنیکي ، اقتصادی . ساختمانى وشرايط اقلیمی ومحیطی محلانیکه تطبیق پروژه های تعمیراتی مذکور مورد نظر بوده قرار آتی اجرا نموده است .

الف - پروژه های تعمیراتی ایكه همزمان نقشه های آن بصورت مكمل طرح ودیزاين و تکمیل گردیده است (۳۵) پروژه را احتوا میکند .

ب- پروژه های تعمیراتی :

كه نقشه های اقیمانده آنها در طرف سال ۵۵ تکمیل ویا قسمتی از نقشه های آن در سال متذکره انجام شده است عبارت اند از ۲۴ پروژه .

ج- ترتیب کاپی های نقشه :

جهت پیشبرد امور ساختمانی واجرا آت دواير مختلفه در مركز ولایات كشور در

طرف همین مدت بیش از شش هزار قطعه کاپی نقشه های تعمیراتی تهیه ربه اختیاز مراجع دولتی قرار داده شده است .

د- برآورد اول وترتیب لست مشخصات:

در طرف سال جاری پیش از سه هزار ورق برآورد اول ولست مشخصات امور ساختمانی وترمیم تعمیر های دولتی ترتیب ر به دسترس مراجع مربوطه گذاشته شد . است .

ه - مراقبت وکنترول وتطبیق نقشه ها و مشخصات پروژه های تعمیراتی در جریان کار وتامین شرايط فنی وتخنیکي در پروژه ها عبارت اند از ۲۷ پروژه .

در طرف سال ۱۳۵۵ روی بیش از يك صدو پنجاه موضوع ویرایلم تعمیراتی و ساختمانی پس از غور و مطالعه لازم نظریات ومشوره های فنی جهت رهنمائی واجرا آت دواير ارائه گردیده است .

ز - ترتیب اسنادداوطلبی وانجام داوطلبی ها وعقد قرارداد های ساختمانی ۸ پروژه بصورت گرفته ست .

برعلاوه اجرا آت فوق الذکر در ساحه مذکور تشبیت درجه کسبه گاران وتوزیع جواز نامه های بیش از یکهزار کسبه کار بصورت گرفته است .

در قسمت تاسیس موسسات ساختمانی خصوصی وبه منظور تنظیم فعلا لیتهای ساختمانی موسسات خصوصی مطابق شرایط وایجابات عصر . اعمار واكمال پروژه های

- تعمیراتی بصورت درست و مطمئن در سال ۱۳۵۵ در پهلوی ترتیب و تدوین قوانون موسسات ساختمانی خصوصي وطی مراحل انفاذ آن از مقامات صلاحیتدار به تاسیس چهار موسسه ساختمانی خصوصی در مرکز ویک موسسه ساختمانی در کندز اقدام شده و مراحل تاسیس دو موسسه ساختمانی خصوصی دیگر در مرکز ویک موسسه ساختمانی در ولایت بلخ تحت دوران میباشد .
- در اساحه دستگاه ساختمانی افغانستانی اجراء ذیل صورت گرفته است :
- الف- کار پروژه های ذیل در سال ۱۳۵۵ انجام گردیده است :**
- ۱- تعمیر اتومات و بندته خانه خیرخانه مینه .
 - ۲- هفت حق العبور شاهراه های عمومی در حصص دکو ، ثمرخیل ، سرخکان ، ماهی یو ، کلکان ، لوگر و میدان .
 - ۳- ترمیمات یرهنجی ولب زوار موسی بوهندون کابل .
 - ۴- چمکاری مکتب نرسنگ .
 - ۵- ویتترین اعلانات پارک شپرنو .
 - ۶- کار ترمیماتی کابل ننداری .
- ب: پروژه هاییکه در سال ۱۳۵۵ کار آنها دوام داشته و فیصدی زیاد پیش رفته است .**
- ۱- پروژه آرشیف وزارت امور خارجه که تاخیر سال ۱۳۵۵ کار آن ۷۰ فیصد پیش رفته پسو د به استثنای بعضی کسار های مربوط مرکز گرمی تعمیر تکمیل گردیده است .
 - ۲- پروژه اطلاعات پرواز میدان هوایی که تاخیر سال ۱۳۵۵ کار آن ۲۰ فیصد پیش رفته بود تکمیل گردیده است .
 - ۳- پروژه دیوار احاطه پیره د ار خاصه حفظ مراقبت سرکها که تاخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۶۰ فیصد پیش رفته بود تکمیل گردیده است .
 - ۴- تعمیر شرکت تجارت فراه قل که در ماه چهارم امسال کار آن شروع شده بود تکمیل گردیده است .
 - ۵- پروژه ورکشاپ مربوط صحت خانه واقع خیرخانه مینه تاخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۹۰ فیصد پیش رفته بود باستثنای کار آهن پوش آن تقریباً تکمیل گردیده است .
 - ۶- پروژه ورکشاپ طبیی واقع خیر خانه که تاخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۷۵ فیصد انجام شده ود تاخیر سال ۱۳۵۵-۹۸ فیصد پیش رفته است .
 - ۷- پروژه شش طبقه شرکت بیمه افغان که تا اخیر سال ۱۳۵۴ ۶۰ فیصد پیش رفته بود تکمیل گردیده است .
 - ۸- ساختمان هنگر های تخنیکي و دقتسار های اداری واقع بلچرخی مربوط فابریکات دستگاه، تکمیل گردیده است .
 - ۹- تعمیر لابراتوار امسال شروع و تکمیل گردیده است .
 - ۱۰- ساختمان شش پایه برج مراقبت

وزارت فواید عامه

- فابریکه پلچرخی امسال شروع و تکمیل گردیده است .
- ۱۱- تعمیر ورد کشاپ و تحویلخانه سیخ کول مربوطه فابریکات دستگاه امسال کار آن شروع و ۹۵ فیصد پیش رفتنه است .
- ۱۲- پروژه درگز و کسین سیروم مربوط وزارت صحت عامه واقع قرغه که تا اخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۶۰ فیصد پیش رفتنه بود تا اخیر سال ۱۳۵۵ (۸۰) فیصد پیش رفتنه است .
- ۱۳- پروژه چهارده طبقه مربوط ریاست خزینه تقاعد که تا اخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۳۵ فیصد کار اسکلیت تعمیر پیش رفتنه بود تا اخیر سال ۱۳۵۵ کار اسکلیت آن ۹۰ فیصد پیش رفتنه است .
- ۱۴- پروژه موزیم کابل که تا اخیر سال ۱۳۵۵ کار آن ۲۵ فیصد پیش رفتنه بود تا اخیر سال ۱۳۵۵ (۸۶) فیصد پیش رفتنه است .
- ۱۵- پروژه کوبالت مربوط ریاست پوهنتون کابل تا اخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۴۰ فیصد پیش رفتنه بود تا اخیر امسال ۷۰ فیصد پیش رفتنه است .
- ۱۶- پروژه آرشینف های مربوط وزارت اطلاعات و کلتور که تا اخیر سال ۱۳۵۴ کار آن ۷۵ فیصد پیش رفتنه بود و تا حال ۹۸ فیصد پیش رفتنه است .
- ج- پروژه هایبکه در سال ۱۳۵۵ گسار آن آغاز گردیده است :
- ۱- پروژه فابریکه نساجی کندهار که در
- برج نور سال ۱۳۵۵ کار آن آغاز گردیده است و تا حال ۲۰ فیصد پیش رفتنه است .
- ۲- پروژه مخزن آب پوهنتون کابل تا حال ۲۰ فیصد پیش رفتنه است .
- ۳- پروژه مسجد شریف خیرخانه مینه کار آن ۹۵ فیصد پیش رفتنه است .
- ۴- پروژه تریلی بس که در ماه ششم ۱۳۵۵ کار آن شروع شده بود تا حال پنج فیصد پیشرفته است .
- ۵- تعمیر پوسته خانه ده بوری که در ماه هفتم کار آن شروع شده ۹۵ فیصد پیش رفتنه است .
- ۶- تعمیر پوسته خانه شهری کارته پروان که در ماه هفتم کار آن شروع شده ۹۵ فیصد پیش رفتنه است .
- ۷- آهن پوش بام مقبره اعلیحضرت شهبید که در ماه نهم کار آن شروع شده بوده بود فیصد پیش رفتنه است .

امور ساختمانی ایکه توسط ریاست بنائی

در سال ۱۳۵۵ اجرا گردیده است :

- ۱- پروژه ساختمان شفاخانه دو صمد بستر هرات :
- این پروژه که دارای بلاکهای پو استی کلینیک، دفاتر اداری، اطابق نان، آشپزخانه شعبه جراحی، داخله، اکسیریز و شعبه عاجل با تکمال ساختمان چاه برداشت و تانک آب میباشد و همچنان در پروژه مذکور مشغول

د افغانستان کالني

ساختماني ليليه نرسنگ و تعمير رهائش
برای مجردین با ساختمان های داخل محوطه
مذکور شامل بوده و امور ساختمانی آن الی
اخیر سال ۱۳۵۵ - ۱۵ فیصد پیش رفتنه
است .

امور ساختمانی این پروژه که در سال

۱۳۵۴ آغاز یافته و بلاک های تحت ساختمان
این پروژه مشتمل اند بر تعمیر پولی کلینیک
دفاتر اداری ، عمارت جبر ا حسی
مردانه و زنانه عمارت شصت داخله و
اطفال لیلیه برای نرسبا و مکتب لیلیه و
اطاق طعام خوری و غیره ملحقات آن میباشد.
امور این پروژه از ابتدای سال در حدود ۸۰
فیصد پیشرفته است .

۵- اعمار پروژه پوهنځی طب پوهنتون

کابل :

امور این پروژه که در سال ۱۳۵۵ آغاز
گردیده که دارای بلاکهای متعدد میباشد
واز جمله صرف ساختمان بلاکهای (۶-۷)
که طوره اعمار طبقه اعمار میگردد تحت ساختمان
قرار گرفته و امور ساختمان آن شصت فیصد
پیشرفته است

۶- پروژه صنایع کوچک :

امور ساختمانی این پروژه که در سال
۱۳۵۱ آغاز گردیده و تاکنون صرف یازده
بلاک با ملحقات آن تکمیل و آماده تسلیم
دهی می باشد .

۷- پروژه کمیونتر :

این پروژه که در سطح ۶۴۵۰ متر مربع
اعمار گردیده که دارای ۶۸ اطاق خورد و کلان

۲- پروژه ساختمان نساجی نخی هرت :

تعمیرات این پروژه که دارای حجم تقریبی
۲۴۶۰۰۰ متر مکعب و سطح تقریباً
۲۵۰۰۰۰ متر مربع را احتوا مینماید .

امور پروژه فوق الذکر در سال ۱۳۵۵
شروع گردیده و الی اخیر سال ۱۳۵۵ تقریباً
۲۵ فیصد پیشرفت نموده است .

۳- پروژه مسلخ هرات :

این پروژه که از قرضه بانک جهانی
تمویل میگردد . کار ساختمانی آن در سال
۱۳۵۵ شروع گردیده و الی اخیر سال مذکور
۶۰ فیصد پیشرفت نموده است . و پلان
عمومی آن بطور خلاصه ذیلا تذکار میباشد :

۱- ساختمان ساحه بری انبار مسود
کنیف .

۲- سرد خانه و دستگاه ساسچ سازی .

۳- ساختمان برای گشتار گاه حیوانات .

۴- دفاتر .

۵- اطاق کنترل و محافظین .

۶- ذخیره خانه .

۷- گراجها ، ورکشاپها ، تانک ذخیره آب

و دوی خانه و همچنان تانک ذخیره نیسل
و غیره روغنیات میباشد .

تعمیرات شامل این پروژه دارای حجم

درسه بلاک میباید در سال ۱۳۵۵ آماده تسلیم دهی گردیده است .

۸- پروژه لیلی ۴ های پوهنخی طب پوهنتون ننگر هار :

این پروژه دارای ۸ بلاک که هر کدام در سه طبقه اعمار گردیده کار آن در سال ۱۳۵۳ آغاز گردیده و ناخیر سال ۱۳۵۵ کار آن ۹۴ فیصد پیش رفته است و همچنان درین اواخر کار ساختمان یک بلاک آشپز خانه و طعام خانه پوهنخی مذکور نیز شروع گردیده است .

۹- پروژه بعضی ترمیمات و ساختمان وزارت امور خارجه :

این پروژه شامل ساختمانیهای اطاقها برای محافظین، دیوار کتاره ها، و ترمیمات قصر استور وزارت موصوف میباید و کار های ساختمانی اطاقهای محافظین دیوار کتاره ها آماده تسلیم دهی میباید و ترمیمات قصر استور تقریبا ۸۵ فیصد پیش رفته است .

۱۰- ریاست بنانی :

غیر از امور ساختمانی لژ قبیل پروژه تحویل خانه های ریاست ابرسانی پروژه اطفائیه ولایت کابل و همچنان یک تعداد زیاد امور فلزی و نجاری موسسات دولتی و خصوصی را انجام داده است .

امور خانه سازی :

در قسمت خانه سازی بعنوان اینک زندگی از خانه شروع میشود و هسته اساسی ساختمان شهرها را مسکن تشکیل میدهد فعلا لیتهای ذیل در امور مذکور انجام داده است :

الف سدر قسمت اعمار بلا کپسالی رهایشی :

بلا کپائیکه قبلا امور ساختمانی آنها شروع شده بود بعضا تکمیل و بعضی دیگر آنها بفیصدی های مختلف ساخته شده است . که عبارت از تعمیر نمبر ۴۲، ۱۱۷، ۱۰۹، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۴ و ۱۱۵ میباشند .

ب- تعمیرات وزارت دفاع ملی که در ساحه کلوب عسکری اعمار گردیده اند عبارت اند از تعمیرات نمبر ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴ رهایشی .

ج- تعمیر نمبر ۱۰۶ وزارت اطلاعات و کلتور .

د- تعمیر انستیتوت اداره صنعت و مکتب هوتل داری .

ه- تعمیرات مکاتب پانزده صنفی ۶ باب .

و- ریاست خانه سازی بر علاوه امور فوق تولیدات مواد کاتریتی سیخ دار طرف ضرورت بعضی از دوایر و موسسات دولتی و اشخاص انفرادی را نیز اجرا نموده است و همچنان علاوه میگردد که فابریکه خانه سازی میکرو ریون نمره ۲ او رادر ساحه ۴۰ هکتار زمین تکمیل نموده است ، این پروژه بر علاوه ساحه شبکه های مجهز ابرسانی ، مرکز گرمی کانا لیزا سیون، برق سرك آبادانی و سر سبزی میدان های سپورت ، میدانهای بازی اطفال شبکه سرك آبادانی و سر سبزی میدان های سپورت، میدانهای بازی اطفال شبکه آبیاری، تنویر سركها و راه ها دارای ۶۴

داده و میدهد .
 در پلان هفت ساله انكشافی جمهوریت، اصلاح و توسعه فابریکه خانه سازی پیش بینی میگردد چنانچه قرار داد مربوطه به ترتیب اسناد تخنیک و نقشه های انجنیری و تعدیل فا بر یکه بعد از تصویب مجلس عالی وزراء و منظوری بنام علی رئیس جمهور بتاريخ ۱۳۵۵/۸/۱۰ امضاء گردید با تعدیل فابریکه قدرت و ظرفیت تولیدی آن به ۷۰ هزار متر مکعب مواد کانکریتی بلند خواهد رفت فابریکه خانه سازی سالانه ۱۴ بلاک پنج منزله و ۷ بلاک نه منزله اعمار خواهد نمود .

درساحه آبرسانی :

- اول - درشهر کابل الف - تمدید و انتقال پایب لاین شبکه سید نور محمد شاه مینه .
- ۱- نصب پمپ در چاه عمیق نمبر ۴ بگرامی بظرفیت ۴۰ ایتر آب فی ثانیه .
- ۲- ساختمان رسیونرکول و دستگاه کلورینیشن بحجم ۱۵۰ مترمکعب .
- ب - ساختمان ترانسیشن لاین درده افغانان .
- ۱- نصب يك پایه پمپ بظرفیت ۴۰ لیتر آب فی ثانیه
- ۲- تمدید نل اسپستوسن سمنت بقطر های مختلف ۱۲۰۰ متر .
- ج- پروژه افشار :
- ۱- ساختمان حفاری ۲ حلقه چاه تحقیقاتی ۴ الی ۸ اینج هریک به عمق ۶۰ متر .

باب تعمیرات مسکونی ۴ طبقه و پنج طبقه، يك باب کودکستان برای ۱۵۰ طفل، مکتب و ۱۲ باب تعمیرات کلتوری و تجارتي (یعنی سینما ، کافی، فروشگاه و مارکیتها) می باشد فعلا ساختمان ۱۴ تعمیر رهائشی پنج منزله جریان دارد که ۶ تعمیر آن دارای فرو شگاه مجهز و مدرن ملحقه و پیوسته میباشد .

ریاست خانه سازی علاوه بر ساختمانهای داخل پلان های مرتبه فابریکه اعمار و بسا همکاری فعال در اعمار انواع مختلف ساختمان های دولتی رانیز انجام داده است بطورمثال برای وزارت جلیلیه تعلیم و تربیه ۱۱ مکتب ابتدائی، متوسطه و لیلیه ساخته است اعمار مکاتب ابتدایی انستیتوت اداره صنعت، مکتب هتل داری و طعام خانه لیلیه خوشحال خان جریان دارد، در اعمار شفاخانه چهار صسد بستر اردو فابریکه خانه سازی سهیم مهمی داشته است .

اعمار شبکه های آبرسانی شهر های مزار شریف و کندهار، فابریکه خانه سازی انجام داده است . با ریاست سرکها و قوماندانی قوایکار در اعمار ساختمان پلها و انسواع تولیدات کانکریتی همکاری مؤثر داشته و این همکاری ادامه دارد .

فابریکه خانه سازی يك موسسه مجهز و عصری است تمام ساختمانها را کسه تکمیل نموده است و یا تحت اجرا قرار دارد باکیفیت عالی مهندسی و ساختمانی انجام

۲- ساختمان و حفاری ۴ حلقه چاه استحصالی تکمیل شده به قطر ۲۴ - انچ به عمق هر یک ۷۰ - ۸۰ متر و نیز ۸ حلقه چاه متذکره پمپ تست شده است .

۳- سا ختمان سر کهای اتصالی بین چاه ها بطول ۱۸۰۰ متر بعرض ۸-۷ متر .

د- پروژه مسیر در یای لوگر :

۱- حفار ۱۵ حلقه چاه تحقیقاتی بقطر ۱۲ به عمق تخمینا ۵۰-۷۰ متر تکمیل شده .

۲- حفار ۴ حلقه چاه امتحانی به قطر ۲۱ انچ و عمق ۷۰ - ۸۰ متر شده و نیز ۸ حلقه چاه آب پمپ تست گردیده .

۳- سا ختمان و قسما ترمیم سر کهای مواصلاتی بین چاه ها و مخزن بطول ۷-۶ کیلو متر صورت گرفته .

دوم - دروایات کشور :

۱- پروژه آبرسانی مزارشریف :

تعمیر شبکه طبق پلان کار ۱۸ کیلو متر مکعب تکمیل گردیده و نیز حفاری حلقه چاه عمیق به انجام رسید که مصرف یک شبانه روزی تقریباً لیتر آب پیش بینی بعمل آمده است .

۲- پروژه آبرسانی کندهار :

تعمیر شبکه با اساس پلان کار ۳۱ کیلو متر تطبیق شده و نیز یک تعداد شیر دهن آب به منازل توزیع گردیده که البته در فی شبانه روز مصرف یک نفر یکصد لیتر آب سنجش بعمل آمده است .

۳- پروژه آبرسانی هرات :

با اساس پلان کار تعمیر شبکه ۲ کیلو متر صورت گرفته و نیز تعداد زیاد شیر دهن آب به منازل توزیع گردیده است همچنین حفار دو حلقه چاه عمیق نیز تکمیل شده که البته مصرف یک نفر در ۲۴ ساعت یکصد لیتر آب پیش بینی شده است .

۴- پروژه آبرسانی جلال آباد :

تعمیر شبکه طبق پلان کار ۱۰ کیلو متر تکمیل و نیز یک تعداد شیر دهن آب به منازل توزیع گردیده که البته مصرف یک نفر در یک شبانه روز یکصد لیتر آب مدنظر گرفته شده .

۵- پروژه آبرسانی غزنی :

طبق پلان کار تعمیر شبکه در سالجاری ۷ کیلو متر بانجام رسیده .

آ- در پروژه آبرسانی خان آباد :

مواد ساختمان مورد نیاز این پروژه قبلاً از مرکز انتقال داده و کار ساختمانی و فعالیتهای آن مطابق پلان کار شروع و تاکنون ۷۰ کیلومتر تعمیر شبکه بانجام رسیده است .

همچنین سروی و مطالعات سدج های ذیل

بانجام رسیده :

دو مرکز شهر کابل :

۱- امور سروی شبکه آبرسانی منطقه ده نو بانجام رسیده پرو فایل و سکیج دیزاین آن رویدست است .

۲- امور سروی شبکه آبرسانی قسمتی

از جمال مینه پرو فایل (م- سکیج) دیزاین

مربوطه تکميل گرديده است .
۲- امور سروی شبکه آبرسانی قسمتی از کارته ۳ پرو فایل سکيج آن بانجام رسیده .
۴- سروی و دیزاین شبکه آبرسانی دستگه فرستنده تلویز یون در کوه آسمانی صورت گرفته .

الف- اجرا آت شهر سازی و مسکن از نگاه مطالعات مقدماتی و سروی های انجینیری درین ساحه سروی و مطالعات مقدماتی بیش از ۴۶ ناحیه های مختلف مراکز و ولایات و ولسوالیها و قصبات در ظرف سال ۱۳۵۵ صورت گرفته است .

ب- اجرا آت از نگاه طرح پلان عمومی، پلانهای تفصیلی، تعدیل اصلاح و انکشاف پلانهای شهری، تنظیم ارضی و امور مربوط به پلانهای منطقی در حدود ۵۰ ساحه صورت گرفته است .

ج- در ساحه خط اندازی و پیلر شانس امور بیش از ۲۸ منطقه مختلفه کشور انجام شده و یا تحت کار میباشد .

د- در ساحه طرح مسکن و مطالعه جنبه های مختلف مسکن نظریه شرایط مختلفه اقتصادی اقلیمی مناطق مختلفه کشور و طرح تیب های مختلف یا استفاده از مواد محلی به شکل اساسی و علمی و همچنان اجراء مطالعات اقتصادی ساختمانی ۲۲ وریانت های مختلفه آن طرح و دیزاین شده است .

ب- در ولایات کشور :
۱- امور سروی شبکه آبرسانی ولایت لغمان، بغلان و کندز تکمیل و نیز پرو فایل سکيج آنها بانجام رسیده است .
۲- امور سروی شبکه آبرسانی ولسوالیهای بلخ، خان آباد ولایت کندز، چمکنی ولایت پکتیا و پرو فایل (سکيج) آنها تکمیل شده است و نیز استاد سروی و مطالعات ولسوالی چمکنی بوزارت محترم صحت عامه ارسال و تسلیم گردید .

۳- امور سروی آبرسانی ولسوالی حضرت امام صاحب ولایت کندز با سکيج و پرو فایل آن بانجام رسیده است .
۴- امور سروی ترا نسیمیشن لاین جدید از کابل چهاریکارولایت پرو نالی مخزن داخل چند وار یانت و پرو فایل و سکيج آن تکمیل شده است .

در ساحه شهر سازی و طرح مسکن :
وزارت فوائد عامه که متکفل امور شهر

وزارت فواید عامه

در ساحه ترمیمات وسایل ووسایط ساختمانی :

- ریاست میخانیکی وزارت فواید عامه که متکفل اكمال عمومي وسایل ووسایط ساختمانی میباشد در قسمت ترمیم و فعال نگاه داشتن وسایط مذکور ذیل نقش عمده دارد اجراآتیکه در ظرف یکسال انجام شده زیلا بصورت خلاصه تقدیم میشود :
- ۱- ترمیم وسایط ثقیله ۲۹۴ عراده .
 - ۲- ترمیم وسایط خفیفه ۲۶۸ عراده .
 - ۳- ترمیمات جاریه ۱۸۴۰ عراده .
 - ۴- تولید اکسیجن ۴۰۴۱ پوتل .
 - ۵- سامان و پرزه جات ساخته شده
- ۸۸۶۰۶ عدد .
- قرار فوق فعالیتهای عمده وزارت فواید عامه در ظرف یکسال بصورت فشرده ترتیب بر علاوه فعالیتهای فوق وزارت فواید عامه در ساحه مدیریت های فواید عامه ولایات نیز یک سلسله اجراءات را مطابق دستاویز و دستور العمل جای متداوله بعمل آورده که البته هموطنان مسا اجراءات آنها را از نزدیک مشاهده ویا از طریق رادیو وجراند اطلاع حاصل نموده باشند .

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

دغه وزارت د جمهوري دولت د کلتوري پالیسي په پيروي، ودملي ارزښتونو، اجتماعي (ټولنيز) اپتياو او د عصر او وخت له ايجاباتو سره سم خپل اطلاعاتي او کلتوري خدمتونه داسي تنظيم او پراخه کړي دي، ترڅو له يوي خوا د هغه ونډه د ټولني د زهانو په سالمه خبرتيا او روښانه کولو کې مؤثروي اوله بلې خوا ملي فرهنگ ته زيات تيارز ورکړل شي او پدې برخه کې د مطالعاتو او وڅيړنو لپاره پراختيا ومومي. د مربوطو مؤسسو دروانو خدمتونو ترڅنگ د لمړي ځل د پاره د تلویزیون د ودانۍ له بنسټ اېښودلو او ددغې پروژې د لمړي ځل پيل او د بشپړېدو سره پدې برخه کې لومړني ګامونه اوچت شول. ددغې پروژې د کار له بشپړېدو سره د تلویزیون د اطلاع، ترویج، زده کړې او مشغولو د پير لويې وسيلې په توګه زموږ د ټولني خدمت ته وړاندي کېږي. همدارنګه د لرغونو آثارو د ساتنې، د لرغون پيژندنې څيړنو او علمي څيړنو په برخه کې نوي پروژې تر لاس لاندې ونيولې شوي.

د افغانستان د لويې جرګې له خوا د اساسي قانون تصويب، يوتاريخي ګام وچه تير کال د جمهوري انقلاب د اهدافو په رڼا کې اوچت شو. دغه ملي وثيقه چه د اپتياو او وخت لسه ايجاباتو سره سم زموږ ملي آرزوګانې او ارزښتونه احتوا کوي، د ۱۳۵۲ کال د چنگاښ د ۲۶ نېټې د انقلاب کلي اهداف، ملي ارمانونو ته رسيدل او په بيلو، بيلو ساحو کې د ټولني او دودام حرکت په برخه کې توضيح کوي. د اطلاعاتو او کلتور وزارت د مربوطو مؤسسو اجراءات د انقلاب د اساساتو، د ټولني مطالعاتي او کلتوري اپتياو، د فرهنگ د سالمې ودې او د عصر د ايجاباتو له مخې تنظيم او پراخه کړل. ددې ددغه وزارت د نشراتي مؤسسو او فرهنگي دايرو د تير کال د اجرانو لټه پز د همدغو معيارونو او ارزښتونو سره سم معرفي کېږي:

نشراتي اجراءات او خدمتونه:

نشراتي چارې د يوې مرکزي ادارې په توګه د څيړنو درياست له خوا اجرا کېږي. دغه رياست د خپلو مربوطو مديرينو سره له لارې د نشراتي مطالبو په برخه کې مرسته کوي. او د هيواد د تاريخي شخصيتونو د پيژندنې د مربوطو سيمينارونو جوړولو او د آثارو د چاپ او ویش په برخه کې لازمي اسانتياوې برابرې کړيدي.

د مرکزي څيړنو مديريت:

ددغه مديريت وظيفې د يوې مرکزي نشراتي

په هرحال د ټولو اطلاعاتي، کلتوري، هنري او طباعتي مؤسسو او دايرو خدمتونه داسي تنظيم شول ترڅو په ښه توګه او په پراخه پيمانه د افغاني ټولني او د هيواد د پيژندنې په خدمت کې وي او عامه ذهنيت د جمهوري انقلاب له لورې اهدافو سره سم د نوو بدلونونو منلو ته چمتو کړي.

اوارتباطی خانگی به توگه لاندینی خلورساحی تشکیلوی چه دتیرکال به موده کی یی دغه کارونه سرته رسولی دی :

۱- دکتابونو، رسالو، نشریو او مطبوع پانؤ دخپرولوپه برخه کی همکاری :

دغه مدیریت دهغو ټولو آثارودنشر او توزیع په برخه کی مشورتی نظورورکوی چه په هیوادکی دننه چاپیری .

۲- دسیمینارونو چوپول :

اطلاعاتو او کلتور وزارت دجمهوری دولت دکلتوری پالیسی په پیروی دهیواددنازخی خپرو دنجلیل اوفدردانی دپاره سیمینارونه دایروی .

ددغو سیمینارونو دچوپیدودزمینی برابرولو په مقصد دپوهانو دغوټودمقدماتو برابرولو، له پوهانو اوبروبولو دایروسره مکاتبه اوددغو سیمینارونو ترتیبول، ددغی خانگی دوظایغو له جملی څخه دی . لکه چه پدی لړکی دهیواد دنامتوعارف خواجه عبدالله انصاری هروی

سیمینار د ۱۳۵۵ کال (دغواپی ۸-۱۷) په کابل اوهرات کی اودعلامه سیدجمال الدین

افغانی دقدردانی سیمینار د ۱۳۵۵ کال دکب

(۱۸-۲۴) په کابل کی دافغانی اومیلمنوپوهانو

په گبون جوړشو . همدارنگه دهیواددغو دوو

دقدروزامنو آثار اودپوهانو دمطالعاتونتیجی

په (۵۰) ټوکونو کی نشر او توزیع شوه .

په دووروستیو پېړیوکی دپښتو دچاپ شوو

آثارو دسیمینارپه مقدماتی ترتیباتو کی دپښتو

دپرهمختیا له آمریت سره لازمه همکاری شویده

اودحضرت حکیم سنایی دسیمینار دچوپیدو

مقدمات هم چه دروان کال دتلی دمیاشتی په ۱۵ نیټه جوړپیری، دهمدغه مدیریت له خوا برابر شویدی .

۳- دبوی ارتباطی اداری په توگه له نشراتی مؤسسوسره همکاری :

دغی خانگی له یوه پلوه دوزارت ددایرو اومؤسسوپه خدمتونو پوری مربوطو لویایحویه طرح کولوکی همکاری کوی اوله بل پلوه یی

دیوه ارتباطی مرکزپه توگه په دایسرو او مؤسساتو پوری مربوطو نشراتی چارو کی

وظیفه سرته رسولی ده . دغه رازدافغانستان پیژندنی آثار اودهیواد دعرفانی او تاریخی

شخصیتونو دسیمینارونو آثار یی فرهنگسی مؤسسو اواخرجی پوهانوته توزیع کیدی .

پدغه ترڅکی، دخارجی اشخاصو او مؤسسو دغوښتنی په اثری ضروری مواد اومطالب

دهیواد دپیژندنی دپاره برابر او هغوی ته سپارلی دی .

۴- دهنری ښوونو دتدویر په برخه کی

همکاری :

دغه خانگه هنری ټلوته دامتیاز ورکولو وظیفه په غاړه لری . ددی دپاره چه دهنری

ټلوفعالیتونه په منظم شکل اوبڼه توگه تعقیب شی . دکنسرتونو اوبڼودنو دایرولونوی لایحه

په (۶۰) مادوکی ترتیب او تطبیق شویده، دنوی لایحی له مخی دتیرکال په موده کی

(۱۰) هنری ټلوته دکنسرت او ښودنی اجازه ورکپ شویده .

دولایانو د نشراتو مدیریت :

دغه مدیریت دوظیفې په توگه دولایاتو د اطلاعاتو او کلتور له آمریتونو سره دخپرونو برابرولو په برخه کې دمرکز دارتباطی ادارې په توگه همکارۍ کړې اودهیواد دولایاتو ورځپاڼې، جریدی او مجلې خپرنې اوازپاڼې کړې دي .

په عین حال کې دغه مدیریت دولایاتو د اطلاعاتو او کلتور له آمریتونو سره په تماس کې دی ترخودمسلكې اوداداری نقطه نظرڅخه دهغوی اړتیاوی پوره کړې . همدغه راز د نشراتی خدماتو دپراختیا دپاره یی دولایاتو له ورځپاڼو، جریدو او مجلو سره دنیكمرغه جمهوري نظام په رڼاکی لازمه او ضروري همکارۍ کړیده .

دغه رازدولایانو دخپرونو مدیریت،دهیواد له ویاړنې څخه د کورڅوکی، لکه دچنگاښ ۲۶ دجمهوری رژیم دتاسیس ورځ، دکارگر ورځ، دښوونکی ورځ دمورورځ دسوادورځ د مطبوعاتو ورځ دپښتونستان ورځ، دشورا دتاسیس ورځ ، دکوچنیانو ورځ اودملگرو ملتو نو دکالیږی په ورځ کې دضرورت وپمواد اوکلیشي ددولتي مطابق ریاست له لاری برابر اوداطلاعاتو او کلتور مدیریتونو ته سپاری . اوهم دورځپاڼو جریدو او مجلو کلكسیونونه ترتیبوی .

په ۱۳۵۵ کال کې دعلاقه مندانو دغوښتنې په اړددیدار اوانفاق اسلام دورځپاڼو تیراژپورته یوړل شول اودپکتیا دورځپاڼې او د هرات دمجلې قطع لویه شوه . همداراز دسمعی او

بصری آمریت په همکارۍ بهرنیو هیوادونه دښاغلي جمهور رئیس دمسافرت اوافغانستان ته ددوستوهیوادونو دمشرانو دمسافرت فلمونه دښودل کیدودپاره ولایاتونه لیرل شویدي .

دبانډنیو خپرونو مدیریت :

دبانډنیو خپرونو دمدریت اصلی وظیفه دټولو خارجي خپرونولکه کتاب، رساله، مجله، جریده، ورځپاڼه، رسم، فوټو، زنگوگرافۍ شوی فوټو، دموسیقی نوټونه، ټیکلی، فلم، سلاید، ثبت شوی آواز، تبلیغاتی، سیاسی اومذهبی پایواونورو مطبوعاتی موادو خپرنه اوکتنه ده چه له بیلو، بیلو خارجسی منا بغو څخه افغانستان ته رسپړی .

نوهوړې مواد دافغانستان دجمهوری دولت دکلتوری پالیسی سره سم ملاحظه اوازپاڼې شویدي ، دروان کال په موده کې له (۵۲۵۹۱) ټوکوڅخه زیات کتابونه، مجلې ، نشریې او ورځپاڼې، مستند او هنری فلمونه، ټیکلی، ثبت شوی فبتي اوداسی نورچه دمرکز اولاياتو دگمرکونو له لاری په انګلیسی، فرانسوی، روسی، آلمانی، هندي، جاپانی، ایټالوی اود نړۍ په نوروژبو افغانستان ته رسیدلسی ، دگمرکی اومخابراتی مراجعو له لاری دکنټی دپاره دغه مدیریت ته لیرل شویدي .

برسیره پردی، دبانډنیو خپرونو مدیریت دروان کال په اوږدوکې یوشمیر خارجسی نندارتونونه چه په کابل کې دایر شوی وو، ترکنتی لاندي نیولی اودهغو دجوړیدو په برخه کې یی نظر ورکړیدي .

د افغانستان کالني :

تنو مؤزنانو آزموينه اخیستل شويده دجومانونو او درسمي کولو اوارتقاء په برخه کې د کابل ښاروالی دجومانونو مدیریت سره همکاري شويده او په همدغه موده کې دخوجومانو په باره کې نظريه ورکړې شويده .
دولایاتو دتبلیغانو د نمایندگانو چاری شارل شويدي .

د پیام حق مجلې مدیریت :

د پیام حق مجله هره میاشت طبع او په کېون کونکو او علاقمندانو باندې ویشل شويده .

دغه راز ددغې مجلې مخصوصی کښې د حضرت محمد (ص) دمیلادیه احترام چاپ اود میلادالنبی په محفل کې ویشل شويدي .
دسمعی اوبصری آمریت :

دسمعی اوبصری آمریت ۱۳۵۵ کال دچنگاښ له ۲۶ نېټې څخه تر اوسه پوری د کابل، لوگر، غور، ارزگان، کندهار، کندز، بغلان، ننگرهار، بلخ اوسمگن په ولایاتو کې دښارونو او کلیو په ۷۷ بیلو، بیلو سیمو کې دسمعی اوبصری دتبلیقاتو (۲۲۱) پروگرامونه اجراکړي دي . دغه پروگرامونه دهغو مستقلو اخباری اوتربیوی فلمونوله ښودلو څخه عبارت دي چه په هیوادکې دجمهوری نظام له شروع کیدو څخه راپدینخوا پېښو او پرمختیاءو په هیوادکې دننه اودباندې دښاغلی جمهور رئیس دمسافرتونو دچشن دمراسمو جمهوری بیرغ دپورته کولو په نوی نظام څخه دخلکودهرکلی او پرمختیاءووقلمونه دی همدارنگه ملی سرود

د افغانستان کالني مدیریت د هیواد دپرمختیا او پراختیا جریانات په تیرکال کې دنړۍ له مهمو پېښو سره یوځای، او نور ضروری معلومات چه زمونږ دملی ژوندانه مختلف گوټونه معرفی کوی اوداړتیاوې مطالب راغونډکړي، دافغانستان کالني د خپرونسی نړۍ ته یی یوښه اوجامع شکل ورکړ . لکه چه تیرکال کې یی، دکالني د۴۲ گڼې په چاپولو برسیره یو رساله (په اسلامی دوره کې دافغانستان فرهنگي نقش ته یوه کتنه) تر عنوان لاندی دیوه اثر په توگه چاپ کړه . دغه راز دسپړنی کالني محتویات یی هم راغونډکړي اودیوه جامع اوعمده اثر په توگه چه دهیوادونړۍ مهمی پېښی اجتواکوی، دچنگاښ په ۲۶ نېټه دجمهوری انقلاب دخلورمی کالیزی په مناسبت چاپ ته یی اقدام کړیدی .

دتبلیغاتو لوی مدیریت :

دغی اداری دقولنی دافکارو روښانه کولو په ساحه کې خپله وظیفه دموعظسو په برابرولو پښتو تفسیر شریف دکارپرمخ بیولو ددینی او اجتماعی کتابونو یا مریوطو رسالو مطالعه کولو له لاری دلاندنیو څانگو پواسطه تعقیب کړیده .

دتبلیغاتو بود :

دپښتو تفسیر شریف گرامری او علمی اصلاحات تعقیب شوی، د(۴۰۰) ټوکو کتابونو اومجلو په باب یی نظریه ورکړیده .
دکابل ښار د(۱۸۵) تنو ملا امام او (۱۶۰)

د نيمروز ولايت له ۲۶ر۴۵۵ر۵۵۵ر۲۸ر۵۵۵ر
 پوري ۴ پروگرام يوه سيمه ۶۰۰۰ تنه .
 د کندهار ولايت له ۲۰ر۵۵۵ر۵۵۵ر۲۰ر۵۵۵ر
 پوري نه پروگرام څلور سيمي ۹۷۰۰ تنه .
 د کندز ولايت له ۱۸ر۷۱۸ر۵۵۵ر
 پوري ۲۵ پروگرام ۱۰ سيمي ۱۶۰۲۴ تنه .
 د بغلان ولايت له ۹ر۸۹ر۵۵۵ر
 پوري ۵۱ پروگرام ۱۴ سيمي ۱۸۴۲۰ تنه .
 د ننگرهار ولايت له ۱۸ر۱۸ر۵۵۵ر۲۸ر۵۵۵ر
 پوري ۴۲ پروگرام ۲۷ سيمي ۴۳۷۰۰ تنه .
 د سمنگان ولايت له ۱۶ر۳۲ر۵۶۳۲ر۳۲ر۵۶۳۲ر
 پوري ۳۰ پروگرام ۱۲ سيمي ۲۳۰۰۰ تنه .
 د بلخ ولايت له ۲۵ر۳۲ر۵۶۳۲ر
 پوري ۱۸ پروگرام ۶ سيمي ۲۱۰۰۰ تنه .

فيچري اډاره :

دغې ادارې چه دنشراتي موادو برابرولو
 د مرکزي ادارې په توگه يې د ۱۳۵۴ کال
 دلرم په مياشت کې د اطلاعاتو او کلتور وزارت
 په چوکاټ کې په فعاليت پيل کې، خپل
 مطبوعاتي خدمتونه يې په تير کال کې پراخه
 کړيدي . د يوه کال په موده کې له (۴۵۰)
 څخه زياتې مقالې، تبصرې او ترجمې پدې اداره
 کې برابرې شوي او د نشر دپاره د هيواد
 نشراتي مؤسسو ته سپارل شوي دي .
 له برابر کوشوو مطالبو څخه چه د جمهوري
 نظام د ارزښتونو او بېهغه کې د اساسي بدلونونو
 معرف دي، زياتره يې د نشراتي سويسي
 د پياوړتيا دپاره د ولاياتو ورځپاڼو ته ليرل شوي
 او نشر شويدي . په عين حال کې د وزارت

د جمهوريت تراني جمهوري سندري او
 شعارونه اورول شوي دنباغلي جمهور رئيس
 فوتوگانې ، مجلې او نېسان ، بيسرغ ،
 رسالې، جمهوري شعارونه، خلکوته خطاب وينا
 د افغانستان د جمهوري دولت اساسي قانون ،
 د جمهوري دولت د څلور کلنو اجرااتو او د اطلاعاتو
 او کلتور د وزارت د اجرااتو رسالې توزيع
 شويدي چه ټوله (۲۲۷۰۴۴) ټوله هغو څخه
 استفاده کړيده .

د دغو پروگرامونو تطبيق پدې برخه کې
 د پير مؤثر ثابت شويدي چه عامه اذهان پښه
 بيلو، بيلوچارو کې روښانه او د وروستيو
 پرمختگونو په باب معلومات تر لاسه کړي .
 وطنوالو له دغو پروگرامونو سره د پوره مينښه
 او علاقه وښودله . همدارنگه د سيمې اوبصرې
 آمريت د سلسلې سکرين خانگي په ۱۳۵۶ کال
 کې خپل فعاليت پيل کړي او يوشمير گټور
 پوسترونه يې د گرانو وطنوالو د استفادې دپاره
 برابر کړي دي .

په ۱۳۵۶-۵۵ کال کې د هيواد په ولاياتو کې د سيمې اوبصرې تطبيقات :

د لوگر ولايت له ۲۰ر۳۰ر۵۵۵ر
 پوري ۵ پروگرام يوه سيمه ۷۰۰۰ تنه .
 د غور ولايت له ۲۴ر۴۴ر۵۵۵ر
 پوري ۱۱ پروگرام يوه سيمه ۲۷۲۰۰ تنه .
 د کابل ولايت له ۲۶ر۲۶ر۵۵۵ر
 پوري ۱۸ پروگرام دوی سيمي ۳۲۹۰۰ تنه
 د ارزگان ولايت له ۲۶ر۲۶ر۵۵۵ر
 پوري ۱۶ پروگرام ۵ سيمي ۲۰۶۰۰۰ تنه .

په وياډوډاډيو افغانستان په لوی تالار، کابل نندارې، زینب نندارې اود پارک آوریانا په سینماگانو کې دایرشول همکارۍ وکړه . همدارنگه ددغې ادارې کارکوونکو د علمي او فرهنگي سیمینارونو په جوړیدلو کې مؤثره برخه اخیستې اودرسیدلو کتابونو په مطالعه کې یې له نشراتوسره همکارۍ کړې اولازمی مسلکي مشورې یې ورکړې دي . فیچرې اداره له خپل نوی تشکیل سره، دنشراتي موادو برابرولو ، درسیدلو لیکونو ترجمه کولو او په مسلکي اومشورتي اجرااتو کې دبرخی اخیستویه برخه کې خپلوخدماتوته پراختیا ورکوي .

ورځپاڼې :

دجمهوریت ورځپاڼه :

دجمهوریت ورځپاڼې دملي آرزوگانومعکس کوونکې هندارې په حیث نظریې، پرهختیایو او جریانات داخلی دی اوکه خارجي له واقعیني اومال اندیشې اوله ملي اوتیاوسره سم نشر اودخلکو اطلاع ته رسولی دی اودجمهوری دولت دیلانونو، پروژو اواقدماتو په پیژندنه کې یې ونډه اخیستې ده . دهمدغه پرنسیپ تعقیبولو دی ته زمینه مساعده کړیده چه دجمهوریت په ورځپاڼه کې دگډون تیراژپورته ولاړشی . دجمهوریت ورځپاڼې له یوې خوا اودجمهوریت مجلې له بلې خوا (چه په هرو دوومياشتو کې وځل خپریږي) داهاونو تیرولو دتنویری مراونو پرمخ بېولو او دجمهوری دولت داهدافودتبلیغ په برخه کې په امانت داری.

دایروله خوالیرل شوی پاڼې، دفیچرې ادارې له لاری ترجمه شوی اودغې ادارې ته دهمکارۍ سپارل شوی وظیفی پرځای شویدی . ددی دپاره چه ددغې ادارې خدمات په پراخه پیمانهدوام وکړی په روان کال کې یې له پراخ تشکیل سره خپل اجراات تعقیب کړل .

فیچرې ادارې د اطلاعاتو او کلتور وزارت دمقام په هدايت، دافغانستان دجمهوری دولت دلومړنۍ لویې جرگې په موده کې دملطبوعاتي خدماتو او اسانتیاو په برابرولو کې برخه واخیستله، (دجمهوری دولت اجراات) او (داطلاعاتو او کلتور وزارت څلورکلن اجراات) په نامه داخصاصی تشریو مواد او محتویات برابر اوجاپ کړل او هغه یې دلویې جرگې په غړو او همکارانو باندې په وړیاتوگه توزیع کړل . همدارنگه دلویې جرگې دغونه وپسـه جریان کې یې په وزارت اومؤسساتو کې له یوسل اودیرش ډول څخه زیات موجود کتابونه په وړیاتوگه دمملت نمایندگانوته ورکړل . دغه رازورځپاڼې اومجلې دمعلومات دزیاتوالي دپاره هره ورځ هغوی ته توزیع کیدلسی . کتابخانه اودهؤسساتو دهنری آثارو نندارتون دوزارت په تجویزیه ترتیب سره دهغوی په استوگنځی اودکابل نندارې په پورتنی تالار کې جوړشو . په عین حال کې ددغې ادارې مؤظفو کارکوونکو دهغو نمایشی او هنری پروگرامونوپه ترتیب کې چه دراديو افغانستان افغان نندارې، افغان فلم، دموسیقی آمریت اومیرمنوتولنی لهخوادلویې جرگې دنمایندگانو

سره خدمت کړېدی . دجمهوریت ورځپاڼه خپل په زرگونو علاقمندان دورځی په لمړیو وختوکی دورځی له جریاناتو څخه خپروی . باید وویل شی چه دولت په ۱۳۵۲ کال کی په خارج کی افغانی مخلصینو ته خدمت په مقصدیوه مالی خساره ومنله اوفیصله بی وکړه چه دغو مخلصینو ته دی جمهوریت ورځپاڼه ولیرله شی . دهمدغی فیصلی په اساس په لمړی ورځ کی زرگهی او وروسته دحمل اونقل دمشکلاتوله کبله په ورځ کی له څلورو سوو گڼو څخه زیات جمهوریت، دافغانی سفارت خانوله لاری لیرل شوی او لیرل کپړی .

برسیره پردی په باندنیو هیوادو کی یوشمیر افغانی مخلصینو شخصاً په ورځپاڼه کی دگډون غوښتنه کړیده . سربکال دجمهوریت دمجلی تیراژ دتیرکال په پرتله تریوی اندازی پوری زیات شوی اوعلاقمندان یی له مرکزڅخه برسیره په ولایاتوکی هم زیات دی . دجمهوریت ورځپاڼی اختصاصی صفحی چه دقلمی همکارانو په همکاری چاپیری دادی :

د(ښځه اوژوننا) صفحه، دورزش او قانون صفحه، دروغتیاصفحه، دښوونی او روزنسی صفحه، علمی صفحه اوستاسو دجمعی ورځی صفحی هره پنځشنبه نشر اوله پیرو تازه مطالبو څخه یی استفاده کیری . کوشن کپیری چه ډیرم تجرب لیکوالان دی رځی ته جلب کړی شی ترڅودغه صفحی له پخوانه زیات علمی بڼه غوره اوله اډتیا سره سم خلکو ته

وړاندی شی .

په څلورم مخ کی هره ورځ یومطلب له خارجی نشراتو ترجمه اووړاندی کپیری . پنځم مخ هره ورځ یوشمیر اختصاصی هنری اوډول ډول خبرونو ته بیلیری . پدغه صورت کی دجمهوریت ورځپاڼی اودجمهوریت مجلی خبرونی داسی تنظیم شوی ترڅودی درندی ورځپاڼی اومجلی په توگه خپله شایستگی وساتی اودغه نشراتی رسالت په سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، ټولنیز، روغتیاپی، حقوقی، علمی اوادبی ساحوکی په یوه مطلوب اوسالم شکل په مخ بوزی .

دانیس نشراتی مؤسسه :

دانیس ورځپاڼی په روان کال کی وکولی شوچه خپلی خپرونی نورهم ښی اوبه زده پوری وگرځوی اودهمدغه روش په اساس یی دوطنوالوزیاته پاملرنه جلب کړی اود گډون کوونکو شمیر زیات شوی دی . ددی دپاره چه ورځپاڼی ډول، ډول اوبه زده پوری مطالب دیلو، بیلوډوقونو دپاره وړاندی کړی دی، داوونی په زیاترو ورځوکی په لسو مخو نو کی یعنی دنورورځوپه پرتله دوه مخه زیات چاپیری .

دپنجشنبی په ورځوچه ورځپاڼه معمولا په دولسمو مخونوکی چاپیری ، په روان کال کی، کله کله په څوارلسو مخونوکی چاپ شویده . دخپرونوپه برخه کی برسیره پردی چه موقع ورکړی شوی دخلکو غوښتنی اوسالمی نظریی نشرشی، ددولت دپلانونو، پرمختگونو اوبدلونونو دمعرفی په برخه کی لوستونکوته دارزښتناکه

لکه چه (دمعرفت ډیوه) په ستون کی ددرسی مضامینو دتعريفاتو لړۍ دمعرفت ډیوی دابتکاری جدولونو چاپیدل، دلیک او لوست دزده کړی اودعلمی مشغولیتونو دپاره په مجله کی دکانکور دصفحی پرانیستل کیدل اوله علمی تجربوسره تفریحی صفحه په همدی جمله کی راځی. دممتازو اوصحتمندو شاگردانو دوعکسونو خپریدل اوله ممتازو او هنرمندو نجونو او هلکانو سره مصاحبو دلوستونکو زیاته توجه اویاملرنه جلب کړیده .

دکمکیانو انیس لاهم پدی هڅه کی دی چه دکوچنیانو ددغی یواځینر مجلی متن نور هم په زړه پوری وگرځوی اودنوی کال دپاره پی نوی ابتکارونه اوطرحی په نظر کی نیولی دی .

دهیواد نشراتی مؤسسه :

دهیواد ورځپاڼه دخپلی نشراتی پالیسی له مخی، دداخلی اوخارجی پیشو، دهیواد دفرهنگ او ثقافت اویه عمومی توگه دافغانی ټولنی دملی ژوندانه دبیلو بیلو اړخونو دروښانولوپه برخه کی خپرونی کوی .

دغه ورځپاڼه چه په پښتو ژبه په اتومخونو کی خپریږی دکورنیو دتربیوی، اجتماعی او اقتصادی مسایلو دحل کولو دپاره په اوونی کی یوځلی دهری یکشنبی په ورځ دکور او ټولنی په نامه یوه اختصاصی صفحه هم خپروی، سربیره به دی دغه ورځپاڼه دخپل تیرنشراتی کال په موده کی دهیواد دتاریخی آثارواولرغونو ابداتو دژوندی کولو او اهمیت په باب یولی مطالب هم خپاره کړی دی .

دهیواد ورځپاڼه په هیوادکی دهبری او

اوکافی مطالب وړاندی شوی اودورځپاڼسی دخپرونو زیاته ساحه پی نیولی ده .

ورځپاڼی، دخینودایرو اومؤسسو له پلوه دخلکودمشکلانولیری کولو په لارکی په روان کال کی دمربوطو دایرودرئیسانو او نمایندگانو په کیون سمپوزیمونه دایر، اوتولی یوښتنی اوځوابونه پی نشرکړی چه دارزښتناکو مطالبو په توگه دیوښتونکوله ځوامنل شوی، دهغوی قناعت پی حاصل کړی اوانعکاسات پی مطلوب اودرضایت وړو .

دیشخند او نوشخند ستون چه اقتصادی مطالب لری، په روان کال کی دورځپاڼی په مخونو کی زیات شویدی .

دژوندون مجله :

دغی مجلی، دیوی اوونیزی مجلی په توگه ذوقی، معلوماتی اوتحقیقاتی اونور موضوعات چاپ اودعلاقمندانو داستفادی دپاره وړاندی کړیدی . په تیرکال کی هڅه وشوه چه دیوهانو اومحققینو نظریی ملی اوجتماعی مسایلو ته جلب اوبدی باره کی په مجله کی ځینی صفحی نشرشی . دغه رازکوشن وشوچه دلیکوالانو په همکاری. په زړه پوری مطالب برابر اود لوستونکو له ذوق اوزمونر دټولنی له فرهنگی اړتیا سره سم چاپ شی .

دکمکیانو انیس :

دکمکیانو انیس مجلی تیرکال برسیره پردی چه په سل گونو داستانونه اویه زړه پوری تفریحی مطالب اوموضوعات نشر کړی، داسی مطالب پی هم نشرکړل چه هغوته دنجونو او هلکانو دپاره دمړستیال درس نوم ورکولای شو.

ده چه دخپلو امکاناتو په حدودکي دافغانستان دجمهوريت فرهنگي، اقتصادي او اجتماعي گوتونه معرفي کړي . په دې برخه کي ددغه لوي مديريت لانديني خپروني يادولای شو: الف- دآريانا دري ميا شتنسې مجلسه (دافغانستان جمهوريت) په منظم ډول. په انگليسي ژبه چاپ شوي ده .

ب- دافغانستان جمهوريت کالسي . چه ۱۳۵۵ کال دسلواغي په مياشت کي په (۵۳۵) مخونوکي له چاپ څخه وتلي . ج- هغه غيره و قوته مصوري نشريي چه ددغه مديريت له خوا په ۵۵ کال کي چاپ شوي، دادی :

دافغانستان لاسي صنايع، په افغانستان کي ماشيني صنايع، دافغانستان محلي جامي ، دافغانستان معارف، دافغانستان دجمهوريت رنگه پامفلت او دافغانستان په سباب دسيدجمال الدين په سيمينارکي دکلون کونکو پوهانو نظر .

د- دافغانستان پيژندنې لوي مديريت په ۵۵ کال کي، دملي بيرغ، ملي سرود، عکسونو، کتابونو او دهيواد دپيژندنې دنورو موادولپراو په باب دمختلفه هيوادونو دعلاقمندانو غوښتنې برخاي کړي دي .

ه- سس بيره پدي دکابل قايمز نشراتي مؤسسې دافغانستان پيژندنې پر مختلفو برخو کي له خارجي محققينو او متتبعينو سره همکاري کړي اولازم معلومات يي هغوي ته ورکړي دي. چه په دې لړ کي لانديني نشريي په وړيا توگه توزيع شوي دي :

ورزشي خپرو او انکشافونو مربوط معلومسات او اطلاعات هم خپروي، ددي دپاره چه دهيواد داطلاعاتي او کلتوري پاليسي له مخي، دليکوالو دآثارو دچاپولو په برخه کي ددغي ورځپاڼسي نشراتي ونډه ترسره شوي وي ، دروان کال له پيل کيدو څخه دمخه ۱۳۵۶ کال په اوږدو کي د (سيپريمي اوڅمکي په گرد چاپيره راگرځيدل) تر عنوانونو لاندي دوه کتابونه چاپ شويدي او ددغي ورځپاڼي دعادي خپرونو په څنگه کي به ددغه ډول نورو کتابونو او قلمي آثارو چاپولو ته هم اقدام وشي .

د ۱۳۵۶ کال دشروع کيدلو څخه راپه ديخوا په پرله پسي توگه دگران هيواد دانکشافي پروژو او ددولتي مؤسسو اوصنعتي فابريکو دفعاليتونو په باب دهيوادورځپاڼي دخبريالانو دخانگي په واسطه يولي مرکي اوراپورتاژونه خپاره شوي دي چه البته په راتلونکي وخت کي به هم دورځپاڼي مضمونونو او ثقافتسي چارودانهول دپه نظر کي نيولوسره داختصاصي اوعادي مرکو اوراپورتاژونو دخپرولو سلسله جاري وساتله شي .

کابل قايمز :

دکابل قايمز ورځپاڼي دجمعي مفاهمسي ديوي عمده وسيلې په توگه په انگليسي ژبه خپلوخپرونو ته دوام ورکړي . دافغانستان او نړۍ انکشافات او جريانات يي په بيلو، بيلو برخوکي منعکس کړي دي .

دافغانستان پيژندنې لوي مديريت چه ددغه رياست په چوکاټ کي فعاليت کوي هڅه کړي

د اطلاعاتو او کلتور وزارت:

- ۱- دښاغلي جمهوررئيس د ويناو کلکسيون ۲۴۱ ټوکه .
 - ۲- د آريانا افغانستان ريپبلک مختلفي گڼي ۲۴۷۷ ټوکه .
 - ۳- د ۱۹۷۴-۷۶-۱۹۷۷ کلونو انگليسي کالني ۴۴۴ ټوکه .
 - ۴- جمهوريت تر عنوان لاندې رساله ۶۵۷ ټوکه .
 - ۵- مختلف پامفلټونه ۲۶۹۰ نسخي .
 - ۶- دهرات د ښار پيژندنې نثريه ۳۷۵ نسخي .
 - ۷- مختلف سلايدونه ۳۵ فريم .
 - دغه راز په دې لړکي د توزيع د مديرست له خوا يوشمير نثري لکه د جمهوري بيرغ ملي سرودنو تيشن ، پوسترونه ، د افغانستان نقشه ، دکابل ښار نقشه او پست کارتونه هم بيلو، بيلو مڼابوټه سپارل شوي دي .
 - همدارنگه يوزيات شمير نثريي دخپرونو رياست ته ورکړل شوي چه تل يي علمي او بين المللي شخصيتونو، کتابتونونو ته ورکړيدي .
- د کډول مجله :**
- د کډول مجله لکه چه له نامه څخه يسي پوهيدل کيږي او يوه زړه لرغوني آريايي ريښه لري، دکورني او ښځي معني ورکوي .
- دغه مجله د افغانستان د جمهوري دولت دکلتوري پاليسي په اساس منځ ته راغلي او هدف يي د افغانستان د ښځو تنوير او معاصر ژوند او په ملي او اجتماعي چاروکي برخسې آخيستودپاره دهغوي چمتوکول دي .
- د کډول مجلې د تاسيس مقدمات ۱۳۵۵ کال د وږي په مياشت کي برابر او لومړنۍ گڼه يي په دوه سوه مخونوکي د ۱۳۵۵ کال د مرغومي په مياشت کي په ښکلي قطع او صحافت سره له چاپ څخه ووتله . د کډول مجله چه د هيواد دمطبوعاتو په افق کي نوي ختلي، وياړي چه لومړۍ گڼه يي د جمهوريت د وږي په دريم کال کي په لومړۍ لويه جرگه کي د ملت نمايندگانو ته توزيع شوه .
- د کډول مجله علمي، تحقيقي، اخلاقي، اجتماعي، تربوي او ذوقي مضامين او لنه داستانونه چاپوي . تراوسه پوري د دغې مجلې دري گڼي طبع او د علاقمندانو داستفادي دپاره وپاږدي شوي دي .
- د کډول مجله زيارباسي تر خودهيواد او نړۍ د هسپورو ښځو ځلاندي څيري پخپلو صفحو کي نشر کړي، که څه هم دغې مجلې نوي په فعاليت پيل کړي، مگر پدي بريالي شوي ده چي د علاقمندانو پاملرنه ځان ته جلب کړي .
- د ولاياتو د اطلاعاتو او کلتور آمریتونه :**
- د اطلاعاتي او کلتوري فعاليتونو پر مخ بيولو دپاره د اطلاعاتو او کلتور آمریتونو په مربوطو ولاياتو کي خپل فعاليت ته دوام ورکسړي او خپل اجراء يي د جمهوري انقلاب د اهدافو او کلتوري پاليسي په رڼاکي تنظيم او پراخ کړيدي . البته دورځپاڼو خپرولو ترڅنگه د اطلاعاتو او کلتور آمریتونو دخپلو مربوطو ځانگړو پواسطه نور مطبوعاتي خدمتونه هم تر سره کړيدي او هڅه يي کړي ده چه د دوغودما او ساحه پراخه شي .

- لاندینی ورځپاڼی او مجلی د ولایاتو د اطلاعاتو او کلتور د امریتونو له خوا خپریږي :
- ۱- د اتفاق اسلام ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبه
 - ۲- د پیدار ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو
 - ۳- د ننگرهار ورځپاڼه په پښتو ژبه په څلورو مخونو کې د ننگرهار د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۴- د طلوع افغان ورځپاڼه په پښتو ژبه په څلورو مخونو کې د کندهار د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۵- د وړانګی ورځپاڼه په پښتو ژبه په څلورو مخونو کې د پکتیا د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۶- د اتحاد ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د بغلان د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۷- د سناني ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د غزني د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۸- د پروان ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د پروان د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۹- د ډیوی ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د جوزجان د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۱۰- د فاریاب ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د فاریاب د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۱۱- د بدخشان ورځپاڼه په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د بدخشان د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۱۲- د هلمند جریده په پښتو ژبه په څلورو مخونو کې د هلمند د اطلاعاتو او کلتور امریت .
 - ۱۳- د کندز جریده په پښتو اوډری ژبو په څلورو مخونو کې د کندز د اطلاعاتو او کلتور امریت په اوونۍ دوه ځلې .
 - ۱۴- د سیستان جریده په پښتو ژبه په څلورو مخونو کې د فراه د اطلاعاتو او کلتور امریت په اوونۍ کې دوه ځلې .
 - ۱۵- د هرات مجله په پښتو اوډری ژبو د هرات په ولایت کې د هرات میاشتنۍ .
 - ۱۶- د کندهار مجله په پښتو ژبه د کندهار په ولایت کې د کندهار میاشتنۍ .
 - ۱۷- د ننگرهار مجله په پښتو ژبه د ننگرهار په ولایت کې د ننگرهار میاشتنۍ .
 - ۱۸- د پکتیا مجله په پښتو ژبه د پکتیا په ولایت کې د پکتیا میاشتنۍ .

راديو افغانستان :

راديو افغانستان د تير کال په موده کې د جمهوري دولت د کلتوري پالیسي په پيروي، او د اطلاعاتو او کلتور د وزارت په لارښوونه هڅه کړې ده چې له ملي روحيي سره سم په منظم ډول خپلو خپرونو ته د خلکو د ذهنونو دروښانتيا او خپرتيا په لار کې دوام ورکړي او هغه نور هم پراخه کړي او خپل نشراتي خدمات، ديپلو، بيلو پروگرامونو په خپولو سره چې (۷۴) تربيوي، تنويري، اطلاعاتي

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

اوهنری پروگرامونو ته رسپږی دورخنیو او اوونیزو پروگرامونو په صورت په خارج کی وطنوالوواو علاقمندانوته وړاندی کوی . پدی ترتیب دکورنیو خپرونو دساعتونو شمیر په اوونۍ کی (۱۵۱) ساعتو او ۳۰ دقیقو اود بانډنیو خپرونو دساعتونو شمیر (۳۱) ساعته او ۳۰ دقیقه رسپږی .

الف- دنشراتو آمریت :

درادیو افغانستان کورنۍ خپرونی دخلورو مهمو اداروله لاری چه روزنی، اطلاعاتو، هنر اودبیاتو اوموسیقی اداری دی دافغانی ټولنی لهملی، ټولنیزاوسیاسی اړتیاوسره ډول،ډول پروگرامونوپه چوکاټکی برابراو نشرتهسپارل کیږی چه البته دهنودخارنی او بررسی،دپاره دپروگرامونو خانگه اودثبت اونشر دپاره یی تخنیکي آمریت مکلفیت لری .

۱- د اطلاعاتو اداری :

دغه اداره چه د اطلاعاتاتی اواخباری موضوعاتو دخپرولو مسئله ده دخپرونو په سرویس کی دکورنی اوبین المللی پښتسو مربوط خپرونه خپروی، پر سیره پسر دی دراپورتاژونو برابرول، دکورنۍ جسرایدو دتبصرو اوورخی دپښو دتفسیرونو خپرول هم دهمدغی اداری وظیفه ده .

دجمهوری مترقی نظام له اهدافوخخه دخلکو دخپرولو اوپرمختیا اوپراختیا دلارو دعلمی تحلیل اوخپرنی دپاره هره اوونۍ دنیمساعت دپاره (دجمهوریت په پلوشوکی) پروگرام اودغه رازداقتصادی موضوع گانو توضیح ا و

تفهیم دپاره هره اوونۍ دپنخلسو دقیقودپاره اقتصادی پروگرام برابر اوخپروی .
دتیرکال په موده کی دسهار ، غرمی، از ماښام دخپرونو له خپریدلو خخه سر بیره (۵۲) (دجمهوریت په پلوشوکی) پروگرام ، (۳۶۵) پښتو اودری تفسیر او ۵۲ اقتصادی پروگرامونه داطلاعاتو له اداری خخه نشرشوی دی .

داوونۍ دهممو سیاسی پښو تفسیر چه په تیروکلونوکی دجمعی په ورخو دپنخودقیقو دپاره خپریده دروان کال له پیل خخه دنړۍ، سیاست اوپښی) ترعتوان لاندی په (۱۵) دقیقو کی شای کړی شوی چه داوونۍ دنورو مهمو پښو په خنگ کی سیاسی اصطلاحات اومفاهیم په داسی شکل سره چه هر خوک پری وپوهیږی توضیح کیږی .

دغه رازدتیرکال په اوږدوکی داخباری مطالبو اوسایسی تفسیرونو برابرولو دپاره دیوه آرشیف اساس کیښودل شو، په کابل کی دملگروملتو داطلاعاتو داداری اوونیز (۱۵) دقیقه ریترپروگرام اوددوستو هیوادونو دملی اواخصو ورخو پروگرامونه هم داطلاعاتو داداری له خواثبت اوخپریږی .

۲- د روزنی اداره :

دغه اداره دښوونۍ، روزنی، ټولنیز او معلوماتی مطالبو او پروگرامونو برابرولو اوخپرولولوظیفه په غاړه لری اودټول هیواد خلکوته دتنویری او ارشادی اړتیاوله پلوه درادیو افغانستان دپیرو مهمو ارگانونه خخه شمیرل کیږی .

د ډیپل څېړنې او آموزشی رسالت له مخې د هر پروگرام د اعلامندو آوزیدونکو له غوښتنې او دهغوی د پوهې او ژوندانه له سویی سره سم د ډول، ډول او مختلفو تربیټی ، آموزشی، ټولنیز او اجتماعی پروگرامونو برابرولو او خپرولو سره چه دننی ژوند اپټیاووته ځواب ورکوی او د جمهوری نظام له مترقی اهدافو سره سم د ذهنی او فکری ودی او انکشاف ضمانت کوی، هره ورځ د اوزیدونکو په خدمت کی ده .

د نوموړو اهدافو په نظر کی نیولو سره دروزنی اداری د تیر کال په موده کی هم د تربیټی او ارشادی پالیسی په چوکاټ کی د هیواد دخلکو دملی، ټولنیز، روغتیایی او عرفانی اپټیاو سره سم دلاندنیو پروگرامونو په وړاندی کولو سره د ګرانو اوزیدونکو د ذهنی او فکری ودی او انکشاف دپاره هڅه کړی ده :

د (کورنی ژوند) د (۳۱۷) پروگرامونو په خپرولو سره چه تربیټی، ټولنیز، روغتیایی موضوعات احتوا کوی، د کورنیو د اذهانسو دروښانه کولو په مقصد ددوی په خدمت کی ده او (دخوانونو) د پروگرام له لاری یی چه په تیر کال کی (۵۱) پروگرام وړاندی شوی د هیوادخوان نسل ته یی په بیلو، بیلو اختصاصی موضوع ګانو کی معلومات ورکړی

او هغوی یی د خپلې پوهنی، اورا تلونکی ملی او ټولنیز مسئولیتونو ته متوجه کړی دی .

په ټولنیز چارو کی د ښځو د تشویق او برخی آخیستلو او د جمهوری اهدافو په رڼا کی خپلو حقوقو اوملی ټولنیز وجایبو ته ددوی

د ډیپلرنی دپاره (دښځو په ژوند کی نوی رڼا) د (۵۲) پروگرامونو په خپریدلو سره د تیر کال په موده کی په زړه پوری خپرونی شوی دی. دغه راز په تیر کال د کلیوالو اوبزرګرانو پروگرام د انقلاب د هدفونو په رڼا کی له ارزښتناکو محتویاتو او په زړه پوری پېښو او ګټورو مطالبو سره تنظیم او وړاندی او د هیواد د اقتصادی پرمختیا او د ګرځنی د چنارو د انکشاف په ساحو کی د جمهوری دولت له انکشافی او اصلاحی پروژو څخه د بزګرانو د زیاتی څیزتیا دپاره معلومات ورکړل شول چه په دی لړی کی تیر کال ټوله (۳۶۵) پروگرامونه نشر شوی دی .

د کوچنیانو اختصاصی پروگرام په اوونۍ کی دوه ځلی خپری او دهغه مقصد د کوچنیانو د ذهن وده اوله ټولنیز، تاریخی، تربیټی او معلوماتی مسایلو او د هیواد له فرهنگی او کلتوری افتخاراتو څخه ددوی خبرتیا ده په تیر کال کی (۱۰۴) پروگرامونه د هیواد د کوچنیانو دپاره وړاندی شوی دی .

برسیره پردی لند د استازونو په (۳۶۵) پروگرامونو کی د کوچنیانو د مشغولا او د فکری او ذهنی ودی دپاره نشر شوی دی .

ذهنی مسابقه چه یو ټولنیز پروگرام از د زهنی او معلوماتی انکشاف دپاره یوه ښه وسیله بلله کیږی ، د رادیو له استدیو ګانو څخه د باندی د ایشرویی په خاصو وختونو، داختر په ورځو او فوق العاده پروگرامونو کی نشر شوی، چه په تیر کال کی د نشر شورو

- پروگرامونو شمیر (۵۴) ته رسیدلی دی .
- د (مونږ او اوریدونکي) پروگرام د هیواد د اوریدونکو ټولنیز او معلوماتي ارزښتناک و پوښتنو ته ځوابونه ورکوي چه په ۱۳۵۵ کال کي (۵۰) پروگرام نشر شوي دي .
- د سازونو او رازونو پروگرام :**
- دغه پروگرام دروزني اداري يو بل معلوماتي پروگرام دی چه پکښه جلوبنگسي او داووزینو ور موضوعات او مطالب دنړۍ لهر گوټ څخه د علمي معلوماتي اوتازگي له حیشه خپروي .
- د دغه پروگرام مطالب عموماً د ساینس او تکنالوژي نوی پدیدي ، جغرافیایي اولرغون پیژندنې اکتشافات او دروڅنې ژوند په باب دنړۍ په زړه پوري کوچني بیبي تشکیلوي راغونډ کړل شوي موضوعات ، د سازونو او رازونو د پروگرام د دوه ساعته خپرونو په ترڅ کي دخلکوله له خوښو کوشو و سندروسره یوځای تنظیم او خپریږي .
- د دغه پروگرام د ډول مطالبو په جمله کي ، ځینی برخی داووریدونکو لیرل شوو مطالبو اوله کلکسیونرانو سره مصاحبو ته ایلي شوي ، چه دغه کار پروگرام نور هم په زړه پوري گزځولي دي .
- اومغان سحر :**
- تربیوي اوتلقیني پروگرام دی چه خپل مطالب یی په پراخه پیمانه د افغاني ټولنی او سنډیوایټیاو ته پیل کړی دی . دغه پروگرام درخصتي له ورڅوڅخه په پرته په ۳۱۴ پروگرامونو کي نشر شو .
- موغلي اودینی مضامین او ویناوی زیاتره د تبلیغ له نظره زموږ دخلکو دننیو ملی او ټولنیز اوتیاو دمحمور له مخي عیار شوی دی او ارزښتناکه او گټور ټکی یی د نظام د اهدا او اودینی ارزښتونو په رڼا کي دیووالی د ټینگښت او ټولنیز مسئولیتونو د احساسولو د پاره خلکو ته وړاندې شول .
- د تیر کال په اوږدو کي دخپرونو شمیر یی په لاندی ډول دی :
- د قرآن حکریم تلاوت ، د حق دلاری تفسیر ، هره ورځ نیم ساعت ټوله ۳۶۵ پروگرامه .
- سیرت النبی (ص) د تعیل له ورڅو څخه په پرته (۳۱۱) پروگرامه .
- (مردان حق) د جمعی په ورڅو (۵۴) پروگرامه .
- موغلي د جمعی په شپو او ورڅو کي (۱۰۴) پروگرامه .
- د روزی د میاشتي ، مولود شریف ، اختزونو ، محرم الحرام څاهڅ پروگرامونه (۴۰) پروگرامه .
- د روغتیا د ساتنی اوله غارو غړو څخه د هغی د ساتنی او دروغتیا او چاپیریال ، کورنی او فردي حفظ الصحی ته د عامه خلکو دلاریونو د پاره (د رادیو طبیب او تاسی او ستاسو روغتیا) پروگرام دکمیت او کیفیت له نقطه نظر نه پراخ شوی چه له هر یوه (۵۴) پروگرامه .
- په تیر کال کي اوریدونکو ته وړاندې شول .
- داختصاصی پروگرامونو په محتویاتو کي هم چی له نورو څخه د رادیو افغانستان په همکارۍ خپریږي لکه سره میاشت دوه نې غږ او پولیس د ټولنی خدمتکار یولې گټور بلونونه راغلې دي چه خپور شوو پروگرامونو

ستاسوپه خدمت) کې تر عنوان لاندې دنوی کال له پیل څخه پخپلو خپرونو باندې زیات کړې، ترڅومؤسسی اودولتی دایری چی دعامه خدمتونو مسئولیت ورپه غاړه دی ، په دغه پروگرام کې په وارسره برخه واخلي، اودخپلو وظایفو اوکارونو په باب داوریونکو پوښتنواو پیشنهادونو ته ځواب ورکړي

دهنر اوادبیاتو اداره :

رادیو افغانستان دگران هیواد دفرهنگتک اوادبیاتو دساتنی په برخه کې دخپل اطلاعاتی اوآموزشی رسالت په څنگکې خپل فرهنگي اوهنری خدمتونه دهنر اوادبیاتو اداری له لاری سرته رسوی. دغه اداره چه درادیو افغانستان دادبی، هنری اوتفریحی مطالبو دنشر اوخپرولو مسئوله ده دنشراتی پالیسی په نظر کسی نیولوسره بیل، بیل پروگرامونه چه هنری محتویات لری تنظیم اوخپروی چه هریو بی په ټاکلی ادبی، فرهنگي ، هنری اوتفریحی ساحوکې گرانو اوریونکوته خدمت کوی .

ډرامونه، داستانونه، تمثیلی پارچی اوټول ادبی پروگرامونه لکه ترازوی طلائی، دشومهدم انگازی، ازهرچمن سمنی، رادیویی مجله بازار هنر ، رادیویی تیساتر، حرف خوش، موسیقی ونکته ها، اندیشه وزندگی

رادیویی مجله چه دهنر اوادبیاتو داداری سویه لرونکو پروگرامونوڅخه ده، په اوونۍ کې یوځل داوریونکو دپاره دعلمی مسائلوپه باب ژورمطالب خپروی .

داستانونه ، آموزشی او ادبی مطالب ، دعلمی څیروپیژندنه اوعلمی مطالب ددغه

شمیری په تیرکال کې په ترتیب سسر ۰ ۲۶،۲۶ او ۵۲ پروگرامه دی

څلورویشت پروگرامه (دنړۍ مشاهیر) ترعنوان لاندې تیرکال نشر شول ، نوموړی پروگرام زیاتره دهیواد دمشاهیرو اوپوهانو پیژندنې ته وقف شو .

(دورزش نړۍ) پروگرام چه دهیواد او نړۍ په زړه پوری سپورتي څېرونه منعکس کوی، دنړۍ په ورزشی څېرونه سربیره په تیره بیادملی سپورتونو په باره کې مطالب اوپه زړه پوری اطلاعات وړاندې کړی چه دپروگرامونو شمیری په تیرکال کې ټوله (۵۲) ته رسیدلی دی .

د ساینس پروگرام چه هره اوونسی دپنځلسو دقیقو دپاره (دکړدۍ نه ترسپوړۍ پوری) ترعنوان لاندې خپریږی د ساینس اوتکنالوژی له تازه پدیدوڅخه بحث کوی. تیرکال (۵۲) پروگرامه یی وړاندې شویدی. **رادیو ستاسوپه خدمت کې :**

تیرکال داساسی قانون په نافذیدو سره زمونږگران هیواد دویرو لویو تحولاتو په مسیریکی واقع شواودارشادی مسئولیت له لحاظ یی دغه ضرورت پیدا کړ، څرنگه چه په دی مرحله کې دبل هروخت نه زیاتجمهوری نیکمرغه نظام دهیواد دآبادۍ اوپر مختسک دپاره دټولو وطنوالواومؤسسو دهمکاریۍ او گډون غوښتنه کوی او باید خلک له پروژو اودمسئولو څانگو له فعالیتونو او مشکلاتو څخه خبروی، له دی کبله دروزنی اداره مؤظفه شوه چه یونوی یوساعته پروگرام (رادیو

پروگرام نشراتي مواد تشکيلوی .

د تير کال په موده کې نوموړی پروگرام نه يواځې خپله سطح وساتله، بلکه دهغه د علمي او فلسفي څيړنو په برخه کې زياته توجه شويده . چه په دې ترتيب تير کال ۵۲ پروگرامه نشر شول .

(انديشه وزندگي) دغه پروگرام په علمي او تحقيقي مسايلو پورې اړه لري . له دغه پروگرام څخه په ۱۳۵۵ کال کې (۳۶) پروگرامه نشر شول، دغه پروگرام ادبي، هنري او فلسفي مطالب لري او د عرفاني او تصوفي مسايلو په برخه کې د هيواد لويو پوهانو نظريې په يوه خاصه توگه وړاندې کوي .

ددغې ادارې د ترازوي طلايې پروگرام هم د همدغو پروگرامونو په جمله کې راشي چه په هنري او ادبي آثارو باندې نقد او تبصري کوي. د هغو قهرمانانو څيړنې ازديابې کوي چه حماسي يې خلق کړيدي . دغه پروگرام له خپل خاص نشراتي طرز سره تير کال (۵۴) پروگرامه نشر کړي او دخپلو اوريدونکو شمير يې زيات کړي دي

د شومه دم انگازې پروگرام د ملي او بين المللي ادب يوه تجلېده او د پروگرام د موسيقي برخې هغه نور هم په زړه پورې گرځولي دي . د دغه پروگرام اساس د هيواد او نړۍ د کلاسيک ادب د څيړو او زموڼو پيژندنه ده، مگر ددی ترڅنگه د ځوانو استعدادونو د سپړلو دپاره د معاصرينو اشعارو ته هم په دغه پروگرام کې ځای ورکړ شويدي . نوموړی پروگرام په تير کال کې ۳۶۳ ځي نشر شو. د هيواد او نړۍ د ادبياتو د حال شرح

او ددوی غوره اشعارنه يواځې په نوموړي پروگرام کې بلکه د هنر او ادبياتو ادارې په يوه بل ښکلي پروگرام يعني از (هرچمن سمنی) په پروگرام کې هم خپريږي .

او اوس زياتره د شاعرانو او ددوی داشعارو د پيژندنې ځای د (کاروان ابريشم وگل های سپيد شعر) په نامه يوی بلی برخي نيولی دی. چه (کاروان ابريشم) ددری ژبې غوره رباعيات احتوا کوي او (گل های سپيد شعر) کوچنی او ښکلي طرحي نشروي او په پښتو برخي باندې يې په دې وروستيو وختونو کې پښتو لنډې زياتي شوي دي چه له ترجمي سره نشرته سپارل کيږي . په تير کال کسی د (ازهرچمن سمنی) ۵۲ پروگرامه د راديو افغانستان دگرانو اوريدونکو دپاره نشر شو.

د موسيقي ونکنه هاپروگرام :

دغه پروگرام چه هرماښام له ۶ بجو نه د شپې تر ۸ بجو پورې د راديو افغانستان له دريم چينل څخه خپريږي، د راديو د ذوقی، تعليمي او هنري پروگرامونو له جملې څخه دی چه د پراوريدونکي لري، هغه زيات ليکونه چه داوونې په اوږدو کې له اوريدونکو څخه رسيږي، زموڼ دغه ادعا نابتوي .

د موسيقي ونکنه هاپه پروگرام کې د زده کوونکو ټکو ترڅنگ تازه سرودنه اولنډونوقی او هنري مطالب، له قوانينو او مقرراتو څخه د راديو د اوريدونکو دزياتي څيړتيا دپاره ځيني مطالب د ديالوگونو اولنډه تمثيلي پارچو په شکل وړاندې او په هغوباندې راناجوله کيږي

د تیرکال له وروستیو وختونو څخه د دغه پروگرام په معنوی کې بدلون راغلې دی، په دې معنی چې د ښوونکو ټکو د زیاتیدلو ترڅنګ د جمهوري دولت د ځینو اصلاحاتو او اقداماتو په باب هم ځینې ټکي څرګندېږي نوله دی کبله یې ډیر اوږدونکی بیدا او هغوی یې خوښ ساتلی دی.

زادیوی تیاتر:

د زادیوی تیاتر پروگرام چې د سپهار په ۱۰ بجواوه دقیقو د جمعې په ورځو د ۵ دقیقو د پاره له رادیو څخه خپریږي د رادیو له ښوونځیو او هنري پروگرامونو څخه شمیرل کیږي. په دغه پروگرام کې تمثیلي پارچې اولنې کهدې نمایشي شاملې دي. سر بیره پښتني په دغه پروگرام کې له هنرمندانوسره مصاحبه هم کېږي.

رادیو افغانستان د خپلو اوږدونکو د مشغولو اوزیاتي خوږې د پاره دغه پروگرام چې پخوا په پنځلسو ورځو کې یوځل خپریده د ۱۳۵۶ کال له پیل څخه په اوونۍ کې یوځل نشر کړاوبه دغه ترڅ کې تصمیم ونيول شوچې رادیویي تیاتر ډیر شمیر ننداره کوونکو او اوږدونکو په مخکې د رادیو په ستوديوگانو کې ثبت او خپووشی. له همدې کبله دروان کال دوری له میاشتي څخه هم راوونې دغه پروگرام د رادیو د ننداره کوونکو او اوږدونکو په گډون په طبیعي حالت ثبت او د جمعې په ورځو خپریږي.

د (حرف خوش، آهنگ خوش، خبر خوش)

پروگرام چې په وروستیو وختو کې نوم یې په (دانه های قیمتی از فرهنگ عامیانه) بدل شوی او یو فلکلوریک پروگرام دی.

تیرکال ډول، ډول فلکلوریکو مطالبو ته په دغه پروگرام کې ځای ورکړ شو، لکه باولالی دمیندو سندره، دکوچنیانو سندری، دخلکو دود او دستور فلکلوریکي کیسې، منظریم متلونه اوداسی نورچې په تیرو ۱۲ میاشتو کې ۱۲ پروگرامه نشر شول ددغی ادارې یو بل پروگرام (دهغی دزېه خواله) تر عنوان لاندی دی چې تیرکال ۱۲ پروگرامه نشر شول او مطالب یې اصلاحی جنبه لری اودهری جمعی په ورځ د سپهار له خوا خپریږي. ددغه پروگرام محتویات له ټولنیز چاپیریال څخه الهام اخلي.

دهنر او ادبیاتو ادارې د پورتنیو پروگرامونو ترڅنګ تیرکال نور ۲۶ فوق العاده پروگرامونه د جمهوري جشن، اخترونو او په نورو ورځو کې نشر کړي دي.

دموسیقي مدیریت:

د رادیو افغانستان دموسیقي مدیریت له معمول سره سم تیرکال هم په دزیوساحوکی فعالیت کړی دی:

- ۱- د افغانستان دموسیقي په ستودیوگانو کې دموسیقي دنوویارچو جوړول:
- پدې برخه کې د ټولو وظیفو د سندرنو غاړو او هغو سندرنو غاړو سندری چې نوي رادیو ته مراجعه کوی اوبه هنري استعداد لری د رادیو افغانستان د آهنگ جوړونکو او مختلفو ارکسترونو په مرسته دموسیقي د منظمینو تر نظر لاندی ثبت شوی دی.

اوددوی دمختلغو ادارې رادیوی پروگرامونو دسویې دپراختیا دپاره هڅه اوکوښښ کول هم ددغې ادارې دوظایفوڅخه دی

دپروگرامونو اداره وظیفه لری چه دخپرونو په برخه کی پرته له خبرونوڅخه، لهخپریدو

دمخه غور اوخپرنه وکړی اودنشرانسی او تخنیکي غلطیو او نیمگړتیاوله اصلاح څخه

وروسته یی چه کله، کله په پروگرامونو کی لیدل کیږی، نشرته وسپاری . د اوس دپاره

دپروگرامونو دمديريت دنطاقانو داداری زیاتره همکاران اجیرنطاقان، انونسران او یوشمیر

ممثلان تشکیلوی چه دخپلو اصلی وظایفو په څنگه کی دنطاق، انونسر یا ممثل په توگه وظیفه

سرتنه رسوی . لدی کبله هڅه کیږی چه دنطاقانوداداری مسلکی کدرونه دایمی غږی

اومستقیم همکاران ونیسی . نولدی کبله داسی تجویزونبول شوچه درادیودپروگرامونو اداره

دی دنطاقانو اوممثلانو له پلوه د رادیو دپورتني اوراتلونکی ضرورت په نظر کسی

نیولوسره اوهم د تلویزیون ددغه ضرورت له کبله چه بایدتکره نطقان، انونسران او

ممثلین ولری، یوشمیر هغو کسانو ته چه دنطاقی په بیلو، بیلوڅانگو کی په ځان کی

استعدادوینی بلنه ورکړه ترڅو ددوی لهجملی څخه دآزموینی په اساس یوشمیر نوی اود

استعداد خښتن همکاران استخدام کړی . په همدغه اساس تقریبا اتوسوو تنو مراجعه

وکړه چه لدی جملی څخه له مقدماتی آزموینی وروسته خلویښت تنه دنطاقی په کورس کی

شامل اودکورس له ختمیدو وروسته داخری

لکه چه په تیرکال کی دزویارچوپه خوا وشا کی نوی آهنگونه ثبت او درادیو افغانستان آرشیف ته تحویل شویدی . دغه رازپه همدی موده کی دمختلغو ارکسترونو په مرسته تقریبا سل نوی نغمی ثبت شویدی .

۲- درادیو افغانستان دموسیقی تر تیب اوتنظیم :

پدی برخه کی د موسیقی پرودیوسرانسو هره ورځ درادیو افغانستان دموسیقی متعدد

پروگرامونه دتیروخت په شان ترتیب کړیدی چه که درادیو افغانستان دموسیقی خپرونی دوخت

له نقطه دنظرڅخه وسنجول شی، تقریبا زر ساعتو وخت نیسی .

۳- دکنسرتونو ترتیب اواحیا کول :

دتیرکال په اوږدو کی تقریبا یوسل وپنځوس کنسرتونه دمیله مستیا او رسمی محافلو په

مناسبت اجرا شوی دی . سربیره پردی درادیو افغانستان هنرمندانو

په همدغه کال دکنسرتو اجرا کولو د پسه دکلتوری همکاريو په اساس ځینو دوستو

هیوادونو ته مسافرت وکړ .

دپروگرامونو اداره :

درادیو افغانستان دپروگرامونو انسجام او تنظیم د(پروگرامونو مدیریت) پوری اړه لری

چه هدف یی درادیوی پروگرامونوله مسؤلانو پرودیوسرانوسره مرسته اومشوره اودپروگرام

لهخپریدلو څخه دمخه دتخنیکي او نشرانسی اشتباه گانو مخنیوی ده ، دغه رازله مربوغو دایرو سره مرسته، دنطاقانو ، ممثلانو او انونسرانو استخدام، دکارخارزه او تنظیم

د ماشام تر او بچو پوري په لنډوڅپو ۱۹ او ۹۱ متر دوام لري . د راډيو افغانستان د خارجي نشراتو پروگرامونه دورځي ديښسر او جرياناتو په باب ډول، ډول مطالب او د افغانستان ټولنيزه سياسي، جغرافيايي، تاريخي او کلتوري موضوعات تشکيلوي او د خارجي اوريدونکو ليکونو او فرمايشونو ته ځواب ورکول کيږي . لکه چه دغه طرز په يوه تير کال کي هم دوام کړي او د خارجي نشراتو مديريت له لاري ټوله (۱۷۲۲) ساعته خپروني شويدي. د راډيو افغانستان د خارجي نشراتو مديريت هره ورځ مختلف پروگرامونه په عربي، اردو، روسي، جرمني او انگليسي ژبو نشر کړي دي. د راډيو افغانستان يو ساعته پروگرام په اروپا کي اوسيدونکو افغانانو دپاره هره ورځ په محلي وخت له ۳۰ره نه تر ۳۰ره پوري په ۱۹ متره خپريږي .

د خارجي نشراتو اداري دکال په اوږدو کي هڅه کړي ده ترڅو د اوريدونکو د جدولو دپاره ارزښتناکه مطالب نشر او دخپلو پروگرامونو د اوريدونکو رضائيت تر لاسه کړي، لکه چه رسيدلي ليکونه دغه ادعا نايدي .

ب- تخنيکي امریت :

ددې دپاره چه راډيو افغانستان وکولای شي خپل غړنور هم لوړ، ټولو وطنوالو حتی دهيواد په ډيرو ليري گوټونو او خارجي اوريدونکو ته ورسوي او دعامه اذهانو روښانه کو لو او د جمهوري نظام د اهدافو د تمميم په لاره کسي نور هم پراخ خدمت تر سره کړي، د تخنيکي چارو د پراختيا په برخه کي د تير کال په اوږدو

ازموني په نتيجه کي يوشمير بي ومنل شول. د پروگرامونو اداره له ۷۴ پروگرامونو څخه چه تر مختلفو عنوانونو لاندې اوله تربوي، تفريحي او معلوماتي محتوا تو سره د راډيو افغانستان له لاري داوونې په اوږدو کي خپريږي، ډيره زړه پوري اوزده کوونکي مطالب يي يوځل بيا (د درلابلاي نشرات راډيو) په پروگرام کي خپروي ترڅو د مختلفو پروگرامونو په زړه پوري مطالب يوځل بيا هغو اوريدونکو ته واوروي چه اول ځل يي نه دي اوريدلي .

د پښتونستان اداره :

د پښتونستان اختصاصي پروگرامونو بسه پښتو اوبلوچي ژبو د راډيو افغانستان له لاري په تير کال کي په منظم ډول خپلو خپرونو ته دوام ورکړي دي. دغه دوه پروگرامونه هره ورځ د يوه ساعت دپاره خپريږي چه د تير کال په موده کي هريويي ۳۶۵ پروگرامونو ته رسيدلي دي

داعلانونه مديريت :

دغې اداري دولتي اعلانونو په خپرولو سر بيره په تير کال کي د پخوا په شان تجارتي اوفوتي اعلانونه هم نشر کړي دي . د راډيو د تير کال د اعلانونو په عوايدو کي د يوه تير کال په پرتله څلور مليونه افغاني زياتوالي راغلي دي . د راډيو افغانستان د تير کال د اعلانونو ټول عايدات څوارلس مليونه افغاني دي .

د راډيو افغانستان خارجي نشرات :

د دغه مديريت خپروني چه بهرني ندي ته دگران هيواد د پيژندنې په مقصد کيږي هره ورځ په محلي وخت له ۳۰ره څخه

- ۴- د سمنگان ولایت د خلم په ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- ۵- د لوگر ولایت د بل علم په سیمه کې نوی اخذه .
- ۶- د لغمان ولایت د میترلام په بنسار کې نوی اخذه .
- ۷- د پکتیا ولایت د خمکنیو په ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- ۸- د هلمند ولایت د ګرشک په ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- ۹- د ارزګان ولایت د تیرینکوټ په ښار کې نوی اخذه .
- ۱۰- د غزني ولایت د کټوازه لوی ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- دغه اخذې هره ورځ خلکوته خدمت دپاره د یوه ټاکلي پروګرام په اساس فعالیت کوي .
- ج - لوړ طاقت لرونکی دستګاوی :**
- د لوړ طاقت لرونکو دستګاه اساسی سروی د خارجی ماهرانو د نه رسیدلو له امله په ۱۳۵۵ کال کې ونه شوه ، اما انتظار کېږي چه په ۱۳۵۶ کال کې د ملګرو ملتو د پرمختیایي پروګرامو نو له مخې د لوړ طاقت لرونکی دستګاه د پروژې مخکې بیولو دپاره د یوه بیل قرار داد په اساس خارجی ماهران استخدام او افغانستان ته ورسېږي تر څو اساسی سروی پیل شي .
- د - ټیټ طاقت لرونکی دستګاوی :**
- د رادیو افغانستان د موجود دستګاوو چه په کابل کې نصب شوي دي ټول طاقت
- کې هم دغو فعالیتونو دوام وکړي :
- الف- د بلخ، کندهار او هرات د ولایاتو دری لیردونکی دستګاوی :**
- په مختلفو ساحو کې د پرمختیایي پروګرامونو له تطبیقیدلو سره داسې پریکړه وشوه چه د جمهوري دولت د کلتوري پالیسي له مخې ، د هیواد د لیریو ولایاتو د خلکو مشکلات د رادیو غږ د چروالی له پلوه د لیری لیری کړي شي، ددی مقصد د سرته رسولو دپاره د هرات، کندهار او بلخ د ولایاتو دپاره د منځني څپي د رادیو دستګاوو د رادولو قرار داد د ۱۳۵۴ کال د غوايي د میاشتي په ۲۰ نیټه د یوګوسلاوی د (رز) له کمپنۍ سره لاسلیک شو او پرته له ختم څخه د دغو دستګاوو د نصب او په کار لویدلو فعالیت پیل شو .
- ب- د لسونو د اخذو نصب او په کار لویدل :**
- د تیر کال په وروستیو وختونو کې د رادیو د افغانستان یوواکمن هیات داخذه دستګاه د نصب او پرانیستلو دپاره ولایاتو ته ولاړچه دغه دستګاوی یو په بل پسې د مربوطو سیمو د والیانو له خوا پرانیستل شوي په لاندې ډول یې په فعالیت پیل وکړي :
- ۱- د پروان ولایت د کاپیسا په لوی ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- ۲- د بغلان ولایت د پلخمری په ولسوالۍ کې نوی اخذه .
- ۳- د فاریاب ولایت د اندخوی په ولسوالۍ کې نوی اخذه .

۲۸۵ كيلو واټ دى چه له دى جملې نه يو سلو پنځه ويشت كيلو واټه يې په منځني خپه خپرونو دپاره او پاتې يوسلو شپيته كيلو واټه يې په لنډو خپو خپرونو دپاره پيل شويدي . كله چه په لومړي او دوهم پنځه كلن پلان كي په كابل كي دترانسميټرو نو نصب او په كار لويدل طرح شول ، داسي پيش بيني شوي وه چه په راتلو نكو پلانونو كي دى دهيواد مختلف ځايونه دى له داسي دستگاو سره چه ټيټ طاقت ولري داسي تنظيم شي چه دمرکز خپروني له تقويه كيدو وروسته په ټاكلو ساحو كي مقرر كړي اوله بلي خوا مركز دى له داسي دستگاو سره چه لوړ طاقت ولري تجهيز شي تر څو دراپيو افغانستان خپروني گاونډيو هيوادو نسو او ليريو ځايونو ته په ښه توگه ورسپيري .

له بده مرغه دنومړي او دوهم پرمختيايي پلانونو پيش بيني په راتلونكو پلانونو كي عملي نه شول اودغه كار نن راديويي خپرونو له اټكل نه زيات مشكلات پيدا كړيدي .

ليږدونكو دطاقت زياتول له بلي خوا داايجابوي تر څو دراديو افغانستان دشبكي دپراختيا او پياوړتيا په برخه كي چټك گامونه اوچت شي . ددغه پلان له طرح كيدلو سره په يوه وخت كي دتيلي كوميكشن بين المللي اتحاديي دغړو هيوادونو دنمايند گانو په گډون يو پلان طرح كړ چه دهغه په اساس دمنځنيو خپو په بندكي تعديلات اونوي كتنې مينځ ته راغلي چه په ۱۹۷۸ كال كي به دعمل په ساحه كي تطبيق شي . ددغې اتحاديي په وروستۍ كنفرانس كي دراديو افغانستان هيات له اوسنيو فريكو نسيو سر بيره دهغو دستگاو دپاره چه ورته اړتيا شته ، مناسبې نوي فريكونسي هم ريزرف او راجستر كړل چه دهغوشمير اولسو فريكونسيو ته رسپيري .

په لويه جرگه كي دراديو افغانستان برخه

آخيستل :

راديو افغانستان دجمهوري دولت دلومړني لويي جرگي په وخت كي هغه رسالت چه د خلكو دخبرتيا له پلوه پدې برخه كي درلود دلزوم په صورت په مستقيم توگه دهغي د غونډو دجريانانو خپرولو سره دغه وظيفه په ښه توگه سرته ورسوله .

دچينو دتيركال دجرگي راپوردغه واقعيت ثابيدوي چه دپلان دعملي كيدلو په صورت كي به له لسوزرو څخه زيات ليږدونكي يعني دمنځني غځي په هرگانال كي تقريبا سل لير دوتكي په مختلفو طاقتونو په اوله او دريمه حوزه كي په فعاليت پيل وكړي چه زمونږ هيواد هم په دريمه حوزه كي واقع دى . نولدى كبله په سيمه اونړۍ كي ورځ په ورځ هليږدونكو زيا تيدل له يوي خوا او د

اجرا شول . ددی دپارمچه دلویی جرگی د غونډو جریان په منظم او قناعت بڼوونکی شکل نشر شی ، رادیو افغانستان له یوملیون افغانی څخه زیاتو پیسو په لگښت مخصوص مایکرو فونونه او تخنیکي مساعدت تجهیزات خریداری اودلویی جرگی تالاری په دغوآلاتو سمبال اوچمتو کړي .

■ د تلویزیون پروژہ :

زمونږ هېواد ددوی په حال کی دیوه هیواد په حیث چه دغوس زیاتره فیصده یی دلیک او لوست له نعمت څخه بی برخی دی هغو نورو اقداماتو په څنگ کی چه دخلکو د ژوندانه دسویی بڼه کولو دپاره روان دی ، دتویری او تربیوی اهدافو دتطبیق ، یوشمیر وطنوالو ته دکار دزمینی برابر ولو او له ټولنیز او پرمختیایی پروژو څخه دخلکو د خیرتیا دپاره ، رادیو او تلویزیون ډیره مهمه اودیره موثره وسیله بلله کیږی .

دتلویزیون پروژہ په افغانستان کی د جمهوری دولت له پالیسی سره سم په اوه کلن پلان کی په جامع توگه په نظرکی نیول شویده چه دکابل د تلویزیون دپروژی لمری مرحله ، دستند یو گانو دودانی دبنسټ د ډبري ایښودل کیدو سره د ۱۳۵۶ کال دوری په میاشت کی پیل شوی ده .

دتجهیزاتو اوخذ ماتو لگښت یی ۹۵۰ ملیونو جاپانی ینو ته رسیږی چه له ۳۲۲ ملیونو ډالرو سره معادل دی او دجاپان د حکومت له وړیا مرستی څخه تمویل کیږی .

بر سیره پردی دوطنوالو دزیات معلومات اوخیرتیا په مقصد په افغانستان کی دلوی جرگی دقدامت او تاریخیچي او دهیواد په ملی مسایلو کښی دهغی دنقش اودغسه راز د جمهوری دولت داساسی قانون دمزیایو په هکله داخصاصی خپرونو په ترڅ کی اوریدونکو ته کافی مطالب وپاندی اومفصل توضیحات ورکړل شویدی .

دلویی جرگی دغونډو دجریان په وخت کی رادیو افغانستان تخنیکي او نشراتسی غړو او درادیو هنرمندانو دخپلو اختصاصی کارونو په ساحه کی خپل رسالت په ډیره بڼه توگه سرته رسولی دی .

لکه چه دلویی جرگی له پیل څخه ترپایه پوری موظف تخنیکي مامورین او وسایل د جرگی دجریاناتو دخپز ولو دپاره دشپي او ورځی په خدمت بوخت وو .

او د رادیو نشراتی خانگو چه دورخسی له اطلاعاتی ، ټولنیز او معلو ماتي پښواو جریاناتو څخه دخلکو دخپریدلو مسوولیت په غاړه لری ، دمختلغو اختصاصی پرو گرامونو په خپرولو سره په ټول هیواد کی دخلکو په خدمت کی دی .

سر بیره پردی دجمهوری دولت په لومړنی لویه جرگه کی دملت د محترمو نمایند گانو دمشغو لښیا او سرگرمی دپاره خاص هنری پروگرامونه او د موسیقی په زړه پوری کنسرتونه درادیو افغانستان دهنرمندانو په وسیله درادیو افغانستان په لوی تالار کی

دتلویزیون دسته یو دودانی او ترانسمیتر، برج داسمایی غره ته داوبو او بریښنا رسولو او دتلویزیون دسړک جوړولو لکښت شل ملیونه افغانی کیری چه دولت له بودجی څخه تمویلیری : دتلویزیون د پروژی د تطبیق په نتیجه کی دکابل ښار او خوا وشایی چه له ۱۸ ملیونو تنو څخه زیات نفوس لری ، دتلویزیون دخپرونو په څپه کی راځی او تر بیوی اوتویری هدفیی نرسره کیری ، تر اوسه پوری دتلویزیون دپروژی لاندنی کارونه اجرا شویدی :

۲- دتجهیزاتو سروی اوقرار داد :

ددغی پروژی ډیر ژر بشپړیدو دپاره د جاپان حکومت وریا مرسته چه ۹۵۰ ملیو نو ینو ته رسیری په ۵۵ کال کی جلب شوه د جاپان ماهرانو د ولس کسینز هیئت د تلویزیون دپروژی اخرنی سروی دپاره کابل ته راغی او داساسی پلانگذاری دپاره یی داریتیا وړ مواد په کابل کی دخپلی استوگنی په موده کی تر لاسه کړی او دخپلو مطالعاتو په پای کی یی مفصل راپور دافغانستان حکومت ته وړاندی کړی چه دهغه له مخی له جاپانی مقاماتو سره قرار داد لاسلیک شو او دکابل تلویزیون دپروژی دکار پلان یوه مشخصه بڼه غوره کړه :

خرنگه چه دجاپان حکومت دتلویزیون د پروژی ډیر یامرستی په برخه کی دهه کال په پای کی خپل پوره چمتووالی څرگند کړ ، نو د ۱۹۷۶ کال دسامبر په میاشت کی دتخنیکیی تجهیزاتو برابرولو قرار داد د جاپان د کوشوی کمپنی سره لاسلیک شو . ددغه قرار داد له مخی دتلویزیون کار مرحله په

۱- دسړک جوړولو او داسمایی غره د څوکی اوار ولو پلان چه د تلویزیون د لیردونکی دستگناه دودانی او برج دپاره ضرور دی ، دکابل ښاورالی له خوا طرح اوډیزاین شویدی او دجمهوری قول اوردو دقولگیو په واسطه دجوړولو کاری پیل شو . نوموړی سړک ۳۵۰۰ متره اوږد والی لری چه لسه سالنگ واټ څخه په ۳۰۵ متره اوږوالی کی داسمایی دغره دپاسه ایستل شوی چه ددغه کار دپاره ۱۸ ملیونه افغانی لگیدلی دی .

داوس دپاره په سلو کی اویا ددغه سړک کار پرمخ تللی چه دسړک جوړول او دخوکی له اوارولو څخه عبارت دی ، پانسی کاری دستنادی دیوالونواوسیلپرونو جوړول دی وروسته بشپړیری :

د ۱۹۷۶ کال دسامبر په میاشت کی د جاپان دکنی ماتسو کوشو له کمپنی او د ۱۹۷۷ کال دفیبروری په میاشت کی دال جاپان

او مهمی پښنی دواقمبښی ، صحت او دعمل چټکتیا دروحيی په نظر کی نیولو سره راټولی او نشراتی موسسو ته یی وسپاری . دغه راز دهیواد دپرمختیاو دورخنیو پیشو تجسری هم برابری او د استفادی دپاره نشراتی موسسو ته سپارل شویدی . دهمدغه طرزپه پیروی هره ورځ په سل هاوو داخلی او بین المللی خبرونه دباختر آژانس له لاری برابری او ټولو ورخپاڼو ، جریدو او مجلونه په پښتو اودری ژبو دموجودو وسایلوله لاری پرته له ځنډه څخه مخابره او نشر ته وړاندی شویدی . دغه راز اخباری عسکونه ددغی موسسی دعکاسی دڅانگی له خوا نه یواخی دمرکز جریدو ، ورخپاڼو او مجلونه ، بلکه دهیواد دولایاتو ورخپاڼو او مجلو او دولتی دایرو نورو نشریو ته هم برابر او وړاندی کیږی . باختر آژانس ددغو څانگو پواسطه په تیرو څلورو کلونو کښی خپلو خدماتونه دوام ورکړیدی :

دخبریاتو اوخارجی آژانسونو دنمایندگانو دراجستر مدیریت :

دغه څانگه دباختر آژانس په مربوطوچارو سره بیره له خارجی آژانسونو او دخارجی آژانسونو له نمایندگانو سره دارتباط وپیله هم په غاړه لری . په هیواد کښی دخارجی آژانسونو دنمایندگیو دفعالیت لایحه په ۵۴ کال کی تطبیق شوه . ددغی لایحی له مخی دخارجی آژانسونو نمایندگان کولای شی چی دخپلو نومونو له ثبتولو وروسته دخبریالاتو په توگه فعالیت وکړی . دغه راز دهمدغی

مرحله دیوه ډیر دقیق پلان سبره سم چی په هغه کی دجاپانی طرف مکلفیتونه ورپه گوته شویدی په ۵۶ کال کی بشپړی پیری او د ۱۳۵۷ کال په لومړیو وختو کی دتلویز یون مقدماتی پروگرامو نه پیل کیږی .

دتلویز یون دپاره ډیر سونل روزنه :

دهغو کارونو په ترڅ کی چه دتلویزیون دپروزی دساختمانی او تجهیزاتی چارو دعملی کیدو دپاره شوی دتخنیکي اونشراتی پرسونل دروزنی او چمتو کولو دپاره هم یو لسی اقدامات او هڅی شویدی چه دهغو په اساس په لومړی گام کی دتخنیکي او نشراتی غړو په گډون تقریبا سل تنه دتلویزیو نسی پروگرامونو دمربو طو چارو دزده کړی دپاره چه تخنیکي او نشراتی مسایل او دپروگرام جوړول دی ، جاپان ته لیږل شویدی .

دغه راز دتخنیک او نشراتو په دواړو ساحو کی دزیات شمیر مسلکی پرسونل دروزنی له پاره له ځینو مرسته کوونکو بین المللی موسسو او دوستو هیوادونو سره یو لړ تماسو نه روان دی چه هیله ده په نژدی وخت کی رادیو افغانستان په دی برخه کی ځینی مرستی تر لاسه کړی .

دباختر آژانس ریاست :

دغه ریاست دخپلو مربوطو څانگو له لاری دخبرونو برابرولو اومخابره کولو په ساحه کی خپل خدمات پراخ کړیدی ، البته سعی شوی ده چه دجمهوری دولت دکلتوری پالیسی په پیروی دهیواد داخلی پرمختیاو

د افغانستان کالني

حاکماتي او ورزشي پيښو خبرونه هم چه خلک ورسره مينه لري په کي شامل دي .
دغه مديريت ديو کال په موده کښي ۵۸۵۴ خبرونه دهيواد له مرکز او ولاياتو څخه غونډه او نشر کړيدي .دغه راز دغه مديريت وخت په وخت دمهمو گورنيو پرمختياو په باب تفسيرونه ليکي او دنشر د پاره يي راډيو او ورځپاڼو ته ليري .

په عين حال کي ځيني ضروري موضوعات ترڅپه لاندې نيسي او دنشر دپاره يي چمتو کوي .

د عسکاري مديريت :

د دغې څانگي وظيفه داخبري عکسونو برابرول دي ، لکه چه دمركز او ولاياتو تر او ورځپاڼو او مجلو ته دضرورت وړ عکسو نه برابروي .

همدارنگه دغه څانگه په کال کښي په زرگرو نو قطعي عکسو نه نورو دولتي دايرو او موسسو ، په خارج کي افغاني سفارتونو او ددولتي فعاليتونو پيژندنې په مقصد د (اطلاعات و کلتور درخدمت شماسنت) دويترين دپاره برابر وي .

دتير کال دچنگاښ له مياشتي څخه ترسره کال پوري ديو لسو زرو خوا وشا کي عکسونه په ورځپاڼو او جريدو کي دنشر ، عرفاني او آزاد خر خلاو دپاره برابر شويدي . ددغو عکسونو له جملې څخه د ۵۵ کال دچنگاښ له مياشتي څخه د ۵۶ کال دچنگاښ ترمياشتي پاني په ۸۴۸ مخ کي

څانگي له لاري دباختر آژانس له خارجي آژانسو نو سره قرار داهونه لاسليک کوي . داوس دپاره دباختر آژانس له دغو آژانسونو سره ارتباط لري : رويتر (انگلستان) ، فرانس پرس (فرانس) ، انسا ي (ايتاليا) تاس (شوروي اتحاد) ، تانيوگ (يوگوسلاوي) دي ، پي ، ا (دآلمان اتحادي جمهوريت) سماچار (هند) ، جی ، تی ، کا (چکوسلواکيا) سينهوا (چين ولسي جمهوريت) دايوان ملي راډيو تلويزيون . ټاکل شوی ده په نژدې وخت کښي دباختر آژانس دترکي دناټولي او دکوريا دولسي جمهوريت له آژانسو نو سره هم دخبرونو دپاکړي ورکړي قرار داد لاسليک کړي .

هغه خارجي ورځپاڼي ، جريدې او بوليتونونه چه له خارجي نمايند گيو او نشراتي منابعو څخه آژانس ته رسيري ، مهم موضوعات يي دهمدغې څانگي پواسطه دترجمي دپاره مربوطو څانگو ته لېږل کيږي .

د داخلي خبرونو مديريت :

دغه مديريت ټول داخلي خبرو نه دهيواد له مرکز او ولاياتو څخه راغونډوي او له تنظيم او ترتيب څخه وروسته يي ، دژورناليزم له معيارونو سره سم دنشر دپاره نشراتي موسسو او راډيو ته ليري ، کوم خبرو نه چه ددغه مديريت له لاري برابر پيږي په مختلفو ټولنيز ، سياسي ، اقتصادي ، عرفاني او عمراني ساحو کي ددولتي دايرو په فساليتونو پوري اړه لري او دترافیکي ، جناني

وزارت مخابرات

تختیگی حکومت جمهوری اتحادی آلمان تکمیل گردیده و اعلامی در ژورنال بین المللی به نشر سپرده شده تا منابع معتبر تولیدی در زمینه اسناد پریکوالیفیکیشن را ارسال و بعد از ارزیابی و انتخاب کمپنی ها عرضه گری آغاز و متعاقباً به خریداری سامان آلات و دستگاه ها مبادرت بعمل آید .

ب : پروژه کیبل دکت -

این پروژه متم پروژه کیبل دکت شامل پلان پنج ساله دوم شبکه تلیفون شهر کابل میباشد که با اكمال آن علاوه بر اینکه نتایج مثبت را برای حفظ و مراقبت کیبل ، محدودیت خسارات و ایجاد سکتگی در سیستم مخابراتی و صرفه جوئی در مصارف تمدید کیبل بار می آورد از کندن جاده ها و پیاده رو ها نیز جلو گیری بعمل می آید .

بدر نظر داشت این ملحوظات ساختمان ده کیلو متر کیبل دکت شهر کابل در سال گذشته زویدست گرفته شده است .

ج : پروژه تمدید لین های اساسی تلیفون

ولین های چینل :

در چوکات پروژه انکشاف مخابرات ولایات در نظر است تاختم پلان هفت ساله انکشافی با فاصله سه هزار کیلو متر لین های اساسی تلیفون بین ولایات کشور تمدید گردد که متکی به پروگرام مطروحه بین ولایسات و ولسوالی های ذیل جمعاً به فاصله ۵۸۸ کیلو

با پیروی از خط مشی دولت جمهوری که رشد و توسعه متوازن و متناسب همه شئون حیاتی مردم از اهداف عمده آن میباشد وزارت مخابرات به منظور انکشاف و بهبود خدمات و وسایل مخابراتی که نقش تعیین کننده ای را در انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور دارد و برای تعمیم تسهیلات بیشتر برای هموطنان با در نظر داشت توان مالی و تختیگی قدم های مؤثری برداشته که تعالیب ادارات مربوطه آنرا در قسمت خدمات مخابرات به شرح ذیل میتوان خلاصه کرد :

اول : در ساحه پلان های انکشافی

الف : پروژه توسعه دستگاه های اتومات با ماضای قرار داد قرضه بیست میلیون مارک بین دولت جمهوری افغانستان و جمهوری فدرالی آلمان در جریان سال گذشته زمینده توسعه دستگاه های اتومات شهر نو ، شیر شاه ، مینه و نصب دستگاه های جدید اتومات در نادر شاه مینه ، خیر خانه مینه و هکذا تمدید لین چینل مزار ، شیرغان ، مینه و نالغان ، فیض آباد فراهم گردیده است که بافعال شدن دستگاه های اتومات جدید تعداد مجموعی تلیفون اتومات در کابل از ۱۳۲۰۰ لین به ۲۰۱۰۰ لین افزایش می یابد . چنانچه سروی و پلان شبکه ساحه دستگاه های ماکور در سال گذشته توسط متخصصین وزارت مخابرات با اشتراك مساعی متخصصین گروپ امداد

تېلفوني بين کابل ، سمنگان مزارشريف و سمنگان پلخمری نیز برقرار شده است . همچنان به منظور تمديد لين چينلي مزارشريف حيرتان بفاصله هشتاد كيلو متر درسال ۵۵ تدابير مقدماتي اتخاذ وقرار داد خريداري سامان لين چينل مذکور باکمپني پرو ماش اڪسپورت اتحاد شوروي عقد گرديده كه با مواصلت سامان آلات كار تمديد لين مذکور در دست اجراء قرار داده خواهد شد. علاوهً براي عملي ساختن كار پروژه هاي چينلي فوق الذكر توليد پايه هاي كانكريتي تېلفون در دستگاه پايه سازي وزارت آب و برق شروع و تدابير براي خريداري يك تعداد پايه هاي آهني از خارج روي دست ميباشد .

د : - پروژه مايگرو ويف :

مطابق پلان پيشبيني شده دي زايين يك قسمت از سرك هاي فرعي پروژه مايگرو ويف تكميل و كار احداث آن توسط يونت هاي فرعي كار جريان دارد .

ه : پروژه دستگاه هاي بي سيم -

به منظور برقراري مخابرات مستقيم راديو تېلفون ، تيلگراف ، تيلكس و تيلس فوتو با ممالك خارج و توسعه آن در اخير سال ۵۴ قرار داد خريداري سامان آلات دستگاه هاي بيسيم عقد سامان آلات آن مواصلت نموده و كار مونتاز آن آغاز گرديده است كه طبق پروگرام در سال ۵۶ پروژه مذكور آماده بهره برداري ميگردد .

اگر براي اجراء مخابرات راديو تېلفوني بين

متر لين هاي اساسي تېلفون طرف استقامت ده مخابراتي قرار گرفته است .

۱ - در ولايت نيمروز :

از دل آرام به خاشرود الي زرنج واز زرنج به قلعه فتح الي چهار برجك به فاصله ۳۱۸ كيلو متر .

۲ - در ولايت كندهار :

از مركز كندهار الي ولسوالي ارغستان و معروف جمعا به فاصله ۱۶۰ كيلو متر واز مركز سپين بولدك الي ولسوالي شورا بلك به فاصله ۱۱۰ كيلومتر .

هكذا چون تمديد و بكار انداختن ۱۶۸۱ كيلو متر لين چينل بين مزار شريف ، شبرغان ، ميمنه ، قلعه نو هرات ، چغچران ، كندهار ، ارزگان ، فراه ، نيمروز و تالقان . فيض آباد شامل پلان هفت ساله شده است بنا بران غرض تعميل كار مطابق پروگرام خريداري سيم و سامان غرض تمديد لينهاي مذكور صورت گرفته كه يك قسمت زبانه آن قبلا به كابل مواصلت و قسمت باقي مازدها آن در آينده قريب به دسترس وزارت مخابرات قرار خواهد گرفت . علاوهً در سالي كه گذشت يك تعداد دستگاه هاي چينلي كه قبلا تدارك شده بود در مراكز كابل ، پروان ، پلخمری ، سمنگان و مزار شريف نصب و طرف استفاده مردم قرار داده شده است كه بانصب آن از يك طرف در تعداد لين هاي چينل بين شهر هاي كابل ، پلخمری و مزار شريف تزويد بعمل آمده واز طرف ديگر ارتباط مخابراته

مختلف تیلی کومونیکیشن فارغ وشامل وظیفه مخابراتی تربیه پرسونل فنی توجه وزارت مخابرات رابه خود معطوف داشته وهمهساله یک تعداد شاگردان مکاتب در مرکز تربیوی مخابرات تعلیمات اختصاصی دیده ودر شعبه مربوط استخدام می گردند چنانچه در سال گذشته به تعداد ۳۰ نفر به سویه بکلوریا و پنج نفر از صنف چهار دهم در رشته های شده اند. ومتقابلاً بتعداد ۲۱ نفر شاگردان جدید الشمول بعد از سپری نمودن امتحان کانکور شامل مرکز تربیوی مخابرات شده اند. هکذا در جریان سالیکه گذشت غرض کتب معلومات بیشتر ۸۰ نفر از مامورین شعبات پست کورس های مختلف پستی راتقیب نموده اند. بصورت موجز مصارف پروژه های انکشافی فوق الذکر درسال ۱۳۵۵ بالغ ۱۳۵۰۰۰۵۱ - افغانی و ۷۱۹۰۰۰ روبل گردیده است.

دوم : در ساحه تیلی کومونیکیشن

الف : اصلاحات اداری ومعماری

غرض تنظیم بهتر امور مخابره وایجاد اصلاحات در طرز فعالیت شعب مربوط که از یکطرف تسهیلات مزید را برای انجام امور مخابراتی مردم فراهم می دارد واز جانب دیگر باتسریع فعالیت های تحقیکی وحسابی تزئینی در عواید رونما می گردد وزارت مخابرات به اقداماتی متوصل شده است .

چنانچه در سال گذشته سیستم جدید مخاسبه تیلیفون راکه از چند سال به این

کام، اکثر ولایات دور دست کشور که فاقد این چنینی میباشد به تعداد ده پایه دستگاه رادیو تیلیفون درسال گذشته خریداری گردید که دستگاه های مذکور اخیراً بکابل مواصلت نموده ودر آینده قریب درنقاط که نیاز مندی بان محسوس است بکار انداخته خواهد شد

و: پروژه اعمار ساختمان های مخابراتی :

غرض استفاده ادارات پست ، تیلیفون تیلگراف ساختمان عمارات ذیل تکمیل ومورد استفاده قرار گرفته است :

۱ - ساختمان تعمیر مخابرات ولایت غزنی پسته خانه های شهری واقع سید نور محمد شاه مینه ، بریکوت ، ده بوری وکارته پروان وتجهیز آن با وسایل پستی .

۲ - تکمیل کار تعمیر دستگاه اتومات وپسته خانه خیر خانه مینه توسط دستگاه ساختمانی افغانی واکمال ساختمان محوطه دستگاه مذکور توسط اداره تصمیرات وزارت مخابرات. وتدارک تجهیزات مکمل پستی برای آن .

۳ - آغاز وتکمیل ساختمان پسته خانه شهری جلال آباد .

۴ - ترتیب نقشه های مقدماتی برای اعمار یک پسته خانه مرکزی که بادر نظر داشت انکشاف روزافزون خدمات پستی، کار اعمار آن شروع شده است .

ز : تربیه پرسونل فنی :

با احساس نیازمندی دستگاه های مربوطه به قوای بشری در پهلوی ایفای خدمات

هکذا بعد از بکار انداختن دستگاه تلکس به ۴۷ مرجع وموسسه لين و دستگاه تيلي پرنتر توزيع گرديده ويک پايه تلکس غرض استفاده ساير هموطنان در غرغه محصولي نادرپشتون نصب شده است عايد دستگاه تلکس در سال گذشته به تناسب سرمايه گذاري رقم قابل ملاحظه اي را که بالغ ۱۷۵۰۰۰۰۰ - افغاني ميگردد در جمله ديگر عوايد وزارت مخابرات تشکيل ميدهد .

د : نصب تيلفون هاي سکه انداز .

در جريان سال ۵۵ به تعداد ۲۴ پايه تيلفون سکه انداز جديداً در کابل و بعضي از ولايات کشور به فعاليت انداخته شده که با آغاز فعاليت آن تعداد مجموعي تيلفون سکه انداز به هفتاد پايه در مرکز و ولايات کشور ميرسد که ازدياد در تعداد آن به تناسب سال ۱۳۵۴ پنجاه و دو فيصد ميباشد .

سوم : در ساچه خدمات پستي :

الف : توسعه ساچه فعاليت پست :

بادر نظر داشت مفکوره تسريع عمل در انجام امور پستي و تعمير خدمات آندرتمام نقاط کشور و تنظيم بهتر روابط اهالي نقاط دور از مراکز و ولايات به وسيله پست در سال گذشته هشتاد و پسته خانه در نقاط مختلف مملکت جديداً افتتاح و به فعاليت آغاز نموده است که با تاسيس آن تعداد مجموعي پسته خانه ها در سراسر کشور به ۳۳۵ پسته خانه تزئيد يافته است که به تناسب سال ۵۴ تقريباً ۲۱ فيصد تزئيد در آف و نما شده است .

طرف در ادارات مرکزي تيلفون تطبيق شده در ولايات کندهار ، هرات و بلخ نيز در معرض تطبيق قرار داده تا جل هاي محصول مخابرات به اسرع وقت به مشترکين توزيع و نايه پول ذمت شان به غرغه جات بانکي مستقيماً توسط خود مشترکين صورت گيرد . هکذا به منظور مراقبت بهتر و تزئيد عوايد سيستم سريل در مخابرات هاي تيلفوني بين مرکز و ولايات و هم چنين بين ولايات تطبيق گرديده است .

ب: تعويض سيستم تيلفون لوکل بطري به سنترال بطري :

بمقصد کاهش مصارف مشترکين و تعمير سيستم بهتر مخابرات در سال گذشته سيستم تيلفون لوکل بطري شهر هاي ميمنه و شيرغان به سيستم سنترال بطري تعويض و در شهر هاي مذکور سوچبوردها ي سنترال بطري که ظرفيت ۱۸۰ لين را در هر شهر دارا ميباشد نصب گرديده و کاپوشبکه شهر هاي سينگان و پلخمري تکميل شده که در آينده قريب بانصب سوچبوردها ي سنترال بطري به ظرفيت مجموعي ۱۸۰ لين در هر شهر در سيستم مخابراته آن بهبودي رونما خواهد گرديد .

ج : تعديد لين هاي اساسي -

در جريان سال ۱۳۵۵ به فاصله ۲۵۰ کيلو متر لين هاي اساسي تيلفون خارج پروژه هاي انکشافی در ولايات کشور تعديد و يک تعداد لين تيلفون به منتظرين توزيع شده است

وزارت مخابرات

جمهورییت ، تجلیل از افتتاح اولین لویه جرگه دولت جمهوری افغانستان ، مراسم انتخاب اولین رئیس جمهور ، مراسم تحلیف اولین رئیس جمهور مراسم توشیح وثیقه ملی ، یاد بود کمک با فامیل های مبارزین و شهدای راه آزادی فلسطین و هشتادمین سالگرد وفات علامه سید جمال الدین افغان نکت های فوق العاده پستی راطبع و در معرض استفاده قرار داده است بصورت عموم در جریان سال گذشته به تعداد ۹۶۰۰۰۰ قطعه نکت پستی فوق العاده و رایجه چاپ و نشر شده است که

قیمت نکت بالغ بر ۲۰۱۴۲۰۰۰ افغانی میگردد ، همچنان غرض معرفی بیشتر افغانستان به اساس پروگرام اتحادیه پستی جهانی وزارت مخابرات در سال گذشته نکت های پستی رادر نمایشگاه فلانلی امریکا ، ایتالیا ، هندوستان و ونمارک به معرض نمایش قرار داده که باعث جلب توجه علاقمندان گردیده است . بادر نظر داشت فراهم آوری تسهیلات در شیوه کار و رفع نیاز مندی های شعب مربوط پستی و ایجاد تفاهم بیشتر بین مسؤولین امور پست در سال ۱۳۵۵ سیمینار آمران پستی در مرکز تربیوی مخابرات دایر شد . عوایدی که از مدرک عرضه خدمات پستی در سال ۱۳۵۵ بدست آمده است بالغ به ۴۴۵۱۵۱۲۶ افغانی میگردد که به تناسب سال ۱۳۵۴ - ۶۷۰۵۰۹۲۰ افغانی تزئید در آن رونما گردیده است

علاوتاً به مقصد فراهم آوری زمینه کار بهتر تعدیل درغرفه جات مخابرات ولایات پروان ، غزنی ، لوگر ، کندز و جلال آباد بعمل آمده و بعد از اعمار مجدد و تجهیز آن طرف استفاده قرار داده شده است همچنان غرض توزیع سریعتر مراسلات پستی حوزه پنجم توزیع در ساحه دارالامان تشکیل شده و بر علاوه بسته خانه های مرکز و ولایات مملکت با تجهیزات پستی از قبیل صندوق های پستی ترازو و پست بکس و مهر های تاریخدار مجهز گردیده است .

همچنان به تعداد ۷۶۰۵۹۹۶ مراسله مختلف النوع پستی بداخل و خارج کشور ارسال و ۹۰۷۹۲۰۶۲ مراسله مختلف النوع وارده توزیع شده . و در حالیکه در سال ۱۳۵۴ - ۵۲۴۱۶۱۲ مراسله مختلف النوع بداخل و خارج کشور ارسال و ۷۳۷۹۲۰۶ مراسله مختلفه وارده توزیع شده . و در همین شکل بتعداد ۸۸۳۴ خریطه پستی بوزن مجموعی ۱۶۹۲۴۲ کیلو گرام قسم ترانزیت از کشور انتقال داده شده است .

ب: فلانلی و نشرات :

وزارت مخابرات با تجلیل و استقبال از روی داد های بزرگ ملی و بین المللی متداوم نکت های پستی فوق العاده را چاپ و نشر میدارد چنانچه در سالیکه گذشت بمناسبت تجلیل از پنجاه و نهمین سالگرد استقلال کشور برگزارای چهارمین سالگرد تاسیس رژیم

مسير مخابره تدوين شد این نرخنامه علاوه از آنکه يك دستور العمل جامع ومكمل برای شعب اجرائیوی میباشد تسهیلات بیشتر ی را در امور حسابی برای منسویین ادارات فراهم نموده است .

ب : تصفیه حسابات

حسابات دبت وکریدت ومخابرات باکشور های که افغانستان با آن روابط مخابراتی مستقیم دارد تقریباً ۹۷ فیصد تصفیه شده که بادر نظر داشت پنج حوزه ذیل تادیات دیون حصول قروض از ممالک مختلف از ناحیه نعملی پستی، تیلیفون، تیلگرافی تلکس وتیلی فوتو صورت گرفته است .

لست یول حصول شده وتادیه شده بابت خدمات پست کمو نیکیشن وحوزه پنجگانه در سال ۱۹۷۶ دالر امریکا نی .

چهارم : تنظیم روابط مخابراتی وتصفیه

حسابات

الف : تدوين نرخنامه ها :

چون تحکیم مرادات پستی ، تیلیفونی تیلگرافی و تلکس متکی به اساسات اتحادیه پستی جهانی ودساتیر اتحادیه بین المللی تیلی کمو نیکیشن ازنگاه تدوين مقررات و نرخنامه ها وتصفیه متقابله حسابات مربوط بر اجراءات مخابرات واجراءات خدمات پستی نیز از جمله وظایف عمدت مخابرات است بنابراین در سالیکه گذشت به مقصد پیدا نمودن طرق ومسیر مساعد ومناسب برای سرویس های مخابراتی بین المللی که از نگاه سرعت عمل وحصول محصول واجرت به مفاد افغانستان باشد وباززیابی نرخنامه های ممالک مختلف وپیروی از اساسات آن نرخنامه واحد برای ممالک بصورت مشخص بدون در نظر داشت

ملاحظات	تادیه دیون	حصول طلبیات	حوزه
	پست	تیلی کمو نیکیشن	
	۱۵۴۱۲۰۲۸	۱۴۳۸۲۴۰۸۱	آسیا
	۲۱۸۱۹۰۴۷	۲۷۶۲۸۲۰۵۹	اروپا
	۱۷۰۶۰۴۷	۶۶۰۸۷۰۶۲	امریکا
	۱۲۰۱۶	۷۲۰۳۴	افریقا
	۶۱۹۰۱۲		اوقیانوس
	۳۹۰۶۹۰۰	۴۸۶۱۹۰۰۲	مجموعه
۵۴۵۲۱۰۱۲		۱۴۲۷۹۱۰۵۰	

وزارت مخابرات

بصورت عموم برای رفع نیاز مندی های تخنیکي بادر نظر داشت پلان توسعه وي مخابرات وفعال نگهداشتن دستگاه های مخابراتي ، تجهيز ادارات پستي ، برآورده ساختن ضروریات هموطنان از نگاه سامان آلات تخنیکي مخابراتي بر قراری مخابراته تیلیفوني و رادیو تیلیفون در ساحه پهن المملی به شکل مدرن آن وزارت مخابرات در سال ۵۵ به تدارك يك تعداد زیاد سامان آلات دستگاه ها و پرزه جات مختلف النوع که قیمت مجموعی آن بالغ به ۱۱۵۹۴۳۹۸۰ - افغانی میگردد مبادرت ورزیده که از جمله یساک قسمت از سامان آلات و دستگاه خریداری شده که قیمت آن مبلغ ۳۹۱۰۳۰۵۶ - افغانی را دربر میگیرد بکابل مواصلت نموده و تا اندازه ای مورد استفاده هموطنان قرار گرفته است عاید مجموعی وزارت مخابرات در سال ۱۳۵۵ با عرضه خدمات مختلفه در سراسر کشور بالغ به ۲۷۲۲۷۱۹۲۲ - افغانی میشود .

که با مقایسه عاید سال ۱۳۵۴ مبلغ ۵۰۶۵۹۹۰۹ - افغانی افزایش در آن رونما گردیده است .

اما با وجود آنهم نه تنها عاید سال ۵۵ بلکه عواید سالهای گذشته هم نتوانسته است

استهلاك ماشین آلات و دستگاه های مربوطه را تکافو نماید . ازین رهگذر دولت با سرمایه ای مبلغ هنگفتی غرض جبران مصارف و استهلاك دستگاه های تیلیفون اتومات تادیه دیون وزارت مخابرات و توسعه شبکه مخابراتي کشور - شماره بزرگی را متقبل گردیده است .

روی این منظور برای جلو گیری از تحمیل خساره مزید برودجه دولت و با در نظر داشت دولت در دستور مخابرات وزارت مخابرات از ابتدای سال ۵۶ با تجدید نظر در اجرت های تیلیفون تزییدی را به عمل آورد اما علی الرغم افزایش محصول و اجرت تیلیفون و غیره خدمات مخابراتي طبق پیش بینی ای که بعمل آمده در ظرف ده سال آینده دولت از ناحیه جبران مصارف و استهلاك دستگاه ها : تادیات دیون و غیره حساره ای معادل به ۳۶۱ میلیون افغانی را متحمل خواهد شد . بنابراین برای محدود ساختن تدریجی کثری لانس موجوده و بدست آوردن امکانات تعمیر پروگرام ویلان های توسعه وي مخابراتي و عرضه خدمات بهتر به مردم در آینده نیز اجرت تیلیفون ، پست ، تلکس ، تلگراف تیلی فون و سایر خدمات مخابراتي - مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت .

وزارت صحت عامه

ایجاد هم آهنگی و مناسبات سالم میسر پرسونل مختلف صحت عامه وضع شد همه در مجموع خودکار تطبیق پروژه های وزارت صحت عامه زادر جریان سال های بعد آسان میسازد. هدف عمده و اساسی این پروژه ها مجموع پائین آوردن حجم وفيات اطفال - مادران کارگران و دهقانان و تمام قشر های مردم بوده که موفقیت های فراوان بدست آمده است گذارش زیر فشرده کوتاهی است از اجمال این فعالیت های سر تا سری در کشور که تقدیم میگردد :

پلان وپلانگذاری درصحت عامه :

وزارت صحت عامه باتوجه به این نکته که هیچ پروژه و پروگرامی در ساحه تطبیق ریفورم های مترقی نمیتواند عملی گردد مگر اینکه به اساس پلانگذاری منطقی و متوازن بانامی امکانات و شرایط طرح ریزی شده باشد و برداشت های آن هم آهنگ بارشد اقتصاد کشور و زمینه های اجتماعی بوده به اساس آمار و ارقام دقیق و مستند و احصائیه های مورد نیاز به طرح آمده باشد در جریان سال ۵۵ با پیروی از مشی افغان روغتیا پروگرام به فعالیت های مختلفه پلان گذاری صحی حق اولیت داد .

در این سال به اساس نیاز مبرم فعالیت بود و پلان را که در جریان چند سال گذشته معطل بود احیاء غور و به منظور تطبیق مرحله

وزارت صحت عامه در جریان سال ۱۳۵۵ به اساس طرح وپالیسی افغان روغتیا پروگرام و با پیروی از مشی پلان هفت ساله انکشاف صحی افغانستان از یکسو به منظور تحقق بخشیدن نسبی آرمان تعمیم صحت سرتاسری در زمینه های طب و قایموی از راه تامین آب مشروب صحی برای بیش از سه صد هزار نفر تطبیق مرحلوی واکسیناسیون امراض ساری و طرح و تطبیق ده ها پروژه و پروگرام برای مهار نمودن بیماریها توانست گام های انکشافی وسیعی در جهت معافیت کتلوی بردارد و از جانب دیگر به منظور فراهم آوری تسهیلات لازم در زمینه های معالجوی افزایش قابل ملاحظه رادر تعداد بستر های شفاخانه های تمام کشور به عمل آورده و هم با تهاب گذاری شفاخانه های بزرگ برخی از ولایات بزرگ کشور زمینه معالجه عصری و مدرن را به اساس ضرورت ها در سال آینده فراهم آورد .

وضع مقرره های تازه و از جمله مقرره های مربوط به ادویه جنریک که کار آن در جریان این سال خاتمه یافت شرایط مساعد فراوانی را برای معالجه تمام بیماران کشور به قیمت خیلی ارزان فراهم آورد هم چنان کار های مقدماتی که برای به تطبیق آمدن طرح کلی معافیت کتلوی افغانستان در سال ۱۳۵۶ صورت گرفت و قوانین تازه بی که به منظور

وزارت صحت عامه

- وخالی از اشتباه پروژه های که تعمیم صحت رادر نهایت خود به همراه دارد وظایف طرح خطوط اساسی پالیسی های عمومی انتخاب: پروژه های معین و مشخص به منظور انکشاف خدمات صحتی، توصل به میتود های علمی پلانگذاری، ارزیابی اجراءات مربوط به پروژه های انکشافی را ازپیش برده درهمه موارد مشوره های علمی مورد ضرورت را دراختیار ارکان های مربوط وزارت صحت عامه گذاشته است.
- دراين سال مجموع بودجه انکشافی پروژه های صحتی کشور به ۳۳۶۵۰۱۵۴۴ - افغانی بالغ میگردد که ۵۶ فیصد افزایش رانسبت به سال پیش نشان میدهد.
- در جریان سال ۵۵ - ۸۳ مرکز صحتی ۱۵ شفاخانه وهفت پروژه تعمیراتی زیرکار بوده که ازان جمله ۲۹ مرکز صحتی - ۶ - شفاخانه وچار پروژه بزرگ تعمیراتی مانند مکتب نرسنگک به ظرفیت دو صدنفر، بانک خون هرات به ظرفیت یکصد بوتل ۵۰۰ - سی سی خون دریک روز و ورکشاپ مرکزی به پایه اكمال رسيد وکار پروژه های دیگر نیز نزدیک به حدنهائی خود پیشرفت نمود.
- در این سال طرح کلی افغان روغنیسا پروگرام تکمیل وبه تقویت مجلس عالی وزراء ومنظوری مقام ریاست جمهوری رسيد همچنین برای فعالیت های آینده مکالمات کافی زمینه های حیاتی صورت گرفت و برای این پروژه ها جستجوی منابع پولی وکمک های
- خارجی عملی شد .
- ۱ - پروژه بیمه صحتی مامورین .
 - ۲ - پروژه اعمار مرکز تربیوی انستیتوت، مسحت عامه .
 - ۳ - پروژه شفاخانه دوصد بستر در شمال کشور .
 - ۴ - پروژه پولی کلینک مرکزی .
 - ۵ - پروژه مجادله ملاریا در شمال کشپور.
 - ۶ - پروژه بانک خون مرکزی .
 - ۷ - پروژه شفاخانه ۱۵۰ بستر ولایت بدخشان .
 - ۸ - پروژه های ملاریا ، اور توییدی ، توبرکلوزبه ارتباط امداد دولت جاپان .
- در همین سلسله در امور تعمیراتی سر تا سر کشور مربوط پروژه های وزارت صحت عامه که شامل ساختمان مراکز صحتی اساسی لابراتواری واکسیریزی میباشد بیش از حد پیش بین شده پیشرفت درکار رونم گردید.
- به صورت عمومی فعالیت های وزارت صحت عامه در جریان سال ۵۵ به اساس طرح کلی افغان روغنیسا پروگرام در ده مورد زیر خلاصه میگردد که زیر بنای تمام فعالیت های صحتی کشور تاختم پلان هفت ساله انکشافی صحتی دولت جمهوری نیز خواهد بود .
- ۱ - معافیت کتلوی .
 - ۲ - کنترل توبرکلوز وجزام .
 - ۳ - کنترل ملاریا وسالدهانه .
 - ۴ - حفظ الصحه محیطی در تهپه آب

بزرگي به منظور کاوش راه های بهتر تعمیر صحت مطابق روحیه افغان روغتیا پروگرام برای آمران صحت عامه ولایات رؤسا و مامورین فنی افتتاح گردید . سیمینار امور نرسنگ به کار خود آغاز کرد . سنگ تهاب شفابخانه بزرگ میرویس نیکه گذاشته شد . این شفابخانه که دارای تمام تجهیزات عصری خواهد بود بعد از اكمال دوره ساختمانی به حیث مرکز تربیه و معالجه حوضی فعالیت خواهد داشت . مکتب نرس قابله ولایت قندهار افتتاح شد . شفابخانه ده بستر شیندن بیکارانداخته شد . شفابخانه جمهوریت به ظرفیت ۲۵۰ بستر با تجهیزات مدرن و عصری افتتاح شد .

شفابخانه محمد جان خان در ولایت میدان وردک افتتاح شد . شفابخانه ده بستر ولسوالی غوریان هرات افتتاح گردید . سنگ تهاب شفابخانه بزرگ دوصد بستر ولایت هرات گذاشته شد این شفابخانه علاوه از عمده دار بودن خدمات معالجوی صرف به حیث یک مرکز تربیوی حوضه نیز مصدر خدمات خواهد شد . مرکز تربیوی نرسنگ با ظرفیت لیلیه دوصد نفر در اکبر خان مینه کابل افتتاح شد . شفابخانه سی بستر ولسوالی چمکنی ولایت پکتیا افتتاح شد . در جریان سال با استفاده از بورس های دولتی تعدادی از پرسونل وزارت صحت عامه به کشورهای خارجی اعزام شد . وزیر صحت عامه به منظور واریسی از امور ولایات از موسسات صحتی میدان وردک ، غزنی ، زابل ، قندهار

نوشیدنی صحتی و دفع کثافات .

۵- خدمات صحتی اساسی .

۶- شفا خانه ها .

۷- خدمات معاونه فنی .

۸- انکشاف قوای بشری صحتی .

۹- تولید و تهیه ادویه و مواد بیولوژی .

۱۰- انکشاف امور اداری و پلانگذاری .

طب معالجوی :

در پهلوی توسعه بخش خدمات روتین معالجوی در موسسات صحتی کشور به منظور تسهیلات در امر معالجه به نکات آتی در جریان سال ۱۳۵۵ توجه شده است .

به تعداد ۱۵۰ نرس قابله از مکتب نرس قابدگی ریاست زایشگاه فارغ و به کسار گماشته شدند . کورس لابراتوار به منظور بالا بردن سطح آگاهی پرسونل مخصوصا در رشته بیوشیمی افتتاح و بعد از ختم دوره آن ، شاملان کورس به ولایات کشور اعزام شدند . کورس تغذی برای نرس قابله ها کشایش یافت . برای دوکتوران دندان یک کورس شش ماهه افتتاح گردید . دوره تربیه داخل خدمت دوکتوران جراح بعد از پذیرش سال و داخله بعد از سه سال خاتمه یافته و بعد از اخذ امتحان دوکتوران تربیه شده به موسسات صحتی کشور معرفی شدند .

الحاقیه کلینیک دندان ۲۷ ثور تهاب کذاری گردید . بعد از اكمال دوره ساختمانی تعداد ده دستگاه مجهز مونتاژ برای عرضه طب دندان به کار انداخته میشود . سیمینار

در حدود سه هزار متر نلدوانی میآ شد
برای بیش از سه هزار نفر آب مشروب صحی
تهیه گردیده است .

حفر چاه عمیق شبکه آبرسانی چلبستون
در سال ۱۳۵۲ تکمیل گردیده و آماده بهره
برداری میآشد و نیز در حدود هشتاد فیصد
کار ساختمان پمپ هوز آن تکمیل گردیده
است .

دولایت ننگرهار :

شبکه تهیه آب مشروب صحی اسعد آباد
مرکز کتر ها که شامل محفوظ ساختن چشمه
نصب واترپمپ دیزلی و تمدید داخل قریه بوده
و برای بیش از دو هزار نفر آب مشروب صحی
تهیه میدارد و نیز سروی و مطالعات تخنیکي و
انجنیری پروژه های آبرسانی شیوه و شمشبور
صورت گرفته است . تا اخیر امسال به تعداد
پانزده پایه پمپ دستی نصب و زمینه استفاده
مشروب صحی برای ده هزار نفر آماده خواهد
گردید .

ولایت پکتیا :

باکمال آبرسانی ولسوالی چکنی که
شامل حفر چاه عمیق اعمار پمپ هوز
و در حدود یک هزار و پنجاه متر نلدوانی
میباشند برای چهار هزار نفر اهالی این منطقه
وشفا خانه آب مشروب صحی تهیه گردیده
است .

شبکه آبرسانی سید کرم در نیمه سال
جاری تکمیل گردیده و مورد استفاده قرار
گرفته است باکمال این پروژه بیش از یک هزار

هرات ، بلخ ، هیلمند ، بادغیس ، فاریاب
جوزجان ، سمنگان ، بغلان ، پلخمری ، قندز
پروان ، پکتیا ، ننگرهار و نیز لوی ولسوالی
های کشور باز دید به عمل آورد .

طب وقایوی :

وزارت صحت عامه با توجه به اهمیت
آب مشروب صحی به منظور حفظ صحت
وسلامت هموطنان عزیز در مناطق روستائی
خویش قرار داده و با علاقه مندی مفرط به این
کشور مراکز صحی شفا خانه ها و قسمتها
مناطق نیاز مند به آن تهیه آب مشروب صحی
را هدف اصلی و نقطه مشخصی فعالیت های
وظیفه که ناشی از اهداف مردمی دولت
جمهوری میآشد با همکاری صمیمانه موسسات
ذیعلاقه و مردم در پیشبرد پلان های صحی
کشور در حدود توان خویش بذل مساعی
به خرج داده اند .

الف- تهیه آب مشروب صحی :

ولایت کابل :

در این ولایت شبکه آبرسانی الو خیل که
شامل حفريك حلقه چاه عمیق نصب واترپمپ
دیزلی اعمار پمپ هوز و ذخیره کوچک آب و
تمدید یک هزار و پنجاه متر نلدوانی میآشد
تکمیل و رسماً مورد استفاده عامه قرار گرفته
است : باکمال این شبکه در حدود سه هزار
نفر از آب مشروب صحی مستفید گردیده اند .

همچنان کار ساختمان شعبه آبرسانی افشار
دارالامان که شامل حفريك حلقه چاه نصب
واترپمپ برقی، اعمار پمپ هوز ذخیره بزرگ

همچنان کار ساختمان شبکه آبرسانه نرسې سپين بولدك درحال جريان بوده بااكامل آن برای دو هزار اهالی آن منطقه آب مشروب صحي مهيا ميگردد .

ولایت هلمند :

سروی توپوگرافي و مطالعات انجنيري شبکه های آبرسانی نوزاد وموسى فلعسه ولایت هلمند تکميل گردیده ونيز حفر چاه عميق ولسوالی نوزاد درحال جريان بسوده بااكامل این پروژه برای بیش از چهار هزار نفر آب مشروب صحي تهیه ميگردد .

ولایت ارزگان :

سروی توپوگرافي و مطالعات تخنيکی و انجنيري خاص ارزگان دهرآود تکميل گردیده ونيز حفرچاه های عميق متذکره به پایة اکمال رسیده واماده بهره برداری میباشد .

ولایت هرات :

شبکه آبرسانی گلران که شامل محفوظ ساختن چشمه وسيستم نلدوانی میباشد با استفاده از نشيب طبيعی تمديد شبکه در دومرحله تکميل گردیده و برای بیش از سه هزار نفر آب مشروب صحي تهیه ميگردد ونيز کار ساختمان شبکه آب مشروب صحي پشتون زرغون درنيم سالجاری تکميل گردیده ومورد استفاده عامه قرار گرفته است این شبکه شامل حفر يك حلقه چاه عميق نصب واترپمپ ديزلی، اعمار پمپ هوز وذخيره بهحجم پانزده متر مکعب آب بوده وزمينه آب مشروب صحي برای دو هزار نفر مهياگردیده.

نفر از آب مشروب صحي مستفيد گردیده اند بانصب واتر پمپ درشفاخانه خوست زمينه تهیه آب مشروب صحي برای شفاخانه ونواحی همجوار آن میسر گردیده است .

ولایت لوگر :

سروی توپوگرافي شبکه آب مشروب صحي ولسوالی برگی برك تکميل ویک حلقه چاه عميق برای بکار انداختن شبکه حفر واماده بهره برداری میباشد تا حال در این ولایت بتعداد پنج پایه واترپمپ دستی بادر نظر داشت شرایط حفظالصحه بالای چاه های سطحی محفوظ شده نصب واماده بهره برداری میباشد و برای پنج هزار نفر آب مشروب صحي تهیه ميگردد .

ولایت غزنی :

دراین ولایت برعلاوه نصب يك تعداد واترپمپ دستی واماده ساختن آب مشروب صحي برای اهالی این منطقه شبکه آبرسانی قره باغ ازنگاه انجنيري سروی ومطالعات تخنيکی آن انجام یافته است ویک حلقه چاه بهغرض تمديد شبکه حفر واماده گردیده است که البته بااكامل این شبکه برای دو هزار نفر آب مشروب صحي تهیه ميگردد .

ولایت کندهار :

تا حال درحدود پنجاه پایه پمپ دستری مطابق پلان مرتبه درولایت کندهار ومربوطات آن بالای چاه های برمهني نصب گردیده و زمينه استفاده آب مشروب صحي برای بیست هزار نفر مهيا گردیده است .

هزار نفر آب مشروب صحی تهیه گردیده است این شبکه هاشامل چاه های عمیق نصب پمپ های دیزلی اعمار پمپ هوز و ذخایر کوچک آب میباشد تاکنون درموبو طات این ولایت به تعداد ده پایه پمپ دستی و جمعاً برای هفت هزار نفر آب مشروب صحی تهیه گردیده است .

ولایت بدخشان :

شبکه تهیه آب مشروب صحی چایا بت بامحفوظ ساختن چشمه و تمديد سيستم نلدوانی جمعاً برای يك هزار نفر آب مشروب صحی تهیه میدارد. پروژه تهیه آب مشروب صحی فیض آباد مرکز ولایت بدخشان تحت مطالعه بوده با تکمیل مطالعات نهائی انجنیری در تمديد آن در سال آینده اقدام بعمل خواهد آمد .
بر علاوه آنچه در بالا تذکر داده شد بسه تعداد صد پایه پمپ دستی در ولایات کشور نصب گردیده که از این طریق امکان تهیه آب مشروب صحی برای پنجاه هزار نفر مهیا گردیده است .

حفظ و مراقبت شبکه های آبرسانی و پمپ های دستی که در اثر استهلاک و یا عوامل طبیعی خساره بر میدارد جزء وظیفه اساسی این اداره بوده در حدود يك صد پایه پمپ دستی ترمیم و در اکثر شبکه ها نواقص و یا کما بودی های موجود اصلاح و سیستم آبرسانی شکل بهتر بخود گرفته که با این تغییرات و اصلاحات کیفیت پروژه ها بهتر و بهره برداری آن بیشتر شده است .

است در ولایت هرات، در نقاط مناسب نصب پانزده پایه پمپ دستی انجام یافته و جمعاً برای پانزده هزار نفر آب مشروب صحی میسر گردیده است .

ولایت نیروز :

در این ولایت شبکه تهیه آب مشروب صحی و علاقه داری لویی که شامل چاه عمیق اعمار پمپ هوز تا ناک ذخیره کوچک و تمديد سيستم نلدوانی میباشد در اواخر ربع سوم سال جاری تکمیل گردیده و رسماً مورد استفاده اهالی آن منطقه قرار گرفته است با تکمیل این پروژه در حدود دوهزار نفر از اهالی این منطقه از آب مشروب صحی مستفید گردیده اند همچنان در جریان سال جاری در موبو طات این ولایت به تعداد بیست پایه پمپ دستی در نقاط مناسب و قریه جات نیازمند نصب و مورد استفاده اهالی آن منطقه قرار گرفته است با تکمیل این پروژه در حدود دوهزار نفر از اهالی این منطقه از آب مشروب صحی مستفید گردیده اند همچنان در جریان سال جاری در موبوطات این ولایت به تعداد بیست پایه پمپ دستی در نقاط مناسب و قریه جات نیازمند نصب و مورد استفاده اهالی قرار گرفته و به صورت مجموعی برای پانزده هزار نفر آب مشروب صحی تهیه میدارد .

ولایت بلخ :

در این ولایت کار ساختمان شبکه های آبرسانی القجی و شولگره در اوائل سال جاری به پایه اکمال رسیده و برای بیش از پانصد

ملاريا :

در سال ۱۳۵۵ معرفت جغرافيايي تکميل
گرديد .
کروکي بسيط ۱۷۶۱ قريه تجديد شد و
۹۳۴۸۶۷ حويلي به وسيله پرسونل اين اداره
نمبرکوبي گرديد .

ازآغاز سال روان تاخير عقب ۱۷۶۳۰۳۵
عدد سلايد خون از مريضان مشکوک تبار جمع
اوري شد که ازان جمله ۱۱۵۸۷۲ واقعه مثبت
ملاريائي کشف وزير تداوي گرفته شد .
در عمليات دواپاشي سال جاري با ني --
دي ، تي ۱۷۱۳۹۴ نفر باملا تيون دوره اول
۵۲۵۶۳۰ نفر طور مستقيم در مقابل ملاريا
حمايه گرديدند .

بامعامله آب با تيل دريك سطح ۴۵۶۱۰۶۲
متر مربع جمعيت ۱۰۶۲۳۷۱ نفر حمايه شد .
همچنين در همين مدت ۲۹۷۸۲۰۷۰ ماهي
کوزيا در مزارع شمالي کاري و برید نگ پديسي
هاتوزيع شد .
برای فراهم آمدن تسهيلات لابراتواري در
سال ۵۵ تعداد لابراتوار های اصلي از ۳۴ به
۳۷ واز لابراتوار های فرعي از ۶۷ به ۱۳۵ و
تعداد ميكرو سکوب ها از ۲۱۷ به ۲۴۰ بالا
برده شد .

فعاليت انتمولوژي ملاريا :

شعبه انتمولوژي بسط و توسعه داده شد.
تعداد کورس تو جيمي برای پرسونل در
کابل و جلال آباد افتتاح شد .
بيست نفر از پرسونل برای مدت سه ماه

به تهران فرستاده شد .

در يونت هيلمند به کمک متخصصان يونسيف
تحقيقات متمر تری در دوره انتقال ملاريا
انجام شد .

يونت دلارام جديداً روی کارآمد و کاريونت
فراه و نيمروز جدا گرديد .

به منظور تربيه پرسونل ۹ کورس عالي
ملاريالوژي در رشته های مختلفه ملاريا برای
پرسونل و ماموران آن در جريان سال افتتاح
گرديد .

همچنين فلم های ملاريائي تپيه شد، پوستر چاپ
گرديد و نشریه های خارجي در بخش تعليمات و قايه
ملاريا به مردم عرضه شد .

کنترول امراض ساري :

سرويلانس تشوشات معدوي امعائسي :
باتوجه به کثرت بيش از اندازه اين تشوشات
و به منظور جلوگیری ازان در جريان سال
روان تصميم راپور گیری در تمام کشور عملي
شد . ادويه و سايمان سرويلانس به تمام
تاسيسات کشور ارسال گرديد سمبل هاجمع
آوری گرديد و لابراتوار شد . اطلاع نتايج با
سريع ترين وسايل مخابراتي به مراجع مربوطه
صورت گرفت . رهنمائي پرسونل با اساس تازه
ترين متودهای علمي تحقق يافت و تيم های
عاجل تاسيس گرديد تا در مراکز شيوع مرض
به زودترين فرصت از بين برده و مريضان
از طريق آن به تداوي گرفته شوند .
تعداد بيست و دو هزار حلقه چاه در
کابل کلورين پاشي شد .

تراخم :

۲۲ نفر روغتیایال جدید تریبه گردیدند ولایات هرات، بادغیس، فراه، پروان، کابل و لغمان در ۲۳ مرکز صحتی ۱۲۰۹۴۳ نفر از نظر تراخم معاینه و بیش از ۲۹ هزار نفر مصاب تراخم زیر تدای جدی گرفته شدند.

دیفتری :

همچنین در همین سال شعبه دیفتری با تطبیق واکسین (تی.پی.دی) علیه امراض دیفتری تینانوس و سیاسرفه مجادله جدی صورت گرفت.

توبرکلوز :

در سال ۱۳۵۵ انستیتوت حوضه کابل برای فعالیت جامع تصنیف شد حوزه جلال آباد از سر رونق گرفت و حوزه قندهار دو باره به کار آغاز کرد.

برای مجادله علمی ترسیستم کار تو نیک تو بر کلوز رواج داده شده اجرای معاینات روزانه و تست های تو بر کلین تحقق یافت. کمک موسسه یونیسف و ریاست و ترنوری وزارت زراعت و فاکولته و تر نری با پروژه ملی مجادله تو بر کلوز جلب گردید. در ساحه ارتباطات بین المللی موسسه تو بر کلوز افغانستان به عضویت موسسه بین المللی تو بر کلوز جهانی پذیرفته شد. دودستگاه اکسریز جدیداً در جلال آباد و مزار شریف و به کار انداخته شد.

تطبیق واکسین (بی.سی.جی) به پیمانۀ وسیع تراز گذشته در تمام کشور عملی گردید چنانکه در سه ربع سال جمعاً

۱۶۶۰۸۲۶ نفر واکسین شده و از جمله بیش از چهل هزار نفر درسه نوبت تدای شدند و در همین مدت بیش از سی و یک هزار و سه صد تست لابراتواری نیز برای مریضان تو برکلوز صورت گرفت.

مراکز صحتی اساسی :

انکشاف سیستم راپور دهی، با داخل کردن جداول توحید خدمات روزانه مراکز صحتی اساسی سیستم راپوردهی و راپورگیری انکشاف قابل توجه نموده چنانکه افزایش راپور ها از ۲۹ فیصد در سال ۵۴ به ۶۴ و سال ۵۵ از ۳۱ فیصد ربع دوم سال ۵۴ به ۶۱ فیصد همین ربع سال ۵۵ این بهبود چشم گیر است.

تربیه قبل از اشغال وظیفه :

در آغاز سال کورس توجیهی بساری چهار تیم سیار تربیوی و نظارت خدمات صحتی اساسی برای داکتران، نرس، قابله ها، روغتیایال ها، مدیکل ریکاردر ها، و معاینان لابراتوار دایر گردید. چهار تیم تربیوی و نظارت در مدت شش ماه اول پرسونل ۲۸ مرکز صحتی اساسی را در خود مراکز زیر تربیه گرفتند. تیم های نظارت در همین مدت از طرز کار (۱۰۴) مرکز صحتی باز دید و جهات بهمودی به مطالعه گرفته شد.

در حدود پنجم جلد کتاب و رساله مانوئل در طباعتی وزارت صحت عامه طبع و به منظور بالا بردن سطح آگاهی کارکنان در مراکز

این مطالعات دریک نشریه به وسیله این انستیتوت چاپ شد که مورد توجه مقامات طبی جهان قرار گرفت و ازان نقد و ستایش گردید .

ثبت نام مرض کانسروز از تمام شفا خانه های کشور به صورت مستند و علمی شروع شد این کار مقدمه تحقیقات سرطان شناسی در افغانستان به صورت مدرن طبی آن میباشد .

ریاست ارتباط خارجی :

به منظور جلب کمک بیشتر سپاهیان های صحنی و طبی جهان در جریان سال ۱۳۵۵ با این موسسات جهانی تماس گرفته شد و به آنها پیشنهاد کمک دهی گردید تا بسا استفاده ازین امداد پروژه های وزارت صحت عامه در جریان بلان هفت ساله صحنی کشور تحقق پذیرد .

ارائه در خواست کمک به موسسه صندوق وجهی ملل متحد برای فعالیت های نفوسی . در خواست عضویت به ساز مان بین المللی ضد توپر کلوز با تادیه سالانه پنجاه فرانک فرانسوی به صندوق آن موسسه .

مذاکیره با موسسه یونسف به منظور جلب امداد موسسات ملل متحد در پروژه اعمازشفاخانه معتادان در بدخشان .

پیشنهاد کسب امداد دو میلیون و هشتصد هزار دالر برای پروژه های وقایوتی و معالجوی افغانستان در سال ۱۹۷۷ به موسسه یونسف جلب کمک های بین المللی به منظور

صحنی کشور توزیع شد .

طبع نقشه ها :

به منظور بهبود علمی کار نقشه هایی به مقیاس یک بر ۱۰۰۰۰۰ و یک بر ۲۰۰۰۰۰ و یک بر ۳۰۰۰۰۰ از افغانستان طبع و بدسترس مراکز صحنی اسامی و شعب وزارت صحت عامه گذاشته شد .

در جریان سال ۱۳۵۵ مراکز صحنی اسلام قلعه، هرات زنده جان هرات . پشتون زرغون هرات . انجیل هرات . گذره هرات . وازه خوانزنی . ارغنداب و زابل افتتاح شده و پرسونل مورد ضرورت و سامان طرف احتیاج شان فرستاده شد .

توزیع مواد غذایی :

در جریان سال ۱۳۵۵ منظور کمینک یه مدران شیرده و کودکان و بهبود حالات جسمی شان سلسله امداد مواد غذایی شیر . روغن و کندهم به پیمانیه وسیع و در تمام کشور از راه کلنیک های مربوطه دوام داشته است .

انستیتوت پتالوزی :

در جریان سال جاری یکتعداد از دکوران جوان به منظور آشنایی با آثار و لوازم و سامان جدید طبی در انستیتوت پتالوزی زیر تربیه گرفته شدند مدت آموزش آنها دو سال است . برای دفع مرض چرمک که در ولدوا لسی کلران هرات شیوع دارد تعدادی از متخصصان پتالوژیست به همراهی متخصصان خارجی به این ولسوالی سفر هایی نمودند که در نتیجه تحقیق عامل مرض کشف گردید . نتیجه

یک هیات تربیتک به کلینیک های ولایات کشور فرستاده شد تا ازنز دیک با بررسی مشکلات تطبیق پروژه بها راه حل آنرا کاوش و اصول عملی تری رابه پرسونل بیاموزانند این پروگرام نظربه مفیدیت خود در تمام جریان سال ادامه دارد امسال انجمن دارای (۳۷) کلینیک در تمام افغانستان میباشد .

پروژه توامیت انجمن رهنمای خانواده با پروژه مبارزه با بیسوادی عملی شده به اساس این توامیت مبلغه های انجمن ضمن ویزت خانه به خانه سواد آموزی نیز می کنند . در حال حاضر به منظور بر رسی بهترین پروژه تازه دو کلینیک در مرکز وسه کلینیک تازه دیگر در ولایت ننگرهار ، قندهار و ولسوالی میریچه کوت افتتاح شد .

تبلیغات و نشرات به منظور تفهیم پروگرام های انجمن به مردم از راه فلم ، سلاید ، نشریه و چاپ مجله ماهوار به صورت دوامدار و بیشتر از گذشته عملی گردید .

فلم (کود کانیکه فردا رامی سازند) به همکاری موسسه افغان فلم آماده نمایش گردید تبلیغات خانه به خانه در تمام نواحی کابل دوام داشته واز این طریق (۸۶۳۸۷) خانم تازه کارت ویزت گرفته اند .

همچنان در تبلیغات کنار بستر درشفاخانه ها تعداد ۱۸۷۲۰ خانم به ویزت شد گمان افزایش بعمل آمده است .

جمعاً در این سال ۲۳۹۹۱ نفر کارت رهنمائی انجمن را اخذ داشته ومرتباً به کلینیک ها

امجائی ملاریا از افغانستان . تماس با حکومت جایان برای اعمارموسسه جدید توپر کلوز در کابل وواحد های آن در ولایات .

تماس با موسسه یونسف به منظور اعمار شفا خانه پنجمد بستر کابل .

تماس با موسسه صحتی جهان به منظور تدویر ورکشاپ ملی در منطقه بهارک بدخشان اشترک در ایامایله صحتی جهان وکمیشه منظوری به منظور جلب بیشتر امداد .

تماس با دولت شوروی برای جلب کمک بیشتر .

امضای موافقت با موسسه صندوق وجهی حمایت اطفال به منظور همکاری فنی و تقویه مادی و تربیوی پروژه شیوکی .

کسب امداد معادل یک میلیون و دو صد هزار دالسر (یونسف) در سال های ۷۶ تا ۷۹ استفاده از ۱۲ سکارشپ ۷ سیمینار و ۸ بورس مجالس واجتماعات .

انجمن رهنمای خانواده :

در جریان سال اضافه از کلینیک های گذشته تعداد ده کلینیک تازه در این مناطق افتتاح و به فعالیت آغاز کرد .

افتتاح کلینیک فرعی پغمان ، کلینیک فرعی میدان ، کلینیک بغلان ، کلینیک فرعی ارزگان ، افتتاح کلینیک بادغیس ، کلینیک فرعی جوزجان ، کلینیک فرعی سننگان ، کلینیک فرعی تخار ، کلینیک فرعی بامیان و کلینیک فرعی جعفران .

مراجعه می کنند .

توبیه :

در جریان سال به منظور بالا بردن سطح آگاهی ودانش پرسونل انجمن ، کورس ها وسیمینار هائی به شرح زیردایر گردید :

کورس تدریسی برای ۳۶ نفر مبلغه های ولایات از اول تا ۳۱ سرطان سیمینار پلان کناری خانواده برای آمران صحت عامه ولایات سیمینار آمران مراکز صحتی اساسی از ۵ تا ۳۱ اسد .

رفرشر کورس برای ۱۳ نفر قابله از ۳ تا ۱۰ عقرب .

رفرشر کورس برای ۲۹ نفر رهنما یان خانواده از ۱۵ تا ۲۰ عقرب .

رفرشر کورس برای ۲۹ نفر رهنما یان خانواده از ۲۵ تا اخیر عقرب .

رفرشر کورس برای ۲۲ نفر دکتور انجمن رهنمای خانواده .

بررسی وار زیبایی امکانات تاسیسی کورس های مبارزه بایی سوادى در ولایات ومركز کشور از راه انجمن .

ارتباطات خارجی انجمن :

رایور های سه ماهه وشش ماهه انجمن کدبه زبان انگلیسی ترتیب میگردد موردقبول حوزه تونس ودفتر مرکزی انجمن در لندن قرار گرفت وبه موجب آن قسمت دوم امداد بین المللی به افغانستان تضمین شمس نمایندگان انجمن در سیمینار های بین المللی

منعقده تونس قاهره وای . پی . پی . اف در لندن وامریکا اشتراك نمودند .

در جریان سال دو ورکشاپ صحتی حیاتی به سویه جهانی یکی زیر عنوان ورکشاپ بین المللی صحت و حیات بهتر در خانواده در کندز وورکشاپ دومی بین المللی سواد آموزی حیاتی درپلخمری افتتاح گردید .

به منظور قدردانی ازفعالیت انجمن رهنمای خانواده در افغانستان حکومت امریکا به تقریب دوصد مین سالگرد استقلال خودمدال افتخاری به انجمن اعطاء نمود .

بیمه صحتی ماهورین :

اصل سر مایه منظور شده در جریان سال ۱۳۵۰-۹۱۶۳۱۲۱۰۰۰ - افغانی در سال حاضر این موسسه صرف در کابل فعالیت دارد درجریان سال امکانات تاسیسی شعب آن درولایات به ارزیابی ومطالعه گرفته شد . شعبه فیزیسیو تراسی موسسه که نسبت بسر آمدن دوره کارنرس خارجی آن معطل بود دوباره بعد از توبیه پرسونل مورد ضرورت به کار انداخته شد . در جریان سال تعداد بیش ازسه هزارو سه صد نفر با اشعه این دستگاه تداوی شدند .

همچنین شعبه اکسریز در چهار ماه اخیر تعداد ۱۴۳۲ رادیو گرافی داشته است . درین سال اقدامات برای احیای مجدد شعبه اکسریز والکترو کار دیو گرام موسسه صورت گرفت به زودی دستگاه این شعبه به

کار می افتد .

مدیریت فروش :

از طریق این مدیریت در حدود ۹۷ میلیون افغانی ادویه وسامان طبی فلم اکسیر - سر شفا خانه های وزارت صحت عامه وسایر موسسات طبی کشور بفروش رسیده است .

مدیریت جنریک :

از طریق این مدیریت برای يك تعداد عمده فروشی ها وادویه فروشی ها وسایر موسسات صحتی کشور که پروفا مه های کمپنی های تولید ادویه راجهت اخذ اجازه فرمایشی بان مدیریت ارسال داشته اند اجازه توريد صادر گردیده است و نیز برای مراجع فوق الذکر اجازه خروج اموال واصله شان راصادر نموده اند که مبالغ اسعاری آن ذیل توضیح می گردد :

فرانك سوئسی - ۲۲۸۰۱۴۳۰۱

فرانك فرانسوی - ۳۱۹۱۹۳۲۷۵ -

دلار امریکایی - ۶۴۰۸۶۶۵

پوند انگلیسی - ۳۹۱۰۵۴۰۵۳ -

مارك جرمنی - ۱۳۴۷۱۶۲۶۱۰

کلدار پاکستانی ۸۹۶۶۵۰۰۰

کرون دنمارکی - ۶۸۷۱۲۸۰۰۰ -

فرانك بلجیمی ۲۱۴۸۰۰۰۰۰

مبالغ اسعاری اجازه خروج :

فرانك سوئسی ۷۲۹۰۱۷۱۹۳ -

در پنج ماه اخیر طور وسطی همراه بیش از ۱۵ هزار نفر ازماموران در کلینیک های مربوط مورد معاینه وتداوی قرار گرفته ودر همین مدت بیش از يك ملیون تابلیت وپنجاه و سه هزار امپول مصرف شده است .

د بلخی ابن سینا در ملخی :

مدیریت توریه :

از طریق این مدیریت مبلغ دو میلیون دالر ادویه جنریک و مبلغ يك میلیون دالر ادویه مواد کیمیای وسامان طبی وفلم اکسیریز فرمایش داده شده است .

مدیریت لابرا توار ها :

در آمریت اسپریت کشی این مو سسه در طول سال ۵۵ باندازه دوازده هزار لیتر الکل ۷۵ درجه استحصال گردیده است . در پروژه تابلیت ودرآه سازی تولیدات آتی صورت گرفته است .

درسگشن تابلیت سازی در حدود بیست ملیون تابلیت .

در سگشن درآژی سازی در حدود پنج لك تابلیت درآه، در پروژه تینچروسیروب سازی این مدیریت افلام آتی تولید گردیده است :

تینچر به مقدار یکمزارو هفتصد لیتر

سیروب به مقدار نهمصد لیتر .

سلو شن به مقدار یکمزار لیتر .

پوماد طبی درحدود يك ملیون گرام پوماد.

آب مقطر به مقدار سه هزار لیتر .

میباشد این موسسه با دیپارتمنت های ایدیمبولوژی، میکرو بیولوژی، حمایت طفل و مادر، تعلیمات و نشرات صحی تعلیم و تربیه پرسونل کیمیاوی تحلیلی، معاینات توکسی کولوژیک، معاینات مداری و توصیفی دوايي برای تمام کشور و معاینات مواد غذایی همه جانبه، موسسه تهیه واکسین پروژیه تربیوی صحی شیوکی باسالی هدایات دافغان ملی روغتیا پروگرام جهت شناخت و تشخیص پرابلم های عمده صحت که همیشه صحت و سلامتی هموطنان عزیز را تهدید می کند در جریان سال ۵۵ با در نظر داشت شرایط محیطی، اقتصادی، اجتماعی و کلتوری کشور در حدود امکانات دست داشته خود برای پی ریزی و طرح پروگرام های موثر به غرض بهبود عرضه خدمات صحت عامه کوشیده است تا پروگرام های تحقیقاتی و ریسرچ را که مدد و مکمل خدمات میباشد در زمینه امراض ساری و سوء تغذی، پروبلم های صحی مادران و اطفال و حفظ الصحه محیطی پیش ببرد.

به استثنای مطالعات اپیدمیولوژی امراض ساری، آفات ناشی از سوء تغذی و شرایط نامساعد حفظ الصحه محیطی عدم موجودیت آب صحی آشامیدنی، تولید و عرضه مواد غذایی، کنترل صحی کارگران مواد غذایی پرابلم های عمده صحی کشور را تشکیل میدهد. به ارتباط مطالب متذکره در سال ۱۳۵۵ در دیپارتمنت های این موسسه تحقیقات آتی صورت گرفته است:

فرانک فرانسوی ۲۹۹۰۹۱۷۲۳ -
 دالر امریکائی ۱۴۴۳۵۴۶۲۴
 پوند انگلیسی ۳۳۳۷۴۸۰۵۰ -
 مارک جرمنی ۲۵۷۷۸۲۸۱۳
 کلدار پاکستانی ۱۷۵۴۴۱۰۰ -

علاؤا تذکار می یابد که بتعداد چهار پایه ماشین تابلت سازی و ملحقات آن در چوکات پروگرام انکشافی لابراتوار به منظور بلند بردن سطح تولید بخارج فرمایش داده شده است که عنقریب به کابل مواصلت و بعد از نصب آماده بهره برداری خواهد شد.

اسا سنانه دبلخی ابن سینا درملخی موسسه در شش فصل که به داخل بیست و هشت ماده میباشد ذریعۀ فرمان نمره (۵۲۲) ۱۵۰۳۲۰۵ دارالانشاء مجلس عالی وزراء نافذ گردید.

همچنین قانون ادویۀ جنریک بدخل شش فصل که حاوی سی و پنج ماده میباشد توسط فرمان شماره (۷۷۲) ۱۴۰۶۰۳۵۰۱۴ دارالانشاء مجلس عالی وزراء ابلاغ شد که شش ماه بعد از نشر آن در جریده رسمی نافذ میگردد.

و نیز منظوری فور مو لیر ملی ادو یه با در نظر داشت بهبود وضع توریید دواء و حمایه قود خرید مستهلک ترتیب گردیده توسط فرمان (۷۷۴) ۱۴۰۶۰۳۵۰۱۴ مجلس عالی وزراء ابلاغ شده است.

موسسه صحت عامه :

موسسه صحت عامه یگانۀ موسسه تحقیقاتی و تربیوی در زمینه پرابلم های صحی کشور

وزارت صحت عامه

- مطالعه لشمانيآ جلدی یا سالدا نسه در اطراف و شهر کابل .
- مطالعه امراض معدی معائی و پیش بررد پروگرام سر ویلانس آن در سراسر کشور .
- تحقیق و مطالعه کارگران مواد غذایی از نظر امراض باکتریائی ، پرازیتی و معارستی اجرای معاینات لابراتواری در نزد (۵۶۰۰) نفر حجاج که عازم بیتالله شریف شده بودند از نظر امراض معدی معائی ، توپرکلوز ، تعین کروب خون .
- تحقیق درباره ابتانات طرق تنفسی در نزد اطفال کودکستان ها ، مکاتب وپولی کلینیک های حمایه طفل و مادر .
- مطالعه و تحقیق در باره دفتری در نزد اطفال .
- مطالعه پرابلم سوء تغذی در نزد مادران شیرده و زنان حامله .
- معاینه آب های آشامیدنی شهر کابل .
- اجرای معاینات باکتر لوژی ، کیمیاوی آب اجرای پروگرام های تعلیمات صحی در دهات و قریه های کشور .
- دایر نمودن سیمینار های تغذی در مرکز وولایات کشور برای دکتران و پرسونل صحی .
- تولید واکسین سگ دیوانه ، محر قسه و اتو واکسین مقابل آفات میکروبی معین تنظیم و انسجام دوباره مرکز تربوی صحی شیوکی بغرض آماده ساختن جهت تطبیقات ساحوی پرسونل صحی .

وزارت معادن و صنایع

ساحه استخراج معادن :

تاکنون تثبیت نیست زیرا معلومات دقیق تاکنون صورت نگرفته است .

درسال ۵۵ مقدار ۸۶۸۵ تن تلك استخراج گردیده که مقدار ۲۱۶۵۶ تن در بدل قسمت ۶۰۹۵۲۱۸۶- افغانی بفروش رسیده .

معادن بیرایت هرات :

از معدن بیرایت سنگلان هرات در طول سال ۵۵ مقدار ۴۶۴۵ تن تحت نظر مامورین فنی ریاست استخراج بهره برداری گردیده که از آن جمله مقدار ۳۴۸۱۲۲ تن در بدل قیمت ۵۷۴۴۰۲۹۵ افغانی بفروش رسیده است .

معادن لاجورد :

از معدن لاجورد بدخشان درسال ۵۵ مقدار ۷۴۰۶ کیلوگرام لاجورد استخراج گردیده که مقدار ۱۲۵۲۱۷۲ کیلوگرام لاجورد بدرجه های مختلف به قیمت ۳۰۰۲۴۵۸۶ دالسر بفروش رسیده است .

معادن زغال سنگ سبزک :

این معدن در هرات موقعیت داشته برای سروی مقدماتی و تثبیت ذخایر آن يك تعداد متخصصین نظربه عقد قرارداد که با چکوسلواکیا صورت گرفته مشغول مطالعه می باشند و هنوز مطالعات نهائی پروژه صورت پذیرفته است بمنظور استخراج معدن یکتعداد ماشین آلات خریداری گردیده است . درسال ۵۵ مقدار ۲۹۴۳۷۷ افغانی زغال استخراج و مقدار

به تاسی از اهداف دولت جمهوری افغانستان و بمنظور استفاده اعظمی از منابع طبیعی کشور برای انکشاف اقتصادی مملکت ریاست استخراج سعی مینماید تا مطابق به پلان پیشبینی شده از معادن بصورت درست بهره برداری واستخراج نماید، و درسال ۵۵ از معادن نمک، تلك، بیرایت، لاجورد وزغال سنگ سبزک، بهره برداری نموده که بعضی از مواد معدنی مستحصله برای رفع احتیاجات داخلی صرف گردیده و بعضاً در مارکیتهای خارجی بفروش رسیده است، که اینک بهره برداری از معادن متذکره که از طرف ریاست استخراج صورت گرفته ذیلا توضیح می گردد :

معادن نمک :

استخراج معادن نمک ولایات هرات، تخار، میمنه و بلخ از مدت ها به اینطرف تحت نظر مامورین فنی صورت گرفته که درسال ۵۵ مقدار ۷۲۶۶۶۱۳۹ تن نمک استخراج که از آن جمله مقدار ۶۹۵۸۵۰۱۸ تن در بدل قیمت ۴۰۶۸۸۸۲۳۳۵- افغانی بفروش رسیده است .

معادن تلك :

تلك که در معادن اجین و ساماخیل ولایت ننگرهار موقعیت دارد از مدتی به اینطرف کار استخراج آن شروع است ولی ذخیره معدن

۲۳۵۰۳۸۰۷۵ تن آن در بدل قیمت

افغانی بفروش رسیده است. از زغال سنگ این معدن برای انرژی فابریکات سمنت هرات و قندهار در نظر گرفته شده است.

تصدی زغال سنگ شمال :

فعالیت تصدی زغال سنگ شمال شامل ساحه معدن کرکر، آشپشته، دره صسوف بوده و در طول سال از معدن مذکور مقدار ۱۵۵۴۹۴ تن زغال سنگ استخراج و مقدار ۱۶۲۰۰۳۷۴۷ تن بدسترس موسسات و بازار های داخلی گذاشته شده است.

ساحه صنایع و انکشافی :

پروژه نساجی هرات :

فابریکه نساجی هرات بطرفیت ۱۲ میلیون مترتکه و ۵۰۰ تن نخ در سال، در پلان هفت ساله دولت شامل بوده امور مقدماتی ساختمانی و انتقال ماشین آلات در شش ماه اول سال ۵۵ شروع و کار ساختمان آن توسط دستگاہ ساختمانی بنائی جریان دارد. انتظار می رود تا سال ۱۳۵۷ کار آن ختم و بفعالیت آغاز کند.

پروژه نساجی کندهار :

فابریکه نساجی نخی کندهار نیز مطابق پلان هفت ساله در نظر گرفته شده ظرفیت سالانه آن ۴۰ میلیون مترتکه ۱۰۰۰ تن نخ می باشد امور ساختمانی آن در اواسط سال ۵۵ شروع و انتقال ماشین آلات و کار ساختمانی آن جریان دارد. فابریکه مذکور در سال ۱۳۵۷ تکمیل و به بهره برداری آغاز خواهد کرد.

پروژه پشمینه بافی کندهار :

این فابریکه به ظرفیت ۶۰۰ هزار مترتکه پشمی و ۳۰۰ تن نخ قالین در سال، شامل پلان بوده، کار ساختمانی آن در اواسط سال ۵۵ شروع و امور ساختمانی آن جریان دارد.

پروژه توسعه نساجی بلخ :

فابریکه نساجی بلخ بطرفیت ۸ میلیون مترتکه در سال فعالیت داشته و جهت استفاده بیشتر امور توسعهی فابریکه نساجی بلخ با ظرفیت ۱۲ میلیون مترتکه و ۱۶۰۰ تن نخ در پلان هفت ساله شامل و امور ساختمانی و منتاژ تجهیزات و ماشین آلات طی سال ۱۳۵۵ تقریباً تکمیل و عنقریب مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.

پروژه سمنت هرات :

فابریکه سمنت هرات که قدم ثمری در رفع نیازمندی کشور بر میدارد بطرفیت سالانه ۲۱۰ هزار تن سمنت در پلان هفت ساله گنجانیده شده و در سال ۱۳۵۵ فزیبیلتی و پریفزیبلتی آن تکمیل، راپور اقتصادی و تخنیکی تهیه و همچنان آفرگیری ماشین آلات و ارزیابی آنها صورت پذیرفته است، و امور ساختمانی آن در اوائل سال ۵۶ شروع خواهد شد.

پروژه جن ویرس و تیلکشی بادغیس :

فابریکه جن ویرس و تیلکشی بادغیس به ظرفیت سالانه مقدار ۵۰۰۰ تن پخته مخلوج و ۱۳۴۵ تن روغن در نظر بوده، در سال ۵۵ راپور اقتصادی و تخنیکی آن تکمیل و بعداً تحویل و ارزیابی گردیده است و ضمناً آفرهای

ماشينري واصله نيزارزيابي شده است .

پروژه جن وپرس گندز :

اين فابريکه بظرفيت ۱۵۰۰۰ تن پخته مخلوج درسال تحت مطالعه بوده ومطالعات مقدماتي آن طی سال ۵۵ تکميل گرديده است.

پروژه توليد شکر بغلان :

فابريکه شکر بغلان علاوه بر فابريکه موجوده براي رفع نياز مندي شکر در داخل متمرکز شده و به ظرفيت سالانه ۲۷۰۰۰ تن شکر شامل پلان هفت ساله می باشد، درطول سال ۵۵ راپور فزيبلتي پری فزيبلتي وهمچنان راپور اقتصادي وتخنیکي آن ترتيب وآفره های ماشينري واصله ارزيابي شده است .

پروژه تيلکشي گندز :

فابريکه تيلکشي گندوز به ظرفيت سالانه ۸۰۰۰ تن روغن در نظر می باشد فزيبلتسي وپری فزيبلتي وهمچنان مطالعات تخنیکي واقتصادی آن صورت پذيرفته واجرای مراحل بعدي درسال ۵۶ ادامه دارد .

توسعه وتجديد ميوه قندهار :

راپور اقتصادي وتخنیکي تهيه ومطالعاتي نيز درمورد صورت گرفته است ظرفيت سالانه اين فابريکه ۲۲۵۰ تن ميوه پروسس شده می باشد .
پروژه کاغذسازي پروان :

طی سال ۵۵ فزيبلتي وپری فزيبلتي تدوم با مطالعات مقدماتي تخنیکي واقتصادی فابريکه صورت گرفته و ظرفيت اين فابريکه توليد پنج تن کاغذ درسال می باشد .

پروژه مسلخ غزني وباشهرک :

مطالعات تخنیکي واقتصادی اين فابريکه صورت گرفته علاوه راپور تخنیکي واقتصادی آن نيز ترتيب گرديده است .

پروژه دباغی غزني :

مطالعات تخنیکي واقتصادی اين فابريکه صورت پذيرفته وضمنه راپور اقتصادي وتخنیکي آن نيز تهيه شده است .

پروژه دباغی وبوت دوزی هرات :

راپور اقتصادي وتخنیکي اين پروژه ترتيب وهمچنان راپور مطالعات آن ارزيابي وتحليل گرديده است، علاوه آفرکيري ماشين آلات ومطالعه ارزيابي آن نيز انجام گرديده .

پروژه کاستک سودا :

مطالعات تخنیکي اقتصادي درين پروژه انجام وراپور تخنیکي واقتصادی نيز تهيه گرديده است .

پروژه چيني سازی :

مطالعات مقدماتي اقتصادي وتخنیکي روی اين فابريکه صورت گرفته است .

پروژه شیشه سازی :

مطالعات اقتصادي وتخنیکي صورت گرفته وراپور تخنیکي واقتصادی جهت تحليل و ارزيابي آماده ميشد وعلاوة تذکر بايد شد که روی پروژه های خريطه پلاستيکي وتجديد ساختماني جن وپرس های موجوده نيز يك سلسله مطالعات مقدماتي صورت گرفته است .

پارکهای صنايع کابل :

آمریت انکشاف مناطق صنعتی بامسيور

نیرو تولید و بازار عرضه گردیده است. مقدار تولیدات نخ در سال ۱۳۵۵-۳۹۸۸ تن بوده که ۳۶۸۲۸۲ تن آن در بدل مبلغ ۲۲۲۴۲۴۰۰ افغانی در بازار های داخلی به فروش رسیده است. فابریکه نساجی ازدک فروش ۱۹۴۰۲۸۵۶۰۰ مترتکه در داخل ۵۴۸۰۰- مترتکه در خارج بلا ترتیب مبلغ ۳۶۲۱۴۲۸۰۲- افغانی و ۱۶۵۰۰۰۰ دالر بدست آورده است.

فابریکه نساجی بلخ :

تولیدات این فابریکه در سال ۱۳۵۵- ۴۶۰۱۷۷۶ متر پارچه و ۵۹۵۲۴۹ تن نخ بوده که از آنجمله ۲۷۷۹۴۲۸۹۴ متر پارچه به مبلغ ۹۲۱۶۶۵۵۵۸۵ افغانی و ۱۷۱۲۹ تن نخ به مبلغ ۱۲۸۷۶۹۱- افغانی بفروش رسیده است.

فابریکه پشمینه بافی پلچرخی :

فابریکه پشمینه بافی که بعد از مدت توقف به اساس توجه دولت جمهوری که در حوضه صنعتی ساختن مملکت دارند در سال ۵۴ و بازه شروع به فعالیت نموده قدم مثبتی در راه رفع نیازمندی های منسوجات پشمی در داخل مملکت برداشته و در مدت یکسال ۲۴۴۶۲۹۱ مترتکه پشمی و ۲۴۱۰۲ مترقالین و ۵۴۸۹۰۵۵ متر قالین و ۵۴۳۳۸۰ مترکمپل بالترتیب به مبلغ ۶۲ ر ۷۶۴۹۳۸۴۳ - ۴۴ ر ۲۵۱۱۵۵۹ و ۲۲۸۹۸۲۷۴۱۴- افغانی به فروش رسیده است.

ساختمانی تعمیرات اداری سرکها و فابریکهها رسیده گی نموده و در طول سال ۵۵ یکمقدار زیاد زمینهای انکشاف یافته به مستحقین توزیع و علاوتاً بکثرت اشخاص فابریکه های شانرا فعال ساخته و فعلاً از سبب استیشن برق که به قدرت ۱۵ هزارولت برق فعال گردیده است استفاده مینماید.

تعمیر مرکز تسهیلات تخنیکی که کار ساختمان آن تکمیل گردیده در جریان سال ۵۶ وسایل ماشین آلات آن و متناژ و بسته کاری خواهد شد که با فعل ساختن این مرکز تخنیکی مشکلات فابریکه از ناحیه ترمیم و ساختن بعضی پرزه جات تا اندازه مرفوع خواهد شد. برعلاوه مطالعات در مورد پارکهای صنایع در ولایات هرات، کندهار و بلخ، نیز صورت گرفته است.

پروژه توسعه نساجی بگرامی :

فابریکه نساجی بگرامی که با ظرفیت ۱۵ میلیون مترتکه در سال فعالیت مینماید بمنظور بلند بردن سطح تولیدات او و توسعه فنروری دست و در اوایل سال ۵۵ کار متناژ کاری ماشین آن تکمیل و به فعالیت آغاز نموده و با فعل شدن دستگاه های جدید، تولیدات آن به ۲۰ میلیون متر پارچه افزایش یافته است.

فابریکه نساجی بگرامی :

درین فابریکه پارچه های مرغوب و قشنگ یرنگ های مختلف تولید و رقم تولیدات آن در سال ۵۵ به ۲۰۴۶۰۸۲۹ متر پارچه بوده علاوتاً یک مقدار نخ، مازاد مایحتاج، فابریکه

فابریکه سمنت غوری :

مقدار ۲۹۵۴۷ تن در بدل ۱۵۵۹۴۷۷۱۳۱ افغانی بخارج بفروش رسیده است . همچنان ۲۷۹۶ تن آمونیا ۳۰۲۶ بالون آکسیجن به مبلغ ۱۲۷۱۰۳۴۴۴ افغانی بهزار کیلوات ساعت برق را بالترتیب در بدل ۲۶۸۴۱۶۰ و مبلغ ۱۰۵۰۱۰۰ ۱۷۱۶۹۴۰۹۲۲ افغانی در داخل به فروش رسیده است . بر علاوه فعالیت فابریکات کود برق را امور ساختمان تعمیرات رهاپش نیز متوجه بوده است .

فابریکات چینی سازی و بایسکل سازی :

در فابریکه چینی سازی اقسام چینی باب انسترو، خشت شموت و پودر شموت تولید میگردد، اینوزارت تا اندازه ضرورت وزارت های مخایرات ، آب و برق را از ناحیه انسترو تأمین میکند ، طی سال ۱۳۵۵ مقدار ۱۱۱۰۰۶ پارچه ظروف مختلف چینی ۱۴۹۶۱۰ عدد انسترو رادر بدل ۱۱۴۸۱۳۷ افغانی ۷۶۴۹ قالب خشت شموت رادر بدل ۴۶۸۹۰۵ افغانی و ۱۳۲۸۶۳۳۳ کیلو پودر شموت رادر بدل ۱۹۹۳۰۲ افغانی در داخل کشور به فروش رسانیده است . علاوه مقدار ۳۷۹۸۹ پارچه محصولات شیشه ئی یکتعداد ریکشنا و بایسکل در فابریکه بایسکل سازی تولید گردیده است، و برای فعال ساختن و استفاده بهتر از ین فابریکه مطالعاتی صورت گرفته و تصامیم لازم اتخاذ و در سال جاری مرعی الاجراء خواهد بود.

تصدی میوه گندهار :

فابریکه میوه گندهار مطابق بروحیه دولت جمهوری بمنظور رفع نیازمندی های داخل

فابریکه سمنت غوری با وجود قلت انرژی برق توانست در طول سال ۵۵ مقدار ۹۱۲۸۲ تن سمنت و ۹۰۹۵۸ تن کلنکر تولید و مقدار ۹۰۷۷۷۶۵ تن سمنت رادر بدل مبلغ ۱۱۸۷۴۶۹۱۰۷۰ افغانی ببازار عرضه نموده است . علاوه تادرفه فابریکه بیرایت سمنت غوری یکمقدار بیرایت پودر شده، تولید و مقدار ۴۰۲۵۷۱۱ تن بدسترس حوزه شمال دتیلو ملی موسسه قرارداد شده و از توریید بیرایت خارجی بمنظور رفع نیازمندی موسسه مذکور جلوگیری بعمل آمده است .

فابریکه سمنت جبل السراج :

در فابریکه سمنت جبل السراج در سال ۵۵ مقدار ۳۳۷۸۰ تن سمنت تولید و مقدار ۲۳۴۱۹۷ تن آن در بدل مبلغ ۵۱۱۲۱۴۷۹ افغانی در بازار های داخلی بفروش رسیده است.

فابریکات کود و برق مزار شریف :

فابریکات کود و برق مزار شریف بر علاوه اینکه احتیاج کود کیمیاوی داخل کشور را رفع مینماید یکمقدار آمونیا، آکسیجن نیز تولید و بدسترس موسسات ذی علاقه قرار داده است. علاوه از برق مازاد تولیدی فابریکات کود و برق در تنویر شهر مزار شریف استفاده میشود . تولیدات فابریکات کود و برق در طول سال مقدار ۵۵۰۵۲۰۲ تن کود یوریا ۳۴۱۹۴۹۰ تن آمونیا ۳۷۱۷ بالون آکسیجن بوده و مقدار ۵۶۶۷۱۲۵ تن کود در بدل قیمت مبلغ ۳۲۵۸۶۰۲۶۲۲ افغانی در داخل کشور و

وزارت معادن و صنایع

صابون درایدل ۴۱۸-۴۶۰-افغانی ۷۶۱۸۲۹ روغن
درایدل ۳۰۹۸۴۹۵۱ افغانی ۲۹۰۴۷۳۳ تن
پخته مخلوج در بدل ۱۲۶۶۰۵۷۲۴- افغانی
۲۹۹۹۵۴۴ تن کنجاره درایدل ۱۰۲۵۴۵۵۷
افغانی به فروش رسیده است علاوه تا یکمقدار
پخته مخلوج بخارج صادر گرویده است .

تصدی بست :

درطول سال ۵۵ مقدار ۷۸۳۹۶۶۸ تن
پخته مخلوج ۱۸۴۵۳۴۲ تن ر و غن
۵۲۳۹۳۷ تن کنجاره ۶۱۶۶۹۶ کلچه صابون
تولید و ازفروشات ۴۰۸۶۲۷۳ تن پخته مخلوج
۲۲۳۱۴۴ تن روغن ۵۵۷۷۸۴۶ تن کنجاره
و ۷۲۳۱۳۴ کلچه صابون بالترتیب در بدل
قیمت ۳۴۶۶۱۲۶۳۵ - ۸۷۰۴۸۴۴۲
۴۴۵۵۵۷۲۹۶ و ۳۰۵۹۲۴۴- افغانی بفروش
رسیده است، ضمناً یکمقدار پخته ، کنجاره
به ممالک خارج به فروش رسیده است .

فابریکات سپین زو :

تولیدات فابریکات سپین زو نیز پخته
مخلوج روغن، کنجاره و صابون بوده و مقدار
۲۹۳۰۲ تن پخته مخلوج ۶۵۸۷ تن روغن
۱۶۸۹۷ تن کنجاره و ۴۸۸۶۹۲ کلچه صابون
تولید گردیده است .

کشور و صدور بخارج بعد از مدت توقف مجدداً
فعال گردید، درسال ۵۵ یکمقدار گشمش، جلی
ازمیوه های مختلف تولید و عایدات آن ازدرک
فروشات اجناس تولیدی جمعاً ۶۸۲۹۶۰۸
افغانی میباشد .

فابریکات جنگلک :

پلان پیشبینی شده تولیدات سال ۵۵
فابریکات جنگلک ۱۱۱۱۱۹۰۰- افغانی بوده
و نظریه ازدیاد فرمایشات و تقاضا برور ایام
پلان پیشبینی شده ۱۴۱۹۱۲۴۰۰- افغانی
ازدیاد درطول سال ۵۵ مجموع تولیدات آن
بالغ به ۱۶۲۴۳۴۵۰۰- افغانی بوده و مبلغ
۱۴۹۴۸۵۶۰۰ افغانی مجموع فروشات سال۵۵
را احتوا مینماید .

فابریکات جن و پرسی و تیلکشی های

ولایت بلخ :

تولیدات فابریکات تصدی جن و پرس بلخ
که اکثرآ از پخته دانه دار حاصل میشود عبارت
است از: پنبه مخلوج، پنبه لنتر کنجاره،
روغن، صابون و بعضی تولیدات دیگر میباشد.
درطول سال از پخته خریداری شده مقدار
۱۰۲۳۷۳۷۷ تن پخته مخلوج ۲۶۳۰۴۵۳ تن
کنجاره ۸۹۹۹۱۷۲ تن روغن ۲۷۱۹۷۷ کلچه
صابون تولید و در همین ایام مقدار ۲۰۴۸ کلچه

وزارت زراعت

جنس بهتر در فارم های تحقیقاتی خویش در مرکز ولایات کشور تحت تحقیق قرار داده است. همچنان پیوند (۴۴۲۰۰) اصله اشجار مشمرو توزیع (۸۶۶۶) اصله نهال مشمرو توسط این پروژه صورت پذیرفته و تجزیه های کیمیایی و فزیکیمی، آب، خاک و نبات مجموعاً بشماره (۶۶۲۸) تجزیه در لابراتوار کیمیایی زراعتی بعمل آمده است. پروژه حفاظت نباتات و قرانطین بالای ۲۴ میلیون اصله اشجار مشمرو غیر مشمرو علیه آفات و امراض نباتی دواپاشی و مجارله نموده و در ساحه ۱۲ میلیون هکتار مجارله علیه ملخهای مضره، تعقیب پروازی کشفیات زه گذاری و سروی ملخ بعمل آورده است.

ریاست جنگلات و علفچر ها نقشه های جنگلات و علفچر های کشور را بمقیاس های مختلف ترسیم و رنگ آمیزی نموده و بشماره (۱۵۵۶۹۱) اصله نهالهای مشمرو غیر مشمرو در مرکز ولایات غرس کرده است.

همچنان بذر (۶۱۲) نوع و ۹۳۰ کیلوگرام تخم نباتات بذر پسته بدخل ۴۳ هزار خریطه پلاستیکی جمع آوری ۱۸۷ کیلوگرام تخم نباتات احداث (۵۰) هزار مشمرو کانتور در ساحه ۳۵۰ جریب زمین در ولایت سمنگان تشخیص اسما یکنمعداد سمارقما، نامگذاری و ترتیب کلکسیون یکنمعداد نباتات از جمله سایر فعالیت های

در جریان سال ۱۳۵۵ که اولین سال پلان هفت ساله انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور می باشد منجمه سایر انکشافات اقتصادی و اجتماعی در ساحات مختلفه زراعت و مالداری پیشرفت های قابل ملاحظه مطابق به اهداف پلان صورت پذیرفته است و ذیلا فشرده از فعالیت های عمده آن توضیح می گردد:

دائر فعالیت و رهنمایی های ریاست عمومی ترویج و انکشاف زراعت تولیدات زراعتی رو به افزایش بوده و تولیدات حبوبات به ۴۶۱ میلیون تن، میوه جات به (۹۱۰) هزار تن و سبزیجات به (۷۴۰) هزار تن رسیده است. پخته و لبلبو بیشتر از ظرفیت های موجوده دستگاهای جن و پرس و فابریکه قند سازی بغلان تولید گردیده. همچنان بشماره (۶۸۵۰۱) اصله نهال های مشمرو زینتی و مقدار ۴۶۹ تن تخم نباتات مختلف رابه باغداران و زارعین توزیع نموده است. توزیع قلبه آریانا، ماشین جفل و سایر ماشین آلات جمعا به (۱۴۷۵) عدد میرسد. بمنظور رهنمایی بیشتر زارعین به تعداد (۱۴۶۶) قطعات نمایشی گندم، پخته، و برنج در زمین های زارعین احداث گردیده است.

دستگاه تحقیقاتی بشماره (۱۸۰) تجربه های مختلف رابالای انواع مختلفه حبوبات، نباتات صنعتی و سبزیجات و بمنظور دریافت تثبیت

این پروژه می باشد .
 حفظ و مراقبت تمام ساحه جنگلات و علفچر
 های کشور، جمع آوری و ثبت (۳۹۲) هزار
 جریب زمین مالچرازولایت فاریاب و جمع آوری
 احصائیه علفچر های ولایات بدخشان، جوزجان
 غزنی و ارزگان صورت گرفته است. پروژه های
 و ترنری و مالداري طی سال گذشته بتعداد ۶
 ملیون حیوان و طیور رادرمقابل امراض مختلفه
 حیوانی و پرازیت هامعاینه تداوی و وقایه
 نموده اند. لا براتوار هسای تشخیص
 حیوانی کلینیک های حیوانی به ۲۶ واحد
 ارتقاء نموده است تولید واکسین ۵۶ ملیون
 دوزتولید شیردرفارم های مالداري بینیحصار
 و بگرامی ۱۲۲ هزارلیتر، تولید پنیر و مسکه
 درمدیریت پنیرسازی یغلان ۴۹ تن تولید تخم
 مرغ ۸۲۶ هزار بیضه، تولید چوجه مرغ ۲۳۳
 هزارقطعه تولید تخم. پیله تجارتي (۲۷۶۷۱)
 جعبه ۱۲ گرامه صید ماهی، ۲۲ تن و تولید عسل
 (۲۶۰۰) کیلوگرام صورت گرفته است .
 الفلاح مصنوعی گاو و گوسفند به (۳۷۹۳۵)
 حیوان میرسد. شیر پاستوریزه به مشترکین
 (۴۶۳۸۴۷) لیتر و زنبور عسل (۱۰۴۶) فامیل
 توزیع گردیده .
 تعداد کوپراتیف های زراعتی و مالداري در
 سال ۱۳۵۵ به ۱۰۲ رسیده و در قسمت صدور
 مقدار ۱۹۶۰ تن کشمش و ۷۰۰ تن انار محصول
 کوپراتیف ها خارج مساعدت لازمه صورت
 پذیرفته است .
 همچنان بخته تولیدی کوپراتیف های بالای

موسسه جن ویرس بفروش رسانیده شده .
 اکثر کوپراتیف های تثبیت شده زود ثمر
 بوده و برای ۱۳ کسو پسر اتیف مبلغ
 ۱۳ ملیون افغانی قرضه پیشگی
 و معادل ۱۶۶۷ ملیون افغانی کود کیمیائی ،
 سلفر و تخمهای اصلاح شده گندم تهیه
 و تدارک شده است . اضافه از ۲ ملیون افغانی
 کزیدت لاین باریاست بانک انکشاف زراعتی
 برای کوپراتیف های ولایت کابل افتتاح و از آن
 استفاده بعمل آمده است .
 ریاست بانک انکشاف زراعتی جمعا مبلغ
 ۷۲۶ ملیون افغانی طور قرضه و نقده توزیع
 نموده است . در پهلوی توزیع سایر مواد
 بتعداد (۲۲۷) عراده تراکتور های زراعتی
 از نوع بیلروس و فورد و ۵۴ پایه و تریلی
 به سایزها و هارسپاور های مختلف در قروض
 توزیع شده شامل می باشد .
 پروژه انکشاف وادی ننگرهار به ساحه
 ۱۲۰ هکتار باغات جدید سنروس و زیتون
 رادرفارم های ۲۶ سرطان و جمهوری و عمده
 احداث نموده است . نهالستانی باغسای
 سنروس ۳۳ هکتار و نهالستانی باغ های
 زیتون ۲۸۳ هکتار بعمل آمده است . میوه
 زیتون ۱۲۱۶ تن و سنروس ۴۵۱۲ تن جمع آوری
 گردیده و رفع حاصلات نباتات غله خوشه راز
 زساحه ۶۱۰۷ هکتار صورت گرفته است .
 درین پروژه ۲۸۰ فامیل زنبور عسل تربیه
 گردیده و مقدار ۲۴۳۴ کیلوگرام عسل تولید
 شده است . تولید شیر ۱۰۴۷ تن تولید

درجریان سال گذشته مقدار ۳۰ هزار تن تخمهای بذری اصلاح شده گندم، پخته، لیلیدو و سبزیجات از طریق شعبات مربوطه و خود زارعین توزیع و تبادل شده است.

شرکت کودکیمیای افغان بصورت مجموعی مقدار ۸۲ هزار تن کودکیمیای وادرتول سال ۱۳۵۵ بزارغان کشور توزیع نموده است. این شرکت معادل ۱۹ میلیون افغانی ادویه ضد امراض و آفات زراعتی و محلول پاش ها را بفروش رسانیده است.

شرکت انکشاف مالداري هرات بتمددار ۲۱۹ قرضه را بمبلغ ۴۳۸ میلیون افغانی از طریق بانک انکشاف زراعتی بمالداران ودهاقین توزیع نموده است. با استفاده ازین قرضه گوسفندان فربه شده برای فروش آماده خواهد ساخت. تجربه تغذیه گوسفندان و فربه ساختن آنها تحت شرایط علمی تکمیل گردید.

همچنان در تداوی و حفظ سلامت مواشسی توجهات علمی مبذول شده و مقدار ۲۷۷ هزار دوزواکسین های مختلفه و ادویه جات بسالای مواشی قرضه گیرندگان تطبیق شده. حوض غسل گوسفندان به ظرفیت (۵۰۰) راس دریک وقت در فارم پیروزی اعمار گردیده. تعداد گوسفندان شرکت به (۱۱۴۶) راس میرسد. قانون اصلاحات ارضی در سال ۱۳۵۵ به معرض تطبیق قرار گرفت چنانچه در ۱۷ ولایات کشور امور مقدماتی اصلاحات ارضسی جریان داشته و بالغ بر (۳۵۰) هزار زمیندار اظهارنامه های املاکی خویشرا تکمیل نمودند.

گوسفند ۲۳۷۶ تن در پروژه منطقی انکشاف پکتیا، غرس نهالهای مشروغیر مشروقلمهها ۱۶۶ میلیون اصله احداث قوریه در ساحه ۱۶۵ هکتار بذرانواع تخمهای جنگلی بمقدار ۶۶۵ کیلوگرام، پیوند درختان مشمر ۶۵ هزار اصله، جمع آوری ۶۳ کیلوگرام میوه زیتون احداث ۸۲۵ قطعه نمایشی، توزیع نهالی سبزیجات ۲۹۷ هزار تنه، توزیع تخم سبزیجات ۶۴ هزار پاکت صورت گرفته است. همچنان تربیه و پرورش مرغ ۱۱۹۴۵ قطعه.

توزیع تخم مرغ ۲۰۹۷۱ بیضه القحاح مصنوعی حیوانات ۲۸۷ حیوان، توزیع شیر (۲۴۴۰۳) لیتر تداوی وواکسین حیوانات و طیور ۴۰ هزار حیوان بعمل آمده. در پروژه انکشاف کنرها حفاظه جنگل در ساحه ۹۰ هزار هکتار، تنظیم جنگل در ساحه ۱۴ هزار هکتار ترتیب بلان برای غرس نهال پوکلیتس ۳ هزار هکتار، تربیه و پرورش نهالهای مشمر و غیر مشمر ۱۳۵ هزار هکتار احداث قطعات نمایشی ۱۷۰ قطعه و پیوند نهال (۱۰۱۰) اصله صورت گرفته است. بتمدداد ۱۰۴ هزار حیوان علیه امراض تداوی ووقایه شده اند.

در سال ۱۳۵۵ نشرکت بنام (دصلاح شوو تخمونو شرکت) بنابر ضرورت مبرم طبقه زارع برای تولید تخمهای اصلاح شده بسذری تاسیس و شروع بکار نمود.

این شرکت تخمهای بذری اصلاح شده را در فارم های ترنگ ولایت گندهار و فارم مارجه ولایت هلمند تولید و تکثیر نموده است.

وزارت پلان

- وزارت پلان در روشنی اهداف اقتصادی و اجتماعی پلان هفت ساله دولت جمهوری وظایف مشخص و عمده خویش را از طریق آمريت هاى مربوطه به همكارى مؤسسات اجرا كننده پلان در سال ۱۳۵۵ انجام داده كه مطالب عمده آن طور خلاصه قرار ذيل ارائه ميگردد .
- در ساحه پلان گذارى و تطبيق :**
- در سال ۱۳۵۵ وزارت پلان موفق شد نخستين پلان هفت ساله کشور را که حاوی اهداف عمده انکشاف اقتصادی و اجتماعی و پروگرام های مشخص سکتوری و همچنان تحلیل وضع اقتصادی کشور طی هفت سال گذشته بود تهیه طبع و نشر نماید . درچوکات پلان متذکره توزیع منابع به سکتور های اقتصادی و اجتماعی مطابق به نیاز مندی های این سکتور ها صورت گرفته و سعی بعمل آمده که پلان سرمایه گذاری با اهداف مشخص فزیکي ارتباط منطقی داشته باشد. مقاصد و اهداف پلان به اساس تحلیل موانع و امکانات در روشنی تمنیات مردم و خواسته های زعامت انقلابی افغانستان طرح گردیده است برآورده شدن این اهداف شرایط مساعدی جهت رشد منابع بشری و مادی فراهم کرده و گام اساسی درجهت ایجاد يك جامعه مرفه بشمار میرود. اهداف عمومی پلان قرار آتی تثبیت شده است .
- ۱- تسريع رشد اقتصادی بمنظور ارتقای سطح زندگی افراد جامعه افغانی .
- ۲- تزئید محصولات و ظرفیت های صنعتی بمقصد تعویض واردات، افزایش سطح استخدام و ایجاد شرایط اساسی بمنظور تاسیس صنایع سنگین و تأمین استقلال اقتصادی
- ۳- افزایش تولیدات زراعتی بمنظور تولید مواد خام صنعتی تقویه بیلابنس تادیات تزئید استخدام و رسیدن بمرحله انکاء بخود در ساحه مواد خوراکی اساسی .
- ۴- تزئید سرمایه گذاری و عواید دولت و تشویق پس انداز و سرمایه گذاری های مؤلده در ساحه خصوصی .
- ۵- انکشاف نیروی بشری بمقصد افزایش سطح مؤلدیت افراد بوسیله تعمیم معارف و خدمات صحت عامه .
- ۶- توزیع بهتر عاید از طریق توسعه خدمات اجتماعی و تطبيق اصلاحات اساسی در ساحه مالی و زراعتی .
- ۷- ایجاد زیربنای وسیعتر اقتصادی در ساحه مواصلات، مخابرات ، ابیاری و انرژی .
- ۸- استقرار قیمت ها و تأمین شرایط نورمل اقتصادی بوسیله تطبيق پالیسی های هم آهنگ مالی و پولی
- ۹- تقویه بیلابنس تادیات کشور بوسیله تعویض واردات ، افزایش صادرات و تعقیب

د افغانستان کالني

روش های مهمتر بازار یابی برای محصولات سکتور معادن صنایع و انرژی ۳۶۱
صادراتی .

اهداف و ضریب رشد انکشاف عمومی و سکتوری طی پلان هفت ساله که در واقع قدم نخستین در جهت تحقق پالیسی انکشاف دور نمائی دولت جمهوری بشمار میرود در روشنی قدامت های پلان طرح و انتخاب گردیده است .

سکتور زراعت و آبیاری ۲۴۷ فیصد .
سکتور حمل و نقل و مواصلات ۳۱۵
فیصد
سکتور خدمات اجتماعی ۶۰ فیصد
بر علاوه ۱۷۷ فیصد احتیاط و سپسایدی
کود تشکیل میدهد .

اهداف مشخص فزیکي پلان قرار ذیل تعیین گردیده است :

توزیع منابع تمویل به سکتور های اقتصادی از نیاز مندی ها و قدامت ها و پالیسی های ملی تابعیت میکند و هدف آن ایجاد شرایطی است که رشد متوازن همه جانبه در همه سکتور ها فراهم گردد و هم از طریق احداث زیر بناهای اساسی جریان دینا میک اقتصادی در آینده سریعتر شود .

۱- افزایش محصول غیر خالص ملکی باندازه ۵۳ اعشاریه هفت فیصد و تامین رشد شش عشریه سه فیصد در سال . بر اساس این هدف محصول غیر خالص ملی از ۶۶۰۶۶۹ ملیارد افغانی در سال ۱۳۵۴ به ۱۴۷۶۹۹ ملیارد افغانی در آخر پلان زیاد خواهد شد .

سکتور صنایع بحیث سکتور و پیشرو اقتصادی نقشی اساسی در وضع اقتصادی کشور خواهد داشت . در مرحله دوم سکتور مواصلات موقعیت دارد و انکشاف این سکتور در ساحه هم بستگی مناطق کشور ، تحریک منابع تولیدی و فراهم نمودن زمینه سالم بمنظور انکشاف منابع طبیعی افغانستان اهمیت قاطع دارد . نقش سرمایه گذاری در سکتور آبیاری به مقصد تامین زیر بنای رشد زراعتی و استفاده از منابع آب و خاک کشور قابل ملاحظه بوده و ۱۸۰۲ فیصد منابع سرمایه گذاری را احتوا میکند . هر چند مصارف سکتور خدمات اجتماعی به

برای تحقق هدف فوق مبلغ دوصد و هفت ملیارد افغانی سرمایه گذاری خواهد شد که از آنجمله ۹۲۳ ملیارد افغانی از منابع داخلی و ۱۱۴۷۹ ملیارد افغانی از مدرک قروض و مدد خارجی تامین خواهد شد در مجموع سرمایه گذاری داخلی طی پلان هفت ساله سهم سرمایه گذاری دولت و سکتور خصوصی متشکل بالترتیب مبلغ ۵۹۷۰۷ ملیارد و ۳۲۰۳ ملیارد افغانی میباشد . در ۱۷۴۶۹ ملیارد افغانی سرمایه گذاری پیشبینی سکتور دولتی سهم نسبی سکتور های اقتصادی قرار ذیل میباشد .

وزارت پلان

مقایسه سایر سکتور های کوچک میباشد اما سهم مطلق آن به اندازه ۱۰۰۵ ملیارد افغانی تخمین شد است .

پرو گرام سرمایه گذاری از نگاه زمانی طوری تهیه شده است که کار پروژه های انتقالی به سرعت لازم در سالهای اول پلان تکمیل گردد و زمینه احداث پروژه های جدید بیشتر مهیا شود .

۲- تزئید ارزش محصولات زراعتی طی پلان به اندازه ۳۷٫۳ فیصد و تامین رشد وسطی سالانه باندازه ۴٫۷ فیصد پایه عباره دیگر ارزش خالص تولیدات زراعتی از

۵۳٫۸ ملیارد افغانی در سال ۱۳۵۴ به ۷۳٫۹ ملیارد افغانی در سال ۱۳۶۱ زیاد خواهد گردید و سهم نسبی آن در عاید غیر خالص ملی از ۵۶٫۰ فیصد به ۵۰٫۰ فیصد کاهش خواهد یافت . در عین حال طی پلان هفت ساله وضع آبیاری ۳۳۵ هزار هکتار زمین بهبود یافته و آب کافی برای ۶۲ هزار هکتار زمین جدید میسر میگردد .

تزئید ارزش تولیدات زراعتی تا بسع افزایش کمی محصولات زراعتی است تولید گندم از ۲۸۵ میلیون تن در سال ۱۳۵۴ به

۳۰۵ میلیون تن یا ۲۲ فیصد در سال ۱۳۶۱ افزایش خواهد یافت . تولید پخته و آبلبو بالترتیب یکازدیاد ۱۹ فیصد و ۲۵۰ فیصد رانشان میدهد .

۳- تزئید محصولات صنعتی بشمول معادن صنایع دستی و انرژی طی پلان هفت

ساله باندازه ۸۷٫۵ فیصد با تامین رشد اوسط سالانه ۹٫۴ فیصد، ارزش خالص تولیدات مذکور ۶۴۸ ملیارد افغانی در سال ۱۳۵۴ به ۱۲۱۵ ملیارد افغانی در اخیر پلان هفت ساله تزئید یافت . و سهم نسبی آن در عاید غیر خالص ملی از ۷٫۷ فیصد به ۸٫۲ فیصد در سال ۱۳۶۱ افزایش مییابد . تولید انرژی از ۷۱۶٫۳ میلیون کیلووات ساعت در آغاز پلان ۱۶۲۷٫۶ میلیون کیلووات ساعت یا ۱۲۷ فیصد افزایش خواهد یافت و ظرفیت های تولیدی همزمان از سیصد و چهل و یک میگاوات به ۷۷۵٫۶ میگاوات زیاد میگردد .

۴- تزئید عواید داخلی دولت از ۱۲٫۳۲ ملیارد افغانی در سال ۱۳۵۴ به ۲۳٫۹۰ ملیارد افغانی در آخر پلان هفت ساله که مبین یک رشد عمومی ۹۴ فیصد و رشد سالانه ۹٫۹ فیصد میباشد ، قابل تذکر است که سهم مالیات مستقیم در عواید دولت از ۱۱٫۴ فیصد در سال ۱۳۵۴ به ۱۶٫۰ فیصد در سال آخر پلان افزایش یافته و سهم نسبی عواید داخلی در عاید غیر خالص ملی از ۱۲٫۸ فیصد در سال ۱۳۵۴ به ۱۶٫۲ فیصد در سال آخر پلان ارتقاء مینماید .

۵- صادرات و واردات تجارتي به قیمت های ثابت سال ۵۴ در جریان پلان بالترتیب باندازه ۷۳٫۸ فیصد و از ۵۵ فیصد افزایش مییابد ، و اوسط رشد سالانه این متغیر ها بالترتیب ۸٫۲ فیصد و ۸٫۵ فیصد تخمین گردیده است که تحقق این اهداف موجب تقویه

د افغانستان کالني

- بيلانس اسعارې و بيلانس ناريات کشور خواهد شد .
- ۶- تزئيد تعداد متعلمين دوره ابتدائي از ۷۸۹ هزار نفر د رسال ۱۳۵۴ به ۱۲۸۰ هزار نفر و باين ترتيب فيصدي شاگردان اين دوره به مقايسه اطفال سنين ۱۴-۷ از ۲۸٫۸ فيصد به ۳۹٫۶ فيصد در آخر پلان زياد خواهد شد تعداد متعلمين ليسه هاي عمومي از ۸۹۷ هزار نفر به ۱۴۸۱ هزار نفر يا ۶۵ فيصد و تعداد متعلمين دوره مسلکي از ۴۰ هزار نفر به ۴۰۴ هزار نفر ارتفاع نموده يک افزايش ۹ برابر را افاده ميکند روي همرفته در جريان پلان به تعداد ۱۸۹۹ هزار نفر از مکاتب مسلکي فارغ خواهند شد. تعداد محصلان در موسسات تعليمات عالي (پوهنتون) از ۸۲ هزار نفر د رسال ۱۳۵۴ به ۱۱۳ هزار نفر ياسي و هشت فيصد در آخر پلان ارتقا نموده و روي همرفته به تعداد ۱۱۱ هزار نفر از اين موسسات در طول پلان فارغ خواهند شد.
- ۷- تزئيد تعداد شفا خانه ها از هفتاد و يک باب به هشتاد و يک باب و تزئيد بستر از ۳۶ هزار بستر به ۱۰۵ هزار بستر يک چهل و سه فيصد پيشيني شده است. همچنان در دوره پلان هفت ساله به تعداد يکصد و شانزده مرکز صحي در نقاط مختلف کشور تاسيس و باين ترتيب مجموع مراکز اساسي صحي به ۲۱۷ ارتقا خواهند کرد.
- ۸- طول مجموعي سرک هاي اسفلت و غير اسفلت از ۹۲ هزار كيلومتر در آغاز پلان به ۱۱۰ هزار كيلومتر در آخر پلان افزايش خواهد يافت و باين ترتيب در جريان پلان تقريباً ۱۸۰۰ كيلومتر سرکهاي اساسي بشمول سرکهاي که تحت پروگرام حفظ و مراقبت احداث ميگردد اعمار و ۲۹۰۰ كيلو متر سرک اصلاح و سالانه ۳۷۰۰ كيلومتر سرک حفظ و مراقبت خواهد شد .
- ۹- تزئيد لين هاي تلفون از بيست و يک هزاره به چهل هزار لين و افزايش لينيهاي چيني از ۲۷ هزار كيلو متر به ۴۷ هزار كيلو متر
- ۱۰- در جريان پلان هفت ساله نفوس مجموعي کشور از ۱۶۶۷ ميليون نفر به ۱۹۶۱ ميليون نفر يا ۱۷٫۷ فيصد زياد خواهد شد که رشد اوسط سالانه ان در حدود ۲٫۳۵ فيصد تخمين گرديده است . رشد مجموعي قواي بشري در حدود ۸٫۸ فيصد بوده و در آخر پلان به تعداد ۵۳۲۲ هزار نفر در رشته هاي مولد و ۷۹۱۳ هزار نفر در رشته هاي اجتماعي و اداري مصروفيت خواهند داشت سويه بيکاري به حداقل کاهش خواهد يافت سطح استخدام در پروژه هاي انگشافي و خصوصي از ۱۶۶۹ هزار نفر در سال ۱۳۵۴ به ۳۴۸۸ هزار نفر يا ۱۰۹ فيصد در سال ۱۳۶۱ زياد خواهد گرديد. با استفاده از تکنالوژي و تجهيزات سرمايوي و همچنان در نتيجه تعليم و تربيه پرسونل فني سطح مولديت في نفر باندازه ۶۱ فيصد تزئيد

خواهد شد .

مورد تطبیق قرار گیرد .

در ساحه تدقیق و مراقبت تخنیکي :

به منظور ار زیابی سالم و مراقبت دایمی پیشرفت امور انکشافی وزارت پلان طی سال ۵۵ از طریق مشاهدات مستقیم گروپ های انجنیری خود توانست از امور ساختمانی پروژه های انکشافی مراقبت نماید و در مورد مشکلات و موانع رهنمائی های لازم انجنیری و فنی ارائه نموده ممد پیشرفت کار شود . از جمله پروژه های که بازرسی گردیده و در مورد راپور های تهیه گردیده میتواند از پروژه های بزرگ هیلمند ، گورگان ، پروان بند سلما در کجکی برق آبی کندز و خان آباد مطالعه نقشه پل حیرتان و خط آهن، پروژه میکروویف و غیره نامبرده بر علاوه در این ساحه روی یک سیستم جامع ارزیابی پروژه ها کار شده و راپور های مقدماتی سیستم مذکور تهیه و قدم بقدم بمر حله تطبیق گذاشته خواهد شد .

در ساحه مالی :

بر اساس پالیسی های اقتصادی و مالی کشور در سال ۵۵ به منظور تطبیق پروگرام های انکشافی از کمک های موثر مالی کشور های دوست و موسسات بین المللی استفاده بعمل آمد . اسناد قرضه چهار میلیون دالر حکومت ایران برای تمویل مصارف اضافی پروژه مالداری و مسلخ هرات بمر حله نهائی رسید . موافقتنامه قرضه ۲۹۲ میلیون دالر برای تمویل مصارف احداث فابریکه نساجی

۱۱- تزئید ظرفیت تهیه آب ضرورت روزانه از ۲۵ هزار متر مکعب به ۱۱۰ هزار متر مکعب و باین ترتیب در آخر پلان هفت ساله به تعداد ۱۱ میلیون نفر در شهر های عمده از آب مشروب مستفید خواهند شد .

در سال ۱۳۵۵ وزارت پلان بودجه انکشافی را ترتیب و سعی نمود پلان سرمایه گذاری دولت را مطابق به شرایط مالی و موقسف تخنیکي پروژه های انکشافی مورد تطبیق قرار دهد و از توزیع منابع مالی بر اساس راپور و مشاهده اجراءات دوایر تطبیق کننده پلان مراقبت نماید . در سال ۱۳۵۵ بتاسی از اهداف طرح شده پلان هفت ساله بیشتر از نود فیصد از بودجه انکشافی پیشبینی شده تحقق پذیرفت .

بدر نظر داشت نقش تنظیم کننده فعالیت های انکشافی مطالعات مقدماتی و پروژه سازی یک سلسله پروژه های سالم که در انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور که از طریق دوایر موسسات مربوط به همکاری متخصصین داخلی و خارجی کشور های دوست و موسسات بین المللی رویدست گرفته شد وزارت پلان د رارزیابی مجسدد و ا برار نظریه جنبه های اقتصادی و تخنیکي پروژه های مذکور و آماده ساختن اساسات تخنیکي غرض اخذ تصمیم مقامات عالیهمم فعال گرفته سعی بعمل آورد تا منابع تمویل آن ها میسر و در چوکات پلان های سالانه

اختصاصی برای پرسونل افغانی از طریق کمک های خارجی تهیه گردیده است .

در ساحه تشویق وانکشاف سر مایه گذاری خصوصی داخلی وخارجی :

به منظور جلب وتشویق بیشتر سرمایه گذاری های خصوصی در کشور در سال ۱۳۵۵ اقدامات ذیل در راه تشویق وانکشاف سر مایه گذاری صورت گرفت . به تعداد ۳۳ پروژه صنعتی در رشته های مختلفه به صورت مقدماتی از طرف کمیته سرمایه گذاری منظور گردیده که از جمله ۱۳ پروژه آن به سرمایه گذاری ۲۴۶۱ میلیون افغانی بجهت شکل نهائی به تصویب رسید ومتباقی آن بعد از تحلیل و ارزیابی اقتصادی به تصویب نهائی خواهد رسید .

برعلاوه در سال ۱۳۵۵ برای رفع مشکلات و بهبود وضع سرمایه گذاری خصوصی تعرفه صنعتی طرح گردیده که بعداً منظور خواهد شد .

در ساحه تعلیم وتربیه پرسونل وزارت پلان :

به منظور تقویه دانش اختصاصی وتخنیکي مامورین ومنسو بین وزارت پلان با استفا ده از دانش اختصاصی خارجی در سال ۱۳۵۵ یک تعداد سیمینار های مشخص از طریق ریاست تربیه پرسونل اینوزارت در رشته پلان گذاری دایر گردید بر علاوه یکعمده مامورین غرض فرا گرفتن معلومات زیاد تر به خارج اعزام گردیدند .

نخی وبشمی کندهار بادولت ایران نهائی شد در زمره موافقتنامه های عقد شده امضای موافقتنامه های شش میلیون دالر بانک جهانی برای مکاتب زراعتی وتوسعه ظرفیت تعلیمات مسلکی ، استفاده ۲۰ میلیون مارک آلمانی برای یک عده پروژه های مخابرات موافقتنامه قرضه ۱۵ میلیون دالر بانک جهانی برای مرحله دوم انکشاف مالداری هرات وموافقتنامه قرضه ۱۴ میلیون دالر بانک انکشاف آسیائی برای پروژه تخم بذری شامل میباشد که به مراحل نهائی رسیده است .

در ساحه امداد تخنیکي :

از جمله وظایف وزارت پلان است تا نیازمندی های تخنیکي کشور رادرمورد سکتور های مختلفه از طریق جلب همکاری های تخنیکي واقتصادی کشور های دوست موسسات بین المللی رفع وبغرض تهیه کدر های فنی داخلی طرق استفاده از امداد خارجی رافراهم سازد . در سال ۱۳۵۵ امداد موسسات ملل متحد وسایر موسسات بین المللی از قبیل پروگرام انکشافی ملل متحد امداد مواد غذائی جهان ، یونسف موسسه صحتی جهان بازار مشترک پلان کولمبو - ای . ای . دی وغیره به اندازه ۲۸ میلیون دالر امداد تخنیکي جلب شده است . و ۲۰۰ تن مسکه ۳۰۰ تن شیر نیز مورد استفاده قرار گرفته .

در پروژه های انکشافی به تعداد ۴۴۰ نفر متخصصین خارجی استخدام شده و ۹۱۷ بورس جهت توسعه معلومات تخنیکي و

بودجه انکشافی سال ۱۳۵۶ :

قابل تذکر است که به تعقیب پروگرام های انکشافی سال ۱۳۵۵ بودجه انکشافی سال ۱۳۵۶ که دومین سال پلان هفت ساله کشور است و منعکس کننده اهداف عمده پروگرام های سال ۱۳۵۶ میباشد ترتیب و بعد از طی مراحل اصولی در منصفه تطبیق گذارده شد و دران به تعداد ۲۶۸ پروژه های انکشافی در نظر گرفته شده است که از این جمله ۱۲۴ پروژه آن جدید و متباقی آن انتقالی میباشد. برای تحقق بخشیدن اهداف عمومی و فزیکي سال ۱۳۵۶ به اندازه ۲۰۲۳ میلیارد افغانی سرمایه گذاری پیشبینی شده که شامل ۶۶۰ میلیارد افغانی از منابع داخلی و ۲۹۹۸۳ میلیون دالر از کمک های خارجی میباشد. سطح مصارف سکتور های اقتصادی حسب آتی خلاصه میگردد.

سکتور زراعت و آبیاری :

سهم نسبی این سکتور در مجموع سرمایه گذاری انکشافی ۲۵ فیصد تخمین شده که عبارت ۱۳۰۵ میلیارد افغانی میباشد.

سکتور معادن ، صنایع و انرژی :

مبلغ ۹۴۷ - افغانی از مجموع مصارف انکشافی که عبارت از ۴۶ فیصد میباشد غرض پیشبرد اهداف این سکتور بصرف خواهد رسید.

سکتور خدمات اجتماعی :

۱۵ فیصد مجموع سرمایه گذاری یا ۲۷۹ میلیارد افغانی را بصرف خواهد رساند.

سکتور حمل و نقل و مواصلات :

سهم نسبی این سکتور ۱۲ فیصد میباشد که عبارت از ۲۶۸ میلیارد افغانی میباشد. با وصف محدودیت ها و مشکلات موجود در طریق پیشبرد پروگرام ها و تنظیم فعالیت در چوکات پلان های طرح شده و مخصوصا مشکلات سال اول پلان هفت ساله کشور وزارت پلان توانست وظایف سپرده شده را بحد مطلوب و قناعت بخش تطبیق نهوده و تحقق اهداف تعیین شده را حتی الامکان تحقق بخشد مقایسه اهداف پلان و اجراءات فوق الذکر پاسخگوی این مطلب است.

وزارت آب و برق

به حجم فیانس‌مان و اجرای مربوط مرحله دوم پروژه بشمول ارزیابی چگونگی را پوز فیزیلتی .

پروژه کوچک :

استفاده از آب دریای کوچک جهت آبیاری اراضی وسیع موجوده و جدید و تولید برق از نگاه اقتصادی و اجتماعی نهایت مؤثر و مفید بوده و استفاده از منابع سرشار دریای کوچک جهت انکشاف منطقه قدم ارزنده محسوب شده میتواند . پروگرام های انکشافی دولت که منظور از آن عمران و آبادی کشور است انکشاف منابع آن این دریا را مقدم شمرده و روی این ملحوظ مطالعات جهت استفاده مؤثر از آب دریای مذکور قبلا آغاز گردیده . اهداف عمده پروژه عبارت از رسانیدن آب کافی برای ساحه ۱۶۰ هزار جریب زمین موجوده نهر های ارچی و نوآباد بادر نظر داشت انکشاف مزید ساحه آبیاری تقریباً ۹۰۰۰ هکتار زمین جدید بوسیله جاذ به ۳۰۰۰ هکتار زمین بوسیله دستگاه و اتریمپ میباشد بر علاوه موضوع تولید انرژی نیز مطرح بحث میباشد . کار سروی و مطالعات مفصل تخنیکي روجه اختتام بوده توقع ورود تا در جریان سال ۱۳۵۶ امور ساختمان آن عملاً شروع گردد .

پروژه سرده :

این پروژه که در ۱۸۰ کیلو متری جنوب

فعالیت های وزارت آب و برق ذیلاً تحت دو سکتر آبیاری و برق به صورت مختصر تشریح میگردد :

در سکتر آبیاری :

پروژه خان آباد (مرحله اول) :

هدف این پروژه تنظیم سیستم آبیاری ساحه ۳۰۰۰ هکتار اراضی موجوده وادی خان آباد و تولید تقریباً ۶۰۰۰ کیلو وات برق میباشد .

ساختن نهایی عمده این پروژه عبارتند از احداث بند آبگردان بالای دریای خان آباد در نزدیکی پل چوغه و ساختمان کانال های آبیاری جناح راست و چپ دریا . کار ساختمان سر بند و کانال های مربوط که در داوطلبی بین المللی به دستگاه ساختمانی هیلمند تعلق گرفت عملاً در ماه سنبله ۱۳۵۵ آغاز یافت که طبق پیشبینی امور مذکور جریان دارد .

کار های عمده که در طول ۱۳۵۵ انجام یافته عبارت اند از اجرای امور کند نکاری ، کانکریت ریزی ، در قسمت اندر سدوسی و ایمنت و قسمت های دیگر بند آبگردان و حفر قسمت عمده کانال جناح چپ به شمول اكمال بعضی از ساختمان های هایدروتخنیکي ترتیب راپور فیز بلتی مطالعات تخنیکي و اقتصادی مرحله دوم :

مذاکرات و تماس های هاروی مسائل مربوط

شهر کابل موقعیت دارد دارای ساختمانهای بند ذخیره ، سیستم کانال ها و زابری و هموار کاری اراضی و غیره میباشد .

هدف عمده این پروژه آبیاری ساحه ۱۵۰۰۰ هکتار زمین جدید و ۱۰۸۰ هکتار اراضی سابقه میباشد بر علاوه این پروژه در تولید مقدار آب کارین های مربوط مدد واقع میشود . قسمت عمده ساختمانی پروژه تکمیل گردیده امور هموار کاری اراضی و ساختمان جوی های درجه دوم و زابری های مزروعی به شدت جریان دارد . از جمله اجراءات عمده سال ۱۳۵۵ در پهلوی مطالب دیگر هموار کاری ساحه ۶۴۰۰۰ متر مربع را میتوان یاد نمود توقع میرود تا کار باقیمانده ساختمان نسبی پروژه در سال ۱۳۵۶ خاتمه یابد .

پروژه فراه رود :

به منظور انکشاف همه جانبه در وا دی فراه رود در چوکات این پروژه ترتیب ماستر پلان انکشاف وادی در سال ۱۳۵۴ به کمک سو گریای فرانسوی واز کمی دولت کویت شروع گردید .

ماستر پلان انکشاف وادی فراه رود شامل انکشاف منابع آب و خاک ، تولید برق انکشاف و توسعه صنایع زراعت و مالداري و غیره میباشد به تعقیب ترتیب ماستر پلان انکشافی این وادی در سال ۱۳۵۵ - امور مربوطه به مطالعات فیزیلتی و ریانت های مقدم ماستر پلان روی دست گرفته شد و راپور مطالعات اقتصادي و تخنیکي مذکور تکمیل گردیده .

در ماستر پلان انکشافی وادی فراه رود

اعمار دو بند پیشنهاد گردیده . بوسیله اعمار بند ذخیره بخش آباد در مرحله اول ساحه ۶۰۷۰۰ هکتار زمین تحت آبیاری در آمده و در حدود ۲۰۰۰۰ کیلو وات برق تولید میشود در وضع موجوده صرف ۲۳۰۰۰ هکتار زمین بصورت وقفه وی تحت آبیاری میباشد و بعضاً سالانه ساحه تحت آبیاری به ۱۵۰۰۰ هکتار زمین تقلیل می یابد . این امر عدم کنترل جریان آب دریای فراه رود میباشد که البته بر اثر اعمار بند این معضله از بین خواهد رفت .

پروژه هریرود :

این پروژه از جمله پروژه های مهم و عام - المنفعه آب و برق بوده از نظر اقتصادی و اجتماعی نهایت مطلوب و در خور اهمیت است مطالعات تخنیکي و اقتصادی پروژه قبلاً تکمیل گردیده و تهیه دیزاین های مفصل آن روی دست میباشد .

امور مربوط به دیزاین و مراقبت ساختمان این پروژه از طرف کمپنی واپ گوس هندوستان وانجنیران افغانی در افغانستان و هند پیش میرود .

قرار داد امور ساختمانی این پروژه با دستگاه ساختمانی هیلمندهند گردیده که امور ساختمانی آن مؤفقا نه جریان دارد و هدف اساسی این پروژه ساختمان بند ذخیره بالای دریای هریرود به منظور آبیاری ساحه ۷۳۰۰۰ هکتار اراضی جدید و سابقه بوده و علاوه بر این اعمار این بند در حدود ۳۰۰۰۰ کیلووات برق تولید میشود .

ساختمان ستيشن واټر پمپ وټوليد برق ، به منظور استفاده موثر آب دريای کنډز و آبياري ساحه ۹۲۴۰ هكتار اراضي موجود و. جديد در منطقه گورگان و ۱۶۰۶۰ هكتار زمين در ساحه چار دره توسط جاذبه و پمپ. اجرا آت مهم اين پروژه که در سال ۱۲۵۵ در ساحه گورگان ولر خوابي صورت گرفته مشتمل است از امور کند نکاري ، لایننگ سنگ کاري ، هموار کاري ، واکمال بعضي ساختمان های کوچک و بزرگ مربوط بسه کانال گورگان به حجم ۷۰۰۰۰۰ متر مکعب . بر علاوه امور تويو گرافي ، ديزاين و تهیه مواد برای امور ساختماني در ساحه چاردره تکميل گرديده . در نظر است ساختمان اساسي سر بند و کانال چاردره در اوائل سال ۱۳۵۶ آغاز يابد . امور مربوطه به ديزاين و مراقبت تخنيکی اين پروژه توسط کمپني کريبين کانادائي وسهمگيري انجنييران افغانسي ادامه داشته و امور ساختماني آن توسط بازهي توانای جوانان افغاني باجدو جهد خلل ناپذير پيش ميرود .

پروژه هيلمند :

از بدو تاسيس پروژه تاکنون از اثر اصلاح و بهبود اراضي موجوده و آبياري اراضي جديد در حدود ۸۱۰۰۰ ناقل در ساحه پروژه اسکان گرديده و در سال ۱۳۵۵ به ۲۹۶ خانسوار ناقلين زمين توزيع شده. اور پروژه انکشاف وادي هيلمند که به کمک ايالات متحده امريکا پيش ميرود در اثر اعمار بند ذخيره و آبگردان

از جمله کار های انجام شده ساک ۱۳۵۵ بر علاوه امور سرک سازي و شروع ساختمان قصبه ميتوان از کند نکاري ټول تحقيقاتي که بطول ۳۵ متر و قطر ۲ متر حفر گرديده نام برد کار ساختماني امور مقدماتي پروژه به شدت جريان داشته در نظر است کار ساختمان ټول آبگردان در سال ۱۳۵۶ آغاز و ادامه يابد.

پروژه تحکيم سواحل آمو :

دريای پنج و آمو نسبت نداشتن ساختمان کنترول سيلاب سالانه خسارات عنگفتني رابه اراضي و قصبات همجوار خود وارد ميسازد . بنا به منظور رفع اين نقيصه بزرگ هدف از آن نجات قسمي ويا کلي سواحل و مزارع همجوار اين دريا ميباشد ، دولت در سال ۱۳۵۲ پروژه را بنام تحکيم سواحل پنج و آمو روی دست گرفت اين پروژه از هنگام شروع تا اکنون وظيفه تحکيمات سواحل را در مناطق شهروان ، امام صاحب، ینگي قلعه، درقد ، برزنگي و غيره قسمت های دريای پنج پيشبرده و مساعي پروژه در زمينه ادامه دارد .

از جمله اجرا آت عمده آن در سال ۱۳۵۵ کندن کاري سنگ به پيمانه ۷۰۰۰۰ متر مکعب و انتقال آن بمنظور ساختمان دکه آبگردان ميتوان نام برد که اجرای اين امور توسط انجنييران افغاني صورت گرفته .

پروژه چاردره و گورگان :

اين پروژه مشتمل است از ساختمان بند آبگردان ، حفر و اصلاح کانال ، زاپر ها و

وزارت آب و برق

کازال و حفظ و مراقبت ۱۲۰۰ کیلو متر سربك. تحقیقات ۱۸ نوع پخته ۱۰ نوع لیلبو و ۱۴ نوع جوهمچنان سبزیجات سائین ، پیاز جوازی ، تربوز کلند ایک زراعت گردیده. در امور ترویج که همواره بادهاقین تماس مستقیم داشته ، در مورد رهنمائی دهاقین جهت عصری ساختن سیستم زراعت مساعی بعمل آمده است .

وقایه بمقابل امراض حیوانی، القاح مصنوعی تولید چوچه مرغ و تقویه گاو های پروژه به منظور تولید لبنیات وهمچنان در ساحه ۷۳۲۲۷ جریب جنکل و ۲۵۲۵ جریب وقوریه و ۹۲۴ جریب تاک باغ حفظ و مراقبت گردیده

پرچابه کجکی :

بندکجکی که در سال ۱۹۵۵-۱۳۳۱ اعمار شده و در شرایط فعلی دارای پرچابه بدون دروازه بوده و ظرفیت این بند صرف نظر از ذخیره غیر فعال در حدود ۱۷۰ میلیارد متر مکعب میباشد . در نظر است با اعمار دروازه ها بالای پارچابه ظرفیت این بند از ۱۷۰ میلیارد متر مکعب ۲۷۰ میلیارد متر مکعب ازدیاد یابد و در نتیجه زمینه استفاده برای اراضی بایر در ساحه هیلمند علیا و سفلی مساعد گردد .

این پروژه از قرضه بانک انکشاف آسیائی تمویل میگردد ، امور خدمات مشاورتی این پروژه توسط کمپنی هارزه امریکائی پیش برد میشود . امور مقدماتی مربوط به استفاده کمپنی مشاورتی ترتیب تندر های ساختمانی در واژه ها و غیره مطالعات مربوطه صورت

سیستم کانال های اساسی و فرعی شبکه های زابری ساحه وسیع از اراضی این وادی تحت آبیاری آماده و شرایط اراضی موجود اصلاح و بهبود یافته است . به منظور موثر و بلند بردن سطح تولیدات زراعتی در سال های اخیر پروگرام اعمار شبکه های زابری در این وادی زوی دست گرفته شده در نظر است پروگرام های شبکه های زابری درآینده ادامه و توسعه یابد .

رفع حاصل گندم بمقدار ۱۰۶۲۱۰ تن و پخته به مقدار ۲۰۰۰۰ تن بالغ گردیده و مقدار ۲۱۰۰۰ تن کود کیمیاوی در وادی هیلمند توزیع شده که این خود نمایتگیر انکشاف زراعت محسوب میشود . حفر چاه های تحقیقاتی و تصنیف اراضی بطول ۱۲ کیلو متر زابری عمومی و فرعی مطالعه و پلان گذاری شده است .

ساختمان زابری عمومی در ساحات نادعلی ، مارجه درویشان و صفار مجموعا بطول ۳۰ کیلو متر زابری عمومی بطول ۲۸ کیلو متر تکمیل گردیده .

همچنان اعمار دهنه جات کانال بند سراج دین این زابری های مزرعی بطول ۶۵ کیلومتر ترتیب نقشه های شهری و تعمیرات رهایش ناقلین اسکان شده و اعمار سربك نهر سراج اموران انجام یافته در ساحه حفظ و مراقبت پروژه عبارت است از ۳۹۶۰۱۵ متر مربع جامنک کشی و ۲۲۶۳۱۸ متر مکعب لایکشی و ۱۲۴۴۴ متر مکعب پرکاری در بازو های

ګرفته .

پروژه نهر لشکری :

پروژه نهر لشکری نیمروز در قسمت جنوب غرب افغانستان در ولایت نیمروز بالای دریای هیلمند موقعیت داشته و شامل احداث کانال به ظرفیت ۲۰۲ متر مکعب در ثانیه و طول ۴۴۲ کیلو متر میباشد . هدف این پروژه آبیاری ساحه ۱۸۴۰۰ هکتار زمین ۹۲۰۰۰ جریب بوده و کار عمده پروژه شامل اعمار سر بند حفر کانال عمومی احداث کانال های فرعی و شبکه آبیاری و در بناج و ساخت مانهای مربوطه آبیاری و تسطیح اراضی میباشد پروژه نهر لشکری در سال ۱۳۵۰ شروع گردیده است . ابتدا امور کندنکاری کانال عمومی توسط قوای بشری آغاز و کانال مذکور بطول ۱۳۱۴ کیلو متر حفر گردید .

در سال ۱۳۵۵ درین پروژه ۱۳۲۵ کیلو متر کانال کندنکاری شده که مجموع کندنکاری به ۱۰۷۴۲۸ متر مکعب میرسد . همچنان ساختمان سرک بطول ۲۶ کیلو متر تکمیل گردیده .

پروژه کامه :

این پروژه به مقصد آبیاری ساحات وسیع از اراضی کامه ، گوشته ، وگردآب و تولید برق جانبی روی دست گرفته شده مطالعات اقتصادی مربوط بند آبگردان که بالای دریای کنر در نزدیک پل کامه قرار دارند و شبکه آبیاری مربوط قبلا در سال ۱۹۷۲ توسط کمپنی

سانپو جاپانی صورت گرفته .

در سال ۱۳۵۰ مطالعات مزید اقتصاد دی این پروژه با در نظر داشت انکشاف برق توسط کمپنی الکترو وات سویس وانجنیران افغانی شروع و تکمیل گردیده است و به اثر مطالعات اقتصادی و تخنیکی ساحه آبیاری ۱۱۶۳۰ هکتار اراضی جدید وهو جوده توسط آبیاری جاذبه و پمپ اصلاح و توسعه یافته و همچنان در حدود ۴۵۰۰۰ کیلو وات برق تولید شده میتواند .

پروژه آب و برق پروان :

پروژه آب و برق پروان به منظور اصلاح سیستم آبیاری اراضی سابقه واعمار سیستم اراضی جدید و همچنان تولید برق روی دست گرفته شده ساحه پروژه در حدود ۲۴۸۰۰ هکتار زمین را احتوا میکند که منجمله ۲۲۱۰۰ هکتار آن توسط قوه جاذبه و ۲۷۰۰ هکتار آن توسط پمپ آبیاری میشود . همچنان ساختمان استیشن برق بمنظور استفسا ده از انرژی آبی برای پمپ نمودن آب به ساحات بلند آب وکمک در تدویر سیستم برق شهر چاریکار روی دست گرفته شده .

کار ساختمان ۲۴ کیلو متر کانال عمومی کانال شرقی ، کانال جنوبی و استیشن برق وواترپمپ و کانال واترپمپ که تاماشامل مرحله اول پروژه بوده در طول سال ۱۳۵۵ تکمیل گردیده و کار ساختمان نی مر حله دوم که شامل اعمار دهنه جات جوی های فرعی سیستم زابری ساختمانها وملحقیات آن است

وزارت آب و برق

- در اواخر سال ۱۳۵۵ شروع شده و کار آن جریان دارد .
- ۹ - ارقام مربوطه هاید رو لوجی سیستم دریای هریرود و فراه رود بعد از محاسبه و کنترل بصورت کتاب در دو جلد طبع گردیده کتاب های مذکور حاوی ارقام هاید رولو جی سیستم دریا های متذکره از سال ۱۲۶۲ تا ۱۹۷۵ میباشد .
- ۱۰ - جمعا ۸۳ حلقه چاه عمیق بعق مجموعی ۳۹۷۳ متر در ولایت کابل ، کندهار ، هرات بلخ ، سمنگان ، جوزجان ، پکتیا ، ننگرهار بامیان ، تخار وهیلمند برای مقاصد آشامیدنی صنعت و آبیاری حفر گردیده است .
- ۱۱ - مطالعات ساحوی و خاکشنا سی دشت زیری ولایت کندهار که مجموعا ۷۰۴۸۶ هکتار زمین را احتوا میکنند صورت گرفته است و نقشه های مربوطه آن عنقریب تکمیل میگردد . همچنان مطالعات خاکشنا سی ساحه دشت اومکی ولایت زابل که مجموعا ساحه مذکور ۱۰۱۷۷ هکتار زمین را احتوا میکند تکمیل گردیده ، امور مطالعات خاکشنا سی در ساحه بکواز که ساحه ۳۹۳۵۷۲ هکتار زمین را احتوا میکند شروع گردیده .
- دستگاه ساختمانی آبیاری :**
- فعالیت های عمده دستگاه ساختمانی آبیاری بصورت مختصر ذیلا تقدیم است :
- ۱ - تکمیل کار ساختمانی پروژه سنگ مهر، و شروع سیستم آبیاری دشت قورغ و دوام کار پروژه غور بند .
- ۲ - پروژه برق آبی جوزجان که به منظور
- در اواخر سال ۱۳۵۵ شروع شده و کار آن جریان دارد .
- فعالیت های عمده سال ۱۳۵۵ این پروژه عبارت است از کند نکاری و بر کاری به حجم ۱۰۱۰۴۸ متر مکعب کانگریت ریزی به حجم ۳۲۶۰ متر مکعب و سنگکاری به حجم ۷۷۱۳ متر مکعب .
- ریاست سروی آب و خاک :**
- ۱ - تحقیقات هاید روجیالو جیکی بمنظور تهیه آب مشروب در ۱۳۰ نقطه ساحات مختلف مملکت صورت گرفته .
- ۲ - سروی جیو فزیکلی ساحه دشت بکواز و ارغستان شروع و کار آن ادامه دارد .
- ۳ - سروی جیو فزیکلی وادی لوگر و دشت زیری ولایت کندهار تکمیل است .
- ۴ - سروی جیو فزیکلی دشت کمبری و وادی آسمار تکمیل گردیده .
- ۵ - دیتا های وار قام هاید روجیالو جیکی سال ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ جمع آوری شده .
- ۶ - جمع آوری ارقام هاید رو تو جیکی در ۱۳۶ - استیشن اتومات که بالای دریا ها و معاونین عمده آن اعمار گردیده اندازه گیری ماهانه جریان دریا های مذکور .
- ۷ - ساختمان ده کیبل وی (کاز معلق) در ساحات پروان ، جلال آباد ، کابل که از آن در اندازه گیری آب در مواقع سیلابی استفاده بعمل می آید .
- ۸ - ساختمان و تکمیل نژده استیشن

د افغانستان کښانې

- ٤ - ارزيايي ومطالعه مرحله دوم پروژه کښروخان آباد .
- ٥ - ارزيايي راپور هاي کول شويو ي بدخشان .
- ٦ - ارزيايي وعقد قرار داد چشمه شفاء و خوشتپيه .
- ٧ - ارزيايي وعقد مسوده قرار داد پروژه کيله گي .
- ٨ - ترتيب پلان سالانه پروژه ها .
- ٩ - ارزيايي پروژه زايري هيلمند .
- ١٠ - ارزيايي پيشنها دات مطالعات آبهاي تحت اراضی دشت زيري او مکي بکوه .
- ١١ - ارزيايي تندر هاي ساختماني مربوط در وازه هاي مربوط پر چابه کچکي .
- ١٢ - ارزيايي تندر هاي ساختماني تيرل آبگردان بند ذخيره سلما و هريرود .
- ١٣ - مذاکرات با هيأت بانک آسيائي در مورد قرضه مزيد براي پروژه گور گان وعقد قرار داد قرضه مذکور .
- ١٤ - مراقبت اذاجراآت مربوط پروژه ها ومقايسه آن باپلان کار .
- ١٥ - رفع مشکلات پروژه ها از نگاه پرسونل وهمکاري لازم نظر به نياز منديهاي پروژه ها .
- ١٦ - به منظور بلند بردن موثريت کيفيت وحجم کار پروژه ها واستفاده معقول وموثر از منابع دستدا شته وقواي بشري يک پروژه در پروژه ديگر در موقع اجرا آت لازمه صورت گرفته .
- تدوير وانکشاف ساحه بدخشان در نظر گرفته شده مطالعات آن تکميل وامور ساختماني آن شروع گرديده ، توليد برق پروژه مذکور ٢٥٥ کيلوات پيشبيني شده واجراآت پروژه مذکور عبارت از ١١٧٥٨ متر مکعب کنده نکاري ٦٩٢ متر مکعب سنگ کاري و ١٢٨ متر مکعب کانگريت ريزي .
- ٣ - پروژه برق آبي باميان که به منظور تدوير وانکشاف مزيد منطقه ، در نظر گرفته شده است درسال ١٣٥١ مطالعات آن تکميل وامور ساختماني آن در سال ١٣٥٥ شروع گرديد . توليد ٧٥٠ کيلو وات برق از پروژه مذکور در نظر گرفته شده واجراآت عمده پروژه مذکور عبارت است از کندن کاري ٤٧٧٧٢٩ متر مکعب ، هموار کاري ٥٣٠ متر مکعب ، سنگ کاري ٣٥٦ متر مکعب ونسبه مواد ساختماني ٣٥٢٥ متر مکعب .
- ٤ - شروع امورشاختماني مربوطه استيشن برق حرارتي در کابل .
- ٥ - ترميم يکنمعداد عراده جات وساييظ ساختماني پروژه هاي مربوطه وزارت آب و برق .
- رياست پلان:**
- ١ - انسجام وار زيايي پروگرام هاي مربوط به انکشاف منابع آب .
- ٢ - ارزيايي راپور هاي ماسشر پلان وقينبلتي پروژه فراه رود .
- ٣ - ارزيايي راپور هاي ماسشر پلان ساحه کترها .

وزارت آب و برق

- ۱۷ - طرح بلان استفاده موثر از قسویا بشری پروژه های مربوط آب و برق .
- ۱۸ - جمع آوری و توحید راپور اجرا آت پروژه مربوط آب و برق و ارسال آن بمراجع مربوط .
- ۱۹ - باز دید هیات بررسی از پروژه ها و تطبیق اجرا آت با بلان کار پیشبینی شده در ختم هر ربع .
- ۲۰ - معلوم نمودن علل تخنیکي پسمانی پروژه ها و ارائه مشوره های اصلاحی .
- ۲۱ - گرفتن تخصیص پروژه ها بصورت ربع وار به وقت وزمانش .
- ۲۲ - تصفیه اراضی تحت ساحه آبیاری پروژه های سرده ، کوکچه ، کندز ، خان آباد چاردزه ، گورگان و پروان .
- ۲۳ - ترتیب راپور مفصل برق خان آباد که عبارت از اعمار استیشن برق به ظرفیت ۶۰۰۰ کیلوا وات دارای سه تور بین میباشد راپور مفصل اقتصادی آن ترتیب و تقدیم گردیده .
- ۲۴ - راپور مفصل اقتصادی پروژه برق چمکنی که مشتمل از بند آبگردان بالای دریا خرم و استیشن برق به ظرفیت ۵۰۰ کینووات و پمپ استیشن جهت آبیاری ۲۰۰۰ هکتار اراضی با ۳۳۵ کیلو متر کانال به ظرفیت ۲ متر مکعب آب فی ثانیه که از ساختنمای نهایی عمده آن میباشد تکمیل گردیده .
- ۲۵ - ترتیب قسمتی از دیزاین مقدماتی هائید زولیکی پروژه کمال خان که ساختمان های عمده آن مشتمل از بند کمال خان ، بند قلعه افضل ، پرچاوه ، مجسرای آبیاری ، برق و استیشن برق میباشد، با منازل رهايشی صورت گرفته .
- ۲۶ - مطالعه بند خروار در حالت موجوده و طرح و دیزاین بعضی از قسمت های آن به منظور استفاده از بند فوق الذکر ترتیب راپور .
- ۲۷ - انجام دیزاین ساختنمای نهایی مرحله دوم پروژه فیض آباد که عبارت از دهانه آبگیر و کانال بطول ۱۹ کیلو متر و عبور هوایی بالای دریای کوکچه بادگیر ساختنمای نهایی خودد آن بعمل آمده .
- ۲۸ - تکمیل مطالعات عمومی و طرح و دیزاین يك قسمت پروژه علی آباد که در دو مرحله توسط پمپ به ارتفاع ۵۸ متر بلند میگردد تکمیل گردیده .
- ۲۹ - محاسبات و دیزاین دهنجات و بلاك بندی دشت قروغ .
- ۳۰ - علاوه بر دیزاین ساختنمای نهایی انجینیری ، ترتیب و تقدیم راپور مشا هداتی درباره تحکیم سواحل سرحدی وحقا به و سهمگیری در تصحیح ابراز نظر انجینیری ، همکاری و ادامه تهیه نقشه های بعضی از پروژه های آب و برق دیزاین بعضی از ساختمان های کوچک آبیاری .
- ۳۱ - تهیه ۵۸۸ عراده و وسایل ساختمانای و ترا نسپورتی ۱۵۰ پایه ماشین ولدنگ ۱۱۷ پایه جنریتور ۱۹ پایه دستگاه و رکشاپ ۱۰۰۰۰۰ قلم پرزهجات ۱۰۳۵ تن مواد متعلقه

ساختماني استفادي از ظرفيت اضافي کجکي ،
 لين انتقال کجکي کابل ، کجکي ، هرات و
 شبکي هاي قندهار ، هرات و لشکر گاه به
 تاريخ ۲۰۰۲ره ۵۵۵ فيما بين وزارت آب و برق
 و کمپني واپکوس هندو ستان به مبلغ
 ۱۸۱۰۰۳۴ دالر از قرضه ده مليون دالرمک
 بلا عوض حکومت ايراني صورت ميگيرد. عقد
 گرديد .

۲ - قرار داد خريداري دو دستگانه گاز
 توربين با ملحقات آن به ظرفيت مجموعي
 بيشتر از ۴۳ ميگاوات بتاريخ ۲۲ دسمبر
 ۱۹۷۶ فيما بين نمايندگان وزارت آب و برق
 و کمپني بي بي سي سويزر ليند به مبلغ
 ۲۷۹۰۵۰۰۰ فرانک سويسی بامضاء رسانيده
 شده است .

۳- قرارداد مشورتي برق حرارتي کابل
 بتاريخ ۱۸/۱۲/۱۹۷۷ فيما بين نمايندگان اين
 وزارت و کمپني اوسکا زفون ميلر آلمان به
 مبلغ ۴۴۴۲۷۰ مارک آلماني بامضاء رسانيده
 شده است . قابل تذکر ميداند که تاديات
 قرار داد متذکره از قرضه نمبر ۶۲۷ ای -
 اف - ده مليون دالر بانک جهاني و بودجه
 انکشافی دولت صورت ميگيرد .

۴ - تکميل نمبر ۱ قرار داد نمبر ۵۱۳۰۰
 که قبلا جهت لين انتقال نغلو ، جلال آباد
 بامضاء رسانيده شده است در مورد ديزاين
 و پروژه سازي يك فيدر ۱۱۰ کيلووات جهت
 اتصال لين انتقال نغلو ، جلال آباد به تاريخ
 ۱۹ دلو ۵۵ بامضاء رسانيده شده است .

۵ - عقد قرارداد ۱۱۷ پایه ديزل جنريتر

و وسايط پروژه چار دره و گورگان
 ۲۲- اكمال و رکناپهاي مربوط پروژه ها
 و استخدام متخصصين خارجي .
 ۲۳- انتقال ماشين آلات مازاد و خارج
 ضرورت پروژه هائيکه امور آن المال و ايقساما
 اكمال يافته به ديگر پروژه ها .

رياست برق از بدو تاسيس باين طرف
 گوشيده و ميگو شد تا از يك طرف تمام مردم
 کشور را از نور برق مستفيد گرداند و از طرف
 ديگر چرخ هاي صنايع را در مرکز و ولايات
 بحرکت آورده و براي مردم بيکار زمينه کار
 مساعد گردد .

که باين اساس از تمرکز صنايع در مرکز
 بشي مشکلات از رهگذر جاه رهسايشي ،
 مواد خوراکی و تمبيه آب آشاميدني که بنا بر
 مهاجرت مردم به مرکز بوجود مي آيد ،
 جلوگيري بعمل آمده و هم صنايع محلي
 تقويه گردد .

چون فابريکات به برق کافي ، مطمئن و
 ارزان ضرورت دارد . بنا اکثر فابريکات در
 کابل بنا گرديده که اين امر باعث مهاجرت
 مردم و تراکم نفوس در کابل گرديده، در بيلان
 هفت ساله يک تعداد پروژه هاي توليد و توزيع
 کنجا نيده شده تا برق کافي و مطمئن در ولايات
 نيز غرض تنوير و تدوير فراهم گردد .

قرار داد پروژه هاي ذيل در سال ۱۳۵۵
 با کمپني هاي مختلف دنيا عقد گرديده :

۱ - قرار داد خدمات انجنيري و مشورتي
 بشمول فيزي بيلتی سندی ، ديزاين و مراقبت

وزارت آب و برق

- ضرورت آمریت های برق و پروژه های آبیاری به قدرت های مختلف غرض تقویه شبکه های موجوده و شبکه های جدید .
- ۶ - عقد قرار داد يك تعداد سامان وآلات بشمول ترانسفارمر ها، كییل ها ، سوچها میترها وغیره غرض اصلاح وتقویه شبکه های موجوده به قیمت مجموعی ۱۷۱۵۰۰۰ مارک آلمانی .
- ۷ - تهیه ۱۰۱۰۰ پایه میتر برق با میتر های مختلف جهت توزیع برق به مشترکین جدید مرکز وولا یات .
- دافنا نستان برینما موسسه انرژی برق را برای مشترکین ذیل در مرکز وولا یات از بدو تاسیس باین طرف بدسترس گذاشته است :
۱ - مشترکین انفرادی تنویری	۹۶۵۸۴
۲ - مشترکین صنایع	۱۲۴۷
۳ - دواير دولتی	۲۵۴۰
مجموع	۱۰۰۳۶۱
- در صو رتیکه تعداد فامیلی فی مشترک انفرادی ۷ نفر باشد بدین ترتیب مجموع اشخاص مملکت که از روشنی برق مستفید شده اند به ۶۷۵۰۲۸ نفر بالغ خواهد گردید . که این رقم تقریباً چار فیصد نفوس مملکت را در بر میگیرد . گرچه يك تعداد زیاد مردم در مرکز وولا یات در جمله منظرین برق گرفته شده اند اما ریاست برق نسبت نداشتن برق کافی ومحدودیت شبکه ها قادر نبوده تا با اشخاص متذکره که را ی گرفتن برق دقیقه شماری میکنند برق توزیع کند . در
- عصر امروزی برق از جمله ضروریات لاینفک زندگی بوده که بدون آن نیل بسه ترقیات امروزی ناممکن میبود ، خشبختانه با آمدن نظام جمهوری باین اصل مهم پی برده شد و يك تعداد زیاد پروژه های بزر دریلان هفت ساله شامل گردید .
- در شهر کابل که تقریباً ۶۴ فیصد مشترکین برق دران زندگی میکنند اجرا ات ذیل در سال ۵۵ صورت گرفته است .
- ۱ - نصب ترانسفار مر سبتیشن هوانی - ۱۱ باب
 - ۲ - نصب ترانسفارمر سبتیشن زمینی - ۱۵ باب
 - ۳ - نصب میتر های جدید - ۳۹۶۶ پایه
 - ۴ - تمدید لین هوانی ۱۵ کیلو وات - ۷ کیلو متر
 - ۵ - تمدید لین هوانی ۴۰۰ ولت - ۲۶ کیلو متر
 - ۶ - تمدید کییل ۱۵ کیلو وات - ۷ر۴ کیلو متر
 - ۷ - تمدید کییل ۴۰۰ ولت - ۶۶ر۵ کیلو متر
 - ۸ - تمدید کییل از پایه الی بکس های میتر واز میتر الی خانه های مشترکین - ۵۱ کیلو متر
 - ۹ - نصب بکس های میتر - ۱۱۸۵ پایه
 - ۱۰ - ترمیم اساسی سما سبتیشن برق
 - ۱۱ - عواید ریاست برق کابل بدون در

د افغانستان کالني

- نظر داشت پروان برېښنا در سال ۵۵ قرار
ذيل است :
- ۱ - ترميم اساسي يك پايه ترانسفار مر
۵۰۰۰ كيلو ولت امپير سب استيشن گامبار.
۲ - نصب يکپايه ترانسفار مر ۴۰۰ ر ۶۰۰
ولت به ظرفيت ۴۰۰ كيلو وات در پوهنتون
ننگرهار .
- ۳ - ترميم اساسي سب استيشن ۳۵۶
كيلو ولت شمېر جلال آباد .
- ۴ - نصب يکپايه ترانسفار مر به ظرفيت
۱۸۰۰ كيلوولت امپير به ولتاژ ۳۵۶ كيلو ولت
در سب استيشن بغلان و انتقال يك پايه
ترانسفار مر به ظرفيت ۱۶۰۰ کيلو. ولت امپير
بولتاژ ۳۵۶ كيلو ولت از سب استيشن بغلان
به سب استيشن کندز .
- ۵ - ترميم اساس سب استيشن هاي کندز
وبغلان .
- ۶ - ترميم سه پايه ديژل جنريتر غزني برېښنا
در ولايات مختلف مملکت با وجود يکه قدرت
انرژي برق محسوس بوده به تعداد ۳۵۰۰۰
ميتر در سال ۵۵ به مشترکين جديد توزيع
گرديده است .
- ۷ - ترميم اساسي سب استيشن ۲۲۵۳۸۲۵۹۳
افغاني .
- ۸ - ترميم اساسي سب استيشن ۳۲۲۰۰۰۰۰
افغاني .
- ۹ - ترميم اساسي سب استيشن ۲۲۵۳۸۲۵۹۳
افغاني .
- ۱۰ - انتقال و نصب ديژل جنريتر ۱۰۰۰
كيلوواته لشکرگاه درهرات
- ۱۱ - تاسيس يك نمايندگي جديد برق در
قلاټ مرکز ولايت زابل و نصب و بکار انداختن
يك پايه ديژل جنريتر ۶۵ كيلو وات و تکميل
شبکه برق .
- ۱۲ - تاسيس يك نمايندگي جديد برق
در چغچران مرکز ولايت غور نصب و بکار
انداختن يکپايه ديژل جنريتر ۷۳ کيلو ولت
امپير و تکميل شبکه برق ان .
- ۱۳ - تاسيس يك نمايندگي جديد برق
در شهر زرنج مرکز ولايت نيمروز ، امور

کابل بنار والی

آمریت عمومی کارو تخنیک :

سرکهای جدید الاحداث سیلوی مرکز، قصر نمبر (۱) گارد جمپوری، سرک واقع کارته پروان، سرک مقابل شرکت سرویس و چرخ ترافیکی واحاطه تانک کوزه سنگی اسفلت ریزی شده که جمعا ۴۸۴۳۵ مترمربع قیر درهمن مواضع به مصرف رسیده است همچنان صحن چهار صد بستر اردو، درمقابل پرداخت قیرخام و مصارف از طرف موسسه مذکور ۹۹۰۰ مترمربع قیرریزی گردیده است.

مدیریت ترانسپورت :

انتقال پانزده هزار خریطه سمنت از فابریکه سمنت غوری توسط لاری های فابریکه تهیه و انتقال جفله و خشت های فرش پیاده روی از فابریکه خانه سازی و مجلس کابل و خریداری ۷۰۰ متر مکعب چوب از تصدی چوب تهیه و خریداری سیخ گول مورد ضرورت، تدارک ۲۵ هزار خشت های وزانیک تهیه آینه تعمیراتی ضرورت نواحی شهر، تهیه مواد تعمیراتی و خریداری مقدار ۱۴۰۰ تن قیر مورد ضرورت از سنگا پسر اتحاد شوروی تنظیم مراحل خریداری ۲۸ عراده هور ذیل و آب پاش و قرار داد خریداری ۴۴۷ پایه چراغ برای پروژه تنویر شهر کابل و قرار داد خریداری پروژه جات هوترها و رولها وغیره وسایط کار از جمله اجراء مدیریت ترا نسپورت در طرف سائل میباشد.

و ساختمان بادی برای هوتر و ترمیم یکنعداد

د افغانستان کالنی

۵۵ مبلغ ۵۳۶۵۶۰۰ افغانی از درك عواید میله نهال شانی و جشن پښتونستان پذیرانی مهمانان دولتی وغیره ازاجرات سال گذشته بناروالی توسط مدیریت جنسی ریاست کار تحویل بناروالی گردیده است .

مدیریت ساختمان وعمله :

فرش خشت سمنتی ۵۰ در ۵۰ و طریقه پیاده رو سرک میدان هوایی ۷۲۹۵۰ متر مربع پارکنگ صحت عامه ۴۰۰ متر مربع از پیاده رو متصل احاطه تعمیر کوپراتیف مامورین و ایستگاه سرویس میرویس میدان ۶۱۲ متر ربع به شمول تسطیح و هموار کاری پیاده رو های سرک دوجناح سمت شمال تعمیر صحت عامه ۷۰ متر مکعب و از صحن میدان پارکنگ صحت عامه ۱۷۰ متر مکعب پیاده رو مقابل مطبوعه دولتی ۲۲۴ متر واز پیاده روستم شرقی سرک آسمانی وات ۲۲۸ متر مکعب به شمول ساختمان کناره ازسنگ پارچه و ساختمان کناره دو انجام پلچک زیسات بی بی مهرو (ع) ۱۴۴ متر مکعب واز ساختمان پلرها و سپلت های میدان پالیگون پلر ۴۸۰۰ به شمول ترمیم پلچک هاوبعضی کز های مقابل هتل کابل و ایستگاه قلعه فتح الله و چهار راهی پښتونستان، گولانی پل سوخته کارته سه سرک جدید قصصر تعمیر یک، اعمار سبیل بر گردنه کارته پروان باتریم و تخریب پل گذرگاه و همچنین اعمار پلچک هادرقلعه خاطر بی بی مهرو (ع) چهار متر مکعب زرغونه وات دو بساب ۹۳۶۰ متر مکعب سرک جدید مقابل سیلو دوباب ۱۳۱ متر مکعب، سرک آسمانی وات ۴۰۰ متر مکعب خواجه بغرا ۲۰ متر مکعب، چرخ ترافیکی

مدیریت جشن :

ترمیمات و رنگمالی عمارات در ساحه منطقه جشن، لوژ رسم گذشت مسجد عیدگاه تعمیر قهوهخانه جوی مستان، اپارتمان های مربوط و عمارت ناحیه ۱۰ مرز های منطقه جشن، تحویلخانه جشن، مسجد شریف اخیر جاده میوند، مسجد شریف پخته فروشی، مسجد شریف شاه روشمشیره (ع)، مسجد شریف اندرابی، مقبره تیمورشاه، مقبره مسجد امیر عبد الرحمن خان، مسجد شریف باغبانباشی، ناحیه سوم منار ساعت پل محمود خان، مدیریت ناحیه دو، مدیریت ناحیه هفت و ترمیم لوژ دندانان های تماشایی جناح شرق منطقه جشن، پایه های منطقه جشن، منارنجات، منار استقلال، سینماآریانا کمپ مقابل ارگ جمهوری، حوض پارک استقلال، هکذا ترمیمات و ساختمان کناره های ابدیه میوند و نصب سنگ مرمر و ترمیم و تنویر (تل دی وی استقلال) ترمیم تشناب های منطقه جشن و نصب تل های بیرونی، نصب چراغ ترافیکی ۲۶ سرطان تنویر کمپ بناروالی و عمارات ناحیه ۱۰ و نصب بیرق هادر منطقه جشن و جمع آوری آن بعد از ختم جشن و تزیینات و تزیینات عمارت صحت عامه برای لویه جرگه به شمول تزیینات و بیرق شانی

ناحیه ۱۰ و قطعه منتظره واقع چمن‌حضوری ۲۴۰ متر در سمت شرقی چرخ ترافیکی میرویس میدان ۱۱۱ متر و در متصل دیوار احاطه تعمیر ناحیه ۹-۱۳۲ متر بصورت عمومی ترمیمات، پلچک توسط این شعبه صورت گرفته است .

امور سر سبزی شهر کابل :

غرس کمبود نهال های گلدهنهای کنساز سرک های عمومی مکرو ریان. عقب مطبوعه دولتی ، پل محمود خان الی چرخ ۲۶ سرطان و همینطور جاده های میدان هوایی چهار راهی حاجی یعقوب، شفاخانه قوای مرکز باغ بالا کوه سنگی الی ده مزنگ کنار پارک چمچه مست بهمین صورت از چمن منطقه جشن الی سیدنور محمد شاه مینه و منطقه منار ترانسپورت عقب ماموریت زنده بانان جوار سرک های وزیر اکبر خان مینه تعداد هم ساحه شهرنو بناحیه دوم و قسما درجاده جدید الاحداث خیرخانه مینه و غیره مواضع که مجموعا پنجاه هزار نهال میرسد در ماه های حمل ۵۵ غرس و دبرج ثور و جوزادر پهلوی دیگر امور گلکاری و سر سبزی مراقبت و آبیاری گردیده است . علاوتابمنظور احداث قوریه و قلمه در پارک استقلال، باغ بابر شاه، پارک دهمزنگ ، پارک شهر نسو پارک مسلخ ، پارک زرنگار ، کنار دریای کابل اشجاری مانند موریان بید روسی، بید وطنی پنجه چنار ، ناجو ، توت ، شنگ و غیره و از نوع بنه هامانندیاسمن وارغوان زرع وغرس

میرویس میدان ان ۲۷۰ متر مکعب که جمله دوعده در یازده موضع میشود ۱۰۳۸ متر مکعب کار صورت گرفته است. هکذا ساختمان موتر شویی داخل احاطه فابریکه قیر ۱۲۷ متر مکعب و احداث کانال میرویس میدان ۸۳۱ متر، اعمازجویچه های جناح سرک میدان هوایی از زیارت بی بی مبرو الی تعمیر صحت عامه ۱۴۶۰ متر به امتداد سرک میدان هوایی الی موسسه افغان فلم ۱۳۰ متر از چهار راهی شیر پور، به امتداد احاطه سمت شرق دیوار کود کستان ۱۱۲ متر از چهار راهی شیر پور چهار راهی صدارت ۱۵۶ متر به امتداد سرک انصاری از بزرگ شهر آرا الی حصه دوم چهار راهی انصاری ۱۲۰۰ متر از چهار راهی شهید الی چهار راهی ایستگاه قلعه فتح الله به امتداد مکتب زرغونه ۱۰۲۰ متر از چهار راهی قلعه فتح الله به امتداد چهار راهی انصاری ۶۶۰ متر از چهار راهی قسمت اول انصاری الی چهار راهی سسوم انصاری ۴۲۰ متر و از سه راهی کلوله پشته به امتداد چهار راهی حاجی یعقوب ۷۰۰ متر از سه راهی کلوله پشته الی چهار راهی دوم انصاری ۸۰۰ متر از چهار راهی انصاری الی ایستگاه کلوله پشته ۲۶۵۰ متر درجه سمت شرقی ضروری مقابل وزارت آب و برق سمت شرقی و غربی سرک ۵۶۰ متر نزدیک کمپ ښاروالی ۲۰۲ متر در جنوب سرک انصاری مقابل شفاخانه قه ایمرکز ۱۱۸ متر در دو جناح سرک مسجد شریف پل خشتی ۳۶۷ متر در سرک مقابل

شده است .

در ساحه نهال شانی بدخل پارکها :

در حدود ششس هزار نهال متنوع که اضافه تربته های سمزینتی اند در پارکهای وزیر اکبر خان، شهرنو، کارته پروان ، بر یکوت وساحه زمین ماقبل سفارتخانه های جرمنی و جاپان در وزیر اکبر خان ، سالنگ و ات و غیره مواضع غرس شده است که نتیجه آن اطمینان بخشش میباشد .

در قسمت گل :

علاوه از بررسی و مراقبت گلها مخصوصا جرین ومرسل دو چریب زمین در شهر جلال آباد از املاک بناروالی جلال آباد جهت قوریه گرفته شده درین ساحه به تعداد چهار هزار قلمه مرسل که از طرف فارم های غازی آباد و هده و هوتل سپین غر جلال آباد کمک شده بود تحت تربیه قرار داده شده قلمه های مذکور فعلا به شکل بته های مرسل درآمده و آماده آن است تا به کابل نقل داده شود همینطور به اندازه شش هزار قلمه جرین متنوع از گلخانه های دولتی کابل بدست آورده در جلال آباد تحت تربیه قرار داده شد و در سال ۵۵ یک تعداد آن به پارکهای کابل مورد استفاده قرار داده شد که نتیجه خوب آنرا در پارک استقلال و عقب دلکشاه میتوان مشاهده کرد و در همین سال به اندازه دو هزار قلمه نسترن در قوریه جلال آباد تحت پرورش قرار داده شد .

چون تعداد گلهای جرین در سال ۵۵ اضافه

بود و گنجایش نگهداری در گلخانه های بابر و شهرنو دیده نشد ناگزیر با عمارسه گلخانه موقتی محلی اقدام گردید فعلا در هرسه گلخانه اقسام گلها تحت تربیه قرار دارد و طوریکه دیده میشود نتیجه خیلی خوبی بدست آمده است در سال ۵۵ در برج جوزایک تعداد چک های سمنتی از طرف اداره باغات در چهار راهی ها و مقابل بعضی دکاکین شهر نو گذاشته شد که در موقع گل نتیجه آن را همه هم شهر یان مشاهده نمودند چرخ ۲۶ سرطان درین سال با گلهای متنوع جرین پتونی ، فلاکس و غیره مزین گردید .

علاوه برین در همه پارکها حاصتا باخ بابر، پارک استقلال ، زرنگار و اطراف فواره پشتو نستان گلهای متنوع گرد آورده شده و هم پیش بینی هائی درین سال برای گل کاری بهتر سال ۵۶ صورت گرفته بطور مقدماتی چهار هزار دانه گلدان سنبلی برای زرع گلهای رنگارنگ چیده شده از گل گلدان های مذکور در جاهای لازمه چون چرخ ۲۶ سرطان معه گل آن که هیچگونه تأثیری متوجه خود گل نگر د د استفاده میشود .

تمام ساحه پارک وزیر اکبر خان به منظور آبیاری و سر سبزی نلدوانی شده در پارک استقلال و چرخ ۲۶ سرطان نلهای برای سر سبزی و استفاده تانکهای آب مشروب که در مواقع جشن نیاز مبرم بان دیده میشد امداد گردید .

هابه تعداد چهار صدپایه چوکی بساغی تهیه کردید . قسمتی ازان در پارک ها مورد استفاده قرار یافته وبك قسمت آن تحسنت ساختمان قرار دارد .

ریاست طرح وساختمان :

نقشه مرکز تجارتي خیر خانه مینه وپلان های مهندسی ، تعمیر مسجد شریف عقب موسسه ندوان به شمول نقشه های انجنیری آن ونقشه تعمیر مسجد کارته سه طی همین مدت تکمیل گردیده است .

هکذا پلان ساحة صنعتی پلجرخی البسته قسمت اول ، پلان ساحه فعالیت سائمنما نی وتجو یلخانه های مربوطه تعمیر ۶ منزلده به شمول نقشه انجنیری ومهندسی ایستگاه سرویس ونقشه الحاقیه مسجد شریف باغ بالا ازجمله اجراءات سال گذشته این ریاست میباشد . پلان موقعیت وپیاده روهای تعمیرات نواحی ناحیه ۹ و ۱۱ ونقشه پلچك برای سرکهای خیرخانه مینه به شمول نقشه دکاکین پروژه خیرخانه مینه وپروژه های دیگر ونقشه یلبرد کارته پروان تکمیل وبدوران انساخته شد . است .

پلان تفصیلی شمراء وپلان مهندسی یل بغان ونقشه های انجنیری یل بغان واصلاح یل گذرگاه وپلچك آسمانی وات نیز از اجراءات سال بوده مفكوره پلان مرکز تجارتي وترتیب پلان عمومی شهر کابل ۵۰ فیصد پیش برده شده است وهم مکرچ ساحه کود کستان ها در پروژه های مربوط

آمریت سر سبزی ذریعه واتر پمپ های بسیار خود برای رفع خطرات آب خیزی های سال ۵۵ در کارته چهار کارته سه گذرگاه، کارته پروان واخراج آبهای خند قهای شهر کهنه خدمتی انجام داده است همچنان آمریت

سر سبزی از اول برج جوزا الی اخیر برج میزان سال ۵۵ درحصه آبیاری نهال ها و گلدانهای بین جاده ها وچمن های داخل پارکها توجه زیادی مبذول گردید تا ازخطرات خشکی مصئون بمانند وبا وصف کافی نبودن وسایل باز هم به اثر مجاهدت زیاد در هیچ يك از نقاط فوق خشکی زیاد وارد نشد بهر ازختم برج میزان دو مرتبه تمام نهالهای جاده هاواشجار پارکها با دادن یخ آب معمول استراحت داده شد .

درین سال آمریت سرسبزی روی نمایی هائی که حاصل نمود تعداد پانزده تن کود مخلوط از شرکت کودطور مساعدت بدست آورد قرار است روی مشوره فنی از بانکمدار آن در پارکها واشجار وگلدانهای بین جاده ها استفاده شود . در قسمت تفریحات نیز پروگرام هائی عملی گردیده که منجمده يك تعداد موتر های برقی برای استفاده اطفال است همین طور موزیک عموما در ایام تعطیل درباغ بابر بخدمت مردم قرار داده شده مسابقات ضرب میل وآب بازی در باغ بابر ذوق مندان وتما شایچیان زیاد داشت چون تماشا چیان در پارکها روز افزون دیده میشند لذا برای فراهم نمودن تسهیلات ونگهداری بهترچمن

خوشحال خان مینه ، رحمن مینه ، ایوبخاڅ مینه ، خیرخانه مینه ، کار ته آریانا بڼه شمول سکچ ساحه مکاتب پروژه های مربوط خوشحال خان مینه ، رحمن مینه ، ایوبخان مینه ، خیرخانه مینه ، کارته آریانا وارسال آن به توزیع زمین ودوایر مربوط صورت گرفته است .

پلان دومرکز تجارتي خیرخانه مینه دو مرکز تجارتي رحمن مینه و مرکز تجار تسي همچوار سرک بگرامی پروژه رحمن مینه و ساحه همچوار سرک ترانزیتی شامل پروژہ خیرخانه مینه پلان ابرسانی قسمت دوم و سوم خوشحال مینه ومهمان خانہ دولتی در پغمان وپلان های آبرسانی بعضی پروژہهای دیگر تکمیل شده است . سکچ وخطاندازی ساحه سنییشن موتر های برقی واقع پروژہ خوشحال خان مینه ونقشه های مهندسی تعمیر ناحیه دوم وترمیمات سر کمپای شمیر بشمول پلچکهای سرک سیلو ومیدان چرخ ترافیکی میرویس میدان وپولی تخنیک بڼه شمول مراقبت ساختمان پروژہ سرک ناریزیون ومقطع عرض سرک مکروریان دوم و پلان سرک عقب کلوب عسکری وپلان مقطع عرض و حجم سرک ریاست سروی وچیلوجی در دارالامان و مقطع عرض پلان و حجم سرک ماموریت پولیس بابر شاه مینه و لیلیه نر سنگ و ترتیب پلان حصه باقمانده پارک پغمان تکمیل وبه مراجع آن جهت اکممال سیزده شده است . هکذا ترتیب تقریبی سرک

های آن به شمول ترتیب دادن مقطع پوچاه ه کانال کوته سنگی درحصه یکجا شدن کانال با دریای چمچه مست توام باختم پلان مقطع طولی مقطع عرض و احجام پروژہ سرک تیمنی و ختم پلان مقطع عرض و احجام پروژہ سرک زرغونه وات (انصاری) و ختم پلان مقطع عرض و احجام پروژہ سرک در بالای کوه آسمانی بطرف قلعه غربی به مقصد نصب آنتن های رهنمایی طیارات اذاجرات همین ریاست است . ختم پلان مقطع عرض تیب ساختمان جوی وبلول و هم چنین وفرش ایستگاه طیارات، ترتیب دادن سکچ پارکینگ صحت عامه و پروژہ سرک برای آنتن تلویزیون و مراقبت ساختمان پل پغمان و پل گذرگاه و ناحیه ۹-۱۱ بشمول سرک سیلو وکانال مقابل سیلو الی دریای کابل با جمع آوری مواد برای ترتیب فورم ها از اجرائی است که به پایه تکمیل رسیده است .

در قسمت پولی کلینیک ها و شفا خانه های مکاتب همچنان جمع آوری مواد و مطالعه ساختمان و تکمیل مندوبها ویک مجلس بانماینده های دوایر ذیعلاقه وسنجش های اقتصادی پروژہ های تکمیل شده با مطالعه و تثبیت نمودن ساحه مرکز شهر کابل و اندازه گیری ساحه وتمصیرات موجود در پروژہ های تحت کار در بالای ساحه اجرا گردیده است . همچنان ترتیب راپور نظریه پلان ۲۵ ساله در مورد پروژہ خط آهن وغور و بررسی راپور ها در مورد خط آهن از

پلان دومرکز تجارتي خیرخانه مینه دو مرکز تجارتي رحمن مینه و مرکز تجار تسي همچوار سرک بگرامی پروژہ رحمن مینه و ساحه همچوار سرک ترانزیتی شامل پروژہ خیرخانه مینه پلان ابرسانی قسمت دوم و سوم خوشحال مینه ومهمان خانہ دولتی در پغمان وپلان های آبرسانی بعضی پروژہهای دیگر تکمیل شده است . سکچ وخطاندازی ساحه سنییشن موتر های برقی واقع پروژہ خوشحال خان مینه ونقشه های مهندسی تعمیر ناحیه دوم وترمیمات سر کمپای شمیر بشمول پلچکهای سرک سیلو ومیدان چرخ ترافیکی میرویس میدان وپولی تخنیک بڼه شمول مراقبت ساختمان پروژہ سرک ناریزیون ومقطع عرض سرک مکروریان دوم و پلان سرک عقب کلوب عسکری وپلان مقطع عرض و حجم سرک ریاست سروی وچیلوجی در دارالامان و مقطع عرض پلان و حجم سرک ماموریت پولیس بابر شاه مینه و لیلیه نر سنگ و ترتیب پلان حصه باقمانده پارک پغمان تکمیل وبه مراجع آن جهت اکممال سیزده شده است . هکذا ترتیب تقریبی سرک

ساختمانی تعمیر ناحیه آن ۸۰ فیصد تکمیل گردیده است که این هم از جمله کارهای سال گذشته محسوب میگردد. همچنان شروع نقشه های انجنیری تعمیر ناحیه توسط گروپ انجنیری و نقشه های مهندسی مرکز تجاری (مارکیت تیمیک) ۵۰ فیصد کار شده و ترتیب پلان عمومی شهر کابل (ناستر پلان عمومی) در حدود ۶۰ فیصد تکمیل گردیده و از پلان تفصیلی ساحة تجارتی شهر کابل تکمیل و به شمول پلان تفصیلی ساحة مراد خان روسته تکمیل است.

مدیریت سروی:

سروی و ترتیب نقشه املاکی قسمت اول پروژه رحمن مینه و ترتیب نقشه املاکی قسمت دوم پروژه خوشحال خان مینه بشمول سکیچ مظلوبه دستکاه ساختمانی هلمند و سروی املاکی ساحة مراد خان و نقشه میدان هوایی و نقشه املاکی باغ علیمرزادان بشمول نقشه پل گذرگاه و سروی و ترتیب پلان املاکی قسمت اول سرك سالنگ و سروی و ترتیب نقشه اطراف مرکز گرمی و سروی و سرك برج تلویزیون بشمول ساحة پلچرخی و ترتیب نقشه سرك تیمی واپ و انصاری واپ و سبیل بریاغ بالانقشه املاکی قسمتی از باغبانکچه و آسمانی واپ و نقشه املاکی مطبوعه صگوك وزارت مالیه و نقشه قسمت دوم سرك سالنگ واپ و سروی و سرك های قسمت جنوب کلوب عسکری و انتر کانتیننرال و میدان هوایی ۳۰ فیصد

اجرا این ریاست است. مراقبت و اندازه گیری پلان باساحة پروژه خیرخانه مینه و احصائیه تعمیرات ساخسته شده چهار دیواری شده در پروژه خیرخانه مینه و تطبیق پلانهای تفصیلی در مرحله اول آن. پلان قسمت سوم کارنه پروان و پروژه های تحت کار روسته تکمیل و پلان قسمت چهارم خوشحال خان مینه ۸۰ فیصد قسمت غربی سرك دارلا مان ۶۰ فیصد و از قسمت دوم ساحة صنعتی ۸۰ فیصد با پلان وزیر آباد تحت کار میباشد.

پلان جاده میوند و ساحة جنوبی آن تحت مطالعه است و از ساحة تجارتی خوشحال خان مینه مطابق به پلان تفصیلی از مقیاس ۲۰۰۰ به مقیاس یک بر هزار هشتاد فیصد تکمیل گردیده است. ترتیب پلان مکرو ریان پنجم و ششم ۸۰ فیصد تکمیل گردیده و نقشه های انجنیری تعمیر ناحیه دوم ۳۰ فیصد تکمیل شده و ۵۰ فیصد ۸۰ فیصد نقشه پلچک و پیاده رو قسمت سرك سرای غزانی به شمول نقشه پلچک سرك زرغونه البته قسمت اول و دوم آن توأم با تکمیل نقشه های پارکینگ داخل و خارج صحت عامه. مطالعه مقدماتی ساحة قبرستانهای عمومی برای سروی و ترتیب نقشه های آن و طرح ترافیکی قسمت ده کبک خیرخانه مینه و تکمیل نقشه مهندسی تیمیک برای نواحی (فعلا برای خوشحال خان مینه در نظر گرفته شده است) دیتایل های

مجلس بود فنی در مورد تثبیت استیثام —
همای مسافر بری و مسیر خط آهن در
ساحه شهر کابل مطالعه و فور بعمل آوردند
وفیصله ۲۰۱۱۲۰۵ بود فنی پلان مرتبه
مکروریان پنجم و ششم با مدل آن مورد مطالعه
بود قرار گرفت ناگفته نباید گذاشت که در
همین تاریخ پلان مرکز تجارتی قسمت اول
رحمن میثه نیز مورد مطالعه بود فنی قرار
گرفت و اجراءات آن هم تا اندازه در شعبات
مربوط صورت گرفته است .

ریاست امور صحتی :

فعالیت شعبه کلینیک :

معاینات صحتی جریان روانه رسمی در
تصدی همی مرکز کابل که از طرف شعبات
مختلف به بیاروالی معرفی میشوند . و از
طرف دوایر مربوط باسناد تصدیق همیسن
شعبه در استخدام آنها اقدام می گردد .
مخصوصا در مورد طبایع هاو غیره شخص
که با مواد غذائی و طبخ و توزیع غذا و غیره
سروکار دارند از نگاه معاینات صحتی توجه
بیشتری منول میگردد تا باعث انتقال امراض
در بین اجتماع نگردند .

وظیفه این شعبه ایجاب میکند تا مراجعین
را از نگاه صحتی معاینه نموده و اگر ایجاب
نماید به لابرا توار های طبی جهت معاینات
معرفی و پس از انجام معاینات و بدست
آوردن اسناد قانونی مبنی بر صحت شان به
آنها تصدیق صحت توزیع نماید که در سال
گذشته رویهمرفته به ۲۹۲۶۴ نفر بعد از

انجام معاینات صحتی و لابراتواری کسارت
صحت توزیع گردیده و از جمله ۷۱۸ نفر
جهت معاینات تکمیل به لابرا توار های
موسسه صحت عامه و انستیتوت ملی جهت
معاینات لابراتواری معرفی گردیده اند .
عواید حاصله از مدرک توزیع کارت صحتی
در سال گذشته بالغ بر ۳۵۸۷۹۵ افغانی میباشد
که باین نزدیک ۷۲ فیصد رساندیت به سالهای
قبل نشان میدهد .

شعبه حفظ الصحه محیطی :

روغتیا پالمهای موظف این شعبه همیشه
بصورت انفرادی و یادسته جمعی طبق پروگرام
مرتبه به تمام نواحی شهر گردش کرده و
هدایات لازمه صحتی داده اند و آنها نیکه مقررات
حفظ الصحه را با وجود توصیه های مکرر مراعات
نکردند طبق مقررات به پر داخت جریمه های
نقدی محکوم ساخته شده اند که از رهگذر
جریمه این نوع متخلفین مبلغ ده لک و هفتاد
و چهار هزار و چهار صد و هفتاد افغانی عاید
گردیده است .

در جریان سال گذشته برای روغتیا پالمهای
موظف لو دسپیکر تهیه شده که حین گردش
با هوتر اهل کسبه ز اهدایات صحتی بدهند .
وظائف روغتیا پالمهای کنترول و مراقبت یومی
تمام منابع و عواضع تهیه و عرضه و ذخیره
مواد غذائی به شمول حفظ الصحه شخصی
همه که ریگران عطیج هایی هوتلها و رستور
زانها و کارکنان آن میباشد . روغتیا پالمها تا
یک اندازه قابل ملاحظه ای موفق به نصب

جالی ها و وضع صندوق های جالی دار گرفت . نظریه شکایات متواتر اهالی دکانهای درقضا بیبا و خبازی ها شدند. همچنان لبنیات فروشی و سلما نیبا را مراقبت جدی کردند . سرای ها و اپارتمانها و حمام هارا بررسی کردند و آنها نیکه باوجود توصیه های موکد بازم بی مبالاتی کردند طبق مقرره جریمه شدند روغتیا پالمها حین گردش طوافها ودست فروشی های جاده هارا نیز مراقبت می کردند .

امریت عمومی عواید :

امریت عمومی عواید بازار والی در طول سال ۱۳۵۵ از مدرک تمام نواحی و غیره آور شهر کابل ۱۹۷۲۰۳۲۶۱ افغانی بدست آورده است که نسبت به سال ۱۳۵۴ میل سنخ ۲۰۷۷۲۶۵۵ افغانی زیادت می باشد .

از دباغی فابریکه بوت آهو نظریه شکایب اهالی تفتیش بعمل آمد و امر انتقال آن داده شد همچنان ازیک دستگاه پوست و روده پاکی واقع شاشهید (ع) شکایات متواتر رسید بعد از انسداد به منطقه صنعتی امر انتقال داده شد و انتقال آن نیز صورت

جمعیت افغانی سره میا شمت

تاسیس مؤسسه خیریه در کشور ما بصورت يك مركز خدمات انسانی امروزی اصولاً از سال ۱۹۳۰ باتدویر (مجلس امدادی ملی) آغاز شد. د رسال ۱۹۵۲ اساسنامه ای برای آن بمنظور تمرکز تمام امور خیریه و تعاون عمومی و بین المللی طرح شد که دارای (۲۰۱) ماده بود و تشکیلات اداری و وظایف اور گانهای آنرا احتوا میکرد.

در خزان سال ۱۹۵۲ این اساسنامه از طرف حکومت افغانستان رسماً منظور گردید و جمعیت مابنام (جمعیت افغانی سره میاشت) (هلال احمر افغانی) دارای حیثیت حقوقی مستقل شد. در ۲۲ جولای ۱۹۵۴ به حیث هفتاد و سومین عضو سازمان صلیب احمر بین المللی و کمیته صلیب احمر بین المللی شناخته شد، ولیک و کمیته صلیب احمر بین المللی و مجمع هلال و صلیب احمر و شیرو خورشید سرخ جمعیت ما را برسمیت شناختند از آن زمان تاکنون پیوسته روابط جمعیت افغانی سره میاشت بالیک و کمیته و سازمان های مماثل خویش در سطح جهانی در حال توسعه بوده وهست.

جمعیت افغانی سره میاشت که در راس آن رئیس جمهور افغانستان قرار دارد و توسط يك سكرتر جنرال اداره میشود در سطح ملی و جهانی خدمات انسانی خویشرا به نحو شایسته ای در حد توان خود انجام داده

وبه پرتسیب های جهانشمول لیگ وفاداری کامل دارد.

جمعیت افغانی سره میاشت دارای يك نشریه هفته وار بنام (سره میاشت) است که بالسنه رسمی افغانستان (پنشنرو و دری) و همچنان انگلیسی نشر میشود و ارتباط تبلیغاتی ما را بالیک و کمیته جمعیت های مماثل مستحکم نگهداشته است. علاوهً يك پروگرام را دیویی (۱۴) روزه نیز بغرض تبلیغ اساسات انسانی سره میاشت از رادیو افغانستان برود کاست میگردد که مواد آن از طرف اداره اطلاعات و ارتباط عامه جمعیت آماده و تهیه میشود. خدمات اجتماعی یونت های بسیار، خدمات صحی، مدیریت لائری و ارتباط خارجه شعبات مسلکی جمعیت هستند که بوسیله آمرین و يك عده مامورین اداره میشوند.

سازمان رفاه اجتماعی مرستون کا بل فنکرها، کندهار، وهرات از نظر مالی و اداری به جمعیت ما وابستگی دارند.

نمایندگی های جمعیت افغانی سره میاشت در تمام ولایات کشور دایر بوده و مصروف خدمات انسانی هستند.

جمعیت ما در حدود پانزده مرکز امداد اولیه در سراسر کشور و يك شفاخانه در ولسوالی امام صاحب د ایر نموده است. اینک فعالیت های یکساله شعب مختلف

جمعیت افغانی سره میاشت حسب ذیل خلاصه
میشود :

د- بتعداد ۲۸۷۴ قلم ادویه بقیمت مجموعی
(۲۸۰۵۰۸۲) افغانی به روغتون های ولایات
و روغتون نهایی مرکز بشمول روغتونهای اردو
پولیس ، ملکی و مرستون ادویه توزیع
گردیده است .

خدمات اجتماعی :

راپور فعالیت دوازده ماهه سال ۱۳۵۵ کمک
های جمعیت افغانی سره میاشت از طریق
مدیریت خدمات اجتماعی :

الف: کمک های جمعیت افغانی سره میاشت
بمقابل حوادث طبیعی ولایات کشور عزیز
که در سال ۱۳۵۵ بوقوع پیوسته است .
۱- مبلغ (۱۳۰۵۴۳۹) افغانی به آسیب
رسیدگان خیمه ، کمپل ، ملبوسات و بسا
پوش ، گندم ، روغن ، صابون ، تیل خاک ، اربکین
و دیگر ضروریات زندگی شان با مصارفات
ترا نسپورت تادیه شده است .

۲- یکصدو چهل ونه قلم ادویه ازدیوسو
های جمعیت به آسیب رسیدگان توزیع شده .
۳- (۱۹۹۴۷۱۹) کیلو گرام برونج به آسیب
رسیده گان توزیع گردیده است .
ب- به تقریب روز جهانی سره میاشت
ها مصادف به ۱۸ ثور ۱۳۵۵ و بزرگداشت
روزمادر و روز طفل و بصورت انفرادی مبلغ
(۷۳۵۸۰) افغانی به مستحقین آن ملبوسات
تحایف اطفال تری سایکل وغیره توزیع
گردیده است .

ج- به تقریب هفته مخصوص به مستحقین
مرکز بشمول مریضان روغتون هاو مستحقین
مکاتب محاسبات داوالتادیب ولایات سراسر
کشور عزیز ملبوسات ، کمپل ، پا پوش
بقیمت مجموعی (۴۵۹۱۶۰۰) افغانی کمک

۱- آمریت عمومی یونتهای سیار مطابق به
رهنمائی مقامات صالحه مواد و وسایل امدادی
فوق الذکر را توسطوسایط و پرسونل خویش
ولایت مصیبت رسیده انتقال داده است .
۲- به تقریب هفته مخصوص روز جهانی
سره میاشت ها و صلیب احمر ، روز طفیل
کمک های جمعیت را به مستحقین مرکز و
ولایات کشور رسانیده است .

سره میاشت

صورت خری و تصویری گزارش‌ها و جریانات مراسم روزهای هفته مخصوص و روزهای سره میاشت در داخل کشور و همچنین گزارش و جزیانات کنفرانس‌های بین‌المللی سره میاشت هالیگ صلیب احمر بین‌المللی جمعیت‌های نمائل بافیصده هائی که از طرف موسسات فوق‌الذکر صورت میگردند نشر نموده است. جریده سره میاشت بداخل و خارج کشور به صورت رایگان توزیع میگردد.

۲- نشر یک مجله سه ماهه بنام سره میاشت به لسان دری و پښتو و انگلیسی دارای مضامین مختلفه سره میاشت و سره میاشت‌های جهان باعکس‌های جالب خبری فعالیت‌ها و خدماتی که سره میاشت درسه‌ها انجام میدهد بارایوز مگمل آن نشر میشود. این مجله دارای مقالاتی می‌باشد که برای احیای عواطف بشری و انسانی خدمت خواهد کرد.

۳- تاسیس یک آرشیف تاریخی سره میاشت در این آرشیف اسناد، نشانه‌ها، تالیف شعارهای بین‌المللی پوسترها بیانیه‌ها، فلم‌ها، سلایدها، الوم‌های عکسپای‌حوادث ملی و بین‌المللی، نشرات ملی و بین‌المللی و سایر موادی که ارزش تاریخی داشته و جریان سیر تکامل تاریخی جمعیت افغانی سره میاشت و انکشاف روابط آنرا با سایر جمعیت‌های جهانی نشان میدهد به نحو سیستماتیک و جالب گذاشته شده است.

۳- امبولانس‌های جمعیت شب و روز در خدمت فعالیت بوده و از مراکز مختلف امداد اولیه شهر مریضان بی‌بضاعت و مستحق رابه روغتو نهایی شهر و منازل شان انتقال داده است.

در ساحه اطلاعات و ارتباط عامه :

در طول سال گذشته اداره اطلاعات و ارتباط عامه جمعیت افغانی سره میاشت یک سلسله فعالیت‌های عمده را انجام نموده که اجمال آن حسب ذیل تذکر مییابد :

۱- تحول جریده (عاطفه) از چهارده روزه به جریده هفته وار بنام (سره میاشت) این جریده اخبار و اطلاعات جمعیت افغانی سره میاشت، سازمان لیک جهانی، کمیته صلیب احمر بین‌المللی و جمعیت‌های نمائل رابه سویه جهانی نشر مینماید، جریده سره میاشت یک جریده مسلکی و مربوط به خبرهای سره میاشتی بوده هفته یکبار درچهار صفحه به لسان دری، پښتو و انگلیسی نشر میشود و دارای محتویات ارزنده اطلاعاتی تربیتی، صحیح و همچنان دارای فوتوهای خبری صحیح‌های حوادث و اتفاق در کشور و جهان میباشد.

هدف عمده این جریده نشر حوادث و واقعا تبیست که ایجاب کمک و امداد عاجل بسویه ملی و بین‌المللی مینماید. برسرای تحریک عواطف بشری و جلب کمک‌های نوع دوستی و بمنظور تقویه بنیه مالی جمعیت افغانی سره میاشت نشر وقایع و حوادث به

- ۴- تنظيم پروگرام را ديويسي سره -
 مياشت كهدز هر پانزده روز يك بار از طرف
 اداره اطلاعات تهیه گردیده و محتويات آنرا
 اخبار مربوط به واقعات و جريزه ها، اشعار
 و مصاحبه ها تشكيل ميدهد. برای پانزده
 دقيقه نشر ميشود اين پروگرام جريان
 فعاليت های سره مياشت را از طريق راديو
 افغانستان در سر تاسر کشور پخش مـسـی
 نمايد .
- ۵- سره مياشت يك سلسله كتب و
 رسالات ارزنده صعي ، تربيتي پوستر ها
 وركلام هارا چاپ مينمايد .
- در سال ۱۳۵۵ در پهلوي خدمات عرفاني
 خويش كتابي تحت عنوان (سره مياشت و
 وطن من) رابه تيراز (۱۹۸۲۱) جلد برای
 بارسوم طبع نموده است . اين رساله مفيد
 و ارزنده مخصوص اطفال و شاگردان معارف
 ميباشد . هدف از چاپ و توزيع اين رساله
 معرفي سره مياشت و سازمان های مماثل آن
 در سرتاسر جهان ليگ و صليب احمر
 بين المللي به كودكان است كه از آوان
 طفوليت به اهداف فعاليت ها و پرنسيب ها
 آشنا ميشوند . چاپ سوم اين رساله كه به
 مصرف كميته صليب احمر بين المللي صورت
 گرفته طور رايجان به شاگردان صنوف چهارم
 مكاتب توزيع ميگردد .
- ۶- باساس همكارى نشراتسي وزارت
 اطلاعات و كلتور كه با جمعيت افغاني سره
 مياشت دارجمعيت خبرهای مربوط به سره-
- مياشت از قبيل اعانه ها، كمك ها، و تلگرام
 های همدردی و تسليت برندگان جوايزلاتری
 سره مياشت ، راپور ها، اعلانات ، فوتو هاو
 غيره را از طريق اداره اطلاعات برای نشر به
 آژانس باختر روز نامه ها، راديو افغانستان
 و غيره وسايل اطلاعاتي و نشراتي ترتيب
 و ارسال نموده است .
- ۷- به مناسبت تجليل روزهای مخصوص از
 قبيل روز جهانی سره مياشت بتاريخ هجده
 ثور هفته مخصوص سره مياشت بتاريخ بيست
 وچارميزان و بعضی روزهای ديگر، پروگرام های
 نشراتي و کنفرانس هارا موسسات مربوط
 به معارف صحت عامه و برخی ديگر موسسات
 فرهنگي در سراسر کشور تهیه ترتيب و بر
 گزار کرده است .
- ۸- تيلگرام های همدردی و تسليت رابه
 اداره ارتباط خارجه جمعيت ارسال ميداردكه
 بعداز طريق اداره شان به جمعيت های مالي
 اسيب ريده مخابره ميشود .
- ۹- باساس روابطي كه جمعيت افغاني
 سره مياشت باساز مان ليگ صليب احمر
 بين المللي ، كميته ، صليب احمر بين المللي
 سره مياشت و صليب احمر های (يكصد و
 بيست و هفت)) کشور جهان دارد نشرات خود
 رابه آنها ارسال کرده است .
- ۱۰- كتابخانه جمعيت در چوكات اداره
 اطلاعات داراي كتب مختلفه طببي ، اجتماعي ، تاريخي
 و ادبي به لسان های پښتو ، انگليسي ، روسي
 فرانسوي ، الماني و غيره برای استفاده

سره میاشت

- ۱- بتاریخ ۳۱ حمل ۵۵ یکصد و بیست و پنج ا میول تترتا سکلین بشفاخانه وزارت داخله معاونت شده به قیمت مبلغ (۱۲۵۰) افغانی .
- ۲- بتاریخ ۲۷ - ۲- ۵۵ چهل قلم ادویه به قطعه منتظره پولیس معاونت شده بقیمت مبلغ (۳۴۹۰) افغانی .
- ۳- بتاریخ ۵۳۳۰۵۵ یکمعدد بکس کبک های اولیه بوزارت داخله معاونت شده مبلغ (۲۰۵۹) افغانی .
- ۴- بتاریخ ۸۳۳۰۵۵ هفده قلم ادویه بوزارت داخله معاونت شده بقیمت مبلغ (۱۴۲۵) افغانی .
- ۵- بتاریخ ۱۰۳۳۰۵۵ پنج قلم ادویه به مجیسات معاونت شده بقیمت مبلغ (۱۱۹۰۰) افغانی .
- ۶- بمناسبت روز جهانی به شفاخانه های وزارت صحت عامه و مرستون و شفاخانه ولسوالی حضرت امام صاحب دو قدم ادویه معاونت شده بقیمت مبلغ (۴۴۳۰۰) افغانی .
- ۷- بتاریخ ۷۳۳۰۵۵ یکمزار و بال پسنلین کرستل به میرمنو ټولنه معاونت شده بقیمت مبلغ (۴۰۰۰) افغانی .
- ۸- بتاریخ ۷۳۳۰۵۵ دو هزار و بال پسنلین جی کرستل بوزارت داخله معاونت شده بقیمت مبلغ (۸۰۰۰) افغانی .
- ۹- بتاریخ ۱۶۳۳۰۵۵ چارده قلم ادویه به دار التادیب معاونت شده به قیمت مبلغ
- مامورین کار کنان و سایر ضرورت مندان بوده و این نشرات صورت تبادلوی باین کتابخانه رسیده همچنان از جمعیت های مماثل لیگ و کمیته صلیب احمر بین المللی نیر نشرات مختلف به کتابخانه جمعیت رسیده است .
- ۱۱- تغییراسم اداره نشراتی جمعیت از تبلیغات (بنام اداره اطلاعات و ارتباط عامه جمعیت) اقدام دیگری میباشد که در زمینه هم آهنگ ساختن فعالیت های اطلاعاتی جمعیت با سایر سازمان های مماثل بعمل آمده است .
- جمعیت افغانی سره میاشت به کمک عادی و معنوی مردم ضرورت دارد روی همین هدف لازم است به وسایل ممکنه و بذرایع مختلف جهت جلب امداد متوسل شده که البته اهمیت این مرام از راه اطلاعات بر آورده میشود. اطلاعات و نشرات در تشکل افکار و تعیین روش و رویه مردم در قبال خدمات بشسری جمعیت نقش بارزی دارد .
- یک پروژه تبلیغاتی مرکب از بصری و سمعی و بصری و دستگاه مجهز عکاسی طرح شده است که برای آن از طریق لیگ و جمعیت های مماثل اقدامات لازم جریسان دارد .

آمریت خدمات صحی :

الف: معاونت هایکه بروغتون های مرکز و ولایات بمنظور کمک به مریضان بی بضاعت بعمل آمده :

د افغانستان کالني

(۲۰۶۹) افغاني .

- ۱۰- بتاريخ ۱۶ر۴ر۵۵۵ از معاونت چارده قلم ادويه برياست خاړندوي خبرداده شده است .
- ۱۱- موازي (۲۴۶۸) قلم ادويه به قيمت مجموعي (۲۶۱۵۸۵۰ر۸۰) افغاني به ۲۷ ولايت کشور معاونت شده که ازان براي وازسي از واقعات عاجل وغيره ترقيه و نيز بسراي مريضان بي بضاعت و مستمند تحت نظروالي هاي منطقه استفاده بعمل آيد .
- ۱۲- بمناسبت هفته مخصوص جمعيت افغاني سره مياشت به جاهاي ذيل ادويه معاونت شده ب قيمت مجموعي (۵۲۸۹۷۰ر۲۲) افغاني .

ب- معاونت هاي انفرادي :

- ۱- ادويه از داخل ديپوي جمعيت و قسمتا خريداري شده براي مريضان بي بضاعت ب قيمت مبلغ ۱۱۶۳۰۲۰ر۰ افغاني .
- ۲- خون تبيه شده براي يکصدويست ونه نفر مريضان بي بضاعت و عاجل ب قيمت مبلغ ۲۲۰۸۰ر۰ افغاني .
- ۳- پول راديو گرافي مريضان بي بضاعت پرداخته شده ب قيمت مبلغ (۵۶۷۹۰ر۰) افغاني .
- ۴- اجرت بستر براي مريضان بي بضاعت پرداخته شده ب قيمت مبلغ (۱۶۳۵۲ر۰) افغاني .
- ۵- براي بيست نفر عينک آله گسوش و کالر گردن و غيره لوازم طبي معاونت شده ب قيمت مبلغ (۱۶۷۵۰ر۰) افغاني .
- ۱- براي کلينک شمس نسوان يازده قلم ادويه ب قيمت (۱۹۰۶۷ر۷۵) افغاني .
- ۲- بسراي زيړتونون بيست و دو قلم دويه ب قيمت ۵۵۴۳۱ر۲۳ افغاني .
- ۳- بري نادر شاه روغتون ۲۷ قلم ادويه ب قيمت ۵۸۶۳۱ر۲۴ افغاني .
- ۴- براي وزير اکبرخان روغتون ۲۶ قلم ادويه به قيمت ۴۲۴۸۶ر۱۵ افغاني .
- ۵- براي شفاخانه صحت طفل ۱۱ قلم ادويه به قيمت ۶۷۲۳ر۲۱ افغاني .
- ۶- براي ميرمنو روغتون ۲۴ قلم ادويه به قيمت ۳۶۸۲۸ر۷۷ افغاني .
- ۷- براي ميرمنو تولنه نزه قلم ادويه

ج- فعالیت های روزمره مراکز امداد اولیه های جمعیت :

شش ماه اول	شش ماه دوم:	جمعه شد
۱- مرکز خیر نذاره مینه ۱۶۷۱۴ نفر	۱۲۴۰۴ نفر	۲۸۹۱۸ نفر
۲- مرکز کارته بیروان ۲۳۰۴۷ زر	۱۳۷۲۶ زر	۳۶۷۷۳ نفر
۳- زر ده بوری ۱۵۹۴۸ نفر	۲۳۵۷۴ زر	۳۹۵۲۲ زر
۴- زر چمن منطقه جشن ۱۴۵۰۰ زر	۱۴۷۹۵ زر	۲۹۲۹۵ زر
۵- زر ولایت نگر هزار ۲۹۰۲ زر	۲۲۴۳ زر	۵۱۴۵ زر
۶- زر کمو نوزستان ۱۱۹۸ زر	۱۵۱۸ زر	۲۷۱۶ زر
۷- زر ولایت کندز ۵۱۹۱ زر	۱۴۸۷ زر	۶۶۷۸ زر
۸- زر زر بلنسیخ ۶۲۸۵ زر	۳۵۳۹ زر	۹۸۲۴ زر
۹- مرکز ولایت غزنی ۲۳۸۱ زر	۲۸۲۵ زر	۵۲۰۶ زر
۱۰- مرکز ولایت زابل ۱۲۸۵ نفر	۲۱۵۰ زر	۳۴۲۵ زر
۱۱- مرکز ولایت قندهار ۳۰۰۳ نفر	۱۲۸۵۰ زر	۲۰۵۸۳ زر
۱۲- مرکز ولایت هلمند ۷۸۰۶ نفر	۹۷۴۷ زر	۱۷۵۵۳ زر
۱۳- مرکز ولایت هرات ۸۹۵۰ نفر	۱۰۱۲۰ زر	۱۹۰۷۰ زر
۱۴- مرکز ولایت غوروات ۱۱۲۰ نفر	۱۷۸۰ زر	۲۹۰۰ زر
۱۵- مرکز ولایت تخار ۱۰۱۴ نفر	۵۲۰ زر	۱۵۴۱ زر
۱۶- مرکز ولایت شفاخانه امام صاحب، کندز	۱۱۶۱۳ نفر	۱۷۸۱۶ زر
	۶۲۰۳ زر	

قرارد شرح فوق در ۱۶ مرکز و شفاخانه امام صاحب در طول سال (۲۶۷۵۳۵) نفر بانسمان، بیچکاری و تداوی شده اند.

ذره های آذین مراکز صحتی سه نفر نرسیفای وظیفه مینمایند که اساس پروگرام مرتبه در ۲۴ ساعت در خدمت مراجعین آماده میباشد.

مدیریت ارتباط خارجه :

ارتباط خارجه جمعیت با کمیته صلیب احمر بین المللی، ولیک صلیب احمرها، درجینواکه بزرگترین اورگان جهانی سرهمیاشت، صلیب احمر و شیر خورشید سرخ می باشد و بایکصد و بیست و هفت جمعیت عضولیک بطور مستقیم تماس و رابطه دارد.

ارتباط خارجه جمعیت برای جلب توجه جمعیت های مماثل و طرق حاصل نمودن کمک های نقدی و جنسی اوشلان است.

٦- اين شعبه ٣٥ پيام تسليت بنا بر واقعات آفات طبيعي عنواني جمعيت هاي ممانئل مخابره نموده است ونيز يكتعداد مريضان بي بضاعت راجعت معالجه همكاري به جمعيت هاي ممانئل معرفي نموده است . مساعدت هاي ذيل براي مصيبت رسيدگان آفات طبيعي عنواني جمعيت هي ممانئل مربوط كه عبارت از لبنان ، فلپاين و تركيه ميباشد از طرف همين شعبه فرستاره شده است .

الف: مساعدت نقدي ٨٠٠٠ دالرامريكاني ١٠٠٠ فرانك سويسي .

ب: ادويه به قيمت ١٠٠٠٠ دالرامريكاني.

مديريت لاتري :

در سال ١٣٥٥ سي وهشت سلسله نكت هاي لاتري توسط كميشن كاران سيار لاتري فروش و قرعه كشي شده. كميشن كاران لاتري متشكل از نابينساينان، متعلمين بي بضاعت معارف و اشخاص معرومعيوبين بوده كه در ظرف سال ١٣٥٥ مبلغ (سه مليون وهشت صد هزار) افغانني از درك كميشن معاونت برايشان تاديه شده است .

رياست سازمان رفاه اجتماعي مرستون : انجام خدمات در ساحة اجتماعي :

سامان رفاه اجتماعي مرستون علاوه براينكه يکيز از نفر ذكور، اناث، اطفال كودك، شيرخوار رادر طول سال ١٣٥٥ اعاشه و اياقه نموده، به تمداد هفت صد ويست نفر مستأهل و بيواياني را كه هيأت جمعيت محترم افغانني سره مياشت به همكاري پوليس از شهسرد

چنانچه بنا بر اين تماس هادر سال ١٣٥٥ اجراءات ذيل صورت گرفته است :

١- كمك هاي نقدي كه از طريق ليكك و مستقيم از جمعيت هاي ممانئل و سفارتخانه ها به جمعيت حاصل گرديده :

فرانك سويسي ١٠٠٠٠- فرانك .

دالر امريكاني ٢٧٨٥١٥- دالر .

پوند استرلنگ ٥٤٤١٤٢٦- پوند .

كلدار هندي ١٠٠٠- كلكدار .

افغانني ٩٠٤٩٤١- افغانني .

٢- كمك جنسي از قبيل مواد غذايي، ادويه، كالا، خيمه، وغيره مساعدت جمعيت هاي ممانئل به جمعيت رسيده بيش از ٢٠١١ تن .

٣- ارتباط خارجه جمعيت باليك و چنند جمعيت ممانئل در تماس است تا براي پروژه هاي تاسيس يك مطبعه، اعمار سه مركز امداد اوليه در ولايات، تقويه يونت سيار مساعدت حاصل نمايد، چنانچه مذاكره آن جريان دارد.

٤- از طريق اين شعبه دو نفر مامور جمعيت براي استفاده از بورس هاي تربوي بخارج اعزام گرديده است .

٥- يكتفر نماينده با صلاحيت جمعيت در كنفرانس بورد گورنر هاي ليكك بين المللي از ٢٥-الي ٣٠- اكتوبر ١٩٧٦ در جينوا و چارنفر مامورين در كنفرانس وسيمينار هاي منطقي آسيابي و بحرالكاھل كه از طريق ليكك و صليب احمر هند از تاريخ ٩-الي ١٦ مارچ ١٩٧٧ در دهلي جديد داير گرديده بود، اشترك نمودند .

دید شده و با وسایل نقلیه به دو تایم صبح و بعد از ظهر بمکاتب نقل داده میشود . شاگردان در خود موسسه نیز ذریعه یک تعداد معلمین تدریس و جهت پیش برد تعلیمات شان کمک و همکاری میشود . ضمناً شاگردان می توانند که حسب شوق و علاقه خویش یک پیشه مسلکی را نیز در خود موسسه فرا گیرند .

چنانچه یازده شعب صنعتی بموسسه موجود بوده و عموماً شاگردان تحت رهنمایی معلمین و معلمات ورزیده مسلکی مشغول فرا گرفتن حرفه و پیشه می باشند .

در نتیجه امتحانات نهایی سال ۵۵ از جمله ۳۱۷ نفر که شامل مکتب بودند، تقریباً ۹۰ فیصد آن کامیاب، ۵۲ نفر ناکام و محسوم شده اند، در سال ۵۵ (۱۶) نفر متعلمین بکلوریا پاس شده اند، که بعضی ازین ها شامل ماموریت و برخی شامل پوهنچی و مکتب اکادمی پولیس گردیده اند .

شاملین کودکستان موسسه که در آن (۶۳) طفل شامل است، در سال ۵۵ به چهار کنفرانس برای خواندن سرود ملی و ترانه اشتراک نموده اند و هم پروگرام فوق العاده مندايقه ذهنی که از طرف رادیو افغانستان به مرستون پذیر شده بود چند نفر از شاگردان در بخش های مختلف آن اشتراک و جوایز اخذ نمودند .

کتابخانه :

کتابخانه مدیریت تعلیم و تربیه دارای

جمع آوری و به موسسه خیریه مرستون سپرده، اعاشه و حمایه کرده که از جمله (۴۲۰) نفر به همکاری دستگاه پولیس ذریعه ترانسپورتها بولایات مربوطه شان اعزام (۲۱۰) نفر آن بموجب ضمانت خط شرعی اقارب شان از موسسه خارج گردیده، و هم به تعداد هفتاد نفر اشخاص فامیل دار و انفرادی قرار و تأیید شرعی محاکم مربوط بنا بر لاجايدادی و بی بضاعتی جدیداً بموسسه شامل گردیده که به تناسب سال گذشته (۷۹۰) تن از همنوعان بینوای کشور را زیاده تر در سال ۱۳۵۵ در آغوش گرفته و برای شان وسایل حیاتی تأمین کرده است . علاوه بر آن در قسمت ترمیم و یا اعمار بعضی عمرانات مرستون، از قبیل تعمیر ریاست و بعضی اماکن دیگر در چوکات موسسه که قابل ترمیم و رنگمالی بود، و همچنین احداث پارکهای تفریحی، احداث سیب باغ عملیات پیوند و استعمال ادویه ضد آفات زراعتی، سرسبزی و نهال شانی در فارم های مربوط ، بذر گندم و غیره حبوبات و سبزیجات مرستون و جمع آوری محصولات زراعتی بطور مجموعی ۵۶۷۶۷۰۲ تن از فارم ها و زمین های زراعتی اقدامات مفیدی عملی گردیده است

امور تعلیم و تربیه :

مدیریت تعلیم و تربیه در سال ۱۳۵۵ (۳۷۵) نفر طلاب و طلبات شامل ۲۹ مکاتب شهری دارد که جهت فرا گرفتن درس از صنف اول تا صنف (۱۲) داشته است که البته مکتب ولوازم درسی اوشان از طرف موسسه تهیه

مرستون به زندگی آینده و آشناساختن آنها به امور تدبیر منزل و پخت و پز، خیاطی، گلدوزی و بافت درچوکات ادارهٔ تعلیم و تربیه شعبه‌یی بنام ندهیرمنزل هم وجود دارد که عموم دختران شامل مکتب باساس تقسیم اوقات مرتبه مشغول فراگرفتن پخت و پز، گلدوزی، بافت، خیاطی، برش و غیره اموریاتی در هفته سه روز مشغولیت دارند.

برای مشمولین کلان سال که از سواد بهره ندارند و همچنان مستخدمین بی سواد باکمک ادارهٔ محترم سوادآموزی کورسهای اکابردایر و بیشتر از یکصد نفر مشغول فراگرفتن سواد درصنوف اول و دوم میباشند.

پنج- تعلیمات مسلکی صنعتی مرستون :

سازمان رفاه اجتماعی مرستون رویهمرفته سیزده شعب تعلیمات مسلکی، صنعتی دارد که نظربه گذشته سه شعبه صنعتی جدید تاسیس شده عبارت از شعبه مسگری، ولدتک کاری، نلدوانی و بافت می باشد.

شعبه گلدوزی :

در این شعبه ۱۷ نفر دختران شامل موسسه تحت رهنمائی دونفر معلمات ورزیده مصروف فراگرفتن صنعت دست دوزی، گلدوزی می باشند در طول سال ۵۵ شاگردان شعبه مذکور ۵۵ تکه سرمیزی، اقسام لباسهای خامکدوزی قندهاری دوزی، گراف دوزی و چپه دوزی مردانه، بچه گانه و زنانه، روی جانی ها جای خواب اطفال، دستکول و بالاپوش تات دوزی و غیره به قیمت (۲۴۱۰۵۲۹۹) افغانی

(۳۵۰۰) جلد کتب و مجلات مختلفه بوده در سال ۵۵ (۳۷۲) جلد کتب علمی، تاریخی، اجتماعی و بیشتر از یک هزار جلد مجلات مختلف از طریق کمک ها، به آن افزود گردیده و نیز یکتعداد قابل ملاحظهٔ مجلات اطفال به غرض خواندن و مطالعه برای شاگردان توزیع گردیده و عنقریب یک هزار جلد کتب علمی، تاریخی، ادبی و اجتماعی دیگر نیز با اجازهٔ مقامات صالحه از پول ذخیره سه فیصد مواد غذائی امدادی ملل متحد جهت تقویه کتابخانه خریداری خواهد شد.

در شیر خوارگاه این موسسه (۳۶) طفل زیر نظر نرسهای ورزیده تربیه شده، شیر ورزیم داده میشوند، تروپ خازندوی (مده) ۳۶ نفر که از طرف معلم سپورت موسسه اداره میگردد، مطابق تقسیم اوقات در داخل موسسه ایفای خدمت و وظیفه مینماید.

کورسی امداد اولیه در سال ۵۵ برای (۲۱) نفر شاگردان خازندوی دایر و افتتاح گردید که در دایر کردن کورس مذکور ریاست محترم زیژنتون نیز با وسایل سمعی و بصیری حصه گرفته بودند و در نتیجه ۱۷ نفر که در امتحان موفق شده تصدیقنامه از طرف ریاست افغانستان خازندوی تولنه برای شان اعطا گردیده است. وهم یکنفر از خازندوی موسسه در تابستان سال ۵۵ بعضو پست یک گروپ خازندویان معارف به اتحاد شوروی مسافرت نموده است.

به منظور آماده ساختن دختران بشمول

ساخته و از جمله (۱۹) پارچه به قیمت (۲۱۴۱۱) افغانی به فروش رسیده است .
شعبه بافت :

درین شعبه (۱۶) نفرطلاب موسسه تحت رهنمائی یکنفر معلمه مشغول کار می باشند (۸۳) تکه جاکت های مردانه، زنانه، دخترانه و خرسک اطفال، شال سرشانه و غیره از هوند به قیمت (۶۵۳۹) افغانی ساخته شده (۵) تکه آن به قیمت (۵۶۰) افغانی بفروش رسیده است .

شعبه خیاطی :

این شعبه برهنمائی سه نفر معلمین و معلمات لایق به تربیه (۵۹) نفر شاگردانایه و ذکور موسسه مشغول است. در سال ۱۳۵۵ ۸۶۱۲ پارچه لباس مشمولین؛ دریشی جای بهاری و زمستانی طلاب و مستخدمین و لباسهای ملی شاگردان پرورشگاه را به قیمت (۹۵۵۶۳۵) افغانی ساخته شده، احتیاجات دوختن البسه شاملین به همین شعبه تأمین میشود .

دستگاه ورکشاپ نجاری :

در رأس این شعبه سه نفر معلمین مسلکی فنی قرارداد . (۶۰) نفر شاگرد مشمول موسسه پیشه نجاری رافرا میگیرند، در طرف سال ۱۳۵۵ (۳۱۰) پایه میز، چوکی، الماری، دروازه، کلکین، چپرکت، شلف، میز های شطرنج، موبل و غیره سامان از چوب ارچه و جوز ساخته اند. همچنان سیزده تکه سامان از قبیل و ترین، میز دمنزله و غیره نظر به فرمایش جمعیت افغانی سره میاشت ساخته

است که قیمت مجموعی آن بالغ بر (۳۱۱۶۵۸) افغانی است، از جمله (۳۵) تکه تولیدات شعبه مذکور بقیمت (۳۰۱۹۷) افغانی بفروش رسیده است .

شعبه حجاری و حکاکی :

درین شعبه (۱۸) نفر شاگرد برهنمائی یکنفر معلم مسلکی، هنر حجاری و حکاکی را می آموزند که بظرف سال ۵۵ (۵۶) تکه اشیای سنگی نفیس از قبیل میوه دانی، بشقاب، غوری، کیلاس، کاسه، خاکستر دانی، به انواع و اقسام مختلف تابلوهای موزائیک و غیره را بقیمت (۳۰۰۰۷) افغانی ذریعه شاگردان ساخته شده که از جمله ۲۲ تکه مواد تولیدی شعبه مذکوره قیمت (۵۴۲۶) افغانی بفروش رسیده است .

شعبه شبکه کاری و کندن کاری :

این شعبه (۱۷) نفر شاگرد را تحت هدایت یکنفر معلم تربیه میکند. طی سال ۱۳۵۵ به (۱۰۶) تکه تابلوهای مرغوب چوبی از قبیل تابلوی بزکشی، بالاحصار کابل، عقاب، مرد تمبورنا و غیره را به قیمت (۱۰۸۰۶) افغانی تولید نموده که از جمله (۴۶) تکه به قیمت (۸۷۴۰) افغانی بفروش رسیده است .

شعبه آت و مجسمه سازی :

درین شعبه ۹۸ نفر شاگرد تحت اشر یکنفر معلم مسلکی مصروف فعالیت می باشند. موادیکه در سال ۱۳۵۵ باین شعبه تولید شده عبارت از (۶۵) تکه مجسمه های مختلف الشكل مناظر طبیعی و غیره به مبلغ ۱۵۴۹۵ افغانی میباشد که از جمله (۱۰) تکه جنس به

قيمت (۴۸۶۰) افغاني فروش شده است .
شعبه بوت دوزي :

به شعبه مذکور (۲۷) نفر شاگرد به استادي يکنفر معلم بوت دوزتحت تربيه مي باشد که قسما بوت های مبردانه وزنايه مشمول لاین رانتيه مي نمايند. علاوه برای نمايش درغرفه نندارتون نیز بوت های مرغوب عرضه ميکنند . چنانچه درطول سال ۵۵ (۱۵) جوره بسوت نمايشي ساخته شده ودرطول سال (۸۳۰) جوره بوت برای مشمولين به قيمت (۱۲۴۵۶۰) افغاني ساخته اند .

شعبه حلبی سازی :

شعبه حلبی سازی به تعداد (۲۸) نفر شاگر تحت نظريکنفر معلم مسلکی مشغول فعاليت بوده درطرف سال ۵۵ علاوه بر اعمار آهن پوش تعميراداري موسسه (۳۳۱) تکه سامان از قبيل بخاري، آبدان، تشت، ديگ مننو، کندوی آردوتخته منقل به قيمت (۷۸۷۶۷) افغاني به شعبه مذکور ساخته شده واز جمله ۱۶۵ تکه آن به مبلغ ۲۸۷۶۸ افغاني به فروش رسانيده است .

شعبه تخنيکی :

شعبه تخنيکی ۱۰ نفر پسران مشغول موسسه تحت رهنمايي يکنفر ميخانيک موترکار ميکند و علاوه بر آموخن هنر ميخانيکی بساختن چپرکت، گازفلزی، ميزفلزی، چوکی فلزی، چراغ وگاز باغي مصروفيت دارند که در طرف سال ۱۳۵۵ (۴۵) تکه اشياي مذکور را ساخته

شعبه ولدنگت کاري و نل دواني :

درين شعبه ۱۰ نفر شاگرد تحت تربيه يکنفر نل دوان می باشد درسال ۱۳۵۵ به تعداد ۴۸۰ پايه چپرکت های پرورشگاه وشفاخانه را ترميم ورنگمالي نموده اند وهم با مسور ولدنگت کاري بعضي از سامانهای موسسه فعاليت مينمايد .

شعبه مسگری :

درين شعبه ۸ نفر شاگرد زیر دست يکنفر معلم مسلکی به فرا گرفتن پيشه مذکور مصروف اند، که درطول سال به سه مراتبه بتعداد (۳۰۰۰) تکه مس باب ظروف موسسه راسفیده کاري و ترميم نموده اند .

شعبه ميتاتوري :

در رأس اين شعبه يکنفر از محصلين پوهنتون که روزانه دوساعت با موسسه همکاري داشت ۱۸ نفر شاگرد مشغول موسسه را هنر ميتاتوري آموخته است در مدت شش ماه سال ترک همکاري نموده در مدت شش ماه سال از آثار هنري شاگردان (۵) تکه سامان ميتاتوري بدست آمده که در جشن سال ۵۵ به نندارتون عرضه گردید .

مجموعاً سه صدوده نفر از پسران و دختران شاملين موسسه بشعبات فوق شامل ميشد که آثار دستي شان همه ساله در قطار موسسات صنعتی کشور به صورت توليدات به نندارتون جشن باشکوه جمهوري عرضه و طرف پسند

پسران خورد سال وسوم دختران را تشکیل میدهد به سه پرورشگاه تقسیم و تجرید نموده است مجموع تعداد داخله پرورشگاه ها ۲۷۶ نفر بوده و پس از فراغت دروس مکاتب و امور شعب صنعتی از طرف شب و روز در اوقات فراغت تحت تربیه و رهنمائی ۱۶ نفر کانترپارت های داخلی بوده و بانظم و نسق درست از طرف صبح و بعد از ظهر به مکاتب ذریعه موتور سرویس برده میشوند .

انجام خدمات اداری:

تهیه مواد غذایی ، مفروشات ، ملبوسات ، محروقات و غیره به موجب قرارداد های منعقد بین ریاست سازمان رفاه اجتماعی مرستون و مراجع مختلف (۱۷۰) تن زغال سنگ (۲۷۰) تن چوب سوخت (۵۱۰) متر مربع گلیم ۱۰ تن گوشت گاو و گوسفند مایحتاج حیاتی شاکردان پرورشگاه و غیره مشمولین تهیه شده است .

کمک های جنسی که از دوایر و موسسات گرفته شده حسب آتیست :

از اداره پروگرام ملل متحد :

- ۱- ماشین حساب یکپایه ۲۳۵۰- افغانی .
- ۲- ترازومتریک یکپایه ۲۲۰۰۰- افغانی .
- ۳- ماشین کمپرسوریک یکپایه ۳۱۷۶۰- افغانی .
- ۴- داش برقی یکپایه ۱۹۷۶۹- افغانی .
- ۵- امپیر فایر باتیب ریکاردر و اعلان خرید کتب ۵۰۸۵۰- افغانی .

مشتریان قرار می گیرد . که از این ناحیه همه ساله در حدود (ده نفر) صاحب هنر و پیشه شده و بیجامه تقدیم می گردد .

خدمات صحی :

ریاست سازمان رفاه اجتماعی مرستون به صحت و سلامت مشمولین خویش اهمیت قابل ملاحظه ای را قایل بوده و جهت بر آورده شدن این منظور به چوکات مدیریت صحیه خویش در حدود توان مالی یک شفاخانه ۲۰ بستری دارد که مجهز بوده و در مواقع لازمه خصوصاً در هنگام تابستان بقرض مجادله باهر گونه امراض مشمولین راه ادویه های ضد امراض ساری و غیر ساری واکسین میکند و در مقابل امراض ، معالجه و تدوی مینماید . چنانچه در طول سال ۱۳۵۵ از (۳۰۱۰۴) نفر معاینه پولی کلینیک در خود روغتون صورت گرفته و (۳۷۲۶) نفر پانسمان شده و (۲۳۱) نفر در شفاخانه خسود موسسه و روغتون های شهر بستری شده و از (۲۰۰) نفر معاینات اکسیرین شده است .

مدیریت صحیه در سال ۱۳۵۵ به قیمت مبلغ پنجاه هزار افغانی ادویه سمپل از وزارت صحت عامه طور کمک گرفته است .

تدویر پرورشگاه :

ریاست سازمان رفاه اجتماعی مرستون به جهت اینکه اولاد بی‌نوی موسسه بایک نظم و دیسپلین صحیح تربیه شوند ، و آداب معاشرت را بیاموزند و باوالدین خود یکجا باشند ، اطفال ذکور وانات را به سه طبقه تفکیک نموده که طبقه اول پسران نسبتاً کلان سال و دومی

ازوزاوت صحت عامه :

- ۱- يك سیت مین سنتر بقیمت ۲۰۰۰۰۰ افغانی .
- ۲- ادویه سمپل سنتر بقیمت ۱۵۰۰۰۰۰ افغانی .

از جمعیت افغانی سره میاشت :

درهفته مخصوص جمعیت (۵۷) قلم ادویه کمک شده بقیمت (۱۱۷۴۹۹۰) افغانی .
از ادویه فروشی های عمده فروش ادویه کمک شده بقیمت (۵۲۵۴۳۰) افغانی .

عایدات مرستون :

- ۱- از درك مفاد پولهای امانت در پشتنی تجارتي بانک (۱۴۸۵۸۰) افغانی .
- ۲- از درك مفاد کرایه دکانهای صحنه (۲۰۳۴۶۵۰) افغانی .
- ۳- از درك مفاد جریمه کد اکران ۱۱۰۰۰۰۰ افغانی .
- ۴- از درك مفاد نان خوره والپسه کد اکران ۷۳۵۸۷۰ افغانی .
- ۵- از درك مفاد فروشات مواد تولیدی صنعتی ۷۹۰۰۰۰ افغانی .
- ۶- از درك مفاد عواید املاک ۴۰۰۰۰۰۰ افغانی .

نظریه سال گذشته ۱۳۵۴ در سال ۱۳۵۵ مواد امدادی غذایی فوق سهمیه ولایات متذکره
گراف عایدات موسسه به مبلغ ۱۱۱۰۵۰ از مرکز بمرستونهای ولایات مذکور انتقال داده
افغانی بلند رفته است .
شده سهمیه مرستون کابل در پهلوی غذایی

محلی که یومیه به مستحقین مشمول در نابلوی
اغذیه حواله میشود بمشمولین موسسه حواله
وتوزیع شد که صورت حساب مضارف مواد
فوق مرستون کابل و ولایات به شکل توحید
در ختم هر سه ماه سال وحساب قطعی سالانه
در پایان سال عیسوی به اداره پروگرام ملل
متحد فرستاده شده است .

مدیریت عمومی مرستون نگرهار :

بالمقابل سازمان رفاه اجتماعی موسسات
مرستون از جمله مبلغ (۱۶۰۷۳۴۵۰) افغانی
قیمت مواد غذایی مساعدت ملل متحد در سال
۵۵ از درك مواد غذایی (۸۷۶) نفر مشمولین

۱- بودجه مضارفاتی مرستون نگرهار
حالی مبلغ (۱۷۶۰۷۶۰) افغانی است که از
دارائی جمعیت افغانی سره میاشت بجهت
پرداخته شده است .
مقدار اضافه از ۱۷۴ مواد غذایی از قبیل گندم
لوبیا ، ماش و روغن مقدار ۷۱۲۹۷۰ کیلو
به قیمت مجموعی ۲۰۱۴۱۳۹ - افغانی علاوه
از مرستون کابل به مرستون های نگرهار
و هرات انتقال داده شده است

سره میاشت

درفی روزفی نفرمبلغ سه افغانی که جمعاً عبارت از مبلغ (۹۵۹۳۶۰۰) افغانی شود صرفه جوئی نموده که ازین وجوه بموافق سه جانبه وزارت پلان، اداره پروگرام ملل متحد و ریاست سازمان رفاه اجتماعی موسسات مرستون، سامان آلات آتی راتهیبه و بدسترس مایحتاج شعب مربوطه خویش قراردادده است و درطرف سال بمصرف معاشات خوراکسه، پوشاکه وغیره ضروریات (۱۴۷) نفرمشمولین آن موسسه رسیده وبحسابات مربوطه معامله شده است .

شعبه صنعتی بافت موسسه جهت ضرورت البسه شاملین موسسه به تعداد (۳۳۵۰) مترتکه نخي تولید نموده واز جمله به مرکز مرستون کابل بتعداد (۲۳۵۰۰۰) مترتکه و(۶۹۳) تخته رستمال وروی جانی وغیره کریدت کرده ومابقی آن مشمولین موسسه ذریعه شعبه خیاطی خود موسسه البته

روی جایی وغیره دوخته شده که جمعا قیمت تولید مذکور مبلغ (۶۵۹۸۷) افغانی میشود .

عایدات مرستون نگرهاررایک بمقدارترکاری و نازنج و تکه نخي تشکیل میکنندکه جمعا حوی مبلغ (۸۰۰۰۰) افغانی میشود که از جمله (۳۰۰۰۰۷۲۰) کیلو ترکاری به قیمت (۸۵۶۰) افغانی به مرستون کابل داده است .

مرستون نگرهار درسال ۱۳۵۵ از مدرک مواد امداری غذائی ملل متحد مبلغ ۱۳۴۹۹۴ افغانی صرفه جوئی نموده و به موافقه سه جانبه وزارت پلان، موسسه پروگرام ملل متحد و ریاست سازمان رفاه اجتماعی مرستون از پول تصرف فوق دودانه دیک رنگمالی را به قیمت مبلغ (۶۲۶۲) افغانی جهت ضرورت موسسه تهیه و بکار انداخته است و مبلغ (۷۸۱۳۳) افغانی بحساب جمعیت افغانی سره میاشت تحویل شده است .

اداره سرگز احصائیه

بمنظور اجرای موثر و موافقانه پروژه سر شماری در خواست مربوط (مفاهمه بشری) ترتیب و بمقامات ملل متحد ارسال و همچنان سروری وسایل و وسایط مواد اشتباهاتی در یک تعداد از ولایات و یک تعداد مراجع به همکاری یک نفر متخصص (کمسو نیکیشن) ملل متحد اجرا و عملی شد .

نقشه های دست داشته یک برصد هزارو یک بر پنجاه هزار ترتیب و تثبیت قراء بروی نقشه هاعملی گردیده است علاوه نقشه های توپوگرافیک یک بر پنجاه هزار ولایات و واحد های اداری از نگاه تثبیت حدود و موقعیت ولایات و قراء جدید اصلاح شده است ، توحید معلومات راجع به کوچی ها از فورمه های شرایط محل در ولایات پروان میدان، لوگر و کابل .

ب احصائیه های قوای بشری :

جمع آوری و توحید احصائیه های سال ۵۴ ماموران، متقاعدین واجیران د وایر و موسسات و تصدیها به تفریق مرکز، ولایات جنس، درجه تحصیل، رتبه بست، ماموران اداری و تخنیککی .

در جریان سال ۵۵ به تعداد ۲۰۹۶ نفر فارغان پوهنخی ها و مکاتب مسلکی بصفت مامور و به تعداد ۲۹۶۰ نفر فارغان مکاتب غیر مسلکی بصفت مامور واجیر، بمراجیح مورد نیاز معرفی شده اند.

مطابق به پلان مرتبه یک سلسله فعالیتها توسط پرسونل و شعبات این اداره صورت گرفته است که ذیلامختصر آن ارائه میگردد :

امور سر شماری و دیمو گرافی :

الف - سر شماری نفوس :

ترتیب یکتعداد ماموران برای انجام دادن امور اسکیچ مپ، تکمیل فورمه های شرایط محل و فورمه های فهرست قبلی خانوار .

تتیه دستور العمل نقشه کشی :

اسکیچ مپ قراء مربوط ولایت پروان، میدان لوگر، کندهار، هلمند، فراه، کابل و واحد اداری سروری توسط گروپ های نقشه کشی تکمیل گردیده است .

فورمه های فهرست قبلی و فورمه های شرایط محل در مناطقی که اسکیچ مپ آن تتیه گردیده است تکمیل با خانوار ها مصاحبه و دروازه های منازل، سراپها، مساجد نمره گذاری شده است علاوه تعداد وسطی اعضای خانوار، تعداد وسطی نفوس هر قریه و کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع باساس نتایج حاصله استنتاج گردیده است .

تتیه راپور در مورد میتود لوژی سر شماری نفوس کشور ارائه آن به کمیته ملی سر شماری .

سوالنامه های مقدمهاتی مربوط به سر شماری از مایش نفوس طرح و ترتیب گردیده است .

تهپه پلان، سنجش مصارف و طرح فورمه
ما برای اجرای سروی عمومی زراعتی ولایت
بغلان و سروی پیله وری .

احصائیه های تجارت خارجی و بیلانس تجارت :

کنترول کود گذاری و قیمت گذاری ارقام
مربوط به صادرات و واردات سال ۱۳۵۴، مقایسه
بیلانس تاربات سال ۵۴ با سالهای ۵۲-۵۳
و ترتیب جداول خلاصه آن، تجزیه و تحلیل
ارقام سال ۵۴ مربوط به احصائیه های
تجارت خارجی و مقایسه آن با سالهای ماقبل
و تهپه جداول توحیدی آن، کنترول، کسود
گذاری و توحید ارقام واردات و صادرات
سال ۱۳۵۵ .

احصائیه صنایع و انرژی :

تحلیل و توحید ارقام مربوط به سروی
صنایع دستی و اصناف عمده، تحلیل و تجزیه
کلیه ارقام مربوط صنایع و انرژی سال ۵۴
و مقایسه آن با سالهای ماقبل و تهپه جداول
مقایسوی آن، جمع اوری ارقام مربوط سال
۵۵ راجع به تولیدات، تعداد کارکنان، اندازه
مزد، معاشات، فروشات و عواید مربوط به
موسسات صنعتی، جمع اوری و توحید ارقام
مربوط به تولیدات انرژی سال ۱۳۵۵ مقایسه
ارقام ربع وار، سال ۱۳۵۵ سکتور صنایع و
انرژی با ارقام ربع وار، سال ۵۴ .

احصائیه های قیم و ۱ مور بانکی :

ترتیب شاخص قیم ۲۴ قلم مواد غذایی
سال ۱۳۵۵ شهر کابل بصورت ماهوار، ترتیب

بمنظور جذب فارغان پوهنخی ها، مکاتب
مسلکی و غیر مسلکی احصائیه کمبودات وزارت
خانها به پرسونل مورد نیاز جمع آوری شده
است. بیلانس سال ۱۳۵۴ قوای بشسری
کشور ترتیب و تهپه و درنشریه معلومات
احصائوی سال ۵۲-۵۴ نشر گردیده است.

احصائیه های زراعتی :

جمع آوری، توحید و تحلیل ارقام سلسله
بارندگی و اوضاع جوی سال ۱۳۵۵ طور
ماهوار و از سال معلومات تحلیل به مراجع
ذی علاقه. تکمیل لست املاکی و لساویلهای
چهار ده و لایست کشور، توحید
ر ايسور توزیع املاک و اراضی دولتی

جمع اوری و تحلیل ارقام مربوط به توزیع
کود کیمیاوی و ماشین آلات زراعتی که به
زارعین کشور در سال ۱۳۵۴ توزیع گردیده
و جمع اوری ارقام سال ۱۳۵۵ درین مورد،
جمع اوری و تحلیل راپور های مالسداری
سال ۵۴ پروژه های دولتی تجزیه و تحلیل
کلیه ارقام مربوط سال ۵۴ سکتور زراعت
و تهپه جداول مقایسوی آن مطالعه و تحقیقات
راجع به پروگرامهای سر شماری زراعتی سال
۱۹۸۰ جهان بمنظور استفاده از آن در سر
شماری زراعتی کشور، ارزیابی ساحه نباتات
صنعتی بشکل نزولی به تفریق و لسوالی ها
و علاقه داری های کشور نظر به سروی سال
۱۳۴۶ جمع اوری ارقام مربوط به تولیدات
عمده زراعتی سال ۱۳۵۵ با ساحه تحت زرع آن،

احصائیه مرکزی

تکمیل معلومات مربوط به سروی عسرا ده
جات :
احصائیه های خدمات اجتماعی :
الف معارف :

ارقام سال ۵۴ مربوط به احصائیه های معارف که شامل مکاتب ، شاگردان ، فارغان ، با تعداد استنادان میباشد . همه تجزیه و تحلیل و جداول مقایسوی آن ترتیب شده اسرت همچنان ارقام مربوط به تحصیلات عالی پوهنتون و سایر موسسات تعلیمی مربوط سال ۱۳۵۴ تحلیل و از آن نتیجه گیری بعمل آمده است . ارقام احصائیوی سال ۱۳۵۵ فعالیت های اداره ملی مبارزه با بیسوادی ، میرمنو تولنه ، و شانردوی تا اندازه جمع اوری و توجید گردیده است .

فورمه های مربوط برای جمع اوری ارقام سال ۱۳۵۵ معارف و تحصیلات عالی تا سال ۱۳۵۴ طرح و بمراجع مربوط توزیع و جمع اوری ارقام سالتتمام جریا ندارد .

احصائیه امور صحی :

تجزیه و تحلیل ارقام سال ۵۴ مربوط به فعالیت های امور صحی کشور و مقایسه آن با سالهای ماقبل . تجزیه و تحلیل ارقام مربوط به فعالیت های سال ۱۳۵۴ انجمن رهنمای خانواده و جمع اوری معلومات احصائیوی مربوط سال ۵۵ درمورد فعالیت های انجمن . جمع اوری ارقام مربوط به فعالیت های صحی درمورد مجادله علیه امراض ساری ، طرح فورمه های جدید و توزیع آن بغرض جمع

شاخص ۲۴ قلم مواد استهلاکی در سطح کشور برای سال ۱۳۵۵ بصورت ما هوار ترتیب شاخص هفته وار چهار قلم مواد غذایی در دوازده مرکز ولایات کشور .

ترتیب شاخص ۱۵۰ قلم مواد مهمه غذایی و غیر غذایی شهر کابل و مقایسه باقیمت های سال ۱۳۵۲ جمع اوری و بیلانس سال ۱۳۵۵ بانک مرکزی و بانک ملی ، جمع اوری نرخ اسعار و سنجش نرخ وسطی ماهانه آن و همچنان جمع اوری ارقام مربوط به غرض بولی ، توجید و تحلیل ارقام معاملات د افغانستان بانک با بانکهای حوزه بارتز ، تحلیل ارقام سال ۵۴ مربوط به قییم و امور بانکی و مقایسه آن با سال های ماقبل .

احصائیه های مواصلات و مخابرات :

توجید و تحلیل ارقام مربوط به احصائیه سکتور مخابرات و مواصلات مربوط سال ۱۳۵۴ و تهیه جداول توجیدی آن ، جمع اوری ارقام سال ۱۳۵۵ و فعالیت های موسسات ترانسپورتی (زمینی و فضائی) و همچنان ارقام مربوط به امور مخابرات ، جمع اوری ارقام سال ۱۳۵۵ عواید حق العبور از شاهراهها تحلیل مقایسوی ارقام ربع وار سال ۱۳۵۵ و فعالیت های مخابراتی و ترانسپورت هوائی مربوط شرکت های هوائی آریانا و باختر افغان الوتنه با ارقام ربع و ارسال ۱۳۵۴ .

احصائیه مرکزی

اوری ارقام سال ۵۵ در قسمت فعالیت ها و تسهیلات امور صحتی در کشور .
احصائیه واقعات جنائی ، امور ثقافت و هنر مؤسسات خیریه :

تجزیه و تحلیل ارقام سال ۵۴ فعالیت های مربوط به مؤسسات ثقافت و هنر، مؤسسات خیریه و واقعات جنائی کشور بصورت سال تمام و مقایسه ارقام آن با سالهای ماقبل و تهیه جداول مربوط آن .
جمع آوری ، توحید ، و تجزیه ارقام واقعات جنائی مرکز و ولایات کشور در سال ۵۵ و مقایسه آن با سالهای گذشته .
جمع آوری ارقام مربوط به فعالیت های جمعیت افغانی سره میاشت و مؤسسات خیریه کشور مربوط سال ۱۳۵۵ .

فعالیت های متمم :

امور نشراتی و طباعتی :

طبع و نشر معلومات احصائیه ۵۲-۵۴ افغانستان طبع و نشر چهار شماره مجله مسلکی احصائیه (شمیر خیرنه) در هر ماه نشر گردیده است .
جمع آوری ارقام ۵۵ قسمت ثقافت و هنر و همچنان فعالیت های کلتوری را دیو افغانستان ، باختر آژانس و مطابع دولتی .

احصائیه تصدیق ، بناروالیه ، محاسبات ملی معادن و ساختن آنها :

طبع و نشر ۱۵۹۰۰۰ ورق جداول و فورمه های احصائیه توسط ماشین های گسترده میموگراف ، دیتو و ماشین فوتوکاپی .
طبع و نشر نشریه واردات و صادرات سال ۱۳۵۴ طبع و نشر راپور های سلسله بارندگی ، راپور های هفته وارقیم ، راپور های ماهوار قیم و یک تعداد دستورالعملها .

امور پراسس ارقام :

توحید . ترتیب اصلاح و مرور ارقام واردات و صادرات سال ۵۴ و آماده ساختن آنها برای پنج نمودن و وریفکشن و تهیه جداول آن . اصلاح ، کود گذاری و پنج نمودن ارقام واردات و صادرات ده ماهه تجارت خارجی سال ۱۳۵۵ .
جمع آوری ارقام مربوط به فعالیت های اصناف نواحی شهر کابل ، ارقام احصائیه مربوط به ۴۵ بناروالی ولایات و جمع آوری بعد از رفع یک سلسله نواقص توحید و تحلیل گردیده است . جمع آوری توحید و تحلیل ارقام نه ماهه سال ۵۵ مربوط به عواید دولت و مقایسه آن با نه ماه اول سال ۵۴ .
جمع آوری ارقام مربوط به مبالغ استفاده

ریاست عمومی هوانوردی ملکی و توریزم

مرکز اساسی ذیل میباشد :

۱ - مرکز عملیات ترافیک هوایی و مخابراتی که بشکل دو طبقه در بالای قسمت شرقی ترمینل موجوده میدان هوایی بین المللی کابل اعمار گردیده و شامل اطاقهای دستگاه های مخابراتی و دفاتر مامورین تکنیکی مربوط میباشد .

دستگاه های مخابراتی که با استفاده از آن باتمام طیاراتیکه در فضای افغانستان پرواز مینمایند ، ارتباط مستقیم رادیو تیلیفون به امواج مختلف قایم شده میتواند توسط کمپنی فلیس تهیه و نصب گردیده است. علاوه از طریق مرکز مذکور ارتباط مخابره رادیو تیلیفونی با مراکز ترافیک هوایی تهران ، لاهور کراچی ، و دو شنبه و همچنان مخابره تیلی تباب و مورش با مراکز مخابره دهلی ، تاشکند ، تهران لاهور و ارمنی جمهوری مردم چین به منظور تبادل معلومات و تیلگرامات مربوط پرواز هابر قرار میشود .

۲ - مرکز مرسله که تعمیر آن بشکل یک منزله در عقب گمرک کابل در محوطه ۶۲۰ × ۴۷۰ اعمار و با دستگاه های مرسله و مولد برق احتیاطی مجهز و آماده فعالیت گردانیده شده .

۳ - همچنان تعمیر یک طبقه ای مرکز اخذ در قسمت غربی میدان هوایی بین المللی کابل تکمیل و با ماشین های مولد برق احتیاطی و دستگاه های اخذ که انتن های مربوط آن

ریاست عمومی هوانوردی ملکی و توریزم از بدو تاسیس تاکنون در ساحه اداره امور هوانوردی ملکی و توسعه ترانسپورت هوایی داخلی و بین المللی در افغانستان بسذل مساعی نموده ، ساختمان میدانهای هوایی و نصب دستگاه های هواشناسی و مخابره هوانوردی رادر اکثر نقاط کشور به پایه تکمیل رسانده ، با بسط و توسعه خدمات هواشناسی و رهنمایی طیارات از یکطرف ، مصئونیت پرواز طیارات رادر فضای افغانستان تامین کرده و از طرف دیگر با تاسیس دستگاه های جدید قدم های موثری در راه انکشاف حمل و نقل هوایی برداشته است .

و نیز تماما خواسته های موسسات دولت را از نقطه نظر راپور های جوی و اقلیمی برای سروی پروژه های جدید دولت جمهوری جواب گفته است و برای تمام کمپنی های طیارات که در افغانستان پرواز مینمایند معلوما ت اوضاع جوی را در طول خطوط هوایی در افغانستان تهیه و فراهم نموده است اینک خلاصه اجراء و فعالیت های ریاست عمومی هوانوردی ملکی و توریزم را ذیلا باطلاع میرسانیم :

الف : مرکز اطلاعات پرواز :

کار ساختمان عمارت مرکز اطلاعات پرواز که در سال ۱۳۵۴ شروع شده بود ، در سال ۵۵ تکمیل گردیده . این ساختمان که در حدود ۴۴۵۵ متر مکعب میشود شامل سه

ریاست هوانوردی ملکی و توریسم

در محوطه ۳۰۰ × ۳۰۰ متر نصب و آماده استفاده گردیده است .

سه مرکز فوق الذکر توسط کیبل های کنترل و مخابراتی و برق وصل گردیده و سه تاریخ ۱۵ حمل ۱۳۵۶ طور امتحانی بکار آغاز نمود .

ب: میدان هوایی بین المللی لوگر :

مطالعات تخنیکي و اقتصادی میدان هوایی لوگر که نسبت محدودیت عملیاتی و تخنیکي میدان هوایی فعلی کابل قبلا روی دست گرفته شده بود تکمیل واحداث میدان مذکور بعد از غور و بررسی بورد اقتصادی در مجلس عالی وزراء تصویب و از طرف بنام علمی رئیس جمهور نیز توشیح گردیده است به منظور جستجو و پیدا نمودن منابع تمویل پروژه مذکور. ریاست عمومی هوانوردی ملکی توریسم و وزارت پلان یک سلسله مذاکرات را با مقامات بانک جهانی، اداره انکشاف بین المللی کانادا، آی. دی. ای بانک انکشاف اسلامی و بعضی منابع دیگر انجام داده معلومات برآپور های مورد نیاز را بدسترس مقامات مذکور گذاشته است .

ج: میدان های محلی سمت شمال مملکت:

قرار داد سروی میدانهای هوایی محلی سمت شمال مملکت با اتحاد شوروی امضاء و هیئت متخصصین شوروی در ظرف سه ماه اخیر سال ۱۳۵۵ سروی مناطق مذکور را تکمیل نموده ، مواد ضرورت را جهت ترتیب پلان های تخنیکي و نقشه باخود به شوروی برداند.

ناگفته نماند که یک قسمت کار ساختمان میدانهای مناطق شمال قبلا توسط متخصصین وانجنیرهای هوانوردی ملکی آغاز و با فیصدن های مختلف سی، پنجاه الی هشتاد فیصد تکمیل گردیده .

همچنان نو سازی میدان هوایی کابل که بر اساس قرار داد جداگانه با اتحاد شوروی موافقه گردیده آغاز و در زمینه مذاکرات جریان دارد .

د : تسهیلات هوانوردی :

پروژه تسهیلات هوا نوردی که در پلان هفتساله انکشافی دولت شامل است بمنظور توسعه و تجهیز، یک تعداد میدان های هوایی موجود ، نصب و بکار انداختن دستگاه های عصری رهنمائی طیارات در امتداد خط پرواز و ساحه میدان های هوایی به منظور فراهم آوری تسهیلات مورد نیاز عملی پرواز کمپنی های هوا پیمایی ، مسافرین و منسو بین هوانوردی ملکی به معرض تطبیق قرار داده شده است .

طبق پروگرام مرتبه پلان تهیه و نصب یک دستگاه رهنمائی طیارات نوع وی. او. آر در دلارام و یک دستگاه رهنمائی طیارات نوع دوپلیر-وردمی در بالای کوه آسمایی رویدست گرفته شده بود اسناد شرایط داو طلبی جهت تهیه و نصب دستگاه ها ترتیب و به کمپنی های هوانوردی فرستاده شده. چنانچه کمپنی ای. دبلیو. ای متخصصین خود را جهت مطالعه و ارزشیابی ساحه و نصب دستگاه ها اعزام و منعا قبلا

ودستور العمل های مشخص به منظور فراهم آوری ورهنمایی کمک ها و فعالیت های عاجل در هنگام بروز حادثات و رویداد های اضطراری در ساحه میدان هوایی بین المللی کابل میباشد . البته در ترتیب این پلان توجه خاص باین امر معطوف گردیده که در هنگام بروز وقایع اضطراری باتشریک مساعی لازم از وسایل و پرسونل مربوط موسسات همکاری (عسکری و ملکی) بطور موثر ومنسجم استفاده اعظمی بعمل آید ، تا در امر خطیر نجات جان و مال مسافرین طیاره کمک های مناسب و ضروری فراهم شده بتواند .

برای اینکه در شعبات اطفاییه میدان های محلی فعالیت عمده نجات و هو تر اطفائییه موثر ثابت شود پلان انتخاب چهل نفر از فارغان صنوف ۱۲ ولایات مختلف کشور روی دست گرفته شده وایشان بعد از سپری نمودن تعلیمات مسلکی بمیدان های محلی موظف میگرددند .

و : اجراءات مختلف :

متکی به پلان های انکشافی هوا شناسی در سال ۱۳۵۵ اجراءات ذیل قابل تذکر است:

۱ - در ولایات وردک ، بهسود ، غزنی ، وازی خواء ، فراه ، ملتان وکوا ، هرات اسلام قلعه و تورغندی اوبی، جوزجان، سرپل وقرقین، بلخ ، سورتیبه ، کار ساختمان استیشین های هوا شناسی تکمیل و با وسایط هوا شناسی تجهیز و طرف استفاده قرار داده شده است .

آفر تهیه و نصب دستگاه هارا بریاست هوا نوردی ملکی تسلیم نموده که بعد از ارزیابی و منظوری مقامات صالحه قرارداد آن امضاء گردید .

ساختمان عمارات فاهیلی و تعمیر دستگاه رهنمایی طیارات در دلارام توسط عمده و کارکنان ریاست عمومی هوا نوردی ملکی و توریزم شروع و ساختمان آن هشتاد فیصد تکمیل گردیده و همچنان ساختمان عمارات دستگاه ها در بالای کوه آسمایی توسط ریاست دستگاه ساختمانی افغانی واحداث سرك آن از يك قسمت سرك تلویز یون الی ساحه نصب دستگاه ها توسط یونست های مربوط وزارت فواید عامه آغاز گردیده و قرار است دستگاه ها در سال ۱۳۵۶ تکمیل و مورد استفاده قرار داده شود .

همزمان يك قسمت مقررات هوا نوردی با نظر دانست موازین بین المللی تعدیل و جهت معرفت و آشنایی کار مندان فنی ترافیک هوایی برای پرواز هائیکه توسط وسایط فوق مراقبت و اداره میشود دایر و تصدیقنا مه های فرائت به موظفین آن توزیع گردید .

ه : پلان اضطراری در میدان بین المللی کابل :

بایمروزی از مشنی عمومی دولت جمهوری که هدف آن فراهم آوری تسهیلات در تمام بخش های حیات ملی است يك طرز العمل پلان اضطراری در میدان هوایی بین المللی کابل تنظیم و تدوین گردیده این پلان شامل موافقتنامه ها

ریاست هوانوردی ملکی و توریزم

مربوط وزارت اطلاعات و کلتور وقت تشکیل میداد و با یک سر مایه ابتدائی (چار ملیون افغانی) در چوکات آن وزارت بوجود آمد. اساسنامه منتشره سال ۱۳۳۷ این موسسه اهداف آنرا عمدتاً چنین ذکر میکند:

این موسسه بمقصد معرفی مملکت بدنیای خارج و انکشاف سیاحت و جلب منافع اقتصادی برای مملکت تاسیس مییابد. موسسه تمام امور مربوط به سیاحت را اداره و تنظیم میکند.

موسسه به مقصد انکشاف سیاحت و به اجازه و تصویب مقامات مربوط و موسسات بین المللی و هم چنین با دوایر و موسسات خارجی که با امور سیاحت علاقه دارند روابط قائم کرده میتواند برای تحقق بخشیدن به این اهداف موسسه در دهه ۴۰ و دهه ۵۰ دست به یک سلسله اقدامات مناسب برای انکشاف توریزم زده است و نتایج این اقدامات بیک افزایش قابل وصف را در ورود تعداد سیاحان خارجی نشان میدهد بطور مثال در سال ۱۳۳۷ مطابق سال ۱۹۵۸ فقط ۴۲۶ سیاح از کشور دیدن کرد، در حالیکه در سالهای هفتاد تعداد سیاحین به یک صد هزار رسیده و در سال ۱۳۵۵ تعداد مجموع سیاحان خارجی در کشور به ۹۰۹۸۰ نفر بالغ میگردد. این ارقام یک انکشاف ۲۴ فیصد را در مورد ورود سیاحان به کشور در طول سالها،

۱۳۴۶ - ۲۳۵۵ نشان میدهد در حالیکه انکشاف توریزم برای سالهای قبل آن ۵۹۶ فیصد در سال بود. است و آن هم به دلیل اینکه

همچنان کار ساختن تعمیر استیشن چهار بولک در ولایت نجرود نود فیصد، دره پنج وینکی قلعه در ولایت تخار و زیباک در ولایت بدخشان پنجاه فیصد پیشرفت نموده است.

۲- جهت اتصال به منظور تبادل اطلاعات هواشناسی بین استیشن ها و مراکز عمده دستگاه های اس. اس. بی سه صد وانه در قندهار، هرات و کابل و یکصد وانه از همان نوع در استیشن های ناور، ورزی خواه، تورغندی و اسلام قلعه تحت پروگرام سازمان هوا شناسی جهان نصب و بکار انداخته شده است.

۳- در استیشن هوا شناسی دینار تمنت های مترولوژی سرحدی، زراعتی، سینوپتیک هیدرولوژی، تجربی، دینامیک، اقلیم شناسی، مترولوژی عمومی و هیدرولوژی تحت اداره بورد متخصصین تشکیل و به کار های تحقیقاتی آغاز نموده است.

۴- استیشن ایرو لوژی (دراگون) قندهار و هرات تحت پروگرام وی. ای. بی تجهیز و به فعالیت آغاز نموده است.

۵- دستگاه کمپیوتر هوا شناسی تحت پروگرام صندوق وجهی بین المللی تکمیل و پرسونل فنی آن کورس های اختصاصی را تکمیل و بکار آغاز نموده است.

ریاست گزندوی

موسسه گزندوی در سال ۱۳۳۷ تاسیس و شروع بکار کرد این موسسه به شکل یک شرکت سهامی که سهامداران عمدتاً اشخاص

در سال ۱۳۵۵ یکتعداد هتل ها برای خدمات بود وباش سیاحان با رقم مجموعی بالاتر از ۵ هزار بستر در سراسر کشور برای رهایش سیاحان موجود است .

اما باید یاد آور شد که قسمت اعظم این بستر ها دارای ستندرد مناسب بین المللی نبوده که در این مورد ریاست گزندی دست به یکسلسله اقداماتی زده است که امکانات تصنیف این محلات بود وباش رابه اساس ستندرد های بین المللی فراهم مینماید .

افزایش در تعداد فروشگاه های صنایع دستی در طول سال های متذکره چشم گیر است واین امر نیز سبب می شود تا از یک طرف علاقمندی سیاح برای اقامت بیشتر و مصرف بیشتر جلب گردد واز جانب دیگر امکانات استخدام وعواید ملی را از این صنعت بالا ببرد .

ولی باید خاطر نشان ساخت که انکشاف توریزم طی سال های متذکره الی سال ۱۳۵۵ شامل پلان های انکشافی دولت نگردیده بود اولین پلان هفت ساله دولت جمهوری افغانستان فصلی در مورد توریزم است که به اساس آن در حدود ۳۶۰ بستر در تعداد بستر های ستندرد خوب و بین المللی افزایش بعمل مییابد . قرار است این تعداد بستر ها به تفریق ذیل در شهر های عمده کشور اعمار گردند :

۴۰ بستر	بدخشان
۴۰ بستر	جغجران

ارقام سال های اول خیلی پائین میباشد . تهیه خدمات به این تعداد سیاحان مستلزم انکشاف هم مانند درتشکیل موسسه گزندی نیز گردیده است دولت در طول تاسیس موسسه همه وقته ویا در نظر داشت ارتباطات آن با سایر شعبات، این موسسه رادر سرطان سال ۱۳۴۶ مربوط بریاست هوا نوردی ملکی وتوریزم نمود .

همچنان موسسه گزندی برای تهیه خدمات مناسب به سیاحات، شعبات برای فروش پذیرائی ، معلومات وتبیه محل بود وباش وترانسپورت افتتاح کرد که هر یک از این شعبات وظایف مربوط خویش را با در نظر داشت اهداف عمده انکشاف توریزم افغانستان انجام داده اند . این اهداف انکشاف توریزم عبارت اند از :

۱- جلب تعداد بیشتر سیاح بکشور .
۲- تشویق بیشتر سیاح برای اقامت طولانی تر .

۳- تشویق سیاح برای مصرف بیشتر بالای پرو گرام ها وصنایع دستی .

احصائیه های این موسسه نشان میدهد که هم زمان با افزایش در تعداد سیاحان تعداد محلات بودوباش ، رستوران، قهوه خانه ترانسپورت و بالاخره فروشگاه های صنایع دستی نیز افزایش نموده است .

واین افزایش بصورت مجموعی بین سال های ۱۹۵۸-۱۹۶۵ مجموعاً ۵۹۶ فیصد ۱۹۶۷-۱۹۸۰ عبارت از ۲۴ فیصد را تشکیل می دهد.

ریاست هوانوردی مکی و توریزم

<p>مؤسسات رسمی و خصوصى در کشور میباشد و به همین اساس مقررات تنظیم نمایند گسى های مسافرتى تاسیسات بود و باش و مؤسسات ترانسپورت سیا حان را ترتیب و به مقامات ذیصلاح غرض اخذ منظوری تقدیم داشته است. همچنان ریاست گرزندوی با درك اهمیت توریزم و اهمیت رهنمائی سیا حان به همکاری وزارت تعلیمات عالی، کورس های تربیوی دایر نموده و تعدادی از جوانان منور را برای تربیه سلیم در این رشته زیر تربیه گرفته است این گروپ در سال ۱۳۵۶ با سیاحان به گوشه واکناف کشور و با معلومات جامع تر سفر خواهند نمود و در خلق يك ذهنیت روشن برای سیاحان با گرزندوی ممد خواهند شد . در حالیکه ریاست گرزندوی مسئول تنظیم و کنترل امور توریزم در کشور است این موسسه در سال ۱۳۵۵ در حدود هفت هزار سیاح را بکشور پذیرایی کرد. خدمات این موسسه شامل دسته های ذیل است :</p>	<p>۴۰ بستر ۲۰۰ بستر ۴۰ بستر</p> <p>نورستان بامیان قندهار</p> <p>همچنان قرار است از داخل بودجه انکشافی دولت برای پلان اول هفت ساله جمهوری ترانسپورت تو ریزم موسسه گرزندوی بیز تقویت یابد .</p> <p>یکی از اقدامات موثر و معتبری که در عصر فرخنده جمهوری بعمل آمده است بوجود آمدن يك تشکيل حکومتی برای گرزندوی و بدست آوردن يك بودجه دولتی برای ایسن ریاست و منظوری قانون سیاحت در کشور و تعیین حدود صلاحیت و مسئولیت ریاست گرزندوی در برابر انکشاف توریزم در کشور.</p> <p>ریاست گرزندوی در سال ۱۳۵۵ اولین بودجه خود را به اساس احکام قانون سیاحت منظور شده سال ۱۳۵۴ از وزارت ما لیه حاصل داشت . این ریاست سعی میورزد به حیث يك ارگان مسئول جمیع فعالیتهای توریزم را در کشور تحت مراقبت داشته و در تعمیم اهداف پلان های انکشافی دولت اقدامات مقتضی بعمل آورد .</p> <p>ریاست گرزندوی مسئول تدوین مقررات و لوائح برای تنظیم خدمات توریزم توسط</p>
--	--

۱ - ارائه معلومات برای سیاحان قبل از ورود بکشور .

۲ - تهیه پروگرام سیر و سفر انفرادی

کفت که موسسه گزندی در سال گذشته توانسته است تمام تاسیسات و تسهیلات خود را به شکل بهتر به کار انداخته و از سرمایه خود استفاده بعمل آورده است .
بیلائس دشت داشته سال ۱۳۵۴ نشان میدهد که موسسه گزندی در این دو سال اخیرمفاد قابل ملاحظه ئی رادریافت داشته است .

افتتاح راد های جدید سیر و سفر در سال های ۱۳۵۴ و ۱۳۵۵ از فعالیت های مهم موسسه گزندی و ریاست گزندی بوده است .

ویا دسته جمعی در کشور .

- ۳ - اجرای پروگرام گردش در شهر ها .
- ۴ - اجرای پروگرام سیر و سفر در ولایات
- ۵ - تهیه و انجام خدمات رهنمائی .
- ۶ - تهیه و انجام خدمات ترانسپورتی .
- ۷ - تهیه و انجام خدمات قروغ .
- ۸ - تهیه و انجام تسهیلات بود و باش .

قراو- احصائیه های دست داشته یگانه
هوتل مربوط موسسه گزندی در بامیان در طول سال گذشته بیشتر از هفت هزار سیاح را استقبال نموده است . به این حساب میتوان

ریاست انکشاف محل

به اساس صوابدید مقامات صالحه و موافقت وزارت پلان سیستم آبیاری کوچک از ریاست عمومی واحد آب و برق وقت مجزا و بر ریاست انکشاف دهات متعلق و در پروگرام اینس ریاست گنجانید، شده است. طبق این پروگرام یکمده پروژه ها بعد از موافقت وزارت پلان از طرف مرکز تحقیقات مشورتی انجنیری پوهنخی انجنیری و منحصصین این ریاست تحت سروری قرار داده شده پروژه جوی پروانی غلینگار ولایت لغمان اولین پروژه آبیاری کوچک میباشد قیمت مجموعی این پروژه بروی برآورد تخمینی مبلغ ده میلیون افغانی نشان داده شده و سهم گیری متوقعه در اعمار آن از طرف اداره انکشاف بین المللی امریکا موافقه شده است.

بنابر ضرورت حتمی انکشاف دهات بیک ورکشاپ مجهز مراحل نقشه بر آورد آن به قیمت مجموعی پنج میلیون افغانی طی گردیده که کار آن در ساحه پلچرخ آغاز میگردد.

همچنان کار پروژه های ذیل در مرکز و ولایات کشور به کمک اهالی و دولت تکمیل گردیده: در ساحه کابل اعمار پل قلعه واحد معبر خواجه مسافر، پل کاریز میر به قیمت مجموعی ۶۶۴۳۰۱ - افغانی در ساحه لوگر تکمیل کار پل گمران، معبر سفید رنگ، پلچک های بابوس به قیمت مجموعی ۱۰۴۹۶۶۳ - افغانی در ساحه بدخشان تکمیل کار مخزن آبرسانی

پروگرام انکشاف دهات در برج اسد سال ۱۳۳۳ در کشور عزیز ما آغاز یافت که اجراء آن در ساحه های مختلف ذیلا تقدیم میگردد:

در ساحه تطبیق پروگرام مواد غذایی:

از آنجائیکه انتقال مواد غذایی به امریت واحد اداری ریاست انکشاف دهات مربوط است زمینه توزیع مواد غذایی برای پروژه های وزارت تعلیم و تربیه، ریاست کوپراتیف های وزارت زراعت، ریاست عمومی ترویج و انکشاف زراعت وزارت زراعت، توزیع مواد مراکز صحتی تمام کشور در پروژه های مربوطه به ترتیب ذیل صورت گرفته است:

- ۱ - اعمار ۴ عدد بند آبگردان، احیای ۱۹۳، کاریز، حفر ۲۵ حلقه چاه، ۶۱ کیلو متر سړک، ۴۴۵ پایه پلچک و ۱۳ پایه پل در برابر ۷۰۷۶۵۰، واحد استحقاق مواد غذایی.
- ۲ - احداث ۱۳۳۵ باغ، ۲۸ جنگل، ۵۰ باب تعمیر مامورین ترویج در برابر ۲۹۹۳۴۱ واحد استحقاق مواد غذایی از طرف ریاست ترویج زراعت

- ۳ - اعمار یکصد باب مکاتب و منازل ره آیش معلمین معارف در برابر ۲۸۷۴۶۳ واحد استحقاق مواد غذایی از طریق ریاست محترم تعمیرات وزارت جلیله معارف.

- ۴ - حفر ۲۰ حلقه چاه آب آشامیدنی در برابر ۱۴۵۷۲ واحد استحقاق مواد غذایی.

د افغانستان کاني

د ه خاموش ترناب شاخ دان ، جوی کرسی به قیمت ۵۵۶۸۶۷ - افغانی است .

دروایت ننگرهار تکمیل سر بند جوی لاندی ، سر بند پچیر علیا ، مخزن آب روح الله خان بمصرف ۹۶۰۶۴۱ - افغانی همچنان در باسیان تکمیل پل تگرو در ولایت وردک پل کلسی خیل ، پل صد مرده به قیمت مجموعی ۱۸۰۵۴۳۸ - افغانی .

در ولایت بغلان ، جوی خواجه هلال وتر ترناب جوی دولتی به مبلغ مجموعی ۵۶۰۴۱۶ افغانی تکمیل گردیده است .

در ولایت غزنی پل خوشاوند ، پل کده خیل ، پل شیلده کده خیل ، ترناب شامه تصود و محافظه کاریز علم ترناب بوک کنده ، ترناب کاریز عزن ، محافظه کاریز یوسف خیل ، کاریز سید خان بمصرف مجموعی ۱۶۹۸۴۲۵ افغانی تکمیل کرده است .

پل بادام زار ولایت پروان و ترناب دیوار محافظوی کفتر خانه ، سیفون جوی سسرک مرغاب نیز به قیمت ۷۴۳۹۰۷ - افغانی تکمیل گردیده است .

همچنان سر بند جوی نصرت ولایت فراه ترناب قره قل ، ترناب موکرک ، سیلبر ترناب شوخک ، سیلبر لاجورد ولایت زابل به قیمت مجموعی ۶۷۰۲۱۷ - افغانی تکمیل گردیده است .

همچنان ترناب نا کودک ، سیفون جوی سرآشاه در شیلده شینگل ، سیفون جوی پشمل و دیوار محافظوی واندوز عبدالرحیم خان به

قیمت مجموعی ۱۰۴۰۲۵۷ - افغانی تکمیل گردیده است .

پروژه های ساختمانی انتقالی سال ۵۵ - ۱۳۵۶ که بمضاتکمیل و بعضا فیصدی های مختلف پیشرفت نموده قرار ذیل میباشد :

در کابل پل نمبر ۱ شکر دره ۲۰ فیصد .

پل قره قل ۴۰ فیصد ، سر بند جوی محله وسیدان ۶۰ فیصد .

در لوگر سر بند جوی مغل خیل ۸۰ فیصد

پل کزده ۷۰ فیصد ، پل کته بالا ۲۰ فیصد

پل قلعه پنجه ۷۰ فیصد .

در تخار پل خرما آب ۹۸ فیصد ،

در ننگرهار محافظه جوی شیگی ولسوالی گوشته ۸۵ فیصد ، سر بند پیچر ۱۰۰ فیصد

مخزن روح الله خان ۱۰۰ فیصد ،

در بلخ پل بنگاله ۳۰ فیصد ،

سمنگان دیوار محافظوی جوی فوشیره ۴۵ فیصد ، دیوار محافظوی جوی کاریز ۱۵ فیصد ،

پخته کاری شکن غائب ۱۰ فیصد .

در فاریاب پل شور دریا ۳۰ فیصد ، پل سوسیا ۶۰ فیصد ، درهرات ترناب جوی محله ۷۰ فیصد .

در وردک پل چارکه ۷۵ فیصد ،

در غزنی ترناب کزه غاز ۵۰ فیصد ، پروان پل سخ ۳۰ فیصد ، در فراه پل زاکش ۱۰۰ فیصد ،

کانال محافظه شهر فراه ۷۵ فیصد

سیلبر یزده ۹۵ فیصد ، درکنده هار سیلبر جوی سرشاه در شیلده جنگل ۱۰۰ فیصد ،

سیفون جوی پشمول ۱۰۰ فیصد ، ترمیم دووایه

انکشاف دهات

- دو طرف ترناب کودك ۱۰۰ فیصد ، در غراه سیفون جوی یزده ۹۵ فیصد ، ۴ تر نساب بالای کاریز راج ۵۰ فیصد .
- همچنان در اثر فعالیت های انکشاف دهات در مقابل ۴۱۵۰۷۱۰۸ واحد مواد غذایی پروژه های ذیل تکمیل گردیده است .
- در کابل : سرک ۱۲۷ کیلو متر ، ۱۲۳ کاریز ، ۳ پایه پل ، ۱۳ حلقه چاه ، یک سیفون ، پلچک ۱۳۹ پایه .
- در ولایت غزنی : سرک ۵۱ کیلو متر ، ۲۳۹ کاریز ، پل ۵ پایه ، ۱۴ حلقه چاه ، ۳ سیلبر ، ۱۵ پلچک .
- در ولایت پروان : سرک ۲۳۵۷۵ کیلو متر ، ۲ کاریز ، پل یک پایه ، چاه یک حلقه ، ۲ سیلبر ، ۹۷ پلچک .
- در ولایت ارزگان : سرک ۲۱۵ کیلو متر ، پل یک پایه ، ۴ سیلبر ، ۸۱ پلچک .
- در ولایت لغمان : سرک ۴۷۳۷ کیلو متر ، پل یک پایه ، ۴ سیلبر ، ۸۱ پلچک .
- در ولایت وردك : سرک ۵۰ کیلو متر ، ۱۵ کاریز ، پل دو پایه ، ۶ حلقه چاه ، ۲ سیلبر ، ۳۵ پلچک .
- در ولایت بدخشان : سرک ۵۱۱۸ کیلو متر ، پل ۴ پایه ، دو حلقه چاه ، ۱۰ سیلبر ، ۴۷ پلچک .
- در ولایت هرات : سرک ۷۸۵ کیلو متر ، ۳ کاریز ، ۵ حلقه چاه ، دو سیلبر ، ۶۹ پلچک .
- در ولایت کندهار : ۱۳ کاریز ، ۵۸ پلچک
- در زابل - سرک ۱۸۷۶ کیلو متر ، ۶۳ کاریز ، ۵ حلقه چاه ، پلچک ۹ پایه ، ۶ سیلبر .
- در ولایت پکتیا : سرک ۶۷ کیلو متر ، چاه ۳ حلقه ، یک سیلبر .
- در ولایت ننگر هار : سرک ۲۹۴ کیلو متر ، ۲ کاریز ، ۷ سیلبر ، پلچک ۳۶ پایه .
- در ولایت فراه : سرک ۲۵ کیلو متر ، ۷ کاریز ، چاه ۷ حلقه ، یک سیلبر .
- در ولایت بغلان : پلچک ۵۳ پایه .
- در ولایت تخار : پلچک ۴۰ پایه . در ولایت کندز : سرک ۶۹ کیلو متر ، پلچک ۱۵۱ پایه
- در ولایت سمنگان : پلچک بیست پایه . در ولایت بامیان : چاه یک حلقه ، پلچک ۲ پایه . در ولایت غوروات : یک سیلبر ، در ولایت نیمروز : چاه ۳ حلقه ، ۵ سیلبر
- در ولایت لوگر : ۵۱ سیلبر ، پلچک ۹۷۹ پایه ، سرک ۱۸۷۳۵ کیلومتر ، پل ۱۷ پایه ، ۵۰۱ کاریز ، چاه ۶۰ حلقه ، یک سیفون .

اهور تعلیم و تربیه :

- ۱ - کورس اول ساختمانی برای ۲۰ نفر فارغ صنف ۱۲ به تاریخ اول اسد ۱۳۵۵ آغاز و بتاريخ اول قوس ۱۳۵۵ انجام شد .
- ۲ - کورس سروی برای ۱۲ نفر فارغ صنف ۱۲ بتاريخ اول سرطان ۵۵ آغاز و به تاریخ اول عقرب ۱۳۵۵ خاتمه یافت .
- ۳ - کورس دوم ساختمانی برای ۲۶ نفر نارغان صنف ۱۲ بتاريخ ۱۵ قوس ۱۳۵۵ شروع و به تاریخ ۱۵ برج حمل ۱۳۵۶ اختتام گردید .

د افغانستان کالنی

بتعداد یکصد پروژه را در ولایت کندهار سروی نموده اند .

۲ - سروی تخنیکي پروژه :

به تعقیب گروه های سروی مفد ما نی و پلاننگ تیم های سروی تخنیکي پروژه ها به ولایات اعزام میشوند تا پروژه های که مطلوبیت اقتصادی واجتماعی داشته باشند سروی اساسی را تکمیل نمایند فلذا به اساس پروگرام مرتبه بتعداد ۸۲ پروژه سروی اساسی و تخنیکي گردیده است که برویت آن یاد نظر داشت قدرت ساختمانی وسایط دست داشته مطابق برنسیپ انکشاف دهات در قسمت دیزاین و ترتیب نقشه های انجینیری اقدام شده میتواند .

۳ - دیزاین و ترتیب نقشه های انجینیری :

به اساس سروی های تخنیکي پروژه ها در قسمت دیزاین و ترتیب نقشه های انجینیری اقدام میگردد .

در ظرف سال ۱۳۵۵ دیزاین و نقشه های انجینیری ۸۵ پروژه آن تکمیل گردیده است باید متذکر شد که علت ازدیاد پروژه های دیزاین شده نسبت به سروی شده سال قبل این است که یکتعداد پروژه های که در اخیر سال ۱۳۵۴ سروی گردیده بودند نقشه های آن در سال ۱۳۵۵ ترمیم گردیده و شامل پروژه دیزاین شده سال ۱۳۵۵ گردیده است .

۴ - ساختمان حفظ و مراقبت پروژه ها :

از جریان سال ۱۳۵۵-۱۸ گروه ساختمانی به ۱۸ ولایات کشور اعزام گردیده بودند و

۴ - کورسی دیزاین برای ۱۰ نفر فارغان سنه ۱۲ طبقه نسوان بتاریخ ۶ برج میزان ۱۳۵۵ شروع و بتاریخ ۶ برج حوت ۱۳۵۵ انجام شد .

۵ - ورکشاپ برای ۲۴ نفر انجینیران به تاریخ ۴ برج جدی ۱۳۵۵ شروع و به تاریخ ۱۱ جدی خاتمه یافت .

۶ - کورسی دوم و لسملان برای ۲۸ نفر بتاریخ ۱۶ دلو ۱۳۵۵ شروع و بتاریخ ۱۵ حمل ۱۳۵۶ انجام گردید .

۷ - کورسی مامورین اداری ساختمانی برای ۸ نفر بتاریخ ۱۶ دلو ۱۳۵۵ شروع و بتاریخ ۲۱ دلو انجام یافت .

۸ - کورسی معماران برای ۳۰ نفر به تاریخ ۳۰ دلو ۱۳۵۵ آغاز و بتاریخ ۱۱ حمل ۱۳۵۶ خاتمه یافت .

۹ - دومین سیمینار مدیران انکشاف دهات و مدیران عمومی معارف از تمام ولایات کشور شروع سیمینار بتاریخ ۳۰ دلو ۱۳۵۵ و به تاریخ ۱۲ حوت ۱۳۵۵ انجام یافت .

فعالیت های مدیریت عمومی مورد فنی :

۱- سروی مقدماتی پروژه ها :

غرض معلومات لازمه در قسمت معلومیت اقتصادی واجتماعی پروژه های ریاست انکشاف دهات گروه های سروی مفد ما نی و پلاننگ طبق پروگرام منظم بولایات کشور اعزام میشوند که برویت معلومات مربوطه به پروژه در قسمت طی نمودن مراحل بعدی آن اقدام میگردد .

بناء گروه های پلاننگ و سروی مقدماتی

انکشاف دھات

برای اینکه کمبود پرسونل تا اندازه جبران شده باشد یک تعداد از فارغان صنوف دوازدهم مکاتب جذب و بعد از سپری نمودن مدت چهار ماه در رشته های مورد نیاز تربیه و بدسترس شعبات مربوط گذاشته شد که ذیلا معلومات ارائه میگردد :

کورس نظارت ساختمانی :

این کورس توسط رضا کاران ملل متحد و انجیران افغانی برای مدت چهار ماه تدریس گردیده که فارغان آن به ۴۵ نفر میرسند

کورس سروی :

این کورس توسط رضا کاران آلمانی و پرسونل فنی افغانی مربوط این ریاست برای مدت چار ماه تدریس گردیده فارغان این کورس به هشت نفر میرسند

کورس نقشه کشی :

این کورس توسط رضا کاران آلمانی و پرسونل فنی افغانی مربوط این ریاست برای مدت پنج ماه دایر و فارغان آن به ۹ نفر میرسند

ورکشاپ انجیران :

غرض متحدالشکل ساختن امور ساختمانی پروژه هاتر تیب نمودن فورمه های مربوطه پروژه ها و طرق جدید دیزاین و مرافبت های ورکشاپ برای مدت یک هفته دایر و در آن ۲۴ نفر انجیران مربوط این ریاست اشتراک نموده بودند .

به تعداد ۲۸ پروژه ها در ولایات مختلف کشور طبق پروگرام توسط گروپ های آلمانی مرکز اعمار گردیده بر علاوه پروژه های فوق الذکر به تعداد ۳۰۰ پایه پلچک ۲۵۰ کیلو متر سربك و به تعداد ۴۰ کاریز جدیداً حفر و یخته کاری گردیده است که بشمول کاریزها مجموع پروژه های تکمیل شده آبیاری به ۶۲ پروژه میرسد .

با اعمار پروژه های آبیاری زمین آبیاری بهتر و دائمی برای ۳۰۰۰۰ جریب زمین در دھات کشور مساعد گردیده و همچنان با اعمار احداث سربك های فرعی و ساختمان های متعلقه مانند پل ، معبر و پلچک ارتباط بین دھات و خصبات در نقاط مختلف کشور قایم گردید . است که با استفاده از پروژه های مواصلاتی حاصلات به مارکیت های خارجی منطقه حمل گردیده به قیمت مناسب تر به فروش میرسند و مرافبت پروژه های فوق الذکر به رهنمائی پرسونل این ریاست توسط اهالی درخواست دهنده صورت میگردد .

۵ - تر یننگی :

چون تعداد پروژه های ریاست انکشاف دھات روبه افزایش است و از طرف دیگر پرسونل فنی که از مکاتب مسلکی مانند تخنیک لائوی و صنایع کابل جذب میگردد تکافوی پرسونل مورد ضرورت این ریاست رانمی نمود .

ریاست کار توگرافی

وظایف اساسی این موسسه عبارت است از: پیشبرد امور دولتی جیو دیزی و کارتو - گرافی برای اهداف مختلف بمقصد تا مین نمودن احتیاجات حکومت از نقطه نظر مواد توپو گرافی و نقشه جات کار تو گرافی . پیشبرد امور سروی و احصایه اراضی .

روی کار آوردن سیستم واحد تخنیکي و کنترل به منظور اجرای صحیح امور کارتو - گرافی سایر دوایر موسسات و وزارت خانه ها .

طبع نقشه عسکری توپو گرافی جغرافیائی اختصاصی واطلسها و غیره . تثبیت نمودن استقامت های اساسی پیشبرد امور کار تو گرافی وکد ستری . پیشبرد امور توپو گرافی و جیو دیزی به یک سیستم واحد کور دینات و ارتفاعات . به شکل مرکزی ثبت مواد فوتو برداری هوائی جیو دیزی و کارتوگرافی دنو زیغ آنها بوزارت خانه ها به مقصد استفاده .

در حال حاضر کمتر ساحه دانش و فعالیت های علمی وجود دارد که خدمات جیو دیزی در آنها مورد استفاده قرار نمیگیرند . در تمامی ساختمانهای انجینیری تحقیقات فضائی کره زمین و امور حربی جیو دیزی مورد استفاده قرار میگیرد .

در شرایط انکشاف سریع اقتصاد مملکت امور تفحصاتی ، پروژه سازی و ساختمان پروژه

های صنعتی کشاورزی ، انرژیائی در بسیاری از مناطق در یک زمان واحد ضرورت به نقشه های مقیاس یک بر ۲۵۰۰۰ و یک بر ۱۰۰۰۰ و بزرگتر از آن و متناسب به آن نقاط کنترول جیو دیزی باندازه قابل ملاحظه افزایش یافته است .

قبل از تاسیس موسسه ساحه مملکت با نقشه های مقیاس کوچک به مقیاسات یک بر ۵۰۰۰۰ و یک بر ۱۰۰۰۰۰ و کوچکتر از این کاملا پوشیده شده بود

چنین مقیاس کوچک نقشه در داری وهم صحت این نقشه ها که به اساس نقاط جیو دیزی محدود تهیه گردیده اند آنها را نمیتوان برای امور انجینیری دقیق بکار برد . همچنان شبکات کنترولی جیو دیزی ، ترانکو لیسون و نیو لمان سر تا سری با دقت عالی مطابق خواسته های عصری که تهیه نمودن نقشه های مقیاس بزرگ و پیشبرد امور انجینیری را در یک سیستم واحد کور دینات و ارتفاعات تامین نموده بتواند موجود نبود . امور سروی و احصایه اراضی زراعتی قبل از سال ۱۳۵۵ به اندازه تقریباً ۱۹۵۰ هزار هکتار یعنی ۲۷۲۰۰ تمام زمین های زراعتی اجراء گردیده است .

موسسه کارتوگرافی وکد ستروضع مملکت را از نقطه نظر مواد جیو دیزی و کارتو - گرافی در نظر داشته از بدو تاسیس خود

ریاست کارتوگرافی

و غیره پیشبینی گردیده است . در شرایط چنین انکشاف بزرگ اقتصادی تحفصانی و پروژه سازی که تقریباً همزمان در مناطق مختلف مملکت روی دست گرفته شده به میزان قابل ملاحظه بنقشه های توپوگرافی بمقیاسات يك بر ۲۵۰۰۰ و يك بر ۱۰۰۰۰ و بزرگتر از آن و متناسب به آن به مواد جیو دیزی ضرورت محسوس بوده که توسعه فعالیت های جیو دیزی و کار تو گرافی را ایجاب میکند

بهمین سبب ایجاب مینماید که امور توپو جیو دیزی به مقیاس دولتی طوری پلانگذاری و در پلان های هفت ساله پیشبینی گردد تا ارتباط آن با سایر پلانهای وزارت خانه های دیگر هماهنگ باشد .

کسرچه فعلا مو سسه کارتوگرافی از لحاظ تعداد پرسو نل فنی واستفاده از تکنالوجی جدید به مشکلات مواجهه بوده و امکانات نقشه برداری مقیاس بزرگ برای ساحات وسیع کمتر میسر میباشد از همین لحاظ با در نظر داشت قدامت مسووض ع پیشبرد امور توپو جیو دیزی ونقشه برداری باید دقیقاً پلانگذاری گردد تا نیاز مندی وزارت خانه ها را با ارتباط این امر با امکانات دست داشته موسسه کار تو گرافی هماهنگ ساخته باشد .

بدر نظر داشت احتیاجات کشور از نقطه نظر مواد توپو جیو دیزی رشد ضرورت بانها وامکانات موجوده موسسه وظایف ردیف اول نقشه برداری مملکت عبارت میباشد از :

متوجه رشد قوه تولیدی وافزایشی حجم تولید مواد کارتو گرافی و کد ستری بویه است . روی همین منظور مدیریت عمومی انجینیری در چوکات ریاست کارتو گرافی و مدیریت های منطقوی تخار و جوز جان در چوکات ریاست کادستر تاسیس گردیده و مدیریت عمومی فوتو-گرامتری ریاست کارتو گرافی انکشاف قابل ملاحظه نموده است .

تعداد پرسونل شعبات جیو دیزی ترسیم و فوتو گرامتری تزئید گردیده آلات جدید خریداری گردیده واستفاده از فوتو های هوایی در تهیه نقشه ها و پلان ها تعمیم ومستغفر میگردد .

درسال ۱۳۵۵ - اولین سال پلان هفتساله دولت جمهوری افغانستا ن مو سسه کارتوگرافی امور آتی را اجراء نموده است :
انکشاف شبکات ترانگو لسبون ۱۲۵ نقطه .
انکشاف شبکات نیو لمان ۷۹۱ کیلو متر .
نقشه برداری توپو گرافی ۳۲۳ هزار کیلو متر مربع .

امور کدستری اراضی زراعتی ۲۷۲ هزار هکتار .

امور انکشاف مملکت در طی پلان هفتساله اول دولت جمهوری به پیمانہ وسیع در بسیاری سکتور ها پیشرفت مزید را احتوا میدارد و پلان هفت ساله سر مایه گذاری هنگفتی برای اعمار پروژه های هایدر و تخنیکی . انرژینیکی صنعتی ، زراعتی ، معادن ، ترانسپورت

- ۱ - انکشاف سیستم واحد کور دینات و ارتفاعات در تمام ساحه مملکت با تاسیس شبکه اساسی نیو دیزی دولتی ترانگو لسیون درجه اول نیولمان درجه ۱ و ۲ و شبکسه گراویمتری درجه ۱ و ۲ .
 - ۲ - نقشه بر داری پروژه های ردیف اول در مناطقیکه امکانات انکشاف سر یس موجود میباشد به مقیاس یک بر ۲۵۰۰۰ و به مقاصد آبیاری و ساختمانی بمقیاس یک بر ۱۰۰۰۰ و بزرگتر از آن .
 - ۳ - انکشاف شبکات تکائفی دولتی درجه ۲ و ۳ ترانگو لسیون و نیولمان غرض کنترول جیو دیزی نقشه های توپو گرافی و کدستری .
 - ۴ - جهت عملی ساختن ریفرم ارضی و اصلاحات آن تسریع امور کدستری با اصول های جدید با استفاده از فوتو برداری هوایی و فوتو گرامتری .
- برای عملی ساختن مسائل فوق الذکر باند بردن قوه تولیدی موسسه همه ساله باندازه تقریبا ۱۰ فیصد پیشبینی میگردد . ضمنا در هفت سال قریب خاصنا شعبه جیر دیزی بیشتر انکشاف خواهد کرد چه حجم تولیدات در اخیر یلان هفت ساله باندازه ۲ و ۳ دفعه و از متباقی شعبات به اندازه ۱٫۳ و ۱٫۴ دفعه نسبت به سال ۱۳۵۵ بلند خواهد رفت .

ریاست آمادگی ضد حوادث

ریاست به صفت مرکز انسجام تعاون غرض مبارزه با حوادث در جهت تهیه غذا و البسه الی اعاده شرایط نورمال زندگانی مصیبت رسیدگان و اعمار مجدد منازل رهاش و زمینهای تخریب شده شان اقدامات لازمه بعمل آورده و هیئت‌های مختلط مشتمل بر مامورین ریاست آمادگی ضد حوادث یکتعداد انجیران و مهندسین ریاست شهر سازی و مسکن وزارت فواید عامه با مشاور اداره انسجام تعاون ملل متحد غرض مبارزه با حوادث جهت مشاهدات و تثبیت خیابارات وارده و مطالعه امکانات امداد عاجل و اعیار مجدد بولایات مختلف کشور اعزام گردید.

پس از حصول راپور مشاهدات هیئات های فوق الذکر و مواصلت راپور هیئای تحریری از ولایات آسیب رسیده وزارت جلیله داخله در زمینه امداد به اهالی مصیبت رسیده، ریاست آمادگی ضد حوادث تدابیر ذیل را اتخاذ نمود.

۱- تدابیر عاجل و فوری غرض اعانت مصیبت رسیدگان الی اعاده شرایط نورمال زندگانی آنها ضروریات عاجل مصیبت رسیدگان عبارت از سر پناه موقت، خوراکه کار و البسه تعاون فوق الذکر بشکل تقدیر و یا جنس از طرف این ریاست به ولایات مختلف کشور به اسرع وقت انتقال داده شد تا به تشخیص مقام ولایات آسیب رسیده توسط

الف: درساحه پامیرات ولایت بدخشان برفباری های شدید قبل از وقت درسال ۱۳۵۵ باعث تلفات مواشی گردیده و اهالی آنجا رابه قلت مواد خوراکه و علوفه برای حیوانات مواجه ساخت که بالاخر از طرف این ریاست تعاون ذیل صورت گرفت:

امداد نقدی:

مبلغ پنجاه هزار افغانی جهت خریداری مقداره تن کنچاره برای حیوانات مبلغ پنچصد هزار افغانی جهت خرید البسه و غیره مصارف.

امداد جنسی:

- ۱- مقدار ده تن گندم
- ۲- مقدار بیست تن گندم
- ۳- تعداد پنچصد تخته کمپل
- ۴- تعداد یک هزار جوړه پاپوش

امداد جنسی:

برای طلاب بی بضاعت معارف ولایت بدخشان تعداد یک هزار جوړه پاپوش:

ب: درسال ۱۳۵۵ حوادث ناشی از تکانهای زلزله در ولسوالی خلم ولایت سمنگان باران های شدید و سیلابهای مدهش که در اکثر ولایات افغانستان بوقوع پیوست باعث تلفات جانی، مالی، تخریب منازل رهایش و زمینها زراعتی یکتعداد اهالی گردید.

پس از امداد های محدود و موقت که از طرف جمعیت افغانی سره میباشند به اسبب رسیدگان مذکور صورت گرفت بدوام آن این

ریاست آمادگی ضد حوادث

ولایت تخار :	هیئت های متعدد مصیبت رسیدگان
کمیل ۱۰۰۰ - تخته	توزیع گردد .
یاپوش ۱۰۰۰ - جوره	امداد نقدی
۲ - تدابیر طولانی غرض اعمار مجدد منازل و زمینهای تخریب شده اهالی مصیبت رسیده ولایات کشور :	ولایت هرات ۵۵۰۵۰۰ - افغانی
امداد نقدی :	ولایت نیمروز ۵۵۰۵۰۰ - افغانی
بولایت لوگر غرضی اعمار مجدد نود منزل رهایش انتقال داده شده مبلغ ۹۰۰۰۰۰ افغانی	ولایت هلمند ۲۷۵۵۰۰ - افغانی
بولایت وردک جهت اعمار مجدد ۵۰ باب منزل رهایش مبلغ ۵۷۹۵۰۰ - افغانی .	ولایت فراه ۲۷۵۵۰۰ - افغانی
بولایت غزنی غرض ترمیم اعمار مجدد ۶۹ باب منزل رهایش داده شده مبلغ ۲۶۳۵۱۵ - افغانی	ولایت سنجان ۱۶۵۰۰۰ - افغانی
افغانی	ولایت لوگر ۹۰۰۰۰۰ - افغانی
بولایت هلمند غرض اعمار مجدد ۳۰۰ باب اطاق رهایش داده شده مبلغ ۳۰۵۷۰۰۰ - افغانی	ولایت ننگر هار (کنرها) ۷۰۰۰۰ - افغانی
بولایت فراه غرض اعمار مجدد چهارصد باب اطاق داده شده مبلغ ۴۰۷۶۰۰۰ - افغانی	ولایت بدخشان (پامیرات) ۱۴۰۰۰۰۰ - افغانی
بولایت ارزگان غرض اعمار مجدد ۱۴۵ بسات منزل معادل ۷۹۴ اطاق داده شده مبلغ ۱۰۷۱۰۰۰ - افغانی	امداد جنسی :
بولایت زابل ۷۳۴۸۳ تن گندم جهت اعمار مجدد پنجاه و شش باب اطاق معادل فی تن ۷۵۰۰ - افغانی جمله ۵۵۱۱۲۲ افغانی	ولایت لوگر :
جمله امداد غرض اعمار منازل ۱۰۴۹۸۱۳۷ افغانی	کمیل ۶۰۰ - تخته
۳ - امداد غذایی :	البسه ۱۰۰۰ - جوره
تحت پروژه (۲۰۵۳) امداد غذایی سازمان	ولایت ارزگان :
	گندم مقدار ۴۴۱۲۳۲ تن
	کمیل پشمی ۶۱۰ تخته
	ولایت وردک :
	گندم ۲۶۸۸۰ تن
	کمیل پشمی ۲۴۰ تخته
	البسه ۱۵۰ جوره
	ولایت غزنی :
	گندم مقدار ۲۸۴۸۸۸ - تن
	ولایت بغلان :
	کمیل ۱۷۱۳ - تخته
	یا پوش ۱۷۱۳ - جوره

د افغا نستان کالني

- جهان پروژه فرعي ايجاد ودرجهت نچسات
آسيب رسيدگان ولايات مختلفه کشور افغانستان
گرسنگي واعداد مجدد مناطق تخریب شده
شان الي اعاده شرايط نورمال زندگاني آنها
علاوه بر تعاون نقدي وجنسي فوق الذکر به
يازده ولايت برای مدت ۳-الي ۶ ماه مواد
غذائي عبارت ازگندم، روغن، چای وپسوره
به تفصيل ذيل امداد گرديده است :
- ولايت پروان برای ۱۳۷۲ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۱۱۰۸۸۵۰۴۰- کيلوگرام .
- ولايت سمنگان برای ۷۷۸۵ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۱۸۳۷۰۰- کيلوگرام .
- ولايت بغلان برای ۱۷۱۴ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۱۳۸۵۲۵۴۸۰- کيلوگرام .
- ولايت پکتيا برای ۶۸۳۵ نفر ۵ ماهه مواد
غذائي ۱۱۳۳۸۳۷۲۵۰- کيلو گرام .
- ولايت نيمروزبرای ۲۶۷۴ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۲۱۶۱۱۲۶۸۰- کيلوگرام .
- ولايت وردک برای ۳۱۰۴ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۲۵۰۸۶۵۲۸۰- کيلو گرام .
- ولايت ننگرهار برای ۳۰۰۰نفر ۶ ماهه مواد
- غذائي ۱۲۱۲۳۰۰۰۰- کيلوگرام .
- ولايت زابل برای ۱۳۲ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۱۰۶۶۸۲۴۰- کيلوگرام .
- ولايت بدخشان برای ۵۹۰۰ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۴۷۶۸۳۸۰۰۰- کيلوگرام .
- ولايت تخسار ۲۴۲۵ نفر ۶ ماهه مواد
غذائي ۱۹۵۹۸۸۵۰۰- کيلوگرام .
- ولايت ارزگانف برای ۴۰۴۲ نفر ۴ ماهه مواد
غذائي ۲۱۷۷۸۲۹۶۰- کيلوگرام .
- موادغذائي تخصیص داده شده :**
- ج: تعداد چهارقلم ساغان تخنيکی غرض
سروی مناطق اسيمب رسیده امداد حکومت
سويس برای رياست شهرسازی طور ميجانی
داده شده وقيمت آن بالغ به ۳۰۰۰۰۰ افغانی
ميگردد .
- د : امداد مؤسسات خيريه استراليائي به
اهالی سيغانچي ولايت سمنگان .
- گندم ۸۲۶۰۱۵۴- کيلوگرام
- کمپل ۵۰ تخته
- چای سبز ۳۵ کيلوگرام

ریاست المپیک

و پاکستان بانیم های کلوب عسکری و معارف در ایام جشن جمهوری با اجرای يك سلسله مسابقات پرداختند. همچنان تیم باسکتبال جمهوری مردم چین در سومین جشن جمهوری کشور شرکت و به اجرای مسابقات با تیمهای افغانی پرداخت.

در سومین جشن جمهوری کشور تیمهای نیزه زنی و لایات پکتیا و غزنی بانیم نیزه زنی قوایمکز این ورزش محلی را بنمایش و مسابقه گذاشتند. در ختم هفته تجلیل از تاسیس جمهوری در کشور، رهبر انقلاب رئیس دولت جمهوری افغانستان و رز شکساران افغانی را که در مسابقات با تیمهای خارجی تبارز نموده بودند با مکافات نقدی مورد نوازش قرار دادند. و همچنان در ختم مسابقات از طرف کمیته ملی المپیک تحایفی به تمام هیئت های مهمان تقدیم گردید.

بتاریخ ۲۰ - اسد تیم فوتبال جوانان کابل در اولین جام بین المللی فوتبال منعقدۀ تبریز سهم گرفت و بروز ۱۹ میزان يك تیم والیبالی اتحاد شوروی غرض اجرای مسابقات وارد کابل گشت، بتاریخ ۱۵ میزان تیم فوتبال منتخب کابل بدعوت مقامات ورزشی پاکستان در صدمین سالگرد تولد محمد علی جناح شرکت نموده و متعاقبا به تاریخ ۱۹ میزان يك تیم باسکتبال افغانی بدعوت مقامات

سالیکه گذشت برای جامعه ورزش کشور ما از هر جبهتی نمایانگر تحول کمی و کیفی در ساجه بهپورت بوده از ماه سرطان سال گذشته تا حال چه از نگاه تدویر مسابقات داخلی، چه از نظر میادله هیات های ورزشی و مخصوصا تبارز ورزشکاران مادر رویداد های بین المللی و دستیابی به مدالهای طلا نقره و برنز بمقایسه سالهای گذشته تحرك مطلوب رادر شناسایی کشور مادر سطح جهانی نشانداده است که در اینجا بصورت اجمال نگاه مختصر به رویداد های مهم ورزش کشور میاندازیم.

بتاریخ ۲۶ سرطان مطابق پروگرام ریاست کمیته ملی المپیک بتبارز تجلیل از سومین سالگرد تاسیس جمهوری افغانستان، پروگرام خاصی طرح و تیمهای فوتبال کشور های دوست اتحاد شوروی، هند، ایران، پاکستان و تیمهای منتخب جوانان کابل سومین جام فوتبال جمهوری افغانستان را دایر و تیم اتحاد شوروی مقام قهرمانی جام و تیم منتخب کابل نایب قهرمان جام گردید.

همچنان در دومین جام کشتی جمهوری افغانستان تیمهای پهلوانی کشور های اتحاد شوروی، عراق، و پاکستان سهم گرفته، تیم کابل بمقام سومی جام دست یافت.

همچنان تیم هاکی جمهوری اتحاد آلمان

- ورزشی اتحاد شوروی به آنکشور عزیزت نمود .
- یکی از اقدامات مهمی که ریاست کمیته ملی المپیک در سال ۱۳۵۵ بآن دست زد، دایر نمودن سیمینار ها و کورس های آموزشی ورزشی توسط متخصصان ورزیده داخلی و خارجی بود، تا بدینوسیله سطح آگاهی ورزشکاران افغانی را در تمام جهات بلند برده و ایشان را با نوآوریها و ابتکارات تغییرات و تبدلات در قوانین ورزشی آشنا سازد.
- چنانچه کورسهای یکماهه حکمیت و آموزش در رشته های فوتبال، والیبال، باسکتبال، بکسنگ و شطرنج که بوسیله دانشمندان، این رشته ها دایر شده بود، نتایج مثبتی را بار آورده
- بتاریخ ۲۶ میزان تیم تینیس بازان اتحاد شوروی وارد کابل گردیده به اجرای یسک سلسله مسابقات پرداختند .
- بتاریخ ۳۰ میزان تیم شطرنج بازان افغانی در المپیا شطرنج منعقد لیبا شرکت و در بین سی و چهار کشور شرکت کننده مقام هفتم را بدست آوردند . بتاریخ ۳۰ میزان مسابقات قهرمانی گروپ های دوم و سوم در غازی استدیوم در رشته فوتبال دایر گردید و به تیمهای برنده، جوایز ورزشی اعطاء گردید .
- بتاریخ اول عقرب مسابقات بزرگ بزرگ بزرگ را موسس جمهوریت افغانستان بناغلی رئیس جمهور افتتاح نمودند، در این مسابقات که در دو گروپ بینده ولایت دایر شده بود،
- بیش از یکصد و بیست چاپ انداز حصه گرفته بودند .
- بناغلی رئیس جمهور در روز فاینل مسابقات بزرگ بزرگ نیز حضور بهم رسانیده به چاپ اندازان جامهای قهرمانی و مدالهای ورزشی را اهدا فرمودند .
- بتاریخ ۲۸ میزان یک هیات سه نفری افغانی غرض تبادل افکار و توسعه مناسبات ورزشی بین موسسات ورزشی افغانی و اتحاد شوروی به آنکشور مسافرت نمود .
- بتاریخ ۳۰ عقرب تیم پهلوانی کابل در مسابقات بین المللی پاکستان سه گرفته و به اخذ دومدال طلا، دومدال نقره و به مقام دوم جام پاکستان توفیق یافتند .
- بتاریخ ۶ قوس تیم پهلوانی افغانی در دهمین جام کشتی آریا مبر تهران شرکت نموده باخذ دومدال برنز موفق گردیدند .
- همچنان بتاریخ ۹ قوس تیم هاکی افغانی غرض اجرای یک سلسله مسابقات اعزام هند گردید و بتاریخ ۱۳ قوس تیم پهلوانی افغانی بمنظور اجرای مسابقات وارد مشهد گشت . بتاریخ ۱۴ قوس مسابقات خزانگی گروپ الف فوتبال آغاز و در ختم تورنمنت جامهای قهرمانی و مدالهای ورزشی به برندگان اعطاء گردید .
- بتاریخ ۲۷ قوس مسابقات بکسنگ در ۱۱ کلاس از طرف کمیته ملی المپیک در جمنازیم پو لیختنیک دایر و جوایز ورزشی در ختم مسابقات به قهرمانان کلاسها

در مسابقات چهار مين جام جمهوريت افغانستان
از سال گذشته ادامه داشت با آنهم رياست كميته
ملی المپيك برای آماده گي بیشتر تیمها و
انتخابات آنها بصورت دقيق و تنظيم
پرو گرامهای تمريني ایشان مسابقات آزاد
پهلواني، فتنبال، هاكي، واليبال و با سكتيبال
را دایر و تیمهای منتخب را برای مسابقات
تحت آماده گي گرفته است .

در طول این مدت، يك دستگاه مكمل برای
بخش انانسی های ورزشی از خارج وارد
گردیده و قسماً تجهیزات مورد ضرورت از
بودجه انكشافی دولت تهیه گردید .

در ماه سرطان، عمارت جدید رياست كميته
ملی المپيك که از بودجه انكشافی دولت
تمويل شده بود، تکمیل و مورد استفسار ده
قرار گرفت .

بافشردۀ مطالب فوق می توان گفت که
ورزش در کشور ما روبه انكشاف و توسعه
بوده عزیمت تیمهای افغانی جهت کسب تجربه
بخارج و تماس با تیمهای خارجی در کشور
به پیمانۀ وسیعی صورت گرفته و ورزشکاران
مارابه تجربه های جدید آشنا نموده است.
سال گذشته را از نگاه نتایج مسابقات
بین المللی و شرکت تیمهای افغانی باید سال
طلایی قلمداد کرد، چه در طول این سال ره آورد
تیم مخصوصاً پهلواني ما فوق العاده و
چشمگیر بوده و این امر شاهد آنست که دولت
جمهوری افغانستان با توجه به امر ایجاد فضای
سالم ورزشی برای جوانان تحول بنیادی این

توزیع شد .

بتاریخ ۷ دلو مسابقات زیبایی اندام در
سه قسمت در تالار کابل ننداری دایر و در
پایان به قهرمانان کلاسها کپ های قهرمانی
اهدا شد .

بتاریخ ۱۸ دلو مسابقات پهلواني نوجوانان در
جمنازیم پو لیتخنیک دایر و ازین آنهیاك
تیم سیزده نفری انتخاب گردید .

بتاریخ ۴ حوت بمساعدت كميته ملی المپيك
يك متخصص در قسمت آموزش فنون
مسلكی پهلواني وارد كابل گردید. و يك
کورس آموزشی را برای جوانان افغانی بمدت
يكماه دایر نمود. بتاریخ ۷ حوت مسابقات
قهرمانی شطرنج در چهار گروپ در تالار
ریاست المپيك دایر و در ختم به قهرمان
گروپها، جامهای قهرمانی اهدا شد .

در روز اول حمل ۱۳۵۶ تیم پهلواني
افغانی غرض اجرای يك سلسله مسابقات
به اتحاد شوروی عزیمت نمود و متعاقباً تیم
قتبال جوانان کابل در مسابقات جوانان آسیا
منقطه تهران سهمگرفت .

به تاریخ ۹ ثور ۱۳۵۶ تیم پهلواني افغانی
در چهارمین دور مسابقات بین المللی عراق
عازم بغداد گردید. و عالیترین نتیجه را در
تاریخ کشتنی کشور بدست آوردند. بایسن
معنی که تیم هشت نفری افغانی در مسابقات
بین المللی بغداد به گرفتن پنج مدال طلا
وسه مدال نقره موفق گردیدند .
هرچند آماده گي تیمهای افغانی برای شرکت

رشته راېی ریزی و نتایج آنرا در طول رویدادها مشاهده نموده ایم

جلسات منعقدہ روی مسایل مطروحه در آجندا نقاط نظر مقامات ورزش را روشن نمود .

در قسمت تماس با ساز مانہای بین المللی باید گفت کہ هیات کمیته ملی المپیک غرض سهمگیری در جلسات و فدراسیونہای المپیک مونتر یال در ماه سرطان ۱۳۵۵ بہ کانادا مسافرت نموده ضمن بازدید از نحوه ایسن رویداد بین المللی در کمیته و کنوانسیونہای بین المللی و جلسات کمیته بین المللی المپیک سپہر فتنہ و از دولت جمہوری افغانستان نمایندگی نمودند .

کمیته بین المللی المپیک بہ علت عدم موجودیت یک اساننامہ ثابت مطابق معیار های بین المللی کمیته ملی المپیک را بحالت تعلیق قرار داده بود، در طول سال گذشتہ کمیته ملی المپیک افغانستان اساننامہ جدید این سازمان را مطابق معیار های قبول شدہ تنظیم و بعد از منظوری مقامات ذیصلاح کمیته ملی المپیک افغانستان اساننامہ جدید سازمان پذیرفته شد، کہ باین ترتیب کمیته ملی المپیک در قسمت تماس و روابط با موسسات بزرگ بین المللی ورزش و استحکام کمیته ملی المپیک با ساز مان های وابستہ المپیک جهانی نیز قدمہای را گذاشتہ است .

همچنان رئیس کمیته ملی المپیک افغانی در جلسہ سالانہ کمیته بین المللی المپیک منطقہ اسیان درسا حل عاچ سہم گرفته ضمن توضیح اہداف و مقاصد دولت جمہوری افغانستان مبنی بر توسعہ سپورت در سطح ملی و تماس آن در ساحت بین المللی در

جغرافیای بشری افغانستان

کشور جمهوری افغانستان در نصف کره شمالی تقریباً در وسط براعظم آسیا موقعیت دارد و از لحاظ عرض و طول جغرافیایی این مملکت بین ۲۹ درجه ۲۲ دقیقه و ۵۳ ثانیه و ۳۸ درجه ۲۹ دقیقه و ۲۷ ثانیه عرض البلد شمالی و ۶۰ درجه ۲۸ دقیقه و ۴۱ ثانیه و ۷۴ درجه ۵۱ دقیقه و ۴۷ ثانیه طول البلد شرقی واقع است .

مساحت این کشور را قرار نشنرات ملل متحد ۶۴۷۴۹۷ کیلو متر مربع و یا ۱۵۳۰۰۰۰ میل مربع و قرار راپور ۱۹۷۵ ملل متحد ۶۷۵۰۰۰ کیلومتر مربع و یا ۲۵۰۰۰۰۰ میل مربع .

ولایات افغانستان که از لحاظ نفوس به ترتیب حایز اهمیت بوده و در زامن جدول قرار دارند عبارت اند از ولایت کابل ۱۶۲۲۰۰۰، ولایت پروان ۱۰۵۲۰۰۰، ولایت ننگر هار ۱۰۱۵۱۰۰، ولایت غزنی ۱۰۱۰۰۰، و ولایت پکتیا ۹۰۸۰۰۰۰

مركز نفوس در ولایات افغانستان از ۲۱۰ نفر تا ۲ نفر در هر کیلو متر مربع میرسد که اولی آن ولایت کابل و آخرین آن ولایت نیمروز قرار دارد .

طول اعظمی افغانستان از نقطه شرقی الی نقطه غربی یعنی از دره یولی الی ذولفقار ۱۲۰۰ کیلو متر و عرض آن از نقطه شمالی الی نقطه جنوبی که از خم آب الی کوه های چگائی را در بر میگیرد به ۹۱۲ کیلو متر بالغ میگردد .

کشور جمهوری افغانستان از طرف شمال متصل است به جمهوریت های تاجکستان ، ازبکستان و ترکمنستان اتحاد جماهیر شوروی

وقراز احصائیه اداره مرکز احصائیه که مساحت ولایات ۲۷ گانه را ارائه نموده اند مساحت مجموعی افغانستان را ۶۴۰۲۵۶ کیلو متر مربع نشان داده اند .

قرار همین منبع احصائیه نفوس افغانستان در سال ۱۳۵۵ به ۱۷۰۵۰۰۰ نفر تخمین گردیده است که بدین ترتیب تمرکز نفوس در هر کیلو متر مربع به ۲۷ نفر بالغ میگردد .

بزرگترین ولایات افغانستان از لحاظ وسعت هیلمند با داشتن ۶۲۳۳۶ کیلو متر مربع درجه يك فراه با داشتن ۵۹۱۴۶

بزرگترین ولایات افغانستان از لحاظ وسعت هیلمند با داشتن ۶۲۳۳۶ کیلو متر مربع درجه يك فراه با داشتن ۵۹۱۴۶

بزرگترین ولایات افغانستان از لحاظ وسعت هیلمند با داشتن ۶۲۳۳۶ کیلو متر مربع درجه يك فراه با داشتن ۵۹۱۴۶

جغرافیای بشری افغانستان

از طرف غرب به کشور ایران از طرف شرق و جنوب به پشتو نستان و بلوچستان از طرف شمال شرق به ولایت سکیا تا چین محدود میگردد .

سرحدات افغانستان :

خط پامیر :

خط سرحدی ایکه از دوره پولی الی جهیل ویکتوریا (ذورکول) امتداد یافته و در سال ۱۸۹۵ تثبیت گردید بنام خط سرحدی پامیر یاد میگردد .

خط امیر شیر علیخان :

خط سرحدی شمال افغانستان که از جهیل ویکتوریا زور کول دریای آمو تا خم آب میر سد بنام خط سرحدی امیر شیر علی خان موسمی است این خط سرحدی ۱۸۰۰ کیلو متر طول داشته در سال ۱۸۷۳ توسط نمایندگان روسیه ، انگلستان و افغانستان به صورت یک کمسیون مشترک تثبیت گردید .

خط ریجوی :

خط سرحدی شمال غربی که از خم آب الی دره ذالفقار بشکل یک خم قوسی امتداد یافته بنام خط ریجوی یادشده و در سال ۱۸۸۴ تثبیت گردید .

خط فخری :

خط سرحدی افغانستان که از دره ذالفقار تا کوه سیاه امتداد می یابد در سال ۱۹۳۵ تثبیت شده و بنام خط فخری موسمی است .

خط مکمهن :

در سال ۱۹۰۲ خط سرحدی

جنوب غربی افغانستان که از کوه سیاه ده تا کوه ملک سیاه امتداد می یابد تثبیت شده و بنام خط مکمهن یا مکمهن یاد میگردد . ۹۰ میل طول .

خط دیورند :

خط سرحدی شرقی و جنوبی افغانستان که از کوه ملک سیاه تا جنوب شرق کوتل واخجیر امتداد مییابد در سال ۱۸۹۲ بطور یکجا نه تثبیت گردید .

خط شمال شرقی :

این خط سرحدی که از دره یولی الی کوتل کلک (جنوب شرق کوتل واخجیر) امتداد دارد بنام مرز شمال شرقی یاد شده در سال ۱۹۶۴ به صورت فنی بانصب پلرها علامه گذاری و تثبیت گردید .

سرحدات امروزی افغانستان که روی نقشه های امروزی ترسیم شده است کمتر از یک قرن از تثبیت آنها نمیگذرد تثبیت سرحدات نقش مستقیم همسایه ها از طرف غرب ایران از طرف شمال روسیه تزاری و از طرف جنوب و شرق هند با حکمیت مرالک دقتزمانند انگلستان و روسیه تزاری دخیل بود . این دخالت ها که روی اغراض سورت میگرفت در تثبیت سرحدات پرابلم های سیاسی را بین دو دولت همسایه بوجود آورد .

با در نظر داشت موضوعات سیاسی در نیمه دوم قرن نوزده افغانستان بتدریج به شکل وچوکات سیاسی که فعلا در نقشه سیاسی آسیای مرکزی مشاهده میشود تبدیل

گڼت .

تشکيلات اداري افغانستان :

مساحت فعلی کشور بنا بر وسعت و بادرنظر داشت يك سلسله اصلاحات در شئون مختلف حيات اجتماعي و اقتصادي مردم افغان نستان از جانب ساز مانهای دولتي در بخش نظامي اداري کشور جهت تنظيم بهتر امور عامه و دولتي و رفع مشکلات از نظر بعد مسافه برای حل و فصل موضوعات مختلف و نیز در قسمت تطبیق پلانهای نافع اجتماعي ، اقتصادي و غیره اصلاحات حکومت های مختلف لازم دید تا طبق همین مامول افغانستان را به تقیاط مختلف اداري تقسیم کند تا جائیکه از تاریخ برمی آید تشکيلات اداري افغانستان بصورت تنظيم یافته تر ابتدا در زمان امیر عبدالرحمن خان صورت گرفت و بعدا نظریه نیاز دولت تغییرات مهم در آن رونما گردید تا اینکه امروز بشکل دقیق تری این تقسیمات اداري عملی گردید . در اینجا به صورت اختصار تقسیمات اداري افغان نستان از زمان امیر عبد الرحمن تا امروز شرح میگردد .

تقسیمات اداري افغانستان از زمان امیر عبد الرحمن خان به شش ولایت ذیل چنین بوده است .

- ۱ - ولایت ترکستان افغانی
 - ۲ - ولایت بدخشان توام با واخان
 - ۳ - ولایت هرات
 - ۴ - ولایت قند هار
 - ۵ - ولایت فراه
 - ۶ - ولایت کابل
- کابل به حیث پایتخت و سایر ولایات توسط نایب الحکومه که از طرف خود امیر انتخاب میگردد اداره میشد . ولایات به نوبه خود به نواحی خورد و بزرگ تقسیم میگردد .
- در زمان اعلیحضرت امان الله خان تعدیلات در تقسیمات ملکیه افغان نستان بعمل آمد . چنانچه در نظر منامه تقسیمات ملکیه افغانستان سال ۱۳۰۲ چنین شرح گردیده است .
- افغانستان در سال ۱۲۹۹ به پنج ولایت و چهار حکومت اعلی به ترتیب ذیل تقسیم شده بود .
- ۱ - ولایت کابل .
 - ۲ - ولایت قندهار .
 - ۳ - ولایت هرات .
 - ۴ - ولایت ترکستان .
 - ۵ - ولایت قطن و بدخشان .
- ۱ - حکومت ، اعلی سمت مشرقی .
 - ۲ - حکومت اعلی سمت جنوبی .
 - ۳ - حکومت اعلی فراه .
 - ۴ - حکومت اعلی میمنه .
- ولایات تحت اداره نایب الحکومه ها و حکومت اعلی توسط حاکم اعلی و نایب الحکومه

جغرافیای بشری افغانستان

کابل که بنام والی گفته میشود اداره می‌شد . ولایات و حکومت های اعلی بنزبه خود به تقسیمات اداری کوچک مانند حکومت های کلان و حکومتی ها و علاقه داری منقسم میگردد و از لحاظ اداره حکومت کلان حکومتی ها را و حکومتی ها علاقه داری ها را تحت اداره داشت .

علاقه داریهای که از جمله واحد های کوچک اداری محسوب میشدند از قریه های متعدد متشکل بودند امور اداری علاقه توسط علاقه دار و امور اداری قریه ها توسط یک یادو نفر قریه دار اجرا میگردد . حکومتی ها به سه درجه اقسام یافته بود ، اول - دوم - سوم و علاقه داریهای بدرجه اول و دوم تقسیم میشد .

در زمان اعلیحضرت محمد نادر خان در تقسیمات ملکیه ولایات افغانستان نیز تقریبات بشرح ذیل بعمل آمد .

- ۱ - ولایت کابل .
- ۲ - ولایت خندهار .
- ۳ - ولایت هرات .
- ۴ - ولایت هزار شریف .
- ۵ - ولایت قطن و بدخشان .

- ۱ - حکومت اعلی سمت مشرقی
- ۲ - حکومت اعلی سمت جنوبی .
- ۳ - حکومت اعلی فراه و چخانسور .
- ۴ - حکومت اعلی میمنه و حکومت مستقل ازگون ، آمر ولایت کابل بنام والی وسایر ولایات به عنوان نایب الحکومه و حکومت های اعلی بنام حاکم اعلی خطاب میشدند و

در عین زمان مانند سابق این تقسیمات اداری به تقسیمات اداری کوچک تر یعنی دوازده حکومت کلان و ۱۴۰ حکومت ثالثه و ۱۶۳ علاقه داری تقسیم میگردد .

به تعقیب یک سلسله اصلاحات که در امور مختلفه افغانستان از جانب سا زمان دولتی روی دست گرفته شد در سال ۱۳۴۳ تشکیلات اداری جدید تدوین و تشکیلات سابقه ملغی قرار داده شد درابتدا یعنی در سال ۱۳۴۳ افغانستان به ۲۹ ولایت و یک سال بعد از آن به ۲۸ ولایت تقسیم گردید اما از زمان نظام خجسته جمهوری یعنی سال ۱۳۵۲ با بنظر افغانستان به ۲۷ ولایت تقسیم گردیده است که به این اساس در افغانستان به صورت فعلی ۳۲۵ واحد اداری وجود دارد که شامل ۲۷ ولایت و ۵ لوی ولسوالی ۱۷۵ ولسوالی و ۱۱۸ علاقه داری میباشد .

جدول صفحه مابعد ۲۷ ولایت افغانستان را با مراکز اداری آنها و تعداد لوی ولسوالی ولسوالی و علاقه داری نشان میدهد .

ولایات منحیث یک واحد اداری بزرگ بنا بر اصطلاح جغرافیاییه یک حوزه رسمی را تشکیل داده که از همین حوزه رسمی روابط بین واحد های خورد تر جهت انسجام امور اداری و غیره تنظیم میشود .

نظام اداری ولایات به درجه های یک دو و سه و سه تصنیف شده و همچنان ولسوالی ها به درجه های یک - دو سه و چهار تقسیم بندی گردیده است که درجه بندی تا اندازه زیاد

جغرافیای بشری افغانستان

اسم ولایات:	مساحت به کیلو متر مربع	سرکروایت	مساحت به کیلو متر مربع	تعداد لوی ولسوالی	تعداد ولسوالی	تعداد ممالک ولسوالی
ولایت کابل	۲۲۱۰	کابل	۱۴۰	۰۰۰	۸	۶
ولایت پسران	۱۱۳۶۷	چارکار	۱۸۱	۰	۸	۸
ولایت وردک بدان	۲۲۱۹	بدان شهر	۳۰۱	۰۰۰	۰	۰
ولایت نوکمر	۱۰۰۰۱	پسل علم	۱۰۰۶	۰۰۰	۳	۲
ولایت لغمان	۳۲۷۱۷	غزنی	۳۱۸	۱	۱۰	۱۲
ولایت پکتیا	۱۷۷۷۲	کونړ	۲۲۰	۲	۱۱	۱۱
ولایت ننگرهار	۱۰۰۸۸	جلال آباد	۱۰	۱	۱۰	۱۰
ولایت لغمان	۱۷۲۳	پستلرام	۰۲۴	۰۰۰	۱	۱
ولایت بدخشان	۴۰۸۸۶	فیروز آباد	۳۱۰۰	۰۰۰	۳	۲
ولایت تخار	۱۴۳۱۶	تاقتان	۱۰۹۳	۰۰۰	۶	۵
ولایت پکتیا	۱۷۱۱۸	پکتیا	۱۰۹۸	۰۰۰	۶	۰
ولایت کنړ	۷۲۱۷	کنړ	۲۰۱	۰۰۰	۱	۱
ولایت ننگرهار	۱۱۱۳۹	ایک	۳۱۲۷	۰۰۰	۶	۱
ولایت پکتیا	۱۴۱۸۲	خاران	۱۸	۰۰۰	۶	۳
ولایت جوزجان	۲۱۱۱۷	ننګرهار	۲۷۰۰	۰۰۰	۳	۱
ولایت تخار	۲۱۳۲۶	پستیا	۳۱	۰۰۰	۷	۵
ولایت بادکوبه	۲۱۶۷۸	قندهار	۲۷۷۰	۰۰۰	۵	۱
ولایت هرات	۳۸۷۱۹	هرات	۱۱	۰۰۰	۷	۱
ولایت نزاره	۰۹۱۱۶	نزاره	۳۰۳۰	۰۰۰	۱	۲
ولایت نسرور	۱۱۷۲۰	زرپنج	۱۰۰۱	۰۰۰	۱۱	۱
ولایت هلمند	۱۱۳۲۶	لنګرګاه	۱۰۰۱	۰۰۰	۸	۰
ولایت کندهار	۱۱۳۶۸	کندهار	۲۶۱	۰۰۰	۲	۰
ولایت زابل	۱۷۰۷۱	زابل	۱۱۱	۰۰۰	۸	۳
ولایت ارزگان	۱۸۹۳۹	ننګرهار	۱۶۶۷	۰۰۰	۱۱	۰۰۰
ولایت نسرور	۳۸۷۰۷	پستیا	۱۱۷۹۱	۰۰۰	۶	۱
ولایت پامپان	۱۷۰۰۷	پامپان	۱۱۷۸	۰۰۰	۸	۲
ولایت کنړ	۱۵۷۸	ننګرهار	۱۴۰	۰۰۰	۷	۱

۳ - ولسوالی ها :

ولسوالی ها اساس تقسیمات واحد های اداری افغانستان محسوب میشوند هر ولسوالی دارای یک مرکز اداری و قریه های اطراف آن میباشد. ولسوالی که در راس یک ولسوال قرار دارد نزد والی و یا لوی ولسوال مربوط مسئولیت دارد.

نظر به تشکیلات فعلی در حدود ۱۷۵ ولسوالی در سر تا سر مملکت وجود دارد.

۴ - علاقه داری :

علاقه داری ها نیز شامل یک مرکز اداری و فراء مربوط میباشد. علاقه دار در برابر ولسوال - لوی ولسوال ریا والی مربوط خویشی مسئولیت دارد. فعلا ۱۱۸ علاقه داری در سر تا سر کشور وجود دارد.

در هر ولایت رئیس اداره محلی والی ها میباشد که طبق مقررات مقرر میگردد در هر ولایت باقی نماینده های قوه اجرا نیه از وزارت های مختلف تحت اثر والی که نماینده بزرگ قوه اجرا نیه میباشد اجرای وظیفه میکنند. والی ها نزد وزارت داخله در اجرای امور ایشان مسئولیت دارند. اراضی علاقه دارها ولسوالی ها و لوی ولسوالی ها به قریه و دهات منقسم بوده و در هر دهه یک نفر ملک انتخاب میگردد.

نفوس افغانستان :

در حال حاضر در حدود چهار ملیارد نفر در روی کره ارضی زندگی میکنند. اما کثافت و تراکم نفوس در مناطق مختلف کره زمین از هم اختلاف می پذیرد. بطوریکه در مناطق

بر اساس تعداد نفوس وساحه جغرافیایی ولسوالی ها صورت گرفته است. وهم اداره قبیله های کوچی بهر علاقه دارینها ولسوالی ها ولوی ولسوالی ها مربوط میباشد. واحد های اداری افغانستان بچهار نوع تقسیم شده اند.

۱ - مرکز ولایت :

مرکز ولایت شهر عمده ولایت (شازوالی) بایک تعداد قریه های جوار آن احتوا میکند معمدا ساحه بعضی از مراکز ولایات مانند کابل، کندهار، هرات، مزار شریف، جلال آباد و میمنه در واقع محدود به حدود بشازوالی شهر میباشد. ضمنا مراکز ولایت مقام اداری ولایت است که فعالیت های تمام واحد های کوچک اداری لوی ولسوالی ولسوالی و علاقه داری از آنجا نظارت میشود.

۲ - لوی ولسوالی :

لوی ولسوالی هانیز مانند مراکز ولایت دارای یک مرکز اداری و بعضی قراء محول آن میباشد که مستقیما زیر اداره این مرکز قرار دارند. لوی ولسوالی ها مانند مراکز ولایات از نقطه نظر سلسله مراتب اداری واحدهای کوچک اداری خویش را نظارت میکند. تعداد لوی ولسوالی ها به د بالغ میگردد و ازین لوی ولسوالی کاپیسا (محمود رافی) مربوط ولایت پروان - لوی ولسوالی کتواز (زرغون شهر) مربوط ولایت غزنی - لوی ولسوالی شینوار (غنی خیل) مربوط ولایت ننگرهار، لوی ولسوالی ارگون ولوی ولسوالی خوست مربوط ولایت پکتیا.

مینما یږد این عوامل یعنی موجودیت آب خاک واقلیم به منظور پیشبرد امور زراعتی از عوامل عمده توزیع نفوس بشمار رفته و بنابراین مناطق ساحلی وادیهاودلتناهای دریاها ویامناطق که رطوبت طبیعی کافی دارندحتی همین اکنون نیز از پر نفوس ترین مناطق جهان بشمار میروند. مناطق جنوب شرق آسیا و نواحی متفرق در هند - چین - امریکای - جنوبی و افریقا مشالهای عمده آن را احتواء مینمایند (در افغانستان نیز تراکم نفوس در مناطق که دارای آب و هوای مساعد می باشد. بیشتر است چنانچه متراکم ترین نقطه افغانستان در ولایت کابل، پروان، لوگر، ننگرهار، کندز و پکتیا بوده و برعکس در ولایات نیمروز، هیلمند، فراه، غور، بدخشان و بادغیس حداقل نفوس زیست دارند. اگر چه از قرن ۱۸ بعد انکشاف منابع موصلات، تجارت و بالاخره استفاده از معادن به پیمانها وسیع تاثیر این عامل را تقلیل میدهند اما باز هم ممالک چون افغانستان که بیش از ۸۳ فیصد نفوس آن به زراعت و فعالیت های مربوط به آن اشتغال دارند از عوامل عمده و توزیع نفوس بشمار میروند.

فردم این کشورتیز بنوبه خود در تغییر اوضاع طبیعی تا اندازه که شرایط و مراحل تکامل بشری اجازه داده است سعی بعمل آورده اند از آنجا ٲیکه ساختمان محیط فیزیکی نوعیت اقلیم و خصوصیات هایدروگرافی مناظر و محل رهايش را برای زیست اهالی آماده مینسازد بنابراین دره ها وادیها و حوزة

دشتی برای هزاران کیلو متر مربع اثری از انسان مشاهده نمیشود در حالیکه بعضی مناطق دیگر کره ارض بیش از یک هزار نفر در هر کیلو مترمربع آن زیست میکنند. باین ترتیب تقسیم و توزیع نفوس را برای تمام جهان ویا یک منطقه مشخص میتوان موجودیت عوامل مختلف فیزیکی و اقتصادنا دی دانست عوامل فیزیکی شامل موقعیت بر جستگی ها و نوعیت اقلیم میباشد که تاثیر آن در تمام مناطق کره ارض ودر هر وقت به مشاهد می رسد. اختلاف بارز در این عوامل از یک ناحیه به ناحیه دیگر بصورت مستقیم و غیر مستقیم طرز استقفا ده، انسان را از منابع کره ارض تغییر میدهند. در عوامل نوع دوم که بر تقسیم و کثافت نفوس موثر میباشد منابع طبیعی کره ارض از قبیل معادن، آب خاک، نبات و حیوانات شامل میباشد. اما بر عکس عوامل نوع منابع طبیعی در تمام مناطق کره ارض بمشاهده نمیرسد. باین ترتیب در قسمت توزیع نفوس مناطق دارای منابع سرشار طبیعی در صورتیکه انسان ازان برای رفع ضروریات خویش استقفا ده نماید حایز اهمیت میباشد اما باید گفت که عامل عمده توزیع نفوس در قسمت عوامل اقتصادی که فوقا تذکار یافت تا قرن ۱۸ زراعت و عوامل مربوط به آن بوده است. همین اکنون نیز در ممالک چون افغانستان که اقتصاد آنها بر زراعت متکی بوده و سهم قسمت اعظم نفوس از این راه امرار حیات

جغرافیای بشری افغانستان

میباشند ناگفته نباید گذاشت که اکثریت شهر های پر نفوس افغانستان نیز در این دو منطقه فوق موقعیت داشته مراکز فعالیت اقتصادی فرهنگی و صنعتی کشور را بوجود آورده اند البته مناطق فوق الذکر با داشتن نوعیت خاک، موجودیت آب برای زراعت و اقلیم مساعد نفوس بیشتر را بخود جلب کرده عامل موثر در توزیع نفوس آنها بشمار میروند زیرا استقرار توسعه و رشد جوامع بشری با مساعدت وعدم مساعدت شرایط طبیعی مانند ارتفاعات، پستی ها، اقلیم و وفرت آب و انواع نباتات ارتباط داشته و وقتی نتیجه بهتری ازان متصور میگردد که نوعیت خاک آن برای زراعت مفید بوده و در پهلوی آن عوامل دیگر مورد ضرورت نیز مساعد باشد از خاک مخصوصا در نواحیکه دارای اقلیم مساعد باشند، و حتی سه بار حاصل برداری صورت می گیرد. از این جهت خاک در تجمع نفوس نقش مهم بازی میکند. و این امر موجب گردیده است که تمرکز نفوس در نواحی شرقی افغانستان قوس صودی را پیماید مثلا :

های مختلف کشور از زمانه های خیلی قدیم محیط مساعدی را برای استقرار گروه های مختلف مردم آماده ساخته و مراکز مختلف اجتماعی کشور را بوجود آورده اند . بصورت عمومی ارتفاعات و مناطق کوهستانی به نسبت داشتن اقلیم نامساعد بود باش انسانها را ناممکن میسازد و بنا بران چون قسمت زیاد افغانستان را کوهستانات و سطوح مرتفع اشغال کرده لهذا تمرکز نفوس در این قسمت ناچیز بوده است باوجود آنهم عده از نفوس که به صورت پراکنده و به حالت نیمه موقمی (قسمت اعظم آنها به حیات شبانی مصروف اند) در این نقاط بود و باش دارند . مناطقیکه بین ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارند شامل حوزه های وسیع و نسبتا هموار میگرددند که تعداد زیاد نفوس را بخود جلب کرده و اکثریت آنها به زراعت و باغداری و همچنان تربیه مواشی مشغول میباشد . در مناطقیکه کمتر از ۱۰۰۰ متر ارتفاع داشته شامل حوزه های وسیع و هموار میگرددند تمرکز نفوس به حد اعظمی رسیده و اکثریت اهالی آن به زراعت و مالداری مشغول

ولایت	مساحت	درجه	تعداد نفوس	درجه	کثافت نفوس
کابل (۱)	۴۷۲۰	۲۵	۱۴۶۲۲۰۰۰	۱	۳۱۰ - ۱
پروان	۱۱۳۶۷	۲۱	۱۱۵۲۲۰۰۰	۲	۱۰ - ۲
لوگر	۴۴۰۹	۲۶	۳۱۴۴۰۰۰	۲۱	۷۱ - ۴
ننگرهار	۱۸۶۲۶	۱۳	۱۱۵۱۲۰۰۰	۳	۶۲ - ۴
کندهز	۷۹۲۷	۲۳	۴۶۰۰۰۰	۱۰	۵۹ - ۵

آب، دریا، چشمه، کاریز وغیره، نیز تا اندازه زیادی نفوس بشري را بخود جلب کرده از ازدیاد و تراکم جمعیت بیشتر منوط و مربوط به وفرت آب و حاصل خیزی همان منطقه میباشد. تجمع نفوس در تمام سواحل دریا های افغانستان بنابر موجودیت همین عامل صورت گرفته است آنهم در سواحل دریا هائیکه از آن استفاده زراعتی و اقتصادی آبیاری، ماهی گیری، طلا شوئی و تسمیلات تاسیس فابریکه های برق آبی امکان پذیر باشد مثلا سواحل دریای کابل با معاونین آن دریای هریرود، دریای هیلمند معاونین آن دریای امو و معاونین سمت چپ آن خصوصا دریای کوچکه و کندز و سایر دریا های افغانستان شامل پر نفوس ترین نقاط افغانستان میگردد.

بهر صورت باستناد شواهد تاریخی و

جغرافیایی افغانستان مانند سایر نقاط حاصل خیز و زراعتی آسیا نسبت داشتن وادیهای سر سبز دره های شاداب و اراضی وسیع از زمانه های بسیار قدیم نفوس بشري را بخود جلب نموده و تعداد کثیری از مردم در نقاط

(۱) اگر چه در افغانستان ولایت کابل از لحاظ تراکم نفوس درجه اول را جایز است اما عامل عمده تراکم نفوس را در ولایت کابل خصوصا در شهر کابل بیشتر موقعیت اداری تجارتی و صنعتی آن تشکیل میدهد تا حاصل خیزی اراضی زراعتی.

جغرافیای بشری افغانستان

شماره سال هرس	تعداد نفوس	تمرکز نفوس در فی کیلو متر مربع
۱ - ۱۳۱۵	۱۰,۹۷۲,۰۰۰	۱۶,۹۲
۲ - ۱۳۲۹	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۱۵
۳ - ۱۳۳۶	۱۳,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۲۹
۴ - ۱۳۴۸	۱۳,۸۰۰,۰۰۰	۲۱,۲۹
۵ - ۱۳۳۹	۱۴,۴۸۴,۰۰۰	۲۲,۳۵
۶ - ۱۳۴۰	۱۴,۶۸۴,۰۰۰	۲۲,۶۶
۷ - ۱۳۴۲	۱۵,۲۴۷,۰۰۰	۲۳,۵۳
۸ - ۱۳۴۵	۱۵,۵۵۰,۰۰۰	۲۳,۹۳
۹ - ۱۳۴۷	۱۶,۳۳۰,۰۰۰	۲۵,۲۰
۱۰ - ۱۳۵۰	۱۷,۴۸۰,۰۰۰	۲۶,۹۷
۱۱ - ۱۳۵۱	۱۷,۸۸۰,۰۰۰	۲۷,۵۹
۱۲ - ۱۳۵۲	۱۸,۲۹۰,۰۰۰	۲۸,۲۲
۱۳ - ۱۳۵۳	۱۸,۸۰۰,۰۰۰	۲۹,۰۱
۱۴ - ۱۳۵۴	۱۹,۲۸۰,۰۰۰	۲۹,۷۵

پلان هاتوق میروود به اشتباهاتی مواجه خواهد ساخت .

بنابر ملحوظ فوق اداره احصائیه مرکزی بسا در نظر داشت اساسات علمی دیمو کرافی در سال ۱۳۵۳ راجع به اجرای سر شماری نفوس با صندوق وجهی فعالیت های نفوس جهانی (یو، ان، اف، پی، ایی) تماس حاصل کرد و به اثر آن در سال ۱۳۵۴ فیصله به عمل آمد تا پروگرام سر شماری نفوس در افغانستان به همکاری صندوق فعالیت های نفوس در سال ۱۹۷۷ و ۱۹۷۸ عملی گردد .

با در نظر داشت پروگرام سر شماری آینده افغانستان و سنجش تخمینی نفوس بر اساس معیار های علمی برای تنظیم اولین

چون عملیه سر شماری نفوس افغانستان به صورت علمی تا قبل از نظام جمهوری عملی نگردیده بود از این رهگذر اندازه مجموع نفوس کلی کشور بصورت موقت تعیین شده نمیتوانست . منابع مختلف و معتبر دولتی در داخل موسسات بین المللی باروش ها و متود های مختلف نفوس کشور را با ارقام متفاوت سنجش و تخمین نموده اند که در پهلوی آن عامل عمده از دیاد نفوس که شامل تولدات و فیات و مهاجرت ها باشد بدرستی تعیین و تخمین شده نمیتوانست بنابراین اساسات دیمو کرافی چنین استنباط میگردد که تنظیم پلانهای اقتصادی و اجتماعی در کشور بدون موجودیت تعداد واقعی نفوس مشکلات زیاددا بیار خواهد آورد و نتایج را که از اثر تنظیم

د افغانستان کالني

- پلان هفت ساله کشور) و برای نیازمندی
 مملکت جهت پیشبرد پلان های انکشافی
 خاصاً پلان هفت ساله کشور حکومت در سال
 ۱۳۵۴ تجویز اتخاذ کرد تا احصائیه نفوس
 افغانستان به شکل علمی و مرتق تخمین و
 تعیین گردد. بهمین لحاظ اداره مرکز احصائیه
 جهت تعیین نفوس افغانستان
 به یک سلسله تخمینات مربوط به نفوس
 کشور برای سال های ۱۳۴۸ - ۱۳۵۴ و
 پیش بینی نفوس را برای سالهای ۱۳۵۵ -
 ۱۳۵۶ یعنی ختم پلان هفت ساله کشور شروع
 به فعالیت نموده و هیئات مرکب از بورد
 اقتصادی ریاست احصائیه
 مرکزی، وزارت های داخله، صحت عامه، مالیه
 و زراعت در زمینه از روش های علمی نمونه گیری
 استفاده نمودند و این نمونه گیری روی
- اساسات ذیل استوار بود :
- ۱- تخمین تعداد مجموع نفوس کشور بر اساس سروی زراعتی سال ۱۳۴۶ .
 - ۲- تخمین تعداد مجموع نفوس با اسناد توزیع تذکره تابعیت سال ۱۳۵۲ .
 - ۳- تخمین تعداد مجموع نفوس کشور بر اساس تعداد مالیه دهان .
 - ۴- تخمین تعداد مجموع نفوس کشور به اسناد سروی دیمو گرافی سال ۱۳۵۲
 - ۵- تخمین تعداد مجموع نفوس کشور بر اساس منابع ملل متحد و سازمانهای بین المللی بالاخره به ملاحظه کلیه اعداد و ارقام منابع متذکره و تخمینهای مرتبه و منظوری مقامات صالحه شاخصهای عمده تعداد نفوس جمهوریت افغانستان الی اجرای سر شماری کامل نفوس قرار آتی تخمین و تعیین گردیده است :

مجموع تعداد نفوس	۱۶۶۶۵۰۰۰ نفر
۱- از جمله تعداد نفوس شهری -	۲۳۹۰۰۰۰ نفر
۲- از جمله تعداد نفوس کوچی -	۲۳۶۰۰۰۰ نفر
۳- از جمله تعداد نفوس کوچی -	۲۴۰۵۰۰۰ نفر
مجموع تعداد نفوس مملکت برای سال های ۱۳۴۸ - ۱۳۵۴ بتفریق نفوس شماری دهاتی و کوچی قرار آتی سنجش و تعیین گردیده است :	
نوعیت نفوس	سال ۱۳۴۷
۱- مجموع تعداد نفوس	۱۶۶۶۵۰۰۰
۲- مجموع تعداد دهاتی	۱۱۸۷۰۰۰۰
۳- مجموع تعداد شهری	۲۳۹۰۰۰۰
۴- مجموع تعداد کوچی	۲۳۶۰۰۰۰
۵- مجموع دهاتی بشمول کوچی ها	۲۴۰۵۰۰۰
۶- مجموع کوچی ها	۲۳۶۰۰۰۰
۷- مجموع دهاتی و کوچی ها	۲۴۰۵۰۰۰

جغرافیای بشری افغانستان

۶ - مجموع تعداد ذکور ۷۵۴۸۰۰۰ ۸۷۶۶۶۰۰۰ ۲۲۰
 ۷ - تعداد اناث ۶۷۶۵۰۰۰ ۷۹۹۰۰۰۰ ۲۴۰
 بدین ترتیب در طی هفت سال گذشته ۱۳۴۸ - ۱۳۵۴ رشد عمومی نفوس - کشور
 با اساس سنجش بالغ بر ۱۷۲۵ فیصد بوده که در سال ۱۳۵۴ ۱۶۷۶۶۰۰۰ نفر
 رسیده است .

سهم نسبی نفوس افغانستان در سال ۱۳۴۷ و سال ۱۳۵۴ قرار ذیل است :

نوعیت نفوس فیصدی اوسط سهم نسبی سهم فیصدی
 رشد سالانه سال ۱۳۴۷

۱ - مجموع تعداد نفوس	۲۳۰	۱۰۰	۱۰۰
۲ - مجموع تعداد شهری	۲۹۰	۱۶۱	۱۶۸
۳ - مجموع تعداد دهاتی	۲۲۰	۸۳۹	۸۳۲
۴ - مجموع تعداد ذکور	۲۲	۵۲۴	۵۲
۵ - مجموع تعداد اناث	۲۴	۴۷۶	۴۸۶

ارقام فوق نشان میدهد که با در نظر گرفتن سرعت رشد وسطی سالانه مجموع
 تعداد نفوس به ۲۳۰ فیصد تعداد نفوس شهری سالانه به اندازه ۲۹۰ فیصد به
 نفوس دهاتی ۲۲۰ فیصد از دیاد می یابد . سهم نسبی نفوس شهری در سال ۱۳۵۴ به
 تناسب سال ۱۳۴۷ از ۱۶۱ فیصد به ۱۶۸ فیصد رسیده است
 ترکیب نفوس در سال های ۱۳۴۸ - ۱۳۵۴ :

بغرض تحلیل و پلان گذاری انکشافی فاسحات اقتصاد ملی ، معارف ، صحیح و موضوع
 مشغولیت قوای بشری مملکت و غیره اداره مرکز احصائیه سنجش ترکیب سن را برای
 سال های ۱۳۴۸ - ۱۳۵۴ طرح و ترتیب داده است که در جدول ذیل وضع و تغییرات
 آن طی دوره مذکور نشان داده میشود :

ترکیب سن	سال ۴۷	سهم نسبی سال ۵۴	سهم نسبی	رشد مطلق ۴۸-۵۴
مجموع تعداد نفوس	۱۴۲۲۲۰۰۰	۱۰۰	۱۶۷۶۶۰۰۰	۲۴۵۲۲۰۰۰
از صفرالی سلسله	۳۰۵۴۰۰۰	۲۱۵	۳۰۵۴۹۰۰۰	۴۴۵۰۰۰
شش ساله	۳۸۰۰۰۰	۲۷	۴۵۸۰۰۰	۸۷۰۰۰
هفت ساله	۳۶۳۰۰۰	۲۶	۴۳۷۰۰۰	۷۴۰۰۰
از ۷ ساله الی ۱۴	۲۶۹۳۰۰۰	۱۹۵	۳۲۰۲۰۰۰	۵۰۹۰۰۰
از ۱۵ الی ۵۹	۷۴۹۷۰۰۰	۵۲۵	۸۷۱۸۰۰۰	۱۲۶۱۲۰۰۰
۶۰ سال بالاتر از آن	۶۲۹۰۰۰	۴۳	۷۳۸۰۰۰	۱۰۹۰۰۰

۴۵ سال	۱۴ - افغانستان	يکي از عوامل وعناصر مهم ديگر که موجب
باید گفت ترکیب نفوس از لحاظ سن به	صورت عموم در انکشاف اقتصادی یک مملکت	ازدیاد نفوس وتحول دیمو کرافنی یک ناحیه
نقش مهم را بازی میکند چه وجود اطفال و	اشخاص معمر در نفوس یک جامعه نفوس غیر	میشود اوسط عمر افراد جامعه میباشد چنانچه
فعال اقتصادی را وانمود میسازد قرار احصائیه	ملل متحد فیصدی اشخاص فعال اقتصادی در	ارقام واحصائیه هائشان میدهد که طول عمر
ممالک پیشرفته ۴۰ فیصد و در ممالک روبه	انکشاف ۲۵ فیصد نفوس را تشکیل میدهد	متوسط انسان هانظر به سابق تغییر کرده
انکشاف غیر فعال اقتصادی که از یک الی	پانزده سال عمر دارند در ممالک روبه انکشاف	است وافزایش قابل ملاحظه را بار آورد
۵۳٫۱ فیصد ودر ممالک انکشاف یافته ۳۵	فیصد را تشکیل میدهد در حالیکه اشخاص	است. مثلا درسال ۱۸۷۰ عمر متوسط انسان
فعال که از پانزده تا ۶۵ سال عمر دارند	در ممالک روبه انکشاف ۴۶٫۹ فیصد و در	ها در اکثر کشور های جهان بیش از چهل
ممالک انکشاف یافته ۶۵ فیصد نفوس	عمومی آنها را تشکیل میدهد	سال نبود ومحض در چند کشور اروپائی چون
عمر متوسط	۱ - جمهوریت متحد مصر	انگلستان سویدن و غیره عمر متوسط بیشتر
۵۲ سال	۲ - جاپان	از این بسود. حالا نکه امروز
۷۰ سال	۳ - پولیند	عمر متوسط انسا نها در ممالک مختلف بسیار
۶۸ سال	۴ - یونان	افزایش یافته است
۶۴ سال	۵ - سودان	چنانچه احصائیه های جدید وموثق عمر
۴۰ سال	۶ - سویڈن	متوسط انسا نها را در ممالک مختلف چنین
۷۷ سال	۷ - ترکیه	وانمود کرده است :
۵۵ سال	۸ - بریتانیا	اسم مملکت
۷۷ سال	۹ - اتحاد شوروی	عمر متوسط
۷۰ سال	۱۰ - هسپانیه	۱ - جمهوریت متحد مصر
۷۰ سال	۱۱ - یوگو سلاوید	۲ - جاپان
۶۰ سال	۱۲ - هند	۳ - پولیند
۴۰ سال	۱۳ - پاکستان	۴ - یونان
۵۰ سال		۵ - سودان
		۶ - سویڈن
		۷ - ترکیه
		۸ - بریتانیا
		۹ - اتحاد شوروی
		۱۰ - هسپانیه
		۱۱ - یوگو سلاوید
		۱۲ - هند
		۱۳ - پاکستان

پخش و تقسیم خدمات صحتی اناس توحید و انسجام امور صحت عامه تطبیق پروگرام های طب وقایوی پیشبرد طب معالجویی - صورت اقتصادی بسویه ولسوالی ها و علاقه داری ها و محلات با ایجاد مراکز صحتی اساسی و مراکز فرعی و سایر خدمات اجتماعی امکان آن را خواهد داد تا تعداد تولدات از دیاد و تعداد وفیات تقلیل یابد و تناسب ضمن فعال اقتصادی بدرجات بلند تر برسد .

بنابر پیشرفت طب وقایوی و معالجویی و پیشرفت در امور زندگی از لحاظ استاندارد حیات و سایر خدمات اجتماعی در نقاط دوردست واکتاف کشور چنین وانمود میسازد که تغییرات بارز در شاخصهای تولدات ، وفیات افزایش وسطی طول عمر نفوس مملکت و تعداد نفوس و تعداد فامیل ها پدید خواهد آمد . چنانچه پیش بینی ها تخمینا تیکه از طرف اداره مسر کز احصا ئیه در زمینه تغییرات نفوس افغانستان صورت گرفته است و از دیاد نفوس افغانستان را که از جهات مختلف در سالهای ۱۳۵۵ تا ۶۱ بعمل خواهد آمد در اینجا بصورت اختصار به آن اشاره مینمائیم .

این پیش بینی بر شاخص های نفوس و اندازه رشد سالیانه منظور شده پیش بینی تعداد نفوس در سال های ۱۳۵۵ - ۱۳۶۱ و ترکیب سن آن قرار آتی تخمین و تعیین گردیده است .

افریقائی و امریکای لاتین حد متوسط عمر یک نفر کمتر از ۴۰ سال بوده در حالیکه حد وسط عمر یک نفر اروپائی و امریکسای شمالی بین ۶۵ الی ۷۰ سال است که بدین لحاظ ساحه فعالیت در ممالک اروپائی و امریکای شمالی و ممالک انکشاف یافته طویل تر بوده و خوبتر میتواند در راه انکشاف اقتصادی مؤثر واقع شوند اما در افغانستان که در جمله ممالک روبه انکشاف می آید وضع طوری دیگری بوده بصورت عموم سال های کار و فعالیت یک نفر به صورت اوسط از ۲۵ تا ۳۰ سال تجاوز نمیکند . پس اکثر مردم که در کشور های انکشاف یافته بدستین فعال عمر خود میروند که بالنتیجه در اثر فعالیت اقتصادی و بالا بردن سطح تولید قادر هستند تا آنچه که اجتماع در راه پرورش و تعلیم و تربیه آنان مصرف کرده طی تجاوز از مدت ۴۰ سال کار و فعالیت یعنی قبل از رسیدن به سن کهنوت جبران نماید و حالانکه در کشور های روبه انکشاف که حد متوسط عمر باشند کان آنها نسبت به ممالک انکشاف یافته کمتر است تعداد زیاد افرادی که بین سنین ۱۵ تا ۴۰ سال هستند تقریباً یک دوران انتقالی را پیموده و به سنین فعال بالاتر عمر نمی رسند از اینرو ممالک روبه انکشاف مقدار هنگفتی از سرمایه های مادی و معنوی خود را که صرف پرورش تعلیم و تربیه جوانان کرده اند استفاده اعظمی بعمل آورده نمیتوانند تا همین صحت عامه و سلامت مردم از طریق

د افغانستان کالنی

نوعیت نفوس	سال ۱۳۵۴	سال ۱۳۶۱	اوسط فیصدی رشد سالانه
مجموع تعداد نفوس	۱۶۷۶۶۵۰۰۰	۱۹۲۱۰۰۰۰	۲۳۵
مجموع نفوس شهری	۲۲۹۰۰۰۰	۲۹۸۴۰۰۰	۲۲۳
مجموع دهاتی به شمول کوچی ها -	۱۴۴۲۷۵۰۰۰	۱۶۶۲۶۰۰۰	۲۲۰
طی هفت سال آینده توقع میرو - که رشد مطلق مجموع تعداد نفوس در حدود ۳ ملیون نفر خواهد رسید که از آنجمله دو آلت ۶۷ فیصد از طریق رشد یا افزایش تعداد نفوس دهاتی ۲۰ر۲ فیصد رشد تعداد نفوس شهری ومتباقی ۱۲ر۸ فیصد رشد تعداد کوچی ها خواهد بود .		عمومی مهاجرت نفوس دهاتی به شهر ها به عوض ۲۹ فیصد به اندازه ۳ر۲۳ فیصد خواهد رسید . سهم نسبی آن نظر به مجموع تعداد نفوس در سال ۱۳۶۱ نسبت به سال ۱۳۵۴ از ۱۶ر۸ فیصد به ۱۷ر۷ فیصد ازدیاد خواهد یاخت .	
سنگش تغییرات سرعت رشد تعداد نفوس شهری و دهاتی باندازه نسبی ذکور و انان در سال های ۱۳۵۵ - ۱۳۶۱ یا ارقام ذیل چنین تخمین گردیده است .		بعد از روی کار آمدن نظام جمهوری و مطابق خط مشی دولت جمهوری در جهت ساکن ساختن نفوس کوچی ها و اصلاحات ارضی يك تعداد نفوس کوچی شامل تعداد نفوس دهاتی گردید . بناء فیصدی نفوس کوچی که به ۲ر۱۷ فیصد بالغ میگردد در هفت سال آینده به ۲ر۱۰ فیصد خواهد رسید .	
نوعیت نفوس سهم نسبی ۵۵ سهم نسبی فیصدی سال ۱۳۶۱			
مجموع نفوس	۱۰۰	۱۰۰	
نفوس شهری	۱۶ر۸	۱۷ر۷	
نفوس دهاتی بشمول کوچی ها ۸۳ر۲ -			
	۸۳ر۳		
از جدول فوق چنین استنباط میشود که تعداد نفوس شهری نسبت تمرکز ق-وای بشری در شهرها ازدیاد یافته و نفوس دهاتی تقلیل می یابد .		هر چندیکه احصائیه گیری مکمل تولدات و فیات در سرا سر کشور به صورت صحیح تعمین نگردیده است اما سالنامه های دیمو گرافیک ملل متحد احصائیه تولدات و فیات يك تعداد ممالک روبره انکشاف را بطورمقایسه وانمود ساخته که ما نیز هیتوانیم رشد طبیعی	
بناء در طی پلان هفت ساله کشور اوسط رشد سالانه نفوس شهری نظر به انکشاف			

جغرافیای بشری افغانستان

نفوس و فیصدی از د ی ا د نفوس افغانستان را به شکل علمی تخمین نماییم .
 احصائیه تولدات و وفیات يك تعداد ممالك روبه انكشاف قرار ذیل است .

بمالك	تعداد تولدات	تعداد وفیات	احصائیه فیصدی
	در فی هزار	در فی هزار	در فی هزار
۱ - الجزائر	۴۴۴	۹۸	۳۱۷
۲ - جمهوریت مصر	۴۱۵	۱۵۱	۲۳۸
۳ - عراق	۲۵۱	۴۱	۲۳۶
۴ - ایران	۴۲۶	۷۷	۲۹۸
۵ - سوریه	۳۲۰	۴۵	۲۷۵
۶ - سیرالانكا	۳۱۹	۸۵	۲۳۴
۷ - تركیه	۴۰۸	۶۶	۲۴۸
۸ - افغانستان	۲۶۰	۱۶۰	۲۳۰

رشد طبیعی

كثافت نفوس افغانستان وولایات

قرار احصائیه اداره مر كسز نفوس افغانستان در سال ۱۳۵۴ به ۲۵۷۰۰۰۰۰ نفر بالغ میگردد که باین اساس كثافت نفوس افغانستان در همین سال به ۲۵۷ نفر در هر کیلو متر مربع بالغ میگردد هرگاه ما كثافت نفوس افغانستان را در سال ۱۳۴۸ مورد مقایسه قرار دهیم می بینیم که نفوس افغانستان در این سال به ۱۴۵۴۰۰۰۰ میرسد و كثافت آن در هر کیلو متر مربع به ۲۴ نفر بالغ میگشت . البته بائیت به خاطر داشت که نفوس افغانستان مانند سایر نفوس ممالك بصورت يك نواخت و به تعداد مساوی در تمام افغانستان منتشر نشده اند . یعنی مناطق وجود دارد که تعداد نفوس آن به صورت بسیار متراکم بوده و بر عکس آن نواحی دیگر هم وجود دارد که تعداد اقل نفوس در آن زیست میکند .

هرگاه به جدول نفوس ولایات افغانستان دقیق شویم می بینیم که يك تعداد از ولایات در جمله ولایات پر نفوس و يك تعداد در جمله کم نفوس و تعداد دیگر در جمله ولایات متفرق السکنه می آید به شرح ذیل :

ولایات پر نفوس که در هر کیلو متر مربع آن بصورت اوسط از ۳۱۰ تا ۵۹ نفر زیست میکند عبارت اند از :

ولایت کابل ، پروان ، لوگر ، ننگرهار ، کندز ولایات کم نفوس افغانستان که شامل ولایت پکتیا ، لغمان ، تخسار ، وردك ، بلخ ، بغلان ، غزنی ، فاریاب بودم و در هر

د افغانستان ولايتونه

۴ - نيمروز	۴۱۷۲۴ كيلو متر مربع	۵۱ تا ۲۳ نفر زيست	۴۱۷۲۴ كيلو متر مربع آن از ۵۱ تا ۲۳ نفر زيست
۵ - بدخشان	۴۰۸۸۶ كيلومتر مربع		دارند .
پنج ولايت كه از لحاظ نفوس بدرجه اول قرار دارد :		ولايات متفرق السكنه افغانستان درخمله ولاياتي شامل ميگردد كه درهر كيلو متر مربع آن از ۲۰ تا ۲ نفر ميرسد واين ولايات عبارت اند از ولايت باميان ، هرات ، سمنگان ، زابل ، كندهار ، جوزجان ، ارزگان ، بادغيس ، بدخشان ، غور ، فراه ، هيلمند ، نيمروز .	
۱ - ولايت كابل	۱۴۶۲۰۰۰ نفر	جدول ذيل پنج ولايات افغانستان را كه از لحاظ مساحت، از لحاظ نفوس واز لحاظ كشافت نسبت به ساير ولايات افغانستان به درجه اول قرار ميگيرد نشان ميدهد . وجدول بعدي واحد هاي اداري بيست وهفت گانه افغانستان را از لحاظ مساحت تعداد نفوس وكشافت نفوس نشان داده و ضمنا درجات هر يك نيز تعيين گرديده است .	
۲ - ولايت پروان	۱۱۵۲۰۰۰ نفر		
۳ - ولايت ننگرهار	۱۵۱۰۰۰ نفر		
۴ - ولايت غزني	۱۱۰۰۰۰ نفر		
۵ - ولايت پكتيا	۹۰۸۸۰۰۰ نفر		
پنج ولايت كه از لحاظ كشافت نفوس به درجه اول قرار دارد :			
۱ - ولايت كابل	۳۱۰ نفر در في كيلو متر مربع		
۲ - ولايت پروان	۱۰۱ نفر در في كيلو متر مربع		
۳ - ولايت لوگر	۷۱ نفر در في كيلو متر مربع		
۴ - ولايت ننگرهار	۶۲ نفر در في كيلو متر مربع		
۵ - ولايت كندز	۵۹ نفر در في كيلو متر مربع		
۱ - هيلمند	۶۲۳۳۶ كيلو متر مربع		
۲ - فراه	۵۹۱۴۶ كيلو متر مربع		
۳ - كندهار	۴۹۳۶۸ كيلومتر مربع		

جغرافیای بشری افغانستان

درجه	گشادتی درجه هر کیلومتر مربع	درجه	تعداد نفوس به هزار نفر	درجه	مساحت به کیلومتر	واحد اداری
۱	۲۱۰	۱	۱۱۶۲	۲۵	۱۷۲۰	۱- پروان
۲	۱۰۱	۲	۱۱۵۲	۲۱	۱۱۳۶۷	۲- پروان
۳	۲۸	۱۳	۲۷۲	۲۲	۱۶۶۱	۳- پروان
۴	۷۱	۲۱	۲۱۱	۲۶	۱۱۰۱	۴- پروان
۵	۲۱	۱	۱۰۱۰	۸	۲۲۷۹۷	۵- پروان
۶	۵۱	۵	۱۰۸	۱۰	۱۷۷۷۲	۶- پروان
۷	۱۰	۲۵	۱۷۲	۲۱	۱۷۳۰	۷- پروان
۸	۱۱	۲۰	۳۲۲	۱۵	۱۷۵۱۵	۸- پروان
۹	۶۲	۳	۱۱۵۱	۱۳	۱۸۳۲۶	۹- پروان
۱۰	۱۰	۱۹	۱۲۱	۵	۱۰۸۸۱	۱۰- پروان
۱۱	۲۸	۱۱	۱۶۸	۱۲	۱۲۳۲۵	۱۱- پروان
۱۲	۲۳	۸	۵۱۵	۱۲	۱۷۱۶۸	۱۲- پروان
۱۳	۵۱	۱۰	۱۶۸	۲۳	۷۱۲۷	۱۳- پروان
۱۴	۱۸	۱۲	۳۰۱	۱۸	۱۱۲۲۹	۱۴- پروان
۱۵	۴۵	۱۳	۱۲۸	۲۰	۱۲۲۸۲	۱۵- پروان
۱۶	۱۶	۱۵	۱۰۸	۱۰	۱۶۲۲۷	۱۶- پروان
۱۷	۱۳	۱	۱۹۲	۲	۲۱۲۲۶	۱۷- پروان
۱۸	۱۶	۱۸	۲۱۸	۱۱	۲۱۶۷۸	۱۸- پروان
۱۹	۱۱	۷	۷۳۲	۱	۲۸۷۱۱	۱۹- پروان
۲۰	۲	۱۷	۳۶۰	۱	۵۱۱۱۶	۲۰- پروان
۲۱	۱	۱۶	۲۴۶	۷	۲۸۷۵۷	۲۱- پروان
۲۲	۲	۲۶	۱۰۱	۱	۱۱۲۲۱	۲۲- پروان
۲۳	۵	۲۱	۲۸۸	۱	۲۱۲۲۶	۲۳- پروان
۲۴	۱۶	۱	۸۰۲	۳	۱۱۲۶۸	۲۴- پروان
۲۵	۱۷	۲۳	۲۱۰	۱۷	۱۷۰۷۱	۲۵- پروان
۲۶	۱۶	۱۰	۱۶۱	۱	۲۸۱۲۱	۲۶- پروان

مسکن ومحل رهائش در افغانستا ن

مناظور يکه انسان به خوراک والېسه نیازمند است برای استقرار واتثبیت در يك نقطه به مسکن نیز نیاز حندی کامل دارد . زیرا سر هاو گرمای شدید حیوا نات درنده وگزنده درنقاط مختلف جغرافیائی عوامل بس مهم بودند تا انسان را وادا شتند تابه تهیه سر پنا اقدام نماید . نه تنها انسانها بلکه حیوانات نیز نسبت شرایط طبیعی به تهیه خانه ها می پردازند اما انسانها از بدویدایش بهتدارکمسکن مبادرت ورزیدندالبته انسانهای اولیه بنا بر نداشتن وسایل کافی به مسکن بسیار ابتدائی که اصلا شکل طبیعی راداشت بسر می بردند . چنانچه انسان هائیکه در اراضی هموار ، دشت ها وتپه ها زندگی میکردند مفاره ها وبسوج ها مساکن آنها را تشکیل میداد وبه همین ترتیب انسانهاییکه در مناطق جنگلی زندگی میکردند بالای شاخه های درختان وزمانیکه درکوه ها زندگی اختیار کرده بودند در مفاره ها امرار حیات میکردند. ازان بعد هر قدر فکر انسان انکشاف کرد ودر استعداد عالی آنها افزایش بعمل آمد بجهان نحو شکل مساکن آنها نیز تغییر نمود. یعنی بعداز طی مراحل انسان ها قادر شدند تابه ساختن کلبه، چادر ، خانه، قلعه، قصر وغیره مبادرت ورزند. عوامل وشرایط طبیعی ومواد که در دسترس آنها قرار دارد دراعمال وساختمان پناه گاه ها رول بارز دارد. چنانکه

میدانیم مواد ومصالح نیز بلوضع طبیعی منطقه ارتباط نزدیک دارد بنابراین مسکن مستقیم و غیر مستقیم تابع وضع طبیعی منطقه میگردد . اگرما مسکن بشری را از لحاظ جغرافیه مورد بررسی قرار دهیم می بینیم تمام مساکن بشری به سه دسته طبقه بندی میگردد .

- ۱- مساکن متحرك ، حیات چادر نشینی
- ۲- مساکن نیمه متحرك ، حیات روستائی
- ۳- مساکن ثابت ، حیات شهرنشینی .

بدیهی است که هر يك از این سه دسته مساکن بنا بر موقعیت منطقه شرایط اقلیمی ونوع مواد ومصالح که در آنجا یافت میشود ارتباط دارد . هر يك از این عوامل طبیعی به نوبه خود بالای اوضاع اقتصادی واجتماعی بشری تأثیر بس مهم دارد .

بنا بران اگر ما اوضاع طبیعی افغانستان را با ارتباط محل رهائش اهالی آن حد نظر بگیریم می بینیم که افغانستان يك کشور کوهستانی است که در عرض البلد نحو سط جغرافیائی موقعیت دارد چون از يك طرف از بحر دور است واز جانب دیگر رطوبت سالانه آن کافی نیست بنا بران این منطقه منحیت

يك منطقه نیمه صحرائی محسوب میگردد پس اشکال محل رهائش اهالی آن مربوط به خصوصیات طبیعی وموادمورد دسترس میباشد. محل رهائش مردم افغانستان نیز به سه دسته یعنی حیات چادرنشینی، حیات روستائی وحیات شهرنشینی طبقه بندی میگردد .

۱ - کوچی ها یا مسکن متحرک :

چنانچه واضح است که در نواحی استپ و صحرا ها نسبت خشکی اقلیم زراعت کمتر صورت میگیرد از آنجا نیکه این اراضی دارای مراتع و چرا گاه ها میباشد باشند گان همان منطقه ناگزیر به تربیه حیوانات می پردازند چون در تمام ایام سال در یک نقطه مراتع یک حال باقی نمی ماند . خصوصا مناطق کوهستانی که نظر بچریان سال و نظر به ارتفاع دارای مراتع جدا گانه و مختلف میباشد . بنابراین شبانان در جر یان سال از یکجا بجای دیگر در حرکت میباشد و در محلیکه علف وجود دارد برای مدتی اقامت اختیار میکند موفعیکه علف آن منطقه به تمام رسید و آب و هوای آن منطقه سرد گردید از آنجا کوچ نموده در نقاط گرم تر سفر مینماید .

یک تعداد کثیر از نفوس بشری که در منطقه های استپ و صحرا هازندگی میکنند به صورت عموم در مناطق معتدله و خصوصا در نصف کره شمالی به نوع زندگی کوچی حیات بسر می برند این اقوام که عموما به مالداری نسبتا کمتر به شغل و زراعت مصروف میباشد در مراکش الجزایر ، حبشه ، مصر ، عربستان عراق ، اردن ، ترکیه ، ایران ، افغانستان و بلوچستان ، در آسیای مرکزی روسیه ، در جمهورییت های غربی آن مانند ازبکستان - قزاقستان ، آذربایجان ، ترکمنستان ، منگولیا

تبت ایالت سنگیانک ، چین ، پامیر ، دامنه های هما لیا امر یکای جنوبی و استرالیا به صورت کم وزیاد زندگی میکند .

یک عده بکار های دیگر خصوصا تجارت نیز اشتغال می ورزند همچنان در دیگر نقاط مانند لوگر ، میدان کوهدامن ، مزار شریف ، قطفن ، پکتیا و جلال آباد این ها بیشتر به تجارت مصروف هستند

کوچی ها در افغانستان نیز در نواحی استپ و صحرا ها اقامت دارند و سر زمین هائیکه ساحه بود و باش این مردم را فرا گرفته است بطور عموم همان مناطق اند که در بالا ازان ذکر بعمل آمد مانند دامنه کوه ها و تپه های جنوب و شمال سلیمان غر ، سپین غسر ، پشتو نستان جنوبی و بلوچستان مرکزی ولایت پکتیا ، ننگرهار ، زابل ، قندهار ، هیلمند نیروز و غیره در ایام زمستان ولایات مرکزی و قسمت از ولایات شمالی کشور در ایام تابستان برای بود و باش اقوام مختلف کوچی مساعد میباشد .

کوچی های افغانستان از اقوام مختلف متشکل است که یکنه تعداد آن در مرکز و شرق مملکت بود و باش داشته و عده دیگر شان که در غرب کشور سکونت دارند . علاوه بر آن یک عده دیگر کوچیها در نقاط مختلف کشور بطور پراگند سکونت دارند .

دافغانستان گالری

کان خود را محفوظ نگاه میدارد و اهالی کوچی که در هنگام روز به کار فعالیت و با حرکت و کوچ از يك نقطه به نقطه دیگر مصروف باشند در هنگام شب به آرامی تمام باسراحت می-پردازند .

چادر نشین هائیکه عموماً در يك فصل سال در يك محل بود و باش اختیار میکنند اکثراً از گروه متجانس متشکل اندکه از لحاظ زبان

نژاد ، عرف و عادات ، عنعنه و دیگر خصوصیات اجتماعی شباهت زیاد در بین ایشان موجود است محل چراگاه های هر قوم معلوم است

يك عده دیگر از اقوام کوچی که اصلاً مالدار نیستند حیات اقتصادی نسبتاً ضعیف تر را دارا میباشند این مردم در ایام اخیر بهار و در شروع تابستان از مناطق گرم سیر به

وادیها و حوزة های نسبتاً سرد تر در اطراف دهات پر نفوس و شهر های ولا یات مختلف کشور چادر میزنند و به شکل درو گری می

پردازند و مردم این کوچی ها را بنام درو گر نیز یاد میکنند . خیمه ها و چادرهای این مردم سیاه نبوده بلکه از تکه های نخی

نسبتاً ضخیم ترتیب یافته است . این مردم حیات خود را از مزد درو گری و تپا دله اموال تسامین میکنند . به همین نسبت غربت همیشه دامن گیر آنها است .

عده دیگری از کوچی ها که اشمای کوچک را برای فروش در پشت انداخته و به مراکز مزدحم بفروش میرسانند .

مردمان چادر نشین که همیشه حیات شان وابسته به تربیه حیوانات است عموماً به تربیه حیوانات مانند اشتر ، اسب ، مرکب ، گاو ، گاو میش ، گوسفند ، بز و مرغ مصروف هستند و هم هر يك از اقوام کوچی بتابشرایط اقلیمی و تناسب وضع حیاتی به تربیه اختصاصی بعضی از حیوانات که فوقاً از آن نام برده شد می پر دازند .

مردم کوچی نه تنها از شیر ، پوست ، گوشت و پشم حیوانات اهلی استفاده مینمایند بلکه برای حمل و نقل نیز آن استفاده میکنند همچنان بعضی از کوچی ها به تربیه حیوانی میکوشند که این حیوان در برابر سرما ، گرمای شدید و تشنگی مقاومت داشته باشند مثلاً اشتر را برای سر زمین های دشت و صحرا و اسب را برای سرزمین های تپه ای تربیه میکنند .

مردم کوچی افغانستان عموماً در چادرها و خیمه ها که بنام (کودی یا غودی) مسمی است بود و باش دارند به صورت عموم رنگ این غودیها سیاه بوده و از رموی بز ساخته میشود این غودیها طوری بافته شده که در هنگام گرما باد کافی بداخل آن عبور کرده میتواند نزد در هنگام بارندگی موقعیکه مرطوب شد باران بداخل آن سرایت کرده نمیتواند .

چادر های کوچی ما در هنگام روز از شمع آفتاب گرم و در هنگام شب از سردی بافتند

طوریکه در بالا ذکر شد کوچیهای افغانستان به اقوام مختلف منقسم گردیده اند و هر یک دارای عنعنات ، رسم و رواج های مختلف میباشدند قرار احصائیه اداره مرکزی احصائیه تعداد نفوس کوچی ها به ۴۰۵۰۰۰۰ نفر میرسد .

برای اینکه ما بتوانیم از عنعنات و طرز زندگی و مشخصات اقوام کوچی ها معلومات در زمینه داشته باشیم محض کوچی های دو ولایت را مورد مطالعه قرار میدهیم .

۱ - کوچی های ولایت ننگرهار :

با در نظر داشت مشخصات اقلیمی ولایت ننگرهار به منزله یک پل بین منطقه گرم و معتدل موقعیت داشته و بدین لحاظ از سالیان متمادی باین طرف تعداد کثیری از مردمان کوچی را که همه ساله در ایام بهار و خزان از طرف شرق و جنوب افغانستان در تردد هستند در خود اجازه داده است در ایام بهار که آب و هوای حوزه روبه گرمی می نهد در دامنه ها و دشت ها علف ها از بین می رود مردمان کوچی مناطق مسکونی شانرا ترک کرده سر زمین غربی و پر علف حوزه سند را پیش میکینند در موقع خزان نسبت سرد شدن اقلیم این مناطق مردم دوباره باین مناطق گرم

برمیگردند ، تازمانیکه تنگی ابریشمین برای رفت و آمد ترافیک باز نشده بود نه تنها مردم کوچی بلکه عراده جات تجارتنی نیز مناطقی حصارک غلجانی ، گندمک ، چگ دک و غیره را طی کرده بحوزه کابل داخل میشدند اما فرصتیکه راه تنگی ابریشمین بروی ترافیک باز شد راه تجارتنی سابق نسبتا اهمیت خود را از دست داد . لیکن با وصف آن این منطقه نسبت داشتن دره های متعدد ، دشت ها و دامان سر سبز و پر علف موقعیت خود را مخصوصا برای کوچی ها از دست نداده قسمت اعظم قبایل کوچی از این راه عبور مینمایند . کوچی هائیکه از این منطقه عبور میکنند متشکل از دو قبیله ، سیاه بهاری و گل بهاری میباشدند که اول الذکر عبارت از کوچی های اند که در اول حوت الی ده حمل از مهربان دره و نواحی شنواز از راه ، خوازه خیل داخلی منطقه خوگیانی شده دوتیه ها و دره های کمبو و دشت و دامان زاوه مدتی را سپری کرده بعدا دامنه سیاه کوه را پیش گرفته داخل برکی خیل ، نکرخیل و بالاخره دشتبهای کلالی و چگدک را طی کرده بسروبی داخل میشوند و سفرشان را بسوی سطوح مرکزی و معتدل ادامه میدهند . این دسته کوچی ها از اقوام مختلف غلجانی ، خضرخیل ، ملاخیل ، آگا خیل و غیره متشکل اند . اکثریت این مردم بمالداری و تجارت تولیدات مواد حیوانی از قبیل روغن پشم ، گوسفند و غیره مشغول اند .

کوچي ها در ولايت غزني :

تعداد کثیر کوچي ها که در ولايت غزني ایام تابستان خود را سپری میکنند عموماً از طرف شرق مملکت به این نقطه می آیند و این کوچي ها بدو دسته تقسیم میشوند که عموماً به تربیه مواشی می پردازند .

حیات روستائی یا نیمه متحرک :

مناطق که بصورت عموم کوهستانی باشند خصوصیات اراضی آن به دره های عمیق تنگ و طولیل و وادیهای کم عرض و حوزه های نسبتاً وسیع تقسیم میگردد .

بنابر شرایط فوق این نوع اراضی برای مسکن روستا مساعد بوده و بصورت عموم حیات روستائی در آنجا بیشتر متمرکز میگردد .

سر زمین افغانستان که يك منطقه کوهستانی را نمایندگی میکند و بیشتر از ۷۰ فیصد حصه آن را کوهستان فراخ گرفته است علاوه بر آن وجود يت آب کافی و اقلیم مساعد و نوعیت خاک خوب باعث گردیده است که در نقاط مختلف سر زمین افغانستان حیات روستائی بیشتر مستقر گردد .

بنا بر آن در سراسر افغانستان در حدود ۱۶۵۰۰۰۰ قریه وجود دارد که بصورت عموم به حیات روستائی بسر می برند و قرار محاسبات دست داشته ۸۵ فیصد نفوس افغانستان را نفوس دهاتی تشکیل میدهد .

قبیله دوم یعنی کوچي های گل بهاری عموماً از ده حمل الی ده نور از این مناطق عبور نموده راه کابل و مناطق راکه آب و هوای نسبتاً سرد دارد پیش میگیرند کوچي های گل بهاری شامل اقوام مختلف میباشدند

این دسته کوچیها عموماً تجارت پیشه بود و احوال تجارتي خود را توسط اشتر نقل میدهند. تعداد تخمینی نفوس کوچي هائیکه در ایام مختلف سال در ولایت ننگر هار بود و باش دارند و یا اینکه از طریق تورخم و پشتونستان به سروبی و ولایت دیگر افغانستان رفته و ایام مساعد را در آنجا سپری مینمایند به ۷۵۵۶۵ نفر بالغ میگردد .

بعباره دیگر تقریباً ۲۱۴۵۵ نفر نفوس کوچي در ولسوالی مهمند دره ۷۸۲۵ نفر در ولسوالی خوکیانی ۶۸۱۶ نفر در ولسوالی شنوار ۴۲۰۰ نفر در ولسوالی کامه ۹۰۰ نفر در علاقه داری چپر هار و بقیه در ولسوالی ها و علاقه داری های دیگر ولایت ننگر هار ایام مساعد را سپری میکنند و بیش از ۳۴ قوم مختلف متشکل اند .

کوچي های آن منطقه طرز معیشت ساده دارند زندگی آنها عموماً از طریق تربیه حیوانات و زراعت تأمین میگردد بر علاوه وجود يك فصل طولانی در زراعت موجب میشود تا کوچي ها بمضای به صنایع دستی نیز مبادرت ورزند .

جغرافیای بشری افغانستان

میگردد. مواد ساختمان در این چنین محلات راسنگ، چوب، و گل تشکیل میدهد. خانه های این منطقه بعضا يك منزل و بعضا دارای دو منزل و حتی در بعضی جاهاسه منزل و چهار منزل بمشاهده میرسد. به صورت عموم خانه های بلند سه منزله و چهار منزله راقلمه ها و برج ها تشکیل میدهد اکثر برج ها برای نگاهبانی و مراقبت اعمار شده و از آنجا به مراقبت محصولات زراعتی خود ها می پردازند در بعضی از این منازل محل برای حیوانات طویله که در همجواری آن قرار دارد وجود دارد اما در بعضی جاها نظریه تعداد و وسعت کله ها دور تر از منازل طویله های بزرگ اعمار نموده اند و به این اساس از حیوانات در موقع شب و در موقع سرما نگهبانسی بعمل می آید. در اغلب دره ها اکثرا بملاحظه رسیده است که بصورت عموم يك قوم که دارای يك نژاد و يك زبان و حتی دارای يك سازمان اجتماعی باشند زندگی میکنند. وضع اجتماعی در دهات کوهستانی افغانستان تا حال بشکل قبیلوی باقی مانده است.

همچنان به صورت عموم این مردمان حیات نیمه موقیمی نیز دارند بتر تیبیکه در هنگام تابستان موقعیکه کمبود علف حس میگردد مواشی خود ها را به نقاط دور تر و مرتفع تر که بنام آغیل یا ایلاق یاد میشود برده در آنجا به کلبه ها و یا خیمه ها برای مدت موقت زندگی اختیار میکنند و در هنگام زمستان دوباره به مسکن اصلی خود بر میگرددند.

موقعیکه يك نقطه جغرافیائی که از لحاظ ساختمان و اشکال اراضی موجودیت آب کافی و اقلیم مساعد و نوعیت خاک خوب بهره مند باشد امکان آن می رود تا آن نقطه برای بود و باش اهالی آماده گردد بنابراین افغانستان در نقاط مختلف در حدود ۱۶۵۰۰ قریه بوده که در هر يك از این قریه ها حیات روستائی را دیده میتوانیم.

چنانچه قبلا ذکر شد توپوگرافی افغانستان در همه نقاط یکسان نبوده یکجا کوهستانی و جای دیگر دشتی و غیره به مشاهده میرسد. روی این اساس ساختمان منازل از لحاظ شکل و همچنان مواد تعمیراتی از هم فرق میکند.

موقعیکه يك نقطه کوهستانی دارای وسعت و پهنای زیاد باشد و از نقطه نظر وفرت آب دائمی بهره مند باشد و در پهلوی آن اقلیم مساعد که در اکثر ایام سال فعالیت های حیات صورت گرفته میتواند در این نقطه است که دهات یکی پهلوی دیگر اساس می یابد و يك سازمان حیات روستائی کوهستانی را که نظریه دهات وادیها فرق دارد بوجود می آورد خانه های این منطقه از هم جدا واقع شده و غالبا دارای حویلی نمی باشند و بصورت عموم خانه درجائیکه نسبتا دارای رطوبت کمتر باشد، امکان آبادی زمین زراعتی در آن کمتر باشد، آب نزدیک آن جریان داشته باشد اعمار میگردد.

همچنان خانه ها در اینگونه دهات گاهی به صورت متفرق و زمانی به صورت مجتمع اعمار

۳۰۵۰ متر وبصورت اوسط ۲۸۰۰ تا ۲۹۰۰ متر موقیعت دارد .

همچنان در ناحیه انجمن ودره های فرعی انجا حیات دهاتی تا ارتفاع به ۳۱۵۰ متر ایلاق بلند میروند . باشندگان مقیمی ایسن مناطق عموما به مالداري وزراعت اشتغال دارند دهکده ها ودهقان خانه ها غالبا به صورت بسیار ابتدایی بقسم کلیه های تاریک یا احاطه های از اجتماع صخره ها ساخته شده کس روی آن را جاگل پوشانیده اند . نقشه این نوع مسکن یا بشکل مدور ویا بشکل ضلع دار ساخته شده است .

ایلاهای مرتفع وبلند در ۳۵۰۰ متر الی ۳۶۰۰ متری قرار دارند اما بصورت مجردمانند دره (رخوی) به مناطق بلندتر از آن نیز متصادف میگردد .

حداکثر این بیلاها دارای سه الی شش احاطه های ابتدایی است که توسط جفله سنگ ها ترتیب شده وسقف آنها توسط چوب کاه گل مسطح گردیده وغالبا يك فامیل در آنجا زندگی مینمایند .

دراین نواحی کوهستانی چرانیدن رمه ها وظیفه عمومی خانها واطفال را تشکیل میدهد مردان در تمام اوقات وظیفه زراعت را انجام میدهند .

حیات دهاتی بادر نظنگرفتن طرزساختن منازل مواد تعمیراتی وسازمان اجتماعی در وادیهها وراضی هموار نسبت به دره های کوهستانی کمی فرق دارد باوجو دیکه اساس

آبیکه در این مناطق دهات برای زراعت استفاده بعمل می آید یا از چشمه ساراست ویا اینکه اهالی آب دره ها را ذریعه جوی های باریک درهر قسمت دره رهنمائی نموده ازان برای زراعت وغیره استفاده میکنند از همین رهگذر اکثر نقاط نسبت غرس نبات متمر وغیر متمر در اطراف وکنار جوی ها منطقه سبز وخرم را پدید آورده است .

اینگونه حیات دهاتی کوهستانی را در اکثر نقاط کوهستانی افغانستان می بینیم چنانچه دره های متعدد شمال وجنوب هندو کش شرقی وهندو کش غربی دره های شمال جنوب وسمت راست وچپ سلسله جبال کوه بابا، سلسله سپین عر و سلیمان غر سفید کوه سیاه کوه تیریند ترکستان وغیره نمایندگی از حیات روستائی کوهستانی که در فوق ازان ذکر بعمل آمده میکند .

قریه ها ودهاتیکه در دره ها پدید آمده است عموما توسط راه های باریک پیاده رو وکاروان رو بایک دیگر ارتباط پیدا میکند . موقعیکه يك سرک عمومی از این دره ها عبور نموده باشد قریه هائیکه بنزدیکی این سرک موقعیت دارد به مقایسه سایر نقاط بیشتر انکشاف نموده وساحه فعالیت اهالی آن منطقه بیشتر میگردد . وبه همین لحاظ سویه حیاتی آنها نیز فرق میکند . آخرین حدود مناطق مسکونی در دره ها ودر نقاط کوهستانی در ناحیه غربی کوهستانی پامیر واقع است که به طور مثال افیل ها بعد اعظمی ارتفاعات

های پخسه. که بعضی از این دیوارها از هشت تا بیست مهره و یا بیشتر از آن متشکل است اعمار میگردد هر مهره دیوار پخسه از پنجاه تا شصت سانتی متر ارتفاع دارد ضخامت آن نظر به طول دیوار فرق میکند.

مناطق شمال و غرب کشور که چوب چنار (تیر) نسبتاً کمتر میباشد خانه‌ها را بشکل کنیدی اعمار میکنند.

در این قسم خانه‌ها خشت‌ها را با مهارت خاص بالای یک دیگر گذاشته تا اینکه گنبد بسته شود در جاهاییکه چوب به وفرت دستیاب میگردد سقف خانه‌ها عموماً توسط چوب چنار پوشیده شده است بام منازل بشکل افقی اعمار میگردد. همچنان تهادب منازل تا جائیکه مقدور باشد از سنگ استفاده بعمل می‌آید.

دهات این گونه نواحی دارای قلعه‌ها بوده و هر قلعه دارای چندین برج میباشد ساختمان برجها بصورت عموم چهارضلع، شش‌ضلع و حتی هشت ضلع که تقریباً شکل مدور را دارا است میباشد هر ضلع قلعه‌ها دارای دمار، کلکین بوده و برای حفاظت باغ و اراضی زراعتی در هنگام شب و روز از آن استفاده بعمل می‌آید در داخل قلعه اطاق‌های متعدد که بنام دهقان خانه یاد میشود برای استفاده دهاقین که در زارع زمیندار اجرای وظیفه مینماید تخصیص یافته است همچنان در این قلعه‌ها مهمان خانه و مسجد نیز اعمار گردیده است. در بعضی جاها قلعه‌ها طوری ساخته شده

پدید آمدن یک قریه چه در دره و چه دروادی های وسیع مربوط به موجودیت آب کافی، اقلیم مساعد، مقدار بارندگی کافی برای نموی زراعت و نوع خاک مساعد زراعتی میباشد. باز هم دیده میشود که بعضی عوامل باعث گردیده تا یک تغییر در طرز ساختمان خانه‌ها و شکل حیات اجتماعی این دو محل پدید آید

هرگاه مایه طرز ساختمان خانه‌های این مناطق دقیق شویم خصوصیات بارز ذیل را در آن مشاهده میکنیم:

نخست خانه‌ها در محلی اعمار میگردد که به نزدیکی آب موقعیت داشته باشد اکثراً کوشش بعمل می‌آید تا اراضی زراعتی را برای اعمار خانه‌ها بکار نبرند. خانه‌های این نواحی عموماً دارای حویلی بوده که بنام قلعه یاد میشود و به ترتیب ساخته شده که حویلی‌ها با یک دیگر متصل و پیوسته است. مواد ساختمان تعمیرات این نواحی را چوب و بعضاً سنگ تشکیل میدهد بصورت عموم در نواحی سنگ نسبت حمل و نقل آن از این نقطه دورگران تر بوده و اکثر مردم از آن استفاده نمی‌نمایند و در غیر آن به صورت عموم گل را بشکل خشت در آورده از آن به عمار منازل بکار میبرند.

در بعضی نقاط گل را بشکل پخسه در آورده از آن برای اعمار دیوارهای ضخیم و طولیل استفاده بعمل می‌آید و خصوصاً قلعه‌ها و واحاطه خانه‌ها که از لحاظ ارتفاع، ضخامت و طولانی بودن آن قابل ملاحظه است از مهره

که اقوام و قبایل مختلف در آنجا بصورت نوام زندگی نمایند .

وضع دهکده های افغانستان نسبت ترا کم منازل شکل شهر های کوچک قرون وسطی را بخاطر می آورد .

دریک قریه و یاده ملک و یا خان هنوز هم دارای اقتدار بوده واکثر به مسایل روستا ها توسط ملک ها قریه دار ها و یا خان حل و فصل میگردد ، بناء گفته میتوانیم مناسبات اجتماعی حیات روستائی در افغانستان هنوز هم زوی اساسات قبیلوی استوار است .

حیات شهری در افغانستان :

موقعیکه اریائی ها در حدود ۴ و یا ۵۰۰۰ سال ق،م از دریای آمو به طرف جنوب مهاجرت کردند این سر زمین را برای بود وباش از لحاظ آب وهوا وراضی زراعتی مساعد یافته اولتر درینجا مسکن گزین شدند . بکار های معمول آنوقت چون زراعت صنعت و تجارت مانند سابق پر داخند این کار ها و فعالیت های سالم باعث گردید که تجارت رونق یابد صنعت انکشاف نماید دهات قصبات وشهر ها در سراسر این سر زمین پدید آید واین یک آغاز فصل در خشنده در تاریخ باستان افغانستان محسوب میگردد .

بازر نظر داشت اسناد تاریخی مدنیت اولی این سر زمین بادوره مدنیت او ستائی ۲۲۰۰ ق.م آریائی که به صفحات شمال هندو کش متمرکز شده بودند به تاسیس روستا ها وبلاد برداختند این اولین قدمی بود که در

که حرم سرای جدا گانه دارند وهمچنان دارای دو ویاسه حویلی میباشد که به مقاصد مختلف ازان استفاده بعمل می آید . اکثرآ آب مورد ضرورت خود را ازچاه ها که در بیسن قلعه حفر کردیده است و یا چشمه ها و یا کاریز ها که به نزدیکی قلعه موقعیت دارد استفاده صورت میگیرد . خانه هائیکه به نزدیکی دریا هاقرار دارد از آب دریا استفاده میگردد . در سایر نقاط که دریا ها نسبتا دور تر واقع باشد دراین صورت قریه به صورت متمرکزی توسعه وانکشاف پیدا میکند . زیرا از یک طرف ساحة توسعه امکان پذیر است وازجانب دیگر نسبت امنیت می گوشند دریک جا مجتمع شده از پراکنده گی جلو گیری نمایند در بعضی جاهای دیگر موقعیکه ساحة زمین حاصل خیز کم ووفرت آب موجود باشد ودر صورت تامین امنیت خانه ها بصورت متفرق پدید آمده و به شکل پراکنده توسعه پیدا میکند . بنابراین در بعضی از نواحی افغانستان نمونه این گونه مساکن روستائی به کثرت به نظر می رسد در اکثر این قریه جات اجتماعات روستائی را اقوام متجانس تشکیل میدهد . وبعضا هم امکان دارد که اقوام مختلف که از لحاظ زبان اختلاف ندارند در یک قریه سکونت اختیار کنند .

نقاطیکه به شهر ها نزدیک است تجانس ساکنین آن از میان می رود یعنی در یک دهکده نزدیک شهر که مسایل امنیتی نیز تا اندازه زیاد فراهم است امکان زیاد بوجود می آید

ارتقاء حیات شهری و تحول اقتصادی برداشته می شد .

در دورهٔ مدنیّت روستا نظامی تشکیل میشود که اولین زمامدار بنام یما در بخدی یا بلخ به ساختن یک وازه اقدام کرد که بیه این لحاظ اولین شهر بامرکز مدنیّت آریائی دروازهٔ بخدی تاسیس نمود و کلمهٔ واره در زبان سانسکریت وارهه یاده شده است و در زبان دری بنام بهار که امروز بنام نوبهار بلخ یاد میگردد، این شهر تا اوایل قرون وسطی یعنی تا استقرار اسلام درین خط با در خنثی کامل از مرکز مدنیّت آن زمان نماینده گئی میکرد از آن زمان به بعد تحولات شهری و تمرکز نفوس در نقاط متعدد افغانستان انکشاف می یابید . مرحلهٔ دومی تحول شهری در افغانستان در زمان اسکندر شروع میگردد و موقعیکه اسکندر به این خطه پامی گذارد مانند سایر نقاط بعد از مفتوح ساختن یک منطقه اساس پایه گذاری شهر های جدید و یا قلعه های نظامی را می گذارد . چون یونانی ها یکمدت مدید بدین سر زمین سیری نمودند بنابراین یک تحول در فرهنگ و وضع اجتماعی مردم بدید آمد و نتیجه این تما سهای متداوم به آن منجر شد که یک تمدن جدید بنام کریکو باختری بهمیان آید . بنابراین تحقیقات باستان شناسی در حدود هفتاد و یک شهر جدید در سرزمین افغانستان درین دوره پایه گذاری شد و تا قرن هفت میلادی فرهنگ کریکو بودیک درین خط ادامه داشت و تمام شهر های آن به سبک تقریباً

یونانی اعمار گردیده بود .

و موقعیکه عالم اسلام درین خط راه یافت و دین اسلام بحیث یکقدرت دینا میک احراز قدرت نمود کلتور و فرهنگ سابقه را تحت تاثیر آورد شکل شهرها و خانه ها بهسبک جدید تحول یافت ، جغرافیه نویسان منبجر مانند یعقوبی ابن قتیبه ، سعودی ، اصطخری ابن حوقل و مقدسی و غیره درباره شهرهای خراسان روشنی انداخته شکل و وسعت شهرها و نقش آنها را بصورت واضح تشریح نموده است ضمناً از خلال اوراق تاریخ چنین برمی آید که تعداد شهر های خراسان آن زمان که حائز مشخصات شهری بوده اند به ۲۲۰ شهر می رسید از آن روز تا حال تحولات زیادی در پدید آمدن شهر ها و انکشاف شهر از لحاظ نقشه های مختلف در افغانستان بوجود آمد .

پایه گذاری شهرهای عصری افغانستان :

با پیشرفت ساینس و تخنیک معاصر و صنعت شهر سازی و خانه سازی که به انکشاف قابل ملاحظه نایل آمده است . البته فن خانه سازی هنر شهر سازی و صنعت معماری توام با پیشرفت های عظیم عصر تکنولوژی توانسته اند مقام ارزنده را حایز و توجه جهانبیان را بخود جلب کند احراز این موفقیت عظیم در شقوق مختلف معماری و غیره که متکی به اساسات ساینس و تخنیک میباشد روز بروز چهره های جدید و پر شکوه بر شهر ها و سیستم شهری تجدید جاده ها ، انواع مختلف منازل رهاایش مازکیت ها ، تفرجگاه ها و غیره داده است .

طوريکه واضح گرديده است این انکشاف نه تنها از لحاظ وضع ظاهري ساختما نهاوريزه کاريبهاومعلق بودن موضوعات مختلف شمېري و خانه سازي قابل اهميت است بلکه معماری امروزي طوري است که معماران ميکو شنند تا با در نظر گرفتن تمام موضوعات عصري تکنا لورزي جنبه های اقتصادي که مفاد مملکت و مردم در آن متصور باشد .

البته جنبه مفاد اقتصادي معنی آنرا نخواهد داشت که شکل شهر و وضع خانه ها از لحاظ مصرف مواد استحکام دوام و دارا بودن شرايط صحي مطابق به ايجابات عصر بدرجات پائينتر قرار ميگيرد بلکه با در نظر گرفتن تمام این موضوعات کوشش مهندسين درانست تا از حد اقل مصرف حد اکثر استفاد را بنمايند .

این يك حقيقت مسلم است که طرح و ديزاين يك شهر عصري باخانه ها و اپارتمان های مجهز که تمام وسايل آسايش انسان در آن مدنظر گرفته شده باشد مصارف بيشتري ايجاب ميکند اما در مقابل نسبت استحکام و با دوام بودن وساير ملحوظات صحي و روحي که تاثير بارز بالاي سويه زندگي مردم همان منطقه ميکند نه تنها مفيد بلکه با منجشي دقيق ارزانتر و منا سبتتر و مساعد تر ميباشد .

شهر سازي امروزي علاوه بر تمام هزاياي که دارد توانسته است از يك ساحه کوچک

بصورت منظم حد اکثر استفاده را بنمايد يعني تمام ملحوظات شمېري را که ضرورت کوني زندگي محسوب ميگردد توسط يك پلان قبلي طوري طرح مي نمايد تا از بي نظمي ساختمانها جاده ها پارکها وساير ملحوظات شمېري که ضرورت معاصران را متقاضی است بهره مند باشد علاوه تا پلانگذاري های عمراني ايجابات ميکند تا چهره ياشکل شهر از لحاظ نقشه های هوايي نماي خارجي شکل نامنظم را بخود نگیرد بلکه پلانسازي مورد نظر بايد طوري طرح گردد که ساختمانها از هرگونه نواقص مبرا باشد .

شهر های سابقه افغانستان مانند شهرهای سابقه ساير نقاط جهان از ينگونه تجبيزات معاصر که البته زاده این عصر است مبرايود و سيستم عمراني شهر های سابقه نه تنها از لحاظ تخنيک عمراني و فقدان تجبيزاتي کامل شکل غير مطلوب را داشت بلکه نسبت نا منظم بودن جاده ها و عدم وجود پارکها و باغ فضاي باز و نا مناسب بودن بازار ها و مزاکميت ها دوائر شمار والي و حتی مردم رايه مشکلات زياد مواجه ساخته بود این نقیصه باعث گرديد که به اين وضع عطف توجه شسود بنا بر ملحوظات فوق نياز مبرم مملکت به تشکيل يك موسسه شد که بتواند شهر های افغانستان را از لحاظ پلانهای عصري مورد دقت و مطالعه قرار دهد و دولت تصميم اتخاذ کرد تا چهره ها و با شکل شهر ها بصورت منظم و عصري تغيير يابد . بيش از اين وضع نامطلوب شهر ها که ناقد هرگونه تجبيزات شمېري

سازي با در نظر داشت موضوعات فوق پلان های عمومی وهم چنان پلان های تفصیلی تهیه و آماده نموده تا احتیاجات آینده يك شهر را مد نظر بگیرند چنانچه در ترتیب پلانهای شهری موقعیت شهر وانکشاف شهر شبکه راه های ترانزیت و راه های داخل شهر ومراکز تجارتي اداری کلتوری تربیتی و تفریحی موقعیت ساحه رهایش وارتباط این ساحات بامراکز مطالعات اجتماعی از نگاه زنده گی کار تفریح مردم تاحدی امکان در نظر گرفته شده بود .

قرار معلومات جدید ۱۵ ثور ۱۳۵۵ از طرف آمریت شهر سازی وزارت فوائد عامه در حدود يك صدو سه نقط شهری در بیست و شش ولایت افغانستان سروی و پلانگذاری شده است و کار تعمیر بعضی ازین شهر ها به پایه اکمال رسیده واز يك عده دیگر آن به معرض تطبیق ومراحل مقدماتی تطبیق قرار دا رد . از جمله شهر های فوق الذکر در حدود دوازده شهرداری ماستر پلان وده و پلانهای تفصیلی آن نیز تقریباً به پایه اکمال رسیده است متبافی شهر های دیگر بصورت عموم کار سروی آن به اکمال رسیده است . پلانگذاری خط اندازی وشروع اعمار تعمیرات دولتی اکثر این شهر هانیز تکمیل شده وسایر کار های تعمیراتی آن در جریان است .

مواضع امروزی شهر های افغانستان

با در نظر داشت مشخصات نقاط شمیری که چگونه امتیازات نسبت بهدهات جائزاست نمیتوان مواضع شمیری افغانستان را بصورت

میباشد غیر قابل تحمل تلقی شده به تجدید آنها اقدام نماید بنابراین موضوع زادر سال ۱۳۴۳ وزارت فوائد عامه با در نظر داشت اهمیت امور شهر سازی برای اولین بار اداره جدید راهه سوویه مدیریت عمومی در تشکیلات خود اساس گذاشت ووظیفه اصلی این اداره تنظیم ورهنمائی امور شهر سازی وخانه سازی می باشد .

در سال ۱۳۴۳ حکومت نظر به احساس شدید بی خانگی طبقات مختلف مردم وانسجام امور شهر سازی و خانه سازی افغانستان بکمک صندوق ملل متحد اداره منظم تری را بهیان آورد ودر سال ۱۳۴۴ مدیریت عمومی شهر سازی بریاست ارتقاء نمود ودر سال ۱۳۴۶ به حیث يك تصدی دولت احرازگرمی کرد این دستگاه از آغاز تاسیس تا حال به فعالیت های دامنه داری متوسل شده است . چون تمام مسائل پلان شهر سازی وخانه سازی بااساس احصائیه ازدیاد نفوس معلومات راجع به وضع اجتماعی واقتصادی و مطالعیه امکانات انکشافی آن ترتیب میگردد بنا بران ریاست شهر سازی در اولین گامهای مقدماتی خود به جمع آوری معلومات واحصائیه که روی آن طرح پلانها به شکل علمی استوار شده بتواند اقدام نمود . دومین قدم ریاست شهر سازی روی پلانهای شهری گذاشته شد چنانچه ترتیب پلان يك شهر روی مطالعات ابتدائی مانند ساحه نفوس ، پیش بینی انکشاف آینده واهمیت شهر از نگاه تجارت ، صنعت وغیره ایجاب می کند بنابراین ریاست شهر

جملة مواضع شمېری با در نظر داشت معیار ها و مشخصات شمېری انتخاب و تصنیف نموده است. البته این معیار ها چنانچه قبلا درباره آن تذکراتی به عمل آمد تمرکز نفوس بیشتر و مشغولیت های اکثریت نفوس به غیر از زراعت یعنی صنعت ، تجارت اداره فرهنگی و غیره باشد بیشتر مدار اعتبار قرار داده است از جدول هائیکه توسط پروژه مطالعات دیمو گرافی ادا ره مرکز احصا نیه تهیه شده است استنباط می گردد که در قسمت شهر های بزرگ با تصنیف مواضع شمېری دیمو گرافی وزارت داخله تقریباً توافقی وجود داشته و همان گونه امتیازات و مشخصاتی را که درینگو نه شهر ها از طرف پروژه مطالعات دیمو گرافی تعیین و تثبیت گردیده است از طرف وزارت داخله نیز همانگو نه مشخصات را مد نظر گرفته شهر ها را مشخص نموده اند مثلا شهر های بزرگ افغانستان که اکثری مراکز ولایات را در برمی گیرد در هر دو فهرست بمشاهده می رسد . باین حساب تعداد شهر های افغانستان را که از طرف وزارت داخله تصنیف شده به هشتاد و پنج شهر و تعداد شهر هائیکه پروژه دیموگرافی تصنیف نموده است به ۷۴ شهر می رسد .

مشخص تعیین و تثبیت کرد بناء بطور کلی می توان گفت که برای تعریف مواضع شمېری نکات ذیل قابل اهمیت بوده و این نکات شمېری های افغانستان را نسبت بدهات مشخص می سازد .

- ۱- نقاطیکه دارای نفوس متراکم بوده . بصورت اوسط دریک کیلو متر مربع آن در حدود صد نفر و یا بیشتر ازان زیست کند .
 - ۲- اکثریت نفوس این نقاط به غیر از فعالیت های زراعتی به سائر مشغولیت ها مانند صنعت ، تجارت موضوعات اداری ، عرفانی خدمات اجتماعی و غیره مصروف باشد .
 - ۳- علاوه بر دو موضوع فوق که قسمت عمده مشخصات یک شهر را وانمود می سازد بایست یک موضع شمېری افغانستان مانند سایر نقاط حائز یک نظام حقوقی شمېری باشد .
- با در نظر داشت نقاط نظر فوق وزارت داخله نقاطی را که شامل مواضع شمېری میداند و دارای مقام شاروالی میباشد به هشتاد و پنج شهر وانمود ساخته است .

در حالیکه پروژه مطالعات دیمو گرافی اداره مرکز احصا نیه جهت تطبیق سروی نمو نوی نفوس ۷۴ مرکز را در

ولایات افغانیستان

ولایت ارزگان

موقعیت : ولایت مرکزی ، مساحت ۲۸۹۲۹ کیلومتر مربع درجه ۸ (ازنگاه مساحه) نفوس ۱۴۲۲۸۷ مرکز ترین کوت .

ولایت ارزگان درطول البلد شرقی هفت ثانیه و چارده دقیقه و شصت و شش درجه عرض البلد غربی پنج ثانیه و سی و چار دقیقه و سی و سه درجه موقعیت دارد. ولایت ارزگان علاقه وسیعی است که در شمال قرق ولایت کندهار واقع و طرف شرق آن دایه چسوپان و طرف جنوب آن قلات غلجائی و ترین و طرف غرب آن موسی قلعه و طرف شمال آن علاقه گرزاب واقع است ترین از وسط این علاقه از شمال شرقی به جنوب غرب عبور نموده و آنرا آبیاری مینماید و در غرب آن دریای هلمند

جاری است و رود چله خور که معاون رود ارغنداب است در شرق آن جریان دارد هوای آن در تابستان معتدل و در زمستان خیلی ها سرد است پیشه ساکنین آن مالدار میباشند در ارزگان از طرف مشرق یعنی دایه فولاد دو کوهیکه مسمی به کوه سمندان است مغاره وجود دارد که دهنه آن پنجاه متر فراخی داشته و سقف آن از یخ پوشیده است که تا حال کسی نتوانسته طول این مغاره را طی کند .

دریاها : شهرستان، رود هلمند و رود تیرین کوه : نوشته . کوتل : قنق سنگ . پید اواری : غله جات و گلیم باب .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	ترین کوت	۱۶۱۷	۴۹	۳۰
ولسوالی	خاص ارزگان	۲۵۴۵	۴۷	۱۹
ولسوالی	دراود	۳۴۴۵	۶۸	۲۰
ولسوالی	دایکندی	۵۵۸۷	۹۳	۱۷
ولسوالی	شهرستان	۴۶۹۵	۶۹	۱۵
ولسوالی	چوره	۳۳۱۹	۳۴	۱۰
ولسوالی	اجرستان	۱۲۵۶	۳۳	۲۶
ولسوالی	گیراب	۴۱۲۱	۳۵	۸
ولسوالی	کجران	۲۳۶۴	۳۳	۱۴
ولایت	ارزگان	۲۸۹۲۹	۴۶۱	۱۶

د افغانستان کابل

معارف :					تعداد مکاتب :	
دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی	
۶۵	۴۵	۶	۳	-	-	-

شفاخانه ۱ .
مراکز صحتی و اساسی : ۲ باب .
ذخایر معدنی : مس و آهن .

ولایت بادغیس

موقعیت : شمال غرب .
مساحت : ۲۱۶۷۸ کیلومتر مربع .
درجه : یک (ازلحاظ مساحت) .
نفوس : ۹۱۶۶۲
مرکز : قلعه نو .
ولایت بادغیس در شمال غرب ولایت
هرات واقع و باتمام نواحی خودبین دریای
پیداوار: پسته، غلجات، پخته، وقره قل .
کوه : تخت میلک .
منشاء گرفته است .
آب یازی میشودکه ازکنار چپ دریای مرغاب
سطح بحر میاشد و تماما ازیک سلسله جویبار
دارای ارتفاع هشتصدو هشتادو هشت متر از
هریرود و آبهای علیای مرغاب واقع شده که

مربوطات :				
نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	قلعه نو	۲۷۷۰	۷۰	۱۹
علاقه داری	کشک کپنه	۱۷۴۸	۴۲	۲۴
ولسوالی	مرغاب	۴۱۷۷	۷۶	۱۸
ولسوالی	غورماچ	۲۱۶۰	۳۹	۱۸
ولسوالی	قادس	۳۳۵۴	۶۱	۱۸
ولسوالی	چوند	۶۴۶۸	۶۰	۹
ولایت	بادغیس	۲۱۶۷۸	۳۴۸	۱۶

معارف :					تعداد مکاتب :	
دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی	
۳۸	۲۲	۳	۲	-	-	-

شفاخانه ۱ .

مرکز صحی فرعی : ۲ باب .

مراکز صحی و اساسی : ۴ باب .

ذخایر معدنی : گوگرد و سرپ .

ولایت بامیان

آب بوده و باخروج سلسله کوه هندوکش در عهد سوم طبقات الارضی جدارعمودی آن که ازکنگلو مرایینک ریزه و گل ساخته شده است نمایان گردیده چنانچه احجار سنگ ریزه های اراضی این دره همه ساییده شده و بدون خط الراس است و فوسیل های حیوانات سنگ شده که عموماً مربوط به دوره سوم طبقات الارضی می باشد از آن به مشاهده رسیده است .

در دوره های قبل تاریخ ولایت بامیان به واسطه همین ساختمان های طبیعی خود که برای کندن مغاره های اولیه مساعد بود یکی از بهترین مراکز بود و باش آسیای میانه بوده و بشر عصر قبل تاریخ درین وادی کشته شکار ماهی زیاد دارد به خوبی میزیستند . یونانی هاییکه متعاقب فتوحات اسکندر و مداخلت خاندان موریای هندی در افغانستان سلطنت مستقل باختری را در دو صد و پنجاه قبل المیلاد تشکیل داده اند چون محضیبی حاکمیت و حراز سلطه سیاسی را در نظر داشتند به معتقدات مردم دست نمی زدند بلکه برعکس برای پیشرفت مرام کشور کوشایی خودمذاهب محلی را احترام می نمودند چنانچه

موقعیت : ولایت مرکزی .
مساحت : ۱۷۵۴۶ کیلو متر مربع
درجه : ۱۷ (ازنگاه نفوس) .
نفوس : ۸۵۱۰۸

ولایت بامیان در میان دامنه های مرکزی دو سلسله کوه بزرگ افغانستان یعنی هندوکش و کوه بابابین خطوط شصت و هفت درجه و بیست و نه دقیقه و چهل و یک ثانیه طول البلد شرقی و سی و چهار درجه سی و سه دقیقه و بیست و دو ثانیه عرض البلد شمالی موقعیت دارد .

ولایت بامیان را ولایات پروان ، بغلان سمنگان ، بلخ ، جوزجان ، غوروات ، ارزگان ، غزنی و وردک از چهار سمت احاطه نموده است این ولایت به فاصله دو صد و چهل و پنج کیلومتر بطرف شمال غرب کابل قرار دارد که باختر را با کاپیسا وصل میکند عامل اصلی که باعث تمرکز آبادات مهم بودایی در بامیان شده است همانا وجود دیوار بزرگ محیر العقول است که از مخلوط سنگ ریزه و گل در عهد سسندوم طبقات الارضی بنیافته است .
قرارد مطالعات طبقات الارضی که موسیو قیورن فرانسوی نموده بامیان در عهد دوم کاملاً زیر

شده است که تاریخ آنرا پروفیسر سیلون لوی فرانسون بین قرون سی و هشتم مسیحی تعیین کرده است ازین معلوم میشود که تا زمان مقارن مسلمین درینجا راهبین بودایی بامیان زبان سانسکریت را استعمال میکردند.

در زمره شهرها و قراء ، ولایت بامیان میتوان از سه شهر تاریخی و باستانی آن یعنی شهر غلغله ، شهر ضحاک و شهر سرخسک نام برد.

شهر غلغله :

شهر غلغله شهری که یک زمان شهرت بسزایی آن شرق و غرب را بخود متوجه گردانیده بود و در برابر نیرومندترین و خشمگینترین متخاصمین مقاومت و مجادلت همی کرد مخروبه های شهر غلغله در گرد و نواحی بالا حصار در میان مزارع و کشتزارها به طرف دهکده سید آباد کم و بیش باقی مانده است . شهر غلغله طوری که تاریخ حکایت میکند به گمان غالب بعد از به میان آمدن سلطنت شنسبازیه غوری بدست سلطان علاؤالدین جهان سوز و در زمان سلطنت نخستین امیر شنسبانی ملک فخرالدین برادر فخرم جهان سوز به میان آمده است .

باشندگان این شهر در بین قرون شش و اوایل قرن هفت هجری در سمرقند و آبادی های مستحکم که بباره ها و برجهاییکه از خشت خام و پخته و سنگ اعمار شده بود زندگانی میکردند ، بعد از اینکه علاؤالدین محمد خوارزم شاه بین سالهای ۶۰۷ و ۶۱۱ هجری اردوی غوری و غزنوی رادرم شکست پسرش جلال الدین

در باخت تمام ارباب انواع بومی یونانی هندی وجود داشته که باین ترتیب بودیزم در عصر ایشان نه تنها در نقاط جنوب هندوکش بلکه به ماورای شمال آن یعنی جانب بکتریان ریشه دوانیده بود .

وقتی که کوشانیها در افغانستان استقرار یافت چون اصلا قبایل بادیه نشین بودند و از خود مذهب نداشته به زودی تحت نفوذ معنوی بودیزم آمده و پیرو عقاید بود اگر دیدند مذهب رسمی سلطنت عصر کوشانیهای افغانستان شد ، سپس عصر باشکوهی بروی بودایت باز شد . مجللترین معابدیکه روزگار شروع عمرانات بودایی بامیان راهیوان تسنگ زوار چینی بیک نفر پادشاه قدیمه که ممکن کنیشکاه باشد نسبت میدهند قرار تخمین که نموده اند اولی در قرن اول مسیحی ممکن در عصر کنیشکاه دومی بین قرن دوالی سه در زمان احفاد سلاله اوتراشی ساخته شده است ازین لحاظ گفته میتوانیم روزگار شکوه و جلال بامیان مقارن به اوایل عهد مسیحی در زمان اقتدار بزرگترین امپراطوری کوشانیها کنیشکای کبیر شروع و در طی قرون بعدی با سلطنت اولاد او به مراتب بر ترقی و عظمت آن افزوده شده است .

حفریات اصولی بامیان بار اول در نژده - صدوسی از طرف هاکن شروع شد که از آنجا علاوه بر یک دسته سرهاگلی بودا و بوریس اتور پارچه های نوشته کتاب بودایی به لسان سانسکریت و رسم الخط های مختلف پیدا

در شهر غلغلہ مرکزیتی قایم کرد و برای مدتی باشہرت و جلال تام حکم روایی نمود شکوہ و قدرت آن رفیبان اش را بران واداشت تا بر شکست و کوبیدن او ازہیچگونہ تدابیر و اقدامی دریغ نکنند زمان قدرت این حکمروای فاتح بود کہ ہجوم وحشت ناک چنگیز از صفحات شمال بر جنوب ہندو کش سرایت کرد ، چنگیز از راہ درہ شکاری وارد این سرزمین شدہ در شہر ضحاک کہ آثار خرابہ های آنرا در ہفدہ کیلومتری قبل از باہیان در نقطہ تقاطع آبہای بامیان و کالود در نقاط مرتفع کوه سرخ قرار دارد. و جنگ میان مہاجمین چنگیز و امیر اتوز شہر در گرفت درین زد و خورد ہوتی جن بیس جفتہ نواسہ چنگیز بہ قتل رسید از دیدن این منظرہ خشم چنگیز بہ جوش آمدہ سوگند یاد کرد کہ آنقدر قتل و قتل درین شہر بنماید کہ حتی برای انسان و حیوان امن زندگانی ندادہد، شہر غلغلہ بعد از مقاومت بسیار شدید در سال ۶۱۸ هـ ق مطابق ۱۳۲۲ مسیحی بہ خاک یکسان شدہ، فاتح مغل آنطوریکہ تصمیم گرفتہ بود شہر را آتش زدو مردم در میان شعلہ های آتش جان دادند و گروہی کہ از شعلہ های بی رحم آتش نجات یافتند، اذم تیغ خلاصی نیافتند و بالاخرہ حصار آزادگان و کانون علم و فضل پادشاہان علم دوست ادب پرور شنسب های غوری و خوارزمشاہی را شہر مغضوب لقب دادند. بطرف جنوب شرق خرابہ های بالا حصار شہر غلغلہ در داخل دہکدہ سیدآباد بدنہ قلعہ مستطیل شکل بادیوارہای

شہر ضحاک :

نام محل نیست کہ بہ فاصلہ ۱۷ کیلومتری شرق کہ بین ۶۷ درجہ ۵۸ دقیقہ ۱۳ ثانیہ طول البلد شرقی و ۳۴ درجہ ۲۹ دقیقہ و ۳۴ ثانیہ عرض البلد شمالی واقع است در نقطہ اتصال آبہای بامیان با آب ذرہ کالوروی پوزہ های

بلند و سرخ کوه برچمبا، دیوارها و بقایای قلعه

دریاها و بندها :

نظر میخورد که یکی از مستحکمترین قلعه‌های جنگی بوده قسمتی از برجهای که رخ بطرف دره کالواست بنام شهر نریمان هم شهرت دازد .

بندامیر در ۲۴ درجه ۵۰ دقیقه عرض البلد شمالی و ۶۷ درجه ۱۲ دقیقه طول البلد در دره‌ای یکاولنگ مربوط ولایت باغیان واقع است بندامیر که سر چشمه دریای بلخیان مزارشریف میباشد بکنار سړک بین یکاولنگ و بامیان واقع بوده از یکاولنگ به طرف شمال شرق به فاصله ۱۲ کیلومتر و از بامیان بطرف جنوب غرب تقریباً ۶۷ کیلومتر فاصله دارد.

در دوره شنسبانی های غوری درین جا حصار مستحکمی ساخته شده بود که مقاومت آن در مقابل چنگیز خاطره فراموش ناشدنی به یادگار مانده است . چنانچه موتی جن نواسه چنگیز در سال ۵۶۲۸ هـ ۱۲۲۲ م در همین جا کشته شد .

شهر سرخسک :

در حقیقت بندامیر نام پنج غدیر مسلسل است که کوچک یا کر صیح ترکیبیم نام پنج بندی است که غدیرهای مذکور را تشکیل داده است. از جمله این غدیرها مشهورترین آن بند هیبت است که از سطح بحر تقریباً ۲۹۲۳ متر ارتفاع داشته و روی بستر دریا که بنام غدیر مذکور موسوم گردیده قرار دارند این دریایس از عبور از بامیان یک سلسله کوهها علاقه هجده نهر را که یکی از توابع ولایت بلخ میباشد آب میدهد .

به فاصله ۴ کیلومتر دورتر از دره شکاری در سواحل چپ آبهای بامیان بسرفراز پوزه بسیار بلند کوه دیوارهای یک حصار خرابه که شکل قلعه را دارد قرار دارد. واقع و از نظر استحکام و موقعیت سوق الجیشی اهمیت بسزایی داشت . این حصار مانند شهر غلغلده وضحاك آبادی های به شکل سموج و عماراتی ازخشت خام نیز از خود به یادگار مانده است. شهر سرخسک دارای دو حصه معین است که یک تیغه کوه رابه هم وصل کرده است . آن خرابه های اصل شهر کسه مسجد و بعضی عمارات آن هنوز باقی است .

غدیر دوم بند نیر نام دارد که در حدود ۱۶ متر پهنایی دارد و ۵۰ کیلومتر طول و ۵۳۸ متر عرض دارد. قدمت علیای بند هیبت را صخره های تند و عمودی که حاوی چندین خلیج ها و مدخل های کوچکی است محدود نموده و انجام جنوبی بند مزبور بازو آب بند به شکل آبشارهای کوچک و باریکی سرازیر گردیده به سطح مرتفع که ۱۲ متر پایین تر واقع است فرو میریزد. این سطح مرتفع از رسوب سفید

۲- ارگ یا بالا حصار که بر فراز حصص سفلی دره و اراضی همجوار واقع است . در او دور شهر و حصار دیوار های ضخیم و برجهای مدور دیده میشود که همه از گل و سنگ ساخته شده این حصار هم در اثر هجوم مغل در نیمه اول قرن هفتم هجری

ولایات افغانستان

یازردکم رنگی پوشانیده شده، آب از روی خیلی کم آب است .
آن قطره قطره سرازیر گردیده تقریباً یک کیلومتر پایین تر غدیر کوچک دیگسری را تشکیل میدهد که موسوم به بند قمبر است. وغدیر پنجم موسوم به بند غلامان است که یک فاصله نسبتاً بعید اما پایین تر از بند قمبر افتاده است و این بند سه ربع میل بوده

کوه ها: هندوکش، بابا فولادی، خواجه غار.
دریا: رود بند امیر .
کوتلها: سیاه خارک، ناور، غوگردان، شانو، قیرافغان، دندان شکن، آق رباط و ملا یعقوب.
پیداوار : گندم، جو، گلیم .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	شهر بامیان	۲۱۷۸	۴۷	۲۲
علاقه داری	شبر	۱۰۷۶	۳۴	۳۲
ولسوالی	کهچرد	۱۶۴۰	۳۴	۲۱
علاقه داری	سیغان	۱۶۵۲	۲۲	۱۳
ولسوالی	یکاولنگ	۶۶۲۸	۷۱	۱۱
ولسوالی	پنجاب	۱۵۲۶	۵۷	۳۷
ولسوالی	ورس (ورث)	۲۸۴۵	۶۷	۲۴
ولایت	بامیان	۱۷۵۴۵	۳۳۲	۱۹

معارف :

تعداد مکاتب :

دهانی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلکی
۶۸	۲۲	۷	۵	-	-

شفاخانه (۱) .

مراکز صحی و اساسی : ۴ باب

مراکز صحی فرعی : ۳ باب .

ذخایر معدنی : آهن، سنگ مرمر، اهاک، وسیلیکا .

ولایت بدخشان

- موقعیت : شمال شرق .
 مساحت : ۴۰۸۸۶ کیلومتر مربع .
 درجه : پنجم (ازنگاه مساحه) .
 نفوس : ۱۷۰۵۶۴ .
 مرکز: فیض آباد .
- ولایت بدخشان بین خطوط طول البلد شرقی تخمیناً هفتاد درجه چارذقیقه وسی و شش ثانیه و عرض البلد شمالی سی و شش درجه و پنجاه و پنج دقیقه شانزده ثانیه واقع است. بدخشان از جانب شمال به دریای آمو و از طرف غرب به قطغن زمین و از سمت جنوب به بندوکش و از جهت مشرق به چشورال و ترکستان شرقی محدود است دریای پنج که دریای آمو نیز گفته میشود. جوار آن جریسان دارد در بدخشان یکسلسله کوه های مرتفعی موجود است که در دامنه آنها نهداره ها و وادی های خرم و سرسبز وجود دارد آب و هوای ایسین منطقه در تابستان خیلی سرد بوده و معابر کوهستانی آن تماما از برف مستور و دریا های آن منجمد میشود. بنا بر کثرت اشجار، باران زیادی در آنجا میبارد بدخشان از حیث معادن غنی بوده و دارای معادن ذیل میباشد :
- ۱- طلاکوه بصورت ریف گولد یعنی طلای سنگی در دیشو راغ بدخشان وجود دارد که بصورت ابتدایی فی تن متریک تقریباً سه گرام طلا را حاویست .
- ۲- آهن این معدن در چارده هیلوی مشرقی شرقی شهر فیض آباد واقع است آهن آن از
- قسم هماتیت میباشد و شهرت تاریخی داشته مهمتر اینست که تاکنون ذریعۀ آهنگران محلی استخراج آن بعمل آمده و از آن استفاده میکند.
- ۳- لاجورد بهترین جنس آن در بدخشان وجود داشته و برنگ آبی آسمانی و تیره نیلگون اکثراً با ذرات بیرایت که اصطلاحاً در ملک ما آنرا طلا مینامند بین سنگهای مرمر کران و منجان بدخشان پیدا میشود .
- ۴- لعل بدخشان برنگ سرخ رنگ شفاف به فطریکنیم الی دوسانتی درین احجار کهنیز، میکاشیست در ساحه فوقانی مجاور رود زرد دیو بهارک بدخشان موجود و شهرت عمومی دارد.
- ۵- کولین گل چینی که در اشکاشم بدخشان وجود دارد جنسیت عالی دارد و کاشی سازی نیز در بدخشان رواج دارد .
- ۶- گوگرد معدن به مسافه بیست میل در جنوب مرکزی زیباک در دره سنگ لیج بدخشان واقع است ذخیره این معدن دو صد هزار تن تخمین شده و مقدار فیصدی آن شصت فیصد است . سنگ ریشه ابرک و اگرافیت نیز وجود دارد .
- دریاها: کوکچه، آب استاده شیوه و واخان.
 کوه ها: سلسله کوه واخان، هندوکشی .
 کوه بوم، کجاو، بلند، سندر، سمیک گاوا سفیدخرس .
 کوتلها: واخ چیرورم کوت گریباغر پوشال و انجمن .
 پیداوار : انواع غله جات .

ولایات افغان نستان

مربوطات :			
نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر
		هر کیلو متر مربع	کثافت نفوس در
مرکز ولایت	فیض آباد	۳۲۰۴	۷۷
علاقه داری	راغ	۲۰۶۲	۲۷
علاقه داری	شهر بزرگ	۸۹۰	۳۳
ولسوالی	درواز	۴۰۷۵	۳۴
علاقه داری	خواهان	۷۷۷	۲۳
ولسوالی	جرم	۳۵۷۶	۳۰
علاقه داری	بهارک	۲۸۵۲	۳۰
علاقه داری	کران و منجان	۴۳۹۳	۲۷
ولسوالی	اشکاشم	۱۲۵۷	۲۷
علاقه داری	زیباک	۲۱۶۱	۲۷
علاقه داری	شغنان	۳۶۶۱	۱۶
ولسوالی	کشم	۳۰۴۲	۳۶
ولسوالی	واخان (خندود)	۸۹۳۶	۳۷
ولایت	بدخشان	۴۰۸۸۶	۳۵۰

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی
۱۲۴	۵۹	۸	۶	-	-

شفابخانه: (۱)

مراکز صحتی : ۴ باب .

مراکز فرعی : ۶ باب .

حمایه طفل و مادر (کلینیک) : ۱ باب .

ذخایر معدنی: لاجورد، یاقوت، سیلیکا، طلا، یاقوت کبود و نمک .

مطبوعات : روزنامه بدخشان .

سال تاسیس: ۱۳۲۵، محل طبع : ولایت بدخشان ، لسان: پشتو دری، تعداد صفحه: ۴

ولایت بغلان

موقعیت : شمال کشور .
 مساحت : ۱۷۱۶۵ کیلومتر مربع .
 درجه : ۱۹ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۱۰۹۰۳۲ .
 مرکز: بغلان جدید .
 ولایت بغلان در شمال مملکت از جمله
 ولایات حاصل خیز و سرسبز بوده که در
 شصت و هشت درجه و چپل و شش دقیقه
 بیست و چهار ثانیه طول البلد شرقی و سی
 و شش درجه سیزده دقیقه شانزده ثانیه
 عرض البلد شمالی واقع است .
 دریاها : اندراب و پلخمری .
 کوهها: بغلان، قره باتور، چونغرومارخانه.
 کوتلها: رباطک، بارانی، خاواک، هندوکش
 و سالنگ .
 پیداوار : غله جات، لبلبو، پخته و
 میوه جات .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	شهر بغلان	۱۵۹۸	۸۵	۵۳
ولسوالی	پلخمری	۶۴۰	۸۰	۱۲۵
علاقه داری	دهنه غوری	۱۸۱۹	۵۶	۳۱
ولسوالی	دوشی	۱۷۴۵	۵۴	۳۱
علاقه داری	نال ویرفک	۲۹۶۵	۳۹	۱۳
علاقه داری	خنجان	۱۰۰۴	۴۱	۴۱
ولسوالی	تهرین	۱۶۴۶	۶۸	۴۱
علاقه داری	بورکه	۸۷۷	۳۷	۴۲
ولسوالی	اندراب	۲۳۳۲	۶۶	۲۸
ولسوالی	خوست و فرنگ	۲۵۴۲	۳۹	۱۵
ولایت	بغلان	۱۷۱۶۸	۵۶۵	۳۳

معارف :

تعداد مکاتب	دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلکی
۶۰	۴۱	۸	۸	-	-	۱

ولایات افغانستان

شفخانه : (۲)

مراکز صبحی و اساسی : ۵ باب .

مراکز صبحی و فرعی : ۱ باب .

کلینیک حمایتی طفل و مادر: ۱ باب .

مؤسسات :

شرکت قندسازی بغلان به تاریخ ۱۷/۱۱/۱۳۹۵ نمبر و جواز به سرمایه ۲۸۶۸۲۰۰۰ - افغانی
موضوع تولیدات آن شکر از لیدو میباشد . شکل سهامی .

موسسه محمد عتیق نمبر و تاریخ جواز نامه ۲۹۹۳۰۳ ر ۳۰ به سرمایه ۵۰۰۰۰ افغانی
موضوع تولیدات آن تولید برق است . شکل تضامنی .

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقی
اتحادیه ذغال بلخمری	۱۰۰۰۰۰۰۰ - افغانی	دولتی
مؤسسات برق و سمنت غوری	۳۵۰۰۰۰۰۰ - افغانی	دولتی
ذخایر معدنی : گوگرد و ذغال .		
مطبوعات : روزنامه اتحاد .		

سال تاسیس: ۱۳۰۸، محل طبع : ولایت بغلان، لسان: پښتو دری، تعداد صفحه : ۴

ولایت بلخ

موقعیت : شمال مملکت .

مساحت : ۱۲۲۸۴ کیلومتر مربع .

درجه : ۱۸ (از لحاظ مساحت) .

نفوس : (۱) (۲۱۶۷۸۸) .

مرکز : مزار شریف .

چه در دوره اسلام و چه در ادوار قبل از اسلام
تاهنوز بیادگار عظمت این ولایت موجود
بوده و سیاحین و باستان شناسان خارجی را برای
تماشا جلب مینماید .

ارتفاع آن از سطح بحر یکپزارو یکصد و
هشتاد و پنج متر است و به خط طول البلد
شرقی شصت درجه بیست و چار دقیقه ۲۳
ثانیه و خط عرض البلد ۳۶ درجه و ۴۳ دقیقه
و پنج ثانیه واقع است . شهرت و نام باستانی
آن با ضبط های مختلف خود که یونانیان
اعراب هندی ها و فارسی هاد را در اول و بعد
از اسلام بنامهای باکتریان باختریش . بخمدی

بلخ (مزار شریف) مهد تمدن قدیمی و درخشان
این کشور بوده و به عقیده مؤرخین مهاجر
آریاییها از همین خطه شروع گردیده
زردشت مشهور از همین جا و پیدایش سرودهای
اوستا نیز در خاک باختری صورت گرفته است .
بلخ ولایت تاریخی و متجسدن و معسرف
افغانستان است که آثار و آبدات تاریخی آن

د افغانستان کالنی

باختر و پالمېك رئیس یاد نموده و این نامها در تمام مراحل ادبی و تاریخی مدنیتی که پدران آریایی هادر پیرامون رودخانه اکدوس زندگی داشتند در تمام مراحل ازمته یاد شده است. نخستین بانی بلخ بزرگ و تاریخی بنا بر روایات متداوله بلخ بلاخ بن سامان ابن سلام بن جام بن نوح بوده است . بلخ دارای بیرق‌های بلند بوده که از زیباترین و معمورترین بلاد دنیا به حساب میرفت از بسکه چشم حرص و آژمهان گیران استعمارگر به این سرزمین قشنگ دوخته شده بود درائی تهاجم و حملات وحشیانه پی در پی تقریبا بیست و دو بار اشغال و تخریب شده، علاوه بر آن در اثر حمله چنگیز و سلاله آن چندین مرتبه جمعیت

و نفوس بلخ قتل عام گردیده و سوختانده شده و به خرابه زاری تبدیل یافته است، چنانچه تاکنون هم آثار حریق در هر کنج و کنار آن پیداست .

پیداوار: پوست قره قل که از پیداوار مهم بلخ و مربوطات آن است از جمله اقلام صادراتی کشور میباشد .

بافت و استهلاك قالین که توسط زن ها در دولت آباد و شور تپیه به عمل می آید . از جمله صنایع دستی مشهور کشور محسوب میشود .

دریاها: دریای بلخ .
 کوه ها: المورتیک و الپرز
 پیداوار : پخته، قره قل، خر بوزه، و گندم.

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	مزارتفر هر کیلومتر مربع	نفوس به کثافت نفوس در
مرکز ولایت	مزارشریف	۴۸	۹۷	۲۰۲۱
ولسوالی	بلخ	۴۷۵	۳۰	۶۳
ولسوالی	نهر شاهی	۱۷۰۷	۲۳	۱۴
علاقه داری	دهدادی	۲۳۴	۲۷	۱۱۵
علاقه داری	چارکنت	۱۴۲۸	۲۹	۲۰
ولسوالی	دولت آباد	۱۳۵۶	۶۲	۴۵
ولسوالی	شولگره	۱۶۶۴	۴۱	۲۵
علاقه داری	کشنده	۱۷۹۶	۳۴	۱۹
ولسوالی	شورتپیه	۱۳۱۷	۲۹	۲۲
ولسوالی	چارولک	۵۱۷	۳۰	۵۸
ولسوالی	چمتال	۱۷۲۲	۲۶	۱۵
ولایت	بلخ	۱۲۲۸۲	۴۲۸	۳۵

ولایات افغانستان

معارف :

تعداد مکاتب :

دعواتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیک	مسلمی
۱۱۱	۵۴	۱۲	۸	۱	۲
شفاخاذه : (۲) .					

مراکز صحتی و اساسی : ۳ باب .

حمایه طفل و مادر (کلینیک) : ۱ باب .

مؤسسات صنعتی بلخ :

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقی
مؤسسه تیلکشی و صابون سازی	۵۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
موسسه عبدالعلی	۲۲۸۰۰۰۰ - افغانی	لیجند
موسسه روغن کشی و حبوبات	۱۰۰۰۰۰ - افغانی	لیجند
دیباختر صنعتی شرکت	۱۵۰۰۰۰۰ - افغانی	سهامی
دسخی ماشین کاران	۵۰۰۰۰۰۰ - افغانی	لیجند
شرکت صنعتی مزار شریف	۱۵۰۰۰۰۰ - افغانی	سهامی
دفقیر حسین موسسه	۲۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
تیل کشی و صابون سازی صوفی	۴۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
تیلکشی و صابون سازی غلام محمد	۵۰۰۰۰۰ -	تضامنی
برق دیزلی مزار شریف	۸۰۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
شرکت تضامنی ایماق	۱۰۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی

ذخایر معدنی: گوگرد، نمک، زغال و سیلیکا.

مطبوعات : روزنامه بیدار .

سال تاسیس: ۱۳۰۰، محل طبع : ولایت بلخ، لسان: پشتو دری، تعداد صفحه : ۴ .

روزنامه بیدار در سال ۱۳۰۰ بقیسم جریده هفته وار و در سال ۱۳۲۰ در هفته دوبار و در

سال ۱۳۵۰ بروزنامه ارتقاء یافت .

ولایت پروان

موقعیت : ولایت مرکزی .
 مساحت : ۱۱۳۶۷ کیلومتر مربع .
 درجه : ۲۲ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۳۰۵۰۳۱ .
 مرکز: چاریکار

مرکز ولایت پروان یکهزارو ششصدو سه متر از سطح بحر ارتفاع داشته واز مرکز کابل شصت و چهار کیلو متر فاصله دارد و تخمیناً شصت ونه درجه بیست و چار دقیقه شش ثانیه طول البلد شرقی و سی و پنج درجه سه دقیقه چهل و چار ثانیه عرض البلد شمالی در دامنه کوه واقع است که اصلاً از شاخه های هندوکش بوده و به طرف استالاف و پغمان امتداد مییابد . چون مرکز ولایت پروان بسر راه کابل .

قطغن، بدخشان، مزارشریف، میمنه و افسح گردیده فلذا مردم این سرزمین به تجارت و صنعت چاقوسازی و پایزار دوزی، بافتن پتو مهارت خوبی از خود نشان میدهند در اینچاچرم خوب پخته و آتش داده میشود آهنگری و مسگری و نجاری آن ترقی خوبی نموده است . در اوپیان کر باس اعلی یافته میشود . دریاها : غوربند، جبل السراج، سالنگ شتل، پنجشیر، نجراب و تگاب . کوه ها: پغمان سلسله کوه هندوکش و کوه صافی . کوتلها: خاواک، تل، غرژغان و شمیر . پیداوار: توت، انگور، انار، لبنیات، انواع حبوبات گندم، جو، جوازی، پنبه و بادام .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
اوی ولسوالی	کاپیسا	۱۲۱	۶۵	۵۳۷
ولسوالی	تگاب	۴۸۳	۶۷	۱۳۹
علاقه داری	اله ساي	۳۲۴	۳۰	۹۳
ولسوالی	کوهستان	۱۷۱	۷۳	۴۲۷
علاقه داری	کوهبند	۱۹۳	۴۴	۲۲۸
ولسوالی	نجراب	۵۸۵	۸۶	۱۴۷
ولسوالی	پنجشیر	۷۰۶	۷۶	۱۰۸
علاقه داری (حصه ۱)	پنجشیر (چارقریه)	۲۱۱۳	۶۹	۳۳
علاقه داری (حصه ۲)	پنجشیر (دره هزاره)	۷۰۷	۵۱	۷۲
مرکز ولایت	چاریکار	۱۸۹	۹۸	۵۱۹

ولایات افغانستان

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کشافت نفوس در هر کیلومتر مربع
ولسوالی	غوربند (سیاه گرد)	۱۵۰۴	۹۲	۶۱
علاقه داری	شنواری	۳۵۹	۳۶	۱۰۰
ولسوالی	بگرام	۴۷۰	۹۲	۱۹۶
علاقه داری	کوه صافی	۷۰۱	۳۴	۴۹
ولسوالی	جبل السراج	۱۹۴	۷۷	۳۹۷
علاقه داری	سالنگ	۶۸۸	۴۵	۶۵
ولسوالی	سرخ پارسا	۹۴۹	۸۱	۸۵
علاقه داری	شیخ علی	۹۰۸	۳۶	۴۰
ولایت	پروان	۱۱۳۶۷	۱۱۵۲	۱۰۱

معارف :

تعداد مکاتب :

دهانی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	مبخانیکی	مسلمی
۷۲	۵۸	۱۴	۱۰	-	-

شفابخانه : (۲) .

مراکز صحتی و اساسی : ۸ باب .

مراکز صحتی و فرعی : ۱۴ باب .

حمایه طفل و مادر (کلینیک) : ۱ باب .

موسسات صنعتی : نساجی، گلپهار، جبل السراج، و فابریکه سمنت و کشمش پاکی.

ذخایر معدنی : مس، باریوم، سلفایت، سرب، آهن و یک معدن مواد غیر فلزی در گلپایسا

نیز کشف گردیده است .

مطوعات: روزنامه پروان .

سال تاسیس: ۱۳۲۱. محل طبع: ولایت پروان، لسان: پشتو دری، تعداد صفحه: ۴ .

ولایت پکتیا

موقعیت : جنوب مملکت .
 مساحت : ۱۷۷۷۲ کیلومتر مربع .
 درجه : ۱۷ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۵۶۹۵۳۷ .
 مرکز: گردیز .
 ولایت پکتیا به نام (جنوبی) هم شناخته میشود مرکز هروزه این شهر قدیمه و باستانی گردیز است چه از نظر قدامت تاریخی و موقعیت جغرافیایی و چه از نظر حوادث و کشمکش های داخلی و خارجی اهمیت بسزایی دارد . ولایت مذکور از ناحیه شمال محاط است به سپین غر کوه سفید پاکوه سلیمان و اضافات حکومت لوگرو قسما ولایت ننگرهار و از جانب شرق مربوط است به سفید کوه و حصص کسوزم و قسما به کوه های وزیرستان و کوه های تیراو سرزمین مسکون افغان های توری پښتونستان آزاد و از سمت غرب ملحق است

به علاقه داری وهک غزنی، مرسل غوندي حکومت شرڼ کنواز، امنه و کمکی گومل واز طرف جنوب مربوط است به وزیرستان و پښتونستان آزاد .

پکتیا سرزمین تاریخی و کلتوری کشور بوده و بسی از رسوم و عادات اصیل افغانی را که از حوادث درامان مانده است دارا میباشد .

مهمان نوازی، شجاعت، قوم دوستی وطن پرستی از خصوصیات مردم پکتیا میباشد که در ادوار مختلف تاریخ در مقابل دشمنان از خود مردانگی نشان داده اند .

کوه ها: سروتی غر، ختی غر، مستریل غر . سرخو ضی غر .

کوتلها : سټه کندولته کوری .

پیداوار: غله جات و چوب چار تراش .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	گردیز	۶۵۳	۵۴	۸۲
لوی ولسوالی	ازگون	۵۷۴	۳۶	۶۳
علاقه داری	نیکه	۱۷۹	۹	۵۰
علاقه داری	سرروضه (سلطانی)	۷۲۵	۳۰	۴۱
علاقه داری	گیان	۲۷۶	۲۹	۱۰۵
علاقه داری	برمل	۱۰۸۴	۳۹	۳۶

ولایات افغانستان

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
ولسوالی	سپیره	۵۱۳	۳۶	۷۰
علاقه داری	زیلوک	۲۴۱	۱۹	۷۹
لوی ولسوالی	خوست	۴۲۰	۵۱	۱۲۱
علاقه داری	مندوزائی (اسماعیل خیل)	۱۱۲	۳۶	۳۲۱
علاقه داری	صبری (سروتی)	۳۱۳	۲۷	۸۶
علاقه داری	تیری زائی (علی صیر)	۴۸۴	۱۵	۳۱
علاقه داری	دره درنگ	۵۷	۱۰	۱۷۵
ولسوالی	تنی	۴۳۹	۷۴	۱۶۹
علاقه داری	گر بز	۳۸۵	۲۴	۶۲
علاقه داری	نادر شاه کوت	۴۰۵	۲۱	۵۲
ولسوالی	موسی خیل	۴۱۰	۲۸	۶۸
علاقه داری	قلندر	۱۵۱	۱۰	۶۶
ولسوالی	جاجی (علی خیل)	۶۱۷	۵۲	۸۴
علاقه داری	حسن خیل (احمد خیل)	۱۹۸	۷	۳۵
ولسوالی	جانی خیل	۲۹۴	۴۰	۱۳۶
ولسوالی	گومل	۴۰۷۲	۲۷	۷
علاقه داری	سروبی	۴۱۱	۱۱	۲۷
ولسوالی	وزه جدران	۴۲۷	۱۳	۳۰
علاقه داری	شواک	۱۲۹	۱۳	۱۰۱
علاقه داری	شمل (برکی)	۱۵۶	۱۸	۱۱۵
ولسوالی	سیدکرم	۹۳۸	۳۰	۳۲
ولسوالی	چمکنی	۲۶۴	۲۱	۸۰
علاقه داری	دندوپتان	۱۶۳	۱۲	۷۴
علاقه داری	لجه منگل	۲۵۸	۱۱	۴۳
ولسوالی	زرمتم	۹۱۷	۴۲	۴۵

د افغانستان کالني

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به کيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
علاقه داري	متاخان	۴۳۱	۱۵	۳۵
علاقه داري	اوپمه (ارمه)	۵۰۷	۱۳	۲۶
ولسوالي	جاجي ميدان	۳۹۵	۲۳	۵۸
علاقه داري	باک	۱۷۵	۱۳	۷۴
ولايت	پکتيا	۱۷۷۷۲	۹۰۸	۵۱

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتي ابتدائي مستقل	متوسطه مستقل	ليسه دارالمعلمين	مدارس ديني	ميخانيکي مسلکي
۵۵	۲۲	۱۳	۱	۱
۶۱			۲	-

شفاخانه : (۶) .

مراکز صحي اساسي : ۵ باب .

مراکز صحي و فرعي : ۷ باب .

حمایه طفل و مادر (کلينيك) : ۱ باب .

مطبوعات : روزنامه و پانگه .

سال تاسيس : ۱۳۲۰، محل طبع : ولايت پکتيا، لسان : پښتو، تعداد صفحه : ۴ .

مجله پکتيا نيز بلسان پښتو ماهوار چاپ ميشود.

ولايت تخار

موقعيت : شمال مملکت .

مساحت : ۱۲۳۲۵ كيلومتر مربع .

درجه : ۱۵ (ازنگاه مساحه) .

نفوس : ۱۶۸۱۹۷ .

مرکز: تالقان .

ولايت تخار: کلمه (تخار) نام يکي از اقوام

سیتی بوده اساسا این اسم از قرن چهارم

قبل از میلاد تا قرن هشت مسیحی وجود خارجی

ولایات افغانستان

گړدیدیډ. مفهوم جغرافیایی تخارستان این وقت درکلمه باختړ جامع تر ډوده درشمال هندوکش ازدامنه های پامیر تمام قطغن و بدخشان و ولایت مزارشریف بلخ حتی علاقه میمنه رادر بر میگرفت و درشمال اکسوس آمو دریا سفیدیان شامل آن بود .
 دریاسا : آمو، کوکچه و تالقان .
 پیداوار : گندم، جواری، پخته و قالین .
 کوتلها: دروازورسج .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	تالقان	۱۴۹۲	۶۷	۴۵
ولسوالی	ولسواک	۱۸۹۸	۴۰	۲۱
ولسوالی	خواجه غار	۳۴۵	۲۷	۷۸
ولسوالی	اشکمش	۷۲۸	۸۳	۱۱۴
علاقه داری	بنگی	۵۰۸	۱۷	۳۴
علاقه داری	چال	۵۵۴	۲۲	۴۰
ولسوالی	چاه آب	۷۶۵	۴۶	۶۰
ولسوالی	ینگی قلعه	۷۲۲	۴۱	۵۷
علاقه داری	درقد	۴۲۲	۱۸	۴۳
ولسوالی	فرخار	۱۴۵۹	۳۶	۳۵
علاقه داری	ورسج	۲۸۹۹	۴۳	۱۵
علاقه داری	کلفگان	۵۳۰	۲۸	۵۳
ولایت	تغار	۱۲۳۲۵	۴۶۸	۳۸

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی
۵۸	۴۳	۳	۵	-	-

شفاخانه : (۲) .

مرکز صحی و اساسی : ۵ باب .

مرکز صحی و فرعی : ۱ باب .

ذخایر معدنی : طلا، نمک و زغال .

د افغانستان کالنی

ولایت جوزجان

موقعیت : شمال مملکت .
 مساحت : ۲۶۲۲۶ کیلومتر مربع .
 درجه : ۱۱ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۲۱۱۱۳۳ مرکز: شبرغان .
 ولایت جوزجان که بین شصت و پنځ و شانزده درجه سیزده وسی ویک دقیقه شش و بیست و پنځ ژنیه طول البلد شرقی سی و شش درجه شانزده دقیقه هشت و یازده ژنیه عرض البلد شمالی واقع شده و از سطح بحر تقریباً ۳۹۷ متر ارتفاع دارد مضافه آن از ولایت بلخ یکصدوسی و پنځ کیلومتر و از مرکز کابل ۷۵۶ کیلومتر می باشد .
 آب و هوای آن در تابستان گرم و به اوسر و قره قل .

وزیدن بادهای دایمی معتدل گردیده جغرافیای تاریخی جوزجان گوزنانان یا گوزگان که معرب آن جوزجانان یا جوزجان است، از ولایت های مهم خراسان قدیم بشمار میرود ، در گوشه شمال غرب افغانستان واقع شده است. وجه تسمیه جوزجان را پروفسور مینورسکی شرق شناس معاصر جوزگوز یعنی چارمغز را می دانند .
 کوه ها: سلسله کوه تیربند ترکستان .
 دریاها : دریای سرپل .
 کوتلها : کوتل قم و سبزک .
 پیدوار: قالین، گلیم باب، گوسفند

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	شبرغان	۳۷۵۵	۵۹	۱۶
ولسوالی	سنگک چارک	۲۶۸۷	۷۴	۲۸
علاقه داری	بلخ آب	۲۴۷۴	۱۵	۶
ولسوالی	سرپل	۴۳۱۴	۶۹	۱۶
علاقه داری	کوهستانات	۷۰۵۵	۲۵	۴
ولسوالی	آقچه	۷۵	۲۵	۳۳۳
علاقه داری	مردیان	۸۲۹	۲۴	۲۹
علاقه داری	فیض آباد	۸۲۹	۲۴	۲۹
علاقه داری	خانقاه	۱۰۱۹	۲۴	۲۴
ولسوالی	قرقین	۱۲۳۰	۲۶	۲۱
علاقه داری	خمیاب	۱۰۰۸	۱۵	۱۵
ولسوالی	منگجک	۹۵۲	۲۸	۲۹
ولایت	جوزجان	۲۶۲۲۷	۴۰۸	۱۶

ولایات افغانستان

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکي	سنانکی
۵۹	۴۷	۱۰	۵	-	-

شفاخانه : (۲) .

مراکز صحتی و اساسی : ۳

مراکز صحتی و فرعی : ۲ باب .

موسسات :

د جوزجان صنعتی شرکت سرمایه شکل حقوقی
شرکت امین لیمند ۵۰۰۰۰۰۰ افغانی لیمند.
ذخایر معدنی : گاز طبیعی .
مطبوعات: روزنامه دیوه، سال تاسیس : ۱۳۴۰ محل طبع: ولایت جوزجان ، لسان :
پښتو دري، تعداد صفحه : ۴ صفحه .

ولایت نیمروز

موقعیت : جنوب غرب
مساحت : ۵۴۳۳۶ کیلومتر مربع .
درجه : ۲ (از لحاظ مساحت) .
نفوس : ۳۱۹۴۵ .
مرکز: زرنج .
ارتفاع زرنج از سطح بحر تخمین چارصدو
نودونه متر و مسافت آن از کابل یکپزار و شصت
وهشت کیلومتر و از ولایت فراه يك صدو
هفتاد و شش کیلومتر میباشد این سر زمین
باستانی يك وقت مدینتی داشته که محصور
سرزمین های اطراف خود بوده چون آبریزه
سه چهار دریا را تشکیل میدهد آب فراوانی
دارد .

هوای آن برای انواع زراعت خیلی مساعد
بوده و آفتاب آن درخشان و فیض بخش است
از خلال صفحات تاریخ برعی آید که درین گوشه
زمین باستانی دوازده قرن قبل شهر مهم
و تاریخی زرنج و مرکز سیستان باستان وجود
داشته که شواهد بشمارای از آن هنوز موجود
بوده و گواهی میدهد که این منطقه در گوشه
غربی مملکت افغانستان بین خطوط ۶۱ و ۶۲
درجه وسی دووسی ونه دقیقه و پانزده و هزده
ثانیه طول البلد شرقی سی و سه و یک درجه
و بیست و سی دودقیقه يك و بیست و چهار
ثانیه عرض البلد شمالی موقعیت دارد. از
ناحیه شمال دشت های مرتفع که از شرق
بغرب افتاده و حکومت جوین سرحد آنرا از راه

د افغانستان کانسې

فراه جدااميسازد وهمچنان جهت غـربـي آن قسمتي به آمون صابري وباقى به سيستان ايران تماس دارد. جنوب آن به ريگزارهاي بلوچستان محاط بوده ودرشرق آن علاقه خاشرود و دشتنها تاگرشك واقع گرديده اند.

درياهـا: فراه رود، هريرود، هلمند، خاشرود رودشان، رودخس باش، رودكافري رام رود سنارود، رودكال رودكلگل، هامون وصابري. كوه : سپاه كوه . پيداوار : پخته ، گندم وغيره حبوبات .

مربوطات ؟

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به كيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	كثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
مرکز ولايت	شهر زرنج	۱۰۴۱	۴۱	۳۹
ولسوالی	کنگک (میل کرکی)	۱۲۳۷	۱۲	۱۰
ولسوالی	اصل چخانسور	۹۶۷۳	۱۹	۲
علاقه داری	خاشرود	۱۰۳۴۳	۱۳	۱
ولسوالی	چاربرجک	۱۹۴۳۰	۱۶	۱
ولايت	نيجروز	۴۱۷۲۴	۱۰۱	۲

معارف :

تعداد مكاتب :

دعائی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه	دارالمعلمین	مدارس دینی میخانیکي مسلكی
۳۴	۲۰	۴	۲	-

شفاخانه : (۱) .

مراکز صبحی و اساسی : ۲ باب .

ولايت زابل

موقعیت : جنوب مملکت . مساحت : ۴۷۲۰ . درجه : ۱۳ (از لحاظ مساحت) نفوس : (۱۸۸۳۹۱) . مرکز: قلات .

زابل یکی از ولايات افغانستان به شمار ميرودکه بين مقرقندهار زوی عمومي کابل وگندهار واقع است . در آنجا کاريز هاي متعدد وجود دارد اراضي آن نسبتاً حاصل خيز است . هر نوع محصولات زراعتی پيدايشود دريای ترنگ نزنواحي قلات عبور ميكند .

درياهـا: ارغنداب، ترنگ لور، انگرود . كوه ها: سورغر، کوتکی غر، باری غبر سورغر، شينکی غر .

ولایات افغانستان

پیداوار : غله جات .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	قلات	۱۶۶۹	۳۷	۲۲
ولسوالی	جلدک	۱۴۷۲	۳۰	۲۰
علاقه داری	میزان	۱۰۷۸	۲۴	۲۲
ولسوالی	شاه جوی	۱۵۱۸	۴۴	۲۹
ولسوالی	ارغنداب	۲۰۸۲	۲۹	۱۴
ولسوالی	دای چوپان	۳۲۴۰	۲۸	۹
ولسوالی	شینکی	۲۲۴۸	۳۶	۱۶
علاقه داری	اتغر	۶۹۵	۲۷	۳۹
علاقه داری	شملازنی	۳۰۶۹	۳۹	۱۳
ولایت	زابل	۱۷۰۷۱	۲۹۴	۱۷

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمکی
۳۲	۱۶	۶	۲	-	-

شفاخانه : (۱) .

مراکز صحتی و اساسی : ۲ باب

ولایت سمنگان

موقعیت : شمال مملکت .
 مساحت : ۱۶۶۴۰ کیلومتر مربع .
 درجه : ۱۶ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۱۱۳۶۷۳
 مرکز : ایبک .
 ولایت سمنگان ولایت باستانی که مرکز آن ایبک میباشد، این ولایت به داخل این حدود واقع میباشد، بطرف شرق آن ولسوالی پلخمری ولایت بغلان بطرف غرب آن ولایت بلخ و بعضاً مربوطات جوزجان به طرف شمال آن دریای آمو مربوطات ولایت کندوز و طرف جنوب بشکل مستطیل افتاده است . آب و هوای آن در تابستان نسبتاً گرم و در زمستان نسبت به سایر ولایات هم جواریم میباشد.

د افغانستان کلتور

آبداتي تعمير کونکي که مهمترين اېنپه تاريخي
اين ولايت تخت رستم مي باشد .

درولسوالي خلم هم آثار و اېنپه وجود دارد
که بنام شهر بانو بالا حصار خلم ياد ميشود
وهم درولسوالي روبي و دواب آثار منقش و
تصوير جالب ديده شده که به عصر ساساني
هاتعلق ميگيرد از اېنپه دوره اسلام ولايت
سمنگان بالا حصار اېنک ميباشد که در زمانهاي
خيلى قديم اعمار گرديده است .

درياهو : سمنگان

کوه ها: کوه صياد

کوتلېها: کوتل سبزک، بادشان و شاه بغلي .

پيداوار: ميوه جات تازه خشک .

صنایع معروف محلی که در بين مردم بیشتر
رواج دارد عبارت انداز قاقمه بافی به رنگهای
مختلف، گلیم، کرباس، ابریشم دوزی قالین بافی
وانواع خلمک دوزی، آهنگری، مسگری، کلالی
نجاری و دمبوره سازی .

معادن این ولایت عبارت انداز زغال سنگ
دره صوف که یکی از معادن بسیار بزرگ کشور
بشمار میرود ولایت سمنگان یکی از ولایات
باستانی کشور بوده که در مرکز و محلات
آن آثار باستانی وجود دارد، اېنک چه در زمان
قديم وجه امروز بر علاوه موقعیت جغرافیایی
مانند با میان ساختمان طبقات الارضي داشته
که سبب شده تا پيروان بودایی این ناحیه

مربوطات :

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به کيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کيلو متر مربع
مرکز ولايت	اېنک	۳۱۳۷	۶۳	۲۰
ولسوالي	دره صوف	۴۴۵۶	۷۶	۱۷
ولسوالي	خلم (تاشقرغان)	۴۳۳۴	۱۰۹	۲۶
علاقه داري	کلدار	۷۶۴	۱۳	۱۷
علاقه داري	حضرت سلطان	۱۱۴۱	۲۱	۱۸
ولسوالي	روئي دواب	۲۹۰۷	۱۹	۷
ولايت	سمنگان	۱۶۶۳۹	۳۰۱	۱۸

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتي ابتدائي مستقل	متوسطه مستقل	ليسه دار المعلمين	مدارس ديني	ميخانيکي مسلکي
۶۴	۲۲	۶	۴	-

ولایات افغانیستان

شفاخانه : (۱) .

موسسات صنعتی :

برق سمنگان بسمرایه ۴۱۳۰۰۰ - افغانی

شکل حقوقی لیمتد :

مراکز صحی و اساسی : ۳ باب .

ذخایر معدنی : زغال و نمک .

مراکز صحی فرعی : ۱ باب .

ولایت غزنی

موقعیت : ولایت مرکزی

غزنی قرار گرفته که قلعه جنگی مستحکمی

مساحت : ۳۴۷۹۷ کیلومتر مربع .

میباشد، درحصار اطراف شهر برجهای محکمی

نفوس : ۲۶۴۲۲ .

موجوداست که درهنگام مدافعه شهروان آن ها

درجه : ۹ (ازنگاه ساحه) .

کارگرفته میشود . هکذا به دورادور شهر آثار

مرکز: غزنی .

خندق قدیمی و بزرگی مشاهده میشود که در

ولایت غزنی ولایتیست در جنوب غرب کابل

زمانهای قدیم در وقت محاصره پرآب شده .

بین شصت و هفت و شصت و هشت سی و چهل

شهر قدیم غزنه در سه سمت خود که

و دودقیقه بیست و هفت و سی و شش ثانیه

عبارت از شمال جنوب غرب باشد سه دروازه

طول البلد شرقی و سی سه درجه زده و چهل

داشته و به نام دروازه بهلول دروازه بازار

و چار دقیقه و چارده و چهل پنج ثانیه عرض البلد

و دروازه گنک یاد میشود .

شمالی واقع است .

صنعت پوستین دوزی ، مسگری و نقاشی

مرکز این ولایت که آنهم بنام غزنی یاد

در غزنی شهرت تاریخی داشته ولی مناسبانه

میشود شهر بیست کهن که یکصد و سی و پنج

لشکر کشی ها تاخت و تاز سلاطین مغلی و

کیلومتریه طرف جنوب غرب کابل واقع و از

خونریزی ها و خرابکاری آنها تمام آثار آنرا از

سطح بحر دو هزار و دویست و بیست متر ارتفاع

بین برده از جمله آثار با عظمت سلاطین غزنی

دارد .

که هنوز باقیست دومینا بزرگی در مدخل

موقعیت جغرافیایی آن بین شصت و هفت

دره درهغه شهر به فاصله تقریباً چار صد قدم

درجه هجده طول البلد شرقی و سی و سی چار

از یکدیگر فاصله دارند هر یک از این منار ها

درجه چهل و چار دقیقه عرض البلد شمالی

تخمیناً هشتاد و نهم ارتفاع دارد در حاشیه های

واقع است .

بالا به خط کوهی نام بانی منار نوشته شده است

شهر مزبور در موضع بلندی واقع و با حصار

غزنی از حیث اقتصادی مقام دوم رانسیب به

متینی احاطه شده است . در قسمت شمالی

کندهار دارد دریای غزنی طرف مشرق ولایت

شهر در بلندترین حصه این تپه با احصار

کندهار به ارتفاع تقریباً دویست متر افتاده

است .

د افغانستان گالنې

ازطرف شمال غرب وجنوب شرق غزني را
 كوه هاى بسيار مرتفع احاطه كرده وساجه
 غزني رابشکل بيضوى درآورده است زمستان
 غزني طولانى وسرد بوده كه ازقوس الياويل
 حمل باطبقه ضخيم برف پوشيده ميباشد
 درعصر غزنويان نخستين يونورستى يعنى
 دارالفنون افغانى درغزني تاسيس شد. چنانچه
 بعقيده بعضى عمارات آن اكنون در حالت
 خرابه باقيمانده است .
 پيشه مردم غزني اكثرا دهقانى و باغداری
 ميباشد عده زيادى هم اهل حرفه وصنعت
 بوده و درفن خویش ماهراند .
 درشهر غزني ونواحى آن مزارت زيادوجود
 دارد ومشهور ترين آنها زيارت (حكيم سنایی
 زيارت بهلول دانا، زيارت على بابا، زيارت
 شاه ميرفاليوزان، تاج اوليا، خواجه بلغار،
 مرقد سلطان محمودكبير، مرقدسلطان مسعود
 مرقد سيكتكين، مرقد سلطان حلقوم وزيارت
 شمس صاحب ميباشد) .
 دراخير بايد تذكر دادكه بند سراج ا ز
 بندهاى مشهور افغانستان است نيز درغزني
 ميباشدكه درسرسيزى غزني نقش بارزى دارد
 وبندسردى غزني نيره آبادى ولايت غزني و
 سرسيزى آن مى افزايد .
 درياها: ارغنداب، غزنسى ، آب ايستاده
 ترنگ نهاوه .
 كوتلها: شش گاو، غورجوك، مزاوروازه -
 خواه .
 پيداوار : ميوه جات ، حبسوبات انواع،
 پوستين و پوستينچه چوب دستك

مربوطات :

نوع واحد ادارى	اسم واحد ادارى	مساحت به كيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	كثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
مرکزولایت	غزنی	۳۲۸	۴۸	۱۴۶
علاقه داری	زنده جان	۲۵۸	۲۴	۹۳
علاقه داری	ده يك (رامك)	۷۳۶	۵۱	۶۹
علاقه داری	خواجه عمری	۱۷۴	۲۷	۱۵۵
ولسوالی	ناور	۵۸۱۶	۸۰	۱۴
ولسوالی	جغتو	۱۲۶۵	۶۵	۵۱
ولسوالی	چاغوری	۱۸۵۵	۸۳	۴۵
ولسوالی	مالستان	۱۹۳۰	۷۳	۳۸
ولسوالی	قره باغ	۱۷۹۹	۱۰۴	۵۸
ولسوالی	مقر	۸۱۵	۴۶	۵۶
علاقه داری	گیلان	۱۰۴۱	۳۴	۳۳

ولایات افغانستان

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کشافت نفوس در هر کیلو متر مربع
علاقه داری	آب بند	۱۱۰۵	۲۴	۲۲
ولسوالی	اندر	۸۴۸	۶۹	۸۳
علاقه داری	گیرو	۸۷۷	۲۷	۳۱
ولسوالی	ناوه	۲۵۵۴	۳۹	۱۵
لوی ولسوالی	کتواز (زرغون شپې)	۲۷۷	۳۹	۱۴۱
علاقه داری	سلطان خیل	۳۹۴	۳۳	۸۴
علاقه داری	جانی خیل	۹۸۳	۲۷	۲۸
علاقه داری	دبله (خوشامند)	۱۳۴۴	۱۷	۱۳
علاقه داری	اومند	۴۶۴	۱۱	۲۴
ولسوالی	شرن	۵۸۰	۳۳	۵۷
علاقه داری	یوسف خیل	۵۵۰	۱۷	۳۱
ولسوالی	وازه خواد	۳۵۵۱	۲۵	۷
علاقه داری	ورمې	۳۲۷۲	۱۴	۴
ولایت	غزنی	۳۲۷۹۷	۱۰۱۰	۳۱

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دار المعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمکی
۷۷	۶۸	۱۴	۹	-	-

شفاخانه : (۳)

مراکز صحتی و اساسی : ۷ باب

مراکز صحتی و فرعی : ۳ باب

حمایه طفل و مادر (کلینیک) : ۱ باب

ذخایر معدنی : مس، آهن و طلا

شکل حقوقى

سرمایه

موسسات صنعتى :

دغزنى دسنايى برېښنا موسسه

ليمتد

۱۰۰۰۰۰ - افغانى

مطبوعات : روزنامه سنائى، سال تاسيس: ۱۳۲۱ محل طبع : ولايت غزنى، لسان :
پښتودرى، تعداد صفحه : ۴ صفحه .

روزنامه سنائى درسال ۱۳۲۱ جريده ودرسال ۱۳۳۳ پروزنامه ارتقاء يافت .

ولايت غوروات

سرچنگل ، غر متصل است به حكومت شپرك
شمالا ملحق است به علاقه ميمنه و سرپل
مزار شريف و جنوبا پيوسته است به حكومت
شپرك .

از چغچران دودرياي بزرگ ميگذرد كه
اولى رابه نام دريای هريرود ودومى آن بنام
دريای مرغاب ياد ميشود . اول الذكرا علاقه
سرچنگل ودومى از حصه هزاره جسات
سرچشمه ميگيرد اما مناسبانه از دريا هاى
نام برده درخود چغچران استفاده به عمل
نمى آيد، موقع آب خيزى درياهاى مذكور
ماء هاى حمل و ثور ميباشد .

راه هاى چغچران عموما كوهستاني بوده تنها
سركه از بين چغچران بصورت خامه گذشته
وبه سمت هرات امتداد دارد مورد استفاده
مى باشد .

درياها: فراه رود، هريرود ، مرغاب رود،
ساخرود، سرپنك رود، خم شور
كوه ها: سلسله كوه سفيد وسياه كوه .
كوتل : كوتل تلخ آب .
پيداوار : گندم وجو .

وقعيت : غرب مملكت .

مساحت : ۲۸۷۵۸ كيلومتر مربع .

درجه : ۷ (ازنگاه ساحه)

نفوس : ۱۰۵۴۶۹ .

مرکز: چغچران .

غوروات (چغچران) يکى از ولايات افغانستان
بوده مرکز آن غور ميباشد و بين خطوط شصت
و چار و شصت و شش درجه يازده و پنج دقيقه
وهجده و بيست و سه ثانيه طول البلد شرقى
وسى و چار و پنج درجه بيست و شش دقيقه و
چهل و هفت و پنج و پنج ثانيه عرض البلد
شمالى واقع ميباشد .

هوای زمستان آن نسبت بسرف بسارى
شديد يکيه دارد نهايت سرد است . اراضى آن
اکثرا هموار و حاصل خيز بوده ولى بعضى
حصص كوهستاني براى زراعت مساعد نيست
زراعت آن عموما للمى كارى بوده و عيسارت
از گندم وجو است قسمت كشت آبى آن نيز
بنابه وفرت آب، اين ولايت فوق العاده حاصل
خيز است .

شرقاً محدود است به حكومت لعل و

ولایات افغانستان

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	چغچران	۱۱۷۶۴	۸۲	۷
ولسوالی	شسړک	۸۵۰۶	۶۱	۷
علاقه داری	ساغر	۲۷۷۱	۲۳	۸
ولسوالی	تولک	۲۹۵۶	۳۲	۱۱
ولسوالی	غورتیوره	۲۹۲۱	۵۹	۲۰
ولسوالی	لعل و سرچنگل	۵۱۱۵	۴۶	۹
ولسوالی	پسابند	۴۷۲۴	۳۶	۸
ولایت	غور	۳۸۷۵۷	۳۳۹	۹

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمکی
۸۲	۳۰	۷	۳	-	-

شفاخانه : (۱) .

مراکز صحتی و اساسی : ۳ باب .

ذخایر معدنی : سرب و سیماب .

ولایت فاریاب

شده است . قسمت عمده این سرزمین از تپه های خاکی کوه هاو جنگلها تشکیل شده ولی آبهای جاری و فراوان در آن وجود ندارد . معیذادراتر بارانهای موسمی زمینه برای انجام فعالیت های زراعتی و مالداری مساعد میباشد این عوامل طبیعی است که ساکنین این منطقه را بیشتر به شغل زراعت و فلاحیت سوق داده است زمستان های سرد تابستان های گرم فاریاب نه تنها برای انتخاب شغل

وقعیت : شمال غرب
مساحت : ۲۱۳۰۶ کیلو متر مربع .
درجه : ۱۲ (از نگاه مساحت) .
نفوس : ۲۱۴۲۶۵ .
مرکز : میمنه
فاریاب یکی از ولایات افغانستان به شمار می رود که قبلا به نام حکومت اعلی میمنه یاد می شد امروز نام ولایت فاریاب بر آن گذاشته

د افغانستان گانې

مردم اینجا موثر است بلکه در انکشاف جسمی آنها نیز موثر واقع گردیده و افراد قوی هیکل و توانا را بار آورده است .
 موقعیت جغرافیایی فاریاب در اتصال حلقه اقتصادی و کلتوری شرق و غرب در ادوار گذشته رول بس مهمی تاریخی را داشته و بدین جهت نیز برای مدتها بحیث کانون علم و ادب معرفی شده است .
 دریاها: میمنه، قیصار و شیرین تگاب .
 کوه ها: سلسله کوه تیر بند ترکستان .
 جنگلات : پشتون کوت و کوهستان .
 پیداوار: قالین، قالینچه ، پوست قره قل، حبوبات و پشم .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	میمنه	۳۱	۲۹	۹۳۶
ولسوالی	اندخوی	۴۹	۴۶	۹۳۹
علاقه داری	خان چارباغ	۱۰۵۶	۱۷	۱۶
علاقه داری	قرغان	۷۸۷	۲۱	۲۷
علاقه داری	قرم قول	۱۵۸۱	۱۴	۹
ولسوالی	پشتون کوت	۳۳۳۹	۱۱۷	۳۵
علاقه داری	کوهستان (لولاش)	۲۲۷۱	۱۷	۸
علاقه داری	الماز	۱۵۲۵	۴۰	۲۶
ولسوالی	بلجراغ	۲۳۴۵	۳۶	۱۵
ولسوالی	شیرین تگاب	۲۱۹۲	۵۱	۲۳
ولسوالی	قیصار	۲۴۲۴	۵۶	۲۳
ولسوالی	درزآب	۱۱۲۸	۳۱	۲۸
ولسوالی	دولت آباد	۲۵۹۸	۱۸	۷
ولایت	فاریاب	۲۱۳۲۶	۴۹۳	۲۳

معارف :

معداد مکاتب :

دعواتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلکی
۸۴	۵۴	۷	۳	۱	۱

شفاخانه : (۲) .

مراکز صحتی و اساسی : ۵ باب .

کلینیک حمایتی طفل و مادر : ۱ باب .

مؤسسات صنعتی :

شکل حقوقی	سرمایه	اسم موسسه
لیتند	۳۰۰۰۰۰۰ - افغانی	نیلکشی و صنایع نساجی روزی بای
لیتند	۲۴۰۰۰۰۰ - افغانی	شرکت برق دیزلی میمنه
لیتند	یک ملیون افغانی	برق دیزلی اندخوی
لیتند	سه ملیون افغانی	دفاریاب دینیه صنعتی لیتند

ذخایر معدنی : گوگرد و نمک .

مطبوعات: روزنامه فاریاب سال تاسیس: ۱۳۲۲، محل طبع : ولایت فاریاب، لسان :

پنمتوودری، تعداد صفحه: ۴ صفحه .

ولایت فراه

ودارای قلعه های متین بود اکثر امیر بزرگ و میدان مجادله جنگ آوران خارجی واقع بود رزم آوران در راه دفاع از سرزمین خود در برابر اجانب زول مهمی داشته اند که از زود خورد های شان آثار مفصلی موجود و گواه است. گویند که اسکندر، مقدونی بالشکر بزرگی بهر ای تسخیر ممالک ایشیا ازین سرزمین گذر کرد زمستان را در اینجا گذراند و در سفرنامه خود از هوای گرم و خوشگوار آن تعریف و ستایش کرد این شهر زمانی مرکز و گاهی جزو ا ز سیستان آنوقت نامیده شده در آن اعصار از حیث تمدن و نفوس از بلاد معروف و معمور شناخته میشد، شهر فراه از کابل هشتصد و نود و دو کیلومتر مسافه دارد . این منطقه نسبت به بسیاری از مناطق

موقعیت : ولایت غربی .

مساحت : ۵۹۵۹۰ کیلومتر مربع .

درجه : اول (از لحاظ ساحه) .

نفوس : ۳۶۴۰۰۰ .

مرکز: فراه

فراه حوزه مشهور است در جنوب غرب افغانستان که بین خطوط شصت و سه درجه چهل و نه دقیقه و پنجاه و شش ثانیه طول البلد شرقی سی و دو درجه پنجاه و سه دقیقه و پنجاه و شش ثانیه عرض البلد شمالی واقع و از سطح بحرتخمین هفتصد و پنجاه و هفت متر ارتفاع دارد. این سرزمین کهن که در زمانه قدیمه به سکاستیاناه و سوم بوده درنگیانا فارسه پانیمروز سیستان عرب ها زرنج و سجمستان مینامیدند این شهر در آنوقت یکی از شهرهای مهم

د افغانستان کالني

مملکت درناستان بیشتر گرم است چنانچه بلندترین درجه حرارت تاجپهل و هشت درجه و پايين ترين درجه حرارت در زمستان از دو درجه منفي پايان نرفته و زش بادعلي الاکتر از سمت شمال غربي بوده و در زمستان ايسن شمال موجب برودت هوا ميگردد .
 درياها: فراه رود، خاشرود، رود فرسي، رودشين دند، هاروت رود، مالمند رود، رود يزدوان .
 کوه ها: سپاه کوه، مالمند، سلسله کوه، افغان ريک و دوان غر .
 کوتلها: گردنه خوال و گردنه خيرآباد .
 صحرا : دشت بکوا .
 پيداوار: جو، پخته و گندم .

مربوطات :

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به كيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	كثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
مرکز ولايت	شهر فراه	۳۵۳۵	۴۷	۱۳
علاقه داري	خالک سفيد	۱۳۵۹	۲۴	۱۸
ولسوالي	شميندند	۸۴۹۸	۸۷	۱۰
علاقه داري	فرسي	۲۵۰۰	۲۱	۸
ولسوالي	اناردره	۱۰۶۱۰	۱۹	۲
ولسوالي	بکوا	۲۰۸۱	۱۲	۶
ولسوالي	بالابلوک	۵۳۲۲	۳۱	۶
ولسوالي	قلعه گاه	۶۲۵۶	۲۷	۴
ولسوالي	گلستان	۶۶۰۲	۲۱	۳
ولسوالي	پرچمن	۷۱۵۴	۵۳	۷
ولسوالي	لاش جوين	۵۲۲۹	۲۲	۴
ولايت	فراه	۵۹۱۴۶	۳۶۴	۶

معارف :

تعداد مکاتب :

دهانی ابتدائی مستقل متوسطه مستقل لیسه دارالمعلمین مدارس دینی میخانیکي مسلکی

۵۸ ۳۴ ۱۲ ۵ - - - ۱

شفاخانه : (۲) .

مراکز صحی و اساسی : ۵ باب . کلینیک حمايه طفل و مادر: ۱ باب .

موسسات صنعتی :

اسم موسسه : شرکت سهامی برق فراه
 سرمایه : ۶۳۰۰۰۰ - افغانی
 شکل حقوقی : سهامی

ذخایر معدنی : مس .

مطبوعات: جریده سیستان، سال تاسیس: ۱۳۲۶ محل طبع ولایت فراه، لسان: پښتو،
 تعداد صفحه: ۴ صفحه .

ولایت کابل

موقعیت : ولایت مرکزی .
 مساحت : ۴۷۲۰ کیلومتر مربع .
 درجه : ۲۸ (ازنگاه ساحه) .
 نفوس : ۱۸۸۳۹۱ .
 مرکز: کابل .

موقعیت کابل مرکز دولت جمهوری افغانستان
 بوده که در شصت و هشت و شصت و نه درجه
 هفده و سی و پنج دقیقه و پنجاه و هشت ثانیه
 طول البلد شرقی سی و چهار درجه و سی و
 هشت دقیقه هجده و سی ثانیه عرض البلد
 شمالی واقع شده است .

وجه تسمیه و موقعیت شهر قدیمترین
 نام ایکه برای شهر کابل سراغ میشود کوبها
 است که در مورد رودخانه کابل در سرود های
 ویدی به کرات ذکر شده چون سرود های
 مذکور بطور متوسط در هزار و نهصد و یکم هزار و
 چار صد قبل المیلاد سروده شده لذا گفته
 میتوانیم که اقله هزار و پنجاه سال است
 که این اسم داخل ادبیات آریایی شده معنی
 کلمه کوبها هم تا یک اندازه معلوم است

زیرا (کو) در اکثر زبانها به معنی آب میباشد.
 پس میتوان گفت که کوبها قدیمترین نامی
 است که در مورد رودخانه کابل استعمال شده
 در اوستان در جمله شانزده قطعه خاک زیبای
 آریایی کابل در مرحله هفتم بنام ویکارنایاد
 شده .
 بطلیموس جغرافیه نگار معروف یونانی که
 در وسط قرن دوم قبل المیلاد زندگی میکرد
 و کتاب او مفصل ترین جغرافیه قدیم آسیاست
 که نسبت به کشور ما معلومات قیمتهاری
 میدهد در فهرست شهرهای ولایت پاروپامیزاد
 از کابل به نام کارواریا کابورا یاد کرده است.
 در میان قبایلی که بطلیموس در دامنه های
 جنوبی هندوکش قرار میدهد یکی از بولتی ها است
 که قرار نظریه مکدونالد احتمال دارد کابولیتی ها
 بعضی باشندگان کابل و گردنواحی آن باشد،
 اودی تیانانام دیگر گریست که از طرف مؤرخین کلاسیک
 بشهر کابل داده شده بعضی مدققین به این فکرا ند
 که شکل اصلی این نام یوروستانا بوده و در
 سانسکریت حصار بلند معنی داشت و تقریباً
 در مورد تمام قلعه های مستحکم که فرازگوه ها

یونانی قرار داشت که از سیصد و دوازده الی دوصدهشتادویک قبل از میلاد در باکتریا حکومت مینمود. متعاقباً در هندوستان (چندرا گوپتا) قیام و حکومت موربارا اساس گذاشته برایالت جنوبی هندوکش که کابل نیز در آن داخل بود تسلط یافت پارو پامیوس هندوکوه و پامیر - و جدرویا یعنی بلوچستان در حوزه حکومت مورّیا داخل شد. این حکومت در زمان آشوکا نواسه چندرا گوپتا توسعه یافت پس از آشوکا سلطنت ویرایی هند تنزل و باکتریا هم در سال دوصد و پنجاه قبل المیلاد ذریعه دیودوتس مستقل گردید و اخیر در حوالی یکصد و بیست و شش قبل المیلاد سلطنت روه تنزل گذاشت درین وقت مانند رباکابل و پنجاب حکومت میکرد که حکومتش از یکصد و شصت الی یکصد و چهل قبل المیلاد دوام نموده. آخرین پادشاه یونانی در کابل هیرمایوس که از بیست تا بیست و پنج میلادی در کابل حکومت نمود در سنه نود و یکم قوم دیگری بنام کوشان ظهور کرده باکتریا را استیلا نموده سلطنتی تاسیس کردند.

نخستین پادشاه این قوم که فیزین در حدود چهل یا پنجاه میلادی به سلطنت رسیده باکتریا کابل و پنجاب را فتح کرد. مذهب بودایی در دوره این شاهان در کابل مستحکم تر شده اماکن بودایی در کابل بنا یافت.

در سال پنجم میلادی کابل از دست کوشانیهای باقیمانده و بدست هیاطله افتاد که در او آخر قرن پنجم در نواحی دریای آمو ناخشنده

استعمال میشد، اگر قرار نظریه کپتان کننگهم شکل خواندن مذکور کمی عوض شود پور تو سیپانا بدست می آید و هنوز هم در پشت پورته معنی بلند و بالا را افاده میکند و دلالت می نماید که این نام وقتی در مورد شهر کابل استعمال میشد که کابل حیثیت بالاحصار را بخود داشت کوفن و کوفس هم نامهایی است که مؤرخین یونانی برای رود خانه کابل داده اند.

بندهای از کابل بنام کابل ذکر کرده و این نزدیکترین لهجه قدیمی است که به لفظ نام امروزه مرکز کشور ماسر میخورد.

کابل در قرن پنجم قبل المیلاد هنگام فتوحات سیروس داخل قلمرو و مفتوحه او شد داریوش پنجم یا پنجم صد و سه قبل المیلاد از راه هریوا هرات و زنگوش هزاره جات کابل را عبور نموده از دره خیبر داخل هند گردیده و حصص مغربی هند را در حوزه حکومت خود داخل ساخت که بعد ریای سند بین حکومت فارس و سلطنت هند حفاصل قرار گرفت.

کابل به این حالت خود دوام نمود تا اینکه اسکندر یونانی داخل افغانستان شد اسکندر در سیصد و بیست و هشت قبل المیلاد هندوکش را عبور نموده باختر را تسخیر و به جانب ماوراء النهر گذشت ولی در سال سیصد و بیست و هفت برگشته ازادی کابل بطرف دره خیبر عبور نمود و بعد از فتح پنجاب از راه بلوچستان به جانب بین النهرین رهسپار و در سال سیصد و بیست و سه قبل المیلاد فوت شد درین وقت کابل تحت اداره سلوکوس یکی از سرداران

گرام به معیت ایشان به شهادت رسیدند باردیگر درسال هفتادونه هجری ششصدونود و هشت هنگام خلافت عبدالملك مروان به سرکردگی عبدالله بن ابابکر مینویسند که حاکم سیستان بود بکابل حمله ورشد و از طرف رتبیل یازنبیل کابل شاه به شکست فاحش مواجه گردید لیکن دوسال بعد یعنی درسنه هشتادوبک هجری یا هفتصد میلادی عبدالملك لشکر بزرگی را به سرکردگی عبدالرحمن بن الشعب جهت فتح کابل اعزام نمود و هنگامیکه عبدالرحمن باعسکر خود در غزنی رسید خودش به غرض فتح غزنی در آنجا متوقف و یکمده عسکر را زیر اداره لیث ابن قیس رضی الله عنه بطرف کابل فرستاده چون این عسکر زیر دیوارهای کابل رسید زنبیل هم لشکر خود را به مقصد دفاع در عقب دیوار بر تیرکش ها تقسیم نمود و دیری نگذشته بود که عبدالرحمن نیز از غزنی فارغ و بکابل رسیده و دیوار شهر را درمعرضه مزنگ کنونی چند جای سوراخ و شمشیر کابل را تسخیر نمود. درین جنگ حضرت لیث رضی الله عنه به شهادت رسید و از طرف عبدالرحمن دره وضعیکه حاضر آ بنام شاه دوشمشیره علیه الرحمه معسروف است مدفون شد عبدالرحمن در سال های اهل هند در اکه در دوطرف دریای آباد بود تماخو خریب و تنهایک درمسال را پائین کوه آسمایی بحال خود گذاشته، اکنون هم وجود است و نیز مسجدی در پهلوی مرقده شاه دوشمشیره (ع) بنا نمود بعداً از طرف نصیرالدین همایون بن

وفتوحات خود را تا هند رساندند اما در وقت مهرکل یکی از شاهان این سلاله از اطراف کشمیر اخراج شدند و در اواسط قرن شش از ناحیه اوکس و بالاخره ذریعه خسر و اول نوشیروان از صحت شرق کاملاً رانده شدند و کابل از اداره ایشان خلاص گردید. متعاقب این واقعه سلسله دوم کوشانی در کابل تاسیس یافت که بنام کابل شاهان معروفند که تاسنه هشتصد و هشتاد میلادی و دو صد و شصت و هشت هجری زمام سلطنت کابلستان را بدست داشتند و در همین زمان است که حمله اعراب مسلمان بر کابل صورت میگردد بدین گونه که درسنه بیست و هشت یاسی دو هجری هنگام خلافت حضرت عثمان (رض) مسلمین تحت قیادت عبدالرحمن بن سمرة بن حبیث قریشی از راه غزنی به کابل حمله کردند در اینوقت کابل شاه کوشانی شخص بود که عربها او را اعرج نامیده اند در پایان جنگ شهر کابل تسخیر و تعداد زیادی از سپاه کابل شاه کشته زنان و فرزندان ایشان اسیر گرفته شد خود اعرج هم دستگیر و مسلمان گردید و سالانه يك ملیون درهم خراج قبول کرد.

فاتحین پس از فتح شهر، عبدالرحمن تمیم رضی الله عنه بن قیس و جبر (رض) را با چند نفر صحابه جهت تعلیم فرایض و آداب اسلامی در کابل گذاشته عودت کردند چندی پس از عودت مسلمین، جبیل که بعد از اعرج به حکومت کابل رسیده بود از تادیبه خراج ابا ورزیده حضرت تمیم و حبیر رضی الله عنهما با صاحب

د افغانستان کالنسی

پاړشاه مجدداً تعمير واخيړاً ازطرف والده اعليحضرت امان الله خان بحالت موجود اعزاز شده وبه نام مسجد شاه دوشمشيره عليه الرحمه معروف ميباشد اين مسجد اولين مسجدی شمردده شده که بدست مسلمين اعراب در کابل بنا یافته است .

درسال یکصدو هفت هجری عهده هشتم امين بن اسدين عبدالله القسری حاکم خراسان غرjistان وکابل بلکه افغانستان را در حکومت خراسان داخل ساخت، اما کابل را نگهداشته نتوانست تا اینکه در وقت هارون الرشيد به سال یکصدو هفتادويک هجری به امر جعفر بن محمد اشعيب پسرش عباس باقشون بزرگی به کابل حمله و آنرا بارديگر فتح نمود ولی همین که برگشت ديري نگذاشته بود که شاه کابل از اطاعت دربار خلافت سرکشيد تا اینکه بارديگر در دوصد و پنجاه و هفت هجری يعقوب ليث صفاری به فرمان المعتمد بن المتوکل عباسی بعد از فتح بلخ بر کابل تاخنة کابل را فتح نمود زنبيل يارتبيل شاه کابل شکست فاحشی خورده به ماورارود سندفرار نمود و ناوقتیکه حکومت صفاری صاحب قدرت بود کابل نيز در تصرف او قرار داشت ولی پس از ضعف صفاری کابل از دست آنها برآمد و درين هنگام مردم ديگری که اصلاً هندی بوده مذهب برهمنی داشتند به سرکردگی شخصی بنام کالاله ظهور کرد و يك سلسله شاهی جديد را در کابل تاسيس کردند که مذهب برهمنی نيز ذريعه ايشان در کابل رواج یافت در سال

سیصدو شصت و شش هجری کابل در حوزه فتوحات سبکتگين مؤسس دولت غزنوی داخل گردید هنگامیکه در سال پنجدو چهل و هفت هجری حکومت غزنی بدست علاؤالدین غوری منقرض شد کابل بدست غوریان درآمد و تا سنه ششصد و دوازده هجری سلطنت غوری بدست علاؤالدین محمد تگش خوارزمشاه به آخر رسيد بعد از چندین کشمکش و رد و بدل حکام دوره، سلطنت به میرزا ابوسعید بهادر خان بن سلطان محمد میرزا رسید که کابل درين وقت ذريعه میرزا الخ بيگ پسرش اداره ميکردید. ولی الخ بيگ در سنه نهصد و هفت هجری در کابل فوت و پسرش عبدالرزاق به سبب بی کفایتی از دست امرای فرار و محمد مقيم نام پسر امير ذوالنون بالشکری آمده کابل را تصرف شد. اما ظهيرالدین بابر ازین واقعه خبر شد بر کابل هجوم و در ربیع الثاني نهصد و هجری کابل را تسخير و دارالملك خود قرار داد که رونق زياد گرفت . هنگامیکه مرکز به دهلی انتقال یافت کابل بحیث يك صوبه ذريعه پسرانش اداره ميگردید آخرين والی کابل از طرف شاهان دهلی وقت حمله نادرشاه افشار نصيرخان نام داشت نادرشاه بروزسه ربیع الاول یکهزارويکصد و پنجاه و يك هجری به قریه هندکی کابل وارد شد بالاخصار کابل از جانب رحيم دادخان کوتوال مسدود ولی پس از دفاع جدی مفتوح گردیده نادر بعد از فتح کابل جانب هند حرکت نمود در سال یکهزارويکصدو شصت هجری احمد شاه بابا

ولایات افغانستان

دروانی از طرف قوم به پادشاهی انتخاب شد و موصوف برسم و زمان نادرشاه افشار اورا به حیث والی کابل گذاشت و چند ساله مالیات کابل را که برای نادرشاه میبرد از نوزدش با زیانست کسر د لیکن دیری نشد که نصیرخان آمد نمود و احمدشاه بابا هم که عازم هند بود در اواخر سال یکم هزارویک صد و شصت هجری کابل را تصرف نموده نصیرخان را تبعید نمود ، موصوف می خواست کابل را مرکز قرار بدهد برای این منظور سال یکم هزارویک صد و شصت هجری امر تعمیر دیوار بزرگی را در شهر کابل داد که به اهتمام سردار جانخان سپه سالارش انجام یافت این دیوار یازده مبره داشته و دروازه های ذیل در شهر کابل

موجود بوده است :

- ۱- دروازه کندهاری دره مزنگ .
- ۲- دروازه سردار جانخان .
- ۳- دروازه سفید در سلام خانه نجاش .
- ۴- دروازه بیت در عقب مسجد عیدگاه .
- ۵- دروازه لاهوری .
- ۶- دروازه گذرگاه .

بعد از رحلت احمدشاه بابا پسرش تیمورشاه در سال ۱۱۸۶ هجری به پادشاهی رسید در سال یکم هزارویک صد و نود هجری ۱۷۷۶ میلادی کابل رسماً مرکز سلطنت قرار گرفت که اینک تا کنون مرکز کشور ما میباشد .

دریاها : کابل ولوگر .

کوتلها : یک لنگه ، خیرخانه ، لنگه بند و ارغنده .

پیداوار : غله جات ، میوه جات ، تازه و خشک .

مربوطات :

نوع واحد ادارى	اسم واحد ادارى	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلو متر مربع
مرکز ولایت	کابل	۱۳۵	۷۴۹	۵۵۴۸
ولدوالی	بگرامی	۲۲۴	۳۰	۱۳۴
علاقه داری	خاک جبار	۸۷۶	۳۴	۲۹
ولسوالی	چاردهی	۱۴۰	۱۳۷	۹۷۸
علاقه داری	چارآسیاب	۲۶۱	۴۲	۱۶۱
ولسوالی	ده سین	۶۴۸	۶۲	۹۶
ولسوالی	سرروی	۱۱۵۹	۲۹	۲۵
ولسوالی	پغمان	۴۱۳	۱۳۳	۳۲۲
ولسوالی	شکردره	۴۱۸	۶۷	۱۶۰
ولسوالی	میربچه کوت	۶۳	۴۴	۶۹۸

د افغانستان کسانسې

نوع واحد ادارې	اسم واحد ادارې	مساحت به کيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
علاقه دارې	کلکان	۴۲	۵۴	۱۲۸۶
ولسوالې	قره باغ	۱۱۱	۵۴	۴۸۷
علاقه دارې	استانف	۲۰۴	۲۹	۱۴۲
ولايت	کابل	۴۷۲۰	۱۴۶۳	۳۱۰

معارف :

تعداد مکاتب :

ولايت کابل :

دهاتي ابتدائي مستقل	متوسطه مستقل	ليسه دار المعلمين	مدارس ديني	ميخانيکي	مسلكي
۳۴	۷۰	۸	-	-	-

شهر کابل :

دهاتي ابتدائي مستقل	متوسطه مستقل	ليسه دار المعلمين	مدارس ديني	ميخانيکي	مسلكي
-	۷۰	۱۹	۳	۱	۱۱

شفاخانه : ۹ باب .

مراکز صحي و اساسي : ۶ باب .

مراکز صحي و فرعي : ۸ باب .

کلينیک حمايه طفل و مادر : ۹ باب .

موسسات صنعتي :

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقي
حجاری و نجاری	۹۶۰۰۰۰۰ - افغانی	سهمای
سهمای اقتصاد	۵۸۴۱۰۰۰ - افغانی	سهمای
شرکت عمومی برق	۳۴۱۷۲۸۹۲ - افغانی	تصدی دولت
چرمگیری و بوت دوزی	۱۴۰۰۰۰۰۰ - افغانی	سهمای
شرکت عمومی نساجی	۴۶۱۸۵۵۳۸۸ - افغانی	سهمای
شرکت سرویس و رکشاپ	۴۱۰۴۰۰۰ - افغانی	سهمای
فابریکه برق سروی	۲۴۰۰۰۰۰۰ - افغانی	تصدی دولت
شرکت صنعت جبل السراج	۳۰۰۰۰۰۰۰ - افغانی	سهمای

ولایات افغانستان

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقی
مطبعه ملی	۱۵۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
هوسسه اقبال وعبدالمجید	۱۵۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
شرکت زیمنس افغان لیمتد	۱۵۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
شرکت تضامنی ایماق	۱۰۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
داکتر صنعتی لیمتد	چهار ملیون افغانی	لیمتد
دمنصوری دتاراوگوپ جوړولو هوسسه	یک ملیون افغانی	خصوصی
دشیرپور لیمتد صنعتی ورکشاپ	یک ملیون افغانی	لیمتد
هوزابکسازي بهزاد	نه صد هزار افغانی	خصوصی
کوکاکولا دفتری	دو ملیون افغانی	تضامنی
دستگاه فلزی وسمنتی ایندیماز	۲۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
دافغان دوپرو اوبدلو لیمتد	۶۲۵۰۰۰۰۰ - افغانی ایزادبه (۱۵۰) ملیون	افغانی لیمتد
هوسسه اعتماد ورکشاپ	شش لک و پنجه هزار افغانی	شخصی
هوسسه صنعتی نوروزی	یک نیم ملیون افغانی	سهامی
دستگاه ساختمانی افغان	یکصد ملیون افغانی	دولتی
دستگاه عبدالروف مقصودی	یک ملیون و پنجد هزار	تضامنی
دزینت بکس جوړولو هوسسه	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	خصوصی
دناکل دمکرونی جوړولو هوسسه	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	خصوصی
دپکتیا صنعتی هوسسه	۷۹۰۰۰۰ - افغانی	خصوصی
هوسسه مصنوعات کیمیاوی	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
هوسسه صنعتی توفیق	۱۰۰۰۰۰ - افغانی	شخصی
هوسسه تخنیکي نیاز	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	شخصی
صالح ورکشاپ	۷۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
چینی سازی شاکر	۷۷۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
هوسسه صنعتی وتزیینات	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
هوسسه هوزائیک خشت سمنتی	۱۰۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
هوسسه سپوږمی	۸۰۰۰۰ - افغانی	لیمتد
شرکت صنایع کوچک	۲۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی

د افغانستان کالني

شکل حقوقي	سرمایه	اسم موسسه
سهمي	۳۰۰۰۰۰۰ - افغاني	شرکت بافندگي صاحب
دولتي	۱۱۳۱۸۸۰ افغاني	تجارتی معارف
ليمتد	۲۴۰۲۴۴ افغاني	دستگاه ايريشم بافي روفي
سهمي	۵۵۰۰۰۰۰ افغاني	مؤسسه نساجي اميد
سهمي	۵۰۰۰۰۰۰ افغاني	شرکت سهمي کارخانجات جنگلك
سهمي	۳۲۰۰۰۰۰ افغاني	کمپني انديمار افغان
ليمتد	سه مليون افغاني	دافغان فلز مؤسسه ليمتد
خصوصي	صد هزار افغاني	هوبل سازي صوفي غلام رسول
خصوصي	يکصد هزار افغاني	ديروان کانکريتي مؤسسه
خصوصي	يك مليون افغاني	مطبعه آريانا
سهمي	پنج مليون افغاني	صناعتی میوه پاکی پروان
تضامني	يك مليون افغاني	بوت دوزی محمداعظم وشرکاه
خصوصي	۱۵۰۰۰۰۰ افغاني	دکابل صناعتی مؤسسه
ليمتد	يازده مليون افغاني	پريست نساجي
خصوصي	يکصد هزار افغاني	سنگ شکني عبدالاحد
خصوصي	سه صد هزار افغاني	ديکنيا کيچياوي مؤسسه
ليمتد	۱۲۵۰۰۰۰ افغاني	بافندگي مرادي
تضامني	۴۰۰۰۰۰ افغاني	برادران غزنوي
تضامني	۲۰۰۰۰۰ افغاني	پلاسکو افغان
خصوصي	۱۵۰۰۰۰ افغاني	بافندگي جاويد
خصوصي	يك مليون افغاني	دآريانا شيريني اوکر باس جوړولو مؤسسه
سهمي	۲۰۰۰۰۰۰ افغاني	شرکت میوه کابل
ليمتد	۴۵۰۰۰۰ افغاني	مؤسسه فيروز
ليمتد	۱۶۳۵۰۰۰ افغاني	ايزادبه (۱۶۵۱۸۷)
دولتي	يکپزاروسه صدمليون افغاني	دشفيح تخنيکي صناعتی مؤسسه
سهمي	سه مليون افغاني	دخلو اوودانولو مؤسسه
تضامني	دومليون افغاني	دعمرانانو صنعتی ورکشاپ

ولایات افغانستان

شکل حقوقی	سرمایه	اسم موسسه
		دشنسب سرویس موسسه .
شخصی	۱۰۶۰۰۰۰ افغانی	دصاعد صنعتی مؤسسه
لیتمند	۵۰۰۰ افغانی	مؤسسه کیمیاوی توفیق
سهامی	۱۷۰۰۰۰۰۰ افغانی	دافغان میوی سمون شرکت
لیتمند	۱۰۰۰۰۰ افغانی	مؤسسه کیمیاوی خیبر
لیتمند	۴۰۰۰۰۰ افغانی	پشنتنی مطبعی مؤسسه
لیتمند	یک ملیون افغانی	مؤسسه تخنیکي اتفاق
خصوصی	پنجاه هزارافغانی	ورکشاپ توخی
سهامی	۲۰۰۰۰۰۰ افغانی	فلزی مصنوعاتو مؤسسه
خصوصی	۷۰۰۰۰۰ افغانی	دقادری مؤسسه
		دخاير معدنی : مس .

تعداد پوهنتون ها:

پوهنتون کابل، حربي پوهنتون .

لست روزنامه ها، مجلات و جرايدیگه درمرکزچاپ میگردد :

شماره	اسم	آدرس	وقت نشر	سال تاسیس
۱-	روزنامه جمهوریت	مطابع دولتی	صبح	۱۳۵۲
۱-	روزنامه انیس	مطابع دولتی	عصر	۱۳۰۶
۲-	روزنامه هیواد	مطابع دولتی	عصر	۱۳۲۸
۴-	روزنامه کابل تایمز	مطابع دولتی	عصر	۱۹۶۲
۵-	مجله ژوندون	مطابع دولتی	هفته وار	۱۳۲۷
۶-	مجله پشنتون ږغ	رادیو افغانستان	ماهانہ	۱۳۱۹
۷-	مجله ننگرهار	مطابع دولتی	ماهانہ	۱۳۳۶
۸-	مجله کندهار	مطابع دولتی	ماهانہ	۱۳۲۹
۹-	کمکیانو انیس	مطابع دولتی	هفته وار	۱۳۴۷
۱۰-	مجله جمهوریت	مطابع دولتی	ماهانہ	۱۳۵۲
۱۱-	مجله فلکلور وادب	وزارت اطلاعات کلتور	ماهانہ	۱۳۵۳
۱۲-	مجله پیام حق	وزارت اطلاعات کلتور	ماهانہ	۱۳۳۲
۱۳-	مجله افغانستان	وزارت اطلاعات کلتور	ماهانہ	۱۳۴۶
۱۴-	آریانا	انجمن تاریخ	ماهانہ	۱۳۲۲

د افغانستان گالری

شماره	اسم	آدرس	وقت نشر سال تاسیس
۱۰-	آریانا افغانستان	موسسه کابل تایمز	۱۳۲۵ ماهانه
۱۱-	مجله ادب	پوهنځی ادبیات	۱۳۳۱ دوماهه
۱۷-	مجله میرمن	میرمنو ټولنه	۱۳۳۲ ماهانه
۱۸-	مجله عرفان	وزارت تعلیم و تربیه	۱۳۹۶ ماهانه
۱۹-	افغان طبی مجله	پوهنځی طب	۱۳۳۴ سه ماهه
۲۰-	ساینس	پوهنځی ساینس	۱۳۴۴ سه ماهه
۲۱-	ورمه	پوهنځی ادبیات	۱۳۳۶ دوماهه
۲۲-	حقوق	پوهنځی حقوق	۱۳۲۵ سه ماهه
۲۳-	علم و فن	پوهنځی زراعت	۱۳۴۱ ماهانه
۲۴-	مجله جغرافیا	پوهنځی ادبیات	۱۳۴۵ سه ماهه
۲۵-	اوقاف	قضاء وزارت عدلیه	۱۳۴۱ سه ماهه
۲۶-	مجله قضاء	وزارت عدلیه	۱۳۰۹ ماهانه
۲۷-	افغانستان بانک	د افغانستان بانک	۱۳۳۶ ماهانه
۲۸-	پولیس	وزارت داخله	ماهانه
۲۹-	کرڼه	وزارت زراعت	۱۳۳۱ ماهانه
۳۰-	مجله کابل	پښتو ټولنه	۱۳۱۰ ماهانه
۳۱-	ننگرهار پوهنتون مجله	ننگرهار پوهنتون	۱۳۵۵ شش ماهه
۳۲-	اردو	وزارت دفاع ملی	۱۳۹۹ ماهانه
۳۳-	مجله حربي پوهنتون	حربي پوهنتون	۱۳۴۳ سه ماهه
۳۴-	جریده رسمی	وزارت عدلیه	
۳۵-	جریده عاطفه	سره میاشت	۱۳۴۹ پانزده روزه
۳۶-	جریده زیری	پښتو ټولنه	۱۳۱۶ هفته وار
۳۷-	جریده اقتصاد	اتاقهای تجارت	۱۳۱۰ هفته وار
۳۸-	جریده پامیر	پناروالی	۱۳۲۹ هفته وار
۳۹-	جریده گرځندوی	ریاست گرځندوی	ماهانه
۴۰-	جریده رهنمای خانواده	انجمن رهنمای خانواده	۱۳۴۸ دوماهه
۴۱-	مجله کهول	وزارت اطلاعات کلتور	۱۳۵۵ دوماهه
۴۲-	مجله جمهوری پلوشه	وزارت اطلاعات کلتور	۱۳۵۵ دوماهه

ولایات افغانستان

شماره	اسم	آدرس	وقت نشر سال تاسیس
۴۳-	مجله روغتیا ژورنال	وزارت صحت عامه	دوماهه ۱۳۵۵
۴۴-	روغتیا زیری	وزارت صحت عامه	ماهانه ۱۳۲۴
۴۵-	شمیر خپزه	ریاست احصائیه مرکز	سه ماهه ۱۳۵۵
۴۶-	پکتیا	وزارت اطلاعات کلتور	ماهانه ۱۳۵۵
۴۷-	مجله بخوان و بدان	وزارت تعلیم و تربیه	۱۳۳۳
۴۸-	نشریه پالنډوی	پوهنتون کابل	۱۳۴۷
۴۹-	مجله معادن و صنایع	وزارت معادن و صنایع	سه ماهه ۱۳۵۴
۵۰-	مجله عمران	وزارت فواید عامه	ماهانه ۱۳۵۵
۵۲-	افغان هنداره دملگرو ملتو او افغانستان گډه خپرونه .		سه ماهه ۱۳۵۵

ولایت کندز

موقعیت : شمال مملکت .
 مساحت : ۷۹۲۶ کیلو متر مربع .
 درجه : ۲۴ (از نگاه ساحه) .
 نفوس : ۱۱۴۰۲۵ .
 مرکز: کندز .

کندز ولایتیست در شمال افغانستان که موقعیت جغرافیایی آن بین ۶۸ درجه و ۵۲ دقیقه و ۱۱ ثانیه طول البلد شرقی ۳۶ درجه و ۵۸ دقیقه و ۳۰ ثانیه عرض البلد شمالی واقع است .

کندز نیم قرن از جنگلات و نیزار ها مملو بوده و آبادی کمتر وجود داشت امروز صورت یک شهر را بخود گرفته است سرکه های قیر شده عمارات بشمار ، دکاکین زیبا و مساجد جامع آن روانی آنجا را بلند برده است .
 در کندز بسا فابریکه ها به فعالیت افتاده

از قبیل فابریکه روغن نباتی، چینی سازی صابون سازی و فابریکات حلای پنبه و غیره .
 عایدات مهم آن استحصال پنبه بوده که در اقتصادیات مملکت و استحصال اسعسار خارجی رول مهمی را بازی میکند. آب و هوای کندز در تابستان گرم و در زمستان سرد میباشد اسب های کندز خیلی ها خوشنما، قشنگ و قوی بوده و برای سوارکاری خیلی مساعد و خاصتا اهالی آنجا اسب را برای بز کشی تربیه میدارند .
 دریا: کندز .
 کوه ها: قره باتور، کورتا .
کوتل : ایرگک .
 پیداوار: قالین باب، پخته، لبلبو، نیشکر شالی و خربوزه .

د افغانستان کالني

مربوطات :

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت هـ	نفوس به	کثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
مرکز ولايت	شهرکنندز	۷۰۱	۱۰۸	۱۵۴
علاقه داري	علي آباد	۴۲۶	۵۰	۱۱۷
ولسوالي	امام صاحب	۱۵۴۵	۹۲	۶۰
ولسوالي	خان آباد	۱۰۸۳	۸۵	۷۹
ولسوالي	ارچي	۷۸۶	۳۶	۴۶
ولسوالي	قلعه زال	۲۴۱۷	۴۲	۱۷
ولسوالي	چاردره	۹۶۹	۵۵	۵۷
ولايت	کنندز	۷۹۲۷	۴۶۸	۵۹

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی مسلکی
۵۲	۴۶	۸	۱	۲

شفاخانه : ۲ .

مراکز صحي و اساسی : ۲ باب .

کلینیک حمایتی طفل و مادر: ۱ باب .

مؤسسات صنعتی :

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقی
شرکت سپین زرکنندز	۲۰۰۰۰۰۰۰۰ - افغانی	سهامی
چینی سازی کنندز	۳۳۶۶۵۰۰ - افغانی	سهامی

مطبوعات: جریده کنندز، سال تاسیس: ۱۳۵۱، محل طبع ولایت کنندز، لسان: پښتو

دري، تعداد صفحه ۴ .

ولایت کندهار

موقعیت : جنوب غرب .
مساحت : ۴۹۳۷۱ کیلومتر مربع .
درجه : ۴ (از لحاظ مساحت) .
نفوس : (۱۶۹۶۸۸) .
مرکز: کندهار .
کندهار یکی از ولایات افغانستان است که مرکز ولایت مذکور نیز به نام کندهار یسانه میشود و بعد از کابل بزرگترین شهر هسای افغانستان میباشد. که از سطح بحر تخمیناً یکپنجاه و هفت متر بلند و از گرشك يك صدویازده کیلومتر فاصله دارد .
این ولایت در شصت و چاروشصت و هشت درجه هشت و پنج و یک دقیقه و دوازده ثانیه طول البلد شرقی و بیست و نه و سی و چار درجه دوازده و سیزده دقیقه و بیست و پنج ثانیه عرض البلد شمالی واقع میباشد .
کندهار در میان اراضی حاصل خیز وادی ترنگ افتاده که از دریای ترنگ ذریعه يك سلسله کوه هاجدا میشود ، این کوه هارا تورکانی یعنی سنگ سیاه مینامند. که از سطح زمین تقریباً سیصد و هشت متر بلند است .
طرف شمال غرب کندهار سرك کابل شروع میگردد که مشهورترین و قدیمترین راه تاریخی بشمار میرود .
کندهار از کابل ۵۹۵ کیلومتر و از هرات ۶۴۷ کیلومتر مسافه رادار! می باشد. شهر فعلی کندهار شکل مستطیل را بخود گرفته که طول آن در هزار و یکصد و سی و سه متر و

عرض آن به یکپنجاه و سه صد و هشتاد و هفت متر میرسد و مساحت آن در حدود تقریباً ۱۹۵۸۰۵ کیلومتر مربع است. بلندی دیوارهای قدیمی آن از هفت الی ده متر و عرض آن پنج متر بوده است عمارات کندهار بصورت عموم گنبدی اعمار گردیده است از بین شهر کندهار چهار سرك بزرگ به چار سمت کشیده که در مرکز تقاطع مینمایند، در چهار سمت کندهار دروازه بزرگ موجود است که بنا م دروازه عیدگاه یاد میشود .
راجع به وجه تسمیه کندهار نظریات و عقاید مختلف است بعضی منشاء آنرا از الکزاندره تصور میکنند برخی باین عقیده می باشند که چون مهاجرین کندهار به این سرزمین آمدند اسم کندهاره را با خود آوردند و عربها آنرا کندهار خواندند نام قدیم ولایت کندهار هر خوتیش بود که هر دوتس آنرا هراواتی و سایر یونانیان ارخزیا خوانده اند .
در شهر کندهار مقبره های اشخاص برجسته و نامدار افغان وجود دارد که عمده ترین آن مقبره اعلیحضرت احمدشاه بابا است که در آنجا مدفون میباشد. همچنان آرامگاه های رجال معروف و شهدای فداکار و وطن مانند مقبره میرویس بابا در کوکان و همچنین در موضع میوند مقابر شهدای میوند و خرغه شریف در کندهار وجود دارد که ذریعه احمدشاه بابا در شمال یکپنجاه و یکصد و هشتاد و دوازده بدخشان به کندهار آورده شد .

د افغانستان کلتور

درجمله تقسیمات مناطق افغانستان اذرك آب وهوا میتوان گفت که حصص وسطی بین ارتفاع نه صدالی یکهزاروسه صد مترواقع اند، آب وهوا ی این حصص خشک بوده اندازه باران سالانه کندهار تقریباً یکصدو پنجاه میلی متر می رسد کندهار اگرچه در تابستان ندرتاً تازه درجه چهل و پنج درجه سانتی گراد گرمی دارد مگر فضای وسیع و باغهای کثیر و آبهای روان ارغنداب اعتدالی را به این منطقه مهم

افغانستان بوجود آورده که حرارتش غیر تحمل زوده و فرق زیادی بین حرارت شب و روز آن دیده نمیشود .

دریاها: ارغستان، ارغنداب، ترنگ، بند دهله، معروف ناوه، سلسون ناوه دوری رود.

کوها: شین غر، شاه مقصود، غر کوتکی زیارت غر، هدی غر، لوغر .

پیداوار: میوه جات تازه و خشک ، پشم .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	شهر کندهار	۵۳۵۹	۲۰۹	۳۹
ولسوالی	سپین بولدک	۴۳۹۱	۵۴	۱۲
ولسوالی	شیگه	۲۹۶۱	۲۹	۱۰
ولسوالی	دند	۵۳۱	۶۷	۱۲۶
علاقه داری	دامان	۱۳۷۳	۲۹	۲۱
ولسوالی	ارغستان	۴۳۰۸	۶۸	۱۶
ولسوالی	خاکریز	۱۱۲۹	۳۸	۳۴
علاقه داری	غورک	۱۶۱۸	۱۶	۱۰
علاقه داری	نیش	۱۷۴۴	۱۵	۹
ولسوالی	شورابک	۴۹۶۴	۲۲	۴
علاقه داری	ریگه	۵۱۳۵	۱۷	۳
ولسوالی	ارغنداب	۵۸۶	۳۹	۷
ولسوالی	پنجوائی	۳۹۸۹	۶۱	۱۵
ولسوالی	میوند (کشک نخود)	۱۰۴۲۴	۴۷	۵
ولسوالی	شاوولی کوت (هله)	۲۹۳۱	۳۶	۱۲
ولسوالی	معروف	۳۲۴۵	۵۶	۱۷
ولایت	کندهار	۴۹۳۶۸	۸۰۳	۱۶

ولایات افغان نستان

معارف :

تعداد مکاتب :

دهانی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکي مسلکی
۷۷	۴۷	۱۰	۱۰	۱
-	-	۲	۱	-

شفابخانه : ۱

مراکز صحی اساسی : ۴ باب .

مراکز صحی فرعی : ۲ باب .

کلینیک حمایه طفل ومادر: ۱ باب .

موسسات صنعتی :

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقی
شرکت پښتون قندهار و گوگرد سازی	۹۰۰۰۰۰ - افغانی	سپاهی
پشمینه بافی قندهار	۵۲۲۹۸۶۲ - افغانی	سپاهی
موسسه حاجی محمد حسن	۱۰۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
موسسه تخنیکي حاجی عبدالله	۳۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
دهومن موسسه	۱۳۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی
شرکت صادراتی میوه کندهار	۴۰۰۰۰۰۰ - افغانی	سپاهی
دکندهار یخی لیمنتد	۳۰۰۰۰۰۰ - افغانی	لیمنتد
دکارگری صنعتی لیمنتد موسسه	۱۵۰۰۰ - افغانی	لیمنتد
دبست سپاهی شرکت	یکصد و هفتاد و پنج ملیون افغانی	سپاهی
دافغان صنعتی موسسه	صد هزار افغانی	خصوصی
ددهخاف صنعتی موسسه	یکصد و پنجاه هزار افغانی	خصوصی
دکارخی دترمندو جوړولو فابریکه	۱۳۰۰۰۰۰ - افغانی	تضامنی

ذخایر معدنی : سنگ مرمر، مس، طلا، سرب و نمک .

مطبوعات: روزنامه طلوع افغان . سال تاسیس ۱۳۰۰ . محل طبع: ولایت کندهار،

لسان : پښتو، تعداد صفحه : ۴ .

طلوع افغان در سال ۱۳۰۰ هفته وار و بعد از هفته دوار بلسان پښتو و دری، بعد از سال

۱۳۱۴ کاملاً بلسان پښتو تقسیم روزنامه به نشرات خود آغاز کرد. مجله کندهار در سال

۱۳۳۹ بتعداد ۴۲ صفحه بلسان پښتو در ولایت کندهار ماهوار چاپ میگردد .

د افغانستان کلتوري

ولایت لغمان

موقعیت : ولایت شبرقی .

مساحت : ۷۲۲۷ کیلومتر مربع .

نفوس : ۱۲۴۲۶۴

درجه : ۲۳ (از لحاظ مساحت) .

مرکز: میترلام .

زمین لغمان مستعد هر نوع حاصلات زراعتی

وسر درختی بوده و چنانچه برنج، گندم و نیشکر

بوفرت حاصل می‌دهد که بر علاوه تکافوی اهالی آنجا

قسمت زیادی آنرا بفروش میرسانند. درجه

حرارت در موسم تابستان در بعضی حصص تا

حدود چهل و سه و حتی چهل و پنج درجه

سمازی گراد صعود میکند .

دریاها: علینگار، علیشنگ، یشال و کابل

کوهها: کوه گوشت و مرسمبر .

کوتلها : چمار .

پیداوار : برنج، گندم، نیشکر و جوازی .

لغمان اقلیم حاره وبری دارد، دریای لغمان

که از کوهساران نورستان نبعان ذریعه دوشاخه

علاقه داری های علی شنگ و الینگار راطسی

و بالاخره در حصه مرکزی حکومت لغمان باهم

یکجا شده و مجدداً نام واحدی را به خود گرفته

در حدود چارباغ بادریای کابل یکجا میشود.

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	میترلام	۵۳۴	۷۶	۱۴۲
ولسوالی	قرغه تی	۲۷۶	۵۱	۱۸۵
ولسوالی	علینگار	۸۳۸	۴۸	۵۷
ولسوالی	علیشنگ	۷۹۵	۳۵	۴۷
علاقه داری	دولت شاه	۷۰۳	۲۳	۳۳
ولسوالی	نورستان	۳۶۳۷	۳۹	۱۱
ولایت	لغمان	۶۷۲۳	۲۷۲	۴۰

معارف :

تعداد مکاتب :

دینی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی
۳۳	۲۸	۸	۵	-	-

- شفابخانه : ۱ .
 مراکز صحتی اساسی : ۳ باب .
 مراکز صحتی فرعی : ۴ باب .
 کلینیک حمایتی طفل و مادر : ۱ باب .

ولایت لوگر

موقعیت: ولایت مرکزی .
 مساحت : ۴۴۰۹ کیلومتر مربع
 درجه : ۲۷ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۱۱۲۵۷۹ .
 مرکز: پل علم .
 ولایت لوگر از ناحیه شمال مربوط است
 به چهارآسیاب و از طرف غرب به دایزنگی و
 مربوطات ولایت غزنی از جانب شرق بولایت
 پکتیا ، این ولایت که از شرق به غسرب
 تقریبا طولانی افتاده آب و هوای آن در فصل
 تابستان معتدل بوده و در ایام زمستان خیلی
 سرد است اهالی آنجا کثرت زراعت پیشه بوده
 و بعضا به تربیه حیوانات و تجارت اشتغال
 دارند ولایت لوگر علی العموم غله ریز بوده
 و دارای حاصلات زراعتی و سردرختی میباشد.
 دریا: دریای لوگر .
 کوه : سپین غر .
 کوتلها : خرپیچیک ولته کوی .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
ولسوالی	بره کی برک	۳۲۹	۸۰	۲۴۳
علاقه داری	خوشی	۴۷۷	۲۷	۵۷
علاقه داری	چرخ	۷۶۰	۳۵	۴۶
ولسوالی	محمدآغه	۱۰۱۷	۴۰	۳۹
ولسوالی	ازرو	۷۷۰	۴۴	۵۷
مرکز ولایت	پل علم (کلنگار)	۱۰۵۶	۸۸	۸۳
ولایت	لوگر	۴۴۰۹	۳۱۴	۷۱

معارف :

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکی	مسلمی
۳۴	۲۰	۱۱	۴	-	-

شفابخانه : ۱ باب .

مراکزصحې واساسې : ۳ باب

مراکزصحې فرعي : ۴ باب .

ذخاير معدني : شيشه، مس، کروميت، مره و کوراتس .

ولایت ننگرهار

داخلي بعضی عمارات عصري آن از طرف
اشرار آتش زده شد، این منطقه در موسم
زمستان سرسبز بوده برف گیرنه می باشد
آب وهواي آن در تابستان بسیار گرم و در
زمستان معتدل میباشد. ندرتاً یخبندی خفیفی هم به
مشاهده میرسد در تابستان باران ندارد .
زمستان، اوایل بهار موسم بارانی است چون
سطح جلال آباد پست بوده آب های رود نار
کابل و معاونین آن از قبیل آبهای غور بند .
پنجشیر، لوگر، ننگاب، علیشنگ، الینگسار،
سرخاب، کنروغیره درین منطقه وصل میشود
وازاب های فراوان ودایمی رودخانه ها ی
مذکره استفاده میگردد .

اراضی ننگرهار یکی از حاصل خیزترین و
معمورترین علاقه های افغانستان بشمار میرود
سالانه بمقدار زیادی غله باب خصوصاً برنج
باریک و لک ، گز، شکر به پیمانۀ وسیع ازین
منطقه بکابل و دیگر مناطق مملکت
ارسال می گردد . در ولایت ننگرهار
اراضی آن د و فصل حاصل
میدهد در زمستان هم نباتات ازنشو ونمای
خود بازمی ماند ، باین سبب در جلال آباد
باغهای مشهور از حیث قشنگی و سرسبزی
نظیری ندارد، درختان سرو و غیره اشجار
مشروعی غیر مثمر مخصوصاً در مناطق گرمسیر رونق

موقعیت : ولایت شرقی .

مساحت: ۱۸۳۶ کیلومتر مربع .

درجه : ۲۵ (از لحاظ مساحت) .

نفوس : ۴۶۹۶۰۹ .

مرکز: جلال آباد ، (جلال کوت) .

جلال آباد از کابل به مسافت تقریباً یکصد و
هشتاد و دو کیلومتر بسر راه کابل ، پشاور
وبکتیا دریای بهسود که آنرا دریای کابل
هم مینامند واقع وبه خط هفتاد درجه بیست
وهفت دقیقه و پنجاه و چهار ثانیه طول البلد
شرقی و خط سی و چار درجه بیست و شش دقیقه
دو ثانیه عرض البلد شمالی بوده و از مواضع
زیبای افغانستان بشمار میرود .

جلال آباد چندین بار خراب و دوباره آباد
شده، جلال آباد از طرف بابر شاه بنا یافته
اما جلال آباد کنونی در زمان اکبر شاهنشاه هند
تعمیر گردیده و اسم جلال الدین را بخود
گرفت در سال یکم هزار و هفتصد و سی و چار از طرف
امیر دوست محمد خان اشغال گردید و بعد از آن
در جنگ اول افغان و انگلیس از طرف قوای
متهاجم انگلیسی اشغال شد. در سال یکم هزار و
هشتصد و چهل و دو زلزله شدید شد که نیمه
زیادی آنرا خراب و تباہ ساخت و در سال
یکم هزار و سه صد و هفت شمسی حین شورش

ولایات افغا نستان

وزیایې منطقه را دوبالا گردانیده اسمست. نارنج، هالته، سنتره، مته، لیغو، خرما وغیره ازحاصلات عمده این منطقه بشمارمیروند چند سال پیش اراضی وسیع اطراف جلال آباد بایروبی حاصل بوده اشعه سوزان خورشید به بته هاوعلف هامجال رشد ونمو نمیداد ، درسال یکپزارو نپصندو شصت بر اساس موافقه منعقدہ بین افغانستان و اتحادشوروی کارهای اولیه برای ساختمان تاسیسات بزرک آبیاری درآنجآغاز شد. فارمهای جدید زیبای آن دوچندشده است . چیزیکه برای تماشای بیشتر روزون است آثار تاریخی هدممیشد که دربیست کیلومتری شهرجلال آباد موقعیت **جواری** .

دارد تمدن قدیم بودایی را در آنجسا نمایندگی میکند . جلال آبادنه تنها به تجارت ترانزیت شهرت دارد بلکه صنایع دستی آن حتی بهسرات و میمنه نیزمیرسد، درین صنایع دستی خصوصاً لنگی آن که ازنخ وابریشم ساخته میشدود خیلی شهرت دارد

دریاها : لندي سمن، کنړ سمن، کابل و سرخروند .

کوهها: تورغروسپین غر .

کوتلمها: خیر، پارون .

پیداوار: میوه جات، برنج، نیشکر، گندم.

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کشافت نفوس در هرکیلومتر مربع
مرکزولایت	جلال آباد	۲۹۰۰	۵۸	۲۰
لوی ولسوالی	شنوار (غنی خیل)	۱۷۹	۳۰	۱۶۸
علاقه داری	دربابا	۴۲۷	۲۶	۶۱
علاقه داری	بتي کوت (نادرشاه کوت)	۱۴۷	۳۵	۲۳۸
ولسوالی	رودات (شاهی کوت)	۶۶۱	۵۱	۷۷
علاقه داری	چپرهار	۱۸۵	۳۰	۱۶۲
ولسوالی	مهمند دره	۲۸۱	۳۸	۱۳۵
علاقه داری	لعل پور	۵۳۰	۲۲	۴۲
ولسوالی	نازیان	۹۱	۲۲	۲۴۲
ولسوالی	ده بالا	۴۷۹	۳۴	۷۱
ولسوالی	اچین	۴۶۳	۵۹	۱۲۷
ولسوالی	کامه	۱۷۴	۵۵	۳۱۶

د افغانستان کالني

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کشافت نفوس در هر کیلومتر مربع
ولسوالی	گوشته (خواجه زیور)	۵۴۵	۲۴	۴۴
ولسوالی	سرخ رود	۳۸۳	۶۴	۱۶۷
علاقه داری	بېسود	۲۲۰	۲۷	۱۲۳
ولسوالی	حصارک	۶۴۲	۳۸	۵۹
ولسوالی	شېوه (کوزکتر)	۳۲۷	۵۹	۱۸۰
علاقه داری	دره نور	۳۳۱	۲۹	۸۸
ولسوالی	خوگیانی	۵۸	۵۳	۹۱
علاقه داری	پچیر و آگام	۳۵۸	۳۰	۸۴
علاقه داری	شیرزاد (ماماخیل)	۵۸۳	۵۱	۸۸
علاقه داری	نرنک و بادیل	۱۶۴	۱۸	۱۱۰
ولسوالی	خاص کتر	۳۳۰	۱۹	۵۸
ولایت	ننگرهار	۱۸۶۳۶	۱۱۵۱	۶۲

معارف :

تعداد مکاتب :

هائی ابتدائی مستقل	متوسطه مستقل	لیسه دارالمعلمین	مدارس دینی	میخانیکي	مسلکی
۶۵	۲۸	۱۳	۶	۱	۱

پوهنتون ننگرهار (۱) .

شفاخانه : ۳ باب .

مراکز صحی و اساسی : ۱۱ باب .

مراکز صحی فرعی : ۲ باب .

کلینیک حمایه طفل و مادر: ۱ باب .

اسم موسسه سرمایه شکل حقوقی

شرکت سهامی صنعتی ننگرهار ۸۰۰۰۰۰ افغانی سهامی

ذخایر معدنی : کرومیت، تباشیر . مطبوعات : روزنامه ننگرهار سال تاسیس:

۱۲۹۷ . محل طبع: ولایت ننگرهار، لسان: پښتو، تعداد صفحه: ۴ .

مجله ننگرهار بلسان پښتو از سال ۱۳۳۶ در ۴۲ صفحه ماهوار چاپ میگردد .

ولایت وردک

موقعیت : ولایت مرکزی .
 مساحت : ۹۶۹۹ کیلومتر مربع .
 درجه : ۲۰ (از لحاظ مساحت) .
 نفوس : ۱۴۸۵۱۷ .
 مرکز: میدان شمار .
 آب وهوای میدان وردک در فصل تابستان معتدل و در ایام زمستان سرد میباشد. اراضی آن اکثر کوهستانی بوده و در دامنه های تپه زاووبین دره ها افتاده که چندان حاصل خیز نمیشد مگر قسمتی از اراضی آن که در سواحل دریاوادی های عریضی واقع گردیده قشر آنرا گل های فیاض که سیلابهای بهاری معمولا در اطراف دریا پختنس میکند تشکیل داده این اراضی برای نموی هر نوع حیوانات علی العموم برای زرع نموی گندم، جو، جواری و شالی استعداد دارد. پشمه اهالی بطور اکثر دهقازی و تربیه حیوانات بوده معدن سنگ مرمر در منطقه خرونی واقع مرکز حکومتی و معدن سلیمت در فریه کهنه خمار که آنهم بکار افتاده است . معدن ابرک در نکانه نیز کشف گردیده است .
 دریا: هلمند رود .
 کوه ها: کوه بابا فولادی. سلسله کوه پغمان.
 پیداوار: گندم. جو. جواری و غیره حیوانات.

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	میدان شهر	۳۵۱	۳۷	۱۰۵
علاقه داری	جل ریز	۱۱۳۹	۳۱	۲۷
علاقه داری	نرخ	۴۸۰	۲۲	۴۶
ولسوالی	چک وردک	۱۱۹۲	۳۰	۲۵
علاقه داری	دایمیرداد	۱۳۵۷	۵۶	۴۱
ولسوالی	مرکز بهسود	۲۱۹۸	۷۵	۳۴
ولسوالی	حصه اول بهسود	۱۳۲۷	۴۹	۳۷
ولسوالی	سیدآباد	۱۰۳۳	۵۱	۴۹
علاقه داری	جغتو	۶۲۲	۲۱	۳۴
ولایت	وردک	۹۶۹۹	۳۷۲	۳۸

معارف :

تعداد مکاتب :

د هراتی ابتدائی معارف	۲۵	۱۲	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰
-----------------------	----	----	---	---	---	---	---	---	---

شماره : ۲ باب .

مراکز صحتی اساسی : ۲ باب .

مراکز صحتی فرعی : ۲ باب .

ذخایر معدنی : سرب و ایرک .

ولایت هرات

موقعیت : غرب .

مساحت : ۳۸۷۹۹ کیلومتر مربع .

درجه : ۱۶ (از لحاظ مساحت) .

نفوس : ۱۸۵۴۹۳ .

مرکز : هرات .

هرات بطرف شمال غرب کشور واقع و در شصت و دو درجه یازده دقیقه طول البلد شرقی و سی و چار درجه بیست و یک دقیقه عرض البلد شمالی قرار گرفته و به فاصله یکمزارو یکصد و شصت دو کیلو متر از شهر کابل براه غزنی کندهار، فراه و هفتصد و شصت و هشت کیلو متر از راه هزاره جات فاصله دارد .

این ولایت از دوران قدیم تا کنون خپلی اهمیت داشته مرکز تجارت بوده اگرچه اربابان در اثر تاخت و تاز جنگ آوران پایمال گردید. ولای از یکطرف حاصل خیزی و شادابی این وادی بی نظمی های هنگام بحران را چاره کرده و از طرفی موقعیت جغرافیایی و تجارتي این ولایت از قدیم تا کنون اهمیت اقتصادی داشته

وقبل از آنکه صف دریاوردی یگانه راه کاروان هندو بلادچین با دنیای غرب بوده است . این ولایت که در کتیبه های داریوش (هری) تحریر گردیده به پروروایام از آریانا منحرف شده و بنام آریه آریانه گشته شده است . مزخین مینویسند که اسکندر مقدونی هرات را بنام قدیمی آن ارتاکان که به معنی شمشیر شاهی مردم آریه است نامیده بعد از مرگ نادر افشار یکمزار و هفتصد و چهل و نه میلادی اعلیحضرت احمد شاه بابا هرات را از دست اجانت نجات داده و در سنوات یکمزار و هشتصد و سی و هشت و یکمزار هشتصد و پنجاه و پنج میلادی دوهرتبه بر این شهر حمله آورد . نه سال بعد بر اثر حمله دوهین ایرانیان اعلیحضرت دوست محمد خان توانست بار دیگر هرات را از حملات اجنبیان مصئون نگاه دارد. هرات یک شهر باستانی بوده و آثار تاریخی زیادی داشته. شهر هرات در بین دو کوه مرکزیت داشته و وادی شادابی را در امتد درین وادی

ولایات افغانستان

زیارتگاه برنابادشیمان زنده جان شیند ند
عمومیت داشته که پیداوار صنعتی این منطقه
اهمیت تجارنی زیادی دارد .

دستکش پتی، جراب، پتوی برك و كرك كه
ازپشم آهوساخته میشود از پیداوار صنعتی
آنجا است شیر خشت پسته و قره قلی،
پوست روباه، دله خفك سگك آبی هم دستیاب
و برای صادرات مملکت خدمت خوبی مینماید.
مسجد جامع شریف بنای وسیع است که در
گوشه شمال شرق واقع گردیده این جامع
شریف را اصلا غیاث الدین ابوالفتح بن سام
که از سلاله غوراست بنانموده است، سبب
بنای این مسجد بزرگ حضرت فخر علمای
اسلام فخرالدین رازی رحمت الله علیه بوده
رازی ملقب به اب الخطیب ابو عبدالله محمد
ابن عمر رازی میباشد .

دریاها: هریرود، جوی درآب، رود شرواب،
رود گلران، رود کرخ، دریا ی اولنگ و رود گز.
کوه ها: سفیدکوه ، فیروزکوه .
کوتلها: رباط ، سرخ تلخ و آب خوش رباط .
پیداوار: بخته، برنج، گندم، گلیم و قالین.

قریه های زیادی تا کستان ها، کشت زار ها
و باغهای قشنگ وجود دارد که نظر بیننده را
بخود جلب میکند. جلگه هرات عبارت از یک
وادی بزرگ و معمور است که عموماً توسط نهر
بزرگی از هریرود از آن استفاده اعظمی مینماید.
هرات نسبت به کابل گرم تر برف باری کم
و باران کافی و فراوانی دارد درهوسم تابستان
باد شدیدی از سمت شمال بوزیدن آغاز کرده
و بدون وقفه در شب و روز جریان داشته -
قره وزش آن بدرجه است که آسیاب های
بادی رامیتوان توسط آن بحرکت در آورد
این باد در هرات بنام یکصدو بیست روزه
مشهور است که چهارماه دوام میکند اگر باد
موسمی آن نمی بود آب و هوای هرات خیلی
گرم میبود. مگر به آنهم آب و هوای هرات خیلیها
هاسالم وصحت بخش میباشد .

صنایع پارچه بافی از قبیل قناریز، قالین،
گلیم ، شالبافی ، نمدبافی، پارچه جات نخ
و ابریشمی که اکثر آنها را خانمها انجام میدهند
به کثرت وجود دارد اهالی در صنعت معماری
مهارت بس شایسته داشته و علاوتاً پرورش
گرم پيله بیشتر به علاقه جات غوریان خصوصاً

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
مرکز ولایت	شهر هرات	۳۵۶۸	۱۵۷	۴۴
ولسوالی	انجیل	۱۲۹۹	۱۱۰	۸۵
ولسوالی	گذره	۱۵۹۷	۸۵	۵۳
ولسوالی	پشتون زرغون	۱۷۳۷	۴۵	۲۶

د افغانستان کالني

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به کيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کيلو متر مربع
ولسوالی	گلران	۵۷۶۹	۶۱	۱۱
ولسوالی	کشک	۲۹۲۳	۴۸	۱۶
ولسوالی	غوريان	۵۵۳۰	۴۱	۷
ولسوالی	اوبه	۲۲۴۰	۳۴	۱۵
علاقه داري	چشت شريف	۱۹۳۶	۲۴	۱۲
ولسوالی	کورخ	۲۰۵۰	۳۳	۱۶
ولسوالی	زنده جان	۱۸۲۸	۳۹	۲۱
ولسوالی	کوهستان	۱۴۰۶	۲۴	۱۷
ولسوالی	ادرسکن	۱۰۴۴۰	۳۲	۳
ولایت	هرات	۳۸۷۹۹	۷۳۳	۱۹

تعداد مکاتب :

دهاتي ابتدائي مستقل	متوسطه مستقل	ليسه دار المعلمين	مدارس ديني	ميخانيکي مسلکي
۷۳	۷۱	۱۴	۷	۱
			۳	-

شفافخانه : ۲ باب .

مراکز صحي اساسي : ۴ باب .

کلينیک حمايه طفل ومادر : ۱ باب .

موسسات صنعتي :

اسم موسسه	سرمایه	شکل حقوقي
موسسه صنعتي حسن زاده	۱۰۰۰۰۰۰ - افغاني	ليمتد
موسسه تخنيکي حسن زاده	۱۰۰۰۰۰۰ - افغاني	ليمتد
موسسه تخنيکي برادران	۵۰۰۰۰۰۰ - افغاني	ليمتد
ميکانیکي اطمینان	۱۵۰۰۰۰۰ - افغاني	ليمتد
تخنيکي جلالی	۳۵۰۰۰۰۰ - افغاني	ليمتد
دمحمد ناصر منجم بافندگي	۱۰۰۰۰۰۰ - افغاني	شخصي
شرکت صنعتي پنبه هرات	ده مليون افغاني	سهامي

ذخاير معدني : آهن ، زغال ، ونمک .

مطبوعات : روزنامه اتفاق اسلام شمال تاسيس : ۱۲۹۹ ، محل طبع : ولايت هرات ،

لسان: پښتوودری، تعداد صفحه: ۴ .
مجله هرات درسال ۱۳۱۱ در ۴۴ صفحه پښتوودری درولایت هرات بطبع آغاز نموده
وماهوار میباشد .

ولایت هلمند

موقعیت : جنوب غرب .
مساحت : ۶۲۳۳۷ کیلومتر مربع .
درجه : ۳ (از لحاظ مساحت) .
نفوس : ۸۴۱۱۵ .
مرکز: لشکرگاه .

هلمند یکی از ولایات افغانستان میباشد در
عصراوستایی که از آن سه هزارسال میگذرد
ورودخانه هیرمندبه نام هتومنن و شهر معروف
این وادی زرنج بنام (از رنگاوزرنک) یادهیشد
که مرکز تمام سیستان بشمار میرفت .
تسمیه درانجیان وانجیانکه از همان زرنکار
نام قدیم اوستایی شهرزرنج بهمان آمده است
واین همان علاقه ایست که بیک تعبیر دیگر
علاقه نیمروز قرون وسطی رادربر می گرفت
سایر شهرهای این ناحیه همه آب های
فراوان وباغستان ونخلستان داشتند و به
آبادان وبانعمت وآب فراوان روان وهوایی
خوش برگردان رودهیرمند باکشت و بذر بسیار
خوش شهری بودداری آب های روان و کاریزها
وجای نعمت. بست که هنوز خرابه های بالاحصار
وباره وبروج آن برلب رودهیرمند در مجاورت
محل التصاق هیرمند وارغنداب موجود است
باغها ونخلستان و تاکستان داشت و حاصل
خیزی آن شهره آفاق بودوانگور و خرماي

فراوان بارمیداد شهر دهکده های بسیار
دیگر مثل قرنین، رام شارستان طاق رودبار،
پشناوران، سروان وغیره درین نواحی افتاده
وهرکدام معاملات تجارتی رونقی بسزای پیدا
کرده بودتحقیقات باستانی که از هفت الی
هشت سال باین طرف درعلاقه بست شیروغ
شده است دریک فرسنگی شمال شرق بست
سه گروهی ونه کیلوهتری خرابه قصر باعظمتی
رامکشوف ساخته است که مؤرخین وشعراي
چکامه سرای افغانستان مانند استادابوالفضل
بیهقی واستاد ملک الشعرا عنصری واستاد
فرخی شاعر بزرگ وزبردست و بی نظیر
سیستانی به نامهای لشکرگاه و کوشسک
سلطنتی دشت لکان یاد کرده اند واز یادگار
های عصر باعظمت سلاطین مقتدر غزنوی
محمود کبیر زابلی وپسرش سلطان مسعود
بود واز خود محوطه ها، قصرها، باغهای شکار
کبوترخانه، مساجد، حمام هاداشت ومقربزرگ
نظامی غزنویان. بشمار میرفت واز جمله هزارو
هفت صدویادوهزاردوفیل های سلطنتی عده
بیشتر درهمین جانگه داری میشد وتقریباً
محتشم سلطانی در اینجا خودبه سرسبزی و
شادابی وحاصل خیزی بست ولشکرگاه و
اراضی مجاوران حکایه میکند .

د افغانستان کالني

جوى درطعام يادميشدند وهمه آنها از رودخانه هلمند آب ميگرفتند .
 درياها: هلمند، موسى قلعه، رود باني ،
 بندكجكي ، نزارود .
 كوه ها: سلسله كوه بغران، نوزاد كوه
 خانشين، كوه ملك دوكان، كوه كشته گان.
 كوتل : كوتل شيبان .
 پيداوار: جو، پخته، گندم، ميوه جسات،
 گلپم، لبنيات وسنگ مرمر .

تاريخ ازبند هاي نام ميبرده براي آبياري شهر بسته شده بودمانند بندكندك كه روي دريای هيرمند بناشده بودكه اراضى دراطراف كدكوى بطرف شمال شهر واقع بود آبياري مي گرديد . بندهاي ديگر بنام بند ريگ و بند مفسدان ياد شده وشهر بزرگ زرنج داراي دروازه هاي متعدد بودكه بنا هاي درزودركوكويه ورنشيك وورطعام ياد ميشد ودرمقابل اين درهاجوى هايي جاري بود كه به نام خوددرهاياسم جوى وركنه جوى ورنو

مربوطات :

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به كيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	كثافت نفوس در هر كيلومتر مربع
مرکزولایت	لشکرگاه (بست)	۲۰۲۲	۲۲	۱۱
علاقه داری	ریگ (خانشین)	۷۴۱۴	۱۴	۲
ولسوالی	نهرسراج (کرشک)	۱۶۶۳	۲۸	۱۷
علاقه داری	ساربان قلعه(سنگین)	۲۹۱	۱۶	۵۵
ولسوالی	موسی قلعه	۱۳۶۲	۳۳	۲۲۴
علاقه داری	کجکی	۱۹۳۹	۳۰	۱۶
ولسوالی	نوزاد	۴۵۶۰	۲۹	۶
علاقه داری	واشیر	۴۱۰۵	۱۶	۴
ولسوالی	گرمسیر(درویشان)	۲۰۲۵۷	۱۰	۰٫۵
ولسوالی	نادعلی	۴۶۹۷	۱۲	۳
ولسوالی	ناوه بارگزائی	۶۵۷	۲۵	۳۸
ولسوالی	باغران	۳۵۸۷	۴۲	۱۲
ولسوالی	دیشو	۹۷۸۲	۱۱	۱
ولایت	هلمند	۶۲۲۳۶	۲۸۸	۵

معارف :

ولایات افغانستان

تعداد مکاتب :

دهاتی ابتدائی مستقل متوسطه مستقل لیسه دارالمعلمین مدارس دینی میخانیکي مسلکی

۷۲ ۴۴ ۱۱ ۶ - - - ۱

شفاخانه : ۱ باب .

مراکز صحی اساسی : ۲ باب .

کلینیک حمایه طفل ومادر : ۱ باب .

موسسات صنعتی : فابریکه روغن نباتی .

ذخایر معدنی : نمک

مطبوعات: جریده هلمند سال تاسیس: ۱۳۳۲، محل طبع ولایت هلمند، لسان :

پښتو، تعداد صفحه : ۴ .

ولایت کنړها

موقعیت : ولایت شرقی . نفوس : ۳۴۷۱۸۷ .

مساحت : ۴۶۹۳ کیلومتر مربع . درجه : ۲۰ (از لحاظ نفوس) .

درجه : ۲۱ (از نگاه ساحه) . مرکز : اسعد آباد .

مربوطات :

نوع واحد اداری	اسم واحد اداری	مساحت به کیلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کثافت نفوس در هر کیلومتر مربع
ولسوالی	برگتر	۹۰۸	۳۳	۲۶
ولسوالی	سرکانی	۲۹۹	۱۵	۵۰
ولسوالی	کاهدیش	۱۷۴۴	۳۰	۱۷
ولسوالی	چوکی	۲۴۹	۴۱	۱۶۵
ولسوالی	دره پیچ	۱۱۲۱	۳۱	۲۸
علاقه داری	چپه دره	۲۴۹۷	۱۹	۸
علاقه داری	نری	۳۷۷	۱۳	۳۵
علاقه داری	دان گام	۲۳۶	۱۲	۵۱
علاقه داری	برک متال	۱۹۷۷	۱۸	۹

د افغانستان کسانيزه

نوع واحد اداري	اسم واحد اداري	مساحت به کيلومتر مربع	نفوس به هزار نفر	کشافت نفوس در هر كيلومتر مربع
علاقه داري	(دره مزار) نورگل	۳۷۰	۳۲	۸۷
ولایت	کنړها	۹۵۷۸	۲۴۴	۵۸۶

درياهو : لندي سين ، کنړ سين .

کوټلېها : پارون .

تعداد مکاتب :

دهاتي ابتدائي مستقل متوسطه مستقل ليسانس دارالمعلمين مدارس ديني ميخانيکي مسلکي

۸۲ ۴۲ ۱۹ ۷ - - - -

مراکز صحتي اساسي : چوکي دره پيچ کاهديش و نورستان .

معادن : از جمله معادن کشف شده کنړها يکي گروپ بيرل دره پيچ ميباشد .

کشورهای جهان

البانیا

مساحت : یازده هزار و یکصد میل مربع
مرکز آن شهر تیرانا . نفوس آن دو ملیون
چهار صد و هشتاد هزار .

تاریخ و طرز حکومت :

البانیا در طول دوهزار سال همیشه مورد
تهاجم عساکر اجانب قرار گرفته تا اینکه در
۱۹۱۲ استقلال خود را از ترکها بدست آورد .
بعدها البانیا مواجه به بحران داخلی
و خارجی گردیده تا اینکه قدرتهای بزرگ
اروپائی داوید رابحیث شهزاده البانیا انتخاب
و ریکار آوردند . اما سلطنت شهزاده نسبت
حلول جنگ بین المللی اول بیش ازیکماه
دوام نکرد زیرا یکعده از عساکر کشور های
متحدہ خاک البانیا را اشغال و به سلطنت
شهزاده خاتمه دادند .

در سال ۱۹۲۰ رژیم جمهوری در آنکشور
قائم شد . در ۱۹۲۵ ، احمد زاگو ریاست
جمهوری را اشغال و در ۱۹۲۸ بحیث پادشاه
البانیا زاک اول اشغال قدرت نمود . پادشاهی
زاگ در سال ۱۹۳۹ توسط مهاجمین آلمانی
سقوط کرد . در ۱۹۴۳ عساکر جرمنی البانیا
را اشغال نموده و در ۱۹۴۴ بکمک یارتان
و سوسیالیست های آن کشور البانیا آزاد
شده و جنرال انفر کسا بحیث رئیس جمهور
اعلام شد .

اولین قانون اساسی آن که مطابق بقانون

پول رائج این کشور بنام لیک یاد میشود .
البانیا از جمله کشور های سوسیالیستی
ساحه بالقان به شمار رفته و به طول ۲۲۵
میل در ساحه شرقی بحیره ادریا تیکساحه
تنگ و بازیکی را اشغال نموده است .
این کشور با یوگوسلاویا ، و یونان همسرحس
میشد از کوههای مشهور آن کوراب رامیتوان
نام برد که قلعه آن دارای ارتفاع بیش از سه
هزار متر میباشد .

منابع و صنایع :

اکثریت مردم البانیا به پیشه زراعت
اشغال دارند باز دیاد و سرازیر شدن کوه
های جمهورییت مردم چین ، کشور یونان
های وسیع زراعتی و صنعتی را رویدست
گرفته است .

تاسیسات صنایع مدرن در البانیا روید
پیشرفت بوده و از آنجمله میتوان اژ دستگاهای
منسوجات ، کود کیمیای ، سامان آلات برقی
و کیمیایی که از ۱۹۷۰ باینطرف در کشور تولید
میشود نام برد .

صادرات عمده آن پطرویل ، کروم ، آهن
مس ، پنجه ، سامان چوبی ، تنباکو و غیره

د ایفا نستان گالی

اساسی اتحاد شوروی ندوین شیده بود تحت اجرا قرار گرفت .

جمهوریت مردم چین بغرض انکشاف تجارت و عمران آنکشور در ۱۹۷۰ قرار داد های را با البانیا امضاء نمود .

مذهب و معارف :

قدمت بیشتر نفوس زامبلمانان تشکیل میدهد اما بنهاهی دیگر از قبیل کاتولیک، عیسویان، ارتدو کس زومن کاتو لیک نیز در آنکشور مروج است .
تعلیمات ابتدائی نظر به قانون اساسی آن کشور مجانی میباشد . مردمان البانیا بدو گروه متمایز یعنی جگ هاید شمال و تاسزما در جنوب زندگی دارند .

ایالات متحده امریکا وانگنستان در جولای ۱۹۵۶ مخالفت خود را با شمول این کشور در مثل متحد ابراز میکردند تا اینکه با موافقه انگلستان در ۱۹۵۵ شامل موافقه جپا شد .
گردیده و شامل بکت وارسا شد .
سیاست خارجی آن مشابه به سیاست آنتو نزیوگو سلاووا میباشد .
این کشور در ۱۹۶۴ بکلی از بکت وارسا خارج گردید .

الجزایر

درازای مساحت ۹۱۹۹۵۱ میل مربع و نفوس آن ۱۶۱۸۰۰۰۰۰ میلیون میباشد .

مرکز آن شهر الجزیره و پول رائج آن دینار است . این کشور دارای رژیم اسلامی متما یل به سویا لیزم بوده و دن شمال آفریقا در ساحل ۶۴۰ میل مربع در سواحل بحیره مدی ترانه بین کشور های تونس و مراکش موقعیت دارد . صخاری قسمت جنوبی این کشور توسعه یافته و الجزایر را با نا بحیر یه ، نالی و موزیتانیا وصل میکند . سلسله کوه های اطلس مافند زنجیر از شرق بد غرب امتداد یافته و در بعضی جاها ارتفاع بلندی های آن تا دو هزار و سه صد و پنجاه متر میرسد دانه های این سلسله کیوه بعضا از حاصلات و پیداوار این کشور غنی میباشد .

هواری بومیدین رئیس جمهور الجزایر

صنایع و منابع :

این کشور زراعتی بوده و حاصلات عمدتاً گندم

معرفی کشورهای جهان

نموده است زمانی این مملکت توسط گارتاز عا اداره میشد و در سال ۱۴۷ قبل از میلاد رومی ها به این کشور حمله آور شده و آنرا تحت تسلط در آوردند بعدا اعراب به این سر زمین آمده و بعد از تصرف در اصلاح امور آن پرداختند تمام ترقیبات الجزایر مرهون همان عرب هائیمست که به این کشور تسلط حاصل کردند .

الجزایر در سال ۱۷۱۳ تحت حیطة ترکیها و بعد در ۱۸۳۰ زیر تسلط فرانسه قرار گرفت و در ۱۸۴۲ فرانسه قلمرو خود را درین کشور توسعه بخشید و یک قسمت از سرزمینهای بیشتر آنرا متصرف شد .

از ۱۹۵۴ - ۱۹۶۲ گروه از آزادی طلبان و مبارزین ملیت خواء عرب یک سلسله مبارزات دوامدار اجابت محو استعمار فرانسه درین کشور بر راه انداخت و درن گیرودار هسا خون هزاران جوان دلیر الجزایر را بـخاک ریخت تا اینکه در زمان جنرال دوگول با بن کشتار ها خانمه داده شد. و توسط یسک ریفراندم آزاد در دوم جولای ۱۹۶۲ الجزایر آزاد گردید . و در سوم جولای همان سال استقلال و تمامیت ارضی خود را بدست آورد. گرچه بعضی طرفداران فرانسه و ارتجاع داخل می خواست این کشور را یک بار دیگر در پرتگاه نیستی و زوال قرار دهد اما احمد بن بلا یکی از مبارزین وقت به حمایت عساکر زمام امور را بدست گرفت و در ۱۹۶۲ بر اوضاع مسلط گردید .

جواری ، کچالو ، تنباکو ، واین ، انگور ، انار ، انجیر میباشند . در قسمت تربیة مواشی نیز گام های فراخ بر داشته شده است . منابع معدنی آن که مورد استفاده قرار گرفته عبارت اند از پترول ، آهن ، جست ، ذغال سنگ ، سیسب و مس که در امر استخراج و کشف بیشتر آن پروگرام های وسیع روی دست گرفته شده است .

از جمله صادرات این کشور مینوان از میوه جات متنوع ، واین واز پیدا و از معدنی آن از آهن ، فاسفیت ، گاز و پترول ، تنباکو و سبزیجات نام برد .

الجزایر از نگاه تولیدات نفتی چهارمین کشور در جهان نفت بشمار می رود در مقابل صادرات عموما این کشور مواد غذایی را تولید مینماید .

واردات الجزایر سالانه بخصوص در ۱۹۷۳ ۲۱۲۵ ملیون دالر و در مقابل صادرات آن ۱۷۷۲ ملیون دالر بالغ میشود .

به اساس پروگرام های تو سموی دولت در حدود ۷۱ کمپنی خارجی بعد از سال ۱۹۶۷ درین کشور ملی اعلام شده است .

صنایع دیگر از قبیل پلاستیک ، منسوجات تصفیه خانه های نفت ، ذوب آهن و فولاد در کشور روز بروز در حال انکشاف و توسعه است .

تاریخ و طرز حکومت :

وادی حاصلخیز تیل قبل از مسیح همیشه توجه فاتحین و جها نکشایان را بخود جلب

همان تاريخ تا امروز عهده رياست جمهورى
آنکشور را بدوش دارد .

الجزاير عضو ملل متحد وعضو جا معيه
عرب بشمار ميرود
مذهب و معارف :

قبل از آزادى الجزاير در حدود يكمليون
اروپائى كه هشتاد فيصد آنها در الجزاير تولد
يافته بودند در آنجا زندگى ميكردند اما بعد
از استقلال تعداد آنها به ۸۰۰۰۰۰ تقليل يافت
اكثريت نفوس آنرا عرب ها ، بربر هـا و
مسلمانان تشكيل ميدهند كه عموما به لسان
فرانسوى تكلم ميكنند .

الجزاير داراى سه پوهنتون و ۲۱ انستيتوت
پولى تخنيك و مكاتب متعدد ميباشد .

نظر به قانون اساسى جديد كه در آنکشور
تدوين شد مردم احمد بن بلارا براى يكسوره
پنجساله بحيث رئيس جمهور انتخاب كردند.
بعدا پرو گرام هاى صنعتى ساختن كشور سر
دست گرفته شد وقرضه ضد مليون دالرى كه
اتحاد شوروى به الجزاير اعطاء نمود تا اندازه
زياد در راد عمران آن كمك كرد همچنان
حكومت فرانسه در تاديه كمك هاى موثر به
الجزاير اقدام نمود .

احمد بن بلا دريك كود تاى كه تو سـط
هوارى بوميدىن در ۱۹۶۲ صورت گرفت
گرفتار و خلع شد، درجولای همين سال بومدين
كا بينه جديد آن كشور را تشكيل و خود به
حيث رئيسى دولت احراز قدرت نمود كه از

اندورا

عايد عمده هاندورا از مدرك توريزم تـمـويل
مى شود هاندورا در قسمت تربيه حيوانات
به گوسفند حق اوليت را قايل شده است .
استخراج آهن در كشور زوبه تزايد بوده و
سايـر معدنيات از قبيل المونيم ، سـرـب ،
سنگهاى قيمتى نيز كشف و استخراج گرديده
است از سر گرمى هاى مردم انجا ميتوان
از ماهيگيرى وسكى ياد آور شد . شكار در
كوهى نيز مروج بوده و توجه زياد سياحيين
به آن جلب شده است . زبان رسمى هانـدـوـرى
كتلان بوده و هسپا نيوى و فرانسوى نيز
تكلم ميشود مذهب رسمى آن رومن كاتوليك
ميباشد .

مساحت آن ۱۸۰ ميل مربع نفوس ۲۶۲۰۰
مرکز شهر هاندوراله ويلا وپول رانچ آن
پسيتيا فرانك ميباشد . هاندورا يك كشور
كوهستانىست كه در تنگناى كوچك مانده و
باريكي بين سلسله كوههاى پيرنه نزديك
سر حد فرانسه و هسپانيه موقعيت دارد .
اداره امور قضائى عدلى و ادارى آن توسط رساى
مشترك فرانسوى و اسقف هسپانوى نژاد
اداره ميشود اما كنترول واقعى كشور بدوش
جنرال قونسل است كه توسط ۲۴ نماينده
با صلاحيت كه به صورت كللى حق انتخابات
را دارند اداره و كنترول ميشود زنان در سال
۱۹۷۰ داراى حقوق سياسى ومدنى گرديده.

انگولا

مساحت ۴۸۱۳۳۵ مربع میل، سفیدی بیشتر از شش میلیون و مرکز آن شهر لواندا میباشد .

بخش میباید .
منابع و صنعت :

انگولا پنج فیصد از قهوه جهان را تهیه میکند ، حاصلات دیگر آن عبارت است از جواری ، گندم ، پنبه ، نیشکر ، تباکو ، ککاو ، شاهی . تعداد حیوانات اهلی آن انگولادو ۱۹۷۴ به ۴ میلیون راس میرسید ، انگولا سالانه مقادیر زیاد آهن ، الماس ، مس منگنیز ، سلفر و فوسفیت را استحصال و صا در میکند ، منابع بزرگ تیل نیز درین کشور کشف و برای استخراج آن اقدامات روبدست میباشد .
تاریخ و طرز حکومت :

فانچین برتگالی در ۱۴۹۱ به علاقه های کانگو آمده و بعد از سال ۱۵۷۵ لواندا را تحت تسلط خود آورد . از همان سال نامدنی انگولا به حیثیت یک مرکز بولاده فروشی بشمار میرفت چنانچه در حدود سه میلیون بزده از اینجا به صوب دنیا ق جدید نایم قرن نوزده صادر گردید . حکومت بر انگولا آزادی خود را حاصل کرد ، یعنی تا رویکار آمدن یک حکومت قانونی و آزادی برای آن حکمرانی خود را همچنان برین کشور حفظ نمود . در انگولا یکماده احزاب سیاسی رویکار آمده گروه های مختلف برای آزادی و بدست آوردن قدرت درین کشور باهم پیکار داشتند . چنانچه تا سال ۱۹۷۵ هر حدود سه هزار کشته از خود بد چست گذاشتند ، تعداد نفرس سفید پوستان در انگولا

انگوستنی ، نیورنیس جمهوری انگولا ، ۱۰۰ میل در ساحل اتلانتیک بطرف جنوب غرب افریقا موقعیت دارد . این کشور برآیا مینیا زمبیا ، زائر همسرحا بوده و با جمهوری برت کانگو نیز همسایه دارد . قسمت بیشتر اراضی کانگو از استقوح مرتفع تشکیل یافته و در بعضی جاها بلندج آنها از سه تا چار هزارفرت از سطح بحر میرسد ، دوجه حرارت در حصص غربی و مرکزی آن بعداعلمی رسیده و در جنوب آن صحرائ خشك و صوزان نیز وجود دارد . منطقه کابینه که یک منطقه مجاری میباشد دارای باران وافر بوده و حاصلات آن اطمینان

معارف و مذهب :

در حدود ۵۰۰۰۰۰ متعلم و محصل در مکاتب و پوهنتون های آن شامل بوده و بیست و نه فیصد بیسوادی از کشور رخت بر بستند. پرتگالی لسان عمومی مردم است ، مذهب اکثریت ، رومن کاتولیک و متبایقی آنها را پروتستان والحاد تشکیل میدهد .

تا قرن بیستم به چارصد هزار نفر می رسید بعد از استقلال جبهه اتحاد ملی انگولا در ۱۹۷۵ کنترل تمام کشور را بدست گرفت و جنگ های طولیل بین گروه های مخالف بلونیه اقتصادی این کشور بخصوص حاصلات آن صدمه زد و بلا سال ۱۹۷۶ ادامه داشت ، در دوران این جنگها تعداد زیادی سفید پوستان از انگولا خارج شدند .

ارجنٹاین

و بدون حاصل و حصص شمالی آن که به نام کرون چاکو یاد میگردد ، مملو از یک عدد درختان غیر منمر و خاک حاصل خیز می باشد ، حاصلات عمده آن بطرول و کوسفند را میتوان یاد آور شد .

خورگه و افابل رئیس جمهوری ارجنٹاین

ریودوله لایلا تایکی از جلهای مشهور جهان است که درین ناحیه جبیل بزرگ آب شیرین بود عرض ۱۷۰ و طول ۴۰ (میل سیستم ذرکشی آنجا را تشکیل میدهد موقعیت دارد در جوار آن سید شهر مهم بوئینس آیرس ، ایله پلانا و ارجینتا قرار دارد .

مسلحت دلزای ۶۷:۶۲ در ۱۰۰۰۰ نفر می رسد مرکز آن شهر بوئینس آیرس و ایلی رایج آن بیسومی باشد ارجنٹاین در جنوب دو جزایر و سه میل از بولو و نیا بهم طرف تریادوله فیکو کوه های لندیز و جنوب بحر اتلانتیک افتاده است از لحاظ وسعت و تکتیر نفوس دومین کشور امریکای جنوبی به شمار می رود . کوه های این کشور به چهار گروه متعبد تقسیم شده و بلند ترین قله که دارای بیش از هفت هزار متر است در قسمت غربی کشور موقعیت دارد از لحاظ حاصلات قسمت های شرقی کوه های اینویز غیر منمر

دریای مشهور آن پارانا نام است که طول ۲۵۰۰ میل در کشور جریان دارد ، دریا های دیگر آن که از غرب اندیز سرا زیر میشود عبارت اند از کلورا دو ونیکرو که هر دو در بحر اتلانتیک میریزد .

منابع وصنعت :

کوها و سنگهای این کشور مملو از معدنیات ذغال سنگ ، مس ، سرب ، چیت آهن ، سلفر

وتقره است بطرول و طلا از حاصلات مهم آن بوده و اهمیت حیاتی دارد .

از پیدای زراعتی آن پنبه ، گندم ، جو ، جودرو ریشه است بر علاوه ارچنتاین سالانه یکتعداد زیاد و این ، تنباکو واقسام میوه جات تولید و صادر میکند . گوسفند ، بز و خوک نیز تربیه و تولید میشود . قرار احصائیه ۱۹۷۵ در حدود ، ۹۳ میلیون گوسفند داشت . صادرات عمده آن گوشت میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

ارچنتاین بین سال های ۱۵۱۵ - ۱۵۱۶ توسط یکدسته از کاشفین هسپا نوی بسر کردگی جان دو سالیس کشف گردید . عمدا ارچنتاین تحت تسلط هسپانوی هادر آمده و تا احراز استقلال در سال ۱۸۱۰ بهمین عنوان پا بر جا ماند .

قانون اساسی آن درمی ۱۹۵۶ تدوین گردید ارچنتاین دارای ۲۵ ریاست بوده و اداره آنرا والی ها که توسط رای آزاد انتخاب میشود . بدوش دارند ، سه اساس قانون رئیس جمهور و معاون آن باید زاده ارچنتاین بوده و باید رومن کاتولیک باشند، رئیس جمهور برای دوره ۴ سال انتخاب میشود .

کانگرس ارچنتاین مرکب از مجلس نمایندگان و سنا بوده ، سنادا رای ۶۹ عضو میباشد در قانون اساسی این کشور بز و مرد حق مساوی داده شده است بعد از انتخاب جان دوبرون یک صاحب منصب نظامی در سال ۱۹۴۶ بحیث رئیس جمهور حکومت دکتاتوری

بیک حکومت دیمو کراسی میلل شده آزادی مطبوعات و آزادی مذهب تامین گردید . بعد در ۱۹ سپتمبر سال ۱۹۵۵ پیرون ضمن کودتای توسط یکعده از افسران نظامی از ریاست جمهوری بر طرف و از کشور تبعید گردید و بجای آن حکومت نظامی که طرفداران پیرون را تارومار نمود ، بمیان آمد در انتخابات آزادی که در ۲۷ فیورری ۱۹۵۸ در کشور به عمل آمد داکتر فروندیزی بحیث رئیس جمهور انتخاب شد بعد نظر به مناقشات که بین

افسران نظامی و طرفداران پیرون . پادرتسی . دیموکرات ها بمیان آمد ، داکتر فروندیزی در اتریک کودتاداره اراچ ۱۹۶۲ ازین رفت .

در کودتای دیگر که در مارچ ۱۹۷۱ رویکار شد جنرال الیجا ندور الا نونسی بحیث رئیس جمهور زمام امور را بدست گرفت و ریاست حکومت به تمام معنی دیمو کراسی را در کشور قایم نمود .

در مارچ ۱۹۷۳ هکتر کمبو را که از طرفداران پیرون بود انتخاب شد . و در ۱۳ جولای ۱۹۷۳ کمپورا از مقام ریاست جمهوری عزل و بجای پیرون ۷۷ ساله که از حالت تبعید بدر شده

بود ، واپس بحیث رئیس جمهور و حاکمش ماریا استیلا به حیث معاونش انتخاب و بکار آغاز کرد پیرون در اول جولای ۱۹۷۴ و باقی یافت و حاکم ۳ ساله اش برای اولین بار در جهان غرب بحیث رئیس کشور قدرت را بدست آورد . این خانم آرزو داشت تافضای صمیمیت را بین دسته های طرفداران پیرون و جمعی ها

بیتان آرد. املاین آروژیشن جاسه عمل
 نپوشیده تا اینکه در سال ۱۹۷۶ به تعقیب
 کورنای نظامی از مقام ریاست جمهوری
 سبکدوش گردید.
 در ارجنتاین از سال ۱۹۷۰ اختطاف یکمده
 از رجال سیاسی و شخصیت های مختلف ملیتی
 و خارجی صورت گرفت، که بلوین ها دالی
 ازین ناحیه همکشور سرا زیر گردید

مذهب و معارف

۹۲ فیصد نفوس ارجنتاین بومق کاتولیک
 میباشد، بغداد پهردیاق کشور بو شکی صدم
 هزار نفر میزند. در ارجنتاین تعلیمات
 امتدافی سخانی بوده و بیش از چاو صد هزار
 محصل در پوهنتون های بوینس آیرس
 واکر شهر های دیگر آن مصروف تحصیل اند
 زبانی رسمی آنه هسپانوی بوده و مردمان آن
 متشکل از گروه های هسپانوی، ایتالیایی
 اروپایی و مدیترانه ای میباشد.

آسترالیا

مساحت ۳۷۶۶۵۳۶۶ میل مربع، نفوس
 آن ۱۳۵ میلیون و مرکز آن شهر کانبرا بول
 راج دالر آسترا لیا ای میباشد استرالیا از
 جمله براعظم های مشهور جهان به شمار

رخته ودارای ۸ ایلات میباشد دو بحر بزرگ
 بحر هند که طرف غرب و ایل سفیک از جنوب
 شرق به استرالیا میرسند را در
 یکمده از جزیره نهایه در ویزه کشور
 را احاطه کرده بود حدود ۱۵۰ میلی ویکتر از
 جزیره ایاما نیا قرار دارم
 آب و هوای آن جاری بوده ارتفاع کوهپاد
 جنوب بدو هیلو هیلو میرسد قسمت هیال
 شمال غرب جنوب و شمال این کشور بشکلی
 خشک ولا مزروع است حصص شمال شرقی
 آن دارای باران های وافر بوده و غنی از اجاصلات
 میباشد.

سر جان کار

دریای مشهور مورای که از ویلز جنوبی
 سر چشمه میگردد به امتداد بحر هند به طول
 ۱۶۰۰ میل از آنجا سرازیر میشد، ویکمده
 بند های تولید نیروی برق از حاصل این
 دریا میباشد دی سال ۱۹۷۳ استرالیا پنجم

معرفی کشورهای جهان

استخراج و تولید گردید ، منابع یورانیموم نیز مورد استفاده قرار گرفت . فابریکات و صنایع این کشور عبارت اند از ذوب آهن ، فولاد ، نساجی ، سامان آلات برقی ، رادیو ، موتر سازی ، کشتی سازی که ۵۳ فیصد نفوس فاقد کار به این فابریکه ها گماشته شده اند .

تولیدات صنایع داخلی آن بین سال های ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ به ۵۸۰۵۵۸ میلیون دالر استرالیایی میرسد .

پول رائج این کشور که قبلا پوند بود در فبروری سال ۱۹۶۶ بدالر استرالیایی بدل شد .

تاریخ و طرز حکومت :

این کشور در ۱۷۸۸ توسط یکدسته از ازوبانیان کشف و فتح گردیده در سال ۱۹۵۱ در حثله مخالفه کابولت شاتل ششم و داری حکومت خود مختار متشکل از شش ایالت بود پارلمان آن مرکب از دو مجلس سنا و نمایندگان بوده ، ویتام در سال ۱۹۷۲ بحیث صدراعظم حزب کارگر تعیین شد وی اولین شخصیت بود که کمک های نظامی کشور را به ویتنام جنوبی قطع نمود ، جمهوریت مردم چین و ویتنام شمالی را برسمیت شناخت در سال ۱۹۷۵ طی انتخابات لیبرال ها تفوق را در پارلمان کشور بدست آورد ، و مالکم فرا زرا بحیث صدراعظم تعیین نمودند این شخص در دوران صدارت

ملیون نفوس را در کشور اجازه اقامت داد که از انجمله یک بر دوی آن را بر تانوی ها تشکیل میدهند از سال ۱۹۷۵ باینطرف اجازه اقامت در کشور لغو گردید .

سر گرمی مردم استرالیایا راعوما مسابقات اسپ دوانی کریکیت و تنیس تشکیل میدهد .

منابع و صنایع :

در سال های اخیر کشور از نگاه صنعتی شدن کامهای مؤثر برداشته و در حدود ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ یعنی ۲۵ فیصد نفوس آن در فابریکه های صنعتی مصروف کار اند .

پشم و گوشت از صادرات عمده آن بحساب آمده و سالانه به قیمت ۱۹ میلیون پوند سترانگه ازین مدرک بدست میاورد . بطور عموم استرالیایا ۳۰ فیصد از صادرات پشم جهان را استوا میکند که از انجمله ۵۰ فیصد آن از گوسفند های مرینوس استحصالی میشود بر علاوه گوشت گاو کانسرو نیز ازین کشور بخارج صادر میگردد .

نظر به نوعیت خاک و استعمال کود های زراعتی حاصلات گندم آن روبه ازدیاد بوده چنانچه در سال ۱۹۷۴ مقدار گندم حاصله آن به ده ونیم ملیون تن گندم بالغ گردید که قسمت عمده آن بخارج صادر شد .

از حاصلات دیگر آن میتوان از شکر ، و این میوجات و سبزیجات یاد آور شد .

معدنیات مهم آن عبارت است از یورانیموم ، طلا ، مس ، ذغال سنگ ، بوکسیت ، نقره ، سرب و در ۱۹۶۵ مقادیر زیاد آهن ، بطرول و گاز طبیعی

معر فی کشورهای جهان

این کشور با صربیا داخل جنگ شد که سر آغاز جنگ جهانی اول از همین نقطه اوج گرفت .

بعد ازین جنگ، آستریا به يك جمهوری دارای ۱۹ - ایالت کوچک عرض اندام کرد در سال ۱۹۱۸ در دوران جنگ بین المللی آستریا حالت يك کشور یغای را داشت و بعدا یکمده از سوسیا لست های آن کشور يك سلسله پیشنهادات را برای بهبودی اوضاع برهبری انگلرد دوله فیوس ۱۹۳۴ رویدست گرفتند که بعدا این شخص توسط دسته از نازی ها در ۲۵ جولای سال ۱۹۳۴ کشته شد . هتلر در ۱۳ مارچ ۱۹۳۸ آستریا را اشغال و آنرا جزوقلمرو خود اعلام نمود اما در سال ۱۹۴۵ بعد از شکست قاطع دولت نازی آستریا آزاد و مستقل گردید . و داکتر کارل رابلز بعد از ۱۷ سال اشغال بحیث رئیس جمهور اعلام گردید .

در آستریا رئیس جمهور برای ۶ سال انتخاب میشود صد راعظم توسط رئیس جمهور تعیین میگردد سوسیا لست هادر انتخابات که در سال ۱۹۷۱ صورت گرفت يك اکثریت قاطع را بدست آوردند .

آستریا عضو ملل و عضو اتحاد یه انجمن تجارت آزاد اروپا میباشد . این کشور در ۱۹۷۲ شامل اتحاد یه بازار مشترک اروپا گردید، تعلیمات ابتدائی درینجا از سن ۶ تا ۱۶ عجانی است از پوهنتونهای مشهور ر آن ویانا، گراز ، همد نیورگ ، لینز، گلاکپیتر و سلر بورگ را میتوان نام برد .

تجارت آن با جمهوریت اتحادی آلمان ، ایتالیا و امریکا برقرار شده است .

تاریخ و طرز حکومت :

شارلمانی در ۷۷۸ میلادی این کشور را تحت اداره درهوسبورگ درآورد و تیروول در ۱۳۶۳ م بوهیما و هنگری در ۱۵۲۶ م با آن ضمیمه گردید .

ترکها در حمله سال ۱۵۲۹ و ۱۶۸۳ از عقب دروازه های آن رانده شدند آستر یا که با ایالات جرمنی يك اتحاد یه را تشکیل داده بود در قرن ۱۸ توسط امپراتورس ماریاتریسیا که از ۱۷۷۲ - ۱۷۹۳ زمام امور را بدست داشت از هم پاشیده شد آستریا در سال ۱۷۹۲ قسمت از خاک پولیند را ضمیمه خود گردانید در ۱۹۱۵ کانگرس ویانا نام آنرا از البیریا به آستریا مبدل نموده و ایالت لمباردی و فیتایا ایتالیا را بان الحاق نمود لمباردی در ۱۸۹۵ واپس به ایتالیا مسترد شد و فیتایا بعد از جنگ ۱۸۶۸ با پرو شیا از تحت تسلط آن خارج گردید .

هر دو کشور آستریا و هنگری تحت يك دولت متحد در سال ۱۸۶۷ يك دولت مستقل تشکیل دادند امپراتور اطریش بحیث شاه هنگری نیز حکومت میکرد . این قسمت اروپا دارای وسعت ۲۶۱،۲۵۹ میل مربع و نفوس آنها ۵۱۵ مایون میرسید و متشکل بود از آستریا ، هنگری بوهیما ، ترانسلو انیا ، کالیا ، پولیند، سلاوینا بوسینا کروینا .

بعد از آنکه ملکه آستر یا خانم فرانسیس فردیو ناند در ایالت سرا حجابا کشته شد

بوهيما

يوست بنام لندن اونيد ليننگ زويکار شـده صدر اعظم از قدرت کامل اسامبله مانسي برخوردار بود ساترو عضو مجلس سنا تو سبط گورنر جنرال يا نماينده ملکه انتخاب ميگردند بوهيما عضو ملل متحد بوده واز جمله کشور های کامنو ولت است . توريزم بحيمست صنعت درراه عايدات آن کشور قبول شده . بانکداري وسرمایه گذاري های خارجي و داخلي اقتصاد آنرا تمويل مينمايد .

حاصلات آن از قبيل ميوه جات وسبزيجات بمصرف خود مردم ميرسد . بوهيما ساوانه مقدار زياد نمک ، تنباکو صنايع دستي رايه خارج صادر ميکند .

مذهب آن پروتستان وزبان رسمي آن انگليسي است . معارف در کشور مجاني واجباري بوده و ۸۵ فيصد نفوس کشور را نژاد اصيـل افريقي تشکيل ميدهد .

بحرين

صدف ، مرواريد ، منسوجات ، سبزيجات ، بطرول از جمله پيداوار مهم اين کشور بشمار ميرود . منابع سرشار نفت که در سال ۱۹۷۰ بدست آمد اين کشور را در جمله ممالک مهم صادرکننده قراز داد وتصفيه خانه بزرگ تيل که يک پايپ لاین تيل راه بـستان سعودي انتقال ميدهد وگازدر خود آن کشور وبه مصرف ميرسد از طرف ديگر بحرين نظر به موقعيت جغرافيايي حيشيت يک مرکز

وسعت آن چار وصدو چهار ميل مربع ، نفوس بيش از دو صد هزار ، مرکز آن شهر ناساھود ، پول رايج آن دالر بوهيما يـسي است . بوهيما در ۱۹۷۳ استقلال خود را از انگليس بدست آورد اين کشور از هفت صد جزيره خورد وبزرگ تشکيل يافته ودر غرب بحر اتلانتيک موقعيت دارد .

کرستو فو کولمبوس براي اولين بار که بغرض کشف دنياي جديد برآمده بود قدم خود را در سال ۱۴۹۲ درين جزيره گذاشت و نام آنرا سان سلوادور نهاد که در قسمت شرقي بوهيما افتاده است .

فانتين برتانيوي در ۱۶۴۷ به اين جزيره آمده ودر سال ۱۷۸۳ آنرا جزو متصرفات انگليس ساختند در ۱۹۶۴ اين کشور آزاد گرديد ودر انتخابات سال ۱۹۶۷ اولين صدر اعظم بميايد

مساحت آن ۳۲۱ ميل مربع بوده ، نفوس آن به بيش از دوصدو شصت هزار نفر بالغ ميگردد پول رائج آن دينار ميباشد مرکز آن ماناما . قباله بحرين تحت تسلط برتانيه بوده و آزادي کامل خود را در ۱۴ آگست ۱۹۷۱ بدست آورد . اين کشور محصور به بحر بوده و مرکب است از جزيره بزرگ بحرين ويکده جزاير کوچک ديگر در خليج فارس بحرين از کشور های خليج به شمار ميرود .

معرفی کشورهای جهان

کشیتیرانی را بخود گرفته اهدت .
بحرین در سال ۱۹۷۳ - ۱۹۷۴ به اتحادیه
عربیه در مقابل امریکا و سایر کشورها از
نگاه تبعیدیت شامل شده است .
حکومت از سال ۱۹۷۵ با منظور کنترول
سرمایه گذاری نفت را به عهده دارد . در
بحرین از اصرار گذشته به این طرف کنترول
وقلات بهرست فامیل خلیف است ازین کشور
امور دفاعی و سیاست خارجی خود را در
۱۸۶۱ بدست انگلیسیا سپرد اما انگلیسپادر
۱۹۷۱ آنرا نقض نمود بعدا بحرین با هفت کشور
شیخ نشین به شمول قطر يك فدراسیون
را تشکیل داد . بعد از اینکه اتحادیه سقوط

تاریخچه نخل و زیتون

بنگله دیش

مساحت آن ۲۶هزار ۵۵۰ میل مربع نفوس
۷۶۸۲۰۰۰۰ میلیون مرکز آن شهر داکه
است پول رایج تا کامیابشد . بنگله دیش که
قبلا به اسم پاکستان شرقی موسمی بوده
تمامیت ارضی خود را در سپتامبر ۱۹۷۱ بدست
آورد .

این کشور بطور خیلی ساده توسط دودمانی
بروک کنگا و برهما پور ۱۹۴۷م جدا و تا سرحد
هند خلیج بنگال با هم ارتباط میکرد کشور
دارای باران های موسمی است .

در نوامبر سال ۱۹۷۱ يك طوفان شدید
بحری در حدود سه صد هزار نفر آنجا را قتل
علم نمود .

ابوسادات محمد صابم رئیس جمهور

بنگله دیشی

منابع و صنعت :

در بنگله دیش زراعت به طور ابتدائی، صورت میگیرد یک قسمت بیشتر جوت تمام جهان درین جا استحصال و تولید میشود حاصلات برنج این کشور بی مانند است . بند وانهار برای آبیاری و استحصال برق اعمار شده است .

صنایع از قبیل سمنت ، کود ، منسوجات و جوت در کشور روبه بهبود است . مواد غذایی توسط امریکا و اتحاد شوروی و سایر کشور ها به بنگله دیش ارسال میگردد در سال ۱۹۷۲ حکومت بانکها و بعضی صنایع را در کشور ملی اعلام نمود .

تاریخ و طرز حکومت :

انگلیسها در قرن نژده بالای نیم قاره هند تسلط و حکمرانی داشتند تا اینکه در آگست ۱۹۴۷ نیم قاره هند آزاد و پاکستان و هند بهیث دو خطه مجزا آزادی شانرا بدست آوردند

پاکستان شرقی نیز تحت تسلط پاکستان غربی در آمد ۵۶ فیصد تمام حاصلات آن در پاکستان غربی به مصرف میرسید در سال ۱۹۶۸ - ۱۹۶۹ با آمدن یک ریفورم سیاسی یک سلسله ناآرامی هادرین خطه خلق گردید در دسامبر ۱۹۷۰ حزب عوامی لیگ در اسامینه ملی آنکشور یک اکثریت قاطع را بدست آورد اما رئیس جمهور وقت یعنی خان انتخابات پارلمانی را به عقب انداخت که بعد از آن تاریخ دامنه مظاهرات و خراب کاری و ناآرامی درین کشور بمیان آمد تا اینکه عساکر پاکستان

غربی ۲۰ مارچ ۱۹۷۱ بالای بنگالی ها حمله کردند رهبر حزب عوامی جدائی و آزادی پاکستان شرقی را خواستار گردید این زد و خورد ها تا یک ماه دوام کرد و از خود یک میلیون نفر قربانی بجا گذاشت . درین موقع در حدود ۱۵ ملیون مردم پاکستان شرقی به طرف هند مهاجرت نمودند پاکستان و هند هر یک را ملزم قرار داده تا اینکه درسه دسامبر ۱۹۷۱ جنگ در کشور آغاز گردید . عساکر پاکستانی در ۱۵ دسامبر محاصره شدند و پاکستان مجبور شد تا اعلام آتش بس هند را قبول کند در هر دو طرف متارکه بر قرار گردید و در ۱۶ دسامبر هند بنگله دیش را برسمیت شناخت .

شیخ مجیب الرحمن زعیم عوامی منی که در سال ۱۹۷۱ در پاکستان مجبوس شده بود از حبس رها و ۱۲ جنوری ۱۹۷۲ بهیث اولین صدرا عظم این کشور تعیین گردید . بنگله دیش در ۱۹۷۲ بهیث عضو کامنو ولت و در ۱۹۷۴ بهیث عضو ملل متحد پذیرفته شد .

قانون اساسی که در ۱۶ دسمبر ۱۹۷۲ بمیان آمد اعضای حزب عوامی ملی به سر - کردگی شیخ مجیب ۳۰۵ چوکی را از جمله ۳۱۳ چوکی در حزب بدست آوردند حکومت حالت اضطراری را در ۱۹۷۴ اعلام نمود تا از حوادث سو جلو گیری کرده باشد و در ۱۹۷۵ سیستم جمهوری در آنکشور قایم گردید تا اینکه شیخ مجیب در سال ۱۹۷۵ کشته شد . در آگست ۱۹۷۳ پاکستان و هند برای تبادل اسرای جنگ موافقه نمودند و برای هر یک

معر فی کشورهای جهان

بنگالی های مقیم کشور ها اجازه مسافرت به واپس به پاکستان مراجعت کردند . اکثریت بنگله دیش دادند . تا سال ۱۹۷۴ اکثریت محبو سین اسیران مردم بنگله دیش مسلمان بوده ولسان رسمی آنها بنگالی است .

بار بادوس

مساحت ۱۶۶ مربع میل بوده نفوس آن دوصدو پنجاه هزار، مرکز آن بریجناون . پول رایج آن دالر باربا دوس است . کشور آزادی خود را در ۳۰ نوامبر سال ۱۹۶۶ از حکومت برتانیه گرفت این کشور در ساحل اتلانتیک افتاده و توسط جزایر مرجان احاطه شده است . بلند ترین نقطه آن کوهای هلابی است که دارای بلندی ۱۱۵۰۰ فوت میباشد . این نام توسط پرتگالی ها ویا در یانوردان هسپانوی به باربا دوس داده شده ومعنی کشور درخت انجیر را میدهد . یک کشتی انگلیسی در ۱۶۰۵ به خاک این کشور لنگر انداخت وفاتحین انگلیسی درسال ۱۶۲۷ به این سر زمین پا گذاشتند ، برده فروشی وتورید آنها رایج بود اما در سال ۱۸۳۴ برده ها آزاد شدند اضافه تر مردم آنرا

نگروها تشکیل میدهد زبان آنها انگلیسی و مذهب آنها انگلیکان است . به اساس قرار داد وفرمان ۱۹۶۲ این کشور دارای جنرال قونسل واسا میله گردید وحق خود ارادیت به آنها داده شد . در ۱۹۵۸ دارای کابینه گردید وحق آزادی وحکومت داخلی در ۱۹۶۱ به این کشور اعطا شد وبعدا به هیئت عضو کامنولیت پذیرفته شد . شکر ، پنبه ، وسامان آلات تعمیراتی از تولیدات آن است این کشور دارای سواحل زیبا وقشنگ بوده ماهی آن قابل توجهه علاقمندان است . باربا دوس درسال ۱۹۷۴ با ایالات اندیز غربی با مارکیت مشترک کارابین متحد گردید . تعداد بیسوادی در این کشور زیاد است در هر میل مربع آن ۱۴۰۰ نفر زندگی دارد کثافت نفوس از تمام نقاط جهان بیشتر است .

بلجیم

مساحت ۱۱۷۷۹ میل مربع ، نفوس ۹۷۹۰۰۰۰ ، مراکز آن شهر بروسل وپول رایج آن فرانک است . ساحل بحیره در حدود چهل میل بابحیره شمال تا قسمت های دو فر امتداد دارد ، این کشور باجمهورية اتحادی آلمان ، فرانسه ، نیدر لیند ولو کسمبورگ هم سر حد است . دریای مانش از فرانسه شروع وبعد از عبور ازین کشور به سرحد نیدرور میگردد شمیر بروسل ، بروجسل ، جنت وانتورپ از نگاه

و پرو شیا تمامیت این کشور را تعهد کردند .
این تعهد بالای کاغذ بود و جرمنی در ۱۹۱۴
داخل بلجیم شده ۳۸۲ میل مربع اراضی آنرا
تحت تسلط در آوردند .

در اثنای حرب دوم جهانی لیو پولد سوم
توسط عساکر جرمنی در ۲۸ می ۱۹۴۰ محاصره
شد و کابینه آن در لندن در حالت تبعید یک
دولت را تاسیس کرد. در اثنای حرب عمومی
دوم تمام اماکن پوهنتون ها ابنیه تاریخی این
کشور صدمه دید و در حدود پنجاه هزار نفوس
آن در کمپ های نازی ها جان سپردند .

در ۱۹۵۰ پنجاه و هفت فیصد آرای
عامه لیو پولد سوم را که در سو یس
اقامت داشت بحیث شاه انتخاب کردند اما
سوسیالیست های این کشور آنرا قبول نکردند
و پسر آنرا بنام بودین اول به مسند قدرت
نشاندهند وی در ۱۷ جولای ۱۹۵۱ زمام امور
را بدست گرفت .

بودین با دو نایب لد دومار یا اراکون
همپا نولی در ۱۵ دسمبر ۱۹۶۰ از دواج کرد.
زنان درین کشور در سال ۱۹۴۹ حسیق
انتخابات را بدست آوردند . پارلمان این
کشور متشکل از سنا بوده نمایندگان آن
برای چار سال مستقیم و غیر مستقیم انتخاب
میشوند و کلا به صورت مستقیم برای چار
سال انتخاب میشوند . مردمان قسمت های
شمالی بلجیم به لسان جرمنی و جنوب آن
به فرانسوی تکلم میکنند .

آرت و رسامی مشهور است انترپ سو مین
بندر بحری جهان است لیوجی وشار لویر از
جمله شهر های مشهور صنعتی آنست :

منابع و صنعت :

ذغال سنگ از جمله حاصلات عمده آن بوده
و از جمله ممالک صنعتی اروپا به شمار میرود
چنگل داری و زراعت از جمله منابع عمده آن
است . جو در از حاصلات مهم آن بوده کتدم
تنباکو ، کچالو ، جو ، ونیشکر از حاصلات آن
شمار میرود .

واردات صنعتی آن مواد معدنی ، صنایع
فولاد ، سامان شیشه ، الماس ، ماهی ،
نساجی مواد کیمیای .

شمارا نتورپ از نگاه تجارت الماس در جهان
مشهور است . حیات اقتصادی بلجیم منوط به
تجارت بوده و در حدود ۴۰ فیصد پیداوار آن
به خارج صادر میشود اتحادیه بلجیم
لوکسمبورگ از نگاه تجارت مشترک فولاد
در جهان مهم و مشهور می باشد .

تاریخ و طرز حکومت :

سر زمین بلجیم یا بلکا توسط ژول سزار
فتح شد و تا سال های ۱۸۰۰ فاتحین رومی
فرانکامان بوز کندی . هسپانیولی در آنچه
حکومت میکردند ، بعد از سقوط ناپلیون در
۱۸۱۵ بلجیم بحیث سرزمین نیدر لیند درآمد
و در ۱۸۳۰ آزاد شد و شهبزاده لیو پولد از
ساکس بحیث لیو پولد اول به سلطنت رسید .
کده اساس موافقتنامه ۱۹ اپریل ۱۸۳۹
شدن ، کشور های فرانسه ، انگلیس ، نیدرلیند

معرفی کشورهای جهان

تعلیم و مذهب :

اضافه تر نفوس این کشور تحت تأثیر مذهب رومن کاتولیک است سایر مذاهب پرو تستانت اوان چلیکا هم درینجا رایج است .

بلجیم عضو ملل متحد و پیمان ناتو بود و در زمره کشورهای شامل اتحادیه بین المللی لوکس بشماره می رود .

بینین

بحیث رئیس جمهور انتخاب شد و در ۱۹۶۲ توسط جنرال کرسٹوف ساکلو از وظیفه اش سبکدوش شد . دومین قانون اساسی آن در ۱۹ دسامبر ۱۹۶۳ پیریزی شد ، بعدا چندین کودتا در آنجا صورت گرفت تا اینسکه در ۱۹۷۲ ماتیو کیرو کو توسط یک کودتای نظامی بحیث رئیس جمهور بمیان آمد حاصلات ۵۰۰۰ آن چار مغز ، بطرول ، پنجه ، کانی ، و تنباکو میباشد .

مساحت ۴۳۴۸۳ میل مربع ، نفوس ۳۱۱۰۰۰ مرکز آن شهر پورتونواو کوتانو و پول رایج آن فرانک است . جمهوری بینین بالای قلمرو فرانسوی در غرب افریقا به طول ۴۱۵ میل و عرض ۷۷ میل قرار دارد . توسط جمهوریت نایجر و دلنای علیا خلیج گویا ناو جمهوری تانگوا حاطه شده است .

مناایع کوچک از قبیل بایسکل سازی ، پنجه ریشی وغیره . در ۱۹۶۰ درین کشور زویدست گرفته شد در ۱۹۶۹ در سواحل این کشور نیل بدست آمد . زبان رسمی آن فرانسوی در حدود ۶۵ فیصد مردم آن ملحد و ۱۵ فیصد مردم جنوب آن عیسوی و ۱۲ فیصد نفوس شمال آن مسلمان اند .

بینین ها در اگست ۱۹۶۸ به حیث یک کشور آزاد درآمد و همچنان بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شده است در ۱۹۶۱ پیمان اتحاد و همکاری را با فرا نسه امضاء نمود به اساس قانون اساسی این کشور رئیس جمهور پارلمان آن برای یک دوره پنج ساله انتخاب میشود . هوبرت ماگاد ، در یازده دسمبر ۱۹۶۰

بوتان

در قسمت های شرقی همالیا موقعیت دارد و با تبت و هند تماس میکند . ۱۶۰ میل از شرق به غرب امتداد داشته در حدود ۹۰ میل از کوههای همالیا و جنگلات آنجا بود

مساحت ۱۹۳۰۵ میل مربع ، نفوس آن ۷۷۴ و ۳۰۳ مرکز آن تیمفو و پول رایج آن نالتروم و روبیه هندی هم مورد استعمال دارد . کشور شاهی کوچک بوتان بنام ملیت اژدها

میکند. نصف مردم آن به بودیزم اعتقاد دارند و يك قسمت زيادآن هندی ونيپالی اند .
 پيشه مردم زراعت ، برنج حاصلات آن جوارى گندم ، نارنج ، غزگاو ، فيل موم وغيره میباشد طرز حکومت آن شاهى بوده شاه اژدها بنام جيمى سنگ وانگچوک در سال ۱۹۵۵مترولد شده ودر ۱۹۷۲ وارث تخت گردهیده وتاج شاهى را در ۲ جون ۱۹۷۴ به سرنهاد .
 بهوتان در ۱۹۷۱ بحیث عضو ملل متحد شناخته شد .
 بعدا کشور در شاهراه ترقى گام برداشته اولين سړک موټر رو در آن کشور بمیان آمد این سړک کشور بهوتان رابهند اتصال میدهد همچنان يك خط هوائى هند رابه این کشور از راه هواوصل میکند. عبادت در معبد بزرگ زانگر از جمله مشغو لیت های مردم به شمار میرود.

بولیویا

مساحت ۴۲۴۱۶۲ میل مربع نفوس آن ۶۳۰۰۰۰ره ومركز آن شهر لاپاز ، پول رایج آن پیسو است ، بولیویا يك کشورمحاط به خشکه است که در دامنه های انديس موقعیت دارد و قسمت های مرکزی این کشور به بلندی ۱۲۰۰۰ فـت از سطح بحر بطول بیشتر از پنجاه میل افتاده است سه قنۀ بلند آن در امریکای جنوبی قرار دارد . ۶۵ فیصد نفوس آنرا هندی ها تشکیل میدهند ، ده فیصد آن سفید پوست ۲۵ فیصد دیگر آن مخلوط از نژاد های هولو میباشد جهیل سیناکا درین کشور از بزرگترین جهیل آن بوده و سالانه مسابقات کشتی رانی دران صورت میگيرد ودومین جهیل امریکای جنوبی بشمار میرود .
 کرجه مرکز قانونی این کشور سورس است اما لاپاز پایتخت فعلی آنست بزرگی محل مقر دولت بشمار میرود .
 لاپاز دريك درۀ زیبائی بطول یکمزارو پنجاه فـت عمق وارتراف ۱۱۸۰۰ فـت کوه توسط قتل اندیز احاطه شده قرار دارد .
منابع و صنعت :
 ۶۵ فیصد نفوس این کشور به زراعت اشغال دارند حاصلات عمده آنرا کچالو ، شکر قهوه ، جو ، ککاو ، برنج ، جوارى ، کيله ، ستروس وغيره تشکیل می دهد .
 کشف واستخراج معدن از جمله صنایع عمده آن بشمار میرود ، درین کشور مقدار زیاد نقره ، مس ، سرب ، جست ، بطرول ، طلا آهن ، وگاز طبیعی یافت می شود که بیشتر از ۱۲ فیصد حلبي وقلعی جهان محصول کشور بولیویا است و سالانه ۲۸۰۰۰تن استحصال میگردد ، این کشور در سال ۱۹۵۲ بحیث سومین کشور مستحصل حلبي بشمار میرفت .
 یکی از کمپنی های مشهور بطرولیم امریکائی در سال ۱۹۶۱ درین کشور ملی اعلام شد

معرفی کشورهای جهان

این کشور سالانه از مدرک قلمی و بطورول ۱۴۰ میلیون دلار امریکائی عاید بدست میاورد بولیویا بعد از ۱۹۶۲ و ۱۹۶۸ وضع کار واستحصالی از معادن را بصورت بهتر تنظیم نموده رابطه کار گر و کار فرما رونق بهتسر حاصل کرد .

بولیویا کمک های زیاد را از امریکا ، بانک های داخلی انکشافی وهم از بانک جهانی وصندوق وجهی بین المللی دریافت میدارد این کشور عضو ملل متحد بوده در اتحادیه موسسات کشورهای امریکائی درمی ۱۹۶۹ شامل گردید و باچلی ، کولمبیا ، اکوادور و پیرو در بازار مشترک شامل شد .

تاریخ و طرز حکومت :

زمانی این کشور تحت تسلط امپراتوری انکا قرار داشت وهم در مورد قرون چهارم تا هفتم

هابه این کشور حکومت نموده اند تا اینکه در

۱۶ - اگست ۱۸۲۵ استقلال خود را بدست آورد .

شانزده همین قانون اساسی در سال

۱۹۶۷ يك قدرت مطلقه را درین کشور - کم

روائی بخشید ، ملی نمودن معادن ، اصلاحات

اراضی نیز در جمله سایر نهضت ها شامل بود که از طرف کانگرس در سپتامبر ۱۹۶۹ بمنصه اجرا قرار گرفت در سال ۱۹۶۴ داکتر ویکتور اسپتانسرو به حیث سو مین رئیس جمهور کشور انتخاب شده بود وی توسط يك کودتای نظامی سری خلع شد ، قوای نظامی ومردم غیر نظامی ضد کمونسنت ها به سرگردگی کلونل بنراز سورزمام امور را به دست گرفت در ۱۹۷۱ و ۱۹۷۳ دولت فشار بر پروگرام های مکاتب ومصارف بطور ایجاد کرد در ۱۹۷۴ برازیل قرار داد يك فابریکه فولاد ، سمنت ومواد پتروشیمی وتمویل يك پایپ لاین را از بولیویا الی ساوپولو بطول ۱۰۰۰ میل امضاء نمود ، بعد ازین تاریخ يك سلسله ناآرامی هادرین کشور رونما شده ودر ۱۹۷۴ بنزاز افراد ملکی را از کابینه اش خارج نمود ، احزاب را ملقی نموده وانخابات را تا سال ۱۹۸۰ معطل نمود .

معارف و مذهب :

تعلیمات ابتدائی مجانی واجباری است ،

بیسوادی از ۵۸ فیصد روبه نزول است این

کشور دارای هشت پوهنتون می باشد زبان

رسمی آنها همیا نوی وپیرومذهب رومن

کاتولیک می باشند .

بوتسوانا

اقتصاد است. قسمت شمالی آن دایره باغی ها و زمین های زراعتی میباشد. تربیه حیوانات مشغولیت مردم آنجا تشکیل میدهد. مقدار زیاد مس، گغال سنگ، نیکل در ۱۹۶۴ استخراج شد، آلماس در ۱۹۶۹ از زمین چابدهست آمد. توریزم قسمتی از عواید آن بشمار میرود کاریگران که بیشتر درین جامتوطن شده اند از افریقای جنوبی آمده اند.

حاصلات عمده آن گوشت میباشد که به علاوه صرف داخلی این کشور به زمیا و هانگانگ نیز صادر میشود. این کشور جمهوری بوده و دارای اسامبله ملی میباشد.

برازیل

مساحت ۳۲۸۶۷۰ میل مربع، نفوس ۱۰۷۶۶۱۰۰ مرکز آن برازیلیا، پول راج آن کنوزیرو میباشد. برازیلی یکی از کشورهای مهم و پر نفوس و وسیع امریکای جنوبی است. ساحل این کشور در اتلانتيک به ۶۶۰۳ میل می رسد که آن شمال جنوب ۲۸۶۸۶ میل از شرق که غرب ۱۲۶۴۸ میل امتداد دارد.

قسمت های شمالی آن وسیع و بزرگ بوده تا جنگلات امازون امتداد دارد حوضه رود امازون از دریای متعدد تشکیل گردیده و ۱۵۸۱۴ میل مربع بطور کامل در قیبه جریان خود میآورد.

مساحت ۴۲۳۸۱۵ میل مربع نفوس آن ۶۹۷۰۰۰ مرکز آن کابرون، پول راج آن رونی افریقای جنوبی است. این کشور آزادی خود را در ۳۰ سپتمبر ۱۹۶۶ از قیمومیت برتانیه و بجا نالند بدست آورد در اکتوبر ۱۹۶۶ عضو ملل متحد گردید. بوسلوه نا در مرکز افریقای جنوبی موقعیت دارد.

ساحل بوتسوانا با جمهوری افریقای جنوبی، جنوب شرقی نامیبیا و رودیشیا همسرحداست و هم باز میا همسرحد میباشد. صحرای کالا هاری برای کوچی ها و تربیه حیوانات وحشی خیلی ها مساعد است. این صحرا در قسمت جنوب شرقی بوتسوانا

شاعلی رافستوگیزیل رئیس جمهور برازیل

استحصالی و یک میلیون موتر تولید مینماید . صنایع المونیم ، پترو شیمی ، سمنت ، پلاستیک ، سامان آلات برقی ، مواد غذایی ، نایر و تیوپ ، کاغذ ، شیشه ، و صنایع سنگین ماشینری درین کشور روبه انکشاف است ، برازیل از جمله کشورهای بزرگ مستحصل قهوه بوده تقریباً ۳۰ فیصد قهوه امریکا را تهیه میدارد . پنبه ، ساتیل ، شکر ، ککاو، آهن خام از اقلام مهم صادراتی این کشور به شمار میرود کیله ، مالته ، سنتره ، نارنج ، برنج و جواری درین جا پیدا میشود کله های بزرگ گاومیش هندی در برازیل تربیه شده و در حدود ۹۸ میلیون راس مویشی را دارا میباشد اقتصاد برازیل در سال ۱۹۷۰ توسط سرمایه گذاری های دولت و پلان های عمومی انکشاف قابل ملاحظه نموده رقم درشت عاید ملی به ۱۵ فیصد در سال ۱۹۷۴ میرسید . صادرات این کشور تزاید قابل ملاحظه را نشان داده و عاید سرشار را به کشور سرازیر اما انفلاسیون بحیث یک پرابلم عرض اندام نموده و کشور را متوجه به بحران نموده یک راه ترانسپورتی بنام ترانس امیزان بطول ۳۱۵۰ میل ازسواحل اتلانتیک تا پیرو تحت ساختمان است .

جمهوریت اتحادی آلمان اعمار یک فابریکه انرژی هسته وی را درین کشور در مقابل صادرات یورانیوم آن در ۱۹۷۵ متقبل گردید .

تنها دریای امازون ۲۰۹۳ میل در داخل برازیل جریان پیدا میکند . آبشار سحر آمیز اگازو به ارتفاع ۲۳۰ فوت یکی از آبشار های مهم جهان میباشد که در سرحد برازیل و آرژانتین موقعیت دارد . آبشار آنتیه در باهیا جنوب سلوادور ۱۳۲۵ فوت بلندی دارد ، بلند ترین قله کوه کشور پیکور دو نبلینا نام داشته دارای ارتفاع ۱۰۰۴۶ فوت میباشد و در سرحد وینز وایلا قرار دارد .

علاقه های مرکز جنوب این کشور دارای آب وهوای مساعد بوده ۴۵ فیصد نفوس به زراعت و میناگری به صنعت مشغول اند .

برازیل در ۲۱ - اپریل ۱۹۶۰ بحیث مرکز بجای ریودوژنیرو رسماً افتتاح گردید ، ساوپا لایکی از شهر های مشهور آنست .

منابع و صنعت :

این کشور روز بروز بسوی صنعتی شدن پیش رفته و حاصلات عمده آن سنگهای قیمتی کوارتر ، کریستال و فولاد میباشد منگا نیز کولمبوم ، لیوم ، آهن و مواد خام نیز از جمله حاصلات مهم آن بشمار میآید .

برازیل یک بر سه حصه آهن جهان را استحصالی و صادر میکند . یورانیوم ، طلا قلعی ، بطرول تولید میگردد .

۱۴ فیصد نفوس این کشور به بافت تکه و کتان اشتغال دارند . سالانه برازیل ۱۵ میلیون تن فولاد

تاریخ و مذهب :

فارگاسی بحیث رئیس دولت بمیان آمد و بیا تدوین قانون اساسی جدید بحیث رئیس جمهور انتخاب شد از ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۰ زمام امور را بدست داشت تا اینکه در ۱۹۵۴ یک قدرت نظامی دیگر اورا مجبور به استعفی نمود . در سال ۱۹۶۷ پس از یک سلسله نارامی ها درین کشور قانون اساسی دیگری بهیان آمد . که اختیارات ریاست جمهوری و کانگرس را سلب نمود چار مین رئیس جمهور آن همه از بین اعضای نظامی انتخاب گردیدند در نزد جنوری ۱۹۷۴ تمام نمایندگان پوهنتون ها و قانون دانان آنکشور ، نمایندگان کانگرس ، جنرال ارنستو گیزل را به حیث رئیس جمهور انتخاب نمودند .

معارف و مذهب :

در برازیل ۶۵ پوهنتون وجود دارد بیش از هفت صد هزار متعلم در پوهنخی های آن شامل تحصیل اند تعلیمات در مکاتب ابتدائی و ثانوی مجانی است . پرو گرامهای وسیع برای امحای بیسوادی درین کشور رویدست گرفته شده و تعداد آنها را به ۱۸ فیصد تقلیل داده است . لسان آن ها پر تکالی است .

پدروالفارس کامبرل یکی از فاتحین پر تکال در سال ۱۵۰۰ بحیث اولین اروپائی به این سرزمین پا گذاشت . برازیل بحیث مستعمره پرتگالی تا حمله ناپلیون به قصر شامی لژ بن سال ۱۸۰۷ باقی ماند . در همان سال پایتخت حکومت به رودیوژینرو انتقال داده شد در مارچ ۱۸۰۸ برازیل تحت تسلط رژیم شاهی دان چاوششم بعد از باز گشتن به پرتگال درآمد ، پسر آن پردو اول استقلال این کشور را در ۷ سپتمبر ۱۸۲۲ بدست آورد و بحیث امپراتور عرض اندام کرد . درن پردو دوم، در ۱۵ نوامبر سال ۱۸۸۹ در اثر انقلاب که جمهوریت برازیل آنرا بمیان آورد از سلطنت خلع شد . قانون اساسی جدید این کشور آنرا از ایالات متحدہ جدا نموده و در سال ۱۹۶۷ آنرا بسه نام جمهوریت برازیل اعلام نمود . این کشور دارای ۲۱ ایالت فدرال میباشد ، برازیل عضو ملل متحد و عضو سازمان کشور های امریکا است . در سال ۱۹۳۰ یکدسته نظامیان کترول آنجا را بدست گرفته و در سال ۱۹۳۳ کتیلو

بلغاریا

کوهای بالقان از مرکز این کشور عبور کرده و یک سلسله کوهای دیگر نیز درآب هوای این منطقه تأثیر بس بسزا دارد .
منابع و صنعت :
تحت رژیم سوسیالیزم بعد از حرب عمومی

مساحت ۴۲۸۲۹ ، نفوس آن ۸،۷۲۰،۰۰۰ مرکز آن صوفیه ، پول رایج آن لیوا میباشد جمهوریت بلغاریا در کنار بحیره سیاه واقع بوده و از چار طرف بکشور های ترکیه رومانیا ، یوگو سلاویا و یونان محاطه میباشد

تشکیل میدهد .

مذهب و تاریخ :

بلغاریا در قرن هفتم مذهب عیسوی داروق داد و در قرن ۱۲ از ۱۰ يك امپراتور متعبد دران بمیان آمد .

ترکیه در سال ۱۳۶۹ بلغاریا را تصرف شد در ۱۸۷۸ م رژیم شاهي درین کشور مستقر گردید وسعت بلغار یا بعد از جنگ های بالکان گسترش یافت اما در حرب عوومی اول قسمت بزرگ بحیره ایجن زا به جن منی از دست داد . تحت رهبری یو ریس سوم پادشاه آنکشور با کشور های محیر شامل حزب دوم جهانی شد وقلمرو بالکانات رانادیر زمان زیر تسلط داشت بعد از اینکه رژیم فاشیزم در ۱۹۴۴ مضمحل گردید اتحاد شوروی از شناسائی این کشور ر ابا ورزیسده تا اینکه در سال ۱۹۴۸ در انتخابت عمومی رژیم سوسیالیسم را تحت رهبری گیور گی دیمتروف بحیث صدراعظم بدست آورد .

در سال ۱۹۷۱ قانونی بمیان آمده که اسامبله ملی برای يك دوره پنج ساله مجاز قرار داد .

اسامبله ملی انتخاب صدراعظم و رئیس دولت را بمعهده داشت که همه توسط حزب سوسیالیست اداره ورهنما یی میشود بلغاریا عضوملل متحد بوده وبه بکت وارسا شامل میباشد .

معارف و مذهب :

بلغاریا فی ها به لسان سلدو ها تکلم میکنند و در مکاتب ابتدائی از سن ۷ الی

بناغلی تیودور ژیفکوف رئیس جمهور بلغاریا

دوم اکثر صنایع این کشور ملی شد و تجارت خارجی این کشور به صورت انحصاری در آمد .

حاصلات عمده آن جو، جواری، پنبه، تنباکو کچالو میوه جات می باشد بلغاریا تو سبط بلانگذاری های دقیق به طرف يك اقتصاد رهبری شبه گام بر داشته و صنایع سمنت ، ایستیشن های برق ، ذغال سنگ ، نساجی ، بشم ، اشیای چرمی انکشاف نموده این بعد از سال ۱۹۷۴ تقریباً ۴ ملیون توریست همه ساله ازین کشور دیدن نموده ۷۳ فیصد تجارت این کشور با کشورهای بلاک سو سیالیستی است .
صادرات آنرا عموماً سمان ، کلات ، شینی و زراعتی و سلیمان ، کیمیاوی ، سیز ، پلاستیک ، تنباکو ، گل ، سرب ، بچست ، سمنب و واین ،

آن مصروف تحصیل اند .
مذهب عمومی آنها ارتدو کس است .
یکهده زیاد مسلما نان هم درین کشور
زندگی می کنند .

برما

قسمت شمالی بوادی های پائین شبه جزیره
سرا زیر میشود در حدود ۹۰۰ میل را قابل
کشتیرانی میگرداند .

سربك بزرگ برما ازلاتیونا گنمینگ وایالت
بانان چین ویکی ازراه های بزرگواکمالات
زمان حرب ۱۹۳۸ تا ۱۹۴۲ به شمار میرفت
مرکز رنگون که درخلیج مارنا بان هوقعیست
دادند بزرگ بزرگ بحرین آن بشماور رفتند و
میدان هوایی نوینیک رنگون خلیجستانراایک
بین المللی را بخود گرفته است .

۱۴ به طور اجباری این لسان را در برهیم
الخط شان تعقیب می نمایند .
درخردوا یکصد هزارمحصّل درودانشگاه های

مساحت ۲۶۱،۷۸۹ ، نفوس ۴۰،۰۰۰،۴۸۳
مرکز آن شهر رنگون وپوله رایج آن کیان
می باشد .

جنرال نیوین رئیس جمهور برما

منابع و صنعت :
سنگهای قیمتی ، بطریقی ، انقروکس
غنعت از جمله پید وانه معدن آن جزیره ای
وحاصلات مهم آن بونج ، پشم ، تنباکو ، چای
و غیره می باشد که سالانه مقدار زیاد
صادر میگردد در سالهای اخیر حاصلات بونج
بومله در حدود ۴۰ فیصد تنزیل نمود همزمان
بااین حاصلات مصالح دیگر نیز در برما
تغذیل یافت .

تاریخ و طرز حکومت :

در فرلین وسطی برما ایک دولت بود یست
شاه هی بود ، انگلستان در سه جنگ بزرگ
که مقابل برمانه سیفلا ۱۸۵۲ - برما علیا ۱۸۸۴

جمهوری برما در قسمت غربی کشور
اندونیز یا توسط جمهوریت چین ، لاوس ،
تایلند ، هند وبنگلده دیش وخلیج بنگال
محصور شده است .
دریا مھانیکه از کوههای امرتفع وناهمه واز

براه انداخت ، این کشور را تا سال ۱۹۴۷ بدست آورد . و یک شورای انقلابی را تحت اثر خود رویکار کرد و در سال ۱۹۷۲ بعد از اعلام قانون اساسی بحیث صد را عظیم تعیین شد .

جنرال نیوین پروگرام های وسیعی را با پیروی از اصول سوسیالیسم روی دست گرفت و تمام صنایع و تجارت را که توسط هند و جمهوری چین اداره میشد ملی اعلام نمود . ونیز بیطرفی خود را اعلام نموده و کشور را از تمام فرار دادهای خارجی برکنار ساخت در جنوری ۱۹۷۴ قانون اساسی جدید این کشور جمهوری سوسیالیستی برما را تحت رهبری یک حزب اعلام نمود و جنرال نیوین بحیث صدراعظم باقی ماند .

معارف و مذهب :

مردمان این کشور از نژاد های مختلف تشکیل یافته و سه بر چهار حصه نفوس آن بر مایه تکلم میکنند .

اکثریت رای بدست آورد . مناقشات سیاسی احزاب وضع اقتصاد دی این کشور را به بحران مواجه نمود تا زمانیکه جنرال نیوین دوباره قدرت را در دوم مارچ

بروندی

مساحت ۱۰۷۳۶۹۰۰۰ . نفوس ۳۷۶۳۰۰۰۰ مرکز آن بوجمبورا ، پول رایج آن فرانک بروندی است . بروندی کشور مستقل افریقائی است که آزادی خود را تحت نظر ملل متحد در اول جولای سال ۱۹۶۲ بنام روندا و روندی بدست آورد .

این کشور با روندا ، تانزانیا ، جمبیل ، تانگانیکا و زایر هم سر حد است قسمت بیشتر این کشور را مرغزار های سبز و کوه ها

تشکیل داده ، درین سر زمین در حدود سه قرن قبیله توتسو بحیث رهنا و رهبر بودند حکمرانی داشت . قبیله سوم آن یکمی ها اند که تا اواخر قرن ۱۹ تحت تسلط جرمن ها قرار داشتند این کشور در حرب عمومی اول توسط بلجیمی ها اشغال شد . سازمان ملل در ۱۹۲۳ به پادشاه بلجیم اختیارات اعطا نمود تا روندا و بروندی را تحت قیمومیت خود در آورد .

ناتار شاه در اپریل ۱۹۷۲ زماښکه میخواست زمام امور را دوباره بدست آورد کشته شد. بعدا نا آرامی هایی درین حکومت بمیان آمد و در حدود هزاران نفر به تانزانیا و زایزر مسافرت کردند .

۹۰ فیصد نفوس این کشور به تریبه مواشی وزراعت اشتغال دارند . بروندي سالانه مقدار زیاد قهوه را صادر میکند، اضافه تر زمین های این کشور برای چراگا هامساعد میباشد کمک های اضافی را از طرف ملل متحد بلجیم حاصل میدارد . عضو ملل متحد و موسسه اتحاد افریقا است .

صنعت روز بروز رونق گرفته زرع چای نیز درینجا صورت میگیرد .

اضافه تر از نصف نفوس آن عیسوی مذعب و متبافی آن کاتو لیک اند. زبان رسمی آنها فرانسوی است و زبان سوایی نیز مسورد استعمال است .

کامبودیا

همسر حد میباشد سه حصه آنرا جنگلات پوشانیده و قسمت مرکزی آن هموار است که توسط دریای میکانگ آبیاری میشود ، آب هوای این کشور حاروی است .

منابع و صنعت :

این کشور از جمله ممالک عقب مانده بوده و ۵۰ فیصد زمین های آنرا جنگلات انبوه تشکیل داده است. صنعت عمده آن جنگل دازی ،

بروندي دارای قانون اساسی و آزادی کامل تحت رژیم شاهی سوامی موامبو تسنا ششم در سال ۱۹۶۲ گردید . این کشور دارای صدرا عظم ، کابینه و اساسا مبله ملیسی میباشد دولت توسط پارتي مقتدر او براننا مرکب از تو تسوی جدید و هو تو حما یسه میشود بروندي دارای د و صدراعظم بود ، دراکتوبر ۱۹۶۵ ليو پولد بیها سوم زخمی شد، هو تو مقابل موتسو طفیان نمود تو تسو از کمک های چین بر خور دار بود .

در جولای ۱۹۶۶ شهزاده چارلس زهام امور را بدست گرفت و میکا میرو را صدراعظم تعیین نمود. باین ترتیب تو تسو ها دو ناره به سر اقتدار آمدند ، در اول سپتامبر شهزاده ناتار شاه را خلع نمود اما در کودتا (۲۸) نوامبر همان سال از سلطنت توسط کودتایمیشسل موکهورو از سلطنت خلع شد و خود را بحیث رئیس دولت اعلان کرد و بروندي بحیث یک جمهوریت بمیان آمد .

مساحت ۶۹۸۸۹۸ میل مربع ، نفوس ۷۰۰۰۰۰۰، مرکز آن شمپرنوم پن و پول رایج آن ریل میباشد .

کمبود یا یاخمر در قسمت جنوب شرقی آن واقع وبا ویتنام ولوس هم سر حد است کامبودیا از جمله کشور های دوره استعمار فرانسه در هندو چین میباشد همچنان این کشور با تایلند و خلیج سیام و ویتنام جنوبی

معرفی کشورهای جهان

مالداری و ۸۰ فیصد آن زراعت برنج است. برنج، شکر، تنباکو، پنبه، ابریشم، تخم‌های تیل دار، لوبیا، ازحاصلات آن می‌باشد جنگلات آن دارای چوب‌های ضخیم است. مس آهن منگنیز و پلاتین استخراج می‌شود صنایع نساجی، کاغذ سازی و چوب در سال ۱۹۶۸ در این کشور به میان آمد، تا سال ۱۹۷۰ کمبودی برنج خود را به خارج صادر مینمود اما امروز نسبت عدم تکافو برنج خود را از خارج توريد مینماید.

تاریخ و طرز حکومت :

در قرن اول میلادی رژیم شاهی فونان درین کشور مستقر بود و تمدن خمرها از قرن ۹ الی ۱۳ در اینجا حکمرانی داشت حمیر یعنی خدای پادشاهان یک معبد افسا نوی را اعمار نمود که معیار و منارهای نقاشی آن از افتخارات تاریخی آن کشور بشماره رود. از معیار مشهور آن انگوروات می‌باشد، کمبودی در سال ۱۸۶۳ تحت اتحادیه فرانسه درآمد، قانون اساسی آن در ۶ می ۱۹۶۷ تدوین شد. این کشور را تحت اتحادیه فرانسه ضمن یک موافقه که در ۸ نوامبر ۱۹۴۹ صورت گرفت درآمد کمبودی آزادی خود را از فرانسه در ۹ نوامبر ۱۹۵۳ بدست آورد. و به عضویت ملل متحد پذیرفته شد.

شهبزاده نوردوم سیهانوک از ۱۹۴۱-۱۹۵۵ بحیث شاه این مملکت حکمرانی کرد، نوردوم سیهانوک در سال ۱۹۶۰ از مقام شاهی برکنار شده و به حیث رئیس دولت دوباره زمام امور

را بدست گرفت وی در سال ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ علایق خود را با امریکا زمانیکه طیارات ویتنام جنوبی از قلمرو کمبودی مواضع ویتکانک ها را بمبارد نمود قطع کرد. سیهانوک این بمبارد را تفسیح نمود. در جولای سال ۱۹۶۹ مناسبات کمبودی، زمان تیره تر شد که طیارات امریکا مواضع قوای ویتنام شمالی را در خاک کمبودی بمبارد مان نمود. ولی این موضوع تا سال ۱۹۷۳ خاموش ماند.

در سال ۱۹۷۰ زمانیکه سیهانوک در اروپا بود حکومت آن کشور ویتنام شمالی و ویتکانگبارا مکررا مجبور نمود تا ۴۰ هزار عساکر خود را از کمبودی خارج سازند.

در ۱۸ مارچ ۱۹۷۰ صدرا عظم آن کشور جنرال لونول قدرت را بدست گرفت سیهانوک حکومت آن کشور را در پیکنگ در حالت تبعید اعلام نمود. در اکتوبر ۱۹۷۰ رژیم شاهی سرنگون شد و نام کمبودی یا به جمهورییت خمر مبدل گردید. لونول بحیث رئیس دولت درجون ۱۹۷۲ انتخاب شد. زمانی که عساکر لونول مورد حملات کمونست ها قرار گرفت ابالات متحده امریکا کمک های نظامی اقتصادی خود را به این کشور کیسل نمود.

در ۳۰ اپریل ۱۹۷۰ رئیس جمهور نکسن اعلام نمود که عساکر آن کشور برای از بین بردن قوای دشمن از ویتنام جنوبی، از بنادر قلمرو این کشور استفاده مینماید، در حدود سی هزار عسکر امریکائی و چهل هزار عسکر

ويتنام جنوبي درين عمليات حصه گرفتند .
 در ۳۰ جون همان سال نكسن حملات عساکر
 خودرا متوقف نمود، در سال ۱۹۷۵ بعد از
 پنجسمال محاربه عساکر خمير سرخ درحالیکه
 یکصد هزار کشته داده بودند اکمالات خود
 را تکميل کردند .

مذهب و معارف :

لسان آنها کمبودياني و خمر است فرانسوي
 وانگليسي هم صحبت مي نمايند در ۱۹۶۵ در
 حدود ۴۰۰۰ ر۴ مکتب و ۳۵ پوهنتون دريـن
 کشور موجود بود .
 بوديزم مذهب عمومي مردم را تشکيل
 ميدهد .
 دولتي جديده مردمان آنکشور را وادار ساخت

کامرون

مساحت ۱۸۳ر۵۶ ، نفوس ۶ر۴۰۰ر۰۰۰
 مرکز بورندي ، پول رايچ آن فرانک است .
 کامرون در ساحل غربي افريقا موقعيت دارد
 در سال ۱۹۶۰ بحيث يك جمهوريت آزاد به
 ميان آمده از طرف شمال و شمال غرب به
 نايجريا ، شمال شرق به چاد ، شرق آن به
 افريقاي مرکزي و جنوب آن به جمهوريت مردم
 کانگو متصل است .

منابع و صنعت :

صنعتي ليک ميباشند .
 حدود ۶۰۰ر۰۰۰ عيسوي و ۶۰۰۰ مسلمان
 زندگي ميکند .
 صادرات عمده زراعتي کامرون راقهوه، ککاو
 چرم، زبر، چاي، کيله، پنبه و تنباکو تشکيل
 ميدهد . صنعت پروسس المونيوم درين کشور
 خييلي مهم ميباشد ، تجارت عمده آن باکشور
 هاي فرانسه وانگليس است .
 اين کشور سالانه در حدود ۳۵۰ مليون
 دالر واردات و صادرات دارد . اعمار بند هاي
 آبگردان و برق و ساختمان راه آهن از سال
 ۱۹۷۰ باينطرف در کشور در جريان است .
 کامرون از دو قسمت متشکل بوده ، کامرون
 شرقي که عبارت از جمهوريت کامرون کسه
 تحت قيمويت فرانسه بوده و کامرون غربي
 که برناوي ها در آنجا حکمراني داشتند .
 اتحاديه اين دو قسمت در سال ۱۹۷۲
 بميان آمد .

تاريخ و طرز حکومت :

دوالا يکي از بنادر بزرگ بري آن بشمار
 ميروند . نفوس آن متشکل از دوصد قبيله

معر فی کشور های جهان

ملل متحد بمیان آمد کامرون بر تانوی بسا
جمهوریت قسمت های جنوبی آن یکجا شده و
جمهوریت فدرال کامرون را تشکیل دادند .
کامرون عضو ملل متحد و عضو موسسه اتحاد
افریقا است .

رئیس جمهور و اعضای پارلمان آن برای
یکدوره پنج ساله توسط رای آزاد انتخاب
میشوند .

است که توجه فاتحین جرمنی را در حالیکه
توسط فرانسه وانگلیس اداره میشد در سال
۱۹۱۶ جلب نمود و هر دو کشور آنرا در سال
۱۹۱۹ تحت حمایت خود آورد فرانسه در سال
۱۹۵۸ گامهای موثری را برای آزادی آن
برداشت تا اینکه در جنوری سال ۱۹۶۰ این
کشور به آزادی رسید .
در اکتوبر ۱۹۶۱ در یک ریفرنندم که از طرف

کانادا

غذائی آنرا تهیه میکند این جزیره توسط
پرتگالی ها در ۱۴۶۰ کشف گردید و در
۱۴۶۲ بحیث مستعمره آن در آمد بعد از ۵۰۰
سال حکمرانی پرتگال در این کشور در پنجم
جولای ۱۹۷۵ آزادی خود را بدست آورد اضافه
تر نفوس آن بزبان پرتگالی تکلم میکنند ۹۸
فیصد نفوس آن رومن کاتو لیک است .

مساحت جزیره کیپ وردی ۱۷۵۵۷ مربع میل
نفوس آن ۲۹۰۰۰۰ ، مرکز آن شهر پیرالا
میشاند. جزیره کیپ وردی در شمال اتلانتیک واقع
بوده و دو صد و هشتاد میل بطرف شرق داکار
قرار دارد ، حاصلات عمده آن قهوه بوده ،
میوجات و نمک را صادر میکند. هشت سال
خشک سالی تا سال ۱۹۷۵ این کشور را به
بحران مواجه ساخت ، پرتگال و ملل متحده مواد

جمهوریت افریقای مر کزی

جیبیل چاد جریان دارد ، یک کشور محاط به
خشکه است ، این مملکت که بحیث قلعرو
فرانسه زندگی میکرد حکومت خود را ادیت
را در سال ۱۹۵۸ و استقلال کامل خود را در
۱۹۵۶ بدست آورد . عضو ملل متحد است
، از یک مدتی در انتخابات ۱۹۶۰ رئیس جمهور
داوید داکو ، تمام احزاب سیاسی را باهم
متحد نموده این شخص دوباره در ۱۹۶۵
کاندید شد .

مساحت ۲۴۱۳۱۳ ، نفوس آن دو میلیون
و شش صد و ده هزار ، مرکز آن شهر یانگوی
پول رایچ آن فرانک است .
جمهوریت افریقای مرکزی ۳۵۰ میل به
طرف شمال شرق خلیج گویا نا واقع است
این کشور با مملکت چاد، کانگو ، زهیر ،
کامرون هم سرحد است . سطوح مرتفع آن
که کشور را احاطه کرده به دوهزار فتمیرسد
دریا های متعدد آن از جنوب به کانگو و شمال

صادرات عمده آن آلماس ، در حدود ۷۰ ميليون دالر ميباشد . سالانه مقدار زيادي يورانيوم آهن و مس نيز از کشور صادر ميشود ، پنبه قهوه و ساير غله جات نيز استحصال ميگردد . رمه های بزرگ گوسفند از اين کشور صادر ميشود ، ۸۷ فيصد نفوس آن زراعت پيشه است فابريكات كوچك نساجي پروسس غذا و بير موتر سايكل و راديو درينجا اعمار شده است .

جمهوريت چاد

دارد که توسط رای آزاد انتخاب ميشو ند . چاد عضو انجمن اتحاد افريقا است لسان مردم فرانسوی است اما مردم آهسته ، آهسته فرانسوی رابه افريقائی تبديل نمودند . پنبه از جمله صادرات مهم آنست ، گوشت ، چرم ، ماهی خشک ، سوديم کاربونات ، يورانيوم نيز استحصال ميشود . در سال ۱۹۶۹ - ۱۹۷۱ اين کشور بسه كمك فرانسه عليه کوچي های عرب در شمال انگشور جنگ نمود و آنها را مجبور به عقب نشيني نمود . عساکر فرانسه بعداً اين کشور را در ۱۹۷۲ ترك كرد . چاد روابط سياسي با اسرا ئيل ندارد . خشکسالی که از ۱۹۶۹ شروع شد ، چاد و ساير کشور های ساحل رادچار فاجعه نمود رئيس جمهور آن گارتا تا مپوسی است که از زمان استقلال درين کشور حکومت را بدست داشت ، اما توسط يك کودتای نظامی در اپريل ۱۹۷۵ کشته شد .

در جنوری ۱۹۶۶ کرنيل جين بیدل بوکاسا داکو را خلع و خود به جای آن نشست . اين شخص روابط سياسي خود را با پيکننگ قطع نمود ، در ۱۹۷۵ اليزابت دو ميتين به حيث اولين زن در افريقا پست صدارت را اشغال کرد .

زبان رسمی آن فرانسوی سانگوزبان چهار گروه ديگر يعنی باندا ، باکا ، زانیدی ، مانيجيا بايا ميباشد .

مساحت ۴۹۵۷۵۲ ، نفوس بيشتر از چهار ميليون ، مرکز آن شهر جامينا ، پول رايج آن فرانك است .

چاد يکی از قلمرو های قديم بحری فرانسه است که در منطقه استوائی افريقا پنجمه ميل بطرف شمال غرب خليج گيني و ۵۵۰ ميل بطرف جنوب مديترانه موقعيت دارد ، چاد از شمال توسط کشور ليبيا ، شرق سودان ، جنوب افريقا مرکزی ، غرب ، نايجيريا و نايجيريا محاطه ست .

مسلمانان سوذانی در شمال و بانقوا و عيسويان در جنوب آن زندگی دارند ، در قسمت جنوبي آن جلگه های وسيع و جنگل زارها و جلگه های پهناور وجود دارد . در شمال و غرب آن جهيل بزرگ چاد واقع است . جمهوريت چاد استقلال کامل خود را در اگست ۱۹۶۰ بدست آورد و بحيث عضو ملل متحد پذيرفته شد .

اين کشور رئيس جمهور واسا مبله ملی

چیلی

مساحت ۲۸۶٫۳۹۶ میل مربع ، نفوس ۱۰٫۲۵۰٫۰۰۰ بوده ، مرکز آن سانتیاگو میباشد ، پول رایج آن پیسو است .
جمهوریت چیلی در نصف جغرفی ساحل غربی امریکای جنوبی موقعیت دارد . يك منطقه باریك بطول ۲۶۲۰ میل بین گوهای اندیز جنوب پاسفیک افتاده است .
صحرای اتا کا ما که در شمال آن موقعیت دارد يك صحرای سوزان و خشك وبدون باران بشمار میرود .

این منطقه توسط مازیلان سیاح بحری در ۱۵۲۰ کشف گردید ، وی نام این جزیره را جزیره آتش گذاشت . چلی مرکز تربیسه گوسفند ست .
صنعت و منابع :

دیاگو آلما گرو در ۱۵۳۶ داخل چلی شده ووالایف هسپا نوی در سال ۱۵۴۰ تقاضای هسپا نیا را بجاگرد . آزادی این کشتور در ۱۸۱۰ الی ۱۸۱۸ تحت رهبری جوز دو سان مارتین برنارد و تضمین شد .
صحرای خشك شمالی چلی دارای سنگ های قیمتی زیاد است وصنایع استحصال معادن تقریبا ۷۰ فیصد صادرات آنرا در بر میگيرد . نایتريت که در هر ماه یکصد هزار تن استحصال میشود بخارج صادر میگردد .
۴۷ فیصد آیودین و ۱۰ فیصد مس جهسان را تهیه میکند .

چلی، پیرو وبولویا را در ۱۸۹۲ به عقب راند ایالات تاکنواوریکا را از پیرو بدست آورد . در ۱۹۲۹ تاکنا وشهرت اریکا واپس مسترد شد . اتنا فاگو ستا از بنادر مهم بحری کشتور محاط به خشکه بولویا است .
رئیس جمهور برای شش سال انتخاب میشود ۵۰ سناتور برای هشت سال ۱۵۰ وکیل برای ۲۴ سال در آن کشتور انتخاب میگردد . چلی عضو ملل متحد و موسسه اتحاد افریقا است .
۳٫۲ حصه دوم این کشتور مخلوط از اسپانوی ها و هندی ها است يك بر چیباز آن تماما هسپا نوی اند يك عدد قلیل جرمن واروپائی ها هم در آنجا اقامت دارند .

ایالات تاکا ما در حدود يك بلدون تن آهن دو ملیون تن ذغال حاصل میدهند ، طلا وقره نیز در چلی استحصال میشود ،مترالها از قبیل آیودین ، مرکوری ، جست ، کوبالت ، منگنیز ، مرمر وغیره نیز در کشتور استحصال میشود .
فارم های بزرگ لبنیات ، گندم ، برنج ، جو ،

معارف و مذهب :

دارای ۹ پوهنتون میباشد .
 تعلیم بیخانی بود. از ۹ الی ۱۵ سالگی
 صورت اجباری است ۸۸ فیصد بستواد دارد. آنها همسپا نوی است .

جمهوریت مردم چین

به جنوب بطول ۱۸۳۰ میل و از شرق به غرب
 ۳۰۰۰ میل امتداد دارد. قسمت های شرقی
 آن دارای زمین های حاصلخیز و آب فراوان
 میباشد سه دریای بزرگ یا نکسی، هوانگ
 و دریای زرد سسکيا نگی منابع آب های زراعتی
 آنرا تشکیل میدهد .

دارای ۲۲ ایالت بشمول تایوان میباشد و
 پنج منطقه خود مختار و سه ساحه وسیع بلندی
 دارد شهر های مشهور آن منگو لیا، سنکیانگ
 شانکهای، بیکنگ تبت و میلن میباشد .
 در چین دولت کنترل تمام پروگرام های
 تولیدات را بدست دارد .

تاریخ :

یکی از کشور های کهن شاهی آسیا میباشد
 که قدمت تاریخ آن به ۳۲۰۵ قبل از میلاد
 میرسد .

این کشور در سال ۱۹۱۲ بعد از انقلاب
 وانگ چونگ به سرکردگی داکتر سونیا سنگ
 که در سال ۱۹۱۱ شروع شده بود به جمهوریت
 تبدیل شد .

۱۸۹۴ - ۱۸۹۵ چین با جاپان در گرو دار
 جنگ بود .
 در سال ۱۹۴۳ جاپان منچوریا را متصرف
 شد و ناچار آنرا به منچو کو مبدل ساخت و در

مساحت ۳۹۹۶۵۰۰ کیل مربع، نفوس آن
 هشت صد ملیون ، مرکز آن شهر بیکنگ ،
 زبان رسمی آن چینی است .

پساعلی هواکوفنگ

پول رایج آن چین بی است .

کشور چین که در آن پنجم حصه نفوس
 جهان زندگی میکند ، یک قلمرو وسیع را در
 ساحه شرقی آسیا احاطه نموده است .
 سر زمین آن توپو گرافی غیر هموار داشته
 در قسمت های شمالی آن کوه های خنکان تا
 منچوریا و منگولیا ، کوه های ترابا تا کائو
 سینکیانگ منتهی میشود. کوه های همالیا و
 کونلان در طرف جنوب غرب تبت از طرف شمال

مهری کشور های جهان

۱۹۶۰ در سال ۱۹۷۰ بین دو کشور سفرای شان را تبادل نمودند . در ۱۹۷۵ هر دو کشور بالای موضوعات سرحدی بمذاکره نشستند . اما نتایج آن قناعت بخشی نبود . چین در براعظم آسیا و آفریقا ، امریکا ی جنوبی از جنبش های انقلابی و تقریبه آن پشتیبانی میکند . چنانچه کمک های نظامی و اقتصادی لازم بکشور ها تذکره فرستاده است .

در اکتوبر سال ۱۹۷۱ مجمع عمومی ملل متحد حکومت تایوان را از ملل متحد اخراج و کرسی آنرا به جمهوری چین تفویض نمود . نکسن رئیس جمهور امریکا از ۲۱ - ۲۸ فیوروی ۱۹۷۲ وقتی از جمهوری مردم چین دیدن نمود که روابط دو کشور بهبودی حاصل نمود . چوئنلای و ماوتسی تونگ و مارشال چوتی رهبران چین یکی بعد دیگر از جهسان در گذشتند .

منابع و صنعت :

گرچه چین صنعتی ساختن کشورش را در ۱۹۱۰ به اینطرف آغاز نمود ، اما به زراعت در آن کشور اهمیت بیشتر داده میشود . گندم ، جو ، جواری ، ارزن وغیره را استحصال مینماید . روغن سایمین در قسمت های شمال برنج ، نیشکر در جنوب کشور تولید میگردد برنج خوراکی عموم مردم آنجاست و چین مستحصل درجه یک برنج است . فایبر ، جواری ، جوت ، موم و پنبه عموماً در کناردریای یانگسی و دریای زردگشت میشود

۱۹۳۳ شهر بندری جوهورل بیک کشور جاپان بعد از حرب عمومی دوم ، تمام شهر های منصرفه چین را واپس بدان واگذار شد .

بعد از ۱۹۴۵ که جنگ بین چین و جاپان خاتمه پذیرفت منچوریا در ۱۹۴۸ از دست کومینتانگ خارج گردید . و چین در ۱۹۴۹ تحت تسلط رژیم فعلی داخل شده چیانکائیشک با عده از طرفداران خود به تایوان فرار کرد .

جمهوریت مردم چین تحت رهبری ماوتسی تونگ در ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۹ در پیکنگ به میان آمد چوئنلای بحیث وزیر خارجه و صدرا عظم این کشور در اکتوبر سال ۱۹۴۹ رویکار آمد .

رژیم جدید چین یک قرار داد عدم تعرض و اتحادیه دو جانبه را در ۱۵ فیوروی ۱۹۲۰ برای مدت ۳۰ سال با اتحاد شوروی امضاء نمود .

انگلستان در ۱۹۵۴ و فرانسه جمهوری چین را در ۱۹۶۴ برسمیت شناخت . تا سال ۱۹۷۰ تقریباً صد کشور جمهوری چین را برسمیت شناخت امریکا از شنا سائی این کشور تا مدت مدیدی خود داری نمود . جمهوری مردم چین قوای نظامی خود را برای جنگ مقابل امریکا در کوریا فرستاد .

بعد از مخالفت های که بین چین و شوروی بمیان آمده بود ، برای اولین بار بعد از

د افغانستان کالسی

بپهتر شدن زراعت گندم يك مقدار زياد گندم اصلاح شده را از ارجنٹاين ، مكسيكو ، كانادا ، و آسټراليا بکشور وارد و از آن نتيجه مطرب بدست آورده .

بعد از انقلاب کلتوري بر پروگرام های معارف تجديد نظر گرديد . بعد از ۱۹۷۲ صنعت و زراعت چهره جديدي بخود گرفت . در چين خوکها بدرجه سوم وگوسفند به درجه چهارم و ماهی بدرجه دوم استحصال ميشود و چين ماهی به جاپان صادر ميکند .

مذهب :

چينائي ها پيرو مذهب بود يزم اند . و به تعداد ۵۰ مليون مسلمانان هم در چين زندگي دارند . صد هزار رومن کاتو ليک . هفت صد هزار پرو تستانت دارد .

کولمبيا

زمين های اطراف آن فوق العاده حاصل خير و قابل زرع ميباشد .

کوهای پر برف آن مناظر زيبا را تشکيل داده و آبشاری تي کوندا ما که در نزديکی بوگو تا ميريزد ۴۲۷ فټ بلند داشته و مورد توجه سياحين قرار دارد .

شهر بوگو تا در ۱۵۲۸ بميان آمده و در ارتفاع ۸۶۶۰ فټ از سطح بحر قرار دارد .

منابع و صنعت :

کولمبيا بعد از برازيل دومين کشور صادر کننده قهوه ميباشد که مناصف تجارت و صادرات آن برنج ، تنباکو ، پنبه تشکيل

چای در جنوب و غرب حاصل ميدهد . ايريشم از چهار هزار سال باين طرف در کشور استحصال ميشود ، ربه های بزرگ حيوانات در چراگا های اين کشور تحت تربيه گرفته شده است .

از لحاظ معادن چين سرمين کشور مستحصل ذغال سنگ در دنيا ميباشد . پيداوار معدنی آن مواد خام آهن ، حلبي ، نمک ، بطبرول سالانه يکترين مليون بيلر در سال ۱۹۷۵ در روز ميرسيد . اضافه تر آن بالای جاپان به فروش ميرسد . تپ و تلاش در قسمت زراعت ماشيني اين کشور تا اندازه زياد چين را متکی بخود نموده و حاصلات زراعتی و ماشيني آن روز بروز تقويه ميگردد . اين کشور برای

مساحت ۴۵۵۳۵۵ ميل مربع ، نفوس آن بيش از ۴ مليون ، مرکز آن بوگو تا پول رايچ آن پيسو است .

کولمبيا در قسمت شمال غربي امريکا ي جنوبي موقعيت دارد و يك ساحل ۹۱۳ ميل در پاسفيک دارد .

۱۲۰۴۹ ميل در بحر کارا بين باوينزوئلا ، برازيل ، اکواد وروپيرو همسر حد است .

سلسله بزرگ کوهای انديز از شمال به جنوب اين کشور امتداد دارد دريای بزرگ مکدو ليئا از شمال شرق آن سرازير شده و به طرف شمال بجراير کارا بين ميريزد که

معرفی کشورهای جهان

و در حدود ۹۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ایکس زمین سه
۹۵۰۰۰ فامیل توزیع شد .

تاریخ و طرز حکومت :

این کشور توسط هسپا نوی ها فتح و مدت
سه صدسال اداره میشد در ۱۸۱۰ الی ۱۸۲۴
در انقلابات که در متصرفات هسپا نیه در
امریکا بمیان آمد استقلال خود را گرفت .
سمیون بولیوار بانی این کشور نظام جمهوری
را در ۱۸۱۹ در کولمبیا بمیان آورد کولمبیا
عضو ملل متحد و عضو سازمان کشورهای
امریکائی میباشد . این کشور دارای یک
مجلس سنای ۱۱۸ عضو یست و مجلس ملی
نمایندگان آن مرکب از ۲۱۰ عضو است که
توسط انتخابات آزاد برای چار سال ویکار
میشوند رئیس جمهور توسط انتخابات مستقیم
برای چار سال تعیین میشود .

معارف و مذهب :

اضافه تر مردمان انجا مخلوط از هندیها
و سپیدپوستان اند سپید پوستان در اکثریت
و هندی و نیگروها در اقلیت اند . مذهب آنها
رومن کاتولیک و زبان رسمی شان هسپا نوی
است .

میدهد بر علاوه اینها ککاو، کچالو، شکر، کپله
را بر ، از حاصلات مهم آنست این کشور غنی
از مواد معدنی بوده بطرول و گاز استحصال
میشود .

۲۷ میل دور از بوگو تا ، تا معادن انا پیرا
قرار داشته که از چارسال باین طرف مورد
استفاده قرار دارد کولمبیا ۹۵ فیصد جواهر
جهان را استحصال میکند ، طلا ، نقره ، پلاتین
آهن ، نکل ، ذغال و نمک نیز در آنجا تولید
میشود .

در حدود ۸۵ ملیون کلیوات برق بدست
میاورد . از حاصلات عمده دیگر آن صنایع ،
نساجی ، رابر ، کاغذ ، فولاد ، رامیتوان نام
برد .

قروض متعدد خارجی این کشور را در
صنعت و زراعت کمک کرد یک پایب لایسن
بزرگ که از مزارع اورینو جنوب شرق این
کشور و کوههای اندیز به پاسفیک تمدید یافته
از ۱۹۶۹ بدینطرف تیل را انتقال میدهد .
دولت اصلا حات اراضی را رویکار آورد
و در تقسیمات زمین حصه گرفت و زمین را برای
حاصلات بیشتر آماده ساخت در سال ۱۹۷۰
انستیتوت اصلا حات اراضی درین کشور دابر

جزیره کومورو

افریقا موقعیت دارد . خاک های حاصلخیز این
جزیره که در اثر آتشفشان به میان آمده
اقسام میوه جات استوائی را دارا می باشد .
این جزیره توسط سلاطین مسلمین اداره

مساحت ۶۹۳ میل مربع ، نفوس ۲۶۲۰۰
مرکز آن مورونی و پول آن فرانک است ،
کومورو متشکل از مجمع الجزایر آتشفشانی
است که در شمال غرب مدغا سکرو جنوب

میشد تا اینکه فرانسه در ۱۸۴۱ - ۱۹۰۹ آنها را از سرزمین خارج نموده و تا سال ۱۹۶۱ مدغا سکرو این جزیره تحت قلمرو فرانسه قرار داشت در سال ۱۹۷۴ به اساس یک ریفرندم، نزدیک به آزادی گردید. تا اینکه در سال ۱۹۷۵ با اساس فیصله اسامبله ملی فرانسه باین جزیره اجازه داده شد تا خود تعیین سرنوشته نمایند و پارلمان این کشور درشش جولای ۱۹۷۵ فیصله صادر کرد تا این کشور راه خود را خود تعیین کند به اساس یک ریفرندم در ۱۹۷۶ فیصله گردید تا این کشور با فرانسه بماند ، نفوس آن تقریباً از مسلمانان و عرب ها و یکعده هم افریقایی و هندی های شرقی متشکل است .

جمهوریت مردم کانگو

مساحت ۱۳۲۰۴۶ ، نفوس ۱۰۷۰۰۰۰ مرکز آن شهر برا زاویل و پول رایسج آن فرانک است ، جمهوریت کانگو از طرف شرق و جنوب بزیبر ، از طرف غرب کابیندا ، اتلانیک و گابون ، از طرف شمال به کامرون و جمهوریت افریقایی مرکزی محاط است . این کشور آزادی کامل خود را در ۱۵ آگست ۱۹۶۰ بدست آورد و به سیتا سیر همان سال بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شد در ۲۱ نوامبر ۱۹۵۹ فوبرت یولو بحیث رئیس جمهور انتخاب شد و در آگست ۱۹۶۳ توسط کودتای نظامی از وظیفه بر کنار شد و عوض آن الفونس مسا مپا دیتبا رئیس جمهور شد و رژیم سوسیا لیستی بصورت یک حزبی در آنجا بمیان آمد . در آگست ۱۹۶۵ امریکا اعضای سفارت

خود را ازین کشور خارج و آنرا بحیث یک گام در نقض روابط دو کشور شمرد . مساعیا در ضمن کودتا ۱۹۶۸ از بدن رفت و عوض آن هازین گواپی در اول جنوری ۱۹۶۹ رئیس جمهور شد .

در جنوری ۱۹۷۰ نام این کشور از کانگو برا زاویل به جمهوریت مردم کانگو مبدل شد و دولت سوسیا لیزم را اعلام نمود دولت کام هایی از جمهوریت مسردم چین و فرانسه برای انکشاف زراعت دریافت میکرد جنگل ها ع ثروت بوده و ۵۴ ملیون ایکر زمین را احاطه کرده است صادرات عمده آن چوب است، قهوه، کيله ودانه های تیل دار نیز استحصال میکند صنعت درین کشور روبه ترقی بوده یازده فیصد احتیاجات داخل راتبیه میکند منابع تیل درین کشور روبه تزایده است .

کوستا ریکا

مساحت ۱۹۶۵۳ ، نفوس ۱،۹۷۰،۰۰۰ ، مرکز آن سان جوز ، پول رایج آن کولون است . کوستا ریکا در مرکز امریکا واقع بوده و در شمال آن نیکارا گوی و در جنوب آن پانامه موقعیت دارد بلندی های مرتفع آن تا ۴۰۰۰ ف ت میرسد . شهر سان جوز مرکز این کشور بازمین های محجر ، ۱۰۲ میل از پوتو لیمان به اتلانتیک موقعیت دارد مرکز صنعتی و کلتوری آن در ۹۲ میلی پاسفیک قرار دارد .

شهر لیمان ونیتو لانس از بندر گاهای بحری آن بشمار میرود یورتو لیمان شهپرست که کولمبوس در مواصلت و مراجعت به امریکا به این جا قدم گذاشت .

منابع و صنعت :

قانون ۱۹۶۲ بالای تمام صنایع مالیات وضع نمود که تحول شگرف در فابریکات این کشور بعیان آورد .

آتشفشا نهایی مهیب سال های ۱۹۶۳ - ۱۹۶۴ که میلیون تن خاکستر را بالای مزارع قهوه ، سبزیجات و غیره فرود آورد بسسه حاصلات این کشور صدمه جبران ناپذیر وارد کرد .

این کشور کیله ، شکر ، ککاو ، گوشت ، پنجه ، ماهی و خوک صادر میکند .

صنایع کوچک درین کشور يك تعداد زیاد کارگران را جلب کرده روز بروز در حال

انکشاف است ، که در اقتصاد آن نقش مهم دارد .

صنایع جدید آن فایبر ، شیشه ، المونیم ، نساجی ، کود و سمنت میباشد .

همچنان در دامنه های پاسفیک ، طلا ، ونقره استحصال میشود ، مروارید ، سلفر ، مس کوارتر مرمر ، سنگهای قیمتی هم درینجا موجود است مناصف تجارت این کشور با امریکا صورت میگردد .

تاریخ و طرز حکومت :

این کشور تحت اتحادیه کشورهای امریکای مرکزی از سال ۱۸۲۴ الی ۱۸۲۹ قرارداد است آزادی خود را در ۱۸۸۱ بدست آورد .

قانون اساسی آن در سال ۱۹۴۹ به میان آمد که قدرت بدست نظامیان بود ، تقنین به هیات نمایندگان ۵۷ نفری تعلق دارد . رئیس جمهور برای مدت چهار سال انتخاب میشود ، رئیس جمهور برای دومین بار انتخاب نمیشود و کسانیکه از رای خود داری کنند زیر جریبه میایند .

در فبروری ۱۹۷۴ دانیل کیوراس از حزب بحیث رئیس جمهور انتخاب شد .

مذهب و معارف :

مکاتب ابتدائی و عالی مجاني است کارتاگو هیرادیا ، سان جوز ، هویرالبا از جمله پوهنتونهای مهم آن بوده زبان رسمی آن هسپانوسوی است انگلیسی هم در مکاتب عمومی تدریس میشود رومن کاتو لیک مذهب آن است .

کیوبا

مساحت ۴۴۲۶۸ میل مربع ، نفوس آن ۹۰۰۰۰۰۰۰ ، مرکز آن شهر ها وانا ، بول آن پیسو است این کشور که بنام مروارید جزایر انتیل یاد میشود . یکی از جزایر بزرگ اندیز غربی است فلوریدا به طرف شمال ، خلیج مکسیکو بطرف غرب وکارا بین درجنوب آن قرار دارد .

کموهای مشهور آن در قسمت های ایالت بناردل ریو، سر برافراشته، پیکو ترکیونو قلعه مشهور آن ، ۶۴۶۷ فست بلندی دارد . نفوس شهر ها وانا ۷۷۰۰۰۰ نفر میرسد از شهر های پر جمعیت آن شهر بزرگ بندری سانتیا گو است که در طرف جنوب شرق موقعیت دارد .

منابع و صنعت :

شکر از حاصلات عمده آن بوده که تقریباً ۸۰ فیصد صادرات آنرا احتوا میکند ، قیلا امریکا صنایع شکر را زیر تسلط داشت اما رژیم انقلابی جدید آنرا ملی نمود ودر حدود ۲۷۵ میلیون دالر در صنایع شکر سر مایسه گذاری شده است و ۴۰ فیصد احتیاجات داخلی آنرا تدارک مینماید .

کمبود مواد غذایی و تضعیف حاصلات شکر این کشور را واداشت تا انقلاب را رویکار آورد ودرراه ریشه کن ساختن آن قدهلم کنند درین کشور جیره بندی بطرول ، غذا و غیره احتیاجات آنها تحت نظر دولت اعلام گردیدو در همان سال کمک های اتحاد شوروی وسایر کشور های سوسیالستی در آنجا سرازیر شد .

تاریخ و طرز حکومت :

کیوبا در اکتوبر ۱۴۹۲ توسط کولمبوس کشف شد واز نام هندی کیوبا ناکان گرفته شده . به استثنای قلعرو برتانیای هاوانا از ۱۷۶۲ - ۶۳ کیوبا تحت حمایه هسپانوی تا ۱۸۹۸ باقی ماند هسپانوی ها تحت رهنمائی

معرفی کشورهای جهان

زعمای شان در کشور متوطن شدند بردگی تا سال ۱۸۸۶ درین سر زمین ادامه داشت . یگهده از مردمان وطن پرست که طرفدار انقلاب بودند در دهم اکتوبر ۱۸۶۸ کشتیبه شدند . کارلوس مانول سپدتمس کیوبا را به صوب آزادی سوق داد. این جنگ ها تاده سال متواتر دوام داشت ودر سال ۱۸۷۸ به اساس تعهد هسپانیبا خاتمه یافت وهسپانیبا ازان کشور خارج گردید .

یک سلسله اقدامات برای ویس کالی ها در فیروزی ۱۸۹۵ برای رویکار آوردن انقلاب برهبری جوز مارتی بکمکعساکر بهسر کردگی ماکسیمو،گوماز انتونیوماکیو کالیکیتو کارسپیا آغاز شد .

حکومت هسپانیبا مزارع شکر را ویران نمود وصادرات تنباکو را ملغی و وطنپرستان را دستگیر ودریک کمپ حبس نمود . درین وقت هسپانیبا میانجی گری امریکا را رد نمود .

امریکا برای بیرون راندن هسپانیبا ازکیوبا در اپریل ۱۸۹۸ جنگ را آغاز ودر جنگ مختصر بین هم عساکر آنها شکست داد در موافقتنامه یا ریس دهم دسامبر ۱۸۹۸ هسپانیبا تمام خسارات جنگ را مقبل گردید . امریکا در سال ۱۹۰۲ زمانیکه توماس استرید بانما بحیث رئیس جمهور دولت انتخاب شد از آنکشور خارج گردید .

تحت موافقتنامه ۱۹۰۳ و ۱۹۳۴ امریکسا خلیج گورناتاامارا در جنوب شرق برای قوای

بحری خود بدست آورد . در ۱۹۵۲ با تیسستا قدرت را بدست گرفت ویک دکتاتور شیپ جدید را به میان آورد در ۱۹۵۶ مخالفین رژیم باتیسستا بدسرکردگی فیدل کاسترو ، انقلاب را زهنمائی کرد کاسترو در ۱۹۵۶ جنگهای گوریلائی را علیه رژیم آغاز نمود باتیسستا در اگست ۱۹۵۸ در هسپانیبا درگرفت ، کاسترو بجای آن داکتر زمانیول پورتیبا را بحیث رئیس دولت انتخاب نمود نامبرده کانگرس را بحل نمود وفیدل کاسترو بحیث صدراعظم تعیین شد .

پورتیبا بعد از آنکه اشتباه را مرتکب شد از وظیفه سبکدوش گردید دولت توسط چپی ها در می ۱۹۵۹ قدرت یافت ویک پروگرام وسیع اقتصادی واجتماعی را برای رفیقویم و اصلاحات اراضی زویدست گرفت انستیتوت ملی اصلاحات ارضی گلهداری واحادلات تنباکو را ملی اعلام نمود، اصول کوپراتیف را در مزارع بکار برد. تمام دستکاهما وصنایع شخصی تحت کنترل بودو پلانگذاری مرکستی در فیروزی ۱۹۶۰ تا اخیر ۱۹۶۰ تمام صنایع بانکیا وکمپنی های کیوبا به قیمت ملیون ها دالر امریکایی ملی اعلام شد .

کمک های اقتصادی چین کمونسنت انجام شوروی وچکو سلواکیا در قسمت تجارت خارجی این کشور با دادن کردت ها آغاز گردید قرار داد خریداری شکر از کیوبا و

آبهای کیوبا خود داری کند که بعدا شوروی آنرا هم قبول کرد .

در ۱۹۶۴ سازمان اتحاد کشور های امریکا علیه کیوبا تعزیرات اقتصادی را وضع کردند و این موضوع تا ۱۹۷۵ دوام نموده در سال ۱۹۷۳ امریکا و کیوبا یک موافقتنامه را در مقابل ربابندگان طیارات وعدم تعرض امضا کردند ، حکومت فرانسه سه نفر دیپلومات کیوبا یی را برای توسعه روابط در ۱۹۷۵ پذیرفت در حدود شش صد پنجاه هزار کیوبائی زمانیکه کاسترو قدرت را بدست گرفت ازین کشور تبعید شدند اکثرا آنها به امریکا مراجعه کردند . کیوبا در حدود پانزد هزار عسکر خود را در ۱۹۷۵ در انگولا برای مقابله با جنگهای آنجا فرستاده کیوبا عضو ملل متحد و عضو کومیکان میباشد .

مذهب و معارف :

در کیوبا تعلیم از سن ۶ الی ۱۴ مجاني است ، پوهنتون ها وانا از زمره پوهنتونهای مشهور آنستکه در سال ۱۷۲۱ پی ریزی شد درین کشور مذهب رومن کاتو لیک مروج است .

لسان آن هسپا نوی وانگلیسی است تعلیم و تربیه بعد از ۱۹۶۱ ملی اعلام شد و اکثر مکاتب کاتو لیک بسته شد بسیاری از روحانیون کاتولیک واپس به هسپا نیا تبعید شدند .

کریبت شوروی در مورد اعمار فابریکهها در کشور آغاز شد .

مخاصمات که بین کیوبا و امریکا رونماشد امریکا خریداری هفت صد هزار تن شکر را ملغی نمود ، همچنان امریکا این کشور را در یک محاصره بحری در ۱۹۶۲ قرار داد تا اموال وارداتی شانرا قطع کند در سال ۱۹۶۱ در حدود ۱۴۰۰ کیوبا ئی از پایگاه گوانا ناما که در امریکا تعلیم یافته بودند در خلیج حسوک ها جنوب کیوبا تبعید گردیده بعدا آنبا کشته ویا اینکه مفقود الاثر شدند موضوع در کانگرس مطرح شده و عملیات سرویس جاسوسی امریکا مورد انتقاد قرار گرفت این موضوع ضمن دستگیری یکنفر از اعضا یی سازمان سپاه که در سال ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ دست به قتل کاسترو میزد در سال ۱۹۷۴ امضا گردید . کاسترو در سال ۱۹۶۲ - ۱۱۱۳

نفر محبوس امریکائی را در بدل قیمت ۵۳ میلیون دالر ادویه وغیره مایحتاج رها نمود در سال ۱۹۶۲ امریکا به اتحاد شوروی در مورد اعزام کشتی های آن که حامل سلاح های ذروی ومهمات نظامی به کیوبا بود هوشدار داد تا از نزدیک شدن به آبهای کیوبا خود داری کنند ودر صورت تجاوز آنها ، امریکا آنرا تجاوز قلمرو خود تلقی خواهد کرد، جان کندی این پیغام رابه صدراعظم وقت شوروی خرو سچف داد وازوی تقاضا نمود تا کشتی های خودرا متوقف سازد واز نزدیک شدن به

قبرس

میباشد ، از حاصلات عمده آن میوه سترو و زیتون و کچالو است ۶۰ فیصد صادرات آنرا مواد زراعتی تشکیل میدهد . معدنیات این کشور مس ، آهن ، بربیت و غیره است ، صنعت بوت دوزی ، چرم و منسوجات ، تصفیه چاه های تیل در حال انکشاف است . عایدات آن از ناحیه توریزم تمویل میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

قبرس در دوره آغاز سنگ جدید در عهد چرخ میلاد ۸۰۰۰ پیش از میلاد مسیح یعنی پیش از یونانیان از قدیم الایام ۱۶۰۰ قبل از میلاد با قبرس تجارت داشتند این کشور در مرور قرون توسط فنیقی ها ، مصری ها ، بیزانستین ها ، مسلمین و ترکها اداره میشد . بر تازیه اداره آنرا در سال ۱۸۷۸ ضمن یک قرار داد با ترکیه گرفت و در سال ۱۹۱۴ آنرا جز متصرفات خود گردانید .

اتحاد این کشور با یونان بعد از سال ۳۹۳۱- رویگزار آید . بعد از جنگ دوم مخلفات دو گروه به اوج رسید .

یک دسته از یونانی های تجزیه طلب یک سلسله اقدامات را رویکار کردند ، که تبعه ها را سقف میکار یوس سوم نیز جز آن بود . دشمنی ها وقتی در اینجا زیاد شد که یک موافقتنامه بین رهبران ترکیه و انگلیس های یونان و قبرس امضاء شد . که به اساس آن

مساحت ۳۵۷۲ مربع میل ، نفوس آن ۶۴۰۰۰۰ ، مرکز آن نیکوسیا ، پول رایج آن

بناغلی مکاریوس

یونان است ، این کشور مستعمره بر تانیا در سال ۱۹۶۰ به حیت کشور جمهوری به میان آمد و به اتحادیه کامنولت ، ملل متحد و اتحادیه اروپا بمل داخل شد . سومین جزیره بزرگ مدیترانه است . در ۴۰ میلی جنوب ترکیه ۶۰ میلی غرب سوریه از شرق به غرب این کشور امتداد دارد ، ۵ بر ۵ حصه دوم آن یونانی ، ارتو دو کس عیسوی مذهب میباشد .

یونانی و ترکی لسان رسمی آنها بوده و به انگلیسی هم صحبت میکنند

منابع و صنعت :

کشور زراعتی است و دارای انگور فراوان

د ۱۰ جولای ۱۹۷۴ کارد ملی قبرس که توسط افسران نظامي رهبري ميشدند تمام امور را بدست گرفتند. آنها اتحاديه خود را با يونان ملغي کردند و نيکوس ساميون را به چوکسي قدرت نشانده، ميکار يوس در ۲۰ جولای از کشور خارج شند.

د ۲۲ جولای يك قرار داد آتش بس اعلام شد و مقام رياست جمهوري به گلا فکوس - کليريديس رسيد در همان روز عساکر يوناني او را مستعفی شناخته. در يين وقت ترکیه، قبرس و يونان هر يك را متهم به تجاوز مينمودند. در ۱۴ آگست ترکیه ۴۰ فيصد جزيره را اشغال نمود، اما توسط قواي صلح ملل متحد واپس زده شيد در ۱۹ آگست سفير امريکا در قبرس توسط فير تفنگچه در نيکوسيا بقتل رسيد. ميکار يوس رياست جمهوري را در ماه دسامبر همان سال رهيا کرد.

ترکي های قبرس در ۸ جون ۱۹۷۵ يک قبرس فد را لي و اساميله ملي را اعلام کرد و بعدا رئيس جمهور انتخاب شد. در حدود ۲۰۰۰۰۰ داوطلب ترکسي مساجات تحت اشغال را زها نمودند و بجای آنها ترکهای جزيره جايگزين شدند.

چکو سلواکيا

چکو سلواکيا در مرکز اروپا واقع و دارای طول ۶۰۰ ميل و عرض ۵۰ الی ۱۰۰ ميل ميشد. اين کشور توسط جمهوريت اتحادی

قبرس بحیث جمهوريت عرض اندام کرده رئيس دولت از طرف يوناني ها انتخاب ميشد و معاون رئيس جمهور از طرف ترکها از ده الی ۷۰ فيصد يوناني و ترکها بحیث نماينده ملت در شورای آنکشور انتخاب ميشدند. قسا نون اساسی آن در اپریل ۱۹۶۰ رو يکبار آمد. اين کشور آزادی خود را احراز و ميکار يوس در ۱۴ آگست ۱۹۶۰ دفتر رياست جمهوري را اشغال نمود. اين اتحاديه در دسامبر ۱۹۶۳ بفرض اینکيسد ميکار يوس ميخواست در قانون اساسی آن کشور تغييرات وارد کند. اختيارات و حقوق ترکها را تقليل بخشد برهم خورد. مجمع عمومی ملل متحد يک قطع نامه رادر ۴ مارچ ۱۹۶۴ صادر و رای برقراری صلح جهانی قواي خود را به اين جزيره اعزام نمود. ترکیه برای حمايه از ترکها قبرس را بمباران نمود. بعدا در آگست ۱۹۶۴ هر دو طرف آتش بس را اعلام نمودند.

دوباره در ۱۹۶۷ جنگ بين ترکیه و قبرس درگرفت. اما به بيانجی گری سايروس و انس فرستاده مجانسن، متارکه برقرار شد. ميکار يوس تا سال ۱۹۷۳ بایک اکثریت معلق بد حیث رئيس جمهور انتخاب گردیده بود.

مساحت آن ۴۹۳۷۱ ميل مربع، نفوس ۱۴۸۰۰۰۰۰۰ مليون، مرکز آن پراک، وزل زايچ آن کرونا ميشد. جمهوريت سوسیالیستی

آلمان و آلمان شرقی، پولیند، اتحاد شوروی و هنگری احاطه شده است .

دریا های فالتا و لیب که از بوهیما بطرف جرمنی سرازیر میشوند . دریا دنیسوپ چکوسلواکیا را از هنگری جدا میسازد .

کوههای کارپاتین در شرق و شمال شرق آن قرار دارد و بلند ترین قله آنها تاترا نام دارد که دارای ۸۷۳۷ فوت ارتفاع میباشد .

منابع و صنعت :

چکوسلواکیا غنی و سرشار از منابع طبیعی است صنایع ماشینی روز بروز در حال تقویه است مردم صنعت پیشه بوده اما در زراعت نیز کامهای موثر بر داشته اند حاصلات عمده آن کچالو، گندم ، نیشکر و جو میباشد . در چکوسلواکیا ذغال سنگ و آهن نیز استخراج میگردد . بطورول از اتحاد شوروی وارد میشود از بورا نیوم ورا دیوم غنی است ، سلاوا ، چکوسلواکیا مقدار زیاد اسلحه را تولید و بخارج صادر میکند . استرا فاکوسیک مرکز عمده فولاد است ، صنایع بلور و شیشه سازی آن مشهور بوده ، حاصلات دیگر آن عبارتند از مواد کیمیایی ، منسوجات ، بوم و غیره میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

در فبروری ۱۹۴۸ این کشور تحت رژیم سوسیالیزم یک دولت جمهوری بمیان آمد و بنام ملیت سلاواها یکی چک و دیگر سلاواک احراز نام نمود و تحت نظام سوسیالیزم تمام

صنایع آن ملی اعلام گردید . چکها ۶۵ فیصد و سلاواها ۳۰ فیصد نفوس آنرا تشکیل میدهند . متباقی آن ۵۰۰۰۰۰۰۰ هنگری ها ۲۰۰۰۰۰۰۰ جرمن ها ۲۰۰۰۰۰۰۰ حبشی ها یکصد هزار اوکراینی ها و پرلندی هانفوس کشور را تشکیل میدهند .

درسال ۱۹۴۵ و ۱۹۴۶ زیادتز مردم سلاواها به هنگری و مردم هنگری به سلاواها مهاجرت نمودند . و در حدود ۳ ملیون سودت جرمنی تحت قرار داد پوتسدام به جرمنی انتقال یافتند .

بوهیما موراوایا و سلاواکیا زمانی حصه از امپراتوری موراوایا بودند . بعد بوهیما و موراوایا تحت امپراتوری رومن مقدس در آمدند ، تحت فرما نروانی شا بوهیما در قرن ۱۴ پراک به حیث مرکز کلتوری و مرکز اروپا عرض اندام نمود .

در ۱۵۲۶ فردیناند برادر امپراتور رومن مقدس چارلس من پادشاه بوهیما و هنگری مقرر شد که بعد از این کشور جز استریا و هنگری قلمداد شد . در ۱۹۱۴ و ۱۹۱۸ توماس جی ماسا ریک واد وارد بنس یک حکومت جدید را به کمک رهبران سلاواک رویکار کرد . زمانیکه استریا در ۲۸ اکتوبر ۱۹۱۸ از قدرت افتاد آنها جمهوریت چکوسلواکیا را رویکار آوردند و ماساریک بحیث رئیس جمهور انتخاب شد بعدا بنس ماسا ریک را در ۱۹۳۵ اعدام نمود . در ۱۹۳۸ ادولف هتلر برای اخذ سر زمین سودت و گسترش جنگ نقشه میکشید

چکي او بيکري بنام جمهوريت موسساليستي سلاواک عرض اندام نمود، هر کله په توسط يې شوراؤ سالي صدارت عظم وکابینه اداره وکړه ، حکومت فيکزي کمنسکتروله سياست خارجي دفاع ماليه رابعه به داشت در ايا ميله فدرال شوراي هرچې انتخاب ميشد . شوراي آن منسکل از ۷۵ عضو سلاواک و ۷۵ عضو چک هابودند هرچې يې وچکوسلواکيا روابط شانرا در ۱۹۷۳ قطع کړند و معاً هغه ۱۹۲۸ ښوونځ را ملغي قرار دادند .

معارف و مذهب :

۷۵ فيصد نفوس آن رومن کاتو ليک و متباقي آنها پروتستانت وار تودکس است . پوهنتون مشهور آن دربراک بنام چارلس ميپاشند . چک و سلاواک زبان رسمي آنها است .

د نمارک

مساحت ۱۷۰۲۸ ز ۱۷۰۲۸ . نفوس آن بشمول جزيره نايروگرين ليند ۱۵۰۰۰۰۰ ډيره و مرکز آن کوپن هاگن است .

د نمارک هاند شميه جزيره نما است که شمالا با جرمني يگانه همسايه آن بوده و درياؤ شمال و بحيره بالتیک موقعيت دارد .

منابع و صنايع آن :

اضافه از ۷۵ فيصد قريم آن زرهت کيشه بوده و ۷۰ فيصد زمين هاي آن هابل زرخه ميشد . د نمارک سالانه هتدار ۵۰ ياد مسکه و پشم و گوشت به خارج صادره ميکنه . از نگاه صادراتي ماغي ، ذرچران ، بذرجه ، نهم ، قشراز

چمبرلين صدراعظم برتانيه و فرانسه پيمک سو اققننامه را در ميونخ امضا کردند . در ۳۰ سپتمبر ۱۹۳۸ که صلح توسط هتلر بومر سبذني تمهيد سترگه بود ، بعدا آلمان نازي قرار داد رانقض و سر و عين سوذت و اترال اکتوبر اشغال نمود . رئيس جمهور بنسلي کز چچ لکتور مستعفی و گوديد هتدار فدرال صال ۱۹۳۹ چکوسلواکيه رلا کولک نوموه که آزادي لشم بدست آورد و در ۲۴ مارچ ۱۹۳۹ لژاي رشيت گرديد سو جوزف تيسو پيمه رئيس جمهور انتخاب شد .

در دوم جنوري ۱۹۶۹ چکوسلواکيا به حيث يک رياست فدرال در آمو ، داراي رئيس جمهور فدرالي گرديد . بوم داراي صدارت عظم اسيا هبله که بنام جمهوريت موسساليستي چکوسلواکيا موسمي شمد . بعد د دولت جداگانه

علياحضرت مارگریت دوم ملکه دنمارک

معرفی کشورهای جهان

در سال ۱۹۷۵ بعد از وفات فریدریک به سلطنت چلوس نمود و چهری کونت هانری فرانسوی در سال ۱۹۶۷ از دواج کرد .
 دتمارک عضو ملل متحد و عضو ناتو بوده و به بازار مشترک در سال ۱۹۷۳ شامل گردید

معارف نومذهب :

اینها جنبلیکا ولتوریزم مذهب آن بوده بود دیگر مذاهب در آنجا آرتو میلمند تعلیمات مجانی بوده و کورس های تدریس آزاد برای مردم دایر گردیده است ، پوهنتون کولن هاگن در سال ۳۴۷۹ تاسیس شده ، در جمله مبهترین پوهنتون ها بشمار میرود ، علاوه از سه پوهنتون و یکمده فاکولته های اختصاصی دیگر برای تحصیل جوانان در آنکشور آماده میباشد .

جمهوری عربی مصر

مساحت ۳۸۶۸۷۲ ، نفوس کل بهشت از ۳۴ میلیون . مرکز آن قاهره و پول رایج آن پوند مصری میباشد .
 جمهوری عربی مصر قلمرو وسیع را که ساحه شمال شرق افریقا در کنار مدیترانه اشغال نموده است .
 طرف شرق آن اسرائیل و بحیره سرخ قرار دارد ، که مصر را از عربستان سعودی جدا میسازد ، لیبی بطرف غرب و سودان به طرف جنوب آن واقعست . کانال سوئز با صحرائ سینا که افریقا را از آسیا جدا میسازد

میگردد . روزیزم ده فیصد از عایدات آنرا تشکیل میدهد .
 دتمارک کشایه قلات مابینئین سفنساچی ، فرنیجر ، آهن و فولاد صادر بودر بمقابلو مولد محزو طائی را وارد میکند .
 تاریخ و طرز حکومت :
 کوبن هاگن پایتخت این کشور بوده کینه قدامت تاریخی دارد . در اعصار گذشته زهانیکه تاجرین بحری وسیله چین به این سیر زمین را گذاشتند نام آنرا بندر بحری هاوین گذاشتند . که بالای یک عمده جزیرم که چک اطلاق میشود دتمارک یک کشور شاهی ، دارای ملکه بوده ، قانون اساسی آن در ۱۹۵۱ بیمان آمد و دارای پارلمان ۱۷۹ عضوی میباشد که دو عضو آن از پکین لیند فاروس تعیین و انتخاب میشوند ، ملکه دتمارک ولور گریت دوم

شاعلی محمد انور السادات

رئیس جمهور مصر

هزار سال قبل از میلاد میدانند که در هرور اعصار يك تمدن عالی در کشور حکمفرما بود. اقدام متعدد از قبیل هسکیاس ها، فارس ها، یونانی ها، رومن ها، ترکها، فرانسوی و برتانوی ها این کشور را مورد تاخت و تاز قرار داده و آنرا تحت تسلط خود در آوردند.

زمانی خدیو های مصر قلمرو وسیع را تحت تسلط داشتند اما با حملات برتانوی ها حکومت شان مضمحل شد در سال ۱۹۱۴ تحت تسلط انگلیس ها درآمد. بعد ازان بر تانیسه مصر را بحیث يك کشور مستقل شناخت و دفاع آنرا بعهده گرفت.

سلطان مصر در ۱۹۲۲ بحیث پادشاه زمام امور آنکشور را بدست گرفت، قانون اساسی آن در ۱۹۲۳ بمیان آمد.

اما فواد اول در ۱۹۲۳ توسط پسرش ملک فاروق کشته شد و خود بر صریح سلطنت نشست و بعداً فاروق در ۱۹۵۲ از کشور رانده شد. پسرش تا ۵ آگست ۱۹۵۲ در مصر حکمرانی داشت، تا اینکه مصر بصورت يك جمهوریت در ۱۹۵۳ در آمد.

در ۱۹۳۶ يك موافقتنامه نظامی برای دفاع کانال سویز و حمایت سودان بین بر تانیسه و دولت مصر امضاء شد، که به اساسی آن یکصد هزار عسکر و چار صد هوانورد درین کشور برای ۲۰ سال باقیمانده واسکندریه و پورت سعید بحیث پایگا های بحری آن در آمد. مصر در ۱۹۴۴ بحیث عضو ملل متحد و جامع عرب

برای این کشور اهمیت حیاتی دارد. بندرگاه مهم بحری آن اسکندریه است که در ۲۲۲ قبل از میلاد تاسیس شد، قاهره مرکز مصر و یکی از غنی ترین شهر آثار باستانی آن به شمار میرود، دریای نیل که ۹۶۰ میل در داخل این کشور جریان درد ۲۸۵۰ مربع میل

زمین را احاطه نموده و اراضی حاصل خیز را بدو طرف خود باز آورده است حاصلات پنبه آن فوق العاده در جهان مشهور میباشد، همچنان نیشکر، سبزیجات، میوه جات و انگور حاصل میدهد، اعمار بند مشهور اسوان با صرف میلیون ها دالر که در سال ۱۹۶۰ آغاز شد در ۱۹۷۱ به پایه اكمال رسیده يك ملیون ایگر زمین را قابل زرع نموده وده بلیون کیلووات برق سالانه تولید مینماید. در قسمت های سینا بحر سرخ گراوش برای نفت ادامه داشته و يك قسمت بیشتر آن بدست آمده است.

از پیداوار معدنی دیگر آن میتوان از آهن، منگنیز، فوسفیت، نمک، سمنت، طلا و غیره نیز نام برد. در سال ۱۹۶۱ در حدود ۹۰ فیصد صنایع کشور، ملی گردیده و يك قسمت اراضی هم بدهاقین توزیع شد. ملی نمودن یکعده از سرمایه گذاری های خارجی نیز در ۱۹۷۴ درین کشور رویکار آمد. اقلام عمده صادرات آن پنبه، برنج، نساجی، یخچال، سمنت و سامان آلات برقی میباشد.

تاریخ و طرز حکومت :

مورخین قدامت امپرا توری مصر را تاچار

معرفی کشور های جهان

پذیرفته شد .

در سال ۱۹۴۷ مصر يك قطعنامه را به ملل متحد پیش کرد که اتحاد سودان و اخراج عساکر برتانوی و لغو موافقتنامه ۱۹۳۶ از سر زمین های آن تقاضا شده بود، بعد از آن بكمك ملل متحد در ۱۹۵۶ آزاد گردید .

تاخير در ريفورم کشور ، بی اداره گی در کار های اداری این کشور را به سقوط متوجه ساخته و افسران نظامی به سرکردگی جنرال نجیب فاروق را مجبور به ترك مصر نمودند و جنرال نجیب در ۱۶۵۲ بحیث رئیس دولت و صدراعظم کشور قدرت را بدست گرفته کرنیل جمال عبدالنا صر که در انقلاب نقش برجسته داشت نجیب را خلع و خود در ۱۹۵۴ زمام امور را بدست گرفت . جمال ناصر در سال ۱۹۷۰ وفات نمود و بجای آن معاونش انورالسادات بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید . در سپتا مبر سال ۱۹۷۱ قانون اساسی جدید آن کشور تمام حقوق وواجب مردم را تامین نمود . در همین وقت نام جمهوری عربی مصر بجای جمهوریت متحد عربی که سوریه هم به آن ضم شده بود ، تبدیل گردید. مصر يك رئیس جمهور صدرا عظم و اسما مبله ملی که دارای ۳۵۰ عضو میباشد ، دارد یازتی برسر اقتدار آن حزب متحد سوسیالیست عرب است، سه حزب دیگر چپی ها ، راستی ها و میانه روها هم حق انتخاب کاندیدرا دارند . در جولای ۱۹۵۶ امریکا و انگلستان وعده کمک را برای اعماز

بند اسوان به مصر دادند ، اما این وعده عملی نشد ، مصر درین زمان فرمان صادر نمود که تمام کمپنی های کانال سویز ملی اعلام گردد و کنترل آنرا بدست گرفت . مصر زهیبران شوروی را برای اعماز بند دعوت نمود. زمانیکه اسرائیل در ۱۹۴۸ بمیان آمد، مصر به اتحادیه کشورهای عرب شامل شد، دریک جنگ اسرائیل راشکست داده و عبور کشتی های آنرا در کانال سویز منع قرار داد، اسرائیل در سال ۱۹۵۶ مصر را به کمک فرانسه و انگلیس در صحرای سینا عقب راند ، این کشور اعلام آتش بس را بافرانسه و برتانیه رد کرده که بعد از این تاریخ حمله اتحادمشکست بالای مصر صورت گرفت و عساکر آنها بعد از بمباری اسکندریه و پورت سعید در مصر پیاده شدند درینوقت مصر اعلام آتش بس ملل متحد را قبول و جنگ خاتمه یافت . تا سال ۱۹۶۷ قوای صلیح ملل متحد در طول ۱۱۷ میل بین سرحدات اسرائیل و مصر مستقر گردیدند . هنگامیکه جمال ناصر فقید عساکرش را در تنگنای غزه و شرم الشیخ امر داخل شدن داد و از ورود کشتی های اسرائیل به خلیج عقبه جلو گیری کرد. بعد از جنگ شش روزه اسرائیل تمام صحرای سینا غزه و قسمت شرقی کانال سویز را تحت کنترل در آورد . جنگ های هوائی وزمینی بین طرفین بصورت پراکنده دوام داشت، اتحاد شوروی ارسال تدارکات نظامی را شروع کرد. در سال ۱۹۷۱ در حدود ۱۹۰۰۰ پرسونل شوروی در مصر بود. در

سینا خارج شده و آنرا به مصر تسلیم نمود، امریکا و مصر بعد از فبروری ۱۹۷۴ روابط سیاسی شانرا از سر گرفتند، روابط آنها بعد از جنګ ۱۹۶۷ از هم پاشیده بود. نکسن در هنگام بازديد از مصر وعده داد تا انرژی هستوي را برای استفاده مقاصد صلح آمیز برای مصر تهیه کنند. کشور های ایران ، عربستان - سعودي و کویت قرضی های طویل المدت بدون ربح را برای انکشاف و تقویه در ۱۹۷۵ - ۱۹۷۶ به مصر دادند .

معارف و مذهب :

سه گروه مختلف در مصر وجود دارد . فلاحين ، مصری ها ، و کوچی های بدوی ۹۲ فیصد مسلمانان ، نفوس آنها تشکیل میدهند عیسوی مذهب که لسان آنها از کهن ترین لسان مصری به شمار میرود ۷ فیصد نفوس آنها احتوا میکند .

تعلیم و تربیه درین کشور ناسن هفت سالگی اجائی است . پوهنتون الاز هر از بزرگترین و کهن ترین پوهنتون جامعه مسلمانان آنجاست که در ۹۶۸ بعد از میلاد اعمار و تاسیس شد. زبان رسمی مردم مصر عربی است .

کانال سمویز

این منطقه بعد از ۲۴ نوامبر ۱۸۷۵ با خریداری اسما ۱۷۶۷۵۲ با صرف ۲۰ میلیون دالر قسمت از اسما عیل خدیو زیر کنترل انگلیسی در آمد . بر تانیه بعد از ۷۶ سال اشغال کانال رادر ۱۳ جون ۱۹۵۶ رها نمود زمانیکه مصر آنرا ملی اعلام نمود ، توسط

سال ۱۹۷۰ طرفین به آتش بس توسط امریکا در جولای ۱۹۷۲ رئیس جمهور سادات به ۲۰۰۰ نفر نظامی و ملکی شوروی ، امریکه اخراج از مصر را داد .

در ۴ اکتوبر ۱۹۷۳ در اثر حملات شدید قوای مصری مواضع سینا و کانال سوین را از قید اسرائیل خارج و تصرف نمود. در همین موقع سوریه بر بلندی های جولان حمله کرد. عساکر مصر که مجهز به سلاح مدرن بودند درین جنګ موفقیت بیشتر حاصل کردند ، بالاخره بکمک ملل متحد اعلام آتش بس ناانند گردید . در ۲۴ اکتوبر قوای صلح ملل متحد در بین دو طرف متخاصم قرار گرفت . یساک موافقتنامه جدا سازی قوا در ۱۸ جنوری ۱۹۷۴ توسط نماینده امریکا داکتر هنری کیسنجر بعمل آمده و قوای اسرائیل از ساحل غربی کانال خارج شدند . قوای مصری در ساحل شرقی از مدیترانه تا خلیج سوین مستقر شدند. در سال ۱۹۷۵ به اساس یک موافقتنامه دیگر اسرائیل از قسمت چا های نفت

این کانال بطول ۱۰۳ مربع میل بحیره مدیترانه را با بحیره سرخ پیوست میسازد در اپریل سال ۱۸۵۹ کار اعمار آن توسط یک شرکت فرانسوی تحت رهنمائی فردینا دوله آغاز و در ۱۷ نوامبر ۱۸۶۹ تکمیل شده و توسط صدراعظم انگلیسی آنوقت افتتاح شد. کنترل

معرفی کشور های جهان

فرانسه وانگلیس اشغال گردید . قرار داد بین مصر و کمپنی یونیورسال در مورد کانال سوئز در ۱۳ جولای ۱۹۸۵ امضاء شد که برای سهم دازان بیش از ۶۵ میلیون دالر پرداخته شود و آنرا مصر قبول کرد . بعد از ملی شدن کانال فراخ و عمیق شد . بعد از جنگ ۱۹۶۷ کانال بروی تمام کشتی های جهان بسته شده بود . در سال ۱۹۷۴ سوئز داده شد .

افتتاح کانال شروع و پول پاك كاری آن توسط عربستان سعودی ، ليبيا و كويت پرداخته شد . پاك كاری آن به كمك امریکا و دیگر كشور ها آغاز و در ۵ جون ۱۹۷۵ دوباره با بازو فعال گردید و به روی تمام کشتی های جهان بشمول اسرائیل اجازه عبور از کانال سوئز داده شد .

گینی استوائی

مساحت ۱۰۸۳۲ ، نفوس بیش از سه میلیون ، مرکز آن مالابوده و پول رایج آن اکوئیده است . جمهوری گینی استوائی استقلال خود را در ۱۲ اکتوبر ۱۹۶۸ از هسپانیه بدست آورد .

مشکل است از ایالات مازی ، نیوما بیوکو در قسمت خلیج گینی و غرب ساحل افریقا قرار دارد .

در گینی دولت خود مختار آزاد که در حالت تشکل بود به اثر انتخابات عمومی ۱۹۶۰ بدست آمد .

میان آمد در ۱۹۶۴ مانیرنیوما بایوگو بحیث رئیس دولت انتخاب شد . در ۱۹۷۱ کنترول منطقه را بدست گرفت و در ۱۹۷۲ بحیث رئیس جمهور دایمی عرض اقدام کرد .

صادرات مهم آن ککاو ، چوب ، چارتراشی ، قهوه ، کیده ، روغن و خرما میباشد . اضافه تر نفوس آنرا رومن کاتو لیک تشکیل میدهد .

هسپانوی زبان رسمی آنهاست ، بافریقانی هم صحبت میشود . این کشور عضو ملل متحد و عضو موسسه اتحاد افریقا است .

حبشه

مساحت ۴۵۷۱۴۲ مربع میل ، نفوس آن بیشتر از ۲۷ میلیون ، مرکز آن ادیسه بابا ، پول رایج آن دالر حبشی است . حبشه یک کشور کوهستانی ناهموار در شمال شرق افریقا است . مقابل بحیره سرخ قرار دارد . لکن دریای مشهور آن مرهون نیل است آبائی و بانیل آبی یکی از دوشاخه های آن است که منبع خود را از جهیل تانا در حبشه میگیرد .

منابع و صنعت :

۷۰ فیصد اقتصادی آنرا حاصلات زراعتی تشکیل میدهد . دار منابع صنعتی نیز میباشد سالانه مقدار زیاد برق از بندر های بزرگ آن بدست آمده و پیر و سس ، کانسرو غذا ، سمند ، بوت و منسوجات را صادر میکنند .

خاک حاصلخیز و بارانهای فراوان موسمی

شده است. ایتالیا در ۱۸۸۰ حبشه را تصرف و قلمرو خود را تا ساحه اریتریا وسعت داد. در ۱۹۳۶ ایتالیا بدون اعلام جنگ حبشه را مورد حمله قرار داد. جامعه ملل علیه تجاوز ایتالیا اقدام نمود موسو لینی حبشه را جز قلمرو خود اعلام کرد اما در سال ۱۹۴۱ عساکر برتانوی حبشه را آزاد نمودند. آخرین امپراتور حبشه هیلنی سلاسی است که در ۲۳ جولای ۱۸۹۲ متولد گردیده و در ۱۹۳۰ به امپراتوری رسید.

در ۱۹۳۶ پارلمان را وضع کرد، در ۱۹۵۵ قانون اساسی جدید رویکار آمد. اما احزاب منحل شد. در ۱۹۷۳ یکصد هزار نفر بواسطه تحطی تلف شدند. مردم و محصلین نسبت تلف شدن شخصت نفرد هاقین علیه هیلنی - سلاسی دست به تظاهرات دوامدار زدند و در ۱۴ سپتمبر ۱۹۷۴ نظامی ها اقتدار را بدست گرفت و حزب سوسیا لیست در ۱۲ مارچ ۱۹۷۵ رویکار آمد و پایه های رژیم شاهی حبشه متزلزل شد.

معارف و مذهب :

کلتور و فرهنگ حبشه مرکب از یونانی و مصری است. مذهب عیسوی درین کشور برای قرن ها بود، نفوس آن مخلوطی از هایت و سامیت و نیکرو هاست، قبطی، عیسوی و یک تعداد مسلمانان نیز در حبشه زندگی دارند. دارای ۲ پوهنتون بوده لسان رسمی آن حماریک است و انگلیسی هم صحبت میشود.

داشته و در طول سال دو فصل حاصل میدهد قهوه، گندم، جو، ارزن، تنباکو و شکر از حاصلات مهم آنست. قهوه به مقدار معتدله از کافا، جنوب غرب حبشه که جای پیدایش قهوه به شمار میرود، بدست آمده و نصف اسعار خارجی آنرا تهیه میکند و سالانه یکصد و هشتاد هزار تن آن بخارج صادر میشود اندازه اشیای صادراتی آن تا ۱۹۷۴ - ۲۶۸ میلیون دالر و واردات آن ۲۷۷ میلیون دالر میشود. چرا گاهای گوسفند، قاطر و بز در حال تزايد است. چرم و پوست نباتات و سمزیجات تولید مینماید.

منابع معدنی آن عبارت انداز: پلاتین، طلا، نقره، منگنیز، جلبی، مس، ازبت، نمک، سمنت، سلفر و غیره بوده، ذغال و آهن نیز استحصال می شود.

حبشه برای راهسازی قرضه های زیاد از بانک جهانی و سایر موسسات بدست آورده و آنرا بصرف ۴۰۰۰ میل راه نموده است. از امریکا و سایر کشور های اروپایی و سوسیا لیستی نیز کمک های لازم دریافت نموده است. حبشه عضو ملل متحد بوده ادیشه با مرکز تجمع اتحاد کشور های افریقای است.

تاریخ و طرز حکومت :

کشور شاهی حبشه قدامت تاریخی داشته و از دو قبیله بزرگ حمایت و سمایت متشکل

فیجی

مساحت آن ۷۷۰۵۵ ، نفوس ۵۸۰٫۰۰۰ ، فیصد هندی ، ۱۵ فیصد آنها مسلمان مرکز آن سوفا ویول رائج آن دالر فیجی است جزیره فیجی در جنوب پاسفیک شرق استرالیا و شمال نیوزیلند افتاده است ۱۷۷۰۰۰ نفر جمعیت دارد ۸۴۰ جزیره است . بسیاری از آنها کوهستانی است دارای جنگلات حاره وی و جالب حاصل خیز می باشد . لسان رسمی آنها انگلیسی بوده مذهب آنها عیسوی است . ۸۰

فنلند

مساحت آن ۱۱۹٫۱۳۰ میل مربع ، نفوس ۴٫۷۱۰٫۰۰۰ ، مرکز آن هلسنکی و پول رائج آن مارکا می باشد . فنلند یکی از جمهوریت های اروپای

شرقی است که با سویدن ، ناروی و اتحاد شوروی همسرحد میباشد . قسمت های جنوبی و مرکزی کشور را زمین های وسیع تپه های بست و جلگه های هموار تشکیل میدهد . یک سلسله کوهانی که بلندی آن از سه الی چهار هزار ف تجاوز نمیکند ، کشور را شمالا احاطه نموده است .

مفتاد فیصد زمین های آن جنگلزار بوده بکعدۀ کانل ها و جویل ها ۳۰۰۰ میل راهای آبی آنرا تشکیل میدهد . امور ترانسپورتی مخطوط آهن و میدان های هوایی آن در حال انکشاف است .

الاند از بندر های معروف آن به شماری میرود .

منابع و صنعت :

فنلند کشور صنعتی بوده و ۲۵ فیصد صادرات آنرا تولید اقسام صنایع تشکیل میدهد .

بناغلی اورهوکی کونین رئیس جمهور فنلند

اقسام غله جات جو، جواری، گندم و کچالو تولید میشود. همچنان سامان آلات ماشینی، منسوجات چرم و صنایع کیمیاوی نیز در کشور استحصال میگردد. در سال ۱۹۷۲ در حدود دومیون سیاح از کشور دیدن کرد.

تاریخ و طرز حکومت :

باشندگان اولیه فنلند رافینی ها تشکیل میدادند که از سر زمین های دوران در عهد حضرت عیسی به آنجا اقامت گزیدند. از سال ۱۱۵۴ - ۱۸۰۹ سویدنی ها فنلند را تحت تسلط خود در آورد. سویدن تا ز ما نیکه تحت تسلط شهباده های امپراتوری روسیه قرار گرفت تحت تسلط داشتند. فنلند در ۶ دسامبر ۱۹۱۷ - استقلال خواهی را آغاز و در ۱۷ جولای ۱۹۱۹ بکلی آزاد و بیحیت دولت جمهوری گردید. در ۳۰ نوامبر ۱۹۳۶ اتحاد شوروی به فنلند حمله کرد و قسمتی از آنرا متصرف شد.

زمانیکه آلمان ها برخاک روسیه در ۲۲ جون ۱۹۴۱ حمله نمودند، موضوع سر زمین های

مذهب و معارف :

در فنلند فرقه های طرفدار توپریزم و انجلیکا اهور دینی و مذهبی آنرا پیش میبرند. زبان رسمی آنها سویدنی و فنلندی میباشد تعداد بیسوادان در کشور تقریباً به صفر میرسد، هشت پوهنتون یک تعداد انستیتوت های تربیوی و تحقیقاتی برای محصلین آماده تدریس است.

فرانسه

سوئیس، هاندورا و اسپانیه همسر حدهایته کاتال قاشی، انگلستان، را از فرانسه مجزا مسازد.

فرانسه و ایتالیا توسط سلسله کوه های مونت بلانک از هم مجزا میشود. اما تونل بزرگ که بطول تقریباً هفت و نیم میل در زیر کوه های فوق الذکر در سال ۱۹۶۵ حفر گردیده هر دو

مساحت ۲۱۱۰۰۰ میل مربع، نفوس آن بیشتر از ۵۲ میلیون، مرکز آن پاریس و پول رانج آن فرانک میباشد.

از جمله کشورهای بزرگ اروپا نیست که خاک آن با بحیره مدیترانه و بحر اتلانسیک پیوست میگردد سواحل فرانسه با جمهوری اتحادی آلمان، لوکسمبورگ، ایتالیا، بلجیم

در سال ۱۹۷۵ به هفت میلیون دالر تخمین شیده بود. حاصلات عمده آن کنسرو، جوار، جو، برنج، جود، و مقدار زیاد میوه‌جات و سبزیجات میباشند. مرغداری، تریه حیوانات اهلی، ماهیگیری از جمله سرگرمی مردم به شمار رفته و اجنبات کشور را ازین ناحیه مرفوع میسازد.

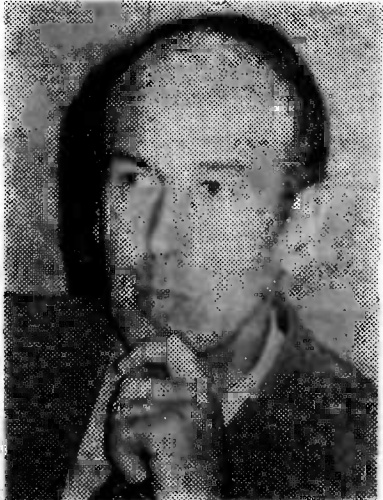
فرانسه چهارمین کشور تولیدکننده گوشت گاو و گوشت خوک در جهان میباشد. نصف فارم های زراعتی و حیوانی کشور به اتحادیه های کوپراتیف تعلق میگیرد. از نگاه حاصلات معدنی، فرانسه نیز غنی بوده و مسالانه مقدار معتابه ذغال سنگ آهن، خام، بوگست

اسفالت، نمک و غیره را استحصال مینماید. صنایع ابریشم، پنبه، عطریات، موتر، طیاره، کشتی سازی، پلاستیک، سامان آلات برقی و غیره از تولیدات آن رول مهم را بازی میکند. فرانسه بمقدار یکتیم میلیون کیلن واین اعلی را تولید و صادر میکند.

تاریخ و طرز حکومت :

فرانسه بنیاد رژیم شاهي را طی يك انقلاب خونین در ۱۷۸۹ و ۱۷۹۳ از هم پاشید و جمهوریت بجای آن برای اولین بار را بکار آمد.

جمهوریت توسط امپراتوری ناپلیون از ۱۸۰۴ - ۱۸۱۴ بعد از رژیم شاهی از ۱۸۱۴ - ۱۸۴۸ و جمهوریت دلام از ۱۸۴۸ - ۱۸۵۳ امپراتوری دوم آن از ۱۸۵۳ - ۱۸۷۰ جمهوریت سوم از ۱۸۷۳ - ۱۹۴۶ و جمهوریت چهارم از ۱۹۴۶ - ۱۹۲۸ و پنجم آن ۱۹۵۸

شاملی ژیسکار دیستن رئیس جمهور فرانسه

کشور را با هم وصل نمودند، جزایر کورسیکا در غرب ایتالیا و مدیترانه، بوسار دینا، فرانسه تعلق میگیرد، چهار دریا بزرگ دوفرانسه جریان مییابد که نظام های سده لویر، گارون، و آرن یک میشوند. در این کشور بطول ۵۰۰ مایل راهای بحری و کانال ها غرض رفت و آمد کشتی ها وجود دارد.

منابع و صنعت :

فرانسه يك کشور زراعتی بوده نسبت به هوای مساعد آن یکعمده فارم های خورد و بزرگ به اندازه تقریبا ۵۰ میلیون ایکر زمین قابل زرع و استفاده میباشد، که حاصلات آن فرانسه را از جمله ممالک مستحصل مواد غذایی اروپا وانمود کرده است. صادرات زراعتی آن

رویکار آمد .
 فرانسه در حرب عمومی اول جهان از ناحیه جنگ صدمات و زیان های بزرگ اجتماعی و اقتصادی را در سال ۱۹۱۴ و ۱۹۱۹ زمانیکه جرمنی بالای آن حمله کرد، متحمل گردید . جرمنی در سال ۱۹۴۰ دوباره بالای فرانسه حمله نمود و پاریس را در ۱۴ جون ۱۹۴۰ متصرف شد بعد حکومت ویشنی را رویکار و مارشال میشن را به حیث سرپرست قوای فرانسه مقرر نمود . بعد از اینکه فرانسه آزاد شد جنرال دوگول به حیث صدرا عظم آنکشور از ۱۹۴۴ الی ۱۹۴۶ ایفای وظیفه نمود . دوگول در ۱۹۵۸ دوباره صدراعظم فرانسه شد ، بعد از تدوین قانون اساسی که برای جمهوریت پنجم فرانسه منصفه اجراء گذاشته شد . به اساس انتخابات آزاد ، دو گول بحیث اولین رئیس جمهور پنجم کشور زمام امور را بدست گرفت .
 در دسامبر ۱۹۶۵ دوگول برای انتخابات خود را آماده نموده او از اخذ آرای اکثریت ناکام شد .
 قانون اساسی قدرت فوق رایه رئیس جمهور و اسامبله ملی فرانسه اعطا نمود زما نیکه به اساس قانون مدنی ۱۸۰۴ ناپلیون از تمام حقوق مدنی محروم شده بودند حقوق شانرا دوباره احراز نمود ، بعد از سال ۱۹۶۶ تمام وجایب شانرا در حسابات بانک ها کار در دواير وغيره کار های دیگر حفظ کردند .

در می ۱۹۶۸ محصلین پوهنتون ضمن مقابله با پولیس باده ملیون کار گز اکثر فابریکه را طی مظاهرات شدید مسدود نمودند ، آنها از دولت اضافه حقوق و تامین زعامت اجتماعی را تقاضا میگردند . در بیست و ششم می جنرال دوگول اسامبله ملی فرانسه را منحل نمود ، درین موقع مشابه يك جنگ دا خلی که عساکر و پولیس بانگها و وسایل دفاع در جاده مجهز شده بودند ، سراسر فرانسه را فرا گرفته بود ، دو باره در جون ۱۹۶۸ انتخابات اسامبله رویکار گردید و دو گول دوباره احراز قدرت نمود ، در نوامبر همین سال دوگول خواسته تا قیمت فرانک را تنزیل دهد اما در ۲۸ اپریل ۱۹۶۹ از وظیفه اش توسط يك ریفراندم که نسبت به انتخابش بمیان آمد ، سبکدوش گردید . در ۱۵ جون ۱۹۶۹ جورج پمپیدو صدراعظم دوگول بحیث رئیس جمهور انتخاب شد و در اپریل ۱۹۷۲ در گذشت ، دوم اپریل سال ۱۹۷۴ والسری زستکار دستن در ماد می بحیث رئیس جمهور فرانسه در مقابل میتران از حزب سوسیالیست انتخاب شد .

معارف و مذهب :
 در فرانسه تعلیمات ابتدائی و ثانوی در مکاتب بدون پر داخت فیس ، آزاد میباشد و از ۶ الی ۱۶ سالگی تعلیمات درین کشور اجباریست .

معرفی کشور های جهان

۹۰ فیصد فرانسه و رومن کاتولیک ، دو فیصد
بیمه و دو فیصد پروتستان و مسلمان میباشد
برای رفاه اجتماعی ، دولت یک سلسله
و بیماری کمکی مینماید .

جمهوریت گابون

مساحت ۱۰۲۳۱۷ میل مربع نفوس آن پنج
صد و سی هزار ، و مرکز آن شهر لبرویل
و پول رائج آن فرانک میباشد . یکی از قلمرو
های قدیمی فرانسه بوده و در ساحل غربی
افریقای استوائی قرار دارد . با کشورهای
کامرون ، گینی استوائی ، جمهوری مردم
کانگو و بحر اطلانتیک همسرحد است. گابون
دارای جنگلات غلو و زمین های هموار بوده
سواحل پست در شمال شرق و یک سلسله
کوه های در شمال و جنوب غرب و حصص مرکزی
میباشد. حاصلات عمده آن چوب چار -
تراش و غیره است که سالانه مقدار زیاد آن
بخارج صادر میگردد . پترول و مواد یورنیوم
نیز درین منطقه کشف و مورد استخراج قرار
دارد .

گمبیا

مساحت ۴۰۰۳ میل مربع ، نفوس آن
پنجصد و بیست هزار ، مرکز آن شهر بانجول
و پول رائج آن دلاست میباشد .
گمبیا از مستعمرات انگلیس در افریقای
غربی موقعیت دارد بشمول جزیره نامبجول که
در دهانه دریای گمبیا قرار دارد. قلب و توسط
این دریا بطول ده میل از هم مجزا میشود .

گمبیا توسط کشور سنگال احاطه شده
است .
گمبیا آزادی داخلی خود را در اکتوبر
۱۹۶۳ بدست آورد . در فبروری سال ۱۹۶۵
به آزادی کامل خود رسید .
بعد از ریفراژندم. سال ۱۹۷۰ گمبیا بحیث
یک دولت جمهوری در جمله ممالک کامنیلت

بوجود آید ویدو اعظم سابق کښی، د لخوا
خوا بخت رئیس جمهور روکار گردید
برنج وسایر مواد غذائی در کښوید تولید
میشود، توریزم هم رول مهم رادارا دهاشد
اسلام است.

جمهوریت دیموکرا تیک آلمان

سکتر حزب سوسیالیست آتکښور روکار
آمده ودر قسمت تنظیم قوای پولیس اقدامات
لازم بعمل آوردند.
اتحاد شوروی در ۲۵ مارچ ۱۹۵۴ بیه
آلمان شرقی بخت یک جمهوریت
مستقل حق آزادی داده امامد مقابل عساکر
آتکښور بآ اساس موافقه چهار قدرت
بزرگ در شرار داک پوتسدام برای نمایست
ارضی آنجا باقی ماند.

تیغالی ویلی شتوف

والکسترا ب هیات مقننه قانون اساسی
آتکښور ادر ۱۲ سپتمبر سال ۱۹۶۰ ندوین
واعلام نمود ودر راس آن داکتر اولپریش
بخت رئیس دولت قبول شده آلمان شرقی
دارای ریاست جمهوری مانند آلمان غرب
گردید. بعد از آن آلمان شرقی با پولیند و
چکوسلواکیا بیمان عدم تعرض به
رسانیدر در سال ۱۹۵۴ زمانیکه آلمان شرقی
به اتحادیه دفاع اروپا شمول گردید دولت
آلمان شرقی بک مواجه در ۱۹۶۰ میل
که آلمان شرقی را از غربی جدا میکرد در
سخت بین هر دو کښور لخت کناری نمود.
بعدا بین دښور کښور دښور دښور دښور

مساحت ۵۰۶۵۶ میل مربع نفوس
۱۶۸۵۰۰۰۰ مرکز آن برلین شرقی
وپول رایج کشور مارک میباشد. این کشور
در هفتم اکتوبر ۱۹۴۹ بیمان آمده وویلپام
یک بخت رئیس دولت آن انتخاب گردید
نامبرده در ۱۹۵۳ و ۱۹۵۷ دوباره انتخاب
و در سپتمبر ۱۹۶۰ وفات یافت. بعد از آن
ویلی شتوف فیلهدر اعظم وولتسر البریشته

تدوین شد بېمان آمد .
استیلاي قدرت های بزرگ امریکا فرانسه
وانگلیس ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۹ پایان یافت .
امریکا روابط سیاسی خود را در دوم
جولای ۱۹۵۱ با جمهوری اتحادي آلمان برقرار
کرد .
بعدا قدرت های بزرگ خاك این کشور

را ترك وكنترول آنرا از دست دادند این
کشور آزادی و تمامیت ارضی کامل خود را
در پنجم می ۱۹۵۵ حاصل نمود پارلمان
این کشور بدو قسمت تقسیم شده بود که
هر کدام برای یک دوره چار سال انتخاب
میشدند .

بوند شتاگت یا مجلس نمایندگان ملت

داری ۴۱ نماینده انتخابی و هم نماینده غیر
انتخابی از برلین غربی میباشد رئیس آن
برای یکسال بحیث معاون رئیس فدرال
اجرای وظیفه میکند رئیس فدرال برای پنج
سال از جانب اسامبله آن کشور انتخاب و تعیین
میشود .

در جمهوری اتحادي آلمان انتخاب شدن
فقط برای یک مرتبه جائز است رئیس جمهور
در مورد سیاست خارجی باوزارت امور
خارجہ در تماس بوده و قوانین بعد از توشیح
آن که توسط صدراعظم و وزراء پیشه شود
نافذ میگردد . صدراعظم توسط بوندشتاگ
انتخاب میشود .

داکتر ادناور از حزب دیموکرات مسیحی

در سال ۱۹۴۵ بحیث صدراعظم انتخاب شده
و بار دوم از ۱۹۵۳-۱۹۵۷ انتخاب گردید . در
۱۹۶۱ داکتر لودویگ ایرهارد از حزب
دیموکرات مسیح بحیث صدراعظم بعدا
کورت جارج کسینگر در ۱۹۶۶ که حزب
دیموکرات مسیح و سو سیال دیموکرات ها
را با هم یکجا نمود انتخاب گردید .

ویلی برانت از جناح سوسیال دیموکرات
ها و دیموکرات های آزاد بحیث صدراعظم تعیین
شد . در سال ۱۹۷۴ ویلی برانت از عهده
صدارت استعفی داد ، آلمان غرب عضو بیمان
ناتو و عضو اتحادیه ذغال و فولاد اروپاست
هر دو آلمان در سپتمبر ۱۹۷۳ بحیث عضو
برجسته ملل متحد پذیرفته شدند .

منابع و صنعت :

اقتصاد آلمان غرب بعد از سال ۱۹۵۰
بصورت سرسام آور ترقی نموده و یکی از
کشور های صنعتی به شمار میرود ، آلمان
یک کشور بزرگ مستحصیل فولاد بوده و
سالانه تعداد زیاد کشتی ، موتور ، ماشین
آلات بخارج صادر میکند .

در آلمان گندم ، جو ، جواری ، کپالو ،
شکر ، تنباکو ، چارمغز ، و غیره استحصال
میشود .

حاصلات معدنی آن عبارت اند از آهن
فولاد ، ذغال سنگ ، جیست ، سرب ، مس ،
پوتاشیم ، که در قسمت های شمالی ساحل
راین و غیره نقاط آن کشف شده است .

معارف و مذهب :

موزیک و تعداد زیاد انستیتوت ها میبا شد
از سن ۶ الی ۱۶ سالگی تعلیم در آنکشور
اجباری است .
مذهب آن رومن کاتو لیک میباشد .

جمهوریت اتحادی آلمان بشمول برلین
غربی دارای ۴۶ پوهنتون ، یکصد مکتب

گانا

تحت آبیاری درآمده کشورا از **تورپید**
مواد غذائی بی نیاز ساخته است .
تاریخ و طرز حکومت :
قدمات تاریخی گانا از ۱۰۷۶-۱۸۰۰ بعداز
میلاد میرسد این کشور در زمان های قبل
توسط فاتحین اکوز موگار ادانسی مسیح
گردید بر تانوی ها مدت ۱۱۳ سال برآن
حکومت کردند گانا از سال ۱۹۵۱ بدست
انگلیس زمانیکه اعطای قانون اساسی جدید
به آنکشور اعلام گردید به رهبری نیکروما
در پی آزادی خود برآمد .

استقلال و تمامیت ارضی کامل آن بشمول
اخراج آنکشور از حوزه کامنولت بعد از امارچ
۱۹۵۷ تامین گر دیده و در اول جولای سال
۱۹۶۰ بحیث دولت جمهوری عرض اندام
نمود بعدا نیکروما بحیث رئیس جمهور
دولت گانا برگزیده شد .

در سال ۱۹۶۴ به اساس یک ریفراندم
عمومی تمام صلاحیت به نیکروما تفویض شد
و گانا را بحیث یک کشور سوسیالیست یک
حزبی اعلام نمود نکروما در راه تعلیم و گسترش
سوادیک عمده مکاتب را اعمار و راههای مورترو
میدانهای هوایی و کانال های قابل کشتی رانی
را اصلاح و با اعمار نمود .

مساحت ۹۲۰۰ میل مربع ، نفوس آن
۹۸۷۰۰۰ میلیون ، پایتخت آن شهر اکراه
و پول رایج آن سیدی میباشد . جمهوریت
گانا عضو ملل متحد و از جمله کشور های
کامنو یلت بوده از جمله متصرفات بر تانیه
کدر سال های قبل بنام ساحل طلا ییاد
میشد به شمار میرفت از طرف شمال به ولتای
علیا و شرق به توگو و از جانب غرب به ساحل
عاج تماس میگیرد .

منابع و صنعت :

گانا یکی از کشور های غنی آلماس بوده
و سایر معدنیات از قبیل منگا نیزم ، طلا و
بوکسیت نیز در کشور از معادن آن استحصال
و استخراج میگردد گانا سالانه چار صد و هفتاد
هزار تن قهوه به خارج صادر میکند که
به این حساب ۳۰ فیصد محصول قهوه جهان
ازین کشور بدست مییاید .

اگوسمیویکی از بندر های بزر گت تولید
برق بالای دریای ولتا در کشور میباشد که
توسط ایالات متحده امریکا اعمار شده و در
تولیدات فابریکه المونیم گانا نزدیک بندر
تیمارول عمده دارد این بندر در تولید مواد
غذائی برای رفع احتیاجات داخل آن اهمیت
حیاتی داشته و با اعمار آن زمین های که

در انتخاباتی که در اگست ۱۹۶۹ بمیان آمد گانا حکومت نظامی را ملغی نموده و اسامبله ملی صدرا عظم و رئیس جمهور را رویکار آورد . در ۱۳ جنوری سال ۱۹۶۹ قدرت را بدست گرفت .

یونان

سبزیجات و کشمش تشکیل میدهد .
تاریخ و طرز حکومت :
درمرور اعصار یونان منبع علم و دانش ، تجارت ، ریاضی ، فلسفه ، آرت ، ادبیات وزادگاه دیموکراسی بشمار رفته و در قرن پنجم قبل از میلاد دوره درخشان تمدن را آتن گذشتانده است .

یونان در قرن دوم قبل از میلاد تحت استیلای رومن ها درآمد و درچارم بعدازمیلاد از متصرفات امپراتوری بزرگترین گردید و بعدازسقوط کانستانتین لوب بدست ترکها در ۱۴۵۳ تحت حمایه امپراتوری او تمان ها درآمد .

یونان در ۱۸۲۱ - ۱۸۲۹ آزادی خودرا از ترکها بدست آورده ورژیم شاهی بهتضمین فرانسه ، انگلیس واتحاد شوروی در ۱۸۳۰ در آنجا رویکار شد . در ۱۹۳۵ کلیم رژیم شاهی از کشور بر چیده شد وبجای آن رژیم جمهوری مستقر گردید . وجارچ دوم پادشاه هلن از تخت سلطنت برکنار شد دراکتوبر ۱۹۴۰ یونان التیماتوم ایتالیا راشدیدا رد نموده وبعدا سهقوای جرمنی ، بلغاریا وایتالیا بالای یونان حمله وآنرا متصرف شدند . بعد از جنگ درسال ۱۹۴۴ فاتحن از کشور

مساحت ۵۰۵۴۷ میل مربع . نفوس آن بیش از ۹ ملیون ، مرکز آن شهر آتن و یون رائج آن دراحما میباشد .

یونان در قسمت جنوبی شبه جزیره بالکان موقعیت دارد .

بحیره مدیترانه و بحیره وایونین در غرب و بحیره ایجن در شرق آن قرار دارد همسایه های آن کشور های البانیا ، یوگو سلاویا ، بلغاریا و ترکیه میباشد .
منابع و صنعت :

یک بر چهار حصه خاک آن قابل زرخ بوده و بیش از یکصدو شصت ملیون ایگر زمین آن را کوهها سلسله جبال ها دریا وجمیل کشمش ، انجیسر و غیره . تریبه آن عبارت است ازگندم ، جواری ، جو ، برنج ، پنبه ، تنباکو ، زیتون ، میودجات سترویس ، کشمش ، انجیسر و غیره . تریبه گوسفند بدرجه اول در چراگاهای آن اهمیت دارد .

تولیدات صنعتی کشور را منسوجات ، کانسرو مواد غذایی واین ، سمنت ، مواد کیبایوی ، والورنیم احتوا میکنند . ۵۰ فیصد صادرات آنرا مواد صنعتی زراعتی بشمول تنباکو ، پنبه ، ستروس ،

معرفی کشور های جهان

رانده شده و حکومت جدید به سر کردگی کستئا نتین کارا ما نلیس رویکار آمدند اتحادیه مرکز توسط جارج پا پاندیو کسه آرای عامه را در ۱۹۶۳ حاصل کرده بود اداره میشد شاه کنستانتین در ۱۹۴۶ که پندرش رادر ۶ مارچ بقتل رسانیده بوده با پاپاندیو قدرت را بدست گرفت بعد از گذشت يك مدت طولانی کشمکش های سیاسی در آنکشور توسط جارج پا پا دو لوس در اپریل ۱۹۶۹ به کمک قوای مسلح خاتمه یافت شاه کستئا نتین هر قدر کوشید تا دوباره زمام امور را بدست آورد اما موفق نشد تا اینکه به ایتالیا مجبور به فرار گردید . پاپادوپو لوس در ۲۵ نوامبر ۱۹۷۳ توسط کودتای دیگر از قدرت برکنار گردید قوای نظامی یونان

مذهب و معارف :

مذهب آنها ارتودکس بوده تعلیم تا سن ۹ سالگی در کشور اجباری است آتن دارای شش پوهنتون و يك تعداد مكاتب نسانوی میباشد .

گرینیدا

مساحت ۱۳۳ میل مربع ، نفوس آن ۱۱۹۰۰۰ ، مرکز آن سنت جارج ، وپول رائج کشور دالر میباشد ، گرینیدا در قسمت های جنوب شرق کارابین ۹۰ میل بطرف شمال سواحل ونیز ویلا فناده است و حصص بیشتر آنرا کوه های بلند احاطه نموده است ، فیلا این کشور تحت اثر برتانیه بوده و آزادی کامل خود را در ۷ فبروری ۱۹۷۴ در جریان مظاهرات عمومی بدست آورد . از جمله ممالک کامنویلت بوده و عضو ملل متحد میباشد . اولین کاشف آن کرسٹوف کولمبوس در ۱۴۹۸ وفاتحین اروپائی آن یعنی فرانسوی ها در ۱۶۵۰ بودند که به این سر زمین پا گذاشتند بیش از ۵۰ فیصد مردم آن آفریقائی و ۴۰ فیصد آن از نژاد های مختلف متشکل میباشد ۶۰ فیصد آن ها پیرو مذهب رومن کاتولیک بوده و بزبان های انگلیسی ، فرانسوی و آفریقایی هم صحبت میشود . قسمت عمده آنرا حاصلات زراعتی تشکیل میدهد کبله ، قهوه ، شکر نیز از آنجا به دست میاید .

گواتيمالا

۱۸۲۱ - ۱۵۲۴ بچيت مستعمره هسپانيا و امریکا با سر زمين مکسيکو جزمتصر فات آنها بود ودر ۱۸۲۹ رژيم جمهوري درآنکشور مستقر گرديد .

رژيم دکتاتوري جارج اوبيکو در آنجا مضحل شد و بجای آن رژيم سوسيا ليزم وجود آمد .

بعد از آن تاريخ قتل و قتال سياسي و ترور يکده از شخصيت هابميان آمد . در سال ۱۹۷۶ زلزله شديدی اين شهر را ويران نموده واز خودبيست هزار کشته و يك ميليون بيخانمان بجا گذاشت در می ۱۹۷۶ جنرال چارسيا بچيت رئيس جمهور انتخاب گرديد گواتيمالا عضو ملل متحد و عضو اتحاد کشور های امریکا ميباشد .

معارف و مذهب :

رومن کاتوليك مذهب عمومي را تشكيل ميدهد تعليم در آنجا اجباري بوده و پنـسـج پوهنتون در شهر گواتيمالا وجود دارد . زبان آنها هسپانوي است .

گيني

غرب آن گيني بيساو ، سنگال و مالي ودر قسمت شمال آن ساحل عاج درشرق آن ليبريا و سيراليون ودر جنوب آن قبایل عمده فولاح مالينک ، ساوسو قرار دارد . گيني اقليتمتغير داشته آب وهوايي آن مرطوب وحاروي

مساحت ۴۲۰ر۴۲ ميل مربع ، نفوس بيش از شش مليون ، مرکز آن شهر گواتيمالا ، پول رائج آن کيو تزل ميباشد . گواتيمالا دربين مکسيکو شمال السلوادور وهاندوراس جنوب آن افتاده است در مقابل آن جزاير کارابين و پاسفيک قرار دارد . ۴۱ فيصده نفوس کشور را هندی ها و متباقي آنسرا هسپانوي ها و هندی های مختلف نژاد تشكيل ميدهند .

منابع و صنعت :

خاک گواتيمالا فوق العاده حاصلخيز و برای زراعت مساعد ميباشد از يئرو حاصلات زراعتی آن اطمینان بخشی واز جمله کشور های زراعتی بشمار ميرود . حاصلات عمده آن قهوه ، جوارى ، شکر ، کيله ، پنبه ، گوشت و غيره ميباشد که يك قسمت آن بخارج نيز صادر ميشود . نقره ، طلا ، مس ، آهن ، سرب نيکل هم در کشور استخراج و توليد ميگردد .

تاريخ و طرز حکومت :

بیش از يک هزار امپراتور هندی درسرمين گواتيمالا حکمروائي داشتند اين کشور از

انکشاف زراعت در گینی از جمله اهداف عالی دولت بوده و به استحصال برنج در آنجا توجه جدی بعمل آمده است و از حاصلات دیگر میتوان از جواری، قهوه، شبنم نیز نام برد. گینی آزادی خود را در اکتوبر ۱۹۵۸ اعلام نموده و صدراعظم آنکشور سگوتوری بحيث رئیس جمهور احرار قدرت نمود. اولین قانون اساسی آن در ۱۲ نوامبر ۱۹۵۸ تدوین شد. گینی عضومل متحد و عضوموسسه اتحاد افریقا بوده لسان رسمی آنجا فرانسوی است.

گینی بیسائو

وکیپ وردی آغاز نمودند که بعدا منجر به آزادی داخلی و رویکار آمدن اسامبله ملی آن کشور گردید .
داکتر امیلکار کا برال موسس حزب در نزدیکی گینی در سال ۱۹۷۳ بقتل رسید و برا درش لوئیز بحيث اولین رئیس جمهور آنکشور مقرر گردید .
قسمت عمده مردمان آنجا از سیاه پوستان تشکیل میدهد . در حدود ۲۲۰۰ سفید پوست و ده هزار مخلوط از نژاد های مختلف در آنجا زندگی دارند. مردمان آنجا پیر و مذاهیب قبیلوی بوده و یک قسمت بیشتر آن پیر و اسلام نیز میباشد .
صنعت بصورت خیلی ابتدائی آغاز گردیده گینی بیسائو عضو ملل متحد و موسسه کشور های افریقا است .

میباشد . مرکز آن باران های زیاد داشته مقدار باران آن سالانه به ۱۶۹ ملی متر میرسد .

منابع و صنعت :

یک کشور ابتدائی زراعت پیشه بوده و معدنیات آن آهن، الماس می باشد .
کشور برای پروگرام های انکشافی خود یک تعداد قرضه از کشورهای سوسیالیست و غیر سوسیالیست جهان دریافت کرده است

مساحت ۱۳۹۹۴۸ میل مربع ، نفوس آن ۵۳۰۰۰۰ ، مسر کز آن شهر بیسائو میباشد ،

گینی بیسائو از جمله مستعمرات پرتگال بوده و در سپتمبر سال ۱۹۷۴ آزادی خود را با اعلام جمهوریت بدست آورد این کشور در غرب افریقا بحر اتلانتیک موقعیت داشته با کشور های سنگال ، گینی از غرب شمال جنوب و شرق همسرحه میباشد . زمین های آن هموار و متشکل از جلگه ها و جنگلات میباشد .

پسرتگال در قرن پانزدهم این کشور را استیلا نمود. تجارت برده از قرن ۱۷ تا ۱۸ درین سر زمین رایج بود، در شروع سال ۱۹۶۰ اتحادیه افریقائی ها در مقابل پرتگال یک سلسله حملات گوریلائی را برای استرداد آزادی سر زمینهای گینسی بیسائو

گیانا

مساحت ۸۳۰۰۰ میل مربع ، نفوس آن در حدود ۸۰ هزار ، مرکز آن شهر جارج تاون و پول رائج آن دالر گیانائی بوده ، بر تائیه مدت ۱۵۰ سال در گیانای بر تانوی حکومت نمود و در ۲۶ می سال ۱۹۶۶ آزادی خود را بنام گیانا بدست آورد . اولین کشور امریکای جنوبی بود که بعد از وینز ویلا آزادی خود را احراز نمود . این کشور با وینز یویلا بر ازیل و سرینام همسرحد میباشد .

۵۵ فیصد نفوس آنرا هندی های شرقی ۳۵ فیصد آنرا افریقائی ها ۱۰ فیصد متباقی

را امریکائی ها ، چینائی ها و اروپایی ها تشکیل میدهند .

قسمت بیشتر اراضی آن پوشیده از جنگلات است . یکساعه ۴۰ میل حصص سا حلی آن که ۹۰ فیصد نفوس را در خود گنجانیده حاصل خیز وزراعتی میباشد . حاصلات مهم آن عبارت اند از قهوه ، ککاو ستروس ، چوب چار تراش و غیره .

گیانا دارای اسامبله انتخابی بوده که رئیس جمهور توسط آن تعیین میشود . عضو ملل متحد و کامنولت میباشد .

هایتی

مساحت ۴۷۱۴ میل مربع ، نفوس آن بیشتر از چهار ونیم ملیون ، مرکز آن بندر اوپرسن و پول رائج آن کورد میباشد . در شرق هاییتی یکی از کشور های بزرگ جزایر انتیل قرار دارد در غرب آن کیوبا و در شرق آن پورتوریکو واقع است که این کشور را از جمهوریت دموئیکا شرقا بطول ۲۴۱ میل جدا میسازد ، نود فیصد نفوس آنرا سیاه پوستان تشکیل میدهد .

صنعت و منابع :

حاصلات عمده معدنی آنرا بکسیت و مس که قسمت بیشتر آن بخارج صادر میشود تشکیل میدهد طلا ، نقره نیز در آنجا استخراج میشود . قهوه از حاصلات عمده آن بوده پنبه ، شکر ، کیله ، تنباکو ، ککاو و

معرفی کشور های جهان

آنها اشغال نموده و تا سال ۱۹۳۴ به آن تسلط داشتند . پنج رژیم مختلف از ۱۹۵۰ تا ۵۷ در کشور روی کار آمد در سپتمبر ۱۹۷۵ داکتر دو-ویلر برای شش سال انتخاب شد . به اساس قانون اساسی که در جون ۱۹۶۴ بمیان آمد این شخص برای ابد رئیس جمهور باقی ماند ، تا آنکه در سال ۱۹۷۱ توسط پسرش به قتل رسید . هایتی عضو ملل متحد و عضو اتحادیه کشورهای های افریقا است .

معارف و مذهب :

رومن کاتولیک مذهب عمومی آن کشور است . تعلیم بصورت اجبازی است لسان آنها فرانسوی میباشد .

هاندوراس

مساحت ۴۳۲۷۷ میل مربع . نفوس آن بیش از سه ملیون ، مرکز آن تی گیوسی گالپا ویول رائج آن لمبیرا میباشد . هاندوراس یکی از جمهوریت های امریکای مرکزی است که از طرف شمال به کارا بینو از جانب شرق و جنوب به نیگارا گوا و جنوب با بخر اتلانتيك و السلوادو و از طرف غرب به گواتیمالا احاطه شده است ، این کشور نسبتا کوهستانی بوده و خاک آن فوق العاده حاصلخیز و قابل زراعت میباشد .

منابع و صنعت :

هاندوراس دارای منابع سرشار معدنی آنها هسپانوی است .

هنگری

مساحت ۳۵۹۱۹ میل مربع ، نفوس ده و نیم ملیون ، مرکز آن بودا است و پول رائج آن فورینت میباشد .

منابع و صنعت :

قبل از جنگ عمومی دوم هنگری يك کشور زراعتی ابتدائی بود اما بعد از سال ۱۹۷۰ کشور چهره صنعتی را بخود گرفته و در سال ۱۹۷۵ تمام صنایع آن ملی اعلام گردید . در سال ۱۹۶۸ ریفورم های اقتصادی در آن کشور

ښاغلی پال لوتینچی رئیس شورای
جمهوری هنگری

رویدست گرفته شد و نتایج آن نهایت مطلوب
بوده قسمت بیشتر تجارت آن با بلاک شرق
صورت میگرد .
هنگری از نگاه استحصال گاز و صا درات
بوکسیت نقش پرچسته را در زمره کشور
های بلاک شرقی بازی میکند .

تاریخ و طرز حکومت :

فانچین سلاو ما و جرمن ها توسط قبایل
ها غزوماگیار از شرق رانده شده ستیفن در

۱- لاهزولیم شاهنی را توسط پلیم سلفاستر
بر قرار نمود کشور در قرن ۱۵ و ۱۷ توسط
ترکیه استیلا گردید بعد از شکست آنها در
۱۶۸۶ استریا آتریا مورد حمله قرار داد
هنگری در ۱۹۱۸ ترانسولوانیا را برومانیه از
دست داد هنگری در حرب دوم جهانی بسا
جرمنی متحمن گردید در سال ۱۹۴۵ بعد از
شکست آلمان نازی عساکر شوروی قسمت
بیشتر کشور را اشغال کردند هنگری در
فبروری ۱۹۴۶ بحیث ینگ کشور جمهوری
عرض اقدام نمود و زو لئان تیلای بحیث
رئیس جمهور آن انتخاب شد بعد تیلای
توسط گروه سوسیالیست های آن کشور بر
طرف و قانون اساسی مطابق به قانون اتحاد
شوروی در آنجا به منصه اجرا گذاشته شد
که قدرت را برای شورای ریاست جمهوری
و اسامبله ملی که مرکب از ۳۴۹ نماینده
میباشد سپرد، هنگری عضو ملل متحد و عضو
پیمان وارسا میباشد

معارف و مذهب :

۳۲ بر ۳ حصه نفوس آن کاتولیک میباشد
تعلیم از سن ۶ - ۱۶ در آنجا اجباری است
زبان آنها هنگری میباشد .

آیسلند

و شمال اتلانتیک قرار دارد . در آیسلند
چشمه های آب معدنی و کبیر ها فراوان بوده
آب و هوایش توسط جریان بحری گولف ستریم
تنظیم میشود .

مساحت ۳۹۷۰۴ میل مربع نفوس آن
۴۴۰ هزار مرکز آن ریکیا ویک و پورلراچ
آن کرونا میباشد . جمهوریت آیسلند یک
جزیره آتشفشانلی بوده که نزدیک آرکتیک

معرفی کشور های جهان

در ۱۳۸۰ تحت تسلط دنمارک درآمد ، بعدا دنمارک به شهبز تمديد شده در تسخير منازل واكثر دفاتر آنجا بكار ميرود .

منابع و صنايع :

مصرفيت ۱۱ فيصد نفوس آنجا رازراعت تشكيل مي دهد . صنعت و خدمات ۷۰ فيصد ماهيگيري ۱۴ فيصد مردم را سر گرم ميسازد ۴ بر ۶ حصه زمين هاي آنجا غير قابل زرع بوده و ۶۵ هزار ايكر زمين هاي آن كشت ميشود . حاصلات مهم آن كچالو و شلغم ميباشد صنعت ماهيگيري از سايلان شمادى باينطرف در کشور رواج داشته ويك قسمت عمده مواد غذائى آنجا را تشكيل ميدهد .

معارف و مذهب :

زبان آنها آيسلندى بوده واز هزار سال باين طرف مورد استعمال است . انگليسى هم در آنجا تكلم ميشود . تعليم تنها ۱۶ سالگى مجانى است . مذهب آزاد بوده مذهب لوتيريزم پيروان زياد دارد .

نيل هاي كه از چشمه هاي جوشان طبيعى به شهبز تمديد شده در تسخير منازل واكثر دفاتر آنجا بكار ميرود .

منابع و صنايع :

مصرفيت ۱۱ فيصد نفوس آنجا رازراعت تشكيل مي دهد . صنعت و خدمات ۷۰ فيصد ماهيگيري ۱۴ فيصد مردم را سر گرم ميسازد ۴ بر ۶ حصه زمين هاي آنجا غير قابل زرع بوده و ۶۵ هزار ايكر زمين هاي آن كشت ميشود . حاصلات مهم آن كچالو و شلغم ميباشد صنعت ماهيگيري از سايلان شمادى باينطرف در کشور رواج داشته ويك قسمت عمده مواد غذائى آنجا را تشكيل ميدهد .

صنايع بزرگ آن المونيم ، نايترت ، و سمنت ميباشد .

تاريخ و طرز حكومت :

آيسلند يك کشور جمهورى آزاد از ۱۲۶۲ - ۹۲۰ بوده و بعد با ناروى ضم گرديد .

آيسلند يك کشور جمهورى آزاد از ۱۲۶۲ - ۹۲۰ بوده و بعد با ناروى ضم گرديد .

هندوستان

صعود نرخهاى مراد غذائى و منزل اضافه تر نفوس زايه قلت موادغذائى و عدم سرپناه مواجه ساخته دولت به غرض تقويس نفوس كنترول تولدات را به دست گرفته و توسط گروهائى رضا كار پروگرامهاى رهنماى خانواده را پيش ميبرد .

از ايالات مشهور آن سكيانك ، كشمير وگوا ميباشد .

منابع و صنعت :

۷۰ فيصد نفوس هند مشغول زراعت اند

مساحت ۱۲۲۹۷۳۷۰۰ ميل، نفوس آن بيشتر از شش صد مليون ، مركز آن شهر دهلى جديد و پول رائج آن روپيه (وكلدار هندی) ميباشد ، هند کشور جمهورى آزاد و عضو كامتوبليت بوده و حصه بيشتر از نيم قاره را استيلا نموده است .

آب و هواى هند متغير بوده و حصص جنوبي آن داراى هواى گرم حاره وى و در قسمت دامنه هاى هماليا دارى هواى سرد قطبى ميباشد . در حدود ۲۳ فيصد زمين آن پوشيده از جنگلات است

د افغانستان کالنی

شد وکپتان ویلیم ها پکنزرا ه امور نمود ناز
امپراتوری مغول تقاضای اعمار فابریکه نساجی
وادویه جاب را در آنکشور بنماید و تحت نام
کمپنی هند شرقی قسمت بزرگ انجارا تحت
اداره خود در آوردند درین موقع پارلمان
انگلیس راه سیاست را در پیش مگر فتنه
لارڈ بین تینک را در ۱۸۳۵ - ۱۸۲۵ به آنجا
فرستاد . مذهب ساتی . یعنی از کشتن زن
بیوه بالای مرگ همسرش غیر قانونی اعلام
گردید .

ملیت پرستی بصورت سرسام آور بعد از
جنگ عمومی اول در آنجا تقریب میافت
کانگریس ملی و حزب مسلم لیگ تدوین .
قانون اساسی و ریفورم را تقاضا میکردند یکی
از رهبران مذهبی آنکشور بنام موهند اس کی
کانهی که در اکتوبر ۱۸۶۱ تولد شده بود
در ۳۰ جنوری ۱۹۴۸ بقتل رسید این شخص
در زمان استیلا انگلیس خدمات فراموش
ناشدنی برای آزادی هند نمود .

در ۱۹۳۵ انگلستان به هند آزادی داخلی
اعطا و قانون اساسی و کانگریس فدرالی آنرا
بمیان آورد درین موقع محمد علی جناح رهبر
جناح مسلم لیگ، پاکستان را رویکار کرد.
انگلستان در ۲۰ فبروری سال ۱۹۴۷ آزادی
نیم قاره را اعلام نمود و در ۱۵ آگست ۱۹۴۷
آنجا را ترک نمود که بعدا هند بحیث عضو
کامنولت و عضو ملل متحد در آمده و
جمهوریت هند زادر ۲۶ جنوری ۱۹۵۰ تاسیس
نمود .

حاصلات عمده آن برنج ، جواری ، ارزن ، گندم
جو ، قهوه ، نیشکر ، چای ، پنبه ، جوت و رابر
میباشد .

در جولای ۱۹۶۷ با اثر باریدن های وافرین
کشور از خشکسالی رهائی یافت . درزراعت
هند بعد از ۱۹۷۲ با استعمال تخم های اصلاح
شده ماشین های زراعتی و کود کیمیایی افزودی
قابل ملاحظه بعمل آمده است .

هند در طول سال های متمادی بحیث کشور
مستحصل منسوجات ابریشمی ، پشمی و نخی
تا ۱۹۶۰ بشمار میرفت . صنایع فولاد ،
پروسس مواد غذایی ، سمنت ، ماشین نایپ
ماشینهای خیاطی ، تیلفون و وسایل ترانسپورتی
در آنکشور انکشاف نموده است .
هند کشور متحصل زغال سنگ ، آهن خام
بوکسایت ، و منگانه نیز به شمار میرود .
سالانه مقدار زیاد چای ، شکر و چوب ازین
کشور به خارج صادر میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

هند مرکز یک تمدن کهن درجهان به شمار
میرود . کوشگران قدامت تاریخی آنرا به
۵۰۰۰ سال میسر سازند . کارهای رسامی
معابد قدیم و مغاره اجنتا در جنوب هند تاج
محل دراکره و قطب مینار دهلی یکی از شهکار
های جهان و دوره پرافتخار هنر مندانش آن به
شمار میرود .

واسکو د گاراد تجارت پرتگال را باین
کشور در ۱۵۰۳ - ۱۴۹۸ باز نمود . کمپنی
هند شرقی انگلیس در سال ۱۶۰۹ افتتاح

در قانون اساسی آن رئیس جمهور برای یکدوره پنج ساله توسط رای هردو مجلس انتخاب میشود کابینه توسط صدراعظم که قدرت مطلقه را بدست دارد تعیین میشود ایالات هند هر یک دارای والی جدا گانه میباشند که توسط رئیس جمهور انتخاب میگردد میرمن اندرا گاندی از ۱۹ جنوری ۱۹۶۱ بعد از مرگ لال بهادر شاستری بحیث صدراعظم آن کشور تعیین شد و تا ۱۹۷۷ مسئولیت این عهده را بدوش داشت .

پدرش جواهر لعل نهرو صدراعظم فقید هند در آزادی هند مبارزات دلیرانه انجام داده موصوف در ۲۷ می ۱۹۶۴ وفات نمود .

مذهب و معارف :

تعلیم و تربیه در هند تا سن ۱۴ سالگی مجانی است در هند ۹۵ پوهنتون دو هزار فاکولته ۳۲۷ انستیتوت تحقیقاتی موجود است .

در هند ۱۴ گروه زبان های مختلف موجود است که ۱۲ آن از سانسکریست اشتقاق شده است ۳۰ فیصد به زبان هندی تکلم میکنند اردو زبان مسلمانان آنجاست که پنج فیصد مردم تکلم مینمایند .

هندی وانگلیسی در جون ۱۹۶۵ بحیث زبان رسمی آن اعلام گردید ۸۳ فیصد نفوس آن پیرو مذهب هند وایزم اند قانون هند، عبادت را در آن کشور آزاد اعلان کرده است .

در زمان صدارت اندرا گاندی یک سلسله مظاهرات و پرو تست ها علیه حکومت از جانب حزب مخالفین حکومت صورت گرفت که حکومت سانسور شدید مطبوعات را وضع و حالت اضطراری را در سال ۱۹۷۵ در هند اعلام نمود .

هنگامیکه عساکر پاکستانی بالای بنگله دیش در پاکستان شرقی در ماه مارچ ۱۹۷۱ حمله کردند .

در حدود ده میلیون پناهنگین به هند مهاجرت کردند درنهم آگست همان سال هند با اتحاد شوروی پیمان عدم تعرض را امضاء ودوستی را برای بیست سال امضاء نمود

اندونیزیا

میکروډو، ۸۰ فیصده مردم این سرزمین مشغول زراعت بوده و حاصلات عمده آن عبارت است از پنبه، تنباکو، ساجیت، قهوه، رابر، مرغ، چای، لیکور، تیل غیره.

اندونیزیا با از جمله مجالد مستحصل بطرول در جهان بودم و سالانه مباحثه توليدات بطرول خود را بخارج صادر مینماید اندونیزیا سیزدهمین کشور تولید کننده بطرول در جهان میباشد مقدار زیاد رابر و جوسوب چار تراش نیز صادر می کند.

تاریخ و طرز حکومت :

تا مارچ ۱۹۴۲ اندونیزیا جز از متصرفات نیدرلند به شمار میرفت در ۱۷ اگست ۱۹۴۵ داکتر سوکارنو و داکتر عطا جمهورییت اعلام نمودند

جنرال سوهارتو رئیس جمهور اندونیزیا

چار سال بعد از جنگ وژک خورک شای شدید بین طرفین مؤاقتنامه در دوم نوامبر ۱۹۴۹ امضاء و تصدیق که حاکمیت نیدرلند در اندونیزیا به خاتمه پذیرفت . بعدا داکتر سوکارنو در دسامبر ۱۹۴۹ به حیث رئیس جمهوری انتخاب گردید در ۱۵ اکتبر همان سال تمام قدرت به حکومت مرکزی انتقال یافت و قانون اساسی آن تدوین گردید به اساسی آن اندونیزیا به حیث کشور جمهوری عرض اندام نمود و در سال ۱۹۵۰ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد در نوامبر ۱۹۵۷ یک سلسله جنبانهای سیاسی بین اندونیزیا و مالاند در مورد

مساحت ۷۲۵۲۶۸ میل مربع ، مرکز آن جاگارتا و پول رایج آن روپیه میباشد . اندونیزیا بزرگترین مجمع الجزایر جهان در کنار خط استوا در جنوب شرق آسیا موقعیت دارد و متشکل است از سیزده هزار جزیره خورد و بزرگ بشمول جاوا ، سوماترا ، کالی ، ملتان و غیره . منابع و صنعت :

اندونیزیا از جمله کشورهای غنی از نظر منابع طبیعی بشمار میرود مقدار معتابه تیل ذغال ، بوکسیت ، منگانیز ، مس ، نیکل ، طلا و نقره درین کشور کشف و استخراج

چنانچه آشکار ترین و شاید مهمترین بنیة
علائق فرهنگی با انگلیس غلبه زبان انگلیسی
در امریکا است .

منابع و صنعت :

دقرن ۲۰ امریکا بمرکز مهم ثروت و
قدرت جهانی مبدل شده ودر نتیجه نفوذ
بسیاری در امور جهانی حاصل کرده است .
ثروت مادی امریکا از سطح زندگی عالی آن
آشکار میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

امریکا برای اولین بار توسط امریکو -
سوجی کشف و بنام دنیای جدید مسمی گردید
بعدا این خطه توسط انگلستان تسخیر شد
و مدت ها بران حکومت کرد . تا اینکه درسال
۱۷۷۶ جارج واشنگتن بانی امریکا ی امروز
آزادی آنرا حاصل و بیعت يك کشور مستقل
شناخته شد . امریکا يك کشور به تمام معنی
دیموکراسی بوده واز جمله احزاب آن ، حزب
دیموکرات و جمهوری خواهان از چندین سال
باینطرف زمام قدرت را بدست دارند .

امریکا دارای مجلس نمایندگان و سنسنا
میشود و اعضای آن توسط مردم انتخاب میشوند
رئیس جمهور برای یکدوره ششساله توسط
آرای عامه تعیین میشود .

معارف و مذهب :

در امریکا تعداد زیاد مکاتب ، پوهنتون
ها ، به سویه های عالی و متوسطه بقرض
گسترش معارف تاسیس شده است فعلا در
حدود ۶۲ ملیون متعلم در مکاتب آن شامل
فراگرفتن درس اند ، و انواع مذاهب درین
کشور رایج بوده و عبادت آزاد میباشد .
مذهب رسمی آنها عیسوی بوده و اکثریت
بیشتر آن بزبان انگلیسی که لسان رسمی
آنکشور است ، تکلم میکنند .

منابع طبیعی امریکا از حیث تنوع و وفور
بسیار قابل توجه میباشد . ارزش منابع
امریکا تا حدی مرهون پیشرفت های علمی و فنی
سایر سر زمین هاست . درین کشور برای
هر فرد پنج ونیم جریب زمین می رسند
از حیث داشتن کشتزارها و مراتع زراعتی بعد
از استرالیا بدرجه دوم قرار میگیرد . امریکا
تقریبا يك بر پنج مجموع مساحت جنگلهای
جهان را داراست . با آنها این کشور يك
قسمت زیاد احتیاج چوب خود را از طریق
کانادا ، مرفوع میسازد . از نگاه معادن ایالات
متحده يك کشور درجه اول درجهان احراز
موقعیت نموده است . امریکا از لحاظ ذغال
سنگ دو بر پنج حصه آنرا از نوع مرغوب
درا میباشد . نفت آن يك بر چهار ذخایر نفت
جهان است . این کشور بیش از نیم کل
محصول نفت جهان را تولید میکند . بر علاوه
امریکا گاز طبیعی ، مواد خام ، آهن ، فولاد
یوکسیت ، لومبتویم ، مس ، سرب ، نیکل
طلا ، نقره فسفات و غیره مواد معدنی را

ایران

از شهر های عمده آن اصفهان ، تهران ، شیراز ، آبادان را میتوان نام برد .

منابع و صنعت :

ایران چنبار مین کشور مستحصل پترول و دومین صادر کننده آن در جهان میباشد پترول مهمترین منبع اسعار خارجی و عایدات دولت بشمار میرود .

در سال ۱۹۷۵ يك موافقتنامه هشت ساله را با ایالات متحده امریکا در مورد فرلز داد خریداری ۳۵ بیلیون ڈالر ستا مان آلات و تمیم پلاق پنج ساله انكشافی واعمار هشت دستگاہ هستری را امضاء نمود پیده وار معدنی آن عبارت از کرومیت ، مس ، آهن ، سرب ، منگنیز ، نیکل ، سلفر ، زغال و فیروزه است ، ایران اولین فابریکه ذوب آهن داشته كه اتحاد شوروی در اصفهان بكار انداخت كه در راه صنعتی ساختن کشور نقش مهم دارد .

گندم ، جو ، جواری ، میوهجات ، تنباكو ، آبریشم ، نیشكر ، پنبه از جمله محصولات عمده آن به حساب میاید .

تاریخ و طرز حکومت :

ایران نام رسمی کشور بوده در حالیکه قبلا بنام فارس یاد میشد . ایرانی ها در قرن دوم قبل از میلاد از شرق انجا مهاجرت کردند و عمر ما متشکل بودند از نژاد هلی بنده بر اروپائو اریزها ، مادها ، فاس ها و گروپ های متعدد دیگر .

اعلیحضرت محمد رضا شاه پادشاه ایران

مساحت ۶۳۶۳۶۳ میل مربع ، نفوس آن بیش از ۳۲ ملیون ، مرکز آن تهران و پول واحد آن ریال میباشد .

ایران کشور پهت كه قسمت بیشتر آنرا كوهستانی باشد و ارتفاع احاطه نموده است سوا حل آن به بحیره كسپین خلیج فارس و خلیج عمان ، پیوسته میگردد همسایه های آن افغانستان اتحاد شوروی - عراق ، باكستان و تركیه میباشد .

۴۵ درصد از زمین های آنرا صحرا های بزرگ نمك زار احاطه کرده و يك قسمت آن دارای جنگلات نیز میباشد .

د افغانستان کالنی

د ۵۳۸ قبل از میلاد سپروس کبیر **بشپړلی** عساکر شوروی وانگلیس در سال ۱۹۴۱ یکجا نمودن مادها و فارسی ها امپراتوری وسیع فارس را با بدست آوردن سر زمین های ابلجون و یو رشیدم تشکیل داد . داریوش اول در ۵۸۰ قبل از میلاد بالای یونان حمله نموده و در سلامیس آناشکست داد بعدا سکندر کبیر داریوش سوم را در ۳۳۳ قبل از میلاد از سر زمینهای آنجاخارج ساخت .

عرب ها دین اسلام را در قرن هفتم به این کشور انتشار دادند و تادمیت های زیادی خلفای اسلام آنرا تحت تسلط خود داشتند مغول ها در ۱۲۵۰ ایران را مورد تاخت و تاز قرار ددند و تیمور لنگ در ۱۳۷۰ آنرا تصرف نمودتا اینکه بعداز سقوط خاندان مغول در ۱۵۰۵ فارس بحدث یک کشور شاهی بچیان آمده در ۱۹۰۶ قانون اساسی ایران تدوین شد که تمام اختیارات به شاه تعلق گرفت نظر به قانون اساسی هیات مقننه آن مرکب بود از مجلس ملی که اعضای آن برای ۴ سال و مجلس سنا که از ۳۰ الی ۶۰ نفر اعضای آن ذریعه مردم و متبانی آن توسط شاه انتصاب میشود در ایران یک حزب قانونی اعلام شده است .

عساکر شوروی وانگلیس در سال ۱۹۴۱ نای ایران حمله نموده و آنرا تصرف نمودند اما بعدا ایران را ترک نموده در سال ۱۹۵۱ ایران به اساس فیصله **سولیس ملی** تمام صنایع تیل را ملی اعلام نمود و کمپنی ایسران و انگلیس تصفیه خانه نفت خود را مسدود نمودند .

شاه ایران موافقتنامه را با کنسرسیوم نفت در سال ۱۹۵۴ با کشور های انگلستان ، امریکا ، هالند ، فرانسه به امضاء رسانید در سال ۱۹۷۳ یک موافقتنامه جدید تمام اختیارات تیل را در قلمرو ایران **بمورد آن تفویض نمود** .

ز ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۴ روابط بین ایران و عراق بر سر مسئله شط العرب تیره گردیده بود که درین اواخر درمنا سببات آنها بهبودی قابل ملاحظه حاصل شده است ایران عضو ملل متحد است .

مذهب و معارف :

ایران یک کشور اسلامی بوده تعلیم و تربیه در آنجا مجانی و اجباریست در آن کشور هفت دانشگاه انستیتوت ها و مکاتب عالی موجود است .

زبان رسمی کشور فارسی است .

عراق

مساحت ۱۷۲۰۰۰۰ میل مربع . نفوس آن ۱۲۰۰۰۰۰ و ۱۱ میلیون ، مرکز آن بغداد و پول رایج آن دینار میباشد .

عراق از جمله کشورهای عربی و دارای رژیم جمهوری اسلامی است . این کشور با عمانک ترکیه ، ایران ، عربستان سعودی

نباغلی احمد حسن البکر رئیس جمهور عراق

کلتور و فرهنگ آن به شمار میرود .
کلتور دوره مومری به درسه هزار سال
قبل از میلاد از اینجا به گویت ، مصر و یونان
سرایت نمود درحرب عمومی اول جامعه ملل
عراق در تحت چایه انگلیس بر آورد . بعلا در
۱۹۳۲ عراق بحیث یک دولت خود مختار
شناخته شد .

امیر فیصل که بعدا شاه حجاز گردید به
اساس یک ریفراندوم در ۱۹۳۲ حکمروا آنجا
گردید .

فیصل شاه عراق در ۱۴ جولای ۱۹۵۸
توسط کودتای که برعبری جنرال عبدالکریم
قاسم زهنشائی میشد کشته شد .
وبعد از آن تاریخ عراق رژیم جمهوری را
اعلام وبه اتحادیه کشور های عربی داخل
گردید وجنرال کریم قاسم بحیث صدراعظم
دولت جمهوری رویکار آمد .

بعد از یک سلسله کودتا های که در آنجا
انجام شد جنرال احمد حسن البکر یکی از
اعضای حزب بعث در ۱۷ جولای ۱۹۶۸ زمام
امر را بدست گرفت . در سال ۱۹۶۷ عراق
بواسط سپاهمی خود را نسبت بشیمیائی و طرف
داری ایرویکه از اسرائیل در جنگهای شش روزه
عرب و اسرائیل بل ایویکا قطع نمود . دو
کشور ایران و عراق در مورد مسائل سرحدی
بجایک سلسله مناقشات روبرو گردیدند که
لیخ کشفکش ها تا سال ۱۹۷۵ دوام کید اما
بعلا هبودی قابل ملاحظه در روابط جانبین
رویا شد .

ازدن ، گویت ، وسوزیه همسرحد میباشد .
آب وهوای آن منقیر بوده اراضی آن عموما
هموار ومسطح میباشد .

منابع وصنعت :

حاصلات مهم آق گندیم ، چو ، بونج ، ایزن
پنجه حیباغند در قسمت شمالداین کشور
تربیه گوسفند انگشاف نمودن بشم وبوست
آن سالانه بخارج صادر میشود .
عراق بششمین کشور مستحصل بطارول
در جهان است که در سال ۱۹۷۲ تمام شرکت
های غربی ، راکه کنترول نفت عراق را بدست
دشمنند ملی اعلام نمود عایدات نفت این کشور
در سال ۱۹۷۴ بالغ به ۷۰۵۵۰۰۰۰۰ الیون دالسر
تجهیز میشد .
تاریخ و طرز حکومت
نمدن کنلا حواتی دجله بوخاست از کهن ترین
نمدن ها بوده و شهر های بابل ونینوا مهد

معارف و مذهب :

تعلیمات ابتدائی در عراق رایگان و اجباری است ۷۵ فیصد مردم به عربی ۲۵ فیصد کردی تکلم میکنند مردمان آن پیرو دین اسلام اند یکتعداد قلیل عیسویان هم در آنجا زندگی میکنند .

عراق با قبایل شمالی کردها تا مدتی دچار مشکلات داخلی گردید بالاخره در ۱۹۷۰ این مناقشات خاتمه یافت در ۱۹۷۵ بار دیگر موضوع کردها سرزبان هافتاد اما با مداخله یک تعداد از کشورهای عربی این مساله خاموش گذاشته شد .

ایرلیند

تاریخ و طرز حکومت :

سلطنتیک ها در قرن چهارم قبل از میلاد ایرلیند را فتح کردند انگلیس ها دامنه تسلط خود را در قرن ۱۲ به این سر زمین کشاندند و برای هفت صد سال در آنجا بنام انکلو - ایریش حکمرانی داشتند .

تاسیس یک ایالت آزاد ایرلیند بر سه حیث اتحادیه انگلیس در یازدهم دسامبر ۱۹۲۲ به اساس موافقتنامه با ایرلیند شمالی امضاء و در ۱۲ دسامبر ۱۹۵۲ بمیان آمد .

قانون اساسی جدید آنکشور در ۲۹ دسامبر ۱۹۳۷ تدوین و کشور ایرلیند رویکار شد . در دسامبر ۱۹۴۸ بحیث یک کشور جمهوری اعلام شد در ۱۹۴۹ پارلمان برتانیه آنرا برسمیت شناخته و از ممالک کامنولیت خارج شد . اولین رئیس جمهور آن ویلم تی کوسگریف نام داشت .

پارلمان آن متشکل از ۱۴۴ عضو و مجلس سنا آن دارای ۶۶ عضو میباشد که یازده عضو آن توسط صدرا عظم تعیین میشود .

دولت ایرلیند خودستار اتحادیه دوایرلیند بوده و به صلح احترام میگذارد و با انگلستان

مساحت ۷۰۶۷۰۰ میل مربع ، نفوس آن بیشتر از سه ملیون ، مرکز آن شهر دبلین و پول رایج آن پوند ایرلیندی میباشد . جمهوری ایرلیند از جمله کشورهای اروپائی در کنار بحر اطلانتیک قرار دارد از انگلستان توسط بحیره ایرلیند شرقاً مجزا شده یک برشمش حصص شمالی آن مربوط بدولت انگلیس است .

قسمت بیشتر کشور را جلگه های وسیع و تپه های هموار و کوهها احاطه نموده است.

منابع و صنعت :

۲۸ فیصد نفوس کشور به زراعت اشغال دارند . ماهی گیری و جنگلداری نیز در ایرلیند انگشاف نموده است .

حاصلات زراعتی آن کپالو ، گندم ، جودز نیشکر ، میوه و سبزیجات میباشد ۴۳ فیصد صادرات آنرا مواد غذایی و صدور حیوانات تشکیل میدهد صنایع آن در ۷۴ - ۱۹۷۲ انگشاف قابل وصف نمود سامان آلات کیمیاوی سمنت ، منسوجات ، عراده جات ، ماشین آلات غیر برقی کمپیوتر و غیره را تولید میکنند .

معرفی کشورهای جهان

یکجادر مقابل تروریست ها به مجادله میپردازد ۴ فیصد مردم آن پروتستانت میباشند .
روی این منظور در ۱۹۷۴ موافقتنامه نیز در
زمینه بعمل آمده است .
تعلیمات ابتدائی در کشور مجانی و اجباری
است تمام روزنامه ها در آیرلند به زبان
مذهب آنها رومن کاتو لیک بوده و ۹۸
است تمام روزنامه ها در ایرلیند به زبان
فیصد نفوس آن به این مذهب گرویده اند
انگلیسی نشر میشود .

ایتالیا

مساحت ۱۱۶ر۳۰۳ میل مربع ، نفوس آن
بیشتر از ۵۵ ملیون ، مرکز آن روم و پبول
رابع کشور لیره میباشد .
جمہوریت ایتالیا در قاره اروپا شکل موزه
مانندی را بخود گرفته بطرف جنوب شرق
الپ در بین بحیره مدیترانه قرار دارد .
ایتالیا دارای طول ۷۰۰ میل و عرض کمتر
از ۲۲۰ میل میباشد .
سلسلی بزرگترین جزیره آن بوده دارای
سلسلی میوه ستروس ، گندم ، انگور ،
و این ، سلفر و نمک را استحصال و تولید
مینماید .

ساردینا

ساردینا در مدیترانه قرار داشته و وسعت آن بیشتر
از ۹ هزار میل مربع است کوه های آن مملو
از معدنیات زغال سنگ ، سرب ، جست ،
ومس میباشد . انگور ، زیتون ، تنباکو ، و
کچالو از حاصلات عمده آن بشمار میرود .
دیگر از جزایر مهم آن البا و کاپسری
میباشد .
منابع و صنعت :

ایتالیا يك کشور های مدرن صنعتی
بعد از جنگ عمومی دوم به شمار میاید اما
بحران تیل در سال ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ صدمات
بسیار نا پذیر بر حیات اقتصادی این کشور
وارد کرد . و کمک های غرب به این کشور
صدمه دیده تانهازه درد آن را التیام بخشید
اما انقلاب سیون تا سال ۱۹۷۶ در آنکشوردوام
کرد . از حاصلات عمده آن انگور ، زیتون ،
میوه جات ستروس ، سبزیجات ، گندم ،
برنج ، سنگهای متلون و ارونا را میتوان نام
برد .

وماشین، ماشین های تیپ ، تایپ رایتر، بوت ، منسوجات و مواد کیمیاوی را تولید و استحصال مینماید .
تاریخ و طرز حکومت :

تجزیه ایتالیا بعد از سقوط امپراتوری رومن ها آغاز شد . ایتالیا در ۱۱ فبروری ۱۹۲۹ شهر واتیکان مرکز پاپ را بحیثت شهر آزاد اعلام نموده و آنرا برسمیت شناخت فاشیسم در سال ۱۹۱۹ که رهبری آنسرا موسولینی بعهده داشت در ایتالیا سرایت نمود . موسولینی باحیثه داخل جنگ شده و آنرا متصرف گردید . فیصله های جامعه ملل را زیر پا گذاشته و با محور برلین و توکیو داخل محاربه شد .

به کمک فرانسه بالای هسپانیه عسکر اعزام نمود و با جرمنی در جنگ دوم معارف و مذهب :
مذهب مردم رومن کاتولیک میباشد ، ایتالیا دارای ۳۰ پوهنتون ایالتی ، ۲۴ انستیتوت و مکاتب عالی است ، که بلونا از پوهنتون های مشهور آن به شمار میرود .
درین کشور تعلیمات مجانی بوده و از سن ۶ الی ۱۴ سالگی اجباری میباشد .

ساحل عاج

مساحت ۱۲۴۵۰۳ مربع میل ، نفوس آن شش و نیم میلیون ، مرکز آن ابی جان و بول رایج آن فرانک میباشد .
ساحل عاج یکی از متصرفات فرانسه در افریقای جنوبی بشمار میرود .
توسط کشور های لایبیریا ، گینی ، مالی و لتای علیا و گانا احاطه شده است ، زراعت و ماهی گیری در آن جایشه مردم را تشکیل میدهد . نود فیصد مردم آن به ماهی گیری اشتغال دارند .
صادرات مهم آن قهوه ، ککاو ، رابر ، کبله ، ینبه و برنج میباشد ، ۱۲ فیصد مردم آن کاتولیک و پروتستانت و ۲۳ فیصد آن مسلمان میباشد . زبان رسمی آنها فرانسوی است .

جمیکا

مساحت ۴۱۱ هزار ۴۱۱ مربع میل ، نفوس آن بیش از دو میلیون ، مرکز آن شهر کینگستون و بول رایج آن دالر می باشد .

جمیکا یک کشور کوهستانی در بحیره کارابین می باشد که ۹۰ میل بطرف جنوب کیوبا موقعیت دارد . جمیکا را کولمبوس کشف نمود ، و توسط هسپانوی ها فتح شد و در ۱۶۵۵ توسط انگلیسی ها اشغال گردید . این کشور در ۶ - آگست ۱۹۶۲ استقلال خود را از بریتانیه بدست آورد .

صادرات مهم آن بو گسیت ، فولاد ، نسک ، قهوه ، کاکائو ، میوه ، چای می باشد .

جاپان

هوکی دو ، کیوشو ، و شیکوکو می باشد این کشور در شمال یاسفیک از اتحاد شوروی و کوریا توسط بحیره جاپان و از جمهوری مردم چین در یمنه بحر چین مجزا شده است .

کوه های مرتفع سیفالین در شمال این جزیره افتاده و تاجزیره هوکی دو امتداد دارد . کوی یکی از بندر گاه های مهم بحری جاپان بدرجه سوم درجه چهارم دارد . دیگر از بندر های مشهور آن یوکوهاما و اوساکا می باشد . توکیو مرکز جاپان از نگاه نفوس بدرجه دوم درجهان قرار میگیرد .

منابع و صنعت :

قسمت بیشتر زمین های جاپان برای کشت و زرع برنج مساعد است . حاصلات عمده آن کنیم ، جوازی ، کچالو ، تنباکو ، سیب ، انگور ، آلو ، غیره بوده و دارای معادن طلا ، نقره ، مس ، چسب ، سرب ، زغال سنگ ، سلفر ، نیک و نفت می باشد .

صنایع آهن و فولاد آن فوق العاده درجالت انکشاف می باشد . و سایر ترانسپورتی ،

اعلیحضرت هیروهیتو امپراطور جاپان

مساحت ۳۷۴ هزار ۱۴۲ مربع میل ، نفوس آن ۱۱۱ میلیون می باشد مرکز آن توکیو و بول رایج آن ین می باشد .

جاپان متشکل از چهار جزیره ، نامیو ،

افغانستان گائیتی

سامان آلات ماشینی و برقی منسوجات **گائیتی** نخی و ابریشمی کود کیمیاوی و غیره راسالانه به مقدار زیاد صادر میکنند .
جایان سالانه در تولیدات موتر بعد از امریکا بدرجه دوم درجهان قرار میگردد .
سالانه بیش از هفت ملیون موتر ازین کشور صادر میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

به اساس اساطیر جاپانی ها امپراتوری جیمسو جاپان تو سطر امپراتوری جیمسو ۶۶۰ قبل از میلاد پی ریزی شد . قدرت سیاسی در آنکشور بدست دیکتاتوران نظامی تابعد امپراتور مابینجی ۱۸۶۸ بود ، هالندو پرتگال در قرن ۱۷ و ۱۸ باجاپان تجارت داشتند . جاپان در ۱۸۹۵ باچین داخل جنگ شد و تایوان را بدست آورد بعدا جاپان با روسیه به جنگ پرداخت و جزیره سخالین از قید آن برآمد . و به چین داده شد جاپان بندر شانگو نگ را در جنگ عمومی اول از تسلط جرمنی خارج ساخت و توسط جامعه ملل جزیره پاسفیک آنرا به تصرف خود آورد ، جاپان بعد از تشخیص مانچوریا بر بندر پرل هاربر در هفتم دسامبر ۱۹۴۱ حمله نمود .

در ۱۴ - آگست ۱۹۴۵ تسلیم بلا شرط را با امریکا امضاء نمود . در جاپان امپراتور حیثیت روحانی داشته و قابل پرستش و احترام میباشد . مجلس شورای ملی آنکشور دارای ۲۵۲ عضو بوده و برای شش سال انتخاب میشود . مجلس نمایندگان دارای ۴۹۱ عضو

بوده و اعضای آن برای مدت چار سال اجرای وظیفه میکنند .
امپراتور جاپان هیرو هیتو نام داشته و در ۲۹ اپریل سال ۱۹۰۱ تولد شده است .
وز ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ تا امروز زمام امور را در آنکشور بدست دارد . ولیعهد جاپان آکی هیتو است .

امریکا و ۴۸ کشور دیگر غربی معاهده صلح را در ۲۵ دسامبر سال ۱۹۵۲ در سان فرانسیکو باجاپان امضاء نمودند .
که به این اساس چار جزیره از قید تصرف آن خارج ساخته شد . بعدا جاپان با اتحاد شوروی ، هند ، چین موافقتنامه های جداگانه را امضاء نمود . جاپان در دسامبر ۱۹۶۵ با کوزوا موافقه کردند ، نامناسبیات سیاسی را دوباره بر قرار سازند .

امریکا در ۱۹۶۸ فیصله کرد که کنترل جزیره بونین و لکاتو اوکینا وا را در ۱۹۷۲ ریوکیو و دایتو را دوباره به جاپان مسترد نماید ، به امریکا اجازه داده شد از جزیره اوکیناوا بدست پایگاه نظامی بسازد .

معرف و مذهب

مذهب اساسی آنها بودایسم و فرقه مختلف است در جاپان یکصد هزار معبد شانگوش ، شش صد هزار معبد بودائی وجود دارند .
تعلیم تا ۹ سالگی در جاپان اجباری میباشد در حدود ۴۶۵ فاکولته و ۵۰۰ مکاتب عالی در کشور کشایش یافته است .

کوریای جنوبی

کوریای جنوبی بزمین وسیع کوهستانی بوده بین بحر زرد و بحر جاپان موقعیت دارد کوریای جنوبی کشور زراعتی بوده برنج جو گندم، تنباکو در آنجا زرع میشود صنایع آن عبارتند از نساجی و تنگستن که برای ساختمان گروه های برق آزان استفاده میگردد. آهن زار، شیشه و پلاستیک است این کشور آزادی خود را در می ۱۹۴۸ بدست آورد رژیم کمپوزیتی در آن کشور در آگست سال ۱۹۴۸ مستقر گردید.

مذهب مردم آن تحسوی، بودیزم و غیره میباشد تعلیمات در کوریای جنوبی تا ده سالگی اجباری و جهانی است یکصد مکانب عالی یوهنخی ها وانستیتوت هادر آنکشور تاسیس گردیده است.

پارک چونگ هی رئیس جمهور جمهوری کوریا مساحت ۳۸۰۳۱ میل مربع، نفوس آن بیش از ۲۳ میلیون، پایتخت آن سیول و پول رایج آن وان میباشد.

کویت

منابع و صنعت :
نفت صادرات عمده کشور را احتوا میکند و بدرجه هفتم در قطار ممالک مستحص بطرول قرار میگیرد. در سال ۱۹۷۵ ده بیون تن بطرول از این کشور بدست آمد که ۱۵ فیصد مجموع تولید نفت جهان را در بر میگردد.

تاریخ و طرز حکومت :
در کویت سلسله الصباح حکمرانی داشتند وانگلیسها تا سال ۱۸۹۹ سیامیت خارجی کویت را بر اساس یک موافقه بدست داشتند

مساحت ۷۰۷۸۰ میل مربع، نفوس آن یک میلیون، مرکز آن شهر کویت، و پول رایج کیتار کویت میباشد. کویت یکی از قلمرو های سابق برتانید در سال ۱۹۶۱ آزاد دی گاهل خود را اعلام نمود این کشور بطرف شمال غرب خلیج فارس و با کشورهای همسایه عربستان سعودی و عراق همسایه است. شهر کویت بندر گاه بزرگ بحری و تجاری آنکشور بحساب میآید.

تا اینکه در سال ۱۹۶۱ کویت آزادی کامل **معارف و مذهب** :

خود را حاصل و بجا معه عرب داخل شد در ۱۹۶۳ بحیث عضو ملل متحد قبول گردید .
امیر الصباح السالم الصباح در ۲۷ نوامبر ۱۹۶۵ بحیث امیر آنجا مقرر شد .
در کویت مبالغ هنگفت برای خدمات اجتماعی در راه تعلیم و تربیه و وقایه صحت مردم سالانه مجانی بمصرف میرسد تمام مکاتب مجانی تدریس میشود دارای مکاتب ابتدائی ، ثانوی و عالی بشمول پوهنتون میباشد . مذ هب رسمی آنها اسلام و لسان آن عربی است .

لاؤس

مساحت ۹۱۴۲۸ میل مربع . نفوس آن ۲۳۰۰۰۰ ، مرکز آن وینتیان ، پول رایج آن کیپ میباشد .
ها و محافظه کاران چهره سیاست آنکشور را تغییر داده وبه موافقتنامه سال ۱۹۵۴ صدمه وارد کرد .

لاؤس یکی از کشور های جمهوری جنوب شرق آسیا بوده و جز متصرفات فرانسه در هند و چین میباشد .
این کشور با جمهوری مردم چین ، ویتنام کمبودیا ، تایلند ، و برما همسرحد است کشور کوهستانی و پر جنگل بوده و محاط به خشکه میباشد .
همچنان این کشور مجبور گردید تا در بین دو گروه پنتلا وها در شمال کشور که سوم حصه لاوس را اشغال نموده بودند بسرکردگی شهبزاده سوپا ناو نک و گروه راستی هاوی طرف ها حد وسط را انتخاب کند .
سه گروه مخالف در جون ۱۹۲۶ حکومت ائتلافی را توسط شهبزاده سوانا فوما تشکیل دادند .

لاؤس در سال ۱۸۹۳ جز متصرفات فرانسه گردیده وبه حیث یکی از اعضای اتحادیه هندو چین در ۱۸۹۹ شناخته شد .
در ۱۹۴۰ که جنبش های آزادی خواهی و ملیت پرستی در آنکشور رونما گردید پادشاه آنکشور در ۱۹۴۷ دولت شاهی و حکومت قانونی آنرا تحت سلسله لوانگ پرابانک بنیان گذاری کرد .
در کفرانس ۱۴ کشور منعقده جینسوا بی طرفی و آزادی لاوس تأیید گردید .
در ۱۹۷۰ قوای سو سیاست هاقسمت های مرکز و جنوب شرقی لاوس را متصرف شدند .

در ۱۹۷۳ با اعلام آتش بس بین دو گروه پنتلا وها و بیطرف ها به اساس یک موافقتنامه بمیان آمد و هر دو طرف متخاصم یک حکومت ائتلافی را رویکار کردند .
در حکومت ائتلافی شهبزاده سوانا فوما مخالفت بین گروه های بیطرف سوسیالیست لاوس طی موافقتنامه با فرانسه در ۱۹ جولای ۱۹۴۹ بکلی آزاد گردید . رونماشدن مخالفت بین گروه های بیطرف سوسیالیست

بحیث صدرا عظم و سواناونگ بحیث رئیس
جمهور در اپریل ۱۹۷۴ تعیین شدند .
شیزاده سوا نافوما بعد از می ۱۹۷۵ به
عساکر حکومتی هدایت داد تا به حنک خاتم
داده و عساکر پنتلاوما کنترل اصلی آنجا را

لبنان

الیاس سرکیس رئیس جمهور لبنان

مساحت ۱۰۵۰۱۵ میل مربع ، نفوس آن
۲۷۸۰۰۰۰ ، مرکز آن بیروت و پول رایج
آن پوند لبنانی میباشد .

جمهوریت لبنان در جنوب غرب آسیا
در ساحل مدیترانه به طول
۱۲۰ میل و عرض ۳۰ تا ۳۵ میل ساحه را
اشغال نموده است از طرف جنوب به اسرائیل
از جانب شرق و شمال به سوریه ارتباط
دارد .

منابع و صنعت
تجارت ۳ درصد حصه پیشه‌میزم این کشور
را احتوال میکند از حاصلات مهم آن مسیبه
میوه جات پستروسو ، زیتون ، تنباکو
انگور ، سبزیجات را میتوان نام برد صنایع
نساجی ، بهمنند ، چرم ، در حال تقویه است
لبنان حشمت یک ایالت مرکز را در جمله
کشور های عربی داشته تمام سرمایه گذاری
خصوصی و انفرادی برای تقویه اقتصاد در
آنجا صورت میگیرد .

تاریخ و طرز حکومت :

لبنان از جمله پنج قلمری امپراتوری ترکیه
بشمار میرفت که بعدا با سوریه یکجا شد
و در ۱۹۲۰ بحیث کشور آزاد در آمد . از
۱۹۳۰ الی ۱۹۴۱ تحت قیمومت فرانسه آمد
و در ۱۹۴۶ عساکر فرانسوی خاک آن کشور
را ترک گفتند .

به اساس یک شورش داخلی در لبنان
که بعمل آمد نظریه تقاضای حکومت لبنان
از بیکا عساکر بحری خود را به آنجا گسیل داشت
که بعد از خافوش شدن طغیان در اکتوبر
۱۹۵۸ - عساکر امریکائی خاک آن کشور را
ترک کرد .

در ۲۸ دسامبر ۱۹۶۸ هیلې کویتر هسای اسرائیلی میدان هوایی بیروت را مورد حمله قرار داده ، یکمده طیارات را از بین برده و خسارات مالی زیاد به میدان هوایی رسانید سرحدات جنوبی لبنان به بهانه عقب رانی فلسطینیان مورد تاخت نازاسرائیل قرار گرفت در جنگهای که در سال ۱۹۷۵ - ۱۹۷۶ بین گروههای فلازیست ها از یکطرف و فلسطینی ها و جیبی ها از جانب دیگر صورت گرفت در حدود ۴۰ هزار نفر بقتل رسیده و بلیون ها دالر خساره مالی به این کشور رسید با اینکه در سال ۱۹۷۶ به کمک عرب وارسال عساکر نظامی دامنه مخلصمانه از لبنان کوتاه شد اما زرد خورد های پراکنده گاهی اوضاع را در بعضی نواحی کشور مختل و وسیع در آنجا مکالمه میشود .

معارف و مذهب :

نصف نفوس کشور را عیسویان تشکیل میدهد و متباقی آن مسلمان اند در حدود هشت پوهنتون و یکمده زیاد پوهنخی ها و انستیتوت در بیروت تاسیس شده است . لسان رسمی عربی بوده فرانسوی و انگلیسی هم بصورت وسیع در آنجا مکالمه میشود .

لایبیریا

تاریخ و طرز حکومت :
لایبیریا در ۱۸۲۲ توسط کاشفین امریکائی کشف گردید . و در ۲۶ جولای ۱۸۴۷ بحیث یک کشور جمهوری عرض اندام نمود . رئیس جمهور آن نظر به قانون کشور برای دومراتبه مدت هشت سال انتخاب میشود .

۱۸ عضو سنا برای ۴ سال انتخاب شده و اولین رئیس جمهور آن فیاس تو بمان نام داشت .

مذهب و معارف :

تقریباً ۱۲ فیصد مردم عیسوی و ۲۰ فیصد آنها مسلمان و متباقی از مذاهب مختلف

مساحت ۴۳۰۰۰ میل مربع، نفوس آن بیشتر از یکنیم ملیون ، مرکز آن مونرویا و پول رایج آن دالر میباشد .
جمهوریت لایبیریا در غرب افریقا واقع بوده و باکشور های سیرالیون ، گینی ، ساحل عاج و ساحل اتلانتیک متصل میباشد .

صنعت و منابع :

آهن ، خام و رابر ، از جمله حاصلات عمده آن میباشد الماس و طلا نیز در اینجا مورد استخراج قرار گرفته است . از حاصلات دیگر میتوان از قهوه ، تنباکو ، شکر ، برنج ، کاکاو نام برد .

معرفی کشور های جهان

تشکیل یافته اند. لایبریا دارای ۱۲۰ کتابخانه است. و ثانوی و یک پوهنتون دارد. مکتب عالی میباشد. زبان رسمی آنها انگلیسی

لیبیا

در سال های اخیر این کشور را در جمله سالک میباشند. بطور کلی در این کشور زندگی مردم آنها را به کمال مطلوب رسانیده است. از سال ۱۹۶۷ به بعد چندین باب مکتب شفا خانه ، مراکز خدمات اجتماعی و سرکهای شمیری و بندها و مستیشن های برق احداث گردید. خدمات و خدمات صحی در این کشور مجانی میباشد.

لیبیا کشور زراعتی بوده و حاصلات عمده آن عبارت از زیتون ، لیمو ، بادام ، انجیر ، انکور ، تنباکو و غیره میباشد همچنان صنعت قالین ، اشیای چرمی و غیره در اینجا پیشرفت نموده است ، در سال ۱۹۷۳ کمیته مردمی کنترل تمام فابریکات را بشمول زادیو و تلویزیون شفا خانه ها و فارم های زراعتی مجلس تصویب دولت بدست گرفته .

تاریخ و طرز حکومت :

لیبیا چندین سال تحت تسلط کبار تازیان رومن ها و ترکها و پانژاوی ها بسر برده تا اینکه در ۱۹۱۱ لاجرم عمومی در اینجا تریپولی و سایر نیکات تحت تسلط برتانه و فلیضیا زیر اثر فرانسو در آمد . بر تانیه در سال ۱۹۴۹ امیر محمد ادریس ال سوفاسی را بحیثیت پسر نیکا بر سر تاجت .

لیبیا در ۱۹۴۹ از طرف بلل متحد بحیث

معمراقذافی رئیس شورای انقلابی لیبیا

مساحت ۶۷۹۰۵۳۶ میل مربع نفوس آن بیشتر از دو میلیون ، مرکز آن تریپولی و پول رایج آن دینار لیبائی میباشد . لیبیا یکی از کشورهای جمهوری عرب بوده و متشکل است از ده ایالت در قاره و تریپولی لیبائی قدیم بسیار نیکا و فلیضیا و لیبیا در ساحل شمالی آفریقا افتاده و اطراف آنرا بحیره مدیترانه ، مصر ، سوئدان ، چاد ، تونس ، الجزایر و تونس احاطه نموده است .

منابع و صنعت -

حاصلات سرشار چاهای نفت شمال لیبیا

یک کشور خود مختار شناخته شد . در دوم جنوری ۱۹۵۲ قانون اساسی آنکشور لیبیا را بحیث شاهای مشروطه اعلام نمود و امیر بحیث پادشاه آنجا احراز قدرت نمود . در سپتامبر ۱۹۶۹ کرنیل معمر القذافی با

براه انداختن انقلاب گلیم رژیم شاهی را از کشور برچیده و جمهوریت عربی لیبیا را اعلام نمود . در آگست ۱۹۷۲ مصر و لیبیا همبستگی و یکجا شدن کامل خود را پیش گرفتند . اما این اتحادیه توسط جمهوریت عربی مصر منحل

معارف و مذهب :

مردم آنجا مسلمان بوده و عموماً پیرو دین مقدس اسلام میباشند . لیبیا دارای دو پوهنتون بزرگ میباشد .

لوکسمبورگ

مساحت ۹۹۹ میل مربع ، نفوس آن بیش از سه صد هزار مرکز آن لوکسمبورگ . پول رایج آن فرانک لوکسمبورگ میباشد . لوکسمبورگ کشوری است در قاره اروپا متصل به جرمنی ، بلجیم و فرانسه . کشور کوچک زراعتی بوده ، حاصلات مهم آن جو ، گندم و کچالو میباشد ، این کشور در زمان بزرگندی های هسپانیا تاسیس شد در حزب دوم توسط آلمان اشغال گردید . لوکسمبورگ عضو ملل متحد ، ناتو و اتحادیه اروپا است اضافه تر نفوس آن رومن کاتولیک بوده و لسان مردم فرانسوی و جرمنی میباشد .

مدغاسکر

مساحت ۵۰۳۰۳۵ میل مربع ، نفوس آن بیش از هفت نیم میلیون ، مرکز آن تاناناریو و پول رایج آن فرانک ملغاسی است . مدغاسکر یکی از کشورهای جنوب شرق ساحل افریقا است . نام اصلی این سرزمین و نام این جزیره قبلاً ملغاسی بود که بعد از ۱۹۷۵ به نام جمهوریت دیموکراتیک مدغاسکر

مالاوی

مساحت ۴۵۷۴۷ میل مربع ، نفوس آن پنج میلیون ، مرکز آن لیلانگو و پول رایج

معرفی کشورهای جهان

آن گواچه میباشد .
این کشور در جنوب شرق افریقا موقعیت دارد . کره‌های بلند و جنگلات مناظر طبیعی دلفریب را برای کشور بخشیده است در ۱۸۹۱ بحیث قلمرو برتانیه بنام نیاسالند تاسیس شد در ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۳ عضو فدراسیون رودیشیا و نیاسالند گردیده و در ۱۹۶۴ آزادی خود را حاصل و بنام ملاوی مسمی شد .
در ششم جولای ۱۹۶۶ بحیث جمهوری ملاوی اعلام گردید .
۸۵ فیصد نفوس آن زراعت پیشه میباشد چای ، پنبه ، تنباکو و پنبت ۹۰ فیصد صادرات آنرا تشکیل میدهد . این کشور در سال ۱۹۶۹ پوهنتون ملاوی را تاسیس نمود . نفوس آنرا بیشتر افریقای ها تشکیل میدهد .

مالیزیا

مساحت ۱۲۸۳۵۸ میل مربع ، نفوس آن ۱۱۹۳۰۰۰۰ ، مرکز آن کوالالمپور و پول رایج آن رنجیت میباشد .
طریقه ترك مخاصمات این چین و آنکشور به شمار میرفت .

متابع و صنعت :

مالیزیا در جنوب شرق و در قسمت شمالی جزیره بورنیو موقعیت دارد . این کشور ۳۵ فیصد زابر و حلجی جهان را استحصال مینماید .
زابر ، حلجی ، چار تراش ، مواد خام ، آهن از حاصلات مهم آن بشمار میرود . حاصلات زراعتی آن عبارت از برنج ، شکر مریج و غیره بوده صنایع درکشور انکشاف نموده

مالیزیا در سپتمبر سال ۱۹۶۳ از یکجا شدن فدراسیون مالایا ، سنگاپور ، سبائو سارواک تاسیس شد .
صنعت فرنیچر سازی ، سمنت ، صابون سازی و غیره در آنجا مروج میباشد .

مذهب و معارف :

اکثریت مردم مالیزیا مسلمان میباشند . مذهب بودیزم ، هندویزم و عیسوی هم در کشور قانونی اعلام شده است مالائی زبان رسمی آنهاست .
بعد ازین رفتن داکتر سکارنو مالیزیا یا واندو نیز یا در ۱۱ آگست ۱۹۶۶ موافقتنامه عادی شدن روابط سیاسی شانرا به اعضاء رساندند در نیم آگست ۱۹۶۹ موافقتنامه جدائی سنگاپور از مالیزیا اعضاء شد . و این مهمترین

مالی

مساحت ۴۶۴۸۷۳ میل مربع ، نفوس آن بیش از پنج و نیم ملیون ، مرکز آن باماکو و پول رایج آن فرانک مالی میباشد .
مالی یکی از متصرفات سابق فرانسه و در غرب قاره افریقا قرار دارد .
از قرن یازدهم الی پانزدهم این خطه تحت

د افغانستان کالني

قلمرو امپرا توري مالي که وسعت منصرفات آن از جنوب سوردان تا ساحل اتلانتيک امتداد يافته بود قرار داشت . سمبا کو یکی از مراکز بزرگ اسلام به شمار ميرفت .
فدرا سميون مالي در بيست جون ۱۹۶۰ آزادی خود را کامل نمود . سينگال از فدراسيون خارج گرديده . در ۲۰ آگست ۱۹۶۰ بعوض سوردان جمهوريت مالي رويکار شد . در نوامبر ۱۹۶۸ کودتای نظامی به رژيم کرنيل موديبوري پايته .

مالتا

مساحت ۱۴۲ ميل مربع . نفوس آن ۲۷۷۰۴ . مرکز آن ولفینا و پول رايج . آن يوند ميباشد .
مالتا در بحيره مديترانه قرار داشته در ۵۸ ميلي جنوب سسلی و ۱۸۰ ميلي افريقا موقعيت دارد .
مدت ۳۵ قرن فنيقی ها . کارتاژ ها و رومن ها را عرب ها در آنجا حکمرانی داشته .
بعده فرانسوی ها و انگلیسی ها هم این جزيره را تحت تسلط در آورده بودند . در ۲۴ ستمبر ۱۹۶۴ مالتا آزاد گرديد . و به انگلیسی ها اجازه

موريتا نيا

مساحت ۴۱۹۲۲۹ ميل مربع . نفوس آن بيش از يك مليون . مرکز آن نواک چوت و پول رايج آن اوکویا است .
جمهوريت اسلامي موريتا نيا از جمله منصرفات بحری قديم فرانسوی در افريقای غربی ميباشد . موريتا نيا توسط بحرالانتیک

وآهن آن انکشاف مزید نموده است . حاصلات دیگر آن پنبه ، پشم ، منسوجات صابون ، کاغذ ، سمنت ، شیشه و غیره میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

قبل از اشغال هسپا نیا تمدن هند یها در آنجا حکمرانی داشت . بعد از سه قرن هسپانوی ها در آنجا زمام امور را بدست گرفتند . قلمرو این کشور بحالت فعلی زمانی وسعت پیدا کرد که در سال ۱۸۳۶ رژیم جمهوری در آنجا استقرار پیدا نمود . در جنگهای که بین ایالات متحده امریکا و مکسیکو بوقوع پیوست ، ۱۸۴۶ - ۱۸۴۸ این کشور یک قسمت از اراضی شمال را به شمول دیوکراند اژدست داد .

عساکر فرانسوی در سال ۱۸۶۴ برای

معارف و مذهب :

تاسن ۱۵ سالگی تعلیم در مکسیکو اجباری میباشد . پوهنتون شهر مکسیکو ۱۵۵۹ میلادی تاسیس شده از جمله پوهنتون های مشهور آن حساب میشود . هسپا نوی زبان رسمی آنجا میباشد .

بیشتر از مردم آنجا به مذهب رومین - کاتو لیک گرویده اند .

هونا گو

مساحت آن شش صد هکتار ، نفوس آن دو هزارو پنجمصد نفر ، مرکز آن هونا گو و پول رایج آن فرانک میباشد .

از سه طرف کشور پوناگو توسط آبهای

منگولیا

مساحت ۶۰۴۲۴۷ میل مربع ، نفوس آن بیش از یکتیم ملیون ، مرکز آن اولن باتور و پول رایج آن توگریک میباشد .

جمهوریت مردم منگولیا در شمال شرق آسیا قرار دارد . از طرف شمال با سایپریا اژسه جانب دیگر با کشور چین همسر حد

میباشد . قسمت عمده کشور را اراضی مرتفع و جنوب آنرا صحرای گوبی تشکیل نموده است .

منابع و صنعت :

در اواخر ۱۹۷۰ منگولیا از حالت بدوی کوچ نشین خارج شده و تمایل آن بطرف

حيث يك دولت سوسيا لستي منگوليا در ۱۱ جولای ۱۹۲۱ عرض وجود نمود . قانون آن کشور تدوين شد . در منگوليا قدرت اساسی به دست حزب سو سيا لست ميباشد . منگوليا با اتحاد شوروی همسر حد است اين کشور عضو ملل متحد ميباشد .

معارف و مذهب :

در منگوليا يکعده مکاتب ابتدائی ، ثانوی و مسلکی تاسيس شده است . مذهب آنها بوديست لاما يزم ميباشد . خالغا منگول زبان رسمی مردم را تشکيل میدهند .

زراعت و صنعت معطوف گردید . فابریکه های سمنت ، منسوجات و خشت در کشور بعد از ۱۹۲۸ انکشاف نمود . منگوليا سالانه مقدار معتنا به ذغال سنگ مس و حلبی را استخراج مینماید .

تاریخ و طرز حکومت :

منگوليا یکی از کشورهای کهن آسیائی قرن ۱۳ عهد سلاله چنگیز گسب قدرت نمود زمانیکه چین را فتح نمود متوجه عرب شد در زمان انقلاب ۱۹۱۱ چین منگوليا دوباره آزادی خود را بدست آورده و عدا به

مراکش

مینماید .

تاریخ و طرز حکومت :

هسپانوی ها در قرن ۱۹ بريك قسمت مراکش حکومت میکردند . در قرن ۲۰ متباقي خاك های این کشور بدست فرانسویان افتاد . مراکش در ۲ مارچ ۱۹۵۶ بعد از موافقتنامه استرداد سر زمین های مراکش آزاد گردید . طنجه بندر بحری آن واپس در ۱۹۵۶ به مراکش مسترد گردید . بعد از محمد پنجم سلطان آنجا که در ۱۹۶۱ وفات نمود پسر بزرگ آن بنام حسن دوم پادشاه شد . به اساس قانون اساسی سال ۱۹۶۲ مراکش بحیث کشور شاهی مشروطه اعلام گردید .

مراکش عضو ملل متحد و عضو مؤسسه اتحاد افريقا و جامعه عرب بشمار ميرود .

معارف و مذهب :

مکاتب تجارتي و زراعتی در آنکشور تاسس

مساحت ۱۷۱۹۵۲ ميل مربع ، نفوس آن هفده نيم مليون . مرکز آن رباط و بسول رایج آن در هم ميباشد . مراکش کشور شاهی بوده و در شمال غرب افريقا بطول ۸ ميل از يورپ توسط آبنای جبل الطارق مجزا شده است . توسط کشور های الجزایر موريتانيا بحیره مدیترانه ، اتلانتيك احاطه شده است .

باشندگان آنجا متشکل اند از نژاد عرب و بربر ها .

منابع و صنعت :

يك کشور زراعت پیشه و ابتدائی بوده ، حاصلات زراعتی آن عبارت است از جودر ، گندم ، جواری ، وغیره ، مراکش سومین کشور مستحصل فاسفیت در جهان بوده و اولین کشور صادر کننده آنست . این کشور پنج فیصد گوبالت جهان را استخراج و تولید

بودر بحالت مانګمېافه وګستر شهه مېباشه .
پوهنتون بزنگه آډېر شهر رباط موقعیت

موزمبيق

لددد مردم آډ پيرو ټرين اسلام بوده زبان
ترسمي آن ټي عربي مېباشه
غرب افريقا قرار دارد ، توسط کشور های
نازوا نيا ، ملاوی ، زمبا ، روديشيا و افريقای
جنوبی احاطه شده است :

منابع و صنعت :

زراعت پيشه مردم را احتوا کرده ، پنبه
شکر ، چای کشت و صيادر می شود .
زغال سنگ ، بوکسیت ، آهن و مس نيز از
جمله پيداوار معدنی آن به حساب میاید .

تاریخ و طرز حکومت :

در سال ۱۹۷۵ هر تګالی هابه این سرزمین
قدم گذاشتند ، موزمبيق در چين ۱۹۷۵ ميمند
۱۹۷۵ سيلک لجنک مقابل برنگال آواد گرویدند .
موزمبيق در ۱۹۷۶ مس حده خود را باروديشيا
مسلود نمود . نفوس آن متشکل است از مردم بانتو و
مردم جنوب که با زبان وکلجر برنگال خو
گرفته اند . مذهب آنها کاتولیک و مسلمان
نند .

ساموراهاشل رئيس جمهور موزمبيق

مساحت ۳۰۴۲۷۳ ميل مربع ، نفوس آن
بیش از ۹ مليون ، مرکز آن موبوتو و پول
رايج موزمبيق لېکیو دو مېباشه .
جمهوريت موزمبيق مقابل بحر هينو در جنوب

نیپال

وجود دارد . نیپال توسط راه های موتر با
هند و سایر کشور ها از فضا وزمین ارتباط
دارد :

منابع و صنعت :

نیپال غنی از منابع طبیعی و جنگل مېباشه
نیپالنه مقدار زیاد چوت و برنج ، حبوبات

مساحت ۵۴۲۶۶ ميل مربع ، نفوس آن
۱۲۰۵۷۰۰۰۰ ، مرکز کتمندو و پول دايج
آن روپیه است . نیپال يك کشور شاهمی
در دامنه های همالیا است که از طرف شمال
به چین ، جنوب شرق و غرب به هند مېچور
است . هه هه های کوه اراضی حاصل خیز

کندم نباتات طبی را صادر میکند ، ۹۰ فیصد تجارت آنکشور با هند صورت میگیرد . دسامبر ۱۹۶۲ قانون اساسی جدید را پس از مرحله اجرا گذاشت که در آن اساسنامه

ملی را رویکار کرد .
معارف و مذهب :

در نیپال در حدود ۲۴۰۰ مکتب انگلیسی زبان و سا نسکریت وجود دارد . زبان آنجا نیپالی است . بودیزم مذهب میباشد .

نیپال يك کشور شاهی بوده و تعداد زیاد مردم آنرا گورکه ها تشکیل میدهند . در ۱۹۵۱ شاه بیر بگرام یکی از فامیلی های شاه سیستم صدارت موروثی را در آنکشور از بین برد سیستم صدارت و حکومت جدید را بمیان آورد . این شخص توسط پسرش بیر بگرام

نیوزیلند

و ۲۵ فیصد آنها در صنایع آنکشور مصروف فعالیت میباشد .

این کشور در ۱۹۶۸ دارای فابریکه ذوب آهن و فولاد گردید و تغییرات شکوف در چهره صنایع آن رونما شده است .
تاریخ و طرز حکومت :

نیوزیلند در سال ۱۶۴۲ توسط يك دریا نورد هالندی کشف گردید . بعدا انگلیسیها آنرا تحت تصرف آورد در ۱۶۰۷ بحیث دو مینون شناخته شد و یکی از اعضای کامنویلت حساب گردید و توسط گور نر جنرال اداره میشود نیوزیلند عضو ملل متحد و عضو کشور های کامنویلت است .

معارف و مذهب :

در نیوزیلند تعلیمات ابتدایی تا سن ۱۴ سالگی مجانی و اجباری است . این کشور دارای ۷ پوهنتون بزرگ میباشد .

مساحت ۱۰۲۷۲۶ مربع میل ، نفوس آن ۳۱۴۸۰ میلیون . مرکز آن ویلینگتون و

پول رایج آن دالر نیوزیلندی میباشد . جزیره بزرگ نیوزیلند در جنوب پاسفیک ۱۲۰۰ میل بطرف شرق استرالیا قرار دارد . قتل پر برف کوها ، چشمه های جوشان معدنی ، سواحل طلائی و مناظر دلچسپ آن مورد توجه زیاد جهانگردان قرار گرفته است نیوزیلند متشکل از دو جزیره جنوبی و شمالی بوده و بندر مشهور آن در شمال عبارت از اکلند و ویلینگتون است .

منابع و صنعت :

نیوزیلند يك کشور زراعتی متکی بخود بوده و سالانه يك مقدار زیاد پیداوار آن بخارج نیز میشود . نیوزیلند از جمله کشورهای صادر کننده گوشت بخصوص گوشت گوسفند ، بشمار میرود . ۱۲ فیصد نفوس به زراعت اشتغال داشته

نیگا راګوا

مساحت ۵۷۱۴۲ میل مربع ، نفوس آن ۲۱۶۰۰۰۰ ملیون مرکز آن ماناګوا و پول رایج آن کاردوبا میباشد .

یکی از جمله کشور های بزرگتد امریکای مرکزی است به طول ۲۰۰ میل که بین کارابین و بحیره پاسفیک افتاده است .

منابع و صنعت :

منبع مهم آنکشور چنکلات ، طلا ، و نقره میباشد که استخراج آن جریان دارد همچنان زراعت آن در حال انکشاف میباشد از حاصلات عمده آن کیله ، پنبه و میوه جات ، قهوه ، شکر ، جواری ، لوبیا ، ککاو ، تنباکو و گندم را میتوان نام داد .

تاریخ و طرز حکومت :

این کشور آزادی خود را در ۱۸۲۱ از

نایجیر

مساحت ۴۸۹۲۰۶ میل مربع ، نفوس آن بیش از چهار ملیون ، مرکز آن نیامی و پول رایج آن فرانک میباشد .

جمهوریت نایجیر از جمله متصرفات قلبی فرانسه بوده و در قلب افریقای جنوبی موقعیت دارد این کشور در سوم آگست ۱۹۶۰ آزاد گردید .

نایجیر یک کشور زراعتی بوده تر بیه شتر ، گوسفنه ، مرکب ، بز نیز در آنجا فرانسویست .

نایجیریا

مساحت ۹۵۶۶۶۹ میل مربع ، نفوس آن هفتاد میلیون ، پول رایج ناییره ، میباشد

جمهوریت فدرال نایجیریا از کشور های مشهور و مهم افریقائی است . که در ۱۹۶۰ از قید برتانیه رهائی یافته و آزاد گردید . این کشور بین داهومی و کامرون موقعیت دارد . نایجیریا دارای منابع سرشار طبیعی بوده و نفت آن بمقدار زیاد سالانه استحصال میشود علاوه بر آن معدنیات ذغال سنگ ، آهن و گاز طبیعی رانیز استخراج میکند . در سال ۱۹۷۵ نایجیریا بحیث پنجمین کشور مستحصل پترول در جهان شناخته شد . نفت سالانه ۹۰ فیصد صادرات کشور را تشکیل میدهد . از صادرات دیگر آن میتوان از تنبا کو ، پنبه ، پوست ، راپر را یادآور شد . نایجیریا در اول اکتوبر ۱۹۶۳ بحیث یک کشور جمهوری

آزاد احراز قدرت نمود این کشور عضومالك مشترك المنافع وعضو ملل متحد میباشد . در می ۱۹۶۷ ایالات شرقی خود را بشام جمهوریت بیافرا آزاد اعلام نمودند . این کشور از آن تاریخ به بعد به جنگ داخلی کشانیده شد . در دوران این جنگها تقریبا يك مليون نفر از اثر جنگ و قحطی گشته شده و از بین رفتند . در ۱۹۷۰ جنرال او جوکو سر دسته یا غیبی بهمجنوب ساحل عاج پرواز کرد . و جنرال گاون عفو عمومی را در آنکشور اعلام نمود در جولای ۱۹۷۵ گاون توسط کودتای نظامی از قدرت افتاد نایجیریا عضو اتحادیه اقتصادی افریقا میباشد اضافه تر نفوس کشور پیرو دین اسلام اند . زبان رسمی آنها انگلیسی است .

ناروی

مساحت ۱۲۵۱۸۱ میل مربع ، نفوس آن پیش از چار میلیون مرکز آن اوسلو وپول رایج آن کرون میباشد .

ناروی قسمت های غربی جزایر سکندیناوی را در شمال غرب اروپا اشغال نموده است با کشور های سویدن ، فنلیند ، اتحاد شوروی همسر حد میباشد .

ششمین کشور ماهیگیری در جهان به شمار میرود معدنیات آهن ، نیکل ، مس ، چست سرب ، دناروی وجود دارد . و استخراج تولیدات آن روز بروز درحالت انکشاف میباشد استحصال تیل در قسمت بحر شمال درسال ۱۹۷۶ در ناروی آغاز گردیده .

تاریخ وطرز حکومت :

اولین حکمروا یان ناروی هرالد فیرهاارد بود که در ۸۷۲ بعد از میلاد در آنکشور به سرفدرت آمد . واینکنگ های ناروی در ۱۰۳۰ یک قسمت زیاد اروپا را تحت تسلط درآوردند

منابع وصنعت :

۳۰ فیصد اراضی آن قابل کشت بوده ومتبافی آن لم یزرع میباشد جنگلات ، صنایع کاغذ سازی وچوب آنرا فعال میسازد ناروی

جرمني در سال ۱۹۹۰ بالای ناروی حمله کړې **صاف و مذهب :**

و قتل او زخمي کول. د بحث تصویر په چمتو کولو کې نارویي یاد شوی نارویي دولت پنجم است که دوو جریم وړولای کولای

تواند شده است که در ۲۱ سپتامبر ۱۹۵۷ تاج شاهي برا پر سر گذاشت

عمان
عمان شیعیه زوا مالیه به ...
مصاحبه میره ۸۶ هزار میل مربع ...

۵۷۶۱ دله ...
کشور شاهي وسلطان نشین آزاد عمان

ساحه جنوب شرقی شبه جزیره عرب را اشغال نموده است این کشور دارای آب و هوای گرم و خشک میباشد تولیدات عمده آن نفت است از پیدا وارم مهم آن کلبه ، انکور کلبه ، سبز بجان بشمار میرود ...
کوسمند در چرا گای آن تحت تربیه گرفته شده است . اکثر مردم آن پیرو اسلام بوده

سلطانیه قابوس ...
پاکستان

۱۸۱۰۵۶۷ ...

تعمیر کړېدیږي بود ...
پاکستان یک کشور نومستانی بوده ...
های آن ازمی زیاد را قابل زراعت نموده ...

مساحت ۳۸۱ میل مربع ...
پیش او هفتاد ملیون ... مرکز آن اسلام آباد و پول زایج آن رویه میباشد ...
این کشور در ۱۴ آگست ۱۹۴۷ زمانیکه انگلیسها یم قاره هند را ترک کردند ...
پیمان آمد ... دو ۲۳ مارچ ۱۹۵۵ برای بار اول جمهورییت ...
او یل پاکستان به قسمت شرقی و غربی

فضل الہی چوہدری رئیس جمهور پاکستان

کثرت قاطع را در دسامبر ۱۹۷۰ بدست آورد و آنجا طرفدار تدوین قانون جدید در آن کشور بود. در مارچ ۱۹۷۱ یحیی خان انتخابات را به عقب انداخت و مظاهرات در پاکستان شرفی آغاز شد، عساکر دولتی برای حمله به پاکستان شرقی فرستاده شد شرقی ها به کمک عهد آزادی خود را اعلام نمودند و نام کشور را به شکل دیشل گذاشتند.

چون که بین جانیین صورت گرفت ، هزاران نفر کشته شدند و در حدود ده میلیون مهاجر به هند پناهنده شدند . در ۱۷ دسامبر پاکستان زمانیکه عساکر آن در داکه از سه طرف محاصره شده بود اعلام آتش بس را قبول کرد . و بنکله دیشل از تسلط پاکستان بر آمده و بحیثیت یک کشور آزاد در جهان شناخته شد . بعد از آن درالفقر علی بوتو بحیثیت صدرا عظم انتخاب شد و با همد موافقتنامه جدا سازی قوا را امضاء نمود همچنان هند با پاکستان قوا را داری را مصلحتا کیضه که یکصد هزار عساکر محمود آنکشور را خارج سرخ وقت اجازه ورود به پاکستان به همد قانون اساسی که در ۱۹۷۳ در آنکشور بدوین شده . آنرا بحیثیت جمهورییت اسلامی اعلام نمود .

مذهب و معارف :

اضافه تر نفوس آن مسلمان اند . مردم و درجه در آنکشور مجانی میباشد ، اردو زبان رسمی آنجا است .

منابع و صنعت :

برنج ، گندم ، پنبه ، تنباکو ، شکر و پشم از ایدوار مهم زرگشتی آن به شمیان میروند . شمعیات آن سفید ، شامک صنعتی ذغال سنگ و مینگانیز میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

زما نیکه انگلیس ها در ۱۴ اگست ۱۹۴۷ نیم قاره هند را ترک نمودند . مسلمانان ، دولت پاکستان را بنیان گذاری کردند ، ارضیال ایوب خان اول کورنوالدین را در ۱۹۵۸ بدست گرفت . بحیثیت رئیس جمهور در ۱۶۶۰ اعلان شد . ایوب خان در ۴۵ مارچ ۱۹۶۹ مستعفی گردید و عوس آن اما محمد یحیی خان تمام قدرت را بدست گرفت . حزب عوامی ملی که طرفدار جدائی پاکستان شرقی از ملت هابه این طرف بود

پاناما

مساحت ۲۸۷۵۳ ميل مربع ، نفوس آن
بیش از يکټم ميليون . مرکز آن پانا ما و
پول زايچ آن بال بوا ميباشد .
جمهوريت پانامه با امريکاي جنوبي و
مرکزي متصل ميباشد .
پانامه يک کشور پراز جنگل درای اراضي
حاصل خيز زراعتي ميباشد . سالا نه مقدار
زباد کيله از آنجا صادر ميشود . معدن

مس آن نیز استخراج وتوليد شده است
پاناما استقلال خود را در ۱۹۰۳ از کولمبيا به
دست آورد . و چهارمين قانون اساسي
رادر ۱۹۷۲ تدوين نمود و به اساس آن
دارای رئيس جمهور و پارلمان گرديد . اضافه
تر نفوس آن را رومن کاتو ليک تشکيل ميدهد
تعليم در آنکشور مجاني بوده زبان رسمي
آنها هسپانوي ميباشد .

پاپوا نيو گيني

مساحت ۱۹۸۲۶۰ ميل مربع ، نفوس آن
بیش از دوټم ميليون ، مرکز آن پورت موزابي
و پول زايچ آن کينا ميباشد . پاپوانيو گيني
نصف شرقي جزيره نيو گيني را احتوا نموده
و در شمال استراليا و جنوب اکوادور افتاده
است . صادرات مهم آن مس ، طلا ، نقره ،

چوب و قهوه ميباشد ، که سالا نه دو صد
مليون دالر از اين راه بدست ميآورد . اين
کشور در ستمبر ۱۹۷۵ از قيد استراليا آزاد
گرديد . اضافه تر از ۷۰۰ زبان درينجا
استعمال ميشود .

پارا گواي

مساحت ۱۵۷۰۴۷ ميل مربع . نفوس آن
بیشتر از دوټم ميليون ، مرکز آن اسونکيوان
و پول زايچ آن گوراني است .
جمهوريت پارا گواي يکي از دو کشور
محاط به خشکه امريکاي جنوبي به شمسار
ميروود . توسط کشور های بولو يا . برازيل
وارجنتاين احاطه شده است . اضافه تر
نفوس آن مصروف زراعت و تربيه حيوانات
ميباشد . چوب از حاصلات عمده آن بسه
حساب ميآيد . کتدم ، جوازي ، پنبه ، تنباکو

وميوه جات ستروس از جمله پيداوار مهم
آن ميباشد .
در ۱۸۱۱ تسلط هسپانيا به اين کشور
خاتمه يافت و پارا گواي آزاد گرديد . قانون
اساسي آن در ۱۹۶۷ تدوين شد .
در انتخابات ۱۹۷۳ جنرال الفريد بحيث
رئيس جمهور دوباره انتخاب گرديد . مذهب
آنها رومن کاتو ليک بوده تعليمات ابتدائي
اجباري و مجاني ميباشد . هسپانيايي زبان
رسمي مردم پارا گواي است .

پیرو

مساحت ۴۹۶ر۲۲۲ میل مربع ، نفوس آن بیست میلیون ، مرکز آن لیما و بول رایج آن سول میباشد .

پیرو یکی از کشورهای ساحل پاسفیک بوده توسط کشورهای اکوا دور کولمبیا ، برازیل ، بولو یا ، چلی و بحر پاسفیک احاطه شده است .

سواحل غربی آن کم باران بوده اما خاک آن فوق العاده حاصلخیز میباشد . زلزله شدیدی

که در سال ۱۹۷۰ قسمت های شمالی پیرو را ویران نموده بیشتر از ۶۶ هزار کشته از خود بجا گذاشت . پیرو کشور نسبتاً زراعتی بوده ، پنبه ، شکر ، قهوه ، برنج و جواری از پنبه وار عمده آنجا میباشد . کوه های این کشور غنی از معادن سرب ، جست ، آهن و غیره میباشد . مذهب آنها رومن کاتولیک بوده و سایر مذاهب نیز در کشور آزاد میباشد . تعلیم و تربیه در کشور مجانی و اجباری است .

فلپین

بطرف جنوب شرق آسیا افتاده است .

منابع و صنعت :

جنگلات ۴۲ فیصد اراضی این کشور را احاطه نموده است . فلپین غنی از معدن های متعدد بوده منابع نقره ، طلا ، سلفر ، سیسما و فاسفیت در آنجا کشف شده است .

از حاصلات عمده آن برنج ، جواری و تنباکو قابل تذکر میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

ماژیلان در ۱۵۲۱ مجمع الجزایر فلپین را کشف نموده و بعداً اسپانیا نومی ها آنرا متصرف شدند .

جایزه در ۱۹۴۱ به این جزیره حمله نموده و در ۱۹۴۴ آنرا متصرف شد . در جولای ۱۹۴۶ این کشور آزاد گردید

فردیناند مار کوس رئیس جمهور فلپین در سال ۱۹۶۳ یک موافقتنامه را با امریکا امضاء نمود . بعداً بین گروه های مختلف آنگکسور

فردیناند مارکوس رئیس جمهور فلپین

مساحت ۱۱۵ر۷۰۷ میل مربع ، نفوس آن ۴۰ میلیون ، مرکز آن کیو زان و بول رایج آن پیسو میباشد .

جمهوریست فلپین نظام روستیج را در غرب پاسفیک اشغال نموده ، ۵۰۰ میل

جوانان را دیکال و جپی ها وغیره تشنجات میدانو بقتل رساندند .

معارف و مذهب :

تعلیمات ابتدائی و ثانوی در آنجا معانی است، لسان رسمی آنجا فلپینی بوده ، ۸۳ فیصد نفوس آنها پیرو مذهب رومن کاتولیک و متبای آن پیروان مذاهب اسلام ، بودیست و عیسوی میباشند .

از سال ۱۹۷۰ - ۱۹۷۲ خلق گردید ، که ماکورسی قانون نظامی را در سر تاسر کشور بر قرار ساخت " در جنوری ۱۹۷۳ قانون اساسی جدید را تدوین نمود . از سال ۱۹۷۳ و ۱۹۷۶ عساکر آنکشور برضد مسلمانان آنجا دخیل بکارشده و تعداد زیاد آنها را در جنوب

بولیند

شده است .

اراضی آنرا تپه های هموار پر از جنگلات و سلسله جبال تشکیل میدهد .

منابع و صنعت :

در سال ۱۹۷۳ در حدود ۳۰ فیصد نفوس آن به زراعت مصروف بودند . حاصلات عمده آن جو ، چودر ، گندم ، کچالو ، شکر ، تنباکو و خوک میباشد . صنایع تراکتور سازی ، ماشینی ، منسوجات ، سممت ، مواد کیمیای و طیارات و سامان فلزی آنکشور انکشاف نموده و تحت یک پلان دقیق ملی پیش میرود .

تاریخ و طرز حکومت :

بولیند در قرن ۱۵ تا ۱۷ از جمله قدرت های بزرگ اروپا به شمار میرفت بعدا بین روسیه ، پرویشیا و استریا به سه قسمت اختصاص یافت و در جنگ عمومی اول توسط فوای جرمنی و استریا اشغال شد . بولیند در سال ۱۹۱۸ آزادی خود را حاصل نکرد . ابتدا فوای نازی در اواخر سپتامبر ۱۹۳۹ بر زمین آنرا اشغال نمود . در حدود ۶ ملین از مردم

هنریک یابلونسکی رئیس شورای دولتی

جمهوریت مردم بولیند

مساحت ۱۲۰۳۵۹ میل مربع و نفوس آن بیش از سی و پنج میلیون ، مرکز آن وارسا و پول و ایچ آبی زولوتم میباشد . جمهوریت مردم بولیند که در قلب اروپا قرار دارد توسط کشور های اتحاد شوروی ، چکسلواکیا ، آلمان شرقی و بحیره سیاحاطه

معمرفی کشورهای جهان

بایدست گرفتن يك بلان پنج ساله كه درآن به اعمار منازل وتوليدات مواد غذائي حق - اوليت داده شده بود، اين كشور از بحران رهائي يافت . پوليند باامريكا اولين قرارداد تجارتي را براي مدت ده سال در زمسره كشور های سوسپيا لست امضاء نموده است .

معارف ومذهب :

در پوليند تعليم مجاني واجباري بوده و در حدود ۸۷ - انستيتوت تاسيس شده است . مذهب آنها كاتوليك بوده در روابط دولت باكليسها ها بعد از ۱۹۷۰ بهبودي حاصل شده است .

پوليند به قتل رسيد . بعد ازختم جنسك وقتيكه پوليند در ۱۹۴۷ بكلي آزاد شد و حكومت بدست حزب سو سيبا لست آنكشور بر سر اقتدار آمد . در ۱۹۵۲ قانون اساسي پوليند را يك جمهوريت ديموكراتيک مردم اعلام نمود كه داراي پارلمان بوده وعضاي آن براي چار سال انتخاب ميگردند . پارلمان بعداً اعضاي كابينه وكنسل ايالتي راتعيين مينمايد . سياست آنكشور توسط اعضاي حزبي پوليند تعين ورهنايي ميشود . در سال ۱۹۷۰ پوليند پيمان عادي شدن روابط را با آلمان غرب امضاء نمود .

پورتگال

آزراپوشانده است كه سالانه مقدار معتنايه بخارج صادر ميكند .

تاريخ وطرز حكومت .

پرتگال از قرن دوازدهم باين طرف از جمله كشور های شاهی آزاد اروپايي بوده ونا آمدن انقلاب ۱۹۱۰ كه در آنوقت شاه امانويل ۱- ازسلطنت بر کنار گرديده و بجای رژيم شاهی جمهوريت در آنكشور رويكار آمد . دوره های شكوفان راگذشتانده است . در ۱۹۲۲ حكومت سلازار رويكار آمد كه بعدا توسط مار چيلو كيتانو كشته شد . پرتگال آخرين كشور بود كه كه فسدت امپراوري خودرادافريقا حفظ نموده بود وبا ارسال يكصدو چهل هزار عسکر جنبش های

مساحت ۳۵۳۴۰ ميل مربع ، نفوس آن در حدود نه مليون ، مركز آن لزن و بول رايج آن ايسكا دو مياشد .

پرتگال توسط كشورسپانياهوبحرانلاتنيك احاطه شده واز جمله كشور های اروپايي به شمار ميرود . پرتگال يك كشور كوهستاني بوده باوجود آن دو بر سه حصه كشور قابل زراعت مياشد .

منابع وصنعت :

گندم ، جو ، جوازي ، پلي ، چودر و برنج از حاصلات مهم نباتي به شمار ميرود همچنان واين ، زيتون ، ساردین ، كشمش و اقسام ميوه جات در كشور توليد ميشود . جنگلات صنوبر وبلوط ، نزده فيصد زمينهای

د افغانستان کالني

آزادي بخش را نا زماني ساکت نمود . در ۲۵ - اپريل ۱۹۷۴ قدرت توسط کود ناي نظامي بدست جنرال انتوني سپينولا افتاد که بعدا بحیث رئيس جمهور آنکشور برگزيده شد دولت برای پکدهه کشور های گيني بیساو موزمبيق ، جزاير کيسپ وردی ، انگولا ، ساوتومي در افريقا آزادی داد . سپينولا در سی ستا مبر ۱۹۷۴ مستعفی شد . در سال

۱۹۷۶ انتخابات عمومی در آنکشور براه افتاد و حزب سوسیالیست آنکشور در پارلمان قدرت را بدست آورد .

معارف و مذهب :

مذهب عمومی مردم رومن کاتولیک است تعلیمات ابتدائی در کشور مجاني بوده ودر حدود نه پوهنتون در آنجا تاسیس گردیده است .

قطر

مساحت چار هزار ميل مربع ، نفوس آن نه هزار ، مرکز آن دوها و پول رایج ريال باشد . این کشور یکی از متصرفات سابق انگلستان میباشد ، که آزادی کامل خود را در سپتامبر سال ۱۹۷۱ بدست آورد . این کشور در خلیج فارس و ساحل بحیره عرب موقعیت دارد زمین های آن خشک وبدون زرع بوده واز نگاه تولیدات نفت بدرجه هفدهم در جهان قرار میگیرد . شتر ، گوسفند و بز از جمله حیوانات اهلی آن میباشد . قطر از ۱۸۷۲ - ۱۹۱۵ تحت تسلط ترکها بود ، بعدا تحت حمایت انگلیسها در آمد . در سال ۱۹۷۱ که انگلیسها قوای نظامی شانرا ازین سر زمین بیرون میگردند ، قطر آزاد گردید . این کشور توسط امیر اداره میشود . قطر عضو ملل متحد عضو جامعه عرب است . مردم آنجا پیرو دین اسلام بوده وبه لسان عربی تکلم میکنند .

رودیشیا

مساحت ۱۵۰۳۳۳ ميل مربع ، نفوس آن بیش از شش ملیون ، مرکز آن سالز بری وپول رایج آن دالر رودیشیا ئی است . رودیشیا کشور مرتفع بوده کشور های زمیسا ، موزمبيق ، جمهوریت افريقای جنوبی و بوتسوا نا آنرا احساحه نموده وهمسرحد میباشند . اکثریت نفوس این کشور را افريقایی نژاد وبانتو تشکیل میدهد . در حدود بیست وهفت هزار سفید پوست که زمام امور را بدست دارند ، در آنجا زندگی مینمایند . انگلیسی زبان رسمی آنجا است اما اکثریت مردم به زبسان بانتو تکلم میکنند . زمینهای وافر زراعتی ومحصولات فراوان آنجا بدست سفیدپوستها اداره میشود . صادرات آن تنباکو ، گوشت ، شکر ، مس

معرض کشورهای جهان

آهن کروم همیشگی بر تانیه جنوب رودیشیا را بعد از ۱۹۶۸ از کمپنی بر تانوی جنوب افریقا بدست آورد و آزادی داخلی آنها تضمین نمودند. به اساس قانون اساسی سال ۱۹۶۱ اداره رودیشیا بدست گورنر بر تانوی افتاد که آنکشور دارای اسمبله ملی صیدیا عظیم و حق انتخابات گردیده است. به نامی در ۱۹۶۵ نوامبر قدرت به دست اقلیت سفید بوستان رسیده و ایات بشمیت با حاکمیت عظیم اقلیت و جدائی رودیشیا از اعلام نمودند. حکومت بر تانیه تصمیم ایالت شمیت را تقبیح نمود و آنها خلاف توقع اکثریت افریقا نیان وانمود ساختند. به اساس تقاضای بر تانیه ملل متحد قیودات

رومانیا

مساحت ۲۱۳۹۹۶۹۹ میل مربع ، نفوس آن ۲۳۹۸۰۰۰۰۰ میلیون ، مرکز آن بخارست و پول رایج آن لیوا میباشد . جمهوریته سو سیالستی نژادها از جمله کشورها لکان برده و در جنوب شرق اروپا موقعیت دارد . از چار طرف توسط اتحساد شوروتدی ، بلغاریا ، بحر سیاه ، هنگری و یوگو سلاویا احاطه شده است .

منابع و صنعت

رومانیا بعد از ۱۹۷۵ از جمله کشورهای صنعتی اروپا به شمار میرود . بیشتر از ۶۰ فیصد نفوس را کارگران صنایع و ۴۰ فیصد آنرا کارگران زراعتی تشکیل میدهند ، صنایع مهم آن آهن ، فولاد ، سمیت ، مواد تعمیراتی ، چوب

چائیسکو رئیس جمهور رومانیا

د افغانستان کالني

چارتراش . منسوجات . بوت وغيره ميباشد
که تمانا ملي گرديده اند .
نروت معدني آن گاز ، نمت . ذغال سنگ
سرب ، جست ، طلا ونقره ميباشد .
تاريخ و طرز حکومت :

رومي ها در ۱۰۶ و ۲۷۱ بعد از ميلاد زريم
شاهي را در آنجا بر قرار کردند . مردم و
لسان آنها مختلف از رومي ها بودند . در
۱۸۷۷ از اسارت ترکيه رومانيا آزاد گرديد
و به اساس موافقتنامه برلين در ۱۸۷۸ به
حيت کشور آزاد شناخته شد . رومانيا در
سي دسامبر ۱۹۴۷ بحيت جمهوريت ديموکراتيك
وصف حاصل نموده است .
معارف و مذهب :

تعليمات تا ده سالگي در رومانيا مجاني
واجباري است . زبان آنها شکل لاتيني
مختلف از لسان هاي فرانسوي ، يوناني ،
سلاوي و ترکي ميباشد . مذهب آنها ارتودوکس
و رومن کاتوليك است .

راوندا

مساحت ۱۶۹٫۶۰۰ ميل مربع . نفوس آن
۲۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ميليون . مرکز آن کيکالي و پول
رايج آن فرانک راوندا ميباشد .
جمهوريت راوندا که در جولای ۱۹۶۲ آزاد
گرديد . قسمت از متصرفات بلجيم بود که
در مرکز شرفي افريقا موقعيت درد . از طرف
شمال به يوگندا ، شرق به تانزانيا ، غرب
به زایر و جنوب به بوروندي متصل ميباشد .
تعداد بيشتر مردم آنجا پيرو مذهب عيسوي
اند . لسان آنها کتيا راوندا است . راوندا
عضو ملل متحد و عضو موسسه اتحساد
افريقا ميباشد .

عربستان سعودي

مساحت ۸۷۳٫۰۰۰ ميل مربع . نفوس آن
بيشتر از هشت مليون . مرکز آن رياض و
پول رايج آن ريال ميباشد .
عربستان سعودي چهار بر پنج حصه شبه
جزيره نماي عرب را اشغال نموده است .
بحيره سرخ در غرب ، خليج فارس در شرق
آن قرار دارد . متشکل است از چهار ولايت
بزرگ . نجد ، حجاز ، اليرمو و عسا .

جو، جوازی، میوه جات، اسب، شتر و کوسفند تولید و تزیینه میشود. صنایع آن با رهنمائی سیستمات های خارجی در حال انکشاف میباشد.

تاریخ و طرز حکومت :

سر زمین نجد از زمان های قبل تحت سلطه وهابی آزاد زیست تا اینکه در قرن ۱۸ زیر نفوذ ترکیها قرار گرفت.

در سال ۱۹۱۳ این مسعود مو سمن خاندن سعودی قی کیا را از سر زمین عربستان عقب راند و ایالت هسا و حجاز را در

۱۳۳۵ تصرف کرد. عربستان کشور شاهی مشروطه بوده و مشهوره خالد در ۴۵ مارچ ۱۹۷۵ بعد از قتل رسیدن ملک فیصل به حیت پادشاه آنگشور تعیین شد. در عربستان پارلمان و قانون اساسی وجود ندارد. تمام امور کشور توسط شاه و هیات کابینه پیش

برده میشود.

معارف و مذهب

در عربستان تعلیمات ابتدائی مجا نسی بوده اما اجباری نمیشد. لسین آنها عربی بوده و مردم آن پیرو دین اسلام میباشد.

ملك خالد پادشاه عربستان سعودی

را با جهان خارج مرتبط میسازد. همچنان جده بندر بخری سربستان موقعیت ممتاز در بین کشور های عربی دارد.

منابع و صنعت

عربستان سومین تولید کننده نفت در جهان میباشد. قسیمه بیشتر تیل این کشور به

اروپا صادر میشود و قیصه احتیاجات تیل جهان را آن کشور تهیه میکند. معدنیات مهم این کشور بعد از نفت طلا، نقره، مواد خام، آهن و مس بشمار میرود. همچنان گندم

سنيگال

مساحت ۷۳۱۲۴ ميل مربع نفوس آن
 بيش از چارو مليون مركزستان دالكار و پول
 رايج آن كتور فرانك ميباشند
 سنيگال يكي از متصرفات مجلي فرانسه
 در سواحل جنوبي افريقا است ، توسط
 موريتانيا ، مالي ، كيني ، كيني بيسا و
 احاطه شده است ، ۷۰ فيصد نفوس اين
 كشور په زراعت مشغول اند ، زبان آنها
 فرانسوي ۸۰ فيصد مردم آن مسلمان ميباشند

لئوپولد سنيگور رئيس جمهور سنيگال

سيرا ليون

مساحت ۵۷۹۲۰۵ ميل مربع نفوس آن
 ۷۱۰۲۷۱۰۰ مليون ، مركز آن فرينتون و پول
 رايج آن ليوني ميباشند
 سيرا ليون يكي از متصرفات قديم فرانسه
 بوده و در جنوب غرب افريقاي غربي قراردارد
 اين كشور آزادي خود را در ۲۷ اپريل ۱۹۶۱
 اعلام نمود

سنگاپور

مساحت ۲۲۶ ميل مربع ، نفوس آن بيشتر
 از دو مليون ، مركز آن سنگاپور و پول
 رايج آن دالر ميباشند ، سنگاپور در جنوب
 آسيا افتاده چهار مين بندر بزرگ بحري
 جهان است اين كشور تا سال ۱۹۵۹ جز
 متصرفات انگليس به شمار ميرفت و دو

سو مالدیا

مساحت ۲۶۶۱۰۰ میل مربع ، نفوس آن بیش از سه میلیون . مرکز آن موگه دیشو و پول رایج آن شلینگک سومالی میباشد . سو مالدیا که قبلا جز از قلمرو برتانیه بشمار میرفت در شرق افریقا قرار دارد ۹۹ فیصد نفوس این کشور پیرو دین اسلام میباشد . این کشور دارای بنیبه ، ضعیف اقتصادی بوده ، اکثر پروژه ها توسط کمک کشورهای امریکا ، آلمان ، ایتالیا و شوروی پیش برده میشود .

تاریخ و طرز حکومت :
 اضافه تر نفوس این کشور را کوچی و مهاجرین حبشه و گینا تشکیل میدهد . ایتالوی های مهاجم این کشور را از ۱۸۸۵ الی ۱۹۲۷ تحت تصرف خود در آوردند . و بعدا در ۱۹۴۹ ملل متحد به سو مالدیا آزادی داخلی اعطا نمود . برتانیه در جون ۱۹۶۰ به این کشور حق آزادی داد . و جمهوری سو مالدیا را تشکیل کردند . مردم سو مالدیا به زبان هیمیتیک تکلم میکنند .

هسپانیا

مساحت ۱۹۴۸۸۳ میل مربع ، نفوس آن بیش از سی و پنج میلیون ، مرکز آن مادرید و پول رایج آن پستیمای باشد . کشور شاهی هسپانیه قلمرو وسیع را در غرب اروپا اشغال نموده و از فرانسه پیرینه امتداد دارد . قسمت های مرکزی آن دارای سطوح مرتفع خشک بوده و حصص شرقی و غربی کشور را سلسله جبال های احاطه نموده است .

منابع و صنعت :
 در حدود ۴۰ فیصد زمین های هسپانیا قابل زرع بوده و متبانی آن کوهستانی و غیر قابل کشت میباشد . حاصلات عمده زراعتی کشور گندم ، جو ، جواری ، زیتون ، انگور ، لیمو ، نارنج ، بادام ، تنباکو و پنبه بوده

و برنج هم قابلیت زرع را دارد . معدنیات مهم آن عبارت از سرب ، جست آهن ، مس ، ذغال سنگ ، کوبالت ، سیماب نقره ، سلفر و فاسفیت میباشد .

چهره هسپانیه از ۱۹۶۰ از يك کشور زراعتی به صنعتی مدرن مبدل گشت . صنایع پشم باقی ، منسوجات ، کاغذ سازی ، بوت دوزی ، موتر سازی و کشتی سازی ، این کشور انکشاف نموده و اکثر تولیدات آن به بازار های خارج عرضه میگردد .

تاریخ و طرز حکومت :

طوریکه تاریخ نشان میدهد هسپانیا توسط باسک ها ، سلت ها ، کشف و فتح گردیده که بعدا توسط مردمان کار تاژ از آنجا رانده شدند . رومی هادر سال ۲۰۰ قبل از

میلاد ، آنکشور رافتح نمود ، هسپا نيه بعد از کشف امريکا توسط کولمبوس در سال ۱۴۹۲ امپرا توري وسيع استعماري را تشکيل داده بود ، همچنان کنترول نيدرلینديک قسمت در جرمني وایتاليا را نیز این کشور بدوش داشت هسپا نيا مستعمرات خود را در امريکا در اوائل قرن ۱۹ - از دست داد . کشور های کيوبا ، فليپين و پيرو در جنگهای سال ۱۸۹۸ بين امريکا و هسپا نيا از قيد تصرف آن خارج گرديد .

پريمور فريا در سال ۱۹۵۳ حکومت دکنا توري را رویکار کرد . توسط الفا نسو حکومت آن در سال ۱۹۳۰ منقرض گرديد . در سال ۱۹۳۶ تحت رهبری جنرال فرانکو عليه حکومت شورش بر پا شد که در اثر آن در حدود يك مليون نفر کشته شدند . جنگ به کمک جرمني وایتاليا به نفع فرانکو خاتمه پذيرفت .

معارف و مذهب :

فرانکو مذهب کاتو ليک را در هسپا نيا بميان آورد . تعليمات در آنکشور مجانی و اجباری است دو بر سه حصه نفوس آن کشور به زبان های باسک وکاستلين صحبت میکنند .

سیر یلا نکا

منابع و صنعت :

معد نیات زیادی از قبیل گرافیت ، آهن سنگ های قیمتی ، کوارتز و زینکرون ها در کشور استخراج شده است . صنایع کاغذ ، سمنت ، سیرا ليک ، منسوجات و کود کيمياوی آن سالانه باتو ليدات زياد فعالیت میکنند . پيداوار مهم نباتی و زراعتی آن چای ، رابر ، کوکونات ، برنج ، قهوه و تنباکو به شمار ميرود ، ۹۰ فيصد چای این کشور به خارج صادر میشود .

مساحت ۲۴۳۳۵ ميل مربع ، نفوس آن ۱۴ مليون ، مرکز کولمبو و پول رایج آن روپيه میباشد . سیریلانکا یا سیلون کشور جمهوریست که در بیست میلی بحر هند از بطرف جنوب هندوستان موقعیت دارد از شمال تا جنوب به طول ۲۷۰ ميل و عرض ۱۴۰ ميل افتاده است . حصص ساحلی آن هموار بوده اما قسمت های مرکزی آن را کوه های دارای قله بلند اشغال کرده است .

معرفی کشور های جهان

چوکی های پارلمان راتحت رهبری ددلی - سننیک بدست آورد .
بعد از انتخابات سال ۱۹۷۰ میرمن بندر انایکه برای بار دوم بحیث صدرا عظم تعیین شد . در می سال ۱۹۷۵ سیلون بنام دولت جمهوری سیریلانکا تبدیل شد و دارای رئیس جمیور . صدرا عظم واسا عبدا ملی گردید .

معارف و مذهب :

تعلیمات ابتدائی از کودکستان ، تسیا پوهنتون در سیریلانکا زایگان بوده مردم آن پیرو مذهب بوداند . زبان رسمی کشور تامی سینمالی میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :
سر زمین سیریلانکا در ادوار قبل یعنی ۵۴۳ قبل از میلاد کشف شد ودر سال ۱۵۰۵ توسط پرتغال اشغال گردیده .
هالند در ۱۶۵۸ آنرا متصرف شد .
برتانیه در ۱۸۰۵ این کشور را ضم امپراتوری خود نمود . بنام سیلون آزاد وعضو کامنولت در ۱۹۴۸ بمیان آمد . بندر انایکا در ۱۲ اپریل ۱۹۵۶ بحیث صدرا عظم آن کشور انتخاب شد و در ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۹ بقتل رسید و بجای آن بیوه صدرا عظم سابق سریمماو بندر انایکه رهبر حزب آزاد بحیث صدرا عظم تعیین گردید . در انتخابات ۱۹۶۲ حزب محافظه کار باید اکثریت قاطع

سودان

نیشکر ، تنباکو و کتدم میباشد . مقدار زیاد پنبه این کشور به ایالات متحده امریکا و سایر کشور عا صادر میشود . همچنین سودن سالانه رزمه های زیاد گوسفند را به مصر صادر میکند .

تاریخ و طرز حکومت :

در سال ۱۹۲۰ جموریت عربی مصر ، سودن را متصرف شد ، در اکتوبر ۱۹۵۱ پارلمان مصر معاهدات ۱۸۹۹ و ۱۹۳۶ خود را با برتانیه فسخ نمود ودر ۱۶ اکتوبر رای سودن قانون اساسی جدا گانه را قایل شد . سودان در اول جنوری ۱۹۵۶ برآزادی کامل خود نایل شد . حکومت پارلمانی در آنجا برقرار گردید جنرال ابراهیم عبدالقدرت

منساحت ۹۶۷ر۹۹۱ میل مربع ، نفوس آن بشتر از هفده ملیون ، مرکز آن خرطوم و پول رایج آن پوند میباشد .
سودان در جون سال ۱۹۵۶ بحیثت جمهوریت آزاد گردید ، توسط کشور های جمهوریت عربی مصر ، حبشه ، یوگندا ، کینا ، چاد ولیبیا احاطه شده است . دریای نیل سفید از قسمت های شمالی بمركز این کشور جریان داشته ونیل آبی از کو های حبشه سرا زیر شده و هر دو درناحیه خرطوم باهم یکجا شده بطرف شمال و جنوب مصر وادی الفا جریان مینماید .
منابع و صنعت :
حاصلات مهم آن پنبه ، برنج ، قهوه ،

را بدست گرفت ودر ۱۹۶۴ از مسند قدرت افتاد ودر کودتای دوم در سال ۱۹۶۹ یسک عده از نظامیان قدرت را بدست گرفتند وکشور را تحت ریفورم سوسیالیزم اعلام نمودند . در سال ۱۹۷۲ طی موافقتنامه صلح بهعلاقه جنوبی سودان فرمان آشتی داده شد و مردم که سالها با حکومت مرکزی در جدال بودند به مخاصمات شان خاتمه بخشیدند . روابط این کشور با امریکا در دوران جنگ اسرائیلی و عرب از هم پاشید .

عارف و مذهب :

مردم سودان از نژاد مختلط نیکرو و عرب میباشد ، که دین آنها اسلام و زبان رسمی شان عربی است .

سرینام

مساحت ۱۶۳۲۵۱ میل مربع ، نفوس آن ۴۲۰ هزار ، مرکز آن پاراماریبو و پول رایج آن فلورین میباشد . یکی از کشورهای ساحل امریکای جنوبی است که بین بحر اتلانتیک و برازیل موقعیت دارد . اضافه تر نفوس آن زراعت پیشه اند ، یک قسمت زیاد کشور را جنگلات پوشا نیده است . زبان رسمی مردم هاندی و مردم آن پیروادیان مختلف جهان میباشد .

سوانزی لیند

مساحت ۶۷۰۵ میل مربع ، نفوس آن ۴۹۰ هزار ، مرکز آن مابان و پول رایج آن لیلایخت است . کشور شاهی سوازی لیند در جنوب شرق افریقا موقعیت دارد . انگلیسی و سیزوا تی زبان رسمی آنجا ست . سوازیلند غنی از معدنیات بوده واز بست آن در جهان مشهور میباشد . پنبه ، گندم و برنج در کشور حاصلات فراوان میدهد . سوازی لیند آزادی خود را در سال ۱۹۶۸ بدست آورد وعضو کمانو یلت میباشد .

سویدن

مساحت ۱۷۳۶۶۵ میل مربع ، نفوس آن ۸ میلیون ، مرکز آن ستا کپلم و پول رایج آن کرون میباشد . سویدن در شمال غرب دریای قسمت شرقی جزایر سکند نوپا را اشغال کرده است سویدن توسط سلسله جبال کولن از ناروی و فنلند ، در شرق ذریعه بحیره بالتیک مجزا میگردد . منابع و صنعت : نصف کشور از جنگلات پوشا نیده شده و منابعی زمین های آن قابل زرع هر نسوع نباتات میباشد .

مرفی کشور های جهان

از حاصلات عمده آن اقسام لبنیات گاو و گوشت خوک ، کچالو و شکر بشمار میرود ، ۹۵ فیصد عواید اقتصادی از ناحیه دستگاہای شخصی دستی تمویل میشود . سویدن از جمله کشور های مولد آهن خام و سلسلی لوز میباشد . که سالانه مقادیر زیاد آن به خارج صادر میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

سویدن کشور شاهی مشروطه بوده دارای شاه و پارلمان و صدراعظم که سجاری امور را بدست دارد ، می باشد ، پارلمان آن دارای ۳۴۹ عضو بوده افراد کشور بالاتر از سن

مملکت و مذهب :

۹۵ فیصد مردم به مذهب لوتر ییزم گرائیده اند . تعلیمات در آنکشور اجباری بوده دارای شش پوهنتون میباشد .

سوئزر لنگه

مساحت ۱۵۹۴۱ میل مربع ، نفوس آن شش ونیم ملیون ، مرکز آن برن و پولرایج کشور قرانک میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

سوئزر لیند یک کشور جمهوری فد رالی در مرکز اروپا به شمار میرود ، توسط فرانسه جرمنی ، استریا و ایتالیا احاطه شده است یک کشور کوهستانی دارای سلسله جبال های متعدد میباشد و ۶۰ فیصد آن توسط کوه های آلپ مسطور شده است . جبیل سوئزر از نگاه قشنگی بی نظیر میباشد .

منابع و صنعت :

صنایع ساعت سازی ، برق ، منسوجات لبنیات ، فولاد ، سمنت و ماشینری آن انکشاف نموده و تولیدات آن سالانه به مقادیر زیاد به

زنیو یکی از شهر های مشهور سوئیس مرکز اجتماعات اکثر ساز مان های مربوط ملل متحد از قبیل ملال احمر ، تیللی کمونیکشین بین المللی و غیره بشمار میرود .

معرفی کشورهای جهان

وفلسطین لها بعمل آمد به کمک مبارزین
 شتافت که در اثر آن روابط سوریه و اردن
 در ۱۹۷۸ قطع گردید. در سال ۱۹۸۵ روابط
 آنها دوباره برقرار شده و هر دو داخل پیمان
 نظامی شدند. سوریه تعداد زیادی کمک های
 اقتصادی و نظامی به درجاده علیه اسرائیل

تانزانیا

جمهوریت تانزانیا در شرق افریقا
 جمهوریت زنگبار باهم یکجا شده و جمهوریت
 تانزا نیا را در ۲۶ - آپریل ۱۹۶۴ بوجود
 آوردند.

جولیوس نایبری رئیس جمهور تانزانیا
 نایب رئیس جمهور کشور جدید التاسیس
 تانزانیا در همین جمهوری زنگبار به عنوان
 رئیس جمهور تعیین شد. در سال
 ۱۹۶۷ دولت به اصلاحات و اصلاحاتی
 در زمینه های اقتصادی و اجتماعی
 کشور را عملی اعلام نموده و زبان سواحیلی را
 جای انگلیسی در مقام رسمی تانزانیا قرار داد.

تیمت کرد.
 تانزا نیا عضو ملل متحد و عضو کشورهای
 کامونولت میباشد.

جولیوس نایبری رئیس جمهور تانزانیا

مساحت ۳۶۳۷۰۸ کیل مربع ، نفوس آن
 بیشتر از ۱۵ میلیون ، مرکز آن دارالسلام و
 پول رایج آن شیلینگ میباشد.

تانزاندا

برق و آب و هوا و کمبود یا احاطه شده است
 میدان هوایی بنکالک از بزرگترین میدان های
 بین المللی جنوب شرق آسیا بوده و بحیث
 بندر بزرگم بزرگترین آن استفاده میشود.

مساحت ۳۹۸۵۰۰ کیل مربع ، نفوس آن
 بیشتر از ۴۹ میلیون ، مرکز آن بنکالک و پول
 رایج آن بات میباشد.
 تانزاندا کشور شاخه دولت که در جنوب
 شرق آسیا واقع گردیده و توسط کشورهای

معاهده تحت تصرف فرانسه قرار گرفت .
 بعد از سال ۱۹۴۷ بحیث کشور آزاد شناخته
 شده و در انتخابات ۱۹۵۶ حکومت بدست
 حبیب بورقبیه رسید و بحیث صد را عظم
 انتخاب گردید . در سال ۱۹۵۷ به اساس
 فیصله اسمبله رژیم شامی از کشور برچیده
 شده و بجای آن جمهوری استقرار یافت و حبیب
 بورقبیه بحیث رئیس جمهور انتخاب شد .
 وی سه مرتبه بحیث رئیس جمهور انتخاب
 شده ، بالاخره به اساس تصویب مجلس ملی
 آن کشور در سال ۱۹۷۴ تا دوام حیات برسه
 حیث رئیس جمهور تونس انتخاب و تعیین شد .
 تونس عضو جامعه عرب و عضو ملل متحد
 میباشد .

حبیب بورقبیه رئیس جمهور تونس

معارف و مذهب :

اکثریت مردم تونس پیرو دین اسلام اند
 عربی لسان رسمی آن کشور است .

منابع و صنعت :

طویل ترین پل که از نگاه بزرگی چهارمین
 پل در جهان میباشد . بر آبنای با سفوس
 اعمار شده اروپا را به آسیا وصل میسازد .

منابع و صنعت :

در حدود ۶۴ فیصد نفوس ترکیه زراعت
 پیشه اند ، حاصلات مهم آن تنباکو ، پنبه ،
 زیتون ، کشمش ، ابریشم ، انجیر ، چهارمغز
 و میوه میباشد .

حیث قدمرو ترکیه در زمانها های قدیم
 شمار مرفعت در سال ۱۸۸۱ به اساس پیک

ترکیه

مساحت ۳۰۱۳۸۰ میل مربع ، نفوس آن
 بیشتر از ۳۹ ملیون ، مرکز آن انقره و پول
 رایج آن لیره میباشد .

۹۰ فیصد نفوس این کشور در قسمت
 آسیایی آن یعنی اناطولیا بسر میبرند .
 قسمت های مرکزی ترکیه دارای آراضی وسیع
 خشک و گرم بوده ، زیلستان های سرد
 تلیستان گرم ، آب و هوای آتزا احتوا میکند .

عثماني تركيه قلمرو وسيع كـشور هاي سوريه لبنان ، عراق ، اردن ، اسرائيل ، يمن و بحيره ايچن را در تصرف داشت . تركيه در حرب عمومي اول جهاني با فرانسه واستر يا متحد شده ودر نتيجه يكمده از متصرفات

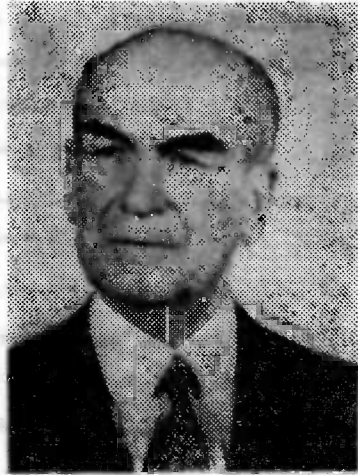
خودرا از دست داد . زؤيم جمهوري برهيري مصطفى كمال اتاترك در ۲۹ - اكتوبر ۱۹۲۳ بـيـان آمد . زمانيكه اتاترك رئيس جمهور تعين شد ، تركيه اداره آبناي در دانيل ويا سفوزس را بدست گرفت . قانون اساسي

آن در ۱۹۶۱ بازويكار آمدن اسا مبـله ملي ومجلس سنا تامين شد . در تركيه رئيس جمهور توسط آراي پارلمان انتخاب ميشود و دوام كار آن هفت سال است . تركيه عضو پيمان ناتو ، سينو ومـلل متحد ميباشد

تركيه ۳۰ سائيلان متممادي با قبرس بر سر موضوع تركها منازعه دارد .

مذهب ومعارف :

۹۰ فيصد نفوس انگشور بيرو ديـسن اسلام اند . تعليمات ابتدائي وعالي درتركيه مجاني واجباري است .

فخري كوروتورك رئيس جمهور تركيه

مقادير زياد بوريـت ، كروم ومس درتركيه استحصال وتوليد ميشود . همچنان از معدن اين كـشور چسـت ، سرب ، آهن ، سـماب ، نقره و شـلفـر بدست مي آيد .

تاريخ وطرز حكومت :

قبل از حرب عمومي اول درعهده امپرا توري

يوگندا

مساحت ۹۱۱۳۴ ميل مربع ، نفوس آن يازده ونيم مليون ، مركز آن كمبالا وبول رايچ آل شلينگ يوگندا ميباشد .

يوگندا يكي از قلمرو هاي سابق انگليس در قسمت شرقي افريقا بشمار رفته ونهمين

كـشور بيادې كـنـديـر قهره در جهان ميباشد . اين كـشور در نهم اكتوبر سال ۱۹۶۳ آزاد گرديد ، يوگندا عضو ملي متحد وعضو موسسه اتحاد افريقا وعضوكلمنولت ميباشد . ملتوي ابوتې زمام قبوت را در ۲۵ فيروزي

۱۹۶۶ بدست گرفت ، بعدا جنرال عیدی امین در جنوری ۱۹۷۱ رویکار آمد وبعیث رئیس جمهور تعیین شد . عیدی امین در ۱۹۷۶ به حیث رئیس جمهور آنکشور تا زمان حیات انتخاب گردید . نصف بیشتر نفوس یوگندا عیسوی و کاتولیک می باشد . انگلیسی و یوگندائی زبان رسمی آنها است یکعده مردم آجاییرو دین مبین اسلام میباشند

جنرال عیدی امین رئیس جمهور یوگندا

اتحاد جماهیر سو سیالستی شوروی

شماره آن بزرگتر نیا لتو رنا و فتند و اوکراین آغاز تا غرب سواخک پاسفیک امتداد دارد . از جانب شمال برزانتا از کشیک - تا سواحل بحیره سیاه بحره کسپین سر حدات قزاقستان ، منگولیا ومنچور با ادایه پیدلکنند حصص شرقی وغربی سیاهی باسیرک های موتیر وخطوط آهن تمدید یافته وصنایع برق وگاز با اعمار بند ها در آنجا انکشیاف نمودم است . در اتحاد شوروی نظریه خاصیت نظام سوسیالیزم آنکشور . حاصلات آن بدز طرز صورت میگیرد اول دارائی دولت ، دوم دارائی حاصلات کوپراتیف ها ، دارائی دولت عبارت اند از معدنیات ، منابع آب ، چنگلات فابریکات ، دستگا های ماشینی ، ریل ، خطوط آهن ، بانگها ، ترانسپورتهای هوایی وریختنی ، ومخبرات . دوم محصولات کلخوز ها ، کوپراتیف وکو لکتیف ها که

مساحت ۸۷۶۴۷۲۵۰ میل مربع ، نفوس آن ۲۵۴،۳۸۰،۰۰۰ ملین ، مرکز آن مسکو وپول رایج آن روبل میباشد . اتحاد شوروی از جمله بزرگترین کشورهای وسیع جهان بوده از ساحل پاسفیک شمالی تا بحیره بالتیک امتداد داشته ، ساحه شمالی آسیا و شرق اروپا را اشغال نموده است ، ازنگاه وسعت يك بر شش حصه کره زمین خاک اتحاد شوروی میباشد . که هر قسمت آن دالای آب وهوائی مختلف بوده ، دزشوروی ۱۶۰۰۰۰ دریا گزرحدود ۲۵۰۰۰۰۰۰ جبهیل موجود میباشد . در پای مشهور آن دنیبر ، دانیوب وولگا آنگاه مهمه همه قابل کشتیرا میباشند ودر اتحاد شوروی متشکلهای مهمه در جمهوریتهد فدرالحمکه همه پله دو قسمت ویدانیل داخلی خود آزاد میباشند

شوروی خدمات فراموش ناشدنی به آنکشور نمود .

اولین قانون اساسی آنکشور در ۱۹۱۸ تدوین شد و نام این کشور در دسامبر ۱۹۲۲ به اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی تغییر یافت ، در سال ۱۹۳۶ جمهوریت خودمختار شوروی تاسیس شد . در اتحاد شوروی قدرت تنظیم و اداره بدست صد را عظم و اعضای آن بوده یوزر شورای عالی آنکشور مسوول میباشد .

این مقام بلند ترین قدرت قضائی آنکشور را میدهد . دایره اعضای آن برای مدت پنج سال از سایر موسسات قضائی آنکشور انتخاب میشوند ، نیگاهانه حزب قانونی آنکشور حزب کمونسټ اتحاد شورویست و در چهار سال یک مرتبه تشکیل جلسه میدهند . این حزب دارای کمیته مرکزی ، رئیس و سایر اعضای کمیته های فرعی است . اعضای حزب کمونسټ اتحاد شوروی در سال ۱۹۷۳ به چهار ده ملیون و هشت صد هزار نفر میرسید .

معارف :

تعلیمات در شوروی از ۷ الی ۱۷ ساله اجباری و رایگان میباشد . تعداد زیاد پوهنتون های تعلیمی و مکاتب ابتدائی و ثانوی و کورسهای متعدد وجود دارد . در اتحاد شوروی تعداد بسیار عیسویان ارتودکس و مسلمانان زندگی میکنند . اتحاد شوروی عضو موسسه ملل متحد و عضو بکت وارساست .

لیونید ابروژنف صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی

نظر به قانون آنکشور تنظیم میشود . صادرات به کشور به شمول بطورول جهان فولاد و اعضای فلزی به غیره میباشد . در حدود ۱۶۰ فیصد تجارت شوروی باکشور های سوسیالیستی ۲۵ فیصد با ممالک غرب صورت میگيرد .

تاریخ و طرز حکومت :

اولین حکومت روسیه در قرن نهم در کیف تاسیس شد . در قرن سیزدهم منگو لیا کشور را برهبری شهزاده ماسکو وی متصرف شد . در ۱۴۸۰ کشور از تسلط منگولها رهائی یافت ، پتر کبیر در ۱۷۲۱ - امپراتوری بزرگی روسیه را تاسیس نمود . انقلاب ۱۹۱۷ روسیه به رهنمایی وِلا دیمیر ایلچین لینن پی ریزی شد ، تحولات شگرف را این نگاه تغییر نظام در آنکشور بیان آورد ، لینن با رویکار آوردن رژیم سوسیالیزم در اتحاد

د افغانستان کالني

سلفر ، پشم و مواد خام را وازد کرده کاغذ . عده زياد ديگر کامنوليت ميباشند .
تباکو ، مواد کيمياوي ، ماشين آلات برقي و تعليمات اساسي ابتدائي از ۷ الي ۱۶
غير برقي موتر ، طياره ، کشتي ، تلويزيون سالکي در برتانيه اجباري و مجاني ميباشد
نکه هاي پشمي ، اقسام منسوجات ، ادويه اکسفورد و کمبريج از پوهنتون هاي مشهور
جات ، راديو ، بخارج صادر مينمايد .
کشور بوده که در قرن ۱۳ - اعمار شده
است . غير ازين ها در حدود ۴۰ پوهنتون
مذهب و معارف :
يکعه از مردم آن پيرو پرو تستانت و ديگر در برتانيه وجود دارد .

ولتای عليا

مساحت ۱۰۵۸۶۹ مربع ميل . نفوس آن
شش مليون ، مرکز آن اوگاد وگو وپول رايچ
کشور فرانک ميباشد .
جمهوريت ولتای عليا که زماني جزيره
متصرفات فرانسه بود ، در غرب افريقا قرار
دارد . باکشور هاي مالي ، نايجير ، ساحل
عاج ، گانا ، شوگوو دا هومي همسرحد
بوده و قسمت بيشتر نفوس آن در جنوب کشور
زندگي ميکنند .

زراعت و مالداري ۸۰ فيصد پيشه مردم
را تشکيل داده و ۵۰ فيصد محصول مالداري
آن بخارج صادر ميشود .
ولتای عليا آزادي کامل خود را در پنج
آگست ۱۹۶۰ بدست آورد . اين کشور عضو
ملل متحد بوده قانون اساسي آن در ۱۹۶۰
تدوين شد . رئيس جمهور و مجلس ملي آن
کشور را تأييد نمود .

یورو گواي

مساحت ۶۸۵۴۸ ميل مربع . نفوس آن
بيشتر از سه مليون ، مرکز آن وونتو ویدو
و پول رايچ آن پيسو ميباشد . يورو گواي
يکي از کشور هاي کوچک امريکاي جنوبي
بوده . داراي رژيم جمهوري ميباشد . از جمله
کشور غني از نگاه حاصلات زراعتي در امريکاي
جنوبي بشمار ميرود . و با برازيل وارجنتايس
همسرحد ميباشد .
۷۰ فيصد اراضي آن زراعتي بسوده و
حاصلات آن بر علاوه احتياجات داخلي به
خارج نيز صادر ميگردد .
تاريخ و طرز حکومت :
يوروگواي زماني جزء از متصرفات
هسپانيه بوده و در سال ۱۸۲۵ داري آزادي
کامل گرديد . بعدا رئيس جمهور اسا مبله
ملي و مجالس مقننه آن به پايه اکمال رسيد .
يوروگواي زماني جزء از متصرفات
سطح زندگي نهايت بلند جهان ميباشد ، که
هر نوع خدمات اجتماعي براي افراد آن از
طرف دولت تأمين گرديده است . مراسم

معرفی کشور های جهان

مذهبی آزاد میباشد .
اجباری بوده . زبان مردم هسپا نوی است .
تعلیمات ابتدائی در کشور مجانسی و

واتیکان

مساحت ۱۰۸۷ میل مربع ، نفوس آن هفت صد نفر . پایها از ازممه باستان باین طرف نفوذ روحانی داشته .
ساحه تحت حاکمیت پاپ در قرن ۱۹ به ۱۶ هزار میل مربع و نفوس آنها به سه ملیون در قلمرو پاد شاهی ایتا لیا تخمین میگردد این موضوع در قانون سال ۱۸۷۱ ایتا لیا با اضافه حقوق سالانه شش صد ویست هزار دالر گنجا نیده شده بود .
در فیروری سال ۱۹۲۹ کارپنال کاسپوری صد راعظم موسیلنی شهر واتیکان را آزاد اعلام نمود و برای پیروان مذهب کاتو لیک یک شهر جداگانه را تاسیس نمود . امروز ۸۴ کشور مختلف به شهر واتیکان روابط سیاسی ونماینده دارند . تنها امریکا درین شهر نماینده سیاسی ندارد .

وینز ویلا

مساحت ۳۵۲۱۴۳ میل مربع ، نفوس آن ۱۲ ملیون ، مرکز آن کارا کاس ، وپولرایج آن پولیوار میباشد .
وینز ویلا از جمله کشور های امریکای جنوبی بوده ودر سواحل کارابین واتلا نتیک موقمیت دارد . همسایه های آن گیانا ، برازیل و کولمبیا میباشد .
منابع و صنعت :
استخراج معادن ، ماهیگیری ، زراعت و صنعت مصروفیت های عمده مردم رانشکیل می دهد ونیز ویلا از نگاه تولیدات نفت پنجمین کشور جهان بشمار میرود .
معدنیات آن آهن خام ، طلا ، مس ، ذغال سنگ ، نمک ، نیکل ، الماس میباشد که بعد از نفت بدرجه دوم در صادرات کشور حایز اهمیت میباشد .

تاریخ و طرز حکومت :

کولمبوس وقتی برای اولین بار قدم در سرزمین امریکای جنوبی گذاشت به جزایری پاریا آلانسو دو او جیدا بر خورد و در ۱۴۹۹ به سرزمین ماریا سیبا بویا و وینز ویلا رسید . در ۱۸۲۱ این سر زمین تحت نفوذ هسپانیا قرار داشت . وینز ویلا در ۱۸۳۰ بحیث یک کشور جمهوری تاسیس شد و در ۱۹۶۱ صاحب رئیس جمهور ، مجلس سنا پارلمان و قانون اساسی گردید ، این کشور عضو ملل متحد و عضو اتحادیه کشور های امریکا است .

معارف و مذهب :

زبان مردم وینز ویلا هسپانوی ومذهب آنها رومن کاتولیک است . تمام تعلیمات ابتدائی ونانوی در کشور مجانی میباشد .

ويتنام

هوچي مين مفكوره آزادي در اين كشور به ميان آمد . در آگست ۱۹۴۵ گروه مبارزين امپراتوري وداني را در انام سر نگون كردند . قواي اتحاد ملي فرانسه را در دين بين فو درسال ۱۹۵۴ شكست داد كه به تعقيب آن موافقتنامه اعلام آتش بس در ۲۱ جولای ۱۹۵۹ در ژنيو به امضاء رسيد كه به اساس آن دو ويتنام ازهم درقسمت هاي دريای بين مجزا گرديده .

بعد از اينكه قواي فرانسوي خاك آنجا را توك كفتند ويتنام شمالي تحت قواي كمونست قلمرو ۶۲ هزار ميل مربع را باهفده ولايت و ۱۳ مليون نفوس كه مركز آن هانوي بود . به تصرف در آورده هوچي مين بحيث رئيس جمهور ويتنام شمالي تعين گرديده . ويتنام جنوبي متشكل از ۳۹ ولايت وساحه ۶۵ هزار ميل مربع بوده و نفوس آن بالغ به ۱۲ مليون ميگرديده . مركز آن شمير سيگون بود .

در ۲۶ - اكتوبر سال ۱۹۶۰ نيگو دين ديم صدرا عظم ويتنام جنوبي جمهوريت را در آنكشور اعلام و خود بحيث رئيس جمهور زمام امور رابدست گرفت . جمهوريت ديموكراتيك ويتنام شمالي در ۳۱ دسامبر ۱۹۵۹ تحت رژيم سوسياليزم برهبري هوچي مين تاسيس گرديده وهوچي مين در ۱۵ جولای ۱۹۶۰ دوباره بحيث رئيس جمهور آنكشور تعين وانتخاب شد . اين شخص از سال ۱۹۴۵ باين طرف

مساحت ۱۲۶۸۴۳۶ ميل مربع . نفوس آن بيش از ۴۲ مليون . مركز آن هانوي وپول رايج آن دانگ ميباشد .

ويتنام نصف قسمت شرقي جزاير هندوچين را احتوا ميكند از طرف شمال به چين ازجانب غرب به كمبوديا ولاوس واز طرف شرق و جنوب به بحر جنوبي چين ازتباطميكيرد شمير هاي تاريخي وعلاقه هاي مشهور آن تونكين ، انام ، سيگون ، هانوي ، دانفونك ، هونانك ميباشد .

منابع وصنعت :

زراعت پيشه اكثريت مردم را تشكيل ميدهد . بخصوص زراعت برنج كه خوراك اساسي مردم آنجا ميباشد نيشنكر ، جوازي شكر ، كچالو ، قهوه ، چساي ، پنبه ، تنباكو ، چوب وزاير ازحاصلات مهم آن به بشمار ميرود .

مقادير زياد ذغال سنگ از قسمت هاي شمالي اين كشور بدست مي آيد . آهن بوكسيت ، منگانيز ، كروميت ، ازجمله پيداوار معدني ويتنام ميباشد .

تاريخ وطرز حكومت :

ويتنام يك كشور باستاني بوده اولين بار توسط ويت مردمان مركزي چين كشف گرديده بعدا در ۹۲۹ پيش از ميلاد چينيائي ها آنرا به تصرف خود در آوردند در ۱۹۴۰ جاپان آنرا اشغال نمود در زمانيكه اين كشور تحت تصرف اجانب بود ، گروه مبارزين برهبري

معرفی کشورهای جهان

رهبری گروه های مترقی و پیشرو کشورها را
بعمده داشت و در سوم سپتامبر سال ۱۹۶۹
وفات یافت .

ویتنام شمالی از سال ۱۹۵۴ باین طرف
آرزوی ادغام هر دو ویتنام را به سر می
پرورانیدند گروه وپنیرستان ویتنام جنوبی
بر ضد دولت مبارزات پی گیری را آغاز کردند
در ۱۹۶۳ در کودتای که در آنکشور صورت
گرفت رژیم دیم سقوط کرد . بعد از یک
سلسله کودتا ها نیکوین وانتیو در ۱۹۶۷
بحیث رئیس جمهور تعیین شد در ۱۹۶۶ آمریکا
حملات هوایی خود را تا داخل قلمرو ویتنام
شمالی برای سرکوبی مردم آنجا ادامه داد .
در سال ۱۹۶۹ تعداد عساکر آمریکائی که
شامل ساحه عملیات جنگی در ویتنام بودند
به ۵۴۳۰۰۰ نفر میرسید .

در سال های ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ عملیات
هوایی آمریکا بر قلمرو های ویتنام تقلیل
یافت ، در ۲۷ جنوری سال ۱۹۷۳ موافقتنامه
درپاریس امضاء گردید که به اساس آن اعلام
آتش بس ورویکار آمدن یک صلح شرافتمندانه
توسط آمریکا وویتنام شمالی و قوای اتحادملی
ویتنام جنوبی منظور وقبول گردید . درسال
۱۹۷۵ قوای اتحاد ملی ویتنام جنوبی یکمک
سر بازان غیور آنکشور بصوب سیگون حمله
نموده و شهر را در طرف چند لحظه محدود
اشغال نموده و رژیم تیورا سر نگون کردند .
درین وقت بقایای عساکر نظامی آمریکا که
ازبام سفارت آمریکا در سیگون توسط

هییلی کوپتر از خاک ویتنام خارج شدند .
رهبران نظامی و شورای انقلابی قدرت
را بدست گرفتند بعدا اتحادیه هر دو ویتنام
تکمیل و بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شدند .
تعداد تلفات آمریکا در جنگهای ویتنام
۲۶۰۷۹ نفر از ویتنام جنوبی ۲۰۰۰۰۰ نفر
تعداد تلفات کشور شامل جنگ ۲۲۵ هزار نفر
اشخاص بیگناه غیر نظامی که به قتل رسیده
اند ، تعداد شان بیک میلیون میرسد . تعداد
تلف شده گان مبارزین ویتنام جنوبی به پیش
از شش میلیون نفر بالغ میگردد .

هر دو کشور تحت نام جمهوریت سوسیالیستی
ویتنام در ۲ جولای سال ۱۹۷۶ باهم متحد
گردیدند ، تان دک تانگ بحیث رئیس
جمهور و فام وان دونگ بحیث صدرا عظم
جمهوریت جدید التاسیس ایفای وظیفه میدارند

مذهب و معارف :

مردم ویتنام اکثرا پیرو مذهب تاویزم و
بودیزم میباشند . مذهب رومن کاتو لیک نیز
پیروان زیاد دارد .
درین کشور مکاتب زیاد تاسیس شده زبان
آنها یوپ چینائی ، موتنا گنارد میباشد .
زبان های انگلیسی و فرانسوی هم مورد
استعمال قرار میگیرد .

ساموای غربي

مساحت ۱۱۳۳ ميل مربع ، نفوس آن ۱۶۰ هزار ، مرکز آن پياوېول رایج آن تا نامیاشد ساموای غربي در جنوري سال ۱۹۶۲ آزاد گردید در سال ۱۸۹۹ بحیث مستعمره جرمني عربستان موقعیت دارد .

جمهوریت عربي یمن

مساحه ۷۵۲۸۹ ميل مربع ، نفوس آن بیش از شش ونیم ملیون ، مرکز آن سنا و پول رایج آن ریال میباشد . جمهوریت یمن کشور باستانی در کنار بحیره سرخ و جزیره عربي موقعیت دارد .

منابع و صنعت :

در سطوح مرتفع الجبال قهوه ، ینبه ، ارز ، میروید ، نفت قسمت بیشتر عواید آنرا تامین می کند . یمن که روزی بحیث کشور ، سبا کشور ملکه حضرت سلیمان نامیده میشد در سال ۱۹۱۸ استقلال خود را از ترکان عثمانی بدست آورد . امام احمد از سال ۱۹۴۸ - ۱۹۶۲ تا هنگام مرگ درین کشور

زمام امور را بدست داشت یک گروه انقلابی به رهبری جنرال عبد الله السلال رژیم جمهوریت را در آن کشور تاسیس و خود به حیث رئیس جمهور انتخاب گردید . وارث امام احمد بنام امامت محمد البدر بطرف کوها رفت و در آنجا با یکدسته از مردم قبایل یکجا شد و جنگ های داخلی یمن را آغاز نمود مصر ، حکومت بر سراقندار و عربستان سعودی ریاست های آن کشور را حمایت می کردند . این عملیات در سال ۱۹۶۷ که جنگ بین اعراب

و اسرائیل در گرفت خاتمه یافت .
عبد الرحمن از یانی در ۵ نوامبر ۱۹۶۷ ضمن يك كود تاي نظامی قدرت را بدست گرفت و بعدا بحیث رئیس دولت تعیین شد .
جنگ بین جمهوری خواهان و قوت های مخالف در آن کشور دوام داشت . ادامه مخاصمات به اساس موافقتنامه که بین عربستان سعودی و جمهوریت یمن بعمل آمد خاتمه یافت .
به اساس آن به یکده از ریالست ها اجازه داده شد ، تا در پست های دولتی مقرر شوند .

بعد از آن در سال ۱۹۷۲ و ۱۹۷۸ بعضی تصادمات بین جمهوریت دیمو کراتیک مردم یمن درین کشور بوقوع پیوست در ۱۳ جنوری ۱۹۷۴ يك گروه نظامیان طی کودتای سه رهبری ابراهیم الحمیدی قدرت را به دست گرفت اکنون این کشور توسط ۷ نفر از اعضای شورای نظامی اداره میشود . یمن عضو ملل متحد و عضو جامعه عرب میباشد .

د افغانستان کالني

عهد پسر اول شاه سر بيا ، نام اين کشور به یوگوسلاویا مسمی گردید . در حرب عمومی دوم جهانی زمانیکه جرمنی ها به این کشور حمله آور شدند شهزاده پسر دوم به لندن پنا هنده شد . پاریتزان های یوگو سلاویا برهبری جوزف بروز تیتو به مبارزات شان علیه جرمنی ها ادامه دادند . آلمان ها در ۱۹۴۴ ازین کشور خارج ساخته شدند . در ۲۶ نوامبر سال ۱۹۴۵ جمهوری یوگو سلاویا برهبری تیتو اعلام شد . یوگو سلاویا توسط رئیس جمهور اداره شده دارای پارلمان و صدراعظم و اعضای کابینه میباشد .

معارف و مذهب :

تعلیمات در یوگو سلاویا مجانی و اجباری است زبان رسمی آنها سلاو مذهب ارتودوکس رومن کاتولک و اسلام در آنکشور مروج است .

زایر

مساحت ۲۰۵٫۶۳ میل مربع ، نفوس آن ۲۴ ملیون ، مرکز آن کینشا سا ، پول رایج آن زایر میباشد . جمهوری دیمو کراتیک کانگو در اکتوبر ۱۹۷۱ با اسم زایر مسمی گردید این کشور در قسمت استوائی افریقا موقعیت دارد . دریای زایر که از طویلترین دریا های جهان به شمار میرود بعد از آبیاری حصص مختلف این کشور در جنوب اتلانتيك سرازیر میشود .

تاریخ و طرز حکومت :

لیوبو لد دوم شاه بلجیک در ۱۸۷۶ یک عده از افراد را برای کشف کانگوبه جنوب آنکشور فرستاده و بعدا بلجیک آنکشور را تحت استیلای خود درآورد ، در کنفرانس

است . یوگو سلاویا روابط تجارتي آزاد با کشور های اروپا ، اتحاد شوروی و غیره دارد تاریخ و طرز حکومت : منطقه سر بيا از سال ۱۳۸۹ تحت تسلط ترکها قرار داشت و به اساس موافقه سال ۱۸۷۸ برلین آزاد گردید بعد از جنگهای بالقان در ۱۹۱۳ ساحه کشور با یکجا شدن مسید ویتا و سر بيا وسیع گردید . زمانیکه فرانسیس فردیناند و خانمش در سال ۱۹۱۴ در ایالت سرا چیفو به قتل رسید ، استریا با ارسالی قوا درین قسمت اولین جنگ جهانی را ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ شعدهور ساخت .

بعد از انقراض دولت های هنکری و استریا پادشاهی سرب ها از اتحاد کروئز سلوانی ها با یکجا شدن ایالات سابقه کروئشیا از زگوینا بوسینا ، سلوانیا ، بمیان آمد . در

مساحت ۲۰۵٫۶۳ میل مربع ، نفوس آن ۲۴ ملیون ، مرکز آن کینشا سا ، پول رایج آن زایر میباشد . جمهوری دیمو کراتیک کانگو در اکتوبر ۱۹۷۱ با اسم زایر مسمی گردید این کشور در قسمت استوائی افریقا موقعیت دارد . دریای زایر که از طویلترین دریا های جهان به شمار میرود بعد از آبیاری حصص مختلف این کشور در جنوب اتلانتيك سرازیر میشود .

منابع و صنعت :

زایر دارای معدنیات متنوع بوده ۷ فیصد

شد و کابینه انتظامی را بهایانه آورد. توجه یکمده اروپائیان باین طرف جلب شد و به توشیحوز از ایالت کتانگا او مقدم میبایست در ۱۶ جولای کناره گیری کرد. درین موقع اوضاع در کانگو بوخاسته گردیده و نظریاتی امنیت در آگست ۱۹۶۰ از بلجیم تقاضا کرد تا عساکر خود را از کانگو خارج نموده و جای آنها عساکر صلح ملل متحد بگیرد. رئیس جمهور کاسا ورو لومبیا را از صدارت بر طرف نمود لومبیا برای احراز قدرت دست به مبارزه زد و در فبروری ۱۹۶۱ از طسرف مخالفین ، لومبیا بطور فجیع بمقتل رسید. عساکر ملل متحد کانگو را ترک نموده و در دسامبر ۱۹۶۵ جمهوری مردم کانگو در ستانلی وین تاسیس شد. در ۱۹۶۵ جنرال جوزف موبوتو

جوزف موبوتو رئیس جمهور کانگو

به حیث رئیس جمهور تعیین شد. این شخص نام لوبو لوبیل را به کینشاسا تبدیل نمود و در ۱۹۷۰ برای هفت سال بحیث رئیس جمهور انتخاب شد.

معارف و مذهب :

نفوس آن عموماً از نسل بانگو ترکیب شده اند. درین کشور در حدود ۹ میلیون عیسویان بود و باش دارند فرانسوی زبان رسمی آنها بوده و دارای سه یوهنتون بزرگ میباشد.

۱۸۸۵ برلین کانگو بحیث یک ایالت آزاد شناخته شد و ایویو لد بحیث پادشاه آن کشور تعیین شده رقابت بعضی از دسته های مختلفه بالای موضوع را بر توجه منابع بین المللی را بخود جلب نمود. در سال ۱۹۶۰ کانگو بلجیم ، باهم موافق کردند ، که این کشور بحیث یک ملت آزاد در آید ، در انتخابات آزاد که در آن کشور بعمل آمد پاتریس لومبیا در ۲۱ جون همان سال بحیث صدراعظم انتخاب

زمین

جمهوریت زمینیا یکی از کشورهای های محاط به خشکه افریقای مرکزی به شمار میرود وسیعاً زایر ، تانزانیا ، ملاوی ، موزمبیق ،

مساحت ۲۹۰۷۲۴ میل مربع ، نفوس آن چار میلیون و نهصد هزار ، مرکز آن لوساکا و پول زایر آن کوجه میباشد .

رومیشیا و یونان و ایگولا احاطه شده
 هیست. در سال ۱۹۶۴ بحیث رئیس جمهور آنگسور تعیین شده
 ورمییا کشور آزاد جمهوری در چوکات کشور
 های کامیولیت عرض اندام نمود. بعد از
 اینکه حکومت تبعیض طلب سفید پوستان
 رودیشیا در ۱۱ نوامبر ۱۹۶۵ اعلام آزادی
 نمودند. روابط این دو کشور به تیره گی
 رسید و تا امروز همچنان این روابط بین آنها
 ادامه دارد.

در آخرین لحظاتی که صفحات (کشور های
 جهان) زپ چاپ می رفت، کشور جدیدالتشکیل
 دیگری بنام جمهورییت جیبوتی در قاره افریقا
 به آزادی خویش نایل آمد.
 جیبوتی که مدت یکصد و پانزده سال تحت
 تسلط فرانسه قرار داشت بالاخره سر از
 نیمه شب ۱۳۵۶ به آزادی کامل خود
 تسلط فرانسه نایل گردیده و بنام جمهورییت
 جیبوتی در جمله ممالک افریقا عرض انعام
 نمود.

جمهوریت جیبوتی

جمهوریت جیبوتی که قبلاً بنام سومالیلند
 فرانسوی یاد می شد در جولای سال ۱۹۷۶
 به نام آفاریا پیدا شدن گردید.
 این کشور به چشمه و سه مالیه همشهر خود
 بوده و نگه باب المندب آنرا از یمن جسد
 می سازد.

حسن جولید رئیس جمهور جیبوتی
 داشته نسی چوکی به آفاراها متعلق می آمد
 اقلیت های عرب نیز در پارلمان جیبوتی
 دارای دو چوکی استند.
 اتحاد و تسامح و تساوی حقوق خطوط اساسی
 مشی دولت جدید التاسیس جیبوتی را تشکیل
 داده و حسن جولید بحیث اولین رئیس جمهور
 زمام امور را به دست گرفت.
 جمهوریت جیبوتی در حدود ۲۳ هزار کیلومتر مربع

جمهوریت جیبوتی که قبلاً بنام سومالیلند
 فرانسوی یاد می شد در جولای سال ۱۹۷۶
 به نام آفاریا پیدا شدن گردید.
 این کشور به چشمه و سه مالیه همشهر خود
 بوده و نگه باب المندب آنرا از یمن جسد
 می سازد.
 حسن جولید اولین رئیس جمهور جیبوتی
 جیبوتی متعلق با افراد قبیله ایسا میباشد که
 در پارلمان جدید آنگسور سی و سه چوکی

معرفی کشور های جهان

مساحت و باسیاس احصائیه سان ۱۹۷۳ دارای سه صد هزار جمعیت میباشد. در جیبوتی تازه به تفحص و استخراج و پول رایج آن فرانک جیبوتی است. • گاز دست زده شده است • میدان هوایی بین المللی جیبوتی یکسی شهرجیبوتی دارای ۱۲۵ هزار جمعیت بوده مردم جیبوتی عموماً به شغل مالدارى و زراعت اشتغال داشته بصورت کوچی ونیمه کوچی زندگی دارند. کشور دارای آب وهوای گرم وسوزان وصحرا های لامزروع میباشد. از صنایع جز چند فابریکه کوچک چیزی دیگری وجود ندارد. • قهوه، خرما ونمک طعام از تولیدات آن میباشد. ماهی گیری نیز پیشه مردم میباشد آورد. • چرم و پوست از جمله اقلام صادراتی جیبوتی

است •

میدان هوایی بین المللی جیبوتی یکسی از میدان های مهم تجارتی بوده ومخصوصاً بعدازبنته شدن کانال سوئز در سال ۱۹۶۷ دارای اهمیت زیادی از نظر ترانزیت اموال تجارتی گردید. • ترانزیت اموال تجارتی و قهوه ازجمله نقش مهمی درعایدات ترانسپورتی این کشور داشته که عاید سر شاری ازین مدرک بدست می آورد. •

نظری به سیر قانون گذاری در افغانستان

مقدمه :

قبل از آنکه در اصل موضوع داخل صحبت گردیم قابل تذکر است که :

علم قانون از جمله علوم اجتماعی است که در مورد ارتباطات مختلفه مردم ، چه این ارتباطات در ساحه امور عادی قرارداد شده باشد یا اینکه به تهذیب نفوس افراد انکاء نماید بحث می کند . ولی بصورت عام ، موضوع علم قانون ، حقوق ووظایف افراد اجتماع بحيث اعضای هیئت اجتماعی احتوا نموده سلطه عامه را که از اختصاصات علم قانون پنداشته میشود توضیح میکند . روی تعریف متذکره ، علم قانون چگونگی نظام اجتماعی را در سه مرحله یعنی عصر حاضر ، ماضی و آینده بحث می کند باین ترتیب :

۱- تحلیل قانون از نگاه عصر حاضر علاوه از آنکه چگونگی تسویه ، تعدیل و اصلاح قوانین موجوده را حاوی بود ، شر احکام مواد قانونی را متضمن است که مطلب اخیر را بنام بحث تفصیلی در ساحه فروع قانونی میتوان یاد کرد .

۲- بحث در مورد وضع قانونی در گذشته ، حاوی مطالبی است که در پیرامون نشرات شرائع قدیمه روشنی افکنده ، چگونگی تکوین نظام و مبادی قانونی و بالاخره تطورات آن را در خلال عصرهای آینده مورد بحث قرار میدهد تا اینکه سیر این بحث بصورتی منتهی میشود که این مطلب را بنام بحث تاریخی علم قانون

میتوان مسمی کرد .

۳- مبحثی را که علم قانون به منظور حمایت و بهبود وضع اجتماعی و فردی اجتماعات آینده عنوان قراردادده و چگونگی رفع قصور قانون وضعی را به منظور تامین اصلاحات آینده در امور اجتماعی مورد بحث قرار میدهند بنام علم تشریح یاد کرده اند . در اینجالاتم است «قانون» را نیز تعریف کرد .

علما متفق اند که : قانون عبارت است از مجموعه قواعدی که تنظیم روابط اجتماعی را بمعده داشته ، مردم را وادار می گرداند تا از او امر دولت پیروی نمایند و دولت را حق میدهد تا تطبیق قانون را بمعده داشته و جهت تطبیق آن عندالافتضاء بقوه متوصل گردد .

از تعریف متذکره چنین مطلبی میتوان حاصل کرد که : دولت حق دارد جهت تطبیق احکام قانون بقوه متوصل گردد تا احکام قانون برای تنظیم روابط افراد مفید باشد و بدین ترتیب در صورتی که قانون موید نداشته و دولت نتواند به تطبیق قانون بالقوه حصه گیرد ، در این صورت قانون جز سلسلوی بیش نخواهد بود آنها سلسلوی غیر الزامی یا اینکه فقط قانون شکلی خواهد داشت چون شکل قواعد اخلاقی ، از همین جا است که در تعریف قانون سلطه عالی را جهت تطبیق احکام قانون گنجانیده اند .

اینکه گفته میشود : قانون در کدام عصر

- ارائه کرد. جزاینکه بایک نگاه مختصر از لابلای تاریخ قرون اولی این حقیقت تقدیم گردد .
- ۱- اجتماعات متطور و پیشرفته که قانون وفق ظروف واحوال اجتماعی آنها بصورت مستمر تطور کرده است .
- ۲- جوامعی که ازنگاه قانون گذاری جامد وراکد بوده ونظام اجتماعی آنها باوجود اینکه پله های تمدن را پیموده اند بصورت ابتدائی وبهمان حالت اولی باقیمانده است ونظام آنها ازممانی به زمان دیگر بدون اصلاح وتعدیل انتقال یافته است . وقتی سیرقانونی جوامع پیشرفته ملاحظه گردد، این مطلب واضح می گردد که عرف وعادات بامتزاج قانونی الهی قرون متوالی زاطی نموده است تا اینکه باتشکیل دولت هاتمیز و تنظیم مهمی در آنها رونما گردیده . طوریکه متکی باتشکیل دول اکثر ازمهم متباین بوده ولی بصورت کلی شرائع کنونی تحت شعاع سه شریعت بزرگی قرار دارند که عبارت انداز :
- ۱- شریعت لاتینی یا قانون رومانی .
- ۲- شریعت انگلوسکسون یا قانون انگلیسی .
- ۳- شریعت اسلامی .
- تاجائیکه تاریخ شرائع متذکره ملاحظه می گردد هر یک ازشرائع متذکره دریک محیط خاص تنمیه گردیده وبعد به ساحات دیگر نفوذ نموده ودر محیط های متعدد راه کشاده است مثلا شریعت اولی درجهان اروپایی و شریعت دومی دردنیای انگلوسکسون وشریعت سومی درجهان اسلام ولی باینهم طوریکه درممالک اسلامی روبه تسریع می گذارد .
- قبلا اشاره گردید این شرائع بزرگ در مراحل شده میتواند .
- جمع قوانین ومویداتیکه درجهت بقای عدالت وتنظیم امور اجتماعی بکار برده شده است اتکاء به عرف وعادات آن زمان داشته است. عرف وعادات بسیط که ازساده ترین حیات اجتماعی منشاء می گرفت ازهمین جااست که «نظام خانواده» رادراجتماعات ابتدائی بنام «شبه نظام قانونی» یاد کرده اند که این نظام ازفطرت وغریزه بقاء وحب عیش منبع گرفته است وممثل تطبیق این نظام همانا رئیس فامیل پنداشته می شده که روی مقررات خاص خودبه تطبیق این نظام می پرداخته است وروی همرفته ، عادات و عرف آنها نیز روی همین اساس بصورت نظام شکل گرفته است. ولی این نظام بهرورزمان مطابق این قاعده که «حق برای زوراست» توسط رؤسای قبایل تطبیق می گردید تااینکه باتوسعه وانکشاف حیات مدنی وتکامل زیست باهمی روابط ومناسبات بین افراد اشکال پیچیده تری را اختیار نمود وهمدوش آن فکرقانونی نیزتطور نمود، ولی هنوزهم شریعی وجود دارد که باوجود تطور طرز زندگی پیروان آن بهمان حالت اولی خودقرار داشته وچون شریعت هندی هیچگونه اصلاح وتعدیلی درآن صورت نگرفته است که روی این اصل اجتماعات بشری ازنگاه تطور قانونی بدو دسته تقسیم شده میتواند .

مختلف، روپانکشاف وتوسعه وتطور گذاشته ووفق حالات اجتماعي جديد درفروعات خود تفسیر شکل نموده، نهضت قانون گذاری در حوالي قرن ۱۸ ابتداء درکشورهای غریبی شروع گردیده ودرعین زمان روحیه قانونگذاری درممالک اسلامی روبه تسریع میگذازد

سیرقانون گذاری در افغانستان :

تاچائیکه معلومات اجازه میدهد سیر قانون گذاری قبل ازاسلام درافغانستان آنقدر هاواضح نبوده ولی دلایل وشواهد موجود است که آریائینها دارای عرف وعادات اصیل بوده که بعداززمانی دارای نظام رسمی ومدرن گردیده اند و آنها توانسته بودند تا نظام اجتماعي ودینی خودرا درپوست آهوبنویسند که اکنون نظامات مذکور رامیتوان بنام زند- زنداوستایادکرد وازویداوریک ویدا نام برد وایزه خودنشان آینده آنست که آریائینهاخود ازجمله اقوام مترقی باشندگان عرصه خود بوده اند ، نظامی جهت تنظیم زندگی فردی واجتماعی خودبدست داشته اندکه کاملتر و مترقی ترانظام ابوت وحکم به زور بوده است که روی همرفته درزمان زردشت بر عبادت اسلاف خط بطلان کشیده میشود وتضامین عایلی ونظام ملکیت را اساسی می گذارند وخداپرستی خدای یگانه از «نیمروز» که مرکز سیستان وجایگاه زردشت است بهمه اکتاف دور ونزدیک بخش می گردد .

کتب اوستاوزند اوستا، ویداوریک ویدا وتعلیمات عالی زردشت که برخی از علماء

آنها آسمانی میدانند، وجود فکرة قانونی را بصورت حکم الهی درین سرزمین تا بست می گرداند واضع می گرددکه مصدر نظام اجتماعي قبل ازاسلام وحتى درزمانهای خیلی دورالهی بوده که ازطرف رجال دینی وحکومت به مردم رسانیده میشد وحل وفصل قضایا بااساس احکام الهی صورت می گرفت . روی همرفته طوریکه قبلا اشاره شد عرف وعادات نیز در نظام اجتماعي الهی مزج گردیده وصیغه دینی رابخود گرفته بود که حتی تاکنون رواسب آن بنام «روغه» و «تیژه» بین اقوام موجوده مانعوز دارد .

وقتی دین اسلام درزمان خلیفه دوم (رض) وارداین سرزمین می گردد شریعت اسلامی روی همرفته جاگزین نظام اجتماعي محیط ما گردیده تا اینکه علماء ومحققین ما توانستند درتعمیم تشریح اسلامی سهم بارزداشته باشند وباین ترتیب دیده میشود که تاریخ تشریح اسلامی به چهارمرحله چنین تقسیم میشود :

۱- عصر تاریخی که این دوره قبل ازورود اسلام باین سرزمین است .

۲- صدر اسلام که صدر تکوین است وآن عبارت است ازمرحله اولی برای شریعت اسلامی که ازظهوراسلام الی نهایت خلافت امویها دوام می کند ودربین خلال مصادر تشریح واصول آن پایه گذاری می گردد .

۳- عصرائمه ودوره علمی که این دوره شامل خلافت عباسی بوده ودربین مدت اصول فقه تدوین می گردد واحکام شرعی تنظیم

سیر قانون گذاری در افغانستان

میشود .

۴- عصر متاخرین یادوره تقلید که از اواخر دولت عباسی شروع گردیده الی سقوط بغداد (۶۵۶هـ) بدست مغولی ها انجام می گردد .

قانون گذاری در افغانستان قبل از دهه دوم قرن بیست و حتی از زمان عصر سلطان محمود بروفی اقتضای عصر و تطور اجتماعی به مفهوم تدوین فتاوی ها و مقررات شروع و درین عهد است که انجمن علماء به تدوین احکام و مقررات می پردازند فتاوی سلطانی که دارای چند هزار مسئله فقهی بوده و شخصی محمود آنرا تدوین نموده است ، روحیه قانون گذاری را در ساحت اجتماعی و فروع مسایل ثابت می گرداند .

ولی بعد از آن تاریخ این موضوع در افغانستان رو بضعف گذاشته ولی پیش از حصول استقلال سیاسی در دهه دوم قرن بیست همزمان باریفورم حقوق در ترکیه و ایران اقدام وسیعی در تدوین قوانین بعمل آمده اما شواهد ضرورت مفکوره و اقدام محدود ریفورم راهی توان در سالهای ماقبل از آن در قرن (۱۹) در زمان سلطنت شیرعلی خان و امیر عبدالرحمن خان

سراج کرد امیر موصوف علاوه بر تنظیم بعضی مسایل مربوط به ازدواج ابراز امید وازی می نماید تا ملت افغان به آن مرحله از انکشاف نایل گردد که به پیروی از ممالک مترقی خود قوانین خویش را تدوین نماید .

در زمان سلطنت امیر حبیب الله خان قانون حکام و قدمتی از مسایل تأمیزی ، عروسی و ختنه سوری تدوین گردید و کتاب سراج الاحکام در فقه بحیث مرجع قضائی تدوین شد .

پس از حصول استقلال سیاسی تحت قیادت ادلی حضرت امان الله خان غازی که ریفورم حقوقی را شرط انکشاف کلتوری ، واقتصادی میدانستند به پیمانۀ وسیع تدوین قوانین که از نگاه متن با شریعت موافق بود .

چنانچه تضاد یق علمای جید آن زمان موید آنست و از نگاه شکل با موازین ممالک مترقی جهان مطابق داشت تدوین گردید . تعداد این قوانین که بنا بر رعایت روحیه طبقات محافظه کار وقت بنام نظامنامه یاد می شد از ۷۷ نظامنامه تجاوز میکند که اینک از نظامنامه های مذکور تحت عنوان فصل اول ذکر می کنیم :

فصل اول :

نظامنامه ها (قوانین) افغانستان :

اول حمل ۱۲۹۹	نظامنامه مالیه
۱۲۹۹	نظامنامه نشانهای ذیشان دولت علیه مستقله افغانستان
اول حمل ۱۳۰۰	نظامنامه اخذ رسوم گمرک
۹ سنبله ۱۳۰۰	نظامنامه داک خانه
۱۳۰۰	لایحه تخفیف عبارات القاب
۱۳۰۰	نظامنامه جزای عسکری

د افغانستان کالني

۱۳۰۰	نظامنامه کارگزاری مالیه
۱۳۰۰	نظامنامه نکاح عروسی ختنه سوری
۱۳۰۰ دلو	نظامنامه الپسه عسکری
	نظامنامه تقسیمات ملکيه افغانستان
۱۳۰۱ حمل	نظامنامه حاضری
۱۳۰۱ حمل	نظامنامه تذکره نفوس
۱۳۰۱ حمل ۲۰	نظامنامه مراسم تعزیه داری
۱۳۰۱ سرطان	نظامنامه تعمیرات دولت
۱۳۰۱ اول فوس	نظامنامه تقاوی تجاریه
۱۳۰۱ اول قوس	نظامنامه بودجه عموم
۱۳۰۱ اول قوس	نظامنامه خزانه جات دولت
۱۳۰۱ اول قوس	نظامنامه زراعت لاهی
۱۳۰۱ اول قوس	نظامنامه محصول مواشی
۱۳۰۱	نظامنامه مکاتب خورد ضاطان
۱۳۰۱	نظامنامه محکمه شرعیه در باب معامله تجارتي
۱۳۰۲ حمل ۲	نظامنامه توقیف خانه ها و محروس خانه
۱۹۲۳ عیسوی	نظامنامه اساسی ۸ جوت لویه جیرگه
۱۳۰۲ حمل ۱۲	نظامنامه رخصتی ماهورین
۱۳۰۲ حمل ۱۹	نظامنامه اساس پښتو
۱۳۰۲ حمل ۲۰	نظامنامه اجراءات تصفیة ماضیه
۱۳۰۲ ثور ۱۷	نظامنامه قانون نامه حاضری
۱۳۰۲ ثور ۱۷	نظامنامه تذکره نفوس
۱۳۰۲ ثور ۴	نظامنامه رسوم گمرک
۱۳۰۲ جوزا ۱۵	نظامنامه فروش املاک سرکاری
۱۳۰۲ سرطان ۱۸	نظامنامه مهاجرین
۱۳۰۲ اسد ۱۹	نظامنامه ابنیه شهرداران
۱۳۰۲ سنبله ۱۶	نظامنامه مکاتب خانگی
۱۳۰۲ میزان ۴	نظامنامه ناقلین ساحت قطغن
۱۳۰۲ میزان	نظامنامه تفریق وظایف حکام و ماورین متعلقه آن

سپړ قانون گذاري در افغانستان

- نظامنامه تفريق وظيف كازبان داخل قطعات ودواير لوازم فرقه وقول اردو
- ۳۱ میزان ۱۳۰۲
- نظامنامه قونسلگری دولت علیه افغانستان اول عقرب ۱۳۰۲
- نظامنامه مدیریت های مامورین ۱۰ عقرب ۱۳۰۲
- نظامنامه مدیریت بحاسبه وزارت چنبدیده خارجه ۱۴ عقرب ۱۳۰۲
- نظامنامه فروش اموال تحویلخانه های سرکاری ۱۵ عقرب ۱۳۰۲
- نظامنامه وزارت چنبدیده حریبه ۱۵ عقرب ۱۳۰۲
- نظامنامه مدیریت های دفتر داری ۱۴ قوس ۱۳۰۲
- نظامنامه وظيف مستوفیان و سررشته داران اعلى و مامورین ماتحت شان ۷ جدی ۱۳۰۲
- نظامنامه وظيف مامورین زراعت و مربوطه وزارت تجارت ۲۵ قوس ۱۳۰۲
- نظامنامه وکیل التجاره ۱۹ جدی ۱۳۰۲
- نظامنامه اعلان نامه اداره لیلیه ۲۱ جدی ۱۳۰۲
- نظامنامه استعفاى مامورین ملکى ۱۵ دلو ۱۳۰۲
- نظامنامه معاملات نهر رزاق سمت شمالی ۲۴ دلو ۱۳۰۲
- نظامنامه بلدیہ ۲۵ دلو ۱۳۰۲
- نظامنامه اصول محاکمات جزائیه مامورین ۲۰ حوت ۱۳۰۲
- نظامنامه حاضری مامورین ۲۰ حوت ۱۳۰۲
- نظامنامه نشانات معارف
- نظامنامه تعمیرات پغمان
- نظامنامه تشویقه صنایع دولت علیه افغانستان
- نظامنامه پروگرام دارالمعلمین مسا و دارالمعلمات مرکز ۱۳۰۲
- نظامنامه جزائی عموی ۱۳۰۲
- سواد معاهده دولتین علیه افغانستان و ایران ۱۳۰۳
- نظامنامه مطبوعات ۱۰ جدی ۱۳۰۳
- نظامنامه مقیاسات ۲۳ حوت ۱۳۰۴
- نظامنامه تربیه اطفال یتیم ۱۱ عقرب ۱۳۰۵
- نظامنامه خدمات داخلیه عسکریه ۱۳۰۵
- نظامنامه رتبه های عسکریه ۱۳۰۵
- نظامنامه تعلیقات دولت

- نظامنامه تعلیمگاه امران وضابطان ۲۹ سرطان ۱۳۰۵
- نظامنامه آذوقه ۲۲ جدی ۱۳۰۵
- نظامنامه تربیه اطفال یتیم ۲۳ جدی ۱۳۰۵
- نظامنامه وزارت معارف ۵ دلو ۱۳۰۵
- نظامنامه نمررزاق سمت شمالي ۲۶ دلو ۱۳۰۵
- نظامنامه محاکم شرعيه درباب جرايم ۳۰ جوزا ۱۳۰۶
- نظامنامه جمعیت طیاره افغانستان ۸ سنبله ۱۳۰۷
- نظامنامه فرقه استقلال و تجدید(مرامنامه) ۱۳۰۷
- نظامنامه کلوب، سپاه، سرخ و سبز ۲۲ سنبله ۱۳۰۷
- هديه امانیت اصول دفتريسه (محض نمونه ماليه) و زويداد کارگزاری .
- تمسک القضاة امانیه ازجمله مولفات دیگری است که در این عهد تدوین وبعمر ض تطبيق گذاشته شده که این مولفه یکی ازجمله بهترین مولفات بشمار میرود و،ولف از آن درقضایای جنائی استفاده کرد. اما از آنجاییکه حوادث، زويداد هاواقضات هر عصر ایجاب مقررات جدیدی رامیدارد نظامنامه های امانیه قابل تجدید نظرديده می شود. تا اینکه ازسال ۱۳۰۹ قانون گذاری چهره بهتری بخودمی گیرد وپائرسعی علما وچیز فہمان، اصولنامه های ذیل تدوین و تسمويدگردیدکه بصورت خلاصه میتوان از آنها منذکر شد :

فصل دوم :

اصولنامه ها ومقررات دوره اعلیحضرت محمدنادرشاه شہید الی ۱۳۴۰

- اصولنامه اساسی افغانستان ۱۳۰۹
- اصولنامه انتخابات وکلای شوری ۱۳۰۹
- وظایف داخلی شوری ۱۳۱۰
- اصولنامه کوریبری ۱۳۱۴
- اصولنامه معافیت اموال بکار ۱۳۱۴
- اصولنامه استخدام اتباع خارجه ۱۳۱۴
- اصولنامه مسافرت واقامت اتباع خارجه ۱۳۱۸
- اصولنامه پاسپورت ۱۳۱۸
- اصولنامه اخذمحصول ذریعه قونسلگری افغانی ۱۳۱۸

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۲۶ - اصولنامه تذکره تابعیت
- ۱۳۳۰ - اصولنامه تابعیت
- ۱۳۳۲ - اصولنامه سرمایه گذاری خارجی
- ۱۳۱۱ - اصولنامه مال مواشی
- ۱۳۱۱ - اصولنامه خزاین دولت
- ۱۳۱۳ - اصولنامه فروش اموال تحویلخانه های دولتی
- ۱۳۱۴ - اصولنامه تقاوی تجاریه
- ۱۳۱۴ - اصولنامه توریه رنگبای جوغری
- ۱۳۱۴ - اصولنامه نوت های مروجہ
- ۱۳۱۴ - اصولنامه استملاک
- ۱۳۱۸ - اصولنامه اطاق های تجارت
- ۱۳۱۸ - اصولنامه صکوک و نکت های محصولی افغانستان
- ۱۳۱۸ - اصولنامه فروش اراضی تحت بند زانهار
- ۱۳۲۱ - اصولنامه افلاس و ورشکست
- ۱۳۲۱ - اصولنامه تعرفه گمرکات
- ۱۳۲۴ - اصولنامه مالیات بر عایدات
- ۱۳۲۴ - اصولنامه کاروکارگر
- ۱۳۲۸ - اصولنامه تشویق صنایع
- ۱۳۲۹ - اصولنامه گمرکات
- ۱۳۳۰ - اصولنامه محصولات بلدیہ
- ۱۳۳۱ - اصولنامه خریداری غله
- اصولنامه تصفیہ ملکیت وسایل مالیہ قیمت آب اراضی تحت بند ارغنداب
- ۱۳۴۰ - وکجکی
- ۱۳۳۴ - اصولنامه تجارت
- ۱۳۳۴ - اصولنامه خزینہ تقاعد
- ۱۳۳۹ - اصولنامه علایم تجارتی
- ۱۳۳۹ - اصولنامه بودجه ومحاسبیہ
- ۱۳۳۹ - اصولنامه ثبت احصائیہ املاک
- اصولنامه محاسبات عمومی

د افغانستان کالني

- ۱۳۱۲ - اصولنامه دواير تحريرات
- ۱۳۱۲ - اصولنامه مديريت هاي اوراق
- ۱۳۱۳ - اصولنامه توقيف خانه ها
- ۱۳۱۴ - اصولنامه اداره مساكن
- ۱۳۱۴ - اصولنامه حاضري ورخصتي
- ۱۳۱۵ - اصولنامه پست
- ۱۳۱۷ - اصولنامه تلگراف
- ۱۳۲۱ - اصولنامه مديريت هاي مامورين
- ۱۳۲۵ - اصولنامه دافغانستان بانک
- ۱۳۲۶ - اصولنامه ترافيك
- ۱۳۳۰ - اصولنامه بلديه
- ۱۳۳۳ - اصولنامه استخدام ترفيع و تقاعد مامورين ملكي
- ۱۳۲۴ - اصولنامه نفوس شماری عمومي
- ۱۳۲۴ - اصولنامه تذکره جديد نفوس دولت شاهي افغانستان
- ۱۳۳۵ - اصولنامه هوانوردی ملكي
- ۱۳۳۶ - اصولنامه تسهيلات هوانوردی ملكي افغانستان
- ۱۳۳۶ - اصولنامه محاسب مشوره
- ۱۳۳۶ - اصولنامه تقسيمات ملكيه افغانستان
- ۱۳۳۹ - اصولنامه اجيران و مستخدمين
- ۱۳۳۵ - اصولنامه رياست عمومي تخميش
- ۱۳۳۸ - اصولنامه محبوسين
- ۱۳۳۴ - اصولنامه تعيين عياد استماع مرافعه و تمين
- ۱۳۳۵ - اصولنامه تشكيل محاكم و اصول محاکمه مامورين ملكي
- ۱۳۳۵ - اصولنامه داری محاکم عدلی
- ۱۳۳۶ - اصولنامه اجراءات حقوقی محاکم عدلی
- ۱۳۳۸ - اصولنامه مكافات و مجازات محبوسين
- ۱۳۱۵ - اصولنامه دواخانه ها
- ۱۳۳۷ - اصولنامه زادیو
- ۱۳۲۹ - اصولنامه مطوعات
- ۱۳۳۶ - اصولنامه جزای عسکری

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۳۰ - اصولنامه محاکمات عسکری
- ۱۳۳۵ - اصولنامه مکلفیت عسکری
- ۱۳۲۲ - اصولنامه ضابطان احتیاط
- ۱۳۳۴ - اصولنامه بیرق درافغانستان
- ۱۳۳۵ - اصولنامه ترفیع و تقاعد عسکری
- ۱۳۳۵ - اصولنامه خوردضابطان قوای هوایی
- ۱۳۲۹ - اصولنامه نشانها ومدال ها
- ۱۳۲۸ - اصولنامه مراسم نکاح وعروسی وختنه سوری
- ۱۳۳۵ - اصولنامه تعزیه داری
- ۱۳۳۵ - اصولنامه منع زرع تجارت خریدوفروش ورودوصدوراستعمال تریاک
- ۱۳۲۷ - جزای متخلفین ترانسپورتی

بخش دوم اساسنامه ها

- ۱۳۳۰ - اساسنامه جمعیت افغانی سره میاشت
- ۱۳۳۴ - اساسنامه بانک زراعتی وصنایع دستی روستائی
- ۱۳۲۲ - اساسنامه پنبتنی تجارتی بانک
- ۱۳۲۳ - اساسنامه بانک رهنی و تعمیراتی
- ۱۳۳۵ - اساسنامه کوپراتیف های کریدتی زراعتی
- ۱۳۳۴ - اساسنامه کوپراتیف ماهورین
- ۱۳۳۴ - اساسنامه موسسه تهیه گندم
- ۱۳۲۸ - اساسنامه موسسه تجارتی صنایع معارف
- ۱۳۲۸ - اساسنامه تالیف وترجمه وتدوین وپاکنویس
- ۱۳۳۴ - اساسنامه پنبتنو قولنه
- ۱۳۲۲ - اساسنامه مرستون
- ۱۳۲۲ - اساسنامه دیپوی تعاونی
- ۱۳۲۲ - اساسنامه شرکت آریانا
- ۱۳۲۲ - اساسنامه جریده نگاران افغانی
- ۱۳۲۲ - اساسنامه انجمن تربیه افکار
- ۱۳۲۲ - اساسنامه موسسه باختر لیمنتد
- ۱۳۲۲ - اساسنامه انجمن آریانادایرة المعارف

د افغانستان کالني

- ۱۳۳۳ - اساسنامه شرکت سهامی حمل و نقل
 - ۱۳۳۳ - اساسنامه موسسات مطبوعاتی
 - ۱۳۳۳ - اساسنامه اصلاح لمتد
 - ۱۳۳۴ - اساسنامه کابل رادیو
 - ۱۳۳۴ - اساسنامه کتابخانه مطبوعات
 - ۱۳۳۶ - اساسنامه موسسه سهامی طباعتی
 - ۱۳۲۹ - اساسنامه دافغانستان بانک
 - ۱۳۳۱ - اساسنامه انحصارات دولتي
- بخش سوم تعلیماتنامه ها :**
- ۱۳۳۰ - تعلیماتنامه وظایف و مسئولیت های مامورین مدیریت عمومی احصائیه نفوس و ثبت سچل
 - تعلیماتنامه مدیریت عمومی احصائیه نفوس و ثبت سچل
 - تعلیماتنامه وظایف و مسئولیت مامورین
 - تعلیماتنامه امور دفتر داری و تطبیقات احصائیه نفوس و ثبت سچل واحوال
 - ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه استخدام اتباع افغانی نزد اتباع خارجی
 - ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه ترتیب و توحید راپور های واقعات
 - ۱۳۳۸ - تعلیماتنامه موظفین دواخانه های حکومتی
 - ۱۳۳۸ - تعلیماتنامه راجع به نظافت و سترگی در دواخانه ها
 - ۱۳۳۷ - تعلیماتنامه مکاتب ثانوی و مسلکی
 - ۱۳۳۴ - تعلیماتنامه مکاتب دهاتی
 - ۱۳۳۳ - تعلیماتنامه زراعتی (مخصوص مکاتب)
 - تعلیماتنامه قریه داران
 - ۱۳۳۵ - تعلیماتنامه مکاتب ابتدائی
 - ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه وکالت دعوی
 - ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه تحریر و نایق
 - ۱۳۳۵ - تعلیماتنامه ترکیب شهود
 - ۱۳۳۵ - تعلیماتنامه وصایت
 - ۱۳۳۷ - تعلیماتنامه سرحدی
 - ۱۳۳۳ - تعلیماتنامه محاسب

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۳۷ - تعلیماتنامه اداره ولایات و حکومتات علمی
- ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه پاسپورت
- ۱۳۳۷ - تعلیماتنامه فورمه های بودجوی
- ۱۳۳۱ - تعلیماتنامه ناقلین و مهاجرین
- ۱۳۳۶ - تعلیماتنامه راپور واقعات
- ۱۳۱۷ - تعلیماتنامه کورسهای پښتو
- ۱۳۲۴ - تعلیماتنامه انتقال اقوام
- ۱۳۲۴ - تعلیماتنامه امداد و مهاجرین
- ۱۳۳۵ - تعلیماتنامه جایداد مجرمین مغرور
- ۱۳۳۵ - تعلیماتنامه تفتیش عدلی
- ۱۳۲۵ - قانون و تعلیماتنامه پوهنتون

بخش چهارم - لایحه ها

- ۱۳۳۸ - لایحه هیأت علمی پوهنتون کابل
- ۱۳۳۳ - لایحه وظایف وزارت صحیه
- ۱۳۳۸ - لایحه حق الزحمه معاینات و نسداوی منسوبین طب
- ۱۳۳۸ - لایحه وظایف پانسمان چی های متقاعد
- ۱۳۳۸ - لایحه طرز معامله قسم اجرائیه وزارت مخابرات
- ۱۳۱۸ - لایحه خدمتانه و مکافات گریزی
- ۱۳۳۸ - سواد لایحه تصفیه ملکیت و اضافه جری اراضی ولایت قطغن
- ۱۳۳۳ - لایحه تحقیقات ابتدائی
- ۱۳۳۳ - لایحه صندوق پس انداز
- ۱۳۳۳ - لایحه وظایف ریاست پوهنتون
- ۱۳۳۸ - لایحه تشکیلات وزارت مالیه
- ۱۳۳۳ - لایحه وظایف وزارت امور خارجه
- ۱۳۳۸ - لایحه تشکیلات و وظایف وزارت معادن و صنایع
- ۱۳۳۸ - لایحه وظایف وزارت دربار
- ۱۳۳۸ - لایحه وظایف تشکیلات وزارت معارف
- ۱۳۳۸ - لایحه وظایف وزارت پلان
- ۱۳۳۸ - لایحه وظایف وزارت مخابرات

د افغانستان کلتوري

- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف و وزارت عدليه
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف و وزارت داخله
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف و وزارت صحت
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست مستقل مطبوعات
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست مستقل قبائل
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست انكشاف دهات
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف موسسه تعليم و تربيه
- ۱۳۳۸ - لايحه اخذ محصول از تاسيسات خدماته و ميدان .
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست باختر آژانس
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست انحصارات
- ۱۳۳۸ - لايحه وظيف رياست ترانسپورت عمومي
- ۱۳۳۶ - لايحه وظيف رياست هوايي ملكي
- ۱۳۳۶ - لايحه وظيف رياست تدريسات ابتدائي
- ۱۳۳۷ - لايحه جريمه نقدي گران فروشان
- ۱۳۳۷ - لايحه چوكي داران
- ۱۳۳۷ - لايحه آب رساني
- ۱۳۳۷ - لايحه جني هوايي ملكي
- ۱۳۳۷ - لايحه سفر خرچ
- ۱۳۳۷ - لايحه تشكيلات مديريت عمومي اداري
- ۱۳۳۷ - لايحه حفظ و مراقبت

بخش پنجم

لوایح و پروژه هاییکه تا اکنون تدوین گردیده:

- ۱۳۳۷ - پروژه اصولنامه جزای مامورین
- ۱۳۳۲ - پروژه اصغای عرایض
- ۱۳۳۹ - پروژه تعلیماتنامه سجل و شرح حال سوانح
- ۱۳۴۰ - پروژه لايحه تخصص دكتوران طب
- ۱۳۳۷ - پروژه قضات و سنجش تیزها
- ۱۳۳۷ - پروژه اصولنامه نشر و مرعیت تان و نوسایر مقررات اصولی
- ۱۳۳۷ - پروژه اصولنامه حاضری و رخصتی مامورین ملكي

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۳۷ - پروژه قانون مجازات خیانت ملت
- ۱۳۳۷ - پروژه گرفتاری و تلاشی مجرمین ملی
- ۱۳۳۷ - پروژه اصولنامه مشأ غل ازاد اتباع خارجه در افغانستان
- ۱۳۳۸ - پروژه لایحه سرویس های شهری
- ۱۳۳۸ - پروژه لایحه دساتیر پولیس
- ۱۳۳۸ - پروژه لایحه تحریر دوایر
- ۱۳۳۸ - پروژه لایحه اصلاحات اراضی
- ۱۳۳۹ - پروژه لایحه یله گردان
- ۱۳۳۸ - پروژه لایحه گرفتاری و تلاشی مجرمین
- ۱۳۴۱ - پروژه اصولنامه تنظیمات
- ۱۳۴۰ - پروژه اصولنامه اطفال مقصر
- ۱۳۴۰ - پروژه اصولنامه آثار باستانی
- ۱۳۴۰ - پروژه قانون انلاف اوراق رسمی
- ۱۳۴۰ - پروژه قانون سنگك فرش سرکها
- ۱۳۳۹ - پروژه قانون تکالیف عامه
- ۱۳۳۹ - پروژه تشکیلات اساسی افغانستان
- ۱۳۴۱ - پروژه تقسیم اراضی ساحتمانی
- ۱۳۴۱ - پروژه استفاده ازجاده هاوپیماده زوها
- پروژه قانون تنظیم شهر
- ۱۳۴۰ - پروژه تعلیماتنامه تحقیقات جنائی
- ۱۳۴۰ - پروژه اصولنامه شکار
- ۱۳۳۴ - پروژه قرارداد مستخدمین خارجی
- ۱۳۳۶ - پروژه اصولنامه مشاعل اراد
- پروژه عمرانی
- ۱۳۳۹ - پروژه تعلیماتنامه الیسه قضاء و الیسه محاکم شرعیه
- ۱۳۳۷ - پروژه تعلیماتنامه قریه دران
- ۱۳۴۰ - پروژه تعلیماتنامه تفتیش حسابی
- پروژه دلال مال و سوزای مونی
- ۱۳۳۸ - پروژه تعلیماتنامه انتخابات درجرگه های زراعتی

۵ اقامتنامه‌های کانسی

- ۱۳۳۸ - پروژۀ اصول وظایف داخلی جرگه های
- ۳۳۸ - پروژۀ قانون جرگه های زراعتی
- ۱۳۳۸ - پروژۀ قانون اصول محاکمات تجارتي
- پروژۀ قانون مالیات برعایدات
- ۱۳۳۷ - پروژۀ اصولنامه انسداد قاچاق
- ۱۳۳۷ - پروژۀ اصولنامه بطرول
- ۱۳۴۱ - پروژۀ قانون مجازات قطع و تخریب وسایل مخابرات
- ۱۳۴۱ - پروژۀ قانون بینات
- ۱۳۴۱ - پروژۀ قانون اصلاح زراعتی
- ۱۳۴۱ - پروژۀ تمهالشانی
- ۱۳۴۱ - پروژۀ استخدام عاطلین
- ۱۳۴۱ - پروژۀ نظام سبک دیپلوماسی و فنسلی
- ۱۳۴۱ - پروژۀ قانون تنظیم میانی
- ۱۳۴۰ - پروژۀ ولگردان و منشرین
- پروژۀ نظامنامه تحویلخانه ها
- پروژۀ لایحه مقررات تأسیس بدویسرمینماها، تیاتر و افتتاح
- ۱۳۳۴ - موسسات فلم گیری در افغانستان
- ۱۳۳۴ - پروژۀ مقررات زنجیر نشر خبرها، اعلانات
- پروژۀ لایحه مقررات توريد کتب
- پروژۀ کورانتف های کريدتی زراعتی و صنایع روستائی
- ۱۳۴۰ - پروژۀ سبجل
- ۱۳۳۳ - پروژۀ استخدام افراد دولگیمشوران پولیس دانمی
- ۱۳۴۰ - پروژۀ فورمه معلومات در مورد محاسبین
- پروژۀ تخصص دکتوران طب
- ۱۳۳۳ - پروژۀ تعلیماتنامه بیطاری
- ۱۳۳۳ - پروژۀ تعلیماتناه سبز حیوانات منطقه
- ۱۳۳۳ - پروژۀ تعلیماتنامه تعیین وکیل اثبات جرم در حصه حق الله
- ۱۳۳۵ - پروژۀ لایحه سکارلر شیب و فیلوشب
- ۱۳۳۸ - پروژۀ تعلیماتنامه امور اداری جرگه های

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۳۸ - پروژه تفتیش ژاندارم و پولیس
- ۱۳۴۰ - پروژه مقررات قرضه های مالداري زراعتي و صنايع روستائي
- ۱۳۴۰ - پروژه لايحه نرخنامه کرایه ترانسپورت موتر
- ۱۳۴۰ - پروژه تعليماتنامه و تشکيل و طایسف ریاست تفتیش عمومي محاسبات
- ۱۳۴۱ - پروژه اساسنامه ریاست تفحصات بطرول
- ۱۳۴۱ - استلاکات وزارت معادن

بخش ششم

فرامین و احکامی که شکل قانونی را بخود اختیار نموده اند :

- فرمان (۴۰۹) ۱۹۲۱/۱۴ راجع باینکه مامورین در حوزة های ماموریت خود زمین خریداری نمیتوانند
- ۱۳۱۹
- احکام (۴۷ بر ۴۴) راجع باکتابانی که در غیاب حاکم و علاقه دار کفیل میشوند
- ۱۳۲۲
- احکام ۱۸۷۲ احکام از تاریخ تقررالی سه سال حق ندارد خواهش تبدیلی را بنمایند .
- ۱۳۳۰
- فرمان ۱۹۴۲ راجع به محافظت نشان طلا و تکمله ها
- ۱۳۳۱

بخش هفتم

اصولنامه و یا اساسنامه های که متروک قرار داده شده اند :

- اصولنامه دفاتر تجارتي
- اصولنامه ثبت تجارتي
- اصولنامه دلالي
- اساسنامه کويرانیف مامورین
- اساسنامه شرکت سهامی حمل و نقل
- اصولنامه زرع تریاک

بخش هشتم

موافقت نامه ها

- ۱۳۳۵ - موافقت نامه هوایی بین حکومت اتحاد شوروی و افغانستان
- ۱۳۴۰ - موافقت نامه بین حکومت پاکستان و افغانستان
- ۱۳۳۷ - موافقت نامه بین حکومت ترکیه و افغانستان
- ۱۳۳۷ - موافقت نامه بین جمهوریت آسترلیا و افغانستان
- ۱۳۳۹ - موافقت نامه بین دولت شاهي هالنډ و افغانستان

- موافقت نامه بين جمهوريت يوكوسلاويا و افغانستان ۱۳۳۹
 - موافقت نامه بين دولت متحد عرب و افغانستان ۱۳۴۰
 - موافقت نامه بين دولت شاهي بلجيم و افغانستان ۱۳۴۰
 - موافقت نامه بين دولت فسرانسه و افغانستان ۱۳۴۰
 - موافقت نامه بين کنفدرالي سويس و افغانستان ۱۳۴۰
 - موافقت نامه بين حكومت پوليند و افغانستان ۱۳۴۱
 - موافقت نامه بين دولت ايران و افغانستان ۱۳۴۱
 - موافقت نامه بين هند و افغانستان ۱۳۳۱
 - پروتوكول همكاري فني بين اتحاد شوروي و افغانستان در ساحه هيدرو ميتالورژي ۱۳۴۰
- ناگفته نبايد گذاشت كه برخي از اصولنامه هاي متذكره داراي ضمايم و تعديلاتي بوده كه كه اكثر ضميمه اصل اصولنامه گرديده است .

فصل سوم

قوانين و مقررات دوره انتقال و بعد از قانون اساسي سال ۱۳۴۲ الي دوره نظام جمهوريت:

مفكوره تدوين قوانين از سال ۱۳۴۲ به بعد روي اقتضاي عصر همدوش تكانه مل و اقتضات اجتماعي توشح مي گردد و از تاريخ ۹ ميزان يعني وقتيكه قانون اساسي بمعرض تطبيق گذاشته شد. احكام قانون مذكور ايجاب مينمود تا يك سلسله قوانين تعديل و تسويد گردد چه ماده ۱۲۸ قانون مذكور حكم مينمود: «قوانين كه قبل از تاريخ نفاذ اين قانون اساسي صادر گرديده به شرطي نافذ شمرده ميشود كه مناقض احكام اين قانون اساسي نبوده و قوانين جديد آنرا الفا نكرده باشد» باساس حكم اين ماده و مواد ديگري كه اشاره به تدوين يك سلسله قوانين مي نمود چنين ميتوان تقسيم كرد :

الف- قوانين كه در آن وقت وجود داشته و به تعديل آنها ضرورت احساس ميشد :

اما به تعديل آنها ضرورت احساس ميشد .

ب- قوانين كه به فرمان تقنيني نافذ گرديده بود .

ج- قوانين كه اصلا وجود نداشت .

د - قوانين كه مراحل قانوني خود را طي کرده بود كه اينك به شرح آن مي پردازيم :

الف- قوانين كه در آن وقت وجود داشته و به تعديل آنها ضرورت احساس ميشد :

- قانون استخدام صاحب منصبان اردو فقيره ۱۲ ماده ۹۰

- قانون مكلفيت عسكري ماده ۳۹

- قانون كار و كارگر ماده ۳۷ تعديل و به حكومت تقديم شد.

سیر قانون گذاری در افغانستان

- قانون استملاک
- قانون تابعیت
- قانون نشان
- قانون پاسپورت
- قانون اصول محاکمات حقوقی
- اصولنامه تشکیل محاکم و اصول محکمه مامورین ملکيه افغانستان و ضمايم آن
- فقره ماده (۱) اصولنامه جرایم مامورین و امنیت عامه مخالف حکم ماده ۲۶ قانون اساسی
- ماده (۳) اصولنامه بیرق باماده (۴) قانون اساسی مطابقت کلی ندارد.
- مواد ۳۰۵ و ۳۱۰ قانون اصول محاکمات تجارتي باماده ۲۹ قانون اساسی مطابقت ندارد.
- قانون محابیس و توقیف خانه هافقره ۶ ماده ۲۶
- اصولنامه جرایم علیه امنیت و منفعت عامه ماده ۲۶
- اصولنامه تشکیلات و صلاحیت محاکم عسکری ماده ۹۸-۹۴
- ب- قوانین که به فرمان تقنینی نافذ گردیده بود :**
- قانون مامورین و استخدام سایر کارکنان دولت
- قانون اجراءات جزائی
- قانون تنظیم امور خارتووالی
- قانون تشکیلات اساسی
- قانون درمورد تعداد وزراء تعیین وظایف شان ماده ۸۵ در قانون تشکیلات اساسی حل گردیده است.
- قانون تعداد محاکم ماده ۹۸ که در قانون تشکیلات و صلاحیت قضائی حل گردیده است.
- قانون مجالس آداری ولایات
- قانون تشکیلات صلاحیت قضائی
- قانون مطبوعات
- قانون انتخابات
- قانون بنارووالی
- صدور و اعتبارنامه و تصویب معاهدات بین الدول
- جرگه های ولایات
- ج- قوانین که اصلا وجود نداشت :**
- قانون حمایت اساسات دین اسلام مستند
- قانون آسایش اقلیت های مذهبی غیر اسلامی
- بماده ۷ قانون اساسی
- فقره ۲ ماده ۲

د افغانستان کالني

- قانون القاب مختص به خانواده پادشاهي ماده ۲۴ بمکتوب (۳۰۸۹) بوزارت دربارخبر داده شده است .
- قانون مصارف خانواده پادشاهي ماده ۱۳
- قانون مکاتب خصوصي برای خارجي ها ماده ۳۲
- قانون تقويه زبان پښتو ماده ۳۵
- قانون مکاتب اختصاصي وسواد آموزي ماده ۴۳ بمکتوب (۳۰۹۰) ۹-۱۲-۴۵ بوزارت معارف خبر داده شده است .
- قانون استخدام قضات ماده ۹۹
- قانون استخدام مامورين وسایر کارکنان قوه قضائيه فقره ۴ ماده ۹ راجع باین موضوع بمکتوب (۳۰۹۱) ۹-۱۲-۴۵ به ستره قضائي ټولنه خبر داده شده است .
- قانون طرز العمل لويه جرگه ماده ۸۴
- قانون تعيين معاشات مناسب بسزای اعضای شوري ماده ۵۳
- قانون اجلاسي سالانه شوري ماده ۵۹
- قانون امتیازاتيکه اعطای آن از طرف شوري ميباشد ماده ۵۹
- قانون ماليات ومحصول - قانون ماليات برعايدات وقانون گمرک وجوددارد ولي ماليات عمومي وجود ندارد .
- قانون معاش رئيس و اعضای حکومت ماده ۸۸
- قانون سانسور
- قانون طرز استعمال ملکيت به منظورتامين منافع عامه فقره سوم ماده ۲۹
- حمل سلاح فقره ۳۲
- انتخاب شغل وحرفه فقره ۳ ماده ۲۷
- قانون معارف ماده ۳۴
- قانون تخفيف وعفومجازات مستند بماده ۱۷ قانون اساسي
- قانون تصنیف جرایم مستند بفقره ۴ ماده ۲۶ قانون اساسي
- قانون ارشاد ملي مستند بماده ۴۰ قانون اساسي
- برای اینکه ساحه قانون گذاري درین دور بهتر توضیح گردیده باشد موضوع راجحت عناوين وبخش های متمدن تذکر میدهيم :

بخش اول

قوانین

- ۴۲-۱۲-۱۶ قانون جریده رسمی
- ۴۲-۱۲-۱۶ قانون تشکیل کمیته تحقیق شکایات ودعاوی علیه مامورین قضائی
- ۴۳-۱-۴ قانون اصول محاکمات تجارتنی
- ۴۳-۷-۱۱ قانون اساسی افغانستان
- ۴۳-۹-۲۸ قانون اداره قضایای حکومت
- ۴۳-۹-۲۸ قانون مجالس اداری
- ۴۳-۹-۲۸ قانون اداره فتوی و تقنین
- ۴۳-۹-۲۸ قانون تنظیم امور بخارنوالی
- ۴۳-۱۰-۱۹ قانون تشکیلات و صلاحیت قضائی
- ۴۳-۱۱-۱۷ قانون تنظیم امور مدافعین
- ۴۳-۱۲-۱۵ قانون تشویق سرمایه گذاری خصوصی خارجی در افغانستان
- ۴۴-۲-۲۱ قانون انتخابات شوری
- ۴۴-۲-۲۳ قانون اجرای انتخابات بناروالی
- ۴۴-۲-۲۹ قانون مالیات برعایدات
- ۴۴-۳-۵ قانون اجراء جزائی
- ۴۴-۳-۳۱ قانون سروی واحصائیه اراضی
- ۴۴-۴-۶ قانون انتخابات شوری
- ۴۴-۴-۶ قانون اجرای انتخابات بناروالی
- ۴۴-۷-۲۰ قانون تشکیلات اساسی
- ۴۴-۷-۱۷ قانون مطبوعات
- ۴۴-۷-۲۶ قانون کنترل نرخ هاومنع احتکار
- ۴۴-۱۲-۲۱ قانون بناروالی ها
- ۴۵-۹-۳۰ قانون نشر وفروش اسناد قرضه عامه
- ۴۵-۱۲-۱ قانون سرمایه گذاری خصوصی خارجی و داخلی
- ۴۵-۱۲-۲۰ قانون محصولات میدان های هوایی
- ۴۵-۱۲-۲۰ قانون تیلیفون
- ۴۶-۶-۱۷ قانون منع احتکار

د افغانستان کالنی

- ٤٦-٧-١٥ قانون تشکيلات و صلاحيت قضائې
- ٤٧-٦-٣١ قانون پوهنتون ها
- ٤٧-٦-٣١ قانون معارف
- ٤٤-١٢-٦ قانون تصديهاي دولتي
- ٤٥-٢-٣١ اصول وظيف داخلي ولسي جرکه
- ٤٧-٧-٣٠ اصول وظيف داخلي مشرانو جرکه
- ٤٨-١١-٣٠ قانون انسداد قاچاق
- قانون صدور اعتبارنامه و سند تصويب معاهدات و موافقتنامه هاي بين الدول
- ٤٨-١٢-٢٨
- ١٣٤٨ قانون انسداد قاچاق
- قانون صدور اعتبارنامه و سند تصويب معاهدات و موافقت نامه هاي بين الدول
- ١٣٢٨
- ١٣٤٩ قانون ماهورين دولت
- ١٣٤٩ قانون اجيران دولت
- ١٣٤٩ قانون علفچر
- ١٣٥٠ قانون ازدواج
- ١٣٥٠ قانون بانکهاي صنعتي افغانستان
- ١٣٥١ قانون تنظيم اموروکلاي مدافع
- ١٣٥١ قانون پوليس
- ١٣٥١ قانون تعقيب و مجازات رشوت
- بخش دوم فرامين**
- ٤٤-١٢-١٩ فرمان تقنيني درهورد معافي محصول وازدياد محصول پست بکس
- ٤٤-١٢-٢١ فرمان تقنيني درهورد رسيدگي با مورجنائي توسط محاکم ابتدائيه
- فرمان تقنيني راجع به دو واحد اداري بنام (املاک و اسکان) و ارزاق و احتياجات عامه
- ٤٤-١٢-١٩
- ٤٤-١٢-١٩ فرمان تقنيني راجع به معطلی و اعسای محصول مواشي
- فرمان تقنيني درباره اينکه وزارت زراعت بنام وزارت زراعت و آبياري ناميده شود.
- ٤٤-١٢-١٩
- ٤٤-١٢-١٩ فرمان تقنيني راجع به احياي مجدد وظيفه مفتي در محاکم ابتدائيه
- فرمان تقنيني راجع به تفويض اموال و زمين بوطه روابط حکومت و شورى بيگي ازوزراء
- ٤٤١٢١٩

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۴۵-۱۱-۱۵ - فرمان تقنینی راجع به سیمیه افغانستان در بانک انکشاف آسیایی
- ۴۵-۱۱-۱۵ - فرمان تقنینی راجع به الغای محاکم استئناف (ا - ب - ج)
- ۴۷-۶-۱۷ - فرمان تقنینی راجع به پر وژه قانون منع احتکار
- ۴۷-۶-۱۷ - فرمان ضمیمه قانون استخدام مامورین
- ۴۷-۷-۱۷ - فرمان وظایف اداره پارلمانی
- ۴۷-۷-۳۰ - فرمان تقنینی راجع به تأسیس اتحادیه صادرکنندگان قالین
- ۴۷-۱۲-۱۵ - فرمان تقنینی راجع به نشر اسامنامه طبع کتب
- ۴۷-۴-۳۱ - فرمان تقنینی در مورد اسامنامه انجمن رهنمای خانواده
- ۴۷-۶-۳۱ - قانون پوهنتون ها
- ۴۷-۶-۳۱ - قانون معارف
- ۴۷-۷-۳۱ - ضمیمه قانون اداره فضایی دولت
- ۴۷-۱۰-۳۰ - فرمان تقنینی در مورد پروژه نمونه تی کوپراینف های استمپلاکی
- ۴۷-۱۱-۳۰ - فرمان در مورد مقررات توزیع و فروش ۲۳ بلاک پارتمان های نادرشاه مینه
- ۱۳۴۵ - فرمان راجع به انفکاک قریه تیرین
- فرمان راجع به انفکاک علاقه داری شمکه
- ۱۳۴۵ - راجع به تعدیل مواد ۳-۴-۵ قانون مسافرت و اقامت اتباع خارجه
- ۱۳۴۹ - فرمان راجع به اسناد املاک غیرمقول
- ۱۳۴۹ - فرمان راجع به اراضی تحت بند کجکی و ضمیمه اصولنامه تصفیه ملکیت
- ۱۳۹۴ - فرمان راجع به ضمیمه قانون ترفیع و تقاعد عسکری
- ۱۳۵۰ - فرمان راجع به ساعات کار و روزانه کارگران
- ۱۳۵۰ - فرمان راجع به تزاید فقره پنجم در ردیف (د) ماده دو مقررات تصنیف اجیران
- ۱۳۵۰ - فرمان راجع به معاش ایام انتظار وزراء
- ۱۳۵۰ - فرمان تقنینی راجع به پیشاف علیه تبعیض در تعلیم و تربیه
- ۱۳۵۰ - فرمان تقنینی راجع به ماده دوم مقررات تصنیف اجیران
- ۱۳۵۱ - فرمان تقنینی راجع به اضافی کساری انجیران و مامورین فنی
- ۱۳۵۱ - فرمان تقنینی راجع به قانون جزای جرایم مامورین
- ۱۳۵۱ - فرمان تقنینی راجع به ساعات کار در ایام ماه مبارک رمضان
- ۱۳۵۱ - فرمان تقنینی راجع به تعدیل مواد ۳-۱۸-۸۰ قانون عالیات

بخش سوم

تعدیلات

- تعدیل ماده (۲) اصولنامه حاضری ورخصتی مامورین ملکی ۴۳-۶-۱۴
- تعدیل حصه ج تعدیل ضمیمه نمبر ۱۳ مورخه ۲۲ سرطان ۱۳۳۶ مندرجه تعد یسل ضمیمه مورخه اول جدی ۱۳۳۸ .
- اصولنامه حاضری ورخصتی مامورین ۴۳-۶-۱۴
- تعدیل اصولنامه مسافرت واقامت اتباع خارجه درافغانستان ۴۴-۴-۵
- تعدیل بعضی مواد قانون خانونالی ۴۴-۱۱-۱۶
- تعدیل بعضی مواد قانون اجراءات جزائی ۴۴-۱۱-۱۶
- تعدیل اصولنامه مسافرت واقامت اتباع خارجه درافغانستان ۴۴-۲-۴
- تعدیل ماده (۲۱) قانون تشکیلات وصلاحیت قضائی ۴۴-۱۲-۱۹
- تعدیل بند(ب) ماده (۳) اداره قضایای حکومت ۴۵-۷-۳۰
- تعدیل مواد ۷۳ و ۷۴ قانون مالیات برعایدات ۴۵-۱۱-۱۵
- تعدیل ماده (۱۰۹) منشور سازمان ملل متحد ۴۵-۱۱-۱۵
- تعدیل مواد (۳۴۹ و ۳۵۰) قانون اجراءات جزائی ۴۶-۷-۱۸
- تعدیل ماده (۱۳) اصولنامه پاسپورت ۴۶-۷-۱۸
- تعدیل ماده (۴۳) قانون سروی واحصائی اراضی ۴۶-۷-۱۸
- تعدیل ماده (۳) قانون مالیات برعایدات ۴۶-۷-۱۸
- تعدیل ماده ۳ قانون مالیات برعایدات ۱۳۳۸
- تعدیل ضمیمه تا اول جدی ۱۳۴۸ قانن حاضری ورخصتی مامورین ۱۳۴۹
- تعدیل لغو بعضی مواد وقرارات و فروش ۴۹ بلاک اپارتمان های نادرشاه مینه ۱۳۴۹
- تعدیل تعلیماتنااه بعضی مواد تعلیماتنااه اجیران اردو ۱۳۵۰

بخش چهارم

ضمایم

- ضمیمه اصولنامه نمبر (۶) نسکری
- ضمیمه اصولنامه پست
- درباره خدمت شافه افراد مجلوبین زیر بیروق ۴۳-۹-۹
- ضمیمه نمبر ۷ اصولنامه مکلفیت عسکری ۴۳-۹-۱۸
- ضمیمه قانون تشکیلات وصلاحیت قضائی ۴۳-۱۱-۱۷
- ضمیمه قانون انتخابات شوروی ۴۴-۲-۲۳

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۴۴-۴-۵ - ضمیمه قانون انتخابات شوری
- ضمیمه درباره مراسم گمرکی و دیگر مراسم و موافقت نامه ترانزیت بین حکومت پادشاهی افغانستان و حکومت جمهوری اسلامی پاکستان
- ۴۵-۴-۱۸ - ضمیمه قانون استخدام ترفیع و تقاعد مامورین ملکی (تثبیت رتبه مامورین دارای سابقه در تصدی دولت)
- ۴۶-۶-۱۷ - ضمیمه اصولنامه پست محصولات فضائی برای هرده گرام از افغانستان به ممالک خارج
- ۴۳-۶-۱۴ - ضمیمه قانون اداره قضایای حکومت
- ۴۷-۷-۱۵ - ضمیمه قانون تشکیلات و صلاحیت قضائی
- ۴۷-۸-۱۵ - ضمیمه مشترک اصولنامه استخدام ترفیع و تقاعد مامورین ملکی و عسکری و اصولنامه خزینه تقاعد
- ۴۷-۱۱-۱۵ - ضمیمه قانون جزای جرایم مامورین و جرایم علیه امنیت عامه
- ۴۸-۱۱-۲۲ - ازدیاد ماده واحده در اصولنامه استخدام ترفیع و تقاعد مامورین
- ۱۳۴۸ - ضمیمه تعلیماتنامه اجیران اردو
- ۱۲۵۰ - ضمیمه قانون تشکیلات اساسی
- ۱۳۵۱ - ضمیمه قانون صلاحیت و تشکیلات قضائی
- ۱۳۵۱ - ضمیمه قانون مامورین دولت (فنی و مسلکی)
- ۱۳۵۱ - **بخش پنجم - اساسنامه ها :**
- ۱۳۴۴ - اساسنامه انکشاف وادی ننگرهار
- ۱۳۴۴ - اساسنامه دستگاه ساختمانی افغانی
- ۱۳۴۴ - اساسنامه اداری شهر سازی
- ۱۳۴۴ - اساسنامه هنری تیاتر کابل
- ۱۳۴۴ - اساسنامه هنری تیاتر کابل
- ۱۳۴۵ - اساسنامه موسسه طبع کتب
- ۱۳۴۶ - اساسنامه دافغانستان دخوراکی مواد و اوامه اړتیاو موسسه
- ۱۳۴۶ - اساسنامه پروژه زولوژی
- ۱۳۴۸ - اساسنامه دافغانستان بایسکل جوړولو موسسه
- ۱۳۴۸ - اساسنامه دافغانستان ښار او کور جوړولو موسسه
- ۱۳۴۸ - اساسنامه کابل هوتل
- ۱۳۴۸ - اساسنامه دهلمند دپنډی اوښاتې غوړیو موسسه

د افغانستان كالتی

- ۱۳۴۸ - اساسنامه اتحادیه صادرکنندگان قالین
- ۱۳۴۸ - اساسنامه موسسه افغان فلم
- ۱۳۴۷ - اساسنامه باخترافغان الوتنه
- ۱۳۴۷ - اساسنامه کورپراتیف استیلاکی
- ۱۳۴۸ - اساسنامه ریاست د افغانستان برنیماموسسه
- ۱۳۴۸ - اساسنامه موسسه انکشاف تربیه زببورعسل
- ۱۳۴۸ - اساسنامه دستگاه لبنیات
- ۱۳۴۸ - اساسنامه فابریکه نساجی بگرامی
- ۱۳۴۸ - اساسنامه کورپراتیف باغداران پنجواڼی
- ۱۳۴۸ - اساسنامه اداره عالی اوقاف
- ۱۳۴۸ - اساسنامه بانک انکشاف زراعتی
- ۱۳۴۹ - اساسنامه انجمن عالی تنظیم اموراماکن متبرکه
- ۱۳۴۹ - اساسنامه مطابع دولتی
- ۱۳۴۹ - اساسنامه دافغان میوی صنعتی موسسه
- ۱۳۴۹ - اساسنامه اتحادیه پستی جهانی
- ۱۳۴۹ - اساسنامه نساجی بلخ
- ۱۳۵۰ - اساسنامه موسسه زغال سنگ شمال
- ۱۳۵۰ - اساسنامه انجمن رهنمای خانواده
- ۱۳۵۱ - اساسنامه صندوق تضمین قرضه انکشاف زراعتی ولایت پکتیا
- ۱۳۵۲ - اساسنامه افغان ننداری

بخش ششم

مقررات

- ۱۳۴۴ - مقررات جواز نامه تجارتي موسسات خصوصي خارجي
- ۱۳۴۸ - مقررات تشييت مستحقين زمين تعميراتي پروژه خيبرخانه مينه
- ۱۳۴۸ - مقررات تنظيم پوهنتون ها
- ۱۳۴۸ - مقررات موضوعه برای سرمایه گذاری داخلی و خارجی در افغانستان
- ۱۳۴۹ - مقررات سیستم متريک
- ۱۳۴۹ - مقررات اظهار نامه گمرکی
- ۱۳۴۹ - مقررات توزيع و فروش خانه های ارزان قیمت درخيبرخانه مينه

سیر قانون گذاری در افغانستان

- ۱۳۴۹ - مقررات مکلفیت اتباع خارجی به بیمه عرادات جات موثر دار
- ۱۳۴۹ - مقررات انکشاف محل
- ۱۳۵۰ - مقررات اداره ستندرد افغان
- ۱۳۵۰ - مقررات تنظیم وظایف بورد مرکزی
- ۱۳۵۰ - محابیس افغانستان
- ۱۳۵۰ - مقررات توزیع و فروش اراضی داخل پروژه وادی هلمند و ارغنداب
- ۱۳۵۰ - مقررات تصنیف و استخدام اجیران
- ۱۳۵۰ - تشکیل اداره مرکز احصائیه
- ۱۳۵۰ - مقررات مربوط به امتحان برای استخدام
- ۱۳۵۰ - قضات و اعضای محاکم
- ۱۳۵۱ - مقررات قروض بانک انکشاف صنعتی
- ۱۳۵۱ - مقررات کوپراتیف ها
- ۱۳۵۲ - مقررات سروری و تفحص معادن
- ۱۳۵۲ - مقررات ضمایم معاش مامورین و اجیران فنی موسسات نفت و گاز
- ۱۳۵۲ - مقررات ضمایم معاش مربوط به مضارفات قرآنی
- ۱۳۵۲ - مقررات حداقل مزد کار کارگر صنعتی
- بخش هفتم اصولنامه**
- ۱۳۴۳ - اصولنامه تشویق سرمایه گذاری خصوصی خارجی
- ۱۳۴۵ - اصول وظایف داخلی و لسی جرگه
- بخش هشتم تعلیماتنامه ها**
- ۱۳۴۴ - تعلیمات نامه اداری قضایای حکومت
- ۱۳۴۵ - تعلیماتنامه کتابخانه پوهنتون
- ۱۳۴۶ - تعلیماتنامه تهیه و تنظیم تحویلخانه ها
- بخش نهم لوایح**
- ۱۳۴۳ ۱۳۳۸ - لایحه تصفیه حسابات دولتی مربوط به معاملات قبل از اول میزان
- ۱۳۴۳ - لایحه غرفه های نمایش دائمی
- ۱۳۴۳ - لایحه تالیف و ترجمه
- ۱۳۴۴ - لایحه حق الزحمه معاینات و تسدای منسوبین طب
- ۱۳۳۶ - لایحه حق الزحمه معاینات و تسدای
- ۱۳۴۴ - لایحه حق الزحمه معاونین دوکتور و لایحه حق الزحمه دوکتوران

- ۱۳۴۵ - لایحه حق الاجرت لابر اتوارهای پتولوژی شخصی
- ۱۳۴۶ - لایحه صندوق اعانه ملی
- ۱۳۴۶ - لایحه دارالتادیب
- ۱۳۴۶ - لایحه تدابیر وجلوگیری ازجرایم خوردسالان
- ۱۳۵۲ - لایحه اعطای قرضه به متقاعدین

بخش دهم

تصویب

- ۱۳۴۲ - تصویب راجع به رخصتی روز های پنجشنبه
- ۱۳۴۳ - تصویب پروبلم معاش ایسام تفتیش تحقیق و محاکم مامورین
- ۱۳۴۳ - تصویب درمورد حق العبور
- ۱۳۴۴ - تصویب درباره تغییر نام وزارت مطبوعات
- ۱۳۴۸ - تصویب مجلس عمومی ولسی جرگه
- ۱۳۴۸ - تصویب مجلس وزراء درمورد تنظیم تحویلخانه ها

بخش یازدهم

میثاق

- ۱۳۴۴ - میثاق راجع به مناسبات دیپلوماسی
- ۱۳۴۵ - میثاق حقوق سیاسی زنان
- ۱۳۴۵ - میثاق ضمیمه امحای غلامی و کنوانسیون تصفیه منازعات سرمایه گذاری
- ۱۳۴۸ - میثاق شماره ۱۰۰ درباره اجرت زن و مرد درمقابل انجام کار
- ۱۳۴۸ - میثاق شماره ۱۱۱ راجع به تبعیض دراستخدام و شغل
- ۱۳۴۸ - میثاق توحید بمضی مقررات حمل و نقل مورخ ۱۲ اکتوبر
- ۱۳۴۸ - میثاق مورخ ۲۸ سپتمبر ۱۹۵۵ درمورد مقررات حمل و نقل هوائی

بخش دوازدهم

معاهدات

- ۱۳۴۳ - معاهده منع آزمایش های ذروی در فضای ماورای جو
- ۱۳۴۳ - معاهده تلگرافی باسیم و بیسیم بین افغانستان و ایران
- ۱۳۴۵ - معاهده سرحدی بین افغانستان و جمهوریت چین
- ۱۳۴۹ - معاهده عدم انتشار سلاح ذروی
- ۱۳۴۹ - معاهده منع تمیبه سلاح ذروی

سیر قانون گذاری در افغانستان

بخش سیزدهم

اعلامیه

- ۴۲-۱۲-۱۶ - اعلامیه بین افغانستان و کویت راجع بروابط دیپلوماسی
- ۴۳-۱-۲ - اعلامیه وزارت عدلیه راجع به دفتر ثبت اسناد و اعلام تجارتی
- ۴۳-۱-۳ - اعلامیه ستردرستیز پیژنتون
- ۴۳-۱-۲ - اعلامیه افغانستان به عضویت پلان کولمبوشامل شد
- ۴۳-۵-۲۴ - اعلامیه درباره تشکیل لویه جرگه
- ۱۳۴۴ - اعلامیه مشترک افغانستان و شوروی
- ۱۳۴۵ - اعلامیه مشترک بین افغانستان و یوگوسلاویا
- ۱۳۴۵ - اعلامیه مشترک بین افغانستان و چین
- ۱۳۴۵ - اعلامیه وزارت داخله
- ۱۳۴۸ - اعلامیه پادشاهی به مناسبت انتخابات دوره سیزدهمین

بخش چهاردهم

پروتوکول

- ۱۳۴۵ - پروتوکول درباره حمل و نقل توسط لاری هامنضمه شماره ۸
- ۱۳۴۵ - پروتوکول بین افغانستان و جمهوریست مردم چین
- ۱۳۵۲ - پروتوکول بین حکومت و ستره محکمه درباره تنظیم امور و لایق

بخش پانزدهم

موافقتنامه ها

- ۱۳۴۲ - موافقت نامه همکاری اقتصادی و تخنیکي بين افغانستان و جمهوریست اتحادی آلمان
- ۱۳۴۲ - موافقتنامه بین وزارت معارف و موسسه انتشارات فرانکلن
- ۱۳۴۲ - موافقتنامه هیات اقتصادی یوگوسلاویا و افغانستان
- ۱۳۴۳ - موافقتنامه بین افغانستان و حکومت جماهیر شوروی سوسیالیستی
- ۱۳۴۳ - موافقتنامه بین افغانستان و حکومت جماهیر شوروی سوسیالیستی
- ۱۳۴۳ - موافقتنامه بین افغانستان و حکومت جماهیر شوروی سوسیالیستی در مورد استخدام و بهره برداری از گاز طبیعی
- ۱۳۴۳ - موافقتنامه بین افغانستان و حکومت جمهوریست هند
- ۱۳۴۳ - موافقتنامه همکاری فرهنگی بین جمهوریست مردم بلغاریا و افغانستان

د افغانستان کالني

- ۱۳۴۳ - موافقتنامه همکاري بين افغانستان واتحادشوروي (دريای پنج)
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه بين افغانستان ويوگوسلاويواوافغانستان وجمهوري ترکيه
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه همکاري بين افغانستان وچين
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه همکاري بين افغانستان وبرتانيه
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه همکاري بين افغانستان وجمهوريت اتحادي آلمان
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه بين چکوسلواکيا وافغانستان
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه بين پوهنتون کابل ورائيش
- ۱۳۴۴ - موافقتنامه اقتصادي بين افغانستان وچين
- ۱۳۴۵ - موافقتنامه بين افغانستان وجمهوريت پاکستان
- ۱۳۴۵ - موافقتنامه بين وزارت معارف وموسسه فرانکلن
- ۱۳۴۵ - موافقتنامه همکاري فرهنگي و فني بين افغانستان وفرانسه
- ۱۳۴۵ - موافقتنامه قرضه حکومت پادشاهسي افغانستان وايالات متحده امريکا
- ۱۳۴۸ (دستگاه برق آبي کجکي)
- ۱۳۵۵ - موافقتنامه خدمات هوايي بين افغانستان وحکومت جمهوري لبنان

بخش شانزدهم

قرارداد ها

- ۱۳۴۳ - قرارداد شماره ۶۴۰ شهر کابل
- ۱۳۴۳ - قرارداد قرضه بين افغانستان وفرانکفورت
- ۱۳۴۵ - قرارداد شماره ۴۳۵ تاريخ ۲۷ نومبر ۱۹۶۲
- ۱۳۴۵ - قرارداد ثقافتی بين افغانستان وجمهوري مصر
- ۱۳۴۵ - قرارداد نمبر ۱۳۷۸ شهر کابل

فصل چهارم

قانون گذاري در جمهوريت

وصول به نيك بختي وسازندگي جامعه جديد و فهم داشتن يك اجتماع مرفه سبب گرديد تا انقلاب تاريخي باشكوه ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ بوجود آيد، از آنجا كه اين نظام فرخنده اقتضاء مي نمود تا قانون گزاري برونق روحيه مردمی و ملی و به مقتضای تطور اجتماعي پي ريزی گردد و در نتیجه قانون گذاري روی مصلحت اجتماعي باشد تا بتوان در روشني چنین قوانين، شرايط منفي را برفع اكثريت محكوم كرد، زیرا قوانين كه تغييرات اجتماعي را در ساحه پيشرفتهای همه جانبه در بر نداشته باشد طرف تائيد و پشتيباني اكثريت مردم

سیر قانون گذاری در افغانستان

قرار گرفته نمیتواند . روی همین نیاز مندی سعی می گردد تا قوانین شکل مترقی را داشته و درروشنی آن ارزش های اخلاقی، اجتماعی و انسانی تامین گردد و همه روی اصول برادری و برابری اساس گذاشته شود البته انکسار نمیتوان کرد که تسوید چنین قوانین طوریکه درجهان دیگر متداول است ایجاب تعدیل و ضمایم راهی نماید که این امر در هر مرحله قانون گذاری و بصورت متداوم در نظر است و امیدواریم تا نواقص گذشتگان ما اصلاح و صفحه جدید را درین ساحه تعقیب کسر ده باشیم .

اینک از قوانین که در عصر فرخنده جمهوری تسوید و نشر گردیده است ذیلات تحت بخش های مختلف نام می بریم :

بخش اول

قوانین

- ۱۳۰۰ - قانون اساسی جمهوریت
- ۱۳۰۲ - قانون استخدام ترفیع و تقاعد پولیس و ژاندارم
- ۱۳۰۲ - قانون ترافیک
- ۱۳۰۲ - قانون گمرکات
- ۱۳۰۲ - قانون پست
- ۱۳۰۳ - قانون بیروق
- ۱۳۰۳ - قانون نشان
- ۱۳۰۳ - قانون مالیه مواد استهلاکی که در افغانستان تولید و فروخته میشود
- ۱۳۰۳ - قانون سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی
- ۱۳۰۳ - قانون تصدیها
- ۱۳۰۳ - قانون کورپراتیف
- ۱۳۰۳ - قانون اطاقهای تجارت و صنایع در افغانستان
- ۱۳۰۳ - قانون بیمه
- ۱۳۰۴ - قانون پول و بانکداری
- ۱۳۰۴ - قانون اصلاحات ارضی
- ۱۳۰۴ - قانون احصائیه
- ۱۳۰۴ - قانون سیاحت و قانون استملاک
- ۱۳۰۴ - قانون زمین های خوشحال خان مینه
- ۱۳۰۴ - قانون تادیب پولیس

- ۱۳۵۵ - قانون دستگاه بي سيم
- ۱۳۵۵ - قانون موسسات ساختماني خصوصي
- ۱۳۵۵ - قانون ماليه مشرفي
- ۱۳۵۵ - قانون سروی- تصفيه وثبت اراضي
- ۱۳۵۵ - قانون جزا
- ۱۳۵۵ - قانون ادويه جنريك
- ۱۳۵۵ - قانون مدني ج اول

بخش دوم

فرامين

- ۱۳۵۲ - درجریاه رسمی شماره (۱۲) طور فوق العاده فرامین نظام نوین جمهوری نشرشده
- ۱۳۵۲ - فرمان (۶۵) راجع به ترفیح مأمورین که دوسیه محاکماتی داشته باشد
- ۱۳۵۲ - فرمان ۲۲۰ راجع به وکیل و وکیل بالتوکیل از طرف رئیس دولت
- ۱۳۵۲ - فرمان در قسمت ملی بودن معادن و آمریت های جنائی
- ۱۳۵۳ - فرمان ۶۲ مقررات مدیریت جنائی مرکزی

بخش سوم

اساسنامه ها

- ۱۳۵۲ - اساسنامه اتحایه پستی جهانی و ماده ۱۷۰ ورقه ترانزیتی
- ۱۳۵۲ - اساسنامه اتحادیه پستی جهانی و ماده ۱۷۱ ارسال نمونه انتشارات
- ۱۳۵۲ - اساسنامه اتحادیه پستی جهانی و ماده ۱۷۱ ارسال نمونه انتشارات
- ۱۳۵۲ - اساسنامه اتحادیه پستی جهانی و ماده ۱۷۱ ارسال نمونه انتشارات
- ۱۳۵۲ - اساسنامه انتقال اموال ترانزیتی
- ۱۳۵۲ - اساسنامه موسسه صنایع تجارتي معارف
- ۱۳۵۲ - اساسنامه جن و پرس و تیل کشی بلخ
- ۱۳۵۲ - اساسنامه انحصارات دولتی
- ۱۳۵۲ - اساسنامه شیرخان بندر و تورغندی
- ۱۳۵۲ - اساسنامه دافغانستان دتیلوملی موسسه
- ۱۳۵۲ - اساسنامه انکشاف صادرات کشمش
- ۱۳۵۲ - اساسنامه شرکت کودکیمیای

سېر قانون گذاري در افغانستان

- ۱۳۵۳ - اساسنامه دافغان دترکاني تصدی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه دملکی مامورینو کوپراتیف
- ۱۳۵۴ - اساسنامه دوړیو دموسسی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه داوبو اوکانالیزاسیون
- ۱۳۵۴ - اساسنامه دلرگیو تصدی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه مطبعه معارف
- ۱۳۵۴ - اساسنامه دمیرمنو ټولنه
- ۱۳۵۴ - اساسنامه تصدی ملی پس
- ۱۳۵۴ - اساسنامه مطبعه دولتي
- ۱۳۵۴ - اساسنامه موسسه دیپلوماسی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه افغان اعلانات
- ۱۳۵۴ - اساسنامه دستگاه ساختمانی بنائی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه بنادرحییرتان، تورغندی وشیرخان بندر
- ۱۳۵۴ - اساسنامه مرکز انکشاف صنایع دستی
- ۱۳۵۴ - اساسنامه تصدی هوتلها
- ۱۳۵۴ - اساسنامه افغان فلم
- ۱۳۵۴ - اساسنامه موسسه پست
- ۱۳۵۴ - اساسنامه شرکت ساختمانی و مقررات خدمات بندری
- ۱۳۵۴ - اساسنامه موسسه مسلخ
- ۱۳۵۴ - اساسنامه سمنت غوری
- ۱۳۵۵ - اساسنامه انستیتوت مجادله ملاریا
- ۱۳۵۵ - اساسنامه دستگاه حجاری ونجاری
- ۱۳۵۵ - اساسنامه دبلخ داو بودلو، وسسه
- ۱۳۵۵ - اساسنامه بیبه صحي مامورین
- ۱۳۵۵ - اساسنامه بانک انکشاف صادرات
- ۱۳۵۵ - اساسنامه بانک خون
- ۱۳۵۵ - اساسنامه دابن سینا درملخی
- ۱۳۵۵ - اساسنامه کلوپ اطلاعات وکتور
- ۱۳۵۵ - اساسنامه بانک ملی ویسنتنی بانک

- ۱۳۵۵ - اساسنامه موسسه جن وپرس بلخ
- ۱۳۵۵ - اساسنامه خدمات انجینیری و برق
- ۱۳۵۵ - اساسنامه داصلاح شوتخونو شرکت

بخش چهارم

مقررات

- ۱۳۵۲ - مقررات مدیریت جنائی
- ۱۳۵۲ - مقررات فلمبرداری داخلی و خارجی در افغانستان
- ۱۳۵۲ - مقررات فعالیت های تجارتی
- ۱۳۵۳ - مقررات تادیب پولیس
- ۱۳۵۳ - مقررات انکشاف دهات
- ۱۳۵۳ - مقررات عراده جات
- ۱۳۵۴ - مقررات خریداری
- ۱۳۵۴ - مقررات پست
- ۱۳۵۴ - مقررات دپورسونواوپه خارج دزده کری مقررات
- ۱۳۵۴ - مقررات تیلکس
- ۱۳۵۴ - مقررات مصارف مواد سوخت و مواد چربکننده عراده جات
- ۱۳۵۵ - مقررات امور اسکان

بخش پنجم

تعدیلات و ضمایم و موافقتنامه ها

- ۱۳۵۳ - تعدیل قانون اجراءات جزائی
- ۱۳۵۳ - تعدیل راجع به ترفیع و تقاعد مامورین که در برج سرطان صورت میگیرد
- ۱۳۵۳ - تعدیل فسخ کارزنان درکارهای شبانه
- ۱۳۵۴ - تعدیل ضمیمه نمبر ۹ قانون پاسپورت
- ۱۳۵۴ - تعدیل موافقتنامه تفحص واستخراج نفت و گاز در ساحه کتواز
- ۱۳۵۵ - ضمیمه شماره () قانون اصلاحات اراضی

بخش هشتم

فرامین

- ۱۳۵۲ - فرمان ضمیمه اصلاحات ارضی
- ۱۳۵۲ - فرمان راجع به ترفیع مامورین که دوسیه محاکماتی دارد
- ۱۳۵۲ - فرمان راجع به فروش املاک دولتی
- ۱۳۵۳ - فرمان راجع به تعدیل ماده ۲۲۰ قانون اصول محاکمات تجاری
- ۱۳۵۳ - فرمان راجع به استخراج خودسرانه معادن
- ۱۳۵۴ - فرمان راجع به شب کاری زنهارها
- ۱۳۵۴ - فرمان راجع به تفحص و استخراج نفت در ساحه کتواز

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

نامعین است و هرگونه اظهاررای اندرین مورد، هرچند نقل قولی از این ویان تذکره و کتاب باشد، مسلم وقاطع نخواهد بود. روی این واقعیت و اجمال گرایی درسرخ، مصلحت دید ما بران شدتا مطلب را ازجایی شروع کنیم که شواهد باز مانده آن گویای حلال باشد و بی گمان این نقطه عطف را میتوان در روزگارانی جستجو کرد که خراسان بزرگ و قسمتی از شمال و غرب آنروزی اش در نخستین سده های اسلامی، به همت فرزندان آزاده و پاك نهاد خویشش، لواء آزادی بر افراشت و جوان عیار پیشه واصل زاده سیستانی «یعقوب لیس ۲۴۷ هـ» حکومتی از نو بنا کرد و زبان فارسی دری را زبان رسمی قرار داد. با رسمیت یافتن این زبان بعنوان زبان ادبی و سیاسی و علمی بازار سخن گرم گردید و طبع آزمائی سخنوران رنگ و رونق یافت. این نهضت و انقلاب فرهنگی در قبال يك جنبش ملی و سیاسی بوجود آمد تنها درساحه شعر و ادب محدود نمائند بلکه زمینه آنرا فراهم ساخت تا همه رشته های علوم (عقلی و نقلی) وارد توجه قرار گیرد و دانشمندان گرانمایه یی رشد و پرورش یابند که درین مبحث به همه این مسایل اشاره گونه ای خواهد شد.

تجلی ادب دری در قرون اولیه اسلامی :

جریان اوضاع ادبی در قرون اولیه اسلامی به نحو بیست که با همه تسلط نفوذ عرب بر خراسان وومجاری امور به زبان و کتابت

نگارنده معتقد است که تاریخ ادبیات در واقع تاریخ اصلی يك قوم و بیانگر پدیده های ذهنی و عقلی يك کشور و مبین ارتباط سنسن و آدابش با این پدیده ما است. بنابراین برای تفهیم و تدوین تاریخ ادبیات، می باید تمام جهات زندگی يك ملت اعم از اوضاع سیاسی اجتماعی، دینی و فرهنگی آن بررسی شود. در غیر آن هر نوع بازجویی و داوری يك جانبه در ینباره، عام و تام نخواهد بود. باتوجه به نکات بالا، بحث و فحش درباره تاریخ ادبیات ماکه بسیار عمیق و بسیار وسیع و پرمایه و گرانمایه است، کار مختصر و ساده ای نیست و ایجاب می کند که تا سالها اندرین باره پژوهش بعمل آید که حاصل آن مسلماً چندین کتاب و رساله خواهد بود. با در نظر داشت نکات بالا، بازگویی این همه تفصیل به اختصار در چند صفحه محدودی که سالنامه بدان اختصاص داده است در حکم سیسر و گلگشتی خواهد بود که در چمنستان پر رنگ و بوی تاریخ ادبیات ما بعمل می آید. و امیدواریم روزی فرارسد که وارثان این میراث عظیم و پرشکوه انسانی دست و دماغ شان را بکار اندازند و ازین گنجینه های اندیشه و فکر پرده بردارند.

تاریخ ادبیات به مفهوم کلی

(آن) همانطور که انجامش ناپیدا است بنابراین عمق ارتباطش با زندگی و جهات مختلف آن نبودن مدارك زنده و کافی، غیر مشخص و

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

عربی، بازم مردم این سامان لهجات، محلی خود را حفظ و بدان تکلم می کردند و حتی اشعاری هم بنیاد گار مانده است که همه با وزن هجائی و قسما دارای قافیه و شبیه است که نمونه اش اشعار نیست بنام سرود آتشکده کرکوی (۱) از ابوالمؤید بلخی بدین شرح :

فر خسته بساذا روش
خنیده گر شسپ هتو شی
همی بر ست از جوش
انوش کن می انوش
د وست بسد آگوش
با فرین نهاده گوش
همیشه نیکسی کوش
که دی گذشت ودوش

... ..
... ..

این ابیات چنانکه پیداست همه ششس هجائی و دارای قافیه کامل هستند. نمونه دیگر این نوع اشعار شعر نیست موسوم به شعر «بلخیان» که در سال ۱۰۸ هجری سروده شده و مولودیک حقیقت تاریخی است. شرح واقع چنان است که اسدبن عبدالله حاکم خراسان بمنظور جنگ با امیر ختلان و خاقان ترک بدان دیار حمله می برد و لسی باشکست مواجه می شود و به بلخ برمی گردد و بلخیان او را هجو می کنند و این هجو زبان زد کودکان و نوجوانان بلخ شده و در هر کج و محله می خوانده اند که :

از ختلان آمذیه
برو تپاه آمذیه

آوازه باز آمذیه :

بیدل فراز آمذیه

یعنی :

از ختلان آمده است

بازوی تپاه آمده است

آوازه باز آمده است

بیدل فراز آمده است

اشعار بالا نمونه هایی است که در نخستین طلیعه اسلام و ادب دری بیادگار مانده است این لهجات و اشعار محلی، بدین شکلی که تذکریافت باقیماند و پس از آنکه لهجه دری بحیث یک زبان رسمی و سیاسی و ادبی شناخته شد. شاعران و نویسندگان، از این زبان آماده و قوام یافته استفاده کردند و آثار پراچی بوجود آوردند. البته قبل ازین هم ازین نوع اشعار محلی باز مانده هائی وجود داشته است که صحبت درن باره سخن را بدرزا می کشد .

نخستین شاعر زبان دری :

منظور از نخستین شاعر زبان دری، درین مبحث شاعر نیست که به نظم عروضی شعر گفته باشد ورنه چنانکه دیدیم شعر دری بسیار قدیمتر از آن است که بتوان اولین شاعر آنرا معرفی کرد. درباره اولین شاعر محققان و دانشمندان از دیرزمان به اینسو پژوهش هایی کرده و سخنهایی گفته اند یکی این تاج افنخار را بر تارک محدبن وصیف سگری می نهاد و آن دیگری آنرا از آن حنظله بادغیسی مینامد و برخی هم ابوحفص سغدی را ذی حق می شمارند که همه از او ایسل و

اواسط قرن سوم هجری ائد. ولی تقارب زمان و مکان وسایر عواملی که ذکر آنها از حدود این مقاله خارج است، داوری قطعی رادرین زمینه به احتیاط می کشاند بهرحال اگر این اقدام است یا آن همه زاده یک دیار و پرورده یک شاخسار اند. لذا آنچه مادرین مبحث بیان خواهیم کرد، بطور کلی اوضاع ادبی قرون اولیه اسلامی یعنی دوره هاسی طاهریان پوشنگی (۲۰۵-۲۰۹ م) صفاریان (۲۴۷-۳۹۳) وسامانیان (۲۷۹-۳۸۹) است (۲) درین سه دوره با اینکه آغاز نهضت ادبی اش میتوان نامید، خوشبختانه آثار منظوم

و منثور زیادی به وجود آمده است که علاوه بر یادگارهای بجامانده، در کتب تاریخ و تذکره هائین نمونه های از آنها درج شده است که اساس کاخ با عظمت تاریخ ادبیات ما بران استوار می باشد.

وما اینک در زیر نحوه این مفاخر گران بهای ادبی را اجمالاً ارزیابی می کنیم.

اول - حماسی :

دوره هایی که از آن گفتگو می کنیم و حدود سه قرن ونیم از تاریخ عهد اول اسلام را احتوا می کند، از دوره هایی است که در تمام امور حیاتی مردمان خراسان و حومه آن دگرگونی های قابل توجهی بملاحظه میرسد. نهضت آزادی خواهی آزاد مردان خراسان و سعی آنان برای رهایی از تسلط و نفوذ مرکزیت خلافت بغداد منتج بران شد ناروحیه ملی و

میهن پرستی ایشان تقویت یابد و شخصیت حکمی و ملی خویش را بار دیگر درین گوشه دنیا تبارز دهند. این احساس بسیار کسان را برانگیخت تا روایات و داستان هایی که حاکی از مردانگی ها و دلوری ها و پیکار جوئی ها و میهن دوستی های پدران و نیاکان شان بود، جمع آوری نمایند و از آن در تحریک جنبش هایی عملی و فکری استفاده نمایند. چنین جریان وانگیزه ای سبب شد که حماسه های ملی خواه بصورت منثور و خواه بشکل منظوم تدوین یابد و آثار ارجمندی بیادگار ماند که در ذیل معرفی میشوند :

الف - حماسه های منثور :

۱- بقول بلعمی وصاحب تاریخ سیستان و مجمل التواریخ، عظیم ترین شاهنامه منشور از ابوالمؤید بلخی بوده است که گرشاسب نامه یکی از دفتر های اوست (این گرشاسب نامه بوسیله اسدی طوسی) به نظم کشیده شده این شاهنامه واجد تمام داستان ها و روایاتی بوده که کارنامه های اجداد آریایی را باز گو می کرده است.

۲- شاهنامه منشور دیگر که ابوریحان بیرونی در آثار الباقیه خود (ص ۱۴۲ سال ۱۳۵۲ تهران) از آن نام می برد و آنرا مستند و معتبر و مبتنی بر روایات مکتوب می داند از آن بوعلی بلخی است که بعضا شا هنامه ابو منصور عبد الرزاق را با این شاهنامه اشتباه کرده اند.

۳- سومین شاهنامه ای که ماخذ غالبی

نام برده اند که بوسیله ابوالموید بلخی منظوم شده بود. ولی به حسرت باید گفت که این مثنوی نیز همانند بسا از آثار دیگر دستخوش حوادث ایام شده و از بین رفته است .

مثنوی های اخلاقی و تربوی :

عوفی در کتاب خویشی (باب الا لباب ج ۲ ص ۲۱) منظومه ای را بنام «آفرین نامه» به ابو شکور بلخی نسبت میدهد که ظاهراً در سال ۳۳۶ هجری به پایان رسیده است (معاصر امیرحمید نوخ بن نصر سامانی است). این مثنوی همانطور که گفته آمد در موعظه و اندرز است که نقل این چند بیت از آن بی مورد نخواهد بود :

بدشمن برت ا ستواری مباد
که دشمن در ختیبست تلخ اژنهاد
در ختسی که تلخش بود گوهرها
اگر چرب وشیرین دهی مرو را
همان میوه تلخ آرد بدید

ازو چرب وشیرین نخواهی مزید
ابیات پراکندهیی که در فرهنگها به
ابوشکور نسبت داده اند همین آنست که
مثنوی های دیگری نیز ازین شاعر بسروزن
بحر هزج مسدس و بحر خفیف وجود داشته
که موضوع آنها موعظه و اندرز بوده است
مثنوی دیگر کلیله و دمنه منظوم است که
پس از ترجمه عربی آن بهدردی توسط بلعمی
بنابر امر نصر بن احمد سامانی رودکی آنرا
به نظم درآورد مثنوی های دیگری هم از رودکی

مولف غرر اخبار ملوک فرس می باشد .
شاهنامه ایست که باتوجه ابومنصور عبدالرزاق
و بکمک راویان خراسان در سال ۳۴۶ هجری
تدوین یافته است. و این همان شاهنامه
ایست که دقیقی و فردوسی از آن استفاده
کرده اند .

بید حماسه های منظوم :

۱- از حماسه های منظومی که در عهد
سامانیان به وجود آمده، خوشبختانه گشتا-
سپ نامه دقیقی بلخی وجود است که داستان
آن شرح جنگهای مذهبی گشتاسپ با راجاسپ
می باشد. متن داستان مذکور یا ماخذ آن
همان شاهنامه ابو منصور است که دقیقی
بنابر امر نوخ بن منصور سامانی خواست آنرا
به نظم کشد ولی بعد از منظوم ساختن یک
هزار بیت بدست غلامش کشته شد و این
آرزو به ثمر نرسید. تا آنکه فردوسی به
ایستکرامت گماشت و نظم این حماسه بزرگ
و بی نظیر را به پایان رساند .

۲- شاهنامه دیگری که بعضاً آنرا نخستین
حماسه منظوم دانند و در حدود سه صد هجری
نوشته شده شاهنامه مسعودی مروزی است.
ازین حماسه منظوم متأسفانه آثاری در دست
نیست، ولی از قول ثعالبی و مقدسی که هر دو در
کتب خویش از آن نام برده اند، میتوان
گفت که حماسه مذکور معروف و مشهور ر وده
است .

مثنوی عشقی :

از این نوع مثنوی تنها از یوسف زلیخایی

شعر راه می یابد، درین دوره اندک بچشم می خورد، تشبیهات بیشتر از نوع محسوس به محسوس و در نهایت دقت و لطافت است. مخصوصاً در شعر غنایی و غزل بدرجه ای از کمال دقت و رقت احساسات و خیال برخوردار است که شاعران بعدی با همه توانایی خود، بدان رشک برده اند و خود را از بیان و بکار بردن چنان نغز و زیبایی عاجز پنداشته اند. چنانکه عنصری می گوید:

غزل رو دکي وار نیکو بود
غز لهای مسن رودکی وار نیست
اگرچه بکو شم بیار يك وهم
بدین پرده اندر هزار نیست
و فرخی شعر آنها را در خوبی و زیبایی مثال خوانده و گفته است:

از دلارایی و نغزی چون غزلهای شهید
وز دلا و یزی و خوبی چون ترانه بطلب
وضع شاعران و دانشمندان:

این گروه در روزگاران مورد بحث مسا، قشر ممتاز جامعه و از عزت و مکتب خاصی برخوردار بوده اند. امرای صفاری و سامانی هر يك بنوبه خویش توجه خاصی به این طبقه داشته و از آنان به نحو شایسته و کم نظیری تقدیر می کرده اند. این بزرگداشت و احترام شاعران و دانشمندان را روحها و جسمها آموده نگه میداشت و باعث میشد تا در نظم و نثر آثار ارجمندی به وجود آید: بذل و ایثار و صلوات این دود مانها بجدی بود که بقول عوفی و نظامی عروضی، تنها زیر

بوده که جای جای در تذکره ها و کتب ابیاتی از آن ها نقل شده است.

انواع دیگر شعر:

در دوره مورد نظر ما، به استناد آثاری که در دست است میتوانیم بگوئیم که قسمت بیشتر انواع شعری اعم از قصیده و مثنوی و رباعی و غزل و قطعه و رثاء وجود داشته است و بعضاً در همین چوکات و معانی به عربی نیز شعر می گفته اند. موضوع این اشعار مختلف بوده و اغلب آنرا عشق و بندرز و اخلاق و وعظه و مدح احتوا کرده است ولی از جمله سخنوران آن دوران، محمد بن وصیف در قصیده و ابو شکور بلخی در قطعه مثنوی و حنظله بادغیسی در دوبیتی ها و رودکی و شهید در غزل سرایی چیره دست بوده اند.

سبک شعر:

شعرا ایندوره همانند طبیعت با صفای خراسان و تحت نفوذ آداب و سنن ملی این مردم، سخت رنگین و آکنده از نشاط و خرمی است. اگر از عشق سخن می گویند و یا بمدح می گرایند، همه جا اوصاف طبیعی و بسی پیرایه از مبالغه است، لغات عربی کمتر در آن راه درد و ترکیبات نامانوس و دور از ذهن در شعر به ندرت دیده می شود. روانی و سادگی در لفظ و ذوق و حال و مستی و شور در معنی و کیفیت بارز ترین خصوصیت شعر را درین عهد احتوا می کند، گرایش به ترك لذات و بدبینی و نفرت از زندگی و توصیه به انزوا و عزلت چنانکه در دوره های بعد در

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

های بازرسی که ازین ترجمه هادر دست‌است میتوان از تاریخ محمدبن جریر طبری نام برد که بوسیله ابوعلی محمدبن ابوالفضل بلعمی وزیر دانشمند سامانی از عربی به دری برگردانده شد و همچنان ترجمه تفسیر کم نظیر این مرد (طبری) است که آنهم به ابرو صالح منصوربن نوح سامانی از عربی به دری ترجمه گردید. تالیف و ترجمه علوم دیگر امثال کلام و فلسفه و نجوم و ریاضی و طب و جغرافیا نیز دریندوره درخشش خاصی داشت و چهره های جاودانه ای درین رشته‌ها بدرجه اجتهاد و استادی رسید که تا از هستی نشانی هست نام شان مغلد و جاوید خواهد بود و چون از زیبایی علوم دیگر از موضوع بحث ما خارج است به همین اشاره اکتفا می‌کنیم.

شاعران ایندوره :

درین قسمت تنها از شاعرانی نام می‌بریم که یا بداخل حدود جغرافیایی فعلی کشور ما بدنیا آمده اند و یا به محدوده قلمرو تحت نفوذ آنروزی طاهریان و صفاریان و سامانیان عرض وجود کرده و با امیران و وزیران ارتباط و نزدیکی خاصی داشته و از خوان و احسان آنان بهره‌ها برده اند. این شاعران عبارت اند از :

- ۱- حنظله بادغیسی
- ۲- محمود وراق هروی
- ۳- ابوشعب هروی، صالح بن محمد
- ۴- ابوحفص بن احوص سفدی .

بنه رودکی درسفری که درهلازمت نصر ابن احمد از هرات به بخارا میرفت، چهار صد شتر بود. و بدینمئوال دیگران را نیز در برابر هر اثری به درهم و دینار تشویق و حمایت می‌کردند. رودکی تنها در پاداش منظوم ساختن کلیله و دمنه، چهل هزار درهم از امیر نصر دریافت داشت چنانکه استاد عنصیری نیز بدان اشاره کرده گوید:

چهل هزار درم رودکی ز بهتر خویش بیافتنده است به نظم کلیله در کشور بدینسان بودحالی و احوال دیگر سخنوران و نویسنندگان که هر یک در کمال نعمت و آسایش بسر می‌بردند به نظر من علت این همه دانش پروری ها درین دونگه مضمحل بود که :

- ۱- امراء این دوره هابه همان احساسی که حکومت‌های مستقل ملی را تشکیل کرده بودند میخواستند ادر بارشان نیز از حیث عظمت معنوی و فرهنگی کمتر از مرکز خلافت نباشد.
- ۲- کشر از امراء و وزراء این عهد خود شاعر و دانشمند بودند و این امر طبیعتا آنها را و امیداشت تا این قشر جامعه از حمایت خاصی برخوردار باشند و از هر نوع خفت و ذلت و بی حرمتی برکنار بمانند .

ترجمه :

در جمله سایر ارزش های فرهنگی و انسانی زمان مورد گفتگوی ما، یکی هم توجه به کار ترجمه آثار عربی به دری است که در باره گرایش بدین مسئله سخن بسیار است و درینجا مجال آن نیست . از جمله نمونه

البته این نکته درخور تذکر است که شعر در قرون اولیه اسلامی حتی تا قرن پنجم مختص به قلمرو محدوده فعلی کشور ما بوده و در هیچ جای دیگر به استثنای خراسان وجود نداشته است .

دوره غزویان :

روزگار غزنویان که در تاریخ سیاسی و فرهنگی و اجتماعی کهن کشور ما، مقام ممتاز و ارجمندی دارد از جهات مختلف انتشار علوم و بخصوص کثرت شعر و شاعران دوره قابل توجه و ستوده نیست. البته همانطور که گفته آمد پایه گذار کاخ پر شکوه ادبیات دری امراء پر فضیلت و آزادمنش خراسان (سامانیان) است . اما در دوره غز نویسان این بناء عظیم انسانی به کمال و جلال رسید و استانی بزرگ و گران مایه بی در ساحت مختلف علمی رشد و پرورش یافت که تا امروز والی ماساعلله جاوید نام و جاویدان اثر اند. علل انگیزه این همه رونق یابی ها از یکسو تعقیب و پیروی از روش سامانیان در اراء ادب و فرهنگ خراسانی بود و از سوی دیگر حمایت و تشویق و صلوات و عطایای بیدریغ و بی حساب سلاطین و فرمانروایان علم دوست غزنه . بعدی که این عطایا و نوازش ها تا دیر زمان رشک شعرای نواحی دیگر را برانگیخته بود نمونه آن ازین گفتار شاعر بلند پایه شروان (خاقانی) بخوبی پیداست که می گوید :

۵- ابوالموید بلخی

۶- ابومنصور محمد بن احمد دقیقی بلخی .

۷- ابو الحسن شهید بن حسین بلخی

۸- محمد بن وصیف سکزی

۹- فیروز مشرقی

۱۰- ابو شکور بلخی

۱۱- معروفی بلخی، ابو عبدالله محمد ابن

حسن

۱۲- ابو طیب مصعبی

۱۳- ابو عبدالله محمد بن صالح ولوالجی

۱۴- ابو الحسن علی بن محمد غزوانی

لوگری

۱۵- ابو محمد بدیع بن محمد بن محمود

بلخی

۱۶- ابو سلیک گر گانی

۱۷- رابعه بنت کعب بلخی

۱۸- ابوالعباس ربیع حسینی .

۱۹- ابو عبدالله جعفر بن محمد بن آدم

رودکی

۲۰- ابو طاهر طیب بن محمد خسروانی

۲۱- منجیک ترمذی .

۲۲- ابو العباس بن حنوه المروزی

۲۳- ابو منصور عماره بن محمد مروزی

۲۴- کسایب مروزی

از جمله شاعران مذکور بعضا صفا حسب

دیوان بوده وعدهای هم غیر از دانش ادبی

در علوم دیگر نیز مهارت و استنادی داشته

اند .

نبرد. این شیوه موثر ترین عاملی بود که مردم را بی اختیار به طلب علم و دانش می کشانید و هر کس تلاشی می کرد تا به آن زیوری خود را بیاراید که مورد قبول و پسند زمانش باشد و به آن اوصافی خود را عیار نماید که بتواند قرب و منزلتی در دستگاها حاصل کند.

نتیجه این عمل انسانی صدها شاعر و نویسنده بار آورد که شمار آنان و آثارشان نهایت مشکل و دشوار است. عامل دیگری که در توسعه و ترویج این ادب (دری) دوره غزنه رایاری کرد، استواری و توانایی این زبان برای بیان اندیشهها و مفاهیم مختلف بود که مقدمات آن قبل از دوره سامانی پی ریزی شده بود، نهضت که در کار تالیف و ترجمه کتب در زمان سامانیان آغاز یافت و بتدریج بوسیله دانشمندان دیگری چون ابن سینا و ابوریحان بکمال رسید و کتب متعددی به وجود آمد، بذات خود یکی از وسایل دیگریست که در توسعه و گسترش زبان دری و ادبیات آن نقش موثر داشت. باره یافتن آثار ادبی مخصوصا منظومه های عرفانی در خانقاهاها برای ارشاد و تنویر مردم، دیگر شعر و شاعر در دایره دستگاهاهای ذی نفوذ محصور نماند و مورد حمایت عامه مردم قرار گرفت و این هم زمینه مساعد دیگری برای گرمی و رونق بازار شعر و شاعری و بطور کلی وسیله موثری جهت تعمیم و توسعه زبان و ادب دری گردید. آخرین عاملی که

...
...
...
بلی شاعری بود صا حبقران
ز ممدوح صا حبقران عنصری
ز معشوق نیکو و ممدوح نیک
غزل گوشید و ممدوح خوان عنصری
بدور گرم بخششی نیل دید
ز محمود کشورستان عنصری
بده بیت صد بدره و برده یافت
ز یک فتح هندوستان عنصری
شنیدم که از قهر زد دیگدان
ز زر ساخت آلات خوان عنصری
آری! چنان گرم و بخششی چنین ثمره ای
در بی داشت اینک بعد از نهضت سسال و
زیادتر از آن، نام غزنه و فرهنگ و ادبش
سرلوحه کار نامه های علمی و ادبی تمام
محافل علمی جهان است و هر قدر درین راه
به پیش میروند باز هم خود را در آغاز کار می
یابند دستیابی به چنین افتخار بزرگ علاوه
بر نکاتی که در بالا تذکار یافت معلول علت
های دیگری نیز هست که در زیر خلاصه می
شود.
یکی از ارزش های تمدن اسلامی و شیوه
دستگاهاهای فرمان روایان و بزرگان این بود
که هر یک سعی می کرد تا اطرافیان و مقربان
آنان از نخبه ترین رجال عصر که در صف
اول شاعران و نویسندگان قرار داشت بسر
گزیده شوند. زیرا این وضع (خلاف داشتن
اتوم و راکت امروز) یکی از وسایل برتری
و تفوق جویی بود و هر جا پر مایه تر ازین
وسایل می بود، سرافراز تر و مغرورتر می

این حوزه های علمی بنابر خواست طبیعی جامعه مراکز تعلیمی دیگری نیز بمیان آمد که تربیت سالکان و پخش و نشر مبانسی و افکار عرفانی را بعهده گرفت. این مراکز (خانقا هیا) دارای یک شیخ و یا مراد بود که سمت ریاست و پیشوایی داشت و دیگران رادرین طریق رهنمونی می کرد. خانقا هیا هر یک موقوفاتی داشت که از هواید آن ونیز کمک و معاونتی که مردم می کرد، مصارف ابانه و اعاشه صوفیان و سالکان فراهم می شد. رونق یابی عرفان و تصوف اسلامی از طریق خانقاها منتج بران شد که اساسها واصطلاحات آن بزبان مؤثرتر و شیواتر و رساتر یعنی زبان شعر گفته آید تازود بردل نیشند و عمیق اثر کند. نخستین کسی که گزارشگر این رسالت شد حکیم ابوالمجدد مجدود بن آدم عارف وارسته غزنه است که بسال ۵۲۵ هجری د رهمین شهر فوت کرده. سنایی در آغاز زندگی شاعری خویش چنانکه عرف روز گارش بود . بیشتر قصاید مدحیه می سرود. ولی پس از سفر های طولانی و دریافت صحبت مردان حق دیگره همه چیز وهه کس پشت پا زد و طریق وارستگی و انزوا در پیش گرفت و حاصل این عمل آن شد که مثنوی هایی به شرح زیر به وجود آورد :

حديقة الحقیقه و شریمة الطریقه :

این کتاب که در بحر خفیف مخبون مفسور سروده شده و تعداد ابیاتش به ده هزار می

نمیتوان آنها نادیده انگاشت وسعت قلمرو فرمانروایی غزنویان است که از کرانه هایسی سند تا آنسوی آمو دریا و در طرف غرب تازی و اصفهان را احتوای کرد. و این وسعت ساحه، طبیعتا در پرورش و فزونی شاعران و نویسندگان، نسبت به محیط محدود قبلسی (خراسان) اثر قاطع داشت .

در اثر این همه عوامل و مساعدت اوضاع آثار ارزشمند و گرانمایه یی (بصورت منظوم و مثنوی) خلق و ابداع گردید که اینسک به ترتیب درباره آنها صحبت میشود :

اول- آثار منظوم :

منظور از آثار منظوم تراوش های مغزی فکری دانشوران و سخنوران این عهد است که در چوکات غزل، قصیده، رباعی، ترجیح بند قطعه، مثنوی، و مسطر ریخته شده است و از هر نوع آن خوشبختانه چند یس دواویس ن ورسایل و کتب وجود دارد. موضوع و مضمون این آثار متنوع و متفاوت بوده و اغلب مدح و هجو و قصص و داستان و حماسه و مسایل حکمی و عرفانی و عشقی می باشد که نمونه های آن بدین شرح است :

الف- مثنوی های عرفانی :

چنانکه می دانیم درین دوره در اثر فزونی مراکز ومدارس تعلیمی و موجودیست کتابخانه ها و تلاش و کوشش مردم برای کسب علوم و دانش در همه رشته های علمی مانند فقه و تفسیر و حدیث و کلام و فلسفه شخصیت های ارجمندی تربیت یافت. در پهلوی

رسدیکي از مثنوی هانیست که در ادبیات دری و بخصوص منظومه های نوع و عظم و معارف تأثیر فراوان داشته است. اغلب تذکره نویسان و متصوفه ازین کتاب بنام (الهی نامه) نیز یاد کرده اند. از جمله مولینا جلال الدین بلخی عارف وارسته وطن که آشکارا تحت تأثیر و نفوذ اندیشه و افکار حکیم سنائیست. همه جادر کتاب بزرگه، خویش به این مطلب اشاره می کند و جایی جایی از الهی نامه نام می برد چنانکه گوید:

ترك جوشی کرده ام من نیم خام
از حکیم غزوی بشنو تمام
در الهی نامه گوید شرح این
آن حکیم غیب و فخر العالمین

چون بار اول که چنین کتابی نوشته شده بعضی از علماء تاریخ بین و محدود فکریه تبعیت آنان عده ای از متعصبین عوام لب به اعتراض گشودند و سنایی برای نجات خود و قناعت آن گروه، کتابش را با چار خدمت امام اجل برهان الدین ابوالحسن علی ابن ناصر الغزنوی ملقب به بریانگر که در بغداد می زیست، فرستاد و از وی تقاضا کرد تا آنها بر علمای دار السلام عرضه کند و شر جاهلان و طاعنان را از وی دفع نماید. سنایی ضمن کتاب اشعاری هم عنوانی بریانگر نوشت و محتوای آنرا با مسمارت و استازی که خاص سنائیست، در چند بیت معرفی فرمود او در این ابیات حدیقه را قرآن فارسی و دنیای از علوم و نفس و اخبار مینامد که اینک چندی

از آن نقل می شود :

تو به بغداد شاد و من نا شاد
خود نگو یی و را رسم فریاد
هر چه دانسته ام ز نوع علوم
کرده ام جمله خلق را معلوم
آنچه نفس است و آنچه اخبار است
وز مشایخ هر آنچه آثار است
اندوین نامه : جملگی جمع است
مجلس روح رایگی شمع است
یک سخن زین و عالمی دانش
همچو قرآن فارسی خوانش
این سخن را ملاحظ فرمای
نیک و بد در جواب باز نمای
وانکه باشد سخن شناس و حکیم
همچو قرآن نهد و را تعظیم

۲- عشق نامه :
مثنوی دیگر سنائی است که در حدود هزار بیت دارد و مطالب آن مواظ و عرفان و حقایق استم :
۳- سیر العباد الی المعاد :
این مثنوی زاهد سنایی بروزن حدیقه سروده و حاوی بیشتر از هفتصد بیت است. مطالب آن نیز در بعضی موارد شبیه حدیقه و تمثیلی بوده از مسایل اخلاقی و اقسام نفوس و عقل و خلقت انسانی صحبت شده است.
۴- طریق التحقیق :
این مثنوی سه سال بعد از حدیقه نوشته شده و از لحاظ قالب لفظی و معنی همانند حدیقه می باشد. مثنوی هایی که نام بردیم همه

موجود بوده ویدفعات متعدد چاپ شده اند. مثنوی های دیگری هم بنام های (عشقنامه و عقل نامه) از سنایی وجود دارد. سنایی از جمله مثنویهای خود حدیقه را بنام بهرامشاه غزنوی و کارنامه بلخ را (که از آن در جای دیگر صحبت خواهیم کرد) بنام مسعود سروده است.

ب- پند و حکمت و وعظ :

۱- مهمترین مثنوی که درین موضوع نوشته شده روشنایی نامه تا صر خسرو بلخیست. درین رساله منظوم که دوباره نثر و نظم آلمانی ترجمه و چاپ شده است، سعی حکیم یمگان بران بوده تا حکمت یونانی را با فلسفه و عقاید اسمعیلی که خود بدان گرویده بود، با زبانی ساده و قابل فهم مقایسه و ارزیابی و استنتاج کند. این مثنوی منظومه کوتاه ایست که حاوی ۵۹۲ بیت بوده و در بحر هزج سروده شده است. روشنایی نامه دیگری هم دایر که نثر است و در مبحث آثار منشور معرفی خواهد شد.

۲- سعادت نامه :

این مثنوی نیز از آن ناصر خسرو بوده و دارای ۳۰۰ بیت میباشد که موضوع آن مانند روشنایی نامه در پند و وعظ و حکمت است. ناصر و خسرو که در ۳۹۴ هجری در قبادیان بلخ بدنیا آمد و در سال ۴۸۱ هجری در یمگان بدخشان وفات کرد، از جمله قدیمترین کسانی است که مثنوی هایی کامل در بیان حکم و مواعظ ساخته و در اشعار دیگر خویش نیز این شیوه را دنبال

کرده است. او شاعر بیست حکیم و فیلسوف و در عین حال دارای مناعت نفس که به هیچوجه لفظ دردی را در پای خوگان نریخته و مدح کسی را نگفته است.

۳- هجو و مطایبه :

اولین مثنوی که مضمون آن قسماً هجو و مطایبه است و در عهد مسعود بن ابراهیم گفته شده کارنامه بلخ میباشد که متعلق به سنایی غزنویست. این رساله واجد پنجصد بیت و ظاهراً نخستین مثنوی سنایی است.

د- سنن های عشقی :

درین دوره در پهلوی مثنوی های عرفانی و اخلاقی و حماسی بسا قصص و داستان های عشقی که منشاء دینی داشته و یا شهرت محلی به نظم در آورده شده است. مانند این مثنوی ها :

۱- شاد بر وعین الحیوة :

داستان ایست که در بین مردم شایع بوده و بار اول بیرونی آنرا از فارسی به عربی ترجمه کرده است. این داستان توسط استاد ابوالقاسم حسن بن احمد عنصری.

۲- خنگ بت و سرخ بت :

این مثنوی نیز از جمله داستان های محلی و مربوط به دوت با بیان بوده و بوسیله عنصری بلخی به نظم کشیده شده است. داستان مذکور را نیز ابوریحان از فارسی به عربی ترجمه کرده.

۳- واق و عدرا :

کهن داستان دیگری که عنصری بلخی آنرا نظم

ملی و رسیدن گشتاسپ نامه اوبدست دهقان زاده طوسی، وی را برانگیخت تا کمر همت بربندد و آن کاخ، مرصع را که همتای بلخی اش بنیاد نهاده بود به اتمام رساند. برای این منظور از مواد و متن شاهنامه ابو منصور که ذریعه دوست مهربانی بدست وی رسیده بود استفاده کرد و بمدد راویان معروف خراسان از آن همه داستان ها و تاریخ کهن آریایی کتابی به وجود آورد که در همه عالم نظیر و ماندنش وجود ندارد. فردوسی تمام عمر و هستی خود را بر سر اینکار از دست داد و چنانکه خودش می گوید :

سی سال اندر سرای سپنج
بسی رنج بردم به امید گنج
بسی رنج بردم درین سال سی
عجم زنده کردم بدین پارسی

سی سال رنج و زحمت کشید تا چنین گنجینه عظیم سخن را فراهم آورد و آنرا بنام سلطان محمود غزنوی آراست و بحضور او تقدیمش کرد. این کتاب که اکثر خوانندگان ارجمند به آن آشنایی دارند و بزبان محاوره و اصل خراسانی منظوم شده است در تمام دنیا شهرت دارد و آنرا به کرات و بصورت منظوم و منثور ترجمه کرده اند و همچنان در بساره محتویات و اسلوب سخنوری و سایر خصوصیاتش مدهار ساله و مقاله نوشته شده است که بر شمردن آنها درین مختصر مقدور نیست. این اثر بزرگ نه تنها از جهات مختلف ادبی، زبان و ادب فارسی را بر تمکین و رنگین ساخت

ساخته است، و امق و عذراست. داستان های مذکور با همه فتنه و حوادثی که در دوره های بعد اتفاق افتاد و چندین بار غزنه بخاک و خون کشیده شد باز هم مصون و موجود مانده اند.

۴- ورقه و گلشاه :

ورقه پسر بنی شیبه و گلشاه دختر کاکای او بود. این دوازدهمین کودکی همدگر را دوست داشتند و این دوستی آنان سر انجام به عشق آتشینی مبدل گردید که هر دو را جان و روان سوخت و در حسرت و نومیدی جان سپردند. قصه آنها تا زمان حضرت پیغمبر ورد زبان ها بود و به دعای آن حبیب الهی هر دو حیاتی از نو یافتند و بکام دل رسیدند. این داستان که اصلاً منشاء عربی دارد توسط شاعری بنام عیوقی معاصر سلطان محمود غزنوی به نظم درآمد و هستی جاودانه یافت.

ج- حماسه :

چنانکه قبلاً معروض گردید نظم روایات و حماسه های ملی که مولود جنبش های ملی بود از عهد سامانیان آغاز و تا نیمه اول قرن پنجم ادامه یافت و قسمتی هم در قرن هفتم منظوم شد. این حماسه ها علاوه بر نجاسات داستان ها و کارنامه ها و روایات ملی ما، از دستبرد حوادث و فراموشی زمان برغناهی ادب دری نیز افزود و آنرا رنگین تر و پرمایه تر کرد. که اینست نمونه های آن :

۱- شاهنامه ابوالقاسم فردوسی :

شهرت کار و همت روستا زاده بلخی (دقیقی) در جمع و تدوین و نظم روایات و داستان های

استاد معتبر و سایر خصوصیات يك حماسی کابل، بوده (به اعتراف «واقفان و مخالفان» و بر همه حماسه های دیگر برتری دارد . حتی «شاهنامه فردوسی رامستثنی بشماریم و از آن بهترش نخواهیم بدون تردید از هم سنگی و همگونی اش بآن نمیتوان انکار کرد. سراینده این کتاب عظیم داستان منشوری در دست داشته که حاوی اطلاعات وسیع و مبسوط درباره خانواده رستم بوده است و یکبار آن هم چون شاهنامه فردوسی حله طبع بییافت و پیش از آنکه بدست اروپائیان برسد. هموطنانش از آن استفاده می کردند. برزوانه بدست شاعر چیره دستی بنام ابوالعلاء عطاء ابن یعقوب و درغزنه نوشته شده که از مقریان و معاصران سلطان ابراهیم غزنوی و از سخنان پانام عهد خود است. و بنا بر حکم همین سلطان بطرف هندوستان رفته و همدرانجا بسال ۴۷۱ وفات یافته است. مسعود سعد که از معاصرین وی است در مرگ او مرثیه ها نوشته و زاری زارگریسته است .

عطاء یعقوب ای روشن از تو عالم علم

تو آفتابی و ما ذره راهمی مانیم

عطاء یعقوب از مرگ تو هرگز اسیرم

شدی و پیش نبودم ز مرگ هیچ هراس

درباره خصوصیات این حماسی بزرگ و بنا بر همان معاذیر اختصار گرایی در مباحث قبلی، بیش ازین مجال حرف زدن نیست و به همینقدر بسنده آمد .

بلکه نهضت و جنبشی رادر حماسه سرایی ملی به وجود آورد که باعث منظوم ساختن حماسه های دیگر گردید . که شاعران بعدی همه به پیروی از آن و در قالب شاهنامه آن (بحر متقارب ماضی مقصود و محذوف) به نظم داستانهای ملی اقدام کرده اند. مختصات شعری این شاهنامه تقاضی سالها کار و کوشش و درخور نوشتن چندین رساله و کتاب است که دیگران اندرین راه کامیاب استواری برداشته اند ولی هنوز هم پایان منزل ناپیده است .

۲- برزوانه :

بزرگترین شاهنامه دیگری که شصت و پنج هزار بیت دارد و درباره سرگذشت برزو پسر سهراب و خانواده رستم نوشته شده، برزوانه است . ژوالد مولر مترجم فرانسوی شاهنامه فردوسی آنجا که درازه برزوانه صحبت میکند می نویسد که : « ... برزوانه کتابخانه سلطنتی تهناسنخه ایست که من بدست دارم آنرا برای آنکیل (مستشرق معروف فرانسوی) از روی نسخه فارسخان معاون فرمان رزای - سوزات رونویس کرده اند . این کتاب در ۱۳۹۵ صفحه و تقریباً شصت و پنج هزار بیت دارد. ولی باوجود دامنه ای به این بهیاناقص است و سه هزار بیت از آن ندرد . » ص ۴۹ دیباچه شاهنامه ژول مول قطع جیبی .

با مطالعه ابیاتی که ازین شاهنامه نقل کرده اند میتوان گفت که حماسه مذکور از لحاظ استعمال کلمات و ترکیبات حماسی و تصویر میدان های جنگ و تسلسل وقایع و باداشتن

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

۳- شمیریار نامه :

حماسه منظومی است که در آن از کارنامه‌های خانواده رستم زابلی ناسه پشت ، یادشده و از روی يك داستان منثور منظوم گردیده است . این حماسه که مدت سه سال در کار نظم آن صرف شده بخواش مسعود بسن ابراهیم غزنوی و بوسیلله شاعر توانای غزنه ، سراج الدین عثمان بن محمدختاری متوفی بسال ۵۴۴ ، از نثر به نظم تبدیل یافته است . از شمیریار نامه اکنون نسخه‌ای در کتابخانه مؤرّه بریتانیا موجود است و نسخه دیگری در تهران وجود داشته و چندسال قبل استاد چایکین خاورشناس روسی آنرا خرید و بر روسیه برده است . (حماسه سرایی از دکتر صفا چاپ اول ص ۲۹۸) ابیاتی که از این منظومه نقل کرده‌اند گویای آنست که این حماسی چون قضایسد عثمان مختاری در کمال مهارت و استادی نوشته شده و از نظر خصوصیات يك حماسه ملی ، دست کمی از دیگران ندارد . شمیریار پسر برو پسر سمره پسر رستم است که مانند پدر و جد خود ناآگاهانه و بی اطلاع از خویشاوندان و هم‌وطنین خویش ، بچنگ آنان بر خاست و پس از نزاع با عم خود فرامرز و شناختن مر همدگر را از خصومت دست کشیدند و بنای صلح و دوستی نهادند .

۴- بیژن نامه :

داستان منظومی است که در حدود ۱۹۰۰ بیت دارد و مر و ط است به کارنامه‌های پهلوان معروف (بیژن) پسر گیو پسر گوداز . این حماسی بوسیلله خواجه عمید عطاء بن یعقوب

کویندۀ برزنامه منظوم گردیده است .

۵- سوسن نامه :

این حماسه منظوم نیز جزئی از شاهنامه‌ها خواجه عمید عطاء بن یعقوب است که آنرا از برزنامه نقل کرده اند و نسخه ای از آن در کتابخانه ملی پاریس موجود است .

سوسن نامه سرگذشت يك زن تورانی راهشگراست که بچکر و حیلله چندان پهلوانان خراسان رابه بند می افکند و می خواهد نزد افراسیاب فرستد . اما فرامرز از این امر اطلاع یافته و بفرمان زال به جستجوی رستم رفت و جهان پهلوان رستم ، آن گروه را از بند سوسن رهایی بخشید .

به ترتیبی که در بالا بیان گردید شعرا حماسه های ملی درین دوره بیش از هر زمان دیگر است و ما صرف از همانهایی نام بردیم که خیدسی مشهور و گوینده و سراینده آن معلوم است .

دوم - آثار منثور :

دوره غزنویان همانطوریکه از نظر آثار ادبی معلوم نمی ترین دوره تاریخ ادبی ما را احاطه می کند از لحاظ داشتن آثار منثور نیز پرمایه است . علت این همه پرمایگی بوجود آمدن دانشمندان و نویسندگان بزرگ و ترویج مسج موضوعات مختلف علمی مانند تاریخ و ادبیات و فلسفه و کلام و تهوف است . که تعمیم و گسترش این علوم باعث تالیف کتب متعددی درین رشته‌ها گردیده است . گرچه در اثر نهاجات غزان و مغول و سایر حوادثی که بارها غزنین را ویران کرد . قسمتی از این آثار از بین

رفته است ولی باآنها بعضی از آنها در تذکره‌ها مضبوط و عده دیگر در دسترس است که اینک نمونه‌های آن تا آنجا که مربوط به موضوع تاریخ ادبیات باشد معرفی میشود .

الف - علوم ادبی :

۱- غایة العروضین وکنزالقافیه .

این دو کتاب بنابقول نظامی عروضی

و شمس الدین محمد بن قیس صاحب المعجم از امیات کتب در علوم شعری بوده که مؤلف آنها استاد ابوالحسن بهرامی سرخسی شاعر آل سبکتکین است . عوفی کتاب دیگری را بنام «خجسته نامه» به بهرامی نسبت میدهد و آنرا در علم عروض بی نظیر میخوانند (باب الالجاب ج ۲ ص ۵۵-۵۶ تهران) .

۲- یتیمه الدهر :

کتابیست در شرح احوال شاعران بزرگ عده مؤلف از شام تا ماوراء النهر که نوشته ابو منصور عبدالملک بن محمد ثعالبی هروی (۴۲۹م) نوشته شده است . این کتاب عربی نوشته شده و از حیث معلومات مخصوصا درباره شاعران تازی گوی بسیار پرجا است . آثار دیگری نیز ازین شخص هست که معروفترین آن غرراخبار ملوک فرس میباشد .

نثر عرفانی :

۱- کشف الهججوب هجویری :

کتابیست در عرفان و صوف اسلامی اثر ابوالحسن علی بن عثمان الجلابی هجویری غزنوی . مؤلف از معاصران و نزدیکان مسعود بوده و علاوه بر کتبی که به نثر نوشته دیوان

اشعار نیز داشته است . این کتاب از جمله قدیمترین کتب صوفیه بوده و کسانی که خواسته اند درباره مشایخ صوفیه چیزی بنویسند از این کتاب استفاده کرده اند . سبک نوشته آن با وجود بکاربردن مفسر دات و ترکیبات عربی دارای جمله‌های متوازن و در عین حال ساده است .

رسایل :

عبارت از نامه‌هایی است که ابونصر مشکان صاحب دیوان رسایل محمود و مسعود نوشته است . ابونصر مشکان از جمله نویسندگان بزرگ غزنه بود، و به دری و عربی مهارت کامل داشت . متاسفانه مجموعه این رسایل گردآوری نشده و تنها چند نامه او را بیبقی در کتاب خویش نقل کرده است . ابونصر مشکان در سال ۴۳۱ در هرات در گذشته و در همانجا مدفون گردیده ولی بعد از بیست روز جسد او را از هرات به غزنی انتقال دادند . بیبقی نیز رساله ای داشته که متاسفانه در دست نیست . (ر. ج بیبقی ص ۴۲۶ چاپ اول)

تاریخ :

خوشبختانه درن دوره دوشادوش علوم دیگر، کتب تاریخی مهمی نیز نوشته شده که هر یک بذات خود دارای ماهیت و ارزش جداگانه است

و عبارت اند از :

۱- تاریخ گردیزی :

این تاریخ بیانگر وقایعی است که از ابتدای آفرینش تا روزگار مودودین مسعود را احتوا می‌کند. خصوصیت این تاریخ علاوه برداشتن

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

اول تهران) از کتابی نام می برد که بنام **مقامات محمودی نوشته شده بود ولی درین که** ازین مقامات تا امروز اثری در دست نیامده است .

رسایل منشیانه :

بهترین نمونه آن کلیله ودمنه بهرامشاهی است . این کتاب که در واقع ترجمه و تہذیبی از کلیله ودمنه میباشد از حیث آراستگی کلام و سلامت اِشَاء و قوت ترکیب و عبارات و حسن اسلوب یکی از عالیترین نمونه های نثر فارسی است . کلیله ودمنه از جمله کتبی بود که از سانسکریت به پهلوی و از پهلوی بوسیله عبدالله بن مقفع به عربی و بار اول بفرمان نصیر بن احمد سامانی به نثر دربی و از روی همان نسخه توسط رودکی منظوم گردید و در زمان بهرام شاه غزنوی بدست ابوالمعالی نصرالله بن محمد بن عبدالحمید منشی به نثر منشیانه ترجمه و تہذیب شد و بنام کلیله ودمنه بهرامشاهی شهرت یافت . این کتاب از حیث پیرایه بندی آن به سجع های ناقص و توازن در اجزاء جملات و عبارات و استتسناد به آیات قرآنی و امثال و اشعار دردی از جمله نثر مصنوع دردی بحساب می آید ولی با همه احوال فصاحت و بلاغت خاصی دارد که در اثر آن مترسلان بعدی از وی بحیث سر مشقی استفاده می کردند و در مداخله ارس جزء کتب درسی بود . ابوالمعالی که از مردم غزنه است ابتدا در دربار خسروشاه (۵۴۷-۵۵۵) سمت دبیری یافت و در خدمت خسرو ملک (۵۵۵-۵۸۲) به

نثروان و ساده و رعایت ایجاز در بیان مطالب، این است که در آن یک سلسله معلومات بسیار مفید درباره اعیاد و جشن ها رسوم **مسلل مختلف ذکر گردیده . مؤلف این** تاریخ ابوسعید عبدالحی بن ضحاک بن محمود گردیزی از معاصرین غزنویان می باشد . **این کتاب در نوع خود ممتاز و مرجع محققان** و دانشمندان است .

۲- تاریخ بیہقی :

بیہقی تاریخ نیست که از نظر روش کار و صحت مطالب و وقت نویسنده در نقل کردن جزئیات مهم حوادث و ذکر آداب و رسوم زمان و ارائه معلومات درباره شعرا و نویسندگان، هرگز همتا و نظیر ندارد . بیہقی اصلا سی مجلد و در ذکر تاریخ آل سبکتگین از آغاز دولت آن **خاندان تا اوایل سلطنت سلطان ابراهیم ابن** مسعود بوده است که متاسفانه جز پنج مجلد بیشتر از آن در دست نیست و این همان است که بارها در ایران بچاپ رسیده است . نویسنده این تاریخ دبیر فاضل و مشهور غزنه خواجه ابوالفضل محمد بن حسین بیہقی میباشد . بیہقی ابتدا در محضر ابونصر مشکان شامل خدمت در دیوان رسالت شد و آهسته آهسته در اثر استعداد و شایستگی و امانت داری در راس این دیوان قرار گرفت . این مرد امین و شریف در اخیر عمر به تہمت حاسدان معزول و محبوس شد و پس از رهایی از زندان بقیه عمر را در انزوا بسر برد تا آنکه در سال ۴۷۰ هجری وفات نمود . بیہقی در تاریخ خود (ص ۵۹۷) چاپ

قبلې اش اندك تغییردهد . ونثري رابې ویزی كندكه بنام نثرمرسل یادمیشود. از جمله آثار نثرمرسل بعضی ازكتب ناصر خسرو و تاریخ بیبھی مقام ممتاز دارد . البته این تغییر شیوه درنثر منحصر به مرسل نیست و همزمان با آنها نثرهای موزون و مسجعی هم وجود داشته که بطور نمونه میتوان از کشف المحجوب هجویری نام برد. این روش اندکی بعدتر یعنی درقرن ششم و هفتم، مخصوصاً درنثر های عرفانی بکمال میرسد و به نثر مصنوع مسمی می گردد .

سبك نظم :

بدانسان که از نظر مادی شاعران ایندوره **قافله سالار حشم ونم** اند. از لحاظ معنوی یعنی غنای اسلوب سخنوری نیز پیش آهنگ شاعران بعدی و موجد سبکی اند که بنام سبك خراسانی یادمیشود. شعر ایندوره همانند لاله های دشت دهن خراسان آتروز ازسفا و رنگینی خاصی برخوردار است که تیرگی تعقید و ابهام و تصورات دراز ذهن درآن کمتر بملاحظه میرسد. سادگی و روانی کلام کاملاً طبیعی و بی پیرایه است و این رمز ناشی از آگهی شاعران به رموز زبان دری و آماده بودن محیط برای بیان افکار بدیع و اندیشه های نغز بود .

تشبیهات بیشتر جنبه محسوس و معقول و بگردارد و متابعت و تقلید از پیشینیان کمتر دیده میشود. مهارت گویندگان عهدغزنه در تلفیق و ترتیب و انسجام کلام بدان پایه و مایه

وزارت رسید و سرانجام در اثر شکایت حسودان کاری بزندان و مرگ کشیده شد. این بود نمونه های نثری که بنا بر تعریف تاریخ ادبیات ، میتوانست جزء این مبحث قرارگیرد ورنه درین دوره به آن تعداد كتب نثرعربی و دری در رشته های مختلف علمی مانند، نجوم، فلسفه ، طب، حکمت و تفسیر و حدیث و سفرنامه و ریاضی و منطق و غیره نوشته شده است که برشمردن و ارزیابی آنها بذات خود مقتضی کتاب جداگانه ایست .

سبك نثر :

درین دوره نثر فارسی آنهمه سادگی و روانی که در عهد سامانیان داشت تدریجاً از دست میدهد و به اشکالی درمی آید که بنام نثر مرسل و مصنوع موسوم است . از خصوصیات بارز این سبك استناد به اشعار و امثال فارسی و عربی و ترک ایجاز در جمله بندی ها و گرایش به اطناب است و این وضع ناشی از تعدد مراکز و مدارس تعلیم است که جهت فراگرفتن و آموختن احکام اسلامی و آشنایی طالبان علم به ادب و زبان عربی در هر گوشه و کنار دایر گردیده بود و این زبان را جنبه معنویت بخشیده بود . بنا برین نویسندگان و منشیان استعمال ترکیبات و مفردات عربی را بصورت منظوم یا مثنوی جزئی از آرایش لفظی و معنوی میدانستند .

توسعه علوم و کثرت مطالب و نوشتن آنها به نثر دردی وسیله دیگری بود که اصطلاح و تعبیرات جدید درنثر راه یابد و آنرا از دوره

یازیده اند . نکهت جالب توجه دیگر در شعر ایندوره مباحث ادبی و انتقادی است که مثال برجسته آن انتقاد عنصری بر غضایسری و عکس آن میباشد . بدان درجه که گاهی حتی منجر به شستن دیوان همدگر می شود . چنانکه عنصری در فرجام همچو عملی دیوان غضایری رادآب انداخت و آنرا شست . تأثیر پذیری بعضی از شاعران عزنه از افکار شاعران عرب و بکار بردن اصطلاحات مهجور شعر جسامی ، خصوصیت دیگریست که در شعر این عهد دیده میشود مخصوصاً در شعر منوچهری . ولی در هر حال این کار رابینه شیوه بی عمل کرده اند که مهارت و استادی آنها را تأیید می کند .

ارضاع کلی شاعران و نویسندگان :

نویسندگان و استاد موجود در کتب و دواویسن شاعران ایندوره شعر بران است که شعرو شاعری بتاعی بوده سخت پراچ وارزنده و مشتری آن سمین کف و دریادل . هر فصدائی رابه زر می خریدند و در برابر هر بیسی گوهر نثار می کردند . دلیل این همه فدرائیها چنانکه در صفحات گذشته اشاره گسونه ای کردیم ، بسیار و مختلف است ولی اهم عواملی که آنها را به شعر شاعر به وجود آورد و دیوانها تدوین یافت بگونه زیر خلاصه می شود :

۱- شاعران این عهد هر کدام در یک و یا چند رشته از علوم دسترسی داشتند که این اوصاف طبیعتاً آنها را در قشر اول جامعه قرار

است که پنداری الفاظ و کلمات در کلسک سحر آفرین شان لؤلؤ ناب می گیرد و برشته کشیده میشود . آموده حالی و پر دستسی شاعران دوره غزنوی و همصحبتی و همزبانی آنان با عرب و رجال و بزرگان و ثروتمندان ، باعث شده است هابه و ترکیب شعر درین عهد انبساط و خوشی و عشرت باشد و سوز و ساز و نامرادیها و دشواریها و ناگامی ها و نفرت و بدبینی از همتی و توصیه به انزو و گوشه گیری ، به ندرت در آن راه یابد . از اینجاست که شعر درین دوره از جلال و شکوهی برخوردار است که خواننده رابه شور و ذوق و مستی می کشاند .

همچنان معرفت و آگاهی شاعران از محیط و پیراهون شان ، آنان را بیشتر به واقعیت گرایی تمویق کرده است تا به خیالات واهی و تصورات مبهم ، که انعکاس اوضاع سیاسی و اجتماعی و نظامی و سایر جریانات آن روزگار در شعر مدلول این حقیقت است .

وصف مناظر طبیعی ، جشنها ، صحنه های نرد ، معشوقگان و محافل و مجالس مرا و بزرگان و جز آن ، بارزترین خصوصیتی است که هنر شاعری راد آن زمان به نحو شایسته ای تمایل می کند . همچنان بکار بردن اصطلاحات علمی در شعر و توجه به ابتکار در مضامین و معانی اشعار از امتیازات دیگریست که تفسیر سمیک عهد سامانی را بسوی یک روش نوین و نضج یافته پایه گذاری می کند . وارد شدن اصطلاحات فلسفی و نجومی خصوصیات دیگر این دوره است که بعضی از شاعران بدان دست

زربخشي و اعطای صلوات راډوی ملاحظات خاص انجام میدادند، بعدها به آن خوکرده بودند و بهانه ای می جستند تا در برابر آن، مردم را از هر گروهی که بود بنوازند. مویده این حالت گفتار دبیر فاضل و امین دوره غزنوی یعنی ابوالفضل بیهقی است. که نمونه از آن درینجا نقل میشود :

بیهقی آنگاه که میخواست از مسعود وصف کند می گوید که : «... آنچه شعرا را خود اندازه نبود چنانکه در یک شب علوی زینبی را که شاعر بود یک پیل وارددم بخشید، هزارهزار درم کم و بیش را خود اندازه نبود که چند بخشیدی شعرا و هم چنان ندیمان و دبیران را و چاکران خویش را که بهانه جستی تا چیزی شان بخشیدی و به ابتدای روز کار به افراط ترمی بخشید و در آخر روزگار آن بادلختی سست گشت و عادت زمانه چنین است که هیچ چیز بریک قاعده نماند و تغییر به همه چیز هاراد یابد...» (ص ۱۳۱ تاریخ بیهقی چاپ اول) . و همچنان درص ۲۷۴ می گوید : «... و امیر شاعران را که بیگانه تر بودند بیست هزار درم فرود و علوی زینبی را پنجاه هزار درم برپیلی بخانه او بردند و عنصری را هزار دینار دادند و مطربان و مسخرگان را سی هزار درم و آن شعرا که خواندند همه در دو این ثبت است و...» کثرت عطا یا گاهی به آن اندازه به افراط می کشید که خود شاعران از آن اظهار مسال ل می کردند از جمله غضایری رازی در مقابل حلای که محمود بدو فرستاده بود صدای

داده و با شرايطی عیار ساخته بود که شاعری آنروز ورد یابی به مجالس و محافل بزرگان اقتضاء می کرد. این اوصاف و نیازی که امرا و بزرگان به داشتن شعراء و علما در دستگاه خود داشتند تا کمترین ایشان را و امیداشت تا برای جلب این گروه به اعطای صلوات و عطایا یا پاداشه .

۲- وجود علما و شعراء در دربارها و دستگاهها جزء لوازم امارت و ریاست بود و حتی گاهی برای جلب این طبقه بین امرای نواحی مختلف کشاکش و درگیری اتفاق می افتاد. انگیزه این کارناشی از حب جاه و شهرت طلبی دستگاهها بود که فکری کردند مداویح و قصایدی که در حق آنان سروده میشود به حیثیت و اعتبار آنان می افزایش .

۳- عده ای از امرا و وزراء و رؤسا خود شعر می گفتند و احساس هم نشیری و هم فکری آنان ایجاد می کرد تا با شاعران و نویسندگان روابط نیکو داشته و با صلوات و بخشش ها در جلب شان بگوشند . در اثر میل و رغبتی که امراء غزنه و بزرگان ایندوره به مصاحبت و معاشرت با شاعران داشتند، پیوسته با ایشان بزم عیش می گسترند و در حضر و سفر از حضور شان استفاده می کردند . و نیز بعضی را بدان حد احترام می کردند که بنام پسر خطابش می نمودند و در حضور بعضی هم حتی در مجلس طرب و عیش از بر پا کردن ساز و سماع خودداری می کردند .

۴- امرا و وزراء و رجال اگر در مبانی امر

شاعران ایندوره :

در کفنه های پیشین خود اشاره کردیم که در دوره غزنویان شاعری کار خوارمایه بی نبود و هر کسی نمیتوانست زهمه دهر آید و در صنف اول جاگیرد مگر اینکه بگفته نظامی عروضی در انواع علوم متنوع می رود و در اطراف رسوم مستطرف بدین معنی که مدعیان شعر و شاعری رابه گونه های مختلف مثلا در موضوعی به ارجال و بدیهه سخن گفتن و یا از عهدی لذت زای به خوبی بدر نشستن می آهوند و پس از آنکه رسایی نکر و وسعت معلومات و قوه تخیل و اندیشه او تثبیت میشود آنگاه در زمره شاعران قرار می یافت و آهسته آهسته کارش بالامی گرفت . این سنت عالی باعث میشد تا افتخار ورود در صنف شاعران ممتاز و دستگاہها نصیب کسانی شود که از صفای ذهن و وجودت فکر برخوردار بودند و آنرا که از عهدی چنین آزمایش عا بر نمی آمدند و کار دیگری در پیش می گرفتند . در چنین شرایطی که ذوق و استعداد های عالی تشخیص و برای رشد و تقویت مادی و معنوی آن هر گونه تسامیل فراهم میشد ، هر شاعری حداقل صاحب یک دیوان بود که از ذکر آنها بنا بر تطویل کلام و عدد این دیوان در مبحث آثار ، ناظر سوم خودداری گردید .

این است اسامی شاعرانی که درین دوره بنام و نشان بوده اند و هر یک از خود یادگاری بجا گذاشته اند . بعضی از این شاعران ذوالدستارین بوده و بعضی و دری شاعر

شکوه بلند کرده و در قصیده ای از وی خواهش می کند که دیگر زرومال بوی نفرستند :

اگر کمال به جاه اندر است و جاه به مال
مرا به بین که به بینی کمال رابه کمال
من آنکس که فغانم بچرخ زهره رسید
ز جود آن ملکی کم زمال داد ملال
بس ای ملک که نه لؤلؤ فروختم به سلم
بس ای ملک که نه گوهر فروختم به جوال
بس ای ملک که جهان رابه بهت افگندی
که ز سرخست این یاشکسته سنگ بسفال
بس ای ملک که ضیاع من و غنای من
نه آفتاب مساحت کند نه باد شمال

این اوضاع و عواملی که از آن ها اجمالا نام بردیم زمینه یک زندگی مرفه و شایسته ای را برای شاعران فراهم کرده بود . و اینکه گفته اند یکی از نقره دیکدان می زدوان دیگری از زر آلات خوان می ساخت مالغ و کزاف نیست . این برخورداری از نعمت و آسایش تا بدان حد بود که بعضا دمانه اش تنگ می کرد و دست به تلبیر و اسراف می بردند و کار لیب و طرب مشغول می شدند . البته اقران هم درین میان بود که از آغاز کار و با بعد از طی یک دوره عشرت و خوشگذرانی ، به زهد و پارسامیستی تمایل شدند و تقوی و فضیلت را بر هر چیز دیگر ترجیح دادند . علی ای حال چنین محیط مساعدی بود که صدها نویسنده و گوینده عرض وجود کرد و نام غزنه را برای همیشه جاودانه و پراوازه ساخت .

د افغانستان کلتوری

- می گفته اند و بعضاً در مشاغل رسمی نیز دارای مقام و منزلت خاصی بوده اند. البته فراموش نباید کرد که شاعران این دوره چند برابر شاعرانیمت که در اینجا از آنها نام میبریم .
- ۱- منصور بن حسین ابوالقاسم فردوسی .
 ۲- ابوالحسن علی بن جولوغ فرخی سیستانی .
 ۳- عبدلجبار زینبی علوی محمودی .
 ۴- ابوالحسن علی بهرامی .
 ۵- ابوزید محمد بن علی الفضایری .
 ۶- ابوالفضل سرور بن محمد عطا قاسمی .
 ۷- ابوالقاسم حسن بن احمد عنصری بلخی .
 ۸- ابوسعید احمد بن محمد منثوری .
 ۹- لیبی خراسانی .
 ۱۰- مسعودی غزنوی .
 ۱۱- ابوحنیفه اسکافی .
 ۱۲- ابوالفرج بن مسعود رونی .
 ۱۳- خواجه حکیم سراج الدین اوامر عجمان ابن عمر مختاری .
 ۱۴- ابوالمجد مجدود بن آدم نماینده غزنوی .
 ۱۵- امیر ابو منصور بزرجمهر قسمی .
 ۱۶- ابو عبد الله روزبه نکستی .
 ۱۷- ابونظر عبدالعزیز بن منصور اسمجدنی .
 ۱۸- ابوالنجف احمد بن قوص بن احمد منوچهری .
 ۱۹- امام ابو عبدالله عبدالرحمن بن محمد
- العطار دی .
 ۲۰- ابوسرافه عبدالرحمن بن احمد بلخی الایمنی النجار .
 ۲۱- ابواللیث طبری .
 ۲۲- عیوقی (ناظم ورقه و گلشماره) .
 ۲۳- حکیم ابوجامده محمود بن عمر جوهری صایغ هروی .
 ۲۴- حکیم ابوعین ناصر بن خسرو بن حارث قبادیانی بلخی .
 ۲۵- عطاء بن یعقوب (خواجه عمید) .
 ۲۶- نظام الدین عمید ابوالفتح علی بن محمد بن الحسین بن یوسف بستکی .
 ۲۷- ابوبکر محمد بن علی روحانی .
 ۲۸- حکیم شهاب الدین شاه علی ابوجاء غزنوی .
 ۲۹- عمید محمد بن عثمان یمینی کاتب غزنوی .
 ۳۰- ربیع الزمان عبد الواسع بن عبدالجاء ابن عمران بن ربیع غرجستانی .
 ۳۱- محمد بن ناصر علوی .
 ۳۲- اشرف الدین ابومحمد حسن بن محمد حسین غزنوی .
 ۳۳- حکیم ابوجامده محمود بن عمر جوهری هروی .
 ۳۴- مسعود سعد سلمان .

عهد سلجوقیان و خوارزمشاهیان

سلجوقیان :

اطلاق این کلمه به شاهان سلجوقیانست که مؤسس این خانواده در واقع سلجوق ابن دقاق از ترکان غزاست . که شرح احوال این دودمان در الکامل ابن اثیر و دیگر کتب و تواریخ معتبر نوشته شده است . (ترجمه دری تاریخ ابن اثیر جلد ۱۶ ص ۱۸۰) .

این طایفه که در آنسوی آمودریا زندگی می کردند بار اول بنابر عسرت و تنگدستی از سلطان محمود درخواست کردند تا برای

خودشان پناهگاهی و برای چارواهای شان چراگاه و علف زاری استعانت کند و او هم اینکار را کرد ولی پس از مرگ محمود بنای پناهجویی گذاشتند و چندین بار بر قلمرو مسعود تاخت و تاز کردند تا در آخرین نبردی که بنام دندانقان (۴۳۱ هـ) یاد میشود مسعود به آخرین شکست مواجه شد و نواحی مختلف قلمروش به تصرف سلجوقیان درآمد. بهر حال اگر ماجرای جنگجویی ها و خرابی هایی که در آن به کشور ما عاید آمده است شرح دهیم نه درخاهرنگی میماند و نه در چشم اشکی و چون کار ما نوشتن تاریخ ادبیات است نه تاریخ رزم و پیکار ها بنابرین از همه مسائل منصرف شده و توجه خود را به مطلب اصلی معطوف می سازیم .

مسائل ادبی و انتساب ادیب و نویسنده به یک دوره مشخص از آنجا که تفکیک وجدائی یکدوره تاریخی از دوره دیگر بر اساس تعیین روز و ماه و سال کاریست ناممکن و غیر عملی.

سعی و روش کار ما آن بوده که حیات شاعر و نویسنده و مخصوصا ارتباط آنرا با هریک از دودمانهای حاکمه در نظر داشته باشیم . بنابرین درین بحث از آن آثار ادبی و گویندگانی نام میبریم و به معرفی آثار و احوال شان می پردازیم که با سلجوقیان و خوارزمشاهیان به نحوی از انحاء ارتباط پیدا می کنند . آنهم سلجوقیان و خوارزمشاهیان که در خراسان و حومه آن بودند و امروز هم جزء قلمرو جغرافیایی ماست .

خوارزم شهری بوده بسیار قدیم و آبادان که در اوستا و فرس باستان از آن نام برده شده است بعضا برین عقیده اند که این سرزمین اولین قطعه مسکونی آریائی ها قبل از مهاجرت بوده بازار ها و مزارع مشرف داشته است . مؤسس این خانواده در دوره اسلامی ابوسعید احمد بن محمد (حدود ۳۴۰ هـ) است که این دودمان بنام مأمونان شهرت داشتند. امامد زمان ابوالحارث محمد بن علی بن مأمون که فرمان روی خوارزم بود بنام خود سکه میزد. سلطان محمود بدانسو لشکر کشید و او را مغلوب ساخت. و حاجب بزرگ التوتاش را بحکومت آنجا گماشت و لقب خوارزم شاه داد. و ازین تاریخ (۴۰۸ هـ) خاندان مأمونان منقرض گردید. بعد از روزگار سلجوقیان این خانواده از توجان یافت و سلاطین و امراء بزرگی ازین آنان برخاست که در تاریخ جای خاصی دارند. تا آنکه سیل

فروشانیدن خشم آن این رباعی را بدهاست
گفت که :

گرشاه دوششخواست دویک زخم افتاد
باطن یسری که کعتبین داد نداد
آن زخم که کردرای شاهنشاه ییاد
در خدمت شاه روی بر خاک نهاد

طغانشاه ازین رباعی چنان شادمان شد که
برچشم های ازرقی بوسه زد و زر خواست
پانصددینار و دردهمان اومی کرد تایک درست
مانده بود و به نشاط اندرآمد و بخشش کرد .

به همین ترتیب بود اوضاع واحوال دیگر
شاعران که برشمردن هریک سخن را بدرازا
می کشند . این رسم وروش ازیکسو و مدارس
و مراکز تعلیمی بزرگ ونظامیه ها ازسوی دیگر،

زمینه آفرافراهم ساخته بود تا در تمام علوم
ادبی و علمی پیشرفت وانکشاف قابل ملاحظه یی
رو نما گردد. و شخصیت های بزرگی با آثار
گران ارج و مهم تبارز کنند. در واقع این دوره.

درخشان ترین دوره فرهنگیت که جنبه های
مختلف علوم بشری اعم از فلسفه و کلام
و عرفان و تصوف و ادب و ریاضی و نجوم تعمیم
و کمال یافت و گنجینه های عظیمی از دانش

انسانی بجا گذاشت . قدردانی ها واستقلال
از شعر و شاعران وتامین رفاه وآسوده حالی
طالبان علم و مدرسمین و علما در حوزه های
علمی و ادبی، فرصت کافی وشایسته ای بود

تا هر کدام در حصه خویش بیشتر از دیگران
بکوشند ومقام والاتری بدست آرد. از جمله
در علوم ادبی که صحبت مادر محرران میچرخد،

خانمان برانداز حملات چنگیزیان کاخ شکوه
وهستی آنان رادرهم فروریخت وبا مرگ
آخرین فرمانروای خوارزمی د ر سامیان
(جلال الدین منبرکی) که بفارس فرار کرده
بود (شوال ۶۲۸) دیگر بساط شان برچیده
شد .

اوضاع علمی و ادبی :

سلجوقیان و خوارزم شاهیان در علم دوستی
و ادب پروری همان شیوه یی را دنبال میکردند
که در عهد غزنویان معمول بود. علما وشعرا
همه جام صاحب و مشاور دستگاههای دولتی
بودند و ازداد و دهش آنان زندگی مرفه وآرامی

داشتند . انگیزه این دانش دوستی ها بیشتر
همان عواملی داشت که در بحث عهد غزنوی
بیان کردیم. یعنی هردستگاهی سعی میکرد

باداشتن شاعران وفاضلان در اطرافش کسب
امتیاز و برتری کند و ازسوی دیگر همین طبقه
و ذکه هم سواد داشتند وهم بصیرت وآگاهی

و بنابراین میتوانستند امرا وسلاطین را در حالات
مختلف یار و یاور باشند. و با بدیهه گوئی ها
و مجلس آرائی های خویش خاطر آنان را شاد
نگه دارند. چنانکه اغلب شاعران از همین

طریق در بازگاهها راه بی یافتند وصاحب جاه
و مقام میشدند. بطور مثال تقرب ازرقی «رزی
بدربار طغانشاه بن الب ارسلان سلجوقسی
بوسمه یك رباعی بوده است و آن هنگامی

بوده که طغانشاه نقش بدی در بازی نردبازی
کرده بود وسخت خشمگین بود. و ازرقی جهت

آثار منظوم و منثوری بیدگار مانده است که در زیر اجمالا معرفی میشوند :

اول آثار منظوم :

دراثر عوامل بالا و رسمیت داشتن زبان دری در عهد سلاجقه ، ساحه توسعه و نفوذ ادب دری فراتر از آنچه در عهد غزنویان بود. پاکداشت و گویندگان و سرایندگان بشمار پی پدید آمد. سلجوقیان نیز مانند غزنویان و به پیروی از ایشان توجه خاصی به جلب و حمایت شعرا داشتند و آنانرا عزیز و گرامی میداشتند . در نتیجه این تشویق و تقدیر آثار ارزنده‌ای در شعر خلق و باقیماند که اینک نمونه های آن بازگو میشود :

۱- داستان های منظوم :

در روزگاری که از آن صحبت می کنیم داستان های منثوری بین مردم شایع و برسر زبانها بوده که الفیه و شلقیه و سندیادنامه از آن جمله است . این هردو داستان بوسیله ابوبکر زین الدین بن اسمعیل وراق هروی وفات (۵۲۷ هـ) منظوم گردیده است که معاصر و مرید خواجه عبدالله انصاری است . ازرقی باراول در دستگاه ابوالفوارس طغانشاه ابن الب ارسلان که مقر حکومتش هرات بود راه یافت و بدرجات و مراتب عالی رسید . سندیاد که ازرقی آنرا نظم کرده به استناد گفتار مسعودی از موضوعات سندیاد حکیم هندی بوده که از پهلوی عبری ترجمه شده و متن عربی آن توسط محمد بن علی بن محمد الظهیری سمرقندی به دری برگردانده شده است .

۲- عروض دری منظوم :

رشیدالدین وطواط شاعر و دانشمند بلخی علاوه بر دیوان شعری که از وی مانده، منظومه نیز در عروض دری دارد که شامل نوزده بحر از بحر عروض معمول شاعران دری زبان است .

۳- ترجمه نثر به نظم :

رشیدالدین و طواط بعضی از سخنان حضرت علی کرم الله وجهه را به نثر دری در آورده و هر مطلبی را در دو بیت منظوم کرده است که چندبار بطبع رسیده .

۴- مثنوی های عرفانی :

عظیم ترین و جامع ترین کتاب عرفانی منظوم که تمام معارف اسلامی و انسانی را احتوا می کند و تا امروز شبیه و نظیر آن در ادبیات دنیا وجود ندارد، مثنوی خداوند گار مولینا جلال الدین محمد بلخیسست . درین مثنوی که شامل شش دفتر میباشد عرفان و تصوف اسلامی به شیوه دل انگیزی که آمیخته با امثال و قصص می باشد بیان گردیده است و در واقع نه تنها یک منظومه عرفانیست بلکه اوقیانوسی از دانش بشری می باشد که آغاز و کران آن نا پیدا است . برین مثنوی که قرآن دری اش نامیده اند تا حال شروع متعددی نوشته شده و لسی همانطور که تذکار یافت هر کدام از شارحان

برهان الدین مظفر ملقب به برهان بلخی ،
خواجه سعدالدین هروی، جمال الدین محمد بن
علی بلخی ، قطان غزنوی، عبدالله بن محمد
بن قاسم، قاضی حمیدالدین و سرور شاعران
مولینا جلال الدین بلخی که دربالا از دیوان
او تذکر دادیم . درمیان همه قصیده سریان
این عهد آنانکه بیشتر از همه معروف اند
ظہیرفاریابی و رضی الدین ابو عبدالله محمد بن
ابی بکر عثمان هروی متخلص به امامی
وازرقی هروی ورشیدالدین وطواط است که
اغلب مضامین شان مدحیه است .

دوم - آثار منشور :

از آثار منشور نیز درین دوره گنجینه های
بسیار مهم وارجمندی باقیمانده که آثار
خواجه هرات از آن جمله است زندگانی خواجه
عبدالله انصاری مصادف به زمانیت که
سلجوقیان مهاجر دیگر دست اندرکار شده
بودند و از هر سو بر متصرفات مسعود غزنوی
حمله می کردند. همه جارا پریشانی و تشویش
و ناراحتی فرا گرفته بود و از جمله هرات نیز
شکل ماتم کده یی بخود داشت . خواجه انصار
گرچه دروازه غوغای سیاسی می زیست و با
مسائل دنیوی چندان سروکاری نداشت ولی
باز هم چهره های افسرده و حزین مردم
وسعایتی که گروههای مختلف مذهبی از جمله
اشعریان و معتزله علیه او نزد مسعود میکردند،
سخت به رنجش میداشت . پس از تسخیر
دولت غزنه بدست سلجوقیان ، عناد و دشمنی
معاندین خواجه انصار برای مدتی کاهش یافت

فراخور حال خویشی جرعه ای از آن اقیانوس
افکار و اندیشه های آسمانی نوشیده اند و بس.
و هیچکدام تا امروز از اسرار درونی این حکیم
البی آگاهی کامل حاصل نکرده اند .

۵- دیوان کبیر :

اثر دیگر مولینا دیوان کبیر است که بنام
غزلیات شمس شهرت دارد او درین غزلیات
که در هر بیتش دردسوز ورنج و محنت مضمیر
است بجای نام خود، نام مراد خویش شمس
را ذکر کرده است . ورنه شمس شاعر نبود
ویتی هم از وی باقی نمانده است . این
دیوان در سالهای اخیر درده مجلد به تصحیح
و مقدمه علامه فقید استاد فروزانفر از طرف
دانشگاه تهران بچاپ رسیده است .

۶- ولدنامه :

پسر پرمایه وارجمند مولینا جلال الدین
بلخی ، بهاء الدین محمد معروف به سلطان ولد
مثنوی سه گانه ای دارد که بنام ولدنامه مشهور
است . یکی ازین مثنوی ها بروز حد یقه
سنایی و دوتای آن در وزن مثنوی معنوی سروده
شده اند. سلطان ولد در مثنوی های خویش
شیوه پدر بزرگوارش مولینا جلال الدین را بکار
برده و از مسایل عرفانی بحث کرده است .

۷- دواوین شعر :

درمیان شاعران این دوره سه کسانی
بر میخوریم که هر یک صاحب دیوان بوده
و در تمام انواع شعری استادی و مهارت داشته
اند. مانند ظہیرالدین فاریابی، رشید الدین
وطواط ، ازرقی هروی ، امامی هروی،

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

و تذکیر بزبان دری املاء می فرمود و سخنانی نیز بران می افزود و این تقریرات خواجه را یکی از هیدانش یادداشت می کرد. البته این املاگویی و املا نویسی جزء خصایصی بود که صوفیه در آن زمان انجام میدادند .

صد میدان و منازل السائرین و کنز السالکین از کتب دیگر عرفانی خواجه است که در آنها از سنن و آداب طریقت و سلوک به شیوه خاصی بحث شده است . البته این آثار خواجه در زمان سلجوقیان نوشته شده و به همین جهت او را در جمله مشاهیر ادب و عرفان دوره سلجوقی ذکر کردیم . پیش از آن یعنی در عهد مسعود غزنوی به تدریس و تدوین حدیث و سنیس به درس و نوشتن تفسیر اشتغال داشت . خواجه عبدالله در نوشته های فارسی اش سبک مصنوعی خاصی دارد از جمله مناجات های او که به الهی نامه نیز معروفست . همه دارای سجع و قوافی اند . زویبهرفته نثر خواجه با وجود مسجع و مقفی بودنش ، نثریست بسیار روان و زیبا و عاری از جملات و ترکیبات متکلف و مغلق .

۲- مقامه نویسی :

از کتب معتبری که به نثر مصنوع درین عهد نوشته شده ، مقامات حمیدی نام دارد . این کتاب در بیست و چار مقاله و خانمه در سال ۵۵۱ هجری قاضی القضاة بلخ حمیدالدین عمر بن محمود بلخی نگارش یافته است و در نوع خود اولین مقامه نویسی در ادبیات در بیست . قاضی حمیدالدین در کار خود شیوه مقامات بدیع الزمان همدانی و مقاسات

ولی دیری نگذشت که حریفان فرصت طلب ، توطئه های خویش را علیه او از سر گرفتند و در صد آزار و اذیت این مرد وارسته و منزوی برآمدند . بهر حال خواجه در جریان این همه کشمکش ها و جدال های مدعیان صوفیه بدافع از خود پرداخت بهترین تجربه ای که خواست بکاربرد ، نوشتن بعضی کتاب ها بود و مواظقه و تذکیر بر منابر . بنابراین این انگیزه خدمت به دین و نجات مردم از نفوذ فکری الشعریان باعث شد تا آثاری به وجود آورد که هر یک در نوع خود پر ارزش و کم نظیر می باشد . کتبی که در همین دوره نوشته است عبارت اند از : مناقب الامام احمد ابن حنبل ، مناقب اهل الاثار ، کتاب القواعد ، کتاب الفاروق فی الصفات ، کتاب القدریه ، تکفیر الفهمیه ، اربعون فی السنة و اربعون فی التوحید ، ذم الکلام و هله از مهم ترین اثر خواجه است . علاوه بر کتب مذکور آثار دیگری نیز شیخ هرات نوشته و یا بوی منسوب کرده اند که بشرح زیر است : اسماء الحسنی (شرح اسرار اسماء الحسنی) آداب الصوفیه ، الهی نامه یا مناجات نامه . صد میدان ، الاربعین فی الصفات ، علل المقامات ، طبقات الصوفیه ، کشف الاسرار ، کنز السالکین ، و منازل السائرین و رسائل خواجه . از جمله کتب پیر هرات طبقات الصوفیه آن اصلا بزبان عربی بوده و توسط ابو عبد الرحمن سلمی نگارش یافته بود . اما خواجه آنرا برای طالبان علم و مریدان خویش در مجالس وعظ

٦- معانی و بیان :

ارزشمندترین کتابی که در معانی و بیان و صنایع لفظی و معنوی درین دوره نوشته شده، حدائق السحر فی دقائق الشعر است. نویسنده سعدالملک رشید الدین محمد بن محمد بن عبدالجلیل کاتب بلخی معروف به وطواط می باشد که کتابش را بنا به دستور اتسن خوارزم شاه نوشته است. روش کار وطواط درین کتاب طوربست که در آغاز از هر صنعتی تعریف می کند و بعداً ابیاتی به دری و عربی بعنوان شاهد می آورد. کتاب مذکور بارها مستقلاً و یا جزء دیوان وطواط چاپ شده است.

٧- منشآت و طواط :

مرحوم عباس اقبال آشتیانی در مقدمه حدائق السحر و طواط که در تهران چاپ کرده از رسایل او نیز تذکراتی داده و چنان وانمود کرده است که این رسایل عبارت از مراسلات شخصی و دیوانی بوده و دارای فواید و اطلاعات ادبی و تاریخی می باشد مجموعه نسخه عکسی در کتابخانه ملی تهران وجود دارد که قسمتی از آن همین رسایل و طواط است.

رسایل مذکور بهترین نمونه هایی از نشر دیوانی یا انشاء دیوانی که از هر جهت در تاریخ نشر ادبی ما با ارزش است.

٨- جزء نسخ :

در میان نسخ عکسی کتابخانه ملی ایران نسخه ای وجود دارد که ابتکار افکار نام دارد و از رشید الدین و طواط است. این نسخه چنانکه خود گفته

ابوالقاسم حریری را دنبال کرده و کتاب ارزشمندی به وجود آورده که هم در زمان خودش و هم بعد از وی و تا امروز پایه و مقام خاصی در ادبیات دری دارد. او کتاب خویش را به ابواع شعر و امثال دری و نازی بیارامنه و با صنایع گوناگون آذین بسته است.

سبک نگارش کتاب گرچه با امثال و اشعار عربی و قسماً ترکیبات نازی آمیخته است. اما در حد خودش لطافتی دارد که بهمین نسبت در بین ناقدان عصر خویش به نیکو یسی استقبال شده است. انوری درباره ایسن کتاب اشعاری دارد که نقل چند بیت آن بی مورد نخواهد بود.

عز سخنان نیست قرآن یا حدیث مصطفی از مقامات حمیدالدین شد اکنون ترهات اشک اعمی دان مقامات حریری و بدیع پیش آن دریای مالامال از آب حیات شادباش ای عنصر محمودیان را روی، تسو رو که تو محمود عصری ما بنان سئومنات حمیدالدین غیر از مقامات حمیدی رسایل دیگری نیز داشته است که همه بزبان عربی بوده و عوفی در لباب الالباب از آنها نام برده است. او شاعر نیز بوده و اشعاری که در مقامات خود بکار برده همه از آن خود اوست. قاضی مذکور از بزرگان بلخ و شخص امین و نجیبی بود. و در سال ٥٥٩ هـ وفات یافته است. (ترجمه الکامل ابن اثیر - ج ٢١ ذکر حوادث سال ٥٥٩).

علاؤالدین کيقباد سلجوقی وارد قو زيه شد
وسر گرم تربيت وارشاد مريدان و طالبان
گرديد. تاآنکه در ۶۲۸ هجری وفات نمود.
کتاب مذکور در سال های اخير در دو جلد
در تهران به چاپ رسیده است .

۱۰- **فيه مافيه :**

جلال الدين محمد بن بهاء الدين سلطان العلماء
به شپوه پدر خویش در مجالس و محافل
و منابع سخنانی درباره حقایق عرفانی و مباحث
عالیه ایرادی کرد که بوسیله فرزند و میراثش
بهاء ولد تنظیم می گردید . و این همان گفتار
هست که بشکل کتابی تدوین شده و نام
افیه نام دارد . این کتاب **فیزیه** تصحیح
و مقدمه استاد فروزانفر در تهران طبع شده
است .

۱۱- **مجلس سبعة :**

مجموعه ایست از بیانات مولینا که بر بالای منبر
ایراد کرده و مريدانش آنرا نوشته اند .
درین مجموعه حقایق عرفانی با آوردن شواهد
و امثال از اشعار دري و تازی بیان گسردیده
و آیات قرآن توضیح و تفسیر شده است .
مجموعه موصوف در ترکیه و ایران به چاپ
رسیده است .

۱۲- **مکاتیب :**

مجموعه ایست از مراسلات مخدم و مولینای
بلخی که معمولاً به سلاطین و رجال و مشایخ
نوشته است . طرز نگارش نیز همانند سایر
آثار مولینا بسیار ساده و درعین حال دارای
شواهد و امثال عربی و دري و منکی بر احادیث

است در سلطنت اسمز خوارزم شاه نوشته
شده و مطالب آن شامل این چهار بخش است .
بخش اول مشتمل بر ده نامه عربی است .
بخش دوم ده قصیده عربی دارد . بخش سوم
ده نامه دري و قسمت چهارم ده قصیده دري
و غزل و رباعی . ابتکار افکار همانطوریکه خود
و طواط در مقدمه آن نوشته است در واقع
مجموعه ای از نمونه های نظم و نثر او بوده که
برای دوستداران و خواستگاران آثارش
تدوین و تقدیم داشته است .

۹- **معارف اسلامی :**

مهمترین کتابی که در روزگار خوارزم شاهیان
درباره حقایق عرفان و دین نوشته شده
عوارف المعارف سلطان العلماء بهاء الدین
محمد بن حسین خطیبی بلخیست و این کتاب
در واقع همان مواعظ اوست که در مجالس
مردم و طالبان علم ایراد کرده و آنرا بدست
خودش ترتیب و تنظیم کرده است .
سلطان العلماء اثر اختلاف نظری که با اهل
نجم الدین کبری است که نسبت خاندانی او
به حضرت ابوبکر صدیق **میرسد** . شیوه نگارش
این کتاب نثریست بسیار شیوا و لطیف که
از نظر داشتن **ترکیبات و لغات نادر و اصیل** در

یکی از بهترین آثار منثور این دوره است .
سلطان العلماء در اثر اختلاف نظری که با اهل
حکمت و کلام داشت و حمایتی که خوارزم شاه
ازین طبقه می کرد . در حدود ۶۱۰ هجری بلخ
را ترک گفت و با کودک شش ساله اش
جلال الدین محمد بلخی و دیگر اعضاء خانواده
و مريدانش راهی بغداد شد . و سرانجام بدعت

است. این مجموعه چندین بار در تهران و استانبول طبع گردیده است. کرویدکان این مسلک است.

سبک نثر :

در شیوه نثر نویسی بعد از قرن پنجم اندک اندک تغییراتی میان آمد و نشر ساده و روان جای خود را به نثر مرسل و مصنوع گذاشت. القاب و عناوین و ذکر احوال امرا و سلاطین، ترکیبات و جملات و اصطلاحات تازه‌ای راهتداول نمود. جملات که تا قرن پنجم کوتاه و دلپذیر بود، طولانی و ملال آور شد. لغات عربی بیشتر وارد زبان دری گردید و عبارات معنی به سمت نویسندگان ترسل افتاد. انشاء مرسل بیشتر به کتب علمی و قصص و حکایات و زمان ها اختصاص داشت اما در بعضی موارد نثر ساده نیز موجود بود. تحول بزرگی که زبان دری در قرن ششم داشت اغلب لغات عربی جزء زبان فارسی شده بود و حتی قواعد ترکیبی و دستوری زبان دری نیز تغییر یافت. نثر مصنوع چنانکه نمونه‌های آنرا ذکر کردیم دو شاخه نثر مرسل بسوی کمال پیش میرفت. البته این سمیرا تقایی نثر مصنوع تا اوایل قرن هفتم ادامه یافت و بعد از آن به انحطاط و زوال گرائید. در دوره سلجوقی که دبیران آن از تربیت یافتگان خراسانی بودند وسیله بزرگی برای شیوع منشآت دری گردیدند و دیگر کمتر نامه و مثنوی زبان عربی نوشته میشد. بکار بردن شعر و ضرب الامثال در نثر نویسی باعث اطناب و تاثیر آن شد و وجود آمدن علما و فضلا

۱۲- تذکره مشایخ :

کتابی در ذکر احوال مشایخ بلخ به زبان عربی توسط صفی الدین ابوبکر عبدالله ابن عمر بلخی در همین دوره نوشته شده که فضایل بلخ نام دارد و یکی از مترجمان قرن هفتم عبدالله بن محمد بن قاسم حسینی بلخی بنابر امر ابوبکر عبدالله بن ابی الفرید بلخی آنرا به دری برگردانده است.

رواج تصوف :

تصوف يك حرکت عقلی آییخته با دین و ارشاد بطرف کمالات نفسانی است که از شروع اسلام تا کنون در بین جوامع مسلمانان وجود دارد. این متاع مخصوصا به اثر تحولات اجتماعی و دگرگونی‌هایی که در قرن ششم در خراسان اتفاق افتاد، ارج و رونق گرمی داشته و از طریق خانقاهها در بین مردم شایع و رایج میشد. پایه دار شدن اعتقادات مذهبی و توجه به مشایخ و صوفیه، باعث بود تا خانقاهها تقویت شود و سرگشتهگان طریقت زایاری کند. هجوم حمله مغول بر پناهندگان خانقاهها افزود و مشایخ را بران داشت که ادامه تعلیمات عرفانی را بیشتر و سهیل تر کنند. روی چنین انگیزه و نیازمندی کثیری در تعالیم صوفیه و چگونگی تصوف نوشته شد که از آنها به صفت کتب درسی استفاده میشد. از جمله این کتب فصوص الحکم و فتوحات مکی محی الدین بن عربی تاحال

نوشتن موضوعات مختلف علمی بذات خود عاملی بود که اصطلاحات و تعبیرات جدیدی در نشر راه یابد. نثر هوزون و مسجع که بدست خواجه عبدالله انصاری کمال یافت حالست نثر عادی را تغییر داد و این یکی از خصوصیات مهم تغییر سبک یا وجود آوردن یک روش تازه است که درین دوره بملاحظه میرسند .

سبک نظم :

شاعران ایندوره اغلب می کوشیدند، طرز اسلوب سخنوری شاعران غزنوی را دنبال کنند ولی سبب زمان و تحولات طبیعی و اجتماعی که بالطبع در اندیشه و افکار شاعر اثر عمیق دارد، تفاوت های نسبت به گذشته وارد ساخت که اهم خصوصیات این تغییر چنین است :

ملوک غور و آل کرت هرات :

دوران فرمان روائی ملوک غور همساف روزگار نیست که قسمتی از مشرق زمین در تحت نفوذ و سلطه فرمان روائی بزرگ غزنیه و پسران او قرار داشت اما دلاوران غوری مانند کوهپایه های غور آزاده و فراشته سر بودند و برای مدت ها از اطاعت و انقیاد سلاطین غزنه دوری می جستند . این وسع باعث شد که سلطان محمود غزنوی سه بار بر آجالتشتر کشد و با آنان بیکار نماید. و در نتیجه با گرفتن باج و خراج غوزیان را بحال خودشان بکندارد. اما پس از مرگ سلطان محمود وقتل قطب الدین و سیف الدین غوری بدست بهرامشاه غزنوی، چنان خصم و کین بین آنان ایجاد شد که سه

دوره بعد ظهور کنند .

و با همه کوششی که این شاعران در تقلید کردن از سخنوران دربار غزنه بعمل می آوردند . شاعرانی هم عرض وجود کرد که بیشتر بزبان محاوره و مخاطب توجه کردند و بران شدند تا شعر را چنان لحنی بیاریند که کلام عادی و ساده را چنین محاوره ترتیب می دهند .

و همین امر باعث شد تا بعضی از لغات عربی که آن زمان در زبان رایج بود و مردم به آن محاوره می کردند داخل شعر گسردد. در حالیکه پیش ازین کلمات عربی در شعر کمتر دیده میشد. بکار بردن معانی و مضامین دقیق در اشعار، گاهی شعر را مبهم و دوراز ذهن ساختن و همین وضع باعث شده است که بعضی از دواوین شرح بنویسند. افراط در

دولت غوری بکلی منقرض شد و غزنه و غور و هری و بامیان و سایر متصرفات غوریان بدست خوارزم شاهیان افتاد .

اوضاع علمی و ادبی :

دوره غوریان با همه کشمکش ها و جدال های سیاسی و نظامی، از داشتن افتخارات علمی و ادبی بی بهره نیست و جایی در تاریخ ادبیات و فرهنگ، برای خود دارد. علت این امر آنست که امراء غوری اغلب اهل ذوق و شاعر و علم دوست بودند . و همین مسایل فطری آنان باعث شد که در زمینه های مختلف علمی و هنری یکتعداد علما و شعرا و نویسندگان و موسیقی دانان و هنرمندان رشد و تربیت یابند. غوریان همانطوریکه تا آخرین رمق هستی خویش در دفاع و حراست از خاک خراسان و جابجایی و فداکاری نمودند، در پاسداری ازین مدنیت و فرهنگ نیز اهمال و غفلت نورزیدند. و تا آنکه این میراث انسانی را حراست و از جنگ خرابکاران غزان و ترکان مصون نگه داشتند که اخلاف وطن دوست ایشان یعنی ملوک گرت به پاسداری آن قیام نمودند . دودمان غوری برای عزیز داشت علم و علما و نیز تقدیر و تکریم از نویسندگان و شاعران مراکز و مدارس تعلیمی زیادی را اختصاص داد. بودند که دارای موقوفات بود و از عواید آن ابانه و اعاشه طالبان علم فراهم می شد. چنانکه مسجد جامع هرات بحکم ملک غیاث الدین غوری جهت تدریس علوم دینی اختصاص یافته بود و امام فخرالدین رازی بحیث مدرس

منتج به حمله علاء الدین بن حسین بغزنه گردید، و آن شهر زیبا با همه مجد و عظمت و مدنیتش طعمه آتش گشت . و آخرین سلاله غزویان و امپراطوری بزرگ غزنه بدست غوریان منقرض شد. پس ازین واقعه و رسیدن غوریان بقدرت و عظمت، نیروی دیگری روی صحنه آمد و غزنه را به تصرف خود درآورد و آن دولت سلجوقی بود. باین هم سلاطین سلجوقی در آغاز با غوریان روابط نیکو داشتند ولی دیری نگذشت که آتش حرص و آرزوهای زبانه کشید و بجان هم افتادند. اما در هر حال سلجوقیان بنا بر اندیشه هایی که از حملات غزان داشتند بکمک و معاونت غوریان نیاز احساس می کردند، و سعی شان چنان بود که با آنان دوست باشند و اتفاق چنان افتاد که غزان دولت سلجوقی را بر انداخت و غزنه را به تصرف خود درآوردند و دولت غوری را نیز متضرر کردند. تا آنکه در اثر مجاهدت و پیکار دایمی و دلیرانه شهاب الدین غوری، غزها از غزنه رانده شدند و دولت غوری بار دیگر در غزنه استقرار یافت .

فرار آخرین حکمران سلجوقی نزد خوارزم شاهیان که بحیث قدرت دیگری عرض وجود کرده بود درگیری این دودولت را فراهم ساخت که در نتیجه مدت هابین آنان جنگ و خصومت برقرار بود تا آنکه در اثر این زد و خورد ها و مخالفت های داخلی و ذات البینی امراء غوری و جنگهای بی پای درهنگ، قدرت دفاعی آنان از بین رفت و پس از بزرگ سلطان شهاب الدین

ومنزلتی که شاعران وهنرمندان وعلمان نزد این خانواده داشتند حکایت هاداردکه آینه تمام نمای اوضاع ادبی وفرهنگی ایندوره است واینک برسبیل تمثیل شمه ای ازآن را ذکر می کنیم. نظامی عروضی می گوید که : «... درآن تاریخ که من بنده درخدمت خداوند ملك الجبال بودم ... درآنوقت مرادر خدمت سلطان طبعی بودفیاض وخاطره وهاج واکرام وانعام آن سلطان مرابدانجاکشانیده بود که بدیبه من رویت گشته بود.» وهمو گوید که مهترزاده بلخ درمحضر ملك الجبال نظامی را بسرودن شعری بالبدیبه تکلیف می کند ودربرابر پنج بیتي که درآن محفل میسراید مورد عنایت وانعام واقع میشود و میگوید: «مرانحسین کرد وگفت کان سرب و رساد ازین عیدتابه عید گوسفند کشان بتو دادم، عاملی بفرست .. چنان کردم ... در مدت هفتاد روز دوازده هزارمن سرب ازآن خسی بدین دعاگوی رسید.» (چهار مقاله نظامی عروضی تصحیح قزوینی ودکترمعین.)

شعر وشاعری دریندوره بنابر عدم تعمیم سوادکافی مختص به طبقه خاصی از امرا ووزراء وفقها ومنشیان دربار بود مانند فخرالدین مبارکشاه وزیر سلطان غیاثالدین عمرفرقدی از نزدیکان سلطان غیاث الدین، معین چشتی هروی ازروحانیون، امامفخررازی ازفقها ومتکلمین - خواجه صفی الدین محمود ازسران وزراء سلطان غیاث الدین، امام صدرالدین مدرس مدرسه افشین غرچستان،

وسرپرست آن انجام وظیفه می کرد. شعر دوستی این خانواده بحدی بودکه حتی در خشمناک ترین لحظات دربرابرآن مقاومت و پایداری داشتندواین مطلب ازگفته سرپرسی سایکس بخوبی پیداست که درباره علاء الدین چپاندوزمی گوید: «... وازآنجالقب مذبور را داراشدکه تمام کاخهای مجلل وعالی وزیبای محمود وجانشینان اورا باکمال قساوت منهدم ووبران نمودوباخاک همه رایکسان کرد وبا وجوداین چکامه هاوشعاری که در توصیفات این ابنیه وعمارات باشکوه گفته شده بود همه راباطلا خرید ودرکتاب خانه خویش ضبط کرد، (تاریخ ایران تالیف سرپرسی سایکس ترجمه تقی کیلانی ص ۶۶ ج ۲ تهران) .

شعردوستی وشاعر پروری غوریان تابدان جابود که بعضا بگفته آنان عزم واراده خودرا تغییرمی دادندچنانچه روزی سلطان غیاث الدین عزم شکار داشت وفخرالدین مبارکشاه بربا خاست واین رباعی بگفت :

اندرمی و معشوق و نگار آویزی

به زان باشد که در شکار آویزی

آهوی بهشتی چو بدم تو درست

اندر بز کوهی بچه کار آویزی

سلطان درائر این دوبیتی ازعزم خود بازگشت وبه عشرت مشغول شد. به همین ترتیب شاعران، با استفاده ازروحیه ایسن ملوک اغلب تقاضای خویش رابه شعر معروض می داشتند. نظامی عروضی که سالها دردربار غوریان از شعر دوستی آنان ومقام

موثر دارد . شاعران ايندوره اغلب ذواللسانين بوده و عربي و تازی شعري گفته اند گرچه از اشعار عربي چيز مستقل و زيادي در دست نيست ولي شواهدی که در تذکره هامضه بوط است اين مطلب را گواه است . که از آن جمله ميتوان از امام فخرالدين رازی نام برد . اشعار ملمع به دري و عربي يا ابیات و مضراعیهای عربي که درميان اشعار دري آمده باشد نيز دريندوره جای جای ديده ميشود . بخصوص آنجا که خواسته اند از آیات و احاديث استشهاد کنند ، اين مطلب بخوبی پيدااست . مثلا درين قطعه که امام صدرالدين مدرسی مدرسه ا فشين غرچستان پس از قهر کردن از حضور سلطان غياث الدين غوری و رفتن به نيشاپور خدمت او فرستاده .

جلال حضر تکم غولنا و انت غياث
به يمن عهدک تيسير امرنا المکثات
غياث خلق توئی پس کجا برنده نفيير
ز صولت فلک پيرو دولت احداث
ز خسروان جهان در جهان توئی که تراست
ز جدوعم و پدر سلطنت ز حق ميراث
ز عالمان جهان پيرهم منم که مر است
دعات ارث ز اجداد خفته در اجداث
چو بر مناير اسلام خوانده ايم ترا
هزار بار فزون گای بفضل و عدل غياث
ايا غياث لدنيا و ديننا فاعث
يفنک من هو غوث العباد يوم يقات

احمد الکافي رئيس ديوان رسالت غياث الدين محمد بن سام ، سيد ظهيرالدين يحيی سرخسی صاحب ديوان انشاء و غياث الدين ابوالفتح سام و امثال آنان . اين حالت گویای آنست که شعر در بين مردم عوام راهی نداشته و ارزش آن نزد امرا و بزرگان خلاصه ميشد . با آنهام گرچه غوريان در شرايط خاصی بسر می بردند اما ذوق و علاقه آنان سبب شده بود که يکتعداد شعرا در آنجا پرورش يابند . علت مهم ترويج شعر و ادب در عهد غوريان بدین نحو اختصار می شود :

۱- شهرت و آوازه ادب پروری و شعر دوستی دوره محمودی و بازماندگان او که در دورترين نقاط اثر کرده بود ، ناگزير در طبع و ذهن امراء غور که فاصله چندانى از غزنه نداشت بى تأثير نبود .

۲- با وجود هرج و مرج و فتور سياسی ، سلسله های متعدد امرا و سلاطين در جلب و جذب شاعران و نويسندگان و هنرمندان رقابت داشتند و اين وضع شاعران را زمينه خوبی بود که در صورت بى اعتنائی يا کم لطفی دستگاهی ، به دستگاه ديگر پناه برند .

۳- بر اساس سنت ديرينی که بر جای بود ، درباريان وجود شعرا و مصاحبت با آنها را جزئی از آداب کشور داری ميشمردند و فکر می کردند اشعاری که با زميemand و سييله ای برای خلود نام آنان است .

۴- خصوصيات طبيعی اقليم که بدون شك در انگيزش عواطف و احساس بشری نقش

انواع شعر :

التزام های دشوار و مشکل در شعر است .
 گرچه این نوع هنرذمایی قبلا نیز وجود داشته
 اما شعرای غور بدان حد در بکار بردن ردیف های
 مشکل و دشوار افراط کرده اند که پیدا کردن
 مضمون و معنی در قالب آن سخت دشوار است .
 بعضی از آنها مانند عمر فرقدی در هر بیت و گاه
 در هر مصرع اسمایی را مردف کرده که یافتن
 معنی درین چو کات کار ساده ای نیست .
 از قصیده سرایان مهم ایندوره فرقدی، عجمی
 جوزجانی، عبدالرافع هروی و فخر الدین
 مبارکشاه غوری است . آوردن لغز در تشبیه
 قصیده که از اواخر دوره غزنه رایج شد
 و عجمی و مسعود سعد آنرا بنیان گذاشتند ،
 در غور نیز دنبال گردیده و نمونه آن از عجمی
 جوزجانی است که در مدح سلطان بهاء الدین
 سام بن حسین غوری سروده است .

غزل :

متاسفانه بیش از چند غزل که آنهم خیلی
 بی مایه و سست مایه است چیز دیگر باقی
 نمانده و این وضع بیان کننده بسی میلی
 شعرای غور به غزل سرایی و عدم ترویج
 و رشد آن است . غزلهایی که مانده از
 فخرالدین مبارکشاه غوری و جمال الدین
 محمد بن نصیر و عمر فرقدی و شرف الدین محمد
 بن محمد الفراهی است که عوفی آنها را در
 تذکره بزرگ و معتبر خویش نقل کرده است .

قطعه :

قطعه به تناسب سایر انواع شعری
 در ایندوره کثرت دارد که موضوعات آنها غالباً

باینکه از لحاظ صورت ظاهری و قالب های
 شعری چیز تازه ای درین عهده نظر نمیخورد
 و همانهایی است که قبلا وجود داشت، از انواع
 زیاد شعر مانند ترجیح بند و ترکیب بند
 و مستزاد و مسقط ، هیچ اثری دیده نمیشود .
 گرچه مثنوی هایی را در تذکره هابه ایندوره
 نسبت میدهند ولی چیزی در دست نیست .
 چنانکه عوفی منظومه ای را بنام (نورزنامه)
 به عبدالرافع هروی و هرمان اته (تاریخ ادبیات
 ایران هرمان اته ص ۱۱۹ تهران) منظومه ای
 را به نظامی عروضی نسبت میدهند که از
 هیچکدام مدرکی وجود ندارد. یگانه مثنوی
 منظومی که نسب نامه اش میتوان نامید از
 فخرالدین مبارکشاه غوری بود که منباج السراج
 از آن نام برده و ابیاتی را نقل کرده است .
 این مثنوی ظاهراً بحر الانساب نام داشته و در
 عهد سلطان معزالدین غوری و در باره نسب
 این خانواده منظوم شده است . قالب های
 دیگر شعری که درین دوره وجود داشت عبارت
 انداز: قصیده، غزل، قطعه و رباعی که اینک
 هر کدام آنرا اجمالاً بررسی می کنیم :

۱- قصیده :

قصیده نسبت به دیگر انواع شعری از
 لحاظ کمی و کیفی برتری خاصی دارد سبک
 عمومی قصیده غوریان متکلف و مصنوع و بطور
 قطع پیروی از استادان دوره غزنویست معیناً
 نکاتی وجود دارد که تلاش این شاعران را در
 جهت پیشروی نشان میدهد که از جمله آوردن

نيز بر خوردارانده . استعمال لغات و تركيبات عربي در شعر به همان شيوه اوليست كه در دوره غزنوي وجود داشت . استفاده از اصطلاحات نجومی ، رياضي ، پزشکی و هندی از خصوصيات ديگريست كه در شعر دوره غزنوي جلب نظر می كند .

وضع عمومی شاعران :

گرچه قبلا تذكار رفت كه ملوك غوردرداد دوستي و شاعر پروري خویش ، روش غزنويان را تعقيب می كردند معيذا بعلت ندا شستن دست رسی به گنج های باز یافته و دولت های سرشار توان آن جودت و بخششی را كه غزنه داشت ، نداشتند و هر گاه عنایت و لطف معنوی آنان را نادیده بگیریم می بینیم كه در آن ایام شاعر چنان از نعمت و وفرت مال و جاه برخوردار بود كه یکی از نقره ديگدان میساخت و ديگری هم از ممدوح خود تقاضا می كرد كه از بس مال و اندوخته او را فراهم آمده ديگر گنجایشی برای بازم در یافت حله و جوايز ندارد . ولی در روزگار غوريان گاهی دیده میشود كه اين گمراهی اندیشه انسانی حتی در برابر جواسپ شاعر معاوضه و مبادله میشود و چنان مینماید كه كس مخترعین متاع همین شعر بوده است . مثلاً درين قطعه از ظهيرالدين سكری ديگر ديوان انشاء سلطان معزالدين كه می گوید :

ای خسروی كه رخس جلال ترا سزد
طوق سنام و فعل زیر حبيس و ماه نو

مدح ، تقاضا ، عرفان ، بث الشكوى ، و صسف و مجورادر بردارد . قطعه سرايان معروف عبارت انداز : ظهيرالدين سكری ديوان انشاء سلطان معزالدين ، جلال الدين محمد ابن نصير ، عمر فرقی و مبارکشاه غوری .

رباعي :

اين نوع شعر كه معمولا در بحر هزج مسندس مقصور يا محذوف (مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن) و نیز برون لاجول و لا قوۃ الا بالله سروده میشود ، ترجمان احساسات و عواطف ساده و بی آياش ساكنان كوهستان هاست و از همین سبب است كه رباعي شعراي غور نسبت به هر نوع شعر ديگری رنگين و دلنشين است . مضمون اين رباعيات قسما عرفاني ، عشقي ، و حماسی می باشد .

سبك شعر :

درين دوره شاعر پرمایه و ممتازی نداریم كه موجد سبك و روش تازه ای باشد بلكه بدون شك ، دنباله و تقليد از سبك غزنويست . گرچه در آثارشان اين احساس بملاحظه ميرسد كه در پی نوآوری های بوده اند و معانسی و مضامين بدیعی نیز فراخور توان اندیشه و ذهن خویش خلق کرده اند ولی هيچيك از اين ابداعات و ابتكارات آنقدر زياد و وسيع و جامع و نيرومند نيست كه بتواند بانی سبکی و یا امتیازی شود . تشبیهات عموماً از نوع محسوس به معقول بوده و گاهی در اثر افراط و بكار بردن استعارات ، دروازه ذهن و نامفهوم مینماید . اما رویه برفته از تشبیهات عالی و مستحسن

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

- درموبک توجون بخرامی دو بنده اند
 خورشید شهبسوار و سپهر پیاده رو
 در دستگاه بنده دریغی دو مانده اند
 دل روز و شب بدست جووگاهشان گرو
 فرمای تابنام من آخر سلار خا ص
 بر کاهدان خاصه براتی کند زجسو
 باین همه زبونی و ذلت که طبیعتاً بعضی
 از شاعران بدان مانوس اند، شاعران دیگری
 هم بوده اند که مناعت نفس خویش را گرامی
 ترازهرچیزی میدانستند .
 رویهمرفته بطور کلی وضع شاعران درین
 دوره نسبت بدیگر طبقات اجتماعی بهتر و
 مرفه تر است .
- شاعران این دوره :**
- بر اساس مدارك و اسنادی که در دست است
 شعرای دربار غوریان عبارت انداز :
- ۱- بو عبدالله محمد رازی بن حسین -
القرشی البکری .
 - ۲- خواجه معین الدین چشتی هروی .
 - ۳- عبدالرافع هروی .
 - ۴- امام صدرالدین علی هیضم .
 - ۵- جمال الدین محمد ازهری .
 - ۶- جمال الدین محمد بن نصر .
 - ۷- سید ظهیرالدین یحیی سرخسی .
 - ۸- شرف الدین احمد بن محمد فراهی .
 - ۹- شمس الدین عجیبی جوزجانی .
 - ۱۰- شرف الدین محمد بن عمر فرقدی .
 - ۱۱- شمس الدین محمد بن نصر سجزی .
 - ۱۲- ضیاء الدین عبدالرافع بن ابی الفتح
- هروی .
- ۱۳- ظهیرالدین بن نصیر السموری السجزی .
 - ۱۴- فخرالدین مبارکشاه .
 - ۱۵- خواجه صفی الدین محمود .
 - ۱۶- فریدالدین احمد بن ایزد یار کافی .
 - ۱۷- امام فخرالدین رازی .
- آثار منشور :**
- دردوره غزنویان علاوه بر آثار منظومی که
 از آنها صحبت کردیم آثار منشور نیز بجا
 مانده است . یکی از آن جمله چهار مقاله
 نظامی عروضیست که در بیان شرایط چهار
 طبقه ازندماء سلاطین، دیوان، شاعران و منجمان
 و طبیبان و به اسم ابوالحسن حسام الدین
 علی از شاهزادگان غوری نوشته شده است.
 مآذ کتاب احمد بن عمر بن علی معروف به
 نظامی عروضیست که سالیان درازی در دستگاد
 غوریان بسر میبرد. این کتاب از نظر شیوه
 نگارش در ادب فارسی درخور توجه است .
 سبک آن جای جای مصنوع ولی در هر حال
 خالی از زواید و در نهایت فصاحت است .
- لطایف غیاثیه :**
- نثر دیگریست که آنرا امام فخر الدین
 رازی در چهاربخش و فصل اصول دین، فقه،
 اخلاق، دعا، بفارسی و بنام سلطان غیاث الدین
 غوری نوشته است .
- ۲- طبقات ناصری :**
- از مهمترین کتاب نثر دری است که درین
 روزگار توسط منهاج السراج جوزجانی نوشته
 شده است و مشتمل بر اوضاع و احوالیست

ديني مستقر بډوند . نظام آموزشی درست برستت های کهن و تابع اصول و روش تعلیمات دینی و مذهبی بود و درین مدارس، جوانان بعد از فراگرفتن معلومات مقدماتی بدانجا میرفتند و به اندوختن عالی ترین علوم متداول زمان خویش می پرداختند. این اساس و آیین استوار تعلیمی و عنایت و توجه ملوک کورت منتج بر آن شده که دانشمندان بانام وائسری مانند میرحسینی عوری هروی، و علامه تفتازانی و شاعرانی چون ربیع پوشنچی و سیفی هروی و ابوالمظفر هروی در آن محیط رشد و پرورش یابند و فقها و مشایخی روی کار آیند و شیفتگان معرفت و حقیقت را شمع می فرازاه بگذارند .

علاقمندی و درک و توجه این ملوک را بدانش و معرفت ازین وصیت علاء الدین غوری به پسرش که درحین نزاع گفته است بخوبی میتوان پی برد. او می گوید که :

«... وخردی و دراهور ملک داری خسوس نتوان کرد باید که درکل مهمات رجوع به نواب این بلده کنی و شب و روز دراندوختن فرهنگ و دانش مجتهد باشی و یقین دانی که قدر و قیمت مردم بفضل وادب است نه به اصل و نسب». تاریخ ناعه هرات ص ۵۹۹ .

این احترام و قدرگذاری برادب و فضل و فضلا تابه آن درجه صادقانه و عمیق بود که علمادار انجام کارهایی مهم دولتی و اجتماعی سهم موثری داشتند . و حتی گاهی از شدت و خشونت و جنگ و خون ریزی بین امرای نواحی مختلف جلوگیری می کردند سیفی

که از آغاز خلقت تا حلمات مغولی اتفاق افتاده است . سبک این کتاب بسیار ساده و روان بوده . از تصنیفات ملال آور و ترکیبات و جملات عربی، قسماً عاری میباشد . کتاب مذکور از طرف پوهاند حبیبی دوبار تصحیح و به چاپ رسیده است .

ملوک کورت :

یکی از سلسله های کوچکی که در تمام دوره فرمان روائی مغول در هرات و غور به هستی خود ادامه داد و از سال ۶۴۳ هجرت تا ۷۹۱ در هرات و حومه آن حکومت داشتند ملوک کورت است . این ملوک پس از غوزیان پاسداری قسمتی از خراسان را بعهده گرفتند و حدود یک قرن از آن حراست نمودند . دوره فرمانروایی این دودمان توام با روزگاریست که چنگیز و اخفاد او همه جا را به آتش و خون کشیده بود و در سرتاسر مشرق زمین شعله های آتش و بدامنی زبانه می کشید . اما در اثر حسن درایت و تدبیری که این ملوک داشت توانستند هرات و غور و سرزمین های مربوط به آنرا از شر چنگیزیان مأمون نگه دارند و در نتیجه هرات و غور را مرکز و پناهگاهی برای علما و دانشمندان قرار دهند که چگونگی این وضع در هجت کنونی بررسی میشود .

اوضاع ادبی و علمی :

ملوک کورت همانند غوریان هردمائی با ذوق و شاعر و دانشمند بودند و در زمان آنان مدارس و مساجد زیادی بعنوان مراکز تعلیمی وجود داشت که در آن علماء و مشایخ و پیشوایان

ونگهبانی آثار ادبی و فکری شوند، متأسفانه همه آن فراورده های انسانی از بین رفته و آنچه باقیمانده بود، شعله های خانمانسوز حملات تیمور همه را سوخت و نابود کرد. در چنین اوضاع و احوال ظاهراً بعید مینماید که آثاری ازین دوره در دست باشد و لسی خوشبختانه نمونه های برجامانده که هرچند قلیل و اندک است، بازم نحسوه شعسر و خصوصیات ادبی ایندوره را روشن میکند. از جمله آثار منظومی که در دست است میتوان از قصیده، قطعه، غزل، رباعی، مثنوی، ترکیب بند و ترجیع بند و مستزاد و مخمس و معما و لغز نام برد که اینک هر یک را با محتوا و مضامین آن به اختصار بیان می کنیم:

۱- قصیده:

دریندوره قصایدی وجود دارد که مهمترین موضوعات آن مدح و عرفان و موعظه و حمد و نعت، وصف، تهنیت و سوگند نامه است. قصاید مدحیه به استثنای یکی دو قصیده از ابن یمن، ساختمان نسبتاً مشترکی دارند. به این معنی که بعد از تشبیب و تغزل مرتب و منظمی، به تخلص و مدح، خطاب و دعا، شرایط می رسد از روی این آئینها چنان بر می آید که اغلب شاعران دربار ملوک کت قصیده سرا نبوده و از روی تفنن و تصنع به آن دست یازیده اند. ولی عده کم آن درین فن قریحه سرشار و ذوق عالی و استعداد نیرومند داشته است. چنانکه مظفر هروی را نذکره نویسان خاقانی

هروی در تاریخ معروف خود ضمن بیان و اوصاف فضل پروری و دانش ملک فخرالدین کرت می نویسد که: «... هر شب آواز چنگ و نغمه عودشیندی و شراب صافی نوشیدی چون روح افزای درمجاز او اثر کردی بفرمودی تا راویان به آواز خوش اشعار د لکش خواندندی و در بحث و تفتیش معانی و الفاظ آن باندا و جلاس و شعرا سخن راندی و در عهد دولت او چهل شاعر نامدار مدح او گفتندی و جمع کننده این تاریخ نامه را در مدح او هشتاد قصیده و صد و پنجاه قطعه است.» تاریخ نامه هرات ص ۴۴۳.

گفتار سیفی بیانگر آن است که ملوک کرت نه تنها شعر دوست بودند بلکه در علم شعر و دانستن آن نیز مهارت داشتند. و جای داشته ناسیفی به آن کثرت و تعدد شاعران و مدح کرده باشد. در پرتو این اجماع از اوضاع ادبی و علمی اکنون اثرات و نتایج آنرا در زیر بازگو می کنیم.

آثار منظوم:

چنانکه اشارت رفت، نزدیکی و حمایت ملوک کرت به شعرا و از شعرا، گویندگان ارجمندی را بار آورد. که بقول سیفی تعداد آنان به چهل نفر میرسید. و مسلماً آنطور که مؤرخین عقیده دارند هر یک از آنان صاحب دیوان و آثاری بوده اند. اما از آنجا که حملات پی در پی مغول و ترس و وحشت و تنگدستی ناشی از آن فرصت و حوصله ای برای مردم باقی نگذاشته بود تا بفرجمع آوری و حفظ

است وشاعران بدان طبع آزمایی کرده اند .
 آوردن حمدو نعت و موعظه وحکمت در
 قصیده اغلب کار شاعر معروف ابن یمن
 است و دیگران به آن بی علاقه بوده اندو
 یانا آگاه . همچنان سوگندنامه که شاعران
 دیگری مانند سید حسن غزنوی وخاقانی
 و ازوی ورشید وطواط وظهیر فاریابی
 نیز سروده اند، درین عهد وجود داردکه
 نمونه ای از آن ازسقی هروی باقیمانده .
 ولی آنجا که شروع به سوگند می کندچهره
 ملکوتی سخن رابه لوث هجو وهزل می آید
 و بدین ترتیب از ارزش آن میکاهد .

نوع دیگر قصیده ،وعظ و اندرز وتوحید
 و فضایل اولیا و اخلاق و حکمت و عرفان
 می باشد که در قصاید امیر حسینی غوری
 منعکس شده است این قصاید در بحور
 متنارب مشمن مجذوف (فعولن فعولن
 فعلن) وزحافات بحر خفیف (فاعلا تن
 فاعلن) قالب ریزی شده است .

مثنوی :

مثنوی نوع دیگری شعر در هندوره
 است که شاعران به تقلید و پیروی از استادان
 سلف، سروده اند و از نظر کمی و کیفی بر سایر
 انواع شعری فزونی دارد. که اینک محتویات
 این مثنوی ها و نحوه فکر و اندیشه شاعران
 آن ارزیابی میشود :

۱- کثر الرموز :

این مثنوی بوزن مثنوی مولینا جلال الدین
 بلخی و بروش آن درباره موضوعات عرفانی

دوم نام نهاده اند. (تذکره دولت شاه چاپ
 تهران ص ۲۹۶ - سال ۱۳۳۷ که دوسه بیت
 ازیک قصیده آن درینجا نقل میشود :

ای برسمن از مشک به عمد ازده خالی
 مسکین دل من کشت ز حال تو به حالی
 کز حال من خسته بتر درده جهان نیست
 یانیست دل آشوب تراز خال تو خالی
 قدو دهن وزلف تر وجعد تو دیدم
 هر یک زیکی حرف پذیرفته مشالی
 از سیم الفی دیدم و از سید میمی
 وز مشک بسر جیمی و از غالیه دالی
 کفتم که تو خور شنیدی و آن بود حقیقت
 کفتی که تو چون ماهی و آن بود محالی
 و چون میخواهند اصل مطالب را از کوه
 کنند در نام قصاید مدحیه ومدوح خود را به
 شجاعت ودلیری وعذالت وسخاوت و دین
 دوستی ودانایی میستانند. چنانکه در احیر
 همین قصیده شاعر می گوید که :

سلطان ملک قدر معز د ول و دین
 کز جمله ملوکش نه نظیر است وهمالی
 آن قلعه کشایی که ملک بر فلک اورا
 هر روز دهد مژده به عز و جلالی
 در معرکه بستاند و در بزم بخشند
 ملکی به سواری و جهانی به سوالی
 عالم ترو عادل تر ازو هیچ ملک نیست
 الاملک العرش تباری و تعالی
 قصاید وصفی که درک آن بحواس ظاهری
 ممکن باشد مانند وصف عمارات و مناظر
 طبیعی وبانها وامثال آن - نیز رایج بوده

و شرف و عظمت انسانی و خصوصیات عرفانی و اخلاقی و مسایل فناوقا و ضرورت مرشد بحثی مستوفی دارد. اودرین مثنوی به معرفت خداوند بیشتر اتکامی کند و پای عقل و استدلال را در رسیدن به کنه آن چوبین و کوتاه میدانند کتاب مذکور دارای هشت مقاله است که پس از هر مقالتی، حکایتی کوتاه از سیره و سرگذشت انبیا و اولیا و علما را بر سبیل تمثیل و اشتباه ذکر کرده است که بسیار لطیف و دل انگیز است.

هدف خاص امیرحسینی در نوشتن این مثنوی تلقین و تدریس تزکیه نفس - متوجه ساختن انسان به گوهر آدمیت و فضایل آن بر کاینات و نجات سالک از کثرت و اوهام و ارشاد و رهنمایی آن بسوی وحدت و حقیقت می باشد از نظر لفظی، تناسبی در ادای لفظ و معنی داشته و از سادگی و روانی خاصی برخوردار است. ترکیبات نامانوس و عبارات ناخوش آیند و لغات مهجور عربی در آن دیده نمیشود و ازین لحاظ میتوان او را بر سایر مثنوی های وی ترجیح داد.

۳- مثنوی پانزده سوال :

پاره ای از مسایل عرفانی و نکته های غامض و دشوار مسایل وحدت وجودی را با اینکه امیرحسینی خود میدانسته است، اما عمدا خواسته است سر دلبران را از زبان دیگران بشنود. بنابراین سوالات خود را که مجموعاً پانزده است در قالب مثنوی می ریزد و آنرا خدمت شیخ سعد الدین محمود بسن

بوسیله امیرحسینی غوری نوشته شده است. درین مثنوی بعد از حمد و نعت که خصوصیت اکثر گویندگان هاست شاعر خویشتن را مخاطب قرار داده، از مکاید نفسانی و خطراتی که متوجه آنست، بخود هشدار می دهد و نگاه حدیث عقل و عشق و به ترتیب از فلسفه اسلام و احکام عبادات و معرفت و توحید و انواع نفس و در اخیر تمام اصطلاحات عرفانی را شرح میدهد و در اخیر به ساقی و جام صبحی کتاب خویش را خاتمه میدهد در تمام گفتار های خویش از حکایات و آیات قرآن و احادیث نبوی استشهاد کرده و در واقع تشریح و معارف اسلامی را با هم مزج کرده است. و این روش خاصه سالکان طریقه سهر اوردیده می باشد که امیرحسینی غوری یکی از پیروان این مکتب است. مضامین عرفانی این مثنوی همان مفاهیم متداول قرن هفتم و هشتم است که مخلوطی از مکتب علمی محی الدین ابن عربی متوفی ۶۲۸ هـ و ابو حفص سهرآوردی متوفی ۶۳۲ میباشد. امیرحسینی درین مثنوی اصطلاحات خشک عرفانی را با عبارات زیبا و منطقی و استدلال ساده لطف و صفایی بخشیده است.

۲- مثنوی زادالمسافرین :

این مثنوی نیز عرفانی و توسط امیرحسینی غوری در بحر هزج مسدس ارب مقبوض مخدوف یا مقصور بوزن لیلی و مجنون نظامی گنجوی سروده شده است. اودرین مثنوی موضوعات مختلفی را بیان کرده و از جمله بر فضیلت

معشوق حسيني درين مثنوي شخص وجودي و ازجنس لطيف است. شاعر از نعمت وصال و دیدار معشوق خویش بی نصیب است و سنت زمان، اجازه نمیدهد که او را به چند تنهاوسيله این که میتواند در دهاورزج هایشی رابه معشوقش بازگو کند همان نام. وقاصد است که حتی تا امروز هم اثرات آن در جامعه ما وجود دارد. این نامه هاهمه جنبه خطابی داشته و درکمال سادگی و پختگی منظوم گردیده است

درین مثنوی باینکه سرشار از عشق و محبت و شور عاشقانه و عواطف جوانیست معجزه. جای جای فکر عرفانی و اندیشه های اخلاقی نیز در آن گنجانیده شده که مبین گرایش فطری شاعر بسوی يك عشق عالی و ملکوتی است. و گمان میرود که وی بعد از یکدوره مستی های جوانی، به اثر تمایل فطری و جبلی متوجه سیر و سفر وادی عرفان شده است. به هر حال آنچه از نظر ادبی درین اثر پراهمیت تراست، موجودیت يك فولکلور منظوم و بیان کننده گوشه هایی از طرز فکر و معاشرت و آداب و رسوم اجتماعیست که تقریباً شش و نیم قرن پیش از امروز در کشور ما وجود داشته است.

حواصه تاریخی :

در دوره مورد نظر ما در جمله انواع شعری حماسه تاریخی نیز به نظر میرسد که یکی از آن مثنوی کورت نامه است. این مثنوی دارای شش هزار بیت و به تقلید شا هنامه

عبد الکریم عارف معروف میفرسته و از وی تقاضای شرح و توضیح می کند. این سوالات در ایام پیری امیر حسینی صورت گرفته و چنانکه شبستری در گلشن راز خود به آن اشاره می کند در سال ۷۱۷ هجری بسوده است.

گذشته هفت و ده از هفت صد سال ز هجرت ناگهان در ماه شش و اول رسو لی با هزاران لطف و احسان رسید از خدمت اهل خراسان بز رگی کاندر انجا هست مشهور به اقسام هنر چون چشمه آور نوشته نامه در باب معنی فر ستاده بر ارباب معانی

۴- مثنوی قلندر نامه :

چنانکه هدایت در مجمع الفصحا از این مثنوی یاد کرده و ابیاتی از آن نقل نموده است، این مثنوی از امیر حسینی غوری و بروزن لیلی و مجنون جامی بوده است. ولی متاع سفاهه بجز همان ابیات مجمع الفصحا دیگر اثری ازین مثنوی در دست نیست.

۵- مثنوی سی نامه :

از امیر حسینی غوری در مثنوی مذکور دارای یک هزار و دو صد بیت دست است که بعشق نامه نیز معروف است و بروزن خسرو و شیرین نظامی میباشد. از ناهای او پیداست که این مثنوی در عنفوان جوانی بوجود آمده و شاعر ما از یک عشق آتشین و شیفتگی و شیدایی رنج می برد.

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

افتاد. نسخه این مثنوی حماسی در سال ۷۰۶ در وقت حمله بوجای پسر دانشمند پادری یکی از سلاله چنگیزیان، بر جمال الدین محمد سام، بردست بوجای افتاده و از میان رفته است.

آنچه ازین مثنوی باقیمانده ابیات پراکنده‌یی است که سیفی در اریخ نامه هرات جای جای نقل نموده است.

قطعه :

قطعه مانند مثنوی طرف توجه و علاقه شاعران بوده و ارج و رونقی داشته است. که موضوعات آنرا مرثیه و اخلاقیات و مسائیل مختلف انسانی و اجتماعی احتوا می‌کند. از جمله قطعه سرایان ایندوره، سیفی، امیر حسینی، سراجی و عزیززی و این یچین مشهور اند و آثاری از آنان در دست است.

غزل :

چنانکه پیداست غزل سرایی از اواخر قرن ششم در شعر بوسیله سنایی و خاقانی بسط و توسعه یافت و توسط شیخ عسراقی و عطار و سعدی تعمیم و توسعه پیدا کردند و حافظ او را بکمال رسانید. این شیوه در دربار ملوک کورت نیز راه یافت و بزرگترین غزلسرای این دوره همانند نیرومندترین مثنوی گوئی آن امیر حسینی غوریست که صاحب دیوان مدونی بوده است. ارزیابی غزلیات حسینی غوری حتی داعیه اثر پذیری حافظ را از این شاعر وارسته مادر ذهن احیاء می‌کند که اینجا مجال بحث در باره نیست شاعران دیگری

فردوسی در بحر متقارب منظوم شده است که مضمون آن کارنامه هاو تاریخ یک قرن و نیم هرات و ملوک کورت می باشد. حماسه مذکور به امر ملک شمس الدین کورت توسط ربیع‌ی پوشنجی شاعر معروف این دودمان نوشته شده و تا اواخر قرن نهم موجود بوده است که اکثر مورخین مانند حافظ ابرو و معین الدین اسفزاری و هولغان روضه الصفا و حبیب السیر از آن مطالب زیادی نقل کرده اند. بنا بگفته سیفی این مثنوی کتابی مدون بوده و درین مردم شهرت داشته است. (ص ۳۹۱ تاریخ سیفی).

ابیات این مثنوی ساده و روان و مطبوع بوده و در عین حال پخته و رسامیت. در بکار بردن تشبیهات بدیع و اجتناب از صناعات و تکلفات ملال آور توجه خاص داشته و به پیروی از استاد طوس گاهی در آغاز وید است. انجام داستان‌ها سخنان حکیمانه و اخلاقی نیز آورده است.

سام نامه :

حماسه تاریخی دیگری که درین زمان نوشته شده مثنوی سامنامه، سیفی هروی است. این مثنوی تقریباً دارای بیست هزار بیت بوده و شامل وقایع و حوادثی است که در دوره ملوک کورت در هرات اتفاق

وسایر انواع شعری نتوانسته اند ابداعی خلق کنند وهمه اجراء و ترکیب کلام ونحوه فکر وخیال شان رنگ تصنع وچهره تقلید دارد .

اسامی شاعران ایندوره:

متاء سفانه از شاعران ایندوره در تذکره ها و تواریخ جز چند نفر محدودی، دیگران بصورت مسلم و موقض ضبط و ثبت نشده است .

اغلب تذکره نویسان اشخاصی را به غلط به این خانواده نسبت داده اند ویا از شاعرانی که واقعا معاصر ومعاشر با آنان بوده، اصلا نام نبرده اند. باتوجه به نکات بالا درینجسا صرف از همان شاعرانی نام می بریم کسه موجودیت شان در دربار ملوک کرت نزدما بی شبهه مینماید وآنان عبارت اند از:

۱-ابن حسام هروی

۲- امیر حسینی سادات

۳-امیر فخر الدین محمودبن یمین

۴- حسن متکلم

۵- حسن سمنانی

۶- بدیع ترکوی

۷- ربیعی پوشنجی

۸- سیفی هروی

۹- سراجی

۱۰- عزیز

۱۱- ملک شمس الدین

۱۲- ملک غیاث الدین

۱۳- ملک فخر الدین

نیز مانند بدیع ترکوی، سیفی هروی حسن متکلم وحسن سمنانی و ابن یمین، دارای غزلیات بوده اند. غزل در ایندوره عموما اخلاقیات وعرفانیست و اشعار عشقی خیلی اندک است .

رباعی :

همزمان با پیشرفت و انتشار سبک عراقی در شعر فارسی شاعران به سرودن رباعی بیشتر توجه کرده اند و در دوره مورد نظر ما شا عرانی مانند ابن یمین وامیر حسینی غوری به اینکار مبادرت ورزیده اند کسه رباعیات آنان اغلب عشقی ووصفی و بسیار عالی ودرکمال پختگی است .

ترکیب بندومستزاد ومخمس ومعما :

از انواع دیگر شعری اند کسه در دوره ملوک کرت معمول ورایج بوده است که بیشتر در دیوان ابن یمین دیده میشوند

سبک آثار منظوم :

همان طور که جای جای اشارت رفت هم از نظر لفظی وهم از نظر صنایع معنوی شعرهمان خصوصیتی را داراست که در دوره غوریان و دوره های دیگر وجود داشته است. همه انواع صنایع لفظی و تمام کیفیت که در گذشته صنایع معنوی از آن برخوردار بوده این عهد نیز داراست. بکار بردن اصطلاحات علمی در شعر واستشهاد به آیات واحادیث برهمان روحیه ومثوال استواراست که در گذشته بوده. بصورت مختصر میتوان کسه شاعران ایندوره در قصیده سرایی و غزل

۱۴- مولانا مظفر هروی

آثار منثور :

از جمله آثاری که بصورت نثر از یمن دوره در دست است میتوان از شرح (التعریف در علم صرف ونحو و (شرح مطول) در علم معانی و بیان نام برد که اولی از زوالالدین زنجانی ودومی از مسعود بن فخرالدین عمر است . وعالم معروف د وره ملوک کسرت وعلامه سعدالدین تفتازانی) بسر هردو شرحی نوشته است .

دوره تیموریان :

در مباحث قبلی اشاره هایی داشتیم که هجوم لشکریان مغول بر شرق زمین بمشابه سبیلی از آتش بود که هر چه از خشک و تر در مسیر آن واقع می شد، به نیستی و نابودی می کشید . مدرسه و میکده نزد آنان تفاوتی نداشت و دشمنه های شان بخون عالم و جاهل یکسان رنگین می شد. زن و مرد و کسودک وجوان همه هدف تیر قزاقی گرفت و هیچکس و هیچ چیزی از گزند و نابودی امان نداشت. بیماری ها و سفاکی ها و قتل عام وغارتگری ها معموره حارا درهم فرو ریخت و شهر ها و قصبه ها به طشتی از خون مبدل شد. چه بسا علماء و فضلا که درین ساجده جان سپردند و بی بسا حوزه های فرهنگی و مدرس علمی که بخاک یکسان گردید .

هر کجا انسان بود کشته شد و هر چه از فرآورد عایبی انسانی بود به بیگمارفت . اگر نیمه جانی هم اینجا و آنجا مانده بود، تیمور

بخد متشنس رسید و کارش رایکسره کرد. در چنان حالت و با آن همه خرابی ها و ویرانی ها دیگر امید و گمانی نبود که باز هم میناری از مدرسه ای بچشم خورد و طالب بچه ئی عمامه بسر و کتابی در زیر بغل راهی مدرسه باشد. و آن همه هنر که های سرد و خاموش باردینگر جان یابند و هنر مندان سر از نو ظهور کنند اما از انجا که نیروی خیر و شر هر دو در وجود آدمی بنهفته است و اراده و عمل او در هر کاری ذی دخل و موثر ، بنابراین انتظار تاریخ آنقدر طول نکشید که باز شمع دانش و فرهنگ از در و پنجره هایی مدارس هری زبانه کشید و ساز هستی به نواد آمد. سلاله تیمور که خود مردمانی فرهیخته و برخوردار از دانش و هنر بودند، خوان فضل و ادب پروری بگستر دند در تمام ساحه فرما نروائی سی خویش صلا ی عام دادند و همه را به بهره یابی و سهم گیری در آن دعوت کردند .

با اغتنام ازین فرصت ، شیفتگان ادب و هنر و طالبان علم و کمال از هر سوی به هری شتافتند و دیری نگذشت که صد ها شاعر و عارف و خطاط و منجم و نقاش و ریاضی دان و مورخ و حکیم و امثال آنان عرض وجود کرد و چندین مدرسه و خانقاه و مراکز تعلیمی اعمار گردید. و نتیجه آن شد که گنجینه های از علوم و فنون فراهم آید و ثقافت اسلامی را چنان پرمایه و گران مایه کند که تا امروز و تا آنگاه که از هستی نشانی هست ، دلها در گرو آن باشد. در بر تو این حقیقت هر گاه

قطعه ، غزل ، رباعي ، مثنوی ، ترکیب بندو
ترجیع بند و امثال آن . ولی آنچه بیش از
هر زمان دیگر د رقالب شعری دوره تیموریان
جلب نظری کند تجنیسات ، ذوالبحرین ،
ذو القافیتین و معماست . به نحوی که کمتر
شاعری میتوان یافت که به معما گوئی طبع
خویش را نیاز موده باشد و اصولا دست
یازیدن به چنین عملی نوعی از مفاخر و دانش
محسوب می شده است و از همین جاست که
چندین رساله در فن معما نوشته شده و اغلب
در کتابخانه های بزرگ موجود و محفوظ
است . از جمله ، وزیر دانا و توانای تیموریان
(امیر علیشیر نوائی) حضرت جامی ، میرک
معانی ، شرف الدین علی یزدی و ملا محمد
بدخشی درین کار استاد بوده و رسالته
نوشته اند . رایج شدن اشعار ترکی حتی
بوسیله شاعرانی که ترکی زبان نبوده اند
و تنوع از شاعران دیگری و صنعت مفاخره در
نوع شعر نازکی داشته است .

تقلید در مثنوی سرایی و مکاربه در قصاید
و غزلیات و هجو و هزل و مطایبه ، شاخص
دیگریست که نسبت به هر وقت دیگر در اشعار
ورد نظر ما ، فزونی دارد و از مثال های
که درینجا ذکر می شود ، این مطلب روشنتر
می گردد .

انف مثنوی :

۱- مثنوی های عرفانی و اخلاقی :

در دوران مثنوی های بدون شک هفت اورنگ
نور الدین عبد الرحمن جامی قرار دارد که

بخواهیم جریان اوضاع ادبی و تاریخی
ادبیات دوره تیموریان را بیان کنیم ، تنها ذکر
نام حداقل چهارصد شاعری که در دوره
سلطان حسین بایقرا و دیگر شاهزادگان
تیموری وجود داشته . کافی خواهد بود که
کتابی نوشته آید چنانکه نوشته آمده است .
که متاع سفاهه درین مختصر جای آنهمه
گفتگو نیست .

لذا با توجه به معذرت و معذوریتی که
داریم ، سعی ما بران است که تنها بدگر
کلیات پدیده های ادبی و نمونه های آثار
آن که درین عهده وجود آمده است ، اکتفا
شود . و همانند مباحث دوره هایی دیگر از
طنباب و جزئیات صرف نظر گردد . امیدواریم
که ذکر همین آثار و اسناد کرچه یک
قسمتی از آن همه باز مانده های فرهنگسی
باشد باز هم در روشن شدن مجد و عظمت ادبی
این دوره مفید و معد واقع گردد . و این است
این آثار که در ذیل بازگو میشوند :

اول - آثار منظوم :

در دوره ای که از اراکین دولت گرفته
تا نقاره چی و مهر دار و دار و غه اش به
شعر و شعرگویی علاقه مند و ماهر بودند
و آنرا عزیز و ارجمند ترین متاع بازار انسانی
و تقرب یابی به مجالس بزرگان و وسیله
آب و نان و شرافت و مردمی میدانستند ، مسلماً
انواع آثار منظوم اعم از آنچه در گذشته
ها بوده و یا آنکه خود به خلق و ابداع آن مبادرت
می کردند وجود داشته است . مانند قصیده

از جمله سلسله الذهب سجع الاسرار و تحفته الاحرار ، حاوی مضامین عرفانی و دینی و اخلاقی اند . و از بقیه در جایش گفتگو خواهیم کرد. سلسله الذهب جامی در واقع يك عمل تقلیدی از سبک و روش حدیقه سنایی و تحفته الاحرار آن، پیروی از مخزن الاسرار نظا میست .

۲- انیس العارفين :

مثنوی دیگر عرفانیست که یکی از وارستگان کوی عرفان و مقرب میرزا بایسنقر معروف به سید قاسم انوار در سال ۸۳۷ هجری آنرا نوشته است. این مثنوی شامل يك مقدمه و پنجمصد و هفت بیت بوده و موضوع آنرا

مباحثی از قبیل نفس ، روح ، قلب ، عشق و عقلا حتوای کند که بشکل پرسش و پاسخ ترتیب یافته و گوینده در تاکید قول و بیان خویش از استمشهاد به داستان ها و مثال ها استمداد می جوید . این مثنوی نبسز از حیث سبک بیان و ادبایی معانی تقلیدی از مثنوی مولینای بلخی و بوستان سعدیست.

ب- داستان های عشقی :

۱- لیلی و مجنون :

این داستان مورد تمیج و تقلید بیشتری از شاعران دوره تیموری قرار گرفته و خواسته اند بانظامی خود را در يك ردیف قرار دهند. ولی هیچ کدام نتوانسته نقش قدم های آنرا در یابد و مثنوی خویش را به آن کیف و لطفی بیاراید که استاد گنجه آراسته است.

شاعرانی که این داستان را به نظم کشیده عبارت اند از حضرت جامی مولانا عبداللہ هاتمی ، مولانا هلالی ، امیر شیخ سبیلی و خواجه عماد ، امیر علیشیر نوائی و مولانا مسعود قمی. بدین ترتیب داستان یوسف و زلیخا هفت پیکر، خرد نامه سکندری و خسرو و شیرین از مثنوی های دیگری اند که نور الدین عبد الرحمن جامی ، مسعود قمی ، هاتمی ، سبیلی ، امیر علیشیر و یک عده دیگر از شاعران به منظوم ساختن آنها به شیوه نظامی ، عمل کرده اند .

بعضا داستان های دیگری را بر وزن لیلی و مجنون ویا از نظر صحنه آرای شبیه به آن منظوم کرده اند. مانند محمود و ایاز از فخرالدین علی وزید و زینب از خواجه خضر شاه امیر آبادی و بهرام و گل اندام از مولانا کاتبی، که در هر حال همان تقلید است و دنباله روی .

ج- مثنوی سمبولیک یارهزی :

بعقیده نگارنده سلمان و بسال جامی از مثنوی های سمبولیکی است که در ادبیات فارسی جای خاصی دارد. جامی درین اثر خویش برای بیان و اثبات يك مطلب عرفانی و فلسفی حکایت عاشقانه ای را به استعاره می گیرد و چنان نتیجه گیری می کند که شایسته يك استاد سخن و یک سالک طریقت است . او درین مثنوی جای جای به اقتضای حال سخنانی در مسایل اجتماعی اندرز و تربیه و اخلاق بکار برده است که واقعا آموزنده

و ارزنده است .

د- در تعبیر خواب :

اندرین باره رساله منظومی در قالب مثنوی از یحیی سبیک بوده است که در حد خود یک اثر ابداعی بشمار می رود .

ه - مناظره :

عارفی هروی (محمد) است که آنرا در سال ۸۴۲ بنام سلطان محمد بایسنقر و در دو هفته به اتمام رسانیده است . مثنوی هایی دیگری هم در موضوعات مختلف وجود داشته است که با ذکر نمونه های بالا درین مورد اکتفا می شود .

که لغتا بمعنی مباحثه و گفتگومیان دونفر و یا از زبان زوشی میباشد در آن روزگار طرف توجه بعضی از شعراء قرار گرفته و مثنویهای در زمینه به وجود آورده اند که مناظرات (گل و بلبل) و (شمع و پروانه) از مولانا روحی و مناظرات (شمس و قمر) و (تیغ و قلم) از مولانا مسعود قمی ازین جمله اند .

انواع دیگر شعر چنانکه گفته آمد، قصاید و غزلیات و قطعات می باشد که بازمانده های آن ها دووین متعدد است که از بعضی شاعران باقی مانده است . ارزیابی این دووین و گفتگو در باره محتوای آنها کاریست که علی العجالة و درین مختصر مقدور نیست . و امید داریم این فرصت روزی فراهم شود تا سخنان ناگفته، گفته آید .

و- حماسه تاریخی :

حماسی منظومی که گویای چگونگی زندگانی تیمور و کارنامه های اوست توسط مولا ناسا هاتقی خواهر زاده جامی نوشته شده است که خودش آنرا (تمرنامه) و دیگران ظفر نامه اش نامیده اند . این حماسه بنام سلطان حسین بایقرا نوشته شده و از گفته های هاتقی پیداست که بجای سکندر نامه ای که اندر دست نظم داشته ولی از آن منصرف شده است، به نظم تیمور نامه اقدام کرده است . بنابراین هاتقی در نظم و تدوین این اثر از منابع تاریخی استناد جسته و چیزی از خود بران نیفزوده است .

ز- مثنوی در صنعت التزام :

نمونه چنین منظومه یی «گویی و جوگان»

دوم- آثار منشور :

بازمانده آثار منشور در عهد تیموریان بعدی کثیر و چشمگیر است که نمیتوان هیچ دوره ای را با آن مقایسه کرد . مخصوصا آن قسمت از علوم که به ادبیات و تاریخ آن ارتباط پیدا می کند بیش از هر دانش دیگر گران مایه و پر مایه تراست . که اینک مثالهای زیر به این ادعا موید و تکفی خواهد بود .

الف- در شرح حال و تذکره نویسی :

اندرین باره که یکی از عناصر ضروری تاریخ ادبیات بشمار می رود، سه کتاب معروف و ارزنده بنام های تذکره دولت شاه نجات الانس و مجالس النقایس وجود دارد که مولفان آنها به ترتیب، امیر دولت شاه بسن

کشی‌ها و فتوحات آن، اشتراك و مصاحبت داشته است، کتابی در چهار جلد تالیف کرده که آنرا مجمع التواریخ سلطانی نسام کرده‌اند. این تاریخ بنابه امر بایسنقر در سال ۸۲۶ تالیف شده و از حیث مستند بودن ماخذ و مرجع دیگر تواریخ نویسانی مانند خواند میر و میرخواند قرار گرفته است.

۲- **ظفرنامه تیموری :**

تاریخ‌نویس در باره کار نامه های تیمور که توسط شاعر وادیب و معما نویسی قرن نهم شرف الدین علی یزدی انشاء شده است. او یکی از مصاحبان شاهرخ (۸۰۷ - ۸۵۰) و پسرش میرزا ابراهیم بوده که بعدها در اثر رنجشی، به سمرقند رفته است این کتاب به شیوه جهانگشای جوینی انشاء شده و دارای نشر فنی است.

۳- **مجموعه فصیحی خوافی :**

تاریخ عمومی مختصریست از ابتدای خلقت تا قرن نهم که به شیوه سالنامه نگاری و نثری ساده انشاء گردیده و مؤلف آن فصیح احمد بن محمد بن یحیی از نویسندگان و مورخان دوره شاهرخ است. و کتابش را در سال ۸۴۹ بنام همین فرمان روای تیموری ترتیب داده و به نثری بسیار ساده و مطالب ارزشمند آراسته است.

۴- **حبیب السیر :**

این کتاب شامل احوال و اطلاعاتیست از ابتدای خلقت تا وفات شاه اسمعیل صفوی که غیاث الدین بن هماد الدین معاصر امیر

علاء الدوله معروف به سمر قندی و نورالدین عبد الرحمن جامی و امیر علیشیر نوائی می باشد. اولی شرح حال بزرگان و مشاهیر و رجال دوره تیموری و در باریان سلطان حسین و معاصران جامی و امیر علیشیر نوائیست. دومی شامل احوال ۵۸۲ تن از معارف صوفیه و دارای مقدمه در بیان اصطلاحات عرفانی و معرفت و کرامت اولیاست و کتاب سومی که اصلا بزبان ترکی چغتائی بوده و چندین بار توسط اشخاص مختلف بفارسی ترجمه شده است، فهرستی از شعراء و فضلاء و گویندگان قرن نهم می باشد که شمار آنان تقریباً به چهار صد نفر می رسد. اثر دیگر تذکره گونه، آثار الوزرای سیف الدین حاجی بن نظام الدین عقیلی است که بنام نظام الملك وزیرسلطان حسین بایقرا در ۸۷۵ نوشته است. درین کتاب که شامل دو بخش می باشد درباره وزراء و احوال و آثار آنان تا دوره امیر تیمور در قسمت اخیر از وضع و حال قوام الدین نظام الملك گفتگو شده است.

ب - تاریخ :

در قرن نهم تعدادی از مورخان بر جسته به کار تاریخ نویسی دست یازیده و کتبی نوشته اند که در گذشته هابه آن کمیست و کیفیت سراغ نداریم. اینها عبارت انداز:

۱- **زبدۃ التواریخ :**

شهاب الدین عبدالله بن لطف الله بن عبد الرشید که معاصر تیمور بوده و در لشکر

و وفرت معلومات درباره هرات و ملوکفرمان
روای آن بسیار ارزنده و مهم می باشد.

۷- مطلع السعدین :

کمال الدین عبد الرزاق ابن اسحق مورخ
دیگر ایندوره تاریخ صدو هفتاد ساله وقایع
و جریانات را از زمان ابوسعید آخرین
پادشاه ایلخانان تاخیر پادشاهی سلطان
ابوسعید تیموری در دو جلد انشاء و مرتب
کرده و مطلع السعدینش نام نهاده است
این تاریخ باداشتن سبک ساده و روان و
معلومات و اطلاعات مفید مرجع و ماخذ خوبی
برای محققان و تاریخ نویسان بعدی شده
است .

ج- صرف ونحو :

درین رشته از علوم که جز مهم ادبیات
محسوب می شود کتا بهای نیز در دوره مورد
نظر نوشته شده که فواید الضیائیه جامی و
صرف نحو کمال الدین عبد لرزاق از آن جمله
اند. کتاب جامی که بران شرحها نوشته اند،
تا امروز هم بنام شرح ملا جزء پروگرام
درسی مدارس است .

د- عروض و قافیه :

عروض و قافیه که دو عنصر اساسی فن
شعر است، مورد توجه بکعبه دانشمندان
قرار داشته و رسالاتی در زمینه نوشته اند
که حضرت جامی و امیر علیشیر نوائی و
درویش منصور ویحیی سبک ، در شمار
استادان این قرار دارند و رسالاتی درینباره
نوشته اند .

علیشیر نوائی آنرا نوشته است . این کتاب
چندین بار درهند و ایران به نشر رسیده و
آخرین آن در چهار جلد و در تهران چاپ
شده است .

ه- روضة الصفا :

تاریخ بسیار معتبر و مهمیست که یکی از
مورخان معروف قرن نهم و معاصر و مقرب
سلطان حسین و امیر علیشیر نوائی ، محمد
ابن سید برهان الدین خاوندشاه بن کمال الدین
محمود، مشهور به میرخواند آنرا نوشته
است . درین تاریخ ذکر انبیا و بزرگان و
حوادث و وقایع تاریخی از ابتدای عهد تیمور
و جانشینان او بیان گردیده و در شش جلد
مدون شده است . و جلدهمتم بنابر مرگ
نویسنده ناتمام مانده و بعدا بوسیله شخص
دیگری که بکمان اغلب میرخواند صاحب کتاب
حبیب السیر است ، به اتمام رسیده بعد از
زمان قاجارها مجلدات هشتم و نهم و دهم
توسط رضا قلی خان هدایت انشاء و سه
روضه الصفا ضم گردیده و آنرا روضة -
الصفا ناصری مسما کرده است. این
تاریخ نثری مسجع و مترسلانه دارد که پر
از صنایع لفظی می باشد .

۶- روضات الجنات :

معین الدین محمد اسفزاری از مورخان
معاصر تیمور که آکارانشاء و ترسل اشتغال
داشته ، تاریخ هرات را بنام سلطان حسین
تالیف و آنرا روضات الجنات نامیده است.
کتاب مذکور از جهات مختلف تاریخی و ادبی

نفسانی پافراتر می گذارد، بگفته مولینا، بر طارم اعلی نکیه می زند و مقامی بسالتر از ملکوت دارد ولی هنگامی که حرص و آز و خواص بهیمی چون عنکبوتی، هستی و اندیشه اش را استیلا می کند. به حسیض ذلتش می کشاند و آنگاه همه ارزشش ها در نگاه او ناچیز و بی مقدار جلوه می کند. ازینجاست که در هیچ جامعه و هیچ دوره ای دو شاعر و یا نویسنده بی نمیتوان یافت که از لحاظ خصوصیت های انسانی با هم، همانند باشند. ممکن است زیبایی راهمه شان دوست داشته باشند و یک شخص و یا عمارتی را خیلی از انسان بکنوع و در یک سطح توصیف کنند ولی قصد و اراده هر یک در برابر آن زیبایی و این توصیف فرق می کند.

آن یکی از زیبایی جز کامجویی مرادی ندارد و دیگری زیبایی را در حد زیبایی و بحث یک منبع الهام ستایش می کند و سومی هم از همه عمیق تر می شود و توجه خویش را بسوی یک منبع نور و روشنایی ناشناخته که در آن زیبایی، متجلی و مضمحل هست، معطوف میسازد. همچنان شاعری از شخص و یا عمارتی وصف میکند منظور آنکه صله ای در یابد و آن دیگر بخاطری که از شکوه و رنگینی عمارت و یا از حسن اخلاق و درایت شخصی، خوشش می آید. و اخیری هم صرف بمقصد آنکه در تبع از دیگران طبع خود را آزمایش کرده باشد. این وضع و حال درباره شاعران قرن نهم که محور اصلی

بدین منوال یک تعداد کتب دیگر منشور در موضوعات مختلف، مولود فکر و قلم دانشمندان این روزگار است که بر شمردن همه آنها بذات خود مقتضی نوشتن رساله جداگانه است و ماصرف بذکر نام بعضی از آنها اکتفا می کنیم:

اشعة اللمعات، شرح لمعات شیخ فخرالدین عراقی، از جامی در عرفان و تصوف به روشی پرسش و پاسخ، بهارستان جامی (به سبک گلستان سعدی تاریخ صوفیان - مناسک حج، لوايح، لوامع و اخلاق صوفیان از جامی .

انوار سبیلی، اخلاق محسنی، روضه - الشهدا و مخزن الانشاء از کمال الدین حسین واعظ کاشفی .

رشحات عین الحیوه (ترجمه سلسله نقشبندیه) و لطایف الطوائف از فخر الدین علی بن حسین کاشفی .

علاوه بر کتبی که تذکار یافت، کتب و رسایل دیگری در ساحات مختلف علوم و فنون تالیف گردیده است که بنا بر عدم ارتباط مستقیم آنها با ادبیات از معرفی و ذکر شان خود داری گردید .

شخصیت شاعران :

شاعر مانند دیگر افراد جامعه یک انسان است. انسانی دارای احساس و عواطف و غریزه و آرزوها، و تعقل و تفکر. مادامی که نیروی اراده اش برین همه قوا غلبه و تسنط حاصل می کند و از حصار و محکومیت عوامل

هرات در تاريخ فرهنگي کشور ما يك حقيقت آشكار ويك نابلوي رنگين و بسيار پرافتخار است ، تربيت و موجوديت آنهمه شاعر و نويسنده و اديب و مورخ كه شمه اي از آن در بالا تذكار يافت گواه و مدلول اين ادعاست و انكار از آن در حكم اعمى و نور خورشيد خواهد بود. اين دود مان كه همه افراد آن بيك ويچند هنر ودانشي متداول زمان خويش مهارت و توانائي داشتند، طبيعتا مايل بودند تا از علما و شعرا حمايت كنند و آنانرا تشويق نمايند تا فرا ورده هاي فكري شان بيشتر وعميق تر شود. و در انجام اين عمل جانب داري و مساعدت هايي مادي و معنوي وزير بافر هنگك شان امير عليشير نوائي، از علما و در باره آنان سهيم ارزنده اي داشت روي همين عوامل بود كه آنهمه شاعر و عالم و فقيه و هنرمند ، درين دوره عرض وجود كرد و آثاري تحويل زمان دادند كه بي زوال و فنا ناپذيرست . ولي از انجا كه هر گوينده و نويسنده در پهلوي آرامش روي به تقويت جسمي نيز نياز مند است و اين امر اورا بميل ويا اكراه به جستجوي آب و نان مي كشاند، لذا شاعران ايندوره چنانكه بايستي از تشويش و نگراني و فقر و تهی دستي در امان نيستند و گاه گاه از آن نالیده اند .

مثلا يكي از شاعران بانا م مولانا هاتفي در تيمور نامه خويش سلطان حسين را مخاطب قرار داده و مي گويد كه :

صحبت ما را تشكيل مي دهد نيز صدق مي كند و آنان راه تيب هاي مشخص از هم متمايز ميسازد. اغلب اين شاعران فقير مشرب و مردمانی وارسته و آزاده و صوفی بوده اند. عده ای مبتلا به سوء اخلاق و هززه گرايي و برخي هم چاشني جنون داشته اند. شاعراني هم سراغ ميشود كه از نعمت سواد محروم بوده ولي درسخن آفريني كمتر از ديگران نيست . و بدينسان به كساني هم بر ميخوريم كه شغل آنان چيز ديگري بوده و شاعري را از روي تفنن دنبال مي كرده اند. مانند خواجه محمود بن خواجه عمادالدين حسن كه اصول شش قلم در صنعت خط از كار هاي اوست.

چون اصول شش قلم كردم رقم گشت تار يخش اصول شش قلم

نتيجه اين همه نا همگوني ها در تيب شاعران و اختلافات طرزديد و تفكر آنان، اثر ا تيست كه در اجزاء و عناصر شعر و تشبيهات و تركيبات آن ملاحظه مي رسد. مثلا شاعراني مانند نورالدين عبدالرحمن جامي و قاسم انوار بيشتر اندیشه عرفاني داشته و شعر شان آكنده از معرفت و توحيد و اصطلاحات عارفانه است. كساني چون بنائي و امثال آن پيوسته در فكر امردی بوده و ذكر و فكر شان از همين حدود خارج نشده است. برخي هم از شعر و شعر گوئي هدي جز هنر برای هنر نداشته اند .

وضع عهومي شاعران و تجلی آن در شعر:
فضل پروری ودانش دوستی تيمور يان

تاریخ مختصر ادبیات افغانستان

و در بارشان پر از علما و فضلاست، درخور پژوهش عمیق و وسیع و همه جاذبه می باشد که امید وارم روزی بشکل مقایسوی آنها را ارزیابی کنیم. فعلا بنابر تنگی فرصت و محدودیت هایی که قبلا عرض رسانده شد، کلام، در باره تاریخ مختصر ادبیات ما، در همین جا خاتمه می یابد، و به همین قدر اکتفا می کنیم آرزو نمودیم خوانندگان و دانشمندان ارجمند معذرت ما را در نارسائی هایی که خود بدان آگاهیم و نتوانسته ایم از عهده مطلب بخوبی بدرشوم بپند یابند. و در هر حال این تذکر مختصر را بهیچ یك ایدئیی حساب آرند که ممکن است وقتی درباره اش مطالعات اساسی و مفصل صورت گیرد و این خلاء فرهنگی ماکه واقعا در خورتوجه است پر گردد.

شها شهر یارا سراسر و را
خداوند گا را جهسان پر و را
ز فکر معاشم سرا سیمه وار
سرا سیمه دارد مرا روزگار
گر اندک زمانم فراغی بود
بکام دل خو ددما غی بود
دهم آنچه سان داد را در سخن
که حیران بماند سپهر کهن

این وضع درست عکس آن حالتیست که در مبحث غزنویان بیان داشتیم و دیدیم که در آن دوره شاعر از مدوح خود تمنا می کند که دیگر دست از دادن صله و عطایا بازدارد زیرا او دیگر از همه چیز بی نیاز شده است. ولی درین عهده شاعر از فرط پریشانی و نگرانی خاطر فریاد می کشد و تقاضای کمک میکند. این دو وضع متضاد در دوره ای که امرای هر دو، از حامیان شعر و ادب اند

(۱) کرکوی و کرکوبه نام محلی بوده در ۳ فرسنگی شهر زرنک براد هرات و نیز نام یکی از دروازه های همان شهر بوده که به کرکوی میرفتند تاریخ سیستان تصحیح ملک الشعراء بهار ص ۳۵ حاشیه .

(۲) سنوآت مذکور از روی «تاریخ مختصر افغانستان» تألیف پوهاند حبیبی نقل شده است صفحات ۱۱۳-۱۱۶-۱۲۲ جلد اول .

نگاهی به سی و یکمین جلسه مجمع

عمومی سبیل متحد

سی و یکمین جلسه مجمع عمومی ملل متحد روی يك سلسله موضوعات و مسایل عمده جهانی تمرکز یافته بود که از جمله میتوان از موضوع تامین صلح و امنیت بین المللی خلع سلاح استعمار سیاست های تبعیض نژادی و تاسی روابط عادلانه اقتصادی بین المللی نام برد .

نگرانی بین المللی در مورد اعمال تهدید متوجه صلح و امنیت بین المللی ، دوام اشتغال اراضی دول عربی از طرف اسرائیل دوم مذاکرات تسلیحاتی و عدم پیشرفت مذاکرات مربوطه به خلع سلاح ، دوام تسلط رژیم های اقلیت و تبعیض طلب در جنوب آفریقا و مشکلات اقتصادی جهان سوم در مذاکرات بمباحثات اماهبله عمومی سی و یکم منعکس بود و تضامین مهمی در زمینه موضوعات مذکور و دیگر موضوعات بین المللی اتخاذ گردید .

در مورد شرق میانه دوام اشتغال اراضی سه کشور عربی از طرف اسرائیل تتهیج و اعاده حقوق حقه مردم فلسطین تانید و دوام مساعی برای حل مسالمت آمیز معضله شرق میانه توصیه گردید .

در مورد دوام رژیم اقلیت سفید پوست در رودیشمای جنوبی و اشتغال سر زمین (نامیبیا) از طرف حکومت تبعیض طلب آفریقای جنوبی اظهار نگرانی گردیده حثرتی مردم زنجاب و رودیشمای و (نامیبیا) برای حق تعیین سرنوشت و آزادی تانید و پشتیبانی گردید .

باتوجه به عدم پیشرفت مذاکرات مربوط به خلع سلاح و آگاهی ازین حقیقت که رسیدن به صلح سلاح عام و نام صرف از طریق کمیته برپورده خلع سلاح ممکن نخواهد بود این امر تانید گردید که موضوع خلع سلاح به سویه جهانی در (جلسه خاص مجمع عمومی) مطرح بحث قرارگیرد که بتاسی از آن قرار است در ماه می الی جون سال ۱۹۷۸ يك جلسه تخصصی مجمع عمومی برای غور بر موضوع خلع سلاح دائر خواهد شد .

در مورد روابط اقتصادی بین المللی به تعقیب فیصله های اسامبله خاص ششم و هفتم که نظم جدید اقتصادی بین المللی را طرح ریزی نمود .

این امر تاکید گردید که روابط جدید اقتصادی بین المللی بایست بر اصول عادلانه استوار بوده مساعدت های اقتصادی بین المللی برای رشد اقتصادی کشور های کمتریسن انکشاف یافته توسعه یابد موضوعات مربوطه به حقوق بشر نیز مورد توجه اسامبله عمومی سی و یکم بود درین زمینه عدم رعایت حقوق بشردر بعضی کشور ها مورد غور قرار گسرفته و به صورت عمومی توصیه گردید دول عضو به میثاق های حقوق بشر بالخاصه میثاق ها دو گانه حقوق بشر در قسمت حقوق فرهنگی ، اقتصادی و کلتوری و حقوق سیاسی ومدنی که در ماه ارج سال ۱۹۷۶ نافذ گردیده اند الحاق نمایند . با این توضیح مختصر بعضی موضوعات عمده بین المللی که در اسامبله عمومی سی و یکم مطرح گردید با تفصیل بیشتری در ذیل ارائه میشوند :

اوضاع در افریقای جنوبی :

یکی از مهمترین موضوعاتی که در سی و یکمین جلسه مجمع عمومی مورد مناقشه و گفتگو قرار گرفت دوام اشغال نامیبیا از طرف حکومت تبعیض طلب افریقای جنوبی و دوام رژیم اقلیت سفید پوست در رودیشیای

جنوبی (زیمباب وی) بود اسامبله عمومی سی و یکم بحث خود را بر موضوعات افریقای وقتی آغاز نمود که کنفرانس ژنیو برای حل معضله رودیشیای جنوبی و تأمین حقوق اکثریت مردم (زیمباب وی) در اثر اشکار و سماعی مشترک انگلستان و امریکا قبلا به اشتراك نمایندگان رژیم متعرد رودیشیای جنوبی و نمایندگان نهضت های آزادیخواهی (زیمباب وی) آغاز گردیده بود .

در فیصله نامه هائی به تصویب رسید رژیم اقلیت رودیشیای جنوبی تقبیح و دوام اشغال سر زمین (نامیبیا) که مسوولیت اداره آنها موسسه ملل متحد از سال ۱۹۶۶ به این طرف مستقیما به عهده گرفته است . از طرف افریقای جنوبی محکوم گردید همچنان از دول و موسسات اختصاصی ملل متحد مطالبه گردید تا از اعطای هرگونه مساعدت به این دو رژیم غیر قانونی خود داری نموده و بالمقابل امداد و مساعدت های لازم را با مردمان تحت استعمار و تسلط اجنبی در افریقای جنوبی و نهضت های آزادی خواهی مربوطه شان بعمل آرند .

شرق میانه

درین مورد دوام اشغال خاک سه کشور عربی از طرف دولت اسرائیل تقبیح و یکبار

تاسیس نظام جدید اقتصادی بین المللی:

با آگاهی از این واقعیت که روابط موجود اقتصادی بین المللی عادلانه نیست اسامیله خاص ششم ملل متحد که در سال ۱۹۷۴ انعقاد یافت وبه تعقیب آن اسامیله خاص هفتم راجع به همکاری اقتصادی بین المللی طرح نمود . دول روبه انکشاف جهان توقع دارند به اساس این نظام جدید تغییرات جدیدی به نفع این کشور ها در ساحة شرایط تجارت قییم مواد خام انتقال منابع واقعی مالی به کشور های در حال انکشاف وغیره ساحات روابط اقتصادی بین المللی بمیان آید .

اسامیله عمومی سی ویکم به نتایج کنفرانس چهارم تجارت وانکشاف ملل متحد (انکشاف) که سال گذشته در (ناپروبی) مرکز گینداتر گردید غور نموده نتایج مذکور را از نظر دزل روبه انکشاف ماپوس کننده خواند .

در قسمت پرو بلعهای خاص دول کمترین انکشاف یافته ومحاط به خشکه توصیه گردید نمایر خاصیکه از طرف اسامیله های گذشته ملل متحد وسایر اورکانهای مربوطه ملل متحد به نفع این کشور ها اتخاذ گردیده است هرچه زود تر عملی گردد .

در اخیر باید علاوه نمود که اجندای مجمع عمومی سی یکم بیشتر از یکصدتزر بیست موضوع را احتوا نموده که در فسرر محض چند موضوع عمده انتخاب گردید .

دیگر از اسرائیل تقاضا بعمل آمد تا هرچه زود تر از سر زمین های سه کشور عربی که در اثر جنگ سال ۱۹۶۷ اشغال نموده است خارج وزمیننه بازگشت مردمانی را که در اثر جنگ های ۱۹۴۸ و ۱۹۶۷ اواره وبی خانمان شده اند به اوطان شان فراهم نماید .

اسامیله عمومی سی ویکم به آگاهی ازین حقیقت که بدون دریافت یک راه حل عادلانه برای اعاده حقوق مردم فلسطین حل نهائسی ومناوم معضله شرق میانه امکان پذیر نمیباشد حقوق حقه مردم فلسطین را برای تعیین سر نوشت وتشکیل یک دولت مستقل در سرزمین فلسطین تائید نمود

تطبیق اعلامیه اعطای آزادی به مردمان ومناطق تحت استعمار :

موضوع حق تعیین سر نوشت مردمان ومناطق که تا حال به آزادی نرسیده ندمورد توجه خاص اسامیله عمومی سی ویکم قرار گرفت درین مورد اسامیله عمومی سی ویکم توصیه نمود اعلامیه اعطای آزادی که در سال ۱۹۶۰ از طرف اسامیله عمومی ملل متحد تصویب رسیده است در مناطقی که تا حال به حق تعیین سر نوشت و آزادی خویش نائل نشده اند بهرحله تطبیق قرار گیرد . در فیصله نامه های متعددی که درین ضمن به تصویب اسامیله رسیده توصیه بعمل آمد حق تعیین سر نوشت مردمان که تحت استعمار و سلاطه اجنبی بشریبیرند بایست محترم شموده شود .

دول محیط با خشک و حقوق ابحار

چون ساحه (میراث مشترك بشریت) ماوراء حدود قلمرو ملی بحری کشور ها خواهد بود، کشور های ساحلی سعی می نمایند حدود ساحات ملی بحری شان حتی الامکان وسیع تثبیت و در میثاق جدید حقوق بحر بر سمیت شناخته شود. علت عمده این تلاش آنست که در اثر مطالعات وسیع در ابحار ثابت شده است که قسمت عمده معادن قابل استخراج با تکنولوژی موجوده از قبیل نفت و گاز در فاصله نسبتاً نزدیک به سواحل موجود میباشد و کشور های ساحلی با توسعه ساحه حاکمیت ملی خود در حقیقت این منابع را ا ملکیت خود خواهند ساخت. حدود آبهای شامل ساحه حاکمیت ملی کشور های ساحلی فعلاً بین سه تا دوازده میل تثبیت شده است اما یکده کشور هاسعی دارند این حدود را تا دوصد میل توسعه دهند و منظور شان همان است که همه منابعی را که تا امروز معلوم شده در نزدیکی سواحل قرار دارد تحت حاکمیت انحصاری خود بسازند.

کشور های محیط با خشک نظر دارند که چون مهمترین و عمده ترین انگیزه اعلام بحر آزاد بحیث میراث مشترك بشریت، انگیزه اقتصادی یعنی بهره گیری از منابع ابحار است، باچنین توسعه غیر عادلانه آبهای ساحلی بشریت بصورت عام و کشور

بشر از قرون متمادی باین طرف بابحر سرو کار داشته و با طرق مختلف از منابع ابحار استفاده نموده است ولی با پیشرفت سریع ساینس و تکنولوژی در نیم قرن اخیر توأم با احتیاج روز افزون بشریه مواد غذایی و معدنی توجه بیشتر متوجه ابحار و منابع وسیع زنده و معدنی آن گردیده کشور ها باالخاصه دول ساحلی در تلاش اند ساحات ملی بحری خویش را حتی الامکان بصورت یکجانبه توسعه بخشیده حاکمیت ملی خویش را بر آن قسمت از ساحات بحر که قبلاً ابحار آزاد تلقی میشدند تمديد نمایند.

این تلاش برای تصاحب یکجانبه ابحار و منابع وسیع آن بخاطری است که در اثر تصمیم اسامبله عمومی ملل متحد در سال ۱۹۷۰ چنین تجویز بعمل آمده که آن قسمت از ابحار آزاد که متعلق به هیچ کشور نبوده و در واقع ماورای قلمرو ملی بحری کشور های ساحلی قرار دارد بنام (میراث مشترك بشریت) شناخته شود.

منظور از میراث مشترك بشریت این است که همه منابع زنده و معدنی این قسمت ابحار به همه کشور های جهان بصورت مشترك مربوط بوده و لهذا برای بهره برداری از آن يك اداره بین المللی تشکیل شده و بهره حاصله را بین همه کشور های جهان بصورت عادلانه و مناسب توزیع نماید.

شده برای دول محاط باخشکه تلقی شسده بتواند .

ازسال ۱۹۷۳ تا حال که جلسات سو مین کنفرانس ملل متحد برای تدوین يك میثاق جدید وجامع حقوق بحر ادامه دارد دول محاط باخشکه مساعی جدی تر و بیشترى بعمل آورده اند تا حقوق مشروع شان در همه موضوعات شامل میثاق جدید حقوق بحر شناخته و تثبیت گردد .

افغانستان بیحیث يك کشور محاط باخشکه به کار کنفرانس جدید ملل متحد راجع به حقوق بحر و تدوین میثاق جدید حقوق بحر، علاقمندی و دلچسپی خاص داشته وهیات های افغانی در پرتو هدایات دولت جمهوری در مذاکرات کنفرانسهای ملل متحد راجع به حقوق بحر در کاراکاس ، ژنیو و نیوریاک سهم فعال گرفته در تسوید و ارائه پیش نهادات مشترک دول محاط باخشکه و دیگر کشور های دارای موقعیت جغرافیایی نامساعد نقش عمده و مؤثر داشته است .

مساعی دول محاط باخشکه بصورت عمده متوجه تثبیت و شناخت حقوق آتی شان در میثاق جدید حقوق بحر میباشد .

اول- حق دسترسی آزاد دول محاط باخشکه به بحر :

دول محاط باخشکه بشمول افغانستان عقیده دارند که در میثاق جدید حقوق بحر حق دسترسی آزاد شان به بحر بیحیث يك حق مسلم تأیید و برسمیت شناخته شود زیرا به

های محاط باخشکه (که اصلا ساحلی ندارند که حدود آنرا توسعه دهند) بصورت خاص، سخت متضرر گردیده و حتی، میراث مشترک بشریت نیز معنی و مفهوم حقیقی خود را از دست داده و هدف عمده اعلام آن نیز از بین میرود .

دول محاط باخشکه که متاسفانه در اثر موقعیت نامساعد جغرافیایی خویشی تا حال از استفاده منابع ابحار محروم بوده اند مساعی شانرا برای تثبیت حقوق مشروع شان در قسمت دسترسی به بحر و استفاده از منابع ابحار ادامه داد هاند .

در سال ۱۹۵۸ وقتی اولین کنفرانس ملل متحد راجع به حقوق بحر در ژنیو دایر گردید نمایندگان دول محاط باخشکه مشکلات و پرایلم خاص کشور های شانرا که ناشی از موقعیت نامساعد جغرافیایی میباشد توجه جلسه رسانیده تلاش نمودند حقوق دول محاط باخشکه در قسمت استفاده از منابع ابحار بصورت عادلانه تثبیت گردد ولی چون اقلیت کوچک کنفرانس را تشکیل میدادند زیرا در آن وقت هنوز یکدهه زیاد کشورهای محاط باخشکه به آزادی نائل نگردیده بودند مساعی شان آنقدر بجائی نرسید و محض دسترسی آزاده بحر برای همه کشورها به شمول دول محاط باخشکه در میثاق ابحار آزاد که یکی از چهار میثاق مصوبه کنفرانس ژنیو بود، برسمیت شناخته شد ولی این دسترسی به بحرطوری تثبیت نگردیده که يك حق شناخته

دول محاط با خشکه و حقوق ابهار

نظر این کشورها حق دسترسی آزاد دول محاط با خشکه به بحر متکی بر پرنسیپهای شناخته شده حقوق عمومی بین الدول بحراز قبیل آزادی ابهار و پرنسیپ «میراث مشترک بشریت» میباشد .

استند لال دول محاط با خشکه در مورد حق دسترسی به بحرو ابهر به کشورشان چنین است که حقوق بین الدول موجوده آزادی رفت و آمد در ابهار را برای همه کشور های جهان مساویانه شناخته است . کشور های ساحلی ازین حق خود مستقیما بدون واسطه دیگران استفاده میکنند اما کشور های محاط با خشکه نظربه اینکه ساحل بحری ندارند ازین حق خود تنها وقتی استفاده کرده میتوانند که حق دسترسی آزاد و بلا مانع به بحر داشته باشند .

حق دسترسی به بحر هم فقط وقتی قابل استفاده عملی بوده می تواند که کشور های محاط با خشکه در کشوری که بین ایشان و بحر واقع شده حق ترانزیت آزاد را داشته باشند لهذا حق استفاده از بحر آزاد کشور های محاط با خشکه وابسته به حق دسترسی آزاد به بحر و حق ترانزیت آزاد میباشد و این جزء در حقیقت یک کل غیر قابل تجزیه و تفکیک را تشکیل داده و بدون آن پرنسیپ آزادی ابهار در مورد این کشور ها عملی شده نمی تواند .

حق ترانزیت دوم عبارت از حق ترانزیت عبوری است یعنی حق عبور از يك کشور برای رسیدن به يك کشور ثالث (نه به بحر) چون هم کشور ساحلی و هم کشور محاط با خشکه میتوانند با عبور از کشور های یکدیگر با يك کشور ثالث معامله نمایند ، لهذا تنها این حق ترانزیت عبوری میتواند در ساحله محدود خود مطالبه و در چو کات موافقات دو جانبه اعطاء گردد و بالتبجه متکی بر پرنسیپ (رویه متقابله) باشد .

استند لال دول محاط با خشکه در مورد حق دسترسی به بحرو ابهر به کشورشان چنین است که حقوق بین الدول موجوده آزادی رفت و آمد در ابهار را برای همه کشور های جهان مساویانه شناخته است . کشور های ساحلی ازین حق خود مستقیما بدون واسطه دیگران استفاده میکنند اما کشور های محاط با خشکه نظربه اینکه ساحل بحری ندارند ازین حق خود تنها وقتی استفاده کرده میتوانند که حق دسترسی آزاد و بلا مانع به بحر داشته باشند .

حق دسترسی به بحر هم فقط وقتی قابل استفاده عملی بوده می تواند که کشور های محاط با خشکه در کشوری که بین ایشان و بحر واقع شده حق ترانزیت آزاد را داشته باشند لهذا حق استفاده از بحر آزاد کشور های محاط با خشکه وابسته به حق دسترسی آزاد به بحر و حق ترانزیت آزاد میباشد و این جزء در حقیقت یک کل غیر قابل تجزیه و تفکیک را تشکیل داده و بدون آن پرنسیپ آزادی ابهار در مورد این کشور ها عملی شده نمی تواند .

استند لال دول محاط با خشکه در مورد حق دسترسی به بحرو ابهر به کشورشان چنین است که حقوق بین الدول موجوده آزادی رفت و آمد در ابهار را برای همه کشور های جهان مساویانه شناخته است . کشور های ساحلی ازین حق خود مستقیما بدون واسطه دیگران استفاده میکنند اما کشور های محاط با خشکه نظربه اینکه ساحل بحری ندارند ازین حق خود تنها وقتی استفاده کرده میتوانند که حق دسترسی آزاد و بلا مانع به بحر داشته باشند .

حق دسترسی به بحر هم فقط وقتی قابل استفاده عملی بوده می تواند که کشور های محاط با خشکه در کشوری که بین ایشان و بحر واقع شده حق ترانزیت آزاد را داشته باشند لهذا حق استفاده از بحر آزاد کشور های محاط با خشکه وابسته به حق دسترسی آزاد به بحر و حق ترانزیت آزاد میباشد و این جزء در حقیقت یک کل غیر قابل تجزیه و تفکیک را تشکیل داده و بدون آن پرنسیپ آزادی ابهار در مورد این کشور ها عملی شده نمی تواند .

برای این منظور دول محاط با خشکه بایست از حق ترانزیت آزاد بر خور دار بوده از تمام وسایل ترا نسپورتی برای تجارت

۳- حق تعبيه کيپل هاي بحري به مقاصد اقتصادي :

در کنفرانس سوم حقوق بحردول ساحلي حقوق محدودی را تنها در قسمت منابع زنده منطقه انحصاری اقتصادی برای کشور های محاط با خشکۀ همسایه و منطقه تحت شرایط خاص قبول دار میباشند . در حالیکه دول محاط با خشکۀ بشمول افغانستان حقوق مساوی و عادلانه را در قسمت استفاده از منابع زنده و معدنی منطقه انحصاری اقتصادی ادعا داشته منطقه مذکور را از جمله مناطقی آبخار آزاد تلقی مینمایند .

به عبارت دیگر کشور های محاط با خشکۀ حاضر نیستند منطقه انحصاری اقتصادی را بحدت یک منطقه شامل ساحه ملی دولت ساحلی قبول نمایند .

سوم - حقوق دول محاط با خشکۀ در ماشینری (اوتوریته بین المللی) :

استفاده واستخراج منابع ساحه میراث مشترک بشریت بحر که ماورای قلمرو ساحلی کشور ها قرار خواهد داشت ضرورت تشکیل و وجود آوردن یک اداره و ماشینری جدید بین المللی را به میان آورده است . این ضرورت در مسوده میثاق جدید حقوق بحر که هنوز هم بالای آن مذکرات صورت خواهد گرفت منعکس گردیده وتشکیلات اورگان ها و صلاحیت های آن در قسمت استخراج منابع ساحه متذکره بحر در مسوده مذکور پیشینی گردیده است .

دول محاط با خشکۀ باین عقیده میباشند که حق ترانزیت آزاد شان به بحر یک پرنسپ حقوق عمومی بین الدول بوده ناشی ویا تابع شرایط معاهدت دو جانبه نمیشد . به نظر کشور های محاط با خشکۀ تجارت ترانزیتی شان بایست از هر گونه مالیات و تعرفه های گمرکی در کشور ترانزیت معاف بوده ودر بنا در دول ترانزیت تسهیلات لازم برای اموال صادراتی و وارداتی آنها فراهم گردد .

دوم حقوق دول محاط با خشکۀ در منطقه انحصاری اقتصادی بحر :

مفکوره منطقه انحصاری اقتصادی از انکشافات و پدیده های جدید در ساحه حقوق بحر بوده تشبیت موقف وتعریف حقوقی منطقه مذکور در میثاق جدید حقوق بحر از جمله موضوعات حساس و پیچیده در مذاکرات جاری کنفرانس حقوق بحر محسوب میگردد . درین ساحه که ۲۰۰ میل بحری را به صورت حد اکثر احتوا مینماید دول ساحلی چنین ادعا درند که آنها بر تمام منابع زنده و معدنی آن حاکمیت داشته و این حقوق آنی را برای جامعه بین المللی در منطقه مذکور قابل میباشند .

- ۱ - حق رفت و آمد آزاد کشتی ها برای همه کشور ها بشمول دول محاط با خشکۀ .
- ۲ - حق عبور آزاد طیارات از فضای منطقه انحصاری اقتصادی برای همه کشور ها .

دول محاط با خشکه و حقوق ابحار

دول محاط با خشکه سعی مینمایند تا تحقیقات علمی بحری بحق استفاده مساویانه در اورگان های مختلفه اداره بین المللی حقوق ابحار از تکنالوژی بحر و غیره :
و عضویت شان بصورت عادلانه تشبیت و نیز مذاکرات کنفرانس ملل متحد راجع بسسه
در اتخاذ تصامیم عمده که در آینده در چوکات حقوق بحریه مرحله نهائی خویش رسیده است
اورگان مذکور برای استخراج منابع ابحار افغانستان و سایر دول محاطه با خشکه توقع
صورت خواهد گرفت زول مساویانه داشته دارند چنان یک میثاق جدیدی برای تنظیم
روابط دول در قسمت استفاده از منابع ابحار باشد.
در پہلوی موضوعات فوق یکعمده ساختا در ایران آید که در آن حقوق همه کشورها به
عمده دیگری نیز وجود دارد که دول محاط شمول دول محاط با خشکه بصورت عادلانه
باخشکه سعی مینمایند حقوق شان در میثاق تشبیت و بحیث قدم جدیدی در ساجه همکاری
آینده حقوق بحر در آن بر سمیت شناخته بین المللی و تشنید روابط بین کشورها به
شود از قبیل حق مساویانه کاوشها و نفع صلح و امنیت بین المللی محسوب گردد.

وزارت خارجه

کرونو لوژی روابط خار جسی افغانستان

* دوکتور عبدالرحمن خان مدیر عمومی اجرائیه موسسه انکشاف صنایع ملل متحد (یونیدو) وارد کابل شده و در میدان هوایی بین المللی کابل از طرف دیپلوم انجینیر عبدالصمد صلاح معین وزارت معادن و صنایع و نماینده وزارت امور خارجه و وزارت بارتوویک آمرادزه پروگرام انکشافی ملل متحد در افغانستان استقبال گردید .

۱۰ ثور ۵۶

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور تلگرام تبریکه بمناسبت سالگره تولدی اعلیحضرت هیروهیتو امپراتور جاپان عنوانی اعلیحضرت موصوف به توکیو مخابره گردیده است .

* دوکتور عبدالرحمن خان مدیر عمومی اجرائیه موسسه انکشاف صنایع ملل متحد (یونیدو) از کابل عازم تهران شد .

۶ ثور ۵۶

قرارداد منجمنت مرحله دوم انکشاف مالداری ولایات غور، بادغیس و فراه به ارزش یک ملیون و ششصد هزار دالر بین شرکت انکشاف مالداری هرات و کمپنی چیزهوم آسترالیایی در کابل عقد شد

قرارداد انجینیر عبدالحمید سراج رئیس انکشاف مالداری هرات و ښاغلی سنیوارد مازیلین نماینده کمپنی متذکره امضاء نمودند . بموجب این قرار داد یازده نفر متخصص در شق های و تزئینی، اگرانومی، پرورش حیوانات و بازاریابی در ولایات غور، بادغیس و فراه در امور انکشاف مالداری و حجرچاه های عمیق در آنولایات و کورانیف های مالداری

۱۱ ثور ۵۶

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام تبریکه بمناسبت سالگره تولدی اعلیحضرت ژولیاننا ملکه هالند عنسو انسی مشارالیهابه هاگه مخابره شده است .

همچنان ښاغلی رئیس جمهور طی تلگرامیکه به سنکهلم مخابره گردیده است سالگره

وزارت امور خارجه

- تولدی اعلیحضرت کارل گوستاف پا دشاہ سویدن راتہنیت گفته اند .
- ۱۲ ثور ۵۶
- اگریمان انجنیر محمد بشیر کہ بحیث سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در بن از حکومت جمهوری اتحادی آلمان مطالبہ کردینہ بود مواصلت کردہ است .
- ہمچنان اگریمان ہناغلی فیض محمد کہ بحیث سفیر کبیر جمهوری افغانستان در جاگارتا از حکومت اندونیزیا مطالبہ شدہ بود مواصلت نمودہ است .
- * ہناغلی عبدالصمد غوث مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه پس از اشتراک در سی وسومین جلسات سالانہ کمیسیون اقتصادی واجتماعی موسسہ ملل متحد برای آسیا وحوزہ بحرالکافل از تایلند بکابل مراجعت کرد .
- ہناغلی غوث درین جلسات کہ از سی ویکم حمل تادہم ثور در شہر بنکاک برگزار شد . ریاست ہیات افغانی رابعہدہ داشت .
- ۱۴ ثور ۵۶
- دوکتور خوزہ لوییز سانجیز سفیر کبیر غیر مقیم کیوبا در افغانستان اعتمادنامہ اش را مطابق مراسم معمول بہ ہناغلی محمد داؤد رئیس جمہور در قصر ریاست جمہوری تقدیم نمود .
- درین موقع ہناغلی وحید عبداللہ معاون وزارت امور خارجه و ہناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمہوری نیز حاضر بودند .
- * ہناغلی محمد داؤد رئیس جمہور ہناغلی کارلوس گائریژ ماسیس سفیر کبیر غیر مقیم مکسیکو در افغانستان رابرای ملاقات تودییی در قصر ریاست جمہوری پذیرفتند .
- دورہ ماموریت سفیر کبیر مکسیکو در افغانستان بہ پایان رسیدہ است .
- * یک ہیات اتحادشوری بریاست ہناغلی سفیر کبیر زایکین جہت اشتراک در ہنجمین جلسات کمیسیون مشترک امور سرحدی بین افغانستان واتحاد شوروی وارد کابل گردید .
- در میدان هوایی بین المللی کابل ہناغلی عبدالغنی کریمی مامور عالیرتبہ وزارت امور خارجه ورئیس ہیات افغانی در کمیسیون مشترک امور سرحدی بین دو کشور وبعضی از اعضای سفارت کبری اتحاد شوروی مقیم کابل از ہیات استقبال نمودند .
- ۲۴ ثور ۵۶
- دوکتور محمد حسن شوق سفیر کبیر منتخب دولت جمہوری افغانستان در توکیو برای اشغال ماموریتش عازم جاپان شد .
- در میدان هوایی بین المللی کابل ہناغلی محمد نعیم ، بعضی از اعضای کابینہ ، ہناغلی محمد اکبر رئیس دفتر جمہوری ، عدہ ازارا کین وزارت امور خارجه ، سفیر کبیر جاپان مقیم کابل وسفیر کبیر جمہوریت کوریا با دوکتور شوق وداع کردند .
- * دوکتور عبدالواحد کریم سفیر کبیر منتخب دولت جمہوری افغانستان در واشنگتن از قاہرہ وارد کابل شد .

* ښاغلی عبدالله ملکيار سفير کبيرمنتخب دولت جمهوري افغانستان در تهران وارد کابل شد .

* ښاغلی وحيدعبدالله معاون وزارت امور خارجه و رئيس هيات افغاني در کنفرانس وزراي خارجه کشور های اسلامی برای اشتراك در جلسات کنفرانس مذکور عازم ليبيا شد .

کنفرانس وزراي خارجه کشور های اسلامی به تاريخ بيست و پنجم ثور ۵۶ در طرابلس مرکز ليبيا دایر گردیده بود .

بعضی ازاراکين وزارت امور خارجه و سفير کبير ليبيا مقيم کابل در ميدان هوایی بين المللی کابل برای وداع با معاون وزارت امور خارجه حاضر بودند .

۲۷ ثور ۵۶
کنفرانس هشتم وزراي خارجه کشور های اسلامی با بيايه ښاغلی معمر القذافي رئيس جمهور ليبيا در حضور وزراي خارجه کشور های اسلامی افتتاح گردیده .

بعداز بيايه رئيس دولت ليبيا ښاغلی وحيدعبدالله معاون وزارت امور خارجه افغانستان بوکالت تمام وزراي خارجه کشور های اسلامی از کلمات رئيس دولت ليبيا تشکر نموده و اين کنفرانس را در راه اعتلای اسلام و همکاري بين کشور های مسلمان گام بزرگی خواند .

مديریت اطلاعات وزارت امور خارجه گفت: که افغانستان در شصت و دومين جلسه شوراى اقتصادى و اجتماعى ملل متحد که در نيويارک انعقاد يافت بعضويت شوراى اجرائيه يونيسف انتخاب شده است .

وی گفت: دین مقدس اسلام یگانه مشعلیست که بشریت را به عدل و مساوات برادری و صلح دعوت مینماید افغانستان از آغاز انتشار اسلام در تائید دین مبین و فرهنگ مشترك آن سهم بارز داشته است.

وی گفت: جمهوری افغانستان به رهبری ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور در راه حفظ میراث بزرگ اسلام مجاهدت دوامدار نموده و مینماید.

ښاغلی وحید عبدالله در بیانیه خودداز مهمان نوازی و پذیرایی گرم جمهوریت اشتراکیه لیبیا از طرف خود همه وزرای خارجه کشورهاییکه در کنفرانس اشتراک ورزیده اند اظهار خورسندی نموده و موفقیت کنفرانس را در راه سعادت بشریت و تامین آمال ملل مسلمان تمنی کرد.

* ښاغلی وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه و رئیس هیات افغانی د ر کنفرانس وزرای خارجه کشور های اسلامی منعقد شده طرابلس بانیاغلی عبیدی وکیل صدراعظم لیبیا در فضای بسیار دوستانه ملاقات نمود. طی این ملاقات موضوعات طرف علاقه دو کشور مطرح گردید.

درین موقع شازد فایر سفارت کبرای افغانی در طرابلس نیز حاضر بود.

* دوکتور محمد رحیم شیرزوی سفیر کبیر منتخب دولت جمهوری افغانستان در پراگ برای اشغال ماموریتش عازم چکوسلواکیا گردید.

بعضی ازاراکین وزارت امور خارجه و سفیر کبیر چکوسلواکیا مقیم کابل در میدان هوایی بین المللی کابل بادوکتور شیرزوی وداع کردند.

* پوهانده دوکتور محمد یاسین عظیم سفیر کبیر دولت جمهوری افغانستان در پیکنگ برای اشغال ماموریتش عازم جمهوریت مردم چین گردید.

در میدان هوایی بین المللی کابل بعضی ازاراکین وزارت امور خارجه و سفیر کبیر جمهوری مردم چین مقیم کابل با پوهانده عظیم وداع کردند.

* ښاغلی پاچاکل وفادار سفیر کبیر افغانستان در بلغاریا و بود کابل شد.

* یک هیات بازار مشترک اروپا وارد کابل شد و از طرف نماینده وزارت تجارت استقبال گردید.

اول جوژا ۵۶

از طرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام تبریکه بمناسبت روز جمهوریت سریلانکا عنوانی ښاغلی ویلیام گوپالا و رئیس جمهور آنکشور به کولمبو مخابره گردیده است.

اول جوژا ۵۶

اداره پروگرام انکشافی موسسه ملل متحد مبلغ یک میلیون و سه صد بیست دالر از صندوق سرمایوی برای تمویل یکمده از پروژه های انکشاف دهات به افغانستان کمک بلاعوض مینماید.

بعمل آمده است ابراز نماید.
بناغلی رئیس!
به تعقیب نمایندگان محترمی که قبل ازین سخن گفته‌اند تبریكات صمیمانه هیات‌خویشرا بمناسبت انتخاب شما بحیث رئیس کنفرانس ابراز نمایم .

مساعی خستگی ناپذیر و علاقمندی قلبی شما بامور این موسسه مهم همراه با اهلیت و کفایت شما بحیث يك شخصیت برجسته دولتی بما اطمینان میدهد که تحت رهبری شما این کنفرانس وظایف خویشرا با موفقیت کامل بانجام خواهد رسانید .

بناغلی رئیس !

لازم میدانم که درین موقع تشکرات خویشرا به سکرتر جنرال محترم ما و اعضای دارالانشاء به نسبت مساعی و دلپستگی ایشان به داعیه تساندد اسلامی اظهار نمایم .

بناغلی رئیس !

این کنفرانس از آن جهت اهمیت خاصی کسب کرده که در موقعی دایر میگردد که انکشافات سیاسی و اقتصادی قابل ملاحظه‌ای در جامعه بین المللی در حال وقوع است بنابراین بیش از هر وقت دیگر لازم است تاجحت تامین بدست آوردن شرایط بهتری برای مردم خود مساعی خویشی را از دیسداد بخشیده و موقف خودرا استحکام بخشیم و احوالی را ایجاد نمائیم که در آن همه ملل بتواند در صلح و هم آهنگی زیست نمایند درین راه اساسات عدالت و برادردوستی دین

موافقتنامه مربوط باین مساعدت رابناغلی علی احمد خرم وزیر پلان و بناغلی بار تو یسک آمراداره پروگرام انکشافی ملل متحده در افغانستان امضا و اسناد آنرا مبادله نمودند.
* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس‌جمهور تیلگرام تبریکیه بمناسبت سالگوه روز بنیادی جمهوریت اتحادی آلمان عنوانی بناغلی والترشیل رئیس جمهور آنکشور به بن‌مخابره گردیده است .

۲ جوزا ۵۶

بیانیه بناغلی وحید عبدالله معلون وزارت امور خارجه دولت جمهوری افغانستان و رئیس هیات افغانی در هشتمین کنفرانس وزرای خارجه کشورهای اسلامی دوطرایس :

بناغلی رئیس - جلالتمابان !

نمایندگان محترم !

میخواهم اولتر از همه یکبار دیگر تهنیتات خویشرا به بناغلی معمر القذافی رهبر محترم جماهیریه اشتراکیه عربی مردم لیبیا بمناسبت بیانیه افتتاحیه باشکوه شان تقدیم نمایم کلمات مدبرانه ایشان نه تنها منبع الهامی برای همه ما میباشد بلکه هادی متین برای پروگرامها و اقدامات آینده مانیز بشمار می‌آید. باظهار قدردانی خویش ب مردم و حکومت لیبیا بمناسبت دعوت انعقاد هشتمین کنفرانس وزرای خارجه کشور های اسلامی در شهر زیبا و قشنگک طرایس هیات من می خواهم ضمنا امتنان قلبی خویش را از مهملان نوازی شایانی که از هنگام ورود ما باین شهر از ما

وزارت امور خارجه

پلان انكشافی هفت ساله خویش صمیمانه تقدیر خواهد کرد .

بناغلی رئیس !

باوجود اظهار اندیشه مکرر کشور های اسلامی وهمه ملل صلحدوست درراه تخفیف کشیدگی هاورفع منازعاتیکه صلح و امنیت رابخاطر انداخته است پیشرفت مهمی رخ نداده است .

هنگامیکه ازچنین مسایل صحبت می کنیم وضع رقتبار مردم فلسطین منازعه شرقمیانه، تبعیض نژادی ، استعمار و تسلط بیگانه بیش ازهمه به ذهن و خاطرمامی آید اگر چه موقف افغانستان براین معضلات برای همه کاملاً معلوم است معصداً وظیفه خویش میدانیم تاوقف خویشرادرهمه اجتماعات بین المللی تأیید نمائیم بافهم اینکه صدای دسته جمعی مادر اعلام حقایقی که برای همه معلوم و غیرقابل گریز است برآنانیکه امروز به افکار عامه جهانی گوش نمیدهند فشار معنوی وارد نماید .

بناغلی رئیس !

بحران شرقمیانه تازمانی حل شده نمیتواند که اسرائیل به سیاست تجاوز کارانه خویش ادامه داده واز شناخت حقوق اساسی مردم فلسطین که توسط حقوق بین الدول واعلامیه جهانی حقوق بشر تضمین شده است انکار نماید .

حل عادلانه ودایمی معضلات شرقمیانه فقط وقتی تامین شده میتواند که اسرائیل

مقدس اسلام هادی ورهنمای ما خواهد بسرد اینها اساساتی هستند که مادر افغانستان برای ایجاد شرایط پیشرفت اجتماعی و اقتصادی مردم خویش وپی ریزی روابط خویش بادیگران ازآن پیروی می نمائیم .

طی سالیکه از ملاقات مادر استانبول گذشت در تاریخ افغانستان واقعات برجسته ای رخ داده است . قانون اساسی جمهوریت جوان مانافذ گردیده ومطابق به اساسات دیموکراتیک آن همه افغان هامساویانه موقع یافته اند تا بصورت سازنده ای درحیات اجتماعی، سیاسی واقتصادی ملت خود سهم گرفته ودر راه انکشاف وسعادت آن همه یکجا کوشش به خسرچ دهند .

سیاست عنعنوی عدم انسلاک جمهوریت افغانستان متکی براساسات دوستی مقابلسه نظام و احترام به آزادی واستقلال همه مردمان وملل وقضاوت آزاد برمسایل بین المللی بادر نظر گرفتن ماهیت حقیقی هر کدام آنها یکباردیگر توسط لویه جرگه بحیث خطوط اساسی سیاست خارجی افغانستان تأیید گردید .

این سال همچنان شاهد تصویب اولین پلان انكشافی هفت ساله افغانستان میباشد مقاصد واهداف این پلان عبارت است از استعمال منابع بشری ومادی ملت به نحویکه رشد وپیشرفت اجتماعی واقتصادی مسردم افغانستان راتمین نماید افغانستان ازمساعدت تخنیکي ومالی برادران مسلمان مادر تطبیق

تأمین و حفاظت صلح و امنیت بین المللی است. افغانستان همیشه از مبارزه همه مردمان درهرجامعه علیه استعمار و تسلط بیگانه و تحقق حقوق تعیین سرنوشت ایشان پشتیبانی کرده است. ماهیچوقت از پشتیبانی داعیه‌های حقه نهضت های آزادی خواهی ملی درافریقا و مبارزه ایشان علیه تبعیض تصنیف نژادی درآنگاره دست نگرفته ایم و تازمانی آرام نخواهیم نشست که قاره افریقا آخرین بقایا و آثار استعمار راجو نکند .

بناغلی رئیس !

علاق مستحکم معنوی آئین مقدس ما رابه هم وابسته ساخته است و وطن مدت نسبتاً کوتاهی که ازتاسیس موسسه ما میگذرد به نیکی مشاهده کرده‌ایم که اگر این علاق ازطریق همکاری سازنده و مؤثر شکل عملی بگیرد حاوی منافع بزرگی برای انکشاف و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی مردم ما خواهد بود .

ما عقیده داریم که دین مقدس ما به ماهدایت داده و بر همه ما واجب ساخته است تا اساسات عمیق آنرا بحیث منبع الهام اعمار جنبه های اجتماعی، حقوقی، فرهنگی و سایر جنبه های حیات خویش قرار دهیم .

متکی براین اساسات و مطابق به ارشادات پیغمبر بزرگ مامحمد(ص) که همیشه ظلم و استبداد را تقبیح کرده و عدالت آزادی و واقعیینی مساوات و برادری را بحیث ارکان عمده سعادت و رفاهیت بشری اعلام داشته

ازهمه خاکهای اشغالی عربی خارج شده و این خاکهارابشمول بیت المقدس به حاکمیت عربی بازگرداند و حقوق حقه مردم فلسطین را شناخته و بایشان اعاده نماید .

این کنفرانس باموقع میدهد تا اتحاد نظر و موقف خویشرا متکی بر اساسات فوق بحیث شرایط عمده حل و فصل عادلانه و مسالمت آمیز باطلاع جامعه بین المللی برسانیم .

تعویق و تاخیر درتطبيق فیصله نامه های ملل متحد و سایر مجالس بین المللی منجر به تزیید کشیدگی درمنطقه شده و خطر جدی را برای صلح و امنیت بین المللی بارمی آورد . موضوع دیگری که توجه ما را بخود جلب کرده است مساله قبرس میباشد با ارتباط باین موضوع میخواهم اظهار نمایم که افغانستان پشتیبانی خویش را ازآمال قانونی برادران ما جامعه ترکی زبان مسلمان قبرس یکباردیگر تأیید مینماید و امید وار است که مذاکرات محلی بین دو جامعه تا زمانی دوام نمایند که برادران مسلمان حقوق قانونی خویش را کاملاً بدست آورده و براساس صلح و مساوات دروطن خویش زیست نمایند .

بناغلی رئیس !

هنگامیکه از استعمار صحبت می کنیم در حقیقت ازحوادثی سخن میگوئیم که حالاتی را بوجود آورده که تنفر وجدان بشسری را برانگیخته و مناقص آن پرنسیپ ها و نورم های حقوق بین الدول میباشد که هدف آنها

است افغانستان همیشه یکی از جدی ترین و صمیمی ترین طرفداران اتحاد و همبستگی جهان اسلام بوده و خواهد بود بنابراین هیات افغانستان بهمکاری بین کشور های اسلامی اهمیت بزرگی قایل است زیرا اکثریت این کشور ها بامشکلات اقتصادی مشابهی مواجه بوده و در راه بلند بردن سویه زندگی مردمان خویش و استحکام فعالیت های اقتصادی خود مساعی بخرچ میدهند .

ناعقیده داریم که جهان اسلام به شکسل موجود نباشد که نیمی از کشور های آن غنی و نیمی دیگر فقیر باشد بلکه سیاست های اقتصادی که از طرف کنفرانس اسلامی طرح میشود باید بشکلی باشد که بجهه کشور های اسلامی موقع بدهد تا در انکشاف مساویانه سهم بگیرند .

هنگام طرح این پالیسی ها باید به حال آندسته از کشور ها که در اثر موقعیت نامساعد جغرافیایی مواجه بامعضلات و مشکلات جدی اقتصادی بوده در جمله کشور های کمترین انکشاف یافته و بیش از همه ضرر دیسه بشمار می آیند توجه عظیمی عمل آید .

پیشرفت اقتصادی این کشور ها مخصوصا در نتیجه عدم وجود تسهیلات ترازیتی متجانس مصارف بلند حمل و نقل و خدمات مربوطه آن وهمچنان ازدیاد سریع قیم مصنوعات نسبت بدیگر کشور ها کندتر شده است بسرای رفع مشکلات خاص کشور های محاط با خشکسه و کمترین انکشاف یافته که افغانستان

بدسته ای ایشان تعلق دارد از طرف ملل متحد تدابیر مختلفی اتخاذ گردیده که تا سپس صندوق کشور های محاط با خشکسه از آن جمله است اساسنامه این صندوق بمنظور فعال ساختن آن قبل از ختم سال ۱۹۷۷ قبلا تصویب شده است ما بایم و اندیشه زیاده مشاهده کرده ایم که در اثر عدم علاقه کشورهای صنعتی و سایر کشور های مستعد به حصول عضویت بود این صندوق و پرداخت سهم معتنا بهی به آن صندوق کشور های محاط به خشکسه به فعالیت خویش آغاز کرده نمیتواند .

بناعلی رئیس !

کنفرانس هفتم وزرای خارجه کشور های اسلامی در استانبول فیصله نامه ای را تصویب کرد که در آن مطالعه مشکلات خاصیکه کشورهای محاط به خشکسه اسلامی به آن مواجه میباشند تجویز شده بود در اثر این فیصله نامه سگرتر جنرال محترم ما اخیرا هیاتی را به کشور های محاط با خشکسه عضو اعزام کرد تا مشکلات ایشان را مطالعه کرده و راپور خویش را به گروه متخصصین اقتصادی تقدیم کند .

هیات من توجه کنفرانس را به توصیه های مندرجه در راپور کمیته متخصصین جلب کرده و از کنفرانس تقاضا مینماید تا برای تأمین تطبیق این پیشنهادات و توصیه ها هر گونه مساعی لازم بخرچ دهند .

در سویه بین المللی آگاهی بیشتر بر همبستگی اقتصادی جهانی و شناخت غیر عادلانه

درمیدان هوایی بین المللی کابل عسده ازاراکین وزارت امورخارجه و سفیر کبیرلیبیا متیم کابل ازمعاون وزارت امور خارجہ استقبال نمودند .

۴ جوزا ۵۶

ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور نلگرم تیریکه بمناسبت روز ملی اردن ختوانی اغلیحضرت ملک حسین پادشاه آنکشور بهعمان مخابره گردیده است .

همچنان ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور طی تیلگرامیکه به بوینس آیرس مخابره گردیده است روزملی ارجنتاین رایه ښاغلی خوزکه رافایل رئیس جمهور آنکشور تبریک گفته اند .

* نظربدعت حکومت جمهوریت سوسیالیستی رومانی ښاغلی محمد نعیم نماینده خاص ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور عنقریب از رومانی بازدید رسمی ودوستانه بعمل خواهند آورد .

* ازطرف ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور تیلگرام تیریکه بمناسبت سا لگره تولدی مارشال جوزف بروزیتو رئیس جمهور یوکوسلاویا عنوانی ښاغلی موصوف به بلگراد مخابره گردیده است .

۵ جوزا ۵۶

بمناسبت پنجاه و نهمین سالگه استرداد استقلال کشور پیام های تیریکه از طرف رؤسای دول و صدراعظمان کشور های متحابه عنوانی ښاغلی محمد داؤد رئیس جمهور بکابل

بودن نظام جهانی اقتصادی موجوده اینکله باید نظام مذکور بطوری دوباره ساخته شود تاکشور های در حال رشد را موفق سازد سهم خویشرا از توسعه اقتصاد جهانی بدست آورند ایجاد شده است اناکامی انکناد چارم ضربه جدی دیگری بودکه برکشور های درحال انکشاف وارد آمد وضع فعلی جزدوام تفاوت کلی موجود بین کشور های پیشرفته وکشور های درحال انکشاف نتیجه ای دیگری نخواهد داد این حالت تهدید دایمی به صلح جهانی محسوب میشود ما باید مساعی خویشرا برای تولید فشار برملل پیشرفته جهت شناخت مکلفیت های اخلاقی ایشان برای اصلاح تفاوت کلی وعدم توازن اقتصادی موجوده دوام دهیم .

ښاغلی رئیس !

این جلسه مافق های جدید تساند بین ملل مسلمان ونحقق آمال ایشانرا برای آزادی پیشرفت ورفاهیت نوید میدهد ما باید مسئولیت های خویش را درراه حصول هدف مشترک مابعضی یافتن راه های حل عملی براه مشکلاتیکه که باآن مواجه می باشیم ایجاد شرایط صلح و ترقی نه تنها برای پیروان آئین مشترک خود بلکه همه بشریت فراموش نکتم .

* ښاغلی وحیدعبدالله معاون وزارت امور خارجہ ورئیس هیات افغانی بعد اشتراک در جلسات کنفرانس وزرای خارجہ کشور های اسلامی منعقدہ لیبیا بکابل مراجعت کرد .

وزارت امور خارجه

مواصلت کرده است .
همچنان بزرگان و مشران اقوام مختلف
پنبتون و بلوچ طی پیام هایی پنجاه و نهمین
سالروز استرداد آزادی وطن را به مؤسس
جمهوریت بناغلی محمد داؤد ، اعضای حکومت
و کافه ملت افغان تهنیت گفته ترقی و تعالی
افغانستان عزیز و رفاه مزید حکومت و مردم
را از خداوند خواستند .

۷ جوزا ۵۶

بناغلی محمد نعیم نماینده خاص بناغلی
محمد داؤد رئیس جمهور و همراهان شان
وارد بخارست شده و در میدان هوایی آن شهر
از طرف بناغلی استیغاف و ایتس معاون رئیس
جمهور، بناغلی ماکوفسکی معاون وزارت امور
خارجه و بعضی دیگر از اراکین وزارت خارجه
رومانیا و دوکتور علی احمد سفیر کبیر غیرمقیم
افغانستان در بخارست استقبال گردیدند .

بناغلی محمد نعیم و همراهان شان
ساعت پنج عصر ۷ جوزا بوقت محلی عازم
شهر براسوف گردید و قرار بود پس از بازدید
از نقاط مختلف آن شهر به بخارست عسودت
نمایند .

بناغلی محمد نعیم نماینده خاص بناغلی

محمد داؤد رئیس جمهور بنا بدعوت حکومت
جمهوریت سوسیالیستی رومانیا برای يك
بازدید رسمی و دوستانه به آنکشور رفته اند .

* از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور
تیلیگرام تبریکیه بمناسبت سالگره اعلام
استقلال تونس عنوانی بناغلی حبیب بورقبیه

رئیس جمهور آنکشور به تونس مخابره
گردیده است .

* بناغلی محمد نعیم نماینده خاص بناغلی
محمد داؤد رئیس جمهور ساعت پنج و چهل و
پنج دقیقه عصر با بناغلی چایسکسو
رئیس جمهور رومانیا ملاقات نموده و پیغام
بناغلی رئیس جمهور را به بناغلی موصوف
تقدیم کردند .

درین موقع دوکتور علی احمد سفیر کبیر
غیرمقیم جمهوریت افغانستان در بخارست نیز
حاضر بود . همچنان بناغلی محمد نعیم
بناغلی ستیغاف و ایتس معاون رئیس جمهور
رومانیا ملاقات تعارفی نمودند .

بناغلی محمد نعیم از موزیم تاریخی
بخارست بازدید بعمل آوردند .

نماینده خاص بناغلی رئیس جمهور
در دعوت نهاری شرکت کردند که از طرف
معاون رئیس جمهور رومانیا بافتخار شان
ترتیب شده بود .

بناغلی محمد نعیم بناغلی وزیر امور
خارجه رومانیا ملاقات نموده و طی آن درباره
مسائل مورد علاقه دوکشور و نیز موضوعات
جهانی تبادل نظر بعمل آوردند .

۱۲ جوزا ۵۶

از طرف بناغلی محمد داؤد رئیس جمهور
تیلیگرام تبریکیه به مناسبت روز ملی ایتالیا
عنوانی بناغلی حیوانی لیونی رئیس جمهور
آنکشور به روم مخابره گردیده است .

* بناغلی محمد نعیم نماینده خاص بناغلی

د افغانستان کالني

محمد داؤد رئيس جمهور بښاغلي ايون پاتن معاون صدراعظم ووزير تجارت خسارچسې جمهوريت سوسياليستي رومانيا ملاقات نموده وطي آن راجع به امکان سېم گيري حکومت رومانيا در بعضي از پروژه هاي اولين پلان هفت ساله انکشافی دولت جمهوری افغانستان مذاکره وتبادل افکار بعمل آوردند .

دريز موقع دوکتور علي احمد سفیر کبير غيرمقيم افغانستان در بخارست ومعاون وزارت تجارت خارچي رومانيا حاضر بودند .

* دوکتور محمد ياسين عظيم سفیر کبير دولت جمهوری افغانستان در يککنگ اعتمادنامه اش رامطابق مراسم معمول به بښاغلي اولان فو معاون رئيس کانگرس ملي مردم جمهوريت مردم چين تقديم نمود .

* بښاغلي محمد نعيم نماينده خاص بښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور پس از انجام يک مسافرت رسمي ودوستانه از رومانيا از بخارست عزيمت کرده اند .

در ميدان هوایی آن شهر بښاغلي استيفان وايتس معاون رئيس جمهور بښاغلي ماکوفسکی معاون وزارت امور خارجه، رئيس تشریفات وبعضی ديگر از ارکين وزارت خارجه رومانيا، دوکتور علی احمد سفیر کبير غير مقيم افغانستان در بخارست بابښاغلي محمد نعيم وداع کردند .

نماينده خاص بښاغلي رئيس جمهور هنگام اقامت در جمهوريت سوسياليستي رومانيا با بښاغلي نيکولای چايسسکو و رئيس جمهور انکشور ملاقات نموده ونيز مذاکراتی با مقامات

مربوطه رومانيا راجع به مسايل مورد علاقه دوکشور انجام داده اند .

۱۷ جوزا ۵۶

از طرف بښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور تيلگرام تبريکيه بمناسبت سالگره تولدی علياحضرت اليزابت دوم ملکه انگلستان عنوانی علياحضرت موصوف به لندن مخابره گرديده است .

* اسناد مصدقه معاهده آب هلمند بين نمايندگان صلاحيتدار افغانستان و ايران در وزارت امور خارجه ايران در تهران مبادله گرديد .

اين معاهده به تاريخ ۲۲ حوت ۱۳۵۱ در کابل توسط نمايندگان ذیصلاح دوکشور امضا و بتاريخ نهم جوزای ۱۳۵۲ به تصويب شوری وبه تاريخ ۱۲-۳-۱۳۵۲ به توشیح پادشاه وقت افغانستان رسیده بود .

معاهده مذکور در همان سال از طرف پارلمان ايران نيز تصويب و پس از توشیح شاهنشاه ايران ومتعاقبا درج مسجلات ملل متحد گرديد .

فورماليته تبادل اسناد مصدقه معاهده آب هلمند توسط بښاغلي زلمي محمود غازی سفیر کبير افغانستان وبښاغلي عباس علی خلعتبري وزير امور خارجه ايران بعمل آمد .

* اگر يمان دوکتور علي احمد سفیر کبير دولت جمهوری افغانستان در مسکو که در عين زمان بحیث سفیر کبير غير مقيم جمهوريت افغانستان در اولانباتور وسفیر کبير غير مقيم افغانی در هلسنکی از حکومت منگوليا وفيليد

- مطالبه شده بود، مواصلت کرده است .
- همچنان اگريمان بناغلی عبدالرحمن پژواک سفیرکبير دولت جمهوری افغانستان درلندن که درعين زمان به حيث سفیرکبير غيرمقيم افغانی درهاگ ازحکومت هالند مطالبه گردیده بود، مواصلت کرده است .
- * دوکتور عبدالواحد کریم سفیرکبيرمنتخب دولت جمهوری افغانستان در واشنگتن برای اشغال ماموریتش عازم ایالات متحده امریکا گردید .
- بعضی از اراکین وزارت امور خارجه و سفیرکبير امریکا مقیم کابل درمیدان هوایی بین المللی بادوکتور کریم وداع کردند .
- * انجنیرمحمدبشیرسفیرکبيردولت جمهوری افغانستان دربن عازم ماموریتش شد .
- درمیدان هوایی بین المللی کابل بعضی ازاراکین وزارت امورخارجه وسفیر کبیسر جمهوری اتحادی آلمان درکابل برای وداع حضور داشتند .
- * دوکتورمحمد رحیم شیرزوی سفیر کبير دولت جمهوری افغانستان درپراگ مطابق مراسم معمول اعتمادنامه اش رابه دوکتور گوستاف هوساک رئیس جمهور چکوسلواکیا تقدیم نمود .
- * يك هیات کمیته تسانده آسیا وافریقا بریاست بناغلی اخراموویچ وارد کابل گردید .
- درمیدان هوایی بین المللی دوکتورمحمدرفیق شمعیز مدیرشعبه سوم سیاسی وزارت امور خارجه وبناغلی پوزانوف سفیرکبير اتحاد
- شوروی مقیم کابل ازهیات استقبال نمودند .
- * جمعیت افغانی سره میاشت طی تیلگرامی مراتب همدردی وتسلیت خودرا نسبت حادثه سیلاب اخیردر بنگله دیش وتلفات جا نی و خسارات مالی ناشی ازآن عنوانی صلیب احمر آنکشوربه داکه مخابره نموده است .
- * بناغلی محمدداؤد رئیس جمهور بناغلی ناصر عبدالقادر الحدیثی سفیرکبير جمهوری عراق رابرای ملاقات تودیی درقصر ریاست جمهوری پذیرفتند .
- همچنان بناغلی رئیس جمهور بناغلی کانیه تاوسفیرکبير جمهوری مردم چین رادر قصر ریاست جمهوری پذیرفته وبسا وی وداع نمودند .
- * دوره ماموریت سفرای کبار جمهوری عراق وجمهوریت مردم چین در افغانستان به پایان رسیده است .
- * ازطرف بناغلی محمدداؤد رئیس جمهور تیلگرام تبریکه بمناسبت روزملی فلیپین عنوانی بناغلی فردینانده مارکوس رئیس جمهور آنکشور به مانیلا مخابره شده است .
- * ازطرف بناغلی محمدداؤد رئیس جمهور اگريمان بناغلی سیدی بونا اولد سیدی بحيث سفیرکبير غيرمقیم موریتانیسا در افغانستان ازجانب حکومت آنکشور مطالبه شده بود صادر گردیده است .
- * دوکتور محمد حسن شرق سفیرکبيردولت جمهوری افغانستان درتوکيو اعتمادنامه اش رابه اعلیحضرت هیروهیتو امپراطور جا پان مطابق مراسم معمول تقدیم نمود .

۲۳ جوزا ۵۶

با در نظر داشت ذخاير مواد معدني آن منطقه مطالعاتي انجام خواهند داد و بالتريتيب راپور هاي مربوط را بيه مدت هشت ماه به مقامات مربوط افغاني ارائه مينمايد .

۲۸ جوزا ۵۶

ښاغلي محمد داؤد رئيس جمهور، انتخاب ښاغلي ليونيد برژ نيف را بيه حيث صدر هيات رئيسه شوراي عالي اتحاد جماهير شوروي و سوسيا ليستي صميمانه تبريك گفته اند .

ښاغلي رئيس جمهور طي اين پيام آرزو هاي نيك شانرا براي تقويه بيشتر روا بط دوستانه و همكاري هاي همه جانبه بين دو کشور دوست و همسايه و همچنان براي صحت و سعادت ښاغلي ليونيد برژ نيف ابراز نموده است .

* جنرال جعفر محمد النميري رئيس جمهور جمهوريت ديمو كراتيك سودان هنگا ميكه طياره حامل شان فضاي افغانستان را عبور ميكرد پيام دوستانه اي عنواني ښا غلسي محمد داود رئيس جمهور مخابره نموده و طي آن تمنيات نيك خويش را براي صحت و موفقيت ايشان و رفاه مزيد مردم افغانستان ابراز نموده اند .

متقا بلتا ښاغلي رئيس جمهور طي تلگرامي از پيام دوستانه رئيس جمهور سودان اظهار تشكر نموده براي سعادت رئيس جمهور و مردم کشور سودان ابراز آرزو مندي نموده اند .

اسناد مربوط به شش ميليون پونديسترنلنگ كمك بلا عوض حكومت انگلستان براي تمويل يكمده پروژه هاي انكشافی شامل پلان هفت ساله کشور در كابل امضاء و معادله گرديد . اسناد متذکره را از جانب افغاني ښاغلي علي احمد خرم وزير پلان و از طرف انگلستان ښاغلي راي كروك سفير كبير آنکشور مقيم كابل ساعت ده قبل از ظهر در وزارت پلان امضاء و مبادله کردند .

يك منبع آنوزارت گفت - از وجه متذکره در احداث دستگاه هاي جديد تيل كشي در ولايات هيلمند و هرات بشمول پرو گرام هاي تربوي و همچنان مطالعه اقتصادي و تخنيكي احداث گدامهاي غله و تاسيس سيستم ماركتينگ بمقصد استقرار قيم غله در ولايات کشور استفاده خواهد شد .

يك هيات ترانزيتي جمهوريت مردم بلغاريا برياست ښاغلي بهتوي ميشرف رئيس ترانسپورت بين المللي وزارت ترانسپورت آنکشور براي مذاکره و عقد موافقت نامه ترانزيتي بين دولت جمهوري افغانستان و جمهوريت مردم بلغاريا وارد كابل شده .

قرار داد مطالعه تخنيكي و اقتصادي فابريکه ذوب مس و تهيه راپور آن بين مقامات مربوط افغانستان و اتحاد شوروي در كابل عقد شد .

بموجب اين قرار داد متخصصين افغاني و اتحاد شوروي راجع به ارزش مواد معدني منطقه مركزي معدن مس عينك و همچنان امور تخنيكي اقتصادي ساختمان فابريکه ذوب مس

۲۹ جوزا ۱۳۵۶ :

این مذاکرات تا حوالی ساعت هفت شام دوام کرد .
قراریک خبردیگر ښاغلی ذوالفقارعلی بوتو صدرا عظم پاکستان طعام شب را به حضور ښا غلی محمد داود رئیس جمهور در قصر گلخانه ارگ جمهوری صرف نمود .

سیمینار صادرات ومار کتینگک بین المللی از طرف وزارت تجارت بهمکاری مو سسه جهانی تجارت واداره پرو گرام های انکشافی ملل متحد در کابل دایر شد .

درین موقع دوکتور عبدالمجید وزیر دولت ښاغلی وحید عبدلله معاون وزارت امورخارجه ښاغلی عبد الصمد غوث معین سیاسی آن وزارت ، ښاغلی عزیز احمد وزیر امور خارجه پاکستان ، ښاغلی آغا شاهی سکرتری در وزارت خارجه آنکشور و ښا غلی ارشد سفیر کبیر پاکستان مقیم کابل نیز حضور داشتند .

ښا غلی حمید الله طرزی معین وزارت تجارت هنگام افتتاح این سیمینار در مورد اهمیت انکشاف صادرات وبارزایی امتعه صادراتی در مارکیت های خارجی اواهمیت آموزش تکنیک های جدید مار کتینگک در انکشاف اقتصادی کشور مطالبی بیان نموده اظهار توقع نمود تا نتایج سیمینار بسرای شاملان آن موثر واقع شده وباعث تزئیس صادرات اقلام افغانی گردد .

اول سرطان ۱۳۵۶ :

طوریکه قبلا خبر داده شده بود ښا غلی ذوالفقار علی بوتو صدرا عظم پاکستان که در راه عودت به کشورش خواهش توقف مختصری را به افغانستان نموده بود ساعت دوی بعد از ظهر وارد کابل شد .

۳۱ جوزا ۱۳۵۶ :

هیات دوازده نفری مغاره شنا سیان و غوا صان چکو سلواکی یک ماموریت علمی را در بند امیر بامیان انجام دادند .
هدف این ماموریت هیات را که سه روز بطول انجامید تحقیقات علمی مغاره ها و مطالعات همه جانبه جهیل های بند امیرتشکیل میداد .

در میدان هوایی بین المللی کابل دوکتور عبدالمجیدوزیر دولت ، ښاغلی وحیدعبدالله معاون وزارت امور خارجه ، ښاغلی عبدالصمد غوث معین سیاسی ، ښاغلی محمد اکبر رئیس دفترجمهوری ، ښاغلی میر شمس الدین رئیس تشریفات وزارت امور خارجه ، ښاغلی عبد الحکیم والی کابل ، ښا غلی علی ارشد سفیر کبیر و بعضی از اعضای سفارت کبیرای پاکستان مقیم کابل از ښا غلی بوتو و

اول سرطان ۱۳۵۶ :

ښاغلی محمد داود رئیس جمهور ساعت پنج بعد از ظهر ، ښاغلی ذوالفقار علی بوتو صدرا عظم پاکستان را در قصر گلخانه ارگ جمهوری پذیرفته وبا ایشان روی موضوعات زیعلاقه در فضای دوستانه یی ملاقات و مذاکراتی بعمل آوردند .

همرا هاننښ استقال نمودند .

۲ سرطان ۱۳۵۶ :

ښاغلی ذوالفقار علي بوتو صدراعظم پاکستان که در راه عودت بکشور ش بعد از ظهر چار شنبه ۱ سرطان بکابل آمده بود ساعت يازده ونيم قبل از ظهر پنجشنبه عازم کشورش گرديد .

در ميدان هوايي بين المللي کابل دکتور عبدالمجيد وزير دولت، ښاغلی وحيد - عبدالله معاون وزارت امور خارجه ، ښاغلی عبدالصمد غوث معين سياسي ، ښاغلی محمد اکبر رئيس دفتر جمهوري و ښاغلی مير شمس الدين رئيس تشریفات وزارت امور خارجه ، ښاغلی علي ارشد سفير کبير و بعضی از اعضای سفارت کيرای پاکستان مقيم کابل با ښاغلی بوتو و همرا هاننښ وداع کردند .

همچنان ښاغلی ذوالفقار علي بو تو صدراعظم پاکستان هنگا ميکه طياره حاملشان فضای سرحد افغاني راعبور ميکرد طی تلگرامی بحضور ښاغلی محمد داود رئيس جمهور از مهمان نوازی ايکه در موقع اقامت شس در افغانستان ازوی بعمل آمده اظهار تشکر نمرده برای صحت و سلامت ښاغلی رئيس جمهور و رفاه و ترقیات مزید مردم افغانستان تحت زعامت که مداوم ایشان اظهار آرزو مندی نموده است .

۲ سرطان ۱۳۵۶ :

ښاغلی رابرت بار توپک آمر اداره

پرو گرام انکشافی ملل متحد در افغانستان با پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور ملاقات نمود .

ښاغلی بارتویک از طرف ملل متحدو مدیر عمومی یونسکو از سهگیری دولت جمهوری افغانستان در ترمیم آبه بزرگت اکرو پولیس آن اظهار قدر دانی و امتنان نمود

۲ سرطان ۵۶ :

سیمینار صادرات و مارکتینگ بین المللی که از طرف ریاست انکشاف صادرات وزارت تجارت به همکاری موسسه جهانی تجارت و اداره همکاری های بین المللی ایالات متحده امریکا در کابل دایر شده بود خاتمه یافت . * نطاق وزارت امور خارجه در جواب یک سوال نماینده باختر آژانس در مورد نشرات روز نامه رسمی پاکستان تایمز راجع بیه اظهارات ښاغلی محمد داود رئيس جمهور به مدیر بزنس تایمز و ادعای بی اساس روزنامه مذکور مبنی بر سوقیات عسکری افغانستان

گفت :

حکومت افغانستان نشرات مفرضا نسه و غیر مستو لانه روز نامه رسمی پاکستان تایمز را در این موقعی که ښاغلی ذوالفقار علي بوتو صدراعظم پاکستان بنا بر خواهش خود شان به افغانستان مسافرت مینما یند بشدت تقبیح نموده کا ملاء بی اساس خوانده ورد میکند .

چنین نشرات مغایر و متضاد با آرزومندی

است که طرفین برای بهبود روابط خویش

وزارت امور خارجه

دارند .

مندانه هستند .

۴ سرطان ۱۳۵۶ :

بناغلی فیض محمد سفیر کبیر منتخب دولت جمهوری افغانستان در جاگارتا عازم ماموریتش شد. در میدان هوایی بین المللی کابل بعضی از اراکین وزارت امور خارجه و سفیر کبیر اندو نیز یا در کابل با وی وداع کردند. * صندوق کویت مبلغ هشت میلیون و هشت صد و چهل هزار دینار معادل اضافه از سی ملیون دالر برای پروژه فابریکه شکر بغلان به افغانستان قرضه میدهد .

موافقتنامه مربوط باین قرضه را بناغلی عبد العزیز فروغ معین وزارت پلان از جانب افغانی و بناغلی عبد الرحمن العتیقی رئیس صلاحیت دار صندوق کویت و وزیر مالیه آن کشور در کویت امضاء و اسناد آنرا مبادله نمودند .

بناغلی فروغ که به همین مقصد به کویت رفته بود هنگام مراجعت بکابل بخبر نگار باختار گفت شرایط این قرضه مساعد میباشد.

نطاق افزود که اظهارات بناغلی محمدداود رئیس جمهور به مدیر بزنس تایمز در مورد طرفداری از حقوق حقه برادران پشتون و بلوچ ما مطابق به موقف همیشگی افغانستان بوده و چیز تازه بی نمیشد این موقف افغانستان با فهم اینکه روزی بیک حل عادلانه و شرافتمندانه این اختلاف سیاسی برسیم به حکومت پاکستان کاملا واضح است .

نطاق علاوه کرد که حکومت افغانستان ازین امر مناسف است ، هر زمانیکه فضای مناسبات دو کشور روشن و مساعد میگردد ، حلقه های مغرض با چنین نشرات و ادعا های بی اساس و غیر مسوولانه سعی میکنند آنرا مکدر سازند .
نطاق وزارت امور خارجه با اظهار تعجب از ادعای پاکستان تایمز مبنی بر سو قیات عسکری افغانستان آنرا کاملا بی اساس و عاری از حقیقت خوانده گفت این ادعا زاده نخیلات حلقه های میباشد که مخالف بهبود روابط افغانستان و پاکستان و حل اختلاف بیامی دو کشور بصورت عادلانه و شرافت

د اطلاعاتو او کلتور وزارت پاتې برخه

پوری په هغو سایزونو ۵۰ × ۶۰ سانتی ،
۱۲ × ۱۵ او ۶۶ × ۸۶ انچ او دپسست
کارت په شکل برابر او په ورځپاڼو اوجړیدو
کې دعرفاني مرستې دپاره دایر و او موسسو
ته لپیرل شوی اوهم یوه برخه یی په آزادانه
توگه په اشخاصو او موسسو باندی پلورل
شوی دی .

دخارجی خبرونو مدیریت :

دغه مدیریت دهغو خارجی خبرو نو په
ترجمه کولو بوخت دی چه دتیلی راپتر د
ماشینونو پواسطه آخستل کیږی او وظیفه
یی دهمو سیاسی ، اقتصادی ، جنایی ،
پولیسسی ، تاریخی ، هنری ، ادبی اونوروپیشو
دخبرونو ایدیت او ترجمه ده . دهمو
بین المللی موضوعاتوپه باب تفسیرونه لیکي
او دنشر دپاره یی ورځپاڼو ، رادیو اوجړیدو
ته لپیری ، دتیرکال په موده کی دغه مدیریت
۲۴۵۰۸ خارجی خبرونه ترجمه او نشر کړی
دی .

دپښتو خبرونو مدیریت :

دغه مدیریت وظیفه په پښتو ژبه دداخلی
او خارجی خبرونو ترجمه و نوری پښتو
خپرونو دی . دتیرکال په موده کښی یی
۳۰۶۶۲ داخلی او خارجی خبرونه ترجمه او
نشر ته سپارلی دی .

د تصحیح او تدقیق مدیریت :

دغه ټول داخلی او خارجی خبرونه کوم
چه دداخلی او خارجی خبرونه او پښتو

راز افغانستان ته دخارجی رجالو د
مسافر تونو له منظرو څخه ۲۵ ټوکه الومونه
برابر او اهدا شوی دی . همدا رنگه دجمهوری
دولت داویی جرگی دغونډو په وخت کی یی
دعکاسی وپتر یښونه او هم دعکاسی څـړـو
ندار تونونه په مرکز او ولایاتو کی په تیر
کال کی دایر کړیدی . دعکاسی د مدیریت
په چوکاټ کی دفلیم دارشیف خانکه هم
تاسیس شویده .

دپرفرنس مدیریت :

دغه خانگه چه د کهنک سرویس په نامه
یادپیری وظیفه لری هغه ټولسی مقطوعی او
تاریخی اسناد چه دهیواد اونړی په مطبوعاتو
کی خپریږی را غونډه او په مربوطو کارتونو
کی وساتی تر څو دضرورت په وخت کی له
هغو څخه استفاده وشی . دغه کار نه یواځی
د موسسې له مامورینو سره دخپرو نو یا
راپور برابر او په برخه کښی مرسته کوی ،
بلکه یو شمیر نور علاقمندان او دپوهنتون

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

کوی او په نژدی وخت کښی به د تیلی ټایپ شپږ نور ماشینونه نه چه نوی پیرودل شوی او په نژدی وخت کی کابل ته رسپری نصب او په فعالیت پیل وکړی چه ددغو تیلی - ټایپونوله نصبیدلو سره به له نورو آژانسونو څخه دڅیرونو آخستلو زمینه هم برابره شی.

دغه راز دوه پایي پښتو، دری تیلی رایتډ ماشینونه دمخاری په مدیریت ، او دوه پایي تیلی رایتډ په رادیو افغانستان اودوه پایي په نشراتی موسسو کی نصب شوی چه فنی کسان یی څارنه کوی . په نژدی وخت کی به شپږ پایي نور هم وارد او نصب شی.

د تخنیک مدیریت یو ورکشاپ لری چه داوس دپاره دباختر آژانس ټول ماشینونه لکه تیلی رایتډ ، تیلی ټایپ ، ریسورونه ، اسلو گرافونه او رادیو په هغه کی ترمیم او فعال گرځول کیږی ، دغه ورکشاپ چسی داندازه نیولو په مدرنو سامان آلاتو سمبال دی په لومړنی پرمختیایی پلان کی په نظر کی نیول شوی دی چه ددغه ورکشاپ لسه نصبیدلو سره د تخنیک مدیریت کولای شی دباختر آژانس او اطلاعاتو او کلتور وزارت ټولی رادیوگانی ټیپ ریکاردرونه اوماشینونه په اساسی ډول ترمیم او فعال وگرځوی .

دڅیرونو مخابره کولو مدیریت :

ددغه مدیریت وظیفه داده چه خبرونه او تبصری ټایپ اوهغه ورځپاڼو او رادیو ته مخابره کړی . په تیر کال کی یی ۶۰۷۰۲۴ داخلی او خارجی خبرونه یی نشراتی موسسو

مدیریتو نو له خوا برابر او دمخا بری د مدیریت له لاری نشراتی موسسو او رادیو ته مخابره کیږی دتصحیح په مدیریت کښی بر رسی کیږی ، که چیری په څیرونو کی کومه غلطی یا نیمگي تیاولیدله شی دهمدغه مدیریت پوا سطره بشپړیږی .

درادیو گانو مدیریت :

دغه مدیریت چه داوس دپاره اته پایي رادیو او اته پایي ټیپ ریکاردر ونه لری ، دشپي او ورځی لهخوا دنړی له مهمو رادیو گانو څخه خبرونه او تبصری اخلی ، مهمو مرضو غات دټیپ ریکاردر پواسطره ثبت او په هغه صورت کی چه خبر دنشر وړ وی ترجمه او نشراتی موسسو ته لیږل کیږی . په نظر کی دی چه په دی څانگه کی په نژدی وخت کی نوزی څلور پایي رادیو او څلور پایي ټیپ ریکاردرونه په کار واچول شی چه په دغه صورت دفعالیت ساحه یی پراخه شی .

د تخنیک مدیریت :

داژانس یوه ډیره مهمه او فعاله څانگه ده او ۲۴ ساعته دنړی خبرونه له بین المللی آژانسونو څخه دتیلی ټایپ دستنگاه پواسطره اخلی دخارجی څیرونو مدیریت او کابل تایمز ته یی لیږی . ددغو څیرونو یوه کاپی هغو سفار تونو ته استوی چه پکښی گپون لری داوس دپاره د تخنیک په مدیریت کی دولس پایي ریسور واسلو گرافونه ، پنځه پایي تیلی ټایپونه او یوه پایه امپلی فایر فعالیت

ته مخاېره كړې دى .

د باختر آژانس نښاندگى :

باختر آژانس داوس دپاره دهيواد دټولو ولاياتو په مركزو نو سر بېره ، په ځينو لويو ولسواليو كې هم نښاندگى تا سيس كړې او په نظر كې لرى چه په راتلو نكسى وخت كې داپتيا له مخى ، دهيواد په زياترو ځايونو كې نښاندگى ولرى چه هيله ده دباختر آژانس دغه ټولې نښاندگى د جمهوريت د لومړنى اوه كلن پلان په موده كې تاسيس او په ټولو لازمو وسايلو سمبال شى .

دما مور او مستخدم په گډون ددغى موسسى دنازبنه او بشپڼه پرسو نل شمير له يو سل وپنځو سره تنو څخه زيات دى .

د دولتى مطابعو رياست :

دولتى مطابعو د ورځپاڼو ، مجلو او كتابونو چاپولو سره داذهانو دروښانه كولو دسواد د تعمير او دتربيوى او كلتورى پرو گرامونو پرمخ بېولو په برخه كېښى خپله وظيفه سرته رسولى او دهيواد دنورو مدنى څانگو لسه پرمختگ سره سم عرفانى او كلتورى اړتياوى پوره كړيدى .

دولتى مطابعو دتير كال په اوږدو كېښى د ورځپاڼو ، جريدو ، مجلو او نورو علمى ادبى ، ټولنيز ، فلسفى آثارو او مطبوع پاڼو او دولتى دايرو او موسسو دفرما يشمونو پر طبع او نشر يو سربيره دښوونى اوروزنى د وزارت دده كوونكو دپاره ۸۴۴۸۸۰ ټو كه

كتابو نه طبع او نوموړى وزارت ته سپارلى دى . سربيره پردى دكال په جريان كې د ۱۳۵۶ كال دكليزو په گډون ۱۷۶۱۰۰ ټو كه يا نسخى مطبوع آثار دبېهقى كتاب چاپولو موسسى له لارى چاپ شوى او هم يى دهيواد بين المللى سيمينارونو په مناسبت دليكوالانو دآثارو په نشر ولو كې فعاله برخه آخيستى ده .

دولتى مطبعى په روان كال كې خپل طبعاتى خدمات دجمهورى دولت له روحيى او پاليسى اوله تجويز شوى پروگرام اوپلان سره سم په لاندې ډول سرته رسولى دى .

۱ - دموقو ته او غير موقو ته ورځپاڼو او مجلو طبع چه دڅپرڼو رياست او نو رو وزارتخا نو اودولتى موسسو له لارى رسيدلى دى .

۲ - دښوونى او روزنى د وزارت له ۲۳ ډوله درسى كتابو نو څخه ۸۵۰ زره ټو كه چاپ اونوموړى وزارت ته سپارل شوو پاتى شمير به هم په نژدى وخت كې بشپړ او وسپارل شى .

۳ - دسيد جمال الدين افغانى دسيمينار په مناسبت ۱۲ ډوله كتابو نه او نشر يى او خواجه عبد الله انصارى دسيمينار دپاره د بيهقى كتاب چاپولو موسسى له لارى طبع شوى دى .

د اساسى قانون ، مدنى قانون او نو رو قوانينو طبع چه دعدليه وزارت له خوا مطبعى ته دچاپ دپاره لېږل شوى دى .

- ۴ - دفترونه ، تذکری او کليزی «جنتری»
۷۵۵۹۳۲ ټوکه
- ۵ - مطبوع پاڼی ۳۱۶۰۳۵۶ پاڼی .
- ۶ - کليشه د حروفی طبع دپاره
۳۷۹۳۱ دانې په بیلو بیلو سائزونو .
- ۷ - فلم دپیلټ آفسیټ دپاره
۱۰۲۹۳ قطعی
- ۸ - دموسسو داپټیاوړ مپرو نه
۲۵۸۷ طغرا
- دولتی مطبعه د اوس دپاره دآفسیټ ،
حروفی طبع ، ورځپاڼو چاپو لو ، لیتوټایپ
مانوټایپ ، صحافی، مهر جوړولو او
ورکشاپ ۱۴۷ پاڼی مختلف ماشینونه لری
مگر کوټښتن شویدی چه دمطبعی دپراختیا
دپاره دپرمختیا یی بودجی له تخصیص په
استفادی سره د آفسیټ یوه پایه ماشین
اودفلم ستر یوه پایه ماشین د ۵۶ کمال د
پاره وارد او په کار واچوی چه دتجیبز له
پلوه په ۱۳۵۶ کال کی به دمطبعی په فنی
دستگاه کی موثر گامو نه اوچت شی . البته
ددغو دوو ماشینونو په کار لویدو سره به
دچاپ په صنعت کی اسانتیا وی منځ ته راشی
او دهغو ماشینو نو په فعالیت کی پیدا شوی
نیمگي ټیاوی تلافی شی چه قسما استهلاك
شوی یاداستهلاك په حال کښی دی .
- د دولتی مطابعو د اوه کلن پرمختیایی پلان
د ۵۵ کال دپاره منل شوی لس زره ډالره
تخصیص څخه دهرات ، کندهار ، بلخ ا و
- بدخشان ولایاتو د مطابعو دپاره دپروف د
خلورو کوچنیو لاسی ماشینو نو پیرو دلوته
اقدام شوی او د کار کس کمپنی څخه د
پیرولو چاری یی هم بشپړ شوی چه دپرزور
به دنوموړو ولایاتو مطابعو ته ولیرل شی .
- د مطبعی دآفسیټ د دستگاه فعالیت په
تیر کال کی زیات شوی او په دی موضوع
کی زیاتره دښوونې او روزنی وزارت ددرسی
کتابونو چاپیدل شامل دی .
- د مطبعی دورکشاپ په خانگی له موجودو
وسایلو او پرسونل سره له یوی خوا نه
دطباعتی ماشینو نو دعاجل او ضروری
ترمیماتو کارونه اجرا کړی او له بلې خوا
یی دغه لاندی ماشینونه بیرته فعال کړیدی .
- ۱ - دباکت جوړولو یوه پایه ماشین .
۲ - دصحافی کی یوه پایه ماشین دبرش
دری چری لرونکی ماشین .
- ۳ - دکاغذ قاتو لو یوه پایه ماشین .
- دغه راز دطباعتی ماشینو نو د پرزو
جوړولو دپاره یی اقدام کړی او ورځنسی
مشکلات یی رفع کړیدی .
- دولتی مطبعی د دولتی انحصاراتو د
قر طاسی ریاست له لاری دخپل ضرورت
وړ ۲۰۰۰ ټنه ډول ، ډول کاغذ برابر کړیدی
دولتی مطبعی نور طباعتی اومه مواد لکه طباعتی
رنگونه ، فلم ، جست ، مختلف پلیتو نه ،
کیمیایوی مواد ، پرزه جات ، دمانوټایپ ،
لینو ټایپ ، کاکسو ټایپ ، صحافی ، زنگو
گرافي او آفسیټ ماشینو نه او نور دخارجی

- فرما پشاورو مدیریت له لاری وارد کړیدی ،
 چه ځینی یی رسیدلی او ځینی به یی په
 نژدی وخت کی ور سپړی .
- ۵ - برخی از کتیبه هاوسنگ نبشته های
 هرات .
- ۶ - منازل السائرین .
- ۷ - لغات زبان گفتاری هرات .
- ۸ - الهی نامه .
- ۹ - پاره اول تفسیر شریف دری
- ۱۰ - پاره «۱۷» تفسیر شریف پښتو .
- ۱۱ - موتر لقه .
- ۱۲ - ماکیا نک سرخ .
- ۱۳ - جداول احادیث نبوی .
- ۱۴ - روزه .
- ۱۵ - مجموعه خطوط .
- ۱۶ - زمره خوئین .
- ۱۷ - جلد اول ابوبکر صدیق رضی .
- ۱۸ - جلد سوم دجمهوریت په پلو شو
 کښی .
- ۱۹ - مجموعه بیانات ، پیام ها ومصاحبه
 های بنیای علی رئیس دولت و صد را عظیم
- ۲۰ - افغانستان در شاهنامه .
- ۲۱ - جلد دوم زندگانی ابوبکر صدیق رضی
- ۲۲ - امپراتوری کوشا نیان .
- ۲۳ - مجموعه کار تونها .
- ۲۴ - اجرا آت چار ساله وزارت اطلاعات
 و کلتور .
- ۲۵ - خدمات دولت جمهوری .
- ۲۶ - فردوسی وشاهنامه .
- ۲۷ - جلد اول آثار اردوی اقبال .
- ۲۸ - خوزه کیسه .
- ۲۹ - ندای سپید جمال الدین .
- دولتی مطبعی دفنی پرسونل دروزنی په
 برخه کی زیات زیار ایستلی چه دهیواد د
 ځوا نانو له بشری قوی څخه فنی مامورین ،
 فنی کار گران استفاده وشی او ددغه مقصد
 دپاره نه تنه بکلوریا پاس فنی مامورین او
 ۱۷ تنه کارگران په ۱۳۵۵ کال کی مقرر او
 استخدام شویدی ، دغه راز یوتن فنی مامور
 دیوه کال دپاره خارج ته لیږل شوی او د
 نورو بور سونو ترلاسه کولو دپاره له مربوطو
 وزارتو نو سره مکاتبه روانه ده .
- په څوارلسو ولایاتوکی دمطبعی دماشینونو
 دنواقصودلیږی کولو اوسانتی دپاره له مرکز
 څخه یو شمیر فنی کسان ولایا توته لیږل
 شوی ترڅو نوموړی ماشینو نه ترمیم کړی .
- د بیبھی کتاب چاپو لو موسسه :**
- دغی موسسی دکتا بونو ، آثارو او کلیزو
 (تقویم) چاپولوپه برخه کی خپل فعالیت ته
 دوام ورکړی ، په تیره بیا دهیواد دتاریخی
 او عرفانی شخصیتو نودمر بوطو سیمینارونو
 آثار یی چاپ کړیدی .دتیر کال په موده کی
 دغه آثار ددغی موسسی له لاری چاپ شوی
- دی :**
- ۱ - حکیم ناصر خسرو بلخی .
- ۲ - سر گذشت پیر هرات .
- ۳ - مقامات شیخ الا سلام .
- ۴ - اندیشه های پیر هرات .

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

- ۳۰ - نسب و زاد کاد سید .
 ۳۱ - سید جمال الدین پیشوای انقلاب
 شرق .
 ۳۲ - سید جمال الدین افغانستان .
 ۳۳ - کزیه آثار سید .
 ۳۴ - سید جمال الدین افغانی در آئینه
 مطبوعات افغانستان .
 ۳۵ - عروۃ الوثقی .
 ۳۶ - رساله ها ومقالات سیمینار سید .
 ۳۷ - مقالات محمود طرزی .
 ۳۸ - تلاشهای سیاسی سید .
 ۳۹ - عظمت حضرت محمد «ص» .
 ۴۰ - پاره دوم تفسیر شریف دری .
 ۴۱ - پاره ۱۸ تفسیر شریف پښتو .
تقرییم های سال ۱۳۵۶ :
 ۱ - عادی حبیبی کلپز .
 ۲ - لوکس حبیبی کلپز .
 ۳ - سر میزی کلپز .
 ۴ - دیواری کلپز .
 ۵ - ۲۶۶ ورقی کلپز .
افغان اعلانات :
 افغان اعلانات دمنظور شوی اساسنا می
 له مخی یوه دولتی انتفاعی تصدی ده مازیار
 باسی ترڅو زیات نوی اوبتکاری مناسبع
 پیدا او دخپلو خدماتو حدود پراخه کړو. لکه
 چه د موسسې عائدات په ۴۹ کال کی پنځه
 ملیون او اتهسود زره افغانی وی ، په ۵۵
 کال کی دغه رقم ۳۵۱۴.۶۸۴ افغانیو ته
 ورسید چه د ۱۳۴۹ کال دعایداتو اوه برابره
 اود ۱۳۵۴ کال له گټې څخه اته ملیونه افغانی.
- زیاته ده .
 ځکه د ۱۳۵۴ کال گټه ۲۶۹۷۵۹۰۳ افغانی
 وه . باید وویو چه افغان اعلانات پخوا ،
 یواځی دولتی اعلانونه آخیستل او نشرول .
 اوس د دولتی اعلانونو نشرولو تر څنگه
 درادرو ، ورځپاڼو ، تجارتی اعلانونو ، د
 موسسې او نورو اوجو جوړولو او نصبولو
 سینمائی اعلانونو ، پوسترونو ، دموټرونو
 لپاره پرمخ او کلپترو داغلونو او نورو
 اعلانونو له لیدو څخه دویدم وپه عایدت
 لاس ته راوړی او زیار باسی دنوو عایداتی
 منابعو پیدا کولو تر څنگ پخوانی عایداتی
 منابع نور هم پراخی کړی .
کلتوری اجرا ات او خدمات :
 د هیواد کلتوری ژوند ته پاملرنه او دغه
 د فرهنگي شتمنی منځ ته ایستل د اطلاعاتو او
 کلتور وزارت یوه مهمه وظیفه تشکیلوی .
 په دی ساحه کښی وزارت دخپلو دایرو
 او کلتوری موسسو له لاری دغه ټکی ته
 متوجه دی ترڅو له یوی خوا دجمهوری دولت
 دکلتوری پالیسی سره سم زموږ د لرغونی
 هیواد دخلانده تاریخ گوټو نه نورهم روښانه
 او له بلی خوا دافغانی ټولنی فرهنگي ژوند
 دعصر له شرایطو او دخلکو له اړتیاوو سره
 سم وده وکړی . په عین زمان کی له باندنی
 نړی سره کلتوری اړیکې پراختیا ومومی .
 ددغی مشی په پیروی موږ د دایرو اوموسسو
 دملی فرهنگ دودی او روښانه کولو او د
 انسانی ټولنی دژوندانه د مثبتو اړخونو
 جلبولو ، تاریخی معلومات اودعمری خدماتو

داسلامي ودې په برخه کې خپل وظيفې په لاندې ډول تعقيب او دامکاناتو او ډولنی د اړتياو په حدود کې يې نور هم پراخه کړې دي .

د فرهنگي روابطو مدیریت :

د اطلاعاتو او کلتور وزارت د مطبوعاتي او کلتوري تماسو نو دتوسعی او پراختیا په مقصد دکلتوری تړونونو لاسلیک کولو او د دوستی ټولنو دغونډو دایرولو سره له دوستو هیوادو نو سره دفرهنگی روابطو مدیریت له لاری په تماس کېدی او دغه تماسو نه دکلتوری پالیسی په نظر کې نیولو سره په گټور توگه دکال په اوږدوکی دهیواد په گټه زیات شویدی .

لکه چه په تیر کال کې یی په هیوادکی دننه دیو شمیر خارجي پوهانو ، ورځپاڼه لیکو نکو ، عکاسانو او فلم اخستو نکو د مسافرت زمینه برابره کړی او هغوی ته لازمی اسان تیاوی برابرې شوی دی چه دغه کتنی خارجي نړی ته دهیواد دپیل ندنی او دجمهوری انقلاب داهدافو دتو ضیح د پاره ډیر موثر او گټور ثابت شویدی .

ددغو تړونو نو په اساس ځینی کلتوری پ اوږدو کچی دغه کار تعقیب شویدی . سر بیره پردی ، دملگرو ملتو له موسسی او دشوروی اتحاد ، ترکیبی ، هند ، دچین ولسی جمهوریت او مصر له هیوادو نو سره د دوستی ډولنی چاری هم دهمدغه مدیریت عملو نه افغانستان ته بلل شوی او د کال

په غاړه دی . سر بیره پردی دهغو هیوادونو د ملی او رسمی ورځو دکالیزی نما نڅنه چه لسه افغانستان سره د دوستی ټولنی اړیکی لری او هم مربوطو ټولنو ته دتیلگرا مونو مخابره کول او ددواړو خوا ډولنو دملی او رسمی ورځو دنمانځنی په مناسبت دغو نډو جوړول دهمدغی خانگی وظیفه ده .

دفرهنگی روابطو مدیریت دخپل یونسکو په شانگه کی دیو نسکو دکنفرا نسو نو او دیونسکو د متخصصینو چه په مختلفو اطلاعاتی او کلتوری خانگو کی دگډون دپاره افغانستان ته راځی د گډون مکمل ریکارډ ترتیب کړیدی او هم ددغه وزارت دایرو او موسسو دپاره په مختلفو ساحو کی دیونسکو مرستی دهمدغی خانگی له لاری جلب شوی دی او ددغه وزارت یو شمیر مامورین چه د یونسکو له مرستو څخه په استفادی سره خارج ته دهمدغی خانگی له لاری لېږل شوی دی .

دتیر کال دچنگاښ له ۲۶ څخه دروان کال د غیرگولی تر پایه پوری د بلنو په اثر په کنفرا نسونو او سیمینارونو کی گډون دپاره دوزارت دمربو طو موسسو او دایرو د ۵۰ تنو مامورینو او هنر مندانو دمسا فسرت اسانتیاوی برابرې شویدی . په همدغه موده کی ۳۵ تنو مامورینو په رخصتی یا تفریحی توگه یی خارج ته سفرکړی دهمدغه مدیریت له خوا له مربوطه مرجع څخه پاسپورت

د اطلاعاتو او کلتور وزارت

اخیستل شویدى .

د تشریفاتو مدیریت :

خارج ته د زده کړې دپاره ددغه وزارت د مامو ریڼو دلیرلو او دوی ته داسانتیاووبرابرولو چاری ددغه مدیریت له خوا اجرا کیری . دپورسو نو مدیریت په روان کال کی د محصلینو دمربوطو دوسیو او کارتنونو له ترتیب او نمره کذاری سر بیره داطلاعاتو او کلتور دوزارت له ۱۹۰ تنو څخه د زیاتو ماهورینودپاره چه په خارج کی یی تحصیل کړی او یا اوس په خارج کی په تحصیل بوخت دی، دتحصیلی سوابقو ۳۲۶ دوسیو ترتیب شوی .

زموږ هیواده یوشمیر خمیزو اولویدیو هیوادو نو سره فرهنگي او کلتوری تړو تړونه لری چه دفرهنگي تبادلله دپروگراهونو له مخی په تیر کال کی ددوستو هیوادونو عالی رتبه دولتی میلمنو ، پوهانو او مشرانو افغانستان ته مسافرت وکړ ، او په افغانستان کی ددوی دمسافرت دپروگرام له مخی ، وخت په وخت ، سیمینارونه ، درسامی ، نقاشی، عکاسی ، نندار تونونه او هنری نندارتو تونونه

دکاندیدانو په برخه کی دزیات معلومات دپاره دپورسونو مدیریت یوشمیر معلوماتی فورمی ترتیب کړی او دغه راز په دغو وختو کښی دلیزل شویو شمیر فورمی له چاپ څخه وتلی ترڅو هر محصل خارج ته له لیبرل کیدو دمخه خلور پافی یی ډکی او دپورسونو کمیټی ته وسپاری . ترڅو دپاند نیو چارو پلان بشوونی او روزنی ، لوپو زده کړو او ددغه وزارت دنمایندگانو له څیړنی وروسته لاسلیک شی او د پاسپورت اجازه ورکړی شی .

دایریری دپروگرامونو جوړول ، داستوگنی دځای او وسایلو او ترانسپورت برابرول، د میلمه پالنی دچارو تنظیم دبلن لیکونو او هغو میلمستیاو ترتیب چه ددغه وزارت له خوا دداسی هیئتونو په ویاړ ورکول کیری دتشریفاتو دمدیریت له وظایفو څخه دی .

دهغو مامو ریڼو شمیر چه دپورسو نو دنوی لایحی په اساس دسکالر شیب او فیلر شپ په توگه په تیر کال کی باندنیوهیوادو ته لیبرل شویدی .

ددغه راز په کابل کی د اوسیدونکو کوردیپلوماتیکو له غړو سره د وزارت د مقام دکننی دوخت ټاکل او تنظیم ، دداخلی او خارجی هنر مندانو دهنری نندار تونونو دبلن لیکونو تنظیم او لیبرل او په رسمی محافلوکی دعالی رتبه مامورینو هرکلی ددغه مدیریت د وظایفو په جمله کی دی .

دپورسو نو مدیریت :

دتحصیل ځای	څانگه	شمیر
هند	ژور نالیزم	یو تن
هند	ارغون پیژندنه	۱۱ تنه
هالیند	ژور نالیزم	یو تن

د افغانستان کالني

شمير	خانگه	دتحصيل ځای
١١ تنه	تلويږ يون	جاپان
يو تن	کتابداري	ماليزيا
يو تن	راديو ژورناليزم	ماليزيا
دوه تنه	ژورناليزم	ايران
يو تن	آفسيټ	ايران
يو تن	په شخصي لگښت	ايران
يو تن	ژورناليزم	امريکا
يو تن	دژبې پياوړتيا	استراليا
دوه تنه	ژورناليزم	فرانسې
دوه تنه	ژورناليزم	انگلستان
يو تن	موزيم	پولېنډ
يو تن	راديو	آلمان
يو تن	ژورناليزم	آلمان
يو تن	موزيم	ايتاليا

د افغانستان تاريخ ټولنه :

- پيژندنې دمهمو مطالبو نشرولو سره تروسي پوري دافغانستان تاريخ دخارجي څيړونکو علمي او تحقيقي تنده ماته کړيده . دتاريخي ټولني په موقوته نشراتو سر بيره ځينسي کتابونه او رسالي هم خپري کړي چه مهم يي دادی .
- ١ - دسيد جمال الدين افغاني دنسب او زيږيدو ځای انگليسي ترجمه .
 - ٢ - دافغانستان دتاريخ لنويږ .
 - ٣ - ژب پالپه .
 - ٤ - په افغانستان کي دژورناليزم تاريخچه .
 - ٥ - دتېمور شاه دراني دپوان .
- دافغانستان تاريخ ټولني کال په په - دافغانستان تاريخ ټولني کال په - اوږدو کي دهيواد دتاريخ دکوټو نو روښانه کولو په برخه کي دخپلو خدماتو او څيړنو لپري پراخه او تعقيب کړيده . لکه چه د آريانا دري مياشتني مجلي بښتو او دري ، علمي سطح ، په ټاکلي سويو سائل شوي او دهيواد دتاريخي لوغون پيژندنسي ، جغرافيي ، ادبي او کتاب پيژندنې له مهمو مطالبو سره پياوړي شويده .
- دافغانستان مجلي چه ددغي ټولني دري مياشتني مجله ده په انگليسي او فرانسوي ژبو خپريږي د تاريخي ، فرهنگي او لرغون

مياشت کې له چاپه ووتل او په دې توگه د پښتو آريانا دايرة المعارف د چاپولو کار په اوه ټوکونو او شپږ زره يو سلو پنځوس مخونو کې بشپړ شو ، په پښتو آريانا - دايرة المعارف کې دهغو موضوعاتو په پښتو ترجمې سر بيره چه په درې دايرة المعارف کې نيول شويدي په سل گونو نوي علمي ټولنيز او سياسي موضوعات اوافاقی معلومات چه په دې کې نه ونيول شوي چاپ شويدي په تيره بيا دپښتو دمخو صو تورو مخ، پخ، ش ، د ، پ ، ز ، او بن اړيکلونه ټول پکښې تازه او نوي دي .

موزيمو نه :

پرمختيايي او پراختيايي خدمات :

د جمهوري دولت د کلتوري پاليسي په اساس دعوزيمو نو لوی مدیریت ، تاريخي او لرغوني آثارو د ساتنې ، ټولوني او پيژندنې په برخه کې زيار وايست ، او هغه کارو نه چه په ۵۴ کال کې دکابل موزيم دپراختيا او پرمختيا دپاره پيل شوي وو. په ۵۵ کال کې په بري سره پای ته ورسيدل چه شوي کارونه په لنډ ډول معرفي کيږي :

۱ - دکابل موزيم دالحاقيه :

دکابل موزيم دالحاقيه جوړولو کار چه په ۵۴ کال کې پيل شوي و پدسلو کې ۹۸ بشپړ شوي. دغه الحاقيه د موزيم دپخواني ودانې ختيز اولويديز دوو څنډو کې جوړه شوي ده چه ددې تر څمکې لاندې خونې د تحويللخاني دپاره ، دترميم او عکاسي دوه

۶ - داستاد عزيز الدين وکيلي خلښور سوه صفحې خطاطي آفسيټي چاپ .
د تاريخ ټولني په پور تنيو څيرونو سر بيره دعلامه سيد جمال الدين افغاني دمړينې د اتيايم کال دعلمي او مسلکي چارو په تنظيم کې برخه واخيسته ، دپوهانو مقالې يې له څيړني وروسته ټايب او کستدن کړي .

د تاريخ ټولني دکال په اوږ دو کښي له ذيعلاقه هيوادو سره دخپلو څيړو ونو مبادلي ته دوام ورکړ او يو شمير دويلو وړ خارجي کتابونه او مجلې يې دخپلو څيړ ونو په بدل کې دټولني په کتابتون کې دپوهانو ، مور څيړنو او څيړونکو داستفادي دپاره غونډه او ترتيب کړي دي .

دغه راز دتاريخ ټولني په دغه کال کې له درې سوه ټوکو څخه زيات علمي کتابو نه ، پيږدلي چه پوهان او څيړونکي ور څخه استفاده وکړي ، همدارنگه دتاريخ ټولني نشرات په زياته اندازه دآسيایي ، اروپايي او امريکايي هيوادو کتابتونونو ته لير ل شوي دي .

آريانا دايرة المعارف :

دافغانستان دجمهوري دولت د کلتوري پاليسي په اساس د آريانا دايرة المعارف آمريت تيرکال دغه چاري سرته رسولی دي .
دآريانا دايرة المعارف شپږم ټوک په شپږ سوو مخونو کې د ۱۳۵۵ کال دغوايسي په مياشت او اوم ټوک يې په پنځه سوه پنځوس مخونو کې دهمدي کال دزمري په

کي دداخلو آثارو عکاسي مهم وه ، لدی کبله زیار وایستل شو چه دغه خانکه ددوهم ځل دپاره دکابل په موزیم کی بیرته منځ ته راشی . له ښه مرغه لایرا توار یی بشپي او یوه اندازه مواد یی پیرودل شوی دکمبودو موادو برابر ولو دپاره هڅه روانه ده .

د - کتابتون :

دڅیړونکو او مراجعینو داستفادی او د موزیم دمسلکی غړیو د معلومات دسویی لوړو ولو دپاره په نظر کی دی چه دوی کوقسی له بشپي یدو وروسته ددغه مقصد دپاره پیل شی چه یوه گوټه به یی دلرغون پیژ ندنی انتو گرافی او موزیو گرافی دکتابونو دپاره تنظیم شی او بله گوټه به هغو کتابونو ته بیله شی چه دافغانستان په هکله نشرشوی دی په دوو لویو تالاروکی چی به برقی مرکز گرمی سره سمبال دی، دگریک او بودیسک او هغه آثاردننداری دپاره ایښودل کیږی چه دآی خانم او دهیواد دشمالی دلرغونی جوزو له کیند نو څخه لاس ته راغلی دی . ددغو آثارو دتنظیم او ښودلو دپاره دنویو آلمازیو فرمایش ور کي شویدی .

۲ - مشترک دآثارو دندار تون تجدید :

دشترک ارغو نی حوزه دکابل دشمال ختین په ۴۰ کیلو متری کی موقعیت لری . دیکرام دمدنیت په ځلانده دوره کی شترک ددغی سیمی دلویو مذهبی مرکزو نو له جملی څخه وو ویل کیږی چه اسا سا دغه صومعه په دوهمه میلادی پیږی کی دچینایی شمهاد گانو د

لایرا توارونه ، کتابتون او آثارو دندارتون دپاره دوه لوی تالارونه لری .

الف - تحویلخانی :

هغه آثار چه دهیواد دلرغونی جوزو له کیندو څخه لاس ته راغلی او دکابل موزیم ته لیږدول شویدی ، دخای دنشتوالی له کبله دندار تون په اطاقو نو کی دخای د تنگوالی ستو نزه پیدا کړی وه، ددغی ستونزی دحل دپاره په نظر کی ونیول شول چه لویي تحویلخانی جوړی شی . دغه راز په مخصوص ډیزاین سره د ۱۳۰ آلمازیو فرمایش ورکي شوچه په روان کال کی به برابرادموزیوگرافی په نوی سیستم به ددغو تحویلخانو دتنظیم کار پیل شی .

ب - دآثارو دترمیم مرکز :

کله چه په ۱۳۴۵ کال کی دترمیم خانکه له پرسونل سره یی دلرغون پیژ ندنی په موسسی پوری وتړل شوه ، څرنکه چه د موزیمونو په لوی مدیریت کی دیوی داسی اداری دوجودیت ضرورت احساس کیده له اوس نه لایراتوار یی تکمیل او یوه اندازه مواد پیرودل شوی او دپرسونل او لوازماتو دپاره یی اقدامات روان دی . دترمیم وړ آثارو فهرست ترتیب شوی او عکسو نه یی آخستل شوی دی .

ج - دعکاسی خانکه :

دغه خانکه هم له پرسونل او موادو سره یی دلرغون پیژ ندنی په موسسی پوری تړل شوی وه ، څرنکه چه په موزیو لوژیک پلان

استو گنی دپاره چی دکانشکا سره یرغل و
جوړه شوی وه . داسی معلومیری چه دشتړک
دمعابدو سر پرستی او ساتنه دکاپسا د
شتمنو خلکوله خواکیده . زیات شمیسر
مجسمی او نیم برجسته هیكلو نه له ورقه
تیری څخه دکیند نوپه اثر له دغی ساحسی
څخه په ۱۹۳۷ کال کی لاس ته راغلل . دغه
آثار په آلماریو کی په زپه پوری دیزا ین
سره بیا وښودل شول .

دموزیمو نو په پرمختیایکی دیونسکو برخه آخیستل :

الف - هغه مسکو کات چه داسلامی
دوری دتاریخ په اوږ دو کی دافغانستان په
قلعرو کی ضرب وهل شوی ، ډول ، ډول دی
دغه مسکو کات دافغانستان دیخوانی اسلامی
تاریخ دمطالعی دپاره ډیر مهم ماخذ بلل
کیری ، دکابل موزیم ټول مسکو کات په
حقیقت کی په دوو مهمو برخو ویشل کیری
چه دهیواد دتاریخ په دوو مختلفو پیر یو
پوری اړه لری .

۱ - له اسلام څخه مخکی مسکو کات .
۲ - اسلامی مسکو کات چه په افغانستان
کی داسلام له فتو حاتو څخه شروع او د
جمهوری تر دوری پوری موجود دی چه د
باچا هانو لهخوا ضرب وهل شویدی . اسلامی
مسکوکات له مختلفو منابعو څخه لاس ته
راغلی دی . یو شمیر یی دلرغون پیژندنی
هیات د کیندنو او هم کله ، کله تصادفی په
لاس راغلی او پوه برخه یی پیرودل شویدی .

یو شمیر یی چه دسیلانیانو پواسطه په
قاجاقی توگه خارج ته وړل کیدل ضبط او د
کابل موزیم ته تحویل شویدی چه شمیر یی
تقریبا پنځه زرو سکو ته رسیری . تقریبا
یو نیم زر سکی چه دمغولی باچا هانو په
دوری پوری اړه لری په ۱۹۵۳ کال کی د
پروفیسر دو مینیک سوردل پواسطه مطالعه
او نشر شوی ، مگرپه هغه وخت کی دکابل
په موزیم کی تخنیککی شرایط موجود نه و
تر څو نوموړی سکی دموزیو لوژیکی پلان
په اساس تصنیف او تنظیم شوی وای . ټول
یی په کڅوړو کی کیښودل شوی ، تر څو
وروسته تصنیف او تشریح شی داطلاعاتو
او کلتور وزارت دیو نسکو ما هرانو ته
بلنه ور کړه تر څو دنوموړو سکو په تصنیف
او تشریح کی مرسته وکړی . دیو نسکو
ماهران دیوی میاشتی دپاره کابل ته راغلل
اودوی کولای شول چه دامویانو ، عباسیانو
سلجوقیانو ، خوارزمشاهیا نو او غوریانو
دورو دسرو زرو او سپینو زرو ۱۵۰ سکی
مطالعه او تشریح او دباچاها نو دلسلسلی په
اساس یی کرونو لوژیک تصنیف کړی . دغه
سکی دمسکو کاتو په مخصوصو الماریو کی
کیښودل شوی . دغه راز ۷۹۳ دانی یی د
موزیم په کنلاک کی درج کړی . هیله ده د
۱۹۷۷ او ۱۹۷۸ کلونو دپاره د یونسکو د
پروگرام په اساس یو ځل بیا افغانستان ته
راشی او دکابل موزیم داسلامی سکو د
کلکسیون تشریح او تصنیف چه دهیواد د

چه نوموړی ماهر زیار باسی په راتلونکي کی وخت کی هغه نشر کړی. له نشریدوسره به یی دکابل موزیم ددغی نه پیدا کیدونکی گنجینی اهمیت، ظرافت او نویوالی علاقمندانو ته ښه ښکاره شی. ددغو آثارو دساتنی دپاره دیو شمیر مخصوصو الماریو فرمایش پخوا ورکړ شوی دی.

۴ - دکابل موزیم دپست کار تونو بیا نشریدل :

دکابل موزیم اداری دافغانستان دپخوانی هنر دپیژندنی دپاره شپږ ډوله رنگه پست کارتونه په خارج کی بیا چاپ کړل او د اطلاعاتوپه کړکي کی یی دخرخلاودپاره کینډول چه دسیلا نیانو ددلچسپی سبب شوی دی .

۵ - دانارو پیرودل :

دودی په حال یوه هیواد کی دبشرپیژندنی دموادو راټولو ضرورت، ډیر مهم او عاجل کارگڼل شوی دی . چی باید دلرغونو آثارو په شان وساتل شی ترڅو کلتوری میراث له منځه ولاړ نشی، لدی کبله دکابل موزیم اداری دفرهنگی میراث دساتنی او دکابل موزیم شتمنی گرځولو دپاره تر ممکن حده پوری زیار ایستلی دی چه دانتو گرافی آثار وپیری .دهمدغه هدف له مخی په ۱۳۵۵ کال کی دختیز هندوکش په مدنیت پوری مربوط دانتوگرافی ۲۵ آثارچه دنورستان دخلکو دودانیو له ستنو او اثاث البیت څخه عبارت دی پیرودل شوی دی .دغه راز داطلا عاتو او کلتوروزارت نورستان ته یوهیات ولیره دغه

تاریخ مطالعی او روښانه کولو دپاره ډیره ښه گنجینه ده بشپړ شی .

ب - داسلامی برونزو نو دکتلاک تشریح او تدوین :

زمونږ دهیواد دتاریخ په هره دوره کی لوی مدنیتونه موجود وو اونن افغانستان په اسلامی لوړ کلتور معیار باندی ویای مگر دافغانستان اسلامی آثار خارجی نړی. ته په صحیح شکل پیژندل شوی نه دی .

دغه راز دلیسو او پوهنتون زده کونکی د اسلامی هنر پیژندنی ته ښکاره اړ تیا لری . ترڅو چه په دی برخه کی دکابل موزیم هر اثر تشریح او توضیح او کتلاک یی تدوین نشی، دهغو په هکله دعلمی معلومات تر لاسه کول گران دی .

دهمدغه اصل له مخی وچه داطلا عاتو او کلتور وزارت دیونسکو ماهرانو ته بلنه ورکړه ترڅو ټول اسلامی برونز آثار تشریح کړی . داکتوبر په ۲۲ دیونسکو داسلامی هنر ماهر کابل ته ورسید . نوموړی ماهر په کابل کی دخپلی یوی میاشتنی استوگنی په موده کی ټول اسلامی مفرغی او برونزی آثار چه زیاتره یی د غزنویانو دوری په مدنیت پوری مربوط اوله بازار څخه پیرودل شوی تشریح او اندازه کړل، نوعیت یی ثبت او عکاسی شو دغه کار چه دکافی وخت نشتوالی له کبله په بیره وشو، په حقیقت کی دداسی آثارو دکتلاک دتدوین دپاره د موادو برابرول دی

۹ - دکابل موزیم موجودی :
۶۳۳ اټرونه په ۵۵ کال کی موجودی شوی
او دغه روش اوس هم روان دی ،

۱۰ - دولایاتو موزیمونه :
دغزنی دنوی موزیم جوړیدل :
دغزنی دنوی موزیم دجوړیدلو کار په سلو
کی لس پرمخ تللی ، سر بیره پسردي
ساختمانی مواد په سلو کی ۹۰ پیرودل شوی
چه یوه برخه یی غزنی ته لیږدول شوی ده
هیله ده په ۱۳۵۶ کال پسی دغزنی نوی
موزیم بشپړ شی .

افغان فلم :

دافغان فلم ریاست چه دیوی غیر انتقاعی
تصدی په توگه داطلاعاتو او کلتور وزارت
په چوکاټ کی فعالیت کوی وظیفه لری تر
څو دافغانستان دجمهوری دولت د کلتور ی
پالیسی سره سم ، دفلم جوړولو صنایع په
افغانستان کی تشویق کړی اوهم هنری
فلمونه چه دافغانی کلتور اوملی ثقافت معرف
وی داخبارو او کومنتری فلمونو په څنګ
کی خلکو ته وړاندی کړی . لکه چه لیدل
کیري چه دافغان فلم کوچنی دستګاه چه په
حقیقت کی داخباری فلمونو دپروسس یو
لابرا توار دی کولای شی داخباری فلمونو
په څنګ کی هنری فلمونه هم ټولنی ته وړاندی
کړی .

افغان فلم سب کال په لومړی مرحله کی
دکمبودو سامان آلاتو دیوی برخی بشپړولو
او دافغان جوړولو دچارو دینه تنظیم دپاره اقدام

هیات شو دانی ستمی چه ډیره بڼکلی هیکل
تراشی لری وپیږودلی چه دکابل موزیم ته
رسیدلی دی .

۶ - له کندز څخه دپوشمیر آتارولېږدول :
دلېږدولو وړ ۴۸ قلمه اثار دفهرست له
مخی ، دیوه موظف هیات پواسطه له کندز
څخه دکابل موزیم ته لیږدول شوی چه لدی
جملی څخه دیونان یو داسی په بڼوونځی
پوری مربوط یوه نیم برجسته لوحه او د
بودیس انوا یوه مجسمه له پزه پوری آتارو
څخه یی ده .

۷ - په اسلام آباد کی دغو اسلامی
آثارو نندار تون :

داسلامی هیوادونو دجرگی د نما نځی
او دلاهور ښار دپرانستل کیدلو په مناسبت
ډیره زړه پوری ۹ اټرونه چه دغزنویانو دوری په
مدنیت پوری اړه لری اسلام آباد ته ولیږدول
شول اودمغه ځای په نندار تون کی دندارو
دپاره کیښودل شول . دغو آتارو سره علاقه
مندانو ډیره دلچسپی وښودله .

۸ - په جمهوری دریم بختور جشن کی د
کابل موزیم برخه آخیستل :

دکابل موزیم اداره هرکال دجمهوری جشن
په نندار تون کی یو شمیر آثار دنداری د
پاره پدی . د ۵۵ کال دچنگاښ په ۲۶ نیټه
هم نورستانی ، دپښتنو او کابل حوزی گانی
دنداری دپاره کیښودل شوی چه دنداره
کونکو پاملرنه یی جلب کړه . دغو نندارتونونو
دکابل موزیم په پیژندنه کی ښه نقش درلود .

د افغانستان کالني

- کړي اوزيات اخباري او دا کومنتري فلمو نو
 چي دنبار او ولاياتو سينما گانو ته د
 فلمونو په واردولو موظف دي او
 فلم واردول يي په انحصار کي دي دکلتوري
 پاليسي سره سم هنري ، اروپايي اهریکايي
 ختيزو اروپا او ايراني فلمونه وارد او په
 سينماگانو توزيع کړيدي .
- همدازنگه له داخلي او خارجي فلسفم
 اخيستونکو سره همکاري او مرسته هم ددغي
 د فعاليتو نو يوه برخه تشکيلوي چه هر يو يي
 په لاندی ډول توضیح کيږي .
- الف - داخباري دمستند او هنري فلمونو توليد :**
- ۱ - دنيم هنري فلم او په نوي نظام
 کي دپوهني په بنيادي فعاليتو نو مربوط د
 مواد د فلم جوړول .
- ۲ - دکورني دلار بنووني ټولني دنيم هنري
 فلم جوړول .
- ۳ - له شوټنگ څخه په پرته دمجمعه هامي
 خنندن ديونيم ساعته هنري فلم دټولو چارو
 بشپړول .
- ۴ - کولمبو ، پاکستان او دبلخ اوجوزجان
 ولاياتو ته دانتقال دمشر دمسافرت رنگه
 فلمونه .
- ۵ - افغانستان ته د نياغلي بوتو اوميرمن
 کاندی مسافرت .
- ۶ - دجمهوری ددریم بختور جشن دمراسمو
 رنگه او تور اوسپين فلم .
- ۷ - دوز لوبی رنگه او تور او سپين
 فلم .
- ۸ - دجمهوری دولت دولتموړني لوبی جرگي
 د انتخاباتو دجريان رنگه او تور او سپين
 فلم .
- ۹ - دجمهوری دولت ، دولتموړني لوبی جرگي
 پرائيستل کيدلو رنگه او تور او سپين فلم .
- ۱۰ - دهيواد دلوړی جمهور رئيس د
 انتخاباتو فلم په مفصل شکل ، رنگه او تور او
 سپين .
- ۱۱ - دهيواد دلوړی جمهور رئيس د
 تحليف مراسم ، رنگه او تور او سپين .
- ۱۲ - دهيواد دلوړی جمهور رئيس په
 حيث دانتقال دلار بنود دانتخابيدو په وياړ
 دخلکو دنوی مارش فلم ، رنگه او تور سپين
 شکل .
- ۱۳ - دجمهور رئيس په حضور دوسله والو
 قواو دمبارکيو عرض کيدلو دمراسمو اوهمدا
 رنگه دلوی جرگي دوکيلانوپه وياړ دننگرهار
 دخلکو دمارش فلم په رنگه او تور اوسپين
 شکل .
- ۱۴ - دروز های دشوار فلم چه په
 شوروی اتحاد باندی پخوا پلورل شوی ددریو
 کاپيو چاپيدل چه يواځی يوه کاپی يي لپړل
 شوی وه او اصلا په څلورو کاپيوکي پلورل
 شوی دی .
- ۱۵ - دبشر دميشته کولو او اوبو لگولو
 رنگه فلم په ۳۵ ميلي او ۱۶ ميلي شکل په
 دوه نيم ريل کي زر فيتي .

اطلاعاتو او کلتور وزارت

- ۱۶ - د پغمان درنگه فلم بشپړیدل په ۱۶ میلی شکل په دریو کاپیو کی په پښتو او انگلیسی ژبو .
- ۱۷ - د جمپوری بیرغ درنگه فلم بشپړیدل په دریو کاپیو کی ۳۵ میلی او ۱۶ میلی .
- ۱۸ - د عمرانی ، اقتصادی او کلتوری پروژو لکه اوبو او بریښنا ، کانو او صنایعو ، نفت او گاز ، د پکتیا د پرمختیا پروژو ، کرنی او اوبو لگولو ، دهیو د کیندنو اود غزنی د تاریخی آثارو د کلتوری نندار تون ، موصلاتو اونورو پرمختیا یی فعالیتو نو د دیرش ریل زر فیتو توحید او چاپیدل .
- ۱۹ - داوونې داتلسو اخباری فلمونو بشپړیدل چه هر یویی یو ریل زرفیتی احتوا کوی .
- ۲۰ - د ټاکلی اجرت په مقابل کی د دریو اعلانی فلمو نو جویدل .
- ۲۱ - د ملی دفاع وزارت د پروژو فلم آخیستل ددغه وزارت له فرمایش سره سم ، دغه فلمونه ۳۵ میلی او ۱۶ میلی په شکل په دوو ژبو پښتو اودری او کله په انگلیسی بشپړ او بنودل شویدی .
- ب: د خارجی فلمونو واردول او توزیع :**
- افغان فلم د جمپوری دولت له کلتوری پالیسی سره سم مکلف دی تر څو داسی فلمونه چه روزونکی ، اخلاقی او ټولنیز جندی ولری له خارج څخه برابر او په سینماگانو توزیع کړی . د همدغه هدف له مخی ، په ۱۳۵۵ کال کی یی نه خلوینست پروگرامه
- هندی فلمونه ، اته دیرش پروگرامه ایرانی فلمونه ، شپږ خلوینست پروگرامه اروپایی او امریکایی فلمونه چه په فارسی دوبله شوی اوینداس پروگرامه دختیزی اروپا فلمونه دخلکو له ذوق او کلتوری پالیسی سره سم وارد کړل او په سینماگانو دښوونو دتنوع په نظر کی نیولو سره د فلمونو دتوزیع پروگرام داسی عیار شوی دی چه دخلکو غوښتنه ده اودنداره چپاډو رضائیت یی جلب کړی دی . لکه چه ښکاره ده په تیروخت کی زیاتره بی لزومه فلمونه پرته له دی څخه چه روزونکی هدف په نظر کی نیول شی دزیاتی کتی په مقصد د سینما داخوندانو له خوا وارد اوبنودل کیدل . چه د زیان اړخ یی څه له ټولنیز نقطه نظر څخه اوڅه هم داخلاقی اوروزنی له نقطه نظر څخه دکتی تراخ زیات و . مگر د جمپوری رژیم له منځ نه راتلوسره د فلمونو د واردولو او توزیع انحصار په افغان فلم پوری اړه و نیوله اوسینماگانو ته د فلم واردولو او توزیع په چاروکی یو نوی نظم منځ ته راغی . دغه راز هغه فلمونه چه له ۱۳۵۲ کال څخه مخکی وارد اوڅو ، خوخلی په سینماگانو کی بنودل شوی و ، له شخصی سینماگانو څخه راټول اوله دوهمه سانس ورڅخه وروسته بیوزیات شمیریی چه دښوودلو وړنه و اوزاړه او سترې کونکی یونټونه یی درلودل دټاکل شسوی هیات له خوا وسوځول شول چه شمیر یسی درزی سوو فلمونو ته رسیدل ددغو فلمونو پرځای ، ښه اخلاقی او تربیوی هندی فلمونه

شخصی سینماګانو ته هم ورکړل شول .

ج- اداري او حسابي اجراءات :

د حسابي دفترونو له بڼه تنظيم او د عوايدو کنترول او د فلمونو توزیع ته له زیاتي پاملرنې سره د افغان فلم عوايد د تیرکال په پرتله زیات شوی اوزیات خدمات سرته رسیدلي دي . دغه راز د دغی مؤسسې په اداري چارو کې سمی او منظمی اسانتیاوی راغلی دي . لاس ته راغلی عوايد په لاندی ډول توضیح کیږی :

- ۱- د هندی فلمونو د حق الانحصار له درك څخه ۷۳۰۵۰۰۰- افغانی .
- ۲- د ایرانی فلمونو له عوايدو څخه کمیشن ۱۹۴۷۰۷۹- افغانی .
- ۳- د اروپایی او امریکایی دو بله شوو فلمونو له عوايدو څخه کمیشن ۷۷۲۶۸۵- افغانی .
- ۴- د روسی فلمونو د بنودلو عوايد ۲۸۵۹۰۳- افغانی .
- ۵- له خارجی فلم بردارانو څخه کمیشن ۸۷۴۰۰- افغانی .
- ۶- داخلی فلم بردارانو ته د اشخاصو او سامان د خدما توله درك څخه عوايد ۲۵۱۹۲۸- افغانی
- ۷- د وارد شوو فلمونو د سانسور له درك څخه عوايد ۱۵۴۲۰۰- افغانی .
- ۸- د عکاسی خانگی د فعالیت او د عکسونو خرخلو له درك څخه عوايد ۱۱۴۹۳۰- افغانی .
- ۹- د (روزهای دشوار) په نامه د افغانی فلم د دريو کاپو پیلورل کيدل ۲۹۳۸۱۴- افغانی .
- ۱۰- د جمهوري جشن په فستیوال کې د افغانی

فلمونو عوايد ۹۵۷۲۰- افغانی .

۱۱- متفرقه عوايد ۳۹۶۴۴۴- افغانی .

پدی ډول په ۱۳۵۵ کال کې د دغی مؤسسې عوايد د دیولس ملیونو افغانیو په خواوشاکي و . دغه راز له زیات اوبی ځایه لگښت څخه په کلکه مخنیوی شوی او په خریداری کې عاجل اوزیات اړتیا په نظر کې نیول شوی ده . د هغو سامانانو او موادو یوه زیاته برخه چه مسلکی خانګو ورته اړتیا درلوده، او څو کاله نه و برابر شوی د دولت له مقرراتو سره سم برابر او ماشینونه بېرته فعال او مربوطی خانګی سمبال شوی . ددی ترڅنګه فنی پرسونل هم د دوی د تجربی او کار له مخی په نوموړو خانګو کې ووظف شول، او دغه هیله موجوده ده چه په راتلونکی وخت کې د دغی مؤسسې د فعالیت ساحه د وظيفو ځوانانو او کارکوونکو په مرسته پراخه شی . د پخوانیو حسابونو د تصفیې په برخه کې هم د اداری مدیریت په چوکاټ کې د تصفیې د مدیریت له منځ ته راتلو سره مؤثر ګام اوچت شو . په ۱۳۵۵ کال کې د حسابی دفترونو له نیت وړک او میدوسره، سره هغه شمیرنځیاری فلمونه چه د افغان فلم له تاسیس څخه نه و تصفیې شوی او په زرګونو فیتسی او نه فلمونه اوسل ګونو کیلو ګرامه نور مواد د نجو بلدارانو او وظيفو مامورینو په جمع کې قیدو، ټول یی ترتیب او تنظیم شول او د څلورو ملیونو افغانیو په خواوشاکي د بسا قیداری حسابونه تصفیې شول . افغان فلم وکړای شول چه په ۱۳۵۵ کال کې د ۱۳۵۱ کال بشپړ

کړی . ۱۳۵۲ کال بیلانس به له بشپړیدو وروسته دمالي وزارت ته رواندی شی .

دلرغون پيژندنې اوتاريخي آبداتو ساتنې لوی مدیریت :

د تاريخي کيندنو دلمنی پراخولو اودتاريخي آبداتو اوآثارو دساتنې په مقصد دلرغون پيژندنې اوتاريخي آبداتوساتنې دلویمدیریت دخدماتو پیماننه په تیرکال کی داطلاعاتو او کلتور دوزارت له خواپراخه شویده . دغی اداری خپل فعالیت ته په دوومهمو پرخویعنی لرغون پيژندنې اودتاريخي آبداتو ساتنې په ساحوکی دوام ورکړی، ترخوله یوی خسوا دکیندنو اوسروی پواسطه دودانیو او لرغونو بنخو آثارو په پیژندنه کی دگران هیواد دتاریخ روینانه کولوپه مقصد ونډه ولری او له بلی خوا دآبداتوپه ترمیم کی دافغانستان دنجیب ولس دفرهنگی میراث ساتنې او د سیلانیانو جلوبولوپه مقصد اساسی مرسته وکړی .

د مختلفو کیندنو اوسروی په اثر لرغون پیژندونکو، په پخوانیو زمانو کی د برونز له دوری څخه تراتاريخي دورو پوری دهیواد دخلکو داصیل هنر او ژوندانه د طرز دزیانی پیژندنې دپاره ډیرکوشنې کړی دی چه البته ددوی دڅپنو نتیجی دلرغونی او ځلانده تاریخ دگوتونو له نشریدو وروسته دویرتنویروی . له دغو څپنو څخه داسی معلومیږی چه زمونږهیوادنه یواخی دمدنیست څلورلاری و بلکه دلویو اومشهورو تمدنونو

زانگوم وه چه دفرهنگ دپراخولو، دهنر درواجولو اودتولنیز اواقصادی ژوند دطرز دساتنې رسالت یی په تیره بیابه کوشانی دوره کی په غاړه درلود . دآبداتو له ترمیم

سره په ارتباط باید وییل شی چه دزمانی پېښی، دوخت تیریدل اونه توجه ددی سبب شوچه زمونږ دهیوادپیر غوره آبدات، دوخت په تیریدو سره طبیعی اوقصدی زیان ووینی اوخپل ماهیت اوکمیت کم کړی. له دی کبله دآبداتو دترمیم په برخه کی دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت دکارپروگرام داسی تنظیم شو چه، ترخودتاريخي آبداتو دترمیم په برخه کی پراخ کامونه اوچت شی .

دکیندنو او دآبداتو ترمیم په دووساحوکی دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت داجراآتولنیز په لاندی ډول دی :

کیندنې :

کیندنې په لاندی ډول په دریوبیلو، بیلو برخوویشل شوی دی :

الف- دلرغون پیژندنې افغانی هیات :

دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت د لرغون پیژندنې هیات له یولسموکلونو څخه راپدېخوا دهیای داوښ په غونډی کی کیندنې کوی ده ۱۳۵۵ کال په ژمی کی دکیندنې یو لسمی دوری ته اقدام کړی اودترمیم او تاریخی څپنوپه برخه کی یی دویلوړ نتیجی ترلاسه کړی دی . دهیای داوښ دغونډی ودانې په یوه بودای

د افغانستان گالنې

اثر مهم آثار لاس ته راغلي دي . همدارنگه د پيری دوری د ساحو د سروی په اړه د پروژې دوره او زوری ساحی یی کشف کړی دی چه شمیر یی سل گونو ته رسیږی پدغو کیندنو کی دلرغون پیژندنی دلوی مدیریت شپږو تنو نمایندگانوله شوروی نمایندگانو سره همکاری کړی ده .

۲- افغانی اوفرانسوی گله هیات :

د ۱۹۲۲ کال دموافقت نامی دروحیی په اکتاء په افغانستان کی دفرانسی د لرغون پیژندنی هیات غوښتنه وکړه چه دکوکچی او کندز د سیندنو اود هغو د معاونینو د ساحو د لرغون پیژندنی نقشی رابری کړی ، چه ددوی پیشنه د ساحو د سروی او زرغورنی په مقصد دواکمنو مقاماتوله خوا منل شو . پدغه اساس فرانسی اوافغانی ماهران یو دبل په همکاری د نقشو برابرولو او په تیره بیا د هغو ساحو پیژندنی او زرغورنی اقدام وکړی چه د ربولگولو دنوو پروژوله کبله به خطر کی دی .

په همدغه اساس یی د ۱۳۵۶ کال په پسرلی کی دشورتوغی دلرغونی ساحی په مقدماتی کیندنو پیل وکړ . له لاس ته راغلو آثارو څخه داسی ښکاری چه دشورتوغی لرغونی ساحه دهیواددشمالی صفحاتو د پروژې دوری یو د پیره پخوانی ساحه ده اود پخوانی هنر له تمدن په تیره بیادهریه له تمدن سره دهغه ارتباط په قاطع صورت او پرته له تردید څخه ثابتوی .

معبود پوزی اړه لری چه له میلادی دوهمی پیری . څخه تر شپږمی پیری پوری څونسله دراهیبی . ژوند هلته تیر شوی اودمختلفو دورو دانیو یو دبل په څنگ کی داسی ځای نیولی چه اکثرا له مجسمه لرونکو رواقونو سره ښکلی شوی دی . سربیره پردی د اوبی غونډی . (د تعمق اوتفکر) مغاره په ۱۳۵۴ کال کی کشف شوه ، څرنگه چه له آنی خطر سره مخامخ وه ، د ۱۳۵۵ کال په ژمی کی ترمیم ته یی اقدام وشو او پدی ترتیب دیوه دیرمشکل ترمیم کار په پیرینه شکل بشپړ شو .

دغه راز په یولسمه دوره کی، سر بیسه پردی چه کیندنو ته دوام ورکړ شو ، د ریسرچ په برخه کی دسنولیکلو په مقصد . امتحانی کیندنی وشوی چه نتیجی یی دپرازیبیتناکه دی . پددی دوره کی پیری ودانی ترمیم او یوښول شوی .

ب- گلهی کیندنی :

ددی دپاره چه دلرغون پیژندنی د نمایندگانو فعالیت په ثابت توگه روښانه وی گلهی موافقت نامی ترتیب شوی چه دچاروپرمخ بیول په گډه اوساوی توگه سر ته ورسپیری .

۱- افغانی اوشوروی گله هیات :

دغه هیات له څوکلونو زایدیخوا دهیواد په شمالی سیمو کی په سروی بوخت دی اوزیا تره فعالیت یی د دولت آباد دولسوالی تاریخی ځایونو ته متوجه دی چه لدی جملی څخه یی د دلبرجین په غونډی اوجغه غونډی کی په ۱۳۵۵ کال کی کیندنی کړی دی . د کیندنو په

ج- دموافقتنامو له مخې د خارجي هیاتونو کیندنی :

پدغو کیندنو کې دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت نمایندگان د فنی غړو په توگه فعالیت کوی چه له یوی خوا د چارو د پرمختگ خارنه کوی اوله بلې خوا له فنی نقطه نظر څخه له خارجي ماهرانو سره د مرستی او همکاری په نتیجه کې زیات شیان زده کوی .

۱- د فرانسې دلرغون پیژندنې هیات کیندنی په افغانستان کې :

د فرانسې دلرغون پیژندنې هیات په افغانستان کې ۱۳۵۵ کال په منی کې د دشت قلعي په سیمه په تیره بیا دگریکو باختری په پخوانی ښار کې چه آی خانم نوموړی . کیندنوته دوام ورکړ چه پیری گتوری اول علمی نتیجی یی لاس ته راوړی دی . ۱۳۵۶ کال په پسرلی کې یی په ښار اودهغه خواوشا ځایونو کې کیندنی وکړی اولرغون کیندنو څخه یی هم ښی نتیجی لاس ته راوړی دی د افغانی لرغون پیژندنې نمایندگان په کیندنو کې په فعاله توگه برخه لری اودهغه ترڅکی یی د آی خانم د لاس ته راغلو آثار ترمیم ته هم اقدام کړی دی .

د آی خانم ښار دگریکو باختری په تمدن پوری مربوط دی چه له میلاد څخه مخکی په دریمه او دویمه پېړی کې پدی حوزه کې داسیا له لویو ښارونو څخه شمیرل کیده اودهغه وخت له اصیل هنر څخه نمایندگی کوی . په دغه ښار کې دگریک پدیدې د محلی ژوند او ساختمانی

طرز په قیدکی په داسی شکل سره راغلی دی چه دهغو مطالعه دگریکو باختری آرت د پسر مسایل روښانه کوی .

۲- د ایټالی داسمو د موسسی دلرغون پیژندنې د هیات کیندنی :

د ایټالی داسمیو د لرغون پیژندنې هیات چه له څو کلونو څخه راپدیخوا دغزنی د سردار په غونډی کې فعالیت کوی په ۱۳۵۵ کال کې هم دهمدغه فعالیت په لړکی کیندنوته اقدام وکړ اوددغو کیندنو په نتیجه کې یی د لیدو وړ آثار کشف کړی دی .

د لرغون پیژندنې دلوی مدیریت نمایندنده د سردار غونډی په کیندنو کې مهمه او گتوره برخه لری . دغزنی د سردار غونډی پخوانی ودانې په یوه بودایی معبد پوری اړه لری چه دکوشانیانو له دوری څخه ترمیلادی اتمی پېړی پوری په هغوی څونسله د راهبسی ژوند تیر شوی دی .

۳- د جاپان د کیوتو پوهنتون دلرغون پیژندنې د هیات کیندنی :

د جاپان دلرغون پیژندنې هیات د ۱۳۵۵ کال په دوی اومتی کې هم د کابل ولایت د میریچه کوټ په ولسوالی کې د سکندر په غونډی کې د تیر وکلونو په شان فعالیت کړی چه په دغه هیات کې دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت د نمایندنده موجودیت، له هر نقطه نظر څخه مؤثر گڼل شوی دی .

د اسکندو غونډی د کابل د جوزی د هندو شاهی د دوری د ساحوله جملی څخه شمیرل کیږی

دلوی مدیریت ترمیم کارانو، دهیواد له پوریو لویو جوماتونو څخه د ژغورلو دپاره اقدام کړی، چه ۱۳۵۵ کال له دوی څخه د ۱۳۵۶ کال تېر دوی پوری ددوی اجرات قناعت بشپړونکی دی . ددغه جومات ترمیمات زیاتره د جومات له دننه څخه بهرته دواوری اوباران داوبو ایستلو سیستم اوهم د جومات د باونو ترمیم ته متوجه دی. اوددی دپاره چه اوبه په گنبدکی دننه نفوزونکې له کانکریټی موادو څخه هم استفاده شویده . جامع جومات د غوری پاچاهانو په دوره کی ودان اود تیموریانو په پیری کی بشپړ شوی دی . د ساختمان طرز اوتزیاتو بی د جومات بشایست نورهم زیات کړی دی .

۲- په هرات کی د گازرگاه شریف ترمیم :
د گازرگاه شریف آبنده چه دهیواد نامتو عارف اوقاضل خواجه عبدالله انصاری پکښی بشخ دی د تیموریانو ددوری د مهندسی او تزییناتو شپکار گنبل کیری څرنکه چه دغه غوره ودانی له انی خطر سره مخامخ شوی وه دهغی د ترمیم دپاره اقدام وشو .

لومړنی هخی دختیز رواق دښه ټینگولو دپاره وشوی . ۱۳۵۵ کال په دوی، منی او ژمی کی دختیز رواق یعنی د آرامگاه دمداخل د ترمیم کار پیل شو، چه شوی کارونه قناعت- بشپړونکی دی . چه دروان کال د غبرگولی په میاشت کی کارته دوام ورکړ شو .

۳- دبست د گلادکمان اوخاه ترمیم :
دبست کمان دهغو درزونو له کبله چه پکی پیداشوی ، د ترمیم وړدی، ترڅو له چټکو

چه ودانی یی دکوشانیانو په دوری پوری اوبه لری .

۴- د برتانیی د افغان پیژندنی د مؤسسی د لرغون پیژندنی د هیات کیندنی :

د برتانیی د لرغون پیژندنی هیات دکندهار دزابه ښار په سیمه کی چه په اغلب گمان دافغانستان له پخوانیو اسکندریو څخه ده ۱۳۵۵ کال په منی علمی فعالیت کړی اود زابه ښار په شوخا یونو کی کیندنی کړی دی د لرغون پیژندنی دلوی مدیریت نمایندگانو په دغو کیندنو کی فعاله برخه آخیستی او دفسی کیندنو دسیستم په باب یی خپل معلومات زیات کړی دی . دکندهار دزابه ښار کیندنی څرنکه چه نوی پیل شوی، نودغه مساله چه آیازو پښار دهیواد یوه سکندریه ده اوکه نه، حل اوروښانه شوی نده .

دآبداتو ترمیم :

دآبداتو ترمیم هم د کیندنو په شان په دریو برخو ویشل کیری :

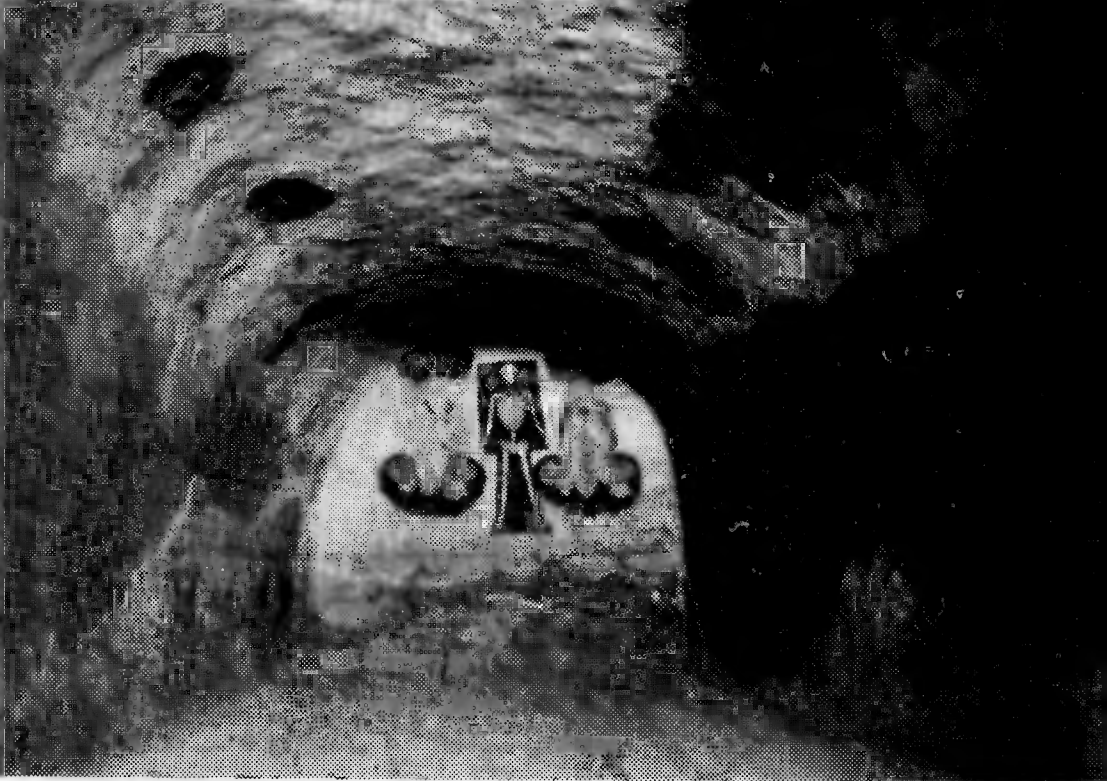
الف- د لرغون پیژندنی دلوی مدیریت

د ترمیم کارانو پواسطه دآبداتو ترمیم :

یوشمیر ودانی او آبدات چه فوری ترمیم یی ایجاباوه ، له سروی او مطالعی نه وروسته داسی تجویز و نیول شو چه د لرغون پیژندنی دلوی مدیریت دگار کوونکو او د دولت په پرمختیایی بودجه کی له منظور شوو پیسو سره ترمیم شی .

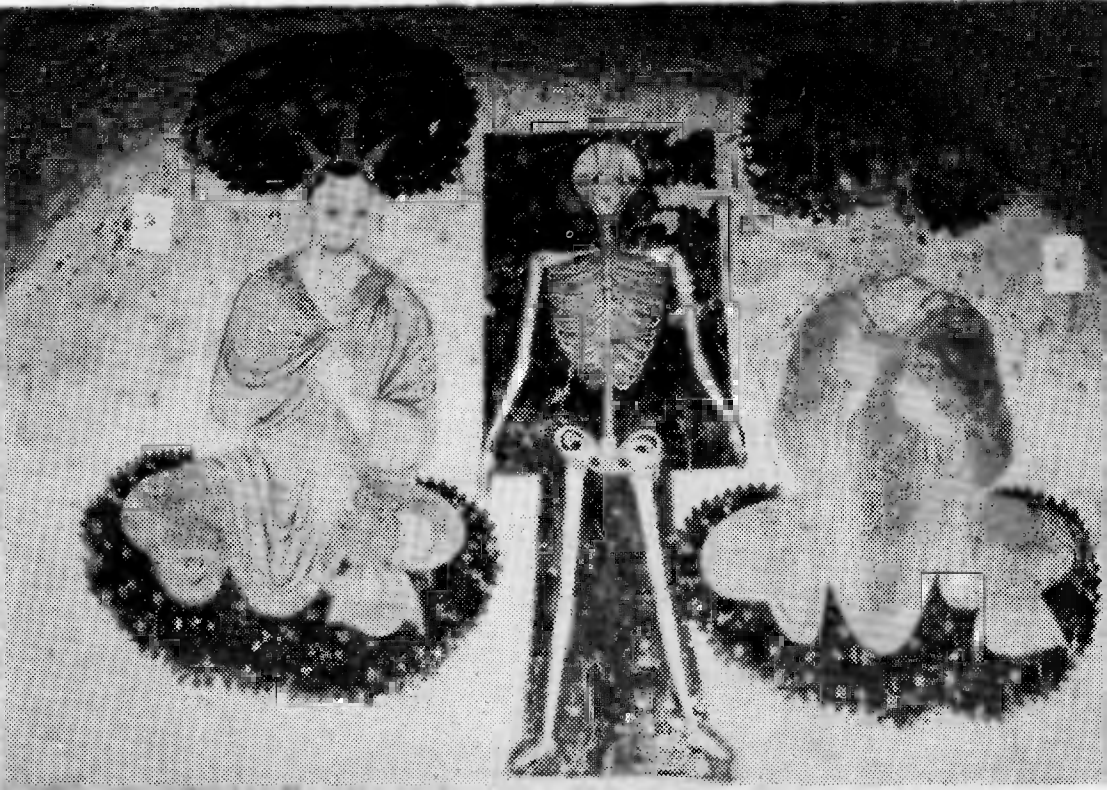
۱- د هرات د جامع جومات ترمیم :

له څو کالو څخه را پدیخوا د لرغون پیژندنی

مغاره (تعمق و تفکر) تپه شتر هدهده از ترمیم

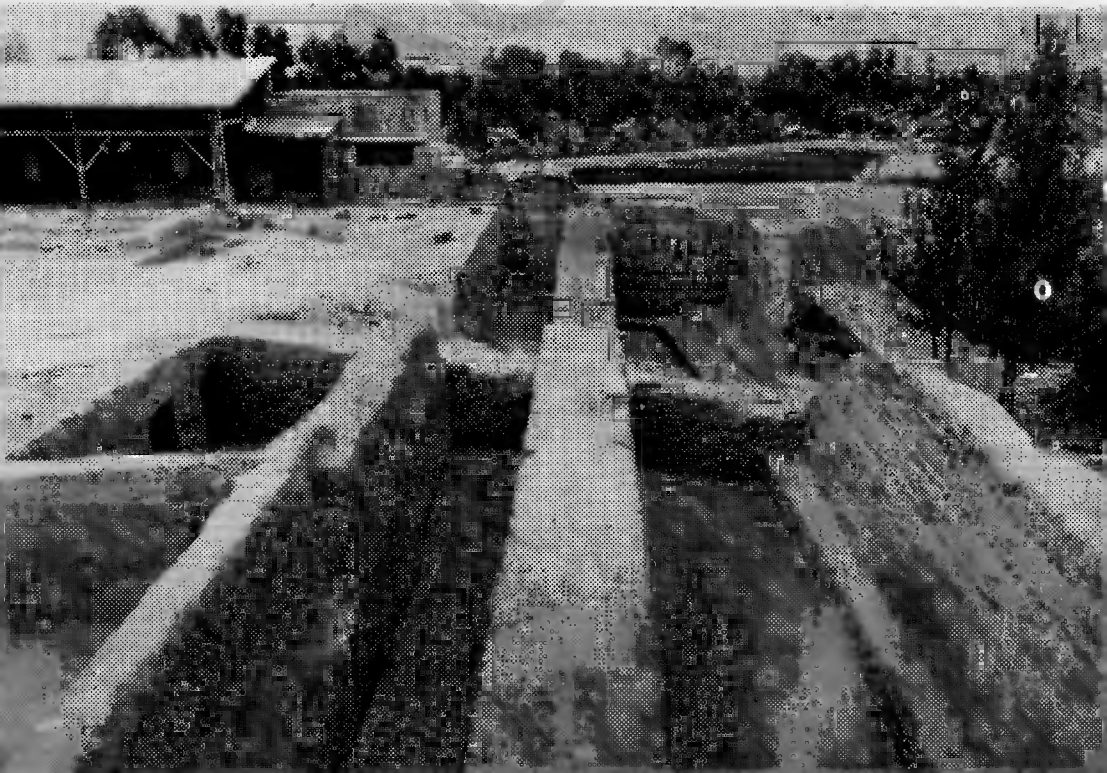
نمونه از نقوش دیواری مغاره (تعمق و تفکر) مربوط شتر هدهده

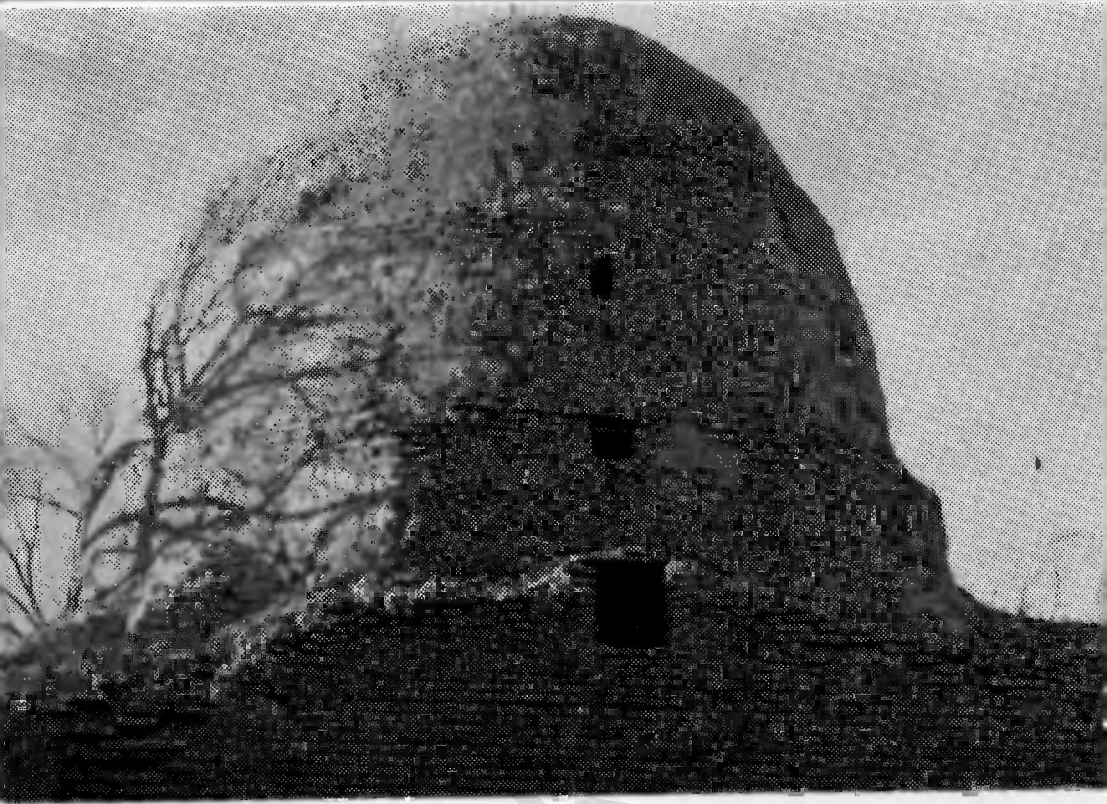
مغاره (تعق و تفکر) شترهده قبل از ترمیم

نمایی از حفريات دوره يازدهم تپه شتر هده

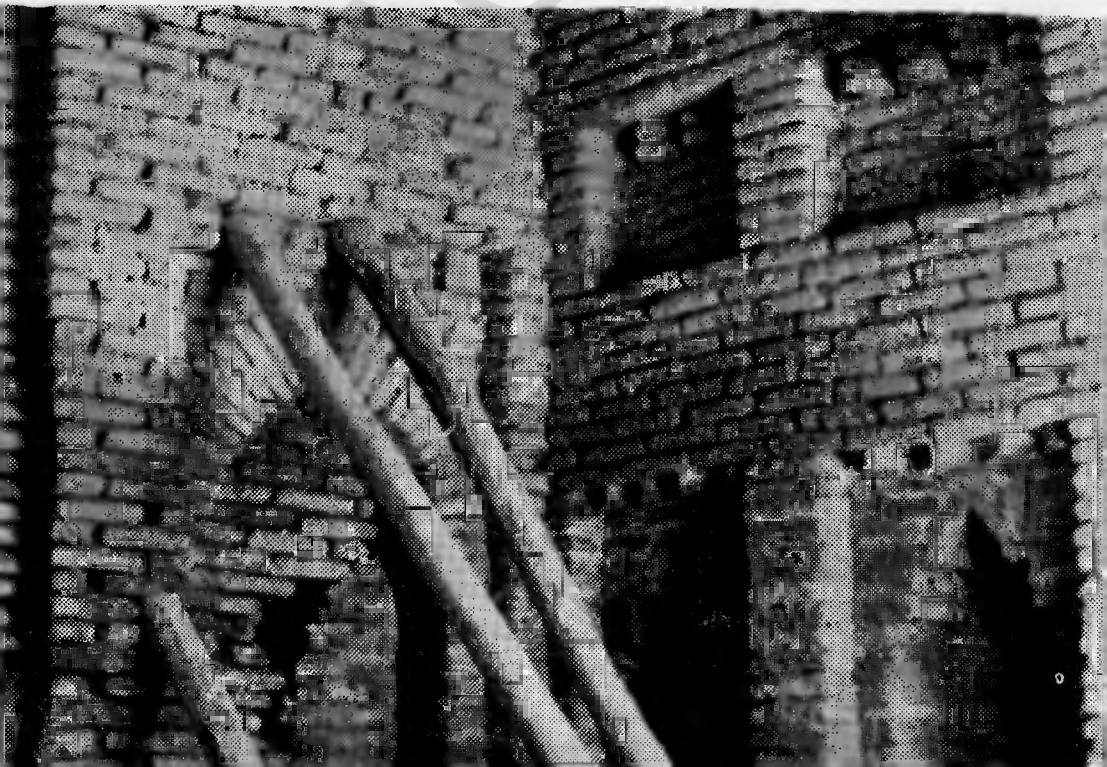

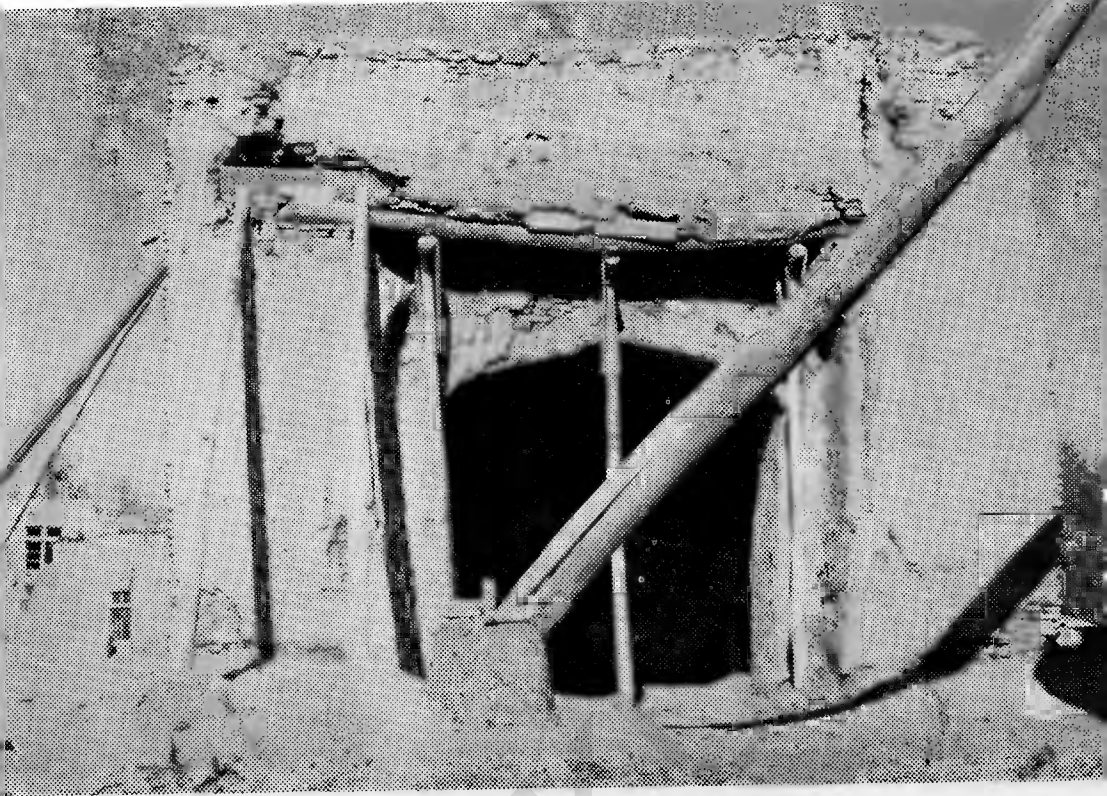

ماسک تيار مکشوفه شمير عمر يکوباختر درآی خانم

نمای خارجی مقبره مسعود سوم در غزنی
مقبره مسعود سوم در غزنی حین ترمیم

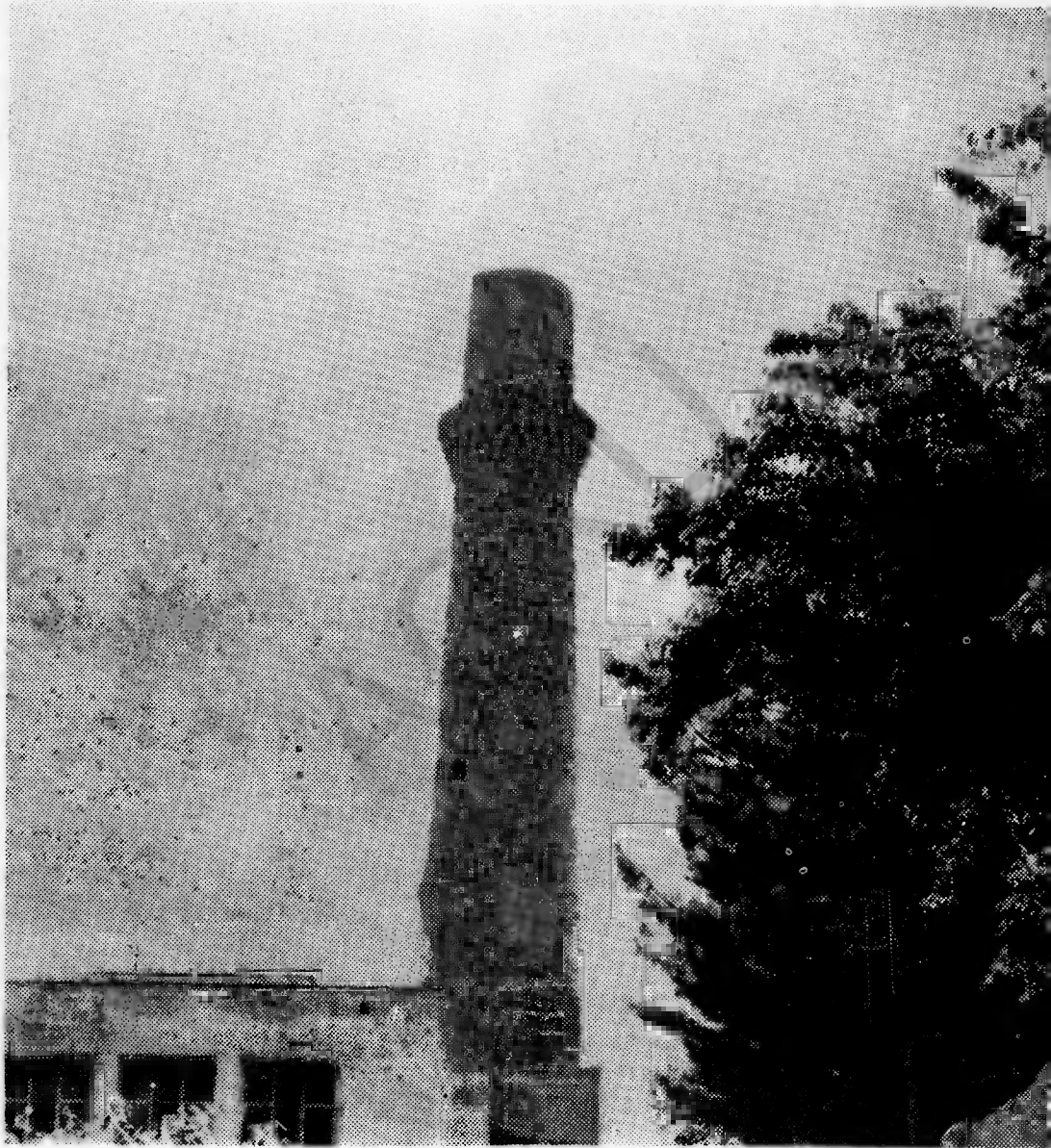
مقبرهٔ خواجه بقال درغزنی

تزیینات کاشی رواق بزرگ گازرگاه شریف-هرات

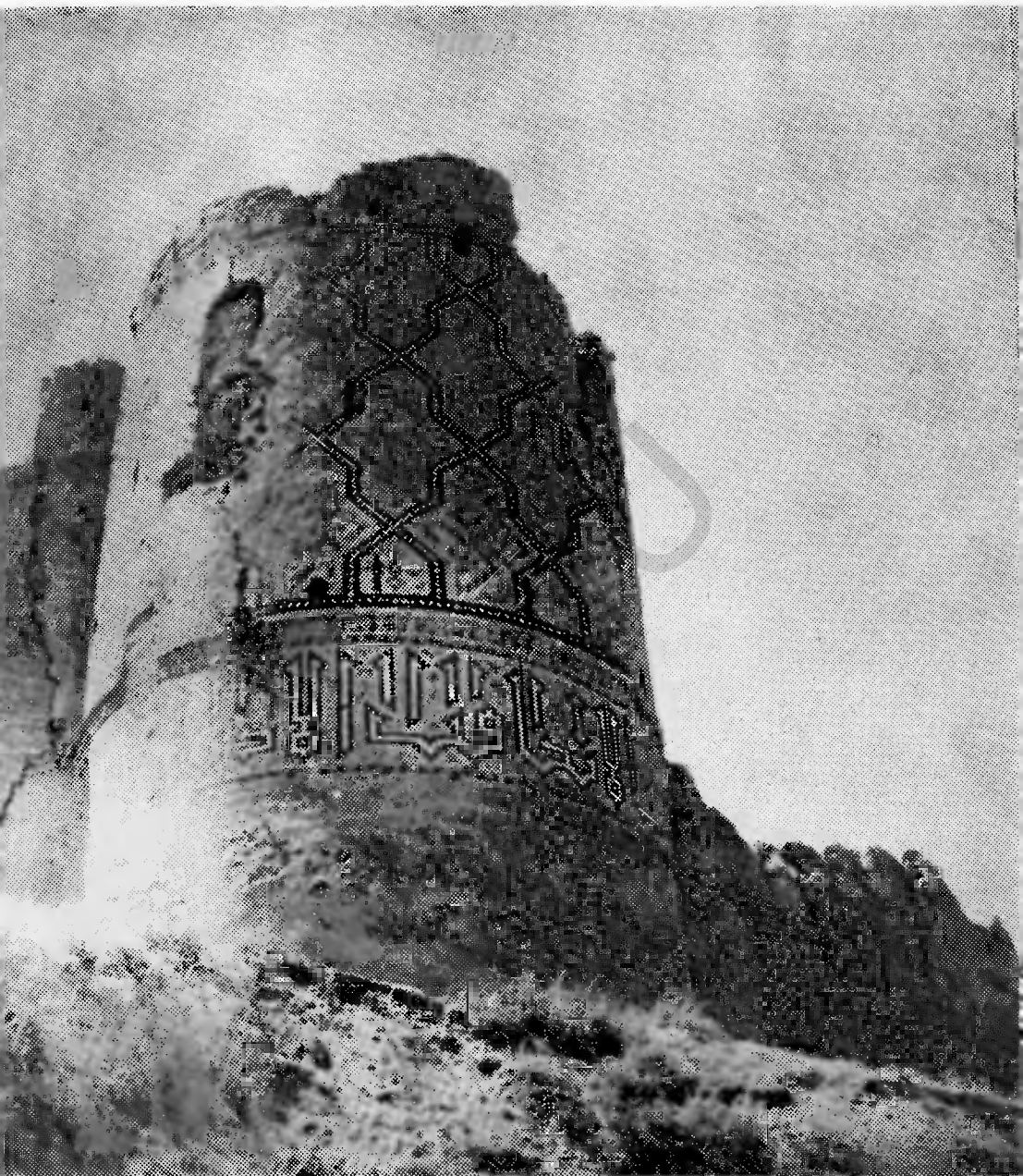

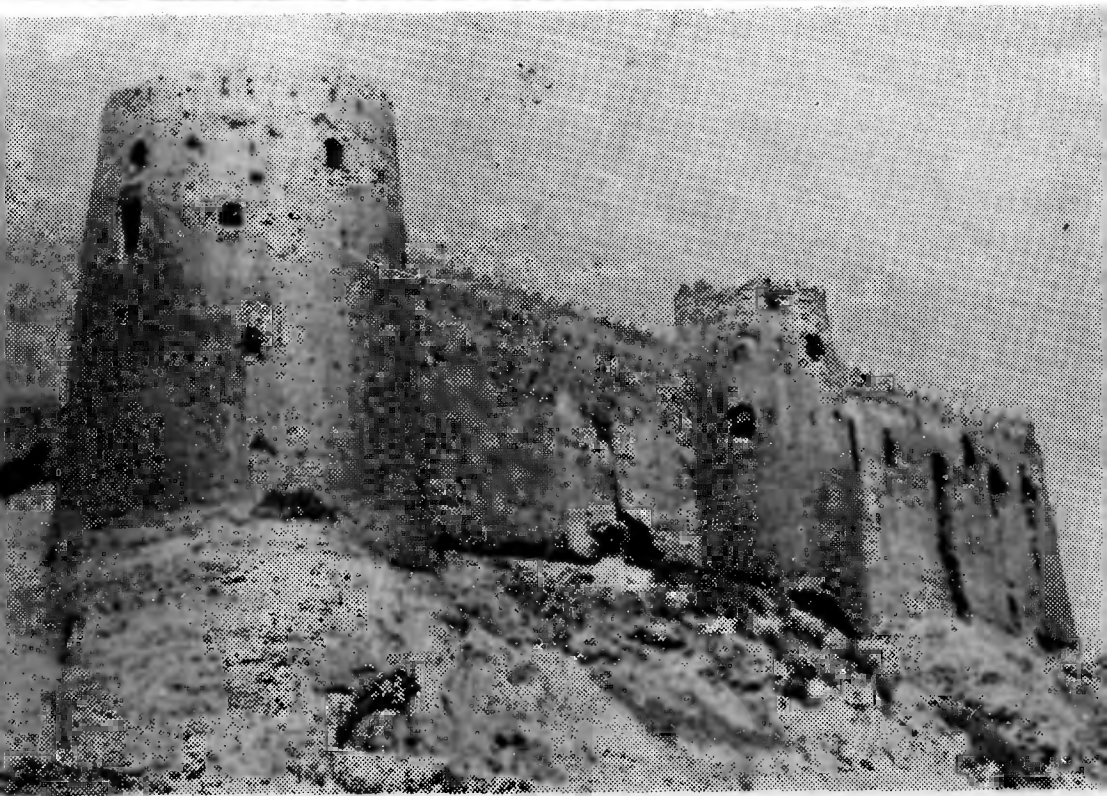
دواق شرقی گازرگاه شریف-هرات

یکی از مینارهای هرات

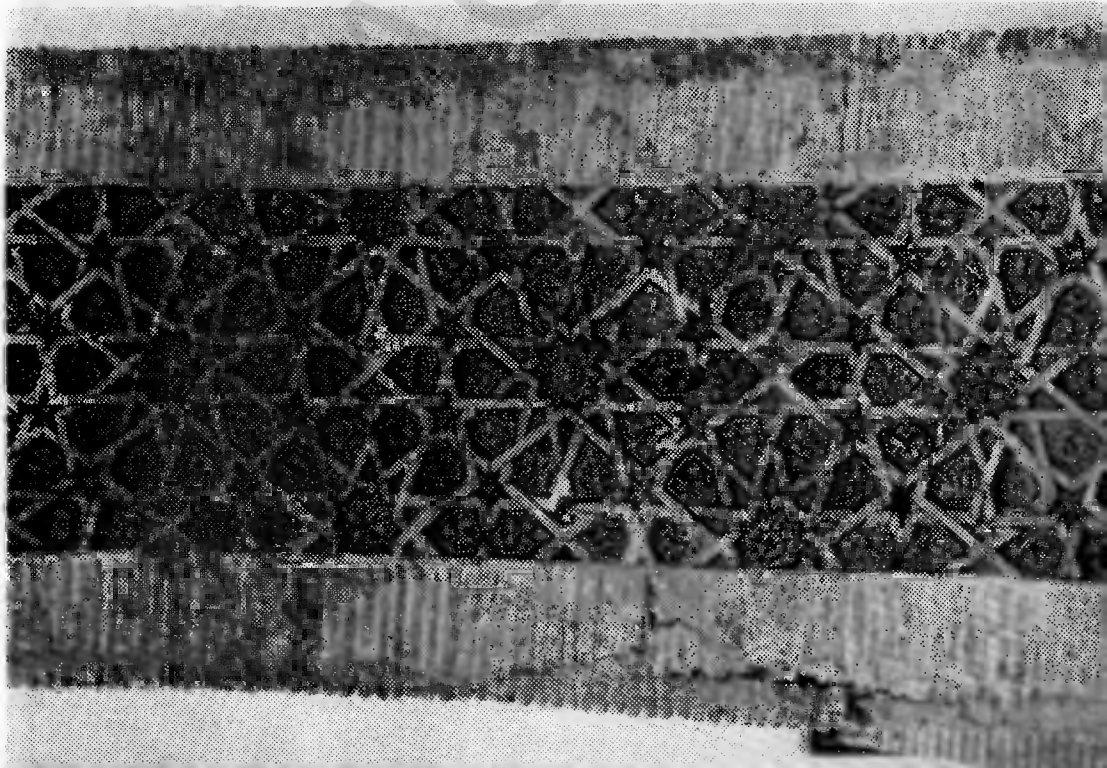

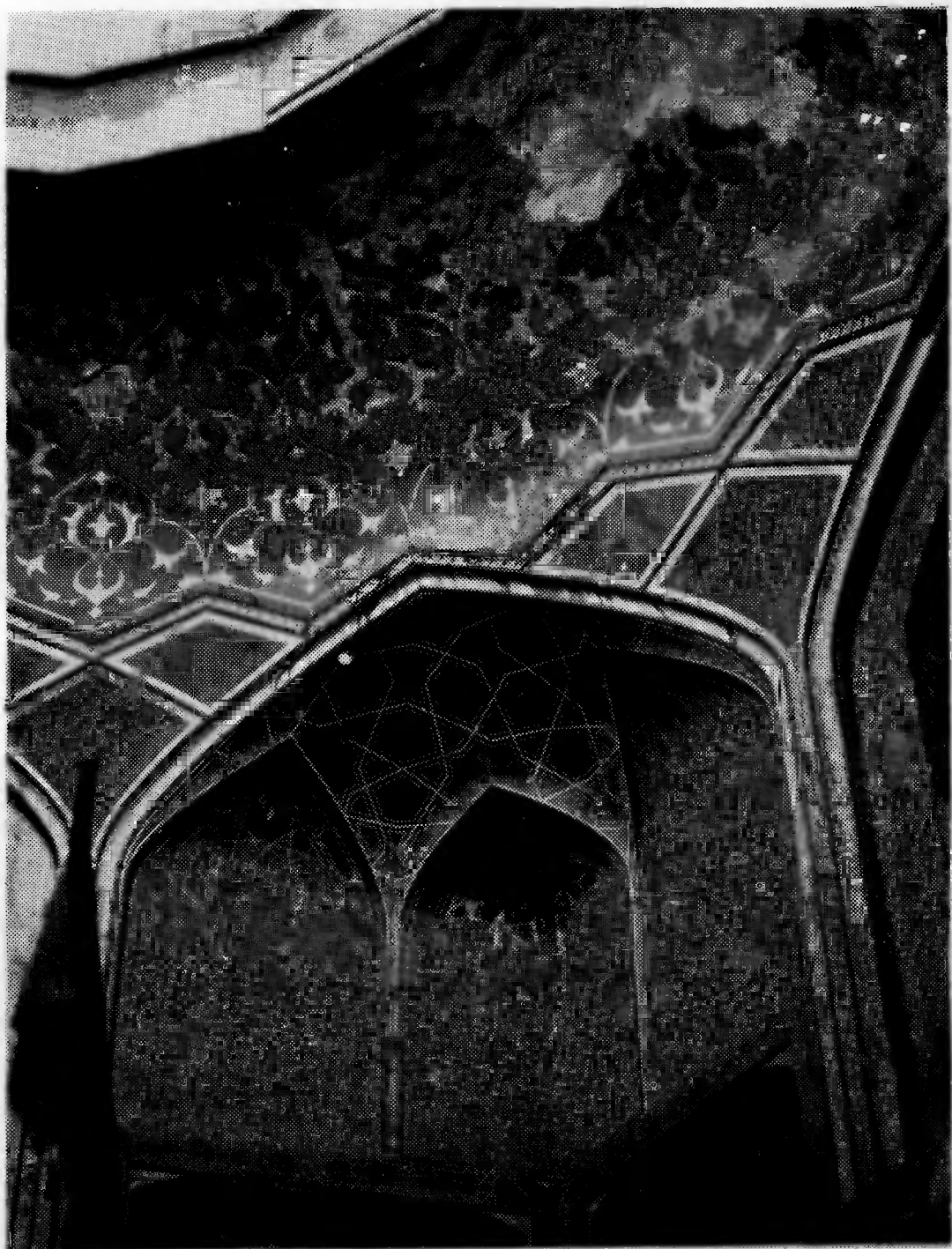
برج تیهوری قلعه اختیارالدین - هرات

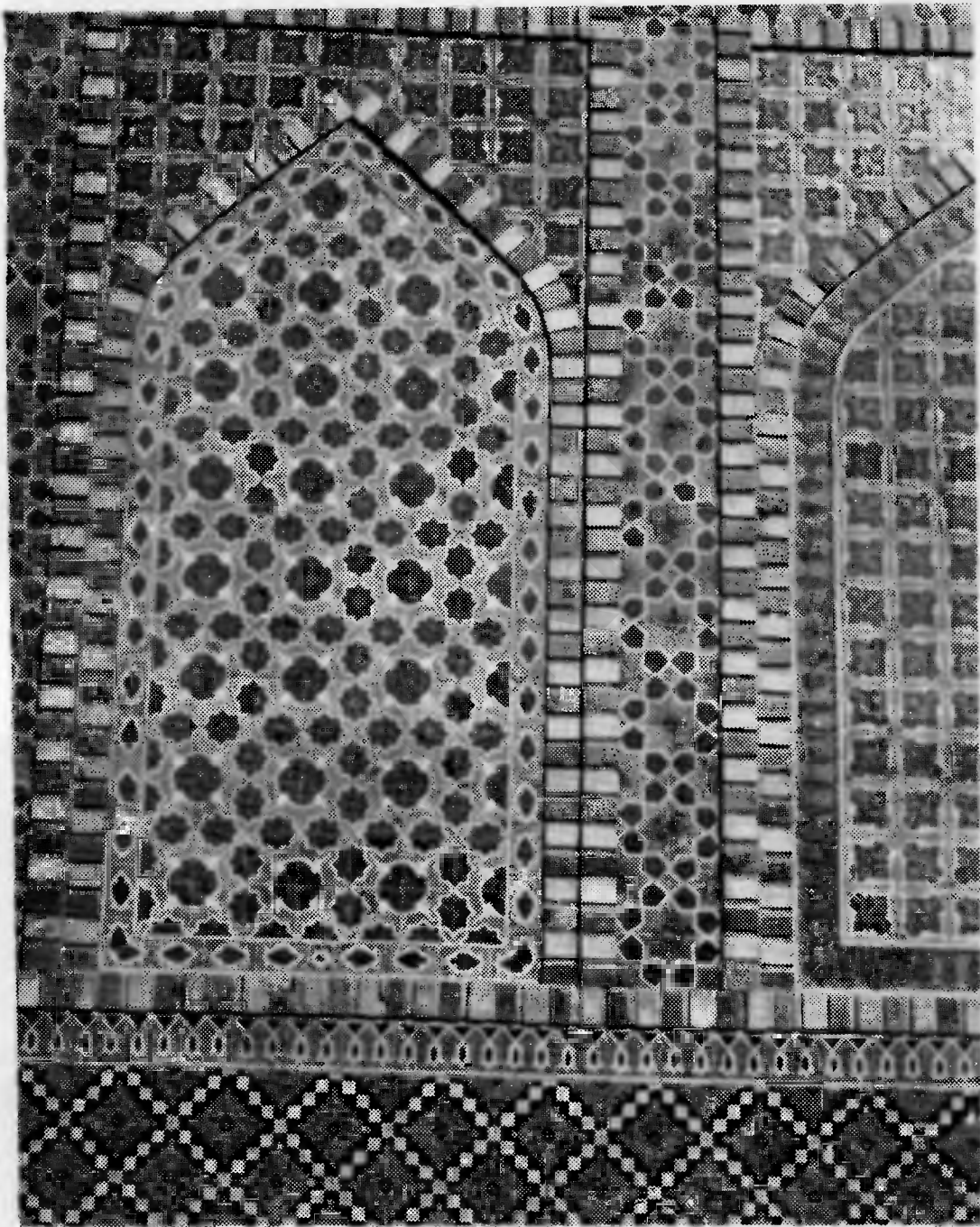
نمای شرقی قلعه اختیارالدین هرات

تزئینات برجسته حصه داخلی و کهان بست

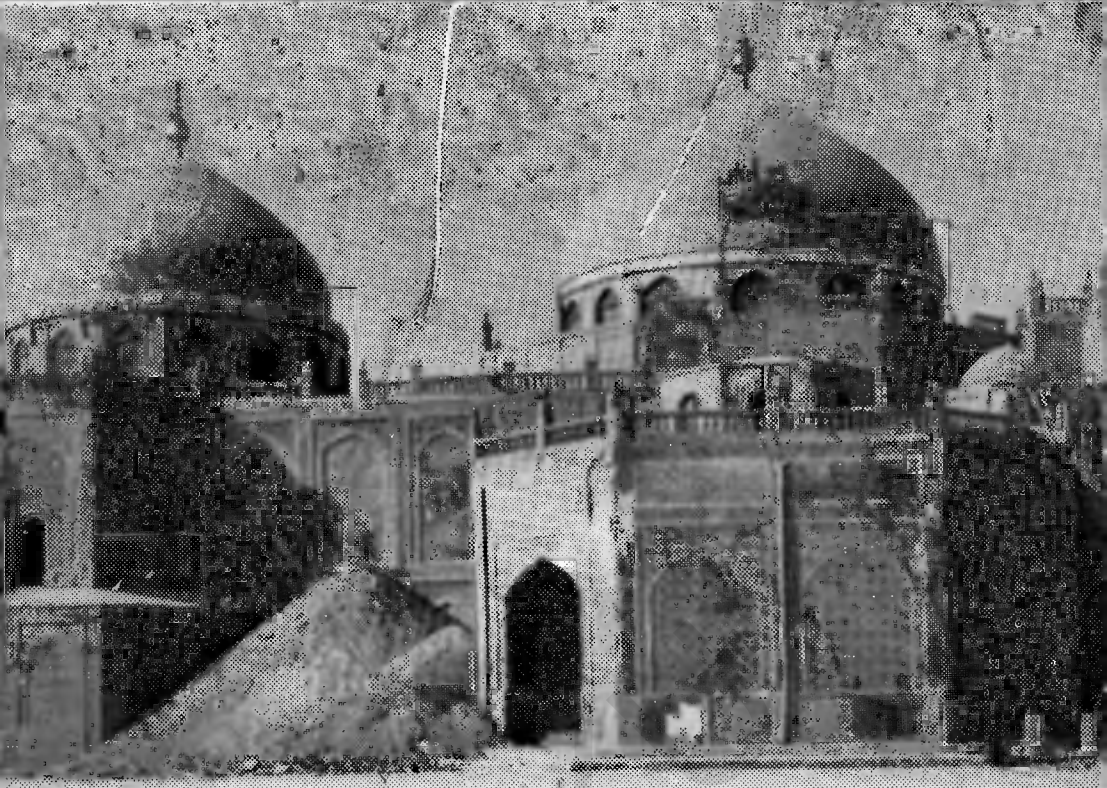

تزئینات کاشی دروازه شرقی روضه مزار شریف -

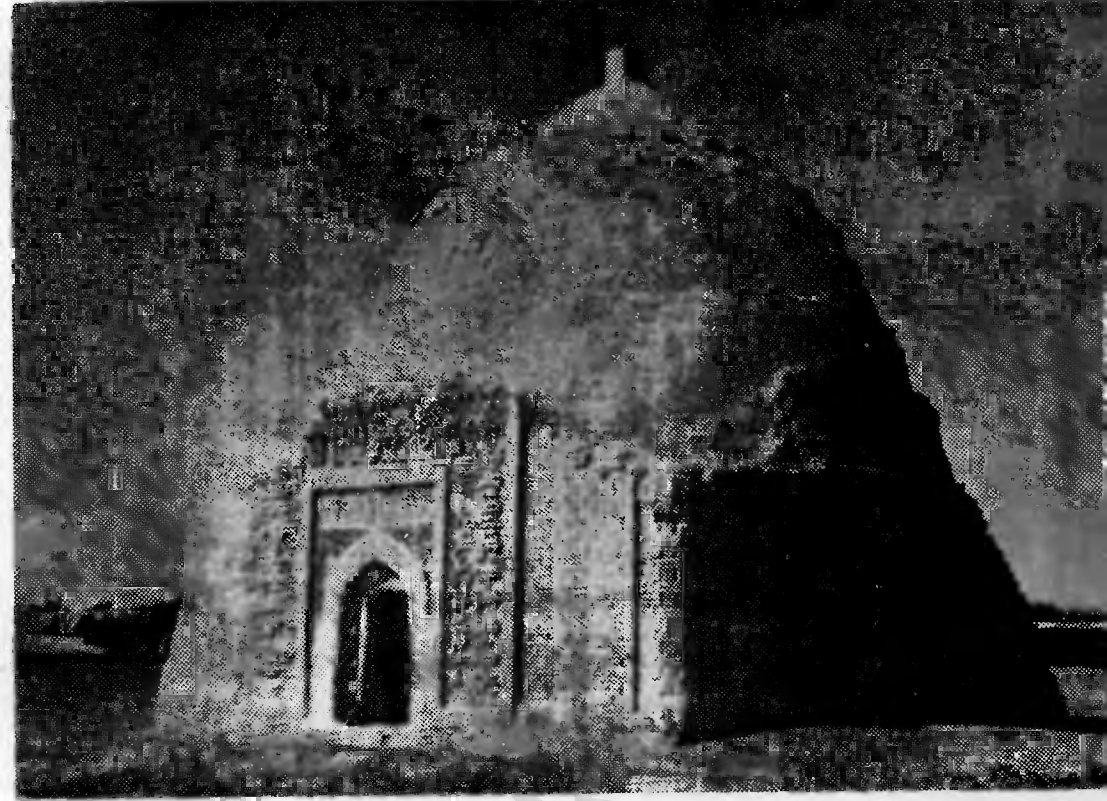

روضه مبارک هزار شریف - جزئیات مهندسی تیموری در قلعه میربراکت .

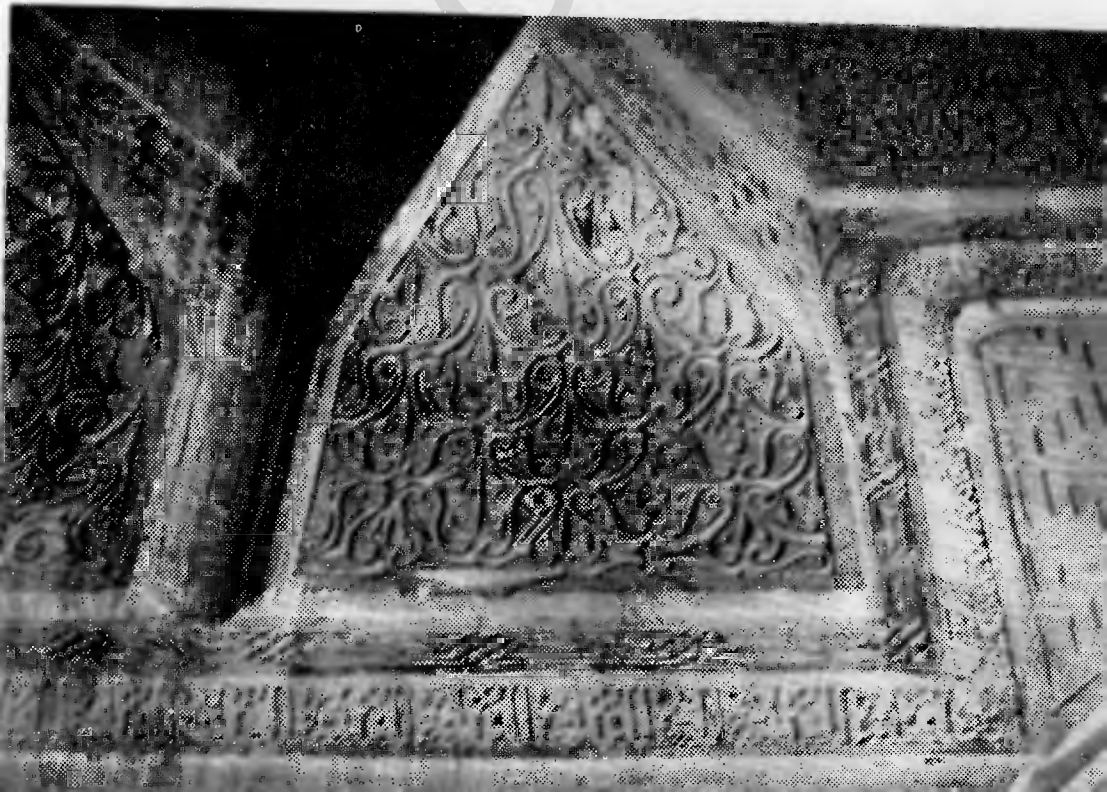

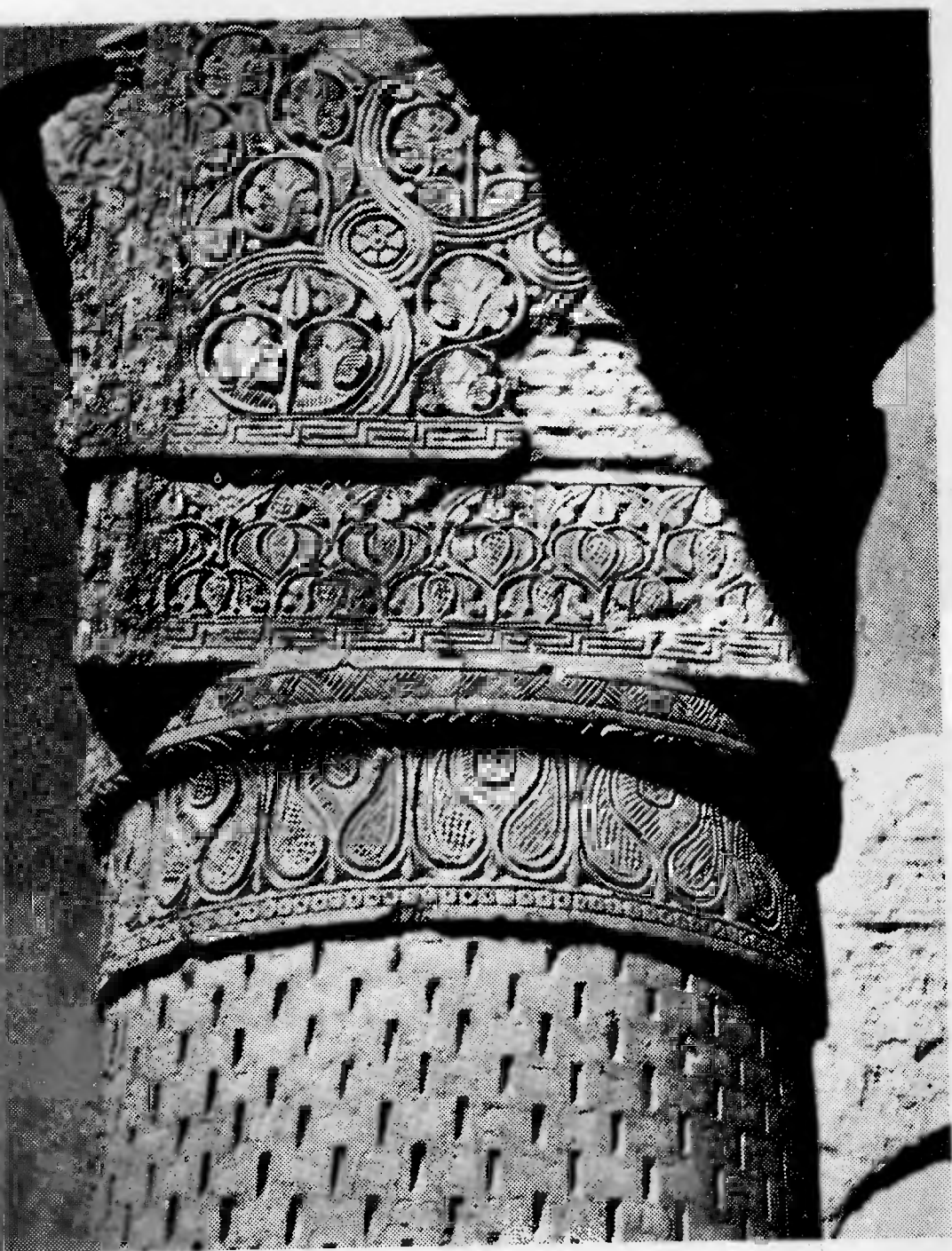
روضه مبارك مزار شريف در وقت ترميم .
توزيع بامپای روضه مبارك مزار شريف

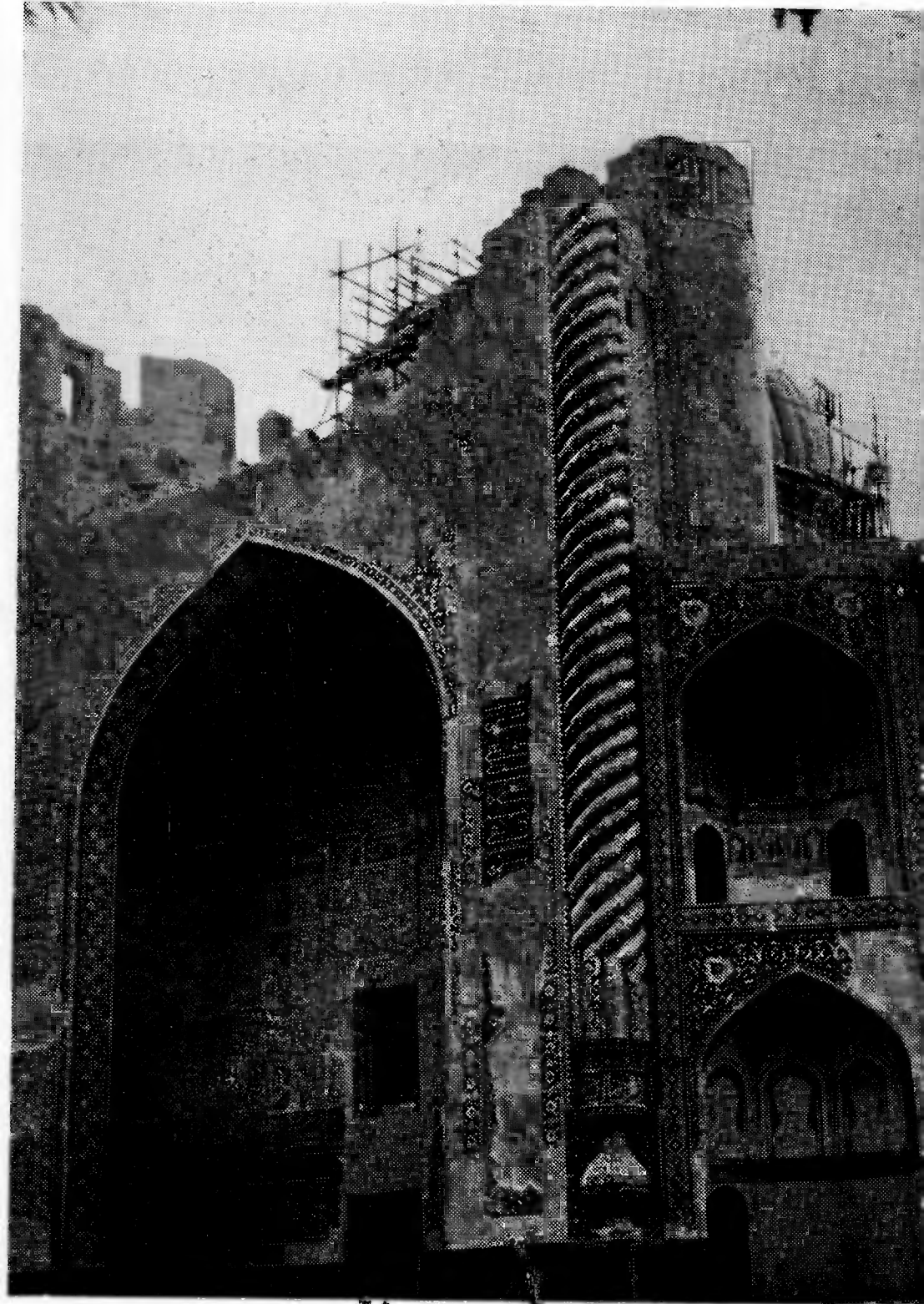

مقبره بابا حاتم واقع جمتال ولايت بلخ
تزیینات و خطوط برجسته داخلی مقبره بابا حاتم

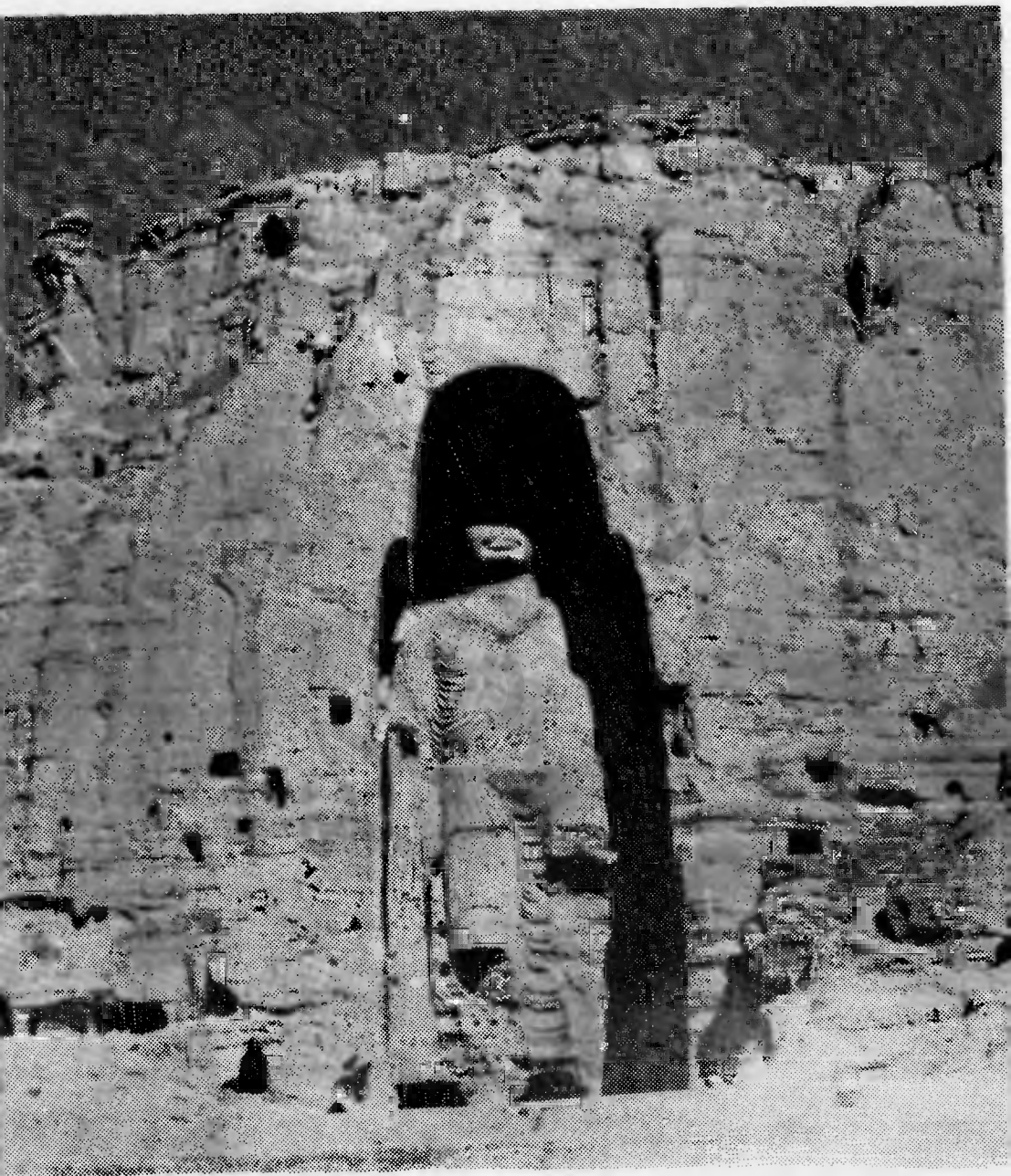

مسجد نه گنبد بلخ جزئیات تزئینات یکی از ستون ها

مسجد خواجه ابونصر پارسا در بلخ در مرحله آخر ترمیم

بودای ۵۵ متره بامیان

چه دغزنی د دریم مسعود او بهرام شاه په منارو پوری اړه لری د ترمیم مقدماتی مطالعات دی. ۱۳۵۶ کال د چنگاښ میاشتې په سر کی ددغو ابدو د ترمیم کار بیابیل شو .

۵- په غزنی کی دخواجه بقال د قبر ترمیم : دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت کارکوونکو تریوه بیل پروگرام لاندی دخواجه بقال د قبر دعاجل ترمیم اوساتی دپاره اقدام وکړ. داساسی ترمیماتو کار دروان کال د چنگاښ په میاشت کی پیل کپری .

۶- په غزنی کی دخواجه لایغورد قبر ترمیم: دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت کارکوونکی دلوهری ځل دپاره دخواجه لایغور په نامه دیوه قبر د ترمیم کار د ۱۳۵۵ کال د چنگاښ له سر څخه پیل کړی . تر څودغه ابد په څو میاشتو کی بشپړه شی دخواجه لایغور قبر د معمارۍ د طرز او داخلي تزئیناتوله نقطه نظر څخه دغزنی له مهمو ابدو څخه دی .

په مزار شریف کی د حضرت (علی) کرم الله وجهه د آرامگاه ترمیم :

په مزار شریف کی د حضرت (علی) کرم الله وجهه د مزار ابد، څرنگه چه له تیرو وختونو څخه په غیر فنی ډول ترمیم کاری شوی وه، دودانی وضع. په بامونو باندی د تپاو شوو خاورو د زیات درندوالی په اثر مخ په خرابیدو وه. اودنی پروای له کبله ورته خطرونه متوجره تر څو چه دلرغون پیژندنې دلوی مدیریت کارکوونکو د ۱۳۵۵ کال په دوی، منی اوژمی کی په یولپنی ترمیماتو لاس پوری کړ .

تر میما توسره دغوریانو ددوری دغه مشهوره ابده دزمانی له ضرر څخه وژغورله شی . څرنگه چه داستنادی پایوله جوړیدو دمخه د ترمیم کار امکان نه درلود، نود ۱۳۵۵ کال په دوی اومنی کی له کلکو او مقاومت لرونکو موادو څخه داستنادی پایو جوړولو کار پیل شوچه په سلوکی اتیا بشپړ شوی، دیاتی برخی کار ۱۳۵۶ کال دغبرگولی په میاشت کی پیل شو .

دبست څاه چه دبست دکلا په پورتنی برخه کی ایستل شوی په اغلب گمان دمغولو په دوری پوری اړه لری. څرنگه چه اوسنی وضع یی دردونکی ده، باید ترمیم شی .

د څاه د پاکولو کار د ۱۳۵۵ کال په منی اوژمی کی پیل اوسپن کال هم دوام وکړ داساسی ترمیم کاری، دبست دکمان له پروژی سره یوځای دروان کال دغبرگولی په میاشت کی پیل شویدی

۴- دغزنی دمنارو، ددریم غزنی مسعود دقبر او په غزنی کی دمحمد شریف خان دقبر ترمیم :

دغزنی دغه مشهوری څلوری ابدی تریوه پروگرام لاندی دلرغون پیژندنې لوی مدیریت د ۱۳۵۵ کال ددوی اومنی د ترمیماتو په پروگرام کی داخل شوی، چه له دی جملی څخه دمحمد شریف خان قبر چه دمغولو ددوری یوه ابده ده . اود دریم مسعود دقبر د ترمیم کار پیل شو. دمسعود دقبر په ترمیم کی، دمقبری د داخلی برخی داساسی ترمیم په مقصد، پاک کاری ته زیاته پاملرنه وشوه. هغه څه

چه دغه ممتازه اېده له زياتوخطر ونوڅخه وژغورله شي .

دلرغون پيژندنې کارکوونکو دترميم په لومړۍ مرحله کې په بامونوباندي پراخوارو حجم کم کې اوددغې پاک کاري. په نتيجه کې بي دباهونو، گنبدونو اونورو برخو سا ختمانسې وضعې په باب معلومات ترلاسه کړي. ددغه معلومات له مخې دترميم کار نيرکال پيل شو اوپه روان کال کې هم له پيش بيني شوي پروگرام سره سم دوام کوي .

۸- په بلخ کې دنه گنبد د جومات گاوړی پوښښ :

دنه گنبد جومات چه په (حج پياده) مشهور دی، دافغانستان اومرکزي اسمياله ډيرو پخوانيو جوماتونو څخه دی . ددغه جومات د گاوړی پوښښ کار، دلرغون پيژندنې، دولی مدیریت په لگښت ، دماز شريف دحرارتي برينينا نوکيمياوي سري دفابريکودرياست دکارکوونکو له خواروان دی چه په ۱۳۵۶کال کې به بشپړ شي .

دټيم په نامه دخلم سرتړلی بازار دهيواد د تاريخي بازارونو يواځينی نمونه ده چه دوخت دخلکو داقصادی ژوند طرزبنیي. څرنگه چه يو مخصوص ساختمان لری بايدپه عاجل توگه ترميم شوی وای دلرغونودودودانبودمعرف په حيث ددغه سرتړلی بازار دساتنی دپاره دلرغون پيژندنې لوی مدیریت په ۱۳۵۶کال کې دجوړا په مياشت کې دهغه اساسی ترميم

پيل کړچه په دووکلونو کې به بشپړشی .
ب- دکوويهاونوپواسطه دابلاتو ترميم :
۱- دبايميان دهه متریزه بودا او خواوشا مغارو ترميم :

دبايميان ۵۵ متریزه بوداچه دنړۍ يسوه ډيره لويه اومشهوره مجسمه ده ، پرله پسې پيړيو کې له ډول ډول خرابيو سره مخامخ شوی وه چه فنی ساتنه او ترميمات يسی ايجابول ، دبياجوړولو کاري، ديوه بيل گڼه موافقت له مخې دافغانستان په لگښت دهند دلرغون پيژندنې سروي دهؤسسې کارکوونکو ته سپارل شوی، په دی موافقت ليک کې په لومړۍ مرحله کې ۳۸ متریزه بوداترميم ته هم ځای ورکړشوی وچه دبيا جوړولو کاري بخوابشپړشويدی .

دغه ترميمات دبودا دمجسمی او رواق دلائينکښت اواستحکام دپاره دی، چه دهمدی مقصدپه غرض درواق په پورتنۍ برخه کې دواوری اوباران داوبو فرعی کانال ايستل شوی ترڅودداسی زيانونو مخه ونيسی. له بلی خوا دهجسمی اورواق نييدلو اودرزونو چاره هم دکاکريښی موادو پواسطه له برمه کاري وروسته سنجش او عملی شوی ده .

همدارنگه دبودا دراهبی دجامودبرجسته گيو تشبیتول اوپښی هم دترميم په پروگرام کې داخل دی، چه پښی یی بشپړشوی دی . له بلی خوا درواق دديوال اودخواوشا مغارو دبرجسته تزييناتو پاک کاري او تشبیت دلابراتواری موادوپواسطه پيل شوی چه کاري سرتړکال بشپړ پړی .

۲- دهرات دمصلی او اختیار الدین دکلا

ترمیم :

د ترمیم پروژه په دوو برخو ویشله کېږي، لومړۍ داختر الدین دکلا ترمیم داحیا او دهرات دښار موزیم ته ځای ورکولو په مقصد، دوم دهرات دمصلی په تیره بیادمنارو ترمیم.

د دغی لویی پروژې کار دیونسکو په همکارۍ دملگرو ملتو او افغانی ترمیم کارانو له خوا اجرا کېږي چه دلومړنیو اړتیاو لگښت یی په افغانستان پوری اړه لری .

د ۱۳۵۵ کال په منی اود همدغه کال په ژمی کی داختر الدین دکلا دڅینو برخو د ترمیم اوړکلا دلاندنیو ځایونو د ترمیم بشپړولو دپاره چه دښار حربی موزیم ته په کی ځای ورکول کېږي، کاروشو، ددغو ترمیماتو په څنگ کی، دکلا د داخلی او خارجی برخو د وضعی معلولو دپاره پالکاری هم وشوه .

دغه راز دمطالعی او ترمیم په مقصد، دمصلی دمنارو په لاندنیو برخو کی هم پالکاری پیل شوه چه دسپرکال دپاره په لومړۍ مرحله کی دمصلی دشمالی ختیز منار او داختر الدین دکلا د نیموړی برج ترمیم نه دلومړیو حق ورکړ شویدی چه له سپرنی کار سره بسه دهمومی پروژې دکار په سلو کی ۴۵ یی بشپړ شوی .

۳- د بلخ ولایت په چمتال کی دبابا حاتم

د قبر ترمیم :

دغه مهمه اېده چه دسملجوقیانو له دوری څخه ده، له هر حیثه دڅیړنی او ترمیم وړه،

تر څوچه بالاخره د ترمیم کاری دیوه نوی گډه موافقت لیک له مخی، دفرانسوی د لرغون پیژندنی هیات ته وسپارل شوچه تراوسه پوری کاری ندی پیل شوی، مگر دسروی په برخه کی یی د ۱۳۵۵ کال په ژمی کی اقدام وشو .

ج- دخارجی هیات بواسطه د ابداتو ترمیم:

۱- په بلخ کی دخواجه ابو نصر پارسا

دجوهات ترمیم :

د تیموری دوری دغه پیرښکلی او ارزښتمناکه اېده دزمانی له ضررو اورانیو سره څخا منځ وه، چه د اطلاعاتو او کلتور وزارت په خاصه پاملرنه اود عندی ترمیم کارانو په مرسته او لگښت د ترمیم کاری د ۱۳۵۵ کال په منی کی بشپړ شو .

دغه ترمیمات د هغه گډه موافقت لیک پسنه اساس وشول چه په هغه کی دگرام دکیندلو اودفراه دسیمو دسروی چارو ته هم ځای ورکړ شویدی، او کاری د هند لرغون پیژندنی دسروی مؤسسی له خوا سرته رسپړی. په دغو ترمیماتو کی کونښن وشوچه له بوی خوا د ابدی درزونو او نړیوالو برخو ته یونایت او ټینگ ساختمانی

شکل ورکړ شوی اوله بلی خوانه د څی تزئیناتی یی پرته دتصرف څخه پخپلو اصلی ځایونو کی نصب شوی. یواځی دکښندی په برخه کی یی د ایدجا بولو چه کاشی کانی له خپلو اصلی ځایونو څخه پورته اود کښندی له ترمیم او خست- کاری اود ساختمانی وضعی له ټینگښت څخه وروسته، نوی کاشی کانی په عین اندازه او هماغه رنگت پرته زیاتوالی او کموالی څخه

په پخواني شکل نصب شي .

۲- دچکري دمنار ترميم :

دچکري منار دشاخ برنتي په لوروسطحوکي چه دکابل ولايت دلوگرله ولايت څخه بيلوي واقع دی اودهيوادداسلاميت نه مخکي آبدانو له جملې څخه شميرل کيږي چه جهاني شميرت لري .

دغی آبدی ته دجوی اوضاع په اثرزيات زيان رسيدلی و، که دترميم دپاره یی اقدام نه وای شوای بيخي به له مينځه تللی وای . لدی کبله ددغی آبدی ترميم کارته داطلاعاتو او کلتوروزارت دلرغون پيژندنې اوتاريخسي آبدانو ساتنی دلوای مديريت او دبرتانيسی دافغان پيژندنې موسسې ترمينځ موافقت ليک کی ځای ورکړي شوچه دلرغون پيژندنې د لوی مديريت په مرسته دبرتانوی موسسې دترميم- کارانو پواسطه دترميم کار د ۱۳۵۵ کال ددوبی په پای کی بشپړشو .

۳- دکلدری دستوبی معبد :

دکلدری دمعبد اوستوبی ترميم هم دبرتانیی دافغانستان پيژندنې دموسسې په موافقت ليک کی داخل دی، چه په دوومرحلوکی اجراکيږی لومړی دستوبی ترميم، دوم له پاککاری څخه وروسته دهغی دبوداده معبد ترميم .

دستوبی ترميم د۱۳۵۶ کال دغبر گولۍ په مياشت کی پيل شو. دکلدری دستوبۍ دفرانسې دلرغون پيژندنې دهيأت دخپرونو او ريسرچ په اساس په ميلادی پنځم اوشپږم پيړۍ څخه پاتی ده چه دچکري د منار او

شيوه کی له ستوبی سره یی بڼه يوه ده .

دپښتو پرهختيا اويواوپتيا آمريت :

دغه آمريت خپل تحقيقي فعاليتونه دپښتو مطالعاتو د انکشاف په لپاره کی تنظيم اوتوسعه ورکړي .

دپښتو دانکشاف دپاره په دی موده کی په وروستيو دوو پيړيوکی دپښتو دچاپ شويو آثارو دسيمینار دمقدماتو برابرولو د پښتو دپرمختيا اويواوپتيا آمريت ته د سيمينار د مرکزي دفتر په توگه ددی موقع په لاس ورکړه چی دپښتو ژبی دپرمختيا په لارکی ځینی داسی چاری سرته ورسوی چی هره يوه یی ځانگړی علمي ملی او بين المللی ارزښت لری دسيمینار مقدماتی چاری چی داطلاعاتو او کلتور دوزارت له خوا دهيواد دعلمی اوفرهنگی موسسو او پوهانو په مرسته روانی وی سرته رسيدلی دی او اوس دسيمینار په مناسبت دچاپيدونکو کتابونو دچاپونی چاری داطلاعاتو او کلتور دوزارت دپښتو دپرمختيا اويواوپتيا دآمريت دتاريخ دټولنی دفولکلور دآریت، بيمهقی دکتاب چاپولو دهؤسسې ، همدارنگه دپښتو ټولنی دهيواد دنشراتی مؤسسې دانيس نشراتی مؤسسې د کابل پوهنتون ، حربي پوهنتون اودښوونی اوروزنی دوزارت دتالیف اوترجمی درياست له خواروانی دی .

په انکلی توگه (۳۵) ټوکه کتابونه ددغه سيمينار په مناسبت چاپيږی چی په دی جمله کی (۱) کلیدافغانی دپادر هيرزائر (۲) گلشن زوه دروازی ټولونه (۳) ديونس خيبرديوان (۴) پښتو موقوته مطبوعاتو پيژندنه دښاغلی

په هغه نندارتون کې به ونيښودل شي چې د سيمينار په مناسبت جوړېږي .
 نوري هغه نادري چاپي نسخې چې د علمي کتونواو خپرونو نه وروسته په آفسيټي توگه د مربوطو تعليماتو سره يوځای خپاره شي .
 د پښتو نڅوا شعر هارو بهارد (داره ستر فرانسوي اثر) کليد افغاني (د پادار هيو زائر) د پښتو منتخبات (د دورن اثر) گلشن روه (د راوړتي اثر) . د اکتابونه چې دکم پيدا کيدو له امله يې د نادرو قلمي نسخو اهميت پيدا کړې دی پښتو پوهانو ته دخپرنې پراخي زمينې برابرې او په وروستيو دوو پيړيو کې د پښتو د پاره د چاپ د حروفو د برابرولو په لويه خوږه راچوړې . ددی کتابونو په جمله کې د پښتو نڅوا او شعر د هارو او بهار کتاب دهغه د محتوياتو په سبب دخپرنې يوه ځانگړې پروژه را پيدا کړې ده چې د يوشمير نامتو اونکړه افغاني خپرونکو او پوهانو له خوا ورباندې کار روان دی .
 له دی پروژې څخه ځينې لاس ته راغلي اطلاعات څرگندوي چې افغان پوهانو د نامتو ختيځ پوهانو دنويو خپرونو په استناد په آرياني ژبو کې پښتو مهم مرکزې موقعيت تشييت کړيدی . همدارنگه دغه سيمينار موقع لري چې د نادرو چاپي نسخو ترڅنگ يوشمير قلمي نسخې (د احمد شاه بابا ديوان د سرباني قصيده د احمد شاه بابا د اشعارو پښتو شرحه . معرفت افغاني) د تعليماتو سره يوځای چاپ کړي .
 ددی کتابونو په برابرېست او مربوطو ځانگو ته دهغو د سپارلو په برخه کې د پښتو د پرمختيا او پياوړتيا د امریت د سيمينار د مرکزي دفتر په

رفيع اثر (۵) د افغانستان نوميالی دريم ټوک ښاغلي بينوا دغه کتابونه د پښتو د پرمختيا او پياوړتيا د امریت له خوا چاپېږي .
 د پښتو چاپي آثارو په سيمينار کې نسبتا زياتو فرهنگي او تعليمي موسسو برخه اخيستی ده د پښتو بين المللی خپرنو مرکز حرسې پوهنتون او د ننگرهار پوهنتون هغه فرهنگي او تعليمي مؤسسې دی چې د لومړي ځل د پاره په دی سيمينار کې برخه اخلي .
 په دی سيمينار کې به چې د ۵۶ کال د زمري د مياشتې په ۱۵ نيټه جوړېږي (۴۰) تنه افغاني پوهان برخه واخلې همدارنگه سيمينار ته د بيلوبيلو هيوادونو (۳۹) تنه پوهان رابلل شويدي .
 يوه په زړه پورې موضوع داده چې د پښتو د لومړني چاپ شوی اثر يعنی د گولون شتيت د ژبنی اولهجو قاموس د پښتو برخې ميکرو فلم چې په (۱۷۸۷) کې چاپ شويدي .
 او تر اوسه د پښتو لومړني چاپي اثر بلل کيږي د پښتو د پرمختيا او پياوړتيا د امریت په هڅه د شوروی اتحاد څخه د فرهنگي همکارو په لړ کې د احمد شاه بابا ديوان دخپلې نسخې د ميکروفلم سره يوځای رارسيدلی دی .
 لکه څنگه چې دخپل اختراع تاريخي دوره ټاکي د يوې ژبې ادبي تطور تاريخ کې لومړني دوندل شوی چاپي نسخه هم داسې يو تاريخي اهميت لري په دی لحاظ د گولون شتيت د قاموس پښتو برخه دهغوبه زړه پورې چاپي آثارو څخه ده چې په هغې باندې د علمي کارکوونکو وروسته له چاپ شوی او د پښتو د چاپي آثارو

هدفود ترسره کولو دپاره خپلي هڅي نه دي سپمولي لکه چي ددي هڅوپه جريان کي دپلوشي مجلي دپښتودفونيتيک په عامولو کي چي يوه نوي ضروروي اوگټوره موضوع ده يوڅه وړاندي گامونه اخستي دي .

دپورتنيوچارو دسرتو رسولوترڅنگ دپښتو دپرمختيا اوپياوړتيا دآمریت له خوالاندیني کتابونه نوي چاپ شويدي :

۱- لوی پیرغوث الاعظم .

۲- دشرق نابغه سيدجمال الدين .

برسيره پردی دغه آمریت دپښتو ټولني اودپښتوڅيړنو دبين المللي مرکز اوڅينونوړو فرهنگي موسسو سره دخپلي همکاري سلسله جاري ساتلي ده .

دعامة کتابخانو آمریت :

په يوه تير کال کي د۷۷-۱۹۹۱۳۷-افغانیو په معادل (۴۷۲۱) ټوکه کتابونه ددغه آمریت دپلان او احصائبي مدیریت دزيار په اثر له کورني نشراتي منابعو څخه دعامة کتابتونو دپاره لاسته راغلي دي . ټولي جريدی، مجلي اونوري څيړوني دمرکز اوولاياتو عامه کتابخانو ته لېږل شويدي .

دکتابتونونودښه سمباليدوپه مقصد ضروري وسايل لکه الماری، دمطالعي ميز، څوکي اودعامة کتابتونونو دضرورت وړ نور ضروري موادچه زياتره يي فلزي دي برابر شويدي . دبدخشان، ميربچه کوټ او بادغيس عا مه کتابتونونه اود مرکز دعامة کتابتون يودوي خانگي له يوشمير علمي اوگټورو کتابونو،

توگه خپلي وظيفي سرته رسولي دي . يوه بله موضوع چي دپښتو دپرمختيا او پياوړتيا دآمریت يوه پرمختيايي مرحله يي تشبیت کړي ددي آمریت له خواد (جمهوری پلوشه) په نامه ديوي نوي دوه مياشتني مسلکي مجلي تاسيسول دي .

ددي مجلي لومړني گڼه دهه کال دتلي په مياشت کي خپره شوه او تراوسه پوري يي څلورگڼي راوتلي چي هره گڼه يي په سلومخونو کي خپره شويده .

«معیاری پښتواوپه پښتو کي معیاری ادب» ددي مجلي دهدف لنډيز دی چي دمجلې په لومړني گڼه کي داطلاعات اوکلنوردوزبرپوهاند دوکتورنوين په پیغام کي په لاندی ډول څرگند شويدي .

«دپښتوژبي ته خدمت کول زمونږ يوه مهمه ملی وظيفه ده، يوی ژبي ته خدمت کول دوه مهم اړخونه لري، لومړی داچي ژبي ته دملی غايی په حيث اهميت ورکړل شی . په دی صورت کي لازمه ده چي دژبي دعممولو په لاره کي دژبي دگړاملغوي اودادبي خصوصياتو په باب ديوي انقلابي هڅي په توگه دهغی دليک دوداوفونيتيک دسمون په باب کار وشي اوپه دی توگه دژبي دلججو اوملائې وحدت چي دملی وحدت دپاره اساسی وظيفه ده سرته ورسوي، دوهم اړخ يي دادی چي ژبه دافهام اوتفہيم دوسييلی په حيث په سمه توگه په ټولو تعليمي، اطلاعاتي، ارشادي او کلتوري ساحوکي په کارواچوله شی» .

دجمهوری پلوشي مجلي کارکونکو دهمدغو

دغه راز د خطي کتابتون مدیریت د سيدجمال الدين افغان په سيمينار کې برخه درلوده او د پوهانو د ضرورت وړ مواد يې برابر کړل. د مسلکي کسانو تر نظراندي د خطي کتابونو د فهرست برابرولو کار پيل شويدي او هيله ده چه چير ژرد خطي نسخود فهرست يوه برخه برابره او چاپ ته آماده شي. همدارنگه د ستايسی غزنوی د کلیاتو کتاب چه یونادر اثر دی، په مطبعه کې عکاسی او په افسیهي توگه چاپ شويدي او هم د خينو خطي آثارو مکرو فلم چه خارجی اوداخلی خپرونکو ورته اړتیا درلودله. هغوی ته برابر شوی دی .

د ريفرنس، مطالعی، افغانستان پيژندنی او مجلود خانگو د مراجعینو شمیر (۱۳۴۲۸۷) تنو ته رسيدلی دی. د خوانانو د کلب اود زرنکار پارک د ښاری خانگی مراجعین په يوه کال کې (۱۹۱۶۸) تنوته ورسيد. د توزیع د خانگی دگهون کوونکو شمیر (۱۶۱۵۵) تنه دی. د تاریخی آرشيف د ترمیم کار په سلوکی (۹۰) بشپړ شوی، او کله چه د اړکندیشن اوشلف سامان او لوازمات ورسپړی او نصب شسی تاریخی آرشيف به هم افتتاح او په فعالیت پیل وکړی .

د پروان دعامة کتابتون کار بشپړ شوی او نوی ودانې به یی چیر زړ پرانستله شسی. د جمهوروی دولت د فرهنگي او کلتوری پالیسی په پیړوی اودخلکو په تیره بیا د پوهانو او زده کوونکو دورخ په ورخ زیاتیدونکی فرهنگي اړتیا پوره کولو په مقصد، د اطلاعاتو او کلتور وزارت په نظر کې لری چه د شهر راوا برچ

الماری، میزاوڅوکی سره سمبال او تقویه شويدي .

په ولایاتوکی دکونړ د ولایت او کاپیسا دلوی ولسوالی اوداندخوی د ولسوالی کتابتونونه او په مرکزکی د زرنکار پارک ښاری کتابتون پرانستل شو. ددغو ولایاتو کتابتونونه هر یو له دوو زرتوکو زیات کتابونو، دورخیا نواو مجلوله کلکسیونونو اوضروری رسایلو سره تاسیس شوی، چه داوس دپاره ددغو درویو کتابتونونو له پرانیستل کیدوسره په ولایاتو کې دعامة کتابتونونو شمیر دیرشو ته رسيدلی دی .

دعامة کتابتونونو دپاره (۵۴۱۷۷۸) افغانیو په بیه (۲۶۳۲) ټوکه خارجی کتابونه پیرودل شوی دی .

(۱۵۹) ټوکه خطي کتابونه په (۲۴۹۱۵۰) افغانی او (۱۱۵۸) قطعی آرشيفی اسناد په (۱۴۲۰۰) افغانی پیرو دل شويدي . پیرو دل شوی کتابونه او دعامة کتابتونونو عمومی آمریت ته بشپل شوی آثار دکتلاک او تصنیف د مدیریت دلاری کارت او کتلاک شوی اوشعبوته توزیع شويدي . چه ددغو کتابونو شمیر له (۶۰۰۰) ټوکو څخه زیات دی . په مرکزکی د مطالعی د زیاتی اسانتیا د پاره دکتابونو د شمیر کارتونه نوی کړی شوی دی او هم د خینونورو مؤسسو کتابتونونه ددغه مدیریت د مؤظفینو له خواتنظیم او کتابونه یی کارت او کتلاک شوی دی .

یوشمیر کورنی او خارجی پوهانو د خطي کتابتون له خطي کتابونو څخه استفاده کړیده،

نشر کړ ترڅو د هيواد ليکوالان، څېړونکي او هنرمندان هغه موضوعات چاره يي په نظر کې لري له دغه فهرست انتخاب اوتر هماغه عنوان لاندې د موضوع په باره کې څېړنې وکړي او خپل آثار له تدوين او بشپړولو وروسته د جوايزو دپاره کاندېده کړي .

له هغه ځايه چې د کوچنيانو د ښوونې او روزنې د کوچنيانو د خلاقه استعداد دروزنې او د کوچنيانو د ذهني او روحې روزنې مربوطو مسايلو پسه برخه کې اساسي ريسرچ او څېړنه نده شوي او په اوسنيو شرايطو کې زمونږ ټولنه په دغو موضوعاتو کې لازم موادو ته ډيره اړتيا لري د هيواد ليکوالو ته په دې ساحه کې په ۱۳۵۵ کال کې مشخص جوايز په نظر کې ونيول شول او د هيواد په ورځپاڼو کې له مختلفو اعلانونو سره د ليکوالانو پاملرنه جلب شوه .

ددې دپاره چه يوشمير هغو کوچنيانو ته چه د ښکلو هنرونو په څانگو کې استعداد لري موقع ورکړې شي ترڅو په هنري څانگو کې خپل استعداد ښکاره کړي د جوايزو آمریت په ۱۳۵۵ کال کې د کوچنيانو دپاره په هنري څانگو کې مشخص جوايز په نظر کې ونيول او له څلورم ټولگي تر شپږم ټولگي پورې د ښوونځيو د سلوتنو شاگردانو آثار يسي، د کوچنيانو د جوايزو دپاره کاندېد کړل .

دهغو کوچنيانو د استعداد تشبیتولو د پاره چه خپل آثار يي په ۱۳۵۵ کال جوايزو ته کاندېد کړي عملي ازموينه واخيستل شوه او اړونه يي د جوايزو د آمریت له خوا مربوط کميسيون ته وړاندې شول .

ته نژدې په ۱۴ جريبه څمکه کې چه جمهور رئيس ښاغلي محمد داؤد عامه کتابتونونو او ملي تياتر ته ښېلې ده، دولت د پرمختيا يسي او د کلن پلان په چوکاټ کې يو عصري او سمبال کتابتون ودان کړي، د پيش بڼي شوي پلان له مخې په دغه کتابتون کې بايدله دوو ميليونو ټوکو څخه زيات کتابونه ځای شي، سربيره پردې به د مطالعي لوي سالونونه، د کنفرانس کوټي، سينما او د کتابونو د صحافت او ترميم او مرکروفلم څانگي اوصغه ټول شيان ولري چه بايد په يوه عصري کتابتون کې دي .

د دغه علمي مرکز جوړېدل دغه موقع برابرې ترڅو د يوې ځوانه د عامه اژهانو روښانه کولو په لار کې د خدمت، مصدرو گرځي اوله بلې خوا نه د جمهوري دولت لوړو اهدافو ته پراختيا ورکولو په برخه کې چه بنسټ يي د چنگاښ ۲۶ نېټې د انقلاب په کلتوري او عرفاني پاليسي باندې ولاړ دي، بريالي گامونه اوچت کړي .

د مطبوعاتي او کلتوري جوايزو آمریت :

د مطبوعاتي او کلتوري جوايزو آمریت په ۱۳۵۵ کال دوې په مياشت کې د جوايزو د مطالبو فهرست چه په هغه کې د اقتصادي او ټولنيزي ودې، فرهنگي او سياسي ودې، تاريخي مطالعاتو، ادبي څېړنو مربوط موضوعات او د ښځو او ښکلو هنرونو مربوط موضوعات مشخص شوي و ترتيب او د جوايزو د علاقمندانو د څېړنې دپاره چې غوښتل يي پدې برخه کې آثار تدوين او د ۱۳۵۵ کال د جوايزو د پاره کاندېد کړي، د مرکز او ولاياتو په ورځپاڼو کې

الدین افغانی د گروپ دریمه درجه جایزه ،
یوه جایزه .

**هنری آثار چه په ۱۳۵۵ کال یی جایزی
گټلی :**

دمیناتورۍ په خانگه کی :

- ۱- د بهیز ددگروپ لومړۍ درجه . یوه جایزه .
 - ۲- د بهیزاددگروپ دوهمه درجه دوی جایزی .
 - ۳- د بهیزاددگروپ دریمه برخه دوی جایزی .
- دروغنی نقاشۍ په خانگه کی :**

- ۱- د جامی دگروپ لومړۍ درجه یوه جایزه .
 - ۲- د بهیزاددگروپ دریمه درجه یوه جایزه .
- نوری هنری خانگی :**

درحمان بابا دگروپ دریمه درجه ، پنځه
جایزی .

د کوچنیانو هنری آثار :

- ۱- د نقاشۍ هغه آثارچه د جامی دگروپ
جوایزی گټلی خوارلس جایزی .
 - ۲- د خطاطی آثارچه درحمان بابا دگروپ
جوایزی گټلی دوی جایزی .
 - ۳- د شبکه کاری آثارچه درحمان بابا دگروپ
جوایزی گټلی دوی جایزی .
 - ۴- د سنتی گنولو آثارچه درحمان بابا د
گروپ جایزه یی گټلی یوه جایزه .
- پدی خانگه کی دجوایزو وړونکو دجوایزو
ټولی پیسی دوه سوه او پنځه څلویښت زره
افغانیو ته رسپړی .

په ۱۳۵۶ کال کی دجوایزو اجراءات :

دجوایزو آمریت د ۱۳۵۶ کال دمطبوعاتی
او کلتوری جوایزو فہرست چه داقتصادی او
ټولنیزی ودی مسایل ، فرهنگی ، سیاسی ،

همدارنگه دجوایزو آمریت دښکلوهنرونوپه
خانگه کی دھیواد دهنرمندانو تقریبا (۲۵۰)
اټرونه په ۱۳۵۵ کال کی ومنل چه دواکمنو
کمیسونونو له خوادنوموړو اټرونوله ارزیاۍ
وروسته دهغوکسانو نومونه تشبیت او اعلان
شول چه جوایزی یی گټلی و .

دمطبوعاتی او کلتوری جوایزو آمریت په
۱۳۵۵ کال کی دداستان نویسی ، ژورنالیزم ، ادبی
خپرونو ، فولکلور اود کوچنیانو د ښوونسی او
روزی د تاریخی موضوعاتو په خانگو کی
دتالیف او ترجمی تقریبا (۳۰) اټرونه چه
دھیواد دلیکوالانو او مترجمینو له خوا تدوین
شوی و ، ومنل اونوموړی کتابونه ، د ارزیابی
دپاره مربوطو کمیسیونونو ته وړاندی شون
چه له ارزیابی څخه وروسته
د پروینو آثاروته دجمهوری نیکمرغه جشن په
دریم تلین کی جایزی ورکړی شوی .

(گفتار دل انگیزاز صفحات شمال کشور)
فولکلوریک اټردخوشحال خان دگروپ دوهمه
جایزه ، (تلویزیون) د ژورنالیزم په خانگه کی
دسیدجمال الدین افغانی دگروپ دریمه درجه
(ابومسلم خراسانی) تاریخی اټردامیرعلیشیر-
نوائی د گروپ دریمه درجه جایزه
(په افغانستان کی د څارویو مهم
رنځونه) زراعتی اټردابن سینای بلخی دگروپ
دریمه درجه جایزه .

(رهنمایی مادر) د کوچنی په ښوونی او
روزی پوری مربوط دابن سینای بلخی
دگروپ دریمه درجه جایزه ، یوه جایزه .
(حقوق اطفال در اسلام) حقوقي اټردسیدجمال-

دجوايزو آمریت دهغو آثارو دتصنيف له هراخلو وروسته چه ۱۳۵۶ کال دجوايزو دپاره منل شويدي دواکمنو کميسيونونو پواسطه دهغود تشخيص او ارزيايي په برخه کي اقدام وکړ .
 دجوايزو آمریت دهغو هنرمندانو دآثارو پيژندنې په مقصد چه په ۱۳۵۶ کال کي مطبوعاتي او کلتوري جوايزو دپاره کانديددي، ددغو آثارو نندارتون چه شميري (۳۰۰) ته رسيري او دتقاضي، ميناتوري، خطاطي او مجسمه جوړولو ډيري نسي تابلوگاني دي، دغوايي له ۱۷ څخه دغړگولي تر ۱۲ نيموي پوري په کابل نندارې کي دايرکي. له دغه نندارتون څخه مقصدله يوې خوانه دهيواد دهنرمندانو تشويق اوله بلې خوانه ټولني ته ددوي داستعدادونو پيژندنه ده .

هغه کسان چه ۱۳۵۶ کال مطبوعاتي او کلتوري جوايزي گټلي دي، دواکمنو کميسيونونو له خوا دآثاروله ارزيايي وروسته دجوايزو دعالي دکميسون په غونډه کي چه ۱۳۵۶ کال دچنگاښ په ۲۰ نيټه داطلاعاتو او کلتور دوزير په مشرۍ وشوه، انتخاب او دجمهوريت دچشن دخلورم تلين په مناسبت اعلان شول .

د فولکلور او ادب آمریت :

د فولکلور او ادب دهنراوولسي ادبياتو مدیریت چه وظيفه يي دخلکو دهنري پديدو څيړنه، ټولونه، تحليل او مطالعه ده، دپخوا په شان خپلومطالعاتو ته دوام ورکړ .
 دغې خانگي وکړاي شوچه دکابل پوهنتون دپوشمير استادانوپه همکاري دپوهانو او

تاريخي، ادبي، دکوچنيانو دښووني او روزني موضوعات، دلويي جرگي او محلي جرگو تاريخچه اودښځو مسايل په کي شامل دي ترتيب او دهيواد دليکوالانو دخيبرتيا دپاره ۱۳۵۵ کال دتلي په مياشت کي دمرکز او ولاياتوپه ورځپاڼو کي نشرکړ چه دهغه په اثر (۵۰) تنولیکوالانو ، څيړونکو او مترجمينو دخپل نومونه دجوايزو په دفتر کي ثبت کړل .

دغه راز دهيواد (۱۰۰) تنو، د نقاشي، خطاطي، ميناتوري، مجسمه جوړولو، حکاکي اودښکلو هنرونوپه نورو خانگو کي خپل نومونه ثبت کړل .

(۵۰) تنولیکوالانوله جملې څخه چه پخوايي خپل نومونه ثبت کړي و، (۳۰) تنو خپل اثرونه چه په اقتصادي، تاريخي، ادبي، زراعتي او حقوقي موضوعاتو کي څيړنوشخه عبارت دي بشپړاودجوايزو آمریت ته يي وسپارل .

دهغو هنرمندانو له جملې څخه چه دښکلو هنرونوپه خانگو کي يي خپل نومونه ثبت کړي و، (۸۰) تنو دتقاضي، خطاطي، ميناتوري، حکاکي مجسمه جوړولو، موزائيک اونورو خانگو کي خپل ډيرآثار دجوايزو اداري ته وسپارل چه دغه آثارپه فورمو کي درج اودغوراو ارزيايي دپاره دجوايزو کميسيونوته راجع شول .

دجوايزو آمریت دهغو کوچنيانو داستعداد دتشويق لپاره چه په هنري خانگو کي دروزني وراستعداد لري، له آزمويني وروسته د(۳۵) تنو آثار په ۱۳۵۶ کال کي دکوچنيانو دجوايزو دکانديدې دپاره ومنل .

- ۱۵- ولسی دودونه کتاب .
- ۱۶- دخولنه یو ټولول .
- نوموړی مطالب چه دوه ټوکه کتاب اوبانی
یی مقالی دی په تیرکال کی برابرشوی چه
خینی یی نشر او یوشمیر یی ترچاپ لاندی دی.
- د فولکلور مجله :**
- دهیواد د فولکلوری او فرهنگی مطالبو په باب
ددغی مجلی دچاپ لړی. دوام لری. دغه مدیریت
په عین حال کی یوزیات شمیر مضامین پخپل
آرشیف کی راغونډ کړی چه د ضرورت په وخت
کی به ورڅخه استفاده وشی، د فولکلور مجلی
هره گڼه په (۱۰۰) مخونو کی چاپیږی .
- افغان ننداری :**
- دغی موسسی دهنری ښوونو او فلمونو
ښودلو اودهنری استعدادونو روزنی په برخه
کی خپل خدمات په تیرکال کی په لاندی ډول
تعقیب اودخپلو امکاناتو په حدود کی پراخه
کړیدی :
- ۱- د (کورخود بینای مردم) په نامه ډراهه
په ۱۴۰۵ کی شروع او په ۱۴۰۳ره ختم
کی شوه. ټوله پنځه اویاڅله .
- ۲- دخواجه عبدالله انصاری دسیمینار
افتتاحیه غونډه دکابل ننداری په تالار کی
د ۱۳۵۵ کال دغوايي په ۹ نیټه .
- ۳- درادیو افغانستان دهنرمندانو کنسرت
دافغان ننداری په همکاري. له ۲۴ره ۳۵ه څخه
تر ۱۸ره ۵۵ه پوری .
- ۴- دخارجی هنرمندانو ډراهی اوکنسرتونه.
الف: په جمهوري ارگ کی دخارجی
هنرمندانو دافتتاحیه ښوونو په مراسمو کی
- خپرونکو پاملرنه دولسی ادب تحلیل اوټولنی
ته جلب اودفولکلوری فرهنگي اوټولنیزو پدیدو
دپېژندنی زمینه دراتلونکو مطالعاتو د پاره
چمتو کړی . د فولکلور داختصاصی کتابتون
دپاره دکتابونو دلست برابرول او دکتابونو
پیرودلو چاری دهمدغه مدیریت له خواترسره
شویدی، چه پدی توگه به په راتلونکی وخت
کی یومجهز کتابتون د فولکلور دمحترم خپرونکو
دخدمت دپاره چمتو وی .
- د دود اودستور مدیریت دعادی وظائفو**
له سرته رسولو سربیره دغه مواد برابر
کړیدی :
- ۱- لاندی ها نمایانگر نقش در ادبیات
عامیانه است .
- ۲- اصطلاح فولکلوریک سیاهسر .
- ۳- پخته تکانی یاندافی .
- ۴- (ولسی پوهه کتاب) ترنشر لاندی دی.
- ۵- ناوه خانه .
- ۶- نمده، برک، شال، لباس های پشمی
محلی .
- ۷- مراسم عروسی درغزنی .
- ۸- طرز تهیه فالوده .
- ۹- دخدرانو دولسوالی فولکلوری طبابت،
لکه دناءه وتل اونیول .
- ۱۰- زخه، شینی، غولکی .
- ۱۱- دوزنی (پوستکی) اغوستل .
- ۱۲- غنهی، زُبی، اچی، سیفی .
- ۱۳- ولسی لوبی لکه پای چی، بیوی ،
مردکی .
- ۱۴- دشپیتو (۶۰) متلونه .

همکاري . ۱۳۵۵ د چنگاښ له ۲۷ نيټې څخه د زمري تر دوهمې نيټې پورې خارجي هنرمندانو ښوونې، د شپې له خوا په غازي سټيډيوم کې چې ښوونويي د زمري تر دويمې نيټې پورې يې دوام وکړ .

ب: د شوروي هنرمندانو ښوونې په ۱۹۵۵ نيټه .

ج: د چينايي هنرمندانو ښوونې له ۳۱ ۵۵ څخه تر ۴ ۵۵ پورې .

۵- د (خارهای صلح) ډرامه چې ښوونويي له ۲۸ ۶۲ ۵۵ څخه تر ۱۷ ۷۲ ۵۵ پورې دوام درلود، د پوهنتون د محصلينو د بلنې په گډون ټوله ۲۱ څله . د يوگوسلاوي د تروپ د کنسرتونو د ايريدلو په برخه کې همکاري .

۶- د (دووبنو) ډرامه، چې ښوونويي له ۲۲ ۹ ۵۵ څخه تر ۲۰ ۱۰ ۵۵ پورې دوام وکړ، د پوهنتون د محصلينو او استادانو د بلنې په گډون ټوله ۲۷ څله . سربيره پردې د زاديو د هنري مسابقو پروگرامونه هره سه شنبه په کابل نندارې کې د اير کيږي او د سټيج ټولې مربوطې چارې يې د دغې مؤسسې د فني او مسلکي ادارو له خوا ترسره شوي دي . دکال په اوږدو کې د افغان نندارې د هنرمندانو له خوا مختلفې ښوونې، د ميرمنو ټولنه، ښوونځيو، پوهنتون او عسکري قشلوکي ښودل شوي او د نازي گل په ميله کې د دغې مؤسسې د ځانگړو او پرسونل له خوا مرسته شوې ده . د افغانستان د جمهوري دولت د لوه پوښ لويې جرگې په مناسبت د (دوی بنسې) (طلسم ازدوج) (هيبې ما) او (واړخطا خسرو) په نامه څلور

ډرامې په ترتيب سره د ۱۳۵۵ کال په ۱۲ او ۱۸ نيټه د لويې جرگې د محترمو نمايندگانو د پاره ښودل شويدي . څلور فلمونه هم د لويې جرگې محترمو نمايندگانو ته وښودل شول . سربيره پردې دکابل نندارې د ودانې په لوه پوښ او دوهم پوړ کې د پلان د وزارت له خوا د هر يو وزيرانو په همکاري په جمهوري بختوره دوره کې د هيواد د پرمختيايي پروژو او خدماتو معرف نندارتون ترتيب او تنظيم شوي و، دغه راز د اطلاعاتو او کلتور وزارت له خوا کلتوري نندارتون ترتيب شوي وچې د لويې جرگې محترمو غړو دغه دواړه نندارتونونه وکتل .

ورپسې د (شرېت غيرت) په نامه کمپي ډرامه په ۱۹ ۱۲ ۵۵ کې شروع شوه د داخلي او خارجي ښوونو او ډراموله ښودلو څخه سربيره د ۱۳۵۵ کال له پيل څخه تر پايه پورې (۳۶) ايراني نوي او تکراري او (۵) هندي فلمونه په کابل نندارې کې ښودل شويدي . دغه راز په کابل کې د دوستو هيوادونو سفارتونو د خپلوملي ورځو په مناسبت خپلې ښوونې په کابل نندارې کې وښودلې او داينډالوئي فلمونو فستيوال د يوې هفتې د پاره په کابل نندارې کې ترتيب شوي و .

د مستظرفه صنايع آمریت :

د مستظرفه صنايع آمریت يوه هنري موسسه ده چې خپل هنري فعاليتونه د پيزاين، فریم جوړولو، نمايشونو، د نقاشۍ کورسونو او مجسمه جوړولو له لارې په مخ بيايي . د دې موسسې هنري خدمتونو په لاندې څلورو ساحو کې تنظيم او توسعه موندلې ده :

شميرل کيږي .
دا مؤسسه د مشهورو او تاريخسي
خيرو په ترسيم اودسيدهجمال الدين افغاني
مولانا جلال الدين بلخي، اميرخسرو بلخي،
دقيقي بلخي، فارابي، خواجه عبدالله انصاري
د تابلوگانې جوړې اوله چوکاټ کولو څخه
وروسته هغه دسيمينارونو په ديوالونو کې
نصب کړي .

همدارنگه دافغانستان نندارتون په بنکلاکي
په جمهوري جشن کې زياته همکاري کړېده .
اوهم په ۱۳۵۵ کال کې دوزيران يانې بنکلاخانکي
په واسطه درنگه تابلوگانو په ترسيم کې
زيار ايستلي و، اودخواجه عبدالله انصاري
دکاليزي په مناسبت چې په کابل نندارې
کې دهغه وزيران برخوکې چې دافغانستان د
جمهوريت دپاره يې په نندارتون کې ښودلې
دي مرسته کړې ده .

دآزمويښ اخستل چې د (۵۵) مطبوعاتې
چوايزوپه هکله ددې موسسې له خوا شوي
څوکوم نمايشونه چې په دې اداره کې سرته
رسيدلي دي هغه د هغو کورسونو ښودنه وه
چې دقفاشي آثارې دښاروالې درستورانت په
نوي ماڼۍ کې ايښودل شويدي او دننگرهار
دښاروالې دعنعنوي ميلي دپاره چې دنارنج دگل
ديوي هفتې دپاره په جلال آبادکې وشوله .

۲- دافغانستان اوهند دکلتوري معاهدې
په اساس دهندي هنرمندانو بوتیک آثار
دايرونو نمايش دکابل نندارې په دريم يوو
دلس ورځوپه موده کې ۱۳۵۵ کال دجوزا په
مياشت کې .

۱- دخوان اوبادوقه هنرمندانو تربيه چې
دقفاشي او مجسمه جوړولو په خانگه کسی
لاس ولري .

۲- دهنري آثارو نمايش .
۳- دهنري تابلوگانو او کلاسيک هنري
مجسمو توليد اوتبیه .

۴- دفریم توليد اودمختلفو مدرنوچوکاټونو
جوړول .

ددې موسسې اساسي هدف ديوه کلتوري
اوتربيوي مرکز په مختلفو خانگوکې لکه
دقفاشي مجسمه جوړول اوفریم جوړولو کې
برخه اخيستل چې دناسيس له ورځې څخه
تراوسه پورې نه يواځې دباذوقه شاگردانو
تربيه دقفاشي اومجسمه جوړولو په خانگوکې
په نظرکې و، بلکه ددې ساحې فعاليت يې
دامکان ترسرحده پورې غزولې يا پراختيا
ورکړېده .

دلومړي ټولگي دقفاشي په کورسونو کې
شاگردان په اوله کې پنسلې اوپه دوهم ټولگي
کې دآبي رنگ اوپه دريم ټولگي کې دروغني
رنگ کارول وروسته د عمومي ازموينې
له اخيستلو وروسته څخه دمروطو استادانو
ترپاملرني لاندې تعقيب اووروسته لوړټولگي
ته موفق کيږي .

تراوسه پورې اضافه له پنځه سوه وينځوسو
تابلوگانو او د(۵۰۰) په شاوخواکې مجسمې
دمجسمه سازي دکورسونو دشاگردانوله خوا
توليد اودنمايش دپاره آماده شويدي چې پس
له درې کلونو څخه نوموړي زده کوونکي
دمستظرفه آمریت دتربيوي کورسونو فارغان

دموسيقی داويزی د پروگرامو ترتيب ۱ و تنظيم چی په اونۍ کی شپږ نوی آهنگونه چی دجمعی په ورځ داوړیدونکی غوږته رسیری. چی د پروگرام د (کاروان سرود) او (یک شاخه گل) ددی مدیریت له خواتقدیم کیری. اوهم (پروگرام کاروان سرود) چه دشرقی آرکستر له خوا په زپه خوښوونکی سازونو، بباب، آرمونیه، کلارنت، طنبور، دروی (توله) او ډول (طبله) پکښی شامل ده .

دموسیقی آمریت دهنرمندانو دتکره هنرمندانو آوازونه اونوی خیزی آهنگونه دهنرعلامندانو ته وړاندی کیری آرکستر هره ورځ په مشق اوترمین دنوی آهنگونو کی پنځلس ورځی کار کوی اویدی پروگراموکی کونښی کیری چه ترڅواکثر آهنگونه نوی اوتازه وی. موسیقی اوتصنیفونه یی دتکره آهنگ جوړونکی او معاصر شاعرانوله خوا برابر شی .

دموسیقی دآمریت بل پروگرام چسی د (یک شاخه چندگل) په نامه نشر کیری امانور آرکستر پکښی شامل ده چی دغزل موسیقی له آلاتو څخه دخوانو هنرمندانو په واسطه استفاده تری کیری .

دهیواد امانوران زپه وړونکی اوخوښوونکی آهنگونه گران اوریدونکی ته وړاندی کوی اودکار طریزی شرقی آرکسترته ورته ده اوپه یوه اونۍ کی شپږ پښتو اودری آهنگونه جوړ اوتشرته یی سپارلی دی .

دموسیقی دآمریت دشرقی آرکستر اومانور آرکستر تولیدی او هنری کارونه درادیو یی پروگرام په نشرولو کی خاص موفقیت لری.

۳- دمستظرفه آمریت دکورسونو دآثارو دایرول اونمایش ددریم بختور جشن په مناسبت داطلاعات اولکتور وزارت په معینه غرفوکی .

۴- دپامپورونو دنقاشی اولاسی صنایعو دآثارو دایرول اونمایش داماتور هنرمندانو دتشویق اوترغیب په خاطر دکابل ښاروالی په سالون ددوانیو په موده کی ۱۳۵۵دقوس په میاشت کی .

۵- دمیانتوری او سرمایهک د هسرات هنرمندان دایرول اونمایش دکابل ښاروالی په سالون کی دتشویق اودمملکت باستانی هنردلس ورځو په موده ۱۳۵۵ کال دقوس په میاشت کی .

۶- دنجسمی اوسرمايک آثارو دایرول او نمایش دلومړی لویی جرگی په مناسبت دکابل ننداری په دویم پوړکی ددواونیودپاره ۱۳۵۵ کال دسلواغی په لسمه .

۷- دنقاشی آثار دایرول دافغانستان او شوروی دکلتوری قراردادپه اساس په ناشکند اومنسکوکی .

دموسیقی آمریت :

دموسیقی آمریت دافغانی اصیل موسیقی دپرمختیا په خاطر دیوه تربیوی مرکز په حیث کونښن کړیده چی دموسیقی دپرمختیا اویاوپرتیا اودخوانانو اونوی هنرونو څیړوپه روزنه کی یی دقدروپ خدمتونه وکړی ، ددی مقصد دپاره یی هڅه کړیده چی دیوه هنری منظم پلان په لرلوسره گټور فعالیتونه په لاندی توگه سرته ورسوی :

اداري رياست :

اداري خدمات :

ددغه وزارت اداري چاري او خدمات داداري رياست دمربوطو مديريتونوله خواپه تيركال كي په لاندې ډول اجرا شويدي :

د خدماتو مديريت :

د وزارت د دايرو د ضرورت وړ موادو برابرول او پيړودل، د ميلمستياو مقدماتي ترتيبات اود پيسواونتنقال، د ترانسپورتي وسايلو ترتيب او تنظيم، د هدفرونو او تحويلخانو ترتيب او تنظيم، د ودانيو اود نوو املاكو ثبت اونوري مربوطي چاري ددغه مديريت له لاري ترسره شويدي .

د مامورينو مديريت :

د مامورينو دمقرري، تبديلي، حاضري او نوري مربوطي چاري، د استخدام، سوانح او حاضري دمديرتونو له خوا اجراشوي دي په تيركال كي دادبياتو پوهنځي د ژورناليزم د خانگي ۵۳ تنه فارغان، د دولسمو ټولگيو (۶۱) تنه فارغان، او (۴۴) تنه هغه مامورين چه عسكري خدمت يي سرته رسولي، (۱۲) تنه دموافقي په اساس له نورو وزارتونو څخه او (۱۱) تنه نورچه په خارج كي يي خپل تحصيلات پای ته رسوي استخدام شويدي . دغه راز (۱۱۲) تنه قاييستان اومستخدمين مقرر شوي دي .

د بودجي اوبلان مديريت :

د بودجي اوبلان مديريت له دوو برخو څخه تشكيل شوي چه يوه برخه يي په عادي بودجي اوبله برخه يي په پرمختيايي بودجي پوري

نوي آهنگونه چي په روان كال كي دموسيقيي دآمریت له خواليت اود زاميو په آرشييف كي موجود دي .

۲۴۰ نوي پارچي چي په پښتو او دري آهنگونه اود جمهوري تراني اوبهاري پارچو څخه عبارت دي دپخواني او نوي سندر غاړو او هنرمندانو له خوا ويل شويدي . نوي څيري ۲۱ تنه دي چي دموسيقيي آمریت له خوا روزل شويدي اونوي آهنگونه ورکړ شويدي .

۲- د کنسرتو ترتيب دملي ورځپه خاطر په مرکز او ولاياتو كي جوړ شوي چي عبارت دي دنارنج گل ميله په ننگرهار كي او په مرکز كي دمعلم دورځي په مناسبت، دمور ورځ، سره مياشت دپوهنتون دمحصلينو اود معارف شاگردانو دپاره كنسرت اجرا شويدي .

دا اداره يو ځل خاص پروگرام د جمهوري د لومړني لويي جرگي په مناسبت ترتيب او دنمايش دپاره وړاندي كړي .

۳- دموسيقيي آمریت، تربويي كورسونو داير كړيدي چي يو شمير د زده كوونكي په هغه كي جذب اود تربويي لاندې نيول شويدي. داكورسونه ديوشمير د موسيقيي علاقمندان اوباستعداده ځوانان تربيه اواجتماع ته وړاندي كړي چي داكورسونه د داخلي او خارجي استادانو له خواتدریس كيږي او ۳۸ كسه دموسيقيي په زده كړه مشغول دي .

۴- دموسيقيي آمریت د افغاني اصلي موسيقيي دمعرفي كولو په ځا- مواد ترتيب اود ضرورت په وخت كي يي د داخلي اوجارجي مراجعينو په اختيار كي ورکړيدي .

اړه لري .

الف - د بودجې څانگه :

۱- په فورمومي دوزارت دعادي بودجې ترتيبول، د مالي دوزارت دپاره .

۲- د مرکز او ولاياتو د ټولو واحدونو ترتيب او تشکيل .

۳- د مالي له وزارت څخه دربع د تخصیصو غوښتنه او د هغې تعديلات .

ب- د تصدیق د ارتباط څانگه :

د کالني بيلانس سره د تصدیق د بودجو کنترول او تعقيب او دغه راز د مالي له وزارت سره د هغو ارتباط .

ج- د پلان څانگه :

د اطلاعاتو او کلتور دوزارت د ټولو مربوطو پروژو د کالني پرمختيايي بودجې ترتيب، او د مالي وزارت ته د هغې لپرل .

۲- د مالي له وزارت څخه د پروژو د هري ربعي د تخصیصو غوښتنه، تعقيب او مربوطي پروژي ته خبر ورکول .

۳- د پروژو څخه د هغو د اجرا او فعاليتونو دراپور ونو غوښتل او د پلان وزارت ته د دغو راپورونو لپرل .

د- د احصائي څانگه :

۱- د ټولو مربوطو واحدونو د احصائيوي ارقامو راغونډول او مرکزي احصائي ته د هغو لپرل .

۲- د هغې احصائي د شاخص راغونډول چه له مرکزي احصائي څخه رسيدی، او مربوطو

څانگو ته د دغې احصائي لپرل .

د حواله جاتو او محاسبې مدیریت :

الف: دوزارت د ټولو دايرو دلگښت حوالې، د مصرف د څانگې له خوا ترتيبیږي .

ب: د وزارت او ټولو مربوط واحدونو معاشونو، پيشکيو ، اضافه کاري حوالې د معاش د څانگې له خوا اجرا کيږي .

د دفتر داري مدیریت :

د کال منظور شوي عادي او پرمختيايي بودجه د مالي له وزارت څخه د کال په څلورو ربعو کي د مالي له وزارت څخه رسيدلي په دفتر کي معامله او د بودجې له منظوري سره سم دوزارت د مرکز او مربوطو موسسو حوالې تصنيف او اجرا شوي دي .

د تصفي او تحصيلي مدیریت :

دغه مدیریت د ۱۳۵۵ کال له پيل څخه تر څخه پوري څوارلس مليونه ويوسل و اته ديرش زره او دوه سوه او څلور او يا افغاني له اشخاصو او دولتي دايرو څخه تحصيل او د هغوي حسابونه يي تصفيه کړي دي او په يوسل دري ديرشو محاکماتي او حسابي دوسيوباندي نوي کتنه شوي او مربوطو مراجعو ته لپرل شويدي .

د آرشيف مدیریت :

له وزارت څخه مؤ سسو او نورو- مراجعو ته د ليکونو رسول، او د مرکز د آرشيف مدیریت دايروته درسيډلو ليکونو لپرل د دغه مدیریت د وظيفه ده .

علامه سيدجمال الدين افغانى

د سيد جمال الدين افغانى دسر يني اتيایمه کاليزه

څرنگه چې جمهورى دولت د افغانى ټولنى عرفانى ، کلتورى ، تاريخى ، او سياسى افتخاراتو اودهغو بانيانو او دهغو کسانو او پوهانو چي پښتنى ټولنى، ثقافت، کلتور او خپلى خپلواکي دلاس ته راوړلودپاره يى زيارونه اورپرونه گاللى دى دژوندانه دحالاتو دخپرنى ستاينى اويادونى لړۍ پيل کړيده .

نودادى پدى لړۍ کې دجمهورى په بختور نظام کې داخل دهيواد دستر او نوميالى مجاهد اوفيلسوف گلک مسلمان، سترسياست مدار ، متفکر ، عالم ، مبارز شخصيت ، انقلابى ځوان اوناېغه شخصيت دعلامه سيدجمال الدين افغانى دمړينى اتيایمي کاليزى دپادونى اوستاينى غونډى د ۵۵ کال دکب دمياشتي په اتلسمه نيټه دسهار په لسو بجود اطلاعات او کلتور دوزارت لخوا دراډيو افغانستان په سترتالارکې پرانستله شوه .

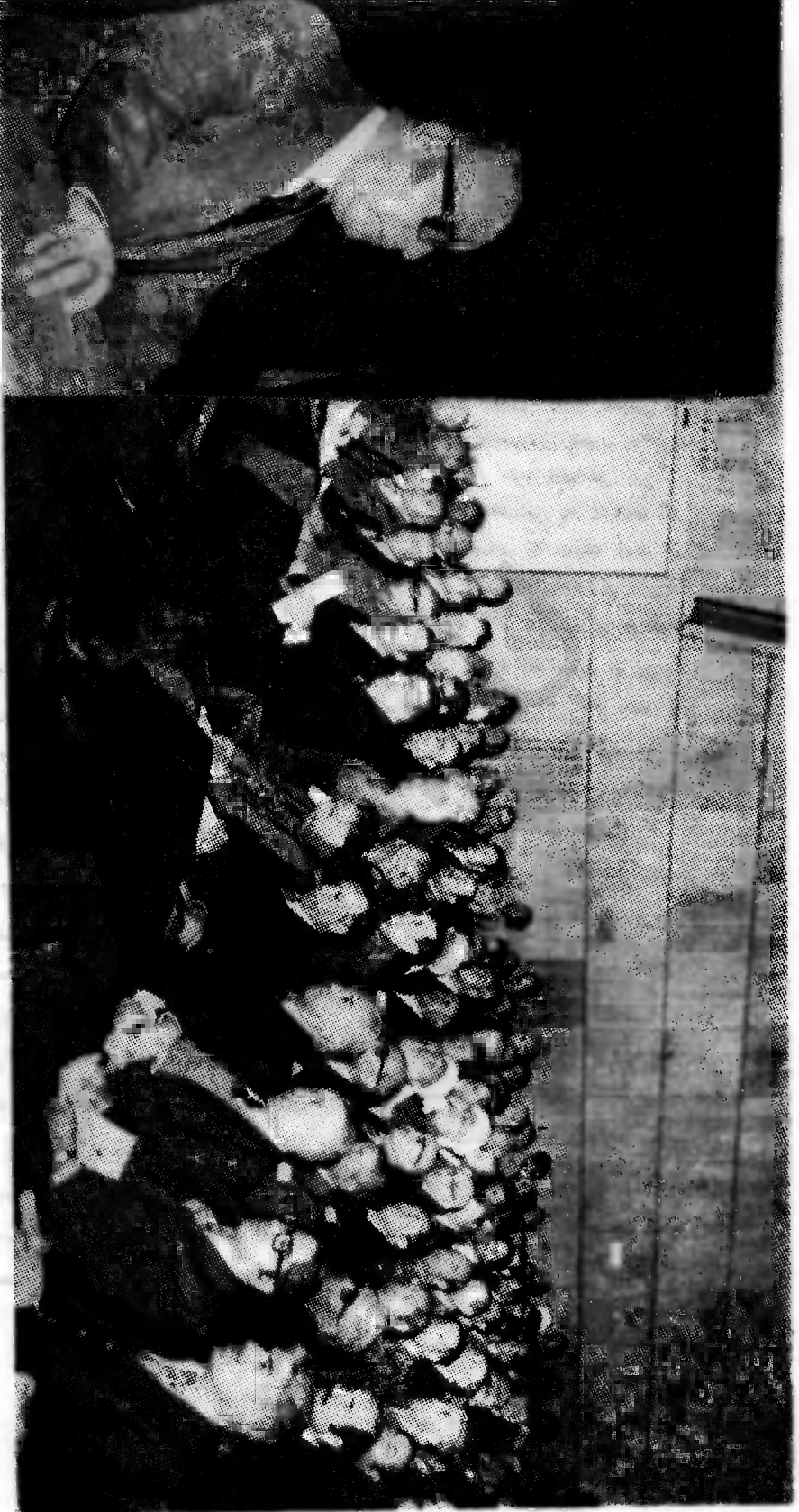
دسيد جمال الدين افغانى دمړينى اتيایمي کاليزى يادونه د دى څرگند ونه دى چه دسيد ملى اوبين المللى شخصيت ددى خاورى زامنو او دوستو هيواد دپاده ندى وتلى او دده لوړ شخصيت او درنښت تل دخلکو په دى .

زړوکى ژوندى دى اوواړپه واربه دعلمى غونډ په جوړيدو سره دجمهورى بختور په پراخه لمن کې په احترام سره ونمانځل شى .

سيد جمال الدين افغانى په ۱۲۵۴ هـ کال کې دگران افغانستان په ختيځه خوا د کونړ په اسعدآبادکې دسيدصفرپه کورکې زيږيدلى اوپه ۱۳۱۴ هـ ق کال په ترکيې کې مړشويدى

په ۱۳۲۳ کال کې د افغانستان او دوست هيوادترکيې په موافقه دسيد عظام رميم کابل ته راوړل شول چې په خاص درنښت سره دکابل پوهنتون په باغ کې، دعلومو پوهنځى په ځواکى خاوروته وسپارل شول .

د سيا جمال المن افغانى د مړينى دپادونى کاليزه لومړى دقرآن عظيم الشان دخومبارکو اياتوپه لوستل کيدو اودملى سرود لهخپريدو وروسته دانقلاب د لارښود د جمهور رئيس بناغلى محمد داؤد په هغه پيغام سره چې پدى مناسبت يى صادر کړى ؤ دبهرنيو چارو دوزارت معين بناغلى وحيد عبدالله په لوستل کيدو پيل شو. د انقلاب لارښود جمهور رئيس بناغلى محمد داؤد په خپل پيغام کې ويلسى

بناغلی وحیدبیکالله دینورنیو چارو نوزارت مہین بناسی حال کینی چہ دچہر سوور رئیس بناغلی مہمدوزاؤ بیسقام دکلامہ سہینچمال الدین
اوقائی دغورنی دہانتقی پہ ویاہورگی .

چه بدغه علمی غونډه هکلی یې برخه اخیستی ده د سید جمال الدین افغانی د عقاید و راپور او ژوندانه په شاوخواکې په خپلو څېړنو کې اړیالی شې .

وروسته بیا د مصر عربی جمهوریت د جمهور رئیس ښاغلی محمد انور السادات پیغام د دوی د خاص استازی استاد توفیق عویضه له خوا ولوستل شو .

د مصر جمهور رئیس ښاغلی انور السادات د حضرت سید جمال الدین افغانی د نمائندې د غونډې په مناسبت پخپل پیغام کې ویلي دي .

«روڼو او خویندو ! السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته ددغه بختور په مناسبت په غنیمت بللوسره چی تاسی دستر پیشقدم لارښود سید جمال الدین افغانی یادونه نمائندې زما ورور د افغانستان د جمهوریت رئیس ښاغلی محمد داؤد اود افغانستان دروند حکومت اود افغانستان دوست ملت ته ډیر پاک دردونه او زیات سپیڅلی دوستی او نیکی هیلې وړاندې کوم له شکه پرته زما د خوښی او دمصر دولس د خوشحالی سبب دی چی د سید جمال الدین افغانی دیادونه نمائندې او په مصر کی دده دسترو آثارو یادونه او په ټوله اسلامی نړۍ کی له تاسو سره ملگری شم . دی په زینتیا سره په مصر او اسلامی نړۍ کی د سیاسي او ټولنیز نهضت د پیشقدمانو څخه ؤ د نولسمی پیړۍ له وروستیو وختو نو څخه یې په سرلوړی مناعت

د دځینځی خاوری دستر ټولنیز شخصیت د سید جمال الدین افغانی له مړینې څخه د اتیا کلونو د تریدو له امله د زبانی خوښی ځای دی دهغه ستر مصلح د زین بدنی په هیواد کی د کورنیو او بهرنیو پوهانو په گډون علمی سیمینار جوړ پیړی .

سید جمال الدین افغانی له هغو مبارزو او جگړه مارو میړونو څخه دی چه دخپل ژوند محتوی یې د ځینځی خاوری رنځور او خپلو ولسونو ته په خدمت کولو کی لټاوه .

په هغه تکه توره زمانه کی چه مسلمان ولسونه له خپلی هستی او طاقت څخه غافل اود خپلو نیکونو له پرتمنی او ویاړونو څخه لرې پاتی اود ژوند له شور څخه وتلی د استعمار په منگولو کی ایسار ؤ سید جمال الدین افغانی په ایمان او هغه شورسره چی د تیرو پیړیو مسلمانان رایه زړه کوی راپورته شو اود نا پوهی، نفاق له تیارو اوله استبداد او استعمار سره یې مبارزه وکړ .

د دغه افغانی نابغه مبارزی او جگړی دهغو آزادی غوښتونکو او وطنپالودپاره چه په بیلابیلو اسلامی هیواد کښی یې د استعمار او ظلم په خلاف د مبارزی بیرغ اوچت کړی ډیر ښه سرمشق شو .

جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد دخپل پیغام په پای کی د علامه سید جمال الدین افغانی د علمی سیمینار برخه والوپه باره کی دارنگه یادونه کړیده .

امید لرم افغانی څیړونکی او میلمانه پوهان

او عزت سره ډیوه ولگوله د زړور زړه، دروغ عقل، گویاژی او په خپل دین باندی له ټینگی عقیددی څخه پرته بله وسله نه درلوده له دی امله د هیڅ واکمن څخه ونه ویریده اوله تبعید یا شړلو یا اړولو او تهدید څخه ونه ویریده او هغه وخت چی انگلیسانو ده ته د سوډان د تخت وعده ورکړه دده زړور توب کی کمی رانغی په خپل جذاب شخصیت پراخی پوهی او نیکو هیلوسره یی دمصر زیسات څوانان او مشران ځانته جلب کړل چی د ده په شاوخوا کی راغونډ شول اود ده له فیض څخه یی گټه واخیستله او هغوی هر یو پدی باب د اصلاح په برخه کی یوقاید شو .

علامه سید جمال الدین افغانی په مصر کی اته کاله تیر کړل چی پدغه موده کی یی ښه سیاست او غیر سیاست کی خپل نظر خپور کړ او دهغه یوزیات شمیر بچیانو د ده دمعرفت له پاکی چینی څخه گټه واخستله .

دا کفایت گوی چی د احمد عربی او عبدالله الندیم او محمد عبده او مصطفی کمال او سعد زغلول او نورو په شان د مصر دیسو شمیر زامنو نوونه واخلو .

وروسته له هغه چی دمصر د بناغلی جمهور رئیس پیغام واوستل شو ورپسی د عراق د جمهور رئیس بناغلی احمد حسن البکر پیغام په کابل کی دعراق دلوی سفیر استاد ناصر عبد القادر الحدیثی له خوا ولوستل شو .

د عراق بناغلی جمهور رئیس دخپل پیغام په پای کی دغونډی برخه والو او ټولنه کونکو ته ددغه جاودان مصلح دیادولو په باره کی

کی د علامه سید جمال الدین افغانی د مړینی د اتیامی کالیزی دیادونی په مناسبت ویلی دی: «د استبداد او استعمار دهغه سر سخت دینمن او د اسلامی تفکر د یو دستر مشر د د اصلاح او تجدید او آزادی او ټولنیز عدالت د د اعیانو دیوه ډیر زړور یعنی سید جمال الدین افغانی دیادونی له امله ستاسی د زیار منه او شکر په ادا کوم پدغه تاریخی مناسبت تودهر کلی اومانځنه په ښه کار باندی د اعتراف رښتینانی او صادق تعبیر بلل کیږی چی د وست افغانستان یوه ورځ اسلامی نړی او عربی خاوری ته دختیځ ستر نابغه او مصلح وړاندی کړ .

اسلام ولسونو او عرب ملت ته ارز ښتناک سوغات چی عقلونه د آزاد او شریفانه ژوند په لاره کی روان کړی داسی ژوند چی استعمار نولسمی پیری په وروستیو وختونکی دختیځ له خلکو څخه پټ کړی ژ زه ونډ ده سلما ناو او عربو وجیه ده چی پدغه وخت کی چسی دیوویشتمی پیری په درشل کی ولاړ یو دسلطی لټونی په خلاف د سید جمال الدین افغانی دعزم او تعمیم پرمعیارونو مبارزه وکړو او دسید افغانی دطافت او ثبات په شان د صیونست په مقابل کی خپلی جگړی ته دوام ورکړو اودسید افغانی په شان په پوهه او عقل سره یولاس یوه وتی شو .

د عراق بناغلی جمهور رئیس دخپل پیغام په پای کی دغونډی برخه والو او ټولنه کونکو ته ددغه جاودان مصلح دیادولو په باره کی

د عراق بناغلی جمهور رئیس دخپل پیغام په پای کی دغونډی برخه والو او ټولنه کونکو ته ددغه جاودان مصلح دیادولو په باره کی

نومونه په پوره وياړ سره په خپله سينه کې ساتلی او ثبت کړیدی.

ښاغلی وحيد عبد الله د سيد افغانی په افکارو آثارو او مبارزو باندې زړه واچوله او دخپلې وينا په پای کې يې وويل : هغو درندو او ښاغلو پوهانو ته د زړه له کومې ښه راغلاست په ويلوسره چې د سفر رېښه يې گاللی اوله لری او نژدی هيوادو څخه زموږ هيواد نه راغلی دی امید لرم هغه علمی غونډې چه د کورنیو او بهرنيو ماهرانو په گډون کيږی د افغانی دغه سيد ناڅه بچي په افکارو عقايد او آثارو باندې دخپرنی په کار کې بری ومومی همدارنگه د دغی علمی غونډی په تالار کې د کابل پوهنتون رئيس پوهاند ډاکتر غلام صديق محبی، د پښتو ټولنی رئيس خيې نوال محمد صديق روحي او همدون سکواستازی ډاکتر مکند او د هيواد د دغه بصيرانو میالی شخصیت د ژوندانه آثارو او تفکر په باب ويناوی وکړی . ورپسې افغانی پوه ښاغلی عبدالوهاب طرزی د هيواد د پوهانو په نمایندگي يوه وينا وکړه او په هغی کې يې وويل :

د علامه سيد جمال الدين افغانی د زمانڅنی د غونډی جوړېدل چې د هيواد د نوميالی زوی او د لومړی جمهور رئيس ښاغلی محمد داؤد په تجویز او اراده په کابل کې کيږی دهغی مینې او وياړنښه ده چې د افغانستان ملت يې د وطن د دغه ستر ا ونو میالی زوی د اسلامي نړی له خدمتگار دختيځی نړی له خدمتگار او دبشريت له خدمتگار سره په زړونو کې لری.

د کامیابی او بریاليتوب هیله وکړه . کله چې د جمهوریت د موسس ښاغلی محمد داؤد، او مصر د عربی جمهوریت اود عراق د جمهوریت د ښاغلو جمهور رئيسانو پيغامونو ولوستل شول وروسته بياد بهرنيو چارو دوزارت معين ښاغلی وحيد عبد الله د خپلې وينا په ترڅ کې وويل : د اطلاعات او کلتور وزارت ډير زيات خوښ دی چی د جمهوریت په بختوره دوره کې د علمی سيمينار په جوړلو د علامه سيد جمال الدين افغانی د لوړ مقام د ختيځی خاوری دستر ټولنیسز مصلح او سياسی لوړ شخصیت نماخنښه کوی .

ښاغلی وحيد عبد الله د هيواد د دغه نوميالی زوی د کارونو په شاو خواکي داوړدی وينا په ترڅ کې وويل :

سيد جمال الدين افغانی خپلې مبارزی په خپل ټاټوبی افغانستان پوری منحصری نکړی پدی لټه کې شو چی دخپلواکي غوښتنی او آزادی غوښتنی خپل سپیڅلی رسالت لمن به ټول عالم کې خپره کړی افغانی سيد ددغه مقصد د ترسره کيدو دپاره هند، ایران، مصر ترکیبی او شوروی اتحاد ته سفر وکسې او اصلاحی او د آزادی غوښتنی خپل نبوغ په یو خاص ولس خلکو او قوم پوری محدود او پوړوند نکړی بهر هيواد کې يې د سعد الزغول د مصری شيخ محمد عبده او عبد القادر مغربی په شان يې نامتو پوه مبارز وطن پال او اتل شاگردان و روزل چې تاریخ د هغوی نوميالی

باب داستادانو قصیدی دغونډې په جریان کې د راویو افغانستان د نطقانو او یوه پو، له خوا ولوستل شوی. همدارنگه په دغه ټولنه کې د سید جمال الدین افغانی دستایلویه باب دیوشمیر افغانی لیکوالو او شاعرانو شعرونه او مقالې ولوستل شوی.

دهیواد دنومیالی زوی علامه سید جمال الدین افغانی دنمانځني افتتاحیه غونډه د پای ته رسیدو وروسته د دوستو هیوادو پوهانو هیاتونه ترغرمی وروسته په دوه نیمو بجو د پوهنتون په انگرې کې دهیواد دنومیالی فیلسوف سید جمال الدین افغانی قبر ته ولاړل بدغه وخت کې د بهرنیو چارو دوزارت معین ښاغلی وحید عبداللہ د جېمور رئیس ښاغلی محمد داؤد له خوا د علامه سید جمال الدین افغانی په قبر باندې د گلوگیډی کیښودله وروسته بیا د دوستو هیوادو او افغانی پوهانو دستر مجاهد روح ته یی له دعا کولو وروسته د سید افغانی پر قبر باندې د گلانو کیښودی کیښودی.

دغه راز د اطلاعات او کلتور او پوهنسی د وزارتو له خوا د سید په قبر باندې د گلانو امیلونه واچول شول. د علامه سید جمال الدین افغانی د قبر سیمه په ملی بیرغونو او دهغو دوستو هیوادو په بیرغونو باندې چه د سید دنمانځني په غونډه کې د هغوی استازو برخه اخیستی ښکلی کړی شویده.

بدغه وخت کې له استانبول څخه تر کابل پوری د علامه سید جمال الدین افغانی د تابوت

دغه راز د مصر د اسلامی شتونو داغلا مجلس په نمایندگی په ختیځ کې د سید جمال الدین رئیس ښاغلی توفیق عویضه د میلمنو پوهانو افغانی دمبارزو په باب دخپلی وینایه ترڅ کی وویل:

پدی کی شک نشته جمال الدین افغانی یو داسی سړی وچی په هری ممکنې وسیلې سره یی د استعمار او سلطه غوښتنی په خلاف مبارزه کوله. ده د استبداد رژیم په غندنې سره عقیده درلوده چی باید خلک دشورادلاری د خپل هیواد چاری ترسره کړی. جمال الدین افغانی په هند کې دهمغه وخت د استعمار په خلاف خلک راوپارول.

سد جمال الدین افغانی د مصر خلک دملی حکومت دجوړیدو دپاره وهڅول.

ښاغلی عویضه دخپلی وینا په پای کې وویل: ختیځ خلک د دغه شان نومیالی مننه کوی چی دختیځ او اسلام دنهضت اود تمدن د انقلاب دلار ښود په توگه یی اسلامی ولسونه یووالی یولاس او یو هوټی کیدونه راو بلل. استاد توفیق عویضه دخپلی وینا په پای کې وویل: لکه څنگه چی عربی او اسلامی نړی د حق او عدالت دلاری د دغه مبارزه شخصیت باندې ویاړی پدی کی شک نشته چی ورور افغانستان د دغه سترېچی او نومیالی په نامه باڼدی چی په همدی ځای کې روزل شوی افغانستان ته منسوب دی ویاړو کړی.

په ننی ټولنه کې د سید جمال الدین افغانی څومعقولی او دغه راز د سید شعرونه اود هغه په

د نمانځې په غونډه کې برخه وال بېگامه شپه په هغه میلیمستیا کې برخه در لوده چسې د اطلاعاتو او کلتور وزارت د دوی په ویاړ په انترکانټی ننتال هوټل کې کړې وه .

د راوړ لو د جریان رساله چه دکابل پوهنتون چاپ کړې وه په حاضرینو باندې و ویشل شوه . دغه راز دغو پوهانو ترغرمی وروسته په درې نیموجو دکابل موزیم آثار هم وکتل دسیدجمال الدین دمړینی داتیام کال

دسید جمال الدین افغانی دسیمینار علمی غونډه

دسید جمال الدین افغانی دټولنیزو فعالیتونو په باب خپل مضمون واوروه .

ترغرمی په دمخه غونډه کې دحقوقواوسیاسی علومو دیوهنځی په چوکاټ کې دسید جمال الدین افغانی دپېژندنې دکرسی د جوړېدو په باب دکابل دپوهنتون ددغه پوهنځی

پیشنهاد مطرح شو چی دغه پیشنهاد پسه اساس کی دغونډی دغړیو له خواتاید شو د سیمینار ترغرمی په وروسته غونډه کی چی دهغی مشر پاکستانی پوه پروفیسور حسام

الدین راشیدی ؤ دعراقی پوهانو دهیات غړی استاد عبدالحمید العلوجی اوهم افغانی پوهانو حبیب الله رفیع ، پوهاند غلام صفدر

ډاکتر قیام الدین راعی او ښاغلی عبدالله سمندر په وار سره په عراق کی سید جمال الدین خدمتونه د اسلام دین اوعلم په باب له فرانسوی ارنست رینان سره دحضرت

سید جمال الدین افغانی قلمی مناظری له عثمانی دولت سره دسید جمال الدین داپیکو اوبه رد تیجریه باندی خوځیری تر عنوانو لاندی خپل مضمونو نه ولوستل .

په غونډه کې برخه والو دشویوپیناو په

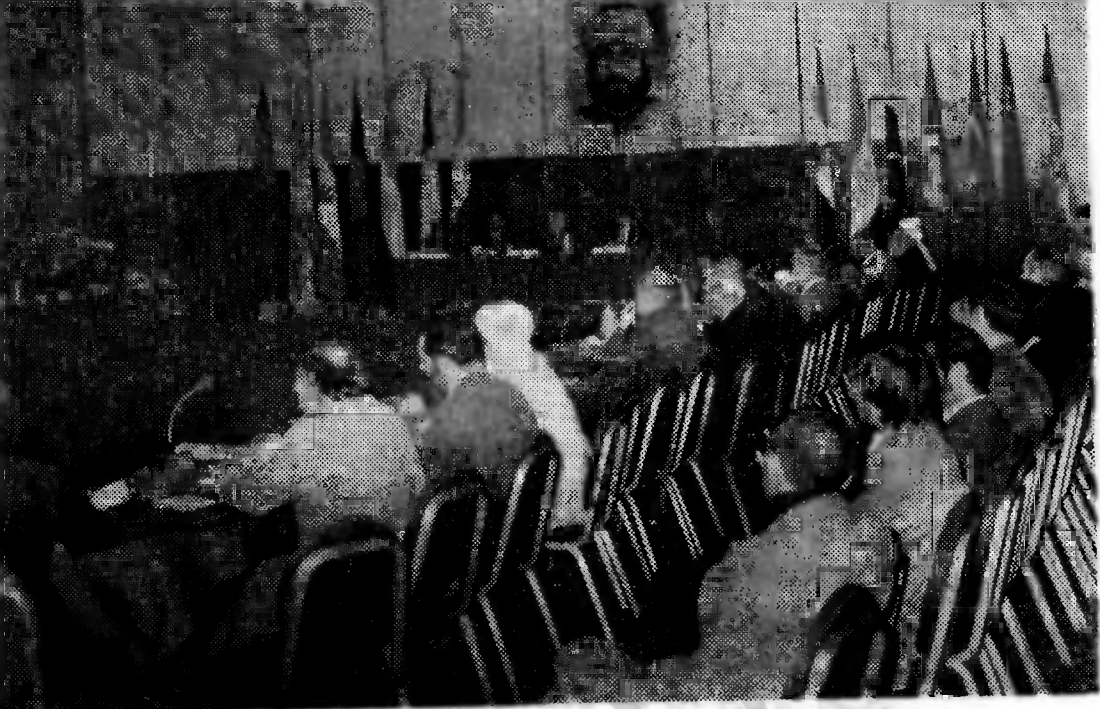
لومړۍ غونډه ۱۹۲۱رهه

د هیواد دنومیالی فیلسوف علامه سید جمال الدین افغانی دمړینی داتیاکلونو دتیریدو د بین المللی سیمینار علمی غونډی دسپار په نهو بجوبه انترکانټی ننتال هوټل کی پیل شوی .

لومړی د سیمینار د غونډی دکې نسلاری په باب دیوه افغانی پوه لهخوا رڼا واچسول شوه وروسته له هغه چی د دوستو هیوادو پوهان معرفی شول درانیو په اتفاق افغانی پوه ښاغلی محمدعثمان صدقی ترغرمی دمخه دغونډی درئیس په توگه وټاکل شو .

دغه رازافغانی پوه ښاغلی اشرف غنی دعلامه سد جمال الدین افغانی دنمانځسې دغونډی دبین المللی سیمینار دمنشنی او ښاغلی حبیب الرحمن جدیر د دایمی راپورتر په توگه وټاکل شول .

ورپسې افغانی پوهانو پوهاند عبدالحمی حبیبی او شیرندوی عبدالله خدمتگار دحضرت سید افغانی دنسبت ټاټوبی اوژبو په باره کی خپلی مقالی ولوستلی اودغه راز ترکیه عالم پرو فیسور عبدالقادر قره خان په ترکیه کی

گوشه ای از سیمینار علمی بین المللی بزرگداشت علامه سید جمال الدین افغانی
در هوتل الترکان تینتال .

۱۳۲۲ره ۵۵

واخیسته چی دکابل بنگار و ملی لیس خورا چی
کابل هیوتل کی ددوی په وپایته سوی سوم .
د علامه سید جمال الدین افغانی د نمانځني
دین المللی علمی سیمینار تر غړی وروسته
غونډه کی د عصر د عربي جمهوریت بانکونو
پیمو او عالی موسسود کینفداسیون د سکرتر
جنرال نیاعلی د بوراوو دعیا د پوهنتون د
پرو فیسوز نیاعلی زعیر او د متحد عربی
اماراتو د بحالمانو او پوهانو له خوا د کار سیدلو
تیلگرامونو متنونه د غونډی د ششمی له خوا
ولوستل شول .
د پدغو تیلگرامونو کی چی هیله افغانی د آندرو
او افکارو د څیړنی په برخه کی ددغی ستر
علمی غونډی د پری هیله شویده چی د علامه
سید جمال الدین د نمانځني د غونډی دین المللی
سیمینار په پرونیو غونډو کی د دوستو هوادو

برخه والو په هغې ملمستياکي برخه واخيسته چه دکابل پوهنتون له خوا د دوی پوښتني په اتر کانتی ننتال هوټل دپامير په رسنوران کښی شوی وه .

دختیځي خاوری دناېغه سید جمال الدین افغانی دپریښی داتیایم کال دنامانځنی د غونډی د بین المللی ،علمی سیمینار په غونډوکی یوشمیر میلمنو پوهانو او افغانی پوهانو د افغانستان د دغه نومیالی بچی د آثارو او احوال په باره کی خپل مضامین او څیړونکی مقالی ولوستلی .

ترغرمی دهمخه غونډه کښی چی دعراق پوه پرو فیسور عبد الحمید العلوجی په مشرۍ وشوه پاکستانی پوه داکتر ضیاء الدین راشیدی د کابل پوهنتون استاد ښاغلی اشرف غنی اتریشی عالم داکتر ماکس کلمبورگ دادبیانو اوبشری علمو پوهنځی استاد ښاغلی محمد کاظم آهنک او استاد محمد امین دنو لسمی پیړی له اسلامی نړی څخه دسیدجمال الدین افغان دټولنیزې اوسیاسی نامانځنی دحضرت سیدپه باره کی دختیځ پیژندونکی په آثارو باندی عموده یکی څیړنی دبشر پیژندنی له نظره سید جمال الدین افغانی دسید په احوال باندی یوه تبصره اوسید افغانی او د ډله این ارتباط مفاهمی تر عنوانونو لاندی خپلی مقالی او مضمونونه په وار سره ولوستل دغه راز دهیواد دنومیالی بچی علامه سید جمال الدین نامانځنی دعلمی سیمینار ترغرمی

ترغرمی دهمخه غونډه کی چه مشرۍ فرانسوی پوه پرو فیسور ژان بل شارنی د شوروی اتحاد پوه پرو فیسور غفاراف، افغانی پوهاند داکتر بها الدین مجروح او داکتر روان فرهادی د اقبال اوجمال الدین افغانی او دختیځ او لویدیځ احوال او سیدجمال الدین او محمود طرزی تر عنوانو لاندی خپل مضمونونه ولوستل دسیمینار ترغرمی وروسته غونډه کی چه دشوروی اتحاد پوه پرو فیسور غفار اوف په مشرۍ وشوه الجزایری پوهانو شیخ احمد حماتی او داکتر حنفی بن یحیی داکتر محمد اکرم عثمان او پرو فیسور ژان بل شارنی دختیځ په بیداری او د مسلمانانو نهضت کی دسید جمال الدین رول د الجزایر او المغرب په خاوره کی دسیدجمال الدین اغیزه له استعمار او استبداد سره دسید جگړی ماهیت اودسید دتگ لاری تر عنوانونو لاندی اوږدی مقالی و لوستلی دختیځ دعلامه سید جمال الدین افغانی د مړینی د اتیایم کال دنامانځنی د مجلس تر غرمی دهمخه او وروسته غونډو کی په سیمینار کی برخه والو کسانو په هری یوی لوستل شوی مقالی او مضمون باندی خبری اتری وکړی . دغونډی په ترڅ کی یو شمیر هغه کتابونه چه داطلاعاتو او کلتور دوزارت له خوا چاپ شوی اوهم دمرکز ورځپاڼی په حاضرینو باندی وویشل شوی . د افغانی علامه حضرت سید جمال الدین د نامانځنی په بین المللی علمی سیمینار کی

د ختیځ دستر فیلسوف او دهیواد نومبالی بچی دمپنی د اتیایم کال په مناسبت د اطلاعاتو او کلتور د وزارت له خوا پراړی شوی دهیواد عبدالرحی حبیبی له خوا د دوستو هیوادو په هغو پوهانو باندی ویشل شول چی بدغه ستره علمی غونډه کی بی برخه اخیستی ده دغونډی په پای کی ترکی پوه ښاغلی عبدالقادر قره خان د دوستو هیوادونو د پوهانو په نمایندگی وینا وکړه اود دغی ستری علمی غونډی د جوړیدوله امله بی خوبی څرگنده کړه. پوهاند حبیبی د ختیځ د علامه په علمی سیمینار کی د دوستو هیوادوله گپون څخه مننه وکړه اوری ویل : د پیری خوبی ځای دی چی د نیکه مرغه د جمهوری نظام په رڼا کبی او د هیواد اود دوستو هیوادو د پوهانو او لیکوالو په مرستی چی دخپلو ژوراو علمی څیړنو او لیکونو په اورولو سره بی دهیواد نومبالی بچی علامه سید جمال الدین افغانی د ژوندانه پر نیلابیلو اړخونو شخصیت اود ټولنیسز او سیاسی جگړو پر ځانگړتیاو رڼا واچوله همدارنگه د اطلاعاتو او کلتور د وزارت دخپرونو دریاست وکیل دوکتور محمداکرم عثمان د دغه وزارت په نمایندگی د علامه سید جمال الدین افغانی دنمانځنی په علمی سیمینار کی دمیلمنو افغانی پوهانو له گپون څخه مننه وکړه اود علامه د اتیایم تلین په نمانځنه کی بی دبهرنیو چارواپوهنی وزارتونو او پښتو ټولنی همکاری وستایده .

وروسته غونډه کی چی مشری دهیواد پوهاند عبدالرحی حبیبی و لیبیای پوه داکتر یاسین العربی ، هندی داکتر پوهاند شسری واستوا پاکستانی عالم پرو فیسور وزیر الحسن عابدی، افغانی پوهاند پوهنیار محمد حسین یمن ا و ښاغلی محمد انور نیر د سید جمال الدین افغانی د تفکر د اتحادیسی او پروگرام ، افغانی سید یا د ختیځی نړی ستر مفکر ا نسانی آزادی د علامه محمد اقبال په اشعارو کی د حضرت سد جمال الدین افغانی د افکارو انعکاس په افغانستان کبی د سید جمال الدین افغانی یوشمیر معاصر عالمان تر عنوانونو لاندی ویناوی وکړی. تر غرمی وروسته غونډه کی د پڅو په باره کی د حضرت سید افغانی د نظر تر عنوان لاندی محترمی نجیبی سکندری مقالی لندیز د محترمی رابعه صدیقی لخوا اوستل شو . د سیمینار تر غرمی دمخه وروسته غونډه کی یو شمیر هغه کتابوه اورسالی چیسی د اطلاعاتو او کلتور اود پښوونی اوروزنی د وزارتونو لخوا د سید جمال الدین افغانی دمپنی د اتیایم کال په مناسبت چاپ شوی د سیمینار په غړو باندی ویشل شوی . همدغه راز د عرفان فوق العاده مجله او د مرکز ورځپاڼی دغونډه په ترڅ کبی ویشل شوی . د افغانی علامه سد جمال الدین دنمانځنی تر غرمی وروسته غونډه کی هغه مدالونه چیسی

د کب د ۲۴ د ماښام په اتوبو د سیمینار د غړو له خوا د یوه پریکړه لیک په وړاندې کولو سره په انټرکانټی نېټوال هوټل کې پای ته ورسید.

د سیدجمال الدین نړیوال علمي سیمینار چې د کب په اتلسمه د رادیو افغانستان په لوی تالار کې پرانستل شو او د دوستو هیوادو او همداراز د هیواد پوهانو پکې برخه اخیستی وه

د سیدجمال الدین افغاني دمړینې د اتیامی کالیزې د غونډې اعلامیه :

برخه وال د افغاني مقاماتو له دغه قدر دانسۍ څخه دخپلې مننې مراتب څرگندوی .
د دغه سیمینار په علمي غونډو کې په افغاني پوهانو برسیره د هغو دوستو هیوادو پوهانو چی سیدجمال الدین افغاني د هغوی په هیوادونو کی سفراو استوگنه کړی او یایی د هغو په باره کښی علمی، دینی، اوسیاسی فعالیتونه سره رسولی ؤ لکه د شوروی اتحاد ، اطریش، الجزایر، ایران، پاکستان، ترکیه، تونس، عراق، فرانسی ، مصر او د هند د هیواد پوهانو او د یونیسکو استازی برخه اخیستی ره او خپلی مقالی او تحقیقی ویناوای ولوستل برخه والو د افغانستان د جمهوري حکومت دارزښتناکو هڅو او بهرنیو چارو وزارت د اطلاعاتو او کلتور وزارت د پوهنی وزارت او د پوهنتون دریاست دکارکوونکو نه خوښی وکړه او دلاندینو موادو په باره کی یی موافقه وکړه .

د ختیځ دستر علامه سیدجمال الدین افغاني دمړینې د اتیام کال په مناسبت د افغانستان د جمهوري دولت د کلتوري پالیسي او د دغه هیواد د نامتو بیچي د زمانځنی له امله د ۱۳۵۵ کال د کب د اتلسمی نېټی ۱۹۷۷ کال د مارچ له ۹ له چارښښی نه ۱۳۵۵ کال د کب تر پنځه ویشتمی نېټی ۱۹۷۷ د مارچ تر ۱۶ نېټی د چارښښی پوری د افغانستان په مرکز کابل کی علمی غونډی جوړی شوی . د زمانځنی د غونډی برخه والو په زیاته مینه د افغانستان د جمهوریت د مؤسس او د دغه هیواد د لومړی جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد پیغام چی د دغی غونډی د پرانستلو له پاره یی استولی واورید . همدارنگه په دغه غونډه کښی هغه پیغامونه چی دلمانځلوله امله د مصر د جمهور رئیس ښاغلی انورالسادات د عراق د جمهور رئیس ښاغلی احمد حسن البکر په گډون د دوستو دولتونو مشرانو له خوا د افغانستان د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد په نامه رسیدهای ؤ ولوستل شول .

دلمانځنی دغه ټولنه او علمی غونډه د علامه سیدجمال الدین افغاني چی د ختیځ نړیوال بشري انقلابی ملی خدمتونو د افکارو، آثارو په پیژندنه کی چی د افغانستان د نامتو بیچي او د ختیځ ستر مبارز د اسلامی نړی او بشريت ځلاند څیره ده او د ختیځو هیوادو دخپلواکۍ

د بهرنیو چارو د وزارت معین ښا غلسی وحید عبدالله د اطلاعات او کلتور وزارت په نمایندگي په دغه مناسبت ویناو کړه د غونډی

له دې امله داسلامي اوختيځو هيوادوداقتصادی اجتماعي، سياسي، اوفرهنگي احوال دخپرنی اوبه بيلابيلو هيوادوکی دسيډژوند پرچاپيريال باندي يی داغيزواوهم دهغه وخت دفکسری اوفرهنگي نهضتونو په باب دغه سيمينار تصويب وکړ. چې داسلامي اوختيځو هيوادو دعلاقی وپټولو هيوادو دپوهانو تر مينځ دغو هيوادو فکری اجتماعي اوسياسي جريانونو په برخهکی دپرله پسی غونډهواوجرگو اودلازهو اطلاعاتو مبادله اوعلمي څيړنی له لاری دې پرله پسی څيړنی اومطالعی وشی .

غونډی موافقه وکړه څرنگه چې ختيځه خاوره نن ورځ له بل هروخت څخه دلويديځ له تمدن څخه فکری اونظری زياتی څيړنی او علمی اوانقادی ارزيايی ته اړه لری اوددی له پاره چې دختيځی خاوری متفکرين اوبوهان په اسلامي نړۍ سره راغونډ شی دلويديځ پيژندنی بين المللی کانگرس په نامه يسره غونډه وشی افغانی پوهانودميلمنو پوهانو په مشوره تصميم ونيوچي دغه کانگرس دی دسيدجمال الدين افغانی دزيږيدوبه هيواد کی چې په خپله دختيځی خاوری دنويو فکرونو محرک اودخصوصياتو او دودونو مدافع دی غونډه دی دافغانی واکمنو مقاماتوپام دی سترگی ته واړوی چې په راتلونکی لومړۍ غونډی کی دهغی دنيتی ډاکلو اوکسپرنلاری له پاره تصميم ونیسی .

ميلمنو پوهانو دافغانستان دولس اورسمی مقاماتو له تاوده هرکلی څخه مننه وکړه .

اولوپټيا په لاره کی يی خپل ټول ژوند وقف کړی ؤ ډيره گټوره ثابته شوه . دغونډی برخه والودعلامه سيد جمال الدين افغانی مربوطه کتابونه اوتحقیقی آثار اودآثاروترجمی چې دافغانی مؤلفينو او ژباړونکوله خوا چاپ شوی اودسيد دمليت پيژندنی اوبه سياسي دينی، عرفانی، اولثقافتی فعاليتونو اوخدمتونو رڼاچوی گټور اوارزبنتنک وبلل اودافغانی مؤلفينو څخه يی هيله وکړه چې خپلو څيړنو اوڅيړونونه دوام ورکړی چې دختيځ او بشري نړۍ ددی ځلانده څيړی اوسترمجاهديه پيژند کلوۍ کی زيات خدمت وکړی . څرنگه چي دلمانځنی پدغه غونډه کی دسيډژوند اوخدمتونو په بيلوبيلو برخوکی يولي گټوری مقالی اوعلمي څيړنی چې دکفرانس دبرخه والوله خدوا وړاندی شوی اويوناوی وشوی هيله کيږی چې ډيرزرارسيډلو پيغامونو، خطبو او دلوستل شويو مقالو اويافغه مقالی چې په خپل وخت سره ونه لوستل شوی د علمنی سيمينار دبرخه والودعکسونو اوسلم تلين ونمانځنی دکابل پوهنتون دسيد جمال الدين افغانی دخپرتی مرکزدي په بيلابيلو ژبو اودبيلابيلو هيوادو دمؤسسو اوبوهانو په همکاري پدغه مناسبت علمی مواد برابرکړی او پدغه برخه کی دپوهانو دخپرونتيځی دی دعلمی کتابونو رسالو دترجموپه وسيله دعلامندانوپه والکی ورکړی .

څرنگه چې دسيډژوند د اسلامي ملتونو دتاريخ بدلون يوخساس پړاوته نژدی دی

حوادث سیاسی جهان

کننده و تلخ و شرین ز یادی به سویه ملی و بین المللی رخ داده که ذکر آنها بصورت فهرست وار و یا بشکل گروبولوژی طوریکه شاید و باید به درک وقایع و اتفاقات در طول یک سال کمکی نه خواهد کرد. زوی این ملحوظ و برای این

که علاقمندان محترم مسایل سیاسی جهان را بصورت منسجم و موجزی آگاهی یابند رو ی یاد های یک سال گذشته و از لحاظ مناطق و یا موضوعات مهم دسته بندی کرده هر یک از آنها را بصورت جدا گانه با شرح کوتاهی قرار آتی عرض می داریم .

شرق میانه :

اولین حادثه مهمی که از ماه سرطان سال گذشته باینسو رخ داده و به حوزة شرق میانه ارتباط مستقیمی دارد ربودن یک طیاره بوئینگ خط هوا یی ایرفرانس می باشد که در ماه سرطان سال گذشته توسط فلسطینی ها و حاکمان میان شان ربوده شده بود .

این طیاره حامل دو صد و پنجاه نفر مسافرو عمله بوده و هنگامی که در میدان هوا یی اتی بی واقع یو گندا در انتظا ر بر آورده شدن پیشنهاد های خود برای رهایی فلسطینی های محبوس از طسرف اسرائیل بودند یک دسته از کو مانه و های

هر لحظه از زندگی فردی یا اجتماعی بشر همواره با حوادث و اتفاقاتی توأم بوده و هر یک از این حوادث و پیش آمد ها یا مقدمه حوادث بعدی است و یا بقایای حوادثی می باشد که قبلا رو نما گردیده است .

همچنانکه لحظاتی زود گذر زندگی بشری بهم پیوسته و با گذشت تدریجی و حتی بعضا غیر قابل درک دقایق، ساعات شب و روز و بالا خره ماه و سالها ، قرون و اعصار را به وجود می آورند حوادث کوچک و بی ارزش نیز دست بهم داده و با مرور ایام هولیالی به شکل حوادث بزرگت و یا خاطرات خوب و بد عرض اندام کرده و عاقبت الامر به شکل نقشش پای ایام بر چهره زمان باقی می ماند .

اینک کمی به عقب بر می گردیم و این لحظات حادثه آفرین را از دیدگاه وسیع تری یعنی از لحاظ جهانی برای یک دوره محدود یک ساله (البته سالی که پشت سر گذاشتیم ، بصورت اختصار باز گوییم- کنیم)، تابیینیم که در جهان کهن مادراین محدوده یکساره چه اتفاقاتی رخ داد و البته تمیز بین خوب و بد آن را به قدرت برداشت خوانندگان با رج می گذاریم .

در دوران یکسالی که گذشت در جهان ما حوادث خورد و بزرگ امید افزا و مایوس

واشنگتن مسافرت کرده بود با کار تر
درباره روابط دو کشور ، او ضاع عمو می
شرق مانه ، انعقاد مجدد کنفرانس
ژینو وامکان فروش طیارات جنگی و مر می
های ضد تانک امریکایی به مصر مذاکره
کرده است .

در مورد کنفرانس ژینو که او لین جلسه
آن در ماه اکتوبر سال ۱۹۷۳ انعقاد یافته
وموافقنا مه های موقتی مربوط به عقب
نشینی عساکر اسرائیل در محاذ سینیا
(متعلق به مصر) و ارتفاعات جولان (مربوط
سوریه) امضاء شده بود و در حال حاضر
مرعی الاجرا می باشد یکی از ثمره ها ی
نیکوی آن می باشد .

در حالی که هم عربها و هم امریکای
واتحاد شوروی به حیث روسای مشترک
کنفرانس ژینو و اسرائیل خواستار انعقاد
مجدد کنفرانس ژینو می باشند کشور های
عربی واتحاد شوروی اصرار دارند که
موسسه آزادی فلسطین درین کنفرانس بحیث
یک جانب کاملا مستقل شرکت نموده و از
تمام حقوق و مزایای سایر شرکت
کنندگان کنفرانس بر خود ار باشد اسرائیل
باشوکت کاملا مستقل نماینده موسسه
آزادی فلسطین در کنفرانس ژینو مخالفت
نموده و نظریه داده که باید نماینده موسسه
مذکور در جمله هیات اردبی یا کدام کشور
عربی دیگر درین کنفرانس شرکت کند .
حکومت موجوده امریکا هنوز کدام موقف

اسرائیلی که توسط طیاره به این میدان
هوایی انتقال داده شده بودند پس از گذشتن
عدیه صدود نفر بقیه را کبینه طیاره
را نجات دادند .

در جمله سایر مسایل عمده که در طول
یکسال گذشته در شرق میانه رخداد
ملاقات هایی است که رهبران کشور
های عربی و اسرائیل باجیمی کارتر رئیس
جمهور امریکا انجام داده اند .

این مذاکرات که هدف آن حل بحران
های شرق میانه و باز ساختن راه برای انعقاد
مجدد کنفرانس ژینو بوده قسما در واشنگتن
وقسما در ژینو صورت گرفته است .

اسحاق رابین صدراعظم و رهبر سابق
حزب کارگر اسرائیل قبل از اینکه حزب
وی در انتخابات پارلمانی اسرائیل از
طرف حزب لیخود شکست بخورد و هم
قبل از آنکه پای وی و خانمش در افتضاح
باز کردن حساب غیر قانونی بانکی در امریکا
کشانیده شود. در واشنگتن با رهبران
امریکا ملاقات و مذاکرات انجام داد . سپس
انور السادات رئیس جمهور مصر در حالی
برای مذاکره با جیمی کارتر به واشنگتن
مسافرت کرد که مردم مصر در ریفراندوم
ماه سنبله به وی رای اعتماد داده و او را
مجددابه حیث رئیس جمهور مصر انتخاب
کردند .

سادات که به تعقیب باز دیسیدی از
جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه بـ

تیز شامل روابط دو جانبه و اوضاع شرق میانه مخصوصاً انعقاد مجدد کنفرانس ژنیو باشد. کت موسسه آزادی فلسطین بوده و هر دو طرف مذاکرات ملک حسین و رهبران امریکا را مفید خوانده اند .

حافظ الا سد رئیس جمهور سو ریسه باجیمی کارتر هنگام مسافرت ماه ثور رئیس جمهور امریکا به ارو پا درژیتو ملاقات نموده طرفین نه تنها در باره روابط بین دو کشور مذاکره کرده اند بلکه آنها اوضاع عمومی شرق میانه را درپرتو انعقاد مجدد کنفرانس ژنیو با درنظر داشت اظهار نظرهای کارتر در مورد فلسطینی ها و سرزمین شان مذاکره کرده اند .

ملاقات روسای جمهور سو ریسه و امریکا به تعقیب مسافرت حافظ الا سد به مسکو و مذاکرات وی با رهبران اتحاد شوروی صورت گرفته است . اگر چه ظاهراً در مذاکرات رهبران شوروی و سوریه روابط دو جانبه و اوضاع عمومی شرق میانه مطرح بحث قرار گرفته بازم تا طریق عقیده دارند که اسد در مذاکرات خود با سران اتحاد شوروی زمینه را برای مصالحه بین مصر و اتحاد شوروی نیز فراهم سازد زیرا از عرصه دوسال باینسو مناسبات بین این دو دوست دیرینه شکر آب شده بود . روی همین دلیل ناظرین می گویند که مصر و اتحاد شوروی با ملاقاتی بین وزارت خارجه دو کشور

واضحی را درین زمینه در پیش نگر فته ولی طوری که از قراین بر می آید حکومت مذکور سیاست واقع بینانه تری را نسبت به حکومت سابق امریکا در مورد فلسطینی ها در پیش گرفته است . یکی از دلایلی که می توان درین زمینه به آن اشاره کرد .

اظهارات اخیر جیمی کارتر می باشد که برای اولین بار متذکر شده باید فلسطینی ها سرزمینی برای خود داشته باشند .

این اظهارات کارتر با استقبال نیکی از طرف کشورهای عربی و موسسه آزادی فلسطین مواجه گردیده و حتی گفته میشود با سیاست واقع بینانه که حکومت کارتر در پیش گرفته ممکن است راهی برای ملاقات بین رهبران موسسه آزادی فلسطین

و حکومت امریکا که البته اولین ملاقات مستقیم بین طرفین خواهد بود باز گردد . در مقابل مقامات اسرائیلی روش جدید حکومت امریکا را درقبال مساله فلسطین مورد انتقاد قرار داده و وزیر خارجه حکومت کارگری اسرائیل در مسافرتی که بعداً به امریکا نموده عدم رضایت رهبران اسرائیل را درین باره به اطلاع کارتر و سایر وس و انس وزیر خارجه امریکا رسانید .

ملک حسین پادشاه اردن دو میس شخصیت عربی بود که در واشنگتن با کارتر و وانس و سایر مقامات عالی رتبه امریکایی ملاقات و مذاکره کرد . طبعاً این مذاکرات

موافقه کردند .

دست نخواهند زد .

اولین باری که عربها از اسلحه نفت استفاده کردند در سال ۱۹۷۳ یمنی و قتی بود که عربها می خواستند امریکا رامجبور سازند تا بر اسرائیل برای حل بحرانهای شرق میانه فشار وارد کند .

اگر چه بعدا در اثر فعالیت های امریکا که زمینه را برای امضای موافقتنامه های موقتی جهت عقب نشینی عساکر اسرائیل از محاز سینا و ارتفاعات جولان فراهم آورده بود این مقاطعه نفتی از بین رفت باز هم اثرات سوء آن در اقتصاد کشور های عمده صنعتی جهان همچنان سایر کشورها هنوز بشدت مشهود است .

فعالیت برای حل بحرانهای شرق میانه تنها منحصر به مساعی عربها و ایالات متحده امریکا نبوده بلکه خود عربها نیز کوشیده اند تا از راه اتحاد بیشتری بین خود سیاست و موقف مشترکی را در قبال بحرانهای عربی پیش بگیرند . یکی از اقدامات موثری که درین راه از طرف کشورهای عربی اتخاذ شده رفع اختلافات بین مصر و سوریه بود .

امضای دو مین موافقتنامه موقتی بین مصر و اسرائیل در مورد عقب نشینی مزید عساکر اسرائیلی در محاز سینا که در ماه سنبله ۱۹۵۴ صورت گرفت با مخالفت جدی از طرف سوریه مواجه گردید . و بررور زما نروابط بین این دو کشور عربی

اولین دور مذاکرات آنها که بیشتر از همه درباره تهیه اسلحه از طرف اتحاد برای مصر ، تعیین تاریخ جدیدی برای باز پرداخت قرضه هایی که شوروی به مصر داده و تقریبا به چهار میلیارد دلار بالغ می گردد دوجریان فعلی او ضاع شرق میانه در مسکو مذاکره کرده و طرفین نتایج این مذاکرات را مفید خوانده و در عین حال موافقه نموده اند که هر حل دوام دوم این مذاکرات آنها در آینده نزدیکی در قاهره دایر شود .

هر گاه دو مین دور مذاکرات و زرا ی خارج مصر و اتحاد شوروی با موفقیت توأم باشد زمینه برای تدویر ملاقاتی بین انور السادات و لیونید بریژنف زعمیم حزب کمونیست اتحاد شوروی فراهم خواهد شد و طبیعا این امر کمک موثری در بهبود مزید روابط دو کشور خواهد نمود . پس از اسد نوبت ملاقات بین فهد ابن عبدالعزیز معاون اول صدراعظم عربستان سعودی و جیمی کارتر در واشنگتن رسید .

رهبران عربستان سعودی و امریکاعلاوه بر سایر امور طرف دلچسپی دو کشور که طبیعا مسایل مربوط به شرق میانه در صدر آن قرار داشت راجع به مسایل مربوط به نفت نیز مذاکره کرد و مفید در دوران این مذاکرات به امریکا اطمینان داد که عربها بار دیگر علیه امریکا به مقاطعه نفتی خود

حوادث سیاسی جهان

که در جنبه مقدم با اسرائیل قرار گرفته تیره تر گردید .
انعقاد مجدد کنفرانس ژنیو باز گردد .

ولی در ماه قوس ۱۳۵۵ حافظ الاسد به قاهره (البته با وساطت عربستان سعودی و کویت) و مذاکرانی که بین وی و انورالسادات صورت گرفت طرفین نه تنها اختلافات خود را حل کردند بلکه به تشکیل یک قوماندانی سیاسی بین دو کشور نیز موافقه کردند .

سپس حکومت سو دان نیز توافق خود را برای شرکت درین قوماندانی سیاسی اعلام نموده و اکنون این قوماندانی صرف همین سه عضو را دارد .

درین ضمن بعضی از کشورهای خارجی نیز مساعی را بخرچ داده اند ، که هدف آن باز کردن راه برای حل بحران های شرق میانه از راه انعقاد مجدد کنفرانس ژنیو و شرکت مساویانه فلسطینی ها بود .
است .

سایروس وانس و اندری گرومیکو وزرای خارجه امریکا و اتحاد شوروی یعنی دو کشور رسای مشترک کنفرانس ژنیو در مورد شرق میانه می باشند در او اخر ماه

نور سال ۱۳۵۶ در ملاقاتی که برای غور در باره تمام مسائل مورد علاقه در ژنیو نمودند راجع به امکان انعقاد مجدد این کنفرانس مذاکراتی انجام دادند .

کذا وزرای خارجه جمهوریاتحادی آلمان و فرانسه و دوکتور کورت والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد نیز ضمن مسافرت هایی که به کشورهای عربی و

انورالسادات و بعضی از سران عربی و اسرائیل نیز درین ضمن به بعضی از کشورهای اروپای غربی مسافرت کرده و اوضاع شرق میانه را از زاویه سیاست های خود بارهبران کشور های مذکور مطرح بحث قرار دادند .

موضوع قابل تذکر دیگر در مورد شرق میانه مساله لبنان میباشد که نزده ماه تمام تا او اخر ماه عقرب سال گذشته دست خوش جنگ های داخلی خو نیسن بود .

این نابسامانی ها که باتمرکز سی هزار نفر از عساکر قوای عربی در لبنان تا اندازه مہار گردید هزارها نفر را به خاک و خون کشانید و میلیون ها دالر خساره مالی به این سر زمین که زمانی بهترین مرکز تجارت و سیاحت در شرق میانه و حتی جهان بشمار میرفت وارد کرد .

باتمرکز قوای صلح عربی که در اثر تصمیمات کنفرانس های او اخر ماه میزان سال ۱۳۵۵، سران کشورهای عربی در ریاض و کنفرانس اوایل ماه عقرب همان سال در قاهره در لبنان صورت گرفته اوضاع عمو می درین سر زمین جنگ زده مندرجا به آرامش گرایید .

شروع زمامداری الیاس سر کیسیس به حیث رئیس جمهور جدید لبنان در ماه

میزان و انتصاب دو کتور سلیم الحصری
 یک اقتصاد دان لبنانی در ماه قوس سال
 گذشته آب دیگری بود که بروی آتشی
 جنگ های لبنان ریخته شد .
 باینهم فعالیت های جنگ جویانه
 اسرائیلی ها در مقابل عربها از یکسو
 ترس که اسرائیل از خشم دسته جمعی
 عربها دارد از سوی دیگر سبب شد که
 هنوز افراد قوای صلح عربی که قسمت
 اعظم آنها را عساکر سوریه تشکیل میدهد
 در مناطق جنوبی لبنان تمرکز نکردند .
 این امر سبب شده که هنوز هم او ضاع
 در مناطق جنوبی لبنان دستخوش تصادمات
 پراکنده بین دسته های متخاصم بود .
 و آتشی افروزان اسرائیلی نیز این آتشی
 نفاق و شقاق را بین دسته های رقیب
 دامن زنند .
 قتل کمال جنبلاط رهبر سو سیالیست
 های لبنان که در او اخر ماه حوت سال
 گذشته رخداد آتشی عداوت را بین پیروان
 وی و فلائیست های مسیحی لیبنا ن
 شعله و ر ساخته زیرا فعالیت های انتقام
 جویانه بین این دو دسته روز بروز شدید
 تر گردید .
 برای تمام این حوادث امکان پیدا شدن
 راه حلی وجود داشت ولی اینک رویکار
 آمدن حزب فرا طی لیخود در اسرائیل
 مشکلاتی را در شرق میانہ به وجود آورده
 که امکان رفع آن بسی مشکل تر از سایر
 موضوعات می باشد .

علت اصلی حزب کارگر که از بیست و نه
 سال باین طرف زمانه امور اسرائیلیست
 را در دست داشت سیاست نا درست
 اقتصادی حکومت کارگری اسرائیل
 بوده زیرا حکومت مذکور مجبور بود تا
 برای جبران خساراتی که مخصوصا دو
 جنگ اخیر (جنگ شش روزه ماه جون
 ۱۹۶۷ و جنگ ما اکتوبر ۱۹۷۳) مالیات
 ها را بلند برد و این امر سبب گردید تا از
 یک طرف پوند اسرائیلی روز بروز قیمت
 خود را از دست بدهد و از سوی دیگر
 مردم زیر بار مالیات کمر شکن به
 ستوه آیند .
 علت دیگر ناکامی حزب کارگر در
 انتخابات اخیر و شکست آن در مقابل
 حزب لیخود افتضاح اقتصادی بود که
 اسحاق رابین صدراعظم اسرائیل و خانم
 وی بهار آورده بودند .
 به موجب قانون اساسی اسرائیل هیچ
 یک از مامورین عالی رتبه حکومت مذکور
 در داخل اسرائیل انجام وظیفه می کنند
 اجازه ندارند در بانک های خارجی و بی
 ریه نام پس انداز برای خود ذخیره کنند .
 باسناد نوشته یک روز نامه اسرائیلی
 و تحقیقاتی که به تاسی از آن بعدا صورت
 گرفت معلوم شد که رابین و خانم وی در
 بانک های امریکا حساب پس انداز دارند .
 اگر چه در اثر محکمه که این دونفر
 شدند به جریمه نقدی محکوم شدند باز

الوقوع خود از واشنگتن راجع به ایس-ن مساله سران امریکا مذاکره نموده است .

افریقا:

در طول یکسالی که گذشت در افریقا حوادث زیادی رخداد و لی آنچه بیشتر از همه درین قاره توجه جهانیان را به خود جلب کرد اقدامات فوری را برای حل آن ایجاب میکند. موضوع حقوق طبقه اکثریت افریقایی می باشد که از طرف دسته های اقلیت تبعیض پسند در جنوب افریقا غصب گردید و مساعی که درین راه به خرج داده شد هنوز نتیجه مثبتی نداد است

یکی ازین مساعی که صلح و امنیت را نه تنها در افریقا بلکه در سراسر جهان به مخاطره انداخته موضوع رودیشیا می باشد .

یک دسته از اقلیت های سفید پوست در سال ۱۹۶۵ آزادی رودیشیا را به صورت خود سرانه و یکجا یعنی بدون توافق قبلی انگلستان که هنوز قانونا بر این منطقه مسلط می باشد اعلام نمود و این امر بحرانهای شدید ی را مخصوصا در مناطق جنوبی این قاره به وجود آورد. از زمانی که این تو مور سرطانی بر پیکر افریقا به مشاهده رسیده تاکنون مساعی زیادی برای رفع آن به خرج داده شده اما هنوز موثر واقع نشده است . یکی ازین فعالیت ها از طرف دو کشور

هم این امر نیز صد مه شدیدی به حزب کارگر در اسرائیل وارد کرد .

بارویکار آمدن حزب افراطی لیخود جل مشکلات شرق میانه پیچیده تر خواهد شد زیرا حزب مذکور بر خلاف حزب کارگر که طرفدار دادن امتیازات ارضی به عربها در قبائل حل دائمی بحران های شرق میانه بود . در حالی که با دادن امتیازاتی از ایس-ن قبیل به عربها در منطقه غزه مخالفتی نمی کند با واگذاری سواحل غربی دریای اردن به عربها جدا مخالف است .

مینا خیم بیگین رهبر حزب لیخود در روز های اول پیروزی حزب خود در مورد سواحل غربی دریای اردن گفته بود که این مناطق را اسرائیل مناطق اشغالی نه بلکه مناطق آزاد شده تلقی می کند .

این وضع باعث ایجاد سر و صدا ها بی زیادی در بین کشور های عربی شده رهبران کشور های مذکور گفته اند که روی کار آمدن افراطیون لیخود در اسرائیل سیاست آنها را در مورد آزادی اراضی اشغالی تغییری نه خواهد داد .

ان امر از طرف امریکا که با این سیاست انعطاف ناپذیر در مورد شرق میانه مخالفت دارد نیز بانگرانی های تلقی شده و این موضوع را در دوران بازدید مجدد سائروس وانس وزیر خارجه امریکا از شرق میانه با رهبران عربی و اسرائیلی در میان نهاده و هم بیگین در بازدید قریب

هنری کیسنجر وزیر خارجه سابق امریکا بود که در اوایل سرطان سال گذشته با جان فورستر صدراعظم افریقای جنوبی (یگانه خا می حکومت متمدن رودیشیا) در یک شهر شمالی جمهوریت اتحادی آلمان ملاقات و با وی در باره تمام مسایلی طرف دلچسپی مخصوصا حل معضله رودیشیا مذاکره کرد.

سپس دوکتور کیسنجر در روابط ماه سنبله سال گذشته در پرتوریا مرکز افریقای جنوبی با ایبان سمیت صدراعظم حکومت غیرقانونی رودیشیا نیز ملاقات و با وی در باره پلانهای مذاکره کرد که حکومت امریکا با همکاری حکومت انگلستان در مورد حل بحرانهای رودیشیا و واگذاری امور حکومت آنجا از سفیدپوستان به سیاهپوستان مذاکره کرد.

در اثر توافقهای که بین دسته‌های مربوطه حاصل گردید کنفرانسی با شرکت تمام گروپ‌های ذیدخل در او ایسل ماه عقرب سال گذشته در ژنیو آغاز شد.

ریاست این کنفرانس با آیور ریچارد نماینده انگلستان در موسسه ملل متحد بوده و در آن علاوه بر گروپ‌های ملی رودیشیا و ایبان سمیت به نمایندگی از طرف اقلیت‌های سفیدپوست آنجا نمایندگان از طرف موسسه اتحاد افریقا کشورهای افریقای جنوبی جبهه مقدم

این کنفرانس در اوایل ماه قوس در اثر رکودی که روی موضوعات بحث در آن به وجود آمده بود ملتوی گردید و قرار شد بتاريخ بیست و ششم جدی سال گذشته مجددا دایر گردد و لی‌طوریکه بعد از مشاهده رسیدن این کنفرانس نه تنها در تاریخ معینه آن بلکه هنوز هم انعقاد آن به باد نسیان سپرده شده است.

یکی از علل عدم انعقاد مجدد کنفرانس ژنیو در مورد وضع آینده رودیشیا عدم تمکین اقلیت‌های سفیدپوست رودیشیا در مقابل واگذاری امور این سرزمین به طبقه اکثریت می‌باشد زیرا باوصف اطمینان‌هایی که از طرف حکومت امریکا و انگلستان در مورد تضمین وضع آینده اقلیت‌ها در رودیشیا نسبت به

آینده خود پس از انتقال قدرت از سفید پوستان به سیاه پوستان نگران می باشند .

این امر سبب شده تا از یک طرف عملیات نظامی ملیون رودیشیا بی باکم های مادی و معنوی سایر کشور های آفریقا بی مخصوصا کشور جبهه مقدم با رودیشیا تشدید یابد و از سوی دیگر حکومت متمرّد رودیشیا عکس العمل های جدی در مقابل ملیون از خود نشان بدهد که به مشکل حملات مکرر برکشور های آفریقایی همچوار با رودیشیا تبارز کرده است .

این حملات که بیشتر از همه متوجه موزمبیق می باشد باعث بروز سرو صدا هایی از طرف سایر کشور های جهان خاصا کشورهای آفریقایی گردیده و حتی در اثر شکایت حکومت موزمبیق که حکومت غیر قانونی رودیشیا را به دست زدن به جنگ کاملا علنی علیه موزمبیق متهم ساخته شو رای امنیت موزمبیق ملل متحد تشکیل جلسه داده و ضمن تقیح این حملات خواستار اقدامات جدی همگانی علیه حکومت متمرّد رودیشیا و کمک به موزمبیق شده تا در مقابل این نوع حملات مقاومت کرده بتواند .

درین ضمن حکومت آمریکا و انگلستان که عواقب وخیم ناشی از تشدید جنگ های نژادی در رودیشیا و سایر نقاط جنوب

آفریقا باعث نگرانی شان شده و از آن بیم دارند که مبادا ادامه این وضع به برخورد مسلحانه بین قدرت های بزرگ منجر گردد در صدد چاره جویی بر آمد هاند .

روی همین نگرانی ها بود که دو کشور دیوید اوون وزیر خارجه انگلستان در اواخر ماه حمل ۱۳۵۶ و والتبر ماندیل معاون رئیس جمهور امریکادر او ابر ما .

نور همین سال فعالیت های را در مورد حل بحرانهای جنوب آفریقا آغاز کردند . اوون به بعضی از کشورهای جنوب آفریقا به شمول آفریقای جنوبی مسافرت کرده و با رهبران کشورهای این منطقه بیشتر از همه در باره حل معضله رودیشیا مذاکره نموده است .

وی هنگام توقف در پرتوریا با جان فورستر صدراعظم آفریقای جنوبی و آیتان سمیت صدراعظم حکومت متمرّد رودیشیا مذاکره ای در باره پیشنهاد های جدیدی که با ابتکار مشترک آمریکا و انگلستان جهت حل معضله انتقال قدرت از سفید پوستان به سیاه پوستان انجام داده که هنوز هم فعالیت در آن باره جریان دارد .

والتبرماندیل نیز در دوران ملاقات اواخر ماه نور خود در ویانا با جان فورستر نه تنها در باره اوضاع رودیشیا بلکه در باره دادن آزادی فوری به نامیبیا و سیاست تبعیضی و پارتاید خود حکومت آفریقای جنوبی مذاکره ای انجام داد .

واين عصبا نيت دو سال قبل به مشکل محروم ساختن افریقای جنوبی از بقیه دوره اجلا سیه همان سال مجمع عمو می موسسه ملل متحد گردید .

ادامه این وضع باعث نگرانی شد ید کشور های عمده غربی که در شورای امنیت و سایر ادارات بین المللی از افریقای جنوبی حمایت می کردند شده و اینک می گویند تا برای فرو نشاندن خشم جهانیان علیه افریقای جنوبی کم از کم برای حل فوری موضوع رودیشیا ونا می بیا پیدا کنند .

یکی از موضوعات دیگر که (بسر اساس اطلاعات بعدی) بین ماندیل و فورستر مطرح گردید ه ترویج اصل یک نفر یک رای در افریقای جنوبی بوده که حکومت افریقای جنوبی آنرا جدا رد نموده و غیر قابل عمل خوانده است .

به هر حال اکنون حکومت افریقای جنوبی از هر سو تحت فشار قرار گرفته و در ضمن این حقیقت رادار کرده که باید برای نجات ازین همه فشار های همه جانبه باید اقدام مثبتی انجام بدد می - کوشد تا هر چه زودتر اقلیت های سفید پوست رودیشیا را برای قبول انتقال قدرت به سیا هپو ستان مجبور سازد .

روی همین دلیل وزیر خارجه افریقای جنوبی به سالزبری بصورت غیر مترقبه مسافرت کرده و با اییان سمیت مذاکرات سری انجام داد که

فعالیت برای حل موضوع نا می بیا در ما اپریل گذشته از طرف نمایندگان جمهوریت اتحادی آلمان ، امریکسا انگلستان ، فرانسه و کانادا آغاز گردید ه ولی هنوز به کدام نتیجه نهایی نرسید ه است .

نامی بیا یا افریقای جنوب غربی که یکی از متصرفات آلمان بود در پایان جنگ عمومی دوم از طرف جامعه ملل تحت قیمومت افریقای جنوبی قرار داده شد تا زمینه را برای آزادی تدریجی آنجا فراهم سازد ولی حکومت مذکور نه تنها تعهدات خود را درین زمینه به مرحله اجرا نگذاشت بلکه در صدد الحاق افریقای جنوبی به سر زمین خود و تنفیذ سیاست پارتاید خود در آنجا بر آمد .

مخالفت جدی کشورهای مختلف جهان منصوصا کشورهای افریقای جنوبی علیه این عمل حکومت افریقای جنوبی سبب شد که در سال ۱۹۶۸ این منطقه را موسسه ملل متحد از قیمومیت افریقای جنوبی خارج ساخته وهم آنجرا به نامیبیا موسوم سازد که اکنون به همین نام یاد می گردد .

مخالفت افریقای جنوبی با این فیصله موسسه ملل متحد حمایت ممتد آن کشور از حکومت غیر قانونی رودیشیا وادامه سیاست پارتاید در خود افریقای جنوب باعث عصبانیت مزید کشورهای افریقای وکار کشورهای صلح دوست جهان شده

طبعاً امکان حل بحران های رودیشیا در راس آنها قرار داشت و لی هنوز نتایج آن افشا نشده است .

همچنان وزیر خارجه افریقای جنوبی به امریکا شتافته با رهبران امریکا از يك طرف و سر منشی موسسه ملل متحد از سوی دیگر در باره او ضاع در جنوب افریقا مذاکره کند .

وی در واشنگتن با سایر س و انسس وزیر خارجه امریکا در باره او ضاع در رودیشیا مخصوصاً در پرتو ابتکارات مشترک امریکا و انگلستان که انتقال قدرت از سفید پوستان به سیاهپوستان در راس آن قرار دارد ، دادن آزادی قوری به نامیها در روشنائی فعالیت های نمایندگان سیاسی امریکا ، جمهوریت اتحادی آلمان ، انگلستان ، فرانسه و کانادا و بالاخره نظریات امریکا در باره تطبیق اصل يك نفر يك رای در مورد انتخابات در افریقای جنوبی مذاکره کرده است .

وزیر خارجه افریقای جنوبی در دوران مسافرت خود به واشنگتن و نیویارک طرف داری خود را از جل مسالمت آمیز بحرانهای رودیشیا به ترتیبی که حقوق طبقه اقلیت محفوظ بماند ابراز داشته در مورد نامیبیا نسبت به موفقیت نمایندگان پنج کشور غربی اظهار امیدواری کرده و مکتور به يك نفر يك رای را در جنوب افریقا شده که ممکن است عملی

شدن این مکتور به سفید پوستان را در افریقای جنوبی بکلی نابود سازد .

بهر حال در حالی که این بحران ها با تمام وضع خطرناک ناشی از آن در جنوب افریقا ادامه دارد در سایر نقاط افریقا نیز حوادثی رخ داده که اکثر آنها قابل تذکر می باشد .

یکی از موضوعات مهم این قساره در یکساله که گذشت آزادی جزیره سیشل که در سواحل شرقی بحر هند در قلمرو افریقا واقع شد ، در ماه سرطان سال گذشته و آزادی قلمرو فرانسوی افاروایس در ماه سرطان ۱۳۵۶ است که مردم آن در ریفراندوم اواسط ماه ثور به طر فدا ری از آزادی خود ری داده اند .

در مورد جزایر سی شل که مرکب از هشتاد و شش جزیره خورد و بز رگت می باشد باید گفت که در غیاب رئیس جمهور آن کشور کودتایی در آن رخداد و وزمام امور این جزایر را روسر رنی صداتنظم آن کشور بدست گرفته است .

راجع به قلمرو افریقای ، فرانسه بنام افار وایسا باید گفت این سر زمین که به شاخ افریقا نیز یاد می شود بایک سلسله مشکلات از ناحیه جمهوریت صومال و حبشه مواجه می باشد .

اگر چه ظاهراً اکنون هر يك از این دو کشور همسرحد با افار وایسا گفته اند آزادی این سر زمین را محترم شمرده و از ادعا های ارضی خود نسبت به آن منصرف شده اند باز هم موقعیت حساس جغرافیایی

عبور نموده و سیاست حکومت یو گندا را
مورد انتقاد همگانی قرارداد .

این امر روابط بین انگلستان و یو گندا را
رابشدت تیره ساخته و صدا هسای اعتراض
را علیه شرکت عیدی امین در کنفرانس
سران کشور های عضو کا منویلت از هر
سو بلند کرد .

عیدی امین در شروع این کنفرانس گفته
بود که بدون اعتنا به اعتراضاتی که در
مورد شرکت وی در کنفرانس کا منویلت
در لندن شده تصمیم دارد درین کنفرانس
شخصا شرکت کند و غیبت چند روزه ای از
یوگندا در روز های اول انعقاد کنفرانس
لندن مورد بحث و تبصره های گوناگونی
در سراسر جهان گردیده و بالاخره معلوم
شد که وی پنهانی به مناطق غربی یوگندا
مسافرت کرده بود .

همچنان بعدا شایع شد که علیه عیدی
امین و معاون وی سوء قصدی صورت
گرفته و امین در حادثه یابه قتل رسیده و یا
شدیدا مجروح شده و غیبت چند روز هوی
که حتی مقامات حکومتی یو گندا نیز
محل بودوباش و وضع او را نمی دانستند
این شایعه را دامن زد و لسی بالاخره
معلوم شد که وی با همسر جدید خود که
چهارمین زوجه وی می باشد بر ای
سپری نمودن ماه غسل خود در داخل
قلمرو یوگندا بسر می برد .

روابط بین الجزایر و حکومت المغرب
و موریتانیا بر سر صحرائی غربی به همان

افار و ایسار یا جیبوتی کنونی از یکسو و عبوریک
خط آهن که برای حبشه اهمیت حیاتی
داشته و ادیس بابا را از طریق جیبوتی
مرکز افار و ایسا به بحیره احمراتصال می
بخشد از سوی دیگر یک سلسله رقابت
های جدی را بین صومال و حبشه دامن
زده که ممکن باعث ایجاد درد سر های
برای سر زمین تازه به آزادی رسیده
جیبوتی بوجود آورده . اگرچه در گذشته بعضی
شخصیت های کشورهای دوست حبشه و صومال
به شمول فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا
هنگام بازدید اخیر خود از افریقا کوشیده
تا اختلافات را بین این دو کشور از بین
ببرد باز هم این اختلافات نه تنها از بین
رفته بلکه شدت بیشتری نیز کسب
کرده و هر یک از آنها طرف مقابل
را به داشتن مفکوره تجاوزکارانه علیه
طرف مقابل یا علیه افار و ایسا متهم نموده
اند .

عیدی امین رئیس جمهور یو گندا و قنای
فوقنا در قاره افریقا و جهان به خبسر
سازی اقدام کرده است .

هنگامی که چند ی قبیل یک اسقف
کامنویلت و دو نفر از وزرای سابق
کابینه یو گندا ظاهرا در یک حادثه ترافیکی
(البته پس از متهم شدن شان به فعالیت
علیه حکومت آن کشور) جان دادند این
حادثه سرو صداهای زیادی بر پا کرد که
حتی از سرحدات یوگندا و افریقا نیز

حوادث سیاسی جهان

تیرگی گذ شته بود واگر چه يك سلسله مساعی از طرف بعضی از کشور های غربی برای رفع این کشدگی ها صورت گرفته نمودند .

باز هم کدام بهبودی در آن به چشم نمی خورد زیرا از یک طرف حکومت المغرب و موریتانیا متحدا از حقوقی بر سر صحرای غربی یعنی منطقه سرشار از فاسفیتی که حکومت هسپانیه پس از سالها تسلط آنرا به این دو کشور بحسری افریقای واکندار شده منصرف نشده اند و از سوی دیگر حکومت الجزایر به حمایت خود را از جبهه آزادی صحرای غربی (پولیساریو) که علیه تسلط موریتانیا و المغرب می جنگد ادامه می دهد .

سرزمین زایر نیز در سال گذشته توجه جهانیان را به خود جلب کرده بود این وضع وقتی به میان آمد که ایالت شایبا در جنوب زایر (که قبلا به نام ایالت کنگا یاد می شد) از طرف ژاندارم های سابق این ایالت مورد حمله قرار گرفت .

حکومت زایر که نسبت به وضع معادن سرشار مس خود که در این ایالت واقع شده بود از یک طرف از کشور های دوست تقاضا کمک کرد و از سوی دیگر انگولا و کیوبا را به دست داشتن درین حادثه متهم ساخت .

حکومت انگولا و کیوبا این ادعای حکومت زایر را عاری از حقیقت خواندند و در دوران سالسی که گذشت يك سلسله حوادث کوچک دیگر نیز در قاره افریقا رخ داده است .

خلع سلاح :

موضوع خلع سلاح یکی از موضوعات

به حل كامل مساله خلع سلاح موفق نكړيدېه باز هم در اثر مساعى اعضاى بيست و پنج كانه آن چندين معاهده كه هريك از آنها بذات خود قدم مهمى در راه حل مساله خلع سلاح بشمار ميروند از طرف اين كمېټه تپيه و امضاء شده است .

يكى از اين معاهدات مربوط بر قطع محدود انفجارات آزمایشى يعنى در سطح زمين ، فضا و اعماق بحر هاست ، ولى از آنجاى كه هنوز كدام معاهده درباره قطع انفجارات آزمایشى زیر زمينى امضاء نشده اين نوع انفجار آزمایشى مخصوصا از طرف امريكا و اتحاد شوروى كه دو كشور عمده امضاء كننده معاهده مربوط به قطع محدود انفجارات آزمایشى ميباشند هنوز هم جريان داشته و در عين حال اين دو كشور با همكارى انگلستان كه آنها مانند امريكا ، اتحاد شوروى ، فرانسه جمهوريت مردم چين و هند در كلب اتومى جهان شامل ميباشند كوششهاى را آغاز كرده اند كه هدف امضای معاهده مربوط به قطع انفجارات آزمایشى زیر زمينى است .

جمهوريت مردم چين و فرانسه هنوز معاهده مربوط به قطع محدود انفجارات آزمایشى را امضاء نكرده و روى اين دليل انفجارات آزمایشى آنها وقتا فوقتا در فضا ويا زیر زمين صورت ميگيرد .

در مورد هند بايد گفت كه حكومت آن كشور سه سال قبل به يك انفجار آزمایشى زیر زمينى دست زده واز آن زمان هيچ گونه اقدام ديگرى

حاد بين المللى بشمار مى رود و روى اين مفكوره همكاني تا زمانى كه مسئله خلع سلاح عمومى كامل حل نكرد بشريت راجنگ ديگرى تهديد خواهد كرد . از سالها باينظرف كوششهاى جريان دارد كه هدف آن فراهم ساختن زمينه برای نيل باين مامول است .

از وقتى كه اولين بم اتومى بتاريخ ششم اگست سال ۱۹۴۵ در هيرو شيما واقع جاپان پرتاب شده و سه صد هزار نفر را تلف كرد و دومين بم اتومى بتاريخ نهم اگست همان سال در ناگاساكي فرو ريخته و هفتاد و سه هزار و هشتصد و هشتاد نفر را از بين برد ، بشريت به اثرات ويران كن و تباهى آور بم اتومى پى برده واز آنجاى كه خطر استفاده از بم اتومى در جنگ احتمالى آينده در بين مى باشد مساعى برای حل مساله خلع سلاح نيز شدت يافته است .

تلاش درين راه در ساى كه گذشت نيز ادامه داشته و اين تلاشها در كنفرانس هاى مختلفى صورت گرفته است .

يكى از مراجعى كه اين موضوع در آن سالهاست مطرح مى گردد كمېټه بين المللى خلع سلاح ميباشد كه سالها قبل از طرف موسسه ملل متحد ، بين آمده و جلسات آن وقتا فوقتا در ژنيو صورت گرفته و جلسات موجوده آن در اواخر ماه دلو سال گذشته آغاز شده است .

رياست مشترك اين كمېټه با ايالات متحده امريكا ، اتحاد شوروى بوده و اگر چه تاكنون

حوادث سیاسی جهان

معاهده مذکور را لئونید پریژنسف زعیسم حزبی اتحاد شوروی و ریچارد نیکسن طوسی مراسم خاصی در مسکو امضاء کردند .

جرالد فورد رئیس جمهور سابق امر یکادر در سال ۱۹۷۴ در ولادی وستوگک واقع مناطقی شرق دور اتحاد شوروی بالتونید بر یژ نف ملاقات نموده و در دوران این ملاقات طرفین موافقه کردند که دومین معاهده مربوط به تجدید اسلحه ستراتیژیکی اتومی بین امریکا و اتحاد شوروی هر چه زودتر امضاء گردد .

بر اساس توافقهای حاصله بین رهبران دو کشور با پستی معاهده جدید مربوط به تجدید اسلحه ستراتیژیکی اتومی تعدد امر میها و طیارات بم افکن خاص امور ستراتیژیکی اتحاد شوروی و امریکا از دو هزار و چهارصد تجاوز نکند .

بارویکار آمدن جیمی کارتر بحیث رئیس جمهور امریکا ، هم رهبران اتحاد شوروی و هم حکومت جدید امریکا تمایل شدید خود را برای امضای دومین معاهده مربوط به محدود ساختن اسلحه ستراتیژیکی اتومی ابراز داشتند .

سایروس وانس وزیر خارجه حکومت موجوده امریکا در ماه حمل سال جاری با پیشنهادهای جدیدی که حاوی نظریات حکومت امریکا درباره معاهده جدید بود به مسکو مسافرت کرد . پس از مذاکرات سه روزه بین وانس و رهبران اتحاد شوروی

درین زمینه از طرف آن کشور صورت نگرفته است .

معاهدات بین المللی دیگری در مورد جلوگیری از انتشار اسلحه اتومی ، جلوگیری از تاسیس پایگاه نظامی در فضا و رسیدن اسلحه اتومی به سایر سیارات ، امتناع از تمرکز اسلحه اتومی و اسلحه دارای قدرت تخریبی زیاد در اعماق ابحار ، خود داری از استفاده اقلیم برای مقاصد جنگی و معاهده مشابه دیگر همه و همه قدمهای بلندی میباشد که به سوی خلع سلاح عام و تام از طرف کشور های مختلف جهان مخصوصا دو قدرت بزرگ اتحاد شوروی و امریکا بر داشته شده است .

اکنون که کمیته بین المللی خلع سلاح مشغول غور در باره سایر مسائل مربوط به خلع سلاح از جمله تحریم تولید و خرید تحریم تولید ذخیره و استعمال اسلحه کیمیاوی میباشد امریکا و اتحاد شوروی میگویند تازمیننه برای امضای دومین معاهده مربوط به تجدید اسلحه ستراتیژیکی اتومی بین این دو قدرت بزرگ فراهم گردد .

اولین معاهده مربوط به تجدید اسلحه ستراتیژیکی اتومی بین امریکا و اتحاد شوروی در سال ۱۹۷۲ هنگامی به امضاء رسید که ریچارد نیکسن رئیس جمهور آن زمان امریکا به مسکو مسافرت کرد .

مقدمت انعقاد این معاهده قبلا در دوران مذاکرات مفصل نمایندندگان عالی رتبه دو کشور از هر لحاظ فراهم گردیده و

دو یاسه ساله برطیارات بکفا یر ساخت اتحاد شوروی ، مرمی های کروزی امریکائی و مرمی های سنگین نوع (اس. اس. ۱۸) اتحاد شوروی باشد .

۳ - ضمناً بین دو کشور یک توافق کتبی در مورد مبارزه و رزیدن شان اینه مذاکرات برای کاهش های جدی در تعداد وسایل پرتاب کننده بم اتومی در سو مین مرحله مذاکرات مربوط به اسلحه که به ((سات سوم)) موسوم است امضاء گردد .

طبق اظهار مقامات عالی رتبه امریکائی مبعوثین موضوع عیقه باعث نگرانی اتحاد شوروی در مورد تجدید اسلحه سترا تیژیکی شده از ناحیه مرمی های کروزی امریکائی که آن کشور قدرت بکار انداختن آنرا در اسراع اوقات ممکنه به تعداد زیاد ی دارد . اگر چه سلسله مذاکرات بین امریکا و اتحاد شوروی درباره حل اختلافات دو کشور در مورد امضای دومین معاهده مربوط به تجدید اسلحه سترا تیژیکی هنوز هم در زنبو ادامه دارد - باز هم طوریکه وانس گفته هنوز اختلاف نظر های موجوده بین دو کشور درین زمینه رفع نگر دیده و روی این دلیل گمان نمی رود معاهده مربوط قبل از تاریخ یازدهم میزان (سوم اکتوبر ۱۹۷۷) که میعاد اولین معاهده مربوط به تجدید اسلحه سترا تیژیکی اتومی پایان یابد بین اتحاد شوروی و امریکا به امضاء برسد .

معلوم شد که حکومت اتحاد شوروی پیشنهاد های جدید حکومت امریکا را بدلیل اینکه یکجا نبه یعنی تنها به نفع امریکا می باشد نه پذیرفته ولی موافقه کرده اند که مذاکرات بین دو کشور در آینده روی این موضوع ادامه بیاید .

علت اصلی اختلاف نظر بین این دو قدرت بزرگ برسر موضوع شمول یا عدم شمول مرمیهای کروز امریکائی و طیارات بم افکن نوع بکفا یر ساخت اتحاد شوروی در دو امین معاهده مربوط به تجدید اسلحه سترا تیژیکی اتومی بوده است .

روی همین تو قعات بود که انس د ری گر و میکو وزیر خارجه اتحاد شوروی و سایر وس و انس در اواخر ماه ثور سال ۱۳۵۵ در ژنیو برای سه روز راجع به موضوع مربوط به تجدید اسلحه سترا تیژیکی اتومی مذاکره کرده و هر دو طرف نسبت به نتایج این مذاکرات اظهار خوشبینی کردند پس از این مذاکرات و انس اعلام کرد که طرفین راجع به یک چوکات اساسی موافقه کرده اند که حاوی عنا صر مهمی بوده و عبارتند از :

۱ - هر دو طرف دومین معاهده مربوط به تجدید اسلحه سترا تیژیکی اتومی را براساس موادیکه در توافقه های حاصله در ولادی وستواک حاصل گردیده و طرف اختلاف دو کشور نیا شد امضاء کنند .

۲ - امریکا و اتحاد شوروی معاهده را امضاء کنند که شامل بعضی انواع محدود بتهای

پذیرش به کنفرانس ویانا پیشنهاد کرده اند ولی طرفهای مقابل پیشنهادهای مذکور را غیر قابل قبول خوانده و به بهانه مختلفی رد نموده اند .

از آنجا که هر دو طرف خواستار موفقیت مذاکرات ویانا در بارهٔ تقلیل متوازن قوای در اروپای مرکزی میباشند این امیدواری وجود دارد که دیر یا زود با لایحه از این مذاکرات نتایج مفید بدست بیاید .

انتظار می رود مذاکرات ویانا در آینده نزدیکی مجدداً آغاز گردیده و امید است این بار هم اعضای پیمان اطلس و هم اعضای پیمان وارسا پیشنهاد هائی را در این مذاکرات مطرح سازند که نزد طرفین قابل قبول بوده و بدین ترتیب خطر مسابقات تسلیحاتی مخصوصاً تسلیحات اتمی در اروپای مرکزی از بین رفته و یک قدم مثبت دیگر در راه حل مسألهٔ خلع سلاح برداشته شود .

در طول سالیکه گذشت یک سلسله اقدامات دیگر نیز در جهت حل مسألهٔ خلع سلاح در نقاط مختلف جهان اتخاذ گردیده است . یکی از این اقدامات در کنفرانسی اتخاذ گردیده که با شرکت کشورهای مشمول منطقه بحیره مدیترانه در والیتا مرکز مالتا انعقاد یافته بود .

این کنفرانس که پنج روز بطول انجامید راجع به جلوگیری از نفوذ قدرتهای بزرگ در بحیره مدیترانه و همچنین امکان از بین بردن پایگاههای خارجی درین منطقه

سایر وانس اخیراً گفته در جلسهٔ موضوعاتی که بین اتحاد شوروی و امریکا روی آنها هنوز اختلاف نظرهای وجود دارد مسألهٔ تحدید اسلحهٔ سترا تژیکی اتومی و در بین موضوعاتی که بر سر آن موافقه دارند مسألهٔ قطع تمام انواع انفجارات آزمایشی مخصوصاً انفجارات از مایش زیر مینی و غیر نظامی ساختن بحر هند شامل اند .

موجودیت قوای بحری امریکا و اتحاد شوروی در بحر هند تنها با مخالفت جدی کشورهای همسرحد با این بحر مواجه گردیده بلکه سایر کشورها نیز این امر را تحدید بزرگی برای صلح و امنیت جهانی خوانده اند .

اخیراً یک سلسله مذاکرات بین اتحاد شوروی و امریکا در مسکو راجع به این دو موضوع و امکان تهیه متن یک معاهده بین المللی برای قطع برای تمام انواع انفجارات آزمایشی و غیر نظامی ساختن بحر هند صورت گرفته است . درین ضمن یاد همین مرحله مذاکرات مربوطه به تقلیل متوازن قوای در اروپای مرکزی بین نمایندگان کشورهای عضو پیمان های اتلس و وارسا در ماه حمل سال ۱۳۵۶ در ویانا خاتمه یافته است .

این مذاکرات ازمسه سال به اینطرف جریان داشته و هنوز کدام نتیجهٔ مثبتی نداده است ، هر یک از این دو دسته کشورها پیشنهاد هائی را در مورد گامهای افراد نظامی و اسلحهٔ طرفین در اروپای مرکزی برای غورو

عده از افراد قوای صلح مؤسسه ملل متحد در قبرس متتمرکز شده و این امر به جنگ های داخلی قبرس که نزد یک بود پای تریکیه و یونان را نیز به میان بکشانده و متدرجاً پایان داده شد.

تریکیه و یونان نظر به علایق ژوادی و منافعیکه ازین لحاظ در قبرس دارند معاهده مر بوط به آزادی این سر زمین را از تسلط انگلستان به حیث تضمین کننده آزادی و آرامی قبرس امضاء کرده اند و روی این دلیل در هر موقع بحرانی در قبرس هر یک ازین دو کشور به نفع جامعه هممژاد های مربوط خود در جزیره مذکور اقدام می کنند و هم این امر باعث شده که وقتاً فوقتاً ترکیه و یونان در مقابل هم قرار گرفته و مناسبات بین دو کشور اکثر اوقات نامطلوب باشد.

بهر حال اوضاع نسبتاً آرامی که پس از تمرکز افراد قوای صلح مؤسسه ملل متحد در سال ۱۹۶۴ و در اثر مذاکراتی که بعداً بین جوامع ترک و یونان قبرس برای رفع اختلافات صورت می گرفت اوضاع درین جزیره در سال ۱۹۷۴ یکبار دیگر کسب و خاتم کرد زیرا یک دسته از عساکری صاحب منصبان یونانی قبرس با همکاری صاحب منصبان یونانی به کودتائی درین سرزمین دست زدند که هدف آن با زدن راه برای الحاق قبرس به یونان یا بعبارت دیگر از این سرزمین جدا کردن و ملی ترکیهای قبرس بود. درین وقت نیز حکومت ترکیه

مذاکرات مفصلی صورت گرفته و تداومی اتحاد شده است.

مسئله قبرس :

اگر چه سر زمین قبرس که از لحاظ سوق الحسی و موقعیت جغرافیائی خاصی که در بحیره مدیترانه دارد در گذشته همواره دستخوش هر چه و مرج های داخلی بوده و در معرض تاخت و تاز کشور کشایان قرار داشته با زهم از سال ۱۹۶۰ که این جزیره نسبتاً بزرگ به آزادی خود نایل گردیده بحرا نهی داخلی تمامیت ارضی آنجا را در معرض خطر قرار داده است.

در قبرس دو جامعه ترکی و یونانی زبان بسر می برند که ترکیها مخصوصاً در شمال و یونانی های آنجا بیشتر از سایر نقاط در قسمت جنوبی جزیره سکونت اختیار کرده اند.

این سرزمین برای مدت کوتاهی پس از آزادی خود در آرامش نسبی بسر برده ولی وقتی یونانی های قبرس در صدد تغییر قانونی اساسی آنجا برای هموار ساختن راه جهت الحاق قبرس به یونان برآمدند اوضاع درین جزیره متشنج گردید. زیرا ترکیهای قبرس علیه پلانهای یونانی های این سرزمین برای عملی ساختن مفکوره اینوسیسی (الحاق قبرس به یونان) به مقاومت پرداختند و در نتیجه آتش جنگ داخلی در آنجا در سال ۱۹۶۴ برافروخته شد و لسی در اثر غیرتله شوای امنیت مؤسسه ملل متحد

حوادث سیاسی جهان

میکارپوس با این نظر موافقه نکرده و برای ترکها صرف بیست فیصد تمام سر زمین قبرس را واگذار می شوند .

البته در مورد سایر مسائل مورد علاقه از جمله تعیین میزان صلاحیت و اختیارات حکومت محلی و حکومت مرکزی قبرس نیز یک سلسله اختلاف نظرهای طرفین موجود است . برای حل این معضله و جلوگیری از تهدید رؤف دنگتاش مبنی بر اینکه در صورت لاینحل ماندن بحرانهای داخلی قبرس و عدم تطبیق پلانهای وی در قسمت شمالی قبرس حکومتی کاملاً جداگانه تشکیل خواهد شد یک سلسله فعالیت جریان دارد .

دوکتور کورت والدهایم سرمنشی مؤسسه ملل متحد تاکنون چندین بار در خود قبرس و هم در نیویارک و سایر مناطق با رهبران جوامع ترک و یونان راجع به حل اختلافات ششسان مذاکره کرده و حتی بعضا رهبری مذاکرات رهبران مذکور را در ویانا بعهده گرفته است . نظر به اهمیتیکه امنیت در شرق بحیره مدیترانه دارد و هم روی این اصل که بحرانهای قبرس روابط ترکیه و امریکسا را زیکسو و مناسبات یونان و امریکا را از جانب دیگر دستخوش تیرگی ساخته حکومت امریکا نیز در راه حل مسئله قبرس صرف مساعی میکند . حکومت امریکاروی این دلیل که ترکیسه برای پیاده کردن عساکر خود در قبرس از اسلحه امریکایی استفاده کرده از سال ۱۹۷۴ با اینطرف صدور اسلحه خود را به ترکیه قسماً متوقف ساخته و حکومت ترکیه نیز بایگاه های نظامی

ترکهای قبرس شتافته و با پیاده ساختن عساکر خود در قسمت شمال قبرس از عملی شدن مفکوره اینوسیس جلوگیری کسسر د .

ترکهای قبرس تحت رهبری رووف - دنگتاش این بار برای اینکه خطی الحاق قبرس را به یونان بکلی از بین برده و هویت ملی ترکهای قبرس را برای همیشه حفظ نماید پلان جدیدی برای حل بحرانهای داخلی قبرس طرح و برای تطبیق آن هنوز هم پافشاری می کنند . بر اساس پلانهای مذکور باید در قبرس یک جمهوریت فیدرالی یاد و حکومت جداگانه برای ترکها در شمال و برای یونانی ها در جنوب آن کشور به وجود آمده و هم یک حکومت فیدرالی درین سر زمین به وجود آید که در آن هر دو جامعه شرکت داشته باشند .

بین رهبران جوامع مذکور تحت سرپرستی مؤسسه ملل متحد یک سلسله مذاکرات درین زمینه صورت گرفته و این مذاکرات که وقتاً فوقتاً در ویانا نیکوسیا مرکز قبرس انجام می شود هنوز به کدام توافق نهائی نرسیده است .

یکی از علل عدم توافق بین طرفین درین زمینه آنست که ترکهای خواهندسی و پنسج تاچپل فیصد اراضی متعلق به قبرس بحیث منطقه تحت اداره ترکها و بقیه آن تحت اداره یونانی ها قرار داده شود ولی یونانیهای قبرس تحت ریاست

داشت درگذشت ماوتسي تونگ زعيم حزبي جمهوريت مردم چين درماه سنبله سالگذشته به عمرهشتادودوسالگي درگذشت که بعهداً هواکوفنگ وکيل صدراعظم آن کشور خلاء ناشي ازفقدان ماوتسي تونگ را پر کرد . همچنان وقات فخر الدين علي احمد رئيس جمهور هند در ماه دلوسال ۱۳۵۵ ضايعة بزرگي براي مردم آن کشور ونهضت عدم انسلاک بشمار ميرود .

انتوني کراسلند وزير خارجه انگلستان در ماه حوت سال ۱۳۵۵ درائر بيماري قلبي وماريان انگوايي رئيس جمهور کشورافريقاي کانگو دريك حادثه سوؤقصده درهمان ماه جان داده .

درمورد تحولات سياسي جهان ميتوان از موفقيت جيمي کارتر درماه عقرب سال ۱۳۵۵ به حيث رئيس جمهور امريکا نام برد .

همچنان کنارهگيري نيكولاي پودگورني از پست صدر هيات رئيسه شوراي عالي اتحاد شوروي وانتخاب لئونيد بريژنف زعيم حزبي آن کشور درماه جوزا ۱۳۵۶ باين وظيفه يکي از موضوعات داراي اهميت جهاني بشمار ميرود .

انتخاب مجدد دوکتور کورت والد هاييم به حيث سرمنشي موسسه ملل متحد موفقيت وانتخاب مجسده هلموت شميت به حيث صدراعظم جمهوريت اتحادی آلمان ، انتخاب تاکیوفوکودا عوض تاکیوميکی به حيث رهبر

امريکا وييمان اتلس رادر داخل قلمرو خود تحت اداره مستقيم خویش قراردادده است .

يونان نيز روي اين دليل که صدور اسلحه امريکايي به ترکيه باعث تشويق ترکيه براي پياده نمودن عساکر آنکشور در مناطق شمالي قبرس و اين موضوع گرديده که عساکر خود را از قبرس خارج نسازد با امريکا اختلاف نظر هائي پيدا کرده که هنوز هم حل نشده است .

امريکا براي حل اين اختلافات و در ضمن براي بهبود مناسبات بين ترکيه و يونان که دو عضو مهم پيمان اتلسي از لحاظ موقعيت خاص جغرافيايي شان ميباشند از چنديست به يك سلسله فعاليتهاي جدی دست زده است .

باچنين وضعي عقیده عمومي اينست که هرگاه مسئله قبرس حل نگردیده و اختلافات بين ترکيه و امريکا و يونان و بالاخره اختلافات بين ترکيه و يونان بر سر مسئله قبرس و بهره برداري دو کشور از منابع طبيعي بحيره ايچن حل نگردد، جناح جنوبی پيمان اتلسي تضعيف خواهد يافت و اين امر يست که تمام کشور های عضو پيمان مذکور آنها تحت شرايط موجوده جهان نسبت به آن بيمناکند .

درسال گذشته نيز مانند سالهاي ديگري که پشت سر گذاشتيم حوادث مهمي در جهان رونما گرديده که اينک به بعضي از آنهايک نظر اجمالي مي اندازيم .

يکي از اين حوادث که اهميت بين المللي

حوادث سیاسی جهان

حزب لیبرال دیموکرات و صدراعظم جاپان نه تنها جنبه محلی، بلکه اهمیت منطقی داشت. شکست حزب کانگرس پس از تقریباً سی سال حکومت درهند و روی کار آمدن حزب جنتا در انتخابات ماه حمل سال ۱۳۵۶ نیز از هر لحاظ دارای اهمیت می باشد. در بنگله دیش اوسادات محمد صایم در ماه نوسال ۱۳۵۶ روی معاذیر صحی از وظیفه اش به حیث رئیس جمهور بنگله دیش کناره گیری نموده و عوض وی جنرال ضیاء الرحمن براریکه زمامداری این سرزمین قرار گرفته و بعداً در یک ریفراندم اکثریت مردم بنگله دیش از زمامداری و پروگرام حکومت وی حمایت کردند. در انتخابات پارلمانی ماه جوزای ترکیه بولنت ایچیویت و حزب جمهوری خواه خلق آن بر حزب عدالت تحت رهبری سلیمان دیمیریل برتری جسته و بصدارت رسید، ایچیویت در سال ۱۹۷۴ نیز صدراعظم ترکیه بوده و در اثر هدایت وی عساکر ترکیه در مناطق شمالی قبرس برای حمایت از ترک های آن جزیره پیاده شدند

سال ۱۳۵۵ که اکثر آماج به حیث سسار زلزله ها و حوادث دیگر نیز یاد کرده اند و از جمله مهم ترین ویران کن ترین زلزله های سال ۱۳۵۵ در مناطق شمالی جمهوری مردم چین اشاره کرد

که در اثر آن بیش از ششصد و پنجاه هزار نفر تلف و خسارات مالی زیادی وارد گردید . بعداً در ایالت وان ترکیه ، در بخارست و بعضی از نقاط دیگر رومانی زلزله های شدیدی رخداد که علی الترتیب سه هزار و هفتصد و نود و یک هزار و پنجاه نفر را به کام مرگ کشانیده هزاران منزل را ویران ، صدها نفر را مجروح و میلیون ها دالر خساره وارد کرد .

در بندر عباس در نزدیکی اصفهان در ایران نیز زلزله های شدیدی رخداد که صدها نفر را هلاک و مجروح و بی خانمان ساخته است . همچنان در سالیکه گذشت در حادثه مهم تصادم طیاره رخ داده که اولی تصادم یک طیاره خط هوایی انگلستان با یک طیاره خط هوایی یوگوسلاویا در ماه سنبله سال ۱۳۵۵ در فضای زاگرب در یوگوسلاویا بوده و در اثر آن یکصد و هفتاد و شش نفر تلف شدند حادثه درمی درز نوی میدان هوایی سانتا کروز واقع جزیره کاناری در ماه حمل سال ۱۳۵۶ رخ داده بدین شرح که در اثر تصادم یک طیاره جمبوجت بان امریکن با یک طیاره بوئینگ خط هوایی کی - ال - ام هالیند و در حدود پنجاه و هشتاد نفر تلف شدند .

توفان بحری نیز در دوران سالی که پشت سر گذاشتیم صدها نفر را در بنگله دیش. مسیره

د افغانستان کالسی

(در شیخ نشینی مسقط و عمان) و وارسا و سایر نقاط جهان ازمین برده است .

در جمله موضوعات مهم دیگر جهان انعقاد کنفرانس سران دول و احکومات کشور های غیرمنسلک در ماه اکتبر سال ۱۳۵۵ در کولمبو، شروع سی و یکمین دوره جلسه مجمع عمومی موسسه ملل متحد، مذاکرات امریکا و جمهوری سوسیالیستی ویتنام در پاریس برای عادی شدن روابط دو کشور کنفرانس وزرا مورفتی دول عضو موسسه کشورهای صادر کننده نفت اوپک در ماه قوس سال ۱۳۵۵ در دوحه مرکز قطر که به بلند بردن ده فیصد قیمت نفت از طرف یازده کشور عضو و تصمیم عربستان سعودی و اتحادیه امارات عربی برای پنج فیصد افزایش قیمت نفت شان منجر گردید، کنفرانس اقتصادی سران امریکا، جمهوری ویتنام اتحادی

آلمان، انگلستان، فرانسه، ایتالیا، کانادا، ژاپن در لندن و کنفرانس نمایندگان سی و پنج کشور اروپایی امریکا و کانادا در بلگراد برای در بر بازه تطبیق مواد کنفرانس دوسال سران کشور های مذکور در هلستکی بود .

در آن راجع به همکاری و امنیت اروپایی تحت کنفرانس دوسال قبل سران کشور های مذکور در هلستکی بود که در آن راجع به همکاری و امنیت اروپایی بحث و اعلامیه به همین مناسبت امضاء شده بود . بهرود روابط بین امریکا و کوبا نیز در جمله موضوعات مهم سالی که گذشت شامل می باشد و اکنون دو کشور به یکوشند از روابط بین شان عادی گردد .

این بود شمه از حوادث و اتفاقات مهم جهان در طول یکسالیکه گذشت .

کرونولوژی اخبار خارجی

۲۹ سرطان ۵۵ :

حافظ الاسد رئیس جمهور سوریه سیاست
موسسه آزادی فلسطین را مورد انتقاد قرار
داده و از خارج ساختن عساکر خود از لبنان
خود داری نموده است .

* بیرق موسسه آزادی فلسطین بسرای
اولین بار بر فراز عمارت یکی از هوتل‌های کولمبو
در مرکز سریلانکا به اهتزاز در آورده شد .

۳۰ سرطان ۵۵ :

وسیله مخصوص سفینه وا یکنگ اول که
توسط پاراشوت به سطح کمره مریخ
پیاده شده عکس های رنگه از سطح کمره مذکور
بزمین مخابره کرده است .

اول اسد ۵۵ :

قوای مسلح ترکیه و یونان بحال آماده
باشی د راورده شده است .

این اقدام برای آن اتخاذ شده که ترکیه یک
کشتی تفحصات نفتی خود را برای انجام ماموریت
تفحصاتی به آبهای بحیره ایجن اعزام
نموده است .

۲ اسد ۵۵ :

یک کشتی تفحصات نفتی ترکیه که برای
انجام مطالعات نفتی در بحیره ایجن ارسال
گردیده بسوی آبهای مورد اختلاف ترکیه
ویونان در بحیره مذکور در حال پیشرفت
بوده و این امر کشیدگی هارا بین دو کشور
تشدید بخشیده است .

۳- اسد ۵۵ :

هند و اندونیزیا راجع به عدم پیشرفت
در مورد در آوردن بحر هند بحیث یک منطقه
صلح ابراز نگرانی کرده اند .

* فخر الدین علی احمد رئیس جمهور
هند فرمانی راصادر نموده که بموجب آن تمام
اسهام خصوصی شرکت آهن و فولاد سازی
هند به حکومت انتقال می یابد .

۴- اسد ۵۵ :

جامعه عرب از کشور های عضو تقاضا
نموده تا برای حل اختلافات بین یو گندا
و کینیا صرف مساعی نمایند این مطلب را
منابع مطلع در قاهره اظهار کرده اند .

۵- اسد ۵۵ :

فلا نژیست ها با بعضی از دسته های
مسیحی دیگر لبنان ، قوماندانی مشترکی را
تشکیل داده اند .

این اقدام به منظور مقابله با اوضاع بحرانی
موجوده در لبنان اتخاذ شده است .

۶- اسد ۵۵ :

انتونی کراسلند وزیر خارجه انگلستان
اظهار داشت که حکومت انگلشور تصمیم خود
را در باره قطع روابط سیاسی با یوگندا
پس از مطالعه اوضاع، اتخاذ کرده است .

۸- اسد ۵۵ :

شورای امنیت موسسه ملل متحد فیصله
نامه راه تصویب رسانید که در آن حملات

د افغا نستان کالني

- عساکر افريقای جنوبي بريك قصبه سرحدی زمبیا تقبیح شده است .
- ۱۵- اسد ۵۵ : برداری شان از منابع بحری کدام امتیازی قایل شوند.
- * نمایندگان کشور های غیر منسلک در جلسه شورای امنیت مسوده فیصله نامہ را مطرح کرده اند کہ در آن گفته شده فعالیتہای حکومت افريقای جنوبي علیہ مبارزین راہ آزادی غیر قانونی می باشد .
- ۹- اسد ۵۵ : وضع زندگی ہزاران نفریکہ در کمپ فلسطینی محاصره شده تل الزعتر بسر میبرند خرابتر گردیدہ زیرا موسسہ صلیب احمر از فعالیت برای خارج ساختن صدہا نفر از اشخاص مجروح ازین کمپ خود داری نموده وای .بی. چاوان وزیر خارجه ہند گفته کشورش باعزم را سخ بہ مساعی خود برای امحای پایگاہ های نظامی از بحرہند و تبدیل این بحر بہ منطقہ واقعی صلح ادامہ خواهد داد .
- ۱۱- اسد ۵۵ : موسسہ بین المللی صلیب احمر باردیگر خواهد کوشید تا بہ خارج ساختن صدہا نفر از مجروحین از کمپ فلسطینی تل الزعتر در نزدیکی بیروت آغاز خواهد کرد از سوی دیگر حسن صبری نمایندہ جامعہ عرب در لبنان گفته کہ متارکہ جدیدہ سراز ساعت نہ صبح در سراسر لبنان نافذ شد .
- ۱۲- اسد ۵۵ : نطق کشور های ہمسرحہ با بحر الظہار داشت کہ کشور های مذکور حاضر نیستند بہ کشور های محاط بہ خشکہ در مورد بہرہ
- ۱۰- اسد ۵۵ : متارکہ بین دستہ های متخاصم در سراسر لبنان ناندازہ نافذ گردید .
- این متارکہ در اثر مذاکرات طولانی جامعہ عرب با مقامات مربوطہ لبنان حاصل گردید و پنجاہ و چہارمین متارکہ از زمان شروع جنگہای داخلی لبنان میباشد .
- * وزرای مالیہ کشور های عضو موسسہ ممالک صادر کنندہ نفت اوپک موافقہ کردہ کہ از مناصفہ ہشتصد ملیون دلاری کہ برای تاسیس صندوق وجہی امدادی و کمک بہ کشور های نادارتر چہان فراہم شدہ جہت معاونت بہ کشور های نادار ترکار گرفتہ شود .
- ۱۷- اسد ۵۵ : دانشمندان امریکائی برای دومین بار در ظرف یک ہفتہ نسبت بہ امکان وجود نوعی زندگی در سطح کرہ مریخ اظہار خوشبینی محتاطانہ نمودہ اند .
- ۱۹ اسد ۵۵ : کنفرانس وزرای خارجه کشور های غیر منسلک در ساعت سہ بعد از ظہر بوقت افغانستان در کولمبو مرکز سریلانکا آغاز گردید .
- ۲۰ اسد ۵۵ : پس از حملات شدیدہ اخیر فلانژ یستہا بر کمپ فلسطینی تل الزعتر در بارہ پلانی برای خارج ساختن اشخاص مجروح از کمپ مذکور موافقہ شدہ است .

۲۲ - اسد ۵۵ :

شورای امنیت موسسه ملل متحد بحث خود را در باره شکایت یونان علیه ترکیه و ادامه فعالیت های یک کشتی تفحصات نفتی ترکیه در آبهای بحیره ایجن آغاز کرد.

۲۳ - اسد ۵۵ :

موسسه آزادی فلسطین مدعی شده که فلازیست های لبنان پس از سقوط کمپ فلسطینی تل الزعتر سه صدویک هزار نفر را بقتل رسانیده .
* اتحاد شوروی به ترکیه گفته که طرفدار حل اختلافات ترکیه و یونان بر سر بحیره ایجن از راه مذاکره میباشد .

۲۴ - اسد ۵۵ :

میرمن سری ماوو بندار ناینکه صد راعظم سریلانکا خواستار خاتمه دادن به تاسیسات نظامی خارجی در جزیره دیگوگارسیا در بحر هند شده است .

وی هنگام افتتاح پنجمین کنفرانس سران کشور های غیرمنسلک در کولمبو ضمن تقاضا کرد که باید قوای بحری قدرتهای بزرگ از بحر هند خارج گردند .

۲۶ - اسد ۵۵ :

در آغاز جلسه کنفرانس سران دولو حکومت کشور های غیر منسلک پیشنهاد وزرای کشور های غیر منسلک را مبنی بر عضویت کامل انگولا، جزایر سیشل کومورو در نهضت عدم انسلک به تصویب رسانید .

۲۷ - اسد ۵۵ :

طبق اظهار مقامات مربوطه فلیپین در اثر زلزله شدید و امواج بحری ناشی از آن متجاوز از چهار هزار نفر در مناطق جنوبی آنکشور تلف گردیده اند .

۳۰ - اسد ۵۵ :

نهضت ملی که در آن سوسیالیست های لبنان و فلسطینی هاشرکت دارند با متوقف ساختن گلوله باری بر مناطق مسکونی بیروت موافقه کرده اند .

* ترکیه و یونان در مورد مسوده فیصله نامه مربوط به اختلافات شان بر سر بحیره ایجن که به شورای امنیت موسسه ملل متحد تقدیم گردیده به توافق رسیده اند .

۳۱ - اسد ۵۵ :

حکومت جمهوری دیمو کراتیک کوریا نسبت به اعزام کشتی های جنگی امریکایی به آبهای کوریا به حکومت ایالات متحده امریکا احتجاج کرده است .

* فرد ینانده مارکوس رئیس جمهور فلیپین تعداد تلفات ناشی از زلزله را در جنوب آنکشور هشت هزار نفر تخمین نموده است .

اول سنبله ۵۵ :

سوریه بیک پیشنهاد اسرائیل در مورد اجازه دادن به خانواده های سوریه و اسرائیل برای ملاقات با وابستگان شان در ارتفاعات جولان موافقه کرده است .

۲ سنبله ۵۵ :

جمهوریت دیمو کراتیک کوریا تمرکز یکدسته از کشتی های جنگی امریکایی را

درسواحل کوریا مورد انتقاد قرار داده است.

۵- سنبله ۵۵ :

انگلستان بیک انفجار آزمایشی زیرزمینی در مناطق صحرائ ایالت نوادای امریکا دست زد قدرت انفجار این آزمایش انگلستان معادل یکصد و پنجاه کیلو تن بوده .

۶- سنبله ۵۵ :

تولید مرمی های ضد طیارات نوع کروتل اکنون در فابریکه های نظامی فرانسه روی دست گرفته شده و بازار یابی آن در اروپا و شرق میانه موفقانه می باشد .

۷- سنبله ۵۵ :

رادیو های متعلق به دسته های متخاصم لبنان را پور داده اند که در بندر شمالی طرابلس تصادمات شدیدی بین فلانژیست ها و سوسیالیست های لبنان رخ داده است .

۹- سنبله ۵۵ :

شورای امنیت موسسه ملل متحد جلسه کوتاهی در نیویارک تشکیل داده و راجع به اوضاع در نامیبیا و انجام انتخابات آزاد تحت نظارت موسسه ملل متحد در انجا بحث کرد .

۱۰- سنبله ۵۵ :

رادیو های متعلق به فلانژیست ها و سوسیالیستهای لبنان را پور داده اند که حافظ الاسد رئیس جمهور سوریه و الیاس سرکیسی رئیس جمهور منتخب لبنان در مذاکرات اخیر خود در دمشق راجع به امکان ادامه موجودیت عساکر سوریه در لبنان مذاکره نموده اند .

۱۲ سنبله ۵۵ :

دو کتور کورت والذ هایم سرمنشی موسسه ملل متحد اخطار داده که خطر بروز یک فاجعه بزرگ در جنوب افریقا روزبه روز بیشتر میگردد .

* وزیر خارجه سویدن اظهار داشت که آنکشور حتی المقدور به جمهورییت سوسیالیستی ویتنام جهت بدست آوردن مقام قانونی خود در موسسه ملل متحد کمک خواهد کرد .

* اداره کنترول اسلحه ایالات متحده امریکا متذکر شده که گمان نمیرود فروش یک هزار و پنج صد مرمی از طرف آنکشور با عربستان سعودی ، بحران های موجوده شرق میانه را متاثر سازد .

۱۳ سنبله ۵۵ :

جلسه خاصی با شرکت وزراء و مقامات عالی رتبه کشور های عضو جامعه عرب در قاهره خاتمه یافت .

* کنفرانس بین المللی خلع سلاح مسوده معاهده رادر باره جلوگیری از استفاده از محیط برای مقاصد جنگی به تصویب رسانید .

۱۴ سنبله ۵۵ :

کنیت کاوندرا رئیس جمهور زمبیا اظهار داشت که هرگاه از مذاکرات زوربخ بین دکتور کیسنجر وزیر خارجه ایالات متحده امریکا و جان فورستر صدراعظم افریقای جنوبی نتایج مفیدی بدست بیاید مبارزات مسلحانه علیه حکومت های مربوط در جنوب افریقا تیسز خاتمه خواهد یافت .

۱۵ سنبله ۵۵ :

قو ماندانی قوای ملل متحد با جمهوریت دیمو کراتیک کوریا یک موافقتنامه موقتی را که مبنی بر جلو گیری از تصادفات سرحدی طرح گردیده اعضا نموده است.

۱۶ سنبله ۵۵ :

جرالد فورد رئیس جمهور ایالات متحده امریکا تقاضا نموده که حکومت جمهوریت سوسیالیستی ویتنام هرچه زود تر اطلاعاتی در باره تمام امریکایی هایی تهیه نماید که در دوران جنگهای ویتنام مفقود الاثر گردیده اند.

۱۹ سنبله ۵۵ :

جمهوریت مردم چین تشکیل یک کمیته تدفین و تشییع جنازه رایرای ماوتسی تونگ رهبر حزبی فقید آنکشور اعلام نمود.

این کمیته که سه صد و بیست و هشت عضو دارد از طرف هواکو فنک صدراعظم وانگ هونگ وین معاون ماوتسی تونگ به چین نك وچانگ چی چیاو معاونین صدراعظم رهبری میشود.

ماوتسی تونگ زعيم حزبی جمهوریت مردم چین در نیمه شب ۱۷ سنبله چشم از جهان بست.

۲۰- سنبله ۵۵ :

دریک بیانیه وزارت خارجه جمهوریت سوسیالیستی در ویتنام که در هانوی به نشر رسیده گفته شده که آنکشور بارانه معلومات در مورد دوازده پیلوت امریکایی که در دوران جنگهای ویتنام مفقود الاثر بودند.

*کمیته ضد ایاز تایید موسسه ملل متحد از رئیس اداره بین المللی انرژی اتمی تقاضا نمود تا تمام اقدامات لازمه را بمنظور جلو گیری از تهیه تکنا لوژی ذروی ومواد قابل انشعاق آن به افریقای جنوبی اتخاذ نماید.

۲۱ سنبله ۵۵ :

بلدوزر های اسرائیلی سنگ تهباب مسجد جدیدی را که در منطقه جیرون از طرف مسلمانان این منطقه گذاشته شده بود ازین برده است.

*جان فورستر صدراعظم افریقای جنوبی اعلام نموده که موضوع نامیبیا - افریقای جنوب غربی از طرف خود مردم انجا حل گردد.

۲۲ سنبله ۵۵ :

موسسه آزادی فلسطین جمال سورانسی را بحیث نماینده دائمی خود در مرکز جامعه عرب در قاهره مقرر نمود.

۲۳ سنبله ۵۵ :

وزیر خارجه مکسیکو کنفرانس همکاری اقتصادی کشور های رو بانکشاف رادرشهر مکسیکو افتتاح نمود.

درین کنفرانس که از طرف کشور های گروپ ۷۷ دایر گردیده نه روز دوام خواهد نمود.

۲۴ سنبله ۵۵ :

رشید کرامی صدراعظم لبنان که اکنون در قاهره مشغول مذاکره بارهبران مصر میباشد اقدام سلیمان فرانجیه رئیس جمهور لبنان

- ۳۱ سنبله ۵۵ : جزایر سی شل یکصدو چهل و پنجمین عضو موسسه ملل متحد گردید ، سی شل مجموعا دارای پنجاه و سه هزار نفر نفوس بوده و در جون سال گذشته پس از یکصد و شصت سال استعمار انگلستان آزاد گردید .
- ۷ میزان ۵۵ : وزیر خارجه دنمارک تقاضا نموده که باید علیه حکومت افریقای جنوبی تعزیرات اقتصادی اجباری بین المللی از طرف شورای امنیت موسسه ملل متحد وضع گردد .
- * اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی درسی ویکمین اجلاسی مجمع عمومی ملل متحد گفت تقلیل بودجه نظامی يك قدم مهم برای تخفیف مسابقات تسلیحاتی میا شد .
- ۹ میزان ۵۵ : اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی در واشنگتن با جرالده فورد رئیس جمهور ایالات متحده امریکا در باره تمام مسایل مورد علاقه دو کشور مذاکره کرد .
- * دوکتور هنری کیسنجر وزیر خارجه ایالات متحده امریکا اظهار داشت که باید رینانتا بجای اینکه بمناطق شخصی محدود باشد توسعه بیشتری بیابد .
- ۱۰ میزان ۵۵ : به موجب آخرین اطلاعاتی که در باره میزان تلفات جانی ناشی از توفان های بحری در مناطق شمال غربی مکزیکو مخصوصا شپسر بندری لاباز انتشار یافته رقم تلفات جانی درین مناطق به هفتصد نفر بلند رفته است .
- را در مورد وارد کردن ترمیماتی در کابینه انگشور مورد انتقاد قرار داده است .
- ۲۶ سنبله ۵۵ : فاروق قدومی امر اداره سیاسی موسسنه آزادی فلسطین که فعلا در مسکو بسر میبرد با اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی درباره تمام مسایل مربوطه مذاکره کرد .
- ۲۷ سنبله ۵۵ : در اثر انفجاری دریکی از معادن ایالت نیت در شمال غرب موزمبیق یکصدو چهل کارگر در معدن محبوسی مانده اند .
- * جمهو ریت مردم چین آخرین احترام رابه ماوتسی تونگ فقید زعيم حزب کمو نست انگشور طوری تقدیم کرد که هشتصد ملیون تبعه انگشور برای سه دقیقه سکوت کردند .
- ۲۸ سنبله ۵۵ : داکتور هنری کیسنجر وزیر خارجه ایالات متحده امریکا ضمن مذاکره با اییان سمیت صد راعظم حکومت غیر قانونی رود یشیا به وی گفته که رهبران امریکا سانگلستان و سیا هیوستان افریقا از اوتقاضا دارند تا صحنه رابه اکثریت سیا هیوست رودیشیا بگذارند .
- ۳۰ سنبله ۵۵ : انگلستان ایالات متحده امریکا و فرانسه این شکایت اتحاد شوروی را رد کردند که سهمگیری نمایندگان برلین شرقی در پارلمان بازار مشترک که در انتخابات مستقیم انتخاب میشوند تخلف از موافقتنامه چهار قدرت بزرگ در مورد برلین خواهد بود .

۱۱ میزان ۵۵ :

از نتایج انتخابات عمومی جمهوری اتحادی آلمان معلوم میگردد که احزاب ائتلافی سوسیال دیموکرات و دیموکرات آزاد تحت رهبری هلمون شمیت صدراعظم آنکشور برای یک دوره چار ساله دیگر بار دیگر رویکار آمده ولی اکثریت احزاب مذکور در پارلمان جدید کاهش یافته است .

۱۳ میزان ۵۵ :

فردیناند مارکوس رئیس جمهوری فلپین اظهار داشت که انقلاب جهانی ملل نادر جهان علیه غربت شروع است .

۱۳ میزان ۵۵ :

موتز حامل دوکتور حسن صبری الخولسی نماینده جامعه عرب در بیروت مرکز لبنان مورد حمله قرار گرفت .

۱۴ میزان ۵۵ :

ایونید بریژنف سر منشی حزب کمونیست اتحاد شوروی تخفیف تشنج بین المللی را طرق تبدیل مقابله به همکاری و تغییر تهدید و تخلف به حل اختلافات از طریق مذاکره و بطور عموم اعمار مجدد روابط بین المللی متکی بر اصول همزیستی مسالمت آمیز و احترام به منافع متقابل خواند .

۱۴ میزان ۵۵ :

*اولین کمیته سیاسی و مسایل امنیتی مجمع عمومی موسسه ملل متحد اخیر اجلاسات خود را در نیوی یارک آغاز کرده است .

۱۶ میزان ۵۵ :

یک موسسه تحقیقاتی سویدن اعلام نموده گردید .

که در صورت ادامه انفجارات آزمایشی زیر زمینی در دهه آینده سی و پنج کشور جهان قادر به تولید اسلحه اتمی خواهند شد، در راپوری که این موسسه تهیه نموده گفته شده که باید هر چه زودتر جلوانفجارات آزمایشی گرفته شود .

*مذاکرات د باره مسایل دفاعی بین ایالات متحده امریکا و یونان ملنوی گذشته شده تامتخصصین دوکشور راجع به مسایل تخنیکي این موضوع مذاکره نموده و این مسایل راجل نمایند .

۱۸ میزان ۵۵ :

کمیته ضد تبعیض نژادی موسسه ملل متحد اعلام نموده که تلفات جانی ناشی از حوادث اخیر در بعضی از شهرهای افریقا ئی، ششمین افریقای جنوبی سه برابر ارقامی میباشد که فعلا ذکر شده است .

۱۹ میزان ۵۵ :

حکومت فرانسه اعلام نموده که باوصف هراسی که ایالات متحده امریکانسیب به انتشار اسلحه اتمی دارد، حکومت فرانسه کنترل کامل خود را بر دستگاہای اتمی که برای کشور های دیگر صادر میکند ادامه خواهد داد .

۲۰ میزان ۵۵ :

هاوکو فنک صدراعظم جمهوری مسردم چین رسما بحیث رئیس حزب کمونیست آنکشور بوضی ماوتسی تونگ فقید اعلام گردید .

۲۱ میزان ۵۵ :

والری زیسکار دستن رئیس جمهور و فرانسه دیتانت شرق و غرب را یگانه‌زاه بجای جنگ نامیده است .

۲۴ میزان ۵۵ :

دوکتور فیدل کاستر و صدراعظم کیو بنا اعلام داشت که حکومت وی معاهده سسال ۱۹۷۸ رادر مورد استرداد رباپندگان طیارات با امریکا فسخ نمود فاست .

*انور السادات رئیس جمهور مصر که دومین د ور شش ساله ریاست جمهوروی خود را آغاز نموده جنرال محمدحسني مبارك رابار دیگر بحیث معاون خود انتخاب نموده است .

۲۵ میزان ۵۵ :

جمهوریت مردم چین به يك انفجار ازمایشی ائومی دیگر که دومین انفجار ازمایشی آنکشور در بیست و دو روز گذشته می باشد دسبت زده است .

۲۶ میزان ۵۵ :

يك هیات نظامی انگلستان برای بازدید رسمی از لندن عازم مسکو گردید .

این اولین مسافرت در نوع خود بعد از جنگ دوم جهانی میباشد بازدید هیات انگلستان بدعوت وزارت دفاع اتحاد شوروی صورت گرفته است .

اتحاد شوروی باوصف جریانات اخیر بر سرموضوع طیاره میگ ۲۵ بین آنکشور و جاپان هنوز هم خواستار روابط همسایگی نیک با جاپان میباشد .

۲۸ میزان ۵۵ :

حکومت مصر از شورای امنیت موسسه ملل متحد تقاضا نموده تا اوضاع جیرون را که درسواحل غربی دریای اردن واقع شده و تحت تصرف عساکر اسرائیلی می باشد مورد مطالعه قرار بدهد .

۳۰ میزان ۵۵ :

دوکتور کورت والدهایم سر منشی موسسه ملل متحد بمناسبت روز ملل متحد پیامی صادر نموده و گفته است :

جهان درسی سال گذشته شاهد تغییرات زیادی بوده و همراه با آن موسسه ملل متحد نیز تغییر و تحول نموده است . امروز ملل متحد دریاد بودسی و یکمین سالگرد تاسیس خویش موسسه نیرومند یست که تعداد اعضای آن به یکصد و چهل و پنج عضو یعنی سه برابر حجم اصلی آن میرسد .

۲۲ عقرب ۵۵ :

هوا کوفنگ که عوض ماوتسی تونگ فقید بحیث رهبر حزبی جمهوریت مسردم چین تعیین گردیده در يك اجتماع يك ملیون نفری در پیکنگ اشتراك نمود .

۴ عقرب ۵۵ :

سران کشور های عربی دومین دور مذاکرات خود را در قاهره آغاز نمودند . کنفرانس سران کشورهای عضو جامعه برای غوردر باره اوضاع لبنان در قاهره دایر گردیده و چنانچه گفته شده در جلسه این کنفرانس راجع به ترکیب قوای صلح عربی در لبنان و اوضاع موجوده در مناطق

- جنوبی آنکشور بحث شده است .
- ۴ عقرب ۵۵ : عیدی امین رئیس جمهور یوگندا به کشور های درحال پیشرفت اخطار داد تا مراقب میتود های جدید استعمار باشند .
- ۵ عقرب ۵۵ : نزد همین کنفرانس عمومی یونسکو در نایروبی افتتاح گردید .
- ۶ عقرب ۵۵ : ریاست جلسه افتتاحیه این کنفرانس را جوو کینیا رئیس جمهور کینیا بعهده داشت . در این کنفرانس نمایندگان یکصد و چهار کشور عضو یونسکو که از آن جمله چهل و نه کشور آن افریقایی میباشند اشتراک دارند .
- ۷ عقرب ۵۵ : در قاهره اعلام شده که کنفرانس سران کشور های عربی در مورد پلان مربوط به بن قرار میگیرد . در لبنان قسمی به موافقه رسیده اند .
- ۸ عقرب ۵۵ : ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو که اوضاع رودیشیا را مورد مطالعه قرار داده، کنفرانس مذکور را برای یکی دو روز به تعویق انداخته است .
- ۹ عقرب ۵۵ : * رهبران فلانز یست های لبنان مخالفست خود را با داخل شدن قوای صلح عربی به مناطق تحت کنترل آنها مجددا تأیید کردند .
- ۱۰ عقرب ۵۵ : * کنفرانس ژنیو در پاریس در ۱۰ عقرب ۵۵ : سران افریقایی رودیشیا باز دیگر به مذاکرات غیر رسمی خود با ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا ادامه دادند .
- ۱۱ عقرب ۵۵ : * کشور های روهه انکشاف منتظر اقدام یونسکو می باشند تا از فرار قوه بشری ماهر به منظور جستجوی شرایط بهتر کار و اجرات کشور های مذکور به کشور های پیشرفته جلوگیری کنند .
- ۱۲ عقرب ۵۵ : * کشور های روهه انکشاف آسیایی سال گذشته بخاطر رکود اقتصادی در جهان صنعتی و کاهش قیمت های اجناس عمده صادراتی با کسر تجارتي مواجه شده اند .
- ۱۳ عقرب ۵۵ : بیست ساله قبرس رد کرد .
- ۱۴ عقرب ۵۵ : * لیویدا لد سنکور رئیس جمهور سنگال ضرورت مذاکرات بیشتری را درباره نظم جدید اقتصادی جهانی تأکید کرده است .
- ۱۵ عقرب ۵۵ : پلانهای کشورهای عربی برای برقراری صلح در لبنان هنگامی بایک سلسله مشکلات تازه مواجه گردید که فلا نژیست های لبنان از شرکت در کنفرانس پیشنهادی قوماندان قوای صلح عربی در لبنان امتناع ورزیدند .
- ۱۶ عقرب ۵۵ : * جوشوا انکومو رهبر جناح داخلی شورای ملی افریقایی رودیشیا به ایوان سمیت صدراعظم حکومت غیر قانونی انجا اخطار داده که هرگاه در کنفرانس ژنیو بصورت جدی داخل مذاکره نشود با جنگ وسیعتر در رودیشیا مواجه خواهد شد .
- ۱۷ عقرب ۵۵ : * کنفرانس ژنیو در پاریس در ۱۷ عقرب ۵۵ : سران افریقایی رودیشیا باز دیگر به مذاکرات غیر رسمی خود با ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا ادامه دادند .
- ۱۸ عقرب ۵۵ : * کنفرانس ژنیو در پاریس در ۱۸ عقرب ۵۵ : سران افریقایی رودیشیا باز دیگر به مذاکرات غیر رسمی خود با ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا ادامه دادند .
- ۱۹ عقرب ۵۵ : * کنفرانس ژنیو در پاریس در ۱۹ عقرب ۵۵ : سران افریقایی رودیشیا باز دیگر به مذاکرات غیر رسمی خود با ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا ادامه دادند .
- ۲۰ عقرب ۵۵ : * کنفرانس ژنیو در پاریس در ۲۰ عقرب ۵۵ : سران افریقایی رودیشیا باز دیگر به مذاکرات غیر رسمی خود با ایور ریچارد رئیس کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا ادامه دادند .

۱۱ عقرب ۵۵ :

و دارالانشای حزب کمونست اتحاد شوروی کفرانس انگولا، موزمبیق و معاون رئیس جمهور بوتسوا ناشرکت نمودند .

درجلسه مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله نلمه هایی رسما مطرح گردیده که در آنها تقاضا شده باید مجموع عمومی مبارزات مسلحانه افریقایی هارا در افریقایی جنوبی تأیید نموده و صدور اسلحه رابه افریقای جنوبی ممنوع قرار بدهد .

۱۵ عقرب ۵۵ :

مذاکرات رسمی بین گروپ های مربوطه رود یشیا درژنیو بار دیگر متوقف گردیده و گفته میشودکه دریکی دو روز آینده مساعی شرکت کنندگان کفرانس ژنیو برای وضع آینده رودیشیا بیشتر ازهمه متوجه ملاقات های غیررسمی خواهد بود .

* فرانسه اپار تأیید رانقیح مینماید زیرا اپارتیید اهانت به د یمو کراسی و مغایر اساسات تساوی حقوق بشری میباشد .

۱۷ عقرب ۵۵ :

قوماندان قوای سوریه در لبنان اظهار داشت که ازین پس افراد تحت قوماندانی وی بنام عساکر سوریه یاد نخواهد شد بلکه بنام افراد قوای صلح عربی درلبنان یسار میشوند .

۱۴ عقرب ۵۵ :

یک مامور عالیرتبه موسسه آزادی فلسطین غرور داکرم احمد الحج راجیث قوماندان قوای صلح عربی درلبنان مورد انتقاد قرار داده است .

*سومین سالگرد یو نسکو در نایروبی به اشتراک نمایندگان کشور های مختلف جهان برگزار گردید .

*میرمن انداراگلندی صدراعظم هند در مجلس سنای آنکشور اظهار داشت که انتخابات عمومی یک امر مهم بوده ووی آنرا بحیث تخریب تلقی نمیکند .

۱۴ عقرب ۵۵ :

فیدر وکولا کوف یکعضو اداره سیاسی و دارالانشای حزب کمونست اتحاد شوروی طی بیانیه که به مناسبت پنجاهمین سالگرد انقلاب سو سیالستی اکثریکه از قصص کریملین نشر گردیده گفته است که آنکشور خواهان روابط حسنه همسایگی با جمهوریت مردم چین میباشد .

*میرمن سری ماوو بندرا نایکه صدراعظم سریلانکا از مفکوره تشکیل یک منطقه صلح بیطرفی وعدم وجود قدرت های بزرگ در آسیا حمایت کرده است .

۱۸ عقرب ۵۵ :

* درحالیکه کفرانس ژنیو د رباره وضع آینده رودیشیا بارکود مواجه گردیده رهبران چندکشور افریقایی همسرحد با رودیشیادر کفرانس روسای جمهور تانزانیا، زمبیا،

مدیر عمومی یونسکو ازتمام کشور های عضو تقاضا نموده تقاسمی ازبودجه حسای نظامی خودرا برای یونسکو اختصاص بدهند .

۱۹ عقرب ۵۵ :

اولین دورمذاکرات بین ایالات متحده امریکا

و جمهوری سوئیست ویتنام در ظرف چهارسال گذشته در پاریس آغاز گردید.

۲۴ عقرب ۵۵ : * سین مکتوبید کمتر عالی موسسه ملل متحد بری نامیبیا اخطار داده که هرگاه حکومت افریقای جنوبی پلان های موجوده خود را در باره نامیبیا ادامه بدهد اوضاع انگسولا در نامیبیا نیز تکرار خواهد شد.

۲۹ عقرب ۵۵ :

طوریکه معلوم گردیده در اثر حملات قوای توپخانه، دسته های متخاصم در داخل بیروت بعد از آخرین متازکه عدّه زیادی مقتول و یا مجروح شده اند.

۳۲ عقرب ۵۵ :

نماینده انگلستان در کنفرانس ژنیو برای آینده رودیشیا جلسه عمومی این کنفرانس را به تعویق انداخت.

*مجلس سنای هند يك لایحه حکومت را در مورد تمدید مبعاد مجلس نماینده گان برای يك سال دیگر که ازمه مارچ آینده شروع می شود تصویب نمود.

*حکومت ترکیه فیصله نامه مجمع عمومی موسسه ملل متحد را در مورد قبرس رد کرده است. در این فیصله نامه منجمله سایر مسائل تقاضا شده بود که باید عساکر خارجی هرچه زودتر از قبرس خارج گردند.

۳۳ عقرب ۵۵ :

وزرای خارجه کشور های عضو جامعه اقتصادی اروپا در بروسل تشکیل جلسه دادند.

در این کنفرانس بیشتر از همه در باره

روابط جامعه اقتصادی اروپا جامعه اقتصادی اروپای شرقی کویکان بحث میشود.

۲۴ عقرب ۵۵ : * هیات های دو گروه اسیاه، پوستان و حکومت غیر قانونی رودیشیا پیشنهاد های ایور ریچارد رئیس بر تانوی کنفرانس ژنیو درباره آینده رودیشیا پذیرفته اند.

این پیشنهاد هادر باره تعیین تاریخی برای

آزادی قانونی رودیشیا بوده.

* سکته بیروت برای اولین بار در ظرف هجده ماه گذشته يك شب آرام و بی دغدغه را سپری نمودند.

این آرامش مرهون تمرکز افراد قسویای

صلح عربی در مرکز و نقاط حساس بیسروت میباشد.

۲۶ عقرب ۵۵ :

نزد همین کنفرانس یونسکو در ژنیو برای باره رفتار مقامات اسرائیلی در مصایم کلتوری و تعلیمی در قلمرو های اشغال شده عربی جلسه کرد.

۲۸ عقرب ۵۵ :

تقاضای حکومت انگولا برای عضویت در موسسه ملل متحد در شورای امنیت مطرح گردید.

نماینده ایالات متحده امریکا در ماه جون

گذشته تقاضای عضویت انگولا را در شورای

امنیت باوتورد کرده بود و مخالفت امریکا

با این تقاضا روی موجودیت عساکر کیتو بازر انگولا بوده است.

* میدان هوایی بین المللی بیروت مجددا

در موسسه ملل متحد اظهار داشت که وی روی دوستی با بعضی از کشور های افریقای از استعمال ویتو در مورد عضویت انگولا در موسسه ملل متحد در جلسه شورای امنیت خود داری نموده است .

* جیمی کارتر رئیس جمهور منتخب ایالات متحده امریکا اظهار داشت که حکومت وی بمسائل اقتصادی جهان توجه بیشتری نسبت به حکومت قبلی خواهد کرد .

* دکتور کورت والد هایم سرمنشی ملل متحد توصیه نمود که باید معیاد خدمت افراد صلح موسسه مذکور در ارتفاعات جولان بین عساکر سوریه و اسرائیل برای شش ماه دیگر تمدید یابد .

۳ قوس ۵۵ :

مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله نامه رای اکثریت آراء بتصویب رسانید که در آن گفته شده باید در سواحل غربی دریای اردن ومنطقه غزه یک دولت آزاد فلسطینی تشکیل گردد .

واپورین وسکنه قصبات مناطق شرقی ترکیه این موضوع را واضح ساخته اند که زلزله های روز چهارشنبه گذشته کم از کم شش هزار و دوصد نفر را درین مناطق تلف نموده است .

* مجمع عمومی موسسه ملل متحد در جلسه که صورت گرفت مسوده فیصله نامه ای را به تصویب رسانید که در آن گفته شده باید جمهوریت سوسیالیستی ویتنام به عضویت موسسه مذکور پذیرفته شود .

افتتاح گردیده و این امر نشان میدهد که زندگی در لبنان پس از تمرکز قوای صلح عربی در آنکشور روبه عادی شدن گذاشته است .

* لیونید ریژنیف سرمنشی حزب کمونسیت اتحاد شوروی و انورالسادات رئیس جمهوریت عربی مصر روز چارشنبه گذشته مخفیانه در بلگراد مذاکره نموده اند .

۳۰ قوس ۵۵ :

در جلسه نوزدهمین کنفرانس عمومی موسسه تعلیمی و علمی کلتوری موسسه ملل متحد یونسکو فعالیت هایی صورت گرفته که هدف آن تقویه آژانس های خبر رسانی در کشور های روبه انکشاف میباشد .

برای اساسات این پیشنهاد ها بایسد یونسکو پنجاه هزار دلار را برای مطالعات مقدماتی مربوط باین موضوع تخصیص بدهد .

اول قوس ۵۵ :

زندگی عادی با باز شدن مکاتب مغازه ها و بعضی ادارات حکومتی در لبنان هنگامی مجددا آغاز شد که قوای صلح عربی در از بین بردن مخروبه های جنگ ۱۹ ماهه در لبنان اقدام کردند .

* جیمی کارتر رئیس جمهور منتخب ایالات متحده امریکا برای اولین بار پس از انتخاب خود بحیث رئیس جمهور امریکا برای مذاکره با جرالده فورد رئیس جمهور و سایر مقامات عالی رتبه حکومتی موجوده آنکشور به واشنگتن وارد شد .

۲ قوس ۵۵ :

سکراتون نماینده ایالات متحده امریکا

فیصله نامه مذکور با یکصد بیست و چهاررای موافق يك رای مخالف که از طرف نماینده امریکا داده شده و سه رای مستنکف به تصویب رسیده .

۱۶ قوس ۵۵ :

نماینده اتحاد شوروی در جلسه مجمع عمومی موسسه ملل متحد اظهار داشت که تقاضای جمهوریت سو سیالستی ویتنام برای عضویت در موسسه مذکور قانونی بوده و باید از آن حمایت شود .
*الیاس سرکیس رئیس جمهور لبنان اعلام داشته که به تعقیب تماس هاییکسه با رهبران دسته های مختلف آن کشور انجام داده ممکن است کابینه جدید لبنان را در طرف د هفته آینده تشکیل دهد .

۷ قوس ۵۳ :

برقباری شدید و محدودیت میدان هوایی در ایالت واین ترکیه فعالیت را بسوی رسانیدن کمک به آسیب دیدگان زلزله های اخیر در مناطق شرقی آنکشور با مشکلات زیادی مواجه ساخته است .

*کانگرس سه روزه سویسیا لیستیهای بین المللی با تقاضا از تمام حکومت دیمو-کراتیک سو سیالست جهان در مورد انتخاب تدابیری از طرف آن حکومت برای يك نظم جدید اقتصادی جهان مطابق به اساسات سو سیالیزم در ژنیو خاتمه یافت .

۱۳ قوس ۵۵ :

در موسسه ملل متحد تقاضای بیشتری برای انعقاد فوری کنفرانس ژنیو در مورد

شرق میانه بعمل آمده است .
*جیمی کارتر رئیس جمهور منتخب ایالات متحده امریکا اعلام نموده که در نظر دارد پلانی برای رهبران اتحاد شوروی فرستاده و عزم راسخ وی را برای برقراری صلح دائمی و مساعی برای توافق با اتحاد شوروی در باره معاهده مربوط به تحدید اسلحه سترا تیزیکي اتومی ابراز بدارد .

۱۴ قوس ۵۵ :

مارشال الکساندر نوي کوف قوم ماندان قوای هوایی اتحاد شوروی در جنگ عمومی دوم به عمر هفتاد و هفت سالگی در مسکو در گذشت .

* در فرانسه حزب گولیست ، ژاک شیراک صدراعظم سابق آنکشور را در يك اجتماع بزرگ سیاسی بحدت رهبری خود انتخاب کرده است .

۱۵ قوس ۵۵ :

اتحاد شوروی از اظهارات اخیر سایروس وانس وزیر خارجه منتخب ایالات متحده امریکا درباره حمایت وی از مذاکرات مربوط به تحدید اسلحه سترا تیزیکي اتومی باخوشی استقبال نموده است .

* جنرال کانکو فسکی معاون رئیس هیات اتحاد شوروی در مذاکرات سرحدی با جمهوریت مردم چین از پیکنگ عزیمت کرد .

۱۶ قوس ۵۵ :

مجمع عمومی موسسه ملل متحد دوهسوده فیصله نامه را درباره انعقاد فوری کنفرانس ژنیو راجع به شرق میانه مورد مطالعه قرار

داده است . از مبارزات مسلحانه در تامپیا تحت رهبری

*مبارزین افریقای بی‌ماه های فبروری و اکتوبر سالجاری یک هزار و دویست و پنجاه و شش عسکر حکومت متهم رودیشیا را بقتل رسانیده اند .

*وزرای دفاع پانزده کشور عضو پیمان اتلس جلسات سالانه خود را در بروسل مرکز بلژیک آغاز نمودند .

۱۷ قوس ::

ایور ریچارد رئیس بریتانوی کنفرانس ژنیو سی‌تولی یکی از رهبران ملی‌رودیشیا و ایوان سمیت صدراعظم حکومت غیرقانونی رودیشیا درحالی به ژنیو مراجعت کردند که کنفرانس مربوط به وضع آینده رودیشیا به مرحله قاطعی رسیده است .

*مجمع عمومی موسسه ملل متحد در جلسه خود با اتفاق آراء دکتر کورت والد هاین را برای یک دوره پنج ساله دیگر بحیث سرمنشی موسسه مذکور انتخاب نمود .

۱۹ قوس ::

مجمع عمومی موسسه ملل متحد در جلسه خود فیصله نامیدی را با اکثریت زیادی به تصویب رسانیده که در آن تقاضا شده باید کنفرانس ژنیو در مورد شرق میانه قبل از ماه مارچ آینده انعقاد یافته و موسسه آزادی فلسطین نیز در آن شرکت داشته باشد .

۲۰ قوس ::

کمیته امحای استعمار موسسه ملل متحد فیصله نامه رابه تصویب رسانید که در آن

از مبارزات مسلحانه در تامپیا تحت رهبری موسسه مردم افریقای جنوب غربی «سواپو» بحیث نماینده قانونی مردم آن قلمرو حمایت شده است .

* برای اولین بار ترافیک شبنه در میدان هوایی بین المللی بیروت آغاز گردید .

*ندابیر موقتی برای نگهداشت منابع تحت الجزی و مقررات ماهگیری توسط اتحاد شوروی در ساحه دوسده میلی بحیری سواحل آنکشور اعلام شده است .

۲۱ قوس ::

مقدمات مربوطه اسرائیلی دیروز بار دیگر درنا بلوس واقع سواحل غربی دریای اردن مقررات قیود شب گردی را وضع نموده اند .

* ستیشن های رادیویی مسلمانان و مسیحیان لبنان مدغم گردید .

* اسحق رابین صدراعظم اسرائیل یکبار دیگر عدم تمایل خود را برای انجام مذاکرات مستقیم با فلسطینی هادر کدام کنفرانس مجدد ژنیو در مورد حل مساله شرق میانه ابراز داشته است .

۲۲ قوس ::

جوشوا انکومور سر جناح داخلی شورای ملی افریقای رودیشیا انگلستان را متهم

نموده که می‌خواهد از کنفرانس ژنیو برای رویکار آمدن يك حكومت افریقایی معتدل در رودیشیا استفاده کند.

* بموجب راپور يکه از طرف مؤسسه همکاری های اقتصادی و انکشاف در پارسیس انتشار یافته رکود اقتصادی بین المللی چهل کشور نادر تر جهان را بیشتر از سایر کشور ها متاثر ساخته است .

۲۳ قوسی ۵۰ :

انتونی کراسلند وزیر خارجه انگلستان اظهار داشت که با موجودیت برتانیه در رودیشیا موافقه دارد

* کمیته اقتصادی مجمع عمومی مؤسسه ملل متحد مسوده يك فیصله نامه را درباره اقدامات مشخص به نفع کشور های محاط به خشکه تصویب نموده است .

۲۴ قوسی ۵۰ :

وزرای امور نفت کشور های عضو موسسه دول صادر کننده نفت «اوپک» کنفرانس خود را در دوها مرکز قطر آغاز نمودند * افراد جنبه آزادی موزمبیق «فریلیمو» موفق شده اند تاحملات عساکر حكومت غیر قانونی رودیشیا را بر مواضع مختلف موزمبیق دفع نمایند .

* جوشوا انکومو و رابرت موگابی دورهبر ملی رودیشیا التواي کنفرانس ژنیو را در باره وضع آینده رودیشیا مورد انتقاد قرار داده اند .

۲۶ قوسی ۵۰ :

عساکر حكومت متهمرد رود یشیا به حمایت

قوای هوایی آنکشور به حمله وسیعی در داخل موزمبیق دست زده است .

* فرد یناند مار کوسی رئیس جمهور فلیپین گفت که آنکشور در مذاکرات جاری در مورد آینده پایگاه های امریکایی در فلیپین به جزء از تضمین در مورد تاسیسات مکفی دفاع ملی آنکشور چیز دیگری را نخواهد پذیرفت . * بین دسته های رقیب فلسطینی در یکی از کمپ های مهاجرین در حومه بیروت تصادمی رخ داده است .

۲۷ قوسی ۵۰ :

پولیس رودیشیا به جوشوا انکومو رهبر جناح داخلی شورای ملی افریقایی انجاناست به تشکیل اجتماعات سیاسی و تدویر کنفرانس مطبوعاتی اخطار داده است .

۲۸ قوسی ۵۰ :

در حدود شصت و یک هزار نفر در جزایر کوچک اندونیزیا واقع شرق بالی با قتل شدید مواد غذایی روبرو شده اند * بلوک عساکر سوریه که در جمله افراد قوای صلح عربی در لبنان انجام وظیفه می نمایند بعضی از ادارات چند جریده و روزنامه بیروت را در دست گرفتند .

۲۹ قوسی ۵۰ :

قوای سوسیالیستها و فلسطینی های لبنان در طایر واقع جنوب صیدا برای دو ساعت بازورق های گزمه اسرائیل جنگیدند .

* مجمع عمومی مؤسسه ملل متحد فیصله نامه را با کثرت آراء به تصویب رسانیده که در آن از مبارزات مسلحانه مردم نامیبیا برای

*قر نیناد مار کوس رئیس جمهور فلپین اعلام کرد، که بین حکومت وی و مسلمانان آن کشور یک موافقتنامه، نه فقره ای امضا شده است.

۳ جدی ۵۵ :

مقامات حکومتی، حبشه اعلام نموده اند که خشکسالی در آن کشور حیات بیش از یک میلیون نفر را به خطر انداخته است.

* در طرابلس اعلام شد که بین پیمانندگان حکومت فلپین و مسلمانان آن کشور راجع به یک اوربند فوری بین طرفین و تشکیل یکنوع حکومت دارای آزادی داخلی و مناطق مسلمان نشین فلپین موافقه حاصل شده است.

* اداره تحقیقات فدرالی امریکا اف بی ای «ادوین جی مور» یک مامور سابق اداره استخبارات مرکزی آن کشور را بانتهام فعالیت برای فروش اسرار دفاعی امریکا دستگیر کرده است.

۴ جدی ۵۵ :

فیصله نامه مربوط به تثبیت اساسنامه صندوق کشور های محاط به خشکه که از طرف افغانستان و چند کشور دیگر پیشنهاد گردیده بود از طرف مجمع عمومی سی و یکم ملل متحد به تصویب رسید.

* مذاکرات هند و بنگله دیش دزمورد استفاده مشترک دو کشور از آب دریای گنگا که قرار بود در داکه مجددا آغاز گردد ملتوی شده است.

* رابرت موگابی یکی از رهبران ملیتون افریقای رودیشیا گفت که وی از تعیین یک

نیل به آزادی حمایت شده است.
* برای حفظ و ترمیم مسجد جامع شونزنج واقع ایالت شوایبای جمهوری اتحادی آلمان حکومت آن کشور مبلغ هشتصد هزار مارک تخصیص داده است.

* متجاوز از بیست نفر از دانشمندان جاپانی خواستار خارج ساختن تمام اسلحه اтомی ایالات متحده امریکا از جمهوریت کوریا شده اند.

۳۰ قوس :

مجمع عمومی مؤسسه ملل متحد فیصله نامه را به تصویب رسانید که در آن یک سلسله اقدامات به نفع کشور های روبه انکشاف شده با بحر هم سرحد نمی باشد.

* جنگ بین دسته های رقیب مبارزین فلسطینی در سه کمپ مهاجرین در حومه بیروت شعله ور شد ولی قوای صلح عربی در لبنان بلافاصله به پیمانہ زیادی در آن مداخله کردند.

* وزرای انرژی کشورهای جامعه اقتصادی اروپا در بروسل برای طرح سیاست انرژی مشترکی تشکیل جلسه دادند.

اول جدی ۵۵ :

سرد یکمین دوره اجلاسیه عمومی ملل متحد پس از سه ماه به کار خود پایان داد.

* باتا سینس یک قوماندانی مشترک ستیاسی بین جمهوریت عربی مصر و سوریه بریانت انور السادات و حافظ الاسد رؤسای جمهور دو کشور جهت گذاشتن تهدات یک اتحادیه موافقه شده است.

کمشنر برانوی در دوران حکومت انتقالی در رودیشیا حمایت می نماید .

۵ جلدی ۵۵

مجله نایم جیمی کارتر رئیس جمهور منتخب ایالات متحده امریکا را مرد سال ۱۹۷۶ نامیده است

مجله نایم درسال ۱۹۳۲ فرانکلین روزولت و درسال ۱۹۶۰ جان کنیدی روسای جمهور منتخب وقت امریکا را بحیث مرد سال نامیده بود .

*برازیل برای فسخ پیمان نظامی خود با ایالات متحده امریکا آمادگی میگیرد این مطلب را یک روزنامه چاپ ریو د ژنیرو راپور داده ولی حکومت برازیل این راپور را تأیید ویا رد ننموده است .

۶ جلدی ۵۵

در بیروت اعلام شده که فلسطین ها اسلحه تفیل خود را از صحنه های جنگ در بیروت خارج ساخته و در مناطق جنوبی لبنان متمرکز ساخته اند .

*جوشوا انکومو رهبر جناح داخلی شورای ملی افریقایی رود یشیا اظهار داشت از هیچگونه اطلاعی درباره مذاکره با حامیان خود و طرفدران اتحادیه ملی افریقایی زیمبا بوی «زانو» تحت رهبری رابرت موگابی ندارد .

۷ جلدی ۵۵

اوضاع عمومی در دو قصبه در نزدیکی کیتانو پس از تصادمات اخیر تا اندازه زیادی آرام گردیده است .

*در راپور یکه برای شورای امنیت موسسه

ملل متحد به نمایندگی از طرف قوماندانی قوای موسسه موصوف در کوریا تهیه گردیده گفته شده که قوماندانی مذکور به فعالیتهای خود برای تطبیق مواد معاهده متارکه در کوریا و جلو گیری از مخاصمات در این شبه جزیره ادامه خواهد داد .

* هرگاه کانگرس ایالات متحده امریکا موفقتنامه جدید همکاری دفاعی با ترکیه خود ذری نماید حکومت مذکور پایگاه های امریکا را در قلمرو ترکیه مسدود نموده و یک قسمت قوای خود را از پیمان اتلسس خارج خواهد ساخت .

۸ جلدی ۵۵

یکهزار و پنجصد نفر از عساکر اتحادیه امارات عربی در مناطق جنوبی لبنان متمرکز میشوند .

*مردم نایجریا برای اولین بار طی بیش از یازده سال در انتخابات حکومت محلی در سراسر آنکشور اشتراک کردند .

۱۱ جلدی ۵۵

ایور ریچارد رئیس برتانوی کنفرانس ژنیو درباره ر ود یشیا با کنیت کاوندر رئیس جمهور زیمبا ملاقات و نظریات وی را درباره پیشنهاد های جدید انگلستان راجع به وضع آینده رود یشیا استماع نموده است .

۱۲ جلدی ۵۵

روز نامه پراودا چاپ مسکو اسرائیل را نسبت به ما نوره های اخیر عساکر اسرائیلی در صحرای سینا بشدت مورد انتقاد قرار داده و متذکر شده که این مانوره ها در حقیقت

نژده ماهه به آنگشور د ر حدود دو مليارد و هه تصد و چهل مليون دالر خساره وارد نموده است .

* معاون امور اقتصادي وزارت خارجه ايالات متحده امريكا اين شايعات را عاري از حقيقت خوانده كه خود داري عربستان سعودي از ازدياد قيمت نفت آن كشور باعث انصراف امريكا از حمايت اسرائيل خواهد شد .

۱۷ جدي ۵۵ :

جيمي كارتر رئيس جمهور منتخب ايالات متحده امريكا پلانيهاي عمده را براي انكشاف اقتصادي انكشور اعلام نموده است .

* قواي مصلح عربي در لبنان بعضي سر كمپاي بين مناطق مسلمان نشين و مسيحي نشين شهر بيروت را كه در بيست و چار ساعت گذشته مسدود گرديده بود مجدداً باز نموده اند .

۱۸ جدي ۵۵ :

كينت كاواندا رئيس جمهور زمبيا از قواي امنيتي مردم آن كشور تقاضا كرد تا از سرحد خود محافظت نموده و حملات عساکر رژيم حكومت متمرّد رود يشيا و افريقايي جنوبي را بر قلمرو زمبيا در صورت تشديد جنگ آزادي در جنوب افريقا عقب بزنند .

* بسلسله پروگرام انكشاف سيستم ميترو لوژيكي با استفاده از اقمار مصنوعي از زمين، اتحاد شوروي يك قمر مصنوعي ميترو- لوژيكي را بنام ميتيور دوبا تجهيزات لازم به فضا پرتاب کرده است .

پرو پاگند شديد عليه مصر بوده است . * يكي از رهبران موسسه مردم افريقاي جنوب غربي «سواپو» اظهار داشت كه بايد حكومت افريقاي جنوبي خود را براي مقابله با جنگ در مقابل مردم ناميبيا آماده بسازد . وي طی بيانيه در لواندا مركز انكولاگفت كه حكومت افريقاي جنوبي از سياست دهشت افكني در مقابل مردم ناميبيا استفاده ميكند .

۱۳ جدي ۵۵ :

ابراهيم او فروزير خانه سازي اسرنايل در حالي در اقا متگاهش پيدا شده كه مرده بود .

وي در اين اواخر به شركت دريك افتتاح رشوه ستاني متهم گرديده و تحت تحقيقات گرفته شده بود .

* صندوق و جبي بين المللي بانپيه سه مليارد و نهد مليون دالر قرضه به انگلستان موافقه کرده است .

۱۴ جدي ۵۵ :

تصميم مبني بر افزايش اساسي قيمت نفت خام توسط كشور هاي عضو موسسه دول صادر كننده نفت (اوپك) نافذ گرديده است . * ايوريچارد رئيس برتانوي كنفرانس زنيو در مورد وضع اينده روديشيا اظهار داشت كه بازيديد وي از بعضي كشور هاي جنوب افريقا بوي موقع داده تا نظر ثابتسي درباره نقش و هدف كشور هاي مربوطه براي حل معضله روديشيا پيدا نمايد .

۱۵ جدي ۵۵ :

طبق تخمين حكومت لبنان جنگهاي داخلي

۱۹ جدی ۵۵ :

اییل موزو ریوا رهبر جناح خارجی شوروی ملی افریقایی رود یشیا تصمیم کنفرانس سبران تانزانیا ، زمبیا، بو تسواتا، موزمبیق و انگولا را در مورد رود یشیا مورد انتقاد قرار داده است .

* چنان به نظر میرسد که روابط بین سودان و حبشه متشنج تر شده است .

هر دو کشور اخیرا سفرای خود را از مراکز همدیگر احضار نموده و قوای مسلح شان را در امتداد سرحدات مشترک یکپارو ششصد کیلومتری خویش به حال آماده باش قرار داده اند

* کنفرانسی با شرکت وزرای خارجه کشور های عربی جبهه مقدم با اسرائیل در ریاض مرکز عربستان سعودی افتتاح گردید .

۲۰ جدی ۵۵ :

یکدسته از سفید پوستان لیبرال رودیشیا گروپ سیا سی جدیدی را تشکیل دادند که هدف آن انتقال منظم قدرت از طرف سفید پوستان به سیا هیوستان انجا میباشد .

*رادیوی لبنان اعلام داشت که فعالیت يك دسته ازدهشت افغانان برای خرابکاری بسا انفجار بم در میدان هوایی بیروت با عدم موافقت مواجه گردیده است.

*وزیر خارجه فلند اظهار داشت که حکومت آنکشور از تقاضای مصر بسرای شروع مجدد کنفرانس ژنیو در باره شرق میانه حمایت میکند .

۲۱ جدی ۵۵ :

رادیوی لبنان اعلام داشت که فلاژیست های آن کشور به تسلیم دهی اسلحه ثقیل خود در اثر هدایت الیاس سرکیس رئیس جمهور لبنان به مقامات مربوطه قوای صلح عربی آغاز نموده اند .

* کمیته انسجام آژانس خبر رسانی مشترک کشور های غیر منسلک مذاکره خود را در قاهره آغاز نمود .

۲۲ جدی ۵۵ :

قوای صلح عربی در لبنان به گلوله باری متقابل مردان مسلحی که بریک گزومه گلوله باری نموده بودند پرداخته و یکی از آنها را بقتل رسانیده اند .

*حکومت بوتسوانا اعلام نموده که اخیرا بار دیگر عمده از قوای امنیتی رود یشیا بریک دسته از افراد پولیس سرحدی بوتسوانا حمله نموده اند .

۲۴ جدی ۵۵ :

مذاکرات بین انور ا لسادات رئیس جمهور مصر و ملک حسین پادشاه اردن به توافق کاملی بین د و کشور در مورد لزوم تشکیل يك دولت جداگانه برای فلسطین ها منجر گردیده است

۲۵ جدی ۵۵ :

آمر اداره کنترل اسلحه ایالات متحده امریکا اعلام داشت که از محاد شوروی بسا تاخیر در امضای يك موافقت نامه جدید در مورد تحدید اسلحه استرا تژیکی ا تومی از روش عدم انصاف کار می گیرد .

درقاره خاتمه یافته درين جلسه اصول مربوط به همکاري بين کشورهای عربي و کشور های افریقایي که از طرف کمیسیون مشترک عربي و افریقایي طرح شده تصویب گردید است .

* ملك حسين شاه اردن پنجمین جلسه اتحادیه پارلماني عربي را در عمان افتتاح کرد .

در این جلسه نمایندگان پارلماني هشت کشور عربي بشمول نماینده مؤسسه آزادی فلسطین اشترک ورزیده اندوسه روز دوام خواهد کرد .

۲۸ جلدی ۵۵ :

سوریه، جمهوریت عربي مصر و اردن اکنون روی يك ستراتیژی مشترک در کنفرانس آینده ژنیو در مورد شرق میانه به موافقه رسیده اند .

* اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی انعقاد کنفرانس مقدماتی امضا کنندگان موافقتنامه هلسنکی را برای مذاکره در مورد پیشنهاد جدیدی برای معاهده ذروی که توسط کشور های عضو پیمان وارسا دو ماه قبل ارائه شده تقاضا نمود .

* موسسه مردم افریقای جنوب غربي سوا پویک مارش مسالمت آمیزی را در ویندهوک مرکز نامی بیابراه انداخت تا تقاضای خود را برای تدویر انتخابات در افریقای جنوبی تحت سرپرستی موسسه ملل متحد تمساز دهد .

* جرالده فورد رئیس جمهور ایالات متحده امریکا از لارڈ ایون سران تونی ایند یکی از صدرا عظمان سابق انگلستان به نیکی یاد نموده و متذکر شده که سابقه سیاسی وی قسمتی از تاریخ قرون موجوده جهان را تشکیل میدهد .

* پارک چونگ هی رئیس جمهوریت کوریا اعلام داشت در صورتیکه جمهوریت دیموکراتیک کوریا به عقد معاهده عدم تجاوز با جمهوریت کوریا موافقه کند وی با خروج تدریجی عساکر امریکایی از جمهوریت کوریا مخالفتی نخواهد داشت .

۲۶ جلدی ۵۵ :

کنفرانس جهانی نیرو های صلح با پیام لیونید بریژنف رهبر حزبی اتحاد شوروی در مسکو افتتاح گردید .

* وزرای خارجه کشورهای عضو جامعه عرب در دوران کنفرانس دوازده خود در قاهره به طرفدای از حمایت مداوم از کشورهای افریقایي و مذاکره با کشورهای اروپایی رای داده اند .

۲۷ جلدی ۵۵ :

مارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا مسافرت نه روزه خود را به لیبیا و جمهوریت عربي مصر آغاز کرد .

* انتونی کراسلند وزیر خارجه انگلستان اعلام نموده که حکومت آنکشور به ابتکار جدیدی برای معضله رودیشیا دست زده است .

* جلسه وزرای خارجه کشورهای عربي

۲۹ جدی ۵۵ :

جرالد فورد رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا که آخرین ساعات زمامداری خود را سپری مینماید از طریق تلفون با لئونید بریژنف زعمیم حزب کمونسنت اتحاد شوروی مذاکره نموده و اظهار امید کرده که در آینده مذاکرات مربوط به تحدید اسلحه استراتژیکی اتومی بین دو کشور پیشرفت نماید .

* تبادل نظر و تشکیل جلسات بیسن نمایندگان کشور های غیر منسلک بسک ضرورت روز افزون می باشد زیرا مسؤلیت های کشور های غیر منسلک و امکانات کم آنها در راه استحکام صلح ، همکاری و تساوی درجهان طور پایدار افزایش می یابد .

این مطلب را مار شال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاوی طی بیانیه در ضیافتی که با افتخارشن از طرف معمر القذافی رهبر لیبیا ترتیب داده شده بود اظهار کرده است .

* سه کشور عربی مصر ، سوریه و اردن موافقتنامه های همکاری با جامعه اقتصادی اروپا را در بروسل امضاء نمودند .

اول دلو ۵۵ :

بموجب فرمانیکه از طرف کارتر دیشب انتشار یافته تمام امریکایی هاییکه از شرکت در جنگ های ویتنام خود داری کرده بودند بصورت بلاقید وشرطی از هرگونه مجازات معاف گردیده اند .

* سومین دور مذاکرات بین هندو بنگله دیش در باره تقسیم آب دریای گنگا بسوی

۲ دلو ۵۵ :

رهبران فلسطینی با این امر موافقه کرده ناباردن درباره رفع اختلافات طرفین مذاکراتی صورت بگیرد .

* قیسود شپگردی که اخیراً در دوران اجتماعات علیه بلند رفتن قیمت هادرقاهره وبعضی از شهر های دیگر مصر وضع شده بود ازبین رفته است .

۳ دلو ۵۵ :

میرمن اندرا گاندی صدراعظم هند مبارزه توام باتوصیه هایی به مردم آن کشور آغاز کرده است .

* جلسه کمیته تدارکات کانگرس جهانی علیه سیاست اپارتاید در لژبن افتتاح شده است .

در این جلسه نمایندگان نهضت های آزادی قاره افریقا و پرتغال اشتراک کرده اند .

۴ دلو ۵۵ :

هلموت شمیت و جیمز کالاهان صدراعظمان جمهوریت اتحادی آلمان و انگلستان لزوم مشوره های نزد یکتی را بین کشور های عمده صنعتی جهان غرب برای مقابله با بحرانهای اقتصادی تایید نمودند .

* مذاکرات بین عربستان سعودی وموسسه فلسطینی الفتح در ریاض آغاز گردیده و هدف این مذاکرات توضیح سیاست حکومت عربستان سعودی در مورد تشکیل یک دولت فلسطینی میباشد .

• دلو ۰۰ :

یکدسته ازمساکر قوای صلح عربي به چند قصبه در مناطق جنوبي لبنان که دوتزدیکی سرحدات اسرائيل واقع شده اعزام شده اند تا از ادامه جنگ بين فلسطينی ها و افراد مسلح فلائز یستهای لبنان درین قصبات جلو گیری نمایند .

• دلو ۰۰ :

حکومت ایالات متحده امریکا پیشنهادهای اییان سمیت صدراعظم حکومت ضمیر قانونی رودیشیا را در باره حل داخلی مسأله رود یشیا رد نموده است .
*قوای صلح عربی مواضع خود را در مناطق جنوبی لبنان استحکام بیشتر بخشیدند .

• دلو ۰۰ :

محا کمه تاکیو تاناکا یکی از صدراعظمان سابق جاپان دریکی از محاکم آنکشور در توکیو آغاز گردیده است .
* حکومت غیرقانونی رودیشیا برای تقویه قوای نظامی خود به یک سلسله اقدامات جدی دست میزنه .

• دلو ۰۰ :

مذاکرات سه روزه بین هندو بنگله دیش دربارہ رفع کشیدگی ها در مناطق سرحدی دو کشور باعدم موفقیت مواجه گردیده اما طرفین موافقه کرده اند که بعدا باردیگر باین مذاکرات ادامه بدهند .
* در اثر سرمای شدید در نیمه غربی و شمال شرقی امریکا درجه حرارت به منفی شصت درجه سانتی گراد پائین آمده است .

• دلو ۰۰ :

سایروس وانس وزیر خارجه ایالات متحده امریکا به رود یشیا نسبت به عواقب عدم توافق حکومت غیر قانونی انجا با آخرین پیشنهاد های حکومت انگلستان برای حل معضله رود یشیا اخطار داده است .

• دلو ۰۰ :

جمهوریت عربی مصر از ایالات متحده امریکا و اتحاد شوروی تقاضا نموده تا سیاست های خود را در برابر حل موضوع شرق میانه واضح سازند
* مصطفی تولبا مدیر اجرایی پرو گرام محیطی ملل متحد گفت مسایل مربوط به مدیریتانه عاجل بوده و نباید در مورد آن سهل انگاری صورت بگیرد .

• دلو ۰۰ :

الکسی کاسیگین صدراعظم اتحاد شوروی به صدام حسین معاون رئیس جمهور عراق گفته انعقاد مجدد کنفرانس صلح ژنیو در مورد شرق میانه که عراق آنرا رد کرده بهترین راه برای حل بحران درین منطقه می باشد .

• دلو ۰۰ :

* حافظ الاسد و الیاس سرکیس روسای جمهور سوریه و لبنان در مورد اتخاذ سیاست مشترکی برای استحکام اوضاع در جنوب لبنان به موافقه رسیده اند .
* عده زیادی از مردم حبشه بطرفداری از حکومت نظامی آنکشور مارشی رادرادیس ابابا برآه انداختند که در اثر توطئه ناکام رئیس شورای نظامی و شش نفر دیگر از

۱۸ دلو ۵۵ :

اندریو ینگ نماینده ایالات متحده امریکا در موسسه ملل متحد اظهار داشت که حکومت موجوده آنکشور راهی برای حل مسأله رود یشیا فراهم کرده نمی تواند اما باکشور های افریقای در راه رویکار آمدن حکومت اکثریت در رودیشیا همکاری کرده می تواند .

* وزیر خارجه کینیا اظهارداشت حکومت آنکشور این حق را برای خود محفوظ میدارد که برای حفاظت اتباع خود که در تانزانیا محصور مانده اند به اقدامات لازم براساس مقررات بین المللی دست بزنند .

۱۹ دلو ۵۵ :

موتوسی سی سیکو رئیس جمهور زایر و رئیس جمهور گانا گفته اند که مبارزه مسلحانه یگانه وسیله برای آزادی مردم زمبیا بوی میباشد .

* حکومت اردن این موضوع را به دکتور کورت. والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد اکیداً گفته که اشتراک موسسه آزادی فلسطین در کنفرانس صلح شرق قبیانه در ژنیو عنصر اساسی در حل مسأله شرق میانه می باشد .

۲۰ دلو ۵۵ :

ایگال الون وزیر خارجه اسرائیل از بروسل به تل ابیب مراجعت نموده و اظهار داشت که در بروسل به وزرای خارجه کشور های عضو جامعه اقتصادی اروپا نسبت به هرگونه اقدامات شان در مقابل معضله شرق قبیانه

شخصیت های حیثه بقتل رسیده اند :
* قانون اساسی جدیده جمهوریت سوسیالیستی ویتنام که توسط کانگرس حزبی آنکشور به تصویب رسیده در روز نامه های ویتنام انتشار یافت قانون اساسی ویتنام شامل یک مقدمه و یازده فصل میباشد .

* قواماندانی مشترک و متحد جمهوریت عربی مصر و سوریه بمنظور انسجام موقف های دو کشور در برابر انعقاد مجدداً کنفرانس ژنیو در قاهره اعلام شد .

۱۶ دلو ۵۵ :

دوکتور کورت والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد مساعی را که برای برقراری صلح در شرق میانه آغاز گردیده آخرین شانسی برای حل این موضوع خوانده است .

* انور السادات رئیس جمهوریت عربی مصر در یک بیانیه تلویزیونی گفت اجتماعات ماه گذشته عیسوی قسمتی از یک توطئه دهشت افکنی جنایت کارانه بوده است .

۱۷ دلو ۵۵ :

دکتور کورت والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد گفته است که تمام جناح های ذیعلاقه مخصوصاً اتحاد شوروی و ایالات متحده امریکا انعقاد کنفرانس صلح ژنیو را در مورد شرق قبیانه تأیید مینمایند .

* حکومت اسرائیلی بار دیگر از ایالات متحده امریکا تقاضا کرده تا حکومت لبنان و سوریه را به خارج ساختن عساکر سوریه از مناطق جنوبی لبنان مجبور سازد .

مقامات اسرائیلی رابه آزار جسمی واستثمار عربهای مقیم مناطق اشغالی متهم ساخته است .

* جان فورستر صدراعظم افریقای جنوبی طی يك مصاحبه تلویزیونی که در لندنین بخش گردیده گفته است که ایمان سمیت صدراعظم رژیم متهمرد رود یشیا مایل است تا راهی برای حل موضوع رودیشیا پیدا گردد .

۲۷ دلو ۵۵ :

دکتور کورت والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد طی بیانیه در کمیته خلع سلاح ژنیو یر ضرورت عاجل تقاضا برای توقف مذاکرات تسلیحاتی به نفع بشریت تاکید کرد .

کمیته خلع سلاح بعد از پنج ماه ، هفتصد و بیست و هشتمین جلسه خود را آغاز کرده است .

* موسسه آزادی فلسطین يك بار دیگر اعلام داشت که موسسه مذکور در مورد شناسائی اسرائیل دارای کدام تصمیمی نمیباشد .

۲۹ دلو ۵۵ :

دو کتور والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد هلاکت سراسقف و دو وزیر سابق یو گندا را که در کمپالا صورت گرفته مورد انتقاد قرار داده است .

* قصر سفید امریکا اعلام داشت که حکومت آنکشور تصمیم گرفته تا از فروش بم های خسر بیتی دارای قدرت تخریبی زیاد به اسرائیل خود داری نماید

که با سیاست اسرائیل مغایرت داشته باشد اخطار داده است .

* کمیته مقدماتی تدویر یسک کنفرانس برای مطالعه معاهده تحریم اسلحه ذروی و سایر اسلحه امحای دسته جمعی در بوستسر ابحار و زیر زمین کار خود را در ژنیو آغاز کرده است .

۲۲ دلو ۵۵ :

فخرالدین علی احمد رئیس جمهور هند صبح روز ۲۲ دلو در دهلی جدید در اثر حمله قلبی به عمر ۷۲ سالگی وفات نموده است .

۲۳ دلو ۵۵ :

مقامات رسمی حکومت اسرائیل اعلام نموده اند که عساکر سوریه به خارج شدن از مواضع در مناطق جنوبی لبنان که در نزدیکی سرحدات اسرائیل واقع شده آغاز نموده اند .

۲۴ دلو ۵۵ :

در ریاض اعلام شده که حکومت عربستان سعودی بمنظور تشویق ایالات متحده امریکا وسایر کشورهای مربوطه جهت وارد نمودن فشار بر اسرائیل بمنظور حل بحرانهای شرق میانه تصمیم گرفته تا قیمت نفت خود را از پنج فیصد بالا تر نبرد .

* متخصصین تیلی کمو نیکشین یکصد و شش کشور در ژنیو به پلان گذاری های طویل المدت آخذ رادیو وتلوویزیون از طریق اعمار مصنوعی موافقه کرده اند .

۲۶ دلو ۵۵ :

کمیسیون حقوق بشر موسسه ملل متحد

۲۰ دلو ۵۵ :

به او ضاع در ایالت کیوبک کانادا که اخیراً شخصیت های طرفدار جدایی آنها از کانادا در پارلمان کیوبک بر سر اقتدار آمده اند مذاکره کرده اند .

همچنان رهبران امریکا و کانادا درباره مسایل بین المللی و امور مربوطه به روابط دو کشور مذاکره نموده اند .

* شورای صلح جهانی از خارج شدن کامل عساکر اسرائیلی از مناطق اشغال شده عربی حل عادلانه موضوع شرق قبیانه محو کانون تشنج در آن منطقه و تامین حقوق ملی مردم فلسطین حمایت کرده است . سر منشی شورای صلح جهانی ضمن اظهار این مطلب در طرابلس تاکید کرد که مبارزه علیه استعمار و تجاوز برای استقرار صلح عادلانه و امنیت برای مردم جهان صرف با اتحاد تمامی قدرت های ضد استعمار و نهضت های آزادی خواهی موفق شده میتواند .

۳ حوت ۵۵

انور السادات رئیس جمهور مصر اظهار داشت که اردن و موسسه آزادی فلسطین با این امر موافقه نموده اند که بین اردن و دولت آینده فلسطین ارتباطی وجود داشته باشد . * حکومت جمهوری مردم چین و لایبریا بین خود به برقراری روابط سیاسی بسویه سفرها موافقه نموده اند .

* حلقه های جامعه اقتصادی اروپا راپور روزنامه الاهرام چاپ قاهره را در بسازه حمایت جامعه مذکور از نمایندگی مناسب فلسطینی ها در کنفرانس صلح ژنیو در مورد

نطاق موسسه آزادی فلسطین این مفکوره را رد نموده که بین دولت آینده فلسطین و اردن ارتباط مستقیمی وجود داشته باشد .

وی در قاهره گفت که پس از تشکیل موجودیت آزاد فلسطینی ارتباط های نزدیک بین دولت فلسطینی و کشورهای عربی مخصوصاً کشورهای که با اسرائیل هم سرحد میباشد بوجود خواهد آمد .

نطاق موسسه آزادی فلسطین این مفکوره را رد کرده که مساله شرق میانه در دوران سال جاری عیسوی حل خواهد شد .

اول حوت ۵۵ :

جیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده امریکا هدایت داده فعالیت های اداره استخبارات مرکزی خارجی آنکشور سی ای ای شدیداً تحت غور گرفته شود .

* وزارت خارجه ایالات متحده امریکا جزئیات پنجاه میلیون دالر کمک را برای پروگرام اعمار مجدد خرابی های جنگ داخلی لبنان اعلام نموده است .

* ایوان سمیت صدراعظم حکومت متمررد رود یشیا باز از حکومت ایالات متحده امریکا تقاضا کرده تا بار دیگر یک سلسله مساعی برای اعاده صلح در رود یشیا دست بزنند .

۲ حوت ۵۵ :

پنیرتر و دو صدراعظم کانادا در واشنگتن باجیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده امریکا ملاقات کرد . گفته شده که طرفین راجع

شرقيانه تائيد نموده اند .

٤ حوت ٥٥ :

اتحاد شوروي اتهام وارد کرده که مذاکرات مربوطه به منع کامل آزمایشات ذروي بدون عذر معقولي ملتوي شده است .

٦ حوت ٥٥ :

حکومت اردن یکبار دیگر اعلام داشت که آنکشور از شرکت موسسه آزادی فلسطین در کنفرانس ژنیو راجع به شرق میانه به حیث یگانه نمایند مردم فلسطین حمایت نموده است . موقف حکومت اردن در اینباره به هیات فلسطین که اخیرا برای مذاکره با حکومت اردن به عمان آمده بود ابراز شده است .

* دو کتور کورت والد هایم سرمنشی موسسه ملل متحد از عیدی امین رئیس جمهور یوگندا تقاضا نموده تا به یک سلسله تحقیقات بین المللی بیطرفانه درباره حادثه کشته شدن سراسقف و دو وزیر سابق یوگندا موافقه نماید

والد هایم پیشنهاد خود را درین زمینه مستقیما برای عیدی امین که کمپالافرنساده است .

* بیست و شش نفر وقتی هلاک شدند که یک قطار آهن بار بردار بایک قطار آهن متوقف در ایالت بیمبار هند تصادم کرد . در

دوران این تصادم چهل و دو نفر دیگر زخمی و دوواگون قطار آهن متوقف و از خط السیر آن کشیده شده است .

٧ حوت ٥٥ :

سامورا ماشل رئیس جمهور موزمبیق پس از مذاکره با کنیت کاوندای رئیس جمهور زمبیا به مه بوتو مراجعت کرده است رهبران زمبیا و موزمبیق در مذاکرات دوزوزه خود در مناطق شرقی زمبیا راجع به تمام مسایل مربوطه به شمول اوضاع فعلی در مناطق جنوبی افریقا بحث کرده اند .

* جیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده امریکا با کورت والد هایم سر منشی ملل متحد راجع به مسایل بین المللی بشمول مسایل مربوط به شرق میانه و قبرس مذاکره کرده است .

٨ حوت ٥٥ :

انور السادات حافظ الاسدو جعفر النمیری رؤسای جمهوری مصر و سوریه و سودان نیز کنفرانس را که در خرطوم آغاز کرده اند ادامه میدهند .

* پایپلین نفتی سویز اسکندریه که بحیره احمر را با بحیره مدیترانه ارتباط میدهد برای اولین بار بکار انداخته شد .

٩ حوت ٥٥ :

انور السادات رئیس جمهور مصر اعلام نموده که اتحاد شوروی با ارسال مجدد پنجاه طیاره نوع میگ بیست و یک به مصر موافقه نموده است .

١٣ حوت ٥٥ :

از جریانات کنفرانس وزرای خارجه کشور های عربی و افریقایی برمی آید که بیسن شرکت کنندگان این کنفرانس یک سلسله

۱۶ حوت ۵۵ :

بموجب آخرین ار قامیکه از طرف حکومت رومانیا انتشار یافته تلفات جانی ناشی از زلزله های اخیر در آن کشور از يك هزار نفر تجاوز کرده وقسمت اعظم این تلفات در بخارست مرکز رومانیا رخ داده است .

مذاکرات بین جامعه اقتصادی اروپا و اتحاد شوروی در مورد امکان عقد يك معاهده طویل‌المدت راجع به حقوق ماهی گیری اتحاد-

شوروی در محدوده دو صد میلی متعلق به کشور های عضو جامعه اقتصادی اروپا در بروسل مجددا آغاز گردید .

۱۷ حوت ۵۵ :

در جلسه کنفرانس سران کشور های عربی و افریقای سه کشور دیگر عربی توافق خود را برای دادن کمک های هنگفتی برای کشور های افریقای ابراز داشته اند .

وزرای خارجه نه کشور عضو جامعه اقتصادی اروپا برای غور در باره سنسایتل مربوطه در بروسل تشکیل جلسه دادند . جلسه مذکور برای اولین بار تحت ریاست اوون وزیر خارجه جدید انگلستان دایر گردید . درین جلسه راجع به حقوق ماهیگیری کشور های اروپایی شرقی در محدوده دو صده میلی سواحل کشور های جامعه اقتصادی اروپا بحث شد .

۱۸ حوت ۵۵ :

يك کمیسیون بین المللی راپور خود را در حملات ماه جنوری عساکر اجیر خارجی بر میدان هوایی بیخین تهیه نموده است .

اختلافات سیاسی و اقتصادی بروز نموده است که ممکن است دامنه آن تا کنفرانس سران کشور های مربوطه کشانیده شود .

۱۴ حوت ۵۵ :

دیمو کراتیهای مس میخی اروپایی امیلیو کولو م بیوکی از صد راعظمان سابق ایتالیا رابحیث رئیس پارلمان اروپایی کانیدید نموده اند .

۱۴ حوت ۵۵ :

جک جیون رام رئیس حزب جدید التشکیل کانگرس برای دیمو کراسی هند گفت امکان آن می رود که جریانات فعلی او ضاع در آن کشور به شکست حکومت موجوده منجر گردد .

۱۵ حوت ۵۵ :

کمیسیون حقوق بشر ملل متحد سیاست اپار تاید و تشدد آمیز حکومت افریقای جنوبی را تقبیح کرده واز تمام کشور های همکاری کننده با افریقای جنوبی تقاضا کرد تاهمکاری های خود را با آن کشور متوقف سازند چه این همکاری آنها افریقای جنوبی رابه مسلح ساختن آن ونگهداری جمعیت افریقای آن کشور بحالت بردگی قادر میسازد .

۱۶ حوت ۵۵ :

بین فلسطین های طرفدار ومخالف نقش سوریه درلبنان در مناطق جنوبی آنکشور تصادماتی رخ داده است ناظرین محلی گفته اند که تصادم بین مبارزین الصاعقه طرفدار سوریه دسته مخلف باعث انسداد جاده بین بندر صیدا وشهر نبطیه گردید .

- ۱۸ حوت ۵۵ : با تغيړاتي اتخاذ گرديده که حکومت امریکا
یکمه از افراد مسلح ديشب بر سه
منطقه در واشنگتن حمله نموده وعده ای را
گروگان گرفتند .
- ۲۱ حوت ۵۵ : ابتدا يك دسته از این افراد بر مرکز
یهودیان در واشنگتن حمله نموده و بیش از
یکصد نفر را گروگان گرفته و بعدا يك مرکز
مسلمانان دیواشنگتن مورد حمله قرار گرفته
و در آنجا نیز چند نفر گروگان گرفته شدند .
- ۲۲ حوت ۵۵ : هالند از ایالات متحده امریکا و اتحاد
شوروی تقاضا نموده تا تمام از مایش های
ذروی راقطع نموده و سر مشقی برای سایر
کشور ها گردند . نماینده هلند درجفتصدو
سی و چهار مین جلسه کنفرانس خلع سلاح
در ژنیو که دران نمایندگان سی کشوراشتراک
داشتند گفت باید تمام کشور های دارای
اسلحه ذروی عضو چنین يك موافقتنامه
باشند .
- ۲۰ حوت ۵۵ : در جلسه شورای ملی فلسطینی ها خالد
الموسسه که خود را جبهه آزادی ملی
کانکو میخواند اعلام نموده که موسسه مذکور
مسوول حمله عساکر اجیر خارجی بر سه
قصبه سر حدی زاین میباشد .
- ۲۰ حوت ۵۵ : حکومت برازیل رسماً معاهده نظامی بیست
و پنج ساله خودرا با ایالات متحده امریکا
فسخ نمود .
- ۲۱ حوت ۵۵ : این تصمیم حکومت برازیل شش روز پس
از تروید کمک های نظامی ایالات متحده امریکا
از طرف حکومت برازیل به عنوان اعتراض
- ۲۱ حوت ۵۵ : شورای امنیت موسسه ملل متحد در
نیویارک تشکیل جلسه داده تا شکایت مصر
را مورد بحث قرار بدهند .
- ۲۲ حوت ۵۵ : کشور های عربی از جمله یکصدو نود
ملیون دالر مصارف قوای حفظ صلح عربی در
لبنان صرف بیست و پنج میلیون دالر آنرا تا
کنون پر داخته اند. این مطلب را روزنامه
العمل مربوطه به فلانزیست های لبنان راپور
داده است . روزنامه به اسناد يك پیام
ارسالی قاهره گفته ، محمود ریاض سرمشقی
جامعه عرب در مورد تحصیل بقیه اسهام با
مشکلاتی مواجه گردیده است .
- ۲۳ حوت ۵۵ : در جلسه شورای ملی فلسطینی ها خالد
الفاهوم یکی از شخصیت های میانه روموسسه
آزادی فلسطین بار دیگر بحیث نطق موسسه
مذکور انتخاب گردیده و بدین ترتیب آن دسته
از فلسطینی های که میانه رو میباشد بر سر
تری خودرا بر آنهایی که باهر گونه مذاکره
در باره حل مساله فلسطین مخالفت دارند در
بین شخصیت های فلسطینی حفظ کردند .
- ۲۳ حوت ۵۵ : در نیویارک اعلام شده که نماینده مصر در
موسسه ملل متحد روی این موضوع فشاروارد
مینماید که باید شورای امنیت موسسه ملل

امریکا راجع به عدم شناسایی موسسه آزادی فلسطین وارد نمیکند .

قبلا مقامات اسرائیلی نسبت به این موضوع که از نماینده موسسه آزادی فلسطین نیز دعوت شده تا هنگام ایراد بیانیه جیمی کارتر در موسسه ملل متحد شرکت نماید ، ابراز نارضا یی کرده بودند .

۲۷ حوت ۵۵ -

لئو دکاک رهبر هیات خاص امریکایی که از طرف جیمی کارتر رئیس جمهور آنکشور به جمهوریت سوسیا لستی ویتنام اعزام شده اعلام داشت که حکومت دو کشور روی این موضوع موافقه کرده اند که دستگاه مشترکی برای جستجوی امریکایی های مفقود شده در ویتنام تشکیل بدهند .

وی که در هانوی با رهبران جمهوریت سوسیا لستی ویتنام درباره سرنوشت این دسته از امریکایی ها وسایر مسایل مورد علاقه مذاکره کرده این مذاکرات خود را مفید و مثمر خوانده است .

۲۸ حوت ۱۳۵۵ -

رادوی برازویل اعلام داشت که ماریان انگوایی رئیس جمهور کانگو از طرف یکی از کوماندو های آنکشور بقتل رسیده است ، قبلا گفته شده بود که در اثر گلوله باری کوماندوی مذکور انگوایی مجروح گردیده است .

پس از قتل انگوایی در برازویل ، برگشت وگذار مردم قیود شب گردی وضع گردیده . و اکنون بان کمیته یازده عضوی برای

متحد هرچه زودتر مساعی را مورد مطالعه قرار بدهد که برای انعقاد مجدد کنفرانس نسس ژنیو در مورد شرق میانه در یرتو باز دید اخیر دکتور کورت والد هایم سر منشی موسسه مذکور به این منطقه صورت گرفته است .

۲۴ حوت ۵۵ :

مذاکرات بین اندری گرو میکو واحسان صبری چا غلیا نگیل وزرای خارجه اتحاد شوروی و ترکیه در مسکو تکمیل گردید . طرفین طی این مذاکرات موضوع روابط ذات البینی اتحاد شوروی و ترکیه را بایک سلسله موضوعات بین المللی در فضای دوستانه و صمیمی مورد بحث قرار داده اند .

۲۵ حوت ۵۵ :

کمال جنبلاط رهبر سوسیا لست های لبنان در پنجاه کیلو متری جنوب شرق بیروت بقتل رسیده .

همچنان دریور موتر و محافظه جنبلاط نیز درین حمله بقتل رسیده اند طبق اظهار منابع نزدیک به جنبلاط حمله بروی در منطقه کوهستانی جنوب شرق بیروت که اکثریت نفوس آنرا طرفداران کمال جنبلاط تشکیل میدهند صورت گرفته است .

۲۵ حوت ۱۳۵۵ :

قصر سفید امریکا اعلام داشت کهسه موجو دیت نماینده موسسه آزادی فلسطین در جلسه که با حضور جیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده امریکا در سالون موسسه ملل متحد تشکیل میگردد تغییری در سیاست

پیشبرد امور و حفظ اتحاد ملی کانگو بسه
 فعالیت آغاز نموده است .
 دارند .

۶ حمل ۱۳۵۶ :

فردیناند مار کوس رئیس جمهور فلیپین
 اعلامیه را در مانیلا نشر نموده که به موجب
 آن به سیزده ایالت جنوبی آنکشور آزادی
 داخلی داده میشود . جبهه آزادی مورو که
 اعضای آنرا مسلمانان مناطق جنوبی فلیپین
 تشکیل میدهند از چهار سال باین طرف برای
 کسب خود مختاری خویش مبارزه مینمایند .

۷ حمل ۱۳۵۶ :

حکومت هند حالت اضطراری خار جی را
 لغو کرد این موضوع رسماً در دهلی جدید
 اعلام گردید .

حالت اضطراری خارجی قبل از حوادث
 سال ۱۹۷۱ در نیم قاره در هند وضع شده بود
 وکیل رئیس جمهوریت هند به توصیه حکومت
 قبلی حالت اضطراری داخلی را رفع کرده بود .
 حالت اضطراری داخلی توسط حکومت اندری
 گاندی صدرا عظم سابق هند در جون ۱۹۷۵
 وضع شده بود .

۸ حمل ۱۳۵۶ :

سایروس وانس وزیر خارجه ایالات متحده
 امریکا مذاکرات خود را در مسکو با رهبران
 اتحاد شوروی آغاز کرد این مذاکرات درباره
 کنترل اسلحه بوده وانس بالتونید پریژنف
 زعيم حزب کمونسنت واندري گرو میگو وزیر
 خارجه اتحاد شوروی راجع به این موضوع
 مذاکره مینماید .

۳۰ جوت ۱۳۵۵ :

یاسر عرفات مجدداً از طرف شورای ملی
 فلسطینی ها بحیث رئیس کمیته اجرا نیسه
 موسسه آزادی فلسطین انتخاب گردید .
 انتخاب عرفات برای بار دوم بة این وظیفه
 در جلسه سری شورای ملی فلسطینی ها در
 قاهره صورت گرفته است .

اول حمل ۱۳۵۶ :

از تاریخ انتخابات پارلمان هند معلوم
 می گردد که حزب جنتا اکثریت قابل ملاحظه
 را در پارلمان جدید آنکشور بدست آورده
 است .

۳ حمل ۱۳۵۶ :

مورارجی دیسای رهبر حزب مردم بحیث
 صدرا عظم آینده هندعوض میرمن اندراگاندی
 نامزد شده است .

مورار جی دیسای که که هشتاد و دو سال
 عمر دارد يك سيا ستمدار مجرب بوده و یکی
 از پیروان سر سخت مها تما گاندی قیسد
 میباشد .

۶ حمل ۵۶ :

نیکولای پود گورنی صدر هیات رئیسسه
 شوروی عالی اتحاد شوروی وعده هر گو نه
 کمک لازمه را برای آن دسته از افریقایها

کرونولوژی خیابان خارجی

- شورای امنیت موسسه ملل متحد مذاکرات خود را درباره آفریقای جنوبی از سر گرفت
- مذاکرات شورای امنیت بنا به تقاضای نمایندگان یکدسته از کشورهای آفریقایی آغاز شده است. نمایندگان لیبیریا، گانا، کینیا، مغلستان، الجزایر، زایر و همچنان اندونیزیا طی بیانیه هایشان اعمال جنایت کارانه اپارتاید و تبعیض آفریقای جنوبی را شدیداً تقبیح کرده اند.
- ۱۳۵۶/۱۳۰**
- مذاکرات که بسویته عالی بین اتحاد شوروی و ایالات متحده امریکا در مورد تحدید اسلحه سترا تیزیکی اتومی در مسکو آغاز شده بود خاتمه یافت و لی نشانه از پیشرفت این مذاکرات به چشم نمی خورد.
- ۱۳۵۶/۱۳۱**
- کنفرانس نمایندگان کشورهای مترقی و روبه انکشاف درباره تثبیت قیمت جهانی اجناس پس از چهار هفته بحث روی مسایل مربوطه بارکود مواجه شده است.
- ۱۳۵۶/۱۳۲**
- در اثر توفان های بحری بیش از سسه صد و بیست نفر در مناطق ساحلی بنگلهدیش تلف شده اند.
- ۱۳۵۶/۱۳۳**
- فردیناند مار کوس رئیس جمهور فلپپین از یانزده نفر از شخصیت های جامعه اسلامی آن کشور برای شرکت در کمیته ای دعوت نموده که برای تشکیل حکومت در مناطق جنوبی فلپپین که به ایالات آنجا از طرف
- حکومت فلپپین آزادی داخلی داده میشود به وجود آمده است.
- ۱۳۵۶/۱۳۴**
- یوگو سلوویا ویتا لیا معاهده را در بلگراد امضاء نمودند که به موجب آن اختلافات سرحدی دو کشور در منطقه تری پست بری اولین بار پس از ختم جنگ عمومی دوم حل میگردد.
- اسناد مربوطه به این معاهده بین سفیر ایتالیا در بلگراد و معاون وزارت خارجه یوگو سلوویا مبادله گردیده و هم اسناد مذکور را که در سال ۱۹۷۵ در ایتالیا به امضاء رسیده بود پارلمان های دو کشور به تصویب رسانیده اند.
- ۱۳۵۶/۱۳۵**
- عده از رهبران حزب کانگرس در ایالت اترا پردیش هند از میرمن اندرا گاندی صدرا عظم سابق آنکشور تقاضا نموده اند تا رهبری حزب مذکور را بعهده بگیرد.
- در انتخابات پارلمانی اخیر هند نه تنها حزب کانگرس شکست خورد بلکه میرمن گاندی و عده دیگری از شخصیت های حزب کانگرس به عضویت در پارلمان جدید هند انتخاب نشدند.
- ۱۳۵۶/۱۳۶**
- کمیته مخصوص موسسه ملل متحد برای کنفرانس جهانی خلع سلاح کار خود را در نیویارک آغاز کرد.
- ۱۳۵۶/۱۳۷**
- زایر روابط سیاسی خود را با کیوبا معطل

امریکا بصورت غیر قانونی مشغول ماهی گیری
بود توقیف نمایند .

۱۳۵۶/۱۲/۲۱ :

جیمی کار تر رئیس جمهور ایالات متحده
امریکا معامله فروش طیارات حمل و نقل راه
سودان تصویب کرده است .

۱۳۵۶/۱۲/۲۲ :

کمیته اقتصادی اداره انسجام کشور های
غیر منسلک کار تولید زاپور را که از طرف
وزرای شرکت کننده تصویب گردیده خاتمه
داد .

۱۳۵۶/۱۲/۲۶ :

کمیته موسسه ملل متحد برای محو تبعیض
نژادی دیشت نگرانی خود را نسبت به
مناسبات فرانسه جمهوریت اتحادی آلمان
واسترا لیا با افریقای جنوبی مجدداً اظهار
کرده است .

۱۳۵۶/۱۲/۲۷ :

دومین مرحله مذاکرات بین بنگله دیش
وهند در مورد تقسیم عادلانه آبهای دریای
کنگاو بدون رسیدن بکدم نتیجه قاطع در
داکه خاتمه یافت .

۱۳۵۶/۱۲/۲۸ :

در سیزده ایالت جنوبی فلیپین ریفراندمی
آغاز گردیده که هدف آن دادن خود مختاری
داخلی به ایالات مذکور میباشد . این ریفراندم
از طرف حکومت فلیپین به منظور رفع اختلافات
بین مسلمانان و حکومت مذکور در ایالات
جنوبی فلیپین بر گذار میشود .

* محکمه بین المللی هاگ به حکومت ترکیه

ساخته به دیپلماتهای کیوبایی هدایت داده
تا در ظرف چهل و هشت ساعت آیتده خاک
زایر را ترك بگویند . زایر اتهام وارد نموده
که صاحب منصبان کیو بایی عساکر اجیسر
مهاجم را علیه زایر رهبری میکند .

۱۳۵۶/۱۲/۱۸ :

اولین دسته از جمله یک هزار و پنجاه نفر
عسکر المغرب به زایر وارد شده اند تا به
عساکر آنکشور در راه مقابله با مهاجمینی
که مناطق جنوبی زایر را مورد حمله قرار داده
اند کمک کنند .

۱۳۵۶/۱۲/۱۹ :

قصر سفید امریکا بعد از ملاقات سائروس -
وانس وزیر خارجه آنکشور با اتانسولی
دوبری تین سفیر اتحاد شوروی درواشننگتن
تما سهای دوامدار را با مسکو راجع به
موقفنامه جدید تحدید اسلحه سنرا تیریکمی
تائید کرده اند .

۱۳۵۶/۱۲/۲۰ :

پارلمان هند لویچی را به تصویب رسانید
که به موجب آن سانسور مطبوعات دران
کشور بکلی رفع شده است مقررات سانسور
مطبوعات در دوران اعلان حالت اضطرار از
طرف حکومت سابق هند در سراسر آنکشور
اعلام گردیده بود .

۱۳۵۶/۱۲/۲۱ :

جیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده
امریکا اظهار داشت که وی شخصاً به محافظین
ساحلی آنکشور هدایت داده تا تا یک کشتی
ماهیگیری اتحاد شوروی را که در آبهای ساحل

۱۳۵۶ر۱۳۱ :

تانزانیانسانداد سر حدات آن کشور را باکینیا اعلام نمود انسانداد سر حدات تانزانیان باکینیا یک اقدام دایمی وبلا فاصله به مرحله اجرا گذاشته شده است .

۱۳۵۶ر۲۲ :

حکومت حبشه چهاراداره امریکایی رادراآنکشور مسدود ساخته وبه کار کنان آن هدایت داده تا در طرف چهار روز آینده از حبشه خارج گردند . این چهار اداره عبارت از مسرکز مخابرات ورادیو اعمار مصنوعی دسته همکاری نظامی ومشورتی یونت مطالعات طبی بحری و اداره اطلاعات امریکا میباشد .

۱۳۵۶ر۲۴ :

جاپان بابکار انداختن اولین کوره ذروی مدل جدید خودکه پرفیت تولید موادسوختم ذروی آن بیشتر از مصارف آن میباشد شامل مرحله جدیدی در راه تولید انرژی ذروی میشود .

۱۳۵۶ر۲۵ :

اندری گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی برای اولین بار پس از رویکار آمدن حکومت موجوده در هند وشکست حزب کانگرس به دهلی جدید وارد شده با اتل بیهارى واچ پای وزیر خارجه هند ملاقات ومذاکره نموده برای تحیل راه حل بر اسرائیل اخضار داده است .

۱۳۵۶ر۲۸ :

اتحاد شوروی وایالات متحده امریکا دو قدرت بزرگ ذروی جهان وسبزه ده کشوردیگر

ویونان فر صت بیشتری داده تسا درباره حل اختلافات خود بر سر موضوع تفحصات نفتی در بحیره ایجن به مصالحه برصمیم

۱۳۵۶ر۲۹ :

دانشمندان اقتصادی کشور های تو لید کننده نفت در ویانا تشکیل جلسه دادند تا ترتیبات مربوط به قیمت دو گاز، نفت را که سر از تاریخ اول جنوری در معرض اجرا گذاشته شده وهچنان موضوع تخفیف قیمت نفت را مورد غور قرار بدهند .
* وزرای خارجه نهکشور عضو جسامه اقتصادی اروپا از این موضوع حمایت کرده اند که مساعی برای رویکار آمدن حکومت اکثریت در جنوب افریقا ادامه بیاید .

۱۳۵۶ر۳۰ :

در حدود یک صد نماینده از طرف کشور های خورد و بزرگ مولد شکر در ژنیوو تشکیل جلسه داد تا راجع به موافقتنامه جدید مربوط به فروش وتعیین قیمت های جنس مذکور بحث کنند . این جلسه بحیث قسمتی از کنفرانس موسسه ملل متحد برای تجارت وانکشاف انکتاد دایر میگردد وقدرت های صنعتی وکشور های روبه انکشاف یک سان در باره نتایج آن نگران میباشد .

* وزرای مالیه کشورهای عضوبازارمشترک اروپای غربی در لوکسمبورگ تصمیم گرفتند تا از تاسیس یک صندوق وجهی به سر مایه چهارده میلیارد دلار برای تمویل کسب توازن تادیات در کشورهای روبه انکشاف وصنعتی حمایت کنند .

دارای معلومات ذروی يك كنفرائش سري را در لندن دایر نمودند تادر باره تداركات مزید برای جلو گیری از بخش اسلحه ذروی مذاکره نمایند .

۱۳۵۶ز۲۱۱ :

مذاكرات بين ايالات متحده امريكا و جمهوريت سو سيا لسنتي ویتنام رسماً در پاریس آغاز گردید ، طرفین در دوران این مذاكرات راجع به برقراری روابط عادی سیاسی بین امریکا و جمهوريت سو سیالستی مذاکره مینمایند .

۱۳۵۶ز۲۱۷ :

رهبران هفت کشور عمده صنعتی جهان غرب در جلسه كنفرائس اقتصادی خود در لندن در مورد مسایل اقتصادی که در جلسات شان مطرح شده بود بموافقه رسیده اند .

۱۳۵۶ز۲۱۸ :

كنفرائس اقتصادی رهبران هفت کشور عمده صنعتی غربی در لندن خاتمه یافته و شرکت کنندگان این كنفرائس بایک سلسله اقدامات مشترك برای کمک به کشورهای نادار جهان وبهبود وضع اقتصادی جهان به مرافقه رسیده اند .

۱۳۵۶ز۲۱۲ :

موسسه صحتی جهان که یکصدو پنجاه کشور عضو آن میباشد جلسه سالانه هفتگی خودرا در ژنیوا افتتاح کرده سوء تغذیه موضوع مورد بحث اجلاس امسال موسسه جهان است .

* یکده ازپیلوتان طیارات میراثجمهوريت

عربی مصر با پنجاه نفر پرسونل طبی و تخنیکي آنکشور برای مساعمت باعساکر زایر در ایالت شابای آنکشور به کیشنا سا وارد شدند .

* كنفرائس پنج روزه متخصصین یازده

کشور غیر منسلك برای مذاکره در بسازه استفاده بهتر از وسایل مخابراتی بشمول

۱۳۵۶ز۲۲۰ :

كنفرائس سران یازده کشور عضو پیمان

- اتلس طی مرا سمی در سا لون پذیرا نی قرن هفدهم در لندن افتتاح شد .
: ۱۳۵۶۲۲۲۱
- رهبران کشور های عضو پیمان اتلس تصمیم گرفته اند که مساعی عمده را برای رسیدن به اتحاد و کفایت نظامی بیشتری انجام دهند .
: ۱۳۵۶۲۲۲۲
- مساعی برای موافقه درباره پلانهای مربوط به جلوگیری از انتشار اسلحه اتمی در کنفرانس اخیر متخصصین تکنالوژی اتمی پانزده کشور مربوط باعدم موفقیت مواجه گردیده است .
: ۱۳۵۶۲۲۲۴
- عبد الرحمن خان آمر اجرا تبه موسسه انکشاف صنعتی ملل متحد از دول سوسیالستی تقاضا نمود تا برای کمک باجهان سوم نقش فعالتری را بازی نماید .
: ۱۳۵۶۲۲۲۶
- معمرب العذافی رهبر جمهوری لیبیا کنفرانس وزرای خارجه کشور های اسلامی را در طرابلس افتتاح کرد .
: ۱۳۵۶۲۲۲۷
- * کنفرانس موسسه ملل متحد برای حمایت از مردم رودیشیا ونامیبیا از طرف دو کتور کورت والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد درمه بوتو مرکز موزمبیق افتتاح شد . هدف اصلی این کنفرانس جلب حمایت اکثر کشور های جهان برای احقاق مردم رودیشیا ونامیبیا میباشد . درین کنفرانس بیش از هشتاد کشور جهان وهمچنان نمایندگان نهضت های آزادی خواهی
- خواهی افریقا شرکت نموده اند .
: ۱۳۵۶۲۲۲۷
- شصت دومین جلسه شورای اجتماعی و اقتصادی موسسه ملل متحد در نیویارک خاتمه یافته و سال ۱۹۷۸ را بحیث سال بین المللی مجادله علیه ابار تایید اعلام کرده است .
: ۱۳۵۶۲۲۲۸
- رهبر حزب لیخود که حزب وی در انتخابات پارلمانی اخیر اسرائیل بحیث بزرگترین حزب عرض اندام نموده به حکومت ایالات متحده امریکا نسبت به هر گونه مساعی برای تحیل راه حل براسرائیل اشطبار داده است .
: ۱۳۵۶۲۲۲۹
- وزرای دفاع مصر ، عربستان سعودی ، قطر واتحادیه امارات عربی تصمیم گرفته اند که پروژه اول مربوطه به صنایع اسلحه سازی عربی را به مرحله اجراء بگذارند .
: ۱۳۵۶۲۲۳۰
- این توافق در دوران مذاکراتی حاصل شده که وزرای دفاع چهار کشور مذکور در استکهولم واقع مصر انجام داده اند .
: ۱۳۵۶۲۲۳۱
- جیمی کارتر رئیس جمهور ایالات متحده امریکا تغییرات عمده را در سیاست خارجی آنکشور با در نظر داشت از بین رفتن آثار جنگ عمومی دوم اعلام کرده است . طسی بیانیه در یکی از پوهنتون های اند یا سا گفت که حکومت امریکا در صده تقویه مزید دیمو کراسی بوده و یکی از اهداف حکومت وی بهبود روابط آنکشور با اتحاد شوروی

وجمهوریت مردم چین میباشد .

۱۳۵۶ر۲۳۱ :

این دو کشور در اثر اقداماتی که از طرف
افریقای جنوبی و رودیشیا در مقابل شان
انتخاژ شده بایدك سلسله مشکلات اقتصادی
مواجه گردیده اند .

مرکز منطقوی آژانسهای خیر-رسانی کشور
های غیر منسلک برای آسیای غربی در بغداد
افتتاح شده است .

۱۳۵۶ر۳۲۶ :

افراد مسلح مولو کوی جنوبی که ۵۶ نفر
از مسافرین يك قطار آهن را گرزگان گرفته
اند تقاضای خود را برای رهایی بیست و يك
نفر از همقطاران خویش که به جرم اقدامات
مشابهی به حبس عمری محکوم گردیده اند
تکرار کرده اند .

این مرکز به استثنای روز های جمعه هر
روز راپور های خبری کویت ، بحرین ، قطر
اتحادیه امارات عربی ، عمان ، عربستان
سعودی ، اردن ، سوریه ، جمهوریست
دیموکرا تیک یمن ، جمهوری یمن ، لبنان
وعراق را به عربی وانگلیسی بخش میکند .

۱۳۵۶ر۳۲۹ :

۱۳۵۶ر۳۲۷ :

شورای امنیت موسسه ملل متحد درجلسه
خود فیصله نامه ای را به تصویب رسانید
که دران گفته شده باید ادارات اطلاعات
رودیشیا در امریکا واسترا لیا مسدود گردد.
بموجب این فیصله نامه که تمام اعضای
شورای امنیت بشمول ایالات متحده امریکابه
طرفداری از آن رای داده اند ضمنا توصیه شده
که باید از انتقال وجوه به بانک های رودیشیا
خود داری شود .

وزرای خارجه کشور های اسلامی تقاضا
نمودند که بیت المقدس باید تحت اداره مجدد
عرب ها قرار داده شود .
در عین حال کنفرانس از جنبش های
ملیون شیا هیویت که برای گرفتن امور از
رژیم های اقلیت میکوشند طرفداری نمود، متذکر
شده اند که باید قدرت به اکثریت انتقال
داده شود .

۱۳۵۶ر۳۲۳ :

۱۳۵۶ر۳۲۸ :

جمهوریت عربی لیبیا شارز دافیر خودرا
از لژین به عنوان اعتراض با تصمیم حکومت
پرتگال برای برقراری روابط سیاسی با
اسرائیل به طرابلس احضار نموده است .

وزرای خارجه کشور های اسلامی ونسما در
طرابلس هشتمین کنفرانس شانرا خاتمه داده
اند .

۱۳۵۶ر۳۲۳ :

۱۳۵۶ر۳۲۹ :

حکومت هالند اعلام داشت که حکومت آن
کشور در جمله سایر موضوعاتی که به

آنها فیصله نامه را تصویب نمودند که
بموجب آن کنفرانس آینده وزرای مذکور در
داکار انعقاد خواهد یافت .

شورای امننت موسسه ملل متحد بحث خودرا
درباره دادن کمکهای اقتصادی به بوتسوانا

افراد مسلح مرلو کوی جنوبی برای یزیرفته شدن تقاضای های شان جهت آزادی بیست و یک نفر از همکاران آنها و تهیه یک طیاره برای شان جهت خارج شدن از هالند پیشنهاد کرده یکی هم این موضوع شامل است که افراد مذکور باید قبل از انتقال به طیاره اسلحه خود را تسلیم بدهند زیرا هیچ پیلوتی حاضر نمیشود که با افراد مسلح مسافرت کند.

۱۳۰۶۳۱۴ :

یک صلح عادلانه و دوامدار در شرق میانه صرف پس از تخلیه تمام اراضی اشغال عربی از طرف اسرائیل و تأمین حقوق انکار ناپذیر مردم فلسطینی بشمول حق تعیین سر نوشت آنها برقرار شده میتواند .

این مطلب در اعلامیه مشترک کئی اظهار

گردید که پس از ختم مسافرت رسمی گوستاف هوساک رئیس جمهور چکوسلواکیا در عراق به نشر رسیده است .

۱۳۰۶۳۱۵ :

قوماندانی نظامی جبهه مبارزین پولیساریو اعلام نمود که مبارزین آن جبهه از تاریخ بیست و هفتم حمل تاییست و پنجم ثور طی زد و خورد با عساکر المغرب و موریتانیا سه صد و سی و چهار نفر عسکر المغرب و یکصد و چهل و دو نفر عسکر موریتانیا یعنی رابه قتل رسانیده اند .

۱۳۰۶۳۱۶ :

یک کنفرانس بین المللی جوانان در مورد همبستگی با مبارزه مردم جنوب آفریقا علیه تبعیض و اپارتاید در هلستکی خاتمه یافت.

۱۳۰۶۳۱۷ :

کنفرانس سران دول ویا حکومت کشور های عضو کامنولت در لندن آغاز گردید .

در این کنفرانس راجع به تمام مسایل مورد علاقه مخصوصا رودیشیا ونا مییا مذاکره خواهد شد .

اولین قدم در راه تاسیس یک مؤسسه خاص فعالیتهای آن متوجه مسایل انرژی جهانی میباشد در کنفرانس پاریس که به (مذاکرات شمال و جنوب) یاد میشود بر داشته شد .

۱۳۰۶۳۱۰ :

نمایندگان کشور های رو با انکشاف صنعتی جهان درین کنفرانس اصولا با این امر موافقه نمودند که همچو موسسه برای فعالیت در راه توسعه منابع انرژی بوجود آید .

۱۳۰۶۳۱۱ :

هیات موسسه تساند مرد مان آفریقا و آسیا بریاست یوسف السیسی سر منشی آن موسسه وارد بغداد گردید .

۱۳۰۶۳۱۲ :

هیات بارهبران شورای ملی صلح عراق راجع با انکشاف نهضت تساند بین قاره آسیا و آفریقا وهم چنان اقدامات مربوطه بسه جلسه سالگروه تاسیس آن موسسه در بغداد در اخیر سال جاری عیسوی بحث خواهد کرد .

۱۳۰۶۳۱۳ :

دوکتور کورت والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد تقاضا نموده که مذاکرات درباره یک نظم اقتصادی بین المللی جدید با

۱۳۰۶۳۱۴ :

دوکتور کورت والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد تقاضا نموده که مذاکرات درباره یک نظم اقتصادی بین المللی جدید با

۱۳۰۶۳۱۸ :

کمیسیون مذکور ومنظوری کمیته اقتصادی
موسسه ملل متحد صورت گرفته است .

۱۳۰۶۳۲۳ :

بیست و هشت موسسه تجارتي خارجی از
لست سیاه کشور های عربی خارج ساخته
شده اند زیرا موسسات مذکور به جهان عرب
اطمینان داده که رشته های اقتصادی خود را
با اسرائیل قطع مینمایند .

۱۳۰۶۳۲۴ :

سران سی و سه کشور عضو کامنو ویلست
مذاکرات خود را در باره مسایل مورد علاقه
در لندن ادامه داند .

سران مذکور راجع به خلای موجوده بین
وضع زندگی کشور های نروتمند و نادر جهان
بحث کردند .

۱۳۰۶۳۲۴ :

نمایند گان سی و پنج کشور اروپا یی
امریکایی و کانادا در بلگراد کنفرانس
تشکیل دادند .

درین کنفرانس راجع به پیشرفت های
که در راه تطبیق مواد اعلامیه کنفرانس دو
سال قبل سران کشور های مذکور در هلنسکی
دایر شده و در مورد امنیت و همکاری اروپایی
بحث کرده بود مذاکره میشود .

۱۳۰۶۳۲۵ :

اولین جلسه تمقیبی کنفرانس سال ۱۹۷۵
امنیت و همکاری اروپا در هلنسکی در بلگراد
افتتاح شد .

جلسه کنفرانس سران کشور های عضو
کامنویلت که از طرف جمیز کالاهان صدراعظم
انگلستان افتتاح شده بیشتر از همه متوجه
مسایل مربوط به جنوب افریقا و کمک بسه
کشور های روبه انکشاف بوده است .

۱۳۶۵۳۱۹ :

وزرای دفاع کشور های عضو پیمان اتلس
که در او تارا تشکیل جلسه داده اند تأثیرات
انکشافی مرمی های گروز را بر امنیت غرب
و مذاکرات مربوط به کنترل اسلحه با کشور
های عضو پیمان وارسا را تحت مطالعه قرار
دادند .

۱۳۰۶۳۲۲ :

دومین کنفرانس اتحادیه کارگران بین المللی
علیه اپارتاید در ژنیو پایان یافت .

درین کنفرانس نمایند گان موسسات
بین المللی منطوقی و ملی اتحادیه های کار
گری که از دو صد ملیون کارگر نمایند گی
میکند شرکت نموده بودند .

۱۳۰۶۳۲۲ :

در حدود بیست متخصص بین المللی به
شمول یکتهد فلسطینی ها کنفرانس شانرا
روی یک سروی نفوس فلسطینی و طرق آن در
دمشق خاتمه دادند . امر اداره نفوس در

کمیسیون اقتصادی موسسه ملل متحد برای
حصص غربی آسیا گفته که این کنفرانس
بنابه درخواست یازده کشور عربی عضو

۱۳۰۶۳۲۵ :

اتحاد افریقا که در لیبرویل مرکز گابون تشکیل جلسه داده اند ، يك هیات پنج نفری را برای حمایت از شکایت موزمبیق به موسسه ملل متحد علیه تجاوزات مداوم عساکر حکومت غیرقانونی رودیشیا بر موزمبیق تعیین کرده است . درین هیات نمایندگان الجزایر ، گابون ، لیسیتو ، نایجیریا و تانزانیا نیز شریکت داشته اند .

۵۶۴۰۵ :

نماینده جزایر کومورو کتاب سفیدی رادر دوران جلسات وزرای خارجه کشور های عضو موسسه اتحاد افریقا در لیبرویل مرکز گابون انتشار داده که در آن گفته شده مقامات مربوطه ملغاسی در بحرانهای داخلی اخیر کومورو دست داشته .

* سرزمین افریقایی افاروایساکه آخرین متصرفه فرانسه در افریقا بود سر از نیمه شب بنام جمهوریت جیبوتی به آزادی کامل خود نایل گردید . هنگامیکه بیرق ملی جمهوریت جیبوتی در مدخل بحیره احمر بجای بیرق فرانسه برافراشته میشد ، بیست و یک فیر توپ صورت گرفت .

حسن جولید رئیس جمهوریت جیبوتی طی بیانیه در این مراسم گفت که حکومت وئی دیموکراسی را شعار خود ساخته و از سیاست بیطرفی و عدم انسلک پیروی خواهد کرد . درای گیری که به شکل یکریفراندم ماه گذشته در سراسر این منطقه که به شاخ افریقا نیز موسوم است صورت گرفت اکثریت مردم آنجا بطرفداری آزادی کامل خود رای دادند .

مارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا جریان مذاکرات اهلی را برای جلو گیری از مقابله در کنفرانس تعقیبی هلستکی در بلگراد تقاضا نمود .

۱۳۰۶۳۲۷ :

افریقای جنوبی رسماً از عضویت در اداره بین المللی انرژی اتمی اخراج گردیده است اخراج افریقای جنوبی از عضویت در این اداره در اثر تقاضای کشور های افریقایی صورت گرفته و عوض آن کشور جمهوریت عسری مصر ب عضویت اداره بین المللی انرژی اتمی پذیرفته شده است .

۵۶۴۳۳ :

دوازدهمین جلسه کنفرانس بلگراد در مورد امنیت و همکاری اروپایی مباحثات را روی موضوع آجندای کنفرانس خزان ادامه داد . نه کشور غیرمنسلک اروپایی پیشنهادی را به جلسه بلگراد درباره امنیت و همکاری اروپا پیش کرده اند . این پیشنهاد که با دو پیشنهاد دیگر ایالات متحده امریکا و انگلستان و پیشنهاد اتحاد شوروی ارائه گردیده . بر مواد مندرج سند کنفرانس امنیت و همکاری اروپا در هلستکی استوار میباشد .

* موضوع زایر مهمترین موضوعی بود در جلسه نمایندگان کشور های عضو موسسه اتحاد افریقا در لیبرویل مرکز گابون مطرح بحث قرار گرفت .

۵۶۴۰۴ :

وزرای خارجه کشور های عضو موسسه

۰۶۴۷ :

اروپا در لندن انتشار یافته، از تمام کشور های صنعتی تقاضا شده تا برای بهبود اقتصاد جهانی مساعی کند، ولی نه به قیمت ازدیاد انفلاسیون و بیکاری .

۰۶۴۱۳ :

قوای مسلح پاکستان زمام امور را در آن کشور بدست گرفت . يك نطاق نظامی پاکستان گفت رهبران عمده پیپلز پارٹی بشمول ذوالفقار علی بوتو صدراعظم و رهبران عمده اتحادیه ملی تحت نظارت گرفته شده اند.

۰۶۴۱۴ :

جنرال محمد ضیاء الحق قوماندان قوای زمینی پاکستان طی بیانیه از رادیو پاکستان گفت : بشما معلوم است که ذوالفقار علی بوتو از وظیفه برکنار شده و يك حکومت مؤقتی تشکیل گردید . این کارت تحت هدایت اردو بعفل آمد . تمام رهبران بااستثنای بیگم ولی زیر نظارت گرفته شده اند، جنرال ضیاء الحق به صدراعظم سابق هیچ ارتباط ندارد .

۰۶۴۱۵ :

موسسه اتحاد افریقا در جلسه خود چپه وطن پرستان رودیشیا را بحیث یگانه وسیله آزادکننده این سرزمین از تسلط سفیدپوستان برسمیت شناخته است .

سزان کشور های عضو موسسه افریقا در جلسه خود در لیبرویل مرکز گابون از تمام مردم رودیشیا تقاضا نموده اند که مبارزات خود را برای آزادی این سرزمین در داخل جوکات قوای جبهه وطن پرستان زمبابوی ادامه دهند .

شورای امنیت موسسه ملل متحد بحث خود را درباره شکایت موزمبیق علیه حملات مکرر عساکر حکومت متمرّد رودیشیا بر مواضع سرحدی موزمبیق ملتوی ساخت .

* دولت جدید جیبوتی به عضویت موسسه اتحاد افریقا پذیرفته شد . وزرای کشورهای عضو موسسه اتحاد افریقا در لیبرویل گفتند گرچه هیات جیبوتی برای اشتراک در جلسات کنفرانس مذکور هنوز به لیبرویل وارد نگردیده باز هم در اساس به عضویت موسسه اتحاد افریقا قبول گردیده است .

۰۶۴۱۸ :

در جلسه شورای امنیت که شکایت موزمبیق را علیه تجاوزات مکرر عساکر حکومت متمرّد رودیشیا بر موزمبیق مورد مطالعه قرار داده مسبوده فیصله نامه مطرح گردیده که در آن گفته شده باید به موزمبیق کمک های فوری و کافی داده شود تا از خود در مقابل حملات مکرر رودیشیا دفاع کرده بتواند .

* سران نه کشور عضو جامعه اقتصادی اروپا در جلسه خود این موضوع را یکبار دیگر تکرار کرده اند که باید هرگونه راه حل مربوط به شرق میانه شامل احقاق حقوق مشروع فلسطینی ها باشد .

۰۶۴۱۹ :

کنفرانس سران نه کشور عضو جامعه اقتصادی اروپا در لندن آغاز شده بود، خاتمه یافته است . در اعلامیه ای که پس از ختم کنفرانس سران نه کشور عضو جامعه اقتصادی

د داخلی خبرونو کرونولوژی

- د چنگاښ ۳۰ - ۱۳۵۵ :**
د مالی وزارت په پیشنهاد د وزیرانو د عالی مجلس په تصویب د افغانستان ملی بانک او پښتنی تجارتی بانک اساسنامی د دولت دښاغلی رئیس او صدراعظم له خوا منظوری شوی .
- د چنگاښ ۳۰ - ۱۳۵۵ :**
د روغتیا داساسی مرکز نو د آمرانو له پاره توجیبهی مستعجل کورس دروغتیا د وزارت معین پوهاند داکتر محمد ابراهیم عظیم دغامی دروغتیا په موسسه کی پرانست .
- د زمري ۴ - ۱۳۵۵ :**
د فرخار د ولسوالی داتفاق ښوونکی دودانی دبنسټ ډیره دتخار والی کښودله .
- د زمري ۵ - ۱۳۵۵ :**
دخمکو د مترقی مالی قانون د رسمی جریدی د ۱۳۵۵ کال دچنگاښ دپنځلسمی نېټی په اومه گنه خپوراوانافذ شو .
- دغه قانون پنځه فصلو ته او یو دیرش مادی لری او دکرنی ، دخمکو دمالی دچارو دتنظیم په مقصد جوړ شویدی .
- د زمري ۶ - ۱۳۵۵ :**
د پروان دولايت دقره باغ دخلکو له پاره
- دخښلو دصحی اوبو دبرابر ولو په غرض خلور ژور کویان کیندل شویدی .
- د زمري ۶ - ۱۳۵۵ :**
دقران عظیم الشان دخو آیتو نو دلوستل کیدو وروسته او پس لههغه چه یوی ډلی څارندو یانو دملی سرود ترانه وویله دکابل ولایت مربوط دپوهنی دښوونځیو دودانولو د پروژی دتطبق کار دده سبز دولسوالی د تره خیلو دلومړنی ښوونځی دبنسټ په ایښودو سره دپوهنی دوزیر پوهاند عبدالقیوم له خوا پیل شو .
- د زمري ۷ - ۱۳۵۵ :**
په افغانستان کی دښځو د دریځ او مقام دلورټیا په برخه کی دمیرمنو ټولنی دخدمتو دستاینی له پاره هغهمدال چه دامریکا دمتحدو ایالاتو دانتقال ددوه سومی کالیزی له امله دغه راز موسسو ته ور کول کپری کا بل کی دامریکا لوی سفیر میرمنو ټولنی ته هم ورکړ .
- د زمري ۱۲ - ۱۳۵۵ :**
دچار دری دولسوالی دجمعیت دلیسی د لومړنی ښوونځی دودانی دبنسټ ډیره دکندز والی کښودله .
- د زمري ۱۳ - ۱۳۵۵ :**
دجمهوری دولت دتک لاری له مخسی د ۱۳۵۲ کال له نیمایی څخه دسپر کمال دچنگاښ تر میاشتی پوری په دری زره اوه

د افغانستان کالني

د زمري ۱۸ - ۱۳۵۵ :

داصلاح شويو تخمونو شرکت دپنځه سوه
مليونو افغانيو په لومړۍ پاڼه په کابل کې
جوړ شوی او دهغه قانوني مراحل تير شوي
دی .

د زمري ۱۹ - ۱۳۵۵ :

د تخار ولايت د ورسک دعلافه داری د
ادارو دوداني بنسټ ډبره کېښودله شوه .

د زمري ۲۰ - ۱۳۵۵ :

په هيراد کې دجمهوريت دنيکمرغه نظام
له ټينگيدو وروسته يو زرو يو سلو اوه نوي
بي ځمکو کور نيو ته دننگرهار دناوی په
پرمختيايي پروژه کې ځمکه ورکړې شويده .
په دغه کورنيو باندي ديارلس زره يوسلو
دری جريبه ځمکه چه له عمومي کانال څخه
خړوبیږي ویشل شويده .

دهيلمند او ننگرهار دناوو په پروژه کې
ټول څلور زره نهه سوه دوه ويشتو مستحقو
کورنيو ته نهه پنځوس زره دوه سوه دري
اوپا جريبه ځمکه چه په عصري سيستم
خړوبیږي ویشل شويده .

د زمري ۲۱ - ۱۳۵۵ :

دنهرين دولسوالي خواجه هلال دويالی
دسيفون دجوړولو کار دبلغان دوالي په وينا
سره پيل شو .

د زمري ۲۳ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري انقلاب دتنگ لاری او دصحي
خدمتو نو دپراختيا په غرض دهرات ددوه سوه
بستره ايز روغتون دبنسټ تيره دروغتياوزير
پوهاند ډاکتر عبد الله عمر دهرات په ښار

سوه پنځه ويشتو بي ځمکو کو رنيو ،باندي
دهيلمند دناوی په پروژه کې ځمکه ویشل
شويده .

د زمري ۱۵ - ۱۳۵۵ :

دځمکو داصلاحتو د قانون د پنځه
څلويښتمی مادی سره سم چی د ۱۳۵۴ کال
دزمري دپنځلسمی نېټی درسمی جريدی په
لسمه گڼه کې خپو رشويدي او ددغه قانون
دنافذيدلو حکم یی له خپريدو وروسته یعنی
د ۱۳۵۵ کال دزمري په پنځلسمه نېټه
کړيدی دغه قانون نافذ شو .

د زمري ۱۵ - ۱۳۵۵ :

دملی صنایعو د ملاتړ په غرض دپانگي
اچولو ملی جرگه کې صنعتی نوی تعرفه چه
دعلمی او بين المللی معيارو نو له مخی جوړه
شويده او په هغی کې دخصو صی صنایعو
ملاتړ شته تصویب کړه .

د زمري ۱۶ - ۱۳۵۵ :

دکابل پوهنتون دپالندوی ټولنی کتابتون
دکابل پوهنتون علمی مرستیال پوهنوال
عبد السلام عظیمی دټولنی په مرکز کسی
پرانتست .

د زمري ۱۷ - ۱۳۵۵ :

دمیر بچه کوټ دولسوالي د سکندر
غونډی دکیندلو دوهمه دوره دهغی موافقی په
اساس پیل شويده چی داطلاعاتو او کلتور
وزارت دلرغون پیژندنی دلوای مدیریت او
دجاپان دکیوتو دپوهنتون تر مینځ لاسلیک
شويده .

کی کینبودله .

د زمری ۲۴ - ۱۳۵۵

دهرات ولایت دوینی بانک او داکسریز نوی دستگاہ دروغتیا وزیر پوهاند ډاکتر عبد الله عمر له خوا یو پښه بل پسی پرانستل شول .

د زمری ۲۴ - ۱۳۵۵ :

دینگی کلا ددولسوالی دخواجه بهاو الدین په کلی کی دلوپرتی ښوونځی او دروغتیا دفرعی مرکز دودانی دبنسټ ډبره کینبودله شوه .

د زمری ۲۵ - ۱۳۵۵ :

د عدلیه وزارت دقضا دعالی اداری پښه پیشنهاد ، دقضا دعالی شورا په تصویب اوددولت دښاغلی رئیس اوصدراعظم په منظوری املاکی اختصاصی محکمی جوړی شوی .

د زمری ۲۵ - ۱۳۵۵ :

دجلال آباد دشاہ مردخان دشگی دریمی برخی دښاری پروژی دتطبیق کاردفوایدعامی دوزارت دښار او کور جوړولو دریاست د انجنیرانو له خوا پیل شو .

د زمری ۲۶ - ۱۳۵۵ :

دهرات ولایت دکرنی دروا جولو دمامورینو داو سیدلو ددوهمی ودانی دبنسټ ډبره ددغه خای دوالی لخوا دانجیل دولسوالی دحوض کرباس په کلی کینبودله شوه .

د زمری ۲۸ - ۱۳۵۵ :

دتیلفون نوی یو سوچوورد دتخار ولایت دمخبرانو دمدریت لخوا دکلفگان په علاقه

داری کی په کار اچول شویدی .

د زمری ۲۹ - ۵۵

د صادراتو د پر مختیا بانک اساسنامه او دوینو مرکزی بانک دتصدی اسلستانامه دوزیرانو دعالی مجلس له تصویب او ددولت د ښاغلی رئیس او صدراعظم د منظوری وروسته خپری او نافذی شویدی .

د زمری ۳۰ - ۵۵ :

د بلخ ولایت دشولگری دولسوالی دمركز دڅښلو داوبو پروژو دروغتیا دوزیر پوهاند ډاکتر عبدالله عمر له خوا پرانستل شوه .

د زمری ۳۰ - ۵۵ :

د عدلیه وزارت دقضا دعالی اداری په چوکاټ کی داستیناف ددوونومحکمو جوړیدل د دولت دښاغلی رئیس او صدراعظم لخوا منظور شویدی .

د زمری ۳۰ - ۵۵ :

داصلاح شوو تخمونو دشرکت اساسنامه د قانونی مرحلو دتیرولو وروسته نافذه شوه . دغه اساسنامه چه په یوو لسو فصلو نو او دوه دیرشو مادو کی جوړه شویده ددغه شرکت دفعالیتو نو څرنگوالی تنظیموی .

د وپتی ۱ - ۵۵ :

دپښتون زرغون په ولسوالی کی دکرنی درواچولو دمامورینو دهستو گنځی ددریمی ودانی دبنسټ ډبره دهرات والی کینبودله .

د وپتی ۵ - ۵۵ :

دنوزاد دولسوالی روغتیاپی مرکز چسی د روغتیا وزارت له پر مختیا پی بودجی څخه

- دغه ناخه دريو مليونو افغانيو په لگښت جوړ شويدي دوالي او دهيلمند دناوای د پرمختيا دلوی رئیس له خوا پرانستل شو .
- د وپی ۵ - ۵۵ :**
- د افغانستان بانک دنماینده کی دودانسی دبنسټ ډبره دوردگو دوالي لخوا د ور دگو دولایت په مرکز میدان ښار کی کښودله شو .
- د وپی ۶ - ۵۵ :**
- د هرات ولایت دتور غونډی په بندر کی دتيلفون نوی سوچيورد په کار واچول شو .
- د وپی ۶ - ۵۵ :**
- دتيلفوني مخابراتی اسانتیاو د برابرولو دپاره دهرات ولایت دکهسان دولسوالی په مرکز کی دتيلفون یونوی سوچيورد په کار واچول شو .
- د وپی ۷ - ۵۵ :**
- دمزارشريف دښار دشپږمی ناحیې دلومړنی ښوونځی دودانسی دبنسټ تیره دبلخ والسی کښودله .
- د وپی ۹ - ۵۵ :**
- دپښتونستان ملی ورځ په کابل او دهيواد دولایاتو په مرکزونو کی په خاصو مراسمو سره ولمانځل شوه .
- د وپی ۹ - ۵۵ :**
- دمیرمنو روغتون دعاجل سرویس دودانسی دبنسټ ډبره دکابل پوهنتون دصحی موسسو رئیس کښودله .
- د وپی ۱۰ - ۵۵ :**
- دخان آباد دولسوالی داوتو رسولو دپروژې دلومړی پړاو کارچه ددولت له پرمختیایی بودجی څخه ددرویشتو مليونو افغانیو په لگښت بشپړی پزی دکنندز والی له خوا پیل شو .
- د وپی ۱۰ - ۵۵ :**
- دکوزنی دلار ښودنی دقولنی یو کلینیک دارزگان والی ددغه ولایت دمرکز ترینکوت په ښار کی پرائیسټ .
- د وپی ۱۰ - ۵۵ :**
- دمخابراتی خدمتونو دبرابر ولو په مقصد دشغنان په علاقداری کښی دپستی اوتيلفون خانگه نوی جوړه شويده .
- د وپی ۱۰ - ۵۵ :**
- دغزنی دولایت دبهایی دکلی دهلکا نو ښوونځی دودانسی دبنسټ ډبره کښو دلنه شوه .
- د وپی ۱۲ - ۵۵ :**
- دناور دولسوالی دبخارا دکلی دښوونځی دودانسی بنسټ تیره کښودله شوه .
- د وپی ۱۴ - ۶۵ :**
- دپوهنی دبنیادی ريفورم له مخی او د هیواد په مرکز او ولایاتو کی دشپي دلیسو دلورولو په لړکښی په کابل کی دشپي د پخوانی لیسې تر څنگ یوه نوی لیسه جوړه شويده .
- د وپی ۱۵ - ۵۵ :**
- په مرکز او ځینو ولایاتو کی دښوونځیو او

د داخلې خبرونو کرونولوژي

- ښوونکو او سیدو دکورونو ددوه سوه څلور اتیا ودانیو دجوړولو کار پیل شوی .
- د وږی ۱۶ - ۵۵ :**
- د عامې روغتیا دوزارت په پیشنهاد د وزیرانو دعالي مجلس په تصویب د جنریک درمل قانون د دولت دښاغلی رئیس او صدراعظم لخوا منظور شو .
- د وږی ۱۹ - ۵۵ :**
- دجمهوریت د موسس د دولت درئیس او صدراعظم ښاغلی محمد دود په پیغام سره چی د وږی دمیاشتی په اووه لسمه شپه د اطلاعتو او کلتور وزیر پوهاند ډاکتر نوږین لخوا درادیو افغانستان څخه واوراوه د مطبوعاتو ملی ورځ او دسواد بین المللی ورځ د وږی دمیاشتی په اووه لسمه نیټه په ټول هیواد کی ونمانځل شوه .
- د وږی ۱۹ - ۵۵ :**
- دعامې روغتیا دوزارت په پیشنهاد دوزیرانو دعالي مجلس په تصویب او ددولت دښاغلی رئیس او صدراعظم په منظوری د افغان ملی روغتیا پروگرام تائید شو .
- د وږی ۱۹ - ۵۵ :**
- دعامې روغتیا دوزارت په پیشنهاد دوزیرانو دعالي مجلس په تصویب او ددولت دښاغلی رئیس او صدراعظم په منظوری د بلخی ابن سینا درملڅی اساسنامه په رسمی جریده کی خپره او نافذه شویده .
- د وږی ۲۰ - ۵۵ :**
- دجمهوری دولت دکلتوری پالیسی لښه مخی د شاه ولایتعاب دمزاردساختمان داساسی
- ترمیم کار داطلاعتو اوکلتور دوزارت لخوا پیل شو .
- د وږی ۲۰ - ۵۵ :**
- دکورنیو چارو دوزارت دپیشنهاد په اساس دوزیرانو دعالي مجلس په تصویب اوددولت دښاغلی رئیس او صدراعظم په منظوری د کابل ښار په پنځه ویشت کلن پلان کی دشاملو پروژو داوسیدونکو دمیشته کیدو د چارو دتنظیم مقررات درسمی جریدی د۱۳۵۵ کال د وږی دپنځلسمی نیټی په یوولسمه گڼه کی خپاره او نافذ شویدی .
- د وږی ۲۰ - ۵۵ :**
- دهرات دولايت دپښتون زرغون دولسوالی دویو رسولو شبکه بشپړه شوی او د کار اخیستلو لپاره تیاره ده .
- د وږی ۲۱ - ۵۵ :**
- ددارالامان دافشار اودهغه دمربوطاتو دخپیلو روغتیایی اوبو پروژی کارپیل شو .
- د وږی ۲۱ - ۵۵ :**
- دکوکچی دسیند دیاسه دنوی پل په بشپړیدو سره دبدخشان ولایت د مرکز فیض آباد دنوی ښار او زاړه ښار ترمینځ دخلکو لپاره زیاتی ترافیکی اسانتیاوی پیدا شویدی .
- د وږی ۲۳ - ۵۵ :**
- دمالستان دولسوالی په مرکز کی دتلفون یو سوچبورډ چه لس مزی لری نوی په کار واچول شو .
- د وږی ۲۶ - ۵۵ :**
- دیوسف خیلو دعلاقدری دکاریز کلان

د افغانستان کاني

- سیفون دغزنی والی پرائیسټ .
د وپی ۲۶ - ۵۵ :
- دهرات دینتون زرغون دولسوا لسی. د
 کمبراق دویالی دتر ناو دبنسټ تیره دهرات
 والی کینوده .
د وپی ۲۶ - ۵۵ :
- دکتواز دلویی ولسوالی. دجانی خیلو د
 علاقدارۍ اساسی صحی مرکز دغزنی والسی
 پرائیسټ .
د وپی ۲۷ - ۵۵ :
- د ملکی هوایی چلند او گرزندوی لسی
 ریاست دهوا پیژندنی د اداری دپرمختیا یی
 پروگرام په اساس سربکال دهیواد په بیلو
 بیلو سیمو کی دهوا پیژندنی دوولس مرکزونه
 جوړ شوی چه ځینی یی بشپړ او ځینی یی
 د بشپړیدو په حال کی دی .
د وپی ۲۷ - ۵۵ :
- د تخار ولایت دینگی کلا دولسوالی دپو
 شمیر کلیو دخښلو داوبو د برابر ولو په
 غرض یوولس کوهیان کیندل شوی او دواتر
 پمپونو په درولو سره خلکو ته دصحی اوبو
 نه داستفادی زمینه برابره شویده .
د وپی ۲۷ - ۵۵ :
- دکرنی درواجو لو دامورینو داستو گنی
 دودانی دبنسټ ډیره دشپږ په علاقدارۍ کی
 دبا میانو والی کینبو دله .
د وپی ۲۸ - ۵۵ :
- دقره ولایت دکرنی دلیسی دلیلی ودانی
 دپنځه ملیونه او پنځه سوه زره افغانیو په
 وزارت دشمال ختیځی حوزی دچا پیر یال د
- لگښت بشپړه شوی اودهغه ځای دوالی لخوا
 پرانستل شوه .
د وپی ۲۹ - ۵۵ :
- دقران عظیم الشان دناز لیدو کالیزه دیوی
 قولنی په ترڅ کی دکابل پوهنتون په ادیتوریم
 کی ونمانځل شوه .
د وپی ۳۰ - ۵۵ :
- د بغلان ولایت دکرنی دمديريت دتخنیک
 دآمریت دکرنی دماشین الاتو د ورکشاپ د
 دودانی دبنسټ ډیره دهغه ځای دوالی لخوا
 کینوده شوه .
د وپی ۳۱ - ۵۵ :
- نوی جوړ شوی پل چه دجوی نو له لیازی
 دهرات او اسلام کلا واپ دهرات له مرکز
 سره نښلوی دهغه ځای والی پرائیسټ .
د وپی ۳۱ - ۵۵ :
- دبدخشان ولایت دکشم په ولسوالی کی
 دشپږو ویالو په ترمیمو لو سره نژدی دسل
 زره جریبه ځمکی دخړو بولو دپاره په هغه
 ځای کی اسانتیاوی برابری شویدی .
د وپی ۳۱ - ۵۵ :
- دپکتیا ولایت دسید کرم دولسوالی خلکو
 ته دخښلو دروغتیایی اوبو د برابرولو
 په غرض داوبو او برینسا دوزارت په همکاري
 یوه ژوره شاه کیندل شویده .
د وپی ۳۱ - ۵۵ :
- دبدخشان ولایت دمركز دچایا بک دکلی
 دخښلو داوبو دپروژی کار دعامی روغتیا د
 وزارت دشمال ختیځی حوزی دچا پیر یال د

دداخلي خبرونو گرونولوژي

- روغتيا دساتني دمدیریت له خوا پیل شو .
دتلې ۶ - ۵۵ :
- دجوزجان دولايت دقرقین د ولسوالۍ د
 دخم آب په علاقداړۍ کې دامو دسیند په
 غاړه کې داوه شپینو واټر پمپو نو په درولو
 سره دگړوندو دخړوبو او دپاره زیاتۍ
 اسانتیاوی برابرې شویدی .
د تلې ۹ - ۵۵ :
- دپوهنی د ریفرم په اساس دننگرهار د
 ولایت دپوهنی نجم المدارس له دوولسم ټولگی
 څخه خوار لسم ټولگی ته لوړ کړی شو او
 زده کوونکی په دیارلسم ټولگی کې درس
 پیل کړ .
دتلې ۱۰ - ۵۵ :
- دهرات ښار دیوی برخې دتفصیلی پلان
 دکړنې اچونې کار دفاوید عامې وزارت دښار
 او کور جوړونې دانجینرانو له خوا پیل شو .
دتلې ۱۱ - ۵۵ :
- دشاه جوی په ولسوالۍ کې دناج محمد د
 کلی دترناو په جوړیدو سره ددغې سیمې
 داته سوه جریبه زراعتي ځمکې دخړوبیدو
 دپاره زیاتې اسانتیاوی برابرې شویدی .
دتلې ۱۲ - ۵۵ :
- دپوهنی دبنیادی ریفرم په پیړۍ دشبلی
 نوی لیسې په هغه غونډه کې چه دابن سینا
 دلیسې په ودانۍ کې شویوه دپوهنی دوزارت
 دوهم معین لخوا پرانستله شوه .
دتلې ۱۶ - ۵۵ :
- دهرات دمالدارۍ دپراختیا دپروژې ددفتر
 دودانۍ او دمامورینو دکارتي دبنسټ دپړه
 دکړنې وزیر ښاغلی عزیز الله واصفۍ
 کیشودله .
دتلې ۱۶ - ۵۵ :
- دپخشان دولايت دستگ مېر ددښتې او
 خمجان داوبولگولوپروژه دپنځه ویشتوملیونو
 افغانیو په لگښت بشپړه شوی ددغه ځای
 والی پرانستله .
دتلې ۱۶ - ۵۵ :
- دسر پل دولسوالۍ او شمیرگان تر مینځ
 په سرک کې دسید آباد نوی پل ددوه میلیونو
 افغانیو په لگښت بشپړ او د جوزجان والی
 پرانست .
دتلې ۱۷ - ۵۵ :
- دمنگجک د ولسوالۍ په نوی ښار کې
 دافغانی سړی میاشتی دټولنی دلو مړنیو مرستو
 دمرکز دبنسټ دپړه دجوړجان دوالی له خوا
 کینودل شوه .
دتلې ۱۷ - ۵۵ :
- دتهخار دولايت دکړنې دروا جولو اوپرمختیا
 دلوی مدیریت درواجو لو دمرکزی یونټ د
 آمریت دودانۍ دبنسټ دپړه ددغه ځای والی
 کیشودله .
دتلې ۱۷ - ۵۵ :
- دشاه ولی کوټ دولسوالۍ دلومړنی
 ښوونځی دودانۍ دبنسټ تیره دکندهار
 والی کینوده .
د تلې ۱۸ - ۵۵ :
- دیگرامیو دنساجی فابریکی دپراختیا پروژه

دلړم ۳ - ۵۵ :

د نرسنگ تربیوی مرکز دکلام الله مجید دخوا آیاتونو دلوستلو او دملی سرودله غړولو وروسته دپهوه په پریکولو سره دعظمی صدارت لومړی مرستیال ډاکتر محمد حسن شرق دمراسمو په ترڅ کی په وزیر اکبرخان مینه کی پرانیست .

دلړم ۳ - ۵۵ :

دمخبرانو دپرمختیایی پروگرام له مخی دنیمروز ولایت دمرکز زرنج دښار او د هغه ولایت دچار برجک دولسوالی تر مینځ دتیلیفون داساسی مزی دغړولو کار چه دوه میاشتی مخکی دمخابرا تو د وزارت دفنسی کار کوونکو له خوا پیل شوی وو پای ته ورسید .

دلړم ۳ - ۵۵ :

دجوز جان ولایت داقچی د ولسوالی په مرکز کی دتیلیفون دسلو مزیو سوچپورد نوی درول شوی او په کار اچول شوی .

دلړم ۵ - ۵۵ :

دکرنی په سکتور کی دجمهوری دولت د پرمختیایی پلان له مخی دکمپاوی سری د زیرمی دننه شپینو گداهونو جوړول دخه دپاسه نه شپینه ملیونو افغانیو په لگښت دهبواد په بیلوبیلو سیموکی پیل شویدی .

دلړم ۵ - ۵۵ :

دچمنال دولسوالی دبنگالی په کلی کښی دچشمه شفا په سیند باندي دیو پل دبنسټ تیره دبلخ والی کښودله .

دلړم ۵ - ۵۵ :

دفیض آباد دهوایی ډگر دمامو زینو د استوگنی دودا نیو دبنسټ ډبره دبدخشان والی کښودله .

دلړم ۷ - ۵۵ :

دقرآن عظیم الشان دخو آیتونو له لوستلو او ملی سرود له خپریدو وروسته دفواید عامی د وزارت دښار جوړولو دانجیرانو له خوا دجرم دولسوالی دنوی ښار دسیمی په کرښو اچواو سره دهغی ولسوالی ښاری نقشه تطبیق شوه .

دلړم ۱۰ - ۵۵ :

دنرخ دهلاقه داری ددادل دکلی دلومړنی ښوونځی دبنسټ ډبره کښودل شو .

دلړم ۱۰ - ۵۵ :

دگلران او غوریانو دولسوالیو دکرنی درواچولو دمامورینو د اوسیدو د کورونو د ودانیو دجوړولو کار پیل شویدی .

دلړم ۱۱ - ۵۵ :

دشپږ دیرش کیلو واټو په ظرفیت دبرښنا یو نوی جنریتر دکونړی دلویی ولسوالی په مرکز اسعد آباد کی په کار واچول شو .

دلړم ۱۱ - ۵۵ :

دسره روددولسوالی په چارباغ صفا کی دکروند گرو دافتصادی او اجتماعی سویسی دلورولو په غرض یو زراعتی کوپرا تیف جوړ شوی او دهغه مدیره او نظار هیات دیوی ټولنی په ترڅکی وټاکل شول .

دداخلي خبرونو گرونولوژی

- دلرم ۱۲ - ۵۵ :** دیارلس و اقربمونه دبلخ په ولایت کی دخشلو داوبو په یو شمیر خاکانو باندی د عامی روغتیا دوزارت دشمال لویدیځی سیمی دچاپیر یال روغتیا دساتنی دآمریت له خوا درول شوی او پکار اچول شویدی .
- دلرم ۱۴ - ۵۵ :** د جمهوری دولت د کلتوری پالیسی په پیروی او دهیواد دتاریخی ابداتو او آثارو د ساتنی په مقصد دبلخ دولايت دبلخ دولسوالی دنهرو گنبدو دتاریخی مرکز دپوښلو کار پیل شو .
- دلرم ۱۴ - ۵۵ :** دنیمروز دولايت دکنک دولسوالی داوبو داود دلوپرنیښوونځی دودانی دبنسټ ډبره کښودله شو .
- دلرم ۱۴ - ۵۵ :** دبهارک دعلاقه داری دصوفیان دسیمی په سیند باندی نوی جوړ شوی پل دبدخشان والی پرانیست .
- دلرم ۱۵ - ۵۵ :** دفراه دولايت دمرکزی یونټ درواجو لو د مامورینو داستوگنی دودانی دبنسټ ډبره ددغه ځای دوالی له خوا دفراه په نوی ښار کی کښودل شوه .
- دلرم ۱۵ - ۵۵ :** دبلخ په ولسوالی کی داغنا نستان بانک دنمایند کی دودانی بنسټ تیره دبلخ والی کښودله .
- دلرم ۱۵ - ۵۵ :** دامورینو دغاپو دکلکو لو دپروزی د مامورینو او کار یگرو داستوگنی دکورونو د بنسټ ډبره دتخار دولايت دینگی قلمه په ولسوالی کی دپروزی دعمومی امر له خوا کښودل شوه .
- دلرم ۱۷ - ۵۵ :** دجوین د ولسوالی دروغتیا دمرکز نوی ودانی بشپړه شوی او دفراه دوالی له خوا پرانستل شوه .
- دلرم ۱۸ - ۵۵ :** دکند هار دولايت دشپي لیسه دیوی غونډی په ترڅ کی په البیرونی لیسه کی پرانستل شوه .
- دلرم ۱۸ - ۵۵ :** دتخار دولايت دینگی کلا دولسوالی ددایرو دنوی ودانی دجوړولو کار پای ته ورسیده .
- دلرم ۱۸ - ۵۵ :** د جبل السراج دولسوالی په مرکز کسی دتلفون یو نوی سوچبورډ په کار واچول شو .
- دلرم ۲۱ - ۵۵ :** دقرآن عظیم الشان دخو آیتو نو دلوستل کیدو او دملی سرود له غږولو څخه وروسته دهرات دنساجی فابریکی دبنسټ ډبره د مراسمو په ترڅ کی دکانو او صنایعو وزیر انجنیر عبد التواب آصفی کښودله .
- دلرم ۲۱ - ۵۵ :** داطلاعاتواو کلتوروزیر پوهاند دوکتور نوین

- داختيار الدين دلرغوني كلا ترميم چه
 څه دپاسه اووه سوه کاله قدامت لري دهيواد
 دتاريخي آثارو دساتني له پاره دجمهوری دولت
 دکلتوري پالیسي له مخي داطلاعاتو اوکلتور
 دوزارت له خوا دملگروملتو دپرمختيا یسی
 پروگرام داداری د یو نسکو په همکاري د
 لرغون پوهانده متخصصینو لخوا پيسل شوی
 دی .
- دلیم ۲۱ - ۵۵ :**
 دخمکنیو د ولسوالی دمرکز دشنبلو دصحي
 اوبو دپروژي دولومړي پړاو کار پيل شو .
- دلیم ۲۱ - ۵۵ :**
 په هيواد کي دعرفاني خدمتو نو دپراختيا
 په باب دجمهوری دولت دتنگ لاری له مخي
 دننگرهار دولايت دکونړ دلوبی ولسوالی
 کتابتون دمراسمو په ترڅ کي دهغي ولسوالی
 په مرکز اسمد آباد کي پرانستل شو .
- دلیم ۲۲ - ۵۵ :**
 دقرآن مجيد دخو آیتونو له لوستل کيدو
 وروسته درستاق د ولسوالی په نوی شمار کي
 دیوی جامع جومات دبنسټ تيره دتخار والی
 کيښودله .
- دلیم ۲۳ - ۵۵ :**
 د ککړک پل چی دبا میا نو پر سیند باندي
 جوړ شوی دهغه ځای دوالی له خوا پرانستل
 شو .
- دلیم ۲۳ - ۵۵ :**
 دباد غیس دولايت دزړه کشک دعلاقه
 داری په مرکز کي یو جامع جومات دخلیکو
- په مالی مرسته جوړ شويدي .
- دلیم ۲۴ - ۵۵ :**
 دبلخ دولايت دشو لگري دولسوالی دنوی
 ښار په سیمه کي دفوايد عامی دوزارت دښار
 جوړولو اواستوگنځي دانجنیر لخوا کرښی
 واچول شوی .
- دلیم ۲۵ - ۵۵ :**
 دکلاي کاه دولسوالی دروغتیا یی مرکز
 ودانیه دفراه والی پرانستله .
- دلیم ۲۵ - ۵۵ :**
 دتخار دولايت دبنگي او ورسچ په علاقہ
 داریو کي دوه پسته ځاني پرانستل شوی
 دی .
- دلیم ۲۶ - ۵۵ :**
 دپاک قرآن دخو آیتونو دلوستل کيدو او
 دملی سرود دخپريدو وروسته دغزني دولايت
 دشپي لیسہ دقولنی په ترڅ کي دغزني په
 ښار کي پرانستل شوه .
- دلیم ۲۸ - ۵۵ :**
 دقرآن عظیم الشان دخو آیتونو له لوستل
 کيدو او دجمهوری ملی سرود له خپريدو
 وروسته دهيواد ترقي او پرمختگ په هیله
 دکندهار دوپينو او سینسپو توکرانودنساجي
 دقاربریکو دودانیو دبنسټ تيره دکسانو او
 صنایعو وزیر انجنیر عبدالصواب آصفی د
 کند هار دښار دختیځ په پنځلس کیلومتري
 کي کيښودله .
- دلیم ۲۹ - ۵۵ :**
 دفیض آباد دچاه اېک دکلی دخښلو داوبو

دداخلي خبرونو گرونوژوی

- پروژي په بشپړېدو سره دخپلو داو بسو له پلوه ددغه ځای دخلکو اړتياوي ليري کړي شويدي .
- ددغې پروژي دجوړولو چاري يوه نيمه مياشت پخوا دعامي روغتيا دوزارت له خوا ديونسييف په مرسته پيل شوي دي او ددوه سوه شپيتو زرو افغانيو په لگښت بشپړه شوي دبدهخشان والي پرانستله .
- د لړم ۲۹ - ۵۵ :**
- دشغنان دهوايي ډگر تر مينل او د هغه ډگر دموظفو کسانو داوسيدلو ودانۍ د بدخشان والي پرانستله .
- دليندي ۱ - ۵۵ :**
- د تخار ولايت دچال د علاقہ داري په مرکز کي يوه نوي پسته خانه جوړه شويده .
- دگندي ۱ - ۵۵ :**
- د ميوند د ولسوالي دسنگ حصار دسيمي د لومړني ښوونځي ودانۍ دکندهار والي پرانستله .
- دليندي ۲ - ۵۵ :**
- دخلم د ولسوالي دهلکانو دليسي دنوي ودانۍ دبنسټ ټبره کيښودل شوه .
- دليندي ۳ - ۵۵ :**
- دارغنداو د ولسوالي دډامان د علاقدارۍ دکرنۍ درواچولو ديوتونو دايرو د بنسټ جوړي دکندهار والي کيښودي .
- دليندي ۳ - ۵۵ :**
- د سرپل د ولسوالي داو رنگ دکلي د روغتيايي فرعي مرکز ودانۍ چي دخلکو په مرسته جوړه شوي دجوړ جان والي شوه
- پرانستله .
- دليندي ۵ - ۵۵ :**
- ديوه دولتي شرکت په توگه داوبو او بريښنا دانجنيري او مشورتي خدمتو نو دهوسسي جوړيدل منظور شول .
- دليندي ۵ - ۵۵ :**
- دپکتيا ولايت دخمکنيو دولسوالي دپرش بستره ايز روغتون او دخپلو داوبو شبکه دمراسمو په ترڅ کښي دعامي روغتيا وزير پوهاند ډاکتر عبدالله عمر پرانستله .
- دگندي ۵ - ۵۵ :**
- دپکتيا ولايت دسپد کرم دولسوالي د ځيټاک داوبو پروژه دعامي روغتيا وزير پوهاند ډاکتر عبد الله عمر پرانستله .
- دليندي ۶ - ۵۵ :**
- دسرپل دسيند دپاسه دنوي پله دجوړولو کار چي دوه مياشتي پخوا پيل شوي و بشپړ او دجوړ جان والي پرانيست .
- دليندي ۶ - ۵۵ :**
- دکندهار ولايت دنرس قابله ښوونځي دهغه ولايت دميرمنو په روغتون کي دمراسمو په ترڅ کي پرانيستل شو .
- دليندي ۶ - ۱۳۵۵ :**
- دکرشک ولسوالي دنفتي موادو دويش د نمايندگي دنوي ودانۍ دبنسټ ټبره کيښودل شوه .
- دليندي ۶ - ۱۳۵۵ :**
- دسمتگانو په ولايت کي دميزمنو دولتي نمايندگي دمراسمو په ترڅ کښي پرانستله

- د لېنډۍ ۶ - ۱۳۰۰ : پړاو کار پيل شو
- د بلخ ولايت دمخا براتو مديريت دکشنده درولي او په کار ئي پيل وکړ .
- د لېنډۍ ۶ - ۱۳۰۰ : د تېلفون دشلو مزيو يونوي سوچيورد دنجراو دولسوالي په مرکز کې په کار وچول شو .
- د لېنډۍ ۷ - ۱۳۰۰ : د جوزجان ولايت دسنگي چارک او سرپل دولسوالي په مرکز بونو کې دتېلفون دوه سوچيوردو نه درول شوي او پکار يسي پيل کړيدی .
- د لېنډۍ ۱۳ - ۱۳۰۰ : دکتواز په لويه ولسوالي کېنې داو سو لگولو اوساختماني اوه وي پروژي بشپړ او ديوي غونډې په ترڅ کېنې پرانستل شوي .
- د لېنډۍ ۱۳ - ۱۳۰۰ : دسنگانو دولايت دظهيرابي دکلي دولومړني ښوونځي دوداني دبنسټ چيره کيښو دله شوه .
- د لېنډۍ ۱۳ - ۱۳۰۰ : دخلم په ولسوالي کې ديوه نوي سوچيورد په کار لويديو سره ددغي ولسوالي او د سنگانو دولايت دنورو سيمو تر مينځ زياتي مخابراتي اسانتياوي پيدا شوي .
- د لېنډۍ ۱۴ - ۱۳۰۰ : دپروان د ولايت دجمال آغي د ولسوالي دمرکز دخپلو دصحي اوبو دپروژي دلمړي
- د لېنډۍ ۱۵ - ۱۳۰۰ : له يوي مودي راهيسي دمخا عد جنرال ميراحمد شاه په کډون يو شمير مرتجع او مفسد کسان چه دشرايت لورانکساري دپيدا کولو دهيواد دامنيت دگډوډولو په مقصد دتوطني په لټه کېنې و او له همپهغه وخت څخه دهيواد دامنيتي مقاماتو تر څارني لاندې و او کله چه ئي غوښتل خپل دغه شسوم او مرتجمانه افکار عملي کړي ددغو مقاماتو له خوا توقيف او ترتحقيق لاندې نيول شويدي .
- د دغو مرتجع کسانو دوسيه دتحقيقاتو تر بشپړيدو وروسته قانو نا مربوطو محکمو ته سپارل کيږي .
- د لېنډۍ ۱۷ - ۱۳۰۰ : دجوزجان ولايت دقرقين د ولسوالي د مامورينو داستو کني ودانسي بشپړ او د استفادي وړ شوه .
- د لېنډۍ ۱۹ - ۱۳۰۰ : په بيلا بيلو اندازه دخلو يښتو کوچنيو پلونو کار دهغو سپ کونو په اوږدو کېنې چه دکابل دشکر دري د ولسوالي دخلو رو کليو او دچاز دهي ولسوالي د دوو کليو تر مينځ نوي چوپړيزي سر ته رسيدلي ده .
- د لېنډۍ ۲۱ - ۱۳۰۰ : دبلغان دولايت ددهند غوري دولسوالي دمرکز دخپلو دصحي اوبو دپروژي دچوپولو کار پيل شو

دداخلی خبرونو گرونولوژی

کار دپجیر اوا گام په علاقه داری کی پیل شو .

دلیندی ۲۶ - ۱۳۵۵ :

داطلاعات او کلتور دوزارت دپراختیایی پروگرامونو په لپکښی دسمنگانو دولایت په مرکز دایبکو په ښار او دهغه ولایت دخلم په ولسوالی کښی درادیو دوی نوی اخنځه دستگای وپکار واچول شوی .

دلیندی ۲۶ - ۱۳۵۵ :

دراپیو یوه اخیستونکی دستگاه دفاریاب د ولایت داند خوی په ولسوالی کی درادیو افغانستان له خوا په کار واچول شوه .

دلیندی ۲۹ - ۱۳۵۵ :

دلومگر دولایت دمخابراتو مدیریت لخوا دخرخ په علاقه داری کی یو نوی سوچبور د درول شوی او په کار اچول شویدی .

دلیندی ۲۹ - ۱۳۵۵ :

دبغلان ولایت دنهرین دولسوالی دخواجه هلال دیوالی دسیفون دجوړولو کار بشپړ او داستفادی وپ وگرځید .

دلیندی ۲۹ - ۱۳۵۵ :

دمتا خان دکلی دلومړنی ښوونځی د نوی ودانی دبنسټ دپره دهغه ځای لوی ولسوال کیښودله .

د مرغومی ۱ - ۱۳۵۵ :

دغزنی ولایت دمقر دولسوالی دکداخیلو اوکتواز دکداخیلو دخورنډ کلیو نوی جوړ شوی پلونه دمراسمو په ترڅ کښی پراختیا شول .

دلیندی ۲۲ - ۱۳۵۵ :

فیضآباد ، مردیان او خانقا په علاقه داریو کی نوی پنځه پسته خانی پراخیستل شوی او په کار یی پیل کړیدی .

دلیندی ۲۲ - ۱۳۵۵ :

د جوزجان ولایت دکوهستان ، بلخاب ، دکروند گرو داقصادی بنسټ او دزراعتی پیداوار دلورولو په مقصد دکندهار ولایت دمپوند او ارغنداب په ولسوالیو کی دوه کورپرا تیفونه جوړ او دهغو مدیسره او د څارنی هیاتونه وټاکل شول .

دلیندی ۲۵ - ۱۳۵۵ :

دتلیفون دلسو مزینو نوی سوچبور د یکاولنک د ولسوالی په مرکز کښی دایمانو دولایت دمخابراتو دمدریت د پرسونل له خوادرول شوی او په کار واچول شو .

دلیندی ۲۶ - ۱۳۵۵ :

دکجکی دبنډ دپرچاوی دپروژی دانجنیری او مشورتی چارو لومړی پړاو بشپړ شو .

دلیندی ۲۶ - ۱۳۵۵ :

دپروان دولایت په مرکز او مریو طاتوکی دعرفانی پروژو ساختمانی چاری چه دلمړیو ښوونځی ودانی او دښوونکو لسه پاره د اوسیدو کورونو پکی شته دپنځلسو ملیونو افغانیو په لگښت پیل شوی .

دلیندی ۲۶ - ۱۳۵۵ :

دنگرهار دولایت دکلیو دپراختیا د مدیریت لخوا دخوراکي مواد تر پروگرام لاندی داوبو راگرځولو دیو بند دجوړولو

- د مرغومي ۳ - ۱۳۰۰ :** کار واچول شوه
- د مرغومي ۷ - ۱۳۰۰ :** دلوگو دولایت دمحمد آغی د ولسوالۍ دگمران پل دهغه خای والی پرانست .
- د مرغومي ۳ - ۱۳۰۰ :** دپلخمری د ولسوالۍ دزمانخیلو دکلسی سړک په اوږدو کی کانگریټی پلکیو د جوړولوکار پای ته رسیدلی او دترافیکی وسایطو او هغی سیمی دخلکو په تگ راتگ کښی اسانتیاوی برابرې شویدی .
- د مرغومي ۴ - ۱۳۰۰ :** دکیمیای سړی دزیرمی دگودا مونو دښتې ډبره دکرنی وزیر ښاغلی عزیز الله واصفی دننگرهار دولایت دهی دډفارم په سیمه کښی کیښودله .
- د مرغومي ۶ - ۱۳۰۰ :** د دولت دمامو رینو او اجیرانو دکوبراتیف دریاست دکوبونی موادو دویشلو لومړۍ لویه مغازه په میرویس میدان کښی پرانستل شوه .
- د مرغومي ۶ - ۱۳۰۰ :** دهرات دولایت دکرخ ، کهسان دولسوالۍ او دچشت دعلاقه دارۍ په مرکز ونو کښی دتیلیفون لس لینه نوی دری سوچپوردونه درول شوی او په کار اچول شویدی .
- د مرغومي ۶ - ۱۳۰۰ :** دکنگ دلسوالۍ دلومړنی ښوونځی نوی ودانۍ دنیمروز دوالی له خوا پرانستل شوه .
- د مرغومي ۷ - ۱۳۰۰ :** درادیو یوه اخیستو نکی دستگانه درادیو افغانستان لخوا دمقر په ولسوالۍ کی پسه
- د مرغومي ۸ - ۱۳۰۰ :** د دولت دهدایت په پیروی او دعدلیه وزارت په زیار دھیواد دمدنی قانون روستی متن په څلورو ټوکو نو دولس بابو نو او دوه زره څلور سوه شپاړسو مادو کښی تدوین او په زیاتو غونډو کښی دوزیرانو دعالسی مجلس له تصویب څخه وروسته د دولت د ښاغلی رئیس او صدرا عظم له خوا منظور شو .
- د مرغومي ۸ - ۱۳۰۰ :** دسردی دابو لکولو دپروزی د ۱۳۰۰ کال دکار پلان ددی ټکی په نظر کی نیولو سره چه دهغی دکار حجم د ۱۳۰۴ ټول کال د سرته رسیداو دچارو په پرتله په سلو کی دوه ویشت او د ۱۳۰۳ په پرتله په سلو کښی پنځوس زیات وو په تیرو نهو میاشتو کښی بریالی تطبیق شو .
- د مرغومي ۱۰ - ۱۳۰۰ :** دڅه دپاسه یو لسو ملیونو افغانیو په لکښ دهملمنددولایت دکجکی واشیر اوسنگین دعلاقه داریو دصحنی مرکز نوودانۍ جوړپیری دعامی روغتیا دوزارت دپرمختیا یی پروگرامونو له مخی ددغو ودانیو دښتې ډبره ایښودل شوی او ټاکل شوی دهغو کار د ۱۳۰۷ کال

د داخلی خبرونو ګروټولوژی

تر نیمايي پوری بشپړ شى .

د مرغومی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

ښاغلی محمد نعیم طبیبی معایناتو دپای ته رسولو او تداوی له پاره دغرمي نه مخکې شوروی اتحاد ته لار .

د پروان داووبو بریښنا دپروژې لمری پروا بشپړ او دمرغومی دمیاشتی په نهمه نیټه دمراسموپه ترڅکښې دصدارت عظمی ددوهم مرستیال اودمالیې وزیر ښاغلی سیدعبدالاله لخوا دلوی خدای په نامه اودافغانستان دلوړتیا په هیله پرانستله شوه او ددغی عام المنفعه پروژې ددوهم پروا کار پیل شو .

د مرغومی ۱۷ - ۵۵ :

د حکومت ابلاغیه

په کابل کې دلویې جرگې دجوړیدو په باب د جمهوري دولت دریاست د مقام د ۱۳۵۵ کال د مرغومی دشپږ می نیټې داغلامیې په پیروي حکومت د افغانستان نجیب ولس بدغه ابلاغیې باندې خبروی .

د مرغومی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

دکابل ولایت دشکر دری دولسوالی د کوچکین دویالی دسیفون دجوړولو کار ددغه ولایت دکلیو دپراختیا دمدیریت له خوا پیل شو

لومړی :

دولس دنما یند کانو انتخابات دپخوا نیو لویو جرگو دتعامل سره سم دافغانستان د جمهوري دولت په لومړۍ لویه جرگه کښې دبرخی اخیستو په مقصد د ۱۳۵۵ کال د مرغومی له ۱۹ نیټې څخه پیل او ۱۳۵۵ کال د مرغومی په ۳۰ نیټه پای ته رسېږي .

د مرغومی ۱۲ - ۱۳۵۵ :

دشاهروان دویالی پل او دتالقانو دښار شمالي سړک چی یی کار بشپړ شویدی دتخار والی پرانستل .

دوهم :

دکابل له مرکز څخه په لویه جرگه کښې دبرخی اخیستو په مقصد دری تنه نمایندگان دخلکو له خواټاکل کېږي .

د مرغومی ۱۲ - ۱۳۵۵ :

دعالمی روغتیا د وزارت دپرمختیا یسی پروگرامونو له مخی دکندهار ولایت ارغند او دولسوالی دساسی صحی مرکز دودانچ د بنسټ ډبره دهغه ولایت والی له خوا کینودله شوه .

دکندهار ، هرات ، بلخ ، ننگرهار ، پکتیا کندهار اوغزنی دولاياتو له مرکزونو څخه دوه دوه تنه او دولاياتو له نورو مرکزونو څخه یو یو تن دلوویې جرگې دنمایندگانو په توگه دخلکو له خوا ټاکل کېږي .

د مرغومی ۱۵ - ۱۳۵۵ :

دغور بند دچهار دمی دولسوالی دخښلو دصحی اووبو پروژې دپروان والی دمراسمو په ترڅ کښې پرانستله .

دغه راز دلویو ولسوالیو او ولسوالیو څخه یو یو تن نماینده په لویه جرگه کې د

دواخلي خپرونو گرونولوژی

- برخی اخیستو دپاره دخلکو له خوا ټاکل کېږي
دويم :
- د افغانستان جمهوري دولت لويه جرگه
له دغو ارگانو نو څخه متشکله ده .
- الف - د ولس ټاکل شوی استازی .
- ب - د حکومت او مرکزي کمیټې غړی .
- ج - د قضاة دعالي شورا رئیس او غړی .
- د - د اساسی قانون په مسوده باندی د
څېړنې او غور دکمیټې رئیس او غړی .
- ه - هغه منصبداران چی دجمهوری دولت
دریاست دمقام په فرمان به له اردو څخه
وټاکل شی .
- و - هغه کسان چی دفرمان په وسیله د
جمهوری ریاست دمقام له خوا دلویی جرگی
دغړیو په صفت ټاکل کېږي .
- د مرغومی ۱۸ - ۱۳۰۰ :
- دپکتیا د ولایت دپراختیا ریاست دسپر
کال په تیرو نیو میاشتو کی دهغه ولایت له
خلکو څخه په ډکو سیمو کی دڅه دپاسه
پنځو س زرو تنو له پاره دخپلو له روغتیایی
اوبو نه دکمی اخیستلو لاره اواره کړیده .
- د مرغومی ۱۸ - ۱۳۰۰ :
- دخوست دلوی ولسوالی دحیدر خیلو د
کلی دلمړنی ښوونځی دودانی دبنسټ ډېره
کینودله شوه .
- د مرغومی ۲۰ - ۱۳۰۰ :
- د مالی دوزارت په پېشنهاد د وزیرانو د
عالی مجلس په تصویب او د دولت دښاغلی
رئیس او صدرا عظم په منظوری په بانکو نو
کی داستخدام مقررہ نافذ شوه .
- د مرغومی ۲۰ - ۱۳۰۰ :
- دراډیو افغانستان داخلي دستگاہ دلو کر
د ولایت په مرکز کښی دهغه ځای دوالی له
خوا په کار واچول شوه .
- د مرغومی ۲۴ - ۱۳۰۰ :
- دانقلاب مشر ښاغلی محمد داود دچنگاښ
دشپږ ویشتمی نېټی په واکت کښی د کابل
دښار پانو په ستر مارش کی ولیدل شو او
دهغوی احساساتو ته یی خوب ووايه .
- د کابل په زرگونو ښار یان د افغانستان
دجمهوری دولت دلومړی لویی جرگی دژدی
جوړیدو او زموږ دملی انقلاب دمنشور له
ضوابطو څخه دخپلی پیروی دتاکید په مناسبت
په ستر مارش وتلی وو .
- د مرغومی ۲۵ - ۱۳۰۰ :
- دلغمان د ولایت دمرکز دمتر لام په ښار
کښی دراډیو یوه نوی اخیستو نکي دستگاہ
په کار اچول شویده دغه راز دهیلمند دولایت
دنهر سراج دولسوالی په مرکز گرشک کښی
دراډیو داخلي یوه دستگاہ په کار اچول
شوی او دراډیو افغانستان په خپرونو یی
پیل وکړ .
- د مرغومی ۲۵ - ۱۳۰۰ :
- دننګر هار د ولایت دسره رود ولسوالی
دروغتیایی مرکز دودانی دبنسټ تیره کینودله
شوه .
- د مرغومی ۲۸ - ۱۳۰۰ :
- د جمهوري ریاست دمقام اعلامیه :
- لکه څنګه چی د دولت دریاست مقام ته
بیا بیا اطلاعات را رسیدلی چه د کابل

- په ښار او د میریچه کوټ اوږه باغ په ولسوالیو او دغه راز دکاپیسا دلویی ولسوالۍ او دهغی له مریو طاتو پرته ډېر وان په ولایت کښی دلویی جرگی داستازو انتخابات دیمو کراتیک نه و او دکور نیو چارو دوزیر له خوا هم تأیید شوی . په رښتیا سره شرکند وی چه په دغو سیمو کښی انتخابات سم نه وو نو د جمهوری دولت دریاست مقام پدغو سیمو کښی دانتخا باتو دغه شیوه د جمهوری روحی په خلاف بولی هغه ردوی او دکابل او پروان ددواړو والیانو لاس دکار څخه باسی .
- پدی وسیله اعلاموی چی د کابل په ښار او د پروان د ولایت پدغو سیمو کښی دی د هغو هیئتو نو تر نظر لاندی چی یو یو تن به یی له صدارت عظمی ، عدلیه وزارت اود کورنیو چارو له وزارت څخه دعدلیه وزارت داستازو په مشرۍ وټاکل شی ، د سره انتخابات وشی او دغه هیئتو نه مکلف وی چه چه په آزادانه او عنعنوی توگه پدغو ځایو نو کی د ۱۳۵۵ کال دسلواغی تر شپږ مسی نیټی پوری دنویو انتخا باتو دسر ته رسیدو اقدام وکړی دانتخا باتو نتیجی صدارت عظمی ته وړاندی کړی .
- دسلواغی ۱ - ۱۳۵۵ :**
- دافغانستان جمهوری دولت د اساسی قانون مسوده دوزیرانو له عالی مجلس څخه چی د دولت د رئیس او صد را عظم ښاغلی محمد داود په مشرۍ جوړ شوی وو گزارش وموند .
- دسلواغی ۱ - ۱۳۵۵ :**
- دافغانستان اقتصادی آرشیف د کابل پوهنتون د اقتصاد د پوهنځی کتا بتون په چوکاټ کی نوی جوړشویدی .
- دسلواغی ۱ - ۱۳۵۵ :**
- دبلخ د ولایت دکرنی لیسه دمراسمو په ترڅ کی دمزار شریف په ښار کی پرانستل شوه .
- د سلواغی ۲ - ۱۳۵۵ :**
- دهبی داوښ د غونډۍ د یو لسمی دوری کیندنی د اطلاعات او کلتور د وزارت د لرغون پیژ ندونکو له خوا پیل شو .
- د سلواغی ۲ - ۱۳۵۵ :**
- دسمنگانو د ولایت په مرکز دایپکو په ښار کی دمیرمنو دټولنی دټمایند کی دگنډلو خانگه لیک او لوست دزده کړی کورس او وړکون د هغه ځای والی پرانیستل .
- د سلواغی ۲ - ۱۳۵۵ :**
- دنگرهار د ولایت دگوستی د ولسوالۍ د ویالی دسر بند دبنسټ ډبره د هغه ځای دوالی لخوا کینودل شوه .
- د سلواغی ۳ - ۱۳۵۵ :**
- دکابل ښار دخښلو داوبو دبرابر ولو په مقصد هغه تحقیقاتی برمه کاری چه دگرامیو د ولسوالۍ په مربوطاتو کی پیل شوی وه پای ته ورسید له .
- د سلواغی ۴ - ۱۳۵۵ :**
- د هیواد مدنی قانون درسمی جریندی د ۱۳۵۵ کال دمرغومی دپنځلسمی نیټی په نولسمه گڼه کی خپور شو .

د داخلی خبرونو کرونولوژی

د سلواغی ۵ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت په لمرۍ لويه جرگه کې د برخي اخیستو دپاره دخلکو داستازو انتخابات په ټول هيواد کې پای ته ورسيدل .

د سلواغی ۶ - ۱۳۵۵ :

دخلکو د خبر تيا دپاره د افغانستان د جمهوري دولت داساسي قانون دمسو دی خپريدل په وار سره دمركز په ورځپاڼو کې پيل شول .

د سلواغی ۸ - ۱۳۵۵ :

د دولت درئيس او صدرا عظم بنا غلي محمد داود دفرمان په صادر يدلو سره یسو سلو ديرش تنه دافغانستان دجمهوري دولت د لومړنۍ لويي جرگي دانتصابي غړو په توگه چې د ۱۳۵۵ کال دسلواغی دمیاشتي په لسمه نيټه په کابل کېنې جوړيږي وټاکل شول .

د سلواغی ۱۰ - ۱۳۵۵ :

د انقلاب مشر بنساغلي محمد داؤد د خپلي وينا په کولوسره دافغانستان دجمهوري دولت لومړۍ لويه جرگه دستر او توانا خدای په نامه دکابل په انصاري واټ کېنې دلويي جرگي په تالار کې پرانستله .

د سلواغی ۱۰ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان دجمهوري دولت د لمرۍ لويي جرگي په ماسپښيني غونډه کې چه دلويي جرگي درئيس بنساغلي عزيز الله واصفي په مشرۍ وشوه د سترې ملي غونډې دغونډو د طرز العمل په باب خبري وشوي .

د سلواغی ۱۰ - ۱۳۵۵ :

زمونږ ټولو وطنوالو ترغرمي دمخه دانقلاب دمشر بنساغلي محمد داود وينا چه دافغانستان دجمهوري دولت دلومړۍ لويي جرگي د پرانستلو له امله يي وکړه او مستقيما په ټول هيواد کېنې دراويو افغانستان په وسيله دلويي جرگي له تالار څخه خپره شوه واوريده .

د سلواغی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

د ملت نمايندگانو اود افغانستان د جمهوري دولت دلومړۍ لويي جرگي غړو مابنډام په اته نيمو بجو دجمهوري بيرغ د پورته کولو دمراسمو فلم چې زمونږ دملی مشر بنا غلي محمد داود له خوا پورته شوی وو دکابل نندارې په تالار کېنې وليد .

د سلواغی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت په لومړۍ لويه جرگه کېنې دملت استازو په خپلو غونډو کېنې دهيواد داساسي قانون دمسودي له لومړۍ فصل څخه شپږ مادي دراويو په اکثریت تصويب کړي .

د سلواغی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

د پرمختيا يي پروگرام موټو له مخې او دپوهنې دبنیادي ريفورم په پيروي په دوو وروستيو کلونو کېنې یوسلو اته اتيا کليوالی بنوونځي لومړنيو بنو ونځيو او يو زرو يو سلو شپږ لومړنيو بنوونځي اتمو ټولگيو ته لوړ شوی او سږ کال څلور گانوی ليسي په مسلکي لیسو اړول شويدي .

د سلواغی ۱۱ - ۱۳۵۵ :

دميزان دعلاقه دارۍ دمركز دسيمي ټولواو

د اطلاعاتو او کلتور وزارت په بلنه د شپي په کابل نندارې کې د دوو بنو د نندارې کتنه وکړه .

د سلواغې ۱۴ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان جمهوري دولت داسا سسي قانون د مسودي د دريم او څلورم فصل پسر شپږو مادو باندې د لويې جرگې دورخي تر غړي دمخه غونډه کې خبرې وشوي او د ځينو سمونو وروسته درا يو په اکثريت تصويب شوه .

د سلواغې ۱۴ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د لومړي لويې جرگې غړيو د اطلاعاتو او کلتور د وزارت په بلنه په کابل نندارې کې يو افغاني هنري فلم وکوت .

د سلواغې ۱۵ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان جمهوري دولت د لومړي لويې جرگې رئيس او غړيو د هغې او غازي آباد ميکانيزه فار مونو او د هغو مربوطه تاسيسات وکتل او غږه يې په هغې ميلمستيا کې برخه واخيسته چه د عظمي صدارت د مرستيالانو لخوا د دوی په وياړ د جلال آباد د ښار د سپين غر په هوټل کې شوي وه .

د سلواغې ۱۶ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د لومړي لويې جرگې غړيو د اطلاعاتو او کلتور وزارت په بلنه ما ښام د پارک په سينما کې يو افغاني هنري فلم وکوت .

د سلواغې ۱۶ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت لويې جرگې

بشپړ شوي او د زابل والي پرانست او اوبه په کې وبښيدې .

د سلواغې ۱۲ - ۱۳۵۵ :

د برښنا تعرفه چه د برښنا مستهلكينو د اکثريت په گټه درواني مياشتي له لومړي نيټي په ټول هيواد کېښي د جمهوري دولت له خوا منظور شوي ده په اوسني دوره کېښي د سلواغې د مياشتي له لومړي نيټي نسه ميتر لوستل پيل شوي او تر اجرا لاندې نيول کيږي .

د سلواغې ۱۲ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د اساسي قانون د مسودي د لومړي فصل لس مادي په لويه جرگه کې د ملت داستازو په دوه ورځنيو خبرو اترو کې د ځينو سمونو سره تصويب شوي .

د سلواغې ۱۳ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت د لومړي لويې جرگې غړيو ماښام د اطلاعاتو او کلتور وزارت په بلنه د دراديو افغانستان په ستر تالار کې هغه کنسرت او نندارې وکتلي چي د دراديو هنرمندانو اجرا کړي .

د سلواغې ۱۳ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د اساسي قانون د مسودي د دوهم فصل شلمه ماده د لويې جرگې د غړيو د مفصلو خبرو او بحثونو نه وروسته د دغه فصل په ديار لسه ماده کې منغم او درا يو په اکثريت تصويب شوه .

د سلواغې ۱۳ - ۱۳۵۵ :

د ملت استازيو او د افغانستان د جمهوري دولت د لومړي لويې جرگې غړيو

د داخلی خبرونو کرونولوژي

- دهيواد د اساسي قانون دمسودي دخلورم فصل په ديار لسو مادو باندې چه دخلکو دحقوقو او وجيبو په باره کې دی غور وکړي .
- د سلواغي ۱۶ - ۱۳۵۵ :**
- دکړنې دروا جوړو د ادارې لومړنۍ ودانۍ دبنسټ ډبره دپکتيا دپرمختيا دپروژې دلوې رياست له خوا دخوست دلوې ولسوالۍ په نادر شاه کوټ کې کيښود له شوه .
- د سلواغي ۱۷ - ۱۳۵۵ :**
- د جمهوري دولت د اساسي قانون دمسودي يو ويشت نوري مادې دخلور پنځوسمې مادې په پای کېښي ديوه پاراگراف او په پنځم فصل کې ديوې جلا مادې په زياتوالي له ځينو سمونو سره دلويې جرگې په غونډو کې تاييد او تصويب شوي .
- د سلواغي ۱۷ - ۱۳۵۵ :**
- د جمهوري دولت د تگلارې له مخې په کليو او بايو کې ددولس دژوند دمو ساينې او سطحې دلورېدو په مقصد ددولت داوه کلن پر مختيايي پلان په اساس دهيواد په ديارلسو ولاياتو کېښي ټول څه دپاسه ديارلس مليونو څلور سوه درې پنځوس زره افغانيو په بيه اوه ديرش ساختماني پروژې نوي جوړې او گټه ترې اخيستل شويده .
- د سلواغي ۱۷ - ۱۳۵۵ :**
- دشپنکې په ولسوالۍ کې دروغتيا دمرکز دودانې دبنسټ تيره دکند هار والي لسه خوا کيښودل شوه .
- د سلواغي ۱۸ - ۱۳۵۵ :**
- د هيواد د اساسي قانون دمسودي پنځه
- اتيا مادې د جمهوري دولت دلويې جرگې له خوا تصويب شويدي .
- د سلواغي ۱۸ - ۱۳۵۵ :**
- دافغانستان دجمهوري دولت دلوې لويې جرگې غړيو بيگا د طلسم از دواج په نامه کميډي ډرام په کابل نندارې کې وکوت .
- دسلواغي ۱۹ - ۱۳۵۵ :**
- د جمهوري دولت لويې جرگې دهيواد داساسي قانون دمسودي له اووم ،اتم او نهم فصل په يو نوي يمه ماده کې ديوه پاراگراف په زياتولو او او ځينو نورو سمونو سره درايو په اکثريت تصويب کړي .
- دسلواغي ۱۹ - ۱۳۵۵ :**
- د جمهوري دولت دلويې جرگې غړو هغه کنسرت واوړيد چه درايو افغانستان ديارپرو هنر مندانو له خوا درايو دستري ستنه يو په تالار کېښي اجرا شو .
- دسلواغي ۲۰ - ۱۳۵۵ :**
- د افغانستان نساجي دگلبهار د فابريکې د پراختيا دپروژې د لومړۍ برخې مربوطې چارې چه داوبد لو دوه سوه او شپږ اويا اتو ماتو ماشينو نو درول پکې شامل دي پای ته رسيدلي او دغه ماشينو نه په کار واچول شول .
- دسلواغي ۲۰ - ۱۳۵۵ :**
- دجمهوري دولت دلويې جرگې غړيو په خپلو غونډو کې د ملي وثيقي دمسودي په شپږو نورو مادو باندې غور او څيړنه وکړه او ديو سلو يوي او يو سلو دوهمې مادې دمتن په بياتنيزمولو او ځينو نورو سمونونو سره

بې دغه مادي تائيد او تصويب كړي .

د سلواغي ۲۰-۱۳۵۵ :

د چار دهي غور بند د ولسوالي د خټياك داوبو د شبكي دوهم پړاو بشپړ شوي او د گلپان د كلي خلكو د دغي شبكي داوبو په خپلو پيل وكړي .

د سلواغي ۲۰-۱۳۵۵ :

د دولت رئيس او صد را عظم بنا غلسي محمد داود د جمهوري دولت لومړي لويي جرگي د غونډې جريان چه په زړه پوري آزاده او ديمو كرا تيكه فضا كي وشوه وليد او اوو اوريد.

د سلواغي ۲۰ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د لومړي لويي جرگي غړيو تر غرمي وروسته په هغه ټولنه كي برخه واخيسته چه دميرمنو ټولو لني له خوا د زينب ننداري په تالار كي ددوي په وياړ شوي وه .

د سلواغي ۲۳ - ۱۳۵۵ :

د دولت درئيس او صد را عظم بنا غلسي محمد داود خاص استازي بنا غلي محمد نعيم تر غرمي دمخه په لسو بجو دهند د جمهور رئيس اروا بناد فخرالدين علي احمد دمړي دښخولو په مراسمو كي دبرخي اخيستو دپاره په اريانا الوتكه كي نوي ډيلي ته لاړ .

د سلواغي ۲۳ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د لومړي لويي جرگي غړيو بيگا شپه په كابل ننداري كي پښتو او دري دوي ننداري وكتلي چه دافغان ننداري هنر مندانو وښو دلي .

د سلواغي ۲۳ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت لويي جرگي په خپلو غونډو كي دهيواد دملي وثيقي دمسسودي دانتقالي احكامو او عمومي احكامو له فصلونو څخه لس مادي تصويب كړي .

د سلواغي ۲۳-۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت دلويي جرگي غړيو مائينام هغه كنسرت اوو اوريد چي دراډيو افغانستان په ستره سټډيو كي ددوي په وياړ داطلاعاتو او كلتور وزارت دموسيقي دآمریت دهنرمندانو له خواچوپشوي و .

د سلواغي ۲۴ - ۱۳۵۵ :

دهيواد داساسي قانون مسوده دكل په توگه دراډيو په اتفاق تصويب شوه .

د سلواغي ۲۴ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت دلويي جرگي غړو دهيواد دريم جمهوري جشن مستند فلم او همدارنگه يو هنري فلم په كابل ننداري كي وكوت .

د سلواغي ۲۵ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت دجمهور رئيس بناغلي محمد داود خاص استازي بنا غلي محمد نعيم تر غرمي وروسته په دري نيمو بجو له نوي ډيلي څخه كابل ته راغي .

د سلواغي ۲۵ - ۱۳۵۵ :

د افغانستان د جمهوري دولت دلومړي لويي جرگي دڅاطري مدالو نه دلويي جرگي تر غرمي وروسته غونډه كي دملي ستري غونډې په غړيو باندي وويشل شول .

د سلواغي ۲۵ - ۱۳۵۵ :

د جمهوري دولت د لومړي لويي جرگي

د داخلې خبرونو کرونولوژي

- غږيو تر غرمي وروسته په دوو بجو په کابل کسى په ۵۴-۵۱ کلونو کښى دهيښواد پرمختيايي فعاليتو نو او له ۵۵ تر ۱۳۶۱ کال پورى دجمهورى دولت په اوه کلن پلان کي دشاملو پرمختيايي پروژوداټکل ښکارندوى نندار تون او دغه راز کلتورى او اطلاعاتي نندار تون وليد .
- د سلواغى ۲۶-۱۳۵۵ :**
- د انقلاب مشر ښا غلى محمد داؤد دافغانستان د جمهورى دولت دلومړى جمهور رئيس په توگه دجمهورى دولت دلومړى لويى جرگى دغږيو په وړاندى دلورى مراسم په خاى کړل .
- دجمهوريت موسس چى دملت داستازو له خوا دراويو په اتفاق دافغانستان دلومړى جمهور رئيس په توگه ټاکل شوى و دلورى دمراسمو له سرته رسيدو وروسته دلويى جرگى پرنگيدل اعلام کړل .
- د سلواغى ۲۶-۱۳۵۵ :**
- د جمهور رئيس ښا غلى محمد داود لخوا دافغانستان د جمهورى دولت دلومړى لويى جرگى دغږيو په وياړپه انترکانتي ننتال هوتل کي درنده ميلمستيا شوى وه .
- د سلواغى ۲۷ - ۱۳۵۵ :**
- دنهېر سراج دولسوالسى دمرکز گرشک دتوى ښار دکريشو اچواو کار دښواید عامى د وزارت دښار او کور جوړولو درياست د انجنيرانو له خوا پيل شو .
- د سلواغى ۲۹ - ۱۳۵۵ :**
- د ننگر هار د ولايت دشپى ليسه دجلالآباد
- په ښار کښى پرانستل شوه .
- د سلواغى ۳۰ - ۱۳۵۵ :**
- د جمهور رئيس ښا غلى محمد داود مازيگر په څلور نيمو بجو د جمهورى دولت داساسى قانون په مسوده باندې دغور او څيړنى د جرگه گى او رئيس او غړى دجمهورى رياست په ماڼۍ کي ومنل .
- د سلواغى ۳۰ - ۱۳۵۵ :**
- د افغانستان جمهورى دولت په لومړى لويه جرگه کي دملت زياتره استازى د جمهورى دولت دلومړى اساسى قانون لسه تصويب څخه وروسته خپلو اپونيو ولاياتو او ولسوا ليو ته روان شويدي .
- د سلواغى ۳۰ - ۱۳۵۵ :**
- د ابو او بريننا د وزارت دپرمختيا پى پرو گرا مونو دتطبيق په لپ کي دشمال لويديځ سب ستيشن پرا ختيا يى برخه دينځه ويشت زره کيلو ولټو امپير پسه ظرفيت د دوهم ترانسفار مر په در ولو او فعاليدو سره چى داوبو او بريننا د وزارت دافغانى ما هرانو لخوا مونتاژ او درول شوى تر غرمي ورسته په داسى حال کي چى دهغه وزارت يو شمير منسو بين او ماهران حاضر وو پرانستل شوه .
- د کب لومړى ۱۳۵۵ :**
- دکجکي ددستگاه داوبو بريننا دکند هار دبريننا په شبکه کي او دلښکر گاه دښار دبريننا په شبکه کي جريان وموند .
- د کب لومړى ۱۳۵۵ :**
- دنگرهار او لغمان په ولايتونو کښى

د افغانستان کابلی

- داوېو رسولو ديو شمير کوچنيو پروژو په بشپړې یدو سره د پنځه اتيا زرو څخه زياتو کسانو ته د خښلو روغتيايي اوبه برابرې شويدي .
- د کب ۲ - ۱۳۵۰ :**
- د انقلاب مشر ښاغلي محمد داود هغه وخت چې د افغانستان د لومړي جمهور رئيس پسه توکمه يې ددوی د ټاکل کيدو له امله د افغانستان د جمهوري دولت دوسله وال پوځ د زړه دکومي مبارکي ومنلې .
- د کب ۵ - ۱۳۵۰ :**
- جمهور رئيس ښاغلي محمد داود د لسوي خدای په نامه د خلکو د آرامۍ او د گسران افغانستان د لويو تيا دپاره د جمهوري دولت اساسي قانون لاس ليک کړ .
- د کب ۵ - ۱۳۵۰ :**
- څه دپاسه څلور زره کورونو ته د بريښنا رسواو په مقصد دخير خاني ميني د دوهمې برخې د بريښنا شبکې د جوړولو کار پيل شو .
- د کب ۵ - ۱۳۵۰ :**
- د روغتيا يې اوبو د برابرولو د پروگرام په لړ کې دکندز او تخار ولا يانو خلکو نه په ټکو سيمو کې اوه شپيته څاگاني ويستل شويدي .
- د کب ۶ - ۱۳۵۰ :**
- د کرنې يوکو پراييف د نادعلي د ولسوالي دمارجې په سيمه کې پراستل شويدي .
- د کب ۶ - ۱۳۵۰ :**
- د بلخ په ولسوالۍ کې د تيلفون يو سوچوورد چه د يرش مزی لری ودرول شو او
- بکار واچول شو .
- د کب ۷ - ۱۳۵۰ :**
- د جمهوري دولت اساسي قانون له لاسليک وروسته چه د جمهور رئيس ښاغلي محمد داود له خوا د پنځشنبې په ورځ دکب په پنځمه نيټه لاسليک او نافذ شو د جمهوري دفتر رياست د ۱۳۵۰ کال دکب داومی نيټې د ۲۶۴۲ گټې فرمان له مخې او د هيواد دملی وثيقي دپوسلو در ويشتنی مادی دحکم په پيروي دغه اعلاميه نشر ته وسپارله .
- د جمهوري رياست د مقام اعلاميه :**
- داچه د ۱۳۵۲ کال دجنکابن په ۲۶ نيټه په هيواد کې ستر انقلاب مينځ ته راغی د دولت رئيس او مرکزی کميټي دعامة نظم اوکراري دساتنی دپاره خپل ځان مکلف وباله چه په هغه نيټه په هيواد کې عسکري حکومت اعلام کړی . اوس چه دافغانستان نجيب خلک په لويه جرگه کې دخپلواستازو په وسيله بريالی شول چه د ورور گلوۍ او برابري په ډيره صميمي فضاوازاده محيط کې دجمهوري دولت اساسي قانون تصويب کړی او ددولت روانی چاری په طبيعي حال خپله قانونی لاره وهی او دغه راز دافغانستان جمهور رئيس د ۱۳۵۰ کال دکب په پنځمه نيټه اساسي قانون لاس ليک او اعلام کړ نو له دی امله په لوی خدای باندی په اتکاء او په هغه بشپړې ډاډ سره چه جمهور رئيس يې دافغانستان دخلکو په پوهه لری ټول وټوال په دغو ټکيو باندی خبروی .
- ۱ - هغه عسکري حکومت چه د ۱۳۵۲ کال

د مرغومي ۳ - ۱۳۵۵ :

کار و اچول شوه

دلگو د ولايت دمحمد آغی د ولسوالۍ

د مرغومي ۷ - ۱۳۵۵ :

د فراه ولايت د مرکز د تپه شيران د لومړني
ښوونځي د ودانۍ د بنسټ ډبره دهغه ځای
والی کښنودله .

د کمران پل دهغه ځای والی پرانست .

د مرغومي ۳ - ۱۳۵۵ :

د پلخمري د ولسوالۍ د زمانخیلو د کلسی
سړک په اوږدو کی کانکریټی پلکیو د جوړ
ولو کار پای ته رسیدلی او د ترافیکی وسایطو
او هغی سیمی دخلکو په تگ راتگ کښی
اسانتیاوی برابرې شویدی .

د مرغومي ۸ - ۱۳۵۵ :

د دولت د هدایت په پیروی او د عدلیه
وزارت په زیار د هیواد د مدنی قانون روستی
متن په څلورو ټوکو نو دولس بابو نو او دوه
زره څلور سوه شپاړسو مادو کښی تدوین
اوپه زیاتو غونډو کښی دوزیرانو د عالی
مجلس له تصویب څخه وروسته د دولت د
ښاغلی رئیس او صدرا عظم له خوا منظور
شو .

د مرغومي ۴ - ۱۳۵۵ :

د کیمیاوی سری د زیرمی د گودا مونو د بنسټ
ډبره د کرنی وزیر ښاغلی عزیز الله واصفی
د ننگرهار د ولايت د هوی د فارم په سیمه
کښی کښنودله .

د مرغومي ۶ - ۱۳۵۵ :

د دولت د دامو ریڼو او اجیرانو د کوپراتیف
د ریاست د کوپونی موادو د ویشلو لومړۍ
لویه مغازه په میرویس میدان کښی پرانستل
شوه .

د مرغومي ۸ - ۱۳۵۵ :

د سردی د اوبو لگولو د پروژي د ۱۳۵۵ کال
د کار پلان ددی ټکی په نظر کی نیولو سره
چه دهغی د کار حجم د ۱۳۵۴ ټول کال د
سرتڼه رسیدلو د چارو په پرتله په سلو کی
دوه ویشت او د ۱۳۵۳ په پرتله په سلو
کښی پنځوس زیات وو په تیرو نهو میاشتو
کښی بریالی تطبیق شو .

د مرغومي ۶ - ۱۳۵۵ :

د هرات د ولايت د کرخ ، کهسان د ولسوالۍ
او د چشت د علاقه دارۍ په مرکز ونو کښی
د تیلیفون لس لینه نوی دری سوچووردونه
درول شوی او په کار اچول شویدی .

د مرغومي ۱۰ - ۱۳۵۵ :

د څه د پاسه یوو لسو ملیونو افغانیو په
لکیت د هیلمند د ولايت د کجکی و اشیر اوسنکین
د علاقه داریو د صحنی مرکز نوودانۍ جوړیږی
د عامی روغتیا د وزارت ډیر مختیا یی پروگرامونو
له مخی د دغو ودانیو د بنسټ ډبره ایښودل
شوی او ټاکل شوی دهغو کار د ۱۳۵۷ کال

د مرغومي ۶ - ۱۳۵۵ :

د کنګ د ولسوالۍ د لومړني ښوونځي نوي
ودانۍ د نیمروز د والی له خوا پرانستل شوه .

د مرغومي ۷ - ۱۳۵۵ :

د دراديو يوه اخیستو نکی د سنگاه دراديو
افغانستان له خوا دمقر په ولسوالۍ کی په

د داخلی خبرونو کرونولوژی

- له خوا پرانستله شوه .
د کب ۱۸ - ۱۳۵۰ :
- د جمهور رئیس ښا غلی محمد داود د بیغام په لوستل کیدو سره دهیواد دستر اونومیالی مجاهد او فیلسوف دنما نختی غونډه ترغرمی دمخه درادیو افغانستان په لوی تالار کی د یوی درندی ټولنی په ترخ کی پرانستله شوه .
د کب ۱۸ - ۱۳۵۰ :
- د فیض آباد دهوا پین ندنی دمامورینو له پاره اوسیدو لو دوه ودانۍ دملکی هوایسی او گر زندگی دلوی ریاست په لگښت جوړی شوی دبدخشان والی پرانستلی .
د کب ۱۸ - ۱۳۵۰ :
- دهیوادونومیالی زوی علامه سیدجمالالدین افغانی دنمانختی دغونډی له امله دجمهور رئیس ښا غلی محمد داود له خوا دگلو کیوی دپرنیو چارو دوزارت معین ښا غلی وحید عبدالله دسید په قبر باندي کیښودله .
د کب ۱۸ - ۱۳۵۰ :
- د جمهوریت دبارک په نامه نوی بارک دخوست دلوی ولسوالۍ په مرکز کسبی جوړ شوی او په یوه غونډه کی دنیا لکیسو ایښودل پکی پیل شول .
د کب ۱۹ - ۱۳۵۰ :
- دهیواد دنومیالی فیلسوف علامه سید جمال الدین افغانی دمړینی داتیا کلونو د تیریدو دین المللی سیمینار علمی غونډی د سهار په نهو بجو په انترکانتی ننهال هوټل کی پیل شوی .
- د کب ۲۰ - ۱۳۵۰ :
- دهیوادنامتوفیلسوف علامه سیدجمال الدین افغانی دمړینی داتیا یم کال دنمانختی دغونډی شاملو نو دجلال آباد دښار او هوی فارم او غیر منقول موزیم وکتل .
د کب ۲۱ - ۱۳۵۰ :
- د حیوانی او نباتی نارو غیو په خلاف د درملو دوی دپیوگانی دافغان کیمیای سری شرکت دفراه او نیمروز دولایتونو په مرکز کی پرانستلی .
د کب ۲۲ - ۱۳۵۰ :
- دعلامه سید جمال الدین افغانی دلمانختی ددین المللی علمی سیمینار دغرمی وروسته غونډه کی دمصر دعربی جمهوریت دبانگو نو بیو اومالی موسسو دکنفدراسیون دسکرتر جنرال ښاغلی دبرواو د عمان د پوهنتون دپروفیسور ښاغلی اکرم زعیر او دمتحدو عربی اماراتو دعالماتو او پوهانو له خوا درارسیدلو تیلگرامونو متنو نه د غنډی دمنشی له وا ولو ستل شول .
د کب ۲۲ - ۱۳۵۰ :
- دنگرهار په ولایت کی داوبو لگولو د پنځو پروژو په جوړیدو سره دشپږ زره هکتاره ځمکی له پاره داوبو لگو لو ښه لاره اواره شویده .
د کب ۲۲ - ۱۳۵۰ :
- دزابل ولایت دمرکز کلات په ښار کښی دافغان کیمیای سری دشرکت له خوا دکرني دآفاتو او خارویو دناووغی پهخلاف ددرملو دپارلسمه دپیو پرانیستل شوه .

- د کب ۲۳ - ۱۳۰۰ : پرانستل شوه .
- د علامه سيدجمال الدين افغاني دنمانځني دغونډې د بين المللي علمي سيمينار په غونډو کې د دوستو هيوادو او افغاني يو شمير پوهانو د هيواد دنوميالي بچي حضرت سيد دشخصيت او دغه دځانگړو لوړو سجا ياوو په باره کې خپلې مقالې او مضمونونه ولوستل .
- د کب ۲۳ - ۱۳۰۰ : د کرنې د وزارت د پرمختيايي پروگرام له مخې د کرنې د آفتونو او دڅارويو د ناروغي غسې ضد درملو خوار لسه د پيو د پکتيا ولايت په مرکز گرديز کې پرانستل شوه .
- د کب ۲۴ - ۱۳۰۰ : د هيواد دولي فيلسوف علامه سيدجمال الدين افغاني ستر علمي غونډه او د ياد ونو نمانځنه د پيوه پريکړه ليک په برابرولو سره سيمينار د برخه والو له خوا پای ته ورسیده .
- د کب ۲۴ - ۱۳۰۰ : د کرنې د افاتو او څارويو د ناروغتيا و په خلاف درملو يوه د پيو د افغان کيمياوي سري دشرکت لخوا د تير ینکوټ په ښار کېښي جوړه شوی او دارزگان والی پرانستی دی .
- د کب ۲۵ - ۱۳۰۰ : زمونږ دگران هيواد دنوميالي يوه سترزوی سيدجمال الدين دمړينې داتياوم کسال دتيريدو دنمانځلو دغونډې په مناسبت د کابل پوهنتون دکتا بتون پاسنی تالار دعلامه سيد جمال الدين افغاني تالار په نامه ونومول شول او دمراسمو په ترڅ کې د بهرنيو چارو د وزارت دمعيّن ښاغلي وحيد عبد الله لخوا
- د کب ۲۵ - ۱۳۰۰ : د بدخشان ولايت د قروغ او اوترا نشي د دښتې داوبو لگولو د پروژې د جوړېدو کارچه د هيواد په اووه کلن پلان کې شامل دی پيل شو .
- د کب ۲۵ - ۱۳۰۰ : باغوالا او کيرونديگرو د پاره داسانتيا و د برابرولو په مقصد دغوربند د ولسوالي د چار دهي او قرنجل په کليو کې دوه کوپرا تيفو نه جوړ شويدي .
- د کب ۲۶ - ۱۳۰۰ : جمهور رئيس ښاغلي محمد داود دجمهوری دولت داساسی قانون د يو سلو در ويشتمی مادی د حکم سره سم نوی حکومت تشکیل کړ .
- د کب ۲۷ - ۱۳۰۰ : د نښتې آفاتو او څارويو د ناروغیو ضد درملويوه د پيو د افغان کيمياوي سري دشرکت له خوا په غزني کې جوړه او پرانستل شوه .
- د کب ۲۷ - ۱۳۰۰ : د کابل د پريښنا رياست د پريښنا رسولو په برخه کې دانکشافی پلانو نو له مخې دڅه د پاسه يو شپيتو مليونو افغانیو په لگښت ټول ديوزرو څلور سوه دير شو کيلو ولټو امپيرو په قدرت دري ترانسفار مروڼه د پختيار په کلا او د چار دهي په دښت برچی کسی فعال کړيدی .
- د کب ۲۸ - ۱۳۰۰ : دنوی حکومت غړيو دجمهور رئيس ښاغلي

دداخلی خبرونو گرونو کوژی

- محمد داؤد په حضور د جمهوري دولت د اساسي قانون د نوي يمي مادي د حکم سره سم د لوري مراسم په خای کړل .
- د کب ۲۸ - ۱۳۵۵ :**
- د افغانستان د جمهوري دولت د اساسي قانون د يو سلو شپږ ويشت مادي د دويمي فقرې د حکم سره سم د سترې محکمې د جوړيدو تر وخته پوري د قاضي القضاة ټول صلاحيتونه عدليه وزير او لوي خازنوال ته وسپارل شول چه د سترې محکمې د وظيفو د سر ته رسولو له پاره د اساسي قانون صريح نص له مخې لازم تدابير و نه ونيسي .
- د کب ۲۸ - ۱۳۵۵ :**
- د هرات د هاشمي واک د جومات د ودانۍ کار چي د هغه خای دخلکو له خوا پيل شوی وه بشپړ شو .
- د کب ۲۸ - ۱۳۵۵ :**
- د کرنې د افاتو او د خارويو د ناروغيو ضد درملو يوه ډيپو د افغان کيمياوي سسري د شرکت له خوا د باد غيس د ولايت په مرکز کلاي نو کښي پرانستل شويده .
- د کب ۲۹ - ۱۳۵۵ :**
- د نوي حکومت غړي تر غرمي دمخه خپلو وظيفو ته لاړل او په کار يي پيل وکړ .
- د وري لومړي ۱۳۵۶ :**
- د ملګي هوايي چلند د زياتو خدمتو نو د سرته رسولو له پاره د هرات په هوايي ډګر کې د مخابراتي نوي دوه دستګاوي په کار اچول شويدي .
- د وري ۲ - ۱۳۵۶ :**
- د هرات ولايت د امام شمس نور او سياوشان په کليوکي د کرنې او د بنوايي د پرمختيا له پاره دوه کوپراتيفو نه جوړ شوي او په کار يي پيل کړيدي .
- د وري ۲ - ۱۳۵۶ :**
- د ننګرهار د ولايت د کوز کونړ د لوسوالي د شکرې دکلي د نجونو د بنوونځي د ودانۍ د بنسټ ډبره کيښو دله شوه .
- د وري ۴ - ۱۳۵۶ :**
- د جمهوري دولت د ۱۳۵۶ کال د دوه ديرش ملياره اوه سوه دوه ديرش مليو نه څلور سوه اتيا زره دوه سوه افغانيو عادي او پرمختيايي بودجه د وزيرانو د عالي مجلس په غونډه کې تصويب او د جمهور رئيس ښاغلي محمد داود له خوا منظوره شوه .
- د وري ۴ - ۱۳۵۶ :**
- د ماليې د وزارت په نيشنهار او د وزيرانو د عالي مجلس په تصويب د تقاعد د خزانې د رياست د ديارلس سوه شپږ پنځوسم کال د عوايدو او لګښت بودجه د جمهور رئيس ښاغلي محمد داود له خوا منظوره شوه .
- د وري ۵ - ۱۳۵۶ :**
- د جوزجان د ولايت د سر پل په ولسوالي کې د حضرت امام يحيي دروېسي چنده د جمهوري مترقي نظام په رڼاکي د هيواد د لور تيا او پرمختګ په هيله پورته شوه .
- د وري ۵ - ۱۳۵۶ :**
- د خوشحال خان ميني د پروژي دالف د برخي د تطبيق کار په دوه سوه پنځه شپيته هکتاره

- څمکه کې دکابل ښار والي له خوا پيل شوی او د پروژې دولمړۍ برخې په بشپړيدو سره په څه د پاسه دوه زره کورنۍ کورونه پيدا کړي .
- د وري ۶ - ۱۳۵۶ :**
د کونړ د لوی ولسوالۍ د مرکز اسمد آباد دیرش بستره ایز روغتون د مراسمو په ترڅ کې د عامې روغتیا وزیر پوهاند ډاکتر عبدالله عمر پرانست .
- د وري ۶ - ۱۳۵۶ :**
د دوه ملیونو افغانیو په لگښت د اوبو حنیفه رح د مدرسې د ودانۍ د پیل پېښنا د مزی د غزولو کار بشپړ شوه .
- د وري ۸ - ۱۳۵۶ :**
د خوگياڼيو د ولسوالۍ اساسی صحی مرکز او د سره رود د ولسوالۍ د سلطان پور د کلی د څښلو د اوبو شبکه د عامې روغتیا دوزیر پوهاند ډاکتر عبدالله عمر له خوا پیل شوی .
- د وري ۹ - ۱۳۵۶ :**
د افغانستان د ملی تلویزیون د ودانۍ د بنسټ ډبره د مراسمو په ترڅ کې د اطلاعات او کلتور وزیر پوهاند ډاکتر نوین له خوا په انصاری واټ کې د راډیو افغانستان د ودانۍ په څنگ کې کېښودل شوه .
- د وري ۹ - ۱۳۵۶ :**
د کرنې د آفاتو او حیوانی ناروغیو په خلاف د درملو څلیر ویشتم ډیپو د بامیانو د ولایت په مرکز کې د افغان کیمیاوی سړی د شرکت له خوا پرانیستل شوه .
- د وري ۱۰ - ۱۳۵۶ :**
د حضرت امام یحیی مبارکه جنده د جمپوری نیکمرغه نظام په رڼا کې د گریان هیواد د ترقی اولوړ تیا په دعا د کندز ولایت د حضرت امام په ولسوالۍ کې د خاصو مراسمو په ترڅ کې پورته کړی شوه .
- د وري ۱۲ - ۱۳۵۶ :**
د جمپوری دولت د پرمختیایی پروگرامونو او د پوهنی د بنیادی ریفورم په پیسروی په تیرو دوو کلونو کې د لومړنیو ښوونځیو د پاره یو سلو پنځه دیرش اساسی ودانۍ او د پردیسو ښوونکو د پاره داستو گنی یوسلو پنځه دیرش ودانۍ د هیواد په مرکز او ولایاتو کې له عصری شرایطو سره سمې بشپړی او داستفادی وړ گرځیدلی دی .
- د وري ۱۲ - ۱۳۵۶ :**
د سمید جعفر مجرد او خلیفه میر جهان ولی جنده د قرآن پاک د څو آیتونو د لوستل کیدو وروسته د هیواد او د عالم اسلام د ترقی او لوړ تیا په دعا د پروان د مستوفی او د ولایت د وکیل له خوا د چاریکارو د اوفیان په کلسی کې پورته کړی شوه .
- د وري ۱۳ - ۱۳۵۶ :**
یو روغتیايي فرعی مرکز د نجرا ب د ولسوالۍ دده قاضی په کلسی کې نوی جوړ شو او په کار نی پیل وکړ .
- د وري ۱۴ - ۱۳۵۶ :**
په اصلی بهیر باندی د غور بند د سیند د اوبو د اړولو په مقصد د خاورو دیوه بند د جوړیدو کار د فواید عامی او داوبو اوبریښنا

د داخلی خبرونو ګړونولو د

- دوزار تونو په تخنیکي مرسته د پروان د ولایت داتچو او توغ پردی په کلیو کی پیل شو .
- د وری ۱۵ - ۱۳۵۶ :**
- د پنجشیر د سیند دیوی شبلی د پاسه دیو په دجوړ یدو کار د پروان ولایت کلیو د پراختیا د مدیریت له خوا پیل شو .
- د وری ۱۵ - ۱۳۵۶ :**
- د عامی روغتیا دوزار په اجازه د ننگرهار د ولایت د نادر شاه کوم د علاقہ داری له خلکو سره د مرستی په مقصد دغی علاقہ داری په مرکز کی یو میلیون افغانیو په پانگه یو د رملتون جوړشوی دی .
- د وری ۱۶ - ۱۳۵۶ :**
- د کرنی دوزار د پرمختیایی پرو ګرام له مخی د ناعلی په ولسوالی کی یو زراعتی کوپرا تیف جوړ شوی چی دهیلمند دوا لسی له خوا پرانستل شو .
- د وری ۱۷ - ۱۳۵۶ :**
- د ممتاز او غوره ښوونکو د ښوونو د لوړیدو په مقصد د داخلی سکالر شپ لایحه په هغه غونډه کی چی د ښوونی او روزنی د وزیر پوهاند ډاکتر محمد ابراهیم مجید سراج په مشرۍ وشوه تصویب شوه .
- د وری ۱۷ - ۱۳۵۶ :**
- د کابل انترکانتی نتهال هوټل په آسیا اولری ختیځ کی د انترکانتی نتهال په سلو هوټلونو کی لومړی درجه شوی او د لومړۍ درجی جایزه یی وړیده .
- د وری ۱۸ - ۱۳۵۶ :**
- د نارنج دگل میله د درنښو مراسمو په
- ترخ کی دنگر هار د ولایت د مرکز د جلال آباد په ښار کی ولمانځله شوه .
- د وری ۱۸ - ۱۳۵۶ :**
- د روغتیا نړیواله ورځ په ټول هیواد کی د روغتیا یی فرهنگی او ټولنیزو موشتنو له خوا دغونډو په ترخ کښی ولمانځله شوه .
- د وری ۲۰ - ۱۳۵۶ :**
- د جمهور رئیس ښا غلی محمد داود د تیرو کلونو د حسابی راکړو ورکړو له پلوه په خلکو باندی د دولتی ادارو او تصدیو د باقیاتو څخه د تیریدنی او تصفیی مقررات منظور کړل .
- د وری ۲۰ - ۱۳۵۶ :**
- د کرنی د پراختیا یی پرو ګرم له مخی د مردیانو په علاقہ داری کی د کرنی او مالداری یو کو پراتیف جوړ او د جوز جان دوالی له خوا پرانستل شو .
- د وری ۲۱ - ۱۳۵۶ :**
- د افغان ملی روغتیا د پرو ګرام په اساس او په ملی سطح کښی د صبحی خدمتو ښوونو د لگښتو نو د بیبی د ټیټوالی په مقصد د اکسریز د فلمونو په بیه کی څه نا څه داتو ملیونو په شاوخوا کی کموالی راغلی دی .
- د وری ۲۱ - ۱۳۵۶ :**
- د جمهور رئیس ښاغلی محمد داود د ۱۳۵۶ کال دوری په یو ویشتمه نیټه د مطبو عاتو له نمایندگانو سره په یوه مرکه کی د عامه ذهنیت په روښانه ولو او د ۱۳۵۲ کال د چنگاښ د ۲۶ ملی او مترقی انقلاب د هدفونو په تحقق کی د زور نالستانو د نقش ټینګار وکړ .

د وري ۲۲ - ۱۳۵۶ :

د پکتيا د پروژو د کرنې درواجو لو د امریت دودانې د بنسټ تېره په گردیز کې کيښودل شوه .

د وري ۲۲ - ۱۳۵۶ :

د تخار د ولايت د خواجه غار دولسووالي د کرنې درواجو د يونټ دودانې د بنسټ تېره کيښودله شوه .

د وري ۲۶ - ۱۳۵۶ :

په خوا شينې سره مو خبر اخیستی دی چې دخپلواکي او د وطن دنجات دمهرکي يو قوماندن مار شال شاه ولي خان غازي دهني اوږدې ناروغۍ له امله چې ورپيښه شوی وه دشپږ نوي کالو په عمر په روم کې مړ شوی دی .

د وري ۲۷-۱۳۵۶:

د وطن د آزادۍ او نجات د لارې دمجاهد ارواښاد مارشال شاه ولي خان غازي فاتحه تر غرمې دمخه د جمهور رئيس ښا غلسي محمد داود ، ښاغلي محمد نعيم ، ښا غلسي سلطان محمود غازي او دمغه اروا ښاد نورو منسو بينو او دملې دفاع وزارت له خوا دپل خښتې په جامع جومات کې واخيستله شوه .

د وري ۲۷-۱۳۵۶:

د خوشحال خان دليسي دليبي ودانې چه د دولت له بودجې څخه ديو ويشت مليو نو افغانيو په لگښت بشپړه شويده تر غرمې وروسته دمراسمو په ترڅ کې دښوونې او روزنې دوزارت دلومړي معين ډاکتر مير عبد الفتاح صديق له خوا پرانيستل شوه .

د وري ۲۷-۱۳۵۶:

د ښوونې او روزنې د وزارت دپرمختيايي پروگرام له مخې دکونې دلويې ولسوالي دمرکز اسمعاد آباد د صنايعو ليسيې پرانستله شوه .

د وري ۲۹-۱۳۵۶:

د عامې روغتيا دوزارت دپرمختيايي پروگرام او د افغان ملي روغتيا دپروگرام له مخې دمسلکي پرسونل دروزنې په مقصد دنرس قابلې يو ښوونځي دهرات په ولايت کېښي پرانستل شو .

د وري ۲۹ - ۱۳۵۶ :

د رودا نو دولسووالي دلا غرچو دکلي د هلكانو دښوونځي دودانې دجوړولو کار پيل شو .

د وري ۳۰ - ۱۳۵۶ :

د فارياب د ولايت داند خوي دښار عامه کتابتون ديوې غونډې په ترڅ کې پرانستل شو .

د وري ۳۰ - ۱۳۵۶ :

د فراه دښار دتجارتې مرکز دبنسټ تېره دفراه والي کيښودله .

د وري ۳۱-۱۳۵۶:

په گرشک کې دپومبي دحلاجي او انډي کولو دفابريکي دتاسيساتو دبنسټ تېره د مراسمو په ترڅ کې دکانواو صنايعو دوزير انجنير عبدالنواب آصفي له خوا کيښودل شوه .

د وري ۳۱-۱۳۵۶:

دکروند گرواوبنوالو داقتصادي حالت دښه کيدو په مقصد دخلم په ولسوالي کې

د داخلې خبرونو کرونولوژي

- د کرنې يو کورپراتيف پرانستل شو .
- د غوايي لومړی ۱۳۵۶ :
- د کرنې يو کورپراتيف دناد علي دولسووالي دمارجې په سيمه کې د هيلمندوالي پرانيست .
- د غوايي لومړی ۱۳۵۶ :
- د حيرتان په بندر کې دفتي موادو دويش يو مرکز چې نوي جوړ شوی پرانستل شو .
- د غوايي ۲ - ۱۳۵۶ :
- د کند هار د ولايت د سپين بولدک اوشورابک دولسووالي تر منځ د تيلفون د اساسي مسزې د غزواو کار بشپړ شوی د دغو دواړو سيمو او نورو سيمو تر منځ تيلفوني مخابراته جاري شوه .
- د غوايي ۲ - ۱۳۵۶ :
- د ايبکو د زاړه ښار د نجونو د لومړني ښوونځي د بنسټ ډبره کېښودل شوه .
- د غوايي ۳ - ۱۳۵۶ :
- د پنځه مليونو اووه سوه زره افغانيو په لگښت د مزار شريف د ښار د اوبو رسولو د پروژې د دوهم پړاو کار بشپړ شويدي .
- د غوايي ۳ - ۱۳۵۶ :
- د دننگرهار د طب ډيو هڅې د روغتون د اکسريز د دستگاه او ترانسفارمر په کار واچول شول .
- د غوايي ۳ - ۱۳۵۶ :
- د ښوونې او روزنې د وزارت د پرمختيايي پروگرام له مخې د بغلان ولايت د لڅوست او فرنک دولسووالي په مرکز کې ښوونځي جوړ شوي .
- د غوايي ۵ - ۱۳۵۶ :
- د حبيبي ليسي ودانې د څه د پاسه اووه مليونو افغانيو په لگښت د ښوونې او روزنې د وزارت له خوا د امريکا د بين المللي پرمختيا د ادارې په همکاري ترميم او په هڅې کې ډير زيات تعديلات راغلي دي .
- د غوايي ۶ - ۱۳۵۶ :
- د کرنې د محصولو لاندو داندازې د لوړې والي په مقصد د کرنې دوه کورپراتيفونه د دننگرهار په ولايت کې نوي جوړ شوي او د هغو يو په کار پيل کړيدی .
- د غوايي ۹ - ۱۳۵۶ :
- د کرنې د وزارت د پرمختيايي پروگرام له مخې د لښاتو د توليد د پروژې د ودانې د بنسټ ډبره د بغلان دوالي له خوا د بغلان په صنعتي ښار کې کېښودل شوه .
- د غوايي ۱۰ - ۱۳۵۶ :
- د تيلفون د ډير شومز يو يو سوچوورد د خوکيايو دولسووالي په مرکز کې پکار واچول شو .
- د غوايي ۱۱ - ۱۳۵۶ :
- د کار او کارگر بين المللي ورځ پل هيواد کې په درندو او شاندارو ټولنو کې ولمانځل شوه .
- د غوايي ۱۱ - ۱۳۵۶ :
- د مير بچه کوټ د ښار د عامه کتابتون ودانې د يوې غونډې په ترڅ کې پرانستل شوه .
- د غوايي ۱۱ - ۱۳۵۶ :
- د نهرين ولسوالۍ د خواجه هجران د لومړني ښوونځي د ودانې د جوړولو کار پيل شوی .

دداخلي خبرونو گرونولوژی

- شو .
- دغوايي ۱۲-۱۳۵۶ :** د ښوونې او روزنې د وزارت دپراختيا پرو گرام او دپو هني دبنیادی سمون له مخي دلابرا تواز دتکنیشن مسلکي لیسسه له غرمي وروسته دمراسمو په ترڅ کي دابن سینالیسی تر څنگ پرانستل شوه .
- دغوايي ۱۲-۱۳۵۶ :** دتخار د ولایت په مرکز پوری مربوطه دتمر او تودان دکلیو دښوونځي دودانې د بنسټ ډبره دتخار والي له خوا کینودل شوه .
- د غوايي ۱۴ - ۱۳۵۶ :** دکیمیای سړی دزیر می لس گداو ته مازدیگر پداسی حال کي چی دکورنیو چارو وزیر ښاغلی عبد القدیر دفواید عامی وزیر ښاغلی غوث الدین فایق او دکرنی وزیر ښاغلی عزیز الله واصفی حاضر وو دهی د فارم په ساحه کښی دعدلیه وزیر پوهاند وفی الله سمیعی له خوا پرانستل شول .
- د غوايي ۱۴ - ۱۳۵۶ :** دهرات دولایت داوی د ولسوالۍ په مرکز کي دتیلفون ددیرشومزویو سوچبور د نوی په کار اچول شویدی .
- دغوايي ۱۵ - ۱۳۵۶ :** د جنریک در ملو قانون په هیواد کښی نافذ شو .
- دغوايي ۱۵ - ۱۳۵۶ :** دعقلی او عصبي نارو غانو دنداوی په شوه .
- مقصد دسنایی روغتون دودانې دبنسټ تیره له غرمي مخکي دلورو ښوونو وزیر پوهاند ډاکتر غلام صدیق محبی کینودله .
- دغويي ۱۶ - ۱۳۵۶ :** دغزنی د ولایت دکیتواز په لویه ولسوالۍ کي داوبو لگولو دخواړلسو پروژو په بشپي تیا سره دکرنی له پنځه سوه هکتاره څمکي څخه دښی استفادی لاره اواره شویده .
- دغويي ۱۷-۱۳۵۶ :** دکابل ننگرهار، غزنی، زابل ، تخارواوفراه په ولایاتو کښی دغذایی موادو دپرو گرام له مخي دانو ویشنو بیلا بیلو پروژو دجوړولو کار دخلکو په مرسته دکلیو دپراختیا دریاست له خوا تر لاس لاندی نیول شویدی .
- دغويي ۱۷-۱۳۵۶ :** دپوهنې هر او خیزی پرمختیا . طرزالعمل پیروندی او دهغی دسپارنی په مقصد یو سیمینار دکانو او صنایعو او کرنی دوزارتونو په گډه همکاري ترغرمي دمخهدکانو اوصنایعو د وزیر انجنیر عبد التواب آصفی په وینسا ددغه وزارت دکنفرا نسو نو په تالار کښی پرانستل شو .
- دغويي ۱۷-۱۳۵۶ :** دخیر خانی مینی دمنځنی ښوونځی ودانې چی ددولت له پرمختیا یی بودجی څخه ددری نیم ملیونو افغانیو په لگښت دښوونې او روزنې دوزارت له خوا بشپړه شوی تر غرمي وروسته دمراسمو په ترڅ کي پرانستل شوه .

د افغانستان کالنې

د غوايي ۱۹ - ۱۳۵۶ :

د جوړېدو د بنسټ ډبره کېښودل شوه.

د افغانستان د جمهوري دولت ملي بيرغ د پورته کولو څلورمه کاليزه په ټول هيواد کې ولمانځل شوه .

د غوايي ۲۴ - ۱۳۵۶ :

هغه نوی پل چه د فرخارد ولسوالي د خم آب د سيند د پاسه جوړ شوی د مراسمو پسسه ترڅ کښی پرانستل شو .

د غوايي ۲۰ - ۱۳۵۶ :

دوازی خوا د ولسوالي د پټياو د کلسی د لومړنۍ ښوونځی دودانی د بنسټ ډبره کېښودل شوه .

د کجکی د برېښنا د لاین د لویو د مزی پروژه د مراسمو په ترڅ کې د اوبو او برېښنا وزیر انجنیر محمدی له خوا پرانستل شو .

د غوايي ۲۰ - ۱۳۵۶ :

د پروان د ولایت د مرکز د میری د کلی د جامع جومات د بنسټ ډبره کېښودل شوه .

د کونې د څنگونو د پراختیا د مرکز دودانۍ د بنسټ ډبره د څوکۍ په ولسوالۍ کې د کونې د لوی ولسوال له خوا کېښودل شوه .

د غوايي ۲۰ - ۱۳۵۶ :

د انار درې د ولسوالۍ د روغتیایي مرکز دودانۍ د څه د پاسه د درې ملیو نو افغانیو په لگښت بشپړه شوی د فراه والی د مراسمو په ترڅ کې پرانستله .

د کرنې دوزارت د پرمختیا یی پرو گرام له مخی او د کرنې د محصولو لانو د سطحی د لوړیدو په مقصد د ننگرهار د ولایت دکامی پسسه ولسوالۍ کې د کرنې دوه کوپرا نیو نه نوی جوړ شویدی .

د غوايي ۲۱ - ۱۳۵۶ :

د پوښی دهر او خیزی پرمختیا سیمینار چه د کرنی او کانون اوصنایعو دوزارتونو په گډه همکاری جوړ شوی و پای ته ورسید .

د غوايي ۲۶ - ۱۳۵۶ :

د افغانستان جمهوري دولت د دريو کلو نو دپاره د یونیسف د اجرائیه شورا په غړیتوب ټاکل شویدی .

د غوايي ۲۳ - ۱۳۵۶ :

د مراجعینو دپاره داسا نټیاو د برابر واو په مقصد دبانگی راکړی ورکړی ییوه غره دافغانستان بانک له خوا دتجارت په وزارت کې پرانستل شوه .

د غوايي ۲۸ - ۱۳۵۶ :

دشا جوی د ولسوالۍ د کرنی د پراختیا د رواجو لو دیونډ دودانۍ د بنسټ تیره دزابل والی کېښودله .

د غوايي ۲۴ - ۱۳۵۶ :

دوردگو ولایت د دای میرداد د علاقہ داری دملایم طلا پر سیند کوی بانسی دیوه پل

د جمهور رئیس ښاغلی محمد داود پیغام په لوستلو سره دښوونکی وزخ دهیواد په

دداخلي خبرونو کرونولوژي

مرکز او ولايتو نو کی دټولنو په ترڅ کی ولمانځله شوه . کار پیل شويدي .

د غیر ټولگی ۸ - ۱۳۵۶ :

دکسلبهار دنساجی فابریکی دپراختیا د پروژي لمړی برخه ترغرمی وروسته په دريو بجو دکانو اوصنایعو دوزیر انجنیر عبدالنواب آصفی لهخوادمراسموپه ترڅ کی پرائستل شوه .

د غیر ټولگی ۹ - ۱۳۵۶ :

دجوز جان ولایت دآنجی دولسوالی دفتی موادو دویش مرکز بشپړ شوی او پرائستل شو .

د غیر ټولگی ۱۰ - ۱۳۵۶ :

دجمهور رئیس بنا غلی محمد داود دولت دامامو رینو قانون منظور کړ .

د غیر ټولگی ۱۱ - ۱۳۵۶ :

دکابل دچهار آسیاب دلیسی دڅارندوی د اتاق دبنسټ ډبره تر غرمی وروسته د افغانستان څارندوی دټولنی رئیس کیښوده .

د غیر ټولگی ۱۱ - ۱۳۵۶ :

د خواجه غار دولسوالی دشتلا دسیمي د کرنی درواجو لو دیونټ داداری دودانی بنسټ ډبره کیښودله شوه .

د غیر ټولگی ۱۱ - ۱۳۵۶ :

د کرنی د وزارت ډبر مختیایي پرو گرام له مخی دکرنی اوباغوالی یو کویراتیف دکزری د ولسوالی دسیا وشان په کلی کی جوړ شويدي .

د غیر ټولگی ۱۳ - ۱۳۵۶ :

د دولت دما مورینو قانون د رسمی جریدي په فوق العاده کټه کی ۱۳۵۶ کال غیر ټولگی

د غوايي ۳۱ - ۱۳۵۶ :

دجمهور رئیس ښاغلی محمد داود دهیواد دښوونکو او استادانو له استازو سره دغږیدو په ترڅ کی وویل : یولس هغه وخت پرمختگ اولوپنیاته رسیری چی ټول یوځای کسار وکړی حقیقت دادی چی حکومت او خلکو تر مینځ همکاري دغه مقصد ته درسیدو لومړی شرط دی .

د غوايي ۳۱ - ۱۳۵۶ :

د چاریکارو دښار په تجربوی او دوهم نمبر لومړنیو ښوونځیو کی دوه کتابتو نو نه یو په بل پسې پرائستل شول .

د غیر ټولگی ۴ - ۱۳۵۶ :

د فواید عامی وزیر ښاغلی غوثالدین فایق ترغرمی وروسته دلومرگ دولایت په پل علم کبسی دجمهوریت پل په نامه یو نوی پل پرائست .

د غیر ټولگی ۶ - ۱۳۵۶ :

د گران وطن د آزادی دښیرته اخیستونبه پنځو سمه کالیزه په ټول هیواد کی ولمانځل شوه .

د زموږ ملی مشر ښاغلی محمد داود د افغانستان د ولس ددغی پرتمنی او تاریخی ورځی له امله خپله وینا دراډیو افغانستان دلاری وکړه .

د غیر ټولگی ۷ - ۱۳۵۶ :

دهیواد په یوه شمیر ولایاتو کی دکلیو د پراختیا دریاست له خوا داوبو لگولو او

د افغانستان کالني

- د میاشتی په دولسمه نیټه خپور او نافذ شو.
- د غبرگولي ۱۳ - ۱۳۵۶ :**
د کرنی دوزارت د پروگرام له مخی د کرنی د پرمختیا په مقصد د کرنی یو سلو څلورم کوپراتیف دکنز ولایت دسه درك په کلی کبسی پرانیستل شو .
- د غبرگولي ۱۴ - ۱۳۵۶ :**
د چاپیریال نړیواله ورځ دغونډو په ترڅ کی په ټول هیواد کی ونمانځل شوه .
- د غبرگولي ۱۴ - ۱۳۵۶ :**
د ښوونی او روزنی د وزارت د پرمختیا یی پلان له مخی دغوربه ولایت کی دوه لومړنی نوی ښوونځی جوړی شویدی .
- د غبرگولي ۱۶ - ۱۳۵۶ :**
د هیلمند داوبو دټرون مصدقه سندو نه تهران کی دایران دبهر نیو چارو په وزارت کبسی دافغانستان او ایران دوامنو استاز یو تر میځ مبادله شول .
- د غبرگولي ۱۸ - ۱۳۵۶ :**
د لغمان دولايت دمرکز میتر لام د ښار دیرش بستره ایز روغتون مازدیگر دمراسمو په ترڅ کی دعامی روغتیا دوزیر پوهاند ډاکتر عبد الله عمر له خوا پرانیستل شو .
- د غبرگولي ۱۸ - ۱۳۵۶ :**
د بغلان ولایت د دهنه غوری دعلاقه دارۍ دروغتیا اساسی مرکز دودانۍ دجوړیدو کار پیل شو .
- د غبرگولي ۲۱ - ۱۳۵۶ :**
په شبرغان کی دترکانۍ یو کوپراتیفس نوی جوړ شو او په فعالیت یی پیل کړیدی .
- د غبرگولي ۲۴ - ۱۳۵۶ :**
د جمهور رئیس ښا غلی محمد داود دپیغام په لوستل کیدو سره دمور ورځ د درندو او شاندارو غونډو په جوړیدو سره په ټول هیوادکبسی ونمانځل شو .
- د غبرگولي ۲۴ - ۱۳۵۶ :**
د بلخ ولایت دامنیه قوماندانی دمخدره موادو په خلاف د مبارزی داداری دودانۍ دبنسټ ډبره دبلخ ولایت مستوفی او وکیل دمزار شریف په ښار کبسی کینبوده .
- د غبرگولي ۲۵ - ۱۳۵۶ :**
د اووه سوه هکتارو معادل د کرنی دری زره پنځه سوه جریبه ځمکه دپچی له مخی دغزنی دسردی دبند په پروژه کی پردوه سوه یوولسو مستحقو کورنیو باندی وویشل شوه .
- د غبرگولي ۲۷-۱۳۵۵ :**
د سمگانو د ولایت دحضرت سلطان د علاقہ دارۍ د کرنی درواچولو دمامورینو د استوگنی دودانۍ بنسټ ډبره کینبودله شوه .
- د چنگاښ لومړی ۱۳۵۶ :**
دپاکستان صدراعظم ښاغلی ذوالفقار علی بوټوچی خپل هیواده یی دتک په لاره کبسی په افغانستان کبسی دلنډی هودی دتم کیدوهیله کړی وه ترغرمی وروسته په دووبجو کابل ته راورسیده .
- د چنگاښ لومړی - ۱۳۵۶ :**
د جمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد ترغرمی وروسته په پنځو بجو دپاکستان صدراعظم ښاغلی ذوالفقار علی بوټو دجمهوری ارگ

د داخلی خبرونو کرونو لوژی

- دگلخانی په ماڼۍ کې ومانه اوله هغه سره یې په دوستانه فضا کېنې د علاقې وړه موضوعگانو په باب کتنه اوخبرې وکړې دغو خبرو دمانام داوویجو ترشاوخوا پورې دوام وکړ .
- دچنگاښ ۲-۱۳۵۶ :**
دپاکستان صدراعظم ښاغلی ذوالفقارعلی بوټو چی خپل هیوادته دتک په لاره کې کابل ته راغلی ترغرمې دمخه په یوولس نیمو بجو خپل هیوادته لار .
- دچنگاښ ۲-۱۳۵۶ :**
بهرنیو چارو دوزارت دبزنیس ټایمزمدیرته دجمهور رئیس ښاغلی محمد داؤد دوینا په باره کېنې دپاکستان ټایمز درسمی ورځپاڼی دپرونیو خبرونو او دافغانستان دعسکری سوقياتو په باب ددغی ورځپاڼی دبی اساسه ادعا په باره کېنې دباخترآژانسی دنماننده دیوی پوښتنی په ځواب کې ویل :
- دافغانستان حکومت دپاکستان ټایمزدرسمی ورځپاڼی مفرضانه او غیر مسئولانه خبرونی پدی وخت کې چی دپاکستان صدراعظم ښاغلی ذوالفقار علی په خپله غوښتنه افغانستان ته سفرکوی په کلکه غندی بیخی یی بی اساسه بولی اوردوی یی .
- دغه شان خبرونی دهغی هیلې سره توپیر اوتضادلری چی دواړه خواوی دخپلو روابطو دښه وانی دپاره لری نطاق زیاته کړی ه چی زمونږدښمننو اوبلوڅو وروڼو له حقه حقوق څخه دپلوی په باب دبزنیس ټایمزمدیر ته دجمهور رئیس ښا غلی محمد داؤد وینا دافغانستان دپرله بسی دریغ سره سمه ده
- اوکوم نوی شی ندی .
- دچنگاښ ۳-۱۳۵۶ :**
دمحمدآغی دولسوالی دسرخ آب دمنځنی ښوونځی دودانی دبنسټ ډبره کښودله شوه .
- دچنگاښ ۳-۱۳۵۶ :**
دشولگری دولسوالی دچشمه صفا دسیند دپاسه دایلتن کلی دپل دبنسټ ډبره دبلخ والی کښودله .
- دچنگاښ ۴-۱۳۵۶ :**
دکابل استانبول ترمنځ ځمکنی کسرنیه پرانستله شوه اودملی بس دتصدی لمرنی بس ترغرمی وروسته په دریو بجو ترکیی ته روان شو .
- دچنگاښ ۴-۱۳۵۶ :**
دالیشتنگ د ولسوالی دبرکز دلمړنی ښوونځی ودانی بشپړ شویده ددغه ښوونځی ودانی چه په یوهکتار ځمکه کې ددولت په لکښت اودخورکی شیانو دپروگرام له مخی جوړه شوی پرانستل شوه .
- دچنگاښ ۵-۱۳۵۶ :**
دجبل السراج په ولسوالی کې یودرملتون پرانستل شوه .
- دچنگاښ ۶-۱۳۵۶ :**
دمخا براتو وزارت دبی سیم دڅاربه دنویو دستگاؤ دتپ او کارپیل شویدی .
- دچنگاښ ۶-۱۳۵۶ :**
دبرکی برک دولسوالی دمرکز دخښلوداویو دپروژی کار دلوگروالی پیل کړی .
- دچنگاښ ۷-۱۳۵۶ :**
دغزنی دولايت په مربوطاتو کې داوورسولو

د افغانستان کالنی

اومرتجع کسانو دنیولو خبر خپور شوی ؤ چی غوښتل یی دپروان، لغمان، ننگرهار او بکتیاولایانو کی په لارشو کولو اورانکارۍ لاس پوری کړی بی امنیتیی اوگډوډی پیدا کړی چی دامنیتی قوا ؤ په زیار په تیره بیادپروان لغمان، ننگرهار او بکتیادخلکو په صادقانه همکارۍ اوقداکارۍ له هغو وسلواودورانکاری له وسایلو سره چی ورسره ؤ بالفعل نیول شوی ؤ پخوا دوخت واکمن محکمی (عسکری حکومت دیوان حرب) لسه دغو گډوډی پیدا کوونکو اومرتجع کسانو څخه یوشمیر قانونا اوددوی دجرایمو ددرندوالی له مخی دبنداو اعدام په بیلا بیلو جزاگانو محکوم کړی ؤ داجی دهیواد داساسی قانون داحکامو په اتکا د اعدام جزاء دجمهوررئیس له توشیح څخه پرته نشی تطبیق کیدای نو دواکمنی محکمی فیصله ښاغلی جمهوررئیس حضورته دتوشیح دپاره وړاندی شوه ښاغلی جمهور رئیس دقانونی ورسپارلی شوی واک له مخی دخلرویشو تنوله جملی څخه چی دمحکمی له خوا په اعدام باندهی محکوم شوی ؤ دیوویشتو تنو د اعدام مجازات یوه درجه کم یعنی پسه دوامدار بند منظور کړل اوددربو تنو د اعدام جزایی توشیح کړه .

دچنگاښ ۱۴-۱۳۵۶ :

دغزنی په نوی ښارکی دکیمیایوی سری گدامونه دڅه دپاسه ددربو ملیونو افغانیوپه لگښت جوړ شوی دی .

دچنگاښ ۱۵-۱۳۵۶ :

دجمهوری دولت دکلتوری پالیسی له مخی

اومواصلاتو دنهوپروژو دجوړولو کار پیل شو.

دچنگاښ ۷-۱۳۵۶ :

دکنډز دولايت دکلاي زال د ولسوالۍ دروغتیا دمركز دودانۍ دبنسټ ډبره دهغی ولسوالی په مرکز کښی کښیښودل شوه .

دچنگاښ ۸-۱۳۵۶ :

دکلنگار دویالی دسریند دجوړولو کسار دلوگروالی لهخوا دهغه دبنسټ ډبری ایښودو سره پیل شو .

دچنگاښ ۱۱-۱۳۵۶ :

دپښتو ټولنی دجوړیدو څلویښتمه کالیزه ماښام دیوی میلمستیایه ترڅکی په انټرکانټی-ننیاال هوټل کی ونمانخل شوه .

دچنگاښ ۱۳-۱۳۵۶ :

دفره دولايت دامنیټ قوماندانۍ دمخدره موادو پسرخلاف دمبارزی داداری دودانۍ دبنسټ ډبره دهغه ځای والی کښیښوده .

دچنگاښ ۱۳-۱۳۵۶ :

دکرنی دوزارت دپرمختیایی پروگرام له مخی دکیمیایوی سری دیوه زیرمئون دجوړولو کار دفیض آباد په ښارکی پیل شویدی .

دچنگاښ ۱۳-۱۳۵۶ :

دمخابرانو وزارت په ۱۳۵۶ کال دټکنونو دخپړولو په لړ کښی دعلامه سیدجمال الدین افغانی دمړینی داتیایمی کالیزی له امله دپستی یوډول فوق العاده ټکنټ خپور کړیدی .

دچنگاښ ۱۳-۱۳۵۶ :

زمونږ وطنوالوته به په یادوی چی د۱۳۵۴ کال دزمری دمیاشتی په ۵ ماښام دیسوی مفسدی ډلی اودیوشمیر گډوډی پیدا کوونکی

دداخلي خبرونو گرونولوژی

د دفاع وزارت د لؤزستیک درئیس ډگر جنرال محمد نذیر کبیر سراج له خوا د ټپه په پریکولو سره د جمهوري دولت دوسلسه وال پوځ دروغتون دپولي کلینیک په ودانه کې پراختیا شوه .

د چنگاښ ۱۸-۱۳۵۶ :

د هیمنی اوبلچراغ دولسوالی د مرکز تر مینځ یو څلوینت کیلومتره اوږد اوشپږ متره پلن دیونی سړک د جوړولو کار پیل شو .

د چنگاښ ۱۸-۱۳۵۶ :

د فاریاب د ولایت د بلچراغ دولسوالی د مرکز د ښاری پلان د دوو برخو کرښی چه نقشه یی د فواید عامی د وزارت د ښار اوکور جوړولو دریاست له خوا طرحه شوی و اچول شوی .

د چنگاښ ۲۰-۱۳۵۶ :

د جمهور رئیس ښاغلی محمد دؤد خاص استازی ښاغلی محمد نعیم کابل ته راغی .

له ښاغلی محمد نعیم سره د کسابل په بین المللی هوانی ډگر کې د کابینې غړیو د جمهوري دفتر رئیس او کابل والی ستړی مشی وکړل .

د ښاغلی جمهور رئیس خاص استازی ښاغلی محمد نعیم درومانی د سوسیالیستی جمهوریت په بلنه هغه هیواد ته دیوه رسمی اودوستانه سفر له پاره د سپرکال دغبرگولی

د غزنی ولایت د ځینو تاریخی ودانیو او څلوی د ترمیمولو د پرمخ پرمختیا د اطلاعات او کلتور وزارت د لرغون پوهنی اود تاریخی آبداتو د ساتنسی د لوی مدیریت د هیات له خوا پیل شو .

د چنگاښ ۱۵-۱۳۵۶ :

د سمنگانو د ولایت د خلم دنوی ښار لومړی برخه د نقشی د کرښو په اچولو سره د دغی ولسوالی د مرکز د ښار د پلان تطبیق پیل شو .

د چنگاښ ۱۵-۱۳۵۶ :

د جوزجان ولایت په مرکز شبرغان کسی د خلکو د استفادی له پاره د څښلو د صحنی اوبوشیا پس وانه پرمخونه درول شویدی .

د چنگاښ ۱۷-۱۳۵۶ :

د هرات د ښار د څښلو د روغتیایی اوبو د دزیاتوالی د شبکی د دوهم پروگرام تر غرمی وروسته د فواید عامی وزیر ښاغلی غوثالدین فایق پرانست .

د چنگاښ ۱۷-۱۳۵۶ :

د شبرغان د عامه هوساینی په برخه کې د جمهوري دولت د پرمختیایی پروگرامونو له مخی د شبرغان، میمنی د لوی واک فیر اچول د مراسمو په ترڅ کې پیل شول .

د چنگاښ ۱۷-۱۳۵۶ :

د کورنی د لارښوونی د ټولنی فرعی کلینیک له غرمی مخکی د مراسمو په ترڅ کې د ملی

د افغانستان کالني

د مياشتني په لومړيو وختو کي بخارست نه نللي وو .

د چنگاښ ۲۱-۱۳۵۶ :

اوس تاك مابښام په شپږنيمو بجو دعامي روغتيا دوزير پوهاند ډاكتر عبدالله عمر له خوا پداسي حام كې چي دمخبرانو انجنير عبدالكريم عطائي هم حاضر و ديوې غونډي په ترڅ كې په خيرخانه مينه كې پرانستل شو .

د جمهوريت د څلورم نيكم سرغه جشن دزارسيدوله امله مطبوعاتي او كلتوري جايزي مازيگر دمطبوعاتو دكلوب دمحمود طرزي په نالار كې ديوې غونډي په ترڅ كې پسر مستحقو كسانو باندې وويل شوي .

د چنگاښ ۲۱-۱۳۵۶ :

د چنگاښ ۲۲-۱۳۵۶ :
د پكتيا والي مازيگر ديوې غونډي په ترڅ كې دمامو رينو دروغتيا يمي نمايندگسي پرانستله .

د جوزجان ولايت د كوهستان د علاقې دارې د جرغان د كلي دهلكانو، دلومړني ښوونځي دوداني د بنسټ ډبره دهغه ځاي والي كېښود .

د چنگاښ ۲۲-۱۳۵۶ :

د چنگاښ ۲۳-۱۳۵۶ :
د كيميا دانستيتوت د بنسټ ډبره د خاصو مراسمو په ترڅ كې دلورپو زده كړو دوزير پوهاند غلام صديق مجبي له خوا دكارابل پوهنتون د علوهو پوهنځي ترڅنگ كېښودله شوه .

د قرغي دڅښلو داوبو پروژه بشپړه شوه

د چنگاښ ۲۵-۱۳۵۶ :

دمخبرانو وزارت د جمهوريت د څلورم نيكم سرغه جشن په مناسبت د پستي يوډول فوق العاده ټكټونه په ښكلي رنگ او ډيزاين سره چاپ كړيدي .

او تر غره ي مخكې د فوايد عامي وزير ښاغلي غوث الدين فايق د پتچي په پريكولو سره پرانستله او د لير د لوبه مزي كې ښارته او به رواني شوي .

د چنگاښ ۲۲-۱۳۵۶ :

د عامي روغتيا موسسي مركزي ورکشاپونه

کور ودانی

دافغانستان کالنی اداره هغوټولو کسانو ته د زپه له کومی کورودانی وایی، چه ددغی کالنی دمضامینو په برابرولو، طباعتی اونورو چارو کنبی بی صمیمانه مرسته کری اوزیارتی ایستلی

دی .

په درناوی

(اداره)